မော်လမြိုင်မြို့
လန္ဒီပေသလ သိက္ခာကာမ ပရိယတ္တိ စီသာရဒ ဗဟုသုတဝန္တ
ဗိဒူကတ္တာယပါရဂူ နာနာနယစိညူ ဖြစ်တော်မူသော
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရပါဠိဘာသာ ပညာရေးအဖွဲ့ သြဝါဒစရိယ
နာယကဆရာတော်များ၏ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မန္တလေးမြို့မဟာဝေယ်ဘုံ သာတိုက်ကြီး၏
မဟာနာယက၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ တောင်ပေါက်ကျောင်းဆရာတော်
ဦးစဏ္ဍပါလ အသျှင်မြတ်သည် သီဟိုဠ်ကျွန်း အသျှင်မောဂ္ဂလ္လာန် မဟာထေရ်
စိရင်ရေးသားအပ်သော ပါဠိဘာသာ အဘိဓာနဗုဒ္ဓဒီပိကာကျမ်းကို
အထူးထူးသော ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာ သင်္ခတ မာဂဓ ပါကတ ဒေသီ
သီဟိုဠ် ယိုးဒယား စသော လိပျန္တရ ဘာသန္တရ ကျမ်းများ
နိဿယဟောင်းများနှင့် ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်သုတ်သင်ပြင်ဆင်စိရင်ကာ
မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုရေးသားအပ်သော

အဘိဓာနဗုဒ္ဓဒီပိကာ
နိဿယ

သစ်

ကို

တဘုစ်တည်းနှင့် အပြီး

မြန်မာနိုင်ငံတော် ကမ္ဘည်းကျောက်စာ ရှေးဟောင်းပညာ သုတေသန ညွှန်ကြားရေးဝန်
သိရိပျံ့ချီ ဦးလူဖေဝင်း (မဟာဗိုဒ္ဓ ရွှေတံဆိပ်ရ) က
တည်းဖြတ်သုတ်သင်၍

ဗာရာဏသီ–တဏ္ဍာသိုလိပြန်၊ ပါဠိ သဏ္ဌာန် အယ်ဒီတာ ဆရာဘော
ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်သည်။

မြန်မာ့တာရာ စာပုံနှိပ်တိုက်
၁၃၁၇–ခုနှစ်

ဘုသံ ဒိပ္ပတု သဒ္ဓမ္မော၊ စိရံ ဌာတံ-ဟ နိမ္မလော၊

အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ

နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
(ရတနတ္တယပ္ပကာရမ)

ဗုဒ္ဓပ္ပကာရ

(က) ကထာဂတော ယောကရုဏာကရော ကရော,
ပယာတ မောသဇ္ဇ သုခပ္ပဒံ ပဒံ၊
အကာ ပရတ္ထံ.ကလိ သမ္ဘဝေ ဘဝေ,
နမာမိ တံ ကေဝလ ဒုက္ခရံ ကရံ။ ။

ကရုဏာ.ကရော၊ မဟာကရုဏာ၏ တည်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ ယောတထာဂတော၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရား[1] သခင်သည်၊ ကရော ပယာတံ၊ ယူငင်ရလောက်၊ ရွှေလက်တော်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ သုခပ္ပဒံ၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကို ပေးတတ်သော၊ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို၊ သြသဇ္ဇ၊ ကိုယ်တော်မယူ စွန့်တော်မူ၍.၊ ကလိသမ္ဘဝေ၊ မကောင်းမှု၏. အညစ်အကျေး ဖြစ်ရာဖြစ်သော၊ ဘဝေ၊ သံသရာဘဝ၌၊ ကေဝလဒုက္ခရံ၊ အလုံးစုံပြုန်ဝင်ခဲ့သောစွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးစသည်ကို၊ ကရံ၊ ကရောတော်ကြောင့်၊ ပြုတော်မူသည်ဖြစ်၍.၊ ပရတ္ထံ၊ သူတပါး၏. အကျိုးစီးပွါးကို၊ အကာ၊ ပြုတော်မူလေပြီ၊ ထံတထာဂတံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား[1] သခင်ကို၊ "အဟံ၊ အက္ကမိုပဝသည်" နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏.၊ ။

၁–မှီးရားရေးနည်း အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ငါတို့(ဗုဒ္ဓသာသနိက)မြေပုံစာအုပ်(ပဏာမ) စာနှုန်းမှာ ကြည့်ရှုကြလေ။

မ္ဂေပ္ပဏာမ

(၁) အာပူဇေပ္ပဲ ယံ မုနိ ကုဠ္ဠရာ ဇရာ,
ရူဇောဒိမုတ္တာ ယဟိ မုတ္တရေ တရေ၊
ဒ္ဓိတာ တိဝဋ္ဋ မ္ဟုနိမိ နရေ နရာ,
တရိ သု တံ ဓမ္မ မဟာ ပဟံ ပဟံ။

ဇရာရူဇောဒိမုတ္တာ၊ အိုခြင်း နာခြင်းစသော ဘေးဥပဒ်ဘေဝါအပေါင်းမှ ကင်းလွတ်တော်မူကုန်ပြီးသော၊ မုနိကုဠ္ဠရာ၊ ဖူးရေးမြတ်စွာတို့သည်၊ ယံ၊ အကြင်ဆယ်ပါးသောတရားတော်မြတ်ကို၊ အာပူဇယုံ၊ ဆရာ့အရာ၌ထားခြင်း စသည်ဖြင့် ပူဇော်တော်မူကုန်ပြီ။ ယဟိ၊ အကြင် ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်၌၊ ဒ္ဓိတာ၊ တည်ကုန်သော၊ ဥတ္တရေ တရေ၊ အမြတ်သာမန်မဟုတ်ပါး အလွန်မြတ်ကုန်သော ၁၊ နရေ နရာ၊ လူ, နတ်တို့သည်၊ တိဝဋ္ဋ မ္ဟုနိမိ၊ ကမ္မဝဋ်စသောဝဋ်သုံးပါးတည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒြာမှ၊ တရိ သု၊ ကူးမြောက်ကြကုန်ပြီ။ အဟံ ပဟံ၊ မကောင်းမှုကို ပယ်တော်မူတတ်သော ၂၊ တံ ဓမ္မံ အာပေ၊ ထိုဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို လည်း၊ အာဟံ၊ သည်၊ နမာမိ၊ ဂျိ။ ။

၁-(ဤ၌) ဥတ္တရ+ဋတရ-ဟု ပဒဗေဒပြု။ ဋတရေ-ကား၊ သဒ္ဒနာမ် အကာရန္တနောင်၊ ပဌမာယောဇိတတတိယာ၏၊ ကောရိယပုဒ်တည်း။
(အဝရ၊ ဆ) ၌၊ ဒုတိယာဝိဘတ်။
၂-(ဤ၌) အဟ+အပ+ဟံ - ဟု ပဒဗေဒပြု၍၊ အဟံ ပါပံ အပဟာနတိ,တိ- အဟာ ပဟော၊ တံ-အဟာပဟံ-ဟု ဝစနဆက်ပြီလည်း။

သဒ္ဓါပ္ပဏာမ

(၈) ဂတံ မုနိန္ဒေ ရသ သုနုတံ နုတံ,
သုပုညခေတ္တံ ဘုဝနေသုတံ သုတံ၊
ဂဏမ္ပိ ပါဏိကတ သံဝရံ ဝရံ,
သဒါ ဂုဏောဃ ယုတ နိရန္တရ။

မုနိ.ရသ သုနုတံ၊ ဖြတ်စွာဖူးရားသခင်၏ ရှေ့ရင်တော်နှစ် သားရင်းစစ် အဖြစ်သို့၊ ဂတံ၊ ရောက်တော်မူပြီးထသော၊ နုတံ၊ ချီးမွမ်းအပ်ထ

သော၊သုပုညဘုရားတို့၊ကောင်းမြတ်သော ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့၏ စိုက်ပျိုးရာ လယ်၊ ယာ-မြေကောင်း သဖွယ်လည်း ဖြစ်ထသော၊ ဘုဝနေသူ၊ လောကသုံးပါးတို့၌၊ သုတ်၊ ကျော်စော ထင်ရှားထသော၊ ဝရုံ ၁ ၊မြတ်လည်းမြတ်ထသော၊ ဂုဏော၊ဃေနု၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးအာပေါင်း ဖြင့်၊ နိဂန္ဓရ၊အကြား, အလင်, အပြတ်မယှဉ် ၂ သော၊ အနန္တရ်၊ စိတ်လည်း ယှဉ်ထသော၊ တံဂဏာ၌၊ ထိုရှစ်ယောက်သော အရိယာသံဃာတော်မြတ် အာပေါင်းကိုလည်း၊သဒ္ဓါ၊အခါခပ်သိမ်း၊ အဟံ၊သည်၊နမာမိ၏။ ။

၁-ပါဏိကတသံဝရ်၊ အသက်တမျှ၊ ပြုအပ်လှသော ပါတိမောက္ခသီလသံဝရလည်း ယှိတော်မူထသော။

• ၂-"နတ်နှယ်တရှိ၊ မိဘုန်းယှိကား"-ဟူသော ရှေးဟောင်း လက်ာနှင့် အညီ၊ ဝိဇ္ဇမာနဇ္ဇ-ယှိမှာ၊တာလုဇ ယနှင့် မှန်ကန်စွာ ရေးတတ်ကြစေရမည်။

(ဂင်းသုံးဂါထာဖြင့်"ရတနဇ္ဇာယပ္ပဏာမ"ကိုပြုသည်)

ဤသို့ လောကသုံးပါး၌ ကျော်စောထင်ရှားတော်မူသော ရတနာသုံးပါးအပေါင်းအား ရှိခိုးပြီး၍, ထိုမှနောက်၌ အဘိဓါန်ကျမ်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုကုန်သော မောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်တို့သည်၊ " နာမလိင်္ဂသု "-စသည်ကို မိန့်တော်မူကုန်ပြီ-ဟု အနုသန္ဓေဆိုလေ။

ပယောဇနနှင့် ပဋိညာ

(ဃ) နာမလိင်္ဂသု ကောသလ္လ,
မဇ္ဈ နိဿယ ကာရဏံ၊
ယတော မဟဇ္ဇလံ ဗုဒ္ဓ,
ဝစနေ ပါဒုဝတ္ထိနံ။ ။

အဇ္ဈနိဿယကာရဏံ၊ အနက်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော၊ နာမလိင်္ဂသု၊ နာမ်လိင်(လိန်) ၁ ဝေါဟာရအာရုတို့၌၊ ကောသလ္လံ၊လိမ္မာသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ဗုဒ္ဓဝစနေ၊ဗုဒ္ဓရေးဟောဖေါ်ပါဠိတော်၌၊ ပါဒုဝတ္ထိနံ၊ လိမ္မာထက်မြက်ခြင်းကို အလိုယှိကုန်သော စာသင်သားတို့အား၊ ၁ ၊စာသင်သားတို့၏ ယတော၊ အကြင်ကြောင့် မဟဇ္ဇလံ ကြီးမြတ်သောခွန်အားသည်၊ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။

၁-လိင်-ဟု (c) သတ်၍ရေးမူ သဒ္ဒါနုသာရီမမ္ပဝတ်ရေးနည်း။
(နာ) သတ်နှင့်ရေးမူ (လောက) ဝတ်ရေးနည်းဟုမှတ်။

(c) နာမလိင်္ဂါနုံတော ဗုဒ္ဓ,
ဘာသိတာသောဝုဟာနုံဟံ၊
ဒသယဇ္ဇော ပကာသိသ,
မဘိဓာနပ္ပဒီပိကံ။ ။

အတော၊ထိုကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတသော၊ ဖုံးရေးဟောဖေါ် ပါဠိတော်အား၊အရဟာနိ၊ထိုက်ကုန်လျှော်ကုန်သော၊နာမလိင်္ဂါနိ၊နာမ်,လိင်တို့ကို၊ ဒသယဇ္ဇော၊ပြုတတ်သော၊ အဟံ၊ ငါမောဂ္ဂလာန်မထေရ်သည်၊ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကံ၊ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာမည်သော နိဃဏ္ဍုကျမ်းကို၊ ပကာသိသံ၊ဆိုပေအံ့။ ။

(ဤ,ရင်းနှစ်ဂါထာဖြင့် " ပယောဇဉ် " နှင့် " ပဋိညာဉ် "ကို ပြသည်။)

ပရိဘာသာ

(စ) ဘိယော ရူပန္တရော သာဟ,
စရိယေန စ ကဏ္ဌစိ၊
ကွစာ၊ဟစ္ဆ ဝိဓာနေန,
ဥ,ယုံ ထိ ပုန္နပုံသကံ။ ။

ဘိယော၊များသောအားဖြင့်၊ရူပန္တရော၊ ရုပ်အစိအရင်အထူးဖြင့်လည်းကောင်း၊ကဏ္ဌစိ၊အချို့သောအရာတို့၊ သာဟစရိယေန စ၊ တကွဖြစ်ခြင်းဖြင့် လျှင်း ၁၊ ကွစိ၊ အချို့သောအရာတို့၊ အာဟစ္ဆဝိဓာနေန၊ အထူးပြု၍ စိရင်ခြင်းဖြင့် လျှင်း၊ထိ ပုန္နပုံသကံ၊ဣတ္ထိလိင်,ပုလ္လိင်,နပုန်း၂ လိင်၃ကို၊ဥ,ယုံ၊သိအပ်၏။ ။

၁–"လျှင်း"–ဟု အတိုရေးသည်ကို၊ "လည်းကောင်း"ဟု အရှည် အမှန်မှတ်၊ လကောင်းဟု အသံထွက်နှင့် ဘတ်ပါလေ။

၂–"လူချင်းမနှုန်း၊လူနပုန်း၊ရှေးဘုန်းမကောင်းပဲ"–ဟူသော"ကဝိလကွဏာ"သတ်ပုံနှင့် အညီ(နပုန်း) ကို၊ နသတ် ဝိသဇ္ဇနီပေါက်ဖြင့် ကျနမှန်ကန်စွာ ရေးဘတ်တတ်ကြစေရမည်။ ။

၃–များသောအားဖြင့် " ဗုဒ္ဓေါ, ဒသဗလော, တာဏံ,လေဏံ,မန္ဒာဂတိနိ,အာကာသ ဂင်္ဂါ"–စသောအရာတို့၌၊ ရုပ်အစိအရင်အထူးဖြင့်သာလျှင်၊ လိင်ကိုသီးသန့်ပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်၏။

"သုဇမ္ပတိ,သဟဿကွာ"–စသောအရာ၌၊ "သဟဿကွ"–သဒ္ဒါကို ရုပ်အစိအရင်အထူးဖြင့်သာလျှင်–"ပုလ္လိင်"ဟု–သိအပ်၏။

"သုဇမ္ပတိ"သဒ္ဒါသည်၊ ရုပ်အစိအရင်အားဖြင့်–လိင်သုံးပါးလုံး၌ တူသော်လည်း၊ "သဟဿကွ"သဒ္ဒါနှင့်အတူတကွဖြစ်သောကြောင့်"သဟစရဏ" နည်းဖြင့်၊ ၎င်းကို–ပုလ္လိင်–ဟု သိအပ်၏။

"ပကတိ,ဣတ္ထိယံ"စသောအရာ၌၊"ဣတ္ထိယံ"ဟု အထူးပြု၍ စိရင်ခြင်းကြောင့်၊ ပကတိသဒ္ဒါကို၊ ဣတ္ထိလိင်–ဟု သိအပ်၏။ (ဤကား အဓိပ္ပါယ်တည်း။)

(ဆ) အာဘိန္ဓလိဂိုနံ ယော.ဝ,
ဒွေနောစ လိဂိဝါစကာ၊
ဂါထာ ပါဒ.ဏ္ဍ မဏ္ဍဋ္ဌာ,
ပုဗ္ဗိယန္တိ ၂.ပရေ ပရံ။ ။

ဒွေနောစ၊ဒွန်သမာသ်သည်လည်း၊အာဘိန္ဓလိဂိုနံ ၁ ယော၀၊မပြားသော၊ ဝါ၊တူသောလိင်ယှိသောသဒ္ဒါတို့၏ သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ဂါထာ–ပါဒ.ဏ္ဍမဏ္ဍဋ္ဌာ၊ဂါထာပါဒတို့၏ အာဆုံးအာလယ်ဌိတည်ကုန်သော၊ လိင်ဝါစကာ၊ဣတ္ထိယံ,ပုမေ,–စသော လိင်ကို ဟောကုန်သော ပုဒ်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗိယန္တိ၊ ရှေးအာစသို့ လိုက်သွားကုန်၏။ ဝါ၊ ရှေးပုဒ်နှင့် စပ်ကုန်၏။ အ၀ပရေ၊ တပါးကုန်သော "ဂါထာပါဒတို့၏ အာစဌိတည်ကုန်သော၊ လိင်ဝါစက-သဒ္ဒါတို့သည်"။ ပရံယန္တိ၊ နောက်သို့လိုက်ကုန်–သွားကုန်၏။ ဝါ၊နောက်ပုဒ်နှင့်စပ်ကုန်၏။၂ ။

၁–ဤ၌ ဆန်းလကွဏာ၊သိဟိဠ်ဋီကာစာများနှင့်အညီ၊ (လိင်ဝိုနံ)ဟု(ဂ)၌၊လယ္ယကွရ၊ လုံးကြီးတင် ဋီကာရယောဂနှင့်၊ပါဠိမှန်ယှိပါစေ။

၂–"အနိဒ္ဓသနာ–ကတာ–ပလောကိတံ" ဤသို့စသော အရာတို့၌၊ ပြားသောလိင်ယှိသောသဒ္ဒါတို့၏ ဒွန်သမာသ်မပြုခြင်းကြောင့်၊ "အ၀ပလောကိတံ"ဟူသော နပုန်းလိင်သဒ္ဒါနှင့်၊ အတူတကွ ဒွန်သမာသ်ပြု၍ ပြအပ်သော "အနိဒ္ဓသန,အကတ"–နှစ်ပုဒ်ဘို့ကိုလည်း၊နပုန်းလိင်ဟုသိအပ်ကုန်၏။ "ပုန္နပုံသကော"– ဤသို့စသောအရာတို့၌၊ ဂါထာပါဒအဆုံးဌိတည်သော၊"ပုန္နပုံသကော"ဟူသော လိင်ဝါစက–သဒ္ဒါကိုလျှင်း၊'အသနိ ဒ္ဓ$^{\text{င်}}$သုကုလိသံ'–ဤသို့စသည်တို့၌၊ဂါထာပါဒအလယ်ဌိတည်သော"ဒ္ဓ$^{\text{င်}}$သု"–ဤသို့စသော လိင်ဝါစကသဒ္ဒါကိုလျှင်း၊ ရှေးအစဌိတည်သော "ဝဓိရံ,အသနိ"–ဟူသော နှစ်ပုဒ်နှင့်သာ စပ်ခြင်းကို ပြအပ်၏။

"အပုမေတာရကောလုစ" ဤသို့စသောအရာ၌၊ဂါထာပါဒအစ၌တည်သော "အပုမေ" စသော လိင်ဝါစက-သဒ္ဒါကို၊ "တာရကော-ဌ,ဌ,စ" စသော နောက်ပုဒ်နှင့် စပ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏။

(ဤကား သီဟိုဠ်နိဿယဟောင်း၌၊မှာဆိုအပ်သောအဓိပ္ပါယ်စကားရပ်တည်း။)

ဌ ကာဆရာကား၊အထက်အနေကဆွဝဂ်လာ၊ "သမယ,ဝဏ္ဏ" စသော ပုဒ်တို့ကို၊ လိင်ဝါစက-ပုဒ်များဟု နှလုံးသွင်းကာ၊အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြလေ၏။

ဎ:အနေကဆွဝဂ်လာ၊ "သမယ,ဝဏ္ဏ" စသော ပုဒ်တို့ကား၊ လိင်ဝါစက-ပုဒ်များ မဟုတ်၊ အဆွဝါစက-ပုဒ်တို့သာဟု၊ အနေကဆွေပဝကွာမိ၊ ဂါထာ.ဒ္ဒပါဒတောကမာ"-ဟူသော ဤစာကိုယ်စကားဖြင့်ပင် ထင်ရှားသိသာပြီးဖြစ်ရကား၊ ဌ ကာဆရာ၏ စကားကို စဉ်းစားဆင်ခြင်အပ်၏။ ॥

(ဇ) ပုမိ.ထ္ထိယံ ပဒံ ဒ္ဒိသု,
သဗ္ဗလိင်ေ စ တီ သ္ဝ.တိ၊
အာဘိဓာနန္တရော.ရဏ္ဍ,
ဥ,ယျံ တ္ဝ.ဏ္ဍ.မထာ.ဒိစ။ ॥

ပုမိ.ထ္ထိယံ၊ပုလ္လိင်,ဣတ္ထိလိင်-၌၊ ဒ္ဒိသုဣတိပဒံစ၊ ဒ္ဒိသု-ဟူသောပုဒ်ကို လျှင်း၊သဗ္ဗလိင်ေ၊အလုံးစုံလိင်သုံးပါး၌၊တီသုဣတိပဒံစ၊တီသု-ဟူသော ပုဒ်ကိုလျှင်း၊ ဥ,ယျံ၊ သိအပ်၏။ အာဘိဓာနန္တရော.ရဏ္ဍ၊ တပါးသော ဝတ္ထု၏ အမည်ကိုဆိုရန်အားထုတ်ရာ၌၊တ္ဝ.ဏ္ဍ.၊တ-အဆုံးယှဉ်သောပုဒ်ကို လျှင်း၊ အထာ.ဒိစ၊ အထ-သဒ္ဒါ အစ၌ယှဉ် သော ပုဒ်ကို လျှင်း၊ ဥ,ယျံ၊၏။ ॥

(ဎ:ပရိဘာသာ ၂ ॥)

၁-အကြင်အရာ၌၊"ဒ္ဒိသု"-ဟူသော ပုဒ်သည်ယှိ၏။ ထိုအရာ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လက္ခဏာဖြင့်-ထိုဒ္ဒိသု-ဟူသောပုဒ်နှင့်စပ်သောနာမ်ကို၊ဣတ္ထိလိင်,ပုလ္လိင်-နှစ်ပါး၌ဖြစ်၏။ ဟု သိအပ်၏။

အကြင်အရာ၌"တီသု"ဟူသော ပုဒ်သည် ယှိ၏။ ထိုအရာ၌၊ထိုတီသု-ဟူသော ပုဒ်နှင့် စပ်သောသဒ္ဒါကို၊ လိင်-သုံးပါး၌ဖြစ်၏။-ဟု သိအပ်၏။ "ဒ္ဒိ.ဖ.ဒ,သိ ဃ ံ တ္ဝရိတံ"- ဤသို့ စသောအရာ၌၊ "အထော.ဘာသော"စသော၊ အထ-သဒ္ဒါအစ၌ယှိသောပုဒ်ကို လျှင်း၊ တပါးသောအမည်ကိုဆိုရန်အားထုတ်ခြင်းကိုသိ.စေခြင်းကြောင့်၊ ရှေးအစပုဒ်နှင့် စပ်ခြင်းကို မပြုဘဲ၊ နောက်ဆိုလတ္တံ့သော ဝတ္ထု၊ခြင်း၏အမည်-ဟု သိအပ်၏။ (ဤကားအဓိပ္ပါယ် တည်း)။ ॥

၂-ရှင်းပရိဘာသာမျိုးသည်၊ကျမ်းဂန်အရာ၌၊အလွန်အရေးကြီးသောအရာမျိုးဖြစ်သည်။

ထိုကြောင့် သင်္ခတကျမ်းများ၌-
ဒီပေါ ယထာ ပဘာနွိုရာ,
သဗ္ဗဂေဟပွကာသကော,
ပရိဘာသာ တထာ ဗုဒ္ဓျာ,
သဗ္ဗသဏ္ဌောပကာရိကာ။ ၊ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

(အဋ္ဌ-ကား) ဒီပေါ၊အိမ်ခွဲညှိထွန်းအပ်သော ဆီမီးသည်၊ပဘာနွိုရာ၊ အခြောင်အလင်းကို အကြောင်းပြုသဖြင့်၊ ဝါ၊ အခြောင်အလင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖြင့်၊ သဗ္ဗဂေဟပွကာသကော-ယထာ၊ အိမ်မဟာဆောင်လုံးနှင့်၊ ရင်းခွဲယှဉ်သော ဝတ္ထု-ပစ္စည်းများကို ထင်ရှားပြတတ်သကဲ့သို့၊တထာ၊ထို့အတူ၊ပရိဘာသာ၊ကျမ်းဂန်များ၌ ထင်ရှားပါယှဉ်သော " ပရိဘာသာ " စကားမျိုးသည်၊ ဗုဒ္ဓျာ၊ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်နှင့်၊ကြည့်ရှုသင်ကြားသူတို့၏ အသိဉာဏ်ဖြင့်၊ဝါ၊အသိဉာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊သဗ္ဗသဏ္ဌောပကာရိကာ၊တကျမ်းလုံးအား ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ ။

သို့ မိန့်ဆိုအပ်သည်အတိုင်း - ဤပရိဘာသာအရာ၌၊ ကောင်းစွာ သိနားလည်အောင် အားထုတ်ကြလေ။

ကရဏာပွကာရ

(ဃ) ဘိယော ပယောဂ.မာဂမ္ဘ,
သောဂတော အာဂမေ ကွစိ၊
နိဿဏ္ဌုယုတ္တိဋ္ဌာ.နိယ,
နာမလိင် ကထိယတိ။ ။

ဘိယော၊ များသောအားဖြင့်၊ သောဂတော အာဂမေ၊ မြတ်စွာဖုရားရှင်သခင်၏ ပိဋကသုံးပုံပါဠိတော်၌၊ ပယောဂံအာဂမ္ဘ၊ပြယုဂ်သို့ရောက်၍၊ ဝါ၊ပြယုဂ်ကိုစွဲခြို့ လျှံးငေး၊ကွစိ၊အချို့သောအရာ၌၊ နိဿဏ္ဌု ၁ ယုတ္တိ၊ သင်္ခတအာဘိဓာနကျမ်းခွဲလာသောအသင့်ယုတ္တိကို၊ အာနိယစ၊ယူဆောင်၍ လျှံးငေး၊နာမလိင်၊နာမ်,လိင်-ကို၊ကထိယတိ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့။ ။

(ဤဂါထာဖြင့် "ကရဏာပွကာရ" ကိုပြု၏။)

၁–ဤ၌၊ သမ်ိတ္ပ၊ ပါကတဘာသာကျမ်းများနှင့်အညီ၊ (နိဿဏ္ဍ၊) ဟု– မုဒ္ဓ–ပဌမ ကွဲရာ (၄) သန်လျှဉ်းချိပ်နှင့် ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။

၂–များသော အားဖြင့် – မြတ်စွာဘုရားသခင်၏–ဝိဌကတ်သုံးပုံ ပါဠိတော်၌လာသော ပြယုဂ်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နာမ်,လင်–တို့ကို၊ သီးသန့် ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို ပြုကုန်အံ့။ အချို့သောအရာ၌၊ သမ်ိတ–အဘိဓာန်ကျမ်း၌၊ ထင်သောနည်းဖြင့်လည်း၊ နာမ်,လင် အမှတ် အသားကိုပြုပေကုန်အံ့။–ဟူလို။ ။

ဒုတိယဝိဘင်္ဂ

(၁) သင္ဂဏ္ဍပဋ္ဌမ

၁။ "ဗုဒ္ဓေါ ဒသဗလော သတ္ထာ,
သမ္ဗုညူ ဒိပဒုတ္တမော၊
မုနိန္ဒော ဘဂဝါ နာထော,
စက္ခုမာဂီရသော မုနိ။ ။

၂။ "လောကနာထော နရဝရော,
မဟာသိ(စ)ရိနာယကော ။
သမန္တစက္ခု သုဂတော,
ဘူရိပညော(စ)မာရဇိ။ ။

၃။ "နရသိဟော နရဝရော,
ဓမ္မရာဇာ မဟာမုနိ၊
ဒေဝဒေဝေါ လောကဂရု,
ဓမ္မသာမိ တထာဂတော။ ။

(၁) ဗုဒ္ဓ,ဒသဗလ,သတ္ထု,သမ္ဗုညူ ၂, ဒိပဒုတ္တမ,
မုနိန္ဒ,ဘဂဝန္တ,နာထ,စက္ခုမန္တ,အဂီရသ,မုနိ,
(၂) လောကနာထ,အနုဓိဝရ,မဟာသိ,ရိနာယက ,
သမန္တစက္ခု,သုဂတ,ဘူရိပညေ,မာရဇိ,
(၃) နရသိဟ,နရဝရ,ဓမ္မရာဇ,မဟာမုနိ,
ဒေဝဒေဝ,လောကဂရု,ဓမ္မသာမိ,တထာဂတ,

၁–အထက်အနေကဖွင့် မလာသော ဝိနာယကသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန်–ရစနာ ဂါထာ၊

ဝိနာယကော ဂဇသမ္ပိ၊
ဗုဒ္ဓေ သုပဏ္ဏ သတ္ထုသု။
ဝသိဒ္ဓ နာယကေ တီသု၊
အနာယကမ္ပိ သော ဘဝေ။ ။

ဝိနာယကော–(ပုံ) ပုလိုင်ဒ္ဓဖြစ်သောဝိနာယကသဒ္ဒါသည်၊ ဂဇသမ္ပိ–ဆင်မျက်နှာနှင့် တူသော မျက်နှာယ့်သော (မဟာမိန်းနတ်) မဟာမိနာယ်နတ်ဒ္ဓရင်း၊ (ဝိနာယကပုဒ်ကို ထောက်၍၊ ဗထက်ပြိုက်နှင့် "မိန်း" ဟုရေး။)

ဗုဒ္ဓေ–ဖူးရားဒ္ဓရင်း၊ သုပဏ္ဏ သတ္ထုသု–ဂဠုန်ဆရာတို့ဒ္ဓရင်း၊ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

တီသု၊ သုံးပါးသောလိင်တို့ဒ္ဓဖြစ်သော ဝိနာယကသဒ္ဒါသည်၊ ဝိသိဒ္ဓနာယကေ၊ ထူးမြတ်သော အကြီးအမှူး, ဦးစီးနာယကဒ္ဓလည်းကောင်း၊ အနာယကမ္ပိ၊ အကြီးအမှူးဦးစီးနာယက မယ့်သူဒ္ဓလျှင်း၎င်း၊ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

၂–ရင်းဖူးရားဟော– ပရိယာယ်– ၃၂–ပုဒ်တို့တွင်၊ (စတုတ္ထ) "သဗ္ဗညု" ပုဒ်ဒ္ဓ၊ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါမဂ်အဋ္ဌကထာအနှိ– သဗ္ဗညု– ငါး (၅) မျိုး မှတ်ရန်။ (၁) ကမသဗ္ဗညု, (၂) သင်္ခါသဗ္ဗညု, (၃) သတတသဗ္ဗညု, (၄) သဗ္ဗတ္ထိသဗ္ဗညု, (၅) ဉာတသဗ္ဗညု– ဟု ငါးမျိုး၊ ဤဒ္ဓ "ဉာတသဗ္ဗညု" ကိုသာယူလေ။ ။

အစဉ်အတိုင်း အလုံးစုံသိသူကို (ကမ) တကြမ်အလုံးစုံသိသူကို (သင်္ခါ) မပြတ်မလတ် အလုံးစုံသိသူကို (သတတ) အစွမ်းသတ္တိအားလျော်စွာ အလုံးစုံသိသူကို (သဗ္ဗတ္ထိ) သိသင့်သိထိုက်သောတရားအလုံးစုံသိသူကို (ဉာတသဗ္ဗညု) ဟု ခေါ်သည်။

မှတ်ရန်သံပေါက်။ (၁) သင်္ခါ, ကမ, – သတတ, – ဉာတသဗ္ဗတ္ထိ – ဟူ။
(၂) သဗ္ဗညု အပြား၊ ဤငါးပါး၊ မှတ်သားမျှားမိုလိလူ။
(၃) ဉာတ–ကိုသာ၊ ဤအရာ၊ ယူပါလူ, ဝိဒူ။ ။

၄။ ၊သယမ္ဘူ။ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါ,
ဝရပညော(စ)နာယကော၊
ဒိနော–သက္ကော(တု)သိဒ္ဓတ္ထော,
သုဒ္ဓေါဒနိ(စ)ဂေါတမော။ ။

(၄) သယမ္ဘူ။, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ, ဝရပညာ, နာယက,
ဒိန = (ဤ–၃ ၂–ပုဒ်ကား၊ ခပ်သိမ်းသောဖူး ပုံးရှင်တို့၏ အမှုမည်တော်မျှားဟည်း)။ (တု–အမည်တပါးကို ဆိုဦးအုံ့)။
သက္ကာ, သိဒ္ဓတ္ထ, သုဒ္ဓေါဒနိ, ဂေါတမ,

၁–ဤသို့အနက်ယောဇနာခြင်းကား၊သိဟိုဠ်ဘာသာကို လေ့လာလို၍၊သိဟိုဠ်နိဿယ ဟောင်းနှင့် နှိုးနှောတိုက်ဆိုင်ကြည့်ရှုလိုသူ၊ သုတသန္တိစယ– သုဗဒ္ဓရ– ဘာသန္တရ ကောဝိဒကာမီ မဟာဗျာသယပုဂ္ဂိုလ်တို့အကျိုးငှါ၊ သိဟိုဠ်– နိဿယ–ဟောင်းလာတိုင်း ဘာသာပြန်ဆိုအပ်သော အနက်တည်း။ ။

ဗုဒ္ဓ။လ။ဇိန–ဖူးရား။

သဏ္ဌ။လ။အာဒိစ္စဗန္ဓု၊ဂေါတမမြတ်စွာဖူးရား–ဟူ၍၊ ဤအဘိဓာန်ကို ချိုမ့်သောဆရာ များက၊မြန်မာဆရာစဉ်ဆက်တို့ချိုမ့်သောထုံးစံအတိုင်းပို့ချရမည်။

အဘိဓာန်–ချိုမ့်သောဆရာများ အထူးသတိပြုရန်အချက်

ကောသ–ခေါ် ဤအဘိဓာန်ကျမ်းမျိုးသည် "နာမလိင်္ဂါနုသာသန"ဟု ဆိုသည်နှင့် အံ့ညီ၊အမည်–သညာနာမ်အရာနှင့်၊လိင်အရာ၌၊လိမ္မာစေရန်–သင်ကြားချိုမ့်၍ ပေးရသော ကျမ်းမျိုးဖြစ်ရကား၊သခ်ာတ– အဘိဓာန်ဋီကာ, ဋ္ဌမ်ယနိုင်ငံရှေးနိဿယ– ဖြစ်သောဟိန္ဒီ, ဗင်္ဂါ၊ ဒ္ဒိရိသာ,တေလဂုဘာသာများ၌ ဖွင့်ဆို ယောဇနာကြသော နည်းများနှင့် အညီ၊ ပဂတိ–နာမ်ပုဒ်ရင်းကိုသိစေလို၍၊ ဝိဘတ်ကို ပယ် နုတ်, ပုဒ်ရင်းကို ဖေါ်ပြလျက်၊အမည် လိင်ဆွမျှသာ၊ယောဇနာခြင်းသည်၊ ပေါရာဏကာ။ စရိယ ပရမ္ပရာ။ဘတ– ဖြစ်သော ချိုမ့် နည်းမျိုးဖြစ်ပေသည်။ ထိုကြောင့် ဤနည်းမျိုးကို အဘိဓာန်– ချိုမ့်သောဆရာတို့ အထူး နည်းယူဘွယ်ကောင်းပေသည်၊နည်းယူကြလေ။ ။

ဤယခု ငါတို့ပြန်ဆိုရေးသားအပ်သော သိဟိုဠ် နိဿယ–ကား၊ မြန်မာနိုင်ငံဖြစ် ဋီကာ ထက် အနှစ်တရာကျော်ခန့်ရှေးကျ၍၊ ပေါရာဏကတရဖြစ်သော နိဿယဟောင်းကြီးပေ တည်း။

ထိုကြောင့်၊ ဤနိဿယ–ဟောင်းဆရာထက် သာလွန်၍၊ ကျမ်းပြုရင်းစာကိုယ်ဆရာ အသျှင်မောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်၏အမိန့်ပါယ်ကို သိနိုင်မည့်သူ–မယ်– ဟူ၍လည်း၊ သိမှတ် သင့်ရကား၊ဂုဏ်ဆရာ၏စကားကို များများကြီးအားထား၍ နည်းယူသင့်ပေသည်။ ။

"ဗုဒ္ဓေါ–သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတော်မူပြီးသောမြတ်စွာဖူးရား, ဒသမလော–အား တော်ဆယ်တန်–ဥဏ်တော်ဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဖူးရား"–စသည်ဖြင့် ဝိဂ္ဂဟတ္ထ–ဝါကျတ္ထများကို ဖေါ်၍၊ အကျယ်ယောဇနာသောနည်းမျိုးဖြင့် မယောဇနာလေ လင့်။ဤအနက်မျိုးကား၊သဒ္ဒါကျမ်းများကို လေ့လာသင်ကြားစဉ်–ယောဇနာရမည့် အနက် မျိုးဖြစ်သည်။

"ဗုဒ္ဓေါ–ဖူးရား။ ဒသမလော–ဖူးရား"–စသည်ဖြင့်လည်း၊ ဝိဘတ်နှင့်တကွ ပုဒ်တိုင်း, ပုဒ်တိုင်းကို၊အနက်ယောဇနာရန်လည်း မလိုပေ။ ။

ဤနိဿယဟောင်းကြီး ယောဇနာနည်းအတိုင်း ပရိယာယ်တူယှိသမျှ-ပုဒ်စုကို၊ ဝိဘတ် ပယ်နုတ်ကာ–ပကတိပုဒ်ကိုထုတ်ပြလျက်အဆုံး၌ "ဖူးရား"–စသည်ဖြင့် တချက်သာအနက် ယောဇနာက–ပြည့်စုံလုံလောက်တော့ပြီ။နောက်နောက်၌လည်း ဤအတူချည်း–မှတ်လေ။

၅။ ။သ္ဝကျသိဟော(တ၊ထာ)သကျ
မုနိ(စာ.)ဒိစ္ဆ ဗဒ္ဓ(စ)။ ။
၆။ ။မောက္ခော နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ,
ဒိပေါ တဏ္ဍက္ခယောပရံ၊
တာဏံ လေဏံ မရ္ဃပ် စ,
သန္တံ သစ္စံ မနာလယံ။ ။

(၅) သကျသိဟ, သကျမုနိ, အာဒိစ္ဆဗဒ္ဓ၊- (ဤ-၇-ပုဒ်ကား၊ သာကိုဝင်မင်းမျိုးဌာ ဖြစ်သော ဂေါတမဗုဒ္ဓမည်းရှင်၏ အမည်တော်များ တည်း။) (ဤအလုံးစုံ ပုဒ်လိုင်တို့ကျည်းဂ ညည်း)။ ။

(၆) မောက္ခ,နိရောဓ,နိဗ္ဗာန,ဒိပ,တဏ္ဍက္ခယ,ပရ,တာဏ,လေဏ, အ ရ္ဃပ,သန္တ,သစ္စ,အနာလယ,၊-

၇။ ။အာသဝ်တံ သိဝ မမတံ သုဒ္ဓဿံ,
ပရာယဏံ သရဏမနိတိကံ(တ၊ထာ)၊
အနာသဝံ ရဝ.မနိဒဿနာ.ကတာ.-,
ပလောကိတံ နိပုဏမနန္တံ.မက္ခရံ။ ။

(၇) အာသဝ်တ ², သိဝ,အမတ,သုဒ္ဓဿ,ပရာယဏ,-သရဏ, အနိတိက,အနာသ ပ,ရ ဝ,အနိဒဿန, -အကတ,အပလောကိတ, နိပုဏ, အနန္တ,အက္ခရ,-

၁-အထက်အနေကတ္ထဋ္ဌမလာသော "အသ၁်တ" သဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်ဂါထာ-

အသ၁်တံ နိရောဓေစ,
ဘိန္နေ သ၁်တ ဝါကျတော၊
သ၁်ါရ ရဟိတေ တိသု,
အသုဒ္ဓေ အပ သဒ္ဒကေ။ ။

အသ၁်တံ-(နပုန်း) အသ၁်တ,သဒ္ဒါသည်၊နိရောဓေစ-နိဗ္ဗာန်ဖ,လည်းကောင်း၊ သ၁်တ ဝါကျတော၊သ၁်တဘာသာစကားမှ၊ဘိန္နေ-ထူးသောစကားလည်းကောင်းဖြင့်၏။တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့ဖြစ်သော၊အသ၁်တံ၊သည်၊ သ၁်ါရ ရဟိတေ၊ကြိုးကြင်ဖိရင်ခြင်းမှ ကင်းသည်ဖ လည်းကောင်း၊အသုဒ္ဓေ၊မစင်ကြယ်သော၊ အပသဒ္ဒကေ၊သဒ္ဒါယူက်ဖ လည်းကောင်းဖြစ်၏။

ဤ၌ပါဂတဘာသာမှာ– သဏ္ဍယ – ဟု ယိုသည်ကို၊ ကိုးကား၍ မာဂဓဘာသာမှာ သဏ္ဍတသာယိုသင့်သည်ဟူ၍လည်း၊ အထင်အမှတ် မလွဲကြစေနှင့်၊ ဤအရာ၌ အကျယ် သိလိုက ငါတို့မြေပုံစာအုပ် သုဝဏ္ဏဘူမိအခန်းမှာ ကြည့်လေ။ ၎င်းကျမ်းမှာ၌ပင် သံဃယ ပုဒ်လည်းလာယိုသည်ပင်။ (သံဏ္ဌိတ) ပုဒ်ကို၊မာဂဓဘာသာပြန်က–သခ်ံတသာဖြစ်နိုင်ပုံနှင့်၊ ပါဂတဘာသာပြန်မူကား၊ သဏ္ဍယနှင့် သံဃယပုဒ်နှစ်မျိုးဖြစ်နိုင်ပုံကိုလည်း၊ အထူး သတိ ယိုစေရမည်။ သည်သာမကသေး (သံသ္ကာရ) ဟူသော သခ်ံတပွကတိပုဒ်ကို–ပါဂတပြန် သော– သဏ္ဍာရ၊ မာဂဓပြန်သော် သခ်ါရ၊ (သဏ္ဍာရ)– ဟူသော သခ်ံတပွကတိပုဒ်၌၊ ပါဂတ–သဏ္ဍာရ၊မာဂဓလည်း သဏ္ဍာရ၊ဤသို့စသည်ဖြင့်– ပါဂတနှင့်၊ မာဂဓခြားနားမုံ ကို ထောက်ချင့်၍– ဤသခ်ံတပုဒ်အရာမှာလည်း၊ပါဂတနှင့် မာဂဓတူသည်ဟူ၍မမှတ်သာ။

၇။ ။ဒုက္ခက္ခယောဟုပဏ္ဍံ(စ),
ဝိဝဋ္ဋံ ခေမ.ကေဝလံ၊
အပဝဂ္ဂေါ ဝိရာဂေါ(စ),
ပဏီတံ အစ္ဆုတံ ပဒံ၊ ။

၉။ ။ယောဂက္ခေမော ပါရ.(မ ပိ),
မုတ္တိ သန္တိ ဝိသုद္ဓိယော၊
ဝိမုတ္တ.သခ်ံတဓါတု,
သုဒ္ဓိ နိဗ္ဗုတိယော(သိယုံ)။ ။

(၇) ဒုက္ခက္ခယ,အဟုပဏ္ဍ,ဝိဝဋ,ခေမ,ကေဝလ,အပဝဂ္ဂ,ဝိရာဂ, ပဏီတ,အစ္ဆုတ,ပဒ,

(၉) ယောဂက္ခေမ, ပါရ, မုတ္တိ, သန္တိ, ဝိသုဒ္ဓိ, ဝိမုတ္တိ,အသခ်ံတ ဓာတု,သုဒ္ဓိ,နိဗ္ဗုတိ-

(ဤ–၎ဖ–ပုဒ်ကား၊ နိဗ္ဗာန်၏ အမည်များတည်း)။

(ဤ၌ မောက္ခ,နိရောဓ,ဒီပ,တဏှက္ခယ, ဒုက္ခက္ခယ, အပဝဂ္ဂ, ဝိရာဂ, ယောဂက္ခေမ– ဟူသော ပုဒ်တို့ကို၊ ပုလ္လင်။ "မုတ္တိ–အစ နိဗ္ဗုတိ" အဆုံးယိုသော ပုဒ်တို့ကို၊ ဧကတ္ထိလင်။ ကြင်းသောပုဒ်တို့ကို၊နပုန်းလင်–ဟု မှတ်အပ်ကုန်၏။ ။)

(၁၀) ဒိဏာ.သဝေါ(တ္ထ)•သေက္ခာ(စ),
ဝိတရာဂေါ(ဘဝေ)•ရဟာ၊
ဒေဝလောကော ဒေဝေါ နာဂေါ,
တိဒ္ဒေဝေါ တိဒ္ဒသာ.သယော။ ။

(၁၀) ။ တု၊အုံ့၊ဒိဏာသ၀,အသေက္ခ,ဝိတရာဂ,အရဟန္တ- ၌ ၄ ပုဒ်ကား၊ရဟန္တာ၏အမည်များတည်း။ ။ဝါ၌လိုင်-ဟု မှတ်။

ဒေ၀လောက, ဒိ၀, နာက,ာ တိဒိ၀, တိဒသာလယ-၌ ၅ ပုဒ်ကား၊ နတ်ပြည်၏အမည်များတည်း။ ။ပုလ္လိုင်ချည်းဟု မှတ်။

၁-၎င်း"နာက"ပုဒ်မှာ၊ဌာ်ကာနှင့်တကွ၊အလုံးစုံမြန်မာစာများ၌"သ"ဟူ၍ချည်းသာ ယှဉ်ကြ၏။ အထက်အနေကတ္ထ- ဂါထာနံပါတ်- ၉၁၁-မှာလည်း၊ "သ" သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရပါယှိ၏။

"နာက"သဒ္ဒါကား၊အနေကတ္ထဒ္ဒမပါမယှိ၊ သို့သော်-ဤနိဿယဟောင်းကြီးနှင့်တကွ၊ အလုံးစုံသိဟိုဠ်စာများ၌ကား၊"နာက"ပုဒ်သာ တကြိုတည်းယှိကြ၏။

အမရကောသ-အဘိဓာန်၌ကား၊ နတ်ပြည်ဟော ပရိယာယ်-၉-ပုဒ်ဖြစ်၍၊"နာ"က, သ"-နှစ်ပုဒ်လုံးပင်ပါယှိ၏။ဤအရာ၌၊ပါဠိနေနှစ်မျိုးယှိရာ၊ အဓိပ္ပါယ်ယူပုံမှာ၊"နာက"- ပုဒ် ထုတ်ပြသောနိဿယဟောင်းဆရာ၏အလိုအားဖြင့်၊ကြင်း "သ"-စသောအမည်ကို၊ "သ"ပုဒ်ကို ၀စနတ္ထ-ပြု၍၊ဖွင့်ပြသော ဋီကာဆရာအလိုအားဖြင့် ကြင်း"နာက"စသော အမည်ကို-

၀ဏ္ဏဒ္ဓသာ၀ဝသိဋ္ဌသ,ဂါဟော နိဒဿ နာ၀ဒိနာ။
အပိသဒ္ဒါ၀ဒိလောပေန,ကေသေသ နယေနဝါ။ ။

အသမာနေ သဒ္ဒေတိ၀ါ,စတုဂါစသမာနကေ၊
သာမညနိဒ္ဒေသတောပိ,ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိဘာ၀ိနာ။ ။

ဟူသည်နှင့်အညီ၊နိဿန,ဥပလက္ခဏ-နည်းမျိုးဖြင့် ယူလေ။ ။နောက်နောက်၌ လည်း၊အရာအား လျော်စွာ၊ဤနည်းကိုမှီ၍၊အနက်ပိုယူရာ၌သိလေ။ ။

(၁၁) တိ၀ိဒသာ(တ္ထ),မ[illegible]ဒေ၀ါ,
ဝိဗုဓာ(စ)သုခ၀ါသိနော၊
သုရာမရ ဒိ၀ေါကာ(စာ)ဝ,
မတာပါသ၀ဂ္ဂ၀ါသိနော။ ။

(၁၂) နိဒ္ဒုရာ•နိမိသာဒိဗ္ဗာ,
(အ[illegible])ဒေ၀တာနိ(စ)။ ။

(၁၁) (ကု-အုံ့)၊တိ၀ိဒသ, အမရ,ဒေ၀, ဝိဗုဓ,သုခ၀ါသီ,သုရ,မရ, ဒိ၀ေါက, အမတပ, သ၀ဂ္ဂ၀ါသီ၊

(၁၂) နိဗ္ဗုရ,အနိမိသ,ဒိဗ္ဗ,ဒေဝတ ၁ ဤ ၁၄ ပုဒ်ကား နတ်တို့၏ အမည်များတည်း။ ။ဤ၌ ဒေဝတ-သဒ္ဒါသည် အပုမေါ်ပုလ္လိင်မှတပါး သော လိင်နှစ်ပါး၌ဖြစ်၏။ ကြင်းသောသဒ္ဒါများ၊ ပုလ္လိင်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ဤ အလုံးစုံကို ဗဟုဝစနနှင့်ပုဒ်ချည်းဟု မှတ်။ ။

၁-အထက်အနေကတ္တ၌ မလာသော "ဒေဝတာ" သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်၊ ပဌမဝဂ် ပဌမပိဋ္ဌပိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ အဆိုနှင့်အညီ၊ ဖွဲ့စီအပ်သောသင်္ဂဟဂါထာ။ ။

ဒေဝတာ ဒေဝပုတ္တမှိ,ဗြဟ္မေစ ဒေဝမီတရိ။ ။
ဒေဝတာ၊ဒေဝတာ-သဒ္ဒါသည်၊ ဒေဝပုတ္တမှိ၊ နတ်သားဖြစ်လျှင်း၊ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာဖြစ်လျှင်း ၊ဒေဝမီတရိ၊နတ်သီးဖြစ်လျှင်း၊သိယာ၊၏။ ။

၁၃။ ။သိဒ္ဓေါ ဘူတော(စ)ဂန္ဓဗ္ဗော,
ဂုယ္ဟကော ယက္ခ ရက္ခသာ၊
ကုမ္ဘဏ္ဍော(စ)ပိသာစာ,(ဒိ,
နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဒေဝယောနယော)။ ။

(၁၃) သိဒ္ဓေါ၊"အာဏိမာ-စသောဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သော၊ဝိသ,ဝသု-စသော"သိဒ္ဓနတ်,ကိုလျှင်း၊ဘူတော(စ)"အောက်သို့မျက်နှာမူ အထက်သို့ မျက်နှာမော့တတ်သော၊ မြေဘုတ်ပလူး ၂ တို့၏ အထူးဖြစ်သော၊ ကလေးသူငယ်တို့အား ဖမ်းစားခြင်းစသည်ကိုပြုတတ်သော ရုဒ္ဒအာနုစရ-အမည်ယှဉ်သော" ဘူတနတ်,ကိုလျှင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗော၊"နတ်သာဓုသည်များ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ပဠုသိခ,တုမ္ဗုရု-စသော"ဂန္ဓဗ္ဗနတ်,ကိုလျှင်း၊ ဂုယ္ဟကော၊"ကုဝေရနတ်မင်းကြီး၏၊နောက်လိုက်ကျေးကျွန်ဖြစ်ကုန်သော၊နိဓိသံရက္ခက,မဏိဘဒ္ဒ-စသော" ဂုယ္ဟကနတ်,ကိုလျှင်း၊ ယက္ခ၊"ကုဝေရနတ်မင်းကြီးစသော" ယက္ခ(ပလူး)နတ်,၊ ရက္ခသာ၊ "ဝိဘီသန-စသော" ရက္ခိုသိနတ်,တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကုဘဏ္ဍော(စ ၂) "ဖယုံသိုး ပမာဏ ပုရိသနိမ်တ်ယှဉ်သော"ကုဘဏ် ၂ နတ်ကိုလျှင်း၊ပိသာစာ,(ဒိ)[1]၊ကုဝေရနတ်မင်းကြီး၏ နောက်လိုက် ကျေးကျွန်ဖြစ်သော ပလူး အထူးဟုဆိုအပ်သော ကြွတ်အပ်သော အသားကိုစားတတ်သော မြေဘုတ်ပလူးနတ်-စသည်[2]ကိုလျှင်း၊ဒေဝယောနယော၊"နတ်တို့ကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"နတ်မျိုးတို့ဟူ၍ [3] ၊နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ညွှန်းပြအပ်ကုန်၏။

၁–ဤ(ပလုံး)ဟူသော ငါတို့မြတ်ဖွာဝေါဟာရကား၊ ဘိရု+ဘိရုကဟူသော မာဂဓ ဘာသာမှ လာရင်းမဟုတ်။အဟုတ်အမှန်အားဖြင့်ကား၊ ပရုံးဟူသော ရှမ်းကြီး၊ ယိုးဒယားရှမ်း၊ယွန်းရှမ်းလူမျိုးများဘာသာမှ၊ လာရင်းစကားသာတည်း။ ဤဝေါဟာရမျှလောက်သာ မကသေး၊ ငါတို့ဘာသာအတွင်းမှာ၊ ၎င်းလူမျိုးများ၏ ဘာသာစကားအများအပြားပင် ပါဝင်ယောယှက်လျက်ယှိနေသည်ကိုလည်း၊ပညာရှင်များ သတိမူကြလေ။

၂–ဤပုဒ်၌၊ သံတ, ပါကတ, ဘာသာများနှင့်အညီ၊ ဘ မှာ မ အဆင့်မပါစေဘဲ။ (ကုဘဏ္ဍ)ဟူ၍သာ ပရိသုဒ္ဓတရ၊ ပါဠိမှန် ယှိစေရမည်။ကု(ကုမ္ဘဏ္ဍ (သံ)ကုဘဏ္ဍ+ ကုဟဏ္ဍ(ပါ)။ ။ပညာရှင်များအထူးဆင်ခြင်တော်မူကြပါလေကုန်။ ဤပုဒ်ကား၊ အနှစ်ခြောက်ရာကျော်အထက်က၊ပျက်စီးလာခဲ့သောပုဒ်ပေတည်း။

၃–ဤ၌အာဒီသဒ္ဒါဖြင့်၊ဝိဇ္ဇဝိ ၏,ဥဇ္ဇသိ–စသောနတ်ပြည်တန်းဆာမ,ကိန္နရာတို့ကိုယူ။ ။

၄–ဝါ၊နတ်မျိုးနတ်နွယ်ယှိသော နတ်တို့ဟူ၍။ ။ဤ၌ အမရကောသစာကိုယ်၊ သုဓာ ဗျာချာဌ်ကာ–ဟိ,ဗ္ဗ၊ဗဂ်ါလီအနုဝါဒများနှင့်အညီ၊ (ယောနယော)ဟု(အ,ဗ)သဒ္ဒါကဲ့သို့၊ ပုလ္လိင်အစိအရင်ဖြင့်၊ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။

၁၄၊ ။ပုဇ္ဇဒေဝါ သုရ ရိပု,
အာသုရာ ဒါနဝါ(ပုမေ)။
(တဗ္ဗိသေသာ)ပဟာရာဒေါ,
သမ္ဗရော ဗလိ(အာဒယော)။ ။

၁၅။ ။ပိတာမဟော ပိတာဗြဟ္မာ,
လောကော သော ကမလာ သနော၊
(တတာ)ဟိရည္ဟ ဂဏ္ဍော(စ),
သုရဗေဠော ပဗောပတိ။ ။

(၁၄) ပုဇ္ဇဒေဝ,သုရရိပု,အာသုရ,ဒါနဝ-ဤ ၄ ပုဒ်ကား၊သာမည အာသုရာတို့၏ အမည်တည်း။ ပုမေ၊ ဤသဒ္ဒါတို့ပုလ္လိင်ဗဟုဝုစ်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ။

ပဟာရာဒ,သမ္ဗရ,ဗလိ (အာဒယော)၊ ပဟာရာဒ–အာသုရာ, သမ္ဗရ–အာသုရာ, ဗလိ–အာသုရာ–စသည်တို့သည်၊တဗ္ဗိသေသာ၊ထိုအာသုရာအထူးတို့တည်း၊ဤသဒ္ဒါ ၃ ခု ပုလ္လိင်တည်း။ ။

(၁၅) ပိတာမဟာ, ပိတု,ဖြာဟူ,လောကော၀, ကမလာသနေ,ဟိရညြ-ဂဿ,သုရဘေဒ,ပဇာပတိ-ဤ ၈ ပုဒ်ကား၊ဖြာဟူ၀ါတို့၏ အမည်တည်း။ ။ ပုလ္လိင်။ ။

၁၆။ ၊ဝါသုဒေ၀ေါ ဟရိကဏ္ဏော,
ကော၀ေါ စက္ကပါဏျ.(ထ)၊
မဟိသာရော သိ၀ေါ သူလိ,
ဋ္ဌသရော ပသု ပတျ.(ဝိ)။ ။
၁၇။ ။ဟာရော] (ရုက္ခော)-

(၁၆) ဝါသုဒေ၀, ဟရိ, ကဏ္ဍ, ကော၀, စက္ကပါဏိ - ဤ ၅-ပုဒ်ကား၊ဖိသဏိုး ၁ နတ်၏ အမည်တည်း။ ။ပုလ္လိင်။ ။

(အဌ = ထိုမှကပါး)၊ မဟိသရ, သိ၀, သူလိ, ဋ္ဌသရ, ပသုပတိ,။ ။

(၁၇) ဟရ = (ရုက္ခော =) ဤ-၆-ပုဒ်ကို၊ မဟာဒေ၀ ၂ နတ်၏ အမည်ဟု ဆိုအာ၀ါ၏။ ။ ။ပုလ္လိင်။ ။

၁-ဤ (ဖိသဏိုး) ဟူသော ၀ေါဟာရကား (ဝိဏ္ဍ) ဟူသော သခ်ာတပုဒ်ရင်းမှ၊ ပါကတ ဗျာကရဏ်းနည်းဖြင့် ပျက်လွှာသော ၀ေါဟာရသာတည်း။ ထိုကြောင့် (သ)မှာ ဖွေးဘော်မဲ့ မုဒ္ဓ(ဏ)နှင့် (ဖိသဏိုး) ဟူ၍သာ၊ ကျနမှန်ကန်စွာ ဘတ်ရှတ် ရေးသား တတ်ကြစေရမည်။

ဤ (ဝိဏ္ဍ) သခ်ာတပုဒ်ကို၊ (ဝိသနု) ဟု၊ ဋ္ဌိကာဆရာ မာဂဓပုဒ် ပြောင်းလဲပုံကို၊ ထောက်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အထက်၀ါထာ နံပါတ် (၁၅၉) မဏ္ဍတ္ထတာ ပုဒ်၊ ရှပ်တွက်ပြီးစေပုံကို၊ ထောက်ခြင့်ခြင်းစသော အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤ၀ါတို့မြမ္မာပြည် ပညာယှဉ်များသည်၊ရှေးပုဂံခေတ်၊ ပင်းယခေတ်များကပင်၊သခ်ာ ဘာသာမျှဉ်သာ၊ အသင့် အတော် အလေ့အကျက် ပရိစယပြုခဲ့ကြ၍၊ပါကတ၊ ဒေသီ၊ သောရသေနီ၊ မဟာရဋ္ဌီ၊ စသော-မာဂဓ သောပကာရဖြစ်သော ဘာသာနှုန်းများကို၊သီဟဠိက ဘာရတိယ ပဏ္ဍိတ် များကဲ့သို့၊ ပရိစယ ပြုကြဟန်မတူပေ။ သတိရတွယ်ပင်ဖြစ်၏။သတိပြုကြလေကုန်။ ။

ဋ္ဌိကာဌယှိသော (ဝိသနု) ပါဠိကားအပျက်သာ။

ဏ္ဍ ဟူသော သခ်ာတပုဒ်ကို ကဏ္ဍ စသည်ဖြင့် မာဂဓ ပြန်သကဲ့သို့- ဤ၌ ဝိဏ္ဍ ဟူသော သခ်ာတပုဒ်ကို ဝိဏ္ဍ ဟုသာ အတိအကျပြန်၍ ပါဠိမှန်ယှိသင့်သည်။--ပါကတ အဘိဓါန် ကျမ်းများ၌လည်း ဤအတိုင်းသာယှိသည်။

၂–ဣ–ဒ–ပုဒ်ကို၊ နိဿယ ဟောင်းများ၌၊ ပရမိသ္မာ, ဟုအနက်ပြန်ဆိုကြ၏။ ဤ ပရမိသ္မာ ဟူသော မြန်မာ၀ေါဟာရသည်၊ (ပရမေ ရ) ဟူသော သင်္ခါတ၀ေါဟာရ, မှ ဖြစ်လာသော စကားတည်း။ ၎င်းသင်္ခါတပုဒ်ကို မာဂဓ ဘာသာပြောင်းလဲးသော် (မဟေ ရ) သည် (မဟိဿရ)–ဟု ဖြစ်လာသလို၊ ပရမေ ရ– သည် (ပရမိဿရ)– ဟု ဖြစ်လာသည်။ ပါကတဘာသာမှာကား၊ ပရမေသရ၊ မဟေသရဖြစ်သည်။ ။

၎င်းပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်, ရစနာ ဂါထာ။ ။သိ၀ဗိုစမဟာပြဟေ၊ ဟရိမှိပရမိဿရော။ ၎င်းဂါထာ–အရ၊ "မဟာဒေ၀၊ မဟာပြဟ္မာ၊ ဗိဿဏိုး" ဟူသော–၃–နက် (စ) ဖြင့် စကြာမင်းဟူသောအနက်၊ ပေါင်း (၄) နက်ကိုဟောနိုင်သည်။ ထိုကြောင့် ပရမိသ္မာ ဟူသော အနက် သင့်မည်မထင်။ (မဟာဒေ၀)– ဟူသော အနက်သာ, အသင့် ဟု မှတ်ထင်သည်။ ဆင်ခြင်ကြလေ။

.... ကုမာ၀ရော (တ)၊
ခန္ဓော သတ္ထိ၀ရော (ဘ၀ေ။ ။

(တ–အုံ၊) ကုမာ၀, ခန္ဓ, သတ္ထိ၀ရ = ဤ– ၃-ပုဒ်ကား၊ ကုမာ၀ နှုတ်ကဒဲးဏ်, အာမည်တည်း [1]။ ပုလ္လိင်။ ။

၁–နှ ဤ ခန္ဓ ပုဒ်မှာ ကဏ္ဍ၀ ဒုတိယ ကွဲရာ (ခ)၊ ၁ နှ ၀၊ တတိယ ကွဲရာ (ဒ) နှင့် ခန္ဓဟု ပါ၌မှ ယှဉ်စေရမည်။ အထက်ဂါထာ (၉၀၇) မှာလည်း၊ ဤအတူပင်မှတ်လေ။ ။

မြန်မာများက (ဣ) ခန္ဓ–ပုဒ်ကိုစွဲ၍၊ ၎င်းနှုတ်ကို (ကဒဲ+ခဒဲ) သော်ကဒဲ–ဟု ခေါ်ကြသည်။ ဤ၌ နိဿယဟောင်းအနက်ကိုကား အလျှင်းပင်မမှတ်အပ်။

၎င်းအရာ၌၊ အချို့ ဝိညူတို့အနက်အတိုင်း၊ "မဟာဗိနဲးနှုတ်" ဟောရန် ပရိယာယ် ပုဒ်ပင်၊ သာသနာတော်မှာ အသုံးနည်း၍၊ ဤမာဂဓ အာဘိ၀ါနိုက္ကမ်း၌၊ အလျှင်းမပါမယှိချေ။ ၎င်းနှုတ်ကိုကား၊ ဝိနာယက, ဂဏောသ, ဂဇာနန– စသော်ပုဒ်များကသာ ဟောနိုင်သည်။ ဤပရိယာယ် ပုဒ်များတွင်၊ ဝိနာယကဟူသောပုဒ်ကိုထောက်၍, 'ဗိနဲး" ဟုသတ်ပုံ ကျနမှန်ကန် စွာရေးသားရမည်။

ဤ၌၊ ဌ ကာမှာ၊ ဟရဿပုဏ္ဏော–ဟုဆိုပြီး၍, အမရကောသ ကျမ်းရင်း၌ လာသော ကဏ္ဍိကေယ္ယ ကဒဲ နှုတ်ဟော ပရိယာယ်သဒ္ဒါများကို ထုတ်ပြမိန့်ဆိုသည့်အတိုင်း၊ အဘ မဟာဒေ၀ နှုတ်နှင့်၊ ကဏ္ဍိကာ–စသော၊ အမိခြောက်ယောက်တို့၏ သား၊ ကြွက်ယာဉ်စီးသူ– မဟာဗိနဲးနှုတ်၏ အကို–ဥဒေါင်းယာဉ်စီးသူ–ဌင်း (ကဒဲ) နှုတ်ကိုသာ သေချာ ကျနစွာ၊ သင်္ခါတကျမ်းများ၌၊ အမိန့်အဆိုယှိသည့်အတိုင်း–မှတ်သားလေ။ ။

၁၇။ ။သဏ္ဌော ပုရိန္ဒဒေါ ဒေ၀, ရာဇာ ၀ဇိရ ပါဏိ(စ)။
သုဇမ္ပတိ သဟာသဏ္ဌော, မဟိန္ဒော ၀ဇိ ဟတ္ထ ယုဇ္ဇ ခေါ။ ။

၁၉။ ။ဝါသဝေါ(စ)ဒသသတ,နယနော တိဒိဝါ-ဒိဘူ၊
သုရနာထော(စ) ဝဇိရ,ဟတ္ထော(စ) ဘူတံပတ္ကဲ(ပိ)။ ။

(၁၈) သက္ကာ, ပုရိန္ဒဒ, ဒေဝရာဇ,ဝဇိရပါဏိ,သုဇမ္ပတိ, သဟာသက္ခ, မဃိန္ဒ,ဝဇိရာဝုဓ,

(၁၉) ဝါသဝ,ဒသ သတနယန,တိ ဒိဝါဒိဘူ ၂, သုရနာထ,ဝဇိရ ဟတ္ထ,ဘူတပတိ,

၁–ဝဇိရာယုဓ–လည်းဟူ။

၂–ဤ၌ အဘိ ဥပသာရဖြင့် "တိဒိဝါ–ဘိဘူ"–ဟူ၍လည်း ပါ၊ –ကျမ်းများ၌ ယှိ၏။

၂၀။ ။မဃဝါ ကောသိယော ဣန္ဒော,
ဝတ ဘူ ပါက သာသနော၊
ဒိဒ္ဓောဇော] (ထ) သုဇာ (တသ),
ဘရိယာ ထ ပုရန္ဒေ၀။ ။

(၂၀) မဃဝ ၁, ကောသိယ, ဣန္ဒ, ဝတြဘူ, ပါက သာသနဲ့, ဒိဒ္ဓောဇ ဤပုဒ်-၂၀-ကား၊ သိကြားမင်း၏ ၂ အမည်တည်း။ ပုလ္လင်။ ၊ (အထ၊ ထိုမှတပါး) တသ၊ ထိုသိကြားမင်း၏ ၊ ဘရိယာ၊ မယားကား၊ သုဇာ၊သုဇာမည်သည်၊ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏ ၃။ ဣတ္ထိလိင်။ ။ (အထ၊ပါး) ပုရံ၊ "ထိုသိကြားမင်း၏" ဖြစ်တော်ကား၊

၁–မာဃဝန္တ–လည်းဟူ။

၂–ဤ"သိကြား"– ဟူသော ဝေါဟာရအရာမှာ၊ "သျှင်မဟာရဋ္ဌသာရ" အမော်–ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်–သူမြတ်ကိုထောက်၍၊နောက်ကျသော"ထောင်သင်းမှုး–နဝေး"–စသော စာဆိုတော်ပညာယှိများ၊"ရှာပါဘိလော့ မိုးသကြား", "မှာပါဘိလော့ ဝိုးတဝါး", "ရှာပါဘိလော့ မျိုးမပြား"– စသည်ဖြင့်၊ သ–အက္ခရာမှာ၊ လုံးကြီးတင် မပါစေဘဲ။ "ကြီ–သကြား"– ကိုရေးသကဲ့သို့၊ စပ်ဆိုရေးသားကြပြားသော်လည်း၊ "သျှင်မဟာရဋ္ဌသာရ"ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်၏၊ "စတုဓမ္မသာရ–မင်းမိဗရားတို့ တောထွက်ခက်း"တွင် မိန့်ဆိုအပ်သော၊"သိကြား"–ဟူသော၊ သ–လုံးကြီးတင်နှင့်အရေးအသား အမိန့် ဥပဒေသကို ကျော်လွန်၍၊ ကျွန်ုပ်တို့နောက်ပေါ် ပုဂ္ဂိုလ်များက မမှတ်သားသင့်တော့ပေ။

၃–ဤကား သုဇမ္ပတိ–ဟူသော သိကြားဟော ပရိယာယ်ပုဒ်။ ။သုဇာ တု ဟောမ ဒဋ္ဌယံ။ ။–ဟူသောအထက် စတုဒ္ဌဏ္ဍ– မြာဟ္မဏဝဂ်လာ ဂါထာနံပါတ် ၄၁၈

ဒဗ္ဗီ၏ဗ္ဗေဒယာသုဇာ၊ ဟူသော အထက်အနေကဘွဝ်လာ ၁၁၁၁– ဂါထာပါဒ– ‘တ္ဗိနှင့်အညီ ပေးသော အနက်တည်း။

(တာ) မပါလင့်၊ (သုဇာ) သင့်၊ နှိုင်းချင့်ယူပါ၊ ထက်အောက်သာ။ ။အထက် အနေကဘွဲ့ မလာသော သုဇာတ သဒ္ဒါ၏ အဘွဲ့ဒ္ဒါရ–မှတ်ရန် ရစနာဂါထာ။ –

သုဇာတော သောဘနေတိသု၊ သုဇာတာ သေဋ္ဌ၀ိဓ၀ိတရိ။
သမိယန္တု၊ တုဝရိယံ၊ သုမတ္တိကာယ ဝဏ္ဏတိ။ ။

‘တိသု သုဇာတော၊ လိင်သုံးပါးတို့ဖြစ်သော, သုဇာတ,သဒ္ဒါသည်၊ သောဘနေ၊ တင့်တယ်ခြင်းအနက်ဖြစ်၏။ တု၊ ထိုမှတပါး၊ သုဇာတာ၊ ဗုဒ္ဓိလိင်ဖြစ်သော သုဇာတာ သဒ္ဒါသည်၊ သေဋ္ဌ၀ိဓ၀ိတရိ၊ သေနာနိနိဂုံးသေဋ္ဌး သို့မဟုတ်ဗိုး ဒါယိကာမ သုဇာတာဟူသောအနက်ဖြင့်၊ ၀ါ၊ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌးကြီး မြေး ဓနဉ္ဇယ သေဋ္ဌးသို့၊ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌးမျိုးမ သုဇာတာ–ဟူသော အနက်ဖြင့်၊ သမိယံ၊ အသီးတောင့်၊ ၀ါ၊ပျဉ်းပင်ဟူသောအနက်ဖြင့်၊တုဝရိယံ၊ ပဲစဉ်းခုံ ဟူသောအနက်ဖြင့်၊သုမတ္တိကာယ၊ ကောင်းသောမြေညက်ဖြင့်၊ ဝဏ္ဏတိ၊ ဖြစ်၏။

သို့သော် ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌ကား၊ “တတော သုဇာတသိလာ– သုဇာတာနာမ ဘရိယာ”–ဟု၊တာ,နှင့်တကွ “သုဇာတာ”– အမည်ဖြင့် လာယိုလေသည်။ ဤအလို၊ “သုဇာတသ”–ကို၊ သုဇာတာ+အသ–ဟု– ပဒဗေဒပြု၍၊ “**အ**ဿ၊ ၏,ဘရိယာ၊ ကား၊သုဇာတာ၊သုဇာတာ မည်သည်၊ဘ၀၊ ၏,”။ ဟု၊ အနက် ယောဇနာသင့်၏။ ဆင်ခြင်၍,ယူလေ။ ။

မှတ်ရန်သံပေါက်။ ။(က) သုဇာတာ–ဟု၊ ဆိုမှတ်ပြု၊သိမှ‘တာ’လည်းပါ။ ။
(ခ) ဇိနာလင်္ကာရ၊ ဋီကာပြု၊ မှတ်ကြဤအရာ။ ။
(ဂ) ဇမ္ဗာလုံးကြီး၊ တင်လျက်စီး၊ အတီးရှေးခါ၊ ပျက်တတ်စွာ။ ။
သုဇိတာ–ဟု၊ ပျက်တတ်သည်။

၂၁။ ။မသက္ကသာရော ဝ၀ေသောက–
သာရာ(စေ၀ါ)မရာ၀တိ၊
ဝေဇယန္တော(တု–ပါသာဒေါ),
သုဓမ္မာ(တု–သဘာမတာ)။ ။

(၂၁) မသက္ကသာရော၊မသက္ကသာရ–မည်သည်လျှံးငေး၊၀ဝေသောက သာရာ (စေ၀)၊ ၀ဝေသောကသာရာ– မည်သည်လျှံးငေး၊ အာမရာ၀တိ၊ အာမရာ၀တိ– မည်သည်လျှံးငေး,ဘ၀၀၊ ၏,။ ။

ဤ၌၊ မသက္ကသာရ-ကား၊ "ပုလ္လင်၊အာကြင်း- ဣတ္ထိလိင်-တည်း"။ ။ ပါသာခေါ်၊ "သိကြားမင်း၏" ပြာသာဒ်- ကား၊ ဝံဝေယျော၊ ဝေယျန္တ-တည်း၊ ၊ပုလ္လိင်။ ။(တု-အံ့၊) သဘာ၊"သိကြားမင်း၏" နတ်သဘင်ကို၊ သုဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာဟူ၍၊ ။ မတာ၊ သိအာဝ်၏၊ ၊ ဣတ္ထိလိင်။ ။

၂၂။ ။ဝေဗယျော (ရထော.တသ),
(ဂတ္ကော) မာတလိ (သာရထိ)၊
ဇောဝေကော (ဂဗော) [ပဏ္ဍု,
ကမ္ဗလော (တု သိလာသနံ)။ ။

(၂၂) တသ၊ ထိုသိကြားမင်း၏၊ ရထော၊ရထားကို၊ဝေဗယျော၊ ဝေဗယျန္တ-ဟူ၍၊ ဂတ္ကော၊ ဆိုအာဝ်၏၊ ။ပုလ္လိင်။ ။သာရထိ၊ရထား ထိန်းသည်၊ မာတလိ၊မာတလိ မည်၏။ ။ပုလ္လိင်။ ။ဂဗော "ထိုသိကြားမင်း၏"ဆင်သည်၊ဇောဝေကော၊(ဇောဝတော)ဇောဝေက-မည်၏။၂။ ။ပုလ္လိင်။ ။(တု - အံ့၊) သိလာသနံ၊ "ထိုသိကြား မင်း၏ထိုင်နေရာ" ကျောက်ဖျာကား၊ပဏ္ဍု,ကမ္ဗလော၊ ပဏ္ဍု,ကမ္ဗလ မည်၏။ ။ပုလ္လိင်။ ။

၁-ဒေဝဲသိပ္ပိ၊ ဒေဝ.ဝဇုကို၊ သိကြားမင်း၏- နတ်လက်သမား၊ လက်မှုအတတ် ပညာသည် နတ်သားကို-သခ်ၸာဘာသာအားဖြင့်- ဝိဿကမ္မ (နှ)-ငါတို့- မာဂဓ နှင့်- ပါကတ ဘာသာအားဖြင့် (ဝိသကမ္မ) ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ဝိနောင် (သ) နှစ်လုံးဆင့်နှင့် အမှန်အကန်ရေးဘတ်တတ်ကြစေရမည်။

ဤအဘိဓါန်ကျမ်းဌကား- မိမိကိုးကားရင်း အမရကောသ-သခ်ၸာအဘိဓါန်၌၊ ၎င်း အမည်-မပါမယိုသောင့်-မထုတ်ပြပေ။ သို့သော်-ငါတို့မြန်မာစာအလုံးစုံ၌ (ဝိသုကမ္မ) ဟူ၍,- သံယုတ်မဲ့ (သ) တချောင်းငင်နှင့်ချည်းသာ၊ ပျက်စီးလျက် ယိုကြသောင့်၊ ပုဒ်အမည်မှန်သိနိုင်ကြစေရန်အပိုထည့်သွင်းလိုက်ပေသည်။ဌင်းပုဒ် ဝိဂြိဟ်-ဝစနတ်နှင့်တကွ အဆုံးအဖြတ် အကျယ်ကို မူကား၊ ငါတို့ ရေးသားအပ်သော ဗာလာဝတာရ ဂဏ္ဌိ.နာမကဏ္ဍာသဗ္ဗနာမ် အရာမှာကြည့်လေ။

ဝိဿ ကမ္မ ပုဒ် (အဓိဗ္ဗုဒ္ဓါရ) နှင့် ဝိဿ ပုဒ် အဓိဗ္ဗုဒ္ဓါရ-
ဒေဝသ်ပ္ပိနိ သူရေစ၊ ဝိဿကမ္မော ဝိတာ မဟော။
ဝသု ပုဗ္ဗေ သိ ဘေဒေစ၊ စက္ကဝတ္တိ မှိ ဝတ္ဗတိ။ ။
ဝိဿံ လောက မှိ သောဗ်ိဝေ၊ သကလေ သဗ္ဗ နာမကံ။

၂–ဤသိကြားမင်း၏ စီးတော်ဆင်–ဟော အရာ၌၊ ၀–နောင်ဒန္တီ ပဌမကွေ့–တ၊ မုဒ္ဓ ပဌမကွေ့–ဟာ နှင့် "ရောဝတ"–"ရောဝဏ"–ဟု သင်္ခတ ကျမ်းများနှင့် အညီ၊ ၂–ချက်လုံးအသင့်ချည်းဟု–မှတ်။

၂၃။ ။သုဝိရော–(စွာ.ဒယော ပုတ္တာ),
နန္ဒာ (ပေါ်ကွေ့ရဏီ ဘဝေ)၊
နန္ဒနံ မိသကံ စိတ္တ-
လတာ ဖါရုသကံ (ဝနာ)။ ။

(၂၃) သုဝိရော (ဣတိအာဒယော)၊သုဝိရ (ဤသို့ အစယ်ခေါ်သည်တို့သည် ၁၊ပုတ္တာ၊ထိုသိကြားမင်း၏)သားတို့တည်း။ ပုလ္လင်။ ။(ပေါ်ကွေ့ရဏီ၊ ထို သိကြားမင်း၏ ရေကမ်းသည်၊) နန္ဒာ၊ နန္ဒာမည်သည်၊ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ ။ဣတ္ထိလိင်။ ။နန္ဒနံ, မိသက, စိတ္တလတာ, ဖါရုသက၊ ဤ– ၄–ပုဒ်တို့ကား၊ ဝနာ၊ "ထို သိကြားမင်း၏" ဥယျာဉ် အမည်တို့တည်း။ ၂ ။ဤ၌–စိတ္တလတာ-ကား၊ဣတ္ထိလိင်၊ အကြင်းနပုန်းလိင်။ ။

၁–အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ သုသီမ, ဇယန္တ–စသည်တို့ကိုယူလေ။ ။

၂–ဖါရုသက– ဥယျာဉ် ဟူသည်ကား၊ ဖက်သက်တရော– ဥယျာဉ်တည်း။ ဖက်သက်တရော– ဟူသည်လည်း၊ နရ်ပင်–ဟု ခေါ်သောသစ်ပင်မျိုးတည်း။ အဖျော်ရှစ်ပါးတွင်ပါသော ဖါရုသက–လည်း၊ ၎င်းပင်။ ယောမင်းကား၊ "သတ္ဓတ"–ဟူ၏။ သတိပြုလေ။ ။

၂၄။ ။အာသနိ (ဒ္ဒိသု) ကုလိသံ,
ဝဇိရံ (ပုန္ဒိုံသကော)၊
အာသ္ဆရျာယော (ဣတ္ထိယံ–ဝုတ္တာ),
ရန္ဓာ (စာ).လမ္ဘုသာ(ဒယော)။ ။

(၂၄) အာသနိ, (ဒ္ဒိသု = အာသနိ.သဒ္ဒါ– ဣတ္ထိလိင်,ပုလ္လင်– ၂ ပါးတို့ဒ္ဒြဖြစ်၏။) ကုလိသ, ဝဇိရ – ဤ–၃-ပုဒ်ကား သိကြားမင်း၏ ဝရဇိန်လက်နက်-မိုးပင်းကြိုးစက်၏ အမည်တည်း။ ၁ ပုန္ဒိုံသကော, ဝဇိရ သဒ္ဒါ ပုလ္လင် နပုန်းလိင် ၂–ပါးဒ္ဒြဖြစ်၏။ ကုလိသ–ကား၊ နပုန်းလိင်တည်း။ ။

အာသ္ဆရျာယော၊ အာသ္ဆရျာတို့ကို၊ ၂ ဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိလိင်ဒ္ဒြ၊ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ရန္ဓာ, အာလမ္ဘုသာ– အာဒယော၊ ရန္ဓာ, အာလမ္ဘုသာ စသည်တို့သည်၊

၁–ဘိဒုရ, ပဝိ, သတကောဋိ, သဓ္ဓ, ဒမ္ဘောလိ စသောအမည်များလည်း၊ ၎င်းသိကြားမင်း၏ဝရဇိန်လက်နက် မိုးကြိုးစက်အမည်ပင်။ ။

၂–အဒ္ဓရာယော–ဟု၊ဗဟုဝစနန္တပြု၍၊ နိဿဏ္ဌ ယုတ္တိ–အားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ပါဠိတော်များ၌ကား ဧကဝစနန္တလည်းထင်၏။

၂၅။ ။ဒေဝိ•ဏ္ဍိယော](ထ ဂန္ဓဗ္ဗာ,)
ပဠ္ဌသိခေါ (• တိ အာဒယော)၊
ဝိမာနော(–နိဏ္ဍိယံ) ဗျ မ ့ ,
ဗိယ္ဟသ•မမတံ သုဓါ။ ။

(၂၅) ဒေဝိ•ဏ္ဍိယော၊နတ်မိန်းမ တို့မည်ကုန်၏။ ။ဏ္ဍိလင်။ ။အာထ၊ ပါး၊ ပဠ္ဌသိခေါ ဆိုတိ အာဒယော၊ ပဠ္ဌသိခ–စသည်တို့သည်၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ နတ်သသင်သည်တို့မည်ကုန်၏။ ။ပုလ္လိင်။ ။ဝိမာန,ဗျမ၊ဤ– ၂–ပုဒ်ကား၊ နတ်တို့၏ပြာသာဒ်– ဗိမာန် အမည်ကည်း။ အနိဏ္ဍိယံ၊ ဝိမာနသန္ဓါသည် ဏ္ဍိလင်မှ တပါးသော လိင် ၂–ပါးဖြစ်၏။ ။ဗျမ သန္ဓါ–နပုန်းလိင်။ ။တု– အံ့။ ဗိယ္ဟသ, အမတ, သုဓါ = ဤ ၃–ပုဒ်ကား၊ နတ်သုဓါဘောဇဉ်၏။ အမည်တည်း။သုဓါသန္ဓါ- ဏ္ဍိလင်။ ။အကြင်းနပုန်းလိင်။ ။

၂၆။ ။သိနေရု မေရု တိဒိဝါ–,
ဓါရော နေရု သုမေရု (စ)၊
ယုဂန္ဓရော ဣသိသဓရော,
ကရဝိကော သုဒဿနော။ ။

(၂၆) သိနေရု, မေရု, တိဒိဝါ၊ ဓါရ, နေရု, သုမေရု = ဤ ၅–ပုဒ်ကား၊ မြင်းမိုရ်[1] တောင်၏ အမည်တည်း။ ပုလ္လိင်။ ။ယုဂန္ဓရ။ ယုဂန္ဓိ၊ရိတောင်, ဣသိသဓရ၊ ဣသိသဓိ၊ရိတောင်, ကရဝိက၊ ကရဝိကတောင်,၊ သုဒဿန၊ သုဒဿနတောင်,။

၁–ဤ မြဟွာဝေါဟာရ အရာ၌၊သင်းဖြိုဟိရတိ။ ။မြင်းမိုရ်တန်ခိုး–ဟူသော စတုဗိမ္ဗသာရ၊ ဝန္ဓာ ဗောဓနု သတ်အင်းစသည်များကို၊ ထောက်ထား၍ (မြင်း) ဟု၊ ဝိသဋ္ဌ နိ နှစ်လုံးနှင့်၊ သတ်ပုံမှန်ကန်ကျနစ္စာ ရေးသားတတ်ကြစေရှုမည်။ ။

၂၇။ ။နေမိန္ဒရော ဝိနတကော,
အသကဏ္ဏော (ကုလာ-စလာ)၊
မန္ဒာကိနိ (တထာ)-ကသာ-
ဂဠီ သုရနဒီ (ဗျထ)။ ။

(၂၇) နေမိန္ဒရ၊ နေမိန္ဒရတောင်၊ ဝိနတက၊ ဝိနတကတောင်၊ **အသကဏ္ဏ၊ အသကဏ်တောင်-** (ဣမေ၊ ဤ တောင်တို့သည်၊) ကုလာ-စလာ၊ တောင်စဉ်- ခုနစ်ထပ် [1] တို့တည်း။ ဝါ၊ မြင်းရိုရ် တောင်၏ အရံဖြစ်သော တောင်အပေါင်းတို့တည်း [2]။ ။ပုဗ္ဗေ။ ။ **မန္ဒာကိနိ?၊ မန္ဒာကိနိ** မည်သောနတ်မြစ်၊ **အာကာသဂင်္ဂါ၊ အာကာသ ဂင်္ဂါ-** မည်သောနတ်မြစ်၊ **သုရနဒီ၊ သုရနဒီ-** မည်သောနတ်မြစ်၊ **ဤ-ဒု-ပုဒ်ကား၊** နတ်မြစ်-ကောင်းကင်မြစ်၏ အမည်တည်း။ ။ဣတ္ထိလိင်။ ။

၁-ဝိဏ္ဏ၊ ပုရာဏ်စသော သမ်တ ကျမ်းများ၌ကား၊- ကုလာစလ- ဂ-မျိုး ယှိသည်ဟု အဆိုယှိကြ၏။ ဤကျမ်း၌ပြသော တောင်အမည်များနှင့် လည်းမတူ။

၂-ကုလ+အစလ-ဟု၊ ပဒဗ္ဗေဒပြု။ ၎င်းတို့၏ အနက်ကို၊ အောက်ပါသံပေါက် လက်ခံ ဖြင့် သိလေ။

(က) ကုလာ-စလ၊ ဝေါဟာရ၊ မှတ်ကြောတ်တူ "တောင်ပေါင်း" ဟူ။

(ခ) ဇာတ်တူပေါင်းက၊ ခေါ်ကုလ-အစလမူ-တောင်ကိုယူ။ ။ ကုလပဋ္ဌတ, ကုလသေလ, ကုလဂိရိ,ကုလဒ္ဓ-စသည်တို့လည်း၊ ကုလာ-စလ၏ ပရိယာယ် တို့ပင်။ ။ဤအစဉ်ကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာစသော အဋ္ဌကထာများ၌ လာသော တောင် စဉ်တည်း။ နေမိဇာတ်ပါဠိတော်၌လာသော၊ တောင်ခုနစ်ထပ်အစဉ်ကား၊ သုဒဿနော, ကရဝီကော,ဣသိမရော,ယုဂန္ဓရော,နေမိန္ဓရော,ဝိနတကော,အသကဏ္ဏော,ဂိရိဗြဟာ။ ။ ဟူ သတည်း။

ရင်းအစဉ်နှစ်မျိုး ညီနှိုင်း၍ ယူပုံကို ဗီနာလက်ခရဋ္ဌီကာစသောကျမ်းများမှာ ကြည့်လေ။
၃-မန္ဒာကိနီ- ကို၊ အာကာသဂင်္ဂါယံ၊ ကောင်းကင်မြစ်၌လျှံးငေး၊ ဝါ ပိုဘေဒကော၊ မန္ဒာကိနီ-မည်သော အိုင် အထူး၌လျှံးငေး၊ မတာ၊ သိအပ်၏။ ။

၂၈။ ။ကောဝိဠာရော (တထာ) ပါရိ-
ဆိတ္တကော ပါရိဘောတကော၊
ကပ္ပရုက္ခော (တု) သန္တာနာ,
(ဒယော ဒေဝဠ္ဠေ၊ မာ သိယုံ)။ ။

(၂၈) ကောဝိဋ္ဌာရ,ပါရိ.ဆ္ဆ ဇာတက, ပါရိဇာတကာ၊ ဤ- ၃-ပုဒ်ကား၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏ အမည်တည်း။ တ၊ အံ့။ ကပ္ပရုက္ခ၊ ပဒေသာပင်, သန္တာန၊ကုတ်ကိုပင်၊ အာဒေယျာ၊စသည်ကိုသည်၊ ဒေဝ၌၊မာ၊ နတ်သစ်ပင်တို့မည်ကုန်သည်၊ သိသုံ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။"ပါရိဇာတက, ကပ္ပရုက္ခ, သန္တာန, မန္ဒာရ၊ထင်ရှားပင်၊ဟာရိစန္ဒန၊စန္ဒနဒကူးရှေပင်-ဤ၊ ၅-ပင်တို့ကား၊ နတ်သစ်ပင်တို့တည်း။ (အမရကောသကျမ်းအလို။) ဤ၃-ဟာရိစန္ဒနသ၌ ပုံလျှင်, နပုန်းလိုင်- ၂-ပါး၌ဖြစ်၏။ အကြွင်း ပုံလျှင်။ ။

၁-ဤဝေါဟာရ အရာ၌၊ (ကုတ်ကို) -ဟု (တ) သတ်အုတ်ကာရန်နှင့် သတ်ပုံမှန် ရေးတတ်စေရမည်။ (ကု) နောင် ပါဠိပုဒ်မျိုးမှာ ကဲ့သို့ (က) နှစ်ဆင့်နှင့် (ကုက္ကို)-ဟု မရေးလင့်။ ။

၂၉။ ။ပါစိ ပတိ.ယ.ဒေ.ဒိ စိ.(ဩ),
(ပုဗ္ဗ ပန္ဆိမ ဥတ္တရာ)၊
(ဒိသာ.ထ ဒက္ခိဏာ.) ပါစိ,
ဝိဒိသာ.နုဒိသာ (ဘဝေ)။ ။

(၂၉) ပုဗ္ဗ ပန္ဆိမ ဥတ္တရာဒိသာ၊ အရှေ့.အရပ်, အနောက်အရပ်, မြောက်အရပ်- မျက်နှာတို့သည်၊ ပါစိ ပတိစိ ဥဒိစိ၊ "အစဉ်အတိုင်း" ပါစိ,ပတိစိ,ဥဒိစိ-မည်ကုန်၏။ ။ဩ၊ ဤသ၌-၃-၃- ဩတ္ထိလင်တို့တည်း။ အထ၊ ပါး၊ ဒက္ခိဏာဒိသာ၊ တောင်အရပ်မျက်နှာသည်၊ အပါစိ အပါစိမည်၏။ ။ဩတ္ထိလင်။ ။အနုဒိသာ၊ အထောင့်အရပ်သည်၊ ဝိဒိသာ၊ဥဒိသာ ၂ မည်သည်၊ ဘဝေ၊ဖြစ်၏။ ။ဩတ္ထိလင်၊ ။

၁-ဤအပါစိ ပုဒ်ကား- ပါဂတ- ပကတိပုဒ်မျိုးတည်း။ သခ်တ- ပကတိပုဒ်မှာ- ဒန္ရောဌ(ဝ)အ ကွာရာနှင့် (အဝါစိ) တည်း။

၂-ဝိဒိသာနှင့်၊အနုဒိသာတို့၏ အမည်ထူးများကိုဖေါ်ပြချက်။

(၁) အရှေ့မြောက်ထောင့်၊ "ဥတ္တရပုဗ္ဗာ, ပုဗ္ဗုတ္တရာ, ပုရတ္ထိမာနုဒိသာ, သောနိ, ဤသာနကောဏ"။ ၅

(၂) အရှေ့တောင်ထောင့်၊"ဒက္ခိဏပုဗ္ဗာ,ပုဗ္ဗဒက္ခိဏာ,ဒက္ခိဏာနုဒိသာ,အဂ္ဂေယျ, အဂ္ဂိကောဏ"။ ၅

(၃) အနောက်တောင့်ထောင့်၊ "ဒက္ခိဏ ပန္ဆိမာ, ပန္ဆိ.ဒက္ခိဏာ, ပန္ဆိမာနုဒိသာ, နေ.ရိတိ, နေ.ရိတ ကောဏ"။ ၅

(၇) အနောက်မြောက်ထောင့်၊ "ပန္ဓိမုဏ္ဍရာ, ဥတ္တရပန္ဓိမာ, ဥတ္တရာနုဒိသာ, ဝါယုဒိ, ဝါယုဒိယာ, ဝါယုမျာ, ဝါယုကောဏာ"။ ၇

၃၀။ ။ဇရောဝတော ပုဏ္ဏရိကော,
ဝါမနော ကုမုဒေါ.ဒ္ဒနော၊
ပုပ္ပဒန္ကော သဗ္ဗဘုမ္မော,
သုပ္ပတိကော (ဒိသာ ဂဇာ)။ ။

(၃၀) ဇရောဝတ၊ ဇရောဝတ ဆင်,၊ ၁ ပုဏ္ဏရိက၊ ပုဏ္ဏရိက ဆင်,၊ ဝါမန၊ ဝါမန ဆင်,၊ ကုမုဒ၊ကုမုဒ ဆင်,၊ အဒ္ဒန၊ အဒ္ဒန ဆင်,၊ ပုပ္ပဒန္တ၊ ပုပ္ပဒန္တ ဆင်,၊ သဗ္ဗဘုမ္မ၊ သဗ္ဗဘုမ္မ ဆင်,၊ သုပ္ပတိက၊ သုပ္ပတိက ဆင်,၊ (ဤမေ၊ ဤဆင်ရှစ်စီးတို့သည်၊) ဒိသာဂဇာ၊ အရှေ့.အရပ်မှစ၍.- လဂျိုရစ် အစည်အတိုင်း၊ အရပ်ရှစ်မျက်နှာကို စောင့်ကုန်သော ဒိသာဂဇ ဆင်တို့မည်ကုန်၏.။ ။ပုလ္လင်။ ။

၁-သမ်တ-ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ဒိသာ ဂဇ-ဆင်ဟော-ဤ"ရောဝတ"ပုဒ်၌၊ဝ-နောင်၊ ဒန္တ-ပဌမကွဲရာ-တနှင့်သာ၊ယှဉ်စေရမည်။ ပါတက-မှာ၊ ရောဝယ- ယှဉ်သည်။ မုဒ္ဓ-ပဌမကွဲရာ-ဏ-နှင့်၊"ရောဝဏ"-ဟု မယှဉ်စေရ။ ။

အထက်အနေကဆ္ဆ၌ မလာသော ၎င်း"ရောဝတ"-သဒ္ဒါ၏.၊ အဆ္ဆုဒ္ဒါရ မှတ်ရန်-ရှစနာ ဂါထာ၁ခု။-

နာရဂ်ိ ၀ နှ ဒိသေဘောသု, လိကု စေ.ရာ၀တော မတော။ ।ရော၀တော၊ ကို၊ နာရ။ လ။ ဘေသု၊ ရှောက်လိမ္မော-သမ္ဘရာအထူး, သိကြားမင်း၏.ရောဏ် ဆင်, အရှေ့.မျက်နှာအရပ်ကို အစိုးရသော၊ ရောဝတ ဆင်ဟူသောအနက်-တို့၌လျှင် ငေး၊ လိကုစေ၊ တောင်ပိုင်ဦးဟူသော အနက်၌လျှင်ငေး၊ မတော၊ သိအပ်၏.။ ။

"ဆင် ရောဝတ်၊ မည်ပည်တ်၊ မြေးမှတ်ဒိသာ၊ ဂဇမှာ။"

၃၁။ ।ခတာရဏ္ဍော (စ) ဂန္ဓဗ္ဗာ.
ဒိပေါ] ကုဘဏ္ဍသာမိ (တု)၊
ဝိရူဠ္ဍကော] ဝိရူပဂ္ဂော,
(တု) နာဂါ.ဒိပတိ.(ဇိတော)။ ။

(၃၁) ဂန္ဓဗ္ဗာ.ဒိပေါ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ နှတ်တို့ကို အစိုးရသော နှ ်မင်.သည်၊ ခတာရဏ္ဍောခတာရဏ္ဍ ၁ နှတ်မင်းမည်၏.။ တု၊ အုံ့၊ ကုဘဏ္ဍသာမိ၊ ကုဘဏ်

နတ်တို့ကို အစိုးရသော နတ်မင်းသည်၊ ဝိရူဠ္ဍကော၊ ဝိရူဠ္ဍက နတ်မင်းမည်၏။ တ၊ အံ့။ နာဂ၊ဓိပတိ၊ နဂါးတို့ကို အစိုးရသော်နတ်မင်းကို၊ ဝိရူပက္ခော၊ ဝိရူပက္ခ နတ်မင်းမည်၏ဟူ၍၊ ဤရှိတော၊ ဆိုအပ်၏။

၁–"ဓတရဋ္ဌ ဇာတော ဓါတရဋ္ဌော–ဏော" ဟူသော၊သင်္ခတကျမ်းများကိုထောက်လျှင်၊ ဓ–မှာ၊ အာဝုဒ္ဓိ– ရောက်၍၊ "ဓါတရဋ္ဌော" ဟု၊ ပါဠိယိုသင့်မည်ထင်၏။ ဤအလို "ဓါတ်ရာဇူ" ပုဒ်ကိုရည်သည်။

ပါကတ သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ကား၊ ထိုပုဒ်မှပြန်၍၊ ဓအက္ခရာမှာ၊ အာ ဝုဒ္ဓိမရောက်ဘဲ၊ ရင်းနှောင် ဒန္တဇ ပဌမက္ခရာ သဒိသဖွဲ့ဘော်နှင့် "ဓတ္တရဋ္ဌ" ဟုသာ၊ ပါဠိယိုသည်။

"ရှီဘ်ရာဇူ" ပုဒ်မှ ပြန်မူကား၊ ဓနှောင် တ တလုံးတည်းနှင့်သာ၊ ယခုကာလ ယိုကြသော်ပါဠိများကဲ့သို့ပင် "ဓတရဋ္ဌ" ဟု ပါဠိယိုသင့်၏။ ။အထက်ဂါထာ–ဖဏ (ဟသ်ာ မျိုးပြ အရာမှာလည်း ဤအတူမှတ်လေ။ ။ဆင်ခြင်၍ ယူလေ။

၃ ၂။ ။ယက္ခာ၊ဓိပေါ ဝေဿဝဏော,
ကုဝေရော နုရဝါဟနော၊
အာလကာ၊လက မန္ဒာ၊(သ,
ပုရိ) (ပဟာရဏံ) ဂဒါ။ ။

(၃ ၂) ယက္ခာ၊ဓိပ၊ ပလူးတို့ကို အစိုးရသော ကုဝေရ– နတ်မင်း,၊ ဝေဿဝဏ၊ ဝိသာဏ မည်သောနတ်ဖြူကို အစိုးရသောကုဝေရ နတ်မင်း,ကုဝေရ၊ လူဖြစ်စဉ်က၊ ကုဝေရ ပုဏ္ဏားဖြစ်ဘူးသော ကုဝေရ နတ်မင်း,၊ နုရဝါဟန၊ လူယာဉ်ကို စီးတတ်သော ကုဝေရနတ်မင်း[1]။ ။ ဤ အာလုံးစုံ–ပုလ္လိင်။ ။

အာသ၊ ထိုကုဝေရ နတ်မင်းကြီး၏,၊ ပုရိ၊ ဖြူတော်ကား၊"ဝါ၊ မင်းနှေ ပြည်ကား၊" အာလကာ ၂ အာလကာ၊ မည်သည်လျှံးငေး၊အာလက မန္ဒာ[2] မှာလ က မန္ဒာ မည်သည်လျှံးငေးတည်း။ ဏ္ဍိုလိုင်။ ။ပဟာရဏံ။ "ထိုကုဝေရနတ်မင်း၏,"လက်နက်ကား၊ ဂဒါ၊ ချုန်းတောင်းတည်း၊ဝါ၊ သံတင်းပုတ်၊ သံလက်ရိုက်တည်း။ ဏ္ဍိုလိုင်။ ။

၁–ဓနဒ,၊ ဓနပတိ,ဓနာဓိပ–ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်းဟော ပရိယာယ်ပင်။

၂–ဤ၌–အလုံးစုံ၊ သိဟိုဠ်, မြန်မာ စာများနှင့်ဋီကာမှာ၊ "အာလကာ"ဟု၊ အာဒိဿ်နှင့် ပျက်လျက်၊ ချည်းသာယိုကြသည်။ "အလကာ" ဟု အာဒိရဿနှင့်သာ၊သင်္ခတ ကျမ်းစသည်နှင့်အညီ၊ ပါဠိမှန် ယိုစေရမည်၊ " ကေလာသောဌာန မလကာ " ဟူသော

အမိရကောသ, "ရညောကုဝေရဿလကာ ဝရမ္မာ ဟူသော၊ သမန္ဓ ကုဋ္ဌ ဝဏ္ဏနာ၊ ဗုဒ္ဓဗဟိရာ ဂါထာပါဒပါဋိနေတို့ကိုထောက်လေ။ ။ဂင်းပုဒ်၏အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ မှတ်ရန်ရစနာ ဂါထာ။ ။

လလာဋ္ဌမှိ ဆိန္ဒံဂ္ဂေ,
ကုဋ္ဌကေသေဂ်လိဗ္ဗကေ၊
ကုက်ိုမေ အလကော နိဗ္ဗိ,
အလဏ္ဍေတု ပုမေမတော။
ဂေါရာဝိကညော သာနာယံ,
ကုဝေရဿာ.လကာပုရေ။ ။

အနိဗ္ဗိအလကော၊ ပုလ္လိင်, နပုန်းလိင်၌ ဖြစ်သော အလက သဒ္ဒါသည်၊လလာဋ္ဌမှိ၊ နဖူး၌တည်သော၊ဆိန္ဒဂ္ဂေ၊ ဖြတ်အပ်သော အဗျားယှိသော၊ ကုဋ္ဌကေသေ၊ ကောက်သော ဆံပင် ဟု ဆိုအပ်သော ဆံယဉ်–ဆံရစ်၌လျှင်း၊အဂ်လိဗ္ဗကေ၊ အဂ်ါကြီးငယ်၌–လိမ်းကျံ အပ်သော၊ကုက်ိုမေ၊ ကုက်ိုမံ၊ မာလာကျိုကျူ၌ လျှင်း၊ သိယာ၊ ၏။ တု၊ ပါး၊ ပုမေ၊ ပုလ္လိင်၌ဖြစ်သော အလက သဒ္ဒါကို၊ အလဏ္ဍေ၊ ခွေးရှုံ၌၊ မတော၊ ၏။အလကာ၊ ဗုဒ္ဓိလိင် အလကာသဒ္ဒါသည်၊ ဂေါရာဒိ ကညော သာနာယံ၊ ဂေါရိရွယ် ရှစ်နှစ်သို့အစ၊ ကညာ ရွယ်၊ ဆယ်နှစ်သို့အဆုံးယှိသော၊ မိန်းမပျိုသူငယ်မ၌လျှင်း၊ ကုဝေရဿ၊ကုဝေရ နတ် မင်း၏။ ပုရေ၊ မြို့တော်၌လျှင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၃–ဒုတိယပုဒ်မှာလည်း၊မြန်မာ–သိဟိဠ–ယိုးဒယား– နာဂရီ– ဗင်္ဂါလီ– အာဌာနာဋိယ သုတ် ပါဋိတော်များ၌၊ တကြို့တည်းပါ၌နေယှိကြသည့်အတိုင်း (အာလကမန္ဒာ) ဟုသာ အာဒီဃနှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

အာဌာနာဋိယ သုတ်ပါဋိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော "ဝိသာဏ" မည်သော တော်သည်လည်း၊ဂင်းနတ်မင်းကြီး၏ မြို့တော်ပင်တည်း။ ။

သိကြားမင်းလက်နက်ကား၊ ဝရဇိန်။ အာဌာဝကလက်နက်ကား၊ အပေါ်ရုံမှဖြူပုဆိုး (ဒုဿ) တည်း။ ။အထက်ဆိုလတ္တံ့သော၊ သေမင်း၏ မျက်စိလက်နက်နှင့် တကွ၊ ဤ လေးပါးသော လက်နက်ကြီးတို့သည်၊ လောက၌– အထင်အရှား အကြီးအကျယ်ဆုံးသော လက်နက်ကြီးတို့တည်း။ ။

၃၃။ ။(စတုဒ္ဒိသာနုံ မဓိပါ,
ပုဗ္ဗာဒိနံ ကမာ ရှုမော)
ဟာတ ဝေဒေါ သိရိ ဟောတိ,
ပါဝကော ဒဟာနောနုလော။ ။

(၃၃) ဣမေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဓာတုရဠ စသော နှာမင်းကြီး-၄ ယောက်တို့သည်၊ ကမ္မာ၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ပုဗ္ဗာဒိနံ၊ အရှေ့အရှေ့ အစယို့ ကုန်သော၊ စတုဒ္ဒိသာနံ၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့ကို၊ အဓိပါ၊ အစိုးရတော်မူကုန်၏။ ၁ ဇာတဝေဒ, သိဒ္ဓိ, ဇောတိ, ပါဝက, ဒဟန, အနလ,။

၁-ဤကား-သာသနိက၊ ကျမ်းဂန်များ၌လာသော နည်းမျိုးဖြင့် ဆိုအပ်သော၊ အရှေ့အရပ်ကစ၍၊ လက်ျာရစ်အစဉ်အတိုင်းအရပ်လေးမျက်နှာတို့ကို၊ အစိုးရသော နတ်တို့အမည်တည်း။ လောကိကသင်္ခါတကျမ်းများ၌လာသော နည်းမျိုးဖြင့် ဆိုအပ်သော အရှေ့အရပ်ကစ၍၊ လက်ျာရစ် အစဉ်အတိုင်း-အရပ် (၈) မျက်နှာတို့ကို၊ အစိုးရသောနတ်တို့၏ အမည်များကိုလည်း၊ သုတ ဂဝေသီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှတ်သားရန် ဖေါ်ပြဦးအံ့။ ။

ဦးရေ	အစိုးရသောနတ်အမည်	အရပ်မျက်နှာ
၁	သိကြား	အရှေ့အရပ်
၂	မီးနတ်	အရှေ့တောင်
၃	ယမမင်း	တောင်အရပ်
၄	နေရိတနတ်	အနောက်တောင်
၅	ဝရုဏ နတ်	အနောက်အရပ်
၆	လေနတ်	အနောက်မြောက်
၇	ကုဝေရနတ်	မြောက်အရပ်
၈	မဟာဒေဝနတ်	အရှေ့မြောက်

ဂင်းအရ-မှတ်ရန် သံပေါက် လင်္ကာ = (က) သိကြား,မီးနတ်,ယမ,မြတ်၊ မြီးမှတ် နေရိတ။
(ခ) ဝရုဏ်,လေ,ကု,ဤသန်ရှ၊ စိုးမှ ဒိသာ၎။

(ဤသာန)-ကား၊ မဟာဒေဝနတ်ဟော (ဤသ)ပုဒ်နှင့် ပရိယာယ်တူ။ ။ကု၊ ကုဝေရနတ်။ ။

(ဂ) ရှေ့ရပ်စလစ်၊ လက်ျာရစ်၊ မှန်ဖြစ်စဉ်ကမ။ ။

ဂင်းအရမှတ်ရန်၊ ရစနာဂါထာ၊ =

ဣန္ဒော အဂ္ဂိပိတုပတိ, နေရိတော ဝရုဏောမရု။
ကုဝေရော ဤသော ပတယော, ပုဗ္ဗာဒိနံမဓိသ်ရာ။ ။

ဣန္ဒော၊ သိကြား၊ အဂ္ဂိ၊ မီးနတ်၊ ပိတုပတိ၊ ယမမင်း၊ နေရိတော၊ နေရိတနတ်၊ ဝရုဏော၊ ဝရုဏနတ်၊ မရု၊ လေနတ်၊ ကုဝေရော၊ ကုဝေရနတ်၊ ဤသော၊ မဟာဒေဝနတ်၊ ဣမေ (ထည့်) ဤနတ်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗာဒိနံ၊ အရှေ့အရပ်စသော အရပ် (၈) မျက်နှာတို့ကို၊ အဓိသ်ရာ၊ အစိုးရတော်မူကုန်သော၊ ပတယော၊ အရှင်တို့ မည်ကုန်၏။

ဤကား၊ လောကိက သင်္ခတ၊ ကျမ်းတို့ဦးလာသော အရှေ့အရပ်ကစ၍၊ လက်ျာရစ် အစဉ်အတိုင်း၊ အရပ် (၈) မျက်နှာတို့ကို၊ အစိုးရသောနတ်တို့၏ အမည်များတည်း။ ။
လောကိကသင်္ခတ။ လ။ တို့ကို၊ အစိုးရသော ဂြိုဟ်တို့၏အမည်မှတ်ရန်လင်္ကာ။ ။

အ, သင့်, စိ, ရင်, တ, ခွင်, လုံး, မောင်– ရှေ့ဆောင်အစီးယာရစ်လှည့်၍ချ၊ ဒီသာ စိုးရဂြိုဟ်ဂဟာ။ ။

ဂင်း လင်္ကာ အရ အဓိပ္ပါယ်ကို ဇယားပုံဖြင့် ဖေါ်ပြအံ့။

ဦးရေ	သင်္ကေတ အက္ခရာ	ဂြိုဟ်အမည်	အစိုးရသောအရပ်မျက်နှာ
၁	အ	တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်	အရှေ့အရပ်
၂	သင့်	သောကြာဂြိုဟ်	အရှေ့တောင်
၃	စိ	အင်္ဂါဂြိုဟ်	တောင်အရပ်
၄	ရင်	ရာဟုဂြိုဟ်	အနောက်တောင်
၅	တ	စနေဂြိုဟ်	အနောက်အရပ်
၆	ခွင်	တနင်းလာဂြိုဟ်	အနောက်မြောက်
၇	လုံး	ဗုဓဟူးဂြိုဟ်	မြောက်အရပ်
၈	မောင်	ကျာသပတေးဂြိုဟ်	အရှေ့မြောက်

ဤသို့ အဲ့ရှေ့ အရပ်က စ၍၊ လက်ျာရစ် အစဉ် အတိုင်း အ စိုးရ ကုန် ၏–ဟူလို။ ။

ဂင်းအရ–ဂြိုဟ်သက်နှင့်ဂြိုဟ်အစိုးရ အရပ်ပြ လင်္ကာကိုလိုက်ဤသို့ပြင်သင့်၏။ ။
တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်စသည်တို့၏ နံကောင်,အရပ် အသက်ပြသံပေါက် လင်္ကာ

၁–တနင်္ဂနွေ ဂဠုန်၊ အရှေ့ကြို၊ နေတုံ ခြောက်နှစ်မျှ။
၂–ကြောင် တနင်းလာ၊ နောက်မြောက်သာ၊သက်မှာ ပန္နရ။
၃–ခြသေ့ အင်္ဂါ၊ ရှစ်နှစ်သာ၊ ရပ်မှာ ဒက္ခိဏာ။
၄–(က) ဗုဓဟူးသမင်၊ မြောက်ရပ်ခွင်၊ သက်လျှင်သဗ္ဗရ။
၄–(ခ) ယ ရ လ ဝ၊ခွေးမရ၊မှတ်ကြဗုဓ၊ဂြိုဟ်မှာသာ။
၅–အနောက်စနေ၊နဂါးမြွေ၊နေလေဆယ်နှစ်မျှ။
၆–ကျာသပတေးကြွက်၊ဆယ့်ကိုးသက်၊နေလျက်ရှေ့မြောက်က။
၇–ရာဟုခွေးဆိုး၊နောက်တောင်ကို၊ရေလိုခွါဒသ။
၈–ခရာမုဒ္ဓဇေ၊ဌင်းထွေ၊မှတ်လေပဏ္ဍိတ၊ရာဟုပ။
၉–သောကြာဆိတ်ကောင်၊အရှေ့တောင်၊သက်ဆောင်ကေဝီသ။

အရပ် (၈) မျက်နှာကို အစိုးရသော ဒိသာပတိဖြိုဟိပြု- အမရကောသကျမ်းလာ မာဂဓဘာသာပြန် ဂါထာသည်ကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

ရဝိသုဏ္ဏော မဟိသူနု, သောမ္ဘာနုဘာနုဇောဝိရု၊
ဗုဓေါမြဟပ္ပတိစေတိ,ဒိသာန မိဿရာ ကမာ။

ငါတို့၏ ရှေးမြန်မာဆရာကြီးတို့ အမှတ်အသား ပြုအပ်သော နည်းမျိုး နှင့်ကား၊ အစွန်ကိုရည်မှီ ဖြစ်လတ္တံ့။ ။

၃၄။ ။ဟုတာ ဝဟောဘိမာ ရူမ-,
ကေတွဉ္ဇ ဂိနိဘာနုမာ။
တေဇော ရူမ သိခေါ ဝါယု-,
သခေါ(စ) ကဏ္ဍ ဝဏ္ဏိ။ ။

(၃၄) ဟုတာဝဟ,အဘိမန်၊,ရူမကေတု, အဂ္ဂိ,ဂိနိ, ဘာနုမန်၊, တေဇ,ရူမသိခ,ဝါယုသခ,ကဏ္ဍဝဏ္ဏိ,။ ။

၃၅။ ။ဝေဿာနရော ဟုတာသော(ထ),
သိခါဇာလာဘိ (စာ-ပုမေ)၊
ဝိမ္ဗုလိဂ်ီ ဗုလိဂ်ီ(စ),
ဘဿာ (တု) သေဠိ ဆာရိကာ။ ။

(၃၅) ဝေဿာနရ,ဟုတာသ = ဤ-၁၈-ပုဒ်ကား၊ မီး၏ အမည်တည်း ၂။ ပုလ္လိင်။ ။အထ၊ပါး၊ သိခါ,ဇာလာ,အဘိ၊ ဤ-၃-ပုဒ်ကား၊ မီးတောက်မီးလျှံ၏ အမည်တည်း။ အပုမေ၊ အဘိသဒ္ဒါ ပုလ္လိင်မှ တပါးသော ဣတ္ထိလိင်-နပုံနှီးလိင်- ၂-ပါးခွဲခြမ်း၏ ၃။ အကြွင်း ဣတ္ထိလိင်။ ။ ဝိမ္ဗုလိဂ်ီ,ဗုလိဂ်ီ၊ ဤ- ၂ ပုဒ်ကား၊ မီးပေါက် မီးပွါး၏ အမည်တည်း။ နပုံနှီးလိင်။ ။တု-အုံ့၊ ဘဿ, သေဠိ, ဆာရိကာ၊ ဤ- ၃-ပုဒ်ကား၊ ပြာ သာမည ၏ အမည်တည်း။ ။ဆာရိကာသဒ္ဒါ-ဣတ္ထိလိင်၊ အကြွင်း နပုံနှီးလိင်။ ။

၁-အထက်အနေကဏ္ဍ မလာသော၊ ဒေသီ, မာဂဓီဘာသာ "သေဋ္ဌ" သဒ္ဒါ အဏ္ဍုဒ္ဒါရ-မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထဒ္ဒ-

ဂါဒိသေ သေဋ္ဌသောဉ္ဇတော၊ ဆာရိကာယန္ကု တံ တထာ။ ။

သောသေဋ္ဌ၊ (ပုံ) သေဋ္ဌကို၊ ဂါဒိသေ၊ ရှာကိုအစိုးရသူ ရှာသူကြီး၌၊ ဝါ-သေဋ္ဌေး၌၊ ဉ္ဇတော၊ သ်အပ်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး၊ တံတု- (နှ) သေဋ္ဌသဒ္ဒါသည်ကား၊ ဆာရိကာယ်၊ ပြာဟူသော အနှက်ဒွ ဖြစ်၏။ ။

၂–ဤ၌ စ သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝိဘာဂရ– စသော ပရိယာယ်ပိုများကိုလည်း ယူလေဦး။ ၎င်းသဒ္ဒါ၏အဏက် အနေကတ္ထု၌ မလာသော အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန် ရစနာဂါထာပါ၁။ ။

သုရဂ္ဂိသု ဝိဘာဂရော။ ။

ဝိဘာဂရော၊ ဝိဘာဂရ သဒ္ဒါသည်၊ သုရဂ္ဂိသု၊ နေဟူသော အနက်, မီးဟူသော အနက်တို့၌ ဖြစ်၏။ ။

၃–ဤ၌ "သိခါဇာလာ.စ္စိ၀ါ ပုမေ"– ဟု၊ ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော် အလို ကဲ့သို့၀ါ–သဒ္ဒါနှင့် ပါဠိပျက် မယှိစေဘဲ၊ "စာ.ပုမေ"– ဟု၊ တာလုဇ ပဌမကွဲရာ အာ ကာရန်နှင့်သာ ပါဠိမှန်ယှိစေ၍၊ အနက်မှာလည်း၊ယခု ယောဇနာခဲ့သော သိဟိုဠ်နိဿယ အတိုင်းသာ အမှန်ဟု မှတ်လေ။ ၎င်းအကြောင်းသည် အထက် အနေကတ္ထု၀ယ် "ဇာလံ. သူသ္ဓ စ္စိ၀ိနော ပုမေ"–ဟူသော (၁၁၀၁) အစ္စိ၀သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကို ထောက်၍ ပင်လျှင် အလွန်ထင်ရှားပေသည်။

၃၆။ ။ကုက္ကုဋေလော (တု.ဏ္ဍ ဘသ္မသို–)
မဂ်ါ(ရော–]လာတာ.မုမ္ဗုကံ၊
သမ်ဓါ ဋ္ဌရုမံ (စေ) ဓေါ,
ဥပါဒါနံ (တ၀ထေ.)ဒ္ဓနံ။ ။

တု– အံ့၊ ကုက္ကုဋေလော၊ ကုက္ကုဋ သဒ္ဒါသည်၊ ဥဏ္ဍဘသ္မသို့၊ ပြာပူဟူသော အနက်ဒ္ဒါ ဖြစ်၏။ ပုလ္လိင်။ ။
အာဂ်ါရ၊ ဖီးကျိုးခြင်း။ ပုလ္လိင်။ ။
အလာတ,- ဥမ္မုကာ၊ ဤ– ၂–ပုဒ်ကား၊ ဖီးလောင်စေ.၏ အမည်တည်း၁၊ နပုံနီးလိင်။ ။
သမ်ဓါ, ဋ္ဌရုမ, ဓေ, ဥပါဒါန, ဓနံ = ဤ– ၅–ပုဒ်ကား ဖီးလောင်စာ၏ အမည်တည်း။ ဤ၌–သမ်ဓါ–သဒ္ဒါ၊ ဓုတ္ထိလိင်။ ဓေ သဒ္ဒါ၊ ပုလ္လိင်။ အကြွင်း နပုံနီးလိင်။ ။

၁–ဤဋီကာဆရာကား၊ "အဂ်ါရ, အလာတ, ဥမ္မုက" ၃–ပုဒ်လုံး၊ မီးလောင်စ၊ ထင်း မီးစ–၏ အမည်ဟု ဖွင့်ဆို၏။
သိဟိုဠ် နိဿယ၊ သင်္ခတ ဋီကာ–စသည်နှင့်မညီကြောင်းဆင်ခြင်ကြလေ။

၃၇။ ။(အ၀ေ)ဘာ၀ေ ပကာ၀ေ(စာ),
.လောကော.ဇ္ဇောတာ–ဘပါ(သမာ)၊
မာလုတော ပ၀ေနော ပါ(ယ),
၀ါတော–နိလ သမီရဏော။ ။

၃၈။ ။ဂန္ဓဝါဟော (တထာ) ဝါယော,
သမိရော(စ) သဒ္ဒါဂတိ၊
(ဝါယု ဘော၀ါ ဣ မေဆော-)ဒ္ဓံ-,
ဂမော(စာ)-ဓေါဂမော (တထာ)။ ။

(၃၇) အထ = ပါး၊ သြဘာသ,ပကာသ, အာလောက, ဥဇ္ဇောတ, အာတပ။ ဤ-၅-ပုဒ်တို့သည်၊သမာ၊ အရောင်အ. လင်း၏၊ အမည်ရှည်းဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အနုက်တူကုန်၏။ ။ပုလ္လိင်။ ။

မာလုတ,ပဝန,ဝါယု,ဝါတ, အနိလ, သမိရဏ,၊

(၃၈) ဂန္ဓဝါဟ,ဝါယ, သမိရ,သ၀ါဂတိ - ဤ- ၁၀-ပုဒ်ကား၊ လေ၏၊ သာမညအမည်တည်း။ ။ဥဒ္ဓဂ်မ၊ အထက်သို့ ဆန်တက်သောလေ,၊ အဓောဂမ၊ အောက်သို့ စုန်ဆင်းသောလေ။

၃၉။ ။ကုန္ဓိဠော(စ) ကောဠာသယော,
အာသာသ.ဂ်ါနုသာရိနော၊
(အ၀ေ) အ.ပါနံ ပသာသော,
အာသာသော အာနု(-ဗုစ္ဆတေ)။ ။

(၃၉) ကုန္ဓိ၌၊ ဝမ်းခြိုတည်သောလေ,၊ ကောဠာသယ၊ အာအုခြိုတည်သောလေ,၊ အာသာသ၊ ထွက်သက်လေ,၊ အဂ်ါနုသာရီ၊ အဂ်ါကြီးယိုသို့ လျှောက်သောလေ။ ။ဣ မေဆ၊ ဤ-၆-ပါးသောလေတို့သည်၊ ဝါယုဘော၀ါ၊ လေအာထူးတို့တည်း။ ။အ၀ေ၊ ပါး၊ ပသာသော၊ ဝင်သက်ကို၊ အ.ပါနံ၊ အ.ပါန ဟူ၍၊ အာသာသော၊ ထွက်သက်ကို၊ အာနံ၊ အာနဟူ၍၊ ဥစ္ဆတေ၊ ဆိုအာပ်၏။ ။ဤခြို၊ အ.ပါန, အာန- ၂-ပုဒ်ကား၊ နုပုန်းလိင်၊ အကြွင်းပုလ္လိင်တည်း။ ။

၄၀။ ။ဝေ၀ေါ ဇ၀ေါ ရ၀ယော [ခိပ္ပံ,
(တု) သိ၀ယံ တုရိတံ လဟု၊
အာသု တုဏ္ဏ-မ၎ံ (စ-) ဝိ-
သမ္ပ ိတံ တုဝ၎ံ (ဝိစ)။ ။

(၄၀) ဝေ၀,ဇ၀,ရ၀ယ, = ဤ-၃-ပုဒ်ကား၊ အဟုန်၏၊ အမည်တည်း။ ပုလ္လိင်။ ။တု = အ၌၊ ခိပ္ပ,သိ၀ယ,တုရိတ,လဟု,အာသု, တုဏ္ဏ,အ၎, ဒ-ဝိ သမ္ပ ိတ,-တု၀ဒ၊ ဤ-၆-ပုဒ်တို့သည်၊ လျင်မြန်ခြင်းအနုက်ခြို ခြစ်ကုန်၏၊

၁–"ဒုတ"–သဒ္ဒါသည်လည်း၊ ၎င်းအနက်ခ်ဖြစ်၏။ ၎င်း"ဒုတ"သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန် ရှစနှာ ဂါထာ။

ဒုတော ရုက္ခေ သိယာ သိဃ, ဥစ္ဆာ-ဒိသု ဒုတံ အရေ၊
သိဃံဝန္တေ ဒြဝိဘူတေ, ပလာယိတေ စ တိသုတံ။ ။

ဒုတော၊ ပုရိမ ဒုတ, သဒ္ဒါသည်၊ ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်ခ်၊ သိယာ၏။ ဒုတံ၊ နပုန်းလိုင် ဒုတ သဒ္ဒါသည်၊ သိဃနစ္စာဒိသု၊ လျင်မြန်သောကခြင်း, သိခြင်း၊ တိုးမှုတ်ခြင်း–စသည်တို့ခ် လ်းငေ်း၊ အရေ၊လျင်မြန်ခြင်းခ် လ်းငေ်း၊သိယာ၏။ တိသုတံ၊ လိုင်–၃–ပါ-တို့ခ်ဖြစ်သော ထို(ဒုတ) သဒ္ဒါသည်၊ သိဃဝန္တေ၊လျင်မြန်ခြင်းယို့သော အရာဝတ္ထုခ် လ်းငေ်း၊ ဒြဝိဘူတေ၊ အရှည်ဖြစ်ခြင်းခ် လ်းငေ်း၊ပလာယိတေစ၊ ထွက်ပြေးခြင်းခ် လ်းငေ်း၊ သိယာ၏။ ။

၄၁။ ။သတတံ နိစ္စ-မဝိရတာ-,
နာရတ သန္ဓိတ မနုဝရတံ(စ)ရုဝံ၊
ဘုသ-မတိသယော(စ)ဒ္ဓံ,
တိဇ္ဇ-ကန္ဓာ-တိမတ္တ ဗာဟုနိ။ ။

(၄၁) သတတ,နိစ္စ,အဝိရတ,အနာရတ,သန္ဓိတ, အနုဝရတ,-ရုဝ၊ ၅၂-၇-ပုဒ်တို့သည်၊ အမြဲမပြတ်ဟူသောအနက်ခ် ဖြစ်ကုန်၏။ ။ဘုသ, အတိသယ, ဒ္ဓ, တိဇ္ဇ, ဒကန္ဓ, အတိမတ္တ, ဗာဟု၊ ၅၂-၇-ပုဒ်တို့ကား၊ လွန်စွာ၊ ထက်စွာ၊ ပြင်းစွာ–ဟူသောအနက်ခ်–ဖြစ်ကုန်၏။[2] ။

၁–၅၂ဂါထာကား၊ အရိယာ သာမည ပုဗ္ဗဒ္ဓ ဂါထာတည်း၊ ယင်းသည်ဂါထာ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်လ်းငေ်း၊ ပရိယာယ်တူဖြစ်ခြင်းကြောင့်လ်းငေ်း၊ "မုဝံ"ဟူသောပုဒ်ကို၊"နာရတ သန္ဓိတ မနုဝရတံ (စ) ရုဝံ"ဟု ဒုတိယ ပါဒအဆုံးပုဒ်နေအဖြစ်ဖြင့်ယို့စေရမည်။ တတိယ ပါဒဆုံးအနေဖြင့်မယို့စေ။ ။(ဘုသ)ပုဒ်ခ်၊"ဘု"မှာလည်း၊ "ဥ"ရဿနှင့် ရေးသား ရှုတ်ဘတ်ရမည်။ ဥိဒိဿနှင့် မရေးသားမဘတ်ရှုတ်ရ။ ။ဤဂါထာခ် ဝိသမဖြစ်သော၊ ပဌမ, တတိယ–ပါဒတို့ခ်၊၁၂–မတ္တြာစီ။ သမဖြင့်သော၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထ ပါဒတို့ခ်၊ ၁၈–မတ္တြာစီ ယို့သည်။ထိုကြောင့်၊"ဒ္ဓ"–ဟူသော ပုဒ်ခ်၊သင်ခ်ံတနည်းသို့လိုက်၍၊ "ဒ္ဓ"ဟု ဟ သံယုဂ် မဲ့နှင့်၊ရှုတ်ဘတ်ရေးသားကြသော အချို့ဆရာတို့နည်းကို၊ သာသနိက ဝေါဟာရအရာခ် မမှတ်သင့်ပေ။ ဋီကာဆရာကား၊ ဤဂါထာ၊ ရှေးထက်ဝက်ကို– အရိယာ– သာမည၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓ၊ နောက်ထက်ဝက်ကို၊ဝိပုလာ-ခ– ဟုဆို၏။ ။ဆင်ခြင်လေ။ ။

၄၂။ ။ဆိပ္ပါ-ဒိပဏ္ဍကေ ဒဇ္ဇေ,
ဒဇ္ဇ ဂါတောသု ယေတိသု၊)
အဝိဂ္ဂ ဟော (တု) ကာမော(စ),
မနော ဘူ မဒနော(ဘဝေ)။ ။

(၄၂) ခ်ိပ္ပါ-ဒ်ိ၊ ခ်ိပ္ပ-အစ၊ ဗာဒ္ဓ-အဆုံးယ္ပ်ိကုန်သောသဒ္ဒါတို့သည်၊ အဒဗ္ဗေ၊ ဒြိဗိမဟုတ် ဂုဏ်ဒြိုဖြစ်ကုန်သည်ယ္ပ်ိသော်၊ ပဏ္ဍာဝေ၊နုပုန်းလိုင်ဒ္ဒြိ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟေသု၊ ထိုသဒ္ဒါတို့တွင်၊ ယေ၊ အကြင် သဒ္ဒါတို့သည်၊ ဒဗ္ဗဂါ၊ ဒြဝ်ကိုဟောကုန်၏၊ တေ၊ ထိုသဒ္ဒါတို့သည်၊ တီသု၊ လိုင်သုံးပါး တို့ဒ္ဒြိဖြစ်ကုန်၏။ ၁ [အတိသယ- သဒ္ဒါကား၊ ပုလ္လိင်ဒ္ဒိသာ ဖြစ်၏၊] တု = အံ့၊ အဝိဂ္ဂဟ, ကာမ, မနောဘူ, မဒနု၊ ဤ-၄-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ "ကာမဒေဝ၊နတ်၏အမည်" ဖြစ်၏။ ပုလ္လိင်။ ။

၁–လဟုနိ–ကညာ၊ အာသုနိ- ဂါ၊ စသည်ဖြင့် ဋီကာ်ပုဒ်ပြုလုပ်လေ။

၄၃၊ ။အန္ဓကော ဝသဝတ္တိ (စ),
ပါ၊ပိမာ (စ) ပဇာပတိ၊
ပမတ္တ ဗန္ဓု၊ ကဏ္ဍော (စ),
မာ၊ရော နမုစိ (တ သတ)။ ။

(၄၃) အန္ဓက, ဝသဝတ္တိ, ပါ၊ပိမန္ဓ၊, ပဇာပတိ, ပမတ္တ ဗန္ဓု၊,- ကဏ္ဍ,မာ၊ရ,နမုစိ = ဤ-ဂ-ပုဒ်ကား၊ ဝသဝတ္တိ- မာ၏နတ်၏ အမည် တည်း။ ပုလ္လိင်။ ၁

၁–ကုသုမားယုဓ,ပုပ္ပ၊ယုဓ,မကရ,ဒ္ဓဇ,ပဉ္စဗာဏ,မမ္မထ စသော ပုဒ်တို့လည်း၊ မာ၏ နတ်ဟော ပရိယာယ်များပင်။ ။ဋီကာ ဆရာကား၊ ကာမဒေဝနတ်၏အမည်–၄–ပုဒ်နှင့် တကွ၊မာ၏နတ်၏အမည်–၁၂–ပုဒ် ဟု ဆိုအ၏၊နှစ်သက်ရာယူလေ။ ။

၄၄။ ။ဘဏ္ဍာ,ရတိ ရဂါ (ဒိတ္ဌ),
(ဟ-ဏ္ဍိ,တ) ဂိ၊ရိ မေခလော၊
ယမ ရာဇာ (စ) ဝေသာယိ,
ယမော (–ဿ) နုယနှာ-(ဝ၀ံ)။ ။

(၄၄) တု = အံ့၊ ဘဏ္ဍာ, အာရတိ, ရဂါ၊ ဤ-၃-ပုဒ်ကား၊ တ ဿ၊ ထို မာ၏နတ်၏၊ [တုတ ဿ-ကိုနောက်ဂါထာမှ လိုက်စေ] ဒိတ္ဌ၊ ဘ-ဏ္ဍိ၊ အမည်တို့တည်း။ ၁ ဋီကာ်ပုဒ်လိုင်။ ။ဟ-ဏ္ဍိ,တ၊ ထို မာ၏နတ်၏ ဆင်သည် ကား၊ ဂိ၊ရိ၊မေခလော၊ ဂိ၊ရိ၊မေခလမည်၏။ ပုလ္လိင်။ ။ယမ,ရာဇ,ဝေသာ ယိ, ယ၊ ဤ-၃–ပုဒ်ကား၊ ယမ မင်း၏ အမည်တည်း။ ၂ ပုလ္လိင်။ ။ အာ,ဿ၊ ထိုယမ မင်း၏ ၊ အာ၊ဝ၀ံ (အာ၊ယုဝ၀ံ) လက်နက်ကား၊ နုယနှ်၊ မျက်စိတည်း၊ နုပုန်းလိုင်။ ။

၁–"ဒိသွာန တဏှံ အရတိံ ရဂဋ္ဌ"–ဟူသော၊သုတ္တနိပါတ်– မာဂဏ္ဍိယ– သုတ် ပါဠိတော်၊ဋီကာဝဖြင့်–ဂါထာပါဒ,၊"သုတ္တာန တဏှာ အရတိ ရဂါစ"–ဟူသော–သမန္တ ကူဋဝဏ္ဏနာ–ဎင်းဂါထာ ပါဒ,၊ "ပမတ္တ ဗန္ဓုသ ရဂါဒိရာမာ"– ဟူသော၊ ဎင်းကျမ်း ဥပေဠဝဖြင့် ဂါထာပါဒ ပါဠိနေများနှင့်၊ ဤကျမ်းဂါထာ ပါဒ နေပုံတို့ကိုထောက်၍၊ "တဏှာ+အရတိရဂါ"ဟု–ပဒစ္ဆေဒပြု၍,၊မာရ် မင်းသို့– ၃–ယောက် အမည်များကိုမှတ်လေ။ ထိုတွင်– တတိယပုဒ်၌"ရ"မှာ ရဿနှင့်၊"ရဂါ"ဟု၊ ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်၊ မြန်မာစာများမှာ၊ အယျက်များလှသည် သတိယှိစေ။ ။

၂–"ဗိတုပတိ,ပိတုရာဇ"–ပုဒ်တို့သည်လည်း၊ဎင်း၏အမည်ပရိယာယ်များပင်တည်း။ ။

၎၅။ ။ဝေပစိတ္တိ ပုလောမော(စ),
ကိမ္ပုရိသော (တု) ကိန္နရော၊
အာနန္ဒလိဋ္ဌ ၁ ခ–မာဒိစ္ဆ-,
ပဏော–ဇ္ဇ ဂဂနာ–မ္ဗရံ။ ။

(၎၅) ဝေပစိတ္တိ, ပုလောမ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဝေပစိတ္တိ၊ အာသုရာ၏ အမည်တည်း။ပုလ္လင်။ ။တု = အံ့၊ ကိမ္ပုရိသ,ကိန္နရ၊ ဤ–၂–ပုဒ်ကား၊ ကိန္နရာ–၏ အမည်တည်း။ ၂ ပုလ္လင်။ ။အာနန္ဒလိဋ္ဌ (အာနန္ဒရိဋ္ဌ), ခ, အာဒိစ္ဆပထ, အဇ္ဇ, ဂဂနာ, ဒေ မ္ဗရ၊", ၁–အနန္ဒရိဋ္ဌ–ဟုလည်း ရေးမှတ်ကြသေးသည်။
၂–"အဿမုခ ကိန္နရာ"–စသည်၏ အမည်ဟူလို။ ။
တုရင် ဝဒန, အဿမုခ, မယု စသည်တို့လည်း ဎင်း၏ ပရိယာယ်များပင်။

၎၆။ ။ဝေဟာသော (စာ-) နိုလ ပဏော,
အာကာသော-(နိဇ္ဇိယံ) နဘံ၊
ဒေဝေါ-ဝိဟာယသော တာရာ-
ပဏော သုရပဏော အဃံ။ ။

(၎၆) ဝေဟာသ,အာနိုလပထ,အာကာသ,နဘ, ဒေဝ, [ဒိ၀] ဝိဟာယသ, ၁ တာရာပထ,သုရပထ, အဃ၊ ဤ–၁၅–ပုဒ်ကား၊ ကောင်းကင်၏ အမည်တည်း။ ။အနိဇ္ဇိယံ၊ အာကာသ-သဒ္ဒါ၊ လ၊ ၏။ အနန္ဒလိဋ္ဌ, ခ, အာဒ္ဒ,ဂဂနာ,အမ္ဗရ,နဘ,အဃ၊ ဤ–၇ ပုဒ်ကား၊ နပုနိုးလိင်၊ အကြွင်းပုလ္လင်တည်း။

၁–ဤဝေဟာသပုဒ်ကား၊ပါဂတ မှာလာရင်းတည်း။ ။(ဒေ၀)သဒ္ဒါ ကောင်းကင်ဟော ပရိယာယ်ဖြစ်နိုင်ပုံကို၊အထက်ဂါထာနံပါတ်–(၎၄၂)၌ ကြည့်လေ။ လုံးကြီးတင်နှင့် (ဒိ၀)ပုဒ်ကိုကား၊ပရိယာယ်ပိုအဖြစ်ဖြင့်ယူလေ။ထင်ရှားရ၏၊ ဤ၌တိုက်ရိုက်မဆို။ထိုကြောင့်၊

သင်္ခတ,ပါဂတများကိုကြည့်၍, အပြင်မမှားမိကြစေလင့်။ သတိယှိလတ္တံ့။ ဤပုဒ်ကား၊ အာဝေဏိကမဂ္ဂ ပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်း။ သိဟ်ဠိနိဿယ ဟောင်းကြီးမှာလည်း၊ သဝေထိုးနှင့် (၁၁၀) ပင်ယှိသည်။

ရင်းပုဒ်၌၊အလုံးစုံ သိဟ်ဠ,မြန်မာ၊စာများ၌၊ဝ–မှာ၊ကောရယောဂနှင့်"ဒဝဟာယသ" ဟု၊ပါ၍ပျက်လျက်ယှိသည်။ ဤကျမ်းဂါထာနံပါတ် ၁၁၁၁ စတုဏ္ဍပါဒ,၊ သင်္ခတကျမ်းများနှင့် အညီ၊"ဝိဟာယသံ"–ဟု၊ ဝ–မှာ၊ဋီကာရ ယောဂနှင့်၊ပါ၍မှန်ယှိစေရမည်၊"ဌက်"–ဟူသော အနက်ကိုလည်းဟောနိုင်သည်။

"ဝေဟာ ယသာ တေဝန မဇ္ဇ! ပတ္တာ"–ဟူသော မဟာသမယ–သုတ်ပါဠိ,စသည်၌ ကား၊သကဒ္ဒ,ဏ–ပစ္စည်းသက်ရောက်၍, ဋ္ဌနဝဗိရာဂါထာပါဒ– ယှိသည်၊ သို့မဟုတ်၊ "ဝိဟာယသာ"–ဟု၊ ဥပေန္ဒဝဗိရာ ဂါထာပါဒ နေသင့်သည်ဟုကြံရန်ယှိသည်။ ။ဤ မဟာသမယသုတ်အရာမှာသိဟ်ဠိ၌ ခရာ စာများ၌၊ ပါ၍ပျက်လျက်၊"ဝေဟာသယာ"–ဟု ယှိနေ၏။

၄၇။ ။မေဃော ဝလာဟကော ဒေဝေါ,
ပဇ္ဇုန္နော မ္ဂုဟရော ဃနော၊
ဝါရိဒေရော (စ) ဗိမ္ဗကော,
ဝါရိ ဝါဟော (ဘဏ–)မ္ဗုဒေါ။ ။

(၄၇) မေဃ,ဝလာဟက,ဒေဝ, ပဇ္ဇုန္နော ,အမ္ဗုဓရ, ဃန, ဝါရိဒေရ, ဗိမ္ဗက, ဝါရိ,ဝါဟ, အမ္ဗုဒ,။

၁–ဤ(ပဇ္ဇုန္နော)ပုဒ်မှာ သင်္ခတ,ပါဂတ ကျမ်းနှင့်မျိုးနှင့်ပင်အညီ (ဋ)မှာ တချောင်းင်မပါစေလင့်။ တချောင်းင်ပါ၍, (ပဇ္ဇုန္ဒ) ပုဒ်ဖြစ်ကားမိုးသီးနတ်သားစသည်ကို မဟောနိုင်သည်သာ– မာရ်နတ်သားကိုသာ ဟောနိုင်သည်။ ပညာရှင်များ အထူး သတိပြုကြလေ။ နှစ်ပေါင်း-၆၀၀-ကျော်ကပျက်၍,လာခဲ့သောပုဒ်ဖြင့်ချေသည်။ ပ၌ = ပဇ္ဇုန္ဒ၊မိုးသီးစသည်။

ပြ၌ = ပဇ္ဇုန္ဒ၊မာရ်နတ်စသည်။ (ကလာပ်ကျမ်း) သုတ်နံပါတ်– ၁၃၅–မှာ ကြည့်လေ။ ။ဤပုဒ်ရှင်ပတ္တက်အရာမှာ။ ။ဣဿာဒိဝုတ္ထိ၌၊ပဒိ**ဿ** (ယုံ) နက်၊ဟု၊ယ–မှာ တချောင်းင်ပါလျက်၊ပါ၍ပျက်၍,ယှိချေသည်။အင်ငတချောင်းင်မပါစေဘဲ၊ (ယနက်) ဟု၊ ပါ၍မှန်ယှိစေရမည်။သတိပြုလေ။ ။

ရင်းပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်–ရစနာ ဂါထာ
သသဒ္ဒမေဃ မေဃေသု၊ ပဇ္ဇုန္နော နှမှိ ဂဠ်တော။ ။

ပဇ္ဇုန္နသဒ္ဒါ၊ထစ်ချုန်း၍,ရှာတတ်သောမိုးသီး၊ မိုးသီးသာမန်၊ သိကြားမင်း၊မိုးသီးချုန်းသံ–ဟူသောအနက်ဖြင့်၏။

၄၈။ ။အာ ဗ္ဗ (တိသွ,ထ) [ဝဿံစ,
ဝဿနံ ဝုဋ္ဌိ(နာ ရှိယံ)၊
သတေရဘာ–ကွဏာ ဝိဇ္ဇု,
ဝိဇ္ဇုတာ (စ)–စိရပ္ပဘာ။ ။

(၄၈) အာဇာ = ဤ-၁၁-ပုဒ်ကား ရိုးယိုးတိမ်၏ အမည်တည်း၊ တိသု၊ အာဇာ-သန္ဓါ။ ဃ။ ၏ အကြောင်း- ပုလ္လင်။ ။အာထ - ပါး၊ ဝဿ, ဝဿန, ဝုဋ္ဌိ။ဤ-၃ ပုဒ်ကား၊ရိုးယိုးရွာခြင်း၏ အမည်တည်း။ နာရိယံ၊ ဝုဋ္ဌိ သန္ဓါ ဆုတ်ယိုလိုင်ခဲ့ဖြစ်၏။ အကြောင်းနှုတ်ပုန်းလိုင်။ ။သတေရတာ, ၁ အာကွဏာ, ဝိဇ္ဇု, ဝိဇ္ဇုတာ,-အာစိရပ္ပဘာ၊ ဤ-၅ ပုဒ်ကား၊ လျှပ်စစ်၏ အမည်တည်း၊ ဆုတ်ယိုလိုင်။ ။

၁-(သတေရိတာ)-ဟု(ရ)မှာ၊လုံးကြီးတင်နှင့်ပျက်တတ်သည်၊သတိပြုလေ။ ။

၄၉။ ။(မေဃနာဒေတု) ထနိတံ,
ဂဇ္ဇိတံ ရသိတာ. (ဒိစ)၊
ဆိုန္နာယုဝ ဆုန္နခနဲ,
(ဝါ တက္ခိတ္ထ.မ္ဘ,) သိကရော။ ။

(၄၉) တု = အံ့၊ ထနိတံ၊ ထနိတ, သန္ဓါသည်ရင်း၊ ဂဇ္ဇိတံ၊ ရင်း၊ ရသိတာ.ဒိ၊ ရသိတ စသောသန္ဓါသည်လိုးပေး၊မေဃနာဒေ၊ ရိုးယိုးချုန်းသံ၊ ရိုးပြိမ်းသံခဲ့ဖြစ်၏။ [အာဒိသန္ဓါဖြင့်- ဂနိတ စသည်ကိုယူ)၊ နှုတ်ပုန်းလိုင်။ ।

ဆုန္နာယုဝ,ဆုန္နခနဲ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ သိကြားမင်းလေး၊ သက်တံရေး၏ အမည်တည်း၊ နှုတ်ပုန်းလိုင် ၁ ။ ။

ဝါတ ကွ်ိတ္ထ.မ္ဘ၊ လေသည် ပစ်လွှင့်အပ်သောရေပေါက်သည်၊သိက ရော၊ သိကာရမည်၏၊သိကာ၊ ရိုးယိုးပေါက်။ ။

၁-ဤ(သက်တံ)-ဟူသော ဝေါဟာရမှာ၊ ।နေရောင်ဖြိုးလျှ ।မိုးသက်တံ- တိမ်ယံ ထုတ်ချင်းဝဲ-ဟူသော (ကဝိလက္ခဏ) စသောသတ်ပုံဟောင်းကြီးများနှင့်ညီစွာ သေးသေး တင်နှင့်မှန်ကန်စွာရေးလေ။ (c) သတ်နှင့် (သက်တင်) ဟု မရေးမှားမိကြစေလင့်။

၅၀။ ။အာသာရော ဝါရာ သမ္ဘာတော,
ကရကာ (တု) ဃနောပလံ၊
ဒုဋ္ဌိနံ (မေဃ.ဆ.နာ.ဟ),
ဝိဝါနံ (တ္ထ) ပဝါရကံ။ ။

(၅၀) အာသာရ,ဝါရာ သမ္ဘာတ၊ ဤ-၂-ပုဒ်ကား၊ ရိုးယိုးရေအယဉ်- မပြတ်ကျခြင်း၊ဝါ၊ အလွန်ရိုးယိုးရွာခြင်း၏ အမည်တည်း။ ၁ ပုလ္လင်။ ။ တု = အံ့၊ ကရကာ ,ဃနောပလ၊ ဤ-၂-ပုဒ်ကား၊ ရိုးယိုးသီး-ရှောက်ရွာ ရိုးယိုး၏ အမည်ကည်း၊ အစဉ်အတိုင်း ဆုတ်ယိုလိုင်၊နှုတ်ပုန်းလိုင်။ ။ဒုဋ္ဌိနံ၊

ဒုန္ဒိနု သန္ဓါသည်၊ မေဃ ဆွန္နံ ၊ဟော၊ ရိုးသားတိမ်အုပ်သောနေ့ဖြစ်၏။ ။ တု၊ အံ့။

၁–ဤသို့၊ ပရိယာယ်–၂–ပုဒ်သာပြုလုပ်ခြင်းနှင့်၊ အနက်ပြန်ဆိုခြင်းကား၊ သိဟိုဠ်နိဿယ, သင်္ဂီတ–အမရကောသ ဋီကာ, ဗဂ်ါလီ နိဿယများနှင့်အညီတည်း။ အဘိဓါန်ဋီကာနှင့်၊ မြန်မာနိဿယများ၌ကား၊ ပရိယာယ်–၃–ပုဒ်ပြုလုပ်၍၊ ရေအယဉ်ဟု အနက်ပြန်ဆိုကြ၏၊ အချို့အကွာရာဝလိ သင်္ဂီတ အဘိဓါန်ကျမ်းများ၌လည်း၊ ဓါရာ–ပုဒ် သက်သက်ကိုလည်း၊ ၎င်းဓါရာ သမ္မာတ–ပုဒ်နှင့်အနက်တူ–ထုတ်ပြဲလျက်ယှိ၏။ သို့သော်–အဘိဓါန်ဋီကာ ဆရာပြသကဲ့သို့၊ ၎င်းအနက်ဟော– သမ္မာတ ပုဒ်သက်သက်ကားမယှိချေ။ ထိုကြောင့်လျှင်း၊ အထက်ဂါထာနံပါတ်– ၁၀၉၆–ဓါရာသန္ဓါ၏, အတ္ထုဒ္ဓါရ– ကိုထောက်၍လျှင်း၊ ၎င်းဆရာတို့စကားကိုဆင်ခြင်လေ။

"နာမရူပ ပစ္စယာ သင်္ခ္ယာယတနံ"–မှာကဲ့သို့ "ဓါရာစဓါရာ သမ္မာတောစ.ဓါရာသမ္မာတော"–ဟု၊ ကေဒေသ.သရူပေက ကြိ၍၊ "အာသာရ တပုဒ်,၊ ဓါရာ တပုဒ်, ဓါရာသမ္မာတ တပုဒ်, သို့ ပရိယာယ်–၃–ပုဒ်ကြိကလည်း၊ သင့်အံ့ထင်၏၊ ဆင်ခြင်လေ။

၅၁။ ။တိရောဓါန–ဘ္ဘာရာဓါန–
ဝိဓါန–ဆ္ဆဒနာနိ(စ)၊
ဓုန္ဒု၊ စန္ဒော (စ) နက္ခတ္တာ–,
ရုဇာ သောမော နိသာကရော။ ။

(၅၁) ဝိဓာန,အာပဓာရဏ,[အာပဝါရဏ]။ ။တိရောဓာန, အာဘ္ဘာရဓာန,အာဝိဓာန,ဆဒန၊ ၅–ပုဒ်ကား၊ အဖုံးအဝိတ်၏ အမည်တည်း၊ နေပုန်းလိုင်။ ။ဓုန္ဒု,စန္ဒ,နက္ခတ္တ,ရုဇ,သောမ,နိသာကရ–။ ။

၅၂။ ။ဩသဓိသော ဟိမရံသိ,
သသကော် စန္ဒမာ သသိ
သိတရံသိ နိသာနာထော,
ဥဋ္ဌု၊ ရုဇာ (စ) မာ(ပုမေ)။ ။

(၅၂) ဩသဓိသ,ဟိမရံသိ,သသက်,စန္ဒမာ,သသိ,သိတရံသိ,နိသာနာထ, ဥဋ္ဌု၊ ရုဇ,မာ၊ ၅–ဝ၄ ပုဒ်ကား၊ လမင်း၏ အမည်တည်း။ ၂ ပုမေ၊မာ.သန္ဓါပုလ္လိင်ဖြစ်၏။ ။

၁–ဤပရိယာယ် (၁၄) ပုဒ်အနက် နဝမ စန္ဒမာ ပုဒ်ကား၊ (မာ) ပုဒ်ကဲ့သို့၊ အာကာရန္တ ပုလ္လိင်သာ။ စန္ဒ,သန္ဓေါပပဒ၊ (မာ) ဓါတ်ဖြင့်ပြီးသော၊ ကိတန္တ ဒုတိယာတပ္ပုရိသ် သမာသ် ပုဒ်သာဖြစ်သည်။

စဋ္ဌပုဒ်၊ ဇုမန္ဒ၂ပ်စ္ဆည်းဖြင့်ပြီးသော၊ တဒ္ဓိတ်ပုဒ်မဟုတ်သည်သာ။ ထိုကြောင့် (ဣ)ဟု၊ နဒသံယုတ်မှာ၊အတင်နှင့်မရေးမသားမဘတ်မရှတ်ကြလေလင့်။ (စဋ္ဌိမာ)ဟု၊ အတင်နှင့်ယှဉ်သောပုဒ်ကား၊ လရောင်ကိုသာ ဟောနိုင်သော အာကာရန် ဣတ္ထိလိင် ပုဒ်သာတည်း။ ဤအရာ၌၊စဋ္ဌိမာ–ဟူသော သင်္ခေတပုဒ်ရင်းနှင့်၊စဋ္ဌိက မှ စဋ္ဌိမာပုဒ်ပြီး နိဗ္ဗာဒန ပြုစိရင်ကြသော၊ရူပါဝတာရ,စသော၊ ပါဂတ ဗျာကရဏ်း ကျမ်းအစောင်စောင်တို့ကို ကြည့်ရှု၍၊ ဤပုဒ်ပြီးပုံအရာမှာ၊သဒ္ဒနီတိဆရာစသော၊နောက်ကျမ်းပြု ဗြဟ္မာဆရာတို့၏စကားကို၊ ပညာရှင်တို့မျှားမျှားကြိုးဆင်ခြင်တော်မူကြပါလေကုန်။ ။

၂–စသဒ္ဒါဖြင့်"အဝဒါတရောစိ,သြဒါတရောစိ, သေတရောစိ, ဟိမံသု, တာရာပတိ" စသည်တို့ကိုလည်းယူလေဦး။ ထိုတွင်–တာရာပတိ– သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန် ရစနာဂါထာ၌။ ။

"တာရာပတိ သိရိ.ဗ္ဗ။သု,သုဂ္ဂ်ိ၀ ဇိ၀ ဗာလိသု"–တာရာပတိ၊ သည်၊ သိရိ.ဗ္ဗ။သု၊ မဟာဒေ၀နတ်,၊လမင်း–တို့၌လျှံ့ငေး၊ သုဂ္ဂ်ိ၀ဇိ၀ဗာလိသု၊သုဂြိတ်မျောက်၊ ကျာသပတေးဂြိုဟ်၊ဗာလိမျောက်တို့၌လျှံ့ငေး၊ဖြစ်၏။ ။

၁၃။ ကလာ(သောဠသမောဘာဂေါ,
ဒိမ္ဘံ(ကု) မဏ္ဍလံ (ဘ၀ေ)၊
အဖော–(တွ-)ဒ္ဒေါ ဥပဖော(စ),
(၀ါ) ခဏ္ဍ သကလံ (ပုမေ)။ ။

၁၄။ "အဒ္ဓံ(ရုတ်ံ သမေ ဘာဂေ),
ပသာဒ္ဒေါ(တု) ပသန္နတာ၊
ကောမုဒိ စန္ဒိကာ ဇုဏ္ဏာ,
ကန္တိ သောဘာ ဇုတ်-ဆ္ဆ၀ိ။ ။

(၁၃) သောဠသမောဘာဂေါ၊ လ၀နုး၏.–၁ဖ-စိတ်- ၁–စိတ်အာဘို့သည်၊ကလာ၊ ကလာ-မည်၏.။ ဣတ္ထိလိင်။ ။တု = အံ့၊ ဒိမ္ဘ,မဏ္ဍလ။ ဤ၂–ပုဒ်ကား၊ လ၀နုး စသည်၏.အမည်တည်း၊ နုပုနုးလိင်။ ဘ၀ေ၊ အနုက်တူ ဖြစ်၏.။ တု = အံ့၊အဖ,အဒ္ဓ,ဥပဖ,ခဏ္ဍ,သကလ၊ ဤ- ၅–ပုဒ်ကား၊ အခွဲး-ဒေ.စိတ်၏.အမည်ဘည်း၊၀ ။ ပုမေ၊ခဏ္ဍ,သကလသဒ္ဒါ ၂–ခု အချို့.သဖြင့် ပုလ္လိင်ဖြစ်ခြင်း၏.၊အချို့.ကား၊နုပုနုးလိင်ဖြစ်ခြင်း၏.– ဟူလို။ (အ.ထက်ဂါထာ နံပါတ်-၁၀၂၇–သကလ သဒ္ဒါ၏.အတ္ထုဒ္ဒါရနှင့်ညီ)အကြောင်းပုဒ်ပြီး။ ။

(၁၄) သမဘာဂေါ၊တူမျှသောအာဘို့ကို၊ အဒ္ဓံ၊ အဒ္ဓသဒ္ဒါကို၊ ရုတ်ံ၊ ဆိုအာ၀၏.။ (တူမျှသောအာဘို့အရ–ဟူသောအနုက်ခု ဖြစ်သည်ဟု)သော-

အဋ္ဌ သဒ္ဒါကား၊ နုပုံနိုးလင်ဟူလို၊) တု - အံ့၊ ပသာဒ, ပသန္နတာ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ကြည်လင်ခြင်း၏, အမည်တည်း။ အစဉ်အတိုင်း ပုဗ္ဗ-ဋီကာလိုင်၊ ။

ကောမုဒီ, စန္ဒိကာ, ဇုဏ္ဏာ, ကန္တိ,သောဘာ,ဇုတိ,- ဆဝိ၊ ဤ-၇-ပုဒ်ကား၊လရောင်၏,အမည်တည်း။ဋီကာလိုင်။ (ကန္တိ-စသော-၄-ပုဒ်သည်၊ ထွန်းပခြင်း သာမညဒ္ဒါလည်းဖြစ်၏, ဟုမှတ်။)

၅၅။ ။ကလံကောလဠုနံ လက္ခ-,
မံကော-ဘိညာဏ လက္ခဏံ၊
စိဏ္ဏ (ဌေ ဝါ ပိ သောဘာတု,
ပရမာ) သုသမာ(-ထစ)။ ။

(၅၅) ကလက်, လဠုနံ,လက္ခ, အက်, အဘိညာဏ,လက္ခဏ, စိဏ္ဏ၊ ဤ-၇-ပုဒ်ကား၊ အမှတ်တံဆိပ်၏,၁ အမည်တည်း။ ၂ ဤ၌၊ ကလက်, အက်၊ သဒ္ဒါ- ၂-ခုပုဒ်လိုင်၊ အကြင်း-နုပုံနိုးလိုင်။ ။တု = အံ့၊ ပရမာ ဖြတ်သော၊သောဘာ၊တင့်တယ်တောက်ပခြင်းသည်၊သုသမာ၊ သုသမာ မည်၏,။ ဋီကာလိုင်။ အဝ၊ ပါး။ ။

၁-ဤဝေါဟာရအရာ၌၊ (တ) ထက် နိဂ္ဂဟိတ်မပါဘဲ၊ (တ်ဆိပ်) ဟုသာ, မွန်ဘာသာ ရင်းများ၌,အရေးအသားယှိသည်။

၂-ဤဂါထာ၌ပါယှိသော ဏကြီးဟထိုးနှင့်သဏ္ဌာန (စ်ဏ) ပုဒ်ကား၊ ၃.၃၃ ပါဂတ ပကာသ သုတ်ဖြင့် (စ်ဟ) ဟူသော သင်္ခံတပုဒ်မှ ဟ သံယုတ်ကို (ဏ) အပြုစီရင်၍ဖြစ်သော ပုဒ်သာတည်း။

သိဟိဠ်ပေါရာဏက ပါ၌ဟောင်းများမှာလည်း ဤအတိုင်းပင်ယှိသည်။ ။

အထက်-(၇၇၀) (၁၀၂၂) (၁၀၆၎) (၁၁၀၅) ဂါထာများ၌ ပါယှိသော (စ်ဟန) ပုဒ်ကား၊၃.၅၉.၆၀ သုတ်တို့ဖြင့်စီရင်၍, ဖြစ်လာသောပုဒ်သာတည်း။ သို့ကြောင့်အထက် ဂါထာများ၌ပါယှိသော စ်ဟနပုဒ်နှင့် ဤ၌ပါယှိသောစ်ဏပုဒ်ကား အနက်အားဖြင့် တူသော်လည်း၊ ပကတိပုဒ်နေအားဖြင့်မူ တူသည်ဟုမမှတ်လေလင့်။ အလုံးစုံ မြန်မာစာများမှာ၊ ဋီကာ ရှည်တွက်ကြောင့် (စ်ဟန) -ဟု ပါ၌ပျက်လျက်ယှိချေသည်။သတိပြုကြလေ။

ဂင်း (စ်ဟန) စသော ပရိယာယ်ပုဒ်များကိုကား (စ) သဒ္ဒါဖြင့်သိမ်းယူလေ။
ပါဂတ ဘာသာ,သဒ္ဒါနည်းမျိုး အစိအရင်အားဖြင့်ကား၊ စိန္ဒ,စေန္ဒ-ဟုလည်း၊ ဂင်း အနက်ဟော ပရိယာယ်နှစ်ပုဒ်ဖြစ်နိုင်သေးသည်။ ။

၅၆။ ။(သိတံ ဂုဏော ဂုဏီ လိင်္ဂါ,)
သိတာ သိသိရ သိတလာ၊
ဟိမံ တူဟိန-မုသာဝေါ,
နိဟာရော မဟိကာ (ပျံ့ထ)။ ။

(၅၆) ဂုဏော၊ အာချမ်း ဟူသော ဂုဏ်ခွဲ ဖြစ်သည်ယ်ဖြသော်၊ သိတံ၊ သိတံ-ဟု နပုန်းလင်ခွဲဖြစ်၏။သိတ,သိသိရ, သိတလာ၊ သိတ, သိသိရ, သိတလ သဒ္ဒါတို့သည်၊ဂုဏီလိင်္ဂါ၊ဂုဏော၏ လင်သို့လိုက်ကုန်၏။ ဝါ-အာချမ်းဂုဏ်ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော ဒြပ်နှင့်တူသောလင်ယ်ကုန်၏။ ။ ဟိမ,တူဟိန,ဥဿဝ,နိဟာရ, ၁ မဟိကာ၊ ဤ-၅-ပုဒ်ကား၊ ဆီးနှင်း ၂ ၏အမည်တည်း။ဤခွဲ-မဟိကာ၊ သဒ္ဒါ-ဇာတိလင်၊ ဟိမ, တူဟိန-သဒ္ဒါ ၂-ခု နပုန်းလင်၊ အကြွင်း ပုလ္လိင်။ အထ၊ပါး။ ။

၁-အထက်အနေကတ္ထ ၌ မလာသော- "နိဟာရ"သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန်-ရစနာ ဂါထာ၌။-

နယ နိဏ္ဏယာ၊ကာရေသု နိဟာရော ခဇလေသိယာ၊
နိဟာရော၊ သည်၊နယနိဏ္ဏယာ၊ကာရေသု၊ နည်းနာနယ,ဆုံးဖြတ်ခြင်း, အခြင်းအရာ-ဟူသောအနက်တို့၌လျှင်း၊ခဇလေ၊ဆီးနှင်းဟူသော အနက်၌လျှင်း၊သိယာ၏။ ။
၂-ဤဆီးနှင်းဟူသော ဝေါဟာရကား(သိဏ္ဍ)ဟူသော၊ ဒေသီ-ဘာသာမှ-လာရင်းတည်း။အရည်အရေကို ဆီးအခဲးကိုနှင်းဟု ခေါ်ကြသည် ဟု မှတ်လေ။ ။

၅၇။ ။နက္ခတ္တံ ဇောတိ ဘံတာရာ
(အာပုမေ) တာရကော-ဌ (စ)၊

(၅၇) နက္ခတ္တ,ဇောတိ,ဘ,တာရာ,တာရကာ, ဥလု၊ဤ-၆-ပုဒ်ကား၊ကြယ်-တာရာ-နက္ခတ်- နက်သတ်၏ အမည်တည်း။ ၁ အာပုမေ၊ တာရကာ,ဥဋ္ဌ-သဒ္ဒါ-၂-ခု၊လ။၏၊တာရာ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလင်၊ အကြွင်း နပုန်းလင်။ ။

၁-ဌင်းနက္ခတ်ကို ရှေးအခါက၊ မြန်မာလူမျိုးများ၊ သခ်ာတ ဘာသာ နက္ခတ်- ပုဒ်ရင်းကို၊ပါကတ- ဘာသာ သဒ္ဒါနည်းနှင့်စိစဉ်၍ နက်သတ်- ဟု မွန်လူမျိုးများ ခေါ်ဝေါ်ကြသည်အတိုင်း၊သ အက္ခရာ တသတ်နှင့် ခေါ်ဝေါ်ရေးသားကြသည်။
မှတ်ရန်သံပေါက်။
(၁) မွန်ကနက်သတ်၊ ခေါ်နက္ခတ်၊ပညတ်တို့မြမ္မာ။
(၂) ပါကတ နယ၊ နည်းဖြင့်ပ၊ ပျက်ထ သခ်ာတာ။

၅၈။ ။အသ်ယုဧော ဘရဏိ-(ဣ)၁),
(သ)ကတ္ထိကာ ရောဟိဏိ(ဧ၀၊)
မဂသိရ ၁ မဋ္ဌါ(စ) ပုနဗ္ဗသု,
ဗုဿော(စာ) သိလေသာ-ပိ။ ။

(၅၈) အသ်ယုဧော၊ အသ်ဝိဏီ- နက္ခတ်,။ ပုလ္လိင်။ ၂ သကတ္ထိကာ၊ (ဣတ္ထိကာ) ကြတ္ထိကာ နက္ခတ်နှင့်ကပ္ပသော၊ဘရဏီ၊ ဘရဏီ နက္ခတ်၊ ဣတ္ထိ ၁၊ ဣတ္ထိလိင်တည်း။ ရောဟိဏီ၊ ရောဟိဏီ နက္ခတ်,၊ ဣတ္ထိလိင်၊ မဂသိရံ၊ မဂသိနက္ခတ်,၊ နပုန်းလိင်၊ အဋ္ဌာ၊ အဋ္ဌ နက္ခတ်,၊ ဣတ္ထိလိင်၊ ပုနဗ္ဗသု၊ ပုနဗ္ဗသုနက္ခတ်,၊ဗုဿော၊ဗုဿ နက္ခတ်,၊ပုလ္လိင်၊ ၃ အသိလေသာ၊ ဗ္ဘာသလိသ နက္ခတ်,၊ ဣတ္ထိလိင်။

၁–ဤပုဒ်၌ (မိဂသိရ၊ ၊မဂသိရ) မ၌ လုံးကြီးတင် ယို–မဲ့ နှစ်ချက်သင့်။ ။

၂–ဤ(အသ်ဝိနီ) ဟူသော ဝေါဟာရကား (အ၀ိ°နီ) ဟူသော သင်္ခတ ပုဒ်ရင်းမှ၊ ပါကတ ဗျာကရဏ်းနည်းဖြင့် ပျက်လွှာသော ဝေါဟာရတည်း။ နောက်နောက် သင်္ခတ ပုဒ်ရင်းထည့်စွက်၍ ယောဇနာသောအမည်များ အရာမှာလည်း ဤအတူချည်း မှတ်လေ။ ထိုကြောင့် ၎င်း ဝေါဟာရအရာ၌– (သ) ဓွေးဘော်မဲ့ (၀) လုံးကြီးတင်နှင့် ကျနမှန်ကန်စွာ ရေးဘတ်တတ်ကြစေရမည်။ ။(အသ°ဏီ) လည်း ၎င်းနက္ခတ်ဟော ပရိယာယ်ပင်။ ။

၃–ဤ(ဗုဿ) ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်ကို အထက် ၇ါထာနံပါတ် (၇၆) မှာကြည့်။

၅၉။ ။မဃာ (စ) ဗဂ္ဂုဏီ ၁ (ဒွေစ),
ဟဿော စိတ္တာ (စ) သာတိ-(ပိ)၊
ဝိသာခါ-နုရာ၊ခါ ဇေ၊ဋ္ဌာ,
မူလာ-သာ၊ဋ္ဌာ (ဒုဝေတာ)။ ။

(၅၉) မဃာ၊ မဃ နက္ခတ်,။ဒွေး– ၂–လုံးကုန်သော၊ ဗဂ္ဂုဏီ၊ ၂ ပြုဗ္ဗ ဖလ–ဂုဏီ နက္ခတ်, ဥတ္တရ ဖလဂုဏီ နက္ခတ်,ကို၊ ဣတ္ထိလိင်၊ ဟဿော၊ (ဟဿ)ဟာသတ နက္ခတ်,ပုလ္လိင်၊ စိတ္တာ၊ စိတြနက္ခတ်,၊ သာတိ၊ သွာတိ နက္ခတ်,၊ ဝိသာခါ၊ ဝိသာခါ နက္ခတ်,၊ အနုရာ၊ခါ၊ အနုရာ၊ဓ နက္ခတ်,။ ဇေ၊ဋ္ဌာ၊ ဇေ၊ဋ္ဌ နက္ခတ်,၊မူလာ၊ မူလ နက္ခတ်,၊ ဣတ္ထိလိင်၊ ဒုဝေ– ၂–လုံးကုန်သော။အာသာ၊ဋ္ဌာ–ပြုဗ္ဗာသာ၊ဋ္ဌ နက္ခတ်၊ ဥတ္တရာသာ၊ဋ္ဌ,နက္ခတ်တို့၊ တထာ၊ ထိမျိုး၊ ပုလ္လိင်။ ။

၁–ဤဖဋ္ဌ[ကို,ဟူသောပုဒ်၌–ပါကတ သဒ္ဒါ ကျမ်းများနှင့်အညီ[ဖဋ္ဌကို]ဟု မှဒ္ဓ (ဏ) နှင့်သာယှိစေရမည်။ ဒန္ဓ (နဏ) နှင့်မပြင်ကြလေလင့်။ ။အထက်နံပါတ် [၇၆]ဂါထာ [ဖဋ္ဌ]ပုဒ်၌လည်း၊ ၎င်းနည်းပင်မှတ်ရမည်။

[ဖဋ္ဌ] သဒ္ဒါသည်လည်း၊ ဖလဂုကိန္ဓတ်နှင့် တပေါင်းလကိုဟောနိုင်သည်၊ [မူလ ပဏ္ဏာသ– ခုနစ်ခုမြောက် သတ္တမ၀ဏ္ဏ သုတ်–ပါဠိအဋ္ဌကထာ] [နိစ္စံ ဝိဖဋ္ဌကိန္ဓတ္တ မေ၀ါတိ၊ သုဒ္ဓ သီလာ ဒိကသ သဇ္ဇကာလံ မဂ်လ ဒိ၀သောဝေါတိ အဓိပ္ပါယော။ ၎င်းဋီကာပါဠိ]

၎င်း ဖဋ္ဌသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန်ဂါထမှ–

အသာရေ ဥဿ၀ေ ဖဋ္ဌ၊ မာသနက္ခတ္တ ဘေဒကေ။

ဂါထာအနက်– ဖဋ္ဌ၊သည်၊ အသာရေ၊ အနှစ်မယှိ အကာ ဟူသောအနက်ဋ္ဌလိုးငေး၊ ဥဿ၀ေ၊ဖဋ္ဌ၊ဏ သဘာဝ်ဋ္ဌလိုးငေး၊ မာသ နက္ခတ္တ ဘေဒကေ၊ တပေါင်းလ–ဟူသော လအထူး ဖလဂုကိန္ဓတ်ဟူသော နက္ခတ်အထူးဋ္ဌလိုးငေးဖြစ်၏။

၂–(ဖလ္ဂုကို) ဟုဋ္ဌ၊ (ဖါလ္ဂုကို)–ဟူ၍ဋ္ဌ၊ ရေးတတ်ကြသေး၏။

၆၀။ ။သ၀ဏော ခနိဋ္ဌာ,
သတဘိသ၀ေ ပဇ္ဇုတ္တရ ဘဒ္ဒ၀ဒါ၊
ရေ၀တ္ယ–(ဝိတိကမ၀ေ,
သတ္တာ၀ဓိက ဒိသနက္ခတ္တာ။ ။

(၆၀) သ၀ဏော၊ သရ၀ဏ် နက္ခတ် ၊ ပုလ္လင်၊ ခနိဋ္ဌာ၊ ခနိဋ္ဌာ နက္ခတ်,၊ဏ္ဍလိုင်၊သတဘိသ၀ေ၊ သတတိသျှနက္ခတ်,၊ပုလ္လင်၊ပုဗ္ဗုတ္တရ ဘဒ္ဒ၀ဒါ၊ ပြုဗ္ဗဘာဒြပိုဒ်နက္ခတ်, ဥတ္တရဘာဒြပိုဒ်– နက္ခတ်, တို့၊ ရေ၀တီ၊ ရေ၀တီနက္ခတ်၊ဏ္ဍလိုင်။ဏ္ဍတီ၊ ဤသည်ကိုကား၊ ကမ၀ေကာ၊ အစဉ်အားဖြင့်၊ သတ္တာ၀ဓိက ဒိသနက္ခတ္တာ၊ ခုနစ်(၇)လုံး အလွန်ယှိသော နှစ်ဆယ်သောနက္ခတ်တို့သည်၊ ဟောကြ-နိ၏။ (ထည့်)။

၁–[ဖြ၀ဏ]–ဟု–သခ်တ ဘာသာဖြင့်လာ၏။

(၅၈+၆၀) ဤနက္ခတ်– ၂၇–လုံးအမည်ပြ– ၃–ဂါထာတို့တွင်၊ ပဌမ ဂါထာနှင့်– တတိယဂါထာ–"ဥပဂိတိ"။ ဒုတိယ၊ဂါထာကား– တတိယ–မကာရ– ဝိပုလာ ဂါထာ တည်း။

ထိုကြောင့်–ပဌမ ဂါထာ ဒုတိယ ပါဒ၌၊ "သကတ္ထိကာ ရောဟိဏီစေ၀"ဟု၊ သီဟိုဠ်နိဿယ ယောဇနာသော အနက်အတိုင်း၊သ–နှင့်တကွ၊,တတိယ ပါဒ၌၊ "မဂသိရ–မဒ္ဒါစ ပုနဗ္ဗသု"–ဟု၊သု–မှာ ပါဒဆုံးစေ၍၊မဂ–မှာ၊မ–၌ အကာရယောဂ,၊ မဒ္ဒါနောင်၊စ–နှင့်တကွ၊ ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။

စတုတ္ထပါဒမှာ၊ "စာသိလေသာ၀ိ"–ဟု၊လ–၌၊ ဧကာရယောဂနှင့် ဆန်းလကွဏာ, သခ်တ–အဘိဓာန် ပါကတ ဘာသာ အဘိဓာန်ကျမ်းများနှင့်အညီ– ပါဠိမှန် ယှိစေရမည်။

"စ၊အသိလေသာ"– ဟု၊ ပဒေ္ဓေဒပြု။ ။"အ၌ရ၊"–ဟူသော သခ်ၤတပုဒ်မှ၊ "အသိ လေသာ"–ဟု၊ မာဂဓနှင့် ပါဂ၊တ ပုဒ်ဖြစ်လာသည်။

ဒုတိယဂါထာ–ဒုတိယ ပါဒ၌၊ "ဟတ္ထော စိတ္တာစ သာတိပိ"– ဟု၊ အထက်ဂါထာ နံပါတ်–၉၃၀–နှင့်အညီ၊ပုလ္လိင်နှင့် "ဟတ္ထော"–ဆန်းလ ကွဏာ ပါ၌ပါဂ၊တ–ဂတိများနှင့် အညီ၊သ–မှာ ဝဆွဲးမပါစေဘဲ၊ "သာတိ" ဟု၊ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

တတိယ ဂါထာ–ပဌမ ပါဒ၌၊ "သဝဏ္ဏော ဓနိဋ္ဌာ"–ဟူ၍ မျှသာ၊ သဝဏ္ဏော,ဓနိဋ္ဌာ တို့နောင်၊ စ–နှစ်လုံး–မပါစေဘဲ,၊ဒုတိယ–ပါဒ၌၊ "သတဘိသဇော"–ဟု၊ ဘ၊ မှာ– ဤ ဒီဃနှင့်,၊တတိယ ပါဒ၌၊ "ရေဝတျ ဗိဘိ ကမတော"–ဟု။ပ,ဌ်၌၊ ဤဒီဃနှင့်,၊ စတုတ္ထပါဒ၌၊ "သတ္ထာ,ဓိက ဝိသနက္ခတ္ထာ"–ဟု၊ဝိသ–နောင်–တိ–မပါစေဘဲ။ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

ဥပဂီတိ–၂–ဂါထာတို့တွင်၊ ပဌမ ဂါထာ–ပုဗ္ဗ,ဒ္ဓ ပဌမပါဒ၌- ၁၂–မတြာ၊ ဒုတိယ ပါဒ၌၊၁၅–မတြာအားဖြင့်၊ ပေါင်း–၂၇–မတြာ။အပရ,ဒ္ဓ ပဌမ ပါဒ၌၊ ၁၆–မတြာ၊ဒုတိယ ပါဒ၌–၁၃–မတြာအားဖြင့်၊ပေါင်း–၂၇–မတြာ။ ။ဤစစ်နည်း၌၊ အ၌တခုမှာ–၂၇–မတြာ မယုတ်–မပိုခြင်းကိုသာလျှင်၊ပဓါနထား၍စစ်သောနည်းဖြစ်သည်။ ။

ပုန–ကို၊ အပရ,ဒ္ဓ–ပဌမ ပါဒ–ဆုံးပြု၍၊ ဇ,ဿ– ကိုနောက်၊ဒုတိယ ပါဒ အစပြုကာ စစ်သော်၊ ၎င်း ပဌမပါဒ၌– ၁၂–မတြာ၊ နောက် ဒုတိယ ပါဒ၌– ၁၅– မတြာဖြစ်၍၊ ဝုတ္တောဒယနှင့်ပင်ညီသော်လည်း၊ပုနဇ္ဇသ–ဟူသော၊ နာမဝါစက၊ သဒ္ဒါပျက်ရန် ယှိသော ကြောင့်လျှင်း၊ သိဟိုဠ်စာများနှင့်မညီသောကြောင့်လျှင်း၊ ၎င်းကဲ့သို့မစစ်သင့်။ ။

ဒုတိယ ဂါထာ– ပုဗ္ဗ,ဒ္ဓ ပဌမ ပါဒ၌၊ ၉–မတြာ၊ ဒုတိယ ပါဒ၌–၁၈ မတြာအားဖြင့်၊ ပေါင်း–၂၇–မတြာ။အပရ,ဒ္ဓ ပဌမ ပါဒ၌–၁၂–မတြာ၊ ဒုတိယ ပါဒ၌–၁၅–မတြာအားဖြင့် ပေါင်း -၂၇ မတြာစီယှိသည်။ ဤဒုတိယဂါထာကိုစစ်ရာ၌လည်း၊ ပဌမဂါထာကို စစ်သော နည်းအတိုင်းစစ်သည်ဟု မှတ်လေ။

ဤအရိယာ ဂါထာမျိုး၌–မတြာကိုသာ ပဓာနထား၍ ဆိုသောနည်းမျိုးကို သိလိုက သုတဗောဓစသော ဆန်းကျမ်းများ၌–ကြည့်လေ။ ။ဤဂါထာများကား– ဂါထာပါဒ– ပုဒ်နေ–မြန်မာစာများမှာ အလွန်ပျက်လျက်ယှိချေသည်။ အထူးသတိပြုလေ။

(မဟာဥမ္မဂ္ဂ) ဇာတ်နှင့် (ဒသာ) တွက်နည်းအဟောကိုပြသော (ဝရဟမိဟိရ) စသော ဇောတိကျမ်းများမှာကား (ဥတ္တရာသာဠ– နက္ခတ်နှင့် သရဝဏ်နက္ခတ်အကြားမှာ အဘိဇိတ (အဘိဇိတ်) နက္ခတ်ကို ထည့်သွင်း၍, (အဌဝိသတိနက္ခတ္တ) နက္ခတ် နှစ်ဆယ်, ၅စ်လုံးဟု အဟောအဆိုယှိကြသည်။

အခြားစတုရပါဒ်၊ပဌဝီ ကုမ္မစက် စသည်ကိုပြသော အရာများနှင့်၊ဤအဘိဓါန်၌ ၎င်း အဘိဇိတ် နက္ခတ်ကိုထည့်သွင်းမပြဆိုခြင်းသည်ကား၊ ဠဒ္ဓာနိ၌၊ ကောင်းကျိုးနှင့် မကောင်း ကျိုးကိုဖြစ်စေရာ၌၊ဒုဗ္ဗလဖြစ်၍,၊အစွမ်းသတ္တိနည်းသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ။

၆၁။ ။သောဘ္ဘာနဲ(ကထိတော) ရာဟု,
သူရာ-(ဒိတု နဝဂ္ဂဟာ၊)
ရာသိ (မေသာ၊ဒိကောဘဋ္ဌ-,
ပဒါ ပေါ၌ ပဒါ (သမာ)။ ။

(၆၁) သောဘ္ဘာနဲ,ရာဟု၊ သောဘ္ဘာနုသဋ္ဌါ,ရာဟု သဋ္ဌါကို၊ ကထိတော၊ ရာဟုဂြိုဟ်၏၊ဝါ၊အာသုရိန်၏ အမည်၊ဟုဆိုအပ်၏။ ၁၊ပုလ္လိင်။ ။ တု = အုံ၊သူရာဒိ၊ တနက်နွေမာစ+ကိတ်-အာဆုံးယှိသောဂြိုဟ်တို့သည်၊ နဝဂ္ဂဟာ၊ဂြိုဟ် ၉-လုံးတို့မည်ကုန်၏။ ၂ မေသာဒိကော၊(မေသ)မိ့ဿ-စ-သည် သည်၊ ရာသိ၊တဆဲ့နှစ် (၁၂) ရာသိမည်၏။ ၃။ ။ဘဋ္ဌပဒါ၊ ဘဋ္ဌပဒါသဋ္ဌါသည်လျှင်း၊ပေါ၌ပဒါ၊ ပေါ၌ပဒါ သဋ္ဌါသည်လျှင်း၊ ဏမေ၊ ဤသဋ္ဌါ နှစ်ခုတို့သည်၊ သမာ၊ သာမညအားဖြင့် ပြုဇွဲဘဒ္ဒပိုဒ်, ဥတ္တရ ဘဒ္ဒပိုဒ် နက္ခတ် ၂-ခု၌ ဖြစ်၍၊ အနက်တူကုန်၏။ ။ဏတ္ထိလိင်။ ။

၁-နိဿာကရာ,ရိ-စသော လမင်း၏ ရန်သူဟော ပရိယာယ်သဋ္ဌါစုံနှင့်၊ ဝေရောစ, တမ,-ကဝန္ဓ,ကဏ္ဌဝဏ္ဏ,သိဟိကေ**ယျ**-အဂု- အသုရ- စသောပုဒ်များသည်လည်း- ၎င်း ရာဟုဂြိုဟ်၏ ပရိယာယ်ပင်။ ။

၂-[၁]။ဟေလိနှင့်နေမင်းဟော ပရိယာယ်ပုဒ်စုံအကုန် တနက်နွေ ဂြိုဟ်အမည်။
[၂]။လမင်းဟော ပရိယာယ်ပုဒ်စုံအကုန်။တနင်းလာ ဂြိုဟ်အမည်။ (သ**သ်**လာ) မှန်။
[၃]။အင်္ဂါရ-အင်္ဂါရက၊အာရ-အာဝနေ**ယျ**၊ဝဏ္ဏ,ကုဇ၊ဘောမ၊ အင်္ဂါဂြိုဟ်။
[၄]။ဗုဓ၊စန္ဒသုတ,လမင်း၏သားဟော သဋ္ဌါစုံ။ရောဟိဏေ**ယျ** သောမ္မ၊ ဟေမ၊ ဗုဓဟူး (ဗုဒ္ဓ) ဟု၊ ဒဗ္ဗီးဆင့်နှင့် မရေးရ။
[၅]။ဂုရု ဂိရိသ၊ ဇီဝ၊ သုရာစရိယ၊ ဒေဝဂုရု-နတ်တို့၏ ဆရာဟော သဋ္ဌါစုံ။ ။ ဗြိဟပ္ပတိ၊ ဝါစပ္ပတိ၊၅-တေး။ (ကျာသပတေး)-မှန်။
[၆]။သုက္ကာ၊အဗ္ဘုဇ၊အသုရာ စရိယ၊အသုရာတို့ ဆရာဟော သဋ္ဌါစု-ဘဂု၊ဘဂုသုတ။ သိတာ၊၆-ကြာ၊ (သောကြာ)-မှန်။
[၇]။သနိ၊သနိဿရ၊ သနိဿရိ၊ သနိဿောရိ၊သနိစ္စရ၊မန္ဒ:သောရိ၊ ဂဟနာယက၊ သုရိယ ပုတ္တ၊ နေမင်း၏သားဟော သဋ္ဌါစု၊စနေ၊ (သနေ)-မှန်။
[၈]။ရာဟု,အ ဒ္ဒ ပိသာစ၊ နဘဝိသာစ၊ သေဟိကေ**ယျ**၊ သေဟိက၊ သိဟိကာသူနု၊ သိဟိကာပုတ္တ၊ ရာဟု။
[၉]။ကေတု-သိခီ ကိတ်ဂြိုဟ်။

တနင်းလာ–နေ့ မွန်းလွဲးကို–ကိတ်ခေါ်သည်၊အသူရိန်နတ်၏ ခေါင်းပိုင်းကို "ရာဟု"၊ ကိုယ်ပိုင်းကို"ကိတ်"–ဟု ခေါ်သည်။ သင်္ကေတ ဂဏန်း အမှတ်အသား အားဖြင့် ကိတ် ဖြိုဟိကို (၉) ဂဏန်းရေးရသည်။ ရာသီခွင်တွင် ရာဟု သမသတ်အိမ်မှာ–ရေးသားချထား ရသည်။ဂင်း၏ ထူလ ဒသာသက်မှာ– ဝိသောဘွှရီ ဒသာတွက်နည်းပြုရာ၌– ခုနစ်နှစ်ဟု ဖေါ်ပြပါယိုသည်။ ။

၃–ခေတ္တ,ဂဟ,ရိက္ခ,ဘ,ဘဝန,ငါးပုဒ်လည်း၊ (ရာသီ) သာမန်အနက်ဟော ပရိယာယ် များပင်။

ခေတ္တ–ပုဒ်ကိုစွဲ၍– ရာသီကို (ခေတ်) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ကျွေတြ) ဟူသော (သခ်ိတ) ပကတိပုဒ်ကို–ပါကတ ဗျာကရဏ်းနည်းမျိုးဖြင့် ပြောင်းလဲးစိရင်၍ (ကသေတ်) ဟူ၍လည်ကောင်း၊ငါတို့ ရှေးမြန်မာလူမျိုးများက– ခေါ်ဆိုကြပြန်သည်။ ။

မေသ၊ အဇ၊ဆိတ်ဟော သဒ္ဒါစု၊ ကြိယ (၁) မေသ မေသရာသီ (မိဿ) ဟု၊ မလုံးကြီး တင်၊သကြီးနှင့် မရေးလင့်။

ဝုသ၊ ဝသဘ၊ နွားဟော သဒ္ဒါစု။ တာဝုရိ (၂) ဗြိသ ရာသီ (ပြိဿ) ဟု၊ ပစောက်၊ သကြီးနှင့်မရေးလင့်။

မိထုန၊ ဇိတုမ၊ ဇိတ္တမ (၃) မေထုန်။

ကဋ္ဌ၊ ကဋ္ဌ ကုလီရ၊ အမ္ဗုဇ၊ ဗုဒ္ဓန်ဟောသဒ္ဒါစု (၄) ကြကဋ်။

သိဟ ခြသော်ဟော သဒ္ဒါစု၊လေယျ၊ (၅) သိန်

ကညာ၊ ပဇ္ဇောန (၆) ကန်

တုလာ၊ ဇုက (၇) တူ

ဗြိစ္ဆိက (ဝိစ္ဆိက)၊ကောပ္ပ၊ (၈) ဗြိစ္ဆာ

ဓနု၊စာပ၊လေးလက်နက်ဟော သဒ္ဒါစု၊အဿ၊ ဘောဂ္ဂိက (၉) ဓနု။

မကရ၊ အာကောကေရ၊ (၁၀) မကရ။ (က) ရေးချနှင့် မရေးလင့်၊

ကုမ္ဘ၊ဃဋ၊အိုးဟောသဒ္ဒါစု၊ ယဒယရောဂ (၁၁) ကုံ။

မီနမ္ဗု၊ ငါးဟော သဒ္ဒါစု၊အန္ဓျာ။ (၁၂) မိန်။

ဂင်းတို့ကား ရာသီ ဝိသေသဟော ပရိယာယ်သဒ္ဒါများတည်း။

အထူးသတိချပ်၍ မှတ်သားကြလေ။ ဂင်း (၁၂) ရာသီ၏အမည်မှန်ကို၊ ခေါ်တတ် ရေး တတ်သူ ဗေဒင်ဆရာ၊ လွန်စွာပင်ရှားပါးလေသည်။ ။

(၆၂)။ ။အာဒိစ္စော သုရိယော သူရော,
သတရံသိ ဒိဝါကရော၊
ဝေရောစနော ဒိနကရော,
ဥဏ္ဍရံသိ ပဘံ ကရော။ ။

(၆၂) အာဒိစ္စ,သုရိယ, ၃ သူရ, သတရံသိ, ဒိဝါကရ, ဝေရောစန,- ဒိနကရ, ဥဏ္ဍရံသိ,ပဘာကံရ။ ။

၁–ဤ"သုရိယ"–ပုဒ်၌၊ "မနုပ္ပရ သုဏာဒိဟိ ဥဿဏ္ဏသိသာ" ဟူသော ကစ္စည်း သုတ် ဥဒါဟရဏ် အရာဝယ်၊ ဟိ သနုဏ္ဍ–သုဓာတ်– ဋသ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ပုဒ်၏ အဖြစ်ကိုတိုက်ရိုက်ပြဆိုလျက်ယှိသောကြောင့် လျှင်း၊ ၎င်းအဖွင့်–ဥသ်,ရူပသိဒ္ဓိ– ကျမ်းများ၌လည်း၊ (ရ)–ကာရားဂမ၊သ–အဂ္ဂရာ၏၊ ယ–အပ္ပကိုသာဆို၍၊ အာဒိဒီဃ–ဟု၊ အဆိုမယှိသောကြောင့်လျှင်း၊ အလုံးစုံ–သိဟိုင်, ယိုးဒယားစသော–နိုင်ငံခြား စာများ၌လည်း– အာဒိရဿ- နှင့် ချည်းသာယှိကြသောကြောင့်လျှင်း၊ နိဿံသယအားဖြင့်၊ "သုရိယ" ဟု၍ အာဒိရဿနှင့်သာ–ပါ၌မှန်ဟုမှတ်ရမည်။

ဤသာမကသေး ဝေသာရဇ္ဇဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်တော်မူပြီးဖြစ်၍၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်ရန်မလို၊ နဂိုရ ပကတ်ပုဒ်ရင်းအတိုင်းသာ ဟောတော်မူလေ့ယှိတော်မူသော– သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား သခင်၏ သာမုဏ်သိက ဒေသနာတော်ဖြစ်သော ……"သုရိယောဝ ညြဘာသယ မန္ဒလိကွံ" – ဟူသော၊ ဥဒါန်းပါ၌တော်၊ ဗွါဒသကွရိက–ဇဂတိဆန်း၊ကမလာ ဂါထာပါဒ,၊"ဥဿာဝ ဗိမ္ဗ။ သုရိယော ဥဂ္ဂတော" ဟူသော–သဒ္ဒမ္မပ္ပကာသိန်–မည်သော၊ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါမဂ်အဋ္ဌကထာလာ–ပေါရာဏာရစနာ–ဎင်းဆန်း၊ဏ္ဍနဝံသာ–ဂါထာပါဒ– ပါ၌ယှိပုံနှင့်၊ " ဝါရေသုံ– သုရိယား တပဋ္ဌဇလဒါ သိဒ္ဓိ ံသု ဘူမျာဇလံ"– ဟူသော၊ သမန္တ– ကူဋ္ဌဝဏ္ဏနာ– ၁၉–လုံးမှဲ အတိရုတိဆန်း သဒ္ဒ။လပိဏ္ဍ်ဋ္ဌတ ပေါရာဏာ်စရိယ ရစနာ– ဂါထာပါဒ ပါ၌ယှိပုံကို အထူး နှလုံးသွင်းတော်မူကြလေ။ ။ဤအရာ၌၊"သူယ"–ဟူသော သဒ်တ–ပုဒ်နေပုံနှင့်၊ ညွှန်ကြားမှု၌ ရေးသားဆုံးဖြတ်လျှင်၊အကျယ်တဝင့်ပင် ရေးသားဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့်ယှိပေ၏။သို့သော်၊ကျယ်မည်စိုး၍ ဤမျှနှင့်ပင် ရပ်လိုက်တော့သည်။ ।

မြန်မာဆရာတို့ကား၊အဘိဓာန်ဋီကာကို အားထားလျက်"သူရ"–ပုဒ်နှင့်ယောင်မှား၍ အာဒိဒီဃနှင့် အချွတ်ချွတ်,အလွဲလွဲ အမြီးဘတ်ရွတ်, ရေးသားလျက်ယှိကြသည်၊ မသင့်သည်သာ။ ।

၆၃။ ။အံသုမာလိ ဒိနပတိ,
တပနော ရဝိ ဘာနုမာ၊
ရံသိမာ ဘာဂကရော ဘာနု,
အာဂ္ဂေါ သဟ ရံသိ (စ)။ ။

(၆၃) အံသုမာလိ, ဒိနပတိ, တပန,ရဝိ, ဘာနုမ၏၊, ၁ ရံသိမ၏၊, ဘာဂကရ,ဘာနု,အာဂ္ဂ,သဟသရံသိ၊ ဤ ၁၉–ပုဒ်ကား၊နေမင်း၏အမည်တည်း။ ၂။ ။ဝုလ္လင်။ ။

၁–ဤပုဒ်၌– သဒ်တကျမ်းများအလို– ဒန္ဓ– နှ၊ ဏ္ဍာ်ဒိ မောဂ္ဂလ္လန်ကျမ်း အလို ပုဗ္ဗ–ဏ။

(၁) အရောင်ဟောပြု၊ပုဒ်ဘာဏ၊သိမ္ဗု-ဏ-မှာ၊ မုဒ္ဓဇာ၊
(၂) နေကိုဟောပြု-ပုဒ်ဘာဏ-သိမ္ဗုံန-မှာ၊ ဒန္ဓဇာ၊
(၃) ကျမ်းဏွာဒိ မောဂ်၊မိန့်ခွန်းထောက်၊ မှတ်လောက်သေချာ၊ သာဓကာ။ ။
(၄) အဇ္ဈတ္တိယ-ပါကတ၊ဟောထ (ဏ) မှာ-မုဒ္ဓသာ။
(၅) အဇ္ဈတ္တိယ၊ သင်္ခတ၊ထုတ်ပြ-နှ-မှာ၊ ဒန္ဓဇာ။

၂-ဤ၌-စ-သဒ္ဒါဖြင့်၊ဒန္ဓဇ-နှ-နှင့်-ဇနှ,ဓါမပတိ, ဓါမနိမိ, သဝိတုမ်ဇ္ဇဏ္ဏ စသော သဒ္ဒါတို့ကိုယူလေ။

ဂင်းမဇ္ဈဏ္ဏ-သဒ္ဒါ၏အဇ္ဈုဒ္ဓါရမှတ်ရန်ရစနာ ၈ါထဒ္ဓ။ ။
မဇ္ဈဏ္ဏောဒ-အဏ္ဏ-ရုဏ္ဍစ-သုရိယေ-သူကရေ-ဘဝေ။ ။အနုက်လွယ်၏။

၆၄။ ။ရုံသိ(စာ-)ဘာ ပဘာ ဒိတ္တိ,
ရုစိ ဘာဇုတ် ဒိဓိတိ၊
မရိစိ (ဒ္ဒိသု) ဘာနွံ-သု,
မယူ ခေါ ကိရဏောာ ကရော။ ။

(၆၄) ရုံသိ,အာဘာ,ပဘာ,ဒိတ္တိ,ရုစိ,ဘာ,ဇုတိ,ဒိဓိတိ,မရိစိ-, "ဒ္ဒိသု-မရိစိသဒ္ဒါ။ လ။ ၏။ အကြင်း ဏ္ဍိုလိင်"၊ဘာနဲ့,-အံ့သု,မယူခ,.ကိရဏာ, ကရ-ပုလ္လိင်။ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီး၊ ၁၄-ပုဒ်ကား၊ နေစသည်၏.အရောင်၊ ဟူသော အနုက်ဒ္ဓိဖြစ်၏.။

၆၅။ ။ပရိဓိ ပရိဝေသော (ထ),
မရိစိ ဓိဂ တဏ္ဍိကာ၊
သူရသော-ဒယတော ပုဗ္ဗ-,
ဒ္ဒိတ ရုံသိ သိယာ-ရုဏော။ ။

(၆၅) ပရိဓိ,ပရိဝေသ။ ဤ- ၂-ပုဒ်ကား၊ နေရောင်အာဝန်း ဟူသော အနုက်ဒ္ဓိဖြစ်၏.။ ။ပုလ္လိင်။ ။အာထ = ပါး၊ မရိစိ, ဓိဂတဏ္ဍိကာ၊ ဤ- ၂-ပုဒ်ကား၊ တန်လှပ်ဘ ဟူသောအနုက်ဒ္ဓိ ဖြစ်၏.။ ဏ္ဍိုလိင်။ ။ သူရသ၊ နေ၏.၊ ဥဒယတော၊ ထွက်သည်မှ၊ ပုဗ္ဗ,ဒ္ဒိတရုံသိ၊ ရှေးဦးစွာ တက်သောအရောင်သည်၊ အရုဏောာ၊ အရုဏ် ၂ မည်သည်,သိယာ၊ ၏.၂ ပုလ္လိင်။ ။

၁–အာရုနိက–ယခုကာလ ရဟန်းပျို စာသင်သားများမှာ၊ ပါဠိဘာသာ သဒ္ဒါဘက် ဆိုင်ရာမှာသာ **ညံ့**,ချင်းသည်မဟုတ်သေး၊မာတုဘာသာရင်းဖြစ်သော– မြဟ္မာ ဘာသာ ဘက်ဆိုင်ရာမှာလည်း၊ ယေဘူယအားဖြင့် လွန်စွာပင် **ညံ့**,ချင်းကြ သေးသည်။ ၎င်း အကြောင်းကို ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အစိုးရများကလျှောက်ကြား အစီရင်ခံကြသည်ကို ငါတို့ ကိုယ်တိုင်ကြားနာမှတ်သားရခဲ့ပေသည်။

ပါဠိနိသဏ္ဌ–ခေါ–ကောသကျမ်းမျိုးဟူသည်လည်း၊ပါဠိမာဂဓဘာသာနှင့်သာ သက် ဆိုင်သည်မဟုတ်ပေ။ စင်စစ်အားဖြင့် မိမိတို့ဘာသာအနက် မြန်မာနှင့်လည်း၊ ဆက်သွယ် သက်ဆိုင်လျက်နေချေသေးသည်ဖြစ်ရကား၊– မြန်မာမှ၌လည်း၊ယုဝသောတုတို့ ဂရုပြုကြစေ ရန်–မြန်မာရေးထုံး၊ သတ်နှုန်း–သတ်အင်းဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများကိုလည်း၊ဂုဏ်ထူးအရာ၌၊ အနည်းငယ်သတိပေးအနေမျိုးဖြင့်၊ ရေးသားဖေါ်ပြလိုက်ပေဦးအုံ့။ ။

"လင်းလှပ်"–လည်းဟူ၊"တန်လှပ်"–ဟူသည်ကား၊ နွေကာလ နေ့အခါ၊ကွင်းပြင်၌၊ ရေကဲ့သို့ ထင်မှတ်ရအောင် ဖြစ်ပေါ်သောအရောင်တည်း။ ဤ–တန်လှပ်၊ ဟူသော "ဝေါ ဟာရ၌၊တန်–မှာ၊နှ–အသတ်နှင့်၊လှ–မှာ၊ယပင့်မပါစေဘဲ၊ ရှေးလက်ဟောင်းသတ်ပုံများ နှင့်အညီ၊"တန်–လှပ်"–ဟု၊ မှန်ကန်ကျနစွာရေးတတ်စေရမည်။ ။အကိုးသတ်ပုံကား– "နေဟူတန်လှပ်–ထင်လျှပ်လျှပ်–တပ်တပ်မမြင်သာ"–ကဝိလ ကွဏ္ဏာသတ်ပုံ။

"ဗျဉ်းအိုးတန်ကို၊ ပြောင်းပြန်ဦးစောက်၊ သွန်ဘိမှောက်က၊တပေါက်အရည်၊နှည်ပျ မကြွင်း"–ပါရမီတော်ခဏ်း။

ဤအိုးတန်–ဟူသောဝေါဟာရ၌၊ တန်–ကား၊ ရေ–ဟူသော အနက်ကို ဟောသော ပေါရာဏစကားတည်း။

ကဝိမဏ္ဍနီ သတ်ပုံ၌လည်း၊–တန်–ကားရေဟူသော အနက်ကိုဟော၏–ဟု၊ အဆိုယှိ သည်ပင်။

ဤအတူ–တန်တား,တန်တိုင်း,တန်ထွေ, တန်သက်–စသော ဝေါဟာရများ၌လည်း– မှတ်သားကြလေ။ ထိုကြောင့်၊ ယခုကာလ–"တံလျှပ်"–ဟူ၍၊ တံဝမ်းပူ သေးသေးတင်၊ ၎–ယပင့်၊ဟထိုးနှင့်ရေးသားကြခြင်းကား၊အ ကွဲရာ–၂–လုံးစလုံးမှာပင်၊ အမှား အယွင်း ချည်းသာ–ဟု မှတ်ကြလေ။ ဤတန်–ဟူသောဝေါဟာရအရာ၌၊ ပေါရာဏကထာ လက်ဟော ဟောင်း,လက်ဟသစ်များ,ပေါရာဏ ကထာပါဠိများ၌၊ အဆိုစကားစုနှင့်ညှိနှိုင်း၍၊အနည်း ငယ် အဓိပ္ပါယ်ဖေါ်ပြဦးအုံ့။

အလုံးစုံ ပေါရာဏကထာကျမ်းများ၌၊ "ဗျဉ်းအိုးတန်ကို"– စသောပါရမီတော်ခဏ်း လက်ဟအရာ၌၊"အိုးတန်"–ကား၊အိုး– ဟူ၍ချည်းသာ အဓိပ္ပါယ်တကြို့တည်း အဆိုယှိ ကြသည်။

တန်–၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုကား၊အထူးထုတ်ဖေါ်ပြောဆိုချက်မယှိကြချေ။ သို့သော်၊ "သား များတို့မှာ၊ကရုဏာဖြင့်၊ ပြင်းစွာရှာဖွေ၊ လွမ်း မိုယ်းထန်လျက်၊စိတ်ကန်ပေါက်ပြ၊ယိုဖြိုဖြိုလျှင်၊ ရှုတယဉ်သည်း၊စိတ်"တန်"လည်းကို၊မယ်,ချည်းတားမြို့၊တားဘော်ချို့,သည်၊ဘယ်သို့တား ခြင်း တားရုံ,နည်း"–ဟူသော၊ ဤစတုဓမ္မသာရ **လက်**ဟိုး၌,၊ "တန်လည်း"–ကား၊ ရေအယဉ် စီးဆင်း၍,–ကျ**ယ်**းသွားရာအရပ်ကို (တန်လည်း ရေ**ယ်**း) – ဟု ခေါ်ကြသည်။

သို့ဖြစ်၍.။ဤ–"တန်လည်း"–ဟူသော ဝေါဟာရ၌၊ တန်–ကား၊ ဥဒကတ္ထ–ရေဟော ပေါရာဏ စကားတည်း။လည်း–ကား၊ ပတနတ္ထ–ကျလည်း– ကျလဲခြင်းအဓိပ္ပာယ်ဟော– ဟု မှတ်ရမည်။

ဤအတူ–"တန်စမ်း,တန်းစိ"–စသော ဝေါဟာရ၌လည်း၊ တန်–ဟူသော၊ပေါရာဏ ပုဒ်ကား၊ရေ–အနက်ဟော ဟူ၍ ပင်မှတ်ရမည်။ ယင်းသို့ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းများကို ထောက်ထား၍ ၊ပေါရာဏကထာကျမ်းများ၌၊တန်–၏ ၊ရေ–ဟောအဖြစ်ကို၊ အထူး သီးခြား–အဆိုစကား မယှဉ်သော်လည်း၊ နိဿံသယ အားဖြင့်၊ တန်–ဟူသော ပေါရာဏ စကား၏ ၊ရေ–ဟောအဖြစ်ကို၊ မှတ်သားကြရမည်၊ မှတ်သားကြလေ။ ။

မှတ်ရန်သံပေါက်။ တ။နဿ သတ်တန်၊ဝေါဟာမှန်၊မှတ်ရန်၊ရေ–ဟုသာ။ ။

၂–ဇနမတ္ထက်မိ၊မြန်မာ၊၄–နာရီ။စက် (၁) နာရီနှင့် ၃၆–မိနစ်အချိန်ကို "အရုဏောဒယ ကာ၃ လ" အရုဏ်တက်ချိန် ဟု၊ခေါ်သည်။

ဇနမတ္ထက်မိ၊ တနာရီ၊ ဆတ္တာ မိနစ်မှတ်။

ရုဏောဒယ၊မှတ်ကုန်ကြ၊ ဗေဒ မှန်ပညတ်။

ဤကား–သိဟိုဠ် နိဿယဟောင်းအတိုင်း ယောဇနာအပ်သော အနက်တည်း။ မြန်မာ နိဿယမျာ၃ ၌၊အနက်ချုတ်ပျက်လျက်ယှိ၏။

ဥဒယတော–ကား၊ ဂဆ္ဆန္တာဒိဂိုဏ်း "ဂဆ္ဆတော"–စသည်ကဲ့သို့၊ ဆဋ္ဌီပုဒ်မဟုတ်။ ဥဒယပုဒ်၊ပဆ္ဆမျတ္ထကော–ပစ္ဆိယန္တပုဒ်တည်း၊ဒုတိယာကိုလည်းကြည့်လေ။ ။

၆၆။ ။ကာလော–ဒ္ဓါ သမယော ဝေလာ,
(တဒ္ဓိသေသာ ခဏာ.ဒယော)၊
ခဏော (ဒသ ဆ ရာ ကာလော);
(ခဏာဒသ) လယော ဘဝေ။ ။

(၆၆) ကာလ,အဒ္ဓ,သမယ,ဝေလာ၊ ဤ–၄–ပုဒ်ကား၊အခါ ဟူသော အနက်ဒုတိယာ ဖြစ်၏။ဝေလာ၊ သဒ္ဒါ ဇာတိလိင်၊အကြောင်းပုလ္လိင်။ ခဏာ.ဒယော ခဏ–လယ စသည်တို့သည်၊တဒ္ဓိသေသာ၊ထို အခါ–အထူးတို့တည်း။ ဒသ ဆ ရာ ကာလော၊ လက်ဖျစ်ဆယ်တွက်ကာလသည်၊ ခဏော၊ ခဏ ဘခုဖြစ်၏။ ၊ ဒသခဏာ၊ ဆယ်ခဏတို့သည်၊ လယော၊ လယ ဘခုသည်၊ ဘဝေ၊ ၏။ ။

၆၇။ ။(လယာဒသ.)ကွဏလယော,
မုဟုတ္တော (တေသိယာ ဒသ)၊
(ဒသ) ကွဏ မုဟုတ္တော (တေ),
ဒိဝသော (တု) အဟံ ဒိနံ။ ။

(၆၇) ဒဿလယာ၊ ဆယိလယ္ပတ္ရိသည္၊ ခဏလယော၊ ခဏလယ၊ တခုဖြစ်၏။ တေဒဿ၊ ထိုခဏလယ-ဆယိခုတ္ရိသည်၊ မဟုတ္တော၊ မဟုတ် တခုသည်၊ ဃိယာ၊ ၏။ တေဒဿ၊ ထိုမဟုတ် ဆယိခုတ္ရိသည်၊ ခဏ မဟုတ္တော၊ ခဏမဟုတ်တခုဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗလိင်။ ဒိဝသ, အဟ, ဒိန၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ နေ့၏အမည်တည်း။ ²ဒိဝသ-သဒ္ဒါ ပုဗ္ဗလိင်၊ အကြွင်း-နပုန်းလိင်၊

၁-ရင်းနေ့အပိုင်းအခြားကို၊ "မြဟ္မသိဒ္ဓန္တ, သူရိယသိဒ္ဓန္တ" စသော ကမ္ဘာ တန်းဆာ ကျမ်းကြီးများနှင့်အညီ "လောကိက သင်္ကေတအလို" "နေထွက်နှစ်ခုဖြင့်, ပိုင်းခြားမှတ်သား ရမ်း" "သန်ကောင်နှစ်ခု, စသည်ဖြင့် မမှတ်သားကြလေလင့်"-

ဥဒယာ၊ ဥဒယက္ကာ သာဝနံ တံ ပကိတ္တိတံ-(သူရိယ သိဒ္ဓန္တ) ကျမ်းလာဂါထာ။

အနက်-အက္ကာ၊ နေ၏။ ဥဒယာ၊ ပဌမတကြိမ်ထွက်သည်မှစ၍။ ယံ ဥဒယံ၊ အကြင် ခုတိယ တကြိမ်ထွက်သည်တိုင်အောင်သော-ကာလ အတိုင်းအရှည်သည်၊ အတ္တိ၊ ယို၏။ တံ-ထိုရှေ့လောက်အတိုင်းအရှည်ယိုသော ကာလကို၊ သာဝနံ၊ သာဝန တရက် မည်၏။ ဟူ၍။ ပကိတ္တိတံ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိတတ်သော ပညာယိုတို့ မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

၆၈။ ။ပဘာတံ(စ) ဝိဘာတံ(စ),
ပစ္ဆူသော ကလ္လ(-မပျံ့ထ)၊
အာဘိဒေါသော ပဒေါသော (-ထ),
သာယော သဏ္ဌာ (ဒိနစ္ဆယော)။ ။

(၆၈) ပဘာတ, ဝိဘာတ, ပစ္ဆူသ, ကလ္ဍ။ ၅-ပုဒ်ကား၊ ဖိုးလင်း၊ ဖိုးလင်းသောက်၏ အမည်တည်း၊ ²ပစ္ဆူသ သဒ္ဒါ ပုဗ္ဗလိင်၊ အကြွင်း- နပုန်းလိင်၊ အထ၊ ပါး၊ အ. ဘိဒေါသ, ပဒေါသ၊ ၂. ၂-ပုဒ်ကား၊ ညဉ့်ဦးယာမ်၏ အမည်တည်း၊ ပုဗ္ဗလိင်။ အထ၊ ပါး၊ သာယ, သဏ္ဌာ ၂ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဒိနစ္ဆယော၊ နေ့အခါကုန်လွန်ပြီးသော ၀ါ၊ နေ့၏အဆုံး၊ ညဉ့် သဉ်ဗျာ ၂ ဟူသောအနက်ဒွိဖြစ်၏။ အဂ္ဂဿ-ပုဗ္ဗ-ဝုဋ္ဌိ-ဆုတ်ဆိုလင်။ ။

၁-အရုဏ်မတက်မီ, "စက်တနာရီခန့်ကာလကို"- ပစ္ဆူသကာလ, ဆိုသည်။ အရုဏ် မတက်မီ မြန်မာ(၂)နာရီ စက်(၄၈) မိနစ်ကာလသည်၊ သူတော်ကောင်းများ တရား အားထုတ်ရာအချိန်ဖြစ်၍၊ မွန်မြတ်ရကား၊ (မြဟ္မ မဟုတ္တ)မည်၏။ ။

အချို့ဆရာများကား၊-နေမထွက်မီ၊ ၂-နာရီဟု ပြောဆိုကြသည်။ ဗေဒင်ကျမ်းကြီးများနှင့် မညီ၍ မသင့်သည်သာ။ နေမထွက်မီ၊ ၆-နာရီဟုဆိုက သင့်ရာသည်။ အချို့ ဟိန္ဒူ ²ဘာသာ အာဘိဓါန်များ၌ နေမထွက်မီ၊ ၄-နာရီဟု အဆိုယိုကြသည်။ မသင့်သည်သာတမုံ့။

၂–"ဒိန္ဓနွယေ"– ဟု ဆိုသော်လည်း၊ "သဉ္ဇာ" ၂–ကျိုးယှိကြောင်း၊ မှတ်ရန်–သိပေါက်လတ္တံ့။ ။

(၁) သဉ္ဇာနှစ်ချက်၊ ညဉ့်နံနက်၊ မှတ်လျက်ကျမ်းဌာဆို။
(၂) နေ့ညဉ့်နှစ်ရပ်–ဆက်အစပ်ပညာသဒ္ဒါ ဆို။ "သ၌ဗျာဆို, သဉ္ဇာဆို" လည်းဟူ။ ။
(၃) လေးဆယ်နှင့်ရှစ်၊ ခေါ်မိနစ်၊ မှတ်လစ်ခန့်ချိန်ကို။
(၄) နေဝင်နေထွက်–နောက်မှဆက်၊ မှတ်ချက်ပြုစေလို။

[မှတ်ချက်]–နေဝင်ပြီး [၄၈]မိနစ်အချိန်၊ နေထွက်ပြီး [၄၈] မိနစ်အချိန်ကို– ညဘက် သဉ္ဇာ။ နံနက် သဉ္ဇာ–ဟု ခေါ်သည်။

(၅) မွန်းတည့်သဉ္ဇာ၊ ဆိုမပါ၊ မှတ်ရာများလူမိ သ်။
(၆) ဈမ္ဗြင် (မျဉ်း) ဆွဲနှင့်၊ရေးမှသင့်၊ မှတ်လင့်သဉ္ဇာကို။
(၇) ပါဠိ ပါကတ၊ ဟိန္ဒူ၊မှ၊ ပျက်ထမှတ်စေလို။ ။
(၈) ဆ,ညသတ်ဆည်း၊ နိဿဲရည်း၊ နည်းပျက်မှတ်စေလို။
(၉) သံမှသဉ်ဖြစ်၊ဖုန်ရင်းစစ်၊သတ်လစ် (သ) ကို၊ဥ ငယ်ဆို။

၆၉။ ။နိသာ (စ) ရဇနိ ရတ္တိ,
တိယာမာ သံဝရီ (ဘဝေ)၊
ဇုဏ္ဏာ (တု စန္ဒိကာ ယုတ္တာ),
(တမုသဿနှာ) တ ဓိဿိကာ။ ။

(၆၉) နိသာ, ၂ ရဇနိ, ရတ္တိ,တိယာမာ, ၄ သံဝရီ။ ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊သာမည့.အားဖြင့်-လည်ပ်ရ၏.အမည်ဖြစ်၏.။ ဤတို့လင်။ ။တု၊ အံ့၊ စန္ဒိကာ ယုတ္တာ၊ လ, ရောင်နှင့် ယှဉ်သော လည်ပ်သည်၊ ဇုဏ္ဏာ၊ ဇုဏ္ဏာ မည်၏.။ တမုသဿနှာ၊ အမှိုက်တိုက်များသောလည်ပ်သည်၊ တ ဓိဿိကာ၊ တ ဓိဿိကာ ၁ မည်၏.၊ ဤတို့လင်။ ။

၁–ဤ၌–တိဓိသိကာ–ဟု တ,လုံးကြီးတင်၊ မ,လုံးကြီးတင်,ဆံခပ်,သ, လုံးကြီးတင် ဖွဲ့ဘော်မဲ့နှင့် (တိဓိသိကာ) ဟု ယှိသောပါဠိကားအဖျက်သာ။ တ,အတင်မဲ့ (တ)၊ မ, ဆံခပ်မဲ့အတင် (ဓ)၊သ,ဖွဲ့ဘော်နှင့် (ဿ) (တ ဓ ိ ဿ ိ ကာ) ဟု– သခ်ာ ပါကတ၊ ဒေသီဘာသာများနှင့် အညီ ပါဠိမှန်ယှိစေ။ ။တ ဓ ိ ဿ ာ–တ ာ မ သ ိ ၂–ပုဒ်လည်း၊ ရင်း ပရိယာယ်ပင်။

၂–အထက်–အနေကတ္တ–ဌ်၊မလာသော နိသာ သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထဒ္ဓ။ ။

ဟလိဒ္ဓ ယံ နိသာဝုတ္တာ, တထေဝ ရတ္တိရာသိသု။

နိသာ၊ ဋ္ဌတ္ထိလိင် နိသာ, သဒ္ဒါကို၊ ဟလိဒ္ဓ ယံ၊နန္ဒင်းဌ်လျှင်း၊ တထေဝ၊ ထို့အတူ သာလျှင်၊ ရတ္တိ၊ ရာသိသု၊ ညဉ်ဟူသောအနက် (မေသ) မိ**ဿ**– စသောရာသီ ဟူသော အနက်တို့ဌ်လျှင်း၊ ဝုတ္တာ၊ ၏။

၃–တိယာမ ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်ကို ငါတို့ရေးသားအပ်သော၊ ဗာလာဝတာရ ဂဏ္ဌိ အဋ္ဌတနိ ဝိဘတ်အရာမှာ ကြည့်လေ။

၇၀။ ။နိသိတော (မဏ္ဍိမာ ရတ္တိ),
အာဗုရတ္ထော ဟောနိသာ၊
အန္ဓကာရော တမော–(နိတ္ထ),
တမိသံ ၁ တိမိရံ (မတံ)။ ။

(၇.၀) မဏ္ဍိမာ ရတ္တိ၊ ညဉ့် "သန်ကောင်" ၂ ညဉ့်လယ်သည်၊ နိသိ ထော၊ နိသိထ မည်၏။ ။အာဗုရတ္ထ, မဟာနိသာ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်လည်း၊ သန်ကောင်ဏ၊ အမည်တည်း။ နိသာ.သဒ္ဒါ၊ ဋ္ဌတ္ထိလိင်၊ အကြင်း ပုလ္လိင်။ အန္ဓကာရ,တမ,တမိသ, ၁ တိမိရ။ဤ ၄–ပုဒ်ကို၊ မတံ၊ အရိုက်တိုက်ဏ၊ အမည် ဟူ၍,သိအပ်ဏ။ ဤ ဌ–အန္ဓကာရသဒ္ဒါ–ပုလ္လိင်။ အနိတ္ထ ၊ တမ သဒ္ဒါ-ဋ္ဌတ္ထိ လိင်မဟုတ်၊ အကြင်း-နပုန်းလိင်။ ။

၁–ဤပုဒ်ဌ၊ တ,မှာ အတင်မပါစေဘဲ (တမိသ)–ဟု၊ ပါ၍မှန် ယှိစေရမည်။ ။ တမိသ–လည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။

၂–"သန်ကောင်"– ဟူသော ဝေါဟာရ အရာ၌၊"ညဉ့်နက်သန်ကောင်၊ နှလုံးလောင် လျက်၊သည်းခေါင်တုန်ရိုက်"–ဟူသော ဘုရားတော် လက်ဝဲကြီး၊, "အထွဋ်ဖူးခေါင်၊သောက် ရှူးရောင်ရှင်၊ သန်ကောင်ညဉ့်ခန်း၊ နေနှယ်ထွန်းလျက်"– ဟူသော နေမိဘုံခဏ်း။, "တကယ်ကဲ့ဘန်၊ အိပ်မက်ကြီ၊ ညဉ့်သန်ကောင်အခါ"– ဟူသော၊ ကဝိလ ကွဏ သတ်ပုံ များ၌–လည်းသည်နှင့်အညီ၊ ၊သတ်မှာ၊ ဝိသဒ္ဓနိ၊ ၂–လုံးမပါစေဘဲ၊ ကောင်,မှာ၊က,ကြီးနှင့် "သန်ကောင်"–ဟူ၍,သာ ရေးသားရမည်။

သန်ကောင်အကြောင်းမှတ်ရန်- သံပေါ်ကလက်ဝ

(၁) သန်မှာ ဝိသဓ၊ယှဉ်ပြီ ရေးလစ်ကကြီးကောင်၊
(၂) ညဉ့်ကို သန်ခေါ်၊ ခေါ်ပေသော၊ ခေါ်ဝေါ်ခြေးက"ကောင်။"
(၃) သန်းရောခေါ်ပါ။ အမှောက်သာ၊ ရေးရာမြားမြောင်ဤလူ,ဘောင်။
သတိယှိစေ၊ အပြင်မှားတတ်ကြသည်။ ။

သန်းကောင်ရောက်တွင်
ထွန်းရောင်တောက်ရှင်
ဆန်းအောင်ကျောက်ပင်.....ဟု၊ ဝိသဒ္ဓနိုနှင့်တကွ၊ စိန္တာကျော်သူ ၁၀်ဆိုခြင်းကား ကာရန်ကိုမှီ၍၊ ဝိသဒ္ဓနိယာဂမ္ဘီ ဝိသဒ္ဓါဂမီ နိရုတ္တိနည်းမျိုးဖြင့်သာ- စပ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်၊ မူလဝေါဟာရ၊ အမှန်မှာ၊"ဝိသဒ္ဓနိ"ပါသင့်၏၊ စပ်ဆိုခြင်းကား မဟုတ်ဟု၊ နိဿံသယ သန္ဓိဗန္ဓာန်-ကေန်မှတ်ယူရမည်။မှတ်ယူကြလေ။ ။စိန္တာကျော်သူ ဦးသြန့်၊ ကဝိလက္ခဏာ ဆရာကား တဦးတည်းပင်။ ။

၇၁။ ။(စတုရင်္ဂ တမံ ဇဝံ,
ကာဠ ပက္ခ စတုဒ္ဒသိ၊
ဝနသဏ္ဍော ဃနော မေဃ-,
ပဒုမံ စ-ဖုရတ္တိ တိ)။ ။

(၇၁) ကာဠ ပက္ခ စတုဒ္ဒသိ၊ လဆုတ် ပက္ခ၌- ၁၄-ရက် မြောက် သောနေ့လျှင်း၊ ဃနော-တခဲနက် အပေါက် အကြားမယှိသော၊ ဝနသဏ္ဍော၊ တောအုပ်လျှင်း၊ မေဃ ပဒုမံ၊ မိုးတိမ်အုပ်သောနေ့ လျှင်း၊အာဖုရတ္တိ၊ ညဉ့်သန်းကောင်လျှင်း၊ ဇုတိ ဇဝံ၊ဤသို့၊ စတုရင်္ဂတမ်၊ အာဂိါ လေးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံသော အမှိုက်ထိုက်ကို၊ ဒဠ္ဍဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ (ထည့်)။ ။

၇၂။ ။အန္ဓံ-ဘိမံ (ဃနတမေ),
ပဟာရော (ယာမ သညိတော)
ပဒီ ပဒေါ(ဒု တိယာ-;
တတိယာဒိ) တိထိ(ဒ္ဒိသု)။ ။

(၇၂) အန္ဓဘိမံ၊ အန္ဓတမ သန္ဓါသည်၊ [သဂိုဏ်းကြည့်ရန် ရတ္တာ နုရက္ခဏ-နိဂ္ဂဟိတာဂမ]၊ဃနတမေ၊ တခဲနက်-အပေါက်အကြား မယှိ သော၊ အမှိုက်ကိုက်ခဲဖြစ်၏။ခုပုနှိုးလင်။ ။ပဟာရော၊ ပဟိုရ်ကို၊ယာမ သညိတော၊ ယာမ်ဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ ပုလ္လိင်။ တု = အံ့၊ ပါဒို ပဒေါ၊ လဆန်း,လဆုတ် အထွက်တရက်နေ့၊ ဝါ၊ ပဌမတိထိသည်လျှင်း ၁၊ ဒုတိယာ၊ တတိယာဒိ။ ၂-ခု မြောက်သောနေ့၊ ၃-ခုမြောက်သောနေ့ စသည်တို့သည်လျှင်း၊ တိထိ၊ တိထိမည်ကုန်၏၊ ဒ္ဒိသု၊တိထိသန္ဓါ၊ လ၊ ၏။ ပါဒိုပဒ- သန္ဓါ ပုလ္လိင်၊ ဒုတိယာ၊ တတိယာ- စသည်တို့ကား၊ ဧကဿိလင်တို့တည်း။ ၂

၁–သုဏ္ဍပဏ္ဍ,ကာဠပဏ္ဍ၊ ၂–ပါးတို့၏ အဦးအစဖြစ်သော၊ တိထိကို၊"ပါဠိပဒ"–ခေါ်သည်။ ပဏ္ဍစ၊–ရက်တိ၊ ခေါ်မှိပါဠိပဒ်။ ။

၂–ဤကား၊သိဟိုဠ် နိဿယဟောင်းအတိုင်း– ယောဇနာအပ်သော အနက်တည်း။ ဤအရာမှာ၊ဠီကာနှင့်မြန်မာနိဿယဟောင်းများ၌၊ ဖွင့်ဆို ယောဇနာအပ်သော အနက်ကို၊ သင်္ဘတ–အဘိဓါန်ကျမ်း, ပေဒင်ကျမ်းများနှင့် ညှိနှိုင်း၍၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။ ။

၇၃။ ။ပန္နဲ ရသိ ပဠ္ဍ ဒသိ,
ပုဏ္ဏ မာသိ(တု) ပုဏ္ဏမာ၊
အမာဝသိ (ပျ–) မာဝါသိ,
(ထိယံ ပန္နရသိ ပရာ)။ ။

(၇၃) ပန္နရသိ,ပဠ္ဍဒသိ။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ သာမညအားဖြင့်၊ ၁၅-ရက်ပြောက်သောနေ့၏ အမည်တည်း။ ။တု = ဆုံ၊ ပုဏ္ဏမာသိ,ပုဏ္ဏမာ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ လပြည့်နေ့၏ အမည်တည်း၊ ၁ ပရာ၊ တပါးသော၊ ပန္နရသိ၊ ၁၅- ရက်ပြောက်သောနေ့သည်၊ အမာဝသိပိ၊ အမာဝသိလည်းမည်၏။ အမာဝါသိပိ၊အမာဝါသိလည်းမည်၏။ထိယံ'ဤသန္ဓိအလုံးစုံ ကုထ္ထိလင်ခ္ခြင်ဖြစ်၏။ ၂ ။ ။

၁–ရင်းလပြည့်သည် ' ၁၆၊ ကလာ ပြည့်သော လပြည့်,၊ မပြည့်သောလပြည့်ဟူ၍၊ ၂–မျိုးယှိသည်။

ထိုတွင်'မပြည့်ဝေသောလပြည့်ကို,''အနုမတိ"ခေါ်သည်။ (လ) ဝန်းပြည့်သောလပြည့်ကို "ရာကာ"ခေါ်သည်။,ဟု အမရကောသ,စသောကျမ်းကြီးများမှာ အဆိုယှိသည်။

၂–ဒသ,သုရိယ–သာ်မ,စသည်လည်း၊ ရင်းအမည်ပင်။

အမာသဟ ဝသန္တိ စန္ဒိကာ ယသ္မာ နိ အမာဝါသိ (ဝသိ)– ဟူသော ဝစနတ္ထ အမိ၌ါယ်အရ၊တရာသိတည်း၌၊လနှင့်နေတို့၊အတူတကွတည်ရပ်နေကြ၍၊အရောင်သာလွန်ကြီးမား မျှားပြားသော နေ၏အရောင်က၊ သေးငယ်သော (လ) ၏ အရောင်ကို ဖုံးလွှမ်းသဖြင့်၊ လရောင်ကွယ်ပျောက်၍(လကွယ်) ခေါ်သည်ဟု ဆိုသော်လည်း၊ "ရင်းလကွယ်သည်" လ,ကို အနည်းငယ်မြင်ရသေးသောလကွယ်။ လ ကိုအလျှင်းမမြင်ရသော လကွယ်ဟူ၍၊ နှစ်မျိုးယှိသည်။ ထို၊ ၂–မျိုးတို့တွင်၊ ပဌမ အမျိုးကို "သိနိ၀ါလိ" ဟု ခေါ်သည်၊ ဒုတိယ အမျိုးကို"ကုဟူး"ဟု ခေါ်သည်။

၇၄။ ။(ဃဋိကာသဠ-) ဟောရတ္ထော,
ပဏ္ဍော(တေ ဒသ ပဠ္ဍ စ)၊
(တေကု ပုဗ္ဗာပရာ) သုက္ကာ,
ကာ ဠာမာသော(တုတေ.ဒုဝေ)။ ။

(၇၄) သမ္ဘိဃဒိုကာ၊ နာရီ- ၆၀-သည်၊[1] အဟောရတ္တော၊ သာဝနမာန တနေ့ တည္ဒ်ဖြစ်၏။ကေဒသ ပဏ္ဍ စ၊ ထိုနေ့, ညဉ့်- ၁၅-ခုတို့သည်ကား၊ ပက္ခော၊ တပက္ခဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ ပုဗ္ဗာ- ပရာ၊ ရှေ့နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ၊ ထိုပက္ခတို့သည်၊သုက္ကာဒ္ဒာ၊ အစဉ်အတိုင်း၊ သုက္ကပက္ခ-"လဆန်း"ကာဠပက္ခ"လဆုတ်"မည်ကုန်၏။[2] တု၊ အံ့၊ တေဒုဝေ၊ ထိုသုက္ကာ,ကာဠပက္ခ-၂-ခုတို့သည်၊ မာသော၊ တလမည်၏။ ပုလ္လိင်။ ။

၁-"ဤ'ဃဋ္ဌိကား'သဒ္ဒါ နာရီအနက်ဟော၊ထို့အတူ၊ ဃဋ္ဌိ၊ ဃံဋ္ဌိ၊ဃံဋ္ဌိကာ၊နာဠိ၊ နာဠိကာ-ဒဏ္ဍာ၊ ဤ(၆)ပုဒ်လည်း၊ ၎င်းအနက်ဟောပင်။

မာနလေးမျိုးမှတ်ရန် ရစနာ ဂါထာ-

သောရဲ့သာဝနံစန္ဒာ စံတထာ နက္ခတ္တ မာနကော
ဥ ယျောဝ်စတုဗ္ဗိုမေါ် မာနော်မာနညုဟိ-ပကာသိတော။ ။

သောရ. သာဝန. စန္ဒာစ- သောရမာန၊ သာဝနမာန၊ စန္ဒမာနတို့လည်းကောင်း၊ တထာ၊ ထိုမှတပါး၊ နက္ခတ္တ မာနကော၊ နက္ခတ္တ မာနလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့ မာနညုဟိ- မာနကိုသိကုန်သော ပညာယှိတို့သည်၊ ပကာသိတော၊ ပြအပ်သော၊ စတုဗ္ဗိုမေါ်၊ လေးပါး အပြားယှိသော၊ မာနော်ကို၊ဥ ယျော၊ သိအပ်၏။ ။

မှတ်ရန် သံပေါက်လက်ကများ-

၁-တနက်နွေရာသီ၊ နေထွက်မှီ၊ တလီစွဲးမှတ် နောက်နက္ခတ်။
၂-နေနှင့် ညဉ့်နေ့၊ စွဲးစနေ့၊ ခေါ်လေ့နက္ခတ်၊ စွဲးပညတ်။
၃-နှစ်လေးနေ့ရက်၊ ပြည့်ကွယ်ထွက်၊ စွဲးလျက်ပညတ်-စဉ်တိုင်းမှတ်။

၇၅။ ။စိတ္တော ဝေသာခ ဇေဋ္ဌော (စာ-),
သာဠ္ဠော (ဒ္ဒိသုစ) သာဝဏော၊
ပေါ်ဋ္ဌပဒါ၊သယုဇာ (စ),
(မာသာနွိဒသ) ကတ္တိကော။ ။

(၇၅) စိတ္တာ၊ တာကူးလ,[1] ဝေသာခ၊ ကဆုန်လ၊ ဇေဋ္ဌ။ နယုန်လ,၊ (နမျှုန်လ-ပေါရာဏ၊) အာသာဠ္ဠ၊ ဝါဆိုလ,၊ (နွယ်တာ, ဇွန်တာ, နတ်လျှောင်းလ-ပေါရာဏ၊) သာဝဏ၊ ဝါခေါင်လ, (နံကာလ-ပေါရာဏ၊) ပေါ်ဋ္ဌပဒ၊ တော်သလင်းလ,၊ (သစ်ဆင်းလ-ပေါရာဏ၊)[2] အာသယုဇ၊ သီတင်းကျွတ်လ,၊ (သံတူ-လ-ပေါရာဏ)၊ ကတ္တိက၊ တန်းဆောင်မုန်းလ[3]။

၁–စိတ္တာယနိယုတ္တော။ ။စိတ္တာယနိယုတ္တာ, ပုဏ္ဏမာသီယသို့၊ စသည်ဖြင့်၊ ဝိဗြဟိ ဝစနတ်ပြုသည်ကိုအစွဲးပြု၍၊ တာကူးလပြည့်၌ စန်းယှဉ်နက္ခတ်၊ စိတြာတလုံးသာ– ဟု ဓမ္မတ်ရာ။ ၎င်း ဝစနဆုကား၊ ဥပလက္ခဏနည်းမျိုးသာတည်း။

ကမ္ဘာ့တန်းဆာ သူရိယသိဒ္ဓန္တစာကိုယ်, ဋီကာစသော, ကျမ်းကြီးများ၌ ဆိုသည့် အတိုင်း–

တာကူးလပြည့်မှာ စန်းယှဉ်နက္ခတ် "စိတြာ,သာတိ," ၂ လုံးဟူ၍မှတ်ရမည်။

ကဆုန်လ,မှာ	။	ဝိသာခါ,အနုရာဓ, ၂ လုံး
နယုန်လ,မှာ	။	ဇေဋ္ဌ,မူလ ၂ လုံး
ဝါဆိုလ,မှာ	။	ပုဗ္ဗာသာဠှ,ဥတ္တရာသာဠှ ၂ လုံး
ဝါခေါင်လ,မှာ	။	သရဝဏ်,ဓနိဋ္ဌာ, ၂ လုံး
တော်သလင်းလ,မှာ	။	သတဘိသ,ပုဗ္ဗဘဒြပိုဒ်,ဥတ္တရဘဒြပိုဒ် ၃–လုံး
သီတင်းကျွတ်လ,မှာ	။	ရေဝတီ,အသဝိဏီ,ဘရဏီ, ၃–လုံး
တန်းဆောင်မုန်းလ,မှာ	။	ကြတ္တိကာ,ရောဟိဏီ, ၂–လုံး
နတ်တော်လ,မှာ	။	မဂသိ,အဒြ, ၂–လုံး
ပြာသိုလပြည့်မှာ	။	ပုနဗ္ဗသု,ဖုဿ, ၂–လုံး
တပို့တွဲလပြည့်မှာ	။	အသိလေသ,မာဃ ၂–လုံး
တပေါင်းလပြည့်မှာ	။	ပုဗ္ဗဖလဂုဏီ ဥတ္တရဖလဂုဏီ ဟသတ,–၃လုံး

ဤအမိပ္ပါယ်ကို ဗေဒင်ဆရာများ အထူးသတိပြုကြလေ။

၂–ဤဝေါဟာရ၌ "အတာ"ကား မွန်ဘာသာရင်းတည်း။မြန်မာဘာသာအားဖြင့်ကား "နှစ်ကူး"–ဟူလို။ သို့ကြောင့်၊ အတာကူး–ဟုဆိုလိုလျက်၊ ခေါ်လွယ်စေရန်–"အ" ကို ချေပြီး မွန်နှင့် မြန်မာတွဲးဘက်လျက် "တာကူး"–ဟုခေါ်သည်။

ရှေးဟောင်းလက်ဝကြီးများ၌ကား– တဝမ်းပူ နသတ် ဝိသဇ္ဇနီ ၂ လုံး။ခဲ့ခြေး ၂ ချောင်း ၎င် ဝိသဇ္ဇနီ ၂ လုံးနှင့် တန်းခူး–ဟုအစပ်ယှိသည်။"ပြောင်းတုံ့တန်းခူး၊ကူးပြန်ကဆုန်"– နဝဒေးကြီးဆို ပိုဒ်စုံရတု။

"ဆန်းထူးဝါနိ လှိုင်ခဲ့ပြီ။ တန်းခူးရာသီ တိုင်ခဲ့ပြီ"။မင်းစေရန္ဒမိတ်ဆို ပိုဒ်စုံရတု။ ။

"တန်းခူးလလျှင် ဆန်းထူးမြဿင်"–

"နှစ်သစ်ကူး၍၊ တန်းခူးကုန်ထ၊ ကဆုန်လ၌"–စသည်တို့တည်း။ ဆင်ခြင်၍ယူလေ။

၃–ဘဒ္ဒ၊ ဘဒ္ဒပဒ။ ပုဒ်များလည်း ၎င်း တော်သလင်းလဟောပရိယာယ်များပင်။ ။

၄–ဤဝေါဟာရ၌၊" မီးတိုင်တန်းဆောင်၊ အမိုက်မှောင်၊ ပျောက်အောင်ပယ်လှင့်၊ မှုန်းခေါ်သင့်၊ဟထိုးဖြုတ်ကာ၊မှုန်းဟုသာ၊ဝေါဟာမှန်ပင်– ရေးသားသင့်။ တန်းမှာ ဝိသင်္ခ၊ ယှဉ်ရေးလစ်၊ ရှေးခေတ်နည်းတမြှင့်။" ။"တိမ်ညိုကွန့်မှုန်း၊ တန်းဆောင်မုန်းက၊ ချမ်းတုန်းအစ"–(နဝဒေးကြီး၊) တန်းဆောင်မုန်းကို၊ ဟထိုးမပါဘဲ စပ်ဆိုသည်။ "တန်းဆောင်မုန်းလျှင်"။ ။"ထွန်းပြောင်ဘုန်းအင်" "ဝန်းမြောင်နှုန်းပင်"–(နဝဒေကြီး)–

ပြည်အတွင်း-ရှေ့ဂျုံးရားတိုင်-ရတုပိုဒ်စုံ။ ။"တန်းဆောင်ကျော်လျှင်။ ။ခန်းချောင်ပျော်ရှင်" စိန္တကျော်သူ-ရတုပုဒ်စုံ။ ။

မှတ်ရန် သံပေါက်။ ။ လ-တန်းဆောင်မုန်း၊ မီးတိုင်မှုန်း၊ပျက်ပြုန်း၊ ညှဉ်မိုက်မှောင်။

၇(၆)။ ။မာဂသိရော (တထာ) ဖုဿော,
(ကမေန) မာဃ ဗဟုဏာ၊
(ကတ္တိကာ.သဃုဇာ မာသာ),
ပန္ဆိမ ပုဗ္ဗ ကတ္တိကာ။ ။

(၇(၆) မာဂသိရ၊ မဂ္ဂသိရ (နှစ်မျိုးသင့်)။ နတ်တော်လ,၊ (နတ်နီးလ ပေါ်ရောဏာ) ၁ ဖုဿ၊ ပြာသိုလ,၊ ၂ မာဃ၊ တပို့တွဲးလ,။ ဗဟုဏာ၊ တပေါင်းလ။ ဣတိ (ထည့်) ဤသည်တို့ကား၊ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဒွါဒသမာသာ၊ ၁ ၂-လတို့သည်၊ ဟောန်၊ နိ၏။ ဒ္ဒိသု၊ အာသာဇ္ဇသဒ္ဒါ၊ လ။ ၏။ အ(ကြွင်း)၊ပုဗ္ဗသိုင်။ ။ကတ္တိကာ.သဃုဇာမာသာ၊ တန်းဆောင်မုန်းလ, သိတင်းကျွတ်လတို့သည်၊ ပန္ဆိမ ပုဗ္ဗ ကတ္တိကာ၊ အစဉ်အတိုင်း ပန္ဆိမ ကတ္တိက,ပုဗ္ဗကတ္တိက,တို့မည်ကုန်၏။

၁-အဂ္ဂဟာယန(ဏ),မဂ္ဂ-တို့လည်း၊ ၎င်းလ၏အမည်ပင်။

၂-သခ်ာ၊ ပါဂတ၊ ကျမ်းများအလိုအားဖြင့်၊ သြဋ္ဌ-ပဌမ ကွဲရာ-ပ-နှင့်။ "ပုဿ" ဟု၊ ပါ၌ယှိသင့်၏။သို့သော်၊ ဏွာဒိဝုတ္တိ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်-ကျမ်း၌၊ ဒုတိယ ကွဲရာ၊ ဖုဿ၊ ဓါတ်ဖြင့်၊ "ဖဿ.ဒယော" ဟူသော- သုတ်၌၊ ပဒနိဗ္ဗတ္တိ-စီရင်လျက်ယှိသည်ဖြစ်ရကား၊ မာဂ၀ ဘာသာ၌၊ ပေါရာဏက-ပရိသုဒ္ဓပါ၌သည်၊ မ၌တ်-ဒုတိယ ကွဲရာနှင့်ဖြစ်သည်-ဟု၊ သိနိုင်သည်၊ ထိုကြောင့်၊ ဤကဲ့သို့အရာမျိုး၌၊ သခ်ာ-ကို၊ ကိုးကား၍၊ ပဌမကွဲရာဖြင့် 'ပုဿ' ဟု၊ ပြင်ဆင်ဆုံးဖြတ်ရန်မလိုချေ။ဤကဲ့သို့၊ ပေါရာဏက၊ မာဂ၀ဂဏ်း၊ အာဂမ-ရယှိသော အရာမျိုး၌၊ ဤနည်းအတိုင်းချည်းသာ နှလုံးသွင်းကြလေ။

၇၇။ ။(သာ၀ဏော) နိက္ခမဏိယော,
(စိတ္တမာသော တု) ရမ္မကော၊ ။

(၇၇) သာ၀ဏော၊ ၀ါခေါင်လသည်၊နိက္ခမဏိယော၊ နိက္ခမဏီယ မည်၏။ ၁ တု = အုံ့၊ စိတ္တမာသော၊ တန်းခူးလသည်၊ ရမ္မကော၊ ရမ္မက မည်၏။ ၂ ပုဿ ပုဿ ၀ိုင်။

၁-ဤ။ ၂-ပုဒ် ပရိယာယ်-ဟူလို။သာ၀ဏိက,နဘ-တို့လည်း၊ ၎င်းလ၏အမည်ပင်။
၂-မဓုလည်း၊ ၎င်းလ၏အမည်ပင်။ ။

၇၈။ ။(စတုရော စတုရော မာသာ,
ကတ္တိက ကာဠ ပက္ခတော၊
ကမာဟေမန္တ ဂိမှာနံ,
ဝဿာနာ) ဥတုယော (ဒ္ဝိသု)။ ။

(၇၈) ကတ္တိက ကာဠ ပက္ခတော၊ တနိုးဆောင်မုန်း လဆုတ် ပက္ခမှစ၍၊ ကမာ၊ အစဉ်အတိုင်း၊ စတုရော၊ စတုရောမာသာ၊ လေးလ လေးလတို့သည်၊ ဟေမန္တ ဂိမှာန ဝဿာနာ ဥတုယော၊ ဟေမန္တဥတု, ဂိမှာနဥတု, ဝဿာနဥတု, တို့မည်ကုန်၏။ ဒ္ဝိသု၊ ဥတုသဒ္ဒါ။ လ။ ၏။ ၁။

၁–ဤ၌၊ ဂိမှန်,ဝဿန်–ဟု၊ အခေါ်အဝေါ် အရေးအသား မပျက် မှားမြင်စေလင့်။ (ဟေမန်)–ဟု၊ ပုဒ်ရင်းယိုသလို၊ (ဂိမှန်)ဟု အန်နှင့်တကွ– ပုဒ်ရင်းမယို၏။ ယိုချေက၊ နွေဥတုအဆုံး၊ မိုးသီးဥတုအစ, ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဝဿန်–ဟု ခေါ်ဝေါ်ရေးသားကလျှင်း၊ မိုးဥတု မဖြစ်ပဲ၊ ဥတု–၆–ပါးတွင်၊ ဝဿန်အရ နွေဥတုသာဖြစ်ရာသည်။

ဂိမှနှင့်ဝဿ–ပုဒ်တို့နောင်၊ နိယုတ္တတဒ္ဓိတ်အနက်၌၊ (အာန) ပစ္စည်းသက်၍၊ ဂိမှာန+ ဝဿာန,ပုဒ်များကို ပြုံးစေရမည်။

၇၉။ ။ဟေမန္တော သိသိရ-(မုတ္ဂ-,
ဆဝါ) ဝသန္တော (စ) ဂိမှဝဿာနာ
သရဒေါ-(တိက မာမာသာ,
နွေနွေ၇တ္တာ•နဲသာရေနှ)။ ။

(၇၉)ဝါ၊သာသနိက•ဝေါဟာရ–ဥတုသုံးမျိုးမှကပါး၊ လောကိက ဝေါဟာရ၊ ဥတုခြောက်မျိုးဆိုဦးအုံ့။ [ဥတု၊ ၃-မျိုးကား၊ သာသနိက ဝေါဟာရ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော်ဥတု၊ ၆–မျိုးကား၊ လောကိက ဝေါဟာရ တည်း။] ၇တ္တာ•နဲသာရေနှ၊ ဆိုအပ်ပြုံးသည်ကို အစဉ်မှီးသဖြင့်၊ ကမာ၊ အ စဉ်အတိုင်း၊ နွေနွေမာသာ၊ ၂–လ၊ ၂–လတို့သည်၊ ဟေမန်၊ ဟေမန် ဥတု,သိသိရ၊တု,၊ ဝသန်၊တု,၊ဂိမှ၊တု,၊ဝဿာန၊ဟု,၊သရဒ၊ သရဒဥတု၊ ဇုတိ-ဤသို့၊ ဥတုဆ၊ ဥတု ၆–ပါးတို့သည်၊ ဟောကုန်၊ နိ၏။ ။ ဤ၌– သိသိရ–သဒ္ဒါ–နပုံနိုးလင်း၊ အကြင်းပုလ္လင်။ ။

၁-တန်းဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်၊၁-ရက်နေ့မှစ၍၊ပြာသိုလပြည့်နေ့အထိ၊ ၂-လသည် ဟေမန္တ ဥတုမည်၏။ ။ပြာသိုလပြည့်ကျော်၊၁-ရက်နေ့မှစ၍၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့အထိ ၂-လသည်၊ သိသိရ,ဥတုမည်၏။ ။တပေါင်းလပြည့်ကျော်၊ ၁-ရက်နေ့မှစ၍၊ကဆုန်လပြည့်နေ့အထိ၊ ၂-လသည်၊ ဝသန္တဥတုမည်၏။ ။ကဆုန်လပြည့်ကျော်၊ ၁-ရက်နေ့မှစ၍၊ဝါဆိုလပြည့်နေ့အထိ၊ ၂-လသည်၊ဂိမှဥတုမည်၏၊ ။ဝါဆိုလပြည့်ကျော်၊ ၁-ရက်နေ့မှစ၍၊ တော်သလင်း-လပြည့်နေ့အထိ၊ ၂-လသည်၊ဝဿာန,ဥတုမည်၏။

ဤအမည်၌၊သင်္ခတကျမ်းများမှာ'ဇ္ဇတ္ထိလိုင် ဗဟုဝုစ်နှင့်၊ (ဝ၌ ဝဿာ) ဟု၊ ပကတိ ပြုဒီရင်းယှိသည်။

တော်သလင်းလပြည့်ကျော်၊ ၁-ရက်နေ့မှစ၍၊တန်းဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ၊ ၂-လသည်၊သရဒဥတုမည်၏။ ။သင်္ခတကျမ်းများ၌ကား၊နတ်တော်လမှစ၍၊ ၂-လ။ ၂-လ၊စိ အစဉ်အတိုင်း၊ဥတု၊ဖ-ပါးရေတွက်လျက်ယှိ၏။ ။

၇၀။ ။ဥဏ္ဍော နိဒါဃော(ဂိမှေ-ထ),
ဝဿာ ဝဿာနာ ပါဝုသာ၊
(ဥတူဟိ တီဟိ ဝဿာနာ-,
ဒိကေဟိ) ဒကွိဏာယနံ။ ။

(၇၀) ဥဏ္ဍော, နိဒါဃ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဂိမှေ: နွေဥတု- ဟူသော အာနက်ခွဲဖြစ်၏။အထ-ပါး၊ ဝဿာ၊ဝဿာနာ၊ ပါဝုသ၊ ဤ ၃- ပုဒ်ကား၊ ရိယမ်းဥတု၏ အမည်တည်း။ဤ၌- ဝဿာသဒ္ဒါ- ဇ္ဇတ္ထိလိုင်၊ ၁ အာကြွင်း ပုလ္လိုင်။ ဝဿာနာ.ဒိကေဟိ၊ ဝဿာန-အစယ်ကုန်သော၊တိဟိ၊ ၃ ပါး သော ဥတုတို့ဖြင့်၊ ဒက္ခိဏာယနံ၊ နေ၏။ တောင်အာရပ်- လမ်းခရီးဖြင့် သွားခြင်းသည်၊ ဝါ၊ဒက္ခိဏာယဝဏ်ကြည်သည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ။

၁- ဤလိုင်အမှာကား၊ ဌိုကာထက် အနှစ်တရာခန့် ရှေးကျ၍၊ ပေါရာဏကတရ ဖြစ်သော၊သီဟိုဠ် နိဿယ ဟောင်းကြီး၌၊ အဆိုအတိုင်းပင်တည်း။ ဤ၌—သင်္ခတ ဘာသာ ပုဒ်ရင်းကား (ဂ၌) တည်း။ ၎င်းကို (ဝဿာ) ဟု၊ မာဂဓပုဒ် ပြောင်းလဲသည်။ နိစ္စဗဟု ဝစနနှင့်ဟု လျှင်၊ ၎င်းကျမ်းများ၌အဆိုယှိသည်။ မြန်မာစာ ပါဠိများ၌ကား [ဝဿော]ဟု- ပုလ္လိုင် သြကာရနှင့်ပါ၌ပျက်လျက်ယှိကြသည်။ ။

၇၁။ ။ဥတ္တရာယဝါတော-(မညော့ဟိ,
တီဟိဝဿေဟိ ယနဿ ဒ္ဒယံ)
ဝဿ သံဝ ဿ ဟု-(ရိယ ခ,)
သရဒေါ ဟာယနော သမာ။ ။

(၈၁) အညြေဟိ၊ တပါ၊ကုန်သော၊ တိဟိ၊ဒု-ပါ၊သော ဥတုတို့ဖြင့်၊ ဥတ္တရာ ယဏ်၊[1] နေ၏ မြောက်အာရုဝ်လမ်းခရီးဖြင့် သွားခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဥတ္တရာယဉ်မ်ည်သည် ဖြစ်၏။ အာယနဒွယံ၊အာယဉ်၊ ၂-ခုအာပေါင်းသည်၊ ဝဿော၊ တနှစ်မည်၏။ ဝဿ,သံဝစ္ဆရ, သရဒ,ဟာယန,သမာ၊ ဤ ၅-ပုဒ်ကား၊နှစ်၏ အမည်တည်း။အနိတ္ထိ။ ဝဿ, သံဝစ္ဆရ၊ သဒ္ဒါ ၂-ခု ပုလ္လိင်၊ နပုန်းလိင်တည်း၊ သမာ၊ သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်၊ အကြွင်းပုလ္လိင်။ ။

၁-ဤ၌၊ မုဒ္ဓဇ(ဏ)ကြီး နှင့် ပါဠိမှန်ယှိစေ။

၈ ၂။ ။ကပ္ပကွမ္ဘယော(တု) သံဝတ္ထော, ၁
ယုဂန္တ ပလယာ၊ (အ)ပိ)၊
အာလကွ ကာလကဏ္ဏ-(ဏ္ဍီ),
(အ)ထ) လကွ သိရိ(ဏ္ဍိယံ)။ ။

(၈ ၂) တု - အံ့၊ကပ္ပကွယ, သံဝတ္ထ, ²ယုဂန္တ, ပလယ၊ ဤ ၄-ပုဒ်ကား၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်း၏ အမည်တည်း။ ပုလ္လိင်။ ။အာလကွ, ကာလ ကဏ္ဏ၊ ဤ ၂ ပုဒ်ကား၊ ဘုန်းကံကျက်သရေမဲ့ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ ဏ္ဍ၊ ဏ္ဍိလိင်ချည်းတည်း၊အ(ထ)၊ ပါ၊ လကွ, သိရိ ၂၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ဘုန်းကံကျက်သရေ၏ အမည်တည်း။ဏ္ဍိယံ၊ ဏ္ဍိလိင်ဖြစ်၏။

၁-ဤ[သံဝတ္ထ] ပုဒ်၌၊ ပါကတ-သင်္ခတ ကျမ်းနှစ်မျိုးနှင့်ပင်အညီ [သံဝတ္ထ] ဟု၊ ဒန္ဓ ပဌမကွာရ သံယုတ်နှင့်ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။

၂-ဤတွင် ဒုတိယသိရိ-ဟူသောပုဒ်ကား၊ ရတ္တိ-စသော သဒ္ဒါမျိုးကဲ့သို့၊ ဣကာရန္တ ဣတ္ထိလိင်သာတည်း။မြန်မာဆရာတို့-မှတ်ထင်ဆုံးဖြတ်ကြသည့်အတိုင်း၊ နဒီ-စသော သဒ္ဒါ မျိုးကဲ့သို့၊ဤကာရန္တ ဣတ္ထိလိင်မဟုတ်။ ။"သိ"ရိသ ဒ္ဒ ²ဝါသော"- ဟူသော သမန္တကူဋ ဝဏ္ဏနာ ကျမ်း။၁၄-လုံးမှ၊ သဏ္ဌာရိဆန်း- ဝသန္တတိလက ဂါထာပါဒ၊ ရိ-သ,-ဒ္ဒ ²- ဟု၊ ၈-ဂိုဏ်းကြိုက်သောအရာ၌ထား၊ခြင်း,၊"ရုစိရသ်ရိသရိ"-ဟူသော ၎င်းကျမ်း။၁၅-လုံးမှ အတိသဏ္ဌာရိဆန်း။မာလိနီဂါထာ- သ-ရိ-သ-ဟု၊ဒုတိယ-နှ ဂိုဏ်းကြိုက်သော အရာ၌ထား ခြင်း။,"ပရမ သိရိဒယော" ဟူသော၊ မဟာနမဏ္ဍာရ- ဆုတောင်းဂါထာ၊ ၂၁ လုံးမှ၊ ပကတိဆန်း၊သဒ္ဒရာ-ဂါထာပါ²ဒ-မ- သိ-ရိ- ဟု၊ နဂိုဏ်းကြိုက်သောအရာ၌ ထားခြင်း စသည်တို့ကိုထောက်လေ။

အထက်ဂါထာ(၉၀၆)မှာလည်း အတူပင်မှတ်။ ။(၃၈၅) ဂါထာမှာကား၊ (သ) ဂိုဏ်းရှောင်ရန်သာ၊ ဒီဃပြုထားသည်ဟုမှတ်ရမည်။ ဤကာရန္တ ပုဒ်ရင်းကားမဟုတ်။ ။ ဤသို့မြန်မာဆရာများ၊ဤကာရန္တဟုမှတ်ထင်ကြခြင်းသည်၊ဤ-ဟူသောသင်္ခတပုဒ်ကို၊မာဂဓ ပြန်ပုံ သဘောမကျကြ၍ဖြစ်ချေသည်။

အကွိ-ဟူသောသင်္ခ်တပုဒ်ကို၊ အထက်ဂါထာနံပါတ်၊ ၁၄၉-၌၊ အကွိ၊ အ[illegible]-ဟု၊ ပရိယာယ် ၂-ပုဒ်ပြန်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ၊ ဤအရာ၌လည်း၊ [လ ကွ်] သင်္ခ်တပုဒ်ကို၊ လ ကွ - လ [illegible] ဟု။ ပရိယာယ်၊ ၂-ပုဒ်ပြန်၍၊ ပရိယာယ်ပိုတပုဒ်ယူမူ၊ ပါဂတ သဒ္ဒါကျမ်းများနှင့်ညီညွတ်သင့်မြတ်မည်သာ။ ဤကျက်သရေဟူသော၊ ဝေါဟာရအရာ၌၊ တိကနိပါတ်- သိရိစောရဇာတ်မှာ၊ မင်္ဂလာယိုသောကြက်ဖြူ၏ အမောက်ဦးစွန်း၌၊ ကျက်သရေတည်နေကြောင်း အဆိုယို၍၊ ၎င်းကိုအစွဲးပြုပြီး၊ အချို့နောက်ပေါ်သတ်ပုံများမှာ၊ အရစ်နှင့်ပြ၍၊ ယခုကာလပညာယိုများ၊ ၎င်းအတိုင်းအရေးအသားများကြသော်လည်း၊ ၎င်းဝေါဟာရဖြစ်ရင်းမူလမှာ၊ [ကျော်-သီ] ကျိုက်သွယ်၊ ဟူသော မွန်ဘာသာမှ လာရင်းမူလ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယခုကာလ ပုဂ္ဂိုလ်များရေးသားသကဲ့သို့ အရစ်နှင့် မရေးဘဲအပင့်နှင့်သာ၊ ကျက်သရေဟု ရေးသားလိုက်ပေသည်။ ပညာရှင်များဆင်ခြင်၍ ယူကြလေ။ ဤဝေါဟာရ၌- ကျော်ံ ကား ကျိုက်ဟူသော မွန်ဝေါဟာရ မှာကဲ့သို့မွန်မြတ်သောအနှက်ဟော ဟု-မှတ်ရမည်-မှတ်လေ။

၈၃။ ။ဒနု(ဒါနဝ မာတာ-ထ),
(ဒေဝ မာတာ ပနာ-)ဒိတိ။ ။

(၈၃) ဒါနဝ မာတာ၊ အာသုရေတို့၏ အမိသည်၊ ဒနု၊ ဒနုမည်၏၊ [ဒိတိ (ဒိတိ) သည်လည်း ၎င်း၏ အမည်ပင်၊] အာထ၊ ပါး၊ ဒေဝ မာတာ ပနု၊ နတ်တို့၏ အမိသည်ကား၊ အဒိတိ၊ အဒိတိမည်၏။[1] ဆိုထိုလိုင်။ ။

[1]-ရက္ခိုက် ပလူးတို့၏ အမိကိုကား၊ နိကသာ ဟုခေါ်သည်။ ။

၈၄။ ။ပါပံ (စ) ကိုဗ္ဗိ သံဝေ ဂ-,
ဃ ဒုစ္စရိတ ဒုက္ကတံ၊
အပုညာ-ကုသလံ ကဏ္ဍ-,
ကလုသံ ဒုဋ္ဌိတာ-ဂ(စ)။ ။

(၈၄) ပါပ, ကိုဗ္ဗိသ, ဝေရ, အဃ, ဒုစ္စရိတ, ဒုက္ကတ, အပုည, အကုသလ, ကဏ္ဍ, ကလုသ, ဒုဋ္ဌိတ, အာဂ၊ ဤ၊ ၁ ၂- ပုဒ်ကား၊ မကောင်းမှု-အာကုသိုလ်-ဒုစရိုတ်၏ အမည်တည်း၊ နပုနိုးလိုင်။ ။

၈၅။ ။ကုသလံ သုကတံ သုက္ကံ,
ပုညံ ဓမ္မ-(မနိုဏ္ဍိယံ)၊
သုစရိတ-(မထော) ဒိဋ္ဌ-,
ဓမ္မ ကံ(ဓေ-)ဟလောကိကံ။ ။

(၈၅) ကုသလ,သုကတ,သုဂ္ဂ,ပုညဲ,ဓမ္မ,သုစရိတ၊ ၅၂ ၆– ပုဒ်ကား၊ ကောင်းမှု–ကုသိုလ်-သုစရိတ်၏ အမည်ကည်း။ အနိတ္ထိယံ၊ ဓမ္မသဒ္ဒါ–ပုလ္လိင်,နပုံနှီးလိင်၊ ၂-ပါးဒ္ဒြဖြစ်၏။ အကြင်း နပုံနှီးလိင်။ ။အထော၊ ပါး၊ ဒ္ဒြဓမ္မိက, ဟေလောကိက,–။ ။

၈၆။ ။သန္ဒိဋ္ဌိက-(မထော)ပါရ–
လောကိကံ သမ္ပရာယိကံ၊
တဏ္ဍာလံ (တု) တဒါတ္ထိ (စော)-,
ဣရ ကာလော (တု) အာယတိ။ ။

(၈၆) သန္ဒိဋ္ဌိက၊ ၅ ၂–ပုဒ်ကား၊မျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်၊ အတ္ထဟောဒ္ဓိ လတ်တလော–ခံစားအပ်သောမာဂျီး၏ အမည်တည်း။ အထော၊ ပါး၊ ပါရလောကိက, သမ္ပရာယိက၊ ၅ ၂–ပုဒ်ကား တမလွန်လောကဒ္ဓိ ခံစားအပ်လတ္တံ့သောအာဂျီး၏ အမည်တည်း။ တု = အံ့၊ တဏ္ဍာလ, တဒါတ္ထိ ? ၅ ၂–ပုဒ်ကား၊ ယခု ချက်ခြင်းလက်ငင်း ဟူသော အနုက်ဒ္ဓ၊ ဖြစ်၏။ ၅ ၂သဒ္ဒါစု–ပုလ္လိင်၊ နပုံနှီးလိင်၊ ၂–ပါးဒ္ဒ၊ ၏။ တု = အံ့၊ ဣတ္ထရ ကာလ, အာယတိ၊ ၅ ၂ ပုဒ်ကား၊ အနာဂတ် နောက်အခါ ကာလ၏ အမည်ကည်း၊အစဉ်အတိုင်း ပုလ္လိင်၊ ဣတ္ထိလိင်။ ။

၁–ဤ၌၊ပါဠိနှင့်ပါကတ,ဘာသာပကတိအားလျော်စွာ (တဒါတ္ထ) ဟု၊ (ဣ) ဖြေဘော် နှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေ၊တဝမ်းပူဝဆွဲးနှင့် (တဒါတ္ထ) ဟု မယှိစေရ။

၈၇။ ။ဟာသောဃ်ဣ မနုတာ ဗိတိ
ဝတ္ထိ တုဋ္ဌိ (စနာရိယံ)၊
အာနန္ဒော ပမုဒါ-မောဒါ,
သဇ္ဇော်ာသော နန္ဒိ သမ္ဘဒေါ။ ။

(၈၇) ဟာသ, အတ္ထ မနုတာ, ဗိတိ, ဝိတ္ထိ, တုဋ္ဌိ, အာနန္ဒ, ပမုဒ, အာမောဒ, သဇ္ဇော်ာသ,နန္ဒိ,သမ္ဘဒ,–

၈၈။ ။ပါမောဇ္ဇံ (စ) ပမာဒေါ(ထ),
သုခံ သာတံ (စ) ဖါသု-(ထ)၊
ဘဒ္ဒံ သေယ္ယော သုဘံ ခေမံ,
ကလ္ယာဏံ မင်္ဂလံ သိဝံ။ ။

(၈၈) ပါမောဇ္ဇ,ပမောဒ၊ ဤ ၁၃-ပုဒ်ကား၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ ဤ ၌ အတ္တ မနတာ,ဒိဋ္ဌိ, ဝိတ္တိ-, တုဋ္ဌိ,ဒုဋ္ဌိ။ ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ နာဂရိယံ၊ ဋ္ဌိတ္ထိလိင်ခ,ခြစ်၏။ ပါမောဇ္ဇသဒ္ဒါ၊ -နဝုန်းလိင်၊ အကြွင်း-ပုလ္လိင်။ ။အထ၊ ပါး၊ သုခ,- သာတ,ဖါသု၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ချမ်းသာခြင်း၏ အမည်တည်း။ နဝုန်းလိင်။ ။အထ၊ ပါး၊ ဘဒ္ဒ, သေယျ,သုဘ,ခေမ,ကလ္လာဏ,မင်္ဂလ,သိဝ။ ဤ၊ ၇-ပုဒ်ကား ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာ၏ အမည်တည်း။

၁-(ဖါသု) သဒ္ဒါ၏ (ဒုတ္ထိလိင်ဂိုက) ပဋ္ဌမ၌၊ (ဖါသုနီကညာ) ဟူသော ပကတိပုဒ်နေကိုသိလော။ ။

၈၉။ ။ဒုက္ခံ (စ) ကာသိရံ ကိစ္ဆံ,
နိဿော (စ) ဗျ သနံ အာဃာ၊
(ဒဗ္ဗေတု ပါပ ပုညာနိ,
တီသွာ-,ကိစ္ဆံ သုခါ-ဒိစ)။ ။

(၈၉) ဒုက္ခ, ကာသိရ, ကိစ္ဆ, နိဿ, ဗျသန, အာဃ-ဤ၊ ၆-ပုဒ်ကား၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အမည်တည်း။ နိဿ၊ သဒ္ဒါ၊ ပုလ္လိင်၊ အကြွင်း-နဝုန်းလိင်။ ။ ပါပ ပုညာနိ၊ ပါပ; ပုညသဒ္ဒါ-၂-ခုတို့သည်၊ ဒဗ္ဗေတု၊ ဖြာ၌ ဖြစ်ကုန်မူကား၊ တီသု၊ နှ ၏ ။အာကိစ္ဆံ၊ ကိစ္ဆ သဒ္ဒါတို့ကောင်၊ သုခါ-ဒိစ၊ သုခ စသော သဒ္ဒါသည်လည်း၊ တီသု၊ ဖြာ၌ဟောသည့် ယ္ပိသော်-လိုင်သုံးပါးတို့ဖြစ်၏။ ။

၉၀။ ။ဘာဝေ နိယတိ ဘာဝေါ (စ),
ဘာဝ ဝေယျံ ဝိဓိ-(ရိတော)၊
(အထော) ဥပ္ပတ္တိ နိဗ္ဗတ္တိ,
ဇာတိ ဇနန-မုဒ္ဘဝေါ။ ။

(၉၀) ဘာဝ, နိယတိ, ဘာဝ, ဘာဝဝေယျ, ဝိဓိ၊ ဤ၊ ၅- ပုဒ်ကို၊ ဤရိတော၊ ကောင်းမကောင်းနှစ်ပါးအတို့ယ္ပိသော၊ကံဟောင်း၏ အမည်ဟူ၍ ဆိုအာပ်၏။ ဤ၌- ဘဝ (ဘာဝ), ဘာဝ၊ ဝေယျ၊ သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု၊ နဝုန်းလိင်၊ နိယတိ၊ သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်၊ အကြွင်း၊ ပုလ္လိင်။ [ဒေ၀, ဒိဗ္ဗ နိယမ စသည်တို့လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်၊] အတော = ပါး၊ ဥပ္ပတ္တိ

နိဗ္ဗတ္တိ, ဇာတိ, ဇနနံ, ဥဿာ၀ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ဖြစ်ခြင်းဟူသောအနက်၌ ဖြစ်၏။ ဇနနံ သဒ္ဒါ နပုန်းလိင်၊ ဥဿာ၀ သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်၊ အကြွင်း ၎င်းတို့လိုလိုင်း။ ။

၁-ရူနှင့်မောဂ်မှာ (ဘာဝ) ဟု ဘကုန်း ရေးချ ဂ၀ယ်ယပင့်နှင့် တိုက်ရိုက် ရှုပ်စိရင် လျက်ယှိပြီ။

၉၁။ ။နိမိတ္တံ ကာရဏံ ဌာနံ,
ပဒံ ဗိမံ နိဗန္ဓနံ၊
နိဒါနံ ပဘ၀ေါ ဟေတု,
သမ္ဘ၀ေါ သေတု ပစ္စယော။ ။

(၉၁) နိမိတ္တ, ကာရဏ, ဌာန, ပဒ, ဗိမ, နိဗန္ဓန, နိဒါန, ပဘ၀, ဟေတု, သမ္ဘ၀, သေတု ပစ္စယ၊ ဤ၊ ၁၂- ပုဒ်ကား၊ အကြောင်း၏ အမည်တည်း။ ပဘ၀-စသော သဒ္ဒါ၊ ၅-ခု၊ ပုလ္လိင်၊ အကြွင်း-နပုန်းလိင်။

၉၂။ ။(ကာရဏံ ယံ သမာ- သန္ဓိ),
ပဒဋ္ဌာန (-ဏိ တမ္ဗတံ)၊
ဗိ၀ေါ (တု) ပုရိသော-ဏာ (-ထ),
ပဓါနံ ပကတိ-ဏ္ဍိယံ။ ။

(၉၂) ယံ ကာရဏံ၊ အကြင်အကြောင်းသည်၊ သမာ- သန္ဓိ၊ အနီးဆုံး ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုအနီးဆုံးဖြစ်သော အကြောင်းကို၊ ပဒဋ္ဌာနံ ဟူတိ၊ ပဒဋ္ဌာန် ဟူ၍။ မတံ၊ သိအပ်၏။ တု = အံ့၊ ဗိ၀, ပုရိသ, ဏာ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ သာသနာတော်မှ၊ အပဖြစ်သော၊ တိဏ္ဍိတ္ထိသည်၊ ကြီးဆအပ်သော အတ္ထ၏ အမည်တည်း၊ ၁ ၊ပုလ္လိင်။ အ၀ထ၊ ပါး၊ပဓါန, ပကတိ။ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊သတ္တ, ရဇ, တမ၊ ဟူသောဂုဏ်၊ ၃-ပါးတို့၏ တူမျှသော အခိုက်အတန့်၏ အမည်တည်း။ ဏ္ဍိယံ၊ ပကတိ သဒ္ဒါ ဏ္ဍိလိင်၌ ဖြစ်၏၊ ပဓာန သဒ္ဒါ နပုန်းလိင်။ ။

၁-မိလိန္ဒပဉှ တတိယ၀ိစာရ၀ဂ်-ဆဋ္ဌ၀ေဒဂူ-ပဉှ ၌ လာသော "၀ေဒဂူ" သဒ္ဒါသည် လည်း၊ ၎င်း၏-အမည်ပင်။

၎င်း၏ အဓိပ္ပါယ်ရှိ မှတ်ရန်-ရစနာ ပါထာပါဒ။
"အသေစ-ဏ္ဍနိ၀ေဒဂူ"-အသေစ+အတ္ထနိ-ဟု၊ ပဒစ္ဆေဒပြု၊ အနက်လွှယ်ပြီ။

၆၃။ ။ပါဏော သရီရိဘူတံ (ဝါ),
သဗ္ဗော ဒေဟီ (စ) ပုဂ္ဂလော၊
ဇီဝေါ ပါဏီ ပဇာ ဇန္တု၊,
ဇနော လောကော တထာဂတော။ ။

(၆၃) ပါဏ,သရီရိ,ဘူတ,သဗ္ဗ, ဒေဟီ,ပုဂ္ဂလ,ဇီဝ,ပါဏီ၊ ပဇာ, ဇန္တု၊,ဇနု,လောက,တထာဂတ၊ ၅၊ ၁၃-ပုဒ်ကား၊ သတ္တဝါ၏ အမည်တည်း။ ၁ ဝါ၊ ဝိကပ်အားဖြင့်၊ ဘူတ၊ သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်, နဝုန်းလိင်တည်း။ အကြွင်း-ပုလ္လိင်။ ။

၁-မဟာနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်၌-အသျှင် သာရိပုတြာ-ဟောတော်မူအပ်သော၊"ဇတု, ဋန္ဒဂ,ဟိ၌ဂ-သဒ္ဒါတို့လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်များပင်။ ။

အသိတိနိပါတ် (စူဠဟံသ) ဇာတ်လာ၊ တွဲ၌။ ဥဒ္ဒမသတ္တဝေါ၊ဟူသော ဂါထာ ပါဒ၌ (သတ္တဝ) ပုဒ်လည်း ဤအတူပင်။ ၎င်းကိုထောက်၍,၊ ငါတို့မြန်မာများက (သတ္တဝါ) ဟု ခေါ်ကြသည်။-သတ္တဝါကျော်၊နတ်ကသာမျှော်၊ ။ဓာတ်ရနာပျော်-ဟူသောရှေးဟောင်း ပိုဒ်စုံများကိုလည်းထောက်။ ။အနည်းငယ်ချဲ့,အုံ့၊ (သတ္တိ) ဟူသောတဝမ်းပူနှစ်ဆင့် (တ္တ) (ဝ) ဆွဲးနှင့်၊သခ်ံတပ္ပကတိ-ပုဒ်ကို၊ ငါတို့ (မာဂဓ) ပုဒ် ပြောင်းလဲးသော် (သတ္တ+သတ္တဝ) ဟု ပုဒ်နှစ်မျိုးဖြစ်နိုင်သည်။ (ပါကတ) ပုဒ်ပြန်သော်ကား (သတ္တ) တမျိုးတည်းသာ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု မှတ်လေ။ ။

၆၄။ ။ရူပံ သဒ္ဒေါ ဂန္ဓ ရသာ,
ဖဿော ဓမ္မော (စ) ဂေါစရော၊
အာလမ္ဗာ ဝိသယာ-(တေဆာ-),
ရမ္မဏာ-လမ္ဗနာနိ (စ)။ ။

(၆၄) ရူပ၊(အဆင်း) ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒ၊(အသံ) သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓ၊ (အနံ့) ဂန္ဓာရုံ၊ ရသ (အရသာ) ရသာရုံ၊ ဖဿ၊(အတွေ့) ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ,၊ ဓမ္မ၊ (သဘောတရား) ဓမ္မာရုံ၊ ဇတေဆ၊ ၅ ဤ ၆- ပါးတို့သည်၊ ဂေါစရော၊ ဂေါစရလည်း မည်၏,,၊ အာလမ္ဗာ၊ အာလမ္ဗ,၊ ဝိသယာ၊ ဝိသယ,၊ အာရမ္မဏာ၊အာရမ္မဏ,၊အာလမ္ဗနာနိ၊အာလမ္ဗန ၁ လည်း မည်ကုန်၏။ ဤဒ္ဒ- ရူပ, အာရမ္မဏ, အာလမ္ဗန, သဒ္ဒါ ၃-ခု၊ နဝုန်းလိင်၊ အကြွင်း ပုလ္လိင်။ ။

၁–ဤ“အာလမ္ဗုန”– ပုဒ်၌၊ မြန်မာစာတို့မှာ၊ အများအားဖြင့် “အာလမ္ဗုဏာ” ဟု၊ မုဒ္ဓဇ–“ဏာ”နှင့်၊ ပါဠိပျက်အလွန်များသည်၊ အထူးသတိယှိစေ၊ ဒန္ဓဇ– “နာ” နှင့်သာ အသင့်ဟုမှတ်။ ၎င်းနှင့်စပ်၍၊ အကျယ်သိလိုက–ငါတို့ရေးသားအပ်သော “ဗာလာဝတာရ ဝဏ္ဏိပဒဋ္ဌ ဝိနိစ္ဆယ သာရကျမ်း–ကိတက–ကဏ္ဍ “ကရမှာ ရိစ္ဆ” သုတ်။ “ဥဏာ”– ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်မှာကြည့်ရှုလေ။ ॥

၉၅။ ၊သုဏ္ဏော ဂေါရော သိတော ဒ္ဒါတာ,
ဝေလော သေတ ပဏ္ဏရာ၊
သောဏော (ဝု) လောဟိတော ရဏ္ဍော,
တမ္ဗ မဒ္ဒေ္ဒ ရောဟိတာ။ ॥

(၉၅) သုဏ္ဏ, ဂေါရ ², သိတ, ဒ္ဒါတ, ဝေလ, သေတ, ပဏ္ဏရ၊ ဤ ၇-ပုဒ်ကား၊ ဖြူသောအာဆင်း၏အမည်တည်း။ ဝု–အံ့၊ သောဏ, လောဟိတ,ရဏ္ဍ,တမ္ဗ,မဒ္ဒေ ², ရောဟိတ၊ ဤ ၆–ပုဒ်ကား၊နီမြန်းသော အာဆင်း၏ အမည်တည်း။

၁–အထက် အနေကတ္ထဋ္ဌ မလာသော “ဂေါရ”သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန်–ရစနာ ဂါထာ။ ॥

သေတ သာသပစ္ဆေသု, သေတာ.ရုဏာ ပဘာယစ၊
မဝရုဏ္ဍေ မတော ဂေါရော,ဝိသုဒ္ဓေ တဒ္ဒတိဏ္ဍိသု။
ကောသရေ ပက်ဇေ သောဏ္ဍော, ဂေါရံ ဝဏ္ဏတိ ဂုကိုမေ။ ॥

ဂေါရော၊ ပုလ္လိင်ဂေါရသဒ္ဒါကို၊ သေတသာသပစ္ဆေသု၊ မုန်ညင်းဖြူ ဟူသောအနက်,၊ လ– ဟူသော အနက်တို့ဌ်ရှိလျှင်း၊ သေတာ.ရုဏာပဘာယစ၊ ဖြူသော အရောင်အဆင်း,၊ အရုဏ်ရောင်အဆင်းဌ်ရှိလျှင်း၊ ဝေရုဏ္ဍေ၊ မျောက်ငိုပင် ဟူသော အနက်– ဌ်ရှိလျှင်း၊ မတော၊ သိအပ်၏။ တိသုဂေါရော၊ လိင်သုံးပါးတို့ဌ်ဖြစ်သော ဂေါရသဒ္ဒါကို၊ ဝိသုဒ္ဓေ၊ စင်ကြယ်ခြင်းဌ်ရှိလျှင်း၊ တဒ္ဒတိ၊ထိုဂေါရအရောင်အဆင်းယှိသော ဝဏ္ဏဌ်ရှိလျှင်း၊ မတော၊ ၏။ ဂေါရံ၊ နပုန်းလိင် ဂေါရသဒ္ဒါသည်၊ ကောသရေ၊ ကြာဝတ်ဆံဌ် ရှိလျှင်း၊ ပက်ဇေ၊ ကြာဌ်ရှိလျှင်း၊ သောဏ္ဍော၊ ရှေ့ဌ်ရှိလျှင်း၊ ဂုကိုမေ၊ မာလာကျီးကျ။ ကုံကမ်ဌ်ရှိလျှင်း၊ ဝဏ္ဏတိ၊ ဖြစ်၏။ ॥

၂–ဤ“မဒ္ဒေ” ပုဒ်ဌ်၊“မဒ္ဒုံ”– ဟူ၍လျှင်း၊ “မဒ္ဒေ”– ဟူ၍လျှင်း၊ ပဌမကွဲရာ“စ”နှင့်၊ အများအားဖြင့် စာများမှာ၊ ပါဠိပျက်တတ်သည်။ ကောရ–သို့မဟုတ်၊ ဋီကာရ– ယောဂတတိယကွဲရာ “ဇ” နှင့် “မဒ္ဓေ”, “မဒ္ဓေ– ဟူ၍.သာ၊ ပါဠိမှန် ယှိစေရမည်။

၉၆။ ။နိလောကဏ္ဍော-သိတောကာဠော
မေစကော သာမ သာမလာ၊
(သိတ ဗိတေကု) ပဏ္ဍု-(ဏ္ဍော),
(ဤသံပဏ္ဍုတု) ရူသရော။ ။

(၉၆) နိလကဏ္ဍ,အသိတ,ကာဠ,မေစက,သာမ,သာမလ။ဤ- ၇၊ပုဒ်ကား၊မည်းနက်သော အဆင်း၏ အမည်တည်း။ ။တု = ခဲ့၊ ပဏ္ဍု၊ ပဏ္ဍုသဒ္ဒါကို၊ သိတပိဏ္ဍ၊ အဖြူ။ အရွှေရောသော အဆင်းယှဉ်သော ဝတ္ထု၌၊ ဥဏ္ဍောဆိုအပ်၏။ ။တု = ခဲ့။ ဤသံပဏ္ဍု စဉ်ငယ်ဟော့ (ဖြော့?) တော့သော အဆင်းယှဉ်သော ဝတ္ထုသည်၊ ရူသရော၊ ရူသရ မည်၏။ ။

၉၇။ ။အရုဏော (ကိဠိ)ရဏ္ဍောထ),
ပါဋုလော (သေတ လောဟိတော)
(အထော) ဗိတော ဟလိဒ္ဒါဘော
ပလာသော ဟရိတော ဟရိ။ ။

(၉၇) ကိဠိ)ရဏ္ဍော၊ စဉ်းငယ်နီမြန်းသော အဆင်းသည်၊ အရုဏော၊ အရုဏ-"အရုဏ်အဆင်း" မည်၏။ ။အထ၊ ပါ၊ သေတ လောဟိတော၊ အဖြူ။ အနီရောသော အဆင်းယှဉ်သော ဝတ္ထုသည်၊ ပါဋုလော၊ ပါဋုလ မည်၏။ ။ အထော၊ ပါ၊ ဗိဝ,ဟလိဒ္ဒါ,ဘာ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဝါသော အဆင်း၏ အမည်တည်း၊ပလာသ,ဟရိတ,ဟရိ။ဤ၊၃-ပုဒ်ကား၊ စိမ်းညိုသော အဆင်း၏ အမည်တည်း။ ။

၁-ဤ"ဟလိဒ္ဒါ,ဘ"-ပုဒ်ကို၊ဟလိဒ္ဒ + အာဘ-ဟု၊ ပဒဗျတ္တိ၊ ဟလိဒ္ဒ- သဒ္ဒါ၊ "နွယ်"-ဟော၊ ထိုကြောင့်၊"ဟလိဒ္ဒယာအာဘာဝယ အာဘာယသော ဟလိဒ္ဒါ,ဘော"-ဟူ၍,သော်လည်းကောင်း၊ သို့ဟုတ်, "ဟလိဒ္ဒယာ အာဘာတိ- ဟလိဒ္ဒါ,ဘော၊ ဟလိဒ္ဒယာ ဝိယ အာဘာတိ ဟလိဒ္ဒါ,ဘော"-ဟူ၍,သော်လည်းကောင်း၊ ဝစနတ္ထပြု၍၊ ၎င်းသဒ္ဒါ၏ ဗိတ ဝတ္ထု,ပရိယာယ်အဖြစ်ကိုသိလော။ ။

၉၈။ ။ကဠာရော ကပိလော (နိလ-,
ဗိတော-ထ) (ရောစနပ္ပဘော)၊
ပိဂေါ်ပိ သဂေါ (ပျ-ထ၀ါ,
ကဠာရော-ဗိတု ပိဂ်လော)၊ ။

(၆၈) ကဋ္ဌာရ,ကပိလ။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ နိုလပိတော၊ အညီအရွှေ ရောသောအဆင်းယှဉ်သော ဝတ္ထု၊-ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။အထ = ပ ၊ား၊ ပိဂ်, ပိသဂ်။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ရောစနုပ္ပဟော၊ ပြိုးပြိုး ပြက်သော အရောင် ယှဉ်သော ဝတ္ထု၊ဖြစ်၏။အဃ ၊ တနည်းကား၊ကဋ္ဌာရ-ဒိတ္ထ၊ ကဋ္ဌာရ-အစ၊ပိသဂ်-အဆုံးယှဉ်သော သဒ္ဒါတို့သည်ကား၊ ပိဂ်လေ၊ ကြောင်သော အဆင်းသာမန် ဟူသောအနက်ဖြစ်ကုန်၏။ ။

(၆၉)။ ။ကမ္မာသော သဗလော စိတ္တော,
သာဝေါ (တုံ-ကဏ္ဍပိတကေ)။
(ဝါ့ဖွ် လိဂ်ါ ဂုဏိနော-တေ,
ဂုဏော သုဏ္ဏာဒယော ပုမေ)။ ။

(၆၉)ကမ္မာသ ², သဗလ,စိတ္တ။ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ပြောက်ကျားသော အဆင်းရှိ၊၏။တုံ = အုံ့။သာဝေါ၊ သာဝသဒ္ဒါသည်၊ ကဏ္ဍပိတကေ၊ အမည်းအရွှေ၊ ရောသောအဆင်းရှိ၊ ၏။ ¹ သုဏ္ဏာ-ဒယော၊ သုဏ္ဏအစ သာဝအဆုံးယှဉ်ကုန်သော၊ ဇေတော၊ ထိုသဒ္ဒါတို့သည်၊ဂုဏိနိ၊အဖြူ၊စသော ဂုဏ်ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော၊ ဒြဗ်ရှိဖြစ်ကုန်မူ၊ ဝစ္ဆလိဂ်ါ၊ ဝါ့ဖွယ်လိင်သို့ လိုက်ကုန်၏။ဝါ၊ ဗဟုသည်၊ ဟောအပ်သော၊ ပဋု၊ စသောအနက်နှင့် တူသော လိင်ယှဉ်ကုန်၏။ ² ဂုဏော၊ အဆင်းဟူသော ဂုဏ်ရှိ၊ ဖြစ်ကုန်မူ၊ ပုမေ၊ ပုလ္လိင်ရှိ၊နိ၏။ ။

၁-အထက်အနေကတ္ထဋ္ဌ၊ မလာသော "ကမ္မာသ" သဒ္ဒါ၏အဓိပ္ပာယ်ရှိ- မှတ်ရန် ရစနာဂါထာ။ ။

ကမ္မာသော ရက္ခသေ ကဏ္ဏေ, ကဏ္ဏ ပဏ္ဍုရစိတ္တကေ၊
နရကဇ္ဈေဒေ တံ ပါပေ,မလိနေ တဗ္ဗတိတ္ထိသု။ ။

ကမ္မာသော၊ ပုလ္လိင် ကမ္မာသ,သဒ္ဒါသည်၊ရက္ခသေ၊ ရက္ခိုသ်ပလူးရှိ လျှင်း၊ ကဏ္ဏေ၊ မည်းသော အဆင်းရှိလျှင်း၊ ကဏ္ဏပဏ္ဍုရ စိတ္တကေ၊ အမည်းအဖြူ၊ရောသော အဆင်း၊ ပြောက်ကျားသော အဆင်းရှိလျှင်း၊ နရကဇ္ဈေဒေ၊ ငရဲအထူးရှိလျှင်း၊ ၏။ တံ၊ နပုန်းလိင်၊ ကမ္မာသ,သဒ္ဒါသည်၊ ပါပေ၊မကောင်းမှု ဟူသောအနက်ရှိ၏။ တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့ရှိဖြစ်သော၊ကမ္မာသ,သဒ္ဒါသည်၊ပါပေ၊မကောင်းမှု ဟူသောအနက်ရှိ၊ ၏။ တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့ရှိဖြစ်သော၊ကမ္မာသ, သဒ္ဒါသည်၊ မလိနေ၊ ညစ်နွမ်းသောအဆင်းရှိလျှင်း၊ တဗ္ဗတိ၊ထိုကမ္မာသအဆင်းယှဉ်သောအရာဝတ္ထုဟု၏လျှင်း၊၏။ ။ဤရှစ်နက်တို့တွင်၊ပါပတ္ထ-ကား၊ ဣဿာဒိမောဂ္ဂလာန်ရှိလာသောအနက်တည်း။ ။

၂–အထက်အနေကတ္တွဋ္ဌ၊ မလာသော "သာဝ"သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန် ရစနာ ဂါထားဒ္ဓ။

သု သုမိ ဆဝ သမ္ဘဒ္ဓေ,သာဝေါတု ကံ့ကဗိတကေ၊

သာဝေါတု၊ သာဝံ.သဒ္ဒါသည်ကား၊ သု သုမိ၊ သူယော်ဌ်လျှင်း၊ ဆဝ သမ္ဘဒ္ဓေ၊ သူသေ ကောင်နှင့်စပ်သော အရာဝတ္ထုဌ်လျှင်း၊ ကဗိတကေ၊ အမည်းအရွှေ–ရောသောအဆင်းဌ် လျှင်း၊ ဖြစ်၏။

၃–ဗုဝ်ကြွန်၊ ဥဝ်ကြွန်၊ပုဒ်များနောင် (ဗုဒ္ဓ) ပစ္ဆည်းဆက်သွယ်၍၊ ပကြာ့ဗုဒ္ဓ၊ဝ်လ– ဟု (ထိ) ပြုလေ။ ဗျော့တော့သောအဆင်းယှိသောနွယ်ဟု အနက်ပေး။နောက်နောက် ဤအရာ မျိုးဌ် ဤအတူချည်းမှတ်လေ။ ။

ဘ်ဝဝ။ ။နစ္ဆံ နဋ္ဌံ (စ) နဋ္ဌံ,
နတ္ထံ လာသံ (ဘဝေ)၊
(နစ္ဆ-ဆံ၊ ဝါဒိတံ ဂိတ-,
ဝိတိ) နာဗျ-ဝိဒ္ဓ တယံ,။ ။

(ဘဝ) နစ္ဆ,နဋ္ဌ,နဋ္ဌ,နတ္ထ,လာသ။ ,ဤ၅-ပုဒ်ကား၊ဘဝေ၊ ကခြင်း ၏ အမည်သည်ဖြစ်၏။ နပုနိုးလိုင်။ တ = အံ့၊ နစ္ဆ,ဝါဒိတ, ဂိတ ဋ္ဌတိ၊ ကခြင်း,တီးမှုတ်ခြင်း,သီဆိုခြင်း ဟူသော၊ ဋ္ဌဒတယံ၊ ဤသုံးခု အပေါင်း သည်၊နာဗျံ့၊ နာဗျမည်၏။ နပုနိုးလိုင်။ ။

ဘ၀၁။ ။(နစ္ဆဒ္ဒါနံ သိယာ) ရဂေါ-
ဘိနယော သုစ္ဆ သူစနံ၊
အဂ်ိဟာရော–ဂ် ဝိကွေပေါ,
နဋ္ဌကော နာဋ္ဌကော ် နဋ္ဌော၊ ။

(ဘ၀၁) နစ္ဆဒ္ဒါနံ၊ က–ရ အာရပ်သည်၊ရဂေါ၊ ရဂ်ိမည်သည်၊သိယာ၊ ၏ ပုလ္လိင်။အာဘိနယ,သုစ္ဆ,သူစန၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ဝေးကစားခြင်းစသော အခြင်းအရာကို ပြခြင်း၏ အမည်တည်း၊ အာဘိနယ၊ သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်၊ အကြွင်း၊နပုနိုးလိုင်။ အဂ်ိဟာရ, အဂ်ိဝိကွေပ။ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ကိုယ်အင်္ဂါကို ပစ်ပယ်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ပုလ္လိင်။ နဋ္ဌက,နာဋ္ဌက, နဋ္ဌ၊ ဤ၂-ပုဒ် ကား၊ကရေးသည်၏ အမည်တည်း၊ ပုလ္လိင်။ ။

ဘ–ဤ ယော်မှာ၊ရေးချနှင့် (နာဋ္ဌက)–ဟု ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။

၁၀၂။ ။သိင်္ဂါလော ကရုဏော ဝိရော-
ဇ္ဇုတ ဟာသ ဘယာနကာ၊
သန္တော ဗ်ဘာ၆ ရုဒ္ဓါနိ,
(နဝ) နာဗျရသာ (ဇုမေ)။ ။

(၁၀၂) သိင်္ဂါရ၊ချစ်နှစ်သက်ဘွယ် တင့်တယ်စမ္ဘယ်ခြင်းကို ပြုခြင်း၊ ကရုဏာ၊သနားစဘွယ်ပြုခြင်း,ဝိရ၊ရဲးရင့်ခြင်း,၊ အဇ္ဇုတ၊ အံ့ဘွယ်သရဲး ပြုခြင်း,၊ဟာသ၊ရယ်ဖွယ်ခြင်း,၊ ဘယာနက၊ကြောယ်မက်ဘွယ်ကိုပြုခြင်း,၊ သန္တ၊ ငြိမ်သက်ခြင်း,၊ ဗ်ဘာ၆၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကိုပြုခြင်း,၊ ရုဒ္ဓ၊ ကြမ်း ကြုတ်ခြင်း၊ ဇုမေနဝ၊ ဤ ၉-ပါး တို့သည်၊ နာဗျရသာ၊ နာဗျရသတို့ မည်ကုန်၏,၊ ဝါ၊ ကရော်သည် သဘာဝသည် တို့၏, ကိစ္စ ၁ အမှုအရာတို့ မည်ကုန်၏,။ ။

၁–ဤ၌(ရသ) သဒ္ဒါ(ကိစ္စ)အနက်ဟော။

၁၀၃၊ ။(ပေါသဿ နာရိယံ ပေါသော,
ဇုတ္တိယာ သင်္ဂမတိ၊
ယာ ပိဟာ ဒေသ) သင်္ဂါရော,
(ရတိ ကိဠာ ဒိ ကာရဏော)။ ။

(၁၀၃) နာရိယံ၊ မိန်းမ၌၊ ပေါသဿ၊ ယောကျ်ား၏,၊ ပေါသော၌၊ ဇုတ္တိယာ၏,သင်္ဂမတိ၊ ပေါင်းဆုံ နှီးနှောခြင်းအကျိုးငှါ၊ ယာပိဟာ၊ အကြင်အလိုသည်,အတ္ထိ,ယျှိ၏,၊ ရတိကိဠာဒိကာရဏော၊ ကာမဂုဏ်ဖြင့် မြူးထူးကစားခြင်း စသည်၏, အကြောင်းဖြစ်သော၊ ဒေသဒေသော၊ ဤ အလိုသည်,သိင်္ဂါရော,သိင်္ဂါရ-ရသ မည်၏,။ ။

၁၀၄၊ ။(ဥတ္တမပုဂ္ဂ တိပ္ပါယော,
ဇုတ္တိ ပုရိသ ဟေတုကော၊
သော) သန္ဓော ဂေါ ဝိယော ဂေါ,
သိင်္ဂါရော ဒုဝိဓော မတော)။ ။

(၁၀၄) ဥတ္တမပုဂ္ဂတိပ္ပါယော,မြတ်သောသဘောမျှားသော,ဇုတ္တိ-ပုရိသ ဟေတုကော,မိန်းမ,ယောကျ်ား ၂-ဦးလျှင် အကြောင်းယျှိသော၊

သောသိဂ်ါရော၊ ထိုသိဂ်ါရ-ရသကို၊ သမ္ဗောဝေါ၊ ပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သော၊ သိဂ်ါရ- ရသလှိုင်း၊ ဝိယောဝေါ၊ ကွေကွင်း ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော၊သိဂ်ါရ-ရသလှိုင်း၊ အုတိ၊ ဤသို့၊ ဒုဝိဓော၊ ၂-ပါး အပြားယှဉ်၏-ဟူ၏၊ မတောသိအာ၏။ ။

၁၀၅။ ။ဘာသိတံ လပိတံ ဘာသာ,
ဝေါဟာရော ဝစနံ ဝစော၊
ဥဒ္ဒိ ဝါစာ ဂိရော ဝါဏီ,
ဘာရတီ (ကထိတာ) ဝစီ။ ။

(၁၀၅) ဘာသိတ,လပိတ,ဘာသာ,ဝေါဟာရ, ဝစန, ဝစ, ဥဒ္ဒိ, ဝါစာ,ဂိရော,ဝါဏီ,ဘာရတီ,ဝစီ။ ဤ၊ ၁၂-ပုဒ်ကို၊ကထိတာ၊ စကား၏ အမည်ဟူ၏၊ ဆိုအာ၏။ ဘာသိတ,လပိတ,ဝစန-သဒ္ဒါတို့ကား၊ နုပုန်း လင်း၊ဝေါဟာရ,ဝစ- သဒ္ဒါတို့ကား၊ ပုလ္လိင်၊ အကြင်း-ဏ္ဍုတ္ထိလင် ချည်း တည်း။ ။

၁၀၆။ ။(ဇကောချာတော ပဒစယော,
သိယာ) ဝါကျံ (သကာရကော)
အာမေဋိတံ (တုဝိညေယျံ,
ဒ္ဒိတ္တိကဗ္ဗတ္ထ-ပုဒ်ရဏံ)။ ။

(၁၀၆) ဇကောချာတော၊ တခုသော အာချာတ် ပုဒ်ယှိသော၊ သကာရကော၊ ကာရကနှင့် တကွဖြစ်သော ၊ပဒစယော၊ ပုဒ်အပေါင်း သည်၊ဝါကျံ၊ဝါကျမည်သည်၊သိယာ၊ ၏။ နုပုန်းလင်။ ၊တု = အံ့၊ ဒ္ဒိတ္တိကဗ္ဗတ္ထ၊ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်၊ ဥဒ်ရဏံ၊ရွတ်ဆိုခြင်းကို၊ အာမေဋိတံ၊ အာမေဋိတ်ဟူ၏၊ ဝိညေယျံ၊ သိအာ၏။

၁-ဤ၌ (၃) မှာ၊ (ဏ) သံယုဂ်မဲ့သာသင့်၊ (ဋ) ကာရန်နှင့်၊"မေဒ"ဓာတ်မဟုတ်။ (အ) ကာရန်နှင့်၊"မေဒ"ဓာတ်သာ။ မာဂဓေနကုလ, မာဂဓေနရူပ- ဖြစ်သောပါဂတ ဘာသာ၌လည်း၊ဌင်းပုဒ်အရာမှာ၊ သံယုဂ်မဲ့နှင့်သာယှိသည်။ ။

၁၀၇။ ။(ဘယေကောဒေ ပသံသာယံ,
တုဝိတေ ကောတူဟဠ-ဆ္ဆရေ၊
ဟာသေ သောကေ ပသာဒေစ
ကရေ အာမေဋိတံ ဇရော။ ။)

(၁၀၇) ဘယော၊ ကြောက်သောအခါ၌လည်းငေး၊ ကောဓ၊ အမျက်ထွက်သောအခါ၌လည်းငေး၊ ပသံသာယံ၊ချီးမွမ်းခြင်း၌လည်းငေး၊ တုဋ္ဌိတော၊ အဆော- အားလျော်ပြုသောအခါ၌လည်းငေး၊ ကောတူဟလေ၊ အုတ်အုတ်ကြက်ကြက်ဖြစ်သောအခါ၌လည်းငေး၊ ဟာသေ၊ ရှင်လမ်း (နှ ?) သောအခါ၌လည်းငေး၊ ဇုဝေ၊ ပညာယှိသည်၊ အာမေဋိတံ၊ ကိုယ်ကရေပြုရာ၏။ ၁

၁-ဥဒါဟရဏ်များနှင့်၊ စသဒ္ဒါဖြင့် ဆည်းယူအပ်သော အနက်များကို၊ ဒီဃနိကာယ အဋ္ဌကထာဋီကာစသည်၌၊ ကြည့်ရှုမှတ်သားကြလေ။

၁၀၈။ "ဣဒ (နာရီ) ယဇ•သာမ,-
(ပိတိ ဝေဒါ တယော သိယုံ၊
ဇဝေ) တယိ (နာရီ-),
ဝေဒေါမန္တော သုတိ-(ဣယံ)။ "

(၁၀၈) ဣဒ- ဣဒ၊ဗေဒ,ယဇ-ယဇုဗေဒ, သာမ-သာမဗေဒ၊ ဣတိ ဣမေကယော၊ ဤသုံးပါးတို့သည်၊ ဝေဒါ၊ ဗေဒတို့ မည်ကုန်သည်၊ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။"နာရီ၊ဣဒ၊သန္ဓေ၊ဣတ္ထိလိင်တည်း၊ အကြောင်း-နဝုန်းလိင်။ ။ ဇဝေ ဇဝ၊ဤ-ဗေဒသုံးပါးတို့သည်သာလျှင်၊ တယိ-တယိမည်ကုန်၏။ နာရီ၊ ဣတ္ထိလိင်တည်း၊ဝေဒ,မန္တ,သုတိ၊ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ဗေဒ၏အမည်တည်း"ဣတ္ထိယံ၊ သုတိ,သန္ဓေ၊ဣတ္ထိလိင်၌၊ ၏။ အကြောင်း၊ပုလ္လိင်။ ။

၁၀၉။ "အဒ္ဓကော ဝါမကော ဝါမ-
ဒေဝေါ(စ-) ဂိရသောဘဝု၊
ယမဒဂ္ဂိ (စ) ဝါသေဋ္ဌော,
ဘာရဒ္ဒါဇော (စ) ကဿပေါ။
ဝေဿာမိတ္တော-(တိမန္တာနံ,
ကတ္တာရော ဣသယော ဣမေ)။ "

(၁၀၉) အဒ္ဓကာ(အဋ္ဌက)အဒ္ဓကရသော့,ဝါမကာ ဝါမက ရသော့,ဝါမဒေဝ၊ ဝါမဒေဝ ရသော့,အဂ်ိ(ရသ၊အဂ်ိရသရသော့,ဘဝု၊ ဘဝု ရသော့,ယမဒဂ္ဂိ၊ ယမဒဂ္ဂိ ရသော့, ဝါသေဋ္ဌ၊ဝါသေဋ္ဌ ရသော့, ဘာရဒ္ဒါဇ၊ဘာရဒ္ဒါဇ ရသော့၊ ကဿပ၊ ကဿပ ရသော့၊ ဝေဿာမိတ္တ၊ ဝေဿာမိတ္တ ရသော့၊ ဣတိ ဣမေ ဤ တကျိပ်သော ရသော့တို့သည်၊

မန္တာနံ၊ ဗေဒကျမ်းတို့ကို၊ ကတ္တာရော၊ ပြုတက်ကုန်သော၊ ဆုံသယော၊ ရသေ့တို့တည်း။ ။

၁–ဤအမည်၌၊ သင်္ခတ ပါဂတကျမ်းများနှင့် အညီ၊ ယမ (၁)ဂို ဟု–(၁) ထွေးနှင့် ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ သီဟိုဠ်စာများမှာ ကဲ့သို့၊ (တ) ဝမ်းပူနှင့်၊ ပါ၌ပျက်မယှိစေရ။

၁၁၀။ ။ကပ္ပေါ ဗျာကရဏံ ဗောဓိ–,
သဏ္ဌိ သိက္ခာ နိရုတ္တိ (စ)၊
ဆန္ဒော ဝိစိတိ (စေတာနိ,
ဝေဒါ ဂ်ါနိ ဝဒန္တိဆ)။ ။

(၁၁၀) ကပ္ပ၊ ကပ္ပကျမ်း,၊ဗျာကရဏာ၊ ဗျာကရဏ်းကျမ်း,၊ ဗောဓိ သဏ္ဌ၊ ဗောဓိသဏ္ဌကျမ်း,၊သိက္ခာ၊သိက္ခာကျမ်း,၊နိရုတ္တိ၊ (နိရုတ္ထ၊ ၂–ချက်သင့်၊)နိရုတ္တိကျမ်း,၊ဆန္ဒော ဝိစိတိ၊,ိ ဆန်းကျမ်း၊ဇေတာနိဆ၊ဤ၊ ၆–ကျမ်းတို့ကို၊ဝေဒါဂ်ါနိ၊ဗေဒင်ကျမ်းတို့ဟူ၍,၊ ဝါ၊ ဗေဒအစိတ်ဖြစ်သော ကျမ်းတို့ဟူ၍,၊ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏,။ ။သိက္ခာ,နိရုတ္တိ,ဆန္ဒောဝိစိတိ,-သဒ္ဒါတို့ကား၊ ဏ်ထ္ထိလိုင်၊ကပ္ပ-သဒ္ဒါ၊ပုဋ္ဌိုင်၊အကြွင်း-နပုန်းလိုင်ချည်းတည်း။ ။

၁–ယဇ်ပူဇော်သောအစီအရင်ကိုပြုသောကျမ်းမျိုးသည်၊ (၁) ကပ္ပ–မည်၏,။ဓါတ်ပစ္စည်းစသည်တို့ကို၊ဝေဘန်၍,၊သဒ္ဒါကောင်းသဒ္ဒါမှန်၏,အဖြစ်ကိုသိစေတတ်သော၊ သဒ္ဒါ ကျမ်းမျိုးသည်၊ (၂) ဗျာကရဏာ–မည်၏,။ [သဒ္ဒါနှ သာသန,သဒ္ဒလက္ခဏာ–ပုဒ်တို့လည်း၊ ၎င်းကျမ်း၏,အမည်ဟောများပင်။]နကွတ်ပြိုဟိစသည်တို့၏,၊သွားလာလှည့်လည်ခြင်း– သရုပ်သဘောစသည်ကိုပြ၍,၊ ကောင်း–မကောင်းသော သုဘာ,သုဘနိမိတ်ကိုဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော– “ပဉ္စင်္ဂ၊ပဒ္ဓိ၊ ပဒ္ဓိကာ–ပဉ္စင်္ဂ ဟု ခေါ်သော ပျက္ခဒိန်ကျမ်းမျိုးသည်၊ (၃) ဗောဓိသဏ္ဌမည်၏,။ ။ဌာန်,ကရိဏ်း,ပယတ်–စသည်တို့ဖြင့် အကွာရာ ရှုတ်ပုံ–ဘတ်ပုံကို၊ လေ့လာသင်ကြားရန်၊ ပြုဆိုသော ကျမ်းမျိုးသည်၊ (၄) သိက္ခာကျမ်းမည်၏,။ ။ ဝဏ္ဏာ,ဂမ,ဝဏ္ဏ ဝိပရိယယ–စသော နိရုတ္တိနည်း–၅–မျိုးဖြင့်၊ ဓါတ်ပစ္စည်း စသည်တို့၏,အစိတ်အစိတ်ဖြစ်သောအနက်ကို၊ ဝစနတ္ထပြုလျက်– ထုတ်ဖော်ပြဆို၍,၊ အပေါင်းဖြစ်သောအနက်ကိုသိစေတတ်သော ကျမ်းမျိုးသည်၊ (၅) နိရုတ္တိ–(သို့မဟုတ်)–နိရုတ္တ မည်၏,။

[ဎင်း–နိရုတ္တိ–နည်းနှင့်စပ်၍,၊ အကျယ်သိလိုက–မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ– တိသမေတ္တေယျသုတ်အဖွင့်၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ–သာရတ္ထ ဒီပနီဋီကာ–ဘဂဝါဂုဏ်တော်ဖွင့်၊, “တဒမိနာဒိနိ”– သုတ်အဖွင့် မောဂ္ဂလ္လာ ယန ဝုတ္တိ ပဋ္ဌိကာ– ကျမ်း စသည်တို့၌ ကြည့်လေ။

ဂင်းနိုရှတ္တိ နည်းငါးမျိုးအနက်- ဓာတ္တတ္ထာတိသယယောဂ နည်း၌ အထူးမှတ်ရန် သံပေါက်များ။

အတိသယ-ပုဒ်ပဒ-ဟောထလွန်အနက်။
အတိသယ-ပုဒ်ပဒ-ဟောထထူးအနက်။
ပုဗ္ဗဝါဒ-သခ်ၢတ-နောက်ကပါဠိတွက်။
ဓါတုအတ္ထာ-တိသယာ-နည်းမှာနှစ်မျိုးမြောက်။

ဂင်းနိုရှတ္တိနည်းမျိုးဖြင့် ပြီးသော သဒ္ဒါစုကို၊ ပါ'ဏိနိ စသော သခ်ၢတ ဝေယျာကရဏိက-ဆရာတို့ကား "ပိသော ဒရာဒိ ဂိဏ်း"-အတွင်းသို့ ထည့်သွင်း၍ "ဝိသောဒရာဒိဂိဏ်း" ခေါ်ဆိုကြသည်။ ။မှတ်ရန်သံပေါက်လက်ာ။

ပဗ္ဗဝိဓ၊ နိုရှတ္တာ၊ ဆိုကြကျမ်းလည်းယို။
ပိသောဒရ၊ ပဂ္ဂေပ၊ ပြုကြပါဏိနိ။ ။

မှတ်သား ပိုင်းခြားအပ်သော- အ ကွရာ ဝဏ္ဏ,မတ္တြာ-စသည်တို့၏၊ တည်ပုံ အခြင်းအရာ-သဏ္ဌာန်-အားဖြင့်၊ လေးပါးစသည်ယို့သော၊ ဥ တ္တာ-စသော ဆန်းမျိုးတို့ကို၊ စိစစ်ကြံစည်ရာ-ကြံစည်ကြောင်းဖြစ်သော ကျမ်းမျိုးသည် (၆) ဆန္ဒောဝိစိတိ-မည်၏။ ။

ဂင်းဝေဒင်္ဂ၊ ၆-ပါးတို့၏၊ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်း၊ ၆-ပါးတို့နှင့်၊ အသီးသီးတူပုံကို မှတ်သားရန် သံပေါက်လက်ာ။

ခြေ,မူ-ဆန္ဒ၊ လက်,ကပ္ပ၊ မှတ်ကြဇောတိ-တူမျက်စိ,။
နိုရုတ္တိ-နား,၊ သိက္ခာကား၊ မှတ်သားနှာခေါင်း,သိ။
ဗျာကရဏာ၊ ခေါ်မုခ, (ပါးစပ်)၊ ဝေဒ ဆဋ္ဌင်ယို။ ။

(တနည်း) သဒ္ဒါ,အဘိဓါန်,အလင်္ကာ, တက်-ကျမ်းတို့၏၊ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတို့နှင့်၊ အသီးသီးတူကြပုံ မှတ်ရန်ဂါထာ။

အဝေယျာကရဏော တွားနွေ, ဗဓိရော ကောသဝန္ဓိတော၊
သာဟိစ္စရဟိတော ပဂ်ၢ,မူကော (ဂေါ) တက္ကဝိဝဇ္ဇိတော။ ။

ဂင်းဂါထာအရ-မှတ်လွယ်ရန်-မြန်မာဘာသာ ရှစ်လုံးဖွဲ့ကာဗျ။ ။

သဒ္ဒါမဲ့ ဆန်း၊ သူကန်း,ခေါ်တွင်၊
တက်ကျမ်းမရ၊ သူဒေ,ဖြစ်အင်၊
အလင်္ကာချို့၊ သူကျို့,အသွင်၊
ဘိဓါန်ကင်း၊ နားပင်း,ဖြစ်ဘို့ပင်။ ။

အာယုဗ္ဗေဒ ခေါ် ဆေးကျမ်းမျိုးကို [ဝေဒေါဂ်]-ဟု ခေါ်သည်။

၁၁၁။ ။ဒ္ဓုတိဟာသော (ပုရာဏ-,
ပ္ပဗေဒ္ဓော ဘာရတာ-ဒိကော၊
နာမပ္ပကာသကံ သဒ္ဒံ,
ရုက္ခာ-ဒိနံ) နိဃဏ္ဍု(သော)။ ။

(၁၁၁) ဘာရတာ ဒိကော၊ ဘာရတယုဒ္ဓကထာ- စသော၊ ပုရာ ရဏ္ဍ ပ္ပဗေဒေါ၊ ရှေးစကားဟောင်း အစဉ်သည်၊ ဋ္ဌတိဟာသော၊ ဋ္ဌတိ ဟာသ မည်၏။ ၁။ ရာဇာဒိနံ၊ သစ်ပင် စသည်တို့၏၊ နာမပ္ပကာသကံ၊ အမည်ကို ပြတတ်သော၊ သဒ္ဒ၊ ကျမ်းသည်၊ နိဃဏ္ဍု၊ နိဃဏ္ဍုကျမ်း မည်၏။ ၀ါ၊ အဘိဓါန်-ကျမ်းမည်၏။ [နာမလိင်္ဂါ၊ နုသာသနု, ကောသ ပုန်တို့လည်း၊ ၎င်းကျမ်း၏ အမည်ဟောမျှားပင်၊]သော၊ နိဃဏ္ဍု၂ သဒ္ဒါ-ပုလ္လိင်တည်း။ ။

၁-ဓမ္မတ္ထ ကာမ မောက္ခာနု၊ မုပဒေသ သမန္ဒ ိတံ။

ပုဗ္ဗ ဝုတ္တက ဝတ ယုတ္တ ံ၊ မိတိဟာသံ ပ စ ကွ ရေ။ ။မာဂ၀ ပြန်ဂါထာ။ ။ဤပုဒ်၌၊ (ဋ္ဌတိ) ကား နိဒဿနတ္ထနိပါတ်။ ။(ဟ) ကား၊ ကိရတ္ထနိပါတ် (အာသ) ကား၊ ပ၀တ္တိနတ္ထဟော၊ ကြိယာပုဒ်ဟု၊ သုံးပဒခွဲပြီး၊ အကျအနမှတ်သားကြလေ။ ။

ရင်း မာဂ၀ပြန် ဂါထာ၏ ဘာသာပြန်အနက်ကား။ ။သူတော်ကောင်းတရားဟူသော (ဓမ္မ) ၊ဥစ္စာ ဟူသော (အတ္ထ) ၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာဟူသော (ကာမ) ၊ နိဗ္ဗာန် ဟူသော (မောက္ခ) ၊ဤစတုစဝ်အကျိုးတို့ကို၊ ဩနန်းပြကြောင်းနည်းဥပဒေနှင့်တကွ ဖြစ်သော ရှေးဌ၊ ၀ါ၊ ရှေးဆရာတို့ပြောဆိုအပ်သော စကားဟောင်းအစဉ်နှင့်ယှဉ်သော (ဘာရတ) စသော ပုရာဏ်ကျမ်းမျိုးကို၊ ဋ္ဌတိဟာသကျမ်းမည်၏ဟူ၍၊ ၀ါ၊ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့ဘူးသတဲ့- ဟူသော မြတ်ဗုဒ္ဓာဘာသာပြန်အနက်အရ၊ ဋ္ဌတိဟာသမည်၏-ဟူ၍၊ ရှေးပညာယှဉ်များ၊ မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ ။အထက်ဂါထာနံပါတ် (၄၁၂) နှင့် ညီလေ။ ။

၂-[မုဒ္ဒဇ ပဌမကွဲရာနှင့် (နိဃဏ္ဍု) ဟု ပါဠိမှန်ယှိစေ]။

၁၁၂။ ။(ဝိတဏ္ဍ သတ္ထံ ဝိညေယ္ယံ,
ယန္တံ) လောကာ ယတံ (ဋ္ဌတိ)၊
ဂေ.ဠုဗာ (တုံ.ကြိယာကပ-,
ဝိကပ္ပေါ ကဝိနံ ဟိတော)။ ။

(၁၁၂) ယံဝိတဏ္ဍ သတ္ထံ၊ အကြင်ပညာယှဉ်တို့၏ စိတ်နှလုံးကို အထူး သဖြင့်တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေတတ်သောကျမ်းသည်၊ မာတ္ထိ၊ ၏၊ တံ၊ ထိုကျမ်းကို၊ လောကာယတံ ဋ္ဌတိ၊ လောကာယဘာ- ကျမ်းမည်၏ဟူ၍၊ ဝိညေယ္ယံ၊ သိအပ်၏။ တု = ဒုံ၊ ကဝိနံ၊ ပညာယှဉ်တို့အား၊ ၀ါ၊ တို့၏၊ ဟိတော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော၊ ၀ါ၊ အကျိုးအပွါးဖြစ်သော၊ ကြိယာ-ကပ္ပဝိကပ္ပေါ၊ ကြိယာကပ္ပ ဝိကပ္ပ-ဟု ဆိုအပ်သော၊ ၀ါ၊ ပညာယှဉ်တို့၏ အမှုအရာ- ဟု ဆိုအပ်သော. ကဗျာ ဗန္ဓ ဖွဲ့ခြင်း အာဒိအာရုဏ်ကို အထူး

ကြီစည်ရာ ဖြစ်သော၊ အလက်ာ ကျမ်း မျိုး အထူးသည်၊ ကေဠုဘံ၊ ကေဠုဘမည်၏။ နပုန်းလိုင်။ ။

၁၁၃။ ။အာစျာယိကော.(ပလဒ္ဓဏ္ဍာ,)
(ပဗန္ဓ ကပ္ပနာ) ကထာ၊
ဒဏ္ဍာ နိတ္တ-(ဏ္ဍ သဏ္ဌသ္မိ),
ဂဏ္ဌေနာ (တု) ပဝတ္တိ (စ)။ ။

(၁၁၃) ဥပလဒ္ဓဏ္ဍာ၊ တစုံတယောက်သော ပညာယ္မို ဂုဏ်ကိုလ်သည် ရအာပ်သိအင်သော အကျိုးယ္မိသောအနှဲ့ဗန္ဓအထူးသည်၊ အာစျာယိကာ၊ အာစျာယိကာ မည်၏။ ပဗန္ဓကပ္ပနာ၊ အစဉ်အားဖြင့် ကြီစည်အ်ပ်သော "ကာဒမ္ဗရီ"စသော ကာဗျဝိသေသမျိုးသည်၊ ကထာ၊ ကထာမည်၏။ ဏ္ဍတ္ထိုလိုင်။ ဒဏ္ဍာနိတိ၊ ဒဏ္ဍာနိတိ, သန္ဓေါသည်၊ အဏ္ဍသဏ္ဌသ္မိ၊ အကျိုးစီးပွါးကို၊ ဆုံးမခြင်-ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော၊ နိတိကျမ်း, ဓမ္မသတ်ကျမ်းမျိုးခို့ဖြစ်၏။ "စာဏက္ကာ"-စသော ဆရာတို့ ပြုစိရင်အ်ပ်သော "အဏ္ဍသဏ္ဌ"- ကျမ်းမျိုးခို့၊ ဒဏ္ဍာနိတိ,သန္ဓေါဖြစ်၏။ ဟူ၍၊ မှတ်အင်၏။ ၁ ။

၁-တု = ပါး၊ ဂုဏ္ဍနှ,ပဝတ္တိ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ သတင်းစကားအမည်တည်း။ ဂုဏ္ဍနှ (ပုံ) ပဝတ္တိ(ထိ)။ ။ဝါတ္ကာ,ဥဒန္တတို့လည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။

၁၁၄။ ။သညာ.ဆာ.ဂၢ သမညာ (စာ-),
ဘိဓာနံ နာမ.မဂ္ဂယော၊
နာမမေယျာ.ဓိဝစနံ,
ပဒိုဝါကျံ (တု စော-)ဏ္ဍရုံ။ ။

(၁၁၄) သညာ, အာချာ, အဂ္ဂါ,သမညာ, အဘိဓာန, နာမ, အဂ္ဂယ, နာမမေယျ,အဓိဝစန၊ ဤ၊ ၉-ပုဒ်ကား၊ အမည်သညာ၏ အမည်တည်း၊ သညာစသော- ၄-ပုဒ်ကား၊ ဏ္ဍတ္ထိုလိုင်။ အဂ္ဂယ- သန္ဓေါ ပုလ္လိုင်။ အကြောင်းနပုန်းလိ ချည်းတည်း။ တု = ခဲ့၊ ပဒိုဝါကျ, ဥဏ္ဍရု၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ အားပြေစကား၏ အမည်တည်း၊ နပုန်းလိုင်။

၁၁၅။ ။ပမ္ပော (ဒ္ဒိသ္ဝ-)နုယောဂေါ(စ),
ပုဗ္ဗာ (ပျထ) [နိဒဿနံ၊
ဥပေါ့ဃာဘော(စ) ဒိဋ္ဌန္တော,
(တထော)-ဒါဟရဏံ (ဘဝေ)။ ။

(၁၁၅) ပဋ္ဌ,အာနုယောဂ, ပုဏ္ဏာ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ အမေး ပုဏ္ဏာ ပြဿနာစကား၏ အမည်တည်း။ ဒုတိယ၊ ပဋ္ဌာ- သဒ္ဒါ။ လ။ ၏။ အာနုယောဂ, သဒ္ဒါပုလ္လင်၊ ပုဏ္ဏာ သဒ္ဒါ။ ဋီကာလိုင်။ ၁ အထပါး၊-နိဒဿန, ဥပေါ ဿာတ, ဒိဋ္ဌ-ဆုံ,-ဥဒါဟရဏာ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ ဘဝ၀၊ ဥဒါဟရဏ်၏ အမည်သည်ဖြစ်၏။ နိဒဿန,ဥဒါဟရဏ-သဒ္ဒါ- ၂-ခု နုပုန်းလိုင်။ အကြင်း-ပုလ္လင်။ ။

၁-(က) ဤတွင် (ပဓောတိသ) ဟု အလုံးစုံစာများမှာယိုကြ၏။ သို့ယိုသော်လည်း (ပြ = ပဏ = ပ = သံ-ပါ-မာ-ဟူသော ဘာသာသုံးရပ်-ပကတိပုဒ်သည်၊ သင်္ဂီတ ကျမ်းများအလို (ပုလ္လိုင်) သာ၊ ပါကတကျမ်းများအလို- (ပုလ္လိုင်နှင့်ဋီကာလိုင်) သာဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤငါတို့သာသနာက မာဂဓကျမ်းဂန်များမှာလည်း၊ ပါကတ ဘာသာ ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ (ပုလ္လိုင်နှင့်ဋီကာလိုင်) သာယိုသင့်သည်၊ သို့ဖြစ်ရကား (တိသ) ဟု ပါဠိမယိုစေရ၊ (ဒ္ဒ) -ဟုသာ၊ ပ ဋ္ဌမှန်ယိုစေရမည်။ ၄-၂-၀၊ ပါကတ ပကာသ, စသည်ဌ ကြည့်လေ။

(ခ) ဤ(ပြဿနာ) ဟူသော ဝေါဟာရကား၊ (ပြ) ဟူသော (သင်္ဂီတ) ဘာသာ ပုဒ်ရင်းမှ၊ ပါကတဘာသာ သဒ္ဒါနည်းအစီအရင်မျိုးဖြင့်ဖြစ်လာသော ဝေါဟာရသာတည်း။ ထိုကြောင့် (သ) မှာ ဖွေးဘော်မဲ့နှင့် (ပြဿနာ) ဟု ကျနမှန်ကန်စွာ ရေးဘတ်တတ်ကြ စေရမည်။ (ဿ) မှာ ဖွေးဘော်နှင့် (ပြဿနာ) ဟု မရေးဘတ်ကြလင့်၊ သတိပြု။

၁၁၆၊ ။သမာသံခေပ သံဟာရော,
သမာသော သင်္ဂဟော (ပျထ)၊
(သတန္ဓာရယသိ-ကျာ-ဒျ-),
ဒ္ဒန္ဒာနံ (တုဏ္ဍ ဘာသနံ)။ ။

(၁၁၆) သမာ,သံခေပ, သံဟာရ, သမာသ, သင်္ဂဟ၊ ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊အကျဉ်း၏ အမည်တည်း။ ၂ သမာ, သဒ္ဒါဋီကာလိုင်၊ အကြင်း-ပုလ္လင်၊အထ - ပါး၊တွင်၊ သင်သည်၊ မေ၊ ငါ၏။(ထည့်) သတ်၊ အရာ သော ကြေးမြှိုကို၊ ခေါရယသိ၊ ဆောင်ယူ ချေးယူ၏။ ဋီတိ- အာဒိ၊ဤသို့ အစယိုသော၊တုဏ္ဍဘာသနံ၊မဟုတ်မမှန်-အချည်းနှီးပြောဆိုခြင်းသည်၊ အဒ္ဓာကျွာနံ၊ အဒ္ဓာကျွာနု "မဟုတ်မမှန်စွပ်စွဲခြင်း၊ ဝါ၊ မဟုတ် မမှန် တရားတဘောင်စွဲးဆိုခြင်း"-မည်၏။ နုပုန်းလိုင်။ ။

၁-အထက်အနေကတ္ထဋ္ဌ မလာသော "သံခေပ" သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ-မှတ်ရန်ရစနာ ဂါထဒ္ဒ။

"သံခေပေ၊ သံဂဟာ- ကာရေ, ပုဗ္ဗေ ဆန္ဒေ တ္ထ ဘာ ဝ"။

သံခေပေါ်သံခေပသဒ္ဒါသည်၊သံဂဟာ၊ကာရေ၊အကျဉ်းဟူသောအနက်၊ အခြင်းအရာ ဟူသော အနက်၌လျှင်း၊ ပုဗ္ဗေ၊ အပေါင်းအစုဟူသော အနက်၌လျှင်း၊တထာ၊ ထိုမှ တပါး၊ဆဋ္ဌေ အဖုံးဟူသောအနက်၌လျှင်း၊ဘဝေ၊ ၏။ ။

၂–ဤအရာမှာ၊ဒ္ဝိကာ၌၊ (သမာ)ပုဒ်ကို၊ ပယ်နုတ်၍ ပရိယာယ် (၄)ပုဒ်ဟု အဆိုရှိသည်။ ။

၁၁၇။ ။ဝေါဟာရော(တု) ဝိဝါဒါ(-ထ),
သပနံ သပထော (ပိ၈)၊
ယသော သိလောကော ကိတ္တိ-(ဏ္ဍိ)
ဃောသနာ(တု-ဗွ သဒ္ဒနံ)။ ။

(၁၁၇) တု = အံ့၊ ဝေါဟာရ,ဝိဝါဒ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ တရားတဘောင် စွဲးဆိုငြင်းခုံခြင်း၏ အမည်တည်း။ ပုလ္လိင်။အ၊ထ၊ ပါ၊ သပန, သပထ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ကျိန်ဆိုခြင်း၏ အမည်တည်း။ အစဉ်အတိုင်း၊ နှပုန်းလိင်-ပုလ္လိင်။ ယသ,သိလောက,ကိတ္တိ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ကျော်စောခြင်း၏ အမည်တည်း။ ဏ္ဍိ၊ ကိတ္တိ သဒ္ဒါ ဏ္ဍိလိင်တည်း၊ အကြွင်းပုလ္လိင်။ တု = အံ၊ ဥစ္စသဒ္ဒနံ၊ ကျယ်စွာသော အသံကို ပြုခြင်းသည်၊ ဃောသနာ၊ ဃောသနာ-(ကြွေးကျော်သံ) မည်၏၊ ဏ္ဍိလိင်။ ။

၁၁۸။ ။ပဋိဃောသော ပဋိရဝေါ,-
(ထော-) ပညာသော ဝစီမုခံ၊
ကဏ္ဌနာ (စ) သိလာဃာ (စ),
ဝဏ္ဏနာ-(ထ)နဲတိ,ဃ,ုတိ။ ။

(၁၁۸) ပဋိဃောသ,ပဋိရဝ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ဝဲ (တင်)သံ။ ဝဲ(ထင်)သံ ၁၊ဝါ-အတုဖြစ်သော၊ အသံ၏ အမည်တည်း၊ ပုလ္လိင်၊အ၊ထ၊ ပါ၊ ဥ,ပညာသ, ဝစီမုခ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ အဦး အစ ဖြစ်သော စကား၏ (စကားမျိုး၏) အမည်ကည်း။ အစဉ်အတိုင်း၊ ပုလ္လိင်- နှပုန်းလိင်။, ကဏ္ဌနာ၊သိလာဃာ၊ဝဏ္ဏနာ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ မျက်ကွယ် ချီးမွမ်းခြင်း အနက်၌ ဖြစ်၏။ ဏ္ဍိလိင်၊၂ အ၊ထ၊ ပါ၊နဲတိ,ဃ,ုတိ။ ။

၁–ဤ၌ ပဌမကွဲရာ၊ ဒုတိယကွဲရာ၊ နှစ်မျိုး–ရှေးရိုးရေးထုံး၊ စပ်ထုံးယှိ၏။ ။
၂–ဤ ဒုတိယ–ပုဒ်၌၊ သ–မှာ လုံးကြီးတင်–ယှိ,ဝဲ,ဝ,ုနှင့်–၂–ချက်သင့်၊ (သိလာဃာ, ဃလ္ဘာ) (၂–၁၀၁–ဟော)။

၁၁၉။ ။ထောမနံ(စ) ပသံသာ-(ထ),
ကေကာ(နာဒေါ သိခဏ္ဍိနံ)။
(ဂဇာနံ) ကောဠုနာ ဒေါ-(ထ),
(မတာ) ဟောသာ(ဟယ.ဠ္ဍနီ)။ ။

(၁၁၉) ထောမန, ပသံသာ၊ ဤ ၄-ပုဒ်ကား မျက်မှောက်ချီးမွမ်းခြင်း၏ အမည်တည်း။ ထောမန- သဒ္ဒါနုပုနိုးလင်၊ အကြင်း-ရှုထိုလင်ချည်းတည်း။[1] သိခဏ္ဍိနံ,ဥဒေါင်းတို့၏ နာဒေါ,တွန်သံသည်,ကေကာ, ကေကာမည်၏ ၂။ ဇုထိုလင်။ ။ဂဇာနံ, ဆင်တို့၏ နာဒေါ, အစ်သံသည်, ကောဠု(ကုဠ)နာဒေါ, ကုဠုနာဒ,မည်၏။ ပုလ္လင်။ အထ, ပါ။ ဟယ.ဠ္ဍနီ, ခြင်းတို့၏ ဟည်သံကို, ဟောသာ, ဟောသာ ဟူ၍, မတာ, သိအပ်၏,ရှုထိုလင်။ ။

၁-ဋီကာမှာ။ ။ကဆ္ဆနာ မှစ၍, ပသံသာ အဆုံး, ခုနစ်ပုဒ်ကို သာမည (ချီးမွမ်း) ခြင်းဟု ဆို၏။ ။

၂-ဤအရာ၌-ဤစကားကို-အဘိဓါန်ဆရာသည်, အမရကောသ- စသော ဂေါဏိက သင်္ခေတကျမ်းများကို မှီ၍, ဆိုသည်။ သာသနိက ဖြစ်သော အသိတိနိပါတ် စူဠဟံ့သ, မဟာဟံ့သဇာတ် အဋ္ဌကထာများကိုမှီ၍, ဆိုပါမူကား, "ကေကာနာဒေါတု ဟံ့သာနံ"-ဟု, ဆိုသင့်၏။ ထိုကြောင့်, ၎င်းဇာတ် အဋ္ဌကထာများ၌, "ကေကာတိမ ကရုံဟံ့သာ" "အကရ-န္တိ မဟာသတ္တံ နိဋ္ဌာရေသုံ,ကေကာ.တိ အဇ္ဇနော သဘာဝရဝေန ကေကာ.တိ သဒ္ဒ မ.ကံ့သု"-ဟု, မိန့်တော်မူကုန်ပြီ။ ။

၁၂၀။ ။ပရိယာယော ဝေ၀စနံ,
သာကဿ (ကုစ) သံကထာ,
ဥပ၀ါဒေါ(ရ-) ပဏ္ဏောသာ-,
၀ဏ္ဏ၀ါဒါ-နု၀ါဒါ (စ)။
ဇနု၀ါဒါ-ပ၀ါဒါ-ဒိ,
ပရိ၀ါဒေါ (စ တုလျှဏ္ဍာ)။ ။

(၁၂၀) ပရိယာယ,၀ေ၀စန, ဤ ၂-ပုဒ်ကား, ဝေါဟာရ၏ ပရိယာယ်၏ အမည်တည်း။ အစဉ်အဖိုင်း-ပုလ္လင်-နုပုံနိုးလင်။ တု = ဒုတိ, သာကဿ,သံကထာ, ဤ ၂-ပုဒ်ကား, တကွတိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်း၏ အမည်တည်း,ရှုထိုလင်, ဥပ၀ါဒ, ဥပဏ္ဏောသ, အ၀ဏ္ဏ၀ါဒ, အနု၀ါဒ,

ဇနဝါဒ,အာပဝါဒ,ပရိဝါဒ၊ ဤ ၇-ပုဒ်တို့ကား၊ တူလျှံ့ထွာ၊ ကျေးဇူးမဲ့ စွပ်စွဲပြောဆိုခြင်းအာနက်၌ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တူသောအာနက် ယှဉ်ကုန်၏။ ပုလ္လင်။ ။

၁၂၁။ ။ခေပေါနိန္ဒာ(တထာ)ကုဏ္ဍာ,
ဖိဂုဏ္ဍာ ဂရဟာ (ဘဝေ)၊
(နိန္ဒာ ပဇ္ဇော ဥပါလဏ္ဍော),[1]
ပရိဘာသကာ(-မုဠ္ဍဟေ)။ ။

(၁၂၁) ခေပ,နိန္ဒာ,ကုဏ္ဍာ,ဖိဂုဏ္ဍာ,ဂရဟာ၊ ဤ ၅-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၏အမည်သည်ဖြစ်၏။ ခေပ-သဒ္ဒါ-ပုလ္လင်၊ အကြွင်း-ဏ္ဍိုလင်၊ နိန္ဒာပဇ္ဇော၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ရှေးယှဉ်သော၊ ဥပါသဏ္ဍော၊ ချုတ်ချယ်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ အပြစ်တင်ခြင်းကို၊ ပဏ္ဍာသကံ၊ ပရိဘာသကာ- ဟူ၍။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။ နုပုနိုးလင်။ ။

၁-ဥပါလဏ္ဍ,ဟု(လ)နှင့်သာသင့်၊ (ရ)ကောက်မသင့်။

၁၂၂။ ။(အဗ္ဗာနုရိယ ဝေါဟာရ-,
ဝသေန ယာ ပဝတ္တိတာ)၊
အတိဝါကျံ (သိယာ ဝါစာ,
သာဒိတိဏ္ဍမ ဒိပနီ)။ ။

(၁၂၂) ယာဝါစာ၊ အကြင် စကားကို၊ အဗ္ဗာနုရိယဝေါဟာရ ဝသေန၊ ရှစ်(ဂ)ပါးသောသူယုတ်တို့၏ ဝေါဟာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၁၊ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဝါ၊ ပြောဆိုအပ်၏၊ ဒိတိဏ္ဍမ.ဒိပနီ၊ လွန်ကျူးခြင်းကိုပြုတတ်သော၊ သာဝါစာ၊ ထိုစကားသည်၊ အတိဝါကျ၊ အတိဝါကျ မည်သည်၊ သိယာ၊ ၏။ နုပုနိုးလင်။ ။

၁-ဤ၌ "အနုရိယ ဝေါဟာရ ရှစ်ပါး"- ဟူသည်ကား၊ (၁) အဒိဋ္ဌ- ကို ဒိဋ္ဌ-ဟု၊ ပြောဆိုခြင်း။ (၂) အသုတ ကို-သုတ၊ (၃) အမုတ-ကို-မုတ၊ (၄) အဝိညာတ-ကို၊ ဝိညာတ၊ (၅) ဒိဋ္ဌ-ကို၊ အဒိဋ္ဌ၊ (၆) သုတ-ကို၊ အသုတ၊ (၇) မုတ-ကို၊ အမုတ၊ (၈) ဝိညာတ-ကို၊ အဝိညာတ-ဟု၊ ပြောဆိုခြင်း၊ ပေါင်း-၈-ပါးတည်း။ ။

မှတ်ရန် ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာ-

(က) ဒိဋ္ဌ,သုတ၊ နောက် မုတ,၊ ထပ်ပြီ ဝိညာတာ,။
(ခ) တပါးတပါး၊ နှစ်ပါးပြား၊ မှတ်သားအဋ္ဌကာ။
(ဂ) သူယုတ်ပြောကြား၊ ဤစကား၊ မှတ်သားကျမ်းဌာလာ။

၁၂၃။ ။(မုဟုန္တာ သာ)-နုလာပေါ-(ထ),
ပလာပေါ-(နုတ္ထိကာ ဝိရာ)၊
(အာဒေါ ဘာသ ဏ မာ-)လာပေါ,
ဝိလာပေါ (တု) ပရိဗ္ဗဝေါ။ ။

(၁၂၃) မုဟုန္တာသာ၊များစွာ-အာဘန်ဘန် ပြောဆိုခြင်းသည်၊ အနုလာပေါ၊ အနုလာပမည်၏၊ပုလ္လိင်၊အထ၊ ပါး၊အနုတ္ထိကာ-ဂိရာ၊ အကျိုးမယှဉ်သောစကားသည်၊ဝါ = ပုဗ္ဗာ- ပရသမ္ဗန္ဓတ္ထမယှဉ်-၍၊ မစပ် မဆိုင်သောစကားမျိုးသည်။ ၁ ပလာပေါ၊ ပလာပ,မည်၏၊ ပုလ္လိင်၊ အာဒေါ၊ ရှေးဦးအစ၌၊ ဘာသဏံ၊ ပြောဆိုခြင်းသည်၊ အာလာပေါ ၂ အာလာပ, မည်၏။တု = အံ့၊ ပရိဗ္ဗဝေါ၊ ငိုကြွေး၍ ပြောဆိုသော စကားသည်၊ ဝိလာပေါ၊ ဝိလာပမည်၏။ ပုလ္လိင်၊ ။

၁—ရင်းစကားမျိုးကို၊အထက်မြန်မာပြည်သားများက၊ "ပတောက်ပရစ် ပြောဆိုခြင်း" ဟု—သုံးစွဲးပြော့ဆိုကြ၏။ ။

၂—ဤ၌(အာ) ဒီဃနောင် (လာ) မှာ လ, သံယုဂ် မပါစေဘဲ၊ (အာလာပ) ဟု သင်္ခတ၊ ပါဂတ ဘာသာ၊လိပျန္ဟရ.လေခန္ဟရများနှင့်အညီ ပုဒ်နေကျန် မှန်ကန်စွာ ယှိစေရမည်။

မြန်မာ စာများမှာ(အလ္လပ) ဟု အ,ရဿနောင်၊(လ)ဖွေးဘော်နှင့်၊ အလွန်အပျက်များသည်၊သတိယှိကြစေ။

၁၂၄။ ။ဝိပ္ပလာပေါ ဝိရောဓောတ္တိ,
သန္ဓေသော-တ္တိ(တု) ဝါစိကံ၊
(သမ္ဘာသနံ,) သလ္လာပေါ,
(ဝိရောဓ ရတိတ ဒ္ဒိထု)။ ။

(၁၂၄) ဝိရော ဓောတ္တိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော စကားသည်၊ ဝိပ္ပလာပေါ၊ ဝိပ္ပလာပ,မည်၏။ ။ပုလ္လိင်။တု = အံ့၊သန္ဓေသောတ္တိ၊ သန္ဓေသကထာသည်၊ ဝါ၊ အကြောင်းအကျိုးပြု၍၊ ပြောဆိုသောစကားမျိုးသည်၊ ဝါ၊ မှာထားလိုက်သောအကြောင်းကို- ပြောဆိုသော စကားမျိုးသည်၊ ဝါစိကံ၊ ဝါစိက မည်၏။ ။နပုန်းလိင်။ (တနည်း) ဝါစိကံ၊ တမန်သည် စသည်တို့၏ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုအပ်သောအမှာ၊ သတင်းစကားမျိုးသည်၊ သန္ဓေသောတ္တိ၊ သန္ဓေသကထာ, မည်၏။ ဏတ္တိလိင်။ တု = အံ့။ မိထု၊

အရှင်းရှင်း၊ ဝိရောဓရေဟိကံ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကင်းသော၊ သမ္ဘာဝသနံ၊ အတူတကွ ပြောဆိုသောစကားသည်,သလ္လာပေါ၊ သလ္လာပ,မည်၏။ ။ ၀ုလ္လ ။ ။

၁၂၅။ ။ဖရုသံ (နိဗ္ဗုန်ရံ ဝါကျံ),
(မနုညံ) ဟဒယင်္ဂမံ၊
သံကုလံ (တု) ကိလိဋ္ဌံ (စ),
(ပုဗ္ဗာဃရ ဝိရောဓိနီ)၊ ။

(၁၂၅) နိဗ္ဗုန်၏ ကြမ်းထမ်းသော၊ဝါကျံ၊ စကားသည်၊ဖရုသံ၊ ဖရုသ မည်၏။ မနုညံ၊ နှစ်သက်ဘွယ်သောစကားသည်၊ဟဒယင်္ဂမံ၊ ဟဒယင်္ဂမ မည်၏။ ဟဒယင်္ဂမ၊ သူတပါးတို့စိတ်နှလုံး ၂ သို့သက် ဝင်စေနိုင်သော စကား။ တု - အံ့၊သံကုလ,ကိလိဋ္ဌ၊ ဤ၊ ၂ ပုဒ်ကား၊ပုဗ္ဗာ၊ပရ ဝိရောဓိနီ၊ ရှေ့နောက်ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောစကားခို ဖြစ်၏။ ။

၁–ဤခို (ဟ) မှာ လုံးကြီးတင် နှင့် (ဟိဒယင်္ဂမ) လည်း၊ အဲသင့်ပင်ဟု မှတ်။ (၁–၁၂၈–ဟေ) (၁၅၂–၂၇၀–၇၂၁–၈၅၁) ဂါထာတို့ခို– (ဟဒယ)ပုဒ်မှာလည်း၊ ထို့အတူပင်မှတ်။

၂–ဤ"နှလုံး"–ဟူသော ဝေါဟာရခို၊ နေ့ဝယ်၊ ဟထိုးမှာ၊ စသတ်မပါစေဘဲ၊ ရှေးလက်ဘကြီးများနှင့်အညီ၊သတ်ပုံမှန်ကန်စွာရေးတတ်စေရမည်။အကိုးကား "နှလုံးများဖွယ် ဟိလှ၏။,အဆုံးများဝယ်ငြိလှ၏။ပခုံးပါးဝယ် ထိလှ၏။" သျှင်တောဇောသာရ--ဆိုရတု။ ။
"တရုံးတင့်လှာ၊ နှလုံးဖြင့်သာ၊ အကုံးပွင့်ခါ"၊ စိတ်နှလုံးမှာ၊ ရေးသားရာ၊ နှ မှ စသတ်ကင်းစေလတ်။ ။

၁၂၆။ ။(သမုဒါယတ္ထ ရဟိတ-)
မဗဒ္ဓ–(မိတ်ကိုတ္ထိတံ)၊
ဝိတထံ (တု) မုသာ စာ-ထ),
(သို့မဟုတ်)
"အာဟာတံ (တု) မုသာတ္ထ ယံ",
(ဖရုသာဒိ တိ လိဂ်ကာ)၊ ။

(၁၂၆) သမုဒါယတ္ထ ရဟိတံ၊ အပေါင်းဖြစ်သောအနှက်မှ ကင်းသောစကားကို၊ အဗဒ္ဓံ ဓုတိ၊အဗဒ္ဓ ဟူ၍,ကိုတ္ထိတံ၊ဆိုအပ်၏။တု၊ အံ့၊

မုသာ၊ ချွတ်ယွင်းသောစကားသည်၊ ဝိတထံ၊ ဝိတထမည်၏။(တနည်း) ဣ = အုံ့၊မုသာဣ၊ အလွန်ချွတ်ယွင်းသောအနက်ယှိသော၊ ယံ၊ အကြင် ဝိန်းမမြို့မသား- စသောစကားမျိုးသည်၊ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသည်၊ အာဟာတံ၊ အာဟာတမည်၏။ ၁ ဗရာသာဒိ၊ ဗရာသ-အစ၊ ဝိတထ- (သို့) မဟုတ်) အာဟာတ၊ အဆုံးယှိသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ တိလိဂီကာ၊ လိင် သုံးပါးဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ။

၁-ဤသို့နှစ်နည်း ယောဇနာသော အနက်တို့တွင်၊ ပဌမအနက်ကား "ဝိတထန္တု၊ မုသာစာထ"-ဟု၊ယှိသောပါဠိအရတည်း။ ။

ဒုတိယ-အနက်ကား၊အမရကောသ စာကိုယ်၊ ဋီကာအစောင်စောင်၊ ဟိန္ဒီ, ဗင်္ဂါလီ၊ သီဟဠာ နုဝါဒများနှင့်အညီ၊ "အာဟာတန္တု၊ မုသာ-ဣတိ" - ဟု အမှန်ယှိသော ပါဠိ အရတည်း။ ။

ဗျာချာသုဓာ၊မည်သော၊အမရကောသ-ဋီကာလာ "အာဟာတ"ပုဒ်၏ "အတ္ထုဒ္ဓါရ-ဂါထာ မာဂဓပြန် ပါဠိအနက်"

အာဟာတံ ဂုဏိတေစာပိ၊တာဒ္ဒိတေစ မုသာဣကေ၊
သိယာ ပုရာဏဝေဒေပိ၊ နဝ ဝေဒေ ဝိတာနကေ။ ။

အာဟာတံ၊ သုံးလိင်ဆံသော, 'အာဟာတ,သဒ္ဒါသည်,၊ ဂုဏိတေစာပိ၊ ဂဏန်းမြောက် ခြင်းခံ့လည်းကောင်း၊တာဒ္ဒိတေစ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ခံ့လည်းကောင်း၊ [စ-ဖြင့်, 'ဥတ, အနက်ကိုလည်းယူ]။မုသာဣကေ၊လွန်စွာချွတ်ယွင်းသော အနက်ယှိသော စကားခံ့လည်း ကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

'အာဟာတံ၊နပုန်းလိင် အာဟာတ,သဒ္ဒါသည်၊ ပုရာဏဝေဒေပိ၊ အဝတ်ဟောင်းခံ့လည်း ကောင်း၊ နဝ ဝေဒေ၊ အဝတ်သစ်ခံ့လည်းကောင်း၊ ဝိတာနကေ၊ အကျယ်အနံ့ခံ့လည်း ကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ [စ၊ အပို့၊ ဝိ သဒ္ဒါများဖြင့်၊ ပုလ္လိင်ဝိုက-အာဟာတ သဒ္ဒါ၏, 'မုရိုးစည်၊စစ်စည်'-စသော အနက်များကိုလည်း၊သင်္ဂြိဟ်လေခြီး။]။ ။

၁၂၇၊ ။သမ္မာ (ဗျယံစာ-) ဝိတထံ,
သစ္ဆံ တစ္ဆံ ယထာ တထံ၊
(တဗ္ဗန္တာ တိသ-) လိကံ (တ),-
သစ္ဆံ ဝိဏ္ဏာ မုသာ (-ဗျယံ)။ ။

(၁၂၇) သမ္မာ,အဝိတထ,သစ္ဆ,တစ္ဆ (တစ္ဆ) ယထာတထ၊ဤ၅-ပုဒ်ကား၊မှန်ကန်သောစကား၏ အမည်တည်း၊အဗျယံ၊သမ္မာ,သဒ္ဒါ,နိပါတ် "အဗျယ"တည်း၊အကြွင်းနပုန်းလိင်၊တဗ္ဗန္တာ၊ ထိုမှန်ကန်သော အနက်ယှိသော၊ အဝိတထ၊ စသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ ဝ၊ မှန်ကန်သောစကား

ဟူသောဂုဏ်ဖြင့်၊ အထူးပြုအပ်သောအနက်ကို ဟောသော– အဝိတထ၊ စသော သဒ္ဒါတို့သည်၊တိသု၊ လိင် သုံးပါးတို့ဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ တဲ့ = အံ့၊ အလိက,အသစ္ဆ,မိန္တာ,မုသာ၊ ဤ၊၄–ပုဒ်ကား၊မမှန်သောစကား၏ အမည်တည်း၊ အဗျယံ၊ မိန္တာ,မုသာ၊ သဒ္ဒါ၊ ၂–ခု၊ နိပါတ် "အဗျယ"–တည်း။ အကြွင်း–နပုန်းလိင်။ ။

၁၂၈။ ။ရဝေါ နိနာဒေါနိနဒေါ(စ)သဒ္ဒေါ,
နိလ္လောသ နာဒဒ္ဓနု (ယောစ)ရဝေါ၊
အာရော သံရော ဝိရော ဃောသော–,
ရဝါ သုတိ(–ဣ) သရ နိဿနာ(စ)။ ။

(၁၂၈) ရဝ, နိနာဒ, နိနဒ, သဒ္ဒ, နိလ္လောသ, နာဒ, ဒနု, ရော, အာရော, သံရော, ဝိရော, ဃောသ, အာရဝ, သုတိ, သရ,– နိဿနာ၊ ဤ ၁၆–ပုဒ်ကား၊ အသံ၏ အမည်တည်း၊ ဣဣ၊ သုတိ သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်တည်း၊ အကြွင်း–ပုလ္လိင်။ ။

၁၂၉။ ။(ဝိသဒ္ဒ မဒ္ဒ၊ ဝိညေယ္ယာ,
သဝဏ်ိယာ ဝိသာရိနော၊
ဗိန္ဒု၊ ဂန္ဓိရ နိန္နာဒိ,
တွေဝ.မဒ္ဒဂ်ိကော သရော)။ ။

၁၂၉။ ။ဝိသဒ္ဒ၊ သန်ရှင်းသည်၊ မဒ္ဒ၊ သာယာသည်၊ ဝိညေယ္ယ၊ သိလွယ်သည်၊ သဝဏ်ိယ၊ နာပျော်ဘွယ်ယှိသည်၊ အဝိသာရိ၊ ဖရိဖရဲမကဲ့သည်၊ ဗိန္ဒု၊လုံးသည်၊ ဂန္ဓိရ၊ နက် (ရှိုင်း,ဌမ်း) သည်၊ ဝါ၊ရှည်၊ (ရှ)သည်၊ နိန္နာဒိ၊ပဲ့တင်ထပ်သည်၊ ပဲ့ထင်ထပ်သည်၊ ဇာတိဇဝံ၊ ဤသို့၊ သရော၊ "မြတ်စွာဖုံးရုံးသခင်၏" အသံတော်သည်၊ အဒ္ဓဂ်ိကော၊ အဂ်ီါရှစ်ပါးယှဉ်၏။ ။

၁၃၀။ ။(တိရိဿာနု ဂတာနံ ဟိ,–
ရုတံ) ဝသိတ-(မုစ္ဆတော)၊
ကောလာဟလော ကလကလော,
ဂိတံ ဂါနံ(စ) ဂိတိကာ။ ။

(၁၃၀) တိရိဿာနာ ဂတာနံ၊ တိရိဿာန်တို့၏ ရုတံ၊ မြည်သံတွန်သံကို၊ ဝသိတံ၊ ဝသိတဟူ၍ ဥစ္ဆတော၊ ဆိုအပ်၏။ နပုန်းလိင်။ ။

ကောလာဟလ, ကလကလ၂ = ဤ- ၂-ပုဒ်ကား၊ များစွာသောသူတို့၊ ကပေါင်းတည်းကြွေးကျော်သံ၊ ဆူညံသံ၏ အမည်တည်း။ ပုလ္လင်။ ။ ဂိတ, ဂါန, ဂိတိကာ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ သီချင်းသီဆိုသံ၏ အမည်တည်း။ ဂ၀ိတိကာ-သဒ္ဒါ ဈုတ္တိလင်၊ အကြွင်းနှပုနိုးလင်။ ။

၁- ဤ (တိရိစ္ဆာန) ပုဒ်၌- ရ- မှာ- ပါကတဘာသာများနှင့်အညီ၊ လုံးကြီးအတင်နှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

အတင်မဲ့နှင့်၊ (တိရစ္ဆာန) ဟု-ပုဒ်ပျက်၊ ပါ၌ပျက် မယှိစေရ။

အထက်အထက် ဤပုဒ်မျိုး၌- ဤအတူပင်တည်း။

၂- ဤပုဒ်၌၊ သင်္ခတ ပါတကျမ်းများနှင့်အညီ (ကလ ကလ) ဟု ရှေ့ (လ) အက္ခရာနောက်၊ (ကာ) အက္ခရာနှင့်၊ ပါ၌မှန်ယှိစေ၊ (ဟ) နှင့် (ကလ ဟလ) ဟု ပါ၌ပျက်တတ်သည်၊ သတိပြု၊ ဋီကာ၀စနဆွဲပြုပုံ၊ ဆင်ခြင်ရမည်၊ ဆင်ခြင်လေ။

၁၃၁။ ။(သရာ သတ္တ တယောဂါ မာ,
ဧ ကဝိသတိ မုဆ္ဆနာ၊
တာနာ စေ ကူနပညာသ,
ဈုဗ္ဗေတံ) သရမဏ္ဍလံ။ ။

(၁၃၁) သတ္တသရာ၊ အာသံ ၇-ပါးတို့သည်၊ ဟောကြို၊ နိ၏။ တယောဂါ မာ၊ ၃-ပါးသော အာသံအာပေါင်းတို့သည်၊ ဟောကြို၊ နိ၏။ ဧကဝိသတိ မုဆ္ဆနာ၊ ၂၁-ပါးသော စောင်းတီးသံတို့သည်၊ ဟောကြို၊ နိ၏။ ဧကူနပညာသ-တာနာစ၊ ၄၉-ပါးသော တာန မည်သော အာသံတို့သည်လည်း၁၊ ဟောကြို၊ နိ၏။ ဈုတိဧတံ၊ ဤအလုံးစုံသည်၊ သရမဏ္ဍလံ၊ အာသံအာပေါင်းမည်၏။ ။

၁- (တာ နာ စေ ကူနပညာသ) ဟု အစဉ် (တ) ဝမ်းပူရေးချ၊ ရင်းနှောင် (နှ) ငယ်ရေးချ၊ ရင်းနှောင် (စ) လုံး သဝေထိုးနှင့်၊ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ အလုံးစုံ ခရာရေးစာများမှာ၊ အစဉ် (ဌ) ဝမ်းပဲးရေးချ၊ နာ,နှောင်၊ (နှ) ငယ်၊ သဝေထိုးနှင့် (ဌာနာနေကူန) ဟု၊ အပျက်ချည်းသာ ယှိကြသည်၊ အထူးသတိပြုလေ။

(ပါကတ- အဘိဓာန်နှင့်၊ သင်္ခတအဘိဓာန်များကိုလည်း ကြည့်ကြလေ။

၁၃၂။ ။ဥသဘော ဝေ၀တော (စေ၀),
ဆဇ္ဇ ဂန္ဓာရ မဇ္ဈိမာ၊
ပဉ္စမော(စ) နိသာဒေါ- (တိ,
သတ္တေ ဘော ဂနိတာ သရာ)။ ။

(၁၃၂) ဥသဘာ၊ ဥသဘာ- အာသံ၊ ဝေဝတ၊ ဝေဝတ-အာသံ၊ ဆဇ္ဇ၊ ဆဇ္ဇ-အာသံ၊ ဂန္ဓာရ၊ ဂန္ဓာရ-အာသံ၊ မဇ္ဈိမ၊ မဇ္ဈိမ- အာသံ၊ ပဉ္စမ၊ ပဉ္စမ-အာသံ၊ နိဓာဒ၊ နိသာဒ- အာသံ၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဒေ၊ ဤအာသံတို့ကို၊ သတ္တသရာ၊ ၇-ပါးသော အာသံတို့ဟူ၍၊ ဂဒိတာ၊ ဆိုအာပ်ကုန်၏။ ။

၁၃၃။ ။(နဒန္တိ ဥသဘံ ဂါဝေါ,
တုရဂါ ဝေဝတံ ဘဃာ၊
ဆဇ္ဇံမ္ပ ယူရာ ဂန္ဓာရ-,
မဇ္ဈိမံ ကောဠာစ မဇ္ဈိမံ။ ။

(၁၃၃) ဂါဝေါ။နွားတို့သည်၊ ဥသဘံ၊ ရှေးဦးဖြစ်သော (ဥသဘ) မည်သောအာသံကို၊ နဒန္တိ၊အော်ကုန်၊ တွန်ကုန်၏။ တုရဂါ၊ မြင်းတို့သည်၊ ဝေဝတံ၊ ၂-ခုမြောက် ဝေဝတမည်သော အာသံကို၊ နဒန္တိ၊ ဟီကုန်၏။ ဘဃာ၊ ထိုမှတပါး၊ မယူရာ၊ ဥဒေါင်းတို့သည်၊ ဆဇ္ဇံ၊ ၃-ခု မြောက် ဆဇ္ဇ,မည်သော အာသံကို၊ နဒန္တိ၊ မြည်ကုန်၏။ အဘာ၊ ဆိတ်တို့သည်၊ ဂန္ဓာရံ၊ ၄-ခု မြောက်၊ ဂန္ဓာရ, မည်သော အာသံကို၊ နဒန္တိ၊အော်ကုန်၏။ ကောဠာ၊ ကြိုးကြာတို့သည်၊ မဇ္ဈိမံ၊၅- ခု မြောက် မဇ္ဈိမ, မည်သော အာသံကို၊ နဒန္တိ၊ မြည်ကုန်၏။ ။

၁၃၄။ ။ပဉ္စမံ ပရဝုဠ္ဘာဒိ,
နိသာဒမ္ပိစ ဝါရဏာ၊
ဆဇ္ဇောစ မဏ္ဍေ(ိ)မော ဂါမာ,
တယော သာဓာရဏာ တိစ။ ။

(၁၃၄) ပရဝုဠ္ဘာဒိ၊ကရိုက်ဌက်၊ဝါ၊ဥကြေဌက်စသည်တို့သည်၊ပဉ္စမံ၊ ၆-ခု မြောက် ပဉ္စမ, မည်သော အာသံကို၊ နဒန္တိ၊ နိ၏။ ဝါရဏာ၊ ဆင်တို့သည်၊ နိသာဒံ၊ ၇-ခု မြောက် နိသာဒ, မည်သော အာသံကို၊ နဒန္တိ၊ အာစ်ကုန်၏။ ။ဆဇ္ဇော၊ဆဇ္ဇ,မည်သော အာသံအပေါင်းလျှင်ငေး၊ မဏ္ဍေ(ိ)မော၊ မဏ္ဍေ(ိ)မ, မည်သော အာသံအပေါင်းလျှင်ငေး၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ တယောဂါမာ၊ ၃-ပါးသောအာသံအပေါင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ နိ၏။ (ဆဇ္ဇဂါမ,မဏ္ဍေ(ိ)မဂါမ,သာဓာရဏာဂါမ- ဟူ၍၊ သုံးပါးသော အာသံ အပေါင်းတို့ကို၊ မှတ်အာပ်ကုန်၏။ ဟူလို။ ။

၁၃၅။ ။သရေသု တေသု ပရွေကေ,
တိသော တိသောဟိ မုဏ္ဍနာ၊
သိယုံ တထေဝ တာနာနိ,
သတ္တ သတ္ကြော လဗ္ဘရေ။ ။

(၁၃၅) တေသု သရေသု၊ ထိုအသံ ၇-ပါးတို့တွင်၊ ပရွေကေ၊ တပါးပါးသော အသံတို့၌၊ တိသောတိသောဟိ မုဏ္ဍနာ၊ ၃-ပါး၊ ၃-ပါးသော စောင်းတီးခြင်းတို့သည်၊ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တထေဝ၊ ထို့အတူသာလျှင်၊ သတ္တ သတ္ကြော၊ ၇-ပါး၊ ၇-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တာနာစ၊ တာနု မည်သော အသံတို့ကိုလည်း၁၊ လဗ္ဘရေ၊ ရအပ်ကုန်၏။

၁- တပါး တပါးသော အသံ၌၊ ၇-ပါး၊ ၇-ပါးသော တာန မည်သော အသံတို့ကို သာလျှင်ရအပ်ကုန်၏။တပါးတပါးသောအသံ၌ ၇-ပါး၊၇-ပါးစီ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အသံ ၇-ပါး၌၊တာန မည်သော အသံ ၄၉-ပါးဖြစ်၏။ ။

၁၃၆။ ။တိသော ဒုဝေ စတသောစ,
စတသော ကမတော သရေ၊
တိသော ဒုဝေ စတသောတိ,
ဒ္ဒါဒိသတိ သုတိ သိယုံ)။ ။

(၁၃၆) ကမတော၊ အစဉ်အားဖြင့်၊ တိသော၊ ဥသာ, အသံ၏၊ "တာရ,ကလ, မန္ဒ-အားဖြင့်၊" ၃-ပါးသော အသံတို့လျှင်း၊ ဒုဝေ၊ ဒေဝတ အသံ၏၊"တာရ,မန္ဒအားဖြင့်၊" ၂-ပါးသော အသံတို့လျှင်း၊ စတသော၊ဆဇ္ဇအသံ၏၊ "တာရ, ကလ, မန္ဒ,ကာကသိ အားဖြင့်၊" ၄-ပါးသော အသံတို့လျှင်း၊ စတသော၊ ဂန္ဓာရ အသံ၏၊ ထို့အတူ ၄-ပါးသော အသံတို့လျှင်း၊ တိသော၊ မ၏ မအသံ၏။ "တာရ, ကလ, ကာကလိ အားဖြင့်၊" ၃-ပါးသော အသံတို့လျှင်း၊ ဒုဝေ၊ ပဉ္စမ,အသံ၏၊ "ကလ,ကာကလိ အားဖြင့်၊" ၂-ပါးသော အသံတို့လျှင်း၊စတသော၊နိသာဒ အသံ၏။"တာရ-စသောအားဖြင့်၊"၄-ပါးသော အသံတို့လျှင်းကောင်း၊ ဇုတိ၊ ဣသိ၊ သရေ၊ အသံ ၇-ပါးတို့၌၊ ဒ္ဒါဒိသတိသုတိ၊ ၂၂ ပါးသော အသံတို့သည်၊ သိယုံ၊နိ၏။ ။

၁၃၇။ ။(ဥစ္ဆုတရေ ရဝေ) တာရော ,-
(တာ-ဗျတ္တမရေ) ကလော၊
(ဂန္ဓိရေတု ရဝေ) မန္ဒော,
(တာရာဒိတီသု ထောကလေ)။
ကာကဏိ (သုခုမေ ဝုတ္တော ,
ကြိယာဒိသမတာ) လယော။ ။

(၁၃၇) တာရော၊ ကာရသန္ဓေါသည်၊ ဥစ္ဆုတရေ၊ အလွန်မြင့်သော၊ ရဝေ၊ အသံဟူသော အနုက်ခ္ခု၊ ဖြစ်၏။ အထ၊ ပါး၊ ကလော၊ကလ သန္ဓေါသည်၊ အဗျတ္တမရေ၊ မထင်မရှား ညှင်းညှင်းသာယာသောအသံ ဟူသောအနုက်ခ္ခု၊ ၏။ တု၊ အံ့၊ မန္ဒော၊ မန္ဒသန္ဓေါသည်၊ ဂန္ဓိရေ၊ နုက်ရှိုင်း၅မ်းသော၊ ရဝေ၊ ၏။ တာရာဒိ၊ တာရစသော၊ ဝေါ၊ ကာရ, ကလ,မန္ဒ သန္ဓေါတို့သည်၊တီသု၊နိ၏။ အထော၊ပါး၊ကာကဏိ၊ကာကဏိ သန္ဓေါသည်၊ သုခုမေ၊ သိမ်မွေ့သော၊ ကလေ၊ မထင်မရှား ညှင်းညှင်း သာယာသော အသံဟူသော အနုက်ခ္ခု၊ ၏။ ကြိယာဒိသမတာ၊ သိခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်း-စသော အမှုအရာတို့၏ စည်းချက်မချွတ် ညီညွတ် ကျနသော အဖြစ်ကို၊ လယော၊လယဟူ၏။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ ပုလ္လိင်။ ။

၁၃၈။ ။ဒိဏာ (စ) ဝလ္လကီ [သတ္ထ-,
တန္ဒိသာ) ပရိဝါဒိနိ၊
ပေါက္ခရော (ဒေါဏိဒိဏာယ) ,
ဥပဒိဏော (တုဝေ၌ကော)။ ။

(၁၃၈) ဒိဏာ, ဝလ္လကီ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ကြိုး ၃-ချောင်းတပ်သော တယောဂ်၏ အမည်တည်း၁ [ဒိပဒ္ဓ ပုဒ်လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်။] သတ္ထ တန္ဒိ၊ ဟု၊ (ကြိုး) ၂-ချောင်းယှိသော၊ သာဒိဏာ၊ ထိုဒိဏာသည်၊ ပရိဝါဒိနိ၊ စောင်းမည်၏ ဖြစ်လိမ်၊ ဒိဏာယ၊ တယောဂ်၏ ဝေါ၊ စောင်း၏ ဒေါဏိ၊ကျင်းသည်၊ ဝေါ၊ ခွက်သည်၊ ပေါက္ခရော၊ ပေါက္ခရ မည်၏။ ပုလ္လိင်။ တု၊ အံ့၊ ဝေ၌ကော၊ စောင်းကြက်သောသားရေသည်၊ ဝေါ၊ တယော ကြိုးရစ်ရာတုတ်ထံသည်၊ ဥပဒိဏော၊ ဥပဒိဏမည်၏။ ၂ ပုလ္လိင်။ ။

၁- ဒဒ္ဓေါစ ပန ဒိဏာယတိသော တန္ဒိယော ဒသော့ဟု၊ ဟူသော ဧမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ သာမာဝတီဝတ္ထု အဆိုနှင့်ညီလေ။

၂–ဤ၌၊ နောက်အနက်ကား၊ သိဟိုဠ်နိဿယ ဟောင်းကြီး၌လာသော အနက်တည်း။ ဝိဏာဝါဒန, ဝိဏာဝါဒနဒဏ္ဍ, ဝိဏာပဝါဒန, ဝိဏာပဝါဒနဒဏ္ဍ, ဝိဏောပဝါဒန,ဝိဏောပဝါဒနဒဏ္ဍ– ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်းဥပဝိဏာ၏ ပရိယာယ်များပင်။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဗ္ဗါမဗ္ဗဥာဏဒဿနနိဒ္ဒေသ, ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏနိဒ္ဒေသအဖွင့် အဋ္ဌကထာများ၌ လာသော ဝိဏာပမာ,။ ။ဥပဝိဏာန္တိ ဝိဏာပဝါဒနဒဏ္ဍံ။– ဟူသော ၎င်းဂဏ္ဌိပုဒ် အဖွင့်များနှင့် ညီလျှင်၊ သိဟိုဠ်နိဿုယဟောင်း၌လာသော အနက်သာအသင့်–ဟုမှတ်လေ။ ။

ဝေဒကောတိ တန္တိ ဗိနံ ဗန္ဓနာဃစေ ဥပ္ပိဋ္ဌနာဃစ္ဌပေတ္ဌဝေဒကော။ ။သုတ်မဟာဝါ ဋ္ဌိကာ၊ သဏ္ဌာပဋ္ဌသုတ်ဖွင့်၊ ၂၂၃။

၁၃၉။ ။အာတတံ (စေ၀) ဝိတတ ,–
မာတတ ဝိတတံ ဃနံ၊
သုသိရံ (စေတိ တူရိယံ,
ပဏ္ဍိ°က မုဒိရိတံ)။ ။

(၁၃၉) အာတတ၊ အာတတစည်၊ ဝိတတ၊ စည်၊ အာတတ ဝိတတ၊စည်၊ဃန၊စည်၊သုသိရ၊သုသိရ စည်၊ဒုတိ၊ဤသို့၊ တူရိယံ၊စည်ကို၊ ပဏ္ဍိ°ကံ၊ အင်္ဂါအစိတ် ၅–ပါး ယှိ၏, ဟူ၍, ဥဒိရိတံ၊ ဆိုအာပ်၏,။ နုပုနိုးလိုင်။ ။

၁– ဤ၌ သင်္ခတကျမ်းများမှာ တတ, အာနဒ္ဓ, သုသိရ, ဃန,–ဟု၊ အချို့နာမည် မတူဘဲ၊ စည်လေးမျိုးသာ လာယှိသော်လည်း၊ ပဏ္ဍိ°ကသာ တို အာတတံ, ဝိတတံ, အာတတ ဝိတတံ, ဃနံ,သုသိရဉ္စ° ဋီကာမေဟိ ပဏ္ဍဟ ဂေ်ဟိ သမန္ဓာဂတသာ။– ဟူသော၊ အဋ္ဌကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌက ထာ စသော၊သာသနိကကျမ်းများနှင့် အညီ၊ အမည်ထူးများနှင့်၊ ပဏ္ဍိ၀ တူရိယာကို၊ ဤအဘိ၀ေါဟာရ ဗိန္ဓုဆိုတော်မူသည်–ဟု မှတ်လေ။

ဤကိုရည်၍, ရှေးဟောင်း မြန်မာကာဗျဆရာများကလည်း၊ (အာ၀ိအစ တတသုံးထွေ၊ နှုံးပြေ၀ံသ သုသိရနှင့် ဃန ထည့်သော် ပြည့်သည်ငါးပါး၊အပြားထင်စွာ၊တူရိယာလည်း)– ဟု ဗိန္ဓုဆိုတော်မူကြသည်။

၁၄၀။ ။အာတတံ (နာ၀မ စမ္ဘာ၀,
နဒ္ဓေသု ဘေရိယာဒိသု၊
တလေကေကာယုတံ ကုန်,–
ထူဏ ဒန္ဓရိကာ ဒိကံ)။ ။

(၁၄၀) စမ္ဘာ၀နဒ္ဓေသု၊ သားရေဖြင့် ကြက်အာပ်ကုန်သော၊ ဘေရိ ယာဒိသု၊ စည်ကြီးစသည်တို့တွင်၊ တလေကေကာယုတံ၊ တဖက်တဖက်

သော မျက်နှာအပြင်နှင့် ယှဉ်သော၊ကုန်ကုထုဏ ဒဋ္ဌဂိုကာဒိကံ၊ဆိုးစည်, စည်ပုတ်အာစယ္ယိသော စည်မျိုးသည်၊အာတတံနှာမ၊အာတတ "တဖက်ပိတ်၊" စည်မည်၏။ ။

၁၄၁။ ။ဝိတတံ (စော-ဘယတလံ,
တုရိယံ မုရဇာဒိကံ)၊
အာတတ ဝိတတံ (သဇ္ဇ-,
ဝိနဒ္ဓံ ပဏဝါဒိကံ)။ ။

(၁၄၁) ဥဘယတလံ၊ ၂-ဖက်သောမျက်နှာအပြင် ယှဉ်သော၊ မုရဇာဒိကံ၊ မုရိုးစည်အစယ္ယိသော၊ တုရိယံ၊ စည်မျိုးသည်၊ ဝိတတံ၊ ဝိတတ "၂-ဖက်ပိတ်"စည်မည်၏။ သဇ္ဇဝိနဒ္ဓံ၊ အလုံးစုံသားရေဖြင့် ကြက်အာ၏သော၊ပဏဝါဒိကံ၊ ထက်စည်အစယ္ယိသော စည်မျိုးသည်၊ အာတတ ဝိတတံ၊အာတတ ဝိတဘာ"အလုံးစုံသားရေကြက်သော"စည်မည်၏။ ။

၁၄၂။ ။သုသိရံ (ဝံသသင်္ခါဒိ),
(သမ္မာဘာဋ္ဌာဒိကံ) ဃနံ၊
အာကောဋ္ဌံ (တုစ) ဝါဒိတ္တံ,
ဝါဒိတံ ဝဇ္ဇ-(ပုဗ္ဗတော)။ ။

(၁၄၂) ဝံသသင်္ခါဒိ၊ နွဲ့၊ပြွေ၊နှင့်၊ ခရုသင်းစသည်သည်၊ သုသိရံ၊ သုသိရ၊ အခေါင်း အပေါက် ယှဉ်သော စည်မည်၏။ သမ္မာဘာဋ္ဌာဒိကံ၊ လူကျိုတီးသော စည်ပုတ်, ဘားစည်,သစ်သားချပ်, ဝါးလက်ခုပ်-စသော စည်မျိုးသည်၊ ဃနံ၊ ဃနံ၊"တခဲနက် အခေါင်းအပေါက် မယှဉ်သော" စည်မည်၏။ တု၊ အံ့၊ အာကောဋ္ဌ, ဝါဒိတ္တ,ဝါဒိတ, ဝဇ္ဇ- ၅၂ ၄-ပုဒ်ကို၊ ဥဒ္ဒေသတော၊ "အာတတ-စသော စည် ၅-ပါး အပေါင်း၏ အမည်ဟူ၍၊" ဆိုအပ်၏။ ။

၁- သမ္မသဒ္ဒါ ကဋ္ဌ ဒဏ္ဍ တိုပရိယာယ်။
ပုရလီ ဝံသိ ဝံသိကာ ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်း(သုသိရ) စည်ဟောပရိယာယ်တို့ပင်။

၁၄၃ ။ ။ဘေရိဒုန္ဒုဘိ (ဝုတ္တော-ထ),
မုဒိဂေါ် မုရဇော-(သတ္ထု)။
အာလိင်-ကျော-ဒ္ဓကာ (ဘေဒါ),
တိဏဝေါ (တုစ) ဒိုက္ခိမော။ ။

(၁၄၃) ဘေရိ, ဒုန္ဒုဘိ ၏ ၂-ပုဒ်ကို၊ ဝုတ္တော " စည်ကြီး၏၊ အမည် ဟူ၍" - ဆိုအပ်၏။ အစဉ်အတိုင်း ဆုတ်ဆိုလင်, ပုလ္လိင်။ ၁ အထ၊ ပါး၊ မုဒိဂ်, မုရဇ- ၏ ၂-ပုဒ်ကား၊ မုရိုးစည်၏ အမည်ဘည်း၊ ၂ ကလယ် ကုလား ပုဏ္ဏားများတိုးသော စည်ဟူလို၊ ပုလ္လိင်၊ တု၊ အံ့၊ အာလိင်, ကျော,-ဒ္ဓကာ, အာလိဂ်, အာကို၂,ဥဒ္ဓက မည်သော စည်တို့ကား၊ အာဃ၊ ထိုမုရိုးစည်၏၊ ဘေဒ ။ အထူးတို့တည်း၊ ပုလ္လိင် ၃၊ တု၊ အံ့၊ တိဏဝ, ဒိုက္ခိမ၊ ၏ ၂-ပုဒ်ကား၊ အာဝ ၂-ဖက်ကျယ်၍၊ ခါးလယ်သေးသော စည်ငယ် စည်တို့၏အမည်တည်း။ ၄

၁-ထိုတွင်၊"ဒုန္ဒုဘိ၊"ပုဒ်မှာ၊မြန်မာအက္ခရာပါဠိကျမ်းစာများ၌၊"ဒုဗ္ဗြဘိ။"-ဟု၊နောက် အက္ခရာမှာ၊ ဒထွေး,ရ-အရစ်နှင့်၊ အပျက်အစီးများလှသည်။ အထူးသတိယူစေ။

အထက်အနေကတ္ထု၌ မလာသော"ဒုန္ဒုဘိ"သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန် ရစနာဂါထာ။

ရက္ခသာသုရ ဘေဒေသု, ဝုတ္တော ဒုန္ဒုဘိဘေရိယံ၊
ဝရဏမှိ ဝိသေစေ၀, ထိယံ သာ ပါသကေ မတာ။ ။

ဒုန္ဒုဘိ၊ပုလ္လိင် ဒုန္ဒုဘိသဒ္ဒါကို၊ရက္ခသာသုရဘေဒေသု၊ရက္ခီ၊သ် ပလူး အထူးအသုရ-နတ်အထူးတို့၌လျှင်း၊ဘေရိယံ၊စည်ကြီး၌လျှင်း၊ဝရဏမှိ၊ဝရဏနတ်၌လျှင်း၊ဝိသေစေ၀ အဆိုပ်၌လျှင်း၊ ဝုတ္တော၊ ပ်၏။ ထိယံ၊ ဒုတ္ထိလင်၌ဖြစ်သော၊ သာ၊ ထိုဒုဗ္ဗြဘိသဒ္ဒါကို၊ ပါသကေ၊ အနန်စာ၌၊ မတာ၊ သိအပ်၏။ ။ရူပသိဒ္ဓိ၌ကား၊ ရတ္တိသဒ္ဒါ- စသည်ကဲ့သို့၊ ဘေရိ၀ါစက ၎င်းသဒ္ဒါကို၊ ဒုကာရန်၊ ဒုတ္ထိလင်၌၊ သဗ္ဗိဟိလျက်ယို၏။ အမရကောသ၊ အဘိ၀ာန် စသော၊ အလုံးစုံသမ်ိတ ကျမ်းများ၌ကား၊ ဒုကာရန်၊ ပုလ္လိင်-ဟု၊ တညီ တည်းတ်တည်းဆိုကြ၏။ (ပါဠိတ) အဘိ၀ာန်၌ကား၊ ပုလ္လိင်၊ ဒုတ္ထိလင်-ဟု အဆိုယို၏။ ဆင်ခြင်၍ယူလေ။

၂-မုဒိဂ်- ပုဒ်၌၊ သမ်ိတကျမ်းများနှင့် အညီ၊ ဒ-မှာလုံးကြီးတင် မပါစေဘဲ၊ (မုဒဂ်) ဟု ပုဒ်ရင်းယို၍သင့်သော်လည်း၊ အလုံးစုံ ခရာ ပါဠိကျမ်းဂန်များမှာ လုံးကြီးတင်နှင့်တကွ၊ (မုဒိဂ်) ဟုသာတကြ၊တည်းပါ၌ယို၍ကြ၏။ ပါဠိတတာသာ သဒ္ဒါကျမ်းများ၌၊ လုံးကြီးတင်နှင့်လည်း ပကတိပုဒ်ရင်းလာယို၍ကား (မုဒိဂ်) ပုဒ်လည်း အသင့်ပင်-ဟု သန္ဓေ၀ိဒ္ဓာန်ကျ မှတ်ရမည်။ မှတ်လေ။ ။မုဒဂ်၊မိဒဂ်၊ မဒဂ် ပုဒ်များလည်း ၎င်းစည်ဟောပရိယာယ်တို့ပင်။

၃- ၏၌ "အာလိဂ်" စည်ကား၊ နွားတို့၏ အမြီးနှင့်တူသော သဏ္ဌာန်ယို၍သော၊ လည်ပင်း၌ဆွဲ၍ တီးအပ်သော မုရိုးစည်မျိုးတည်း။ ။အဂ်ကျစည်ကား၊ ဖန်ခါးသီးနှင့်

တူသောသဏ္ဌာန်ယှဉ်သော ရင်ခွင်ခ်ီထား၍, တီးအပ်သော မုရိုးစည်များတည်း။ ဥဒ္ဓက-စည်ကား၊ မုယောစပါးနှင့်တူသော အလယ်အတွင်အရပ်ယှဉ်သော အထက်သို့လည်သော အဝဖြင့် တီးအပ်သော မုရိုးစည်များတည်း။

၄- ဂုရုမဒ္ဒလ ပုဒ်လည်း၊ ၎င်းဒုံ့ဏ္ဍိမ,၏ ပရိယာယ်ပင်၊ ဋီကာနှင့် ရှေးနိသ်ယဟောင်းများမှာ တိဏာဝ, ဒုံ့ဏ္ဍိမ ၂-ပုဒ်ကို နောက်ဂါထာ အာဌမ်ရ-ပဏာဝ ၎င်းပုဒ်တို့နှင့် ပေါင်း၍, ၄-ပုဒ် ထက်စည်အမည်ဟု ခေါ်ကြ၏,- ဆင်ခြင်လေ။ ။

၁၄၄။ ။အာဌမ္ဘရော (စ) ပဏာဝေါ,
ကောဏော (ဝိဏာနိဝါဒနံ)၊
ဒဒ္ဒရိ ပဒုဟော (ဘေရိ- ,
ပဂ်ဘေဒါ) မဒ္ဒလာ-(ဒယော)၊ ။

(၁၄၄) အာဌမ္ဘရော,ပဏာဝ ၏ ၂-ပုဒ်ကား၊ ထက်စည်၏ အမည်တည်း၊ ပုလ္လိင်။ ဝိဏာနိဝါဒနံ၊ စောင်းစသည်ကို တီးကြောင်း အာဆောက်အဦးဖြစ်သော တုတ်တံ- စသည်သည်၊ ကောဏော၊ ကောဏမည်၏။ ဒဒ္ဒရိ၊ဝရဖိန်စည်၊ပဒုဟာ၊စည်ပုတ်- ဘားစည်၊ စစ်စည်၊ မဒ္ဒလာ ဒယော၊ မုရိုးစည်ငယ်နှင့်တူသော စည်ငယ်- စသည်တို့သည်၊ (ဝါ) ပဏ္ဍလား ? စသည်တို့သည်၊ ဘေရိပ္ပဘေဒါ၊ စည် အထူးတို့တည်း။ ပုလ္လိင်။ ။

၁- ပဏ္ဍလားကား၊ ရှေးနိသ်ယများအနက် မဒ္ဒလ၊ မဏ္ဍလ-ဟု နှ ငယ်, ဒ ထွေး, ဏကြီး, ဍ ရင် ကောက် သံယုဂ်နှင့်ယှိတတ်သည်၊ ပါဠိပျက်သာ၊ မာဒလ လည်း၊ ၎င်းမဒ္ဒလ ပုဒ်၏ ပရိယာယ်ပင်။

၁၄၅။ ။(ဇနပ္ပိယော ဝိမဒ္ဒ(ဏ)ော,
ဂန္ဓ) ပရိမလော(ဘ)ော၊
(သောတ္ထာ-) မောဒေါ (ဒုရဂါမိ),
ဝိသန္ဓာတိ သ္ဝ-(တောပရံ)။ ။

(၁၄၅) ဇနပ္ပိယော၊ လူတို့သည် ချစ်နှစ်သက်အပ်သော၊ ဝိမဒ္ဒ(ဏ)ော ကြိတ် သွေးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ?၊ ဂန္ဓ၊ ကောင်းသောအနံ့၌၊ ဝါ၊ နံ့သာ၌၊ပရိမလော၊ပရိမလ သဒ္ဒါသည်၊ဘ(ဝ)ော၊ ဖြစ်၏။[ပရိမလသဒ္ဒါသည် "မျှားစွာသော ကောင်းသော နံ့သာ ဝတ္ထု၊ ခြေ၀တ်တို့ကို ကြိတ်သွေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော လူတို့ နှစ်သက်ဘွယ် ယှိသော အနံ့" -ဟူသောအနက်ဖြစ်၏-ဟူလို။] ပုလ္လိင်။ ။တ(ဒုတိယ)၊ ဒုရဂါမိ၊ အခေါ်ခေါ်ကြသော၊ သော၊ ထိုအနံ့သည်၊ အာမောဒေါ၊ အာမောဒမည်၏။

ပုလ္လိုင်။ ။ဣတောပရံ၊ ဤမှနောက်၌၊ ဝိသယန္တာ၊ ဣဋ္ဌဂန္ဓာအစ၊ ဝိသယ, အဆုံးယှဉ်သော သန္ဓါတို့သည်၊တိသု၊ လိုင်သုံးပါးတို့၌ ၂ ဖြစ်ကုန်၏။

၁– ဤ၌–ဥတ္တသန္ဓါ ဥပမှု ပရိယာယ်။

၂– (သုရဘိနီ၊သုဂန္ဓိနီ၊မာလာ၊ပူတိဂန္ဓိနီလတာ)–စသည်ဖြင့်ဣတ္ထိလိင်ပုဒ်လုပ်လေ။

၁၄၆၊ ။ဣဋ္ဌဂန္ဓော (စ) သုရဘိ,
သုဂန္ဓော (စ) သုဂန္ဓိ (စ)၊
ပူတိဂန္ဓိ (တု) ဒုဂ္ဂန္ဓော,–
(ထ) ဝိသဒံ အာမ ဂန္ဓိယံ။ ။

(၁၄၆) ဣဋ္ဌဂန္ဓ, သုရဘိ, သုဂန္ဓိ, သုဂန္ဓိ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ ကောင်းသောအနံ့ယှဉ်သော၊ ဖြစ်ဝတ္ထု၊ဖြစ်၏။ တု = ဆုံ၊ ပူတိ ဂန္ဓိ, ဒုဂ္ဂန္ဓ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ မကောင်းသော အနံ့ယှဉ်သော ဖြစ်ဝတ္ထု၏ အမည်တည်း။ အထ၊ ပါး၊ ယံ အာမဂန္ဓိ၊ အကြင်စိမ်းညှီသောအနံ့ယှဉ်သော ဖြစ်ဝတ္ထု၊ သည်၊ အတ္ထိ၊ ၏။တံ၊ ထိုသည်၊ ဝိသဒံ၊ ဝိသဒ မည်၏။ [လူသေကောင် ဗုတ်မြှုပ်သောအနံ့ စသည်၏ အမည်–ဟူလို၊] တနည်း၊ ဝိသဒ, အာမဂန္ဓိ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ စိမ်းညှီသောအနံ့၏ အမည်တည်း၊ ယံ အာမ ဂန္ဓိသန္ဓါ–နပုန်းလိုင်တည်း။ ။

၁၄၇။ ။ကုံ ကုမံ (စေ၀) ယ၀နု-,
ပုဗ္ဗံ (စ) တဂရံ (ဘဏ)၊
တု ရုက္ခော–(တိ စတုဗ္ဗာတိ–,
ဂန္ဓာ ဇတေ ပကာသိတာ)။ ။

(၁၄۷) ကုံ ကုမံ၊ မာလာကျိုကျူ၊ ၀ါ – ကုံ ကုမံ၊ယ၀နပုပ်ဖွံ့၊ ယွန်းပန်း ‘လေးညှင်းပွင့်’’၊ တဂရံ၊ တောင်ဇလပ်ပန်း၊ တုရုက္ခော၊ ကမျည်၊ နံ့သာ“ နှံ့ပဲ:ပင်မှထွက်သော အာသိအာစေး”၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဇေတော၊ ဤ နံ့သာတို့ကို၊ စတုဗ္ဗာတိဂန္ဓာ၊ နံ့သာမျိုး– ၄-ပါးတို့ဟူ၍၊ ပကာသိတာ၊ ပြအာပ်ကုန်၏။ ၁ ဤ၌-တုရုက္ခသန္ဓါ-ပုလ္လိုင်၊ အကြွင်း နပုန်းလိုင်။ ။

၁– ဤစတုဗ္ဗာတိဂန္ဓမ်ားအရာမှာ၊ကျမ်းဂန်တို့၌၊ ကွဲးကွဲးပြားပြားများစွာ အမိန့် အဆိုရှိကြသည်။ စကားအလျဉ်းသင့်၍–နံ့သာမျိုးဆယ်ပါးနှင့် ငါးပါးမှတ်ရန်။–

(၁) မူလဂန္ဓာ၊ (၂) သာရဂန္ဓ၊ (၃) ဖေဂ္ဂုဂန္ဓ၊ (၄) တစဂန္ဓ၊ (၅) ပဝဠိကာဂန္ဓ၊ (၆) ရသဂန္ဓ၊ (၇) ပတ္တဂန္ဓ၊ (၈) ပုပ္ဖဂန္ဓ၊ (၉) ဖလဂန္ဓ၊ (၁၀) ဂန္ဓဂန္ဓ။ ။မြစ်–နှစ်–ကာ–ခေါက်–ပွေး–ရည်လျှောက်၊ထိုနောက်ရွက်အပွင့်။

သီး ဂ၅ဂန်–ထည့်လှောက်ပြန်–မှတ်ရန်ဆယ်ဆင့်၊ နံ့သာပင့်။ ပ၇–သုဂန္ဓ၊တဏ္ဍောလ၊ လ̇ဝ̇ံ– ကုဋ– ကပ္ပူရ– ကတ္တူရီ– ကရဝေး– လေးညှင်း– ပန်းဥ– ပရုတ်–ကတိုရ-ဇာတ်ဋ္ဌိကာ။* ။

၁၄၇။ ။ကသာ၀ေါ-(နိုတ္ထိယံ) တိတ္ထော,
မဇ္ဈေ လ̇ဝ̇ဏော (ဣမေ)၊
အမ္ဘ̇ိလော ကဠုကော (စေတိ,
ဆရသာ တဗ္ဗတိ တ̇ိသု)။ ။

(၁၄၇) ကသာ၀၊ ဖနိသောအရသာ,၊ တိတ္ထ၊ ခါးသော အရသာ,၊ မဇ္ဈ၊ ချိုဆိမ့်သောအရသာ,၊လ̇ဝ̇ဏ၊ငန်သောအရသာ,၊အမ္ဘ̇ိလ(အဓိရ) ချဉ်သောအရသာ,၊ ကဠုက၊ စပ်သောအရသာ၊ ဣတိ– ဣမေ၊ ဤသည်တို့ကား၊ ဆရသာ ၇၊အရသာ ၆–ပါး တို့တည်း။ အနိတ္ထိယံ၊ ကသာ၀–သန္ဓါပုဗ္ဗ̇ိုင်,နပုန်းလိုင်ခွဲဖြစ်၏။အ[illegible]–ပုဗ္ဗ̇ိုင်၊ တဗ္ဗတိ–'ကာသာ၀ စသော သန္ဓါတို့သည်၊'' ထိုအရသာနှင့်ယှဉ်သောဒြဗ်ဝတ္ထုခွဲဖြစ်ကုန်မူ၊ တိသု၊ လိုင်သုံးပါးတို့ခွဲဖြစ်ကုန်၏။ ။

၁–ဆိမ့်သော့အရသာကို၊ အချိုခွဲပေါင်း၍, (ဆ) ရသာ–ဟု ဆိုတော်မူသည်။

၁၄၆။ ။(သိယာ) ဖသော(စ) ဖောဋ္ဌဗ္ဗော,
ဝိသယိ(တွ–) ကွ–မ̇ိန္ဒြိယံ၊
နုယနံ (တွ–) ကျိုနေဘံ(စ),
လောစနံ(စာ–) ဆ̇ိ စက္ခု(စ)။ ။

(၁၄၆) ဖဿ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ သိယာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ–''အတွေ့''-၏အမည်ဖြစ်၏။''ပုဗ္ဗ̇ိုင်။ တု = အံ့၊ ဝိသယိ, အကွ, ဣန္ဒြိယ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ဣန္ဒြေ၏အမည်တည်း၊ နုပုန်းလိုင်။ တု = အံ့၊ နုယနံ, အကျ,နေတ္ထ,လောစန,အ̇ိ,စက္ခု။ဤ၊ ၆–ပုဒ်ကား၊မျက်စိ၏အမည်တည်း။ နုပုန်းလိုင်။ ။

၁၅၀။ ။သောတံ သဒ္ဒဂ္ဂဟောဃာ,
သ၀ဏံ သုတိ] နဓိ, (တု)၊
နာသာ (စ) နာသိကာ ဃာဏံ,
ဇိဝှါ (တု) ရသနာ (ဘ၀)၊ ။

(၁၅၀) သောတ,သဒ္ဒဂ္ဂဟ, ကဏ္ဏ, သ၀ဏ,သုတိ၊ ဤ၊ ၅–ပုဒ်ကား၊ နားဟု၏ အမည်တည်း။ သောတ,သ၀ဏ–သန္ဓါ၊ ၂–ခု၊ နုပုန်းလိုင်! သုတိ-

သဒ္ဒါ။ ဒုတ္ထိလိင်၊ ဆုကြွင်း၊ ပုလ္လိင်တည်း။ တု = အံ့၊ နတ္ထိ, နာသာ, နာသိကာ,ယာဝ၊ဤ၊ ၎-ပုဒ်ကား၊နှာခေါင်း၏ အမည်တည်း။ ယာဝ သဒ္ဒါ နပုန်းလိင်၊ အကြွင်း ဒုတ္ထိလိင်။တု = အံ့၊ဖိ၎ါ,ရသနာ။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ လျှာ၏ အမည်သည်ဖြစ်၏။ [ရသညာ-ပုဒ်-လည်း ၎င်း၏ အမည်ပင်] ဣတ္ထိလိင်။

၁၅၁။ ။သရိရံ ဝပု ဂတ္တံ (စာ-),
ဣဒ ဘာဝေါ ဗောန္ဒိ ဝိဂ္ဂဟော၊
ဒေဟံ (ဝါ ပုရိသေ) ကာယော,
(ထိယံ) တနုကာလေ ဝ ရံ။ ။

(၁၅၁) သရိရ,ဝပု,ဂတ္တ, အတ္တဘာဝ, ဗောန္ဒိ,ဝိဂ္ဂဟ,ဒေဟ,- (ဝါ-ပုရိသေ၊ဒေဟာသဒ္ဒါ အချို့သဖြင့် ပုလ္လိင်ဖြစ်၏ ၊ နပုန်းလိင်လည်းယှိ၏) ကာယ,တနု, (ထိယံ၊ တနု-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်၏)- ကလေ ဝ ရ၊ ဤ ၁ ဝ-ပုဒ်ကား၊ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အမည်တည်း။ [ခေတ္တ-သဒ္ဒါလည်း-ရင်း၏ အမည်ပင်တည်း] ၈၇၉-နှင့် ညီ၊ ဤ၌- သရိရ- ဝပု,ဂတ္တ,ကလေ ဝ ရ-တို့ကား၊ နပုန်းလိင်၊ အကြွင်း-ပုလ္လိင်တည်း။ ။

၁၅၂။ ။စိတ္တံ စေတော မနော-(နိတ္ထိ),
ဝိညာဏံ ဟဒယံ (တထာ)၊
မာနသံ] ဓိ (တု) ပညာ (စ),
ဇုတိ မေဓါ မတိ မုတိ၊ ။

(၁၅၂) စိတ္တ,[စေတ ၁,မန,] (အနိတ္ထိ၊ မနသဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်မဟုတ်။) ဝိညာဏ,ဟဒယ,မာနသ၊ဤ၊ ၆-ပုဒ်ကား၊စိတ်၏ အမည်တည်း။ စေတ-သဒ္ဒါပုလ္လိင်၊အကြွင်း-နပုန်းလိင်။ တု - အံ့၊ဓိ , ပညာ, ဇုတိ, မေဓာ, မတိ, မုတိ,။

၁-ပါဠိတော သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ကား၊ (စေတသ်,မနသ်,) စသော သကာရန္တမနောဂိုဏ်း သဒ္ဒါများကို ပုလ္လိင်-ဟု ဆိုသည်။

၁၅၃။ ။ဘူရိ မန္ဒာ (စ) ပညာဏံ,
ဥာဏံ ဝိဇ္ဇာ (စ) ယောနိ (စ)၊
ပဒီဘာနု-မ မောဟော(-ထ),
(ပညာ ဘေဒါ) ဝိပဿနာ။ ။

(၁၅၃) ဘူရိ, မနံ, ပညာဏ, ဉာဏ, ဝိဇ္ဇာ, ယောနိ, ပဒီကာနု, အမောဟာ၊ ဤ၊ ၁၄-ပုဒ်ကား၊သာမညအားဖြင့် ပညာ၏ အမည်တည်း။ အထူးပါး၊ ဝိပဿနာ,

၁၅၄။ ။သမ္မာဒိဋ္ဌိ (ပ္ပ ဘုတိကာ),
ဝိမံသာ (တု.ဝိစာရဏာ)၊
သမ္ပဇညံ (တု) နေ ပက္ကံ,
ဝေဒယိတံ (တု) ဝေဒနာ။ ။

(၁၅၄) သမ္မာ ဒိဋ္ဌိပ္ပဘုတိကာ၊ ဝိပဿနာ-ပညာ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ပညာ-စသည်တို့သည်၊ပညာဘေဒ၊ ပညာအထူးတို့တည်း။တု = အံ့၊ ဝိဝံသာ၊ ဝိမံသာ မည်သည်ကား၊ ဝိစာရဏာ၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်တတ်သော ပညာ-တည်း။တု = အံ့။ နေ့ပက္ကံ၊နေ့ပက္ကမည်သည်ကား၊သမ္ပဇညံ၊အကျိုးယှဉ်-မယှဉ်-စသည်ကိုမှတ်သားတတ်သော၊ သတိ ပြဋ္ဌာန်းသော ပညာတည်း။ ဤဋ္ဌိ-ပညာဏ,ဉာဏ,သမ္ပဇည,နေ့ပက္ကံ- တို့ကား၊ နပုန်းလိင်၊ အကြွင်း-ဈေးထိုလိင်။ ၊တု = အံ့၊ ဝေဒယိတ, ဝေဒနာ၊ ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ ခံစား ခြင်း၏ အမည်တည်း၊အခစဉ်အတိုင်း နပုန်းလိင်-ဈေးထိုလိင်။ ။

၁၅၅။ ။တဏ္ဏော ဝိတဏ္ဏော သံကပ္ပေါ,-
ပ္ပ ဏော-ဟာ]-ယု (တု) ဒ္ဒိဝိတံ၊
ဇေဂ္ဂတာ (တု) သမထော,
အဝိဇ္ဇော သမာဓိ (စ)။ ။

(၁၅၅) တဏ္ဏ,ဝိတဏ္ဏ, သံကပ္ပ, အပ္ပဏာ, ဒ္ဒိဟာ၊ ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ကြံစည်ခြင်း-ဝိတက်၏ အမည်တည်း၊ဤ-အပ္ပဏာ,ဒ္ဒိဟာ-သဒ္ဒါ-၂-ခု၊ ဈေးထိုလိင်၊ အကြွင်း-ပုလ္လိင်။ တု = အံ့၊ အာယု, ဒ္ဒိဝိဟာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ အသက်၏ ၊ ဝါ၊ အသက်ရှည်ရာကာလ၏ အမည်တည်း။ နပုန်းလိင်။ တု - အံ့၊ , ဇေဂ္ဂတာ, သမထ, အဝိဇ္ဇော, သမာဓိ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ တည်ကြည်ခြင်း-သမာဓိ၏ အမည်တည်း။ ဇေဂ္ဂတာ- သဒ္ဒါဈေးထိုလိင်၊ အကြွင်း-ပုလ္လိင်။ ။

၁၅၆။ ။ဥဿာဟာ-တပ္ပ ပဋ္ဌါဟာ,
ဝါယာမော (စ) ပရက္ကမော၊
ပဓာနံ ဝိရိယံ (ဧစ-) ဟာ,
ဥယျာမော(စ) ဓိတိ-(ဣတိယံ)။ ။

(၁၅၆) ဥဿာဟ, အာတပ္ပ, ပဋ္ဌါဟ, ဝါယာမ, ပရက္ကမ, ပဓာန, ဝိရိယ ၁ ၍ဟာ, ဥယျာမ,ဓိတိ၊ (ဣတ္ထိယံ၊ ဓိတိ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်ဒ္ဋိဗြစ်၏ ့၊) ၍ အလုံးစုံ၊ ၁၀- ပုဒ်ကား၊ လုံ့လ- အားထုတ်ခြင်း၏ အမည်တည်း။ ပဓာန,ဝိရိယ သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု၊နဲ့ပုနိုးလိင်၊ ၍ဟာ,သဒ္ဒါ-ဣတ္ထိလိင်၊ အကြွင်း-ပုလ္လိင်။ ။

၁-၍-"ဝိရိယ"-ပုဒ်မှာ၊ "ဝိရိယ"-ဟု၊ ဝိ-မှာ၊ ဒီဃနှင့်၊ မြန်မာဆရာတို့ အရေး အသား-အဘတ်အရွတ်၊ အဆုံးအဖြတ်-များလှကြ၏ ့၊ ၍ကဲ့သို့- ရေးသားခြင်း စသည်ကား၊"ဒိယီ"-ဟူသော သခ်ံတ- ပုဒ်ကို- အကျအန၊ မာဂဓပုဒ်ပြန်ပုံ- နှလုံးမသွင်းနိုင်ကြသောကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်သာတည်း၊နိုင်ငံခြားစာ-လိပျန္ဓာရများနှင့်၊"ဝိရိယံ အာဟ-ဝိနာယကော"- ဟူသော၊ ပေါရာဏက တရ ဖြစ်သော၊ အသျှင်- ဗုဒ္ဓဒတ်၏ ့၊ အဘိဓမ္မာ ဝတာရ မည်သော အဘိဓမ္မာလက်သန်း၊ အဋ္ဌကထာ ကျမ်းဌ၊ ဒေသေတ္ဝါ ဓမ္မနာမာနုရူပ ဖြစ်သော၊ ဒေသကနာမ ထောမနာ-အလင်္ကာနည်းမျိုးဖြင့်"ဝိနာယက" ပုဒ်ထားပုံကိုလျှင်း၊ "အထဋ္ဌာနေက်ံ ဘော- ကုရုထ ဝိရိယံ ဘူတိ ဟနနံ"-ဟူသော၊ သမန္တကူဋဝဏ္ဏနာ၊ ၁၇-လုံးမြဲအစွဓ ဆန်း သိခရိဏီ ဂါထာပါဒ,၊ "တဏ္ဍုလ္ယာယ သတတံ ဝိရိယံ ကရောထ"-ဟူသော၊ ၎င်းကျမ်း၊ ၁၄-လုံးမြဲ ့၊ သက္ကရိဆန်း၊ ဝသန္ဓ တိလက ဂါထာပါဒ- များကိုလျှင်း၊ "ဒကွော ဒိဋ္ဌ ဓီဇ ပညော အဝိကလဝိရိယော"- ဟူသော မဟာနမက္ကာရဆုတောင်း၊ ၂၁-လုံးမြဲ ့ ပကတိ ဆန်း-သဒ္ဒရာဂါထာ"ကလဝိ"- ဟူသော "နဲ"ဂိုဏ်းကြိုက်သောနေရာကိုလျှင်း၊ထိုမှတပါး၊ ဂါထာ ဗန္ဓမြဲဆိုသီကုံးခြင်းဌ၊ အားနည်းကြသော အာမုနိက ပဏ္ဍိတ်များကဲ့သို့၊ ဆန်းအတွက်-ပကတိပုဒ်ရင်းကို ဒီဃ, ရဿ-စသည်ဖြင့်ပြုကာ-ဖျက်၍ ့၊ အများအားဖြင့် မြဲဆိုသီကုံးလေ့ထုံး မယှိကြသော၊ ပေါရာဏကတရပဏ္ဍိတ်တို့၏ ့ ရစနာ ဂါထာ ဗန္ဓများကိုလျှင်း၊ထောက်ထား၍ ့၊"ဝ"-ဌ၊ မာဂဓပုဒ်နေအားဖြင့်၊ ရဿ-ဟူ၍ ့သာ၊သဒ္ဒ ်ဌာန်ကျ မှတ်လေ။

"ဒိယီ"-ဟူသော သခ်ံတ ပုဒ်ကို ထောက်ထား၍ ့၊ ဒီဃ-နှင့်၊အပြင်မမှားကြလေလင့်။ ပါဂတ ဘာသာအလိုအားဖြင့်ကား၊"ဝ"၊"ဝ"ဟု၊ရဿ-ဒီဃ-နှစ်ချက်သင့်။

၁၅၇။ ။စတ္ဘာရ ဝိရိယဂ်ါနိ,
ဘစသတ နဟာရုနော၊
အဝသိသုနံ-မဒ္ဒိသ,
ဝံသ လောဟိတ သုသနံ။ ။

(၁၅၇) တစ်ဆယ်စ၊ အရေ၏လျှိုးငေး၊ နဟာ ရှုနှောစ၊ အကြောဝ်၏လျှိုးငေး၊ အဒ္ဒါဿစ၊အရိုး၏လျှိုးငေး၊ အဝသိဿနံ၊ကြွင်းကျန်ခြင်းလျှိုးငေး၊ မံသလောဟိတ သုဿနံ၊အသားနှင့်အသွေး၏-ခန်းခြောက်ခြင်းလျှိုးငေး၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော၊ ဝိရိယင်္ဂါနိ၊ ဝိရိယ၏အကြောင်းအင်္ဂါတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ နိ၏။ ။

၁-အသား အသွေး ခန်းခြောက်ခြင်း၊ အင်္ဂါ၊၁-ပါး၊ အရေ-စသော၊ ၃-ပါးတို့၏ ကြွင်းကျန်ခြင်း အင်္ဂါ၊၃-ပါး၊ ပေါင်း၊၄-ပါးဖြစ်၏။

၁၅၈။ ၊ဥဿောဒ္ဓိ (တွ-ဓိမဂ္ဂေ-ဟာ),
သတိ (တွ-) နုဿတိ- (ဣယံ)၊
လဒ္ဓာ ဟိရိ (သမာနာ•ထ),
သြဇ္ဇပ္ပံ ပါပ ဘိရုတာ။ ။

(၁၅၈) တု = အံ့၊ အဓိမဂ္ဂေ-ဟာ၊ လွန်ကဲသော အားထုတ်ခြင်းသည်၊ ဥဿောဒ္ဓိ၊ ဥဿောဒ္ဓိ မည်၏။ ဣယျိလင်၊ တု = အံ့၊သတိ, အနုဿတိ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ အောက်မေ့ခြင်း သတိ၏ အမည်တည်း။ ဣယျိယံ၊ ဤ-သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု၊ ဣယျိလင်ဒ္ဒြဖြစ်၏။ လဒ္ဓာ,ဟိရိ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်တို့ကား၊ သမာနာ၊ " ရှက်ခြင်းအနက်တို့ ဟောခြင်းအားဖြင့် " အနက်တူကုန်၏။ ဣယျိလင်၊ အထ၊ ပါး၊ သြဇ္ဇပ္ပ ², ပါပဘိရုတာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ မကောင်းမှုမှ ကြောက်သိတတ် လန့်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ အစဉ် အတိုင်း-နပုန်းလိင်-ဣယျိလင်။

၁-ဤပုဒ်၌၊ အချို့ သင်္ခတ, သင်္ခညာ ဆရာတို့က (အပတြ)ပါ) ဟူသော၊ သင်္ခတ ပကတိပုဒ်ရင်းကိုထောက်၍၊ (အပဇ္ဇပ) ပုဒ်ရင်းမှန်၊ မာဂဓပုဒ်ယှိရမည်ဟု ပြောဆိုကြ၏။ မမှတ်အပ်၊ ပြာကြွေတ် ဘာသာမတတ်၍,၊ သံသယ်ကြီတ် ပုဒ်နေကိုးကားပြီး၊ အလွဲးအမှား၊ ရောက်တတ်ရာရာ-ပြောဆိုသောစကားသာတည်း။ ။သြဒ၀ါပယေား (၂၀)။ (၂၁)-ဟူသော ပါကတ မ=ရိကျမ်း၊ပါကတ=ကာသ-ကျမ်း၊တွောဒ္ဓ၀ါပေါတာ၊(၂၀) ဟူသော၊ ပါကတ ရ=ပါ၀တာ=ရ,ကျမ်း။

အ၀ါ ပေါတေ(၀၊ ၁၊ ၁၇၂)-ဟူသော၊ ပါကတ ဟေမ=စ=ကျမ်း။ ။သုတ်များဖြင့်၊ အပ၊ဥပသာရပုဒ်ကို (သြ)ပြု၍,ပုဒ်ပြီးရကား၊ပါကတနှင့်၊မာဂဓဘာသာများ၌၊ သြ=ဇ=ပ, ဟု ပုဒ်မှန်၊ ပုဒ်ဟောင်း ပုဒ်ကောင်းနှင့် ပကတိယှိစေရမည်။

သမ်တ ဘာသာနှင့်ညီကာ၊ အထင်လွဲ၍ ၊ စာပြင်မရိုးကြစေလင့်။ ဤအရာမျိုးကို ထောက်၍ ၊နောက်ပေါက် သောတုဇနကလေးများ၊ မှန်ကန်သောအနက်ဟော၊ ပါဠိတ ဗျာကရဏကို၊သကာဂျအောင်သာ၊ သင်ကြားကို မချွတ်လိုပေသည်ဟု သဘိပြုကြလေ။

၁၅၉။ ။မဇ္ဈိဏ္ဌတာ (တု-) ပေဏ္ဍာ (စ),
အာဒုဏ္ဍ မသုခါ (သိယာ)၊
စိတ္တာ ဘောဂေါ မနုဏ္ဏာရော,
အဓိမောက္ခော (တု) နိဿယော။ ။

(၁၅၉) တု = အံ့၊ မဇ္ဈိဏ္ဌတာ, ဥပေဏ္ဍာ, အာဒုဏ္ဍ မသုခါ၊ ဤ၊ ၃ ပုဒ်ကား၊ သိယာ၊ "လျှပ်လျှပ်ကြွခြင်း ဥပေဏ္ဍာ၊ ဝေဒနာ၏ အမည်" ဖြစ်၏။ ၁ ဆိုလိုင်။ စိတ္တာဘောဂ,မနုဏ္ဏာရ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အမည်တည်း၊ ပုလ္လင်၊ တု = အံ့၊အဓိမောက္ခ, နိဿယ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ အာရုံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း လက္ခဏာယှဉ်သော၊ အဓိမောက္ခ၊စေတသိက်၏ အမည်တည်း၊ ပုလ္လင်။ ။

၁-(က) ဤသုံးပုဒ်အနက်၊ ပဌမ ပုဒ်၌၊ မဇ္ဈ-ပုဒ်။ သဘာဝ ဝါစက "အတ္တ"-ပုဒ်ဟု၊ (သို့ မဟုတ်) မဇ္ဈပုဒ်၊ ဘာဝတဒ္ဓိ တဒ္ဓိတ်၌ ၊ တ္တ နှစ်ဆင့်ပစ္စည်း-ဟု၊ ဋီကာဆရာကြီးလို ရိုင်ယှိ၏ ၊ မဏိသာရမဇ္ဈ။သာဆရာနှင့်၊ သစ္ဆသံဒိဋ္ဌိကာသစ် ဆရာတို့ကား၊ မဇ္ဈ-ပုဒ်,၊ အတ္တ-ပုဒ်ဟု၊ကြိုရ်ိ,ဝိဗျှိဟ် ဝစနတ်ပြုလုပ်ကြ၏ ။ ၎င်း ဆရာသုံးဦးလုံးတို့၏ ပင်၊ ပုဒ်နေ-ပုဒ်ပြီးကြိစ် (စည်?) ပုံကို၊ မသင့်မြတ်၍ ၊ မှတ်ရန်မလို။ ။

အနည်းငယ်ချ,၍ ,ဆိုလိုက်အုံ့။ ။ဤပုဒ်၌၊ မဇ္ဈ သဒ္ဒေါ၊ပပဒ၊ ဂတိ နိ၀ ဘာ,ဏ္ဍ၊အာကာ ရဏ် ဒန္ဓ"ထာ"ဓာတ်သာတည်း၊အဘယ် ဥဒါဟရဏ်မျိုး၌ကဲ့သို့နည်း ?ဟူမူ၊ "အခိုက် အတန့်အနက်ဟော၊ အ၀ဏ္ဍာ"၊ "သီးသန့်ပိုင်းခြားခြင်း အနက်ဟော၊ ၀ဝဏ္ဍာန၊, ၀ဝဏ္ဍိတ၊" "သစ်ပင်ဟော၊ ၀နထ"၊ "မာတုဂါမဟော၊ ထိ " ပုဒ်များ၌ ၊ ထာ ဓာတ်များကဲ့သို့တည်း။ ထိုကြောင့် ၊ ဤပုဒ်၌ ၊ "မဇ္ဈေ တိဋ္ဌတီတိ မဇ္ဈဏ္ဍော (အထ၀ါ) မဇ္ဈေထာတိ၊ ထိယတီတိ၀ါ မဇ္ဈဏ္ဍော၊ ဓမ္မသမ္ဘဝေါ- ပုဂ္ဂလော၀ါ-ဟု၊ ၀စနတ္ထပြုရမည်' တဘန်-မဇ္ဈတ္ထသဘာ၀ေါမဇ္ဈတ္ထတာ ဥ၊ပ ဏ္ဍာ-ဟု။ဘာ၀တဒ္ဓိတ် ပြုပြန်၍ ,"မဇ္ဈတ္ထတာ" ဟု၊ ပုဒ်မှန်ပြီးစေရမည်။

ဤ"မဇ္ဈတ္ထ" ပုဒ်၏ ,သမ်တ ဘာသာပုဒ်နေကို ဖေါ်ပြ၍ ,ဤမှ-ငါတို့မာဂ၀ ဘာသာ ပုဒ်နှင့်၊ ပါဠိတ ဘာသာပုဒ်ဖြစ်လာပုံ-အကျဉ်းအမြွက်မျှထုတ်ပြဦးအုံ့။ ။

"မဇ္ဈတ္ထ" သမ်တပုဒ်၊ ဤကို မာဂ၀- ပုဒ်နှင့် ပါဠိတ ပုဒ်ပြန်က "မဇ္ဈတ္ထ"- ဟု၊ တာ,လုဇ-တတိယ,စတုတ္ထ သံယုတ်၊ ဤနေ့ကာ-ဒန္ဓ-ပဌမ, ဒုတိယ သံယုတ်အဆင့်

နှန်၊ပုဒ်ရင်းဖြစ်လှာသည်။ ၎င်းပုဒ်ရှည်ပြီးပုံမှာ၊ ပါဂတ ပကာသ သဒ္ဒါကျမ်းသုတ်၊၃–၂၈–ဖြင့်ရှု ကို၊ ဈ–ပြု၊၃–၅၀ ဖြင့်၊ ဈ–ဌ၊ ဇ–ဗွေဘော်ဆောင်။ ၃–၅၁ ဖြင့်၊ တတိက၊ ဇ–ကို အထက်၊စတုဗ္ဗ–ဈ–ကို အောက်၌၊ ယှဉ်၍ ထားက၊ "ဗ္ဗ"– ဟုဖြစ်။ ၎င်းနောက်က ဒန္ဓ၊သ–နှင့်၊၎င်း ဒုတိယ၊ထ–အဆင့်၊ သ–ကို၊အထက်ဂါထာနံပါတ်၊၂၀"ဇုန္ဒပတ္ထ"၊ ပုဒ်က၊သ ကို၊ စိရင်သက့ဲသို့၊ စိရင်မှ၊"ဏ"–ဟုဖြစ်၏။ရှေ့ကပုဒ်နှင့်ဆက်သော်၊"မ"ဏ"ဏ" ဟု၊ဒန္ဓ–ပဌမ–ဒုတိယ သံယုတ်၊အဆင့်နှင့်သာ ဖြစ်နိုင်၏။ ပဌမကွရာ အဆင့်နှလုံးနှင့် ကား၊မဖြစ်နိုင်သည်သာ။ ။

ထိုစကားကို ထင်ရှားစေဦးအံ့။ ။"အဗျာတ"ဏ" သံခ်ံတပုဒ်ကို၊"အ"ဗ"ဏ"–ဟု၊ ဏ–ဝမ်းပူနှစ်လုံးဆင့်နှင့်၊မာဂဓ,ပါဂတ–ပုဒ်ပြောင်းလဲးရသကဲ့သို့။ "မ"ဗ"ဏ"– ဟု သခ်ံတ ပုဒ်ရင်းဖြစ်မှသာ"မ"ဗ"ဏ" ဟု ပဌမကွရာ–နှစ်လုံးဆင့်နှင့်၊ ပြန်နိုင်သည်။ ဤ "လျစ်လျူ ရှုတတ်သော–တရားအပေါင်း" ဟော၊ ဝါ၊ "လျစ်လျူ၊ရှုတတ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်" ဟော အရာ မှာကား၊ သခ်ံတ ဘာသာ ပကတိ ပုဒ်ရင်း"မ"ဗ"ဏ"–ဟူ၍သာယှိသည်။ ။

ဤအရာ၌–အထက်ထုတ်ဆောင်၍–ပြအပ်လတ္တံ့သော၊အ"ဌကထာ, ဋီကာ–သာသနာ ကျမ်း၊ သခ်ံတ ဘာသာ– ကာလိဒါသ ဆရာပြု ကုမာရ သမ္ဘဝ ကျမ်းများ၌ ပါယှိသော၊ ဒန္ဓ–ပဌမ–ဒုတိယ သံယုတ်အဆုံးယှိ၊"မ"ဗ"ဏ"ပုဒ်နှင့်၊"ဥဒါသိန"ပုဒ်တို့၏၊အနက်ကို, မပြိုမပြင်၊ ထင်ရှားစွာ သိနိုင်ကြစေရန်၊ ဤအဘိဓာန်ကျမ်း၌ မပါမယှိ၍၊ ထုတ်ပြလိုက် ပေဦးအံ့။ ။

(က) မ"ဗ"ဌာ. ပဂ္ဂပါတေသု, မ"ဗ"ဏ". ပေ ကွဏောတိသု။

(ဂ) တိသုမ"ဗ"ဏော၊ လိင် သုံးပါးတို့၌ဖြစ်သော "မ"ဗ"ဏ" သဒ္ဒါသည်၊ မ"ဗ"ဌာ ပဂ္ဂပါတေသု–အလယ်၌ တည်ခြင်း ဟူသောအနက်,၊ အဘို့တပါးသို့ မကျခြင်းဟူသော အနက်တို့၌လည်းကောင်း၊ဥပေ ကွဏော၊လျစ်လျူ၊ရှုခြင်း၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။

(ခ) ပါရလောကိကဿ,ဒါသိနော,အဓိကေစ ဝိဒေသိကေ၊
အပဂ္ဂပါတု–ပေ ကွာယံ,နိရုဿုက္ကေစ တံတိသု။ ။

(ခ) ဥဒါသိနော၊ ပုဂ္ဂိုလ် ဥဒါသိန–သဒ္ဒါသည်၊ ပါရလောကိကေ၊ တမလွန်အကျိုး၌ လည်းကောင်း၊ အဓိကေစ၊ အလွန်အကဲ၌လည်းကောင်း၊ ဝိဒေသိကေ၊ တရပ်တရာ သား၌လည်းကောင်း၊အပဂ္ဂပါတေ၊အဘို့တပါးသို့ မကျခြင်း၌လည်းကောင်း၊ဥပေ ကွာယံ၊ လျစ်လျူ၊ရှုခြင်း၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။ တံတိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ဖြစ်သော ထို ဥဒါသိန သဒ္ဒါသည်၊ နိရုဿုက္ကေ၊ အားထုတ်မဟဲ့၊ ကြောင့်ကြမဲ့–ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ ။

"မ"ဗ"ဏ သ ဘာဝေါ မ"ဗ"ဏတာ"–ဟု၊ဘာဝတဒ္ဓိတ်-ပြုလုပ်ပြီးက "မ"ဗ"ဏ" သဒ္ဒါ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏,ကြောင်းရင်းမူ၊ပဘာဝဖြစ်သော–ပဝတ္တနိမိတ် "ဥပေ ကွာ" ကိုရ၏။ "တကြို မ"ဗ"ဏတာ" စေတသိက်၏,၊ "ရသ" ကို ထုတ်ပြသောအရာ၊ "ပဂ္ဂပါတု ပ"ဗ္ဗေဒနရသာ"–ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်,အဋ္ဌသာလိနီ, အာဘိဓမ္မာဝတာရ–နှင့်၊ စောဠ တိုင်း

သား–စောင်္ဂီယ၊သျှင်"မဟာ ကဿပ"–မထေရ်ပြု "မောဟ ဝိစ္ဆေဒနီ"– မည်သော အဘိ ဓမ္မ မာတိကာ၊ အဋ္ဌကထာ မျှားခ်ီ လာယှိသော ပါဠိ,၊ အပကွပါတိတာဝ, ပဋိ သမ္ဘ ိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာ,"အပ ကွ ပါတတာ,မဗ္ဗညူတာ"–ဟူသော၊ သျှင်ဂ္ဂါ စိဿရသာမိ ပြု–သစ္စသံခ်ိပ်ဋီကာဟောင်းပါ၌,, "တေသုဓမ္မေသု– တိ။ ပေ။ ဥဒါသိန ဘာဝတော" ဟူသော ၎င်းအဖွင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနှင့် မူလဋီကာပါ၌,၊ "ဥဒါသိန ဘာဝေါ တတြ်မ္ဗညူတ္တတာတိဝုစ္စတိ"ဟူသော အဘိဓမ္မာ ဝတာရ ဋီကာသစ်ပါ၌။

၎င်းကျမ်းများ၌လာယှိသော၊ "ပကွပါတု ပစ္ဆေဒန, အပကွပါတ, နှင့်၊ ဥဒါသိန" ပုဒ်များသည်၊ဝမ်းပူ တ နှင့် ထဆင်ထူး သံယုတ်အဆုံးယှိ၊ "မ္ဗညူ" ပုဒ်၏,၊ အနက်ဖွင့်၊ ပရိယာယ်ပုဒ်များချည်းသာဖြစ်သည်–ဟု၊ နိဿံသယ သဒ္ဒ ိဗျာန်ကျမှတ်ရမည်။ မှတ်လေ။

သခ်ံတကျမ်းလာ–ဥဒါဟရဏ်ကို ထုတ်ပြလိုက်ဦးအုံ့။ ။"အဘျတ်နာ ဘဂ်ဘယေန သာဓု, မာ၀ျည္ဆ မိမ္ဟေ ပျ၀လ၆ေတေထ" (ကာလီဒါသ ဆရာပြု ကုမာရသမ္ဘ၀ကျမ်း၊ ၁–သဋ္ဌ ဂါထာနံပါတ် ၅၂၊ မျက်နှာနံပါတ် ၃၉) ၎င်းကို၊

(ဂ) "အ၆ဿတ္ထနာ ဘဂ်ဘယေန သာဓု, မ၆ညူ မိဒ္ဓေ ပျ၀လ၆ေတ္ထ"– ဟု၊ မာဂ၀နှင့်၊ ပါဂတ ဘာသာပြန်ဆို ပြောင်းလဲ။ ။"(မာ၀ျည္ဆ၌ သြဒါသီနံ =) သြဒါသိန္ဒ ံ–သြဒါသိည်ံ,," "ဥပေက္ခ ံ၀,ဥပေက္ခ"–မလ္လ ိနာထဋီကာ။

(ဂ) သာဓု၊ သူတော်ကောင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အ၆ဿတ္ထနာ ဘဂ်ဘယေန၊ တောင့်တကအကျိုး ပျက်စီးခဲ့သည်ကို၊ ဝါ၊မှ၊ ကြောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓေ အပိအတ္ထေ၊ မွန်မြတ်သော ဗုဒ္ဓာရုံ၌သော်လည်း ("အတ္ထ" သဒ္ဒါ– ဝိသယတ္ထ, အာ၀ရမ္ဘဏတ္ထ။) မ၆ညူ၊ ဗုဒ္ဓာ၊နိဗ္ဗတ္တိ၏, အလယ်၌ တည်သည်၏,အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ လျစ်လျူ ရှုသည်၏,အဖြစ်ကို၊ အ၀လ၆ေတေ၊မှိ၏,။ (တနည်း) မ၆ညူ၊အ၀လ၆ေတေ၊ အရေးမယူ လျစ်လျူ (ဥပေက္ခာ) ပြု၏,။ (မလ္လ ိနာထဋီကာဖွင့်နှင့် အညီ၊ ကျန မှန်ကန်စွာ အနက် ယောဇနာရမည်။ ။

ဤဂါထာ၌"မာ၀ျည္ဆ–မ၆ညူ" ပုဒ်နှင့် တတြ်မ္ဗညူတာ စေတသိက်အမည်ပြု ပုဒ်၌ ပါယှိသော၊ "မ၆ညူတာ"ပုဒ်သည်၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်၊ မထူးမခြားအလားတူပင် ဖြစ်သည်၊ "ဏ္ဍ" ပစ္စည်းနှင့်၊ "တာ" ပစ္စည်းမျှသာ ခြားနားလေသည်။ ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြဟွ၀ိဟာရနိဒ္ဒေသဖွင့် မဟာဋီကာ၌,"မ၆ညူ ဗုဒ္ဓာနိဗ္ဗတာဟိ–မ၆ညူသဘာ၀ံ၊ နေ၀ိယံနာ၀ိယန္တိ အတ္ထော"–ဟု၊ပါ၌နေလာယှိ၏,။ သို့သော်၊ ၎င်းပါ၌သည်၊ ကျမ်းပြု ဆရာအသျှင်ဓမ္မပါလ မထေရ်မြတ်ရေးသားတော်မူအပ်သော၊ ပေါရာဏက–ပရိသုဒ္ဓပါ၌ ရင်း ပါ၌ဟောင်း၊ ပါ၌ကောင်းပါ၌မှန် ဟုတ်ဟန်မတူချေ၊ အနက်မထင်၍, နှောက်ပြင် ပါ၌နှင့် တူချေသည်။

ပါ၌မှန်မူကား၊"မ၆ညူ ဗုဒ္ဓာနိဗ္ဗာနံ မဏ္ဍိ၌ိတံ၊ နေ၀၊ လ၊ အတ္ထော"–ဟု ဖြစ်တန် ရာသည်၊ဆင်ခြင်ကြပါလေ။အနက်ကား– မ၆ညူ ဗုဒ္ဓာနိဗ္ဗာမ၆ဏ္ဍိ၌ိတံ၊ ဗုဒ္ဓဖြစ်သော ဝိယပုဂ္ဂိုလ်, အနိဗ္ဗဖြစ်သော ဝေရ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏, အလယ်၌ တည်သော ဥပေက္ခိတ၌ မ၆ညူပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နေ၀ဝိယံ၊ ချစ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်လည်းမဟုတ်၊ နာ၀ိယံ၊ မချစ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းမဟုတ်၊ ဒုတိအလံ၊ဤကား၊ အတ္ထော၊ အနက်တည်း၊ဟု- ယောဇနာ။

အလွန်ကြာမြင့်စွာ နှစ်ပေါင်း ၆၀၀ (ခြောက်ရာ) ကျော်အထက်ကပင်၊ ပျက်စီး၍ လာခဲ့သော ပုဒ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထဒေသနာ "တတြ်မဗျတ္ထတာ"— စေတသိက်အမှည်သည်ပြုနှင့်၊ ဆက်စပ်ထိုက်၍ နေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဤပုဒ် နေကို၊ ရဲးရဲးဝံ့ဝံ့၊ မှန်ကန်ကျနစွာ ဆုံးဖြတ်ရန်၊ အလွန်ပင်ဝန်လေးခဲးယဉ်းလှပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌ ပညာယှဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၊ မဟဝ, သခ်ံတ, ပါကတ၊ ဘာသာကြီး သုံးရပ်၌၊ ကောင်းစွာသက်ဝင်၍၊ ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော်မူကြစေခလို။ ။

ဤကဲ့သို့သော အရာမျိုးမှာ၊ ဒီဃနိကာယ်မဟာဝဂ္ဂ၊ ပါယာသိရာဇညသုတ်၌၊ သျှင်ကုမာရ ကဿပ မထေရ်မြတ် ဟောတော်မူသည့်၊ "လျှော်ထုပ်ထမ်း" ယောက်ျားနှင့်အလားတူ လည်း၊ မဖြစ်တော်မူကြစေကုန်လင့်။ ။

သုဒ္ဓေါဝ၊ မိစ်ဌာနံ, စိန္တေတဗ္ဗံ ပုနပ္ပုနံ၊
ဝိရဇ္ဇိနဗ္ဗိ ပေါရာဏံ၊ ဆဿတာ ဝဿတူ–ပရိ။ ။

၁၆၀။ ဒယာ.နုကမ္ပါ ကာရုညံ,
ကာရုဏ္ဏာ (စ) အနုဒ္ဒယာ၊
(ထိယံ) ဝေရမဏိ (ဧစ၀), ။
ဝိရတ္ကာ– ရတိ (စာ–ပျ–ထ)။ ။

(၁၆၀) ဒယာ, အနုကမ္ပါ, ကာရုညာ, ကာရုဏ္ဏာ, အနုဒ္ဒယာ၊ ဤ ၅-ပုဒ်ကား၊ သနားခြင်း၏ အမည်တည်း။ ကာရုညာ-သဒ္ဒါ နုပုနီးလင်း၊ အကြွင်းဆုံးလင်း၊ ဝေရမဏိ, ဝိရတိ, အာရတိ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ ထိယံ၊ ဤသဒ္ဒါ ၃-ခု၊ ဆုံးလင်ခဲ့ ဖြစ်၏၊ အထ၊ ပါး။ ။

၁၆၁။ ။တိတိက္ခာ ခန္တိ ခမနံ,
ခမာ]မေတ္တာ (တ) မေတ္တ–(ထ),
ဒသနံ ဒိဋ္ဌိ လဋ္ဌိ-(ဆ),
သိဒ္ဓေ္ဓာ သမယော (ဘ၀)။ ။

(၁၆၁) တိတိက္ခာ, ခန္တိ, ခမနု, ခမာ၊ ဤ ၄-ပုဒ်ကား၊ သည်းခံခြင်း၏ အမည်တည်း၊ ခမနု သဒ္ဒါ၊ နုပုနီးလင်း၊ အကြွင်း ဆုံးလင်း၊ မေတ္တာ,- မေတ္တိ၊ ဤ ပုဒ်ကား၊ ချစ်ခြင်း "မေတ္တာ" ၏ အမည်တည်း။ ဆုံးလင်း။ အာထ၊ ပါး၊ ဒဿနု, ဒိဋ္ဌိ, ၁ လဋ္ဌ, သိဒ္ဓနု, သမယ၊ ဤ ၅-ပုဒ်ကား၊ ဘ၀၊ အယူသာမည်၏ အမည်ဖြစ်၏။ ဆုံး ဒိဋ္ဌ, လဋ္ဌသဒ္ဒါ ၂-ခု၊ ဆုံးလင်တည်း။ ဒဿနု-သဒ္ဒါနုပုနီးလင်း၊ အကြွင်းပုလ္လင်။ ။

၁– အထက်အနေကတ္တ၌၊မလာသော "ဒိဋ္ဌ"–သဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်၊ ဂါထ.ဒု၊ လဒ္ဓိယံဒဿနေဒိဋ္ဌ၊စက္ခုမှိသာပဝတ္တတိ။ သာဒိဋ္ဌ၊ဧတ္ထိလိင် ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည်၊လဒ္ဓိယံ၊ အယူသာမည်၌လျှင်း၊ဒဿနေ၊ ကြည့်ရှုခြင်း၌လျှင်း၊စက္ခုမှိ၊မျက်စိ၌လျှင်း၊ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ။

၁၆၂။ ။တဏှာ (စ) တသိနာ ဇော,
ဇာလိနီ (စ) ဝိသတ္တိကာ၊
ဆန္ဒောဇဒုနိကန္တာ–သာ,
သိဗ္ဗနီ ဘဝနေတ္တိ (စ)။ ။

(၁၆၂) တဏှာ, တသိနာ (ဏာ) ,ာ ဇော, ဇာလိနီ, ဝိသတ္တိကာ, ဆန္ဒ, ဇဒု–နိကန္တာ, အာသာ ၂ သိဗ္ဗနီ, ဘဝနေတ္တိ,

၁–ဘွဒ္ဓာ–ဟူသောသင်္ခေတပုဒ် တပုဒ်တည်းကို တဏှာ + တသိဏာ(နာ)ဟု မာဂဓနှစ်ပုဒ်ပြုလုပ်၊ ပြောင်းလျှံးသည်။

၂– အထက်အနေကတ္တ၌၊ မလာသော ဘဝ္ဘသာ သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထးဒု။

ဒိသာ– ကခ်ါသု တဏှာယံ, အာသာ ဒိဃတ္တနေသိယာ။ ။အာသာ၊ အာသာသဒ္ဒါ သည်၊ ဒိသာ သခ်ါသု၊ အရပ်မျက်နှာ, အလိုတို့၌လျှင်း၊ တဏှာယံ၊ တပ်ခြင်းတဏှာ၌ လျှင်း၊ ဒိဃတ္တနေ၊ အရှည်အလျား၏, အဖြစ်၌လျှင်း၊ သိယာ၊၏။ ။
သိဗ္ဗနီ, သိဗ္ဗိနီ, နှစ်ချက်သင့် (ဒေသီ) ဘာသာ။

၁၆၃။ ။အာဘိဏှာ ဝနထော ဝါနံ ,
လောဘော ရာဂေါ (စ) အာလယော၊
ပိဟာ မနောဝ ရထော ဏှဆ္ဆာ,–
ဘိလာသောကာမ ဒေါဟဠာ၊
အာကံခါရုစိ [ရတ္တာ သာ တွ– ဓိကာ) လာလသာ
(ဒ္ဒိသု)။ ။

(၁၆၃) အာဘိဏှာ, ဝနထ, ဝါန, လောဘ, ရာဂ, အာလယ,ပိဟာ, မနောရထ, ဏှဆ္ဆာ, အာဘိလာသ, ကာမ, ဒေါဟဠ, အာကံခါ,ရုစိ၊ ဤ ၂၅– ပုဒ်ကား၊ တပ်ခြင်းတဏှာ၏အမည်တည်း။ ဆန္ဒ, ဝနထ, လောဘ, ရာဂ,အာလယ, မနောရထ, အာဘိလာသ, ကာမ,ဒေါဟဠ တို့ကား၊ပုလ္လိင်။ဝါန၊သဒ္ဒါနှုပုန်းလိင်၊အကြင်း ဏှဆ္ဆိလိင်။တူ၊အုံ့၊အဓိကာ၊

လွန်ကဲးသော၊ သာ၊ ထိုတဏှာကို၊ လာလသာ-လာလသာ ဟူ၍၊ ရဏ္ဍာ၊ ဆိုအာပ်၏။ ဒွိသု၊လာလသာ,သန္ဓါ၌တွယ်လိုင်း၊ပုလ္လင်း၂-ပါးတို့ခြင်းတည်း။ ။

၁၆၄။ ။ဝေရံ ဝိရောဓော ဝိနွေသော ,
ဒေါသော (စ) ပဒိုဿံ (စ ဝါ)။
ကောဓ-ဃာတာ ကောပရောသာ;
ဗျာပါဒေါ-နတ္ထိရဋ္ဌ(စ)။ ။

(၁၆၄) ဝေရ,ဝိရောဓ,ဝိနွေသ,ဒေါသ,ပဒိုဿ,ကောဓ, အာဃာတ, ကောပ,ရောသ,ဗျာပါဒ,အနတ္ထိရဋ္ဌ၊ ၏ ၁၁-ပုဒ်ကား၊ အမျက်ဒေါသ၏ အမည်တည်း၊ (တနည်း) ဝေရ,ဝိရောဓ, ဝိနွေသ၊ ၏ ၃-ပုဒ်ကား၊ ရန်၏ အမည်တည်း၊ ဒေါသ၊လ၊ ရောသ၊ ၏ ၆-ပုဒ်ကား၊ အမျက်ဒေါသ၏ အမည်တည်း၊ ဗျာပါဒ,အနတ္ထိရဋ္ဌ ၏ ၂-ပုဒ်ကား သူတပါး အကျိုးဖျက်ပျက်ကို ကြံစည်ခြင်း၏ အမည်တည်း။ ၏၌၊ ဝေရ, ပဒိုဿ-သန္ဓါ ၂-ခု နှုတ်ပုန်းလိုင်း၊ဝါ၊အချို့သဖြင့်၊ပဒိုဿ-သန္ဓါပုလ္လိုင်တည်း၊ အနတ္ထိရဋ္ဌ-သန္ဓါ၊ ဏ္ဍုတ္ထိုလိုင်း၊ အကြွင်း-ပုလ္လိုင်း။ ။

၁၆၅။ ။(ဗဟ္ဓဝေရ)-ဝုပနာ ဟော,
(သိယာ]သောကော(တု) သောစနံ၊
ရောဒိတံ ကန္ဒိတံ ရုဒ္ဓဲ,
ပရိဒေဝေါ ပရိဒ္ဒဝေါ။ ။

(၁၆၅) ဗဟ္ဓဝေရံ၊ ရန်ပြိုးဖွဲ့ခြင်းသည်၊ ဥပနာဟော၊ ဥပနာဟ မည်သည်၊ သိယာ၏၊ ၊ ပုလ္လင်း။ ကု၊ အုံ့၊ သောက,သောစန၊ ၏ ၂-ပုဒ်ကား၊ စိုးရိမ်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊အစဉ်အဆက်-ပုလ္လင်-နှုတ်ပုန်းလိုင်။ ရောဒိတ, ကန္ဒိတ,ရုဒ္ဓ, ပရိဒေဝ, ပရိဒ္ဒဝ၊ ၏ ၅-ပုဒ်ကား၊ ငိုကြွေးခြင်း၏ အမည်တည်း၊ (တနည်း) ရောဒိတ, ကန္ဒိတ, ရုဒ္ဓ၊ ၏ ၃-ပုဒ်ကား၊ မျက်ရည်ထွက်အောင် ငိုကြွေးခြင်း၏ အမည်တည်း။

ပရိဒေဝ, ပရိဒ္ဒဝ၊ ၏ ၂- ပုဒ်ကား၊ တမ်းတငိုယိုခြင်း၏, အမည်တည်း။ပရိဒေဝ,ပရိဒ္ဒဝ-သန္ဓါ ၂-ခု၊ ပုလ္လိုင်း၊ အကြွင်း-နှုတ်ပုန်းလိုင်။ ။

၁၆၆။ ။ဘိတိ-(ဏ္ဍိ)ဘယ-ဝုတ္တာ သော,
ဘေရဝံ (တု မဟာဘယံ။ ။

(၁၆၆) ဘိတိ,ဘယ,ဥတ္တာသ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ ကြောက်လိတ်လန့်ခြင်း၏, အမည်တည်း၊ ဓုဏ္ဍ ၊ ဘိတိသဒ္ဒါ ဓုဏ္ဍိလိင်တည်း၊ အကြွင်း၊ အစဉ်အတိုင်း၊ နပုန်းလိင်, ပုလ္လိင်။ တ၊ အံ့။ မဟာဇ္ဇယ်၊ ကြီးစွာသော ဘေးသည်၊ ဘေရ ဝံ၊ ဘေရ ဝ,မည်၏, ၊ နပုန်းလိင်။ ။

၁၆၇။ ။ဘေရဝံ ဘိ ံသနံ ဘိမံ ,
ဒါရုဏံ (စ) ဘယာနကံ၊
ဃောရံ ပဋိဘယံ ဘေသ္မ ံ ,
ဘယံကရ မိမေတိသု)။ ။

(၁၆၇) ဘေရဝ, ဘိ ံသန, ဘိမ, ဒါရုဏ, ဘယာနက, ဃောရ, ပဋိဘယ, ဘေ သ္မ, ဘယံကရ၊ ဤ ၉-ပုဒ်ကား၊ ကြောက်မက်ဘွယ်ဝတ္ထု၏, အမည်တည်း၊ ဋီကာမှ ဤ ဘေရဝ- အစ၊ ဘယံကရ အဆုံးယှဉ်သော သဒ္ဒါတို့သည်၊ တိသု၊ တို့၏, နှ ၏, ။ ။

၁၆၈။ ။ဏ္ဍသာဥသ္ဟယာ [မ ဏ္ဍေ,
(တ) မ ဏ္ဍ ရိယ မ ဏ္ဍ ရံ၊
မောဟာ-အာဓိဇ္ဇာ (တထာ-) ညာဏံ,
မာနော ဝိဓါ (စ) ဥဏ္ဏတိ။ ။

(၁၆၈) ဏ္ဍသာ, ဥသ္ဟယာ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ငြူစူခြင်း၏, အမည်တည်း၊ ဏ္ဍိလိင် ။ တ၊ အံ့၊ မ ဏ္ဍ ရ, မ ဏ္ဍ ရိယ, မ ဏ္ဍ ရ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ ဝန်တိုခြင်း၏, အမည်တည်း၊ နပုန်းလိင်။ မောဟ, အာဓိဇ္ဇာ, အညာဏ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ မသိခြင်း၊ ရိုက်မဲ့တွေဝေခြင်း၏, အမည်တည်း၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ပုလ္လိင်၊ ဏ္ဍိလိင်၊ နပုန်းလိင်။ မာန, ဝိဓါ, ဥဏ္ဏတိ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ မာန်မူခြင်း၏, အမည်တည်း၊ မာန သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်၊ အကြွင်း ဏ္ဍိလိင်။ ။

, ၁-ဤနှစ်ပုဒ်အနက် ပဌမပုဒ် သခ်ံတနှင့်ပါကတပုဒ်နေများကို ထောက်လျှင်၊ "ဤသာ"-ဤဒီဃ, သဓွေးဘော်မဲ့နှင့်ယှဉ်သင့်သည်။

၁၆၉။ ။ဥဒ္ဓိစ္ဘ-မုဒ္ဓဋ (စ၁-ထ) ,
တာပေါ ကုက္ကုစ္ဘ (-မေ၀စ)၊
ပဏ္ဍာတာပေါ- နုတာပေါ (စ) ,
ဝိပ္ပဋိသာရော (ပကာသိတော)။ ။

(၁၆၉) ဥဒ္ဓိစ္ဆ, ဥဒ္ဓဒူ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ပြန့်ထွင့်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ နုပုန်းလိုင်း၊ အထ၊ ပ ၊ား၊ တာပ, ကုက္ကုစ္စ, ပဏ္ဍာတာပ, အနုတာပ, ဝိပ္ပဋိသာရ၊ ဤ ၅-ပုဒ်ကို၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ နောင်တတာဘန် ပူပန်ခြင်း၏ အမည်ဟူ၍၊ ပကာသိတော၊ ပြအပ်၏။ ကုက္ကုစ္စ သဒ္ဒါ၊ နုပုန်းလိုင်း၊ အကြွင်း၊ ပုလ္လိင်။ ။

၁၇၀။ ။မနောဝိလေခသဒ္ဒေဟာ,
သံသလော (စ) ကထံကထာ၊
ဒွေဠ္ဍကံ ဝိစိကိစ္ဆာ (စ),
ကံ ခါ သံကာ ဝိမတ္ယု၊ (ဝိ)။ ။

(၁၇၀) မနောဝိလေခ,သဒ္ဒေဟ, သံသယ, ကထံကထာ, ဒွေဠ္ဍက, ဝိစိကိစ္ဆာ, ကင်္ခါ, သင်္ကာ, ဝိမတိ၊ ဤ ၉-ပုဒ်ကား၊ ယုံမှားတွေးတောခြင်း၏ အမည်ကည်း၊ မနောဝိလေခ-စသော ၃-ပုဒ် ပုလ္လိင်၊ ဒွေဠ္ဍက၊ သဒ္ဒါ နုပုန်းလိုင်၊ အကြွင်း ဈာတ္တိလိင်။

၁၇၁။ ။ဂဇ္ဇော- တိမာနော-ဟံကာရော,
စိန္တာ (တု) ဗျာနု-(ပုဗ္ဗတော)၊
နိဒ္ဒယော နိဒ္ဒယော (ဝုတ္တော),
ပဒ္ဓိညာ (တု) ပဒ္ဓိသဝေါ။ ။

(၁၇၁) ဂဇ္ဇ, အာဘိမာန, အဟံကာရ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ ငါ, ငါ-ဟူ၍၊ အလွန်မာန်မူခြင်း၏ အမည်ကည်း။ ပုလ္လိင်၊ တု၊ အံ့၊ စိန္တာ,ဗျာနု၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကို၊ ဥပုဗ္ဗတော၊ "ကြိစည်ခြင်း၏ အမည်"-ဟူ၍၊ ဆိုအပ်၏၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ဈာတ္တိလိင်၊ နုပုန်းလိုင်၊ နိဒ္ဒယ, နိဒ္ဒယ ဤ ၂-ပုဒ်ကို၊ ဝုတ္တော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အမည်-ဟူ၍ ဆိုအပ်၏၊ ပုလ္လိင်၊ တု၊ အံ့၊ ပဒ္ဓိညာ,ပဒ္ဓိသဝ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဝန်ခံခြင်း၏ အမည်ကည်း။ အစဉ်အတိုင်း၊ ဈာတ္တိလိင်၊ ပုလ္လိင်။ ။

၁၇၂။ ။အာဝမာနံ တိရဏ္ဏာရော,
ပရိဘာဝေါ (ပု-) နာဒ္ဒရော၊
ပရာဘာဝေါ (ပု-) ဝညာ- (ထ),
ဥမ္မာဒေါ စိတ္တ ဝိဇ္ဇမော။ ။

(၁၇၂) အာဝမာန, တိရက္ကာရ, (တိရောကာရ) , ပရိဘာဝ,အာနာဒရ, ပရာဘာဝ, အာဝညာ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ မရိမသော၊ မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်း၏ အမည်တည်း။ အာဝမာန, သဒ္ဒါ နပုန်းလင်း၊ အာဝညာ, သဒ္ဒ၏ဈေးကြီးလင်း၊ အကြွင်း ပုလ္လင်၊အာထပါး၊ ဥမ္မာဒ,စိတ္တဝိက္ခေပ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ရူးသွပ်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ ပုလ္လင်။ ။

၁၇၃။ ။ပေမံသိနေဟောသေ့ဟော (ထ)
စိတ္တပီဠာ-ဓိ (သညိတော)၊
ပမာဒေါ သတိဝေါသဂ္ဂေါ,
ကောတူဟဠ ကုတူဟဠံ။ ။

(၁၇၃) ပေမ, သိနေဟ, သေ့ဟ၊ ၅ ပုဒ်ကား၊ ချစ်ခြင်း၏ အမည်ဘည်း၊ ပေမ၊ သဒ္ဒါ၊ နပုန်းလင်း၊ အကြွင်း ပုလ္လင် ၁၊အထ၊ ပါး၊ စိတ္တပီဠာ၊ စိတ်ညှဉ်းဆဲးခြင်းကို၊ (အဓိ) အာဓိ၊ (အဓိ) အာဓိ ၂ ဟူ၍၊ သညိတော၊ မှတ်အာပ်၏၊ ပုလ္လင်၊ ပမာဒ, သတိဝေါသဂ္ဂ ၅-ပုဒ်ကား၊ သတိလွတ်ကင်း၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ အမည်တည်း။ ကောတူဟဠ, ကုတူဟဠ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ မမြင်စဘူး၊ အထူးအဆန်းကို ကြည့်ရှုရန် အားထုတ်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ နပုန်းလင်း။ ။

၁- ဤ၌ ဒုတိယ ပုဒ်မှာ သ-၌၊လုံးကြီးတင်မပါဘဲ (သနေဟ) ဟုလည်း၊ ပါကတ သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ လာယိုသေးသည်။ တတိယပုဒ်ကား၊ သင်ုတပုဒ်ကို၊ မာဂ၀၊ အတူပြု၍ သုံးသည်၊ ဤမှာ (နေဟ) လည်း၊ ၎င်းအမည်ပင်၊ (၂-၁၀၂-ဟေ)

၂- အတိမတိကရမာဒိနိဟာရ်-ဟု အဒ္ဒသမအာပရဝတ္ထုဂါထာပဋ္ဌမပါဒ (ရ) ဂိုဏ်းကြီက် ရာမှာ ထားသော အဘိဓမ္မာ၀တာရ ဘေရသမ ပရိစ္ဆေဒနိဂမဋ္ဌ (အာဒိဿ) နှင့် အာမိ-ဟု လာယိုသော်လည်း၊ သမ်တ ဘာသာကျမ်းများ၌၊ ရ ဿ,ဒိဿ,နှစ်မျိုးပင်၊ ပကတိ-ပုဒီလာ ယိုရကား၊ အာဒိ,ရဿနှင့်အာဓိ ဒိဿ- နှစ်ချက်သင့်ဟုမှတ်လေ၊ အမိ-အာဒိ၊ ဤ၌ဋီကာ ဆရာဖွင့်ပါဠိကို ဆင်ခြင်အပ်၏၊ ဆင်ခြင်လေ။

၁၇၄။ ။ဝိလာသော လလိတံ ဃိလာ,
ဟာ၀ေါ ဟေ့ဠာ (စ) ဝိဿမော၊
ဈဗ္ဗာ.ဒိကာ သိယုံ နာဂ်ိ,
သိဂ်ါရ ဘာ၀ဇာ ကြိယာ)။ ။

(၁၇၄) ဝိလာသ, လလိတ, ဃိလာ, ဟာ၀, ဟေ့ဠာ, ဝိဿမ ၁ဈဗ္ဗာ ဒိကာ၊ဤသို့စသည်တို့သည်၊နာဂ်ိသိဂ်ါရဘာ၀ဇာ၊ဖိနိုးမတို့ဏ်, တင့်တယ်

စမ္ဘယိခြင်းအလိုဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ ကြိယာ၊အမှုအရာတို့သည်၊ သိယုံ။ နိ ၏။ ဤ၌ လလိတ-သဒ္ဒါနုပုနိုးလိုင်၊ ထိလာ, ဟေဠာ သဒ္ဒါ ၂-ခု၊ ဗုဇ္ဈလိုင်၊ အကြင်းပုလ္လ ိုင်။ ။

၁- ဤ၌ ဝိလာသ၊ လလိတ- စသည်တို့၏ အထူးကို၊ ဤမာဂဓ အဘိဓာန်ဋီကာ- စသည်တို့၌၊ အကျယ်တဝင့်၊ ဖွင့်ဆိုလျက်ယှိကြသော်လည်း၊ ငါတို့ပြန်ဆို ရေးသားသော သိဟိုဠ်နိသ်ယ ဟောင်းကြီး၌၊ ထိုကဲ့သို့ မိန့်ဆိုခြင်းမယှိသောကြောင့်လျှင်း၊ ၎င်းတို့၏ အထူးကိုမှတ်သားနိုင်ကြရန်ခဲယဉ်း၍၊ မဠာသောတုဇန ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ မဟာ ပကာရ မဟာပယောဇန မဖြစ်သည့်ပြင်၊ ပိဋာ ဝိဟေသ မျှသာဖြစ်ရန် ယှိသောကြောင့် လျှင်း၊၎င်းတို့၏ အထူးကို အမရကောသ ၌ကာစသော ရှေးသင်္ခေတကျမ်းကြီးများ၌ ဆိုလျက်ယှိလင့်ကစား၊ မဠာသောတုဇနတို့အား၊ အလွန် ကျေးဇူးများမည့် အရာမဟုတ်ဟု နှလုံးထားလျက်၊ အဘိဓာန်စာကိုယ် ဆရာကိုယ်တိုင်ပင် မပြုဆိုခဲ့သောကြောင့် လျှင်း၊ ထိုဆရာတို့ ပြုဆိုအင်္ဂါသော အထူး၏ လည်း လိုရင်းသဘော အားဖြင့်၊ "နာရီသိင်္ဂါရ ဘာဝ" -ကိုမလွန်နိုင်သောကြောင့်လျှင်း၊ အတိတ္ထပ ကွဲ့ဇန- အဌာနသုဏ္ဏ ဖြစ်မည်စိုး သောကြောင့်လျှင်း၊ ငါတို့မရေးတော့ပြီ၊အလိုယှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ "နာဌကရတနကောသ" စသော သင်္ခေတကျမ်းများမှယူကြလေ။

၁၇၅။ ။ဟာသနံ ဟာသိတံ ဟာသော,
(မ ဠော) ဝိဟိတံ သိတံ။
အဋ္ဌဟာသော မဟာ ဟာသော,
ရောမ ဠော လောမ ဟံသနံ။ ။

(၁၇၅) ဟာသနံ, ဟာသိတ,ဟာသ- ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ရယ်ရွှင်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊မ ဠော၊ညှင်းညှင်းသာသာဖြစ်သော၊သော၊ ထိုရယ်ရွှင်ခြင်း သည်၊ဝိဟိတံ၊ဝိဟိတလည်းမည်၏၊သိတံ၊သိတလည်းမည်၏၊ ဤ ၂-ပုဒ် ကား၊ ညှင်းညှင်းသာသာပြုံးရယ်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊မဟာဟာသော၊ သည်းစွာရယ်ခြင်းသည်၊ အဋ္ဌဟာသော၊ အဋ္ဌဟာသမည်၏။ ဟာသ၊ အဋ္ဌဟာသ သဒ္ဒါ ၂-ခု၊ ပုလ္ လ ိုင်၊ အကြင်းနုပုနိုးလိုင်၊ ရောမ ဠ,လောမ ဟံသန၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်း၏ အမည်တည်း။ အစဉ်အတိုင်း ပုလ္ လ ိုင်၊ နုပုနိုးလိုင်။ ။

၁၇၆။ ။ပရိဟာသော ဒေ၀ါ ဝိဒ္ဒာ,
ကေဠိကီဠာ (စ) ကီဠိတံ၊
နိဒ္ဒါ (တု) သုပိနံ သောပ္ပံ,
ဝိဒ္ဓံ (စ) ပစလာယိကာ။ ။

(၁၇၆) ပရိဟာသ, ဒဝ, ခိဋ္ဌာ, ကေဠိ, ကီဠာ, ကီဠိခာ ၍ ၆-ပုဒ်ကား၊ ပြက်ရယ် ပြောင်လှောင်ကစား မြူးထူးခြင်း၏ အမည်တည်း။ ပရိဟာသ,ဒဝ-သဒ္ဒါ ၂ ခု ပုလ္လိင်။ကီဠိတ-သဒ္ဒါနှုတ်နှုန်းလိင်၊ အကြွင်း အကြိုလိင်၊ တု၊ အုံ၊ နိဗ္ဗါ,သုပိန, သောပ,ဝိဒ္ဓ, ပစလာယိကာ၊ ၍၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ အိပ်ခြင်း၏ အမည်တည်း။ တနည်း၊ နိဗ္ဗါ, သုပိန, သောပ ၍ ၃-ပုဒ်ကား၊ အိပ်ခြင်း၏ အမည်တည်း။ ဝိဒ္ဓ,ပစလာယိကာ၊ ၍ ၂-ပုဒ်ကား၊ မျောက်မျည်းအိပ်ခြင်း၊ ငိုက်မျည်းခြင်း၏ အမည်တည်း ၁၊ နိဗ္ဗါ, ပစလာယိကာ သဒ္ဒါ ၂-ခု၊အကြိုလိင်၊အကြွင်း နှုတ်နှုန်းလိင်၊ ။

၁– ပစလာယာ၊ ဃုရ္ကာ နှစ်ပုဒ်လည်း ၎င်းအမည်ပင်။ ပစလာယိတ, ဃုရ္ကာ^{0}တ တို့ကား ငိုက်မျည်းသူအမည်ပင်တည်း။

ဤမြန်မာဝေါဟာရအရာမှာ သတ်ပုံအသိခက်၍ အမြွက်မျှဖေါ်ပြပေအုံ့။– ငိုက်မျည်း စက်မျည်း နောက်မျောက်မျည်း မျည်းကြိုး ခိုင်မျည်းပေ။ ။

ဥ–ငယ်သတ်နှင့်၊ မ–ယပင့်၊ရေးသင့်ငါးထွေ၊ ဝိသင်ပေ။

၁၇၇။ ။(ထိယံ) နိုကတိ ကူဒု (စ),
ဒန္ဓော သာဗ္ဗ (စ) ကေတဝံ၊
သဘာဝေါ (တု) နိသဋ္ဌော (စ),
သရ္ဗပ် ပကတိ (–ဏ္ဍိယံ)။ ။

(၁၇၇) နိုကတိ, ကူဒု, ဒန္ဓ, သာဗ္ဗ, ကေတဝ ၍ ၅-ပုဒ်ကား လှည့်ဖြားခြင်း ကောက်ကျစ်စည်းလုံးခြင်း၏ အမည်တည်း၊ ထိယံ၊နိုကတိ သဒ္ဒါ အကြိုလိင်ဖြစ်၏။ဒန္ဓ သဒ္ဒါပုလ္လိင်၊အကြွင်း နှုတ်နှုန်းလိင်။ တု၊အုံ၊ သဘာဝ, နိသဋ္ဌ, သရ္ဗပ, ပကတိ၊"ဏ္ဍိယံ" ပကတိသဒ္ဒါ အကြိုလိင်ဖြစ်၏။

၁၇၈။ ။သိလံ (စ) လက္ခဏံ ဘာဝေါ,
ဥဿဝေါ (တု) ဆဏောမဟော၊

(၁၇၈) သိလ, လက္ခဏ, ဘာဝ၊ ၍ ၃-ပုဒ်ကား၊ ပင်ကိုယ် သဘောအမည်တည်း။ သရ္ဗပ, သိလ, လက္ခဏ တို့ကား နှုတ်နှုန်းလိင်၊ အကြွင်း ပုလ္လိင်၊ တု၊ အုံ၊ ဥဿဝ, (ဥိဿဝ), ဆဏ, မဟ^{0} ၍ ၃-ပုဒ်ကား၊ ပွဲးလမ်းသဘင်၏ အမည်တည်း။

[ဥဒ္ဒေ^{0} စသည်လည်း– ၎င်း၏ ပရိယာယ်ပင်] ၅၉၀^{0}ပင်။

၁–ဤမာဂဓ အဘိဓာန်၌,အဝဂ် ကဏ္ဍ၀ ဟကာရ၏ (မဟ)ပုဒ်နှင့်တကွ၊ ပရိယာယ်သုံးပုဒ်သာလာသည်။ ။ဤပုဒ်အရာမှာလည်း၊ (ဟ) အက္ခရာ၊ ပါးစပ်ပေါက် ပိတ်၍ (မတော)ပ် ဟု၊ ကြိုယာဟော ပုဒ်အနေမျိုးဖြင့်၊ ဋီကာနှင့်နိ**သ**ယဟောင်းများမှာ ပါ၍ အနက်၊ ချုတ်လျက်ယှိသည်၊ သတိယှိစေ။ ။

၁၇၉။ ။ဓာရေ၏ ဇန်၊ သသ္ဒေဟ-,
မဘိဓာနပ္ပ ဒီပိကံ၊
ခုဒ္ဒကာ- ဗျတ္တ ဇာတာနိ,
သမ္ပသ္သတိ ယထာ သုခံ။ ။

(၁၇၉) အဘိဓာနပ္ပဒီပိကံ၊ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာမည်သော၊ ဤနိ**ဃ**ဏ္ဍု၊ ကျမ်းကို၊ သသ္ဒေဟံ၊ လွန်စွာချစ်မြတ်နှိုးခြင်း ရှေ့သွားယှိသည်ဖြစ်၍, ၁၊ ဓာရေ၏ ကျက်မှတ် ဆောင်ရွက်သော၊ ဇန်၊ စာသင်သားသည်၊ ခုဒ္ဒကာဒိ အတ္ထဇာတာနိ၊ အဝယဝ- အကြွေးဖြစ်ကုန်သော၊ မျှားစွာသော အနက်တို့ကို၊ ၀ါ၊ နိ၏သော၊ အနက်အပေါင်းတို့ကို၊ ယထာသုခံ၊လွယ်ကူစွာ၊ ၀ါ၊ မပင်မပန်း၊ ချမ်းချမ်းသာသာ၊ ၀ါ၊ အလိုယှိတိုင်း၊ သမ္ပသ္သတိ၊ ကောင်းစွာဖိုင်ဖိုင်-မြင်နိုင်ပေတော့၏။

၁။ ။သဠ ကဏ္ဍော ပဌမော

(၁) သဠကဏ္ဍော၊ သဠကဏ္ဍသည်၊ပဌမော၊ရှေးဦးမဆွ၊ အစပဌမ ပေတည်း။

၁–(သ္ဟေ) သဒ္ဒါ အဓိကပ္ပေမတ္တ။
၂–အာဒိဖြင့်၊ မဟန္တတ္တကို ယူသည်။

၂။ ။ဘူကဏ္ဍ (၁) ဘူမိ၀ဂ်
(၂)ဘူကဏ္ဍဿ (၁)ဘူမိ၀ဂ္ဂေါ–

၁၈၀။ ။၀ဂ္ဂါဘူမိ ပုရိမဋ္ဌ,
စတုဇ္ဇဏ္ဍ ၀နာဒိယိ၊
ပါတာလေနစ ဝုဋ္ဌေန,
သာဂေါ ပါဂေါ်ယိ-ဝဏ္ဏမာ။ ။
{နမော ဗုဒ္ဓါယ}–(၁) ဘူမိ၀ဂ်။

(၁၈၀) သာ.ဂေါ.ပါ.ဂေါ်ဟိ၊ပခါနာ-ဝယ၀-ဖြစ်သော''ဖြေညှက်'' စသော၊အာစိတ်နှင့်၊ ထိုကိုမှီသော "လမ်းခရီး" - စသောဥပါ.ဂိ၁ နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော်၊ ဘူမိပုရိ မစ္စ စတုဇ္ဇဏ္ဏ ဝနာ.ဒိဟိ ၂၊ ဘူမိ,ပုရ,နရ, စတုဇ္ဇဏ္ဏ,အာရညာဒိ၀ဂ်တို့ဖြင့်လျှံးငေး၊ ပါတာလေနစ၊ ပါတာလ၀ဂ်ဖြင့် လျှံးငေး၊ဥပလ္ဓကျွေတာ၊ မှတ်အာပ်ကုန်သော (ထည့်) ဝ၇ါ၊ ဝဂ်တို့ကို၊ ဏ်ခ၊ ဤဘူကဏ္ဍာဒို၊ကမာ၊အခ,ဥအတိုင်း၊ ၀ဒ္ဓနေ-ဆိုအာပ်ကုန်၏။ ၀ါ၊ လတ္တံ့။

၁-ဤ၌(အဂ်)သဒ္ဒါကား၊ အစိတ် အဂ်ါအကြီးဟော၊ (ဥပါဂ်)ကား၊ အစိတ်အဂ်ါ အငယ်ဟော၊ ဟု မှတ်လေ။

(ပစ္ဆဂ်)လည်း၊ ၎င်းဟောပရိယာယ်ပင်။ ။(ဥပါဂ်)၌၊(ဥပ-)၏အနက်ကိုကား၊ ဥပါစရိယ+ဥပရာဇ+ဥပဝိဇ္ဇာလယ၊ စသည်တို့၌ (ဥပ) သဒ္ဒါများ၏ အနက်များကဲ့သို့ မှတ်ကြလေ"။ ။

၂-စတုဒ္ဒိဏ္ဏာဖြင့်, ခတ္တိယ, ဗြာဟ္မဏ, ဝေဿ, သုဒ္ဒ, ဟူသော ဝဂ်လေးခုကိုယူ၍။ "ဝနာဒိဟိ"ဖြင့်၊ အရည,သေလ,သိဟာဒိ,ဝဂ်တို့ကိုယူလေ။ ။

၁၈၁၊ ။ဝသုန္ဓရာ ခမာ (ဆမာ) ဘူမိ,
ပဌဝိ မေဒိနိ မဟိ၊
ဥဒ္ဓိ ဝသုမတိ ဂေါ,ကု,
ဝသုဓာ ဓရဏီ ဓရာ။ ။

(၁၈၁) ဝသုန္ဓရာ,ခမာ(ဆမာ) ၁ ဘူမိ,ပဌဝိ, ၂ မေဒိနိ, ၃ မဟိ,-ဥဒ္ဓိ, ဝသုမတိ, ဂေါ,ကု,ဝသုဓာ, ဓရဏီ,ဓရာ,-

ဤခွဲးအလုံးစုံ သိဟိုဠ်, မြန်မာ.စာများမှာ၊ တာလုဇ- ဒုတိယကွဲရာနှင့် "ဆမာ"- ဟူ၍.ချည်းသာ၊တကြိ.တည်း ပါဠ်ယှိကြ၏.၊ ဤကျမ်းအထက်-ဂါထာနံပါတ်- ၉၉၅-နှင့် ညီသော်၊ကဏ္ဍဇ-ဒုတိယ-ကွဲရာနှင့်၊ "ခမာ-"ဟူ၍.သာ၊ပေါရာဏက၊ ပါဠ်မှန် ဖြစ်တန်ရာသည်။

သို့သော်(ဗွါ) ဟူသော သင်္ခတပုဒ်တဖုံ်ဒ်တည်းမှ ဟ္ကဿ ကွံါ ခ။ ဗွ်ာ ၍ ကွ ကွ ကောမုဝါ။-မာဂဓနှင့် ပါကတ ပြန်သည်ယှိသော်၊ ခမာ+ဆမာ-ဟု ပုဒ်နှစ်မျိုး ဖြစ်နိုင်သည်။ထိုတွင်-ကဏ္ဍဇ ဒုတိယကွဲရာ-အစဉ်ယှိသော၊ခမာ-ဋ္ဌိလိင်ပုဒ်ကား၊ မြေကြီးနှင့် သံသည်းခံခြင်းနှစ်နက်ကိုဟောနိုင်သည်။ (၉၉၅) တာလုဇ ဒုတိယကွဲရာအစဉ်ယှိသော-ဆမာ ပုဒ်ကား၊မြေကြီးကိုသာ ဟောနိုင်သည်ဟု အထူးမှတ်ရမည်-မှတ်လေ။

မှတ်ရန် သံပေါက်။

မြေနှင့်သည်းခံ-နက်ဝိယ်-မှတ်ကြိုကဏ္ဍဇ-ခဲ့ခွေးပ၊ (ခမာ)
မြေသာတနက်-ဟောဆိုမြှက်-မှတ်ချက်တာ၁လုဇ-ဆလိမ်ပ၊ (ဆမာ)

ဟောမစန္ဒြမှာကား- ၂-၁၈-သုတ်ဖြင့်၊ မြေယောအရာ၌ (ဆမ္ဗာ) ဟု သာ တာလုဇ ဒုတိယကွဲရာနှင့် ရှုပ်စိရင်လျက်ယှိသည်။

၂–ဤပုဒ်၌၊"ပုထဿ ပုထု ပထာ မောဝါ"–ဟူသော ကစ္စည်းသုတ်,၊ " ပုထဿ, ပထဝ, ပုထုဝါ"– ဟူသော၊ မောဂ္ဂလ္လာန် သုတ် များနှင့်၊ ၎င်းအဖွင့်ကျမ်းတို့၌၊ ပါ၌ အထွေထွေယှိနေကြသည်ကိုစွဲ၍,၊မုဒ္ဓ–ဒုတိယ ကွဲရာ–ဌ–နှင့် "ပဌဝိ," ဒန္ဓ–ဒုတိယ ကွဲရာ ထနှင့် "ပထဝိ"၊ဌင်းစတုတ္ထ–ကွဲရာ–ဓ–နှင့် "ပဝေါ"ဟု၊ ငါတို့ မြန်မာနိုင်ငံ၌,လွန်ခဲ့သော အနှစ်–၃၀၀–ကျော်၊၄၀၀–လောက်ကပင်စ၍,၊ အရေးအသား,အဘတ်–အရွတ်, အဆုံး အဖြတ်များယှိကြလေသည်,ဌင်းပုဒ်၌, သင်္ခတ–ပုဒ်နေနှင့် ညှိနှိုင်း၍, စိစစ်သော် "ဤထဝိ" ဟူသော–သင်္ခတပုဒ်မှ၊မာဂဓ–ဘာသာပြောင်းလဲးသည်ယှိသော်၊"ပုထဝိ–ပဌဝိ"ဟူသော ပုဒ်နှစ်မျိုးဖြစ်လာသည်။ထိုတွင်–နောက်ပုဒ်ဖြစ်,ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်, အကွဲရာအမျိုးမျိုး ဖြင့်ရှတ်ဆိုရေးသားဆုံးဖြတ်ကြပြီးသော်လည်း, ငါတို့ အလိုအားဖြင့်ကား, မုဒ္ဓ– ဒုတိ ယကွဲရာ–ဌ–နှင့်,"ပဌဝိ"ဟု,ယှိသောပါဠိသာ,ပေါရာဏက–ပရိသုဒ္ဓပါဠိမှန် ,ပါ၌ဟောင်း ပါ၌ကောင်းဖြစ်သည်–ဟု,မှတ်ထင်မိသည်။

အကြောင်းကား–ဤမှ အထက်၊အနှစ် (၆၀၀) ကျော်ကာလ၌, ဝေဒေဟသာမိ–မထေရ် သူမြတ် ရေးသားစိရင်တော်မူအပ်သော,"သိဒတ် သင်္ဂရ"–မည်သော, သီဟိုဠ်ဘာသာ သဒ္ဒါကျမ်း၌, မာဂဓဘာသာမှာ မုဒ္ဓ–ကွဲရာနှင့်ယှိသောပုဒ်မျိုးကို သီဟိုဠ်ဘာသာ ပြောင်း လဲးပြန်ဆိုဖိရင်က– မုဒ္ဓ–ကွဲရာအပြုဖြင့်သာ ပြောင်း၍, ပြန်ဆိုစိရင်သောကြောင့် လျှင်ငေး၊ [ဌင်းအရ–ဥပလ ကွဏားနိဒဿန နည်းအားဖြင့်– မှတ်ရန်ပြယုဂ်–ပုံစံများကား၊ "ပဌဝိ–" ပါ၌ဘာသာပုဒ်နေ– "ပေါ ဌေ ဝ ဝ"– သီဟိုဠ်– ဘာသာပုဒ်နေ။ "ပဌမ"– "ပဌမ"။ "ပဌ်ပန္ဓ"–"ပဌ်ပန်"။"ပဌ်ပ ကွ"–"ဝ်ဌ်ပက်"။"ပဌ်ညာ"("ဝ်ဌ်ဏာ"),"ကဌ ိ နစ်ဝရ"– "ကေဌ်နန် သီဝုရ"–စသည်ကဲ့တည်း။]

သီဟိုဠ်,ကမ္ဗောဇ (သ္ဟိမဟုတ်) ခမင်,ယိုးဒယား, အင်္ဂလိပ်–စသောလိပျ,ဏ္ဍရများဖြင့်, ရေးသား စက်တင်ပုံနှိပ် လုပ်ဆောင်ကြသော, ပိဋကတ်စာအုပ်, ပေစာ မူများ၌, မုဒ္ဓ– ဒုတိယကွဲရာ–ဌ–နှင့်ချည်းသာ,"ပဌဝိ"–ဟု,ရေးသားစက်တင်ပုံနှိပ် ထားကြသည်များကို ငါတို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်ဘတ်ရှုရသောကြောင့်လျှင်ငေးတည်း။

၃–ဤပုဒ်၌,အသင်္ခတ ပါဂတ သီဟဠ စသော, လိပျ,ဏ္ဍရများနှင့်အညီ, (၅) ထွေးမှာ လုံးကြီးတင်နှင့် (မေဒိနီ) ဟု ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ ॥

၁၈၂၊ ॥ပုထဝိ ဇဂတိ ဘူရိ,
ဘူ(ဧ) ဘူတ ဓရော– ဝနိ၊
(ခါရာတု မဇ္ဇိကာ) ဒီသော,
ဒီသဝါ (ထူ)–သဓော(တိသု)။ ॥

(၁၈၂) ပုထဝိ,၁ ဇဂတိ,ဘူရိ,ဘူ ဘူတ ဓရော,အာဝနိ,ဤ၊ဝ–ပုဒ်ကား၊ ‘မြေ၏ အမည်ကည်း။၂ ‘ ‘ ‘

ဆားကျင်းဏ်. အမည်တည်း။ တိသု၊ ဤသဒ္ဒါ၊ ၂-ခု လိင်သုံးပါးတို့ဖြစ်ဏ်. ။ ။

၁-ဤပုဒ်၌၊ ထ-မှာ၊ တချောင်းငင် မပါစေဘဲ။ "ပုထဝိ" ဟုသာ၊ ဥဒမ်, ရူပသိဒ္ဓိ, မောဂ္ဂလ္လာန်-ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ "ပုထုဝိ"-ဟု၊ ထမှာ၊ တချောင်းငင်နှင့်မယှိစေရ။ ။

အထက်ဝိသေသ်ာ ဓိနဝဂ်- ဂါထာနံပါတ်-၇၁၄။ "ပဌမ"- ဟူသော ပုဒ်၌လည်း၊ အောက်၌၊ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော-သိဟိုဠ်ဘာသာ၊ သဒ္ဒါအစိအရင်ကိုလိုင်ငေ်း၊ "ပဌစရာအမိ-မာ"-ဟူသော၊ ဏွာ.ဒိ မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်ဖြင့်-ဥစ္စာရဏဏ္ဍ မုဒ္ဓဇ- ဒုတိယကွ္ကရာ၊ ဌ:နှင့်၊ ပဌ-ဓါတ်နောင်၊ အမ- ပစ္စည်းသက်၍.၊ မုဒ္ဓဇ- ဒုတိယကွ္ကရာနှင့်ပင်၊ "ပဌမ"- ဟု၊ ပဒနိပ္ပါဒန- ပြုသည်ကိုလိုင်ငေ်း၊ ဆိုအပ်ပြီးသော. လိပ္ပ.ဏ္ဍရ များကိုလိုင်ငေ်းထောက်၍.၊ မုဒ္ဓဇ-ဒုတိယကွ္ကရာ-ဌ-နှင့်သာ၊ အသင့်-ဟု သဒ္ဒ ိဌာန်ကျမှတ်လေ။

ပါဠိတော ဘာသာ၊ သဒ္ဒါနှင့် အဘိဓာန်ကျမ်းများမှာလည်း၊ (မုဒ္ဓဇကွ္ကရာ) နှင့်ပင်ပါ၌ယှိကြသည်။

အာရုံနိက ဝိညူတို့ကဲ့သို့၊ "ပြထမ"-ဟူသော သခ်ံတ- ပုဒ်နေကို- ထောက်ထား၍.၊ ပဝေဏီ-အာဂတ-ပရိသုဒ္ဓ မာဂဓ ပုဒ်နေပျက်ပြားအောင်-ဒန္ဓ-ဒုတိယကွ္ကရာ၊ "ထ" နှင့် "ပထမ"-ဟု၊ မရေးမမှတ်သားကြလေလင့်။ ။

၂-ဤ၌-စ-သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဋ္ဌတ္ထိလိင် "ဋ္ဌရာ"-သဒ္ဒါစသည်ကိုလည်းယူလေဦး။ ၎င်း "ဋ္ဌရာ" သဒ္ဒါ၏.၊-အတ္ထုဒ္ဒါရ-မှတ်ရန်၊ ရစနာ ဂါထာ.ဒ္ဓ။

"ဋ္ဌရာဘူမျ-ဌ ဝါရိသု, သုရာ ဥတ္တ ိသုဝတ္ထုတော။

ဋ္ဌရာ-ဋိရာ သဒ္ဒါသည်၊ ဘူမျဌ ဝါရိသု- မြေ,ထမင်:,ရေ- တို့၌လည်းကောင်း၊ သုရာ ဥတ္တ ိသု-အရက်,စကားတို့၌လိုင်ငေ်း၊ ဝတ္ထုတော-၏.။ ။

၁၈၃။ ။ထလံ ထသိ-(ဣ)[ဘူဘာဝေ,
ထဒ္ဓ လူခမ္ဘိ) ဇာဂ်လော၊
ပုဗ္ဗဝိဒ္ဒေဟော (စ-) ပရ-,
ဂေါယာနံ ဇမ္ဗုဒ္ဒိပေါ (စ)။
ဥတ္တရ ကုရု (စေ-တိ သိယုံ,
စတ္ဘာရော•မေ မဟာဒ္ဒိပါ)။ ။

(၁၈၃) ထလ,ထလိ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ကြည်းကုန်း၏. အမည်တည်း၊ ဣတ္ထိ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်တည်း၊ ထလ၊ သဒ္ဒါ နုပုန်းလိင်၊ ဇာဂ်လော၊ ဇာဂ်လ သဒ္ဒါသည်၊ ထဒ္ဓ လူခမ္ဘိ၊ (ကြမ်းဘမ်း) ကြမ်းထန်း ၁ ခြောက် သွေ.သော၊ ဘူဘာဝေ၊ မြေအာဘိုဟူသောအနက်ဖြစ်ဏ်. ၊ ပုဗ္ဗဝိဒ္ဒေဟော၊ အရှေ. ကျန်းလျှင်:၊ အပရဂေါယာနံ၊ အနောက်ကျန်းလျှင်:၊ ဇမ္ဗု၊

ဒိပေါ၊ တောင်ကျွန်းလျှိုးငေး၊ဥတ္တရကုရု၊ မြောက်ကျွန်းလျှိုးငေး၊ဋ္ဌတိဋ္ဌမေ၊ ဤသည်တို့ကား၊ စတ္တာရော မဟာဒီပါ၊ ကျွန်းကြီး လေးကျွန်းတို့သည်၊ သိယုံ-နိ၏။ အာပရဂေါယာန- သဒ္ဒါနုဝုန်းလိုင်၊ အကြောင်းပုလ္လိုင်။ ။ ၃

၁–ဤမြန်မာဝေါဟာရ်ရှိမှာ၊ ဝဏ္ဏော်ဟောဓန,သတ်အင်းဌ၊တ,ဝမ်းပူ၊မ,သတ်နှင့်၊ (တမ်း) တွင်းသင်းသတ်ဩန်းသစ်ဌ၊ထ,ဆင်ထူး၊နှ,သတ်နှင့် (ထန့်) –ဟု ပြဆိုကွဲးပြားလျက် ယှိကြသည်။ ။

မှတ်ရန် သံပေါက်။

ဝမ်ဗူမသတ်၊ ဝဏ္ဏော်မှတ်၊ နသတ်ထဆင်၊ တွင်းသင်းတွင်။ ။

၂–(ဇင်လ)လကွဏာ မှတ်ရန်ဘာသာပြန် ဂါထာ။

အပ္ပေါဒကတိဏောယောတု၊ ပဝါတော ပစုရာတပေါ။

သဉ္ဇေ ယျော ဇင်လောဒေသော၊ ဗဟုဓညာ ဒိသံယုတော။ ။

၃–သြစတြေလိအာ တိုက်ကို၊ အရှေ့ကျွန်း။ အာဖရိကတိုက်ကို၊ အနောက်ကျွန်း။ ဘာရတ၊ ဘရတ ခဏ္ဍ၊ ဘရတ–ဝဿ၊ ဇုန္ဒီယကို၊ တောင်ကျွန်း၊ မြောက် အမေရိက တိုက်ကို၊ မြောက်ကျွန်း–ဟု၊ ယခုကာလ၊ ခေတ်မှီသော ပညာတတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ရေးသားပြောဆိုကြ၏။ ။

၁၀၄။ ။(ပုဗ္ဗ ဟုတ္တော) ကုရုသဂ္ဂာ,
ကောသလာ မဂဓါ သိဝိ၊
ကလိင်္ဂ-ဝဇ္ဇီ ပဉ္စာလာ,
ဒိဗ္ဗ ဂန္ဓာရ စေ ဒယော၊ (စေတယော)။ ။

(၁၀၄) ကုရု၊ ကုရု,တိုင်းတို့။သဂ္ဂာ၊ သဂ္ဂ,တိုင်းတို့၊ ကောသလာ၊ ကောသလ,တိုင်း,တို့၊မဂဓါ၊ မာဂဓ,တိုင်းတို့၊[ကိကာမုလည်း–ဌင်း ၏ အာမည်ပင်] သိဝိ၊ သိဝိ,တိုင်းတို့၊ ကလိင်္ဂါ၊ ကလိင်္ဂ, တိုင်းတို့၊ {ဤခြုံ-ကမ္ဘာ၊ ရေးရှုမပါစေလင့်} အာဝဇ္ဇီ၊ အာဝဇ္ဇီ,တိုင်းတို့၊ပဉ္စာလာ၊ပဉ္စာလ တိုင်း,တို့၊ဝဇ္ဇ၊ ဝဇ္ဇ,တိုင်းတို့ ဂန္ဓာရ၊ ဂန္ဓာရ, တိုင်းတို့၊ စေဒယော၊ (စေတယော)စေဒိ (စေတိ) တိုင်း,တို့၊ [ခုဟာလ,စေဒျ (စေတျ) တိပုရ၊ ဌင်းသုံးပုဒ်လည်း၊ဌင်း၏ အာမည်ပင်၊]

၁–ဤအရာ၌–သခ်ာတကျမ်းများမှာ၊"စေဒိ"–ဟု၊ တတိယ ကွဲရာနှင့်သာ– တည်ကြည်ယှိကြသည်၊ပါဠိကျမ်းများမှာကား၊ပဌမ ကွဲရာနှင့်၊"စေတိ"–ဟု၊ အမှီများသည်၊ ဤတိုင်းဟောပုဒ်၌၊ အဘိဓာန်ဋီကာဆရာ၏"စေတိယ"–ဟု၊ရှင်တွက်ပုဒ်ပြီးစေပုံကို၊ဤအဘိဓာန်ကျမ်း အထက်အနေကဋ္ဌဝဂ် ဂါထာနံပါတ်၊ ၉၅၄–စေတိယ သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရပြုနှင့် မည်သောကြောင့်လျှင်း၊အလုံးစုံသခ်ာတ ကျမ်းများနှင့် မနှီးနှောမိသောကြောင့် လျှင်း၊ သင့်ဆုံဟု မထင်မိ၊ဆင်ခြင်ဘွယ်ယှိ၏။ ဆင်ခြင်ကြလေ။အဌက နိပါတ်– ဆဋ္ဌမေ စေတိယ

ဇာတ်လာ "စေတိယ"–တိုင်းကို၊ ဤ"စေဒိ"–တိုင်းနှင့် အတူပင်–ဟူ၍လည်း၊ အထင်အမှတ်မမှားကြလေလင့်၊ အထူးသတိယူကြစေ။ ၎င်းတို့၏ရာဇဝင်နိ မြိုတော်ကား (သုတ္တိ ဓတိ) ဟု ပါကတ အဘိဓါန်များ၌အဆိုယူသည်။ ။

၁၀၅။ ။ဝဂ်ါ ဝိဒေဟာ ကမ္ဘောဇာ,
မဗ္ဗါ ဘဂ္ဂါ-ဂ်ီ သိဟဠာ၊
ကသ္ပိရာ ကာသိ ပဏ္ဍာ(–ဒိ,
သိယုံ ဇနပဒန္တရာ)။ ။

(၁၀၅) ဝဂ်ါ၊ ဝဂ်ီ,တိုင်းတို့၊ ဝိဒေဟာ၊ ဝိဒေဟ, တိုင်းတို့၊ [ကိုရ ဘုတ္တိ, နိန္ဓ ဝိ- ၎င်း၊ ၂-ပုဒ်လည်း၊ ၎င်း၏ အာမည်ပင်၊] ကမ္ဘောဇာ၊ ကမ္ဘောဇ,တိုင်းတို့၊ မဗ္ဗါ-မဗ္ဗ,(မ၊ဗြ)တိုင်းတို့၊ ဘဂ္ဂါ၊ဘဂ္ဂ,တိုင်းတို့၊[ကိုရ, သဏ္ဌ သ-ဗ-ဗ-ဗ

မဟာဝစ် မသက်ရ၊ ကေဝုစ်သာ သက်ရမည်ဟု၊ ဒီဃနိကာယ်ဒို့ကားစသည်၌၊ အဆိုယှိသည်ကို၊ အထူးမှတ်လေ။ ပုံစံကား၊"မဂဓေသု ဇနပဒေ, ကောသလေသု ဇနပဒေ"– စသည်တည်း။

(မဂဓေသု ဇနပဒေ၊ မဂဓ မည်သောဇနပုဒ်၌၊ကောသလေသု ဇနပဒေ၊ ကောသလမည်သော ဇနပုဒ်၌၊ ဟု အနက်ပေး။) အပ္ပကအားဖြင့်၊ နာမဝါစကပုဒ်များ နောင်လည်း၊ ကေဝုစ်ဝိဘတ်ကို– ပါဠိပြယုဂ်များ၌ တွေ့မြင်ရသေး၏။ ပုံစံကား"ဥက္ကလာတိ ဥက္ကလ ဇနပဒတော" ဝိနည်းမဟာဝါ–မဟာခန္ဓက အဋ္ဌကထာ၊ ဤ၌ အချို့ မြန်မာစာများမှာ၊ "ဥက္ကလာပ ဇနပဒတော" ဟု ပါဠိပျက်လျက်ယှိတတ်သည်၊ သတိယှိစေ။

ရင်းကို အကျဉ်းမှတ်ရန် သံပေါက်လက်ာ

(၁) နာမဝါစက၊ ပုဒ်နောင်မှ၊ သက်ကြားဟုဝုစ်။
(၂) ဇနပဒ၊ ပုဒ်နောင်မှ၊ သက်ရ–မှန်မဟုတ်,။
(၃) ဇာတိ ဝါစက၊ ဖြစ်၍ပ၊ သက်ရကေဝုစ်။

(အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်။ တိကနိပါတ်၊ ဒုတိယ မဟာဝဂ္ဂ၊ ဒသမ၊ ဝိသာခု– ပေါသထသုတ်၊ ပါဠိတော်လာ–တိုင်းကြီး (၁၆) တိုင်း၏ အမည်မှန်ကိုဖေါ်ပြချက် သံပေါက်လက်ာနှင့် စကားပြင်များ။)

(၁) အင်,မ,ကာ,ကော,၊ဝဇ,မလ,နော,။ထည့်လော စေ,ဝံ,ကု,။
(၂) ပဉ္စ,မစ်,သူ,အဲ,၊အ,ဂန်,ရဋ္ဌ၊ထည့်လတ် ကမ်,တခု။
(၃) တိုင်းသောဌသ၊ ဟောဖေါ်ပြ၊ မှတ်ကြမျိုးသောတု။
(၄) ဝိသာခု ပေါသထ၊ ပဏ္ဏာသ၊ မြှက်ဟ သဒ္ဒည်။

(၁) အင်္ဂတိုင်း၊ (၂) မဂဓ၊ (၃) ကာသိ၊ (၄) ကောသလ၊ (၅) ဝဇ္ဇိ၊ (၆) မလ္လ၊ (၇) စေတိ၊ (၈) ဝံသ၊ (၉) ကုရု၊ (၁၀) ပဉ္စာလ၊ (၁၁) မစ္ဆ၊ (၁၂) သူရသေန၊ (၁၃) အဿက၊ (၁၄) အဝန္တိ၊ (၁၅) ဂန္ဓာရ၊ (၁၆) ကမ္ဘောဇ တိုင်း၊ပေါင်း (၁၆) တိုင်းတည်း။ အထက်ပါတိုင်းတို့၏ "တည်ရာဌာန" စသော၊ အကျယ်အဓိပ္ပါယ်ကို သိလိုကငါတို့ရေးသားအပ်သော"ဗုဒ္ဓသာသနိက–မြေပုံတော်ကျမ်းကြီး"ကို ကြည့်ရှုကသိနိုင်၏။

၁၈၆။ ။လောကော (စ) ဘုဝနံ (ဂဒ္ဒံ),
ဒေသော (တု) ဝိသယော (ပျထ)၊
ဝိလက္ခဏဒေသော ပစ္စန္တော,
မဇ္ဈဒေသော (တု) မဇ္ဈိမော။ ။

(၁၈၆) လောက,ဘုဝန။ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကို၊ ဂဒ္ဒံ၊ ကာမဓာတ် စသော ဩကာသ–လောကဏ်၊ အာမည် ဟု၊ဆိုအပ်ရ၏။ အာစဋ္ဌိအာတိုင်း၊ပုဏ္ဏိုင်၊ နုပုန်းလိုင်။ ° တု၊ အံ့။ ဒေသ,ဝိသယ။ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ အာရဝ်ရ၏ အာမည်တည်း၊ ပုဏ္ဏ°င်၊ အထ၊ပါး၊ ဝိလက္ခ၊ဒေသ, ပစ္စန္တ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ တိုင်းစွန်

ပြည်ဗျား- တရားမဲ့ကင်း၊ လူဗျင်း လူရိုက်၊ လူရိုင်းတို့နေရာ ပစ္စည်ရစ်အရပ်၏ အမည်တည်း။ ၂ တု၊ အံ့၊ မဣဒေသ, မဣမ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ မဣမ အရပ်၏အမည်တည်း။? [အဂ္ဂိယာဝတ္ထု,အဂ္ဂိယာယတန၊ ၂-ပုဒ်လည်း-ရင်းဟော ပရိယာယ်ပင်] ပုလ္လိင်။

၁-အထက်အနေကတ္ထဉ် မလာသော၊"ဘုဝန" သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ- မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထာဒွ။

လောကာ.ကာသေသု ပါတာလေ၊ ဇလမ္ပိ ဘုဝနံဘဝေ။

ဘုဝနံ၊ ဘုဝန သဒ္ဒါသည်၊လောကာ. ကာသေသု၊ လောက ဟူသောအနက်၊ကောင်းကင် ဟူသောအနက်တို့ဉ်ရှိလ်းကောင်း၊ ပါတာလေ၊ နဂါးပြည်ဉ်ရှိလ်းင်း၊ဇလမ္ပိ၊ ရေဟူသောအနက်ဉ်လည်းင်း၊ဘဝေ၊ ၏။ ။

၂-ဤလူရိုင်းဟော၊မိလက္ခု ပုဒ်ဉ်၊ ပါဂေတ ဘာသာကျမ်းများမှာ။၁-မိလိစ္ဆ+၂-မိစ္ဆ+ မိလက္ခု-ရင်း ၃-ပုဒ်သာလာယိုသည်။ရင်း ၃-ပုဒ်အနက်၊ က-ခ သံယုတ်၊ ဥကာရန္တနှင့် (မိလက္ခု) တပုဒ်ကိုသာယူ၍၊အဘိဓါန်ဆရာ မိန့်ဆိုတော်မူသည်။ ။

ထို.ကြောင့်၊အဘိဓာန်ဋီကာ ဆရာ အမှားရှုပ်တွက်၍၊မိလက္ခုပုဒ်ပျက်ကို မမှတ်လေနှင့်၊ မာဓဝ ကျမ်းဂန်ပေါရာဏာက တရ- ယိုးဒယား, မြမ္မာ၊ ပါဠိများမှာလည်း၊ ဥကာရန္တနှင့် မိလက္ခုချည်းသာ တည်ကြည်းယိုကြသည်။ ။သီဟိုဠ်နှင့် အင်္ဂလိပ် ခရာပါဠိများမှာသာ၊ ဋီကာအမှားကို အမှန်ထင်၍၊ အပြင်မှားလျက် (မိလက္ခ) ဟု၊ အလုံးစုံအပျက်ချည်းသာ ယိုကြသည်။

မိလက္ခု ပုဒ် ရှုပ်ပြီးပုံ မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထာ။

မိလက္ခော မိလိစ္ဆသော၊ တတော ဥပ္ပဇ္ဇယောဘဝေ။
ဝေက်တေ မိလက္ခုတို၊ ပဒသ သာဓနံ သိယာ။ ။အနက်လွယ်၏။

ရင်းပုဒ်နောင်သကတ္ထ(က)ပစ္စည်းဆက်၍၊ ဥကာရန္တနှင့်။ (မိလက္ခုက) ပုဒ်လည်း၊ ရင်းပရိယာယ်ပင်။

ဤသို့ဋီကာဆရာ ရှုပ်တွက်မှား၍၊ပုဒ်ပျက်ပြားရခြင်းအကြောင်းရင်းကား၊ အခြားမဟုတ် ဋီကာ ဆရာသည် သခ်ံတဘာသာမျှဉ်သာ၊ ပရိစယပြု၍၊ ယေဘုယ္ယအားဖြင့် မာဂဓ နှင့် ပကတိ ပုဒ်ဆနချင်းတူမျှ၍၊ မာဂဓ မဟာပကာရ၊ သော ပကာရ၊ အစ္ဆန္ဒော ပကာရ၊ မာဂဓည။ ပဏ္ဍိတ်ကြီးတွေက ပါဠိ မာဂဓဘာသာနှင့် သဘောတူ သဘာဂ၊ အဖက်ဘာသာဖြစ်သည်ဟု၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်ကြသော (ပါဂတ)ဘာသာဟောင်းကြီးများ၌၊ ပရိစယမယိုခြင်း အပြစ်သာတည်း။ ။အော်-သတိကြီးစွာရှာကွယ်၊ ကောင်းလှပေ၏။ သတိရ၍၊ အဓိကအားဖြင့်၊ ပရိစယပြုနိုင်ကြပါစေကုန်တမင့်။

၃-"ဓမ္ဓ။ဒိဋ္ဌိ၊ ကျန်း၌၊ အလယ်ကျသောအရပ်" ဟူလို။အရိယာစာရဘူမိတ္တာ, မဇ္ဈေစသော ဒေသော စာတိမဇ္ဈဒေသော၊ဟု ဋီကာဖွင့်ပြ- ဝစနတ္ထ ပြုသည့်အတိုင်း၊နိ**ဿ**ရည်းဆရာများပြန်ဆိုကြသော"ဖြူ။စင်သော အကျင့်ယိုသောသူတို့-ဖြစ်ထွန်းရာအရပ်"ဟူသော အနက်ကိုမမှတ်အပ်။ "ဖြူ။စင်ပြင်း" အနက်ကိုကား၊မ-ဉ်၊ ကောရယောဂနှင့် (မေဗျ) "မေဇ္ဈ"ပုဒ်ကသာလျှင်၊ ဟောနိုင်၏။ အထက်ဂါထာနံပါတ် (၆၉၇) (မေဇ္ဈ) ပုဒ်ကို

ကြည့်လေ။ မ-၌၊ အ-ကာရယောဂနှင့် "မ" ပုဒ်ကား၊ "အလယ်" ဟူသော အနက်ကိုသာဟောဏ်။ ယင်းသို့ဖွင့်ပြ အနက်ပြန်ဆိုကြသော၊ ဋီကာဆရာနှင့်၊ နိသယ-ဆရာများသည်၊ "အ'ရိယာယတနေ- တိ မ'ဗျိ'မဒေသေ" ဟူသော၊ ဆက္ကနိပါတ်၊ ဒသမဝဂ်-အဂ်ုတ္တရ အဋ္ဌကထာ စသည်ကို နှလုံးသွင်းမိကြဟန်တူသည်။သို့သော်၊ဤ၌ ၎င်းအဓိပ္ပါယ်မျိုးကိုမလို၊ "မ'ဗျေ'ဇာတော ဌ'ိတောဝါ ဒေသော မ'ဗျဒေသော" ဟု၊ ဝစနတ္ထပြု၊ ၎င်းမ'ဗျကား၊အန္တရာလ,ဝေမ'ဗျ တို့၏ ပရိယာယ်တည်း။ဤအရာ၌၊ဖာဋိဘက်ဖြစ်သော၊ အစွန်အဖျားအနက်ဟော၊ ပရိယန္တတ္ထဝါစက "ပစ္ဆိန်" သဒ္ဒါကို ထောက်လျှင်၊ မ'ဗျသဒ္ဒါ၏၊ "အလယ်အရပ်"အနက်ဟော၊ အန္တရာလတ္ထ, ဝေမ'ဗျတ္ထ- ဝါစကအဖြစ်သည် လွန်စွာထင်ရှားမ'ဗျ-ဖြစ်ပေသည် ဟု၊ နိဿံသယ၊ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကျအားဖြင့် မှတ်ရမည်၊ မှတ်ကြလေ။

ဇနဿ်ယသား,သိဟိုဠ်သား ပညာယှိများနှင့်၊ သိုးဆောင်း ပညာယှိများကလည်း- ၎င်း "မ'ဗျ"-ပုဒ်၏,အနက်ကို"အလယ်"ဟု၊ပြန်ဆိုကြသည်ပင်။

မ'ဗျပုဒ်၏, အတ္ထုဒ္ဒါရကို။ အထက်အနေကတ္ထ, ၁၀၉၀-ဂါထာမှာ ကြည့်၍,။ ။မ'ဗျပုဒ်၏, အတ္ထုဒ္ဒါရကိုကား၊ဝိသေသဏ်ာဝိနဝဂ်၊ ဂါထာ (၆၉၇) ငါတို့အဘိဓာန် နိဿယသစ်၌ကြည့်လေ။

ဤ၎င်းနှစ်ပုဒ်အနက်၊ (မ)မှာသဝေထိုး မပါသော "မ'ဗျ" ပုဒ်ကို ငါတို့ မြန်မာပြည်တွင်းသား မွန်လူမျိုး၊ ရှမ်းလူမျိုးများနှင့် တကွ၊ သိဟိုဠ်သား၊ဇနဿ်ယသားစသော၊ နိုင်ငံခြားသားများ ဘတ်ရှတ်နည်းအတိုင်း ရေးသားပုံ ထူးခြားသည်အားလျော်စွာ၊ ဘတ်ရှတ်ပုံ သုတိလည်းခြားနားစေရန်၊ (တ) ဝမ်းပူသတ်၊ (အတ်) ကာရန်သံနှင့်၊[မတ်ဈ] ဟု ဘတ်ရှတ်သင့်သည်။

(မ)မှာ-သဝေထိုးနှင့် "မ'ဗျ" ပုဒ်ကိုကား (စ)လုံးသတ် (အစ်)ကာရန် သံနှင့်၊ (မစ်ဈ)ဟု ဘတ်ရှတ်သင့်သည်။

ဤ"မ'ဗျ'ိမဒေသ"-အပိုင်းအခြားအရာ၌။

(က)သာသနိက ဝေါဟာရ-အားဖြင့်၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားပုံ မှတ်ရန်သံပေါက်။

(၁)အရှေ့ကဇင်လ၊ ရှေ့တောင်က၊ သလလဝတီဆို။
(၂)တောင်ကဏ္ဍ'ိက၊ ပန္ဒိမ၊ ထုန-ရှာဟုဆို။
(၃)ဥသိရဒ္ဓဇ၊ ဥတ္တရ၊ ဗြာဟ္မဏမှတ်၍,ဆို။
(၄)ငါးချက်ဗြာဟ္မဏ၊အမှတ်ပြု"မ'ဗျဒေသ"-ကို။
(၅)ထိုမှပြင်ကျ၊ ပစ္ဆိန်၊ ခေါ်ကြလေ့ဝိဒု'ရ်။
(၆)ဗူးရားဟောပြု၊ မ'ဗျ'ိမ၊ မှတ်ကြမျှားလူမိုလ်၊
(၇)ယူဇနာလျား၊ သုံးရာထား၊ မှတ်သားကျမ်းအခဲဆို။
(၈)နှစ်ရာ ငါးဆယ်၊ အနုံဝယ်၊ မှတ်ဘွယ်လျှံ့မပို။
(၉)အဝန်းကိုးရာ။ ယူဇနာ၊ ပုံမှာ့လှည်းဦးလို။

ရင်းတို့၏တည်ရာဌာနကို၊ ဤသို့သိအပ်၏။

၁–ကဇင်္ဂလ– (အရှေ့နိမိတ်) ရင်းကို၊ ယခုအခါ "ကံကဖျုလ" ဟု ခေါ်၏။ "ဗိဟာရ"နယ်၊"သာန္တာလ""ပရဂန"–ဒေသတြင်တည်ရှိယို့၏။

၂–သလလဝတီ၊ (အရှေ့တောင်နိမိတ်) ရင်းကို၊ ယခုအခေါ် "ဆိုလဘီနဒီ"–ခေါ်သည်၊"ဟဇာရီဗာဂ, မိဒနာပူရ"ဒေသတြင်–နှစ်ခုတို့ရှိယို့၏၊ရင်းဆိလဘီနဒီ ကို၊ ဗင်္ဂါလီမြေပုံများ၌၊ ကြည့်က–တွေ့ယိုနိုင်သည်။ ။

၃–သေတကဏ္ဏိက၊ (တောင်ဘက်နိမိတ်) ရင်းသည်၊ "ဟဂျာရီဗါဂ"ဒေသတ် ဗီဟာရ်နယ်အတွင်းရှိယို့၏။ ။

၄–ထုန,ထာနေသရ၊ (အနောက်နိမိတ်) ရင်းသည်၊ "ကဏ်လ"–ဒေသတြင်၊ဒေလီမြို့အနီး မြောက်ဘက်ရှိယို့၏။ ။

၅–ဥသိရဒ္ဓဇ (ပါဋ္ဌိအခေါ်) "ဥဿာဝ သဗ္ဗ မဟာဂိရိ" တိဋ္ဌတ်) (တိဗက်လူမျိုးတို့အခေါ်) "ဥတ်တဆန်း" (မြေတိုင်းဘက်ဆိုင်ရာ–အရာယိုများအခေါ်) (မြောက်ဘက်နိမိတ်) ရင်းသည်၊သကတိုင်း ကဝိလဝတ်ပြည်မြောက်ဘက်အဆုံး၊ ယခု(နီပေါ) နေပါ, နယ်အတွင်းရှိယို့၏။ ရင်းသည် ဇုန္ဒဝယပြည် အနောက်မြောက်တိုင်း၊ မြောက်ဘက်ဆုံးအစွန်းရှိတည်ယို့၏။"ဟရိဒ္ဒါရ" နှင့်နီးသည်၊ရင်း "ဟရိဒ္ဒါရ"သည်၊ ဒေလ"မြို့မှ၊အရှေ့မြောက်၊ ကောသ(၆၀)မိုင်(၁၂၀) ဝေးသောအရပ်ရှိ တည်ယို့၏။

လောကိုက ဝေါဟာရအားဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားပုံမှာ။

(၁) မြောက်က"ဟိမဝန္တာတောင်"
(၂) တောင်က"ဝိန္ဓတောင်"
(၃) အရှေ့က၊ ယခု (ဧလောဟမာဒ်) နယ်ယို့၊ ကောသမ္ဗီအနီး၊ ဂင်္ဂါမြစ်နှင့် ယမုနာမြစ်ဆုံရာ"ပယာဂဆိပ်"
(၄) အနောက်က၊ ကုရုတိုင်း၊ ယခု– ဒေလီခေါ်၊ ဣန္ဒပတ္ထနဂိုရ်ပြည်အနီး၊ အနောက်ဘက်၊သရဿတီမြစ်ကမ်းရှိတည်ယို့သော "ဝိနသန" ဆိပ်။ ။
ဤလေးရပ်သော၊ နိမိတ် ပရိဏာမ်းဖြင့်၊ ပိုင်းခြားအပ်သောအရပ်အတွင်းသည်၊ မဇ္ဈိမဒေသအရပ်မည်၏။ ဟု၊မနုကျမ်းမှာ၊ အဆိုယို့သည်။

မှတ်ရန် သံပေါက်

(၁) ဟိမဝန်, ဝိန္ဓ၂၁၊ ပယာဂ၊, တဖြာ ဝိနသ။
(၂) မြောက်,တောင်,ရှေ့,နောက်၊စည်တလျှောက်၊ မှတ်ထောက်နိမိတ်။ ။

ဤလောကိုက ဝေါဟာရအားဖြင့် ပိုင်းခြားပုံ၌၊ အခြားသော ပညာယို့၊ ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးများသည်၊မနုကျမ်းလာ သမ်ိတဘာသာ ဂါထာရင်းကို၊ အနက် အကျအန မထင်ရှု့၊ အလွဲလွဲ အမှားမှား ရေးသားထားလျှက်ယိုကြသည်။ ရင်းဂါထာ သာဓကနှင့် မြန်မာပြန် အနက်ကို၊ ဗုဒ္ဓသာသနိက မြေပုံတော်ကြီးမှာ ကြည့်ကြလေ။

၁၀၇။ ။အာနုပေါ (သလိလပ္ပါယော),
ကဆ္ဆ (ဗုမ နုဝ သကော)။
သဒ္ဒလော (ဟရိတော ဒေသော,
တိဏောနာ-နုဝေဘိနု ဟိ။ ။

(၁၀၇) သထိလပ္ပါယောဟုရေးသော အိုင်စသည်တို့၏ ရောက်ရာ ဖြေအရပ်သည်၊ အာနုပေါ၊ အာနုပလည်းမည်၏။ ကဆ္ဆ၊ ကဆ္ဆလည်း မည်၏။ ဗုမနုပ သကော ကဆ္ဆ သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်၊ နုပုန်းလိင်၌ ဖြစ်၏။ သဒ္ဒလော သဒ္ဒလ သဒ္ဒါသည်၊ အာဘိနဝေနု ပေါက်သစ်စ ဖြစ်သော၊ တိဏောနု ပြက်ဖြင့်၊ ဟရိတော ဝိမ်းညိုသော၊ ဒေသော အရပ်ဟူသော အနက်ရှိဖြစ်၏။ ။

၁၀၈။ ။(နုဗ္ဗ-ဗ္ဗ,ဝိဝနော ဒေသော,
ဝုဒ္ဓိနိပ္ပဒ္ဓ သဿကော၊
ယော) နုဒိမာတိကော [ဒေဝ-,
မာတိကော (စက မေနုသော)။ ။

(၁၀၈) ယောဒေသော၊အကြင်အရပ်သည်၊ နုဗ္ဗ-ဗ္ဗ,ဝိဝနော ဖြစ်ရေ ဖြင့် အာသက်ယွေးကြောင်းကောက်ယို၏။ ယောဒေသော သည်၊ ဝုဒ္ဓိနိပ္ပဒ္ဓ သဿကော ဖိုးယမ်းရေဖြင့်ပြီးသော ကောက်ယို၏။ သောဒေသော ထိုအရပ်သည်၊ ကမေနုံ၊ အစဉ်အားဖြင့်၊ နုဒိမာတိကော နုဒိမာတိက မည်၏။ ဒေဝမာတိကော ဒေဝမာတိက,မည်၏။ {ဖြစ်ရေဖြင့်- ပြီးစေ အပ်သော ကောက်ယိုသော-အရပ်သည်၊ နုဒိမာတိက,မည်၏။ ဖိုးယမ်းရေ ဖြင့် ပြီးစေအပ်သော ကောက်ယိုသော အရပ်သည်၊ ဒေဝမာတိက မည်၏။}

၁၀၉။ ။(တိသ-ဗ္ဗ,ပါ,ဗ,ဃောစ-,
သ္ဝရောဒေါ) သဿတိ (ရိတော)၊
ရဒ္ဒံ (တု) ဝိဓိတံ -(စာ-ထ),
(ပုရိသေ) သေတု (အာလိယံ)။ ။

(၁၀၉) အာနုပါ၊ အာနုပ,အာ၊ ဒေဝ,မာတိက,အာဆုံးယို့သော သဒ္ဒါ ကို့သည်၊ တိသ်ရ၊ လိင်သုံးပါးတို့ရှိဖြစ်ကုန်၏။ အာထော၊ ပါ၊သဿတိ၊

သဿတိ သဒ္ဒါကို၊ စန္ဒသူဏ-ဒေါ၊လ,နေ-စသောအာနုဘ်ခ်ီ၊ ဤရိတောဿ ဆိုအာပ်၏။ [လ, နေ- စသောအမြဲတည်သော ဝတ္ထု၊သည်၊ သဿတိ မည်၏-ဟူလို။]

"ဤရိတော"-ဟူသော၊ ရုပ်အာထူးအားဖြင့်၊ သဿတိ- သဒ္ဒါကို၊ ပုဗ္ဗိုင်-ဟု မှတ်။ ၊တု၊ အံ့၊ ရဒ္ဒ, ဝိဓိတ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား တိုင်းနှိုင်ငံ၏ အမည်တည်း။၁ နုပုန်းလိုင်။ အထ၊ ပါး၊ သေတု၊ သေတု သဒ္ဒါသည်၊ အာလိယံ၊ကန်ပေါ်၊ ကန်သင်း၊ တန်တား ၂ ဟူသော အနုက်ခ်ီဖြစ်၏။ ပုရိသေ၊သေတုသဒ္ဒါ ပုဗ္ဗိုင်ခ်ီဖြစ်၏။ ။

၁-ရင်းရဌအရကို၊ ရဌန္ဒိ- ဇနပဒေကဒေသ-ဟု၊မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ- ကဗ်ေ သုတ်အဖွင့်ခ်ီ ဆိုဏ်။ဇနပဒ,လည်း၊ ရင်းတိုင်းဟော ပရိယာယ်ပင်၊ သရဌကေတိ၊ သဇန၊ ပဒေ။ ယုဓဋ္ဌယ-စရိယ ပိဋ္ဌက ဋ္ဌကထာ။

၂-ဤဝေါဟာရ အရာမှာ၊ အောက် ဂါထာနံပါတ်(၆၅)ခ်ီ ဆိုခဲ့ပြီး အဓိဋ္ဌေယ် နှင့် ညီစွာ(တန်)တားဟု (နှ)သတ်နှင့်သတ်ပုံကျန်၊ မှန်ကန်စွာရေးတတ်စေရမည်၊ အချို့ နောက်ရေးသတ်ပုံကျမ်းများမှာ-သေးသေးတင်နှင့်ပြဆိုမှားလျက်ယှိချေသည်၊ သတိပြုလေ။ ဤဝေါဟာရအရာခ်ီ-ရေကိုတားမြစ်ကြောင်း ဟူသော၊ငါတို့ မြန်မာဘာသာအဓိပ္ပါယ်နှင့် အလားတူ (မာဂဓ) ပါကတ၊ သင်္ဂီတ၊ ဘာသာကြီး သုံးရပ်လုံးမှာပင်၊ (ဓါရိဝါရဏ) ဟူသော(တန်တား) ဟော ပရိယာယ်ပုဒ်၊ တိုက်ရိုက်လာယှိသည်။

၁၉၀။ ။(ဥပါ)ဇ္ဈာ ပရိသရော,
ဂေါ(ဏ) ဂေါကုလံ ဝဇော၊
မဂ္ဂေါ ပဇ္ဇော ပထော (စာ-) ဒ္ဓါ,
အဒ္ဓသံ ဝဒုမ်ံ (တထာ)။ ။

(၁၉၀) ဥပါ(ဇ)ဈာ၊ ဖ္ရိ၏အနီးဖြစ်သော မြေအာဘ,ရိသည်၊ ပရိသရော၊ ပရိသရမည်၏။ ပုဗ္ဗိုင်။ တု၊ အံ့၊ ဂေါ၌,ဂေါကုလ,ဝ၀။ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား နွားခြံ၏အမည်တည်း။၀၀ သဒ္ဒါပုဗ္ဗိုင်၊ အကြွင်းနုပုန်းလိုင်။ မဂ္ဂ, ပ(ဇ)ဇ, ပထ, အဒ္ဓ, အဒ္ဓသ, ဝဒုမ-။ ။

၁၉၁။ ။ပ(ဇ)ဇော-ယနံ (ဂ) ပဒေ,
ဝ(ဇ)ဇနီ ပဒ္ဓတိ-(ဇ)ယံ)၊
(တ(ဇ)ဇ)ဒါ) ဇယ် သကဒူ-,
မဂ္ဂါ ဇတေ [မတာ-ဒ္ဓ နီ။ ။

(၁၉၁) ပဇ္ဇ,အာယန (ပဒ၀ိ),ပဒ၀ိ, ဝတ္တနိ, ပဒ္ဓတိ(ပဒ္ဓတိ) ၍၊၁၁-ပုဒ်ကား၊ သာမညအားဖြင့်၊ ခရီးလမ်း၏ အမည်တည်း။ ဣတ္ထိယံ၊ ပဒ၀ိ, ဝတ္တနီ,ပဒ္ဓတိ၊ သဒ္ဒါတို့၊ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ကုန်၏။[1] အဋ္ဌသ, ဝဋ္ဋမ,အာယန တို့ကား၊နပုန်းလိင်၊ အကြင်း ပုလ္လိင်ချည်းတည်း။ [2] ဇယီ-သကဒုမဂ္ဂါ ခြေကြောင်းခရီး, လှည်းကြောင်းခရီး- ဟု၊ ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဇေတော၊ ၍ခရီးတို့သည်၊ ဘဏ္ဍာဒါ၊ ထိုခရီးအထူးတို့တည်း၊[သိပ်ကိုင်ခိုသိယယကြိုး အာတိုင်း "မဂ္ဂါ ဇေတေမတာ.ဒ္ဓနိ"- ဟု၊ပါဠိယျိစေ၊] မတာ, အာဒ္ဓနိ နှစ်ပုဒ်ကို နောက် ဂါထာနှင့်စပ်၍၊ ယောဇနာလေ။ ။

၁-"ဤတွင်"တတိယ.ပဏ္ဍမပုဒ်များမှာ၊ ဣကာရန္တ၊ ဤကာရန္တနှစ်ချက်သင့်၊ စတုတ္ထပုဒ်ဌကား၊ ဤကာရန္တသာ-

၂-သခ်တ-ကျမ်းများ၌ကား၊"ပဇ္ဇ"ဟု၊ ဣတ္ထိလိင်နှင့်ယှဉ်ကြ၏။

၁၉၂၊ ။ဇေကပဒ္ဓေ-(က ပဒိကေ),
ကန္တာရော (တုစ ဒုဂ္ဂမေ)၊
ပဒိမဂ္ဂေါ ပဒိပထော,
အာဒ္ဓါနံ (ဒ်ဃ မဒ္ဓုသံ)။ ။

(၁၉၂) ဇေကပဒ်၊ ဇေကပဒ် သဒ္ဒါကို၊ ဇေကပဒ်ကေအာဒ္ဓနိ၊တာ၀ါ၊ သာနုဝိုးလောက်သော၊ခရီး-ဟူသောအနက်ရှိ၊မတာ၊သိအာ၀ ၏။ ဣတ္ထိလိင်။ တု၊ အံ့၊ ကန္တာရော၊ [1] ကန္တာရသဒ္ဒါသည်၊ ဒုဂ္ဂမေ၊ သွားလာနိုင်ခက်သော၊ ခရီး-ဟူသောအနက်ရှိ၊ မတာ၊ သိအာ၀ ၏။ ပုလ္လိင်၊ ပဒိမဂ္ဂ,ပဒိပထ၊ ၍၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ခရီးရင်းဆိုင်"ရှေးရှု့သို့သွားရန်ခရီး"၏၊အမည်တည်း၊ ပုလ္လိင်၊ ဒ်ဃ' အာဒ္ဓုသံ၊ ရှည်စွာသော လမ်းခရီးသည်၊ အာဒ္ဓါနံ၊ အာဒ္ဓါနအာဒ္ဓနမည်၏။ နပုန်းလိင်။ ။

(ကန္တာရ) အပြားနှင့်အထူးကို-ကေနိပါတ်၊ အမ္ပဏ္ဍက ဇာတ်အဋ္ဌကထာ- စသည်မှာ ကြည့်၍သိလေ။

၁၉၃။ ။သပ္ပထော (တု) သုပန္ထော (စ),
ဥပ္ပထံ (တ)-ပထံ (ဘ၀)။

(၁၉၃) တု၊ အံ့၊ သပ္ပထ, သုပန္ထ၊ ၍၊ ၂-ပုဒ်ကား ၁ ကောင်းသော ခရီးလမ်း၏ အမည်တည်း၊ ပုလ္လိင်။ ဝု၊ အံ့၊ ဥပ္ပထ,အာပထ၊ ၍၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘ၀၀၊ ခရီးလမ်းမဟုတ်-ဟူသောအနက်ရှိ၊ဖြစ်၏၊နပုန်းလိင် ၂ ။ ။

၁–ဤတွင် (ပဋ္ဌမ) ပုဒ်၌၊–သ–မှာတချောင်းဝင် မပါစေလင့်၊ သန္ဓ+ပထ– နှစ်ပုဒ် ကမ္မဓါရည်းတည်း။

သံပေါက်။ ။(သန္ဓ+ပထ၊ ဒ္ဓ°ပဒ၊ ခဲပြသမာသ်ပြု)

သု ဥပသာဂနှင့် ပထပုဒ် မဟုတ်၊ အမရကောသနှင့် သိဟိုဠ်နိသ္ဓယဟောင်းကြီးကို ကြည့်လေ။

အတိပန္ဓ (ပ) ဖွေးဘော်မဲ့၊ (သုပထ) အစ္ဓ°တာ၌ပုဒ်တို့လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်များ ပင်တည်း။

၂–အပန္ဓ,ဝိပထ,ဥမ္မဂ္ဂပုဒ်များလည်း၊၎င်းပရိယာယ်ပင်။ ။ဤ၌တတိယ (ဥမ္မဂ္ဂ ပုဒ် အရာမှာ။မြိဟ္ဓာခရာစာများ၌ (ဥမဂ်) ဟု သံယုဂ်မဲ့၊ (မ) ခရာနောင်၊ (ဂ) ထက်၊ (c) ခရာ ကင်းစီးနှင့်အလုံးစုံ၊ အထက်အနှစ် ရာပေါင်းများစွာကပင်၊ ဩတ်ပျက်လျက် ယှိနေကြ၍ သခ်ံတ၊ပါကတ–ကျမ်း၊သိဟိုဠ်စသော လိပျန္ဓရကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ပရိသုဒ္ဓပုဒ်မှန်ထုတ်ပြ အဋ္ဌ၊ဒ္ဓါရ ရစနာ ဂါထ၌–ရေးသားလိုက်ဦးအံ့။

ဥန္ဓာဂ်–သခ်ံတ ပကတိပုဒ်။ဥမ္မဂ္ဂ မာဂဓနှင့်ပါကတပုဒ်မှန်။ ။ပညာရှင်များ အထူးစဉ်း စားဆင်ခြင်ကြပါလေ။

ဥမ္မဂ္ဂေါ ဝိပထေ ဆိဒ္ဓေ၊ ဉာဏာသင်္ဂဏေသုစ။ ။

ဥမ္မဂ္ဂေါ်။သည်၊ ဝိပထေ၊ခရီးမဟုတ်၊လမ်းလွဲ၌လည်းကောင်း၊ ဆိဒ္ဓေ၊ဥမ္မင်၊ လိုက်ခေါင်းပေါက်၌လည်းကောင်း၊ဉာဏာသင်္ဂဏေသုစ၊ဉာဏ်ပညာဟူသောအနက်၊ မ္ဂကပ်မပြိ သွားရောက်ခြင်းတို့၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။

၁၉၄။ ။(ဆတ္တိ်သ ပရမာ ဏူနှ–,
မေကောာ)–ဏု (စ ဆတ္တိ်သတော)၊
တဒ္ဓာရိ (တာ၁ပိ ဆတ္တိ်သ),
ရထ ရေဏု (ဆ္ဌ တိ်သတော)။ ။

(၁၉၄) ပရမာဏူနံ၊ ပရမာဏုမြူ၊တို့၏။ ဆတ္တိ်သ၊ ၃၆–ခုသည်၊ ဇကောအာဏု၊အာဏု,မြူ၊တခုဖြစ်၏။တောဆတ္တိ်သ၊ ထိုအာဏုမြူ၊ ၃၆–ခု တို့သည်၊တဒ္ဓာရိ၊ တဒ္ဓာရိ, မြူ၊တခုဖြစ်၏။ တာ၁ပိဆတ္တိ်သ၊ ထိုတဒ္ဓာ ရိမြူ၊၃၆–ခုတို့သည်လည်း၊ ရထရေဏု၊ ရထရေဏု မြူ၊တခု ဖြစ်၏။ ဇတော(ဆတိ်) ဆတ္တိ်သ၊ ထိုရထရေဏုမြူ၊၃၆–ခုတို့သည်။

၁၉၅။ ။လိက္ခာ (တာသတ္တ) ဋ္ဌိကာ(တာ,
ဝညုမာသော-(ဗိသတ္တ [တော၊
သတ္တာ–)ဂ်ိုလ–[မမ ဒ္ဒိ,
ဝိဒတ္ထ [တာ ဒုဝေ သိယုံ)။ ။

(၁၉၅) လိက္ခာ၊ လိက္ခာ, မြှုတခု ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကညစ်ချေး တခု ဖြစ်၏။ တာသတ္တ၊ ထိုလိက္ခာမြှု (ကညစ်ချေး) ၇-ခုတို့သည်၊ ဥိကာ၊ သန်းဦးခေါင်းတခုဖြစ်၏။ တာပိသတ္တ၊ ထိုသန်းဦးခေါင်း၊ ၇-ခုတို့သည် လည်း၊ ဣညမာသော၊ တစပါး (စပါးဘလုံး) အတိုင်းအာရှည်ဖြစ်၏။ တေသတ္တ၊ ထို ၇-စပါး၊ (စပါး-၇-လုံး) တို့သည်၊ အဂ်ုလ်၊ တလက် သစ်ဖြစ်၏။ အမုဒ္ဒိ၌ ထို ၁၂-လက်သစ်တို့သည်။ ဝိ ဒတ္ထိ ၁၊ တထွာ ဖြစ်၏။ တာဒုဝေ၊ ထို၊ ၂-ထွာတို့သည်။

၁-ဤဌ္ဌပိနှောင် ဒန္ဓ ပဌမနှင့်တတိယနှစ်ချက်သင့် ဣကာရ၏ ဣတ္ထိလိင် (ဝိတတ္ထိ-ဝိဒတ္ထိ) အထက်၊ ၂၆၇-မှာလည်း ဤအတူပင်။

၁၉၆။ ။ရတနံ[တာနိ သတ္ကြော်ဝ],
ယဒ္ဒါ (တာပိသတ္ထ), သဘံ၊
ဂါဝုတ-(ပုသဘ ၁-သိတိ),
ယောဇနံ (စတုဂါဝုတံ)။ ။

၁၉၆။ ။ရတနံ၊ တတောင်မည်သည်၊ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တာနိ သတ္ကြော်ဝ၊ ထို၊ ၇-တောင်တို့သည်သာလျှင်၊ ယဒ္ဒါ၊ ။ တတာဖြစ်၏။ တာ ပိသတ်၊ ထိုတာ၊ ၂ဝ-တို့သည်၊ ဥသဘံ၊ တဥသဘာဖြစ်၏။ ဥသဘာသိတိ၊ ဥသဘ-ရှစ်ဆယ်(၇ဝ)သည်၊ ဂါဝုတံ၊ တဂါဝုတ်ဖြစ်၏။ စတုဂါဝုတံ၊ ၄-ဂါဝုတ်သည်၊ ယောဇနံ၊ တယူဇနာဖြစ်၏။

၁၉၇။ ။(ဇနို ပဏ္ဍသတံ) ကောသော,
ကရီသံ (စတုရမ္ဘဏံ)၊
အာဠှကဿ (တု ဟတ္ထာနု-,
မဒ္ဒ်ပိသပ္ပမာဏတော)။ ။

ဘူမိဝဂ္ဂေါ
(၂)-(၁)

(၁၉၇) ဇနုပဏ္ဍသတံ၊ "လေးတောင်ယှိသော"-ကုလုပ် လေးတာပြန် ဂါ၊ ကုသည်၊ ကောသော၊ တကောသဖြစ်၏။ စတုရမ္ဘဏံ၊ ၄-အမ္ဘဏာ ပျိုးကြိုးလောက်သောအာရပ်သည်၊ ကရ ီသံ၊ တပယ် ၁ ဖြစ်၏။ တု၊ အ၊ ပမာဏတော၊ အတိုင်းအာရှည်ပမာဏအားဖြင့်၊ ဟတ္ထာနုံ၊ အတောင်တို့၏၊ အာဠှပိသ၊ ၂ဝ-တောင်သည်၊ အာဠှကဿ၊ အာဠှကဿ ကခုဖြစ်၏။ ဤဌ္ဌ-

တဇ္ဇာရ၏,ထိက္ခာ,ဥိကာ,ဝိဒဏ္ဍ၏, ယဋ္ဌိတို့ကား၊ဇုတ္ထိုလင်၊ အာဂုံလ,ရတနာ, ဥသဘ, ဂါဝုတ, ယောဇနာ, ကရ၏သ, အာဇ္ဇန်ရ-တို့ကား၊ နုပုန်းလင်၊ အကြွင်းပုလ္လင်ချည်းတည်း။ ။

ဘူမိဝဂ္ဂေါ-ဘူမိဝဂ်ပြီး၏ (၁)

၁-မြန်မာပြည်သုံး ပယ်နှစ်မျိုး ပမာဏ မှတ်ရန်။ ။

ခုနှစ် (၇) တောင်တာဖြင့်၊ စတုရန်း၂၅-တာကို၊ ဆင်းရဲသားပယ်တပယ်။ ၎င်းတာ ၅၀-ကို၊မင်းပယ်တပယ်-ဟု ခေါ်ကြသည်။

မှတ်ရန် သံပေါက်

(က) ခုနှစ်တောင်တာ၊ ပည်းဝိသာ၊ မှတ်ရာစတုရန်း၊
(ခ) ဆင်းရဲသားပယ်၊ ခေါ်ဆိုဘွယ်၊ မင်းပယ်-နှစ်ဆမှန်း။

အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ-နိဿယ (၂)ဘုကဏ္ဍ (၂) ပုရဝဂ်

(၂) ဘူကဏ္ဍသ (၂) ပုရဝဂ္ဂေါ

၁ ၉ ဂ၊ ။ပုရံ နဂရ-(မိတ္ထိ၀ါ),
ဌာနိယံ-ပုဋ္ဌ ဘေဒနံ၊
(ထိယ-ဏ်)၊ ရာဇဓာနိ (စ),
ခန္ဓာ ဝါရော (ဘဝေထစ)။ ။

(၂) ပုရ၀ဂ်

(၁ ၉ ဂ) ပုရ,နဂရ, (ဝါ-ဏ္ဍ၏- ဤသန္ဓါ၊ ၂-ခု ဝိကပ်အားဖြင့် ဏ္ဍထိုလင်၊ ၁ နုပုန်းလင်တည်း၊) ဌာနိယ,ပုဋ္ဌဘေဒနံ-တို့ကား၊ နုပုန်းလင် တို့တည်း၊ ဤအာလုံးရုံကား "ဖြူ"ဏ္ဍ. အာမည်တည်း၊ ၂ ၊တ၊ အုံ၊ ထိယံ၊ ဏ္ဍထိုလင်၌ ဖြစ်သော ရာဇဓာနိ မင်းနေပြည်ဖြူတော်သည်၊ ၃ ခန္ဓာ ဝါရော၊ ခန္ဓာ၀ါရ မည်သည်၊ ဘဝေ၊ ဏ်၊ ခန္ဓာ၀ါရ- သန္ဓါပုလ္လိင်။ အာထ၊ ပါ။ ။

၁-ပုရ,နဂရ,သန္ဓါ၊ ၂-ခု၊ဏ္ဍထိုလင်၌ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ "ပုရိ-နဂရိ" ဟု၊ ဤပစ္စယန်ဖြစ်၏,ဟူ၍,မှတ်။ ။

၂-ဌင်းမြို့၏,လက္ခဏာကို၊ ဤဆိုလတ္တံ့,သော ဂါထာများဖြင့်သိလေ။

ဒေ၀ဟာယတ,ဝန ဖွိ့ဝတြား၊ ပြာသာဒ,ပဏ ဝေ၇ဘီ။
နုစိ ရုံ-ဒဓိယေ ဖွ ိ့ဖွါန်၊ ရာဇမာ၀ဝ ဓိ ဖွ-သောဘ၀ နေ။ ။
ဝိ ဏ္ဍာ၀မ္ဗလိ ဋ္ဌိကာ ဆောင် ဂါထာ။

ဝိဇ္ဇာနိ၊ မြို့တည်ပညာယိုအမတ်သည်၊ စိုင်ကြီး၊ ဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ ယတဲနဋ္ဌ၊ ကိုးကွယ်ရာ နတ်ကွန်းတို့နှင့် လှုံးကောင်း၊ ပြာသာဒ။ ပဏာဝေဠုဘိဋ္ဌ၊ နန်းတော်ပြာသာဒ်-အရင်းအနှီ်ကုဋေ ဘိမဲ့ကြီးအိမ်ကောင်းတို့နှင့် လှုံးကောင်း။ ဧရာဝဏ်နား၊ တင့်တယ်ကုန်သော၊ ရာဇမာဂဏ်ဋ္ဌ- မင်းလမ်းမတို့နှင့် လှုံးကောင်း၊ ယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော၊ နဂရံ၊ မင်းနေပြည်မြို့တော်ကို၊ ဒဋ္ဌိယေ၏၊ ပြုရာ၏-ဝါ၊ တည်ဖောင်ပန်ဆင်းရာ၏။ ။

ဝိဏာပုရောဏ်-ဋ္ဌိကာလာ-မာဂဓပြန်-ဂါထာ။

ပုညကြိယာဒိ-နိပုဏာ၊ စာတုဝဏ္ဏာ ဇနာယုတံ-
အနေက ဇာတိ-သမ္ဘူဠံ၊ နေဂသိပ္ပိ သ မာကုလံ၊
သဗ္ဗဒေဝတာ သမ္ဘူဠံ၊ နဂရဏ္ဝ ဘိမ်ယတော။ ။

ပုညကြိယာဒိ-နိပုဏာ-စာတုဝဏ္ဏာ-ဇနာယုတံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုလုပ်ခြင်းစသည်တို့၌ လိမ္မာကုန်သော အမျိုးဇာတ်၊ ၄-ပါးယှဉ်သောလူတို့နှင့် လှုံး ယှဉ်ထသော၊ အနေကဇာတိ-သမ္ဘူဠံ-များစွာသော အမျိုးဇာတ်တို့နှင့် စပ်ထသော၊ နေဂသိပ္ပိ-သမာကုလံ- များစွာသော အတတ်သည်တို့နှင့်ပြွမ်းထသော၊ သဗ္ဗဒေဝတာ သမ္ဘူဠံ၊ အလုံးစုံ-ကိုးကွယ်ရာ နတ်တို့နှင့် လှုံးပြည့်စုံသော၊ ဌာနံ၊ ကို၊ နဂရံ၊ မြို့တော်ဟူ၏၊ အဘိမ်ယတော၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

ပဋိ၊ ပတ္ထနံ၊ ကဋ္ဌက၊ ၊ဝ-ပုဗ္ဗများလည်း၊ ၎င်းမြို့ဟော ပရိယာယ်များပင်။

၃-၌ "ရာဇမဟာနိ" ပုဒ်၌၊ "ရာဇာမ်ယတော အသ်ံ၊ ဓါ၊ အာဓါရေ- ယု-၌ ရာဇာ၊ ဝါသေ မဟာ နဂရေ"-ဟု၊ သဒ္ဒတ္ထောမ- မဟာနိမိ စသော၊ အစောင်စောင်သော၊ သဒ်တ၊ ပါကတကျမ်းများနှင့်၊ သိဟိုဠ်,ယိုးဒယားစသော၊ နိုင်ငံခြားအလုံးစုံ၊ သာသနိက ပါဠိကျမ်းစာများ၌၊ ဒန္ဓ-စတုတ္ထ ကျရာ၊ ဓ-နှင့် ချည်းသာ၊ တည်ကြတည်းတည်း ယိုကြသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ "ရာဇာတ်ဌတ်"-စသည်ပြုလုပ်၍ မုဒ္ဓ ဒုတိယ ကျရာဖြင့် အဘိဓါန် ဋီကာဆရာ ပုဒ်ပြီးရုပ်တွက်ပုံကို-မမှတ်သားအပ်။ ။

ဤဋ္ဌိကာ-သ်ံတကျမ်း၊ သိဟိုဠ်,ယိုးဒယား,စသော၊ လိပျန္ဓရများနှင့်အညီ၊ (ခန္ဓာဝါရ) ကား၊ ခန္ဓ-သဒ္ဒ ၂ပပဒ၊ အဝ ရှေ့ယှဉ်သော၊ ဝရမါတ်ဖြင့်ပြီးသော၊ ပုဒ်ဖြစ်ရကား၊ (ခန္ဓာဝါရ) ဟု အာဒိဃနှင့်ပါဠိမှန်ယှဉ်စေရမည်၊ (ပါကတ) အလိုအားဖြင့်ကား (ခန္ဓ်ဝါရ)-ဟု ရသ်ယလည်းသင့်၏။ ။

ဌင်းသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာ ဂါထာ

သေနာဝါရ ဌပနေသု-ခန္ဓာဝါရော မဟာပုရေ။

ခန္ဓာဝါရော၊ သည်၊ သေနာဝါရ-ဌပနေသု၊ စစ်သည်တို့၏ တည်ရာခံတပ်-စစ်တိုက်ရန် စစ်သည်တို့ကို၊ စီစဉ်ချထားခြင်းဝိုဋ္ဌ် လှုံးကောင်း၊ မဟာပုရေ၊ ရာဇဓါနီ မင်းနေပြည်မြို့တော်ဌ-၏။ ။ဌင်းရာဇဓါနီကို၊ ဧကသ်ရည်ရော အာဏာပဝတ္တိဌာနံ ရာဇဓါနီ- ဟု၊ မဟာနိဒ္ဒေသအဋ္ဌကထာ- ကာမသုတ်အဖွင့်နှင့်အညီမှတ်လေ။

၁၉၉၊ ။သာခါ နဂရ-(မည်တြ,
ယန္တံ မူလ ပုရာ ပုရံ)၊
ဗာဟု ဏာ(ဝ)(ဂ) သာဝ(ဏ)ဏ,
ဝေသာ(ဝ)ဏ် ပ(ဝ)ယ်လာ.လ(ဝ)ဏ်။ ။

(၁၆၉) မူလပုဒ်ကား ဖြေရင်းဖြေမကဲ့၊ ဝါ-မှ၊ အညတြ၊ ကြည့်ထားမျှ၊ ဝါ၊ ဘပါးသောအရာ၌၊ ယင်းပုဒ်၏ အကြင်ဖြစ်သည်၊ အတွက်၊ ၏၊ တံ၊ ထိုဖြစ်သည်၊ သာခါနုဂ၏၊ သာခါနုဂ၏ ဖြေကြေးလက်" မည်၏။ ဗျာဂရဏသိ၊ ဗျာကရဏလိုဖြစ် ၁ သာဝတ္ထိ၊သာဝတ္ထိဖြစ်၊ ၂ ဝေသာဒိ၊ဝေသာဒိဖြစ်၊ မိထိလာ၊ မိထိလာဖြစ်၊ အာဠဝီ၊ အာဠဝီဖြစ်။ ။

၁–"ဒီတွရိ,တပေါထလိ, တိဏ္ဍရာဇိ"–ဌင်း၊ ၃–ပုဒ်လည်း၊ "ဗာရာဏသိမ္ဗိ" ၏, အမည်ပင်။ ။

၂–"ဓမ္မပဒ္ဓုန"–လည်း၊"သာဝတ္ထိမ္ဗြဲ"၏,အမည်ပင်။

"သာဝတ္ထိ" ခေါ်ဆိုခြင်းအကြောင်း၊အဋ္ဌကထာများ၌၊ အဆိုဂါထာမှတ်ရန်။ ။

သမ္ဘဒါ သမ္ဘူ ပဂရဏံ, သာဝတ္ထိယံ သမောဟိတံ၊
တသ္မာ သမ္ဘမုပါဒါယ, သာဝတ္ထိ"တိ ပဝုစ္စတိ။ ။

သမ္ဘဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း၊ သမ္ဘူပဂရဏံ၊ အလုံးစုံသောလူတို့၏, အသုံး အဆောင်–အဆောက်အဦသည်၊ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ယသ္မာ၊အကြင်ကြောင့်၊သမောဟိတံ၊ ကောင်းစွာတည်ယှိ၏,၊ တသ္မာ၊ထိုကြောင့်၊ သမ္ဘံ၊သမ္ဘသမ္ဘါကို၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသော အသုံး အဆောင်အဆောက်အဦနှင့်ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းကို၊ ဥပါဒါယ၊စွဲမှီ၍၊ သာဝတ္ထိ"တိ၊ သာဝတ္ထိ-ဟု၊ ပဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏,။

(သမ္ဘံ+အတ္ထိ–ပုဒ်က၊ နိရုတ္တိနည်းဖြင့်၊ "သာဝတ္ထိ"ဖြစ်သည်ဟူလို။)

၂၀၀။ "ကောသမ္ဗ,–ဇေနိ (ယော) တက္ခ-
သိလာ စမ္ဗာ (စ) သာကလံ၊
သုသုမာရဂိရံ ရာဇ,
ဂဟံ ကပိလဝတ္ထု, (စ)" ။

(၂၀၀) ကောသမ္ဗီ၊ ကောသမ္ဗီဖြစ် ၁၊ ဥဇ္ဇေနိ၊ ဥဇ္ဇေနိဖြစ် ၂၊ တက္ခသိလာ ၃၊ တက္ခသိုလ်ဖြစ်၊ စမ္ဗာ၊ စမ္ဗာဖြစ်၊[မာလိနီ–ထည်းဌင်း၏,အမည်ပင်။]သာကလံ ၄၊ သာကလဖြစ်၊သုသုမာရဂိရံ၊သုသုမာရဂိရဖြစ်၊ ရာဇဂဟံ၊ ရာဇဂြိဟ်ဖြစ် ၅၊ ကပိလဝတ္ထု၊ကပိလဝတ်ဖြစ်။ ။

၁–ဤ–ဗွီ–မှာ၊ဘားကုံးနှင့်၊ မ္ဗ–ဟု၊ မရေးလင့်။ "ဝံသပဒ္ဓုန"–လည်း၊ "ကောသမ္ဗီ"ဖြစ်၏,အမည်ပင်။ ။

၂–"ဝိသာလာ"–လည်း၊"ဥဇ္ဇေနိ"ဖြစ်၏,အမည်ပင်၊ (၁)ပဒုမဝတီ (၂)ဘောဂဝတီ၊ (၃)ဟိရည်ဝတီ၊ (၄)ဥဇ္ဇေနိ– ဌင်းအမည်လေးပါးကား၊ (၁)ကတ(သမ္ဘ)၊ (၂) ကြောတ, (၃)ဒွါပရ, (၄)ကလိ–ဟူသော၊ယုဂ်လေးပါးတို့၌၊ အစဉ်အတိုင်း မှည့်ခေါ်ကြ သောအမည်များတည်း။

၃-ဤ၌ သိ-မှာ၊လုံးကြီးတင်ခံခတ်၊ဤ-ဒီဃ နှင့်၊"တဏ္ဍသိလာ"-ဟု၊မရေးလင့်။ ။ ရှေ့ကပုဒ်မှာလည်း၊ တနောင် (က) ဝဂ်၊ ပဌမ-ဒုတိယ၊ အသာဒိသ သံယုဂ်နှင့်၊ တဏ္ဍ၊ နှစ်ပုဒ်ပေါင်း(တဏ္ဍ သိလာ)ဟု၊ သင်္ခတ-ပါဂတ ဘာသာကွမ်းများနှင့်အညီ၊ ပါဠိမှန် ယှိစေရမည်၊ရင်း အကြောင်းအကျယ်သိလိုက၊ ငါတို့မြေပုံ (၇၆ဘရ) တိုင်း အခက်းမှာ ကြည့်လေ။ ။

၄-(သာကလ)ဟု-သာ,နောင်၊ ပဌမကွဲရာ(က)နှင့်၊ပါဠိပို့မှ၊ သင်္ခတကွမ်းစသည် နှင့်ညီညွှတ်နှင်းနှောမိ၍၊ယုတ္တိတရဖြစ်မည်၊ရင်းအကြောင်း အသေအချာ၊ အမှန် အကန် သိလိုက၊ ငါတို့မြေပုံ၊မဠနှင့်ယောနကတိုင်း အခက်းမှာကြည့်ရှုကြလေ။

၅-"ဂိရိဌ"-လည်း၊ ရာဇဂြိဟိမြို့၏အမည်ပင်။ တောင်-၅-လုံးတို့ဖြင့်၊ဝန်းရံ အပ် သည်ဖြစ်၍၊ နွားခြံနှင့်တူသောမြို့-ဟူလို။ ။

၂၀၁။ "သာကေတာ.မိန္ဒပတ္ထိ (ဂေ-),
ပုဗ္ဗဗ္ဗာပါဠုလိပုတ္တကံ၊
ဇေတုတ္တရံ (တု) သံဂ.သံ,
ကုသိနာရော-(ဒယောပုရီ)။ ။

(၂၀၁) သာကေတံ၊ သာကေတာမ္ဟိ ၁၊ ဣန္ဒပတ္ထံ၊ ဣန္ဒပတ္ထေမ္ဟိ ၂၊ ဥက္ကဋ္ဌာ၊ ဥက္ကဋ္ဌာမ္ဟိ၊ ပါဠုလိပုတ္တကံ၊ ပါဠုလိပုတ္တေမ္ဟိ ၃၊ ဇေတုတ္တရံ၊ ဇေတုတ္တရေမ္ဟိ၊ သံဂ.သံ၊ သံဂ.သေ မ္ဟိ၊ ကုသိနာ.ရော-ဒယော၊ ကုသိနာ.ရံ မ္ဟိ၊ စသည်တို့ သည်၊ ပုရိ၊ မ္ဟိ-အဓိကရဏုပစ္စတ္တိတည်း၊ ၄ ဤ၌ ဗဟုလကသ်-အစ၊ စမ္ပာအဆုံးယှိ သော၊ သဒ္ဒါတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌာ-ကုသိနာ.ရော-သဒ္ဒါ၊ ၂-ခုသည် လည်းကောင်း၊ ဆိုထိုက်ကုံ။ ဒုတိယ-ကြောင်း၊ နုပုနိုးလင်။ ။

၁-"ဒေယျ (ဒေယ္ယ)၊ဥတ္တရ ကောသလ"-ရင်း၊ ၂-ပုဒ်လည်း၊ "သာကေတ" မြို့၏ အမည်ပင်။

၂-"ခဏ္ဍပဝတ္ထ"ပုဒ်လည်း "ဣန္ဒပဏ္ဍမ်ိ"ပေါ ပရိယာယ်ပင်၊ဤ "ဣန္ဒပဏ္ဍ"ပုဒ်၌ "ပဏ္ဍ"ဟု၊သဒ်လ ရွှေးဘော်နှင့် မရေးလင့်။ဦးကာမှာ၁ဒ္ဓ-ပဌမကွဲရာ-သဒ်သ။ "တ" ရွှေးဘော်နှင့်ရှုပ်တွက်-ပုဒ်မြိုးပုံ၌တ်လျက်ယှိရှေသည်၊ဒန္ဓ-မဠမ,ဒုတိယကွဲရာ-အသဒ်သ သံယုဂ်နှင့် "ဣန္ဒပဏ္ဍ"-ပေါ်၊ သင်္ခတနှင့် ပါဠိတသဒ္ဒါကွမ်းများနှင့် အညီ ပါဠိမှန်ယှိစေ ရမည်။ ဤ၌ သင်္ခတ ဘာသာအားဖြင့်၊ "ပြဿ" မာဂဓနှင့် ပါဠိတ ဘာသာအားဖြင့် "ပဏ္ဍ" ပုဒ်သည်၊"တောင်လျှဉ်-တောင်ဝန်း" ဟူသော အနက်ကိုဟောဂ်။ "ပြဿ" ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်ဟူယှိသော ပ အရစ်"ရ" အက္ခရာကို (၃-၃) ဟူသော၊ ပါဠိတ ပကာသ၊ သဒ္ဒါကျမ်းသုတ်ဖြင့်၊ချေ၍၊ (၃-၁)ဟူသော ရင်းသုတ်ဖြင့်၊ အထက်ဌာတည် ဃောသ.သ.ကိုချေ၍, ထ-ဌ (၃-၅၀) သုတ်ဖြင့် 'တ'ရွှေးဘော်ဆောင်ခ,ဌ,(၃.၅၁) ဖြင့်၊ ပဌမ 'တ'ကိုအထက်၊ ဒုတိယ'ထ'ကိုအောက်ဌာယှည်ထားခ,ဌ, "ပဏ္ဍ" ပုဒ်ရှုပ်မြိုးပုံကို၊ သန္ဓိဌာန် ကျမှတ်လေ။ နောက်ထပ်တဖန်-ရှေးက၊ ဣန္ဒပုဒ်နှင့် သမ္ဗန္ဓတွဲပြန်သော်။ ပ-ဥပသာရ၏

အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပစောက်မှာ၊ ဆွေးဘော်ရောက်ပြန်၍, (ကိုယ်ပိုင်ဘဝ) ဟု၊ အစွန်ဆုံး ဝိသုဒ္ဓ ပုဒ်မှန်ယှိစေ။ ဤဂါထာကား၊ ပဌမ-မဂ္ဂ-ဝိပုလ ဂါထာတည်း။ အထက်၊ ၁၀၄၅-ပဏ္ဍ၊ပုဒ်အနက်နှင့်လည်း၊ညှိလေ။

၃-ရင်း၊ "ပါဠလိပုတ်မြို့"ကို၊ ယခုအခါ-ဗုဒ္ဓဝိယ နိုင်ငံသားများကား၊ "ပါဋ္ဌနာ"-(ပဋ္ဌနာ) ဟုခေါ်ဆိုကြသည်။ မာဂဓဝိုင်း၏, မြို့တော်ဖြစ်ကြသော၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့နှင့်၊ ရင်းပါဠလိပုတ်မြို့များမှာ၊ ပန်းထူးပန်းဆန်းပေါများသည်ကိုစွဲ၍, "ဝုပ္ပပုရ" ဟူ၍, လျှင်း၏။ "ကုသုမပုရ"ဟူ၍, လျှင်း၏၊ရင်း၊ ၂-မြို့၏, ပါဠိဘာသာအမည်ထူးများ ယှိသေးသည်ဟု၊ မှတ်လေ။ ။ပမာအားဖြင့်၊ငါတို့ အထက်မြန်မာပြည် အရိမဒ္ဒန- ဟူသော ပုဂံအနီး မြင်း(မျှင်း)ကျန်ဒိစတြိတ်အတွင်းယှိ၊ ရှေးအခါက-မီးတောင်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ပေါ်ထောင်ကျော်မြင့်သော တောင်ကြီးတခုကို၊ ပန်းမျိုးစုံ ပေါများသောကြောင့်၊ ပုပ္ပါးတောင်ဟု ခေါ်ဆိုသ်ကဲ့သို့တည်း။ယခုအခါကား၊ ကာလလျှားမ်, အကျွန်ုရာဖျက်ပြားသဖြင့်၊ "ပုပ္ပါးတောင်" ဟု ပဋ္ဌမကျွန်ုရာ ဆွေဘော်နှင့်၊ ခေါ်ဆိုကြကုန်၏,။ ရင်း "ပုဗ္ဗပုရ"- စသော၊ ပါဠိဘာသာအမည်များသည်, "စတ္တာလီသ- နိပါတ်၊ ဇာသိဒါသီ-ထေရိဂါထာ ပါဠိ,၊ မဟာဝံသ,မဟာဗောဓိဝံသ၊တတိယ သင်္ဂီတိ ကထာ,သဒ္ဓမ္မ မဂဇန်, ရသစေါဟိနီကျမ်း-တေဘာတိက ဝတ္ထု-စသည်များ၌, တိုက်ရိုက်လာလျက်ယှိသည်။ ရင်းပြင်မဟာဝံသဋီကာ, အဋ္ဌာရသမ, ပရိစ္ဆေဒ ၌လည်း။ "ကုသုမပုရေ သရေတိ, ပုဗ္ဗပုရသရေ၊ ပါဋ္ဌလိပုတ္တ ပုရဒဟေတိအတ္ထော"ဟု၊အဖွင့်အဆိုတိုက်ရိုက်ယှိသည်ပင်။ ။

၄-ဤမြို့တို့၏,တည်ရာဌာန-စသောအကျယ်အဓိပ္ပါယ်ကိုသိလိုက-ငါတို့ ရေးသားအပ်သော-"ဗုဒ္ဓသာသနိက" မြေပုံတော်ကျမ်းကြီးကို ကြည့်ရှုက ကောင်းစွာသိနိုင်သည်။

၂၀၂။ ။ရဏ္ဍာ (စ) ဝိသိခါ (ဂတ္တာ);
ရထိကာ ဝိထိ (စာ-ပျ-ထ)၊
ဗျူဟော (ရဏ္ဍာ အာနိုဗ္ဗိဒ္ဓါ),
(နိုဗ္ဗိဒ္ဓါတု) ပထဝီ (စ)။ ။

(၂၀၂) ရဏ္ဍာ,ဝိသိခါ, ၁၊ ရထိကာ, ဝိထိ၊ဤ၊ ၄-ပုဒ်တို့ကို၊ဂတ္တာ၊ ဖြတ်ခြင်းလမ်းခရီး၏, အမည်-ဟူ၍, ဆိုအပ်ကုန်၏,။ဇာတိလင်ရှည်းတည်း။ အထ၊ ပါး၊ အာနိုဗ္ဗိဒ္ဓါ ၊ဖြစ်ရာကို ထုတ်ရှင်းမထွင်းသော၊ ရဏ္ဍာ ၊လမ်းခရီးသည်, ဗျူဟော၊ ဗျူဟာ.မည်၏,, (လမ်းကို ရှုးလမ်းဟူလို၊) တု၊ အံ့၊ နိုဗ္ဗိဒ္ဓါ၊ ဖြစ်ရာကို ထုတ်ရှင်း ထွင်းသောလမ်းခရီးသည်, ပထဝီ၊ ပထဝီ. မည်၏,။ (ပြလမ်း ဖြတ်လမ်း- ဟူလို)။ ။

၁- အထက်အနေကဆုံ၌ မလာသော"ဝိသိခါ" သဒ္ဒါ၏, အဆုံးဒုါရ မှတ်ရန် ရစနာဂါထာ.ဒု။

ရဏ္ဍာယံ ဝိသိခါဝုတ္တာ, ဗာဏမ္ဘိတောမရေ(စ)သော။

ဝိသိခါ။ ဧကတ္ထိလိင် ဝိသိခါ,သဒ္ဒါကို၊ ရန္ဆာယံ၊ မြို့တွင်း–ရွာတွင်း လမ်းခရီးဌ၊ ဝိတ္ထာ၊ ဆိုအပ်၏။ သော၊ ပုလ္လိင် ဝိသိခါ သဒ္ဒါကို၊ ဗာဏမှိ၊ မြှားဌလှံးငေး၊ တောမရေစ၊ ခက်ရင်း ဗျိန်းတောင်း လက်နက်ဌလှံးငေး၊ ဝုစ္စော–၏။ ။

၂၀၃၊ ။စတုက္ကံ (စဋ္ဌရေမဂ္ဂ,–
သဒ္ဒါ) သိဃဏ်ဒုကံ (ဘဝ)၊
ပါကာရော ဝရဏော (စာ–ထ),
ဥဒါပေါ ဥပကာဒိကာ။ ။

(၂၀၃) စတုက္ကံ, သိဃဏ်ဒုကံ ၁၊ ဤ–၂–ပုဒ်ကား၊ စဋ္ဌရေ၊လွှင်ပြင်၊ မဂ္ဂသဒ္ဒါ၊လမ်းခရီးလေးခုအားဆုံ၏။ အမည်သည်၊ ဘဝေ၊ ၏။ နပုလ္လိင်။ ၂၊ ပါကာရ, ဝရဏ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ တန်ကိုး၏အမည်တည်း၊ ပုလ္လိင်၊ အထ၊ ပါး၊ ဥဒါပ,ဥပကာဒိကာ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ ထိုတန်ကိုးကို ဆင်ခံ တည်မြဲစေရန်၊ အထောက်အပံ့ ကျေးဇူးပြုသော တန်ကိုး အောက်ခံ ခြေ၏အမည်တည်း၊ အစဉ်အတိုင်း ပုလ္လိင်၊ ဧကတ္ထိလိင်။ ၇။

၁–သမ်တ–ကျမ်းများနှင့်ညီလျှင်၊ ကဿ၀ တဘိယက္ခရာနှင့် "သိဂ်ါဌက" ဟု၊ ပါဠိယှိသင့်၏။ သို့သော်၊ ပါကတဘာသာကျမ်းများနှင့် ကွာ– ဒီရဏ္ဍို၊ ၁၇–သုတ်ဖြင့် ပါဠိဂတိဒဒားလျော်စွာ၊ စတုဗ္ဗဲ့ကွရာနှင့်၊ "သိ**ယ်**ဌက" ဟု၊ ပုဒ်ပြီးစေလျက်ယှိပြီ ဖြစ်သောကြောင့်၊ သမ်တနည်းသို့ လိုက်ရန်မလို၊ အထက်ဂါထာနံပါတ်– ၅၀၂–၁၀၁–များ၌ လည်း၊လိုအတူမှတ်လေ။ ။

အထက်အနေကတ္ထဂါထာ (၁၀၁၂) လာ သိ**ယ်**ဌက၊သဒ္ဒါ၏ အနက်ခိုနှင့် ကက္ခ လိင်အထူးများကိုမှတ်ရန်–ရစနာ ဂါထာ။

သိ**ယ်**ဌကော စ သိ**ယ်**ဌော ဂေါသုဂေ နာ ဘောဒကော၊
ကသေရု**ဿ** ဖလေ စေ၀ စဋ္ဌရေတံ နပုံသကော။ ။

ဤ၌–(ပုံ) သိ**ယ်**ဌက၊သိ**ယ်**ဌ– သဒ္ဒါ၀ိုကား **ဆွ**ားလေ၀ယ်, တောင် အထူး ဟော တည်း၊ (နာ) သိ**ယ်**ဌက၊ သိ**ယ်**ဌ သဒ္ဒါ၀ိုကား၊ **ကျ**ားခေါင်းသီး, ခရီးလေးဆုံ ဟော တည်း။

စဋ္ဌရ–သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာဂါထာ၌၊
စဋ္ဌ**ရ**ံ အဂ်ကောဏ်ကုံ၊ သ**ဿ**ိလေ စ စတုပ္ပထေ။ ။

လွင်ပြင်၊ပြေပြင်ဖိုရင်အပ်သော ယင်ဖြူ၊ ခရီးလေးဆုံ၌။
၂–ဤကား၊ သီ–နံ–လာတိုင်းအနက်ယောဇနာတည်း၊ ဒ္ဒိနှင့်ကား မတူ။
၃–ဤကား သီ**ဟိ**ဠ**ဒီ**ပ ဟောင်းကြီးလာတိုင်း ပြန်ဆိုအပ်သော အနက်တည်း၊

ရင်းအနက်သည်။ ဤ– မာဂဓ အာသိဝေန် စာသွားနှင့် လျှင်းငေး၊ "သေယျထာပိ ဘဒ္ဒေ ရညော ပစ္စန္တ–မံနဂရံ ဒဠှ–ဒါပံ" "ဒဠှ.ဒါပန္တိထိရ ပါကာရပါဒံ" "ပါကာရသာ ထိရဘာဝံ ဥဒ္ဒ မုဒ္ဒံ အာပေတိတိ ဥပါဒံ ပါကာရမူလံ" ဟူသော ဒီဃနိကာယ်။ သမ္ဂ–သာဒနိယသုတ်, ၁ သကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ။ ဥဒါပ ဝန်ကို အာပတော ဥဂ္ဂတဏ္ဍာ၊ "ဥဒါပ.ကို လဒ္ဓဝေါဟာရေန ပါကာရ ဝတ္ထုနာ သမန္တာ ဂတံ"–ဟူသော နိဒါန ဝဏ္ဏ သံယုတ္တ–ဋီကထာ ကိုနှင့်လျှင်းငေး၊ ကြိုတည်း ညီညွှတ်၍ ဝိညူပသတ္တ ဖြစ်ပါပေသည်၊ ထိုကြောင့်၊ ဤအရာ၌၊ ဥပကာရိကို ပဏ္ဍာလ နဂရံ ဥပါဒါယ မဟာသတ္တေန ကာရိတ္တာ ဥပကာရီ တိ လဒ္ဓနာမကံ ဥပါဂမိ။ ။ဟူသော မဟာဥမ္မဂ္ဂ ဇာတ်အဋ္ဌကထာနှင့် အမရကောသစာကို၎င်း, ဋီကာများကိုအမှီတံကားပြု၍ ဋီကာဆရာ၏ ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်၊ မြန်မာနိသယ ဆရာတို့အနက် ပြန်ဆိုချက်များကို ဆင်ခြင်ဘွယ် ယှိ၏။ ဤနေရာ၌ အံ့မရကောသ–အသွားနှင့် မာဂဓ အာသိဝါန်အသွားမဟု၊ မာဂဓ အာသိဝါန် အသွားကား၊ သောဂတ ဝစန ကို–မှီသည်။

ဤ"ဥပါဒ" ပုဒ်ကို ဖွင့် ဆိုကြသော အဋ္ဌကထာဆရာ, ဋီကာဆရာ– နှစ်ဦးတို့တွင်၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတော်အားဖြင့်၊ "အာပတော ဥဂ္ဂတံ ဥဒါပံ"ဟု၊ ပဌမိတပ္ပုရိသ သမာသ် ဝစနတ္ထပြု၍ ၊ ဥ သဒ္ဒါ.ဥဂ္ဂတ.တ္ထ၊ အာပ.သဒ္ဒါ–ဥဒကတ္ထ၊ ဒ–အာဂုမ်နှင့်၊ "ဥပါဒ" ပုဒ်ပြီးသည်ဟု၊ မှတ်ရမည်။

ဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်ကား၊ ဥ.ပုဒ္ဒ.ပါပုဏာနတ္ထ၊ အာပ–ဓါတ်၊ ဒ–အာဂုမ်နှင့်၊ ပုဒ်ပြီးသည်၊ ဥ–သဒ္ဒါလည်း၊ ဥဒ္ဒံ အနက်ဟောဟု၊ မှတ်ရမည်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ, ဋီကာနည်း– နှစ်မျိုးလုံးကိုငဲ့ထောက်၍ ၊ယင်း"ဥဒါပ"–ပုဒ်၌၊ သံယုဇ်မပါစေဘဲ၊ တတိယ ကွဲရာ– ၁၌ သက်သက်ဖြစ်သော၊"ဥဒါပ"ဟု၊ သဒ္ဒဝိဒူဟန်ကျမှတ်ရမည်၊ ယိုးဒယားအက္ခရာစာများ– လည်း၊ ၎င်း–အတိုင်းပင်ယိုသည်၊ သိယိုင်ငံနှင့်မြန်မာစာများမှာကား။"ဥဒ္ဒါပ" ဟု၊ သဒ်သ– သံယုဇ်နှင့်လျှင်းငေး၊ "ဥဒ္ဒါပ"ဟု၊ ဝိသဒ်သသံယုဇ်နှင့်လျှင်းငေး၊ ပါဠိ အတွေ့တွေ့ပျက်လျက်ယှိ ကြသည်၊ အထူးသတိပြုစေ၊ ၎င်းပုဒ်၏ လိင်နေမှာလည်း အဋ္ဌကထာ,ဋီကာများကို ထောက် ၍ ၊ "ဥဒါပံ"ဟု၊ နပုံနှုံးလိင်လည်း ယှိသင့်၏။

"ဥပကာရိကာ"–ပုဒ်မှာလည်း၊ သကတ္ထ.က၊ ပစ္စည်းပပါစေဘဲ၊ "ဥပကာရီ"ဟု၍, လည်း၊ ပရိယာယ်ပုဒ်ယှိသင့်သေး၏။ ။

၂၀၄။ ။ကုဋ္ဌံ (တု) ဘိဘ္ဘိ (နာရိ.ထ),
ဂေါပုရံ ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကာ၊
ဘေဘိကာ ဣန္ဒခီလော (စ),
အာဋ္ဌော (တု-) ဋ္ဌာလကော (ဘ ဝ)။ ။

(၂၀၄) ဟု၊ ဣံ၊ ကုဋ္ဌ ၁၊ ဘိဘ္ဘိ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ နံရံ– ဤ– အမည် တည်း။ နာရီ၊ ဘိဘ္ဘိ,သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင် တည်း၊ ကုဋ္ဌ– သ[illegible]ဒ်လိင်၊ အဝ၊ ပါး၊ ဂေါပုရ ၂ ဒ္ဝါရကောဋ္ဌက၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား[illegible]ကိ၏, အမည်ဘည်း၂။အစဉ်အာ ကိုင်း ဒုပုဒ်နှုံးလိင်၊ ပုလ္လိင်။ ဘေ[illegible] ဤ–

၂-ပုဒ်ကား၊တံခါးတိုင်၏အမည်တည်း။အစဉ်အတိုင်း ဣတ္ထိလိင်၊ပုလ္လိင်။ တု၊ အံ့၊ ဒ္ဒုန, အဋ္ဌာလကာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ပြဒိုး ပစ်စင်၏ အမည်ဖြစ်၏။ ပုလ္လိင်။

၁-ဤ"ကုဋ္ဌံ"ပုဒ်၌။မုဒ္ဓဇပဌမကွဲရာနှင့်၊"ကုဋ္ဌံ" ဟု၊ ပါဠိပျက်တတ်သည်၊ ၎င်းတတိယကွဲရာနှင့်၊"ကုဋ္ဌံ"ဟူ၍သာ ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။ ။

၂-အမရကောသ၌ကား- "ပုရဒ္ဒါရ-ဏ္ဍ၊ ဂေါပုရံ"-ဟု၊ပါဠိယို၍၊ "မြို့တံခါး"၏ အမည်ဟု ၎င်းမြို့ကာ၌ဖွင့်ဆို၏။ ဤ၊မာဂ၀ အဘိဓာန်၌ကား၊ထိုသို့မဟု။ ။ဤ၌ အဋ္ဌက, အဋ္ဌာလ၊ အမ္ဗာလိက, ပုဒ်များလည်း ၎င်းပရိယာယ်ပင်၊ ၎င်းပုဒ်များကို အန္ဓောနဒိယံ ဗဟု အဋ္ဌကေပိ- စသည်မှာကဲ့သို့အရာအားလျော်စွာဖြင့်-ပြမ်း, လင့်စင်, ဟူသော အနက်များကိုလည်း မှတ်လေဦး။ ။

၂၀၅။ ။တောရဏံ (တု) ဗဟိဒ္ဓါရံ,
ပရိခါ(တုစ) ဒီဃ$^{\circ}$ကာ၊
မန္ဒိရံ သဒ္ဒနာ-ဂါရံ,
နိကာယော နိလယော-လယော၊ ။

(၂၀၅) တောရဏာ, ဗဟိဒ္ဓါရ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ တုရိုဏ်၏ အမည်တည်း ၁၊ နပုံနှုန်းလို ။ တု၊ အံ့၊ ပရိခါ, ဒီဃ$^{\circ}$ကာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ကျုံး၏အမည်တည်း။ ဣတ္ထိလိင်။မန္ဒိရ,သဒ္ဒန,အဂါရ,နိကာယ,နိလယ, အာလယ, -

၁-"တုရိုဏ်" ဟူသည်ကား၊အပဋ္ဌတင့်တယ်သော တိုင်ကိုမိုက်၍၊ ပြုလုပ်အပ်သော တံခါး၏အမည်တည်း။

၂၀၆။ ။အာဝါသော ဘဝနံ ဝေသ္မ,
နိကေတနံ နိဝေသနံ၊
ဃရံ ဂဟံ (စ-) ဝသထော,
သရဏံ (စ) ပတိဿယော။ ။

(၂၀၆) အာဝါသ,ဘဝန, ဝေသ္မ, နိကေတန, နိဝေသန, ဃရ, ဂဟ, အာဝသထ, သရဏ, ပတိဿယ, ။ ။

၂၀၇။ ။ဩကာသာလာစယော ဝါသော,
(ထိယံ) ကုဋီ,ဝသတ္ဗု-(ဝိ)၊
ဂေဟံ (စ-နိဏ္ဍို) သဒ္ဒမ်,
စေတိယာ-ယဘနုဝနိ တု။ ။

(၂၀၇) ခြေက,သာလာ,စယ,ဝါသ, ကုဋိ, ၁ ဝသတိ (ထိယံ၊ကုဋိ၊ ဝသတိ-သဒ္ဒါ။ ၂-ခု၊ ဒုတိုလိင်ဒ္ဒ၊ဗြစ်၏။) ဂေဟ, (အာနိတ္ထိ၊ ဂေဟ၊ သဒ္ဒါ ဒုတိုလိင်မဟုတ်၊ပုလ္လိင်, နုပုန်းလိင်တည်း၊) သဒုမ၊ ဤ၂ ၂၄-ပုဒ်ကား၊ အိမ်၏မှာ အမည်တည်း၊ နိကာယ, နိုလယ, အာလယ, အာဝါသ, အာဝသထ, ပတိသယ, စယ,ဝါသ-တို့ကား၊ ပုလ္လိင်၊သာလာ-ကား၊ ဒုတိုလိင်၊ အကြွင်း နုပုန်းလိင်၊ တု၊ အံ့၊ စေတိယ,အာယတန,။

၁-အထက်အနေကတ္ထဉ္ဉ မလာသော"ကုဋိ" သဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန်ရစနာ ဂါထာ၊ ။

ကုဋိသော ရုက္ခ ဒေဟေသု, ဇလေသာ ခုဒ္ဒ ဝေသ္မနိ၊
ဝကၺနိတ္ထိ ကုဋိစေသာ, တေသ္ဝတ္ထေသု ပကာသိတာ။ ။

ပုံ-ကုဋိသည်၊ သစ်ပင်၊ ကိုယ်၊ ရေ၌၊ ထီ-ကုဋိ သည်၊ အိမ်ငယ်၌၊ ပုံ- နှ-ကုဋိသည်၊ အကောက်အနက်နှင့်တကွ၊ ဆိုခဲ့ပြီး၊အနက်လေးချက်တို့၌ ဖြစ်၏။ ။

၂၀၈။ ။ပါသာဒေါ (စေ၀) ယူပေါ-(ထ),
မုဏ္ဍာ ဒ္ဓေါ (သဟမ္ပိယံ ၁)။
(ယူပေါ်တု ၇ဇ ကုန္ဓမ္ပိ),
ဟတ္ထိနခေါ (ပတိဋ္ဌိတော)။ ။

(၂၀၈) ပါသာဒ,ယူပ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊နတ်စသည်တို့၏၊အိမ် ဗိမာန် အာမည်တည်း၊(တနည်း) စေတိယ, အာယတန၊ ဤ၂ ၂-ပုဒ်ကား၊ နတ်ကွန်း၏အာမည်တည်း၊ ပါသာဒ, ယူပ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ပြာသာဒ်၏ အာမည်တည်း၊ ပါသာဒ, ယူပ-သဒ္ဒါ-၂-ခုပုလ္လိင်၊ အကြွင်း၊ နုပုန်းလိင်။ သဟမ္ပိယံ၊ လရောင်နှင့်တကွသော၊ဝါ၊လသာခန်း ယှိသော အိမ်သည်၊ မုဏ္ဍာ ဒ္ဓေါ၊ မုဏ္ဍာ ဒ္ဓ (ပြာသာဒ်ဦးပြည်း၊ တိုက်ကတုံး) မည်၏။ ပုလ္လိင်၊ တု၊အံ့၊ ၇ဇကုန္ဓမ္ပိ၊ ဆင်ခြေလျှော ဖြေအာဘိုး၌၊ ဝါ၊ ဆင်ဦးကင်း သဏ္ဌာန်ယှိသော ဖြေအာဘိုး၌၊ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်သော၊ ယူပေါ၊ ပြာသာဒ်(အိမ်အထူး) သည်၊ ဟတ္ထိနခေါ၊ ဟတ္ထိနခမည်၏။ ပုလ္လိင်။ ။

၁-ဤ"ဟမ္ပိယ" ဟူသောပုဒ်သည် (ဟမ္မ+အ) ဟူသော ဒေသီဘာသာမှ လာရင်း ဖြစ်သည်၊ [ဒေသီနာမ မာလာ-၇+ဖ၂]

၂၀၉။ ။(သုပဏ္ဏ ဝကိဒ္ဓသုနု-),
မဆုယောဂေါ (သိယာ-ထစ)၊
(ဒေက ကုဋ္ဌ ယုတော) မာဠ္ဒေါ,
ပါသာဒေါ (စတုရဿကော)။ ။

(၂၁၉) သုပဏ္ဏ ဝက်ဒသိသနံ၊ ဂဠ္ဍနိတောင်တာဘက်ရပ် တဘက်စောင်းမိုးသောအိမ်အလုံးသည်၊ အာဗုယောဂေါ၊ အာဗုယောဂ, မည်သည်သိယာ၊ ဖြို့၊ ပုလ္လင်။ အထ၊ ပါး၊ ဂေကဋ္ဌမုယုဇတာ၊ တခုသောအထွဋ်နှင့်ယှဉ်သော အိမ်အလုံးသည်၊ မာဠေ၊ မာဠ,မည်ဖြို့။ စတုရဿကော၊ လေးထောင့်အိမ်သည်၊ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်မည်ဖြို့၊ ပုလ္လင်။ ။

၁–ဤ (မာဠ) ပုဒ်ကား၊ ဒေသီဘာသာတည်း။ ။

၂၁၀။ ။သဘာယ (စ) သဘာ (စာ–ထ),
မဏ္ဍပ (ဝါ) ဇနာ.လယော၊
(အဓော အာသနသာလာယံ),
ပဋိဂ္ဂမဏာ. (မိရိတံ)။ ။

(၂၁၀) သဘာယ, သဘာ၊ ဤ ၂–ပုဒ်ကား၊ မျှားစွာသော သူတို့ဖြို့. သဘင် အစည်းအဝေးရုံဖြို့. အမည်တည်း။ အစဉ်အတိုင်း နုပုန်းလင်၊ ရှုထိုလင်။ အထ၊ ပါး၊ မဏ္ဍပ, ဇနာလယ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ မဏ္ဍပ်ဖြို့. အမည်တည်း၊ ဝါ၊ မဏ္ဍပ, သန္ဓါ ဝိကပ်အားဖြင့် နုပုန်းလင်၊ ပုလ္လင်တည်း၊ ဇနာလယ, သန္ဓါ ပုလ္လင်။ အဓော၊ ပါး၊ ပဋိဂ္ဂမဏံ၊ ပဋိဂ္ဂမဏာသန္ဓါ ကို၊ အာသနသာလာယံ၊ နှားနေခုစရပ်ဟူသောအနက်ခြို့၊ ဤရိတံ၊ ဆိုအပ်ဖြို့။ ။နုပုန်းပါ။ ။

၁–ဤ၌ ဆိုအပ်သော "သဘာ" ကား၊ တစုံတရာ ကိစ္စကိုစဉ်း၍. လူတို့ စည်းဝေးရာ ဌာန အဆောက်အဦး၏. အမည်တည်း။ "ဝါသ, ကုဋိ, သာလာ" တို့လည်း၊ ၎င်း၏.အမည်များပင်။ အထက်ဂါထာနံပါတ်၊ ၎၁၄–၌ ပြဆိုသော "သဘာ" ကား၊ လူစသော သတ္တဝါတို့၏. အပေါင်း အစုအဝေးတည်း၊ ဤသို့ "သဘာ" နှစ်မျိုးခြားနားပုံ ကိုမှတ်လေ။ ။

၂–ဤ၌၊ မဏ္ဍပသန္ဓါ၏. အနက်ကို၊ (ကနား) ဟူ၍. ရှေးသူဟောင်းတို့ ခေါ်ဆိုကြ သည်၊ ၎င်းကား မွန်စကားတည်း၊ ၎င်းဘာသာနှင့်အညီ (နှ)မှာ အဆင့်မပါစေလင့်။

၂၁၁။ ။(ဖိနသ ဝါသ ဘဝနှ-,
ဖြ) ဂန္ဓကုဋိ(ပျ–ထ)
(ထိယံ) ရသဝတိ ပါ(ဟ-
ဒ)ဝန်(ဧစ ဝ) မဟာနသံ။ ။

(၂၁၁) ဖိနသ၊ မြတ်စွာဖုရားရှင်၏၊ ဝါသဘဝနံ၊ သီတင်းသုံးတော်မူရာ တိုက်ခန်းတော်သည်၊ ဂန္ဓကုဋိ၊ ဂန္ဓကုဋိမည်၏၊ အတ္ထိ၊ ဂန္ဓကုဋိသဒ္ဒါ အတ္ထိလင်တည်း။ အထ၊ ပါး၊ ရသဝတိ, ပါကဋာန, မဟာနသ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ စာဖွဲ့အိမ်၏၊ အမည်တည်း။ ထိယံ၊ ရသဝတီ သဒ္ဒါ အတ္ထိလင်၌၊ ဖြစ်၏၊ ပါကဋာန-စသောသဒ္ဒါ ၂-ခု နပုန်းလင်။ ။

၂၁၂။ ။အာဝေသနံ သိပ္ပသာလာ,
သောဏ္ဍာ (တု ပါနမဒ္ဒိရံ,)၊
(ဝစ္ဆဋ္ဌာနံ) ဝစ္ဆကုဋိ,
(မုနိနံဋ္ဌာန-) မဿမော၊ ။

(၂၁၂) သိပ္ပသာလာ၊ လက်မှုပညာသင်ကျောင်းသည်၊ အာဝေသနံ၊ အာဝေသနမည်၏၊ နပုန်းလင်၊ တု၊ ပါး၊ ပါနမဒ္ဒိရံ၊ သေတင်းကုပ်သည်၊ သောဏ္ဍာ၊ သောဏ္ဍ မည်၏၊ အတ္ထိလင်၊ ဝစ္ဆဋ္ဌာနံ၊ ကျင်ကြီးစွန့်ရာ အရပ်သည်၊ ဝစ္ဆကုဋိ၊ ဝစ္ဆကုဋိမည်၏၊ အတ္ထိလင်၊ မုနိနံ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့၏၊ ဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်သည်၊ အာသမော၊ အာသမမည်၏။ ပုလ္လိင်။ ။

၂၁၃။ ။(ပဏ္ဍုဝိဏ္ဍယသာလာတု),
အာပဏော, ပဏ္ဍုဝိထိကာ၊
ဥဒ္ဒေါသိတော (ဘဏ္ဍသာလာ),
စက်မဏ် (တု) စက်မော။ ။

(၂၁၃) တု၊ အံ့၊ ပဏ္ဍုဝိဏ္ဍယသာလာ၊ ဘဏ္ဍာရောင်းသောအိမ်ဈေး (ဈေးရုံ) သည်၊ အာပဏော၊ အာပဏလည်းမည်၏၊ ပဏ္ဍုဝိထိကာ၊ ပဏ္ဍဝိထိကာလည်းမည်၏၊ အစဉ်အတိုင်းပုလ္လိင်၊ အတ္ထိလင်၊ ဘဏ္ဍသာလာ၊ ရထားစသော ဘဏ္ဍာထားရာအိမ် (ဘဏ္ဍာတိုက်) သည်၊ ဥဒ္ဒေါသိတောဥဒ္ဒေါသိတ မည်၏၊ ပုလ္လိင်။ ။တု၊ အံ့၊ စက်မဏ, စက်မ ၂-ပုဒ်ကား၊ စကြီ၏၊ အမည်တည်း။ အစဉ်အတိုင်း၊ နပုန်းလင်။ ပုလ္လိင်။ ။

၁-သင်္ခတကျမ်းများနှင့် အညီ (ဒ) ဒွေဘော်မဲ့ နှင့် ပါဠိမှန် ယှဉ်စေရမည်၊ ဥဒ၁ဝသိတ, ဘဏ္ဍာဂါရ တို့လည်း ၎င်းအမည်ပင်။

၂၁၄။ ။ဇန္တာဃရံ (တု-ဂ္ဂိသာလာ),
ပပါ (ပါနိယ သာလိကာ)၊
ဂန္ဓော ဩဝရကော [ဝါသာ-
ဂါရံ (တု) သယနိဂ္ဂဟံ။ ။

(၂၁၄) တ၊ အံ့၊ အာဂ္ဂိသာလာ၊ မိုးတင်းကုပ် မိုးစရုံး မိုးဖိုဆောင်သည်၊ ဇနွှာဃရံ၊ ဇနွှာဃရမည်၏။ နုပုန်းလင်၊ ပါဒိယသာလိကာ၊ ရေအိုးစင်သည်၊ ပပါ၊ ပပါမည်၏။ ဒုတ္ထိလင်။ ဂဒ္ဒ, ဩဝရကာ၊ ၅ ၂-ပုဒ်ကား၊ တိုက်ခန်း၊ "ပေါရဏ (ရဝေ)"၏ အာမည်တည်း။ ပုလ္လ ^င်။ တ၊ အံ့၊ ဝါသာဂါရံ၊ အိပ်ရာ အိပ်ခန်းသည်၊ သယနိဂ္ဂဟံ၊ သယနိဂ္ဂဟမည်၏။ နုပုန်းလင်။

၂၁၅။ ။ဒုဏ္ဍာဂါရံ (တ) ဩရောဓေါ,
သုဒ္ဓေါ- ဇေပုရံ ^ (ဝိစ)၊
(အာသဇ္ဇ ဝိသယဠ္ဌာနံ,
ရညံ) ကဆ္ဆိတံ (မတံ)။ ။

(၂၁၅) တ၊ အံ့၊ ဒုဏ္ဍာဂါရ, ဩရောဓ, သုဒ္ဓ, အဇေပုရ၊ ၅ ၂-ပုဒ်ကား၊ မင်းမောင်းမတ်၏ နေရာနန်းတွင်း ခြုံတွင်း အိမ်၏ အာမည်တည်း။ ဩရောဓ, သုဒ္ဓ၊ သဒ္ဒါ ^ ၂-ခု၊ ပုလ္လ ^င်၊ အကြင်း နုပုန်းလင်။ ရညံ၊ မင်းတို့၏ အာသဇ္ဇဝိသယဠ္ဌာနံ၊ သူခပ်သိမ်းတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ သူခပ်သိမ်းတို့သည် မဝင်နိုင် မဆက်ဆံနိုင်သော အာရုံကို၊ ကဆ္ဆိတံ၊ ကဆ္ဆိတံရမည်၏ ဟူ၍၊ မတံ၊ သိအာပ်၏၊ နုပုန်းလင်။ ။

၁-ဤပုဒ်၌ ပါဂတ သဒ္ဒါကျမ်းများနှင့်အညီ (အဇ္ဇ) ဟု ကောရဏနှင့် ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ အဇ္ဇောပုရ-ဟူသော၊ သင်္ခတသို့လိုက်ရန်မလို။

၂၁၆။ ။သောပါနော (ဝါ-) ရောဟာဏံ (စ),
နိဿေဏီ (သာ)-ဓိရောဟိဏီ၊
ဝါတပါနံ ဂဝက္ခော (စ),
ဇာလံ (စ) သိဟပဇ္ဇ ရံ။ ။

(၂၁၆) သောပါနဲ, အာရောဟာ, နိဿေဏီ၊ ၅ ၃-ပုဒ်ကား၊ အုတ်-စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော စောင်းတန်းလှေကားဏ်၏ အာမည်ကား၊ သ ^ ၊ ထိုနိဿေဏီသည်၊ အဓိရောဟိဏီ၊ အဓိရောဟိဏီလည်း မည်ဏ်[၅]ဓိရောဟိဏီ၊ ပါ-ပရိယာယ်၊ ၄-ပုဒ်ကား၊]။ ။(တနည်း) နိဿေဏီ, ၃-ဓိရောဟိဏီ၊ ၅ ၂-ပုဒ်ကား၊ သစ်သားစသည်ဖြင့် ပြုလုပ်

အပ်သော လျှောကားဏ္ဍ. အမည်တည်း၊ ဝါ-သောပါနှ၊သဒ္ဒါပိကပ်အားဖြင့် ပုလ္လိင်၊ နှုပုန်းလိင်တည်း၊ အာရောဟဏ- သဒ္ဒါနှုပုန်းလိင်၊ အကြွင်း ဏ္ဍိုလိင်။ဝါတပါန, ဂဝကွ,ဇာလ သိဟာပဠုရ, ။

၂၁၇။ ။အာလောကသဒ္ဒ (ရတ္တော-ထ),
လဂီ (ဣ) ပလိဃော (ဘဝေ)၊
ကပိ သိသော-ဂ္ဂလဣန္ဒ,
ခိဠ(-ဏ်) ဆဒ္ဒကောဠိယံ)။ ။

(၂၁၇) အာလောက သဒ္ဒ။ ၅-ပုဒ်ကို၊ ရတ္တော၊ လေသောက် ပတင်း၏. အမည်ဟူ၍. ဆိုအပ်၏.။ ၅-၌ ၆-ခု၊ ပုလ္လိင်၊အကြွင်းနှုပုန်းလိင်။ လဂီ,ပလိဃ(ပရိဃ)-၅-ပုဒ် ကား၊ဘဝေ၊တံခါးကျည်,-ကန့်လန့်ကျည်၏.အမည်ဖြစ်၏.။ ဣဣ၊လဂီ, သဒ္ဒါ ဣဣလိင်တည်း၊ပလိဃ-သဒ္ဒါပုလ္လိင်။ ကပိသိသ,အဂ္ဂလဣန္ဒ, ၂ ၅၊ ၂ ပုဒ်ကား၊ တံခါးကန့်လန့်ကျည်တပ်ရာ- တိုင်၏. အမည်တည်း၊ ပုလ္လိင်။ ခိဠ-ဏ်၊ ခိဠ.သဒ္ဒါသည်ကား၊ ဆဒ္ဒကောဠိယံ၊ အမိုးစွန်းဟူ သောအနက်ဌာဖြစ်၏.၊ ? (တန်သက်မြှောက်၏. အမည်တည်း၊ ရေလျှောကျ သက်ဆင်းရာ အစွန်းအံ့မြှောက် ဟူလို။ "ကံစက်"ဟု၊ ဘဝမ်းပူ သေးသေး တင် စလုံးအကျွေးရာနှင့် မရေးသားကြလေလင့်)။ နှုပုန်းလိင်။ ။

၁-၅ (ပတင်း) ဟူသော ဝေါဟာရကား၊(ဗ)မှာ၊ တတိယကျွေရာ၊ (တင်)မှာ၊ ဝိသမ္ဗန်မဲ့နှင့်၊(ဗတင်)ဟူသော မွန်ဘာသာမှ လာရင်းတည်း။ ။

၂-၅ "အဂ္ဂလဣန္ဒ" ဟူသောပုဒ် နှင့်၊ အထက်ဂါထာ နံပါတ်၊ ၇၁၆-"နိရဂ္ဂလ" ဟူသော ပုဒ်တို့၌၊လာသော၊ "အဂ္ဂလ"-သဒ္ဒါ၏. အဓိပ္ပါယ်ရှင်းပြ ရမှတ်ရန်ရစနာဂါထာ။ ။

အပုမေ အဂ္ဂလံ ဗာဟေ, ကဝါဋရောဓကဋ္ဌကေ၊
အဂ္ဂလီ ခုဒ္ဒဂ္ဂလမ္မိ, ကလ္လောလေ တိသု ဤရိတော။ ။

အပုမေ အဂ္ဂလံ၊ ဣဣလိင်,နှုပုန်းလိင်-အဂ္ဂလ,သဒ္ဒါကို၊ ဗာဟေ၊ တားမြစ်ခြင်းအနက်ဌ ရှိုးငေး၊ ကဝါဋရောဓကဋ္ဌကေ၊ တံခါးရွက်ကို ပိတ်ကြောင်း တားမြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော တံခါး ကန့်လန့်ကျည်ဟူသော အနက်ဌရှိုးငေး၊ ဤရိတံ၊ ဆိုအပ်၏.။ အဂ္ဂလီ၊ ဣဣလိင် အဂ္ဂလီ သဒ္ဒါကို၊ ခုဒ္ဒဂ္ဂလမ္မိ၊ ငယ်သော တံခါးကန့်လန့်ကျည် ဟူသောအနက်ဌ၊ ဤရိတံ၊ ဆိုအပ်၏.။တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့ဌဖြစ်သော.အဂ္ဂလ-သဒ္ဒါကို၊ ကလ္လောလေ၊ ကြီးသော လှိုင်းထံပိုးဌ၊ဤရိတော၊၏.။

ဤမာဂဓ အဘိဓါန်ကျမ်းဌ၊"တံခါးရွက်"ဟော၊ ပရိယာယ်ပုဒ်မပါ၍. မှတ်သားရန်၊ သင်္ခတ-ကျမ်းများမှထုတ်ပြလိုက်သောဇင်းဟော ပရိယာယ်၊၁၂-ပုဒ်။

အရရ,အရရိ,အရရီ, ကဝါ၌,ကဝါ၌ီ, ကပါ၌, ကပါ၌ီ, ဝါတာယနာဝရောဧက, ဇာလကဏ္ဍာဒနာ,အဝရောဧက,ဒွါရကဏ္ဍက,အာသာရ။ ။

၃-ဩသဲဝန်၊ ဆဒနဉ်၊ ဆဒနဂ္ဂ၊ ပုဒ်များလည်း၊ တန်သက်မြတ်ဟော ပရိယာယ်များပင်။

၂၁၀၊ ။ဆဒနံ ပဇုလ် ဆဒ္ဒ်,
အဇိရံ် စဗ္ဗရော-ဂိဏာ်၊
ပဃာနော ပဃနော-လိဒ္ဓော,
ပမုခံ် ဒွါရ ဗဒ္ဓနံ။ ။

(၂၁၀) ဆဒနဒ,ပဇုလ,ဆဒ္ဒ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊အိုးရိ၏ အမည်တည်း။ နပုန်းလိုင်။ အဇိရ, စဗ္ဗရ,အဂိဏာ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ အိမ်ရှေ့- မြေပြင်၏ အမည်တည်း၊နပုန်းလိုင်။ပဃာန,ပဃန,အာလိဒ္ဓ,ပမုခ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ အိမ်ဦး-ဆင်ဝင်၏ အမည်တည်း။(တနည်း) ပဃာန, ပဃန၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊(ခြေသုတ်ရာ-ခြေဆောင့်ရာ) ခွေးကတက်-ခွေးအိပ်အရင်း၏ အမည်တည်း။ ပမုခ-သဒ္ဒါ နပုန်းလိုင်၊ အကြွင်းပုလ္လိင်၊ဒွါရဗဒ္ဓနံ,၊

၂၁၉။ ။ပိဋ္ဌသံဃာဒုက ဒွါရ-,
ဗာဟာ] ကူဋ်(တု) ကဏ္ဏ ိကာ၊
ဒွါရံ ိ(စ) ပဒ္ဒိဟာရော(-ထ),
ဥမ္မာရော ဒေဟာနိ-(ဏ္ဍိယံ)။ ။

(၂၁၉) ဒွါရဗဒ္ဓနံ, ပိဋ္ဌသံဃာဒုက,ဒွါရဗာဟာ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ တံခါးဘောင်ကျည်းရွေ့၏ အမည်ဘည်း။ ဒွါရဗာဟာ, သဒ္ဒါ၌ထို့လိုင်၊ အကြွင်းနပုန်းလိုင်၊တု၊အံ့၊ကူဋ်,ကဏ္ဏ ိကာ၊ဤ ၂- ပုဒ်ကား၊ အိမ်အထွဋ် "စူးလစ်-မွှန်းချန်"၏ အမည်တည်း။အစဉ်အတိုင်း- နပုန်းလိုင်,ထို့လိုင်။ ဒွါရ၊ ပဒ္ဒိဟာရ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ တံခါး၏ အမည်တည်း၊အစဉ်အတိုင်း နပုန်းလိုင်-ပုလ္လိင်၊အဝ၊ပါ၊ဥမ္မာရ, ဒေဟာနိ (ဒေဟာလိ)။ ။

၁-ဤ၌ ပါကတ ဘာသာ (ဒုဝါရ) ပုဒ်လည်း၊ တံခါးဟောပင်တည်း၊ ဒကွိဏာမှိ-ဒုဝါရမှိ၊ ထေရအပဒါန်ပါဠိတော် စာမျက်နှာနံပါတ်-၁၂၇၊ ပဏ္ဍာဒါယကဆွေရအပဒါန်။ အပဒါန်စဉ် (၂၈၆)၊ကေပုမ္ဖ ိ ယဆွေန အပဒါန်၊ ဒကွိဏောန ဒုဝါရေန- မဟာဝင် ပဌမ ပရိဏ္ဍေဒ၊ (၄၉) ဤမဟာဝင်ပါဠိ၌၊ သီ-၌ (ဒကွိဏောနစ-ဒွါရေန) ဟူ၍ဝင်း၊ မြန်မာ၌ (ဒကွိဏောနတု ရှိုရေန)ဟူ၍ဝင်း၊ ပါဠိအထွေထွေ ပျက်လျက်ယှိသည်၊သတိယှိကြလေ။

ဟေ၊၂၊၁၁၂၊(ပဒ္ဒ၊ဆဒ္ဒ၊ မုခ် ရှိရေဝါ) သုတ်ဖြင့်သံယုတ်၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော (ဝ) ဗျည်း၏ရှေ့၌၊ ဥပ်လာ(ဒ္ဓါရ) ဒုဝါရ။ ။

၂၂၀။ ။ဇဋ္ဌကော ဣန္ဒခီလော-(ထ),
ထဇ္ဇော ထူကော (ပုမိတ္ထိယံ)၊
ပါဒိုကာ(-ဒ္ဓေ ခ္ဒ၊ ပါသာကော),
ဂိဠ္ဍကာ(တုစ) ဣဠ္ဍကာ။ ၊

(၂၂၀) ဥမ္မာဂ, ဒေဟာနိ(ဒေဟလိ),ဇဋ္ဌက,ဣန္ဒခီလ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ တံခါးခုံ၏ အမည်တည်း။ ဣတ္ထိယံ၊ ဒေဟာနိ,သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်ခို ဖြစ်၏။ အကြွင်းပုလ္လိင်။ထဇ,ထူက၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား တိုင်၏ အမည်တည်း၊ ပုမိ-တ္ထိယံ၊ ထူက,သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်, ဣတ္ထိလိင်- ၂-ပါးခို့ဖြစ်၏။ ထဇ, သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်။ ပါဒိုကာ၊ ပါဒိုကာ,သဒ္ဒါသည်၊ အဒ္ဓေန္ဒ၊ပါသာကော၊လ ထက်ခြမ်းပုံ သဏ္ဌာန်ယိုသောကျောက်-ဟူသောအနက်ခို့ဖြစ်၏။ [စောင်းတန်းလျှောကားဦးခို့၊ ခင်းအင်သော ကျောက်၏ အမည်-ဟူလို] ဣတ္ထိလိင်။

ဂိဠ္ဍကာ, ဣဠ္ဍကာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ စိအုတ်,မိုးအုတ်၏ အမည်တည်း။ ဣတ္ထိလိင်။ ၁

၁-ဣဠ္ဍကော, ဣဠ္ဍိကာ-ဟုလည်း ယိုသင့်။ ။

၂၂၁။ ။(ဝလဘိဿာ ဒိဒါရုမှိ,
ဝကော်) ဂေါပါနသိ-(ဣတ္ထိယံ)၊
(ကပေါတပါလိကာ ယံတု),
ဝိဒုကော်-(နိဣတ္ထိယံ ဘဝေ)၊ ။

(၂၂၁) ဂေါပါနသိ၊ ဂေါပါနသိ သဒ္ဒါသည်လှိုးငေး၊ ဝလဘိ၊ လှိုးငေး၊ဝကော်၊ ကောက်သော၊ ဆာဒိဒါရုမှိ၊ အိမ်ရှေ့ မုခ်ဦး ဆင်ဝင်မိုးသော သစ်ဟူသောအနက်ခို့ဖြစ်၏။ဤ ၂ ပုဒ်ကား၊ပရိယာယိ၊ဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိလိင်ခို ထင်၏။ တု၊ ဒ္ဓံ၊ ဝိဒုကော်၊ ဝိဒုက်, သဒ္ဒါသည်၊ကပေါတပါလိကာယံ၊ ခိုစင် ဟူသော အနက်ခို့ဖြစ်၏။ အနိဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိလိင်မှ တပါးသော ပုလ္လိင်,နပုန်းလိင်၊ ၂-ပါးခို့၊ဘဝေ၊ဖြစ်၏။ ။

၂၂၂။ ။ဂုဠ္ဍိကာ ဝိဝရံ တာလ,-
ဆိဒ္ဒိလော [-(ပျ-ထ) ဂုဠ္ဍိကာ၊
တာလော-ဝါပုရဏံ (စာ-ထ),
ဝေဒိကာ ဝေဒိ (ကထျတေ)။ ။

(၂၂၂) ကုဋ္ဌိကာ ၀ိ၀ရ, ကာလ၌ဆိုဝ္ဂလ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ သော့ပေါက်၊ သံကောက်ပေါက်၏ အမည်တည်း၊ အစဉ်အတိုင်း၊ နပုန်းလိုင်, ပုလ္လိုင်၊ အထ၊ ပါး၊ ကုဋ္ဌ ိကာ,တာလ, အ၀ါဝုရ၊ဏာ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ သော့-သံကောက်၏ အမည်တည်း၊ အစဉ်အတိုင်း- ဓုတ္ထိလိုင်, ပုဏ္ဏ ိုင်, နပုန်းလိုင်။အထ၊ ပါး၊ဝေဒိကာ၊ ဖြေညောက်စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ထိုင်ရန် အကျည်ရုံဖြင့်ကို၊ ဝေဒိ၊ ဝေဒိ, မည်၏ ဟူ၍၊ ကထျတော၊ ဆိုအပ်၏။ ဓုတ္ထိလိုင်။ ။

၂၂၃၊ ။သံဃာဒ္ဓေ၊ ပဏ္ဍပါသော (၈),
(မ၌ ရဂ်ါ) တုလာ(အာ၀ိ)၊
(တိယံ) သမ္ဘ၊ ဒ္ဒိ (၈၀),
သမ္ဘဇ္ဇနိ (၈) သောဝ၌။ ။

(၂၂၃) သံဃာဒ္ဓေ၊ ခေါင်လျှောက်, ပဏ္ဍပါသော၊ ဝမ်းဘဲ ကောင်၊ခေါင်အုပ်။တုလာ၊ထုပ်လျှောက်၊ဓုမေ၊ဤသည်တို့ကား၊မ၌ရဂ်ါ၊ အိမ်၏ အစိတ် အင်္ဂါတို့တည်း။ တုလာ-သန္ဓါ၊ဓုတ္ထိလိုင်၊ အကြွင်းပုလ္လိုင်။ သမ္ဘ၊ဒ္ဒိ,သမ္ဘဇ္ဇနိ,သောဝ၌၊ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊တဖြက်စည်း၏ အမည်တည်း။ တိယံ၊ဤ-သန္ဓါ၊ ဓုတ္ထိလိုင်ဖြစ်ပ၏။

၂၂၄။ ။သက်ဋ္ဌိ၊ (ဏ်၊) သံကာ၊-,
ဂါနံ သံကာ၊ ကုဋ္ဌကံ၊
(အ၊ထ) ကာ၊ဝ၀ရော-ဣ္ဘာ၊ပေါ,
သံကာ၊ရော (၈) ကာသမ္ဘ၊ (ဝ)။ ။

(၂၂၄) တု၊ ဒုံ၊ သက်ဋ္ဌိ၊, သက်ဋ္ဌ ိ၊ဂါနံ, သက်ဋ္ဌ ိ၊ကုဋ္ဌကာ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ အာမ္ဍိတ် တဖြက်ရှေး ဌာနိ၊ဟာအာ၊ရ၏၏ အမည်တည်း။ နပုန်းလိုင်၊အ၊ထော၊ ပါး၊ ကာ၊ဝ၀ရ, ဥဣ္ဘာ၊ပ, သက်ဋ္ဌ ိ၊ (သက်ရ), ကာသမ္ဘ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ အာမ္ဍိတ် တဖြက်ရှေး၏ အမည်တည်း။ ပုလ္ဓ ိုင်။ ။

၂၂၅၊ ။(ဃ၊ဟ ိ၊ ဟ္ဍ ိ၊ မ၀ံ) ဝ၌ ၊,
ဂါ၊ဟောသံ၀သ၊ထော-(ထ၊သော၊
ပါ၊ကဒ္ဒ ိ၊) နိ၀ဟော (ဘော၀-,
မ၌ဟ ိ၊ဘျော)-ဖိ(ဝ-ဖိ၊ထော)။ ။

(၂၂၅) ဃရောဒီဘူ၊ အိမ်ယာစသော မြေအာတို့ကို၊ ဝယ်ယူ၊ ဝယ်ယူ မည်၏။ ဟူ၍။ မတံ၊ သိအာဝ်၏။ နုပုန်းလိုင်။ ဂါမ, သံဝသထ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ် ကား၊ ရွာ၏။ အမည်တည်း။ အထ၊ ပါ။ ဘောဂ မစ္စာဒိဘိ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ, လူ-စသည်တို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာယှိသောလူစသည်တို့ဖြင့်၊ ပါကဋော၊ ထင်ရှားသော၊ သော၊ ထိုရွာသည်၊ နိဂမော၊ နိဂုံး ၁ မည်၏။ ပုလ္လိင်။ တူ၊ အံ့၊ ဩဗိ,၂

၁-ဤဝေါဟာရ အရာမှာ၊ ဝိသဒ္ဒနိ ယှိမဲ့နှင့် နိဂုံ-နိဂုံးဟု၊ နှစ်မျိုးပင် ရှေးရေးထုံး စပ်ထုံးယှိသည်။

ဂါမ နိဂမ-တို့၏။ အထူးကို ဤသို့မှတ်လေ။ ဂါမ-နိဂမ-ရာဇ-ဓါနိယောတိ၊ ကေကုဋ္ဌ ကာဒိဂါမော၊ အာပဏ ယုတ္တောနိဂမော။ သဒ္ဒမ္မပဒ္ဒောတိကာမည်သော၊ မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ-ကာမသုတ္တ၊ နိဒ္ဒေသ ဝဏ္ဏနာ။ ။တတ္ထ-အပါကာရ-ပရိကွေပေါ၊ သ အာပ ဏော-နိဂမောတိ-ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။

ပါရာဇိကဏ်-အဋ္ဌကထာ-ကုလဒူသက၊ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်။ ။သဟ-နိဂမေဟိ-မဟာ ဂါမေဟိ-သနိဂမ်။ ယုမ္ဗဒ္ဓယ စရိယာ ဝိဒ္ဓကဋ္ဌကထာ။

၂-ဤ၌ ဒ္ဒိကာဖွင့်ပုံသည်၊ ပါ၌နေနှင့်၊ အနက်ယူတို့မတန်၍, မမှန်မြတ်။

၂၂၆။ ။သိမာ (စ) မရိယာဒါ-(ထ),
ဃောသော ဂေါပါလဂါမကော,၊
ပုရ၀ဏ္ဏော။ (၂)

(၂၂၆) ဩဗိ,သိမာ,မရိယာဒါ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကို၊ ဥဒ္ဒိတော၊ အာဝိုင်း အခြား၏။ အမည်ဟူ၍, ဆိုအာဝ်၏။ ။ဩဗိ,သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်၊ အကြွင်း ဣတ္ထိလိင်။ အာထ၊ ပါ။ ဂေါပါလဂါမကော၊ နွားကျောင်းသားရွာသည်၊ ဃော သောဃောသ မည်၏။ ပုလ္လိင်။ ။

ပုရ၀ဏ္ဏော၊ ပုရ၀ဏ် ဖြူးဖြူ။ (၂)

(၂) ဘူကဏ္ဍသ (၃) နိရဝဂ္ဂ ။
(၂) ဘူကဏ္ဍ (၃) နိရဝဂ် ။

၂၂၇။ ။မနိုဿော မာနုဿော မဠော,
မာနုဝေါ မနိုဇော နုဠော ။
ပေါသော ဝုမာ (စ) ပုရိသော,
ပေါရိသော (ပျ-ထ) ပဏ္ဍိတော ။

(၂၂၇) မနုဿ, မာနုဿ, မဠ, မာနုဝ, [1] မနုဇ, နုရ, ပေါသ, ပုမ, ပုရိသ,ပေါရိသ ဤ ၁၀-ပုဒ်သား "လူယောကျ်း" ၏ အမည်တည်း။ ပုဋ္ဌိ။ အာထ ပါး။

၁-ဝါစပ္ပတိနှင့်သဒ္ဒကြောမ မဟာဋီဓိ ကွမ်းပုံး၌ တဂ္ဂဏတ္ထအနုက်မှာ၊ မုဠ(ဏ) နုရတ္ထ၌ ၁ဏ္ဍ(နု)ဟုဆိုကြသော်လည်း၊ မုတ္ထာဝလေနှင့်ပါဂတ မာဂဓ အဘိဓါန် ဗျာဂရဏ်း ကျမ်းများနှင့်ညီသော်၊ အလုံးစုံအနုက်ဟောရာမှာပင်၊ မုဠ၊ ၁ဏ္ဍ နှင်ခွက် သင့်ဟု မှတ်ရမည်၊ ဂါထာနုံပါတ် (၂၅၃) (၈၄၂) (၁၀၄၆) တို့၌ မာဏဝ သဒ္ဒါလည်း ဤ အတူပင်။ ။

၂၂၈။ ။ဗုဒ္ဓေါ ဝိဒ္ဒါ ပိဘာဝိ (စ),
သဇ္ဇော သမ္ပညော ကောဝိဒါ။
ဝိမာ သုဝိ ကဝိဗျတ္တော,
ဝိစက္ခဏ ဝိသာရဒါ။ ။

(၂၂၈) ပဏ္ဍိတ, ဗုဓ, [2] ဝိဒ္ဒ,ဝိဘာဝိ,သဇ္ဇ,သမ္ပညော,ကောဝိဒ,ဝိမ,သုဝိ,ကဝိ,ဗျတ္တ,ဝိစက္ခဏ,ဝိသာရဒ, ။ ။

၁-ဒါထက်ဒါနေကတ္ထ၌ ပလာသော "ပုဝ" သဒ္ဒါ၏ ဒုတိယာ၊ ဒုတိယာ ပါဒ။
"သောပဇေ ပဏ္ဍိတေ ပုဗေါ"-
ပုဗေါ်သည်၊ သောပဇေ (ဇုဝ) ဝိတ, ဟူးပြိုပါ၌လျှင်ငေး၊ ပဏ္ဍိတေ၊ ပညာယှဉ်လျှင်ငေး၊ ဖြစ်၏။ ။

၂၂၉။ ။ဗေဓါဝိ မတိမာ ပညော,
ဝိညူ(စ) ဝိဒုရော ဝိဒု၊
ဝိဒူရော ဝိပဿီ ဒေါသညူ,
ဗုဒ္ဓေါ(စ) ဒဋ္ဌ ဝိဒ္ဒသု ။

(၂၂၉) ဗေဓါဝိ, မတိမန္တ, ပညော, ဝိညူ, ဝိဒုရ,ဝိဒု,ဝိဒူ, ဝိပဿီ, ဒေါသညူ,ဗုဒ္ဓ,ဒဋ္ဌ,ဝိဒ္ဒသု ဤ ၂၁-ပုဒ်သား "ပညာယှဉ်" ၏ အမည်တည်း။ ဗုဒ္ဓိ။ ။

၂၃၀။ "ဓုတ္တိ သိမဉ္ဇိနိ နာဂရိ,
ထိ ဝဓူ ဝနိတာ-ဂိနာ၊
ပမဒါ သုန္ဒရိ ကန္ဒာ.
ရမဏီ ဒယိတာ ဗလာ။ ။

(၂၃၀) ဓုတ္တိ,သိမဉ္ဇိနိ,နာဂရိ,ထိ,ဝဓူ, ဝနိတာ,အဂ်ိနာ,ပမဒါ,သုန္ဒရိ, ကန္ဒာ,ရမဏီ,ဒယိတာ,အဗလာ,။ ။

၂၃၁။ ၊မာတုဂါမော (စ) မဟိဒ္ဓာ,
လလနာ ဘိဂု ကာမိနိ၊
ကုမာရိကာ (တု) ကညာ(-ထ)
ယုဝတိ တရုဏီ (ဘဂေ)။ ၊

(၂၃၁) မာတုဂါမ, မဟိဒ္ဓာ, လလနာ, ဘိဂု, ကာမိနိ, ဤ၊ ၁၈-ပုဒ်ကား ဖြစ် "မနုဿ"၏ အမည်တည်း၊ မာတုဂါမ. သန္ဓါ ပုလ္လင်၊ အကြင်း၊ ဓုတ္တိလင်။ တု၊ အံ့။ ကုမာရိကာ, ကညာ။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "သူငယ်မ သတ္တိုလ်"၏ အမည်တည်း။အထ၊ ပါ၊ ယုဝတိ, တရုဏီ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ဘဂေ-"မနုဿမယ်"၏ အမည်ဖြစ်၏၊ ဓုတ္တိလင်။ ၊

၁-"ဖြစ်"ကို ရှေးကျသောစာဖြူးခ်ီ၊"ဖူ"ခ်ိတ်-ဆင့်ခ,ခ်ိ,ခ်ိ,သာ၊အရေးအသားယိုကြသည်၊ ပနောက်သရုပ်ဖြူး (ခ) သတ်။ ဝိသဒ္ဒိ၊ ပေါက်ခ,ခ်ိ, ရေးသား ဆိုးဖြတ်ကြသည်ကို၊ ဆင်ခြင်ရမည်ဟု"ဂဗေလ"သတ်ညွှန်းဖွာ၊ အဖွာအဆိုယိုသည်။ ။

၂၃၂။ "မဟောဝ (သာတ်ဆောကာ-ညာ),
ဘောဂိနိ (ဗြာဟ္မဏီယာ)၊
(ခဝတ္ထိနိ တု သဒ်ကတ်,
ယာတိ ယာသာ-) ဘိသဝဏ္ဍကာ။ ။

(၂၃၂) သာတ်ဆောကာ၊ "အတိပတိက် သွန်းအပ်သော မနုဿ" သည်၊ မဟောဝ"ဗဟုပ္ပကာရ"၏ မည်၏၊အည်ကား ဗဟုပ္ပကာရမှာပါး ကျွန်သော ဗြာဟ္မဏီယာ "မင်းမနုဿ"ကို့သည်၊ ဘောဂိနိ၊ ဘောဂနီ "မင်းမောင်းမ" ကို့မည်ကုန်၏။ ဓုတ္တိလင်။ ယာ၊ အကြင်မနုဿတို့သည်၊ ခဝတ္ထိနိ၊ လင်ကို့အလိုယိုယ်သည်ပြုပ်၍၊ သင်္ကေတ၊ လင်၏ ချိန်းရက်ကုသို့၊ ယာတ၊ ယိုက်သွားတတ်၏။ သာ၊ ထိုမနုဿသည်၊အတိသာဏ္ဍကာ၊အာသိ သာဏ္ဍကာ မည်၏၊ ဓုတ္တိလင်။ ။

၁-၌ "မဟေသိ" ဟူသော မာဂဓပုဒ်၏ အနက်ဖြင့်သော "မိဘရား"- ဟူသော ဝေါဟာရ၏၊ "သမ္ဘာသပ္ပုဠ" ဟူသော မာဂဓပုဒ်၏ အနက်ဖြင့်သော "ဘုရား-ဖူးရား" ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ရေးသားခြင်းမှ၊ အနည်းငယ်ခြားနားစေ၏၊ ရှေးဟောင်း လက်ရာများနှင့် အညီ "မိဘရား"-ဟု၊ ဘ-ကုန်းမှာ၊ တခြောင်းဝင်မပါစေဘဲ၊ မုဌ-၊ ရ- ကောက်နှင့် သတ်ပုံမှန်ကန်စွာ၊ ရေးသားတတ်ကြစေရမည်၊ ယခုကာလ အမျိုးမျိုး-ထင်မြင်ရာရေးသားကြခြင်းသည်ကား၊ ၎င်းရှေးဟောင်း လက်ရာများနှင့်၊ မညီညွတ်ချေ၊ (အကျိုး လက်ရာများကား) "မိဘရားလျှင်၊ သိစကားပြင်၊ တ'းအဓိုးတွင်" (ကုသမျှို့)။ "ကဏ္ဍာဇာလိ. မဠ' မိဘရား၊ သားမယားကို၊ ပုဏ္ဏားတို့လက်" (မခါဒေဝမျှို့)။ ။

၂၃၃။ ၊ဂဏိကာ ဝေသိယာ ဝဏ္ဏ,-
ဒါသီ နုဂရသောဘိနီ၊
ရူပ ဖိဝိနီ ဝေသိ,
ကုလဒုာ (ဘုဂ) ဗဟုကိ။ ။

(၂၃၃) ဂဏိကာ, ဝေသိယာ, ဝဏ္ဏဒါသိ, နုဂရသောဘိနီ, ရူပ ဖိဝိနီ, ဝေသိ၊ ဤ ၆-ပုဒ်ကား၊ "ပြည်တော်နန်းဆောမ"-၏ အမည်တည်း။ ၁ တု၊ ဒုံ၊ ကုလဒုာ, ဗဟုကိ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ "အမျိုးကို ပျက်ဆီးတတ်သော မိန်းမ" ၏ အမည်တည်း၊ ဟုဆိုလိုသည်။ ။

၁-လ၆ ကာ-စသော ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်း ပဏိယာယ်ပင်။

၂၃၄။ "ဝရုဝရုဟောဏ္ဍမာ ဝဏ္ဏ-,
ကာသီနှိ ဝရုဝဏ္ဏ နှိ၊
ပတိဗ္ဗတာ (ဘ-ပ) သတ်,
ကုလိဗ္ဗယ ကုလပါလိကာ။ ။

(၂၃၄) ဥဏ္ဍမာ၊ ဖြတ်သော ထိန်းမသည်၊ ဝရု ဝရုဟာ ဝရုဝရုဟာ မည်၏၊ မဏ္ဍကာသီနှိ၊ မဏ္ဍကာသီနှ, လည်းမည်၏၊ ဝရုဝဏ္ဏ ၏ ဝရုဝဏ္ဏ ၏, လည်းမည်၏၊ လှ၊ ဒုံ၊ ပတိဗ္ဗတာ, သတ်, ကုလိဗ္ဗ ၏, ကုလပါလိကာ ဤ ၄-ပုဒ်ကား၊ "လင်၏ အသိုက်အခိုက်ကို ကျင့်ဘက်သော သူတော်ကောင်းမျိုးစေတဲ့ မိန်းမ" ၏ အမည်တည်း၊ ဟုဆိုလိုသည်။ ။

၂၃၅။ "ဝိသ၀ါ (ပတ်သည်ကြီး),
ပတိမ္ဗရာ သယမ္ဗရာ
ဝိဒေဟာ ဝ ပသ္ဏာ (ဂ),
ဗာဟာ.ပမ္ဘာ ပသ္ဏတိကာ။ ။

(၂၃၅) ပတိသုသ္ဝာ၊ လင်မယ်ဖြစ်သော ဖိနုးမသည်၊ ၀ိခ၀ါ၊ ၀ိခ၀ါ "မုဆိုးမ လင်ကွာမ"မည်၏။ ဤသို့လင်။ အဋ္ဌ ပါး၊ ပတိမ္ဘရာ,သယမ္ဘုရာ, ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား "ဒိဒိ-အလိုအားဖြင့် လင်ကိုရှာတတ်သော ဖိနုးမ"၏ အမည်တည်း။ ဤသို့လင်။ တဲ့၊ အံ့၊ ၀ိဇာတာ,ပသူတာ,ဇာတာပဗ္ဗာ, ပသူတိကာ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ "သားဘွားပြီးသော ဖိနုးမ"၏ အမည်တည်း။

၂၃၆။ ။ဒုတိ သဠာဝရိကာ [ဒါသိ,
(တဲ့) စေဋိ ကုဋုဓ၊ရိကာ၊
ဝါရုဏီ-ကွဏ္ဍိကာ (တဲ့လျှာ),
ခဏ္ဍိယာနိ (တဲ့) ခဏ္ဍိယာ၊ ။

(၂၃၇) ဒုတိ,သဠာဝရိကာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "အောင်တမန်,အောင်သွယ်အာမှုကို ပြုဘတ်သော ဖိနုးမ" ၏ အမည်တည်း။ တဲ့၊ အံ့၊ ဒါသိ, စေဋိ,ကုဋုဓ၊ရိကာ,ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ "ကျွန်မ"၏ အမည်တည်း။ ဝါရုဏီ ဏ ကွဏ္ဍိကာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "ရုန်း,နတ်,ဘီလူး ပူးဝင်တတ်သော နတ်ကဆေတ်,မှော်ကဆေတ်"၏ အမည်တည်း ၁ ။ တဲ့လျှာ၊ အနက်တူကုန်၏။ တဲ့၊ အံ့၊ ခဏ္ဍိယာနိ, ခဏ္ဍိယာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "မင်းမျိုး မင်းနွယ် ဖိနုးမ"၏ အမည်တည်း။ ။

၁-ရင်းကို "ပုဏ္ဏားမ"-ဟု ပေါရာဏအမည်အားဖြင့် ခေါ်၏။ ။

၂၃၇။ ။ဒါ၊ရော ဇာယာ ကလဂ္ဂဲ (ဂ),
ဃရဏီ ဘရိယာ ဝိယာ၊
ပဇာပတိ (ဂ) ဒုတိယာ,
သာ ပါဒပရိစရိကာ။ ။

(၂၃၇) ဒါ၊,ဇာယာ,ကလဂ္ဂ, ဃရဏီ,ဘရိယာ,ဝိယာ,ပဇာပတိ, ဒုတိယာ, ၁ ပါဒ ပရိ စာရိကာ၊ ဤ၊ ၉-ပုဒ်ကား၊ "မယား" ၏ အမည်တည်း။ သာ၊ ပါဒပရိစာရိကာ သဒ္ဒါ- ဆိုလိုင်တည်း၊ ဒါ၊- သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်၊ ကလဂ္ဂသဒ္ဒါ နုပုံးလိုင်၊ အကြွင်း ဏိလိုင်၊ [ခဏ္ဍ, သဒ္ဒါ လည်း၊ ရင်းခြေ အမည်ပင်၊ နုပုံးလိုင် ၁၀၀-နှင့် ညီ]။ ။ပတိနှင့်,သဟာစရိ, ဝဓူ,စသော ပုဒ်များလည်း ရင်း မယားဟောပရိယာယ်ပင်တည်း။ ။

၁-ဤ၌အချို့ ဝိညူများက "ဗွတိယာ"- ဟူသော၊ သစ်တပုဒ်နေကိုရှုးမှ,၊ တ-အက္ခရာမှာ၊ ဤဗီဃနှင့်ယောင်မှားပြီး "ဒုတိယာ" ဟု၊ ဆုံးဖြတ်ရေးသားကြ၏။ မသင့်သည်သာ။ တ-အက္ခရာမှာ၊ ဒု-ရဿနှင့် "ဒုတိယာ" ပုဒ်သည်သာ၊ [illegible]၊ မှတ်လေ။

အထက်အနေကတ္ထ (၉၈၈)လာ "ဒုတိယာ"ပုဒ်,၊ အောက်၊ ၇၂-လာ၊ ဒုတိယာ, တတိယာ-ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ထိုအတူပင်ဟု မှတ်လေ။ (၁-၁၀၁၊) ဟေမစန္ဒြ, (၁-၁၉) ပါကတ မုဉ္ဇ,ဗိုဒ္ဓ,ပါကတ၊ ပကာသ ကျမ်း။မှ.ဂ.မှာကြည့်ကြလေ။ ။

၂၃၇။ ။သဒ္ဓိ(တ္ထာ-) ဌ ဝယသာ(-ထ),
ဇာရိ (စေ ဝ ါ-) တိ စာရိဏီ၊
(ပုမေ) ဥတ္တ ရဇော ပုဗ္ဗ,
ဥတ္တနိ (တ္ထ) ရဇသာလာ။ ၊

(၂၃၇) သဒ္ဓိ, အာဌ, ဝယသာ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ "မိတ်ဆွေ, ခင်ပွန်းမ"၏ အမည်တည်း၊ ဇာရိ, အာတိစာရိဏီ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "သယောက်မယား- မယားယော်- မယားမြောင်" ၏ အမည်တည်း။ ဣတ္ထိလိင်။ ဥတ္တ,ရဇ,ပုဗ္ဗ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊မိန်းမတို့၏ "ဥတုပန်း" အမည်တည်း။ ပုမေ၊ ဥတ္တ, ရဇ-သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု၊ ပုလ္လိင်ဖြစ်၏,၊ ပုဗ္ဗ- သဒ္ဒါ နှပုန်းလိင်။ တ္ထ၊ အုံ၊ ဥတ္တနိ,ရဇသာလာ,။ ။

၂၃၈။ ။ပုဗ္ဗဝတိ ဂရုဂ္ဂာ-,
ပန္ဒသဏ္ဌာ (စ) ဂ္ဂ ိနိ၊
ဂ္ဂာသယော ဇလာဇု-(ဝိ),
ကလလံ (ဝုန္ဒံပုံသကေ)။ ၊

(၂၃၈) ဥတုနိ,ရဇသာလာ,ပုဗ္ဗဝတိ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ "ဥတုပန်း ပွင့်သောမိန်းမ"၏ အမည်တည်း၊ ဂရုဂ္ဂာ,အာပန္ဒသဏ္ဌာ,ဂ္ဂ ိနိ။ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ "ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ" ၏ အမည်တည်း။ ဣတ္ထိလိင်။ ဂ္ဂာသယ,ဇလာဇု။ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊"သူငယ်အိမ် သားအိမ်" ၏ အမည်တည်း။ ကလလံ၊ ကလလ.သဒ္ဒါသည်၊ ဝုန္ဒံပုံသကေ၊ ပုလ္လိင်-နှပုန်းလိင် ၂-ပါးဖြစ်၏။ ကလလ- မည်သည်ကား၊ ပဒ္ဓိသန္ဓေ- ကည်သည်မှ၊ ၇-ရက်အတွင်းဖြစ် ဖြစ်သော သိမ်မွေ့သော၊ ရေ ကလာ- "ကလလ-ရေကြည်"၏ အမည်တည်း။ ။

၂၄၀။ ။ဒေ ဝ ါ (တ္ထ) သာမိကော ဘဏ္ဍာ,
ကဏ္ဏော ပတိ ဝရော ပိယော။
(အာထော) ပပတိ ဇာရော (ထာ-),
ပဗ္ဗ ံ ပုဗ္ဗော-တြေဓော သုကော။ ။

(၂၄၀) တု၊ အုံ၊ ဝ၀,သာမိက, ဘဏ္ဍ၊, ကန္တ, ပတိ,ဝရ,ဝိယ၊ ဤ၊ ၇-ပုဒ်ကား၊ "လင်"၏ အမည်တည်း။ ပုလ္လိင်။ ။အထော၊ ပါး၊ ဥပပတိ, ဇာရ,၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "သယော်လင်- လင်ယေ-လင်မြောင်" ၏ အမည်တည်း။ ပုလ္လိင်။ ၁ အထ၊ ပါး၊ အပစ္စ,ပုတ္တ,အတ္တြဇ,သုတ,၊ ။

၁-"ဘုဇင်,ဝိဋ္ဌ"သဒ္ဒါတို့လည်း၊ ၎င်းအနက်ကိုပင် ဟောနိုင်ကြသေး၏။ ထိုတွင်၊ "ဘုဇင်"-သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊မှတ်ရန်ဂါထာပါ၁။

ဘုဇင်ဿ ဇာရသပ္ပေသု။ ။ဘုဇင်ဿ၊ သည်၊ ဇာရသပ္ပေသု၊ သယော်လင်,နှင့်၊ မြေ-ဟူသောအနက်တို့၌ ဖြစ်၏။ ။

"ဝိဋ္ဌ" သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်ဂါထာ။

ဝိဋ္ဌော ကာမုက ဇာရေသု, နာရဂ်ိ မူသိကေ တထာ၊
ဒုတ္ကေ ပဋ္ဌတ လ၀ဏ, ခဒိရङ္ဂေ၁ကေ မတော။ ။

ဝိဋ္ဌော၊ ဝိဋ္ဌ သဒ္ဒါကို၊ ကာမုကဇာရေသု၊ ကာမဂုဏ်ကိုအလိုယိုသောသူ, သယော်လင် တို့၌လျှင်း၊ နာရဂ်ိ၊ ရှောက် သမ္ဘာရပင်၌လျှင်း၊ မူသိကေ၊ ကြွက်၌လျှင်း၊ တထာ၊ ပါး၊ ဒုတ္ကေ၊သူပျက်၌လျှင်း၊ပဋ္ဌတ လ၀ဏ ခဒိရङ္ဂေ၁ကေ၊တောင်အထူး, ဆားအထူး,ရှားပင်အထူး၌လျှင်း၊မတော၊ သိအပ်၏။ ။

၂၄၁။ ။တနုဇော တနယော သူနု,
(ပုတ္တ၁ဒိ စိတရိ-ဏ္ဍိယံ)၊
(နာရိယံ) ဒုဟိတာ ဒိတာ,
(သဇာတေ တေ္ထာ-) ရသော (သုတော)။ ။

(၂၄၁) အပစ္စ,ပုတ္တ,အတ္တြဇ,သုတ,တနုဇ, တနယ,သူနု၊ ဤ၊ ၇-ပုဒ်ကား၊"သား"၏ အမည်တည်း။ ပုတ္တ၁ဒိ၊ ပုတ္တ-စသော၊ သဒ္ဒါတို့သည်၊ ဒိတရိ၊ "သို့" ဟူသောအနက်၌၊ ဖြစ်မူ၊ ဏ္ဍိယံ၊ဏ္ဍိလိင်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ သား-ဟူသောအနက်၌ဖြစ်မူ၊ပုလ္လိင်။ ဒုဟိတု ဒိတု၊ ၁ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "သို့"၏ အမည်တည်း။နာရိယံ၊ဤ၊သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု ဣတ္ထိလိင်၌ဖြစ်၏။တု၊အုံ၊ ထြေရသော၊ထြေရသ, သဒ္ဒါသည်၊သဇာတေ,ဒီဃမှဖြစ်သော ၀ါ၊ ဒီဃသည် ဖြစ်အပ်သော၊ သားဟူသောအနက်၌ ဖြစ်၏၊ ပုလ္လိင်။ ၂

၁-ဤ-ဓ၌တု ဟူသောပုဒ်သည်, "ဒုဟိတ္ဆ" ဟူသော သဓ်တပုဒ်မှ၊ ပါကတ သဒ္ဒါ အစိအရင်နည်းဖြင့်၊ ဖြစ်လာသောပုဒ်တည်း။ ၎င်းအစိအရင်ဖြင့်ပင် "ဓ္ဂတု" ဟူ၍လည်း ပရိယာယ်ပုဒ်ဖြစ်နိုင်သေးသည်။ ။

၂-ဤ၌ သသ္ဌာ အတ္ထနာ၊သေန အတ္ထနာ၀ါ ဇာတောတိ သဇာတော၊ တသ္မိံ သဇာတေ၊ ဟု ဝစနဆုပြု၍. သ သဒ္ဒါ အတ္ထ၀ါစက ဟုမှတ်၊ ထိုကြောင့် သိဟိုဠ်ခရာစာများ၌ သ၌ဇာတေ-ဟု သံ သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်သောပါဋ္ဌကို၊ မိမိတို့သိဟိုဠ် နိဿယဟောင်း (၃

ဟူသော အမရကောသ ပါဠိနေမျှားနှင့်မညီညွတ်သောကြောင့်၊မမှန်မြဲတ်သည်သာဟုမှတ်၊ ဥရသ ပုဒ်လည်း၊ရင်း သား–ဟောပရိယာယ်ပင်။ ။

၂၄၁။ ။ဇာယာပတိ ဇာနိပတိ,
ဇယမ္ဘတိ (စ) ဒမ္ဘတိ၊
(အထ) ဝဿဝရော (ဝဇ္ဇော)
ပဇ္ဇုဏော (စ) နပုံသကံ။ ၊

(၂၄၂) ဇာယာပတိ, ဇာနိပတိ,ဇယမ္ဘတိ, ဒမ္ဘတိ ၁၊ ၅၊ ၄–ပုဒ်ကား၊"မယားလင်၊ ၂–ယောက်"တို့၏အမည်တည်း။ပုလ္လိင်။ အထ၊ ပါး၊ ဝဿဝရ, ပဇ္ဇုဏ,နပုံသကော၊ ၅၊ ၃–ပုဒ်ကို၊ဝဇ္ဇော၊"နပုန်း"၏အမည် ဟူ၍၊ဆိုအပ်၏။ ၂ နပုံသက သဒ္ဒါ နပုန်းလင်၊ အကြင်း ဇာတ်ဖြိုလင်၊ ။

၁–၅၌"ဇယမ္ဘတိစ ဒမ္ဘတိ"ဟု၊စ–နှင့်ပါ၍နေစေ။"ဇယမ္ဘတိတု ဒမ္ဘတိ"ဟု၊ တု–နှင့် ပါ၍မနေစေလင့်၊ရင်းအကြောင်းနှင့်စပ်၍၊ အကျယ်သိလိုက၊ ငါတို့ ရေးသားအပ်သော ဗာလာဝတာရ ဂဏ္ဌိ သမာသ ကဏ္ဍ၌ကြည့်လေ။ဇမ္ဘတိလည်း၊ ရင်းဟော ပရိယာယ်ပင်။

၂–၅၌ (ဏ)ကြီး အောက်က (ပ) ရေမှုတ်နှင့် (သဏ္ဌ) ပုဒ်လည်း ရင်းပရိယာယ်ပင်။

၂၄၃။ ။ဗန္ဓဝေါ ဗန္ဓု သဇနော,
သဝေါဇ္ဇော ဉာတိ ဉာတကော၊
သာလောဟိတော သပိဏ္ဍော (စ),
တာတော (ဟု) ဇနကော ပိတာ၊ ။

(၂၄၃) ဗန္ဓဝ,ဗန္ဓု ၂ သဇန သဝေါဇ္ဇ,ဉာတိ ဉာတက, သာလောဟိတ,သပိဏ္ဍ၊ ၅၊ ၇–ပုဒ်ကား၊ "နွေးစပ် ရင်းနှီးသော–ဆွေမျိုး" ၏အမည်တည်း၊ ၂ ပုလ္လိင်။ တု၊ ဒုံ၊ တာတ,ဇနက ပိတု၊ ၅၊ ၃–ပုဒ်ကား၊ "အဘ"၏အမည်ကည်း။ ၃ ပုလ္လိင်။

၁–၅၌ ဗန္ဓု–ပုဒ်နှင့်စပ်လျှင်း၍ မှတ်ဘွယ်အထူးဆိုလိုက်ဦးအုံ။ ဗန္ဓု–သုဟဒ–မိတ္တ–သခ လေးမျိုးတို့၏အထူးမှတ်ရန်။

ဆန့်ကျင်ဘက်ကို သည်းခံတတ်သူသည် ဗန္ဓု၊
အခါခပ်သိမ်း အလိုသို့လိုက်၍ ခွင့်ပြုတတ်သူသည် သုဟဒ၊
စိတ်တူကိုယ်မျှ အတူတကွ အမှုအရာရှိသူသည် မိတ္တ၊
အသက်အတူ အလေးမှု၍ ကြည်ဖြူနှစ်သက်တတ်သူသည် သခ မည်၏။
မှတ်ရန် ဂါထာ။

အဋ္ဌာဂသဟနောဗန္ဓု၊ သုဟဒါနု မတောသဒါ။
ဧကကြိယံ ဘဝေမိတ္တံ၊ သမမ္ပါဏော သခါမတော။ ။

အနက်ကို ဆိုခဲ့ပြီး စကားပြင်အတိုင်း ယောဇနာလေ။

၂–"ဣတိ,သာလောဟိတ" ဟု၊ ၂–ပုဒ်တွဲ၍,လာသော၊ ထိုထိုအရာ၌ အဋ္ဌကထာ ဆရာများ၏၊ ၎င်း၊ ၂–ပုဒ်၊ခြားနားပုံဆို မှတ်ရန်သံပေါက်။

"ဘ–ဘက်ညာတိ၊ မိဘက်သိ၊ မှတ်ဘိ–သာလောဟာ"၊

အဘ ဘက်က၊တော်စပ်သော ဆွေမျိုးသည်၊ ဣတိ,

အမိ ဘက်က တော်စပ်သော ဆွေမျိုးသည်၊ သာလောဟိတမည်၏ဟူလို။ ။

၃–အဘ ၏ အစ်ကို,ကို "မဟာပိတု"၊ ညီကို "စူဠပိတု" ဟု ခေါ်ဆို၍၊ အမိ၏ နောက်သင်၊ ဘထွေးကိုမူ"မာတုပတိ" ဟု၊ ခေါ်ဆိုသည်။

၂၄၄။ "အမ္မာ-မ္မာ ဇနနိ မာတာ,
ဇနေတ္တိ ဇနိကာ (ဘဝေ)၊
ဥပမာတာ (တု) ဓါတိ-(ဣတိ),
သဒ္ဒလော ဇာယာယ ဘာတိကော-။ ။

(၂၄၄) အမ္မာ,အမ္မာ,ဇနနိ, မာတု, ဇနေတ္တိ,ဇနိကာ၊ ဤ၊(၄-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ အမိ၏ အမည်ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ဥပမာတု,ဓါတိ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ "အထိန်း-နို့ထိန်း"၏ အမည်တည်း၊ ဣတိ၊ ဣတ္ထိလိင်တည်း။ဇာယာယ၊ မယား၏ ၊ဘာတိကော၊ မောင်ကြီး,မောင်ငယ်သည်၊ သာလော၊သဒ္ဒလ– "ယောက်ဖ"မည်၏။ ၂

၁–အမိ၏ ညီမရင်း "မိထွေး" ကို "စူဠမာတု" ဟု ခေါ်ဆို၍၊ အဘ ၏၊ နောက်မယား "မိထွေး"ကိုမူ ""ပိတုဇာယာ"ဟု ခေါ်ဆိုသည်။

ဤ၌–ဓတ္တ–မါရိ–ဓါတေယ္ယ– ဓါတေယ္ယ–ကိ– ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်း ပရိယာယ်ပင် (၂–၈၁–ဟေ)။

မယား၏မောင်"ယောက်ဖ" ကို "သာလ"ဟု၊ ခေါ်ဆို၍၊ (၎င်းသာလ၏ အစ်မ နှမကိုကား– ဇာယာဘဂိနိ– သာလိ–သာလိကာ– ဟုခေါ်ဆိုသည်၊၎င်းတို့ကို မြန်မာ ဝေါဟာရအားဖြင့်–မရီး–ခယ်မ–ဟု၊ခေါ်ဆိုသည်။) မိမိအစ်မနှင့် နှမ၏ "ခင်ပွန်း–လင် ယောက်ဖ"ကိုမူ၊ ဘဂိနိပတိ, အာဝုဇ္ဇ,ဘာမ,ဘာမက–ဟု၊ခေါ်ဆိုသည်။

၂၄၅။ ။ဇဇ္ဇာ သာမိဘဂိနိ,
မာတာ မဟိ (တု) အယ္ယိကာ၊
မာတုလော(မာတု ဘာတာသ),
မာတုလာနိ (ပဇာပတိ)။ ။

(၂၄၅) သာမိဘဂိနိ၊ လင်၏ အစ်မ, နှမသည်၊ ဇဇ္ဇာ၊ ဇဇ္ဇာ၊– "ယောက်မ"မည်၏။ ၁ တု၊ အံ့၊ မာတာမဟိ, အယ္ယိကာ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊"အဘွား"၏ အမည်တည်း၊ ဣတ္ထိလိင်၊ မာတုဘာတာ၊ အမိ၏ မောင်ကြီး,မောင်ငယ်သည်၊ မာတုလော၊ မာတုလ "ဦးကြီး, ဦးလေး"

မည်၏။အဿ၊ ထို"ဦးကြီး,ဦးလေး"၏။ ပဇာပတိ၊ မယား၊သည်၊ မာဟု လာနိ၊မာတုလာနိ၊ ဆက်သွယ်သော (ဦးရီး၊မ)"အရီး"မည်၏။ဣတ္ထိလိင်။

၁–ဤပုဒ်ကား–"ကညာ" စသော ပုဒ်ကဲ့သို့၊အာကာရန္တ–ဣတ္ထိလိင် ပုဒ်မဟုတ်။မာဂဓ သဒ္ဒပကတိ–အားဖြင့်၊မ:တု–သဒ္ဒါကဲ့သို့၊ ဥကာရန္တ-ဣတ္ထိလိင် ပုဒ်တည်း။လင်၏၊အစ်မ, နှမ, "ယောက်မ" ကို"နနန္ဒါ"–ဟု၊ခေါ်ဆို၍၊မိမိမောင်ကြီးနှင့်မောင်ငယ်တို့၏ခင်ပွန်း မယား–"ယောက်မ"ကိုမူ၊ "ဘာတုဇာယာ"–ဟု၊ခေါ်ဆိုသည်။

၂၄(၆)။ ။(ဇာယာပတိနံ ဇနနိ),
သဿု (ရတ္တာ [–ထ တပ္ပိတာ)၊
သသုရော [ဘာဂိနေယျော (တု,
ပုတ္တော ဘဂိနိယာ ဘဝေ)။

(၂၄(၆) ဇာယာပတိနံ၊မယား,လင်၊ ၂–ယောက်တို့၏၊ ဇနနိ၊အမိကို၊ သဿု၊"သဿု–ယောက်ခမ မိန်းမသူ"ဟူ၍၊ ရတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတ္ထိ လိင်။ အာထ၊ ပါ:၊ တပ္ပိတာ၊ထိုမယား,လင်၊ ၂-ယောက်တို့၏ အာဘ ကို၊ သသုရော၊"သသုရ-ယောက်ခမ ယောကျ်ားသူ" ၁ ဟူ၍၊ ရတ္တော၊ ၏၊ ပုလ္လိင်။ တု၊ အံ့၊ ဘဂိနိယာ၊ အစ်မ, နှမ ၏၊ ပုတ္တော၊သား၊သည်၊ ဘာဂိ နေယျော၊ဘာဂိနေယျ"တူ" ၂ မည်သည်၊ ဘဝေ၊ ၏။ ပုလ္လိင်။ ။

၁–ဌင်း"သသုရ"–သဒ္ဒါသည် လင်၏အစ်ကို၊ "ခဲးအို" ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်သည်။

၂–ဌင်း"ဘာဂိနေယျ"– သဒ္ဒါသည်၊ အစ်မနှင့်နှမ– ၏ သား– "တူ" ဟူသော အနက်ကိုသာဟောနိုင်၏၊အစ်ကိုနှင့်ညီ၏သား–"တူ"– ဟူသောအနက်ကို မဟောနိုင်၊ ဌင်း နှမ–အစ်မ ဟော (ဘဂိဏီ) ဌင်းတို့၏သား–တူ–ဟော (ဘာဂိဏေယျ) ပုဒ်များ မှာ ပါကတ သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ မုဒ္ဓဇ(ဏ) နှင့်ချည်းသာ ယှဉ်ကြသည်၊ ဌင်းကို ဘာတုဇ, ဘာတဗ္ဗ,ဘာတဗ္ဗ–ပုဒ်တို့ကသာ ဟောနိုင်ကြ၏။ ထိုတွင်"ဘာတုဇ" ပုဒ်ကား၊ ဗာလာ ဝတာရ:နည်း၊ဗ–ပစ္ဆည်း ဇွေဘော်ဆောင်၍၊ "ဘာတဗ္ဗ"–ပုဒ်ကား၊ရူပသဒ္ဒီနည်း၊ဏ၂– ပစ္ဆည်းသက်၍၊တု-၏ အစိတ်၊ဥ–ကို၊အဝ–ပြု၍၊"ဘာတဗ္ဗ"ပုဒ်ကား၊မောဂ္ဂလ္လာန်နည်း၊ ဏ၂–ပစ္ဆည်းကို၊ဗ–ပြု–ဇွေဘော်ဆောင်၍၊ ပြီးသောပုဒ်တို့တည်း။

အစ်ကို့သားဖြစ်မှု"မဟာ ဘာတုဇ၊"ညီ၏သားဖြစ်မှု"စူဠ ဘာတုဗ္ဗ" စသည်ဖြင့်၊ ဝိသေသန–ပုဒ်မ၍၊ဆိုရမည်။

အထက်အနေကတ္ထု–မလာသော "ဘာတုဗ္ဗ"– သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ: မှတ်ရန် ဂါထာပါဒ။

ဘာတဗျာ:ရီသု ဘာတုဇ္ဇော။

ဘာတုဇ္ဇော၊ ဘာတုဇ သဒ္ဒါသည်၊ ဘာတဗျာရီသု၊အစ်ကိုနှင့်ညီ၏ သားဖြစ်သော၊ တူ–ဟူသောအနက်,၊ ရန်သူ–ဟူသောအနက်တို့၌ ဖြစ်၏။

၂၄၇။ "နတ္ထာ (ရတ္ထော)-ပဗုတ္ထော-(ထ),
(သာမိဘာဝတာ တု) ဒေဝရော၊
(ဓိတုပတိ တု)ဇာမာတာ,
အယျကော (တု) ပိတာမဟော"။ ။

(၂၄၇) နတ္ထာ၊, ပဗုတ္ထာ ဤ-၂-ပုဒ်ကို၊ ရတ္ထော၊ မြေး၏-အမည်ဟူ၍, ဆိုအပ်၏။ အထ၊ ပါး၊ သာမိဘာဝတာ၊ လင်၏ ညီသည်၊ ဒေဝရော၊ ဒေဝရ "မတ်"-မည်၏၊ ၁ တု၊ အံ့၊ ဓိဘုပတိ၊ သို့၏, လင်သည်၊ ဇာမာတာ၊, ဇာမာတု "သားမက်"-မည်၏၊ တု၊ အံ့၊ အယျက, ပိတာမဟ၊ ဤ-၂ ပုဒ်ကား၊ "အဘိုး" ၏, အမည်တည်း။ ပုလ္လိင်။ ။

၁-ရင်းသဒ္ဒါသည်,ငင်၏,အစ်ကို,"ခဲးအို"-ဟူသောအနက်ကိုမဟောနိုင်,လင်၏,ညီ "မတ်"-ဟူသောအနက်ကိုသာ၊ ဟောနိုင်ကြောင်း၊ တတိယဝဂ်၊ လတာ ဝိမာန ဝတ္ထု-အဋ္ဌကထာ၊ အမရကောသဋီကာနှင့် ပါဂတ အဘိဓါန်များ၌အဆို ထင်ရှား၊ ယှိသည်၊ အထူးအားဖြင့် မြန်မာလူမျိုးတို့က"ဝိဒဂ်"-ဟု၊ ခေါ်ဆိုကြသော "ဝိဒဒ် မုခ မဏ္ဍန" မည်သော ကျမ်းလာ,"ဟာ ဒေဝရ" ဟူသော ပြဿုဒ်မှာ,"ဒေဝရ-အို မတ်တော်မောင် လက္ခဏာ၊ ဟာ-အကျွန်ုပ် မရီးတော် သီတာ ဒေဝီ မိဘုရား စိုးရိမ်ပင်ပန်းလှပါ၏"-ဟု၊ အနက်ယောဇနာ ရသည်များကိုလည်း- ထောက်ထားလေ။ ဒေဝါ, ဒေဝါရ, ဒေဝါန, ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်း (မတ်) ဟော ပရိယာယ်များပင်။ ၎င်း၏ မယားကို ဒေဝရာဏီ, ဟုခေါ်သည်၊ မိမိလင်၏,ညီ"မတ်"ကို,"ဒေဝရ"-အစ်ကို"ခဲးအို"ကို၊ "သသုရ" ဟု၊ ခေါ်ဆို၍, အစ်မနှင့်ညီမ၏, ခင်ပွန်းလင် "မတ်-ခဲးအို" ကိုကား"ဘာဂိနိပတိ"- ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ။

အစ်ကိုနှင့် ညီ၏, ခင်ပွန်း မယား "မရီး-ခယ်မ" များကို၊ "ဘာတုဇာယာ, ပဇာ ဝတီ"-ဟု၊ ခေါ်ဆိုသည်။ ။

လင်ချင်း ညီအစ်ကိုတော်သူ မိန်းမများကို "ယာတု" မယားချင်း ညီအစ်မတော်သူ၊ ယောကျ်ားများကို "ဇာယာဝဋ္ဌပတိ, ဘရိယာဝဋ္ဌပတိ"ဟု၊ ခေါ်ဆိုသည်။ ။

မြစ်-ကို(ပဏာတ္တ)ဟု ခေါ်သည်၊ အောက်ဆွေ-ခုနစ်ဆက်မှတ်ရန်။ ။

, သား-မြေး-မြစ်-တီ-မျှော-ကျွတ်-စီ-နောက်မှီ ဆတ်ဆက် စဉ်မပျက်။ (မုံရွေး ဥဒေနပျို့)။

၂၄၀။ "မာတုဆ္ဆာ (မာတုဘာဂိနီ),
ပိတုဆ္ဆာ (ဘာဂိနီ ပိတု)၊
ပပိတာ မဟော ပယျကော,
သဏ္ဌာ, (တု) သဏိသာ ဟုသာ"။ ။

(၂၄၇) မာတု ဘဂိနိ၊ အမိ၏ အစ်မ, ညီမ,သည်၊ မာတုဿာ၊ မာတုဿာ "မိကြီးနှင့်မိငယ်"-မည်၏၊ ဋီကာတည်း။ ပိတုဘဂိနိ၊ အဘ၏ အစ်မ, နှမသည်၊ ပိတုဿာ၊ "အဖိုးကြီး,-အဖိုးကလေး" မည်၏၊ ဋီကာတည်း။ ပဝိတာမဟာ, ပယျာတ ၁၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ အာဘိုး၏ အာဘ "အဘေး"၏ အမည်-တည်း၊ ပုဗ္ဗိုင်။ တု၊ အံ့၊ သုဏ္ဏာ, သုဏ်သာ, ဟုသာ၊ ၂ ဤ-၃-ပုဒ်ကား၊ "ချွေးမ"-၏ အမည်တည်း။ ဋီကာတည်း။ ။

၁-ဤပုဒ်၌ (ပ) စောက်မှာ၊ သဝေထိုးပါလျက် (ပေယ္ယ) ဟု ပျက်တတ်သည်၊ သတိချပ်လေ။အထက်ဆွေ ခုနစ်ဆက်မှတ်ရန်။ ဘ-ဘိုး-ဘေး-ဘွေး-ဘဲး-ဘီ-ရေး မြှောင်တွေး နောက်ဆုံးဘော်-(ဌင်း-ပျို့)။

၂-ဤ၌ တတိယပုဒ်အရာမှာ အဝဏ် ကဏ္ဍ ဟအက္ခရာ ဥကာရ ယောဂနှင့် (ဟုသာ) ဟု၊ ဋီကာဆရာ ရေးရပ်ပြီးစေ၏။ပါဠိတော သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ကား၊ အဝဏ် ပဌမ ဒန္တ ပဌမ (သ) အက္ခရာ၊ ဥကာရယောဂ နှင့် (သုသာ) ဟု ရှုပ်ပြီးစီရင်ကြသည်၊ ဌင်းပါဠိတော သဒ္ဒါကျမ်းလာ ပုဒ်နေသည်၊ (သ္ဟ) ဟူသော သ်ကရိုတ်၊ ပုဒ်နေကို ထောက်လျှင်၊ သင့်မြတ်ပေသည်။ထိုစကားမှန်၏။ ဌင်းပုဒ်၌၊ ၃, ၂၊ ပါဠိတော၊ ပကာသ, ပါဠိတော မဗ္ဗရိ ကျမ်း၊ ၄ ၄-ဌဂ,ရှပါ၀တာရ,၂,၇၀, ဟောမ စန္ဒြကျမ်းသုတ်များဖြင့် (သ္ဟ) ၌ (နှ) ကိုချေ။ ×× ,ဒ, ရှပါ၀တာရသုတ်၊ဌ,၃၀၉-ဟောမစန္ဒြ၊ ၂, ၃၉, ပါဠိတော ပကာသ, ပါဠိတော မဗ္ဗရိ, ကျမ်းသုတ်များဖြင့် မုဒ္ဓ (ဓ) ကို ဒန္တ-သ-ပြု၍, (သုသာ) ဟု ရှုပ်ပြီးစေကြသည်။ ပညာယ်ရှိများ ဆင်ခြင်ကြပါလေ။

ဋီကာဆရာ ရှုပ်တွက်ချက်အရ-အက္ခရာ အမျိုးမျိုး စာများမှာပင် အနှစ်- ၆၀၀-ကျော်လောက်က၊ လာခဲ့သောပါဠိပေါ်ဟောင်းဖြစ်ချေသည်။ ။ဌင်း (သုသာ) သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရေ,မှတ်ရန်ဂါထာပါ၅။ ။"ဘဂိ၍ ဝရုယံ သုသာ"၊ ।သုသာ၊ သုသာသဒ္ဒါသည်၊ ဘဂိ၍ ।နှမ၌လည်းကောင်း၊ ဝရုယံ၊ ချွေးမ၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။ ။ဇနီ၊ သဒ္ဒါလည်း ဌင်းဟော-ပရိယာယ်ပင်။

၂၄၉၊ ।သောဒ္ဒရိ(ယော သဂ(ဗ)ဿ(ဗ),
သောဒ္ဒရော သဟာ(ဗ)ော (ပ-ထ)၊
(မာတာပိတူ(ဗ)ော) ဝိတ(ဗ)ော,
ပုတ္တာ (ဗ-ပုတ္တ(ဗ)ိတ(ဗ)ော)။ ။

(၂၄၉) သောဒ္ဒရိယ,သဂ(ဗ), သောဒ္ဒရ, သဟာ(ဗ), ဤ၂ ၄-ပုဒ်ကား၊ "တဝမ်းတွင်းပေါက်-ညီရင်း အစ်ကို"၏ အမည်တည်း၊ ¹ ပုဗ္ဗိုင်၊အထ၊ ပါ၊ဟော မာတာပိဘူ၊ ထိုအမိနှင့်အဘတို့သည်၊ ပိဘော၊ ပိတုမည်၏။ ပုဗ္ဗိုင်။ တု၊ အံ့၊ ပုတ္တ(ဗ)ိတ(ဗ)ော၊ သားနှင့်သမီးတို့သည်၊ ပုတ္တာ၊ ပုတ္တ မည်ကုန်၏။ ။

၁-"သမာနောဒရ,သမာနောဒရိယ,သပ္ပသဝ"-၄င်းသုံးပုဒ်ကို၊ ပရိယာယ်ပိုအဖြစ်ဖြင့် ယူလေ။ ။

မှတ်ရန် ဂါထာ၌။ ။သမာနော-ဒရော သမာနော, ဒရိယောစ သပ္ပသ(ဝေ)ါ။

၂၅၀။ ၊သသုရာ (သဿုသသုရာ),
ဘာတာ (ဘရိနီ ဘာတရော)၊
ဗာလတ္ထံ ဗာလတာ ဗာလ္ယံ,
ယောဗ္ဗညံ (တုစ) ယောဗ္ဗနံ။ ။

(၂၅၀) သဿု သသုရာ၊ ယောက်ခမ ဖိန်းမသူ, ယောက်ခမ ယောကျ်ားသူတို့သည်၊ သသုရာ၊ သသုရ "ယောက်ခမ၊ ၂-ပါးစုံ" မည်ကုန်၏။ ဘရိနီ ဘာတရော၊ နှမနှင့် မောင် တို့သည်၊ ဘာတာ၊ ဘာတု မည်ကုန်၏။ ၍အလုံးစုံ ပုလ္လိင်ဗဟုဝစနဆန်း ချည်းတည်း။ ။ဗာလတ္ထ, ဗာလတာ,ဗာလ္ယ၊ ၍၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ "သူငယ်အဖြစ်" ၏ အမည်တည်း။ ဗာလတာ-သဒ္ဒါ ဋီကာ၌ လိုင်း၊ အကြင်း နုပုန်းလိုင်။ တု၊ ဒုံ၊ ယောဗ္ဗည, ယောဗ္ဗန၊ ၍၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "ဗျိုယွယ်ခြင်း" အနက်၌ ဖြစ်၏။ ၁ နုပုန်းလိုင်။ ၎င်း၊ ၂-ပုဒ်အနက်ကို၊ (ဗျိုယွယ်သူ) ဟု၊ ရှေးနိသယများမှာကဲ့သို့၊ ပုဂ္ဂိုလ် ခြုပ်ရ အနက်မယောဇနာလေလင့်။ ၍နိသ္ဒယ များမှာကဲ့သို့၊ ဂုဏ်ရသာ၊ အနက်ယောဇနာ ရမည်။ ။

၂၅၁။ ။(သုဏ္ဏာ တု) ပလိတံ (ကေသာ,-
ဒယော-ထ) ဇရတာ ဇရာ၊
ပုထုကော ဝိလ္လကော ဆာပေါ,
ကုမာရော ဗာလ ပေါတကာ။ ၊

(၂၅၁) တု၊ ဒုံ၊ သုဏ္ဏာ၊ ဖြူကုန်သော၊ ကေသာ၊ ဒယော၊ ဆံ, စသည် တို့သည်၊ ပလိတံ၊ ပလိတ-မည်ကုန်၏။ နုပုန်းလိုင်၊ အထ၊ ပါး၊ ဇရတာ,ဇရာ၊ ၍၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "အိုခြင်း"၏ အမည်တည်း။ ဏ္ဍုတ္ထိလိုင်။ ပုထုက,ဝိလ္လက, ဆာပ, ကုမာရ, ဗာလ, ပေါတကာ၊ ၍၊ ၆-ပုဒ်ကား၊ "ကလေးသူငယ်"၏ အမည်တည်း။ ပုလ္လိင်။ ။

၂၅၂။ ။(အထော-)ဇ္ဇာနု သယော-ဇ္ဇာနု-,
သေယ္ယကော ထနုပေါ(ပိစ)။

(၂၅၂) အထ၊ ပါး၊ ဥဇ္ဇာနု သယ, ဥဇ္ဇာနု သေယျက, ထနုပ၊ ၍၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ "ပက်လက် အိပ်တတ်ကာမျှ- နို့.စို.သူငယ်" ၏ အမည် တည်း။

၂၅၃။ ။တရုဏော (စ) ဝယဿော (စ),
ဒဟရော (စ) ယုဝါ သုသု၊
မာဏဝေါ ဒါရကော (စ၁.ထ),
သုကုမာရော သုခေဓိတော။ ။

(၂၅၃) တရုဏ, ဝယ၌, ဒဟရ, ယုဝ, သုသု, မာဏဝ, ဒါရက၊ ဤ ၇-ပုဒ်ကား၊ "မျိုရှယ်သောသူ - လူမျိုး" ၏ အမည်တည်း၊ အထ၊ ပါး၊ သုခေဓိတော၊ ရှမ်းသားသဖြင့် ကြီးပွါးသော သူငယ်သည်၊ သုကုမာရော၊ သုကုမာရ မည်၏။ ။

၂၅၄။ ။မဟာလ္လကော (စ) ဝုဒ္ဓေါ (စ),
ထေရော ဓိဏ္ဏော (စ) ဓိဏ္ဏကော၊
အာဂ္ဂတော ပုဗ္ဗတော ဗေဒ္ဒော,
ကနိဋ္ဌော ကနိယော-ဒုတော။ ။

(၂၅၄) မဟာလ္လက, ဝုဒ္ဓ, ထေရ, ဓိဏ္ဏ, ဓိဏ္ဏက, ဤ ၅-ပုဒ်ကား၊ "ကြီးရင့် အိုမင်းသောသူ" ၏ အမည်တည်း၊ ၁ အာဂ္ဂတ, ပုဗ္ဗတ, ဗေဒ္ဒ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ "အစ်ကိုကြီး" ၏ အမည်တည်း၊ ကနိဋ္ဌ, ကနိယ, အနုတ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ "ညီငယ်" ၏ အမည်တည်း။ ။

၁-ဤငါးပုဒ်အနက်, ဒုတိယ, ၃ဒ္ဓ-ပုဒ်၌ ဝုဒ္ဓ, ၃ဒ္ဓ, ဟု သင်္ခတနှင့် ပါဂ်တ သဒ္ဒါ ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ နှစ်ချက်သင့်ဟု မှတ်ရမည်။ ဤအတူအထက်၊ ၎ဇဖ. ၁၀၇၊ တိုင်ခ်ျလ်းငင်း၊ ၇၀၅-ဝုဒ္ဓိ, ၁၀၇၇. ဝဒ္ဓ°တ ပုဒ်များ၌ လ်ိုးငင်း မှတ်လေ။ ။

၂၅၅။ ။ဝိလိတ္တရေဝ (တု) ဝလိနော,
(ကိသု-ဘ္ဘာနသဟာ-ဒယော)။ ။

(၂၅၅) တု၊ အံ့၊ ဝလိတ္တရေဝ၊ တွန့်သော အရေယိုသောသူသည်၊ ဝလိနော၊ ဝလိန မည်၏။ ဥဘ္ဘာန သဟာ ဒယော၊ ဥဘ္ဘာနသဟ သဒ္ဒါ အာစ၊ ဝလိန-အာဆုံးယိုသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ ကိသု၊ တို့၌ နှ၏။ ။

၂၅၆။ ။သိသော-ဘ္ဘမ၏ါနိ သိရော,
မုဒ္ဓါ (စ) မတ္ထကော (ဘဝေ)၊
ကောသော (တု) ကုန္ဓိလော ဝါလော,-
ဘ္ဘမ၏ရဟ မုဒ္ဓဇာ။ ။

(၂၅၆) သိသ, ဥဗ္ဗမဂ်ီ, သိရ,မုဒ္ဓ,မဏ္ဍက၊ ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ဦးခေါင်း၏ အမည်ဖြစ်၏။ သိရ,မုဒ္ဓ,မဏ္ဍက-တို့ကား၊ ပုလ္လိင်၊ အကြွင်းနပုန်းလိင်၊တု၊ အံ့၊ကေသ,ကုန္တလ,ဝါလ, ဥဗ္ဗမဂ်ရုဟ, မုဒ္ဓဇ၊ဤ၊ ၅-ပုဒ်, ကား၊ ဆံပင်၏ အမည်တည်း၊ ၁ ပုလ္လိင်။

၁-ကဉ္ဇ- သဒ္ဒါသည်လည်း၊ ၎င်းအနက်ဖွင့်ပင်ဟောဏ်။ အထက်အနေကဏ္ဍ၌၊ မလာသော၊ ၎င်း ကဉ္ဇ သဒ္ဒါ၏ အဏ္ဍဇဒ္ဓါရ မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထာ။ ။

ပဒုမေ အမတေ ကဉ္ဇံ,တိသု သော ဇလသိသဇေ၊
ပုမေ ကညော ကေသမ္မိ, ဝဏ္ဏတေ စတုရာနနေ။ ။

ကဉ္ဇံ၊ နပုန်းလိင် ကဉ္ဇသဒ္ဒါသည်၊ ပဒုမေ၊ကြာဖွဲ့လျှင်း၊ အမတေ၊ အမြိုက်ဖွဲ့လျှင်း၊ သိယာ-၏။ တိသု၊ သော-လိင်သုံးပါးတို့ဖြစ်သော၊ထိုကဉ္ဇ သဒ္ဒါသည်၊ဇလသိသဇေ၊ ရေ, ဦးခေါင်းဖွဲ့ဖြစ်သော ဝဏ္ဏ၌၊ သိယာ-၏။ ပုမေကညောတု၊ ပုလ္လိင်ဖြစ်သော ကဉ္ဇ သဒ္ဒါသည်ကား၊ ကေသမ္မိ- ဆံပင်ဖွဲ့လျှင်း၊ စတုရာနနေ- မြဟွာဖွဲ့လျှင်း၊ ဝဏ္ဏတေ၊ ဖြစ်၏။ ။

၂၅၇။ ။ဓမ္မိလ္လော (သံယတာ ကေသာ),
ကာက ပက္ခ္မော သိခဏ္ဍကော၊
ပါသော ဟတ္ထော (ကေသ စယေ),
(တာပသာနံ တဟိ) ဇဋာ။ ။

(၂၅၇) သံယတာ၊ ကောင်းစွာထုံးဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊ ကေသာ၊ ဆံတို့သည်၊ဓမ္မိလ္လော၊ဓမ္မိလ-မည်၏။ ''ဓမ္မိလ္ဟ၊ပြွတ်ပြွတ်ပြင်ပြင်-ဆင်ယင်သန့်ရှင်း၊ ဆံအတွင်းခွဲ၊ ထည့်သွင်းပန်းလှ၊ပြင်အပက၊ ဆွဲးချပုလဲးသွယ်၊ လွန် တင့်ကယ်အောင်၊ချယ်လယ် ဖွဲ့ထုံး အင်သော ဆံထုံး''ပုလ္လိင်။ ကာကပက္ခ, သိခဏ္ဍက၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ကြက်တောင် ကျီးတောင်စည်း၏ အမည်တည်း၊ ၁ ပုလ္လိင်။ပါသော၊ ပါသ သဒ္ဒါသည်လျှင်း၊ ဟတ္ထော၊ ဟတ္ထသည်လျှင်း၊ ကေသစယော၊ ဆံပင်အပေါင်းဖြစ်၏။ [ကေသ ပါသ, ကေသ ဟတ္ထ-စသည်ဖြင့်၊ ကေသ-သဒ္ဒါ၏ နောက်မှယှဉ်အင်ကုန်သော၊ ပါသ,ဟတ္ထ-သဒ္ဒါတို့သည်၊ ''ဆံပင်တို့၏ အပေါင်း'' ဟူသော အနက်ဖွဲ့ ဖြစ်ကုန်၏ ဟု၊မှတ်အပ်၏။] ပုလ္လိင်။ဇဋာ၊ဇဋ,သဒ္ဒါသည်၊ တာပသာနံ၊ ရသေ့တို့၏၊တဟိ'၊ထိုဆံပင်-အပေါင်း-ဟူသောအနက်ဖွဲ့၏။ ဇဋ,ကား ''ဆံကျစ်''၏ အမည်တည်း၊ ဋီကာ ။

၁-''တေ လလာဋေ ဘမရကာ၊ ကာကပက္ခော-သိခဏ္ဍကော''-ဟူသော၊ အမရ ကောသနှင့်အညီ၊အနက်-ယောဇနာမှ၊ ''နဖူးပြင်၌ ပိတုန်းကဲ့သို့ ရစ်ဝဲ၍နေသော ဆံယဉ်

ဆံရစ်ရှည်"ဟု၊ ယောဇနာ သင့်သည်ဟု၊ ငါတို့မှတ်ထင်မိပေ၏။ သို့သော် ရှေးမြန်မာ ဆရာတို့ကား"ကြက်တောင်စည်း" ဟုသာ၊ ယောဇနာကြသည်၊ဆင်ခြင်လေ။ ။

၂၅၈။ ။(ထိယံ) ဝေဏိ ပဝေဏိ (စ),
(အထော) ရူဠှာ သိခါ (သိယာ)၊
သိမ၎ော (တု မတော နာရိ-,
ကေသ မ၎ဿိ ပဒ္ဓကိ)။ ။

(၂၅၈) ဝေဏိ, ပဝေဏိ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ပြုပြု ပြင်ပြင်- ဆင်ယင် ကင်းလတ်-ရှည်ရှက်ခတ်အောင်၊ "လျှော့"ရေ့ရိုး ရေ့ရဲး ရစ်ပတ်၍ ထားအပ်သော၊ "ဆံပတ်"၏ အမည်ကည်း၊ထိယံ၊ ဤ၊ သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု၊ နှုတ်ထွက်လင်ခ်ို၏။ အထော၊ ပါး၊ရူဠှာ,သိခါ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊သိယာ၊ "ဦးစွန်းဖုတ်"၏ အမည်ဖြစ်၏။ နှုတ်ထွက်လင်၊ တု၊ အံ့၊ နာရိကေသ မ၎ဿိ၊ မိန်းမတို့၏ ဆံပတ် အလယ်ခ်ို၊ပဒ္ဓတိ၊ဖြောင့်ဖြောင့်သွားသော အရေးအကြောင်းကို၊သိမ၎ော၊ သိမ၎ အ မည်၏ ဟူ၍၊ မတော၊ သိအပ်၏။ ။

၂၅၉။ ။လောမံ တနုရုဟံ ရောမံ,
ပမ္ဘ ပခုမ-မကျိုဂ်၊
မဿု (ဝုတ္တံ ပုမ မုခေ),
ဘူ (တ္ဝိတ္ထိ) ဘမုကံ ဘမု။ ။

(၂၅၉) လောမ,တနုရုဟ,ရောမ၊ ဤ၊ ၃ ပုဒ်ကား၊ "အမွေး၏ အမည် တည်း၊ နုပုန်းလင်။ အကျိုဂ်၊မျက်တောင်မွေးသည်၊ပမ္ဘ၊ပမ္ဘ-လည်းမည်၏၊ ပခုမံ၊ ပခုမ, လည်းမည်၏၊ ပုမ မုခေ၊ ယောကျ်ား တို့၏ မျက်နှာခ်ို၊ အမွေးကို၊ မဿု၊ မဿု-"မုတ်ဆိတ်မွေး, နှုတ်ခန်းမွေး"မည်၏ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊၏ နုပုန်းလင်၊ ? တု၊အံ့၊ ဘူ,ဘမုက,ဘမု၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊မျက်ခုန်း မျက်မှောင်၏ ၂ အမည်တည်း၊ ဣတ္ထိ၊ ဘူ, သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလင် တည်း၊ အခ်ြင်း-နုပုန်းလင်။ ? ။

၁-ဤအဘိဓါနိခ်ို၊ ကြင်စွယ်မွေး- နှုတ်ခမ်းမွေးသက်သက်ဟော၊ ဒါ၌ ၊ ဒါ၌ ကာ၊ သဒ္ဒါများ မလာမယို၊ ၎င်းတို့ကို ဤဆိုလတ္တံ့သော နည်းဖြင့် မှတ်အပ်၏။ မုတ်ဆိတ်မွေး ဟော၊ ဒါစ္ဆ+ဒါစ္ဆကာ၊ ဟူသော ဒေသီ- ဟိန္ဒီ- ဘာသာ ပရိယာယ် နှစ်ပုဒ်သည် မာဂဓ သဒ္ဒပ္ပကတိနှင့်-ဘာသာအားလျော်စွာ ဒါ၌+ဒါ၌ကာ ဟု-ပကတိပုဒ်ဖြစ်လာ၍၊ နှုတ်ခမ်းမွေး ကြင်စွယ်မွေး အနက်ကိုဟောသည်၊ မဿု၊ သဒ္ဒါကား၊ ကေသ မဿုံ ဩဟာရေတွာ-စသည်မှာကဲ့သို့၊သာမညဗ္ဗဝါစကပုဒ်ဖြစ်၍၊မုတ်ဆိတ်-ကြင်စွယ်နှစ်မျိုးကို

ဟောနိုင်သည်၊ မုခံနိမ္မသု ဒါဋ္ဌိ၀ိတ် မသုဒါဋ္ဌိ၀ိကာ ဥဒ္ဓမ်ာ်ကို၊ ခရတ္ဝါဒါဋ္ဌိ်ဃန မသု၀ဏ္ဏံ။ ။စသည်မှာကဲ့သို့–နှစ်ပုဒ်လာယှိသောအရာမျိုးမှာ၊ ဂေါ၀ေလိ၀ဋ္ဌ၊ပုညာဘိဓာ၊ သမ္ဘာရ–နည်းမျိုးဖြင့်၊ **မသု**–သဒ္ဒါ၏,မုတ်ဆိတ်– ဒါဋ္ဌိ+ဒါဋ္ဌိ၀ိကာ–သဒ္ဒါ၀ိတ္ထိ၏,၊ ကြင်စွယ်မွေး–အနက်ကို မှတ်ယူရမည်။

၂–ဤအရာ၌ သင်္ခ်တ ဘာသာ, ပါကတ ဘာသာကျမ်းများနှင့် ဟိန္ဒီ,ဗင်္ဂါလီဘာသာများမှာ၊ မျက်ခုန်းမွေးဟု အဆိုယှိကြသည်။ ဤအဘိ၀ါန်ကျမ်းမှာလည်း၊ ဆက်စပ်သော စကားကိုထောက်လျှင်၊ ၎င်းတို့နှင့်အတူပင် ဆိုလိုရိပ်ယှိသည်၊ သို့သော် ၀ါတို့ပါဠိကျမ်းဂန်များ၌ (ဘမုက် ဥက္ခိပတိ ဘမုကဋ္ဌိနာ) စသည်ဖြင့်လာသောအရာများကို၊ ထောက်ထား၍,၊ အမွေးကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်သေး၊အမွေး၏, တည်ရာ (သသမ္ဘာရ) အသားဆိုင်ကိုလည်, အရာအားလျော်စွာ ဌာန။ ပစာရဋ္ဌ,အားဖြင့် ဟောနိုင် သေးသည်ပင်ဟု မှတ်ရမည်ဟု၊ မျက်ခုန်းမွေးအနက်ကား မုချတ္ထတည်း။ဏ္ဍာဒိ၀ုတ္တိ၌လည်း (ဘမတိ စလတိတိ ဘမု–နယနော ပတိ**ဋ္ဌာ**နံ) ဟု တိုက်ရိုက် အဆိုယှိသည်ပင်၊ ဤ၀ေါဟာရ၌၊ (မျက်ခုန်း) ဟု၊ နသတ် ဝိသ**ဋ္ဌ**နိနှင့်၊သတ်ပုံကျနမှန်ကန်စွာ ရေး**ကြ**ဒ်လ။ ။

၃–မျက်ခုန်းဟော ပရိယာယ်၊ လင်ပြရာ၌– သီဟိုဠ် နိဿယဟောင်းကြီး အမှာ အဆိုစကားနှင့်,ပါကတ အဘိ၀ါန်ကျမ်းများနှင့်အညီ (ဘမုက်) ဟု, နပုန်းလင်နှင့် ပြင်လိုက်ပေသည်၊ ပညာယှိများဆင်ခြင်ကြလေ။ အလုံးစုံစာများမှာကား (ဘမုကော) ဟု၊ ပ**ဿ**ိုင်နှင့် ချည်းသာယှိကြသည်။ (ဘမုကာ+စ**ဿ**ိကာ) သဒ္ဒါများလည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။ ။

၂၆၀။ ။ဗပ္ပေါ နေတ္တာဇလာ သဏ္ဌိ,
နေတ္တာ တာရာ ကဏ်ိနိကာ၊
၀ဒနံ (တု) မုခံ တုဏ္ဍံ,
၀ဏ္ဏ လပန မာနနံ။ ။

(၂၆၀) ဗပ္ပ, ၁ နေတ္တာဇလ,အာသု၊ ဤ၊ ၃–ပုဒ်ကား၊ "မျက်ရည်"၏, အမည်တည်း၊ ဗပ္ပ– သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်၊ အကြင်း နပုန်းလင်၊ နေတ္တတာရာ, ကဏ်ိနိကာ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ မျက်နှာ၀န်း၏,အမည်တည်း၊ ဏ္ဍိတ္ထိလင်၊တု၊ အံ့၊ ၀ဒန,မုခ,တုဏ္ဍ,၀ဏ္ဏ, လပန,အာနန၊ ဤ၊ ၆–ပုဒ်ကား၊ "ခံတွင်း (သို့မဟုတ်)မျက်နှာ"၏,အမည်တည်း။ ၂ နပုန်းလင်။ ?

၁–ဤ၌ ပဌမ (ဗ**ပ္ပ**) ပုဒ်မှာ၊ကဏ္ဍာ ဒုတိယ ကဏ္ဍာနှင့်, ၎င်းနောင် သြဠေ ပ**ဌ**မ ကဏ္ဍာ သဒ်သ**ဋ္ဌ**ေဘော်နှင့် (ခ**ပ္ပ**) ဟု ဋီကာကိုမှီ၍,၊ အလုံးစုံ မြန်မာစာတို့၌, ပါ**ဋ္ဌ**ျက်လျက်ယှိကြ၏,။ (ဗာ**ပ**) ဟူသော၊ သ**ခ်**ာပုဒ်မှ– ဖြစ်လာရကား၊ ပ**ပ**–ကို၊ ပ**ပ**ွ ပြန်သကဲ့သို့ "**ပ**ွသျဖး" ဟူသော ပါကတ ပကာသ သဒ္ဒါကျမ်းသုတ်ဖြင့်, ရှပ်ပြီးစီရင်၍,သြဠေ၊ တတိယ ကဏ္ဍာ (ဗ) နှင့်, ၎င်းနောင်သြဠေ ပဌမ ဒုတိယ ကဏ္ဍာ အသဒ်သ သံယုဂ်နှင့်, "**ဗ**ပ္ပ"ဟူ၍,သာ ပ**ဋ္ဌ**မ်ယှိစေရမည်။ ၎င်းအတိုင်းသာ သီဟိုဠ် ခရာစသော၊ လိပျန်ရများ၌**လ**ျှင်းယှိကြသည်။

ဤ၌ အဘိဓါန်ဋီကာ ဆရာသည် (ဝပြ) ဟူသော သင်္ခါတ ပုဒ်နှင့် (ဝါဖွ-ဗာဖွ) ဟူသော သင်္ခါတ ပုဒ်-၂-ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို၊ ဂါထာနံပါတ်။ ၁၁၃၄-ဝပ္ပ၊ပုဒ်၌ မကွဲးမပြား ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ဖွင့်ပြလျက် ယိုချေသည်။

ဌင်းဆရာဖွင့်ပြရာ၌ "နေတ္ထဇလ" "ဥသုမ" ၂-နက်ကား၊ ဝပြ-ဝပ္ပပုဒ်၏ အနက်မဟုတ်၊ ဝါဖွ-ဗာဖွ- ဗပ္ပ-ပုဒ်၏ အနက်သာ ဖြစ်ချေသည်။ ပညာယိုများ အထူးသတိပြုကြလေ။

အထက်အနေကတ္ထ-၌၊ မလာသော ဗပ္ပ-ပုဒ်၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန်၊

ဗပ္ပေါ တု-ဥသု မသုံ့သု။

ဗပ္ပေါ၊ ဗပ္ပ, သဒ္ဒါသည်၊ ဥသုမ-အသုံ့သု။ အပူဟူသော အနက်, မျက်ရည်ဟူသော အနက် တို့ဖြစ်၏။ (တု-ကား အနက်မဲ့) ကာတန္တြ ဥဏာဒိဝုတ္တိ (၁၁၆) နံပါတ် သုတ်ကိုလည်း ကြည့်လေ။ ။

၂-ထိုတွင် အထက်အနေကတ္ထ-၌၊ မလာသော "အာနုန" သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန် ဂါထာ-ဒွ။

အာနုနံ စဒနေ ဒ္ဓါရေ, ပဝေသာဒိ မုခေဝိစ၊

အာနုနံ၊ အာနုန-သဒ္ဒါသည်၊ ဝဒနေ-ခံတွင်း (သို့မဟုတ်)၊ မျက်နှာ၌လျှင်း၊ ဒ္ဓါရေ၊ တံခါး၌လျှင်း၊ ပဝေသာဒိ မုခေဝိစ၊ ဝင်ခြင်း စသည်၏ အဦးအစ၌လျှင်း၊ သိယာ၏။

၃-ယင်း၊ ၂-နက်တို့တွင် ခံတွင်းကား၊ မုချတည်း။

၂၆၁။ ။ဒ္ဓိဇော လပနဇော ဒန္တော,
ဒသနော ရဒနော ရဒေါ၊
ဒါဋ္ဌာ (တု ဒန္တဘေဒသ္မိं),
အပါဂေါ (တွက္ခ ကောဋိသု)။ ။

(၂၆၁) ဒ္ဓိဇ, လပနဇ, ဒန္တ, ဒသန, ရဒန, ရဒ၊ ဤ၊ ၆-ပုဒ်ကား၊ "သွား" ၏ အမည်တည်း၊ ပုလ္လင်။ တု၊ အံ့၊ ဒါဋ္ဌာ၊ ဒါဋ္ဌာ, သဒ္ဒါသည်၊ ၁ ဒန္တဘေဒ သ္မိं၊ "အစွယ်" ဟူသော "သွားအာဏုံ" ဖြစ်၏။ ဤ၌ ထိုလိုင်း၊ တု၊ အံ့။ အပါဂေါ၊ အပါဂ-သဒ္ဒါသည်၊ အကို ကောဋိသု၊ "မျက်လုံး၏ အစွန်း မျက်ထောင့်" ဟူသော အနက်တို့ဖြစ်၏။ ပုလ္လင်၊ ။

၁-ဤ၊ ဒါဋ္ဌာ သဒ္ဒါ-ဝက်နှင့်မြွေဟောက်၊ ဒါဋ္ဌ-သဒ္ဒါတို့သည်ကား၊ (ဒံ ဖြူ+ဒံ ဖြူ°နှ) ဟူသော သင်္ခါတ ဘာသာပုဒ်တို့မှ၊ ပါဂတ ဘာသာ သဒ္ဒါသုတ် (၂.၁၃၉) ဟော-ဖြင့် ဖိရင်၍, ဖြစ်လာသော ပုဒ်တို့တည်း။ ။

၂၆၂။ ။ဒန္တာ၀ရဏ-မောဋ္ဌော (စာ-),
(ပျ-) ဝရော ဒသနဿ ဒေါ၊
ဂဏ္ဍော ကာလောပေါ] သန္ဓိ-(ဏ္ဍိ),
ရုဇုကံ (တု-ဝရော အာဝေါ)၊ ။

(၂၆၂) ဒန္ဓာဝဝရဏ, ဩဠ, အာဝရ, ဒသနဿ်ဒ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ "နှုတ်ခမ်း"၏ အမည်တည်း။ ဒန္ဓာဝဝရဏ, သဒ္ဒါ နုပုန်းလင်၊ အကြင်း ပုလ္လင်၊ဂဏ္ဍ,ကပေါလ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊"ပါးပြင်-ပါးပြင်-ပါးပြင်" ၏ အမည်တည်း၊ ပုလ္လင်ဟု ၁ ကား၊ ပါးပြင်မှ အောက်၌ ဖြစ်သော၊ "ပါးစောင်း-ပါးပြင်-ပါးရိုး- (မေးရိုး)၏ အမည်တည်း။ ဣတ္ထိ၊ ဟု, သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလင်တည်း။ ၂ တု၊ ဆုံ၊ အာဝရော၊ နှုတ်ခမ်းမှ၊ အာဝေါ၊အောက် အာဘိုအာရပ်သည်၊စုဗုကံ၊ စုဗုက "မေး"မည်၏ (တနည်း) စုဗုကံ၊သည်၊ အာဝရော၊မှ၊အာဝေါ၌ဖြစ်၏။ နုပုန်းလင်။ ။

၁-ဤ၌"ဟနု,ဟနု" ဟု၊ဒီဃ,ရဿ၊ ၂-ချက်သင့်ဟုမှတ်လေ။ ။

၂-အမရဝိဝေကဋ္ဌိကာ၌ကား၊"အပ္ပကအားဖြင့်၊ ပုလ္လိင်လည်း ယိုသေး၏" ဟုဆို၏

၃-စိဗုကေ ဟတ္ထတလံ၌ပေတ္တာ နိသိန္နံ ပဿိ"သု" စသည်ဖြင့်၊ သူငယ်တယောက်၏ မေးထောက်လျက်ကြိုမ္ပြင်ကာ ထိုင်နေပုံကိုပြဆိုသော၊ သမ်တကျမ်းဝတ္ထုပုံပြင်တခု၌၊ ၎င်း "စုဗုက"သဒ္ဒါ၏ "မေးစေ့" ဟူသော အနက်သည် ထင်ရှား၏။ ဤဂါထာ- အပရဒ္ဓ အရာ၌၊ မြန်မာ နိဿယဟောင်းမှာ၊ပါဠိအနက်ချွတ်ပျက်လျက်ယိုသည်။ ။

သမ်တနှင့် ပါဂတ-ကျမ်းများ၌ကား၊ (စိဗုက) ဟု စ,လုံးမှာ လုံးကြီးတင်နှင့်၊ ပါဠိယို ကြသည်။

၂၆၃။ ။ဂလော (စ) ကဏ္ဍော ဂိဝါ (စ),
ကန္ဓရ (စ) သိရောဓရော၊
ကမ္ဗုဂိဝါ(တု ယာဂိဝါ,
သုဝဏ္ဏာ-လိဂ်သန္ဓိ)ဘာ၊
ဒါဂ်ိ)တာ တိယိလေခါယိ,
ကမ္ဗုဂိဝါ-ထဝါ မတာ)။ ။

(၂၆၃) ဂလ,ကဏ္ဍ,ဂိဝါ, ကန္ဓရ, သိရောဓရော၊ ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ "လည်ပင်း"၏ အမည်တည်း၊ ဂိဝါ-စသော ၃-ပုဒ် ဣတ္ထိလင်၊ အကြင်း ပုလ္လင်၊ ကု၊ ဆုံ၊ ယာဂိဝါ၊ အကြင်လည်ပင်းသည်၊ သုဝဏ္ဏာ- လိဂ် သန္ဓိ)ဘာ၊ ရွှေရောင်ပြည်လယ်နှင့်တူ၏။ သာ၊ထုံလည်ပင်းသည်၊ကမ္ဗုဂိဝါ၊ ကမ္ဗုဂိဝါမည်၏။ အထဝါ၊တနည်းသော်ကား၊တိယိလေခါယိ၊လည်ရေး သုံးဆင့်ရှိပြင့်၊ ဒါဂ်ိ)တာ၊ မှတ်ခံသော- လည်ပင်းကို၊ ကမ္ဗုဂိဝါ၊ ကမ္ဗုဂိဝါ.ဟူ၏၊ မတာ၊ သိခံ၏ ဣတ္ထိလင်။ ။

၂၆၄။ ။အံ့သော (-နိတ္ထိ) ဘုဇသိရော,
ခန္ဓော] (တာသဿ) ဇတ္တု (တံ)။
ဗာဟုမ္ဟလံ (တု) ကဏ္ဌော-(ဝေါ),
(တွေ.ဿ) ပဿ-(မနိတ္ထိယံ)။ ။

(၂၆၄) အံ့သ,ဘုဇသိရ,ခန္ဓ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊"ပခုံး"၏အမည်တည်း၊ အာနိတ္ထိ၊ အံ့သ-သန္ဓေါ ဣတ္ထိလိင် မဟုတ် ပုလ္လိင်,နပုန်းလိင်တည်း၊အာကြွင်း ပုလ္လိင်။တာသဿ၊ ထိုပခုံး၏အာစပ်သည်၊ဇတ္တု-ဇတ္တု"လည်ကုပ်"မည်၏။ တံ၊ ဟူသောရုပ်အာထူးဖြင့်၊ဇတ္တု- သန္ဓေါဏ်.နပုန်းလိင်-ဟု၊ပြု၏။ တု၊ အ့ံ၊ ဗာဟုမ္ဟလ,ကဏ္ဌ၊ ဤ၊ ၂ ပုဒ်ကား၊ ''လက်ကတိုးကြား-ချိုင်းမောင်းရင်း'' ၏အမည်တည်း။ အာစဉ်အာတိုင်း နပုန်းလိင်- ပုလ္လိင်။ ^ တု၊ အ့ံ။ အသ၊ ထိုလက်ကတိုးကြား ချိုင်း၏အဝေ၊ အောက်အာဘွဲ့ အရပ်သည်၊ပဿံ၊ ပဿ- ''နံပါး- နံဘေး''မည်၏။ အာနိတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိလိင်မှ တပါးသော လိင်၊ ၂- ပါးခို၊ ဖြစ်၏။ ။

၁-(ပဂ္ဂ) ပုဒ်လည်း ၎င်းအမည်ပင်။

၂၆၅၊ ။ဗာဟု ဘုဇော (ဒ္ဒိသု) ဗာဟာ,
ဟတ္ထော (တု) ကရ.ပါဏယော၊
မဏိဗန္ဓော (ပကောဋ္ဌ.ဏ္ဍော)
ကုပ္ပရော (တု ကဟေါဏျ-(ထ)။ ။
(မဏိဗန္ဓကနိဋ္ဌာနံ ပါဏိသ) ကရဘော(ဏ္ဍံ)

(၂၆၅) ဗာဟု, ဘုဇ, ဗာဟာ၊ ဤ၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ ''လက်မောင်း, လက်ရုံး''၏အမည်တည်း၊ ဒ္ဒိသု၊ ဗာဟု- ဘုဇ သန္ဓေါနှစ်ခု ဣတ္ထိလိင်- ပုလ္လိင်၊ ၂-ပါးတို့ခို၊ ဖြစ်၏။ ဗာဟာ,သန္ဓေါ ဣတ္ထိလိင်။ တု၊ အ့ံ၊ ဟတ္ထ,ကရ, ပါဏိ၊ ဤ၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ ''လက်''၏ အမည်တည်း၊ ^ ပုလ္လိင်။ ပကောဋ္ဌဏ္ဍော၊ လက်ဖျံ ၂ ၏ အာဆုံးတည်း၊ မဏိဗန္ဓော၊ မဏိဗန္ဓ- ''လက်ကောက်ဝတ်''မည်၏။ ၊တု၊အ့ံ၊ကုပ္ပရ,ကဟေါဏိ၊ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား ''တဘောင်ဆစ်''၏အမည်တည်း၊ ပုလ္လိင်း ^ ပါဏိသ၊ အပေါင်းဖြစ် သော လက်၏ အစိတ်သမ္ဘန္ဓဖြစ်ကုန်သော၊ ပဏိဗန္ဓကနိဋ္ဌာနံ၊ လက် ကောက်ဝတ်နှင့် လက်သန်း- ၂-ခုတို့၏ အဏ္ဍရုံ၊ အကြားအာလယသည်၊ ကရဘော၊ကရဘ-''လက်ဝါးစောင်း''မည်၏။ ပုလ္လိင်၊

၁–တတောင်ဆစ်မှ အထက်ကို"ဗာဟု,"အောက်ကို"ဟဏ္ဍ"–မ်ည်၏ဟုမှတ်။
၂–တတောင်ဆစ်မှ အောက်လက်ကောက်ဝတ်အထိ"လက်ဖ"ဟုမှတ်။
၃–ဤ၊ ၂–ပုဒ်တွင် ပဌမပုဒ်၌၊ သံ+ပါ၊ ကျမ်းများနှင့် အညီ (ကု)ပ္ပရ–ဟု၊ကမ္မာ တချောင်းဝင်။ ဒုတိယ၌၊ က(ဖေါ)ဏိ၊ ဟု၊ (ဖ)ဦးထုပ်နှင့်၊ ပါ၍မှန် ယှိစေရမည်။ ။

၂၆၆။ ။ကရသာခါ.ဂ်ိသိ (တာတု,
ပဠာ–)ဂ်ိဠော (စ) တဠုနိ။
မဏ္ဍိမာ–နာမိကာ (စာပိ),
ကနိဋ္ဌာ–(တိ ကမာ သိယုံ)။ ။

(၂၆၆) ကရသာခါ,အင်ုလိ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ "လက်ချောင်း"တို့၏ အမည်တည်း။ တု၊အုံ့၊ တာပဠ၊ ထိုလက်၊ ၅–ချောင်းတို့သည်၊ အင်ုဠ၊ "လက်မ"၊ တဠုနိ၊ "လက်ပြုံ"၊ မဏ္ဍိမာ၊ "လက်လယ်" အနာမိကာ၊ အမည်သီးခြားမယှိသော"လက်သူကြွယ်၊"ကနိဋ္ဌာ၊ "လက်သန်း၊"ဏတို၊ ဤသို့၊ကမာ၊ အစဉ်အတိုင်း၊ သိယုံ၊ နှ ၏။အင်ုဠ–သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်။အကြွင်း ဏထို့လိုင်။ ။

၂၆၇။ ။ပဒေသော တာလ ဂေါကဏ္ဏာ,
ဝိဒတ္ထိ–(ထ္ထိ ကမာတတော)၊
(တဠုဏ္ဏာ.ဒိယုတော–ဂ်ိဠ္ဌ,),
ပသတော (ပါဏိ ကုဋ္ဌိတော)။ ။

(၂၆၇) တဠုဏ္ဏာ.ဒိယူတော၊ လက်ပြုံးစသောလက်၊ ၄–ချောင်းတို့နှင့် ယှဉ်သော၊အင်ုဠ၊ လက်မကို၊ တတော၊ ဖြန့်အပ်သည် ယှိသော်၊ ကမာ၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ပဒေသ၊ လက်ညိုးထွာ, တာလ၊ လက်လယ်ထွာ,၊ ဂေါကဏ္ဏာ၊ လက်သူ ကြွယ်ထွာ,ဝိဒတ္ထိ၊ လက်သန်းထွာမည်၏.' ဏထ္ထ ိ၊ ဝိဒတ္ထိ,သဒ္ဒါ ဏထ္ထိလိုင်တည်း။အကြွင်းပုလ္လ ိင်။ကုဋ္ဌိတော၊ တွန့် အပ်-ကောက်အပ်-ကွေးအပ်သော၊ ပါဏိ၊ လက်သည်၊ ပသတော၊ ပသတ– "တလဖက်–တလက်ဆွမ်း"မည်၏.။ပုလ္ဟ ိင်။ ။

၂၆၈။ ။ရတာနံ ကုက္ကုဟာဏော–(ထ),
(ပုမေ) ကရပုဒ္ဒ–ဠလိ၊
ကရဇော (တု) နခေါ–(နိဏ္ဍ ိ),
ခဒ္ဒကော ပုဗ္ဗ (စ ဗ္ဗိသု)။ ။

(၂၆၇) ရတနာ ကုဋ္ဌာ, ၁ ဟာဏ္ဍ၊ ၍၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ "အတောင်၊ ၂-ထွာ၊-တတောင်"၏ အမည်တည်း၊ ဟာဏ္ဍ- သန္ဓေ၊ ပုဏ္ဍိုင်၊ အကြောင်း နှုပုန်းလိုင်။အာထ၊ ပါး၊ ကရဝုဋ, အဋ္ဌလိ၊ ၍၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "လက်အုပ်-လက်ခုပ်"၏ အမည်တည်း၊ ပုမေ၊ ၍၊ သန္ဓေ၊ ၂-ခု၊ ပုလ္လင်ခြေဖြစ်၏၊ ၂ တု၊ အုံ့၊ကရဇ,နခ။ ၍၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "လက်သည်း"၏ အမည်တည်း။ ၃ အနိဏ္ဍ၊နခ-သန္ဓေ ဏ္ဍိုလိုင်မဟုတ်၊ ကရဇ၊သန္ဓေ၊ပုလ္လင်။ခဋ္ဌက,မုဋ္ဌိ၊ ၍- ၂-ပုဒ်ကား၊ "လက်သည်းဆုပ်" ၏ အမည်တည်း။ ဒွေ၊သု၊ မုဋ္ဌိ သန္ဓေ၊ တို့ခြိ၊၏၊။ခဋ္ဌက-သန္ဓေ၊-ပုဏ္ဍိုင်။ ။

၁-ဤပုဒ်၌၊ အစ၊ က-မှာ၊ ဋ္ဌ- ကာရယောဂ နှင့် "ကိဏ္ဏ" ဟု၊ သင်ခံတကျမ်းများ၌ ပါ၏ယျိ၏၊ဂင်းသန္ဓေ၏၊အတ္ထုဒ္ဒေ၊ရ၊ရစနာ ဂါထာ၌။ ။(ကိဏ္ဏ)ကုဏ္ဏ-ဝိဒတ္ထိဟတ္ထေသု၊ ပကောဌ္ဌေစ ဘဝေ၌သု။ ။(အနက်မခက်) စ- ဖြင့် တိလိင်ဝိက (ကိဏ္ဏ) ကုဏ္ဏ သန္ဓေ၏၊ ကုဏ္ဍိတတ္ထကို သဗ္ဗိဟိလေ။ ။

၂-ဤ၌၊ ပုမေ- ကိုထောက်၍ "ကရပုဋ-ဇ္ဇလိ" ဟု၊ သမာသ် နှင့်၊ ပါ၏ယျိစေ။ "ကရပုဋော-ဇ္ဇလိ"ဟု၊ ဝါကျနှင့်၊ပါ၏ မယျိစေလင့်။ ။

၃-နခရ,ပုနဏ္ဍ ဝ,ကရရုဟ,ကရကဏ္ဌက,ကရသူက- စသော သန္ဓေ၊များလည်း၊ ၎င်း ဟော ပရိယာယ်များပင်။ ။

၂၆၉။ ။ဗျာမော (သဟ ကာ-ရ ဗာဟူ,
ဒွေ ပဿ ဒွယ ဝိတ္ထတာ)၊
(ဥဒ္ဓ-ံ ကဲ့ တာဘုဇေ ပေါသ-,
ပ္ပမာဏော) ပေါ၊ရိသံ (တိသု)၊ ။

(၂၆၉) သဟကာ-ရ၊ လက်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဿ- ဒွယ ဝိတ္ထတာ၊ နံပါး၊ ၂-ဘက်၌၊ ဆန့်တန်းအပ်ကုန်သော၊ ဒွေ ဗာဟူ၊ လက်မောင်း၊ ၂-ခုတို့သည်၊ ဗျာမော၊ ဗျာမ- "အလံ" မည်ကုန်၏။ ပုလ္လင်။ ပေါ၊ရိသံ၊ပေါ၊ရိသ-သန္ဓေ၊သည်၊ ဥဒ္ဓ-ံ ကဲ့ တာဘုဇေ၊အထက်သို့ ဆန့်တန်း အပ်သော လက်မောင်း-လက်ရုံးယျိသော၊ ပေါသပ္ပမာဏော၊ယောကျ်း တို့၏၊ "တသူ-လက်ခုပ် တတောင်"-ယျိသော အတိုင်းအရှည်၌၊ ဖြစ်၏၊ တိသု-ပေါ၊ရိသ,သန္ဓေ၊ တို့၌၊ ၏၊ ။

၂၇၀။ ။ဥဇော (စ) ဟဒယံ (စာ-ထ),
ထနော ကုစ ပယောဓရော၊
ရုရုကံ (တု ထန-ဋ္ဌိ),
ဝိဋ္ဌံ (တု) ဝိဋ္ဌိ (နာ-ရိယံ)။ ။

(၂၇၀) ဥရ,ဟဒယ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "ရင်ပတ်"၏ အမည်တည်း။ အစဉ်အတိုင်း ပုလ္လင် နုပုန်းလိုင်။ အထ၊ ပါး၊ ထနှ, ကုစ, ပယောဓရ၊ ဤ၊"အသားမြတ်-နို့"၏ အမည်တည်း။ ပုလ္လင်၊ တု၊ အုံ့၊ ရူရုကံ၊ ရူရုက-သဒ္ဒါသည်၊ ထနဂ္ဂဿ်ံ၊ "အသားမြတ်ဟူး- နို့သီး" ဟူသော အနက်ခို့ ဖြစ်၏။ နုပုန်းလိုင်။ တု၊ အုံ့၊ ဝိဒ္ဒ,ဝိဒ္ဒ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊"ကျောက်ကုန်း, ကျော"၏ အမည်တည်း၊ နာဂရိယံ၊ ဝိဒ္ဒ.သဒ္ဒါ၊ ခို၊ ၏။ ဝိဒ္ဒ. သဒ္ဒါ. နုပုန်းလိုင်။

၁-"ကုစဂ္ဂ"၊"ထနဝေဏ္ဍ"ပုဒ်များလည်း၊နို့ အညွှာတံအဖျား နို့သီးဟောတို့ပင်။

၂၇၁။ ။မဏ္ဍော-(နိုဏ္ဍို) ဝိလဂ္ဂေါ (ဂ),
မဏ္ဍိမံ]ကုန္ဓိ (တုဒ္ဓိသ)၊
ဂဟာဏီ-(ဣ-) ဒရံ]ဂဏ္ဍော,
ကောဠော-(ဏ္ဍော ကုန္ဓိယမ္ပဝေ)။ ။

(၂၇၁) မဏ္ဍ,ဝိလဂ္ဂ,မဏ္ဍိမ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ "ခါး"၏ အမည်တည်း၊ အနိုဏ္ဍိ၊မဏ္ဍ,သဒ္ဒါ ဣဏ္ဍိလိုင်မဟုတ်၊ အကြွင်းအစဉ်အတိုင်း၊ ပုလ္လင် နုပုန်းလိုင်၊ တု၊ အုံ့၊ ကုန္ဓိ,ဂဟာဏီ,ဥဒရ ၁ ဤ၊ ၃- ပုဒ်ကား "ဝမ်းဗိုက်" ၏ အမည်တည်း၊ ဒွိသ၊ ကုန္ဓိသဒ္ဒါ။ တို့ခို့ ဖြစ်၏။ ဣဏ္ဍ၊ ဂဟာဏီ. သဒ္ဒါ ဣဏ္ဍိလိုင်တည်း၊ ဥဒရ.သဒ္ဒါ, နုပုန်းလိုင်။ ဂဏ္ဍော၊ ဂဏ္ဍ. သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ ကောဠော၊ ကောဠ. သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ အဏ္ဏောကုန္ဓိယံ၊ "ဝမ်း၏ အတွင်း" ဟူသောအနက်ခို့၊ ဝ၊ အမိဝမ်းတွင်းခို့ တည်နေသော ပဋိသန္ဓေ သတ္တဝါဟူသောအနက်ခို့၊ ၂ ဘဝေ၏ ပုလ္လင်။ ။

၁-ဤအရာခို့၊"ဝိစဏ္ဍ,ဇဋ္ဌရ,တုန္ဒ"-သဒ္ဒါတို့ကိုလည်း၊ဥပလက္ခဏ နိဒဿန နည်းမျိုးဖြင့် ယူလေဦး၊ ထိုတွင်၊ အထက်အနေကတ္ထခို့၊ မလာသော ဇဋ္ဌရ.သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ

မှတ်ရန်၊ ရစနာ ဂါထာ.ခို့။ ।

ဇဋ္ဌရော ကုန္ဓိယံ- နိတ္ထိ,ဝုဒ္ဓေစ ကဋ္ဌိနေ တိသု၊

အနိတ္ထိ ဇဋ္ဌရော၊ ဣဏ္ဍိလိုင်မဟုတ်သော ဇဋ္ဌရ၊ သဒ္ဒါသည်၊ကုန္ဓိယံ၊ ဝမ်းဗိုက်ဟူသော အနက်ခို့ဖြစ်၏။ တိသု ဇဋ္ဌရော၊ လိုင်၊ ၃-ပါးတို့- ဇဋ္ဌရ.သဒ္ဒါသည်၊ ဝုဒ္ဓေစ၊ ကြီးပွါးခြင်းခို့လည်းကောင်း၊ကဋ္ဌိနေ၊ မြိုးဖြိုခိုင်ခံ့ခြင်းခို့ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်၏။ ။

၂-အထက်ဂါထာ နံပါတ်၊ ဂ၆၂-ဇ၄၄-တို့နှင့်ညီလေ။ဤအဘိဓါန်ကျမ်းခို့မလာသော (ဘူဏ+ဘုဏ္ဏ)-သဒ္ဒါများလည်း၊ ၎င်း ဂန္ဓ ပရိယာယ်ပင်။ ယင်း (ဘူဏ) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ. ရစနာ ဂါထာမှာ။ (ထိဂန္ဓေ ဗာလကေ ဘူဏော) ဘူဏော၊သို့၊ ထိ ဂန္ဓေ၊ မာတု ဂါမတို့၏ ပဋိသန္ဓေခို့ရင်း၊ ဗာလကော၊ သူငယ်ခို့ရင်း ဖြစ်၏။ ။

၂၇၂။ "ဇယာနံ (တု) ဒိတမ္ပေါ (စ),
ဘောယိ (စ)ကဒို (နာဒိယံ)"။

(၂၇၂) တု၊ အံ့။ "ဇယာနု, ဒိတမ္ပ, ဘောဏိ, ကဒို၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ "ခါး" ၏ အမည်တည်း။ ၁ နာဒိယံ၊ ဘောဏိ, ကဒို၊ ၂-ခု၊ ဒုတိယာ ဗဟုဝုစ်ခု ဖြစ်၏။ အကြွင်း အစဉ်အတိုင်း-နုပုနိုးလိုင်-ပုလ္လိင်၊ ။

၁-အမရကောသာ အဘိဓါန်ကား၊ "ကဋု, သောဏိ လေကာ၊ ခါးခေါင်။ ကဋု, သောဏိ, ကကုဒ္ဓတိ-ခါး"- ဤကား ဗျာဖျာသုခါ ဦးကာနှင့် အမရ ဝိဓေကဋီကာ ဆရာတို့နည်း။ ဗိန္ဓာမဏိ ဦးကာနှင့် ပဂ်ါလိဒီပိသဟယဟောင်္ဂကား၊ ၎င်း၊ ၅-ပုဒ်လုံး၊ ခါး ဟော၊ ပဒီယာယ် ချည်း ဟု၊ အဆိုပြု၏။ ဖိန်းပတ္တိ၏-ခါး ၏ ရှေ့အဘို့အရပ်သည်၊ ဇယဲနု၊ နောက်အဘို့ အရပ်သည်၊ ဒိတမ္ပ-မည်၏ ဟု၊ ၎င်း အမရကောသာ၌အဆိုပြု သည်၊ ဤသို့-မာဂဓအဘိဓါန်နှင့်၊ သဓိတ အဘိဓါန်တို့ ခြားနားပုံကို သိလေ။ ။

ထိုတွင် အတက်အနေကဏ္ဍ၌ ပလာဌသော ဇယဲနုသဒ္ဒါ၏၊ အဆုံးခွါရုမ္ပတ်ရန်၊ ရစနာ ဂါထာ. ၌။

သောဏိယာ ပုရဘာဂမှ, သောဏိယံ ဇယံ ဘဝေ။ "ဇယံ၊ ဇယဲ, သဒ္ဒါသည်၊ သောဏိယာ၊ ဖိန်းပတ္တိ၏၊ ခါး၏၊ ပုရဘာဂမှ၊ ရှေ့အဘို့၌လျှင်၊ သောဏိယံ၊ ခါး-ဖြစ်လျှင်၊ တဝေ၊ ၏။ ။

၂၇၃။ "အာဂ်ဇာတံ ရဟာသဂ်,
ဝဏ္ဏဂုယ္ဟ (စ) ဟေမဟာနံ၊
နိဒ္ဓန်ဘံ (စ) ဝရဂ်ီ (စ),
ဗိမ (စ) ဗလ-(ဟေဝ)၊
လိဂ်-]မဏ္ဍ (တု) ကောသော (စ),
ယောနိ (တ္ထ) ဏ္ဍိ ပုမေ) ဘာ"။ ။

(၂၇၃) အာဂ်ဇာတ, ရဟာသဂ်, ဝဏ္ဏဂုယ္ဟ, ဟေမဟာ, နိဒ္ဓန်ဘ, ဝရဂ်ီ ဗိမ, ဗလ, လိဂ်၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ခါးမ-ယောဝတ္ထုများ၏ "နိဒါန်-အာဂ်ဇာတ်" ၏ အမည်တည်း။ ၁ တု၊ အံ့၊ အခဏ္ဍ, ကောသ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "ဌေးစေ့" ၏ အမည်တည်း။ (သို့မဟုတ်) "ပုရိသ-နိဒါန်-အာဂ်ဇာတ်" အမည်တည်း။ တု၊ အံ့၊ ယောနိ, ဘာ၊ ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ "ဗိန်းမ- နိဒါန် အာဂ်ဇာတ်" ၏ အမည်တည်း။ ကုဒ္ဒိုပုမေ၊ ယောနိသဒ္ဒါ-ကုဒ္ဒိလိင်၊ ပုလ္လိင်၊ ၂ ပါးနှင့်ဖြစ်၏။ ဟောသ-သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်၊ အကြွင်း နုပုနိုးလိင်။ ။

၁-ကောမိန, ဟိရိကောမိန, ဥပဓ-စသည်ဝှိုလည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်တည်း။ ။

၂၇၄။ ။အာသုဗိ သန္ဓဝေါ သုက္ကံ,
ပါယု (တုမ္ဗုဂိုသေ) ဂုဒံ၊
(ဝါဝုမေ) ဂုထ ကာရိသ,-
ဝစ္ဆာနိ (စ) မလံ ဆကံ။ ။

(၂၇၄) အာသုဗိ,သန္ဓဝ, သုက္ကာ၊ ၅၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ "သုက်သွေး"၏ အမည်တည်း၊သုက္ကာ,သဒ္ဒါ နုပုနိုးလင်း၊အကြင်း ပုလ္လင်း၊တု၊ အံ့၊ပါယု,ဂုဒ၊ ၅၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "ဝစ္ဆမဂ်-ဘင်ဝ"၏ အမည်တည်း၊ ပုဂိုသော၊ပါယု,သဒ္ဒါ ပုလ္လင်ခ္ဍ၊ဖြစ်၏၊ဂုဒ-သဒ္ဒါနုပုနိုးလင်း။ဂုထ,ကာရိသ,ဝစ္ဆ,မလ,ဆက,။ ။

၂၇၅။ ။ဥစ္ဆာဂေ ဓိဋ္ဌ-မုက္ကာဂေ,
ပဿာဝေါ မုတ္တ-(မုဠ္ဆတော)၊
ပုတိမုတ္တံ (စ ဂေါမုတ္တေ),
(သသဒိနံ) ဆကနံ (မလေ)။ ။

(၂၇၅) ဥစ္ဆာဂ,ဓိဋ္ဌ,ဥက္ကာဂ၊ ၅၊ ၈-ပုဒ်ကား၊ "ကျင်ကြိုး" ၏ အမည်တည်း၊ ဝါ- ရေမ၊ ဂုထ- စသောသဒ္ဒါ၊ ၃- ခုဝိကပ်အားဖြင့် ပုလ္လင်ခ္ဍ ဖြစ်၏၊ နုပုနိုးလင်းလည်းယှဉ်၏၊ ဥစ္ဆာဂ, ဥက္ကာဂ- သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု ပုလ္လင်၊ အာကြင်းနုပုနိုးလင်း၊ပဿာဝ,မုတ္တ၊ ၅၊ ၂-ပုဒ်ကို၊ ဥစ္ဆတော၊"ကျင်ယိ"၏ အမည်ဟူ၍-ဆိုအပ်၏၊ အာစဋ္ဌအာကိုင်း- ပုလ္လင်- နုပုနိုးလင်း။ ပုတိမုတ္တံ၊ ပုဘိမုတ္တ-သဒ္ဒါသည်၊ဂေါမုတ္တေ၊ "နွားကျင်ယိ"ခ္ဍ၊ဖြစ်၏၊ နုပုနိုးလင်း။ ဆကနံ၊ ဆကန-သဒ္ဒါသည်၊ အာဆာ. ဒိနံ၊ ဖြင်း စသည်တို့၏၊ မလေ၊ "အညစ်အကြေး-ရေး"စသည်ခ္ဍ၊ဖြစ်၏။နုပုနိုးလင်း။ ။

၂၇၆။ ။(ဒ္ဒိသ-ဓောနာဘိယာ) ဝတ္ထိ,
ဥဿိတ-ကာ(ဟု-ဘောပုမေ)၊
ဥဒ္ဓုသော သတ္ထိတံ [ဥဒ္ဓ,
ပဒ္ဓ(ံတု) ဓာဝေ ဓမ္ဘ၊ (စ)။ ။

(၂၇၆) နာဘိယာ၊ရုက်၏၊ ဝါ၊ပု၊အာ၊ရေ၊ အောက်အာတို့အာရုံသို့၊ ဝတ္ထိ၊ ဝတ္ထိ-ဆီးစပ-ဆီးအိမ်-ဆီးဘောင်း "မည်၏။ ဒ္ဒိသ၊ ဝတ္ထိ- သဒ္ဒါ၊ တို့ခ္ဍ၊ ဒိ၊ တု၊ အံ့၊ ဥဿိတ, အာကာ၊ ၅၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "ရင်ကွင်-ခါးရိုက်" ၏ အမည်တည်း၊ဥဟော၊ ၅သဒ္ဒါ၊ ၂-ခုတို့သည်၊ ပုမေ-ခ္ဍ၊ နိ၏။ ဥဒ္ဓု, သတ္ထိ၊ ၅ ၂-ပုဒ်ကား၊"ပေါင်"၏ အမည်တည်း။သော၊ ဥဒ္ဓုသဒ္ဒါ၊ ပုလ္လင်

တည်း။ တံ သတ္တိဿ၊ ဒ္ဒါ နုဝုနိုးလိုင်တည်း။ တ္ဝ၊ ဆုံ၊ ဥ်ရှုပမ္ဘုံ၊ ပေါ်အာစပ်၊ ပေါ်ဝ အာဇစ်သည်၊ ဇာဏ္ဏ၊ ဇာဏ္ဏမည်၏ ၊ဇဏ္ဏ၊ ၊ဇဏ္ဏ၊-လည်းမည်၏ ။ "ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား ဒုးဆစ်၏ အမည်တည်း။" နုပုနိုးလိုင်၊ ၂

၁-ဤတွင်၊"ဥ"ကား၊ ဘိက္ခု, ဇန္တု- စသောပုဒ်များကဲ့သို့၊ ဥကာရန် ပုလ္လိင်သာ။ သဗ္ဗညု, သယမ္ဘု,-စသောပုဒ်များကဲ့သို့၊ ဥကာရန်-ပုလ္လိင်ဟု၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့၊ အလွဲးမမှတ်ထင်လေလင့်၊ သဒ်တကျမ်းကြီးများမှာ၊ ဥကာရန် နှင့် ဆုည်းသာ ယှိသည်။ "သတ္ထု"ပုဒ်ကို သဒ်တ-ပါကတကျမ်း,ကာတန္တြကျမ်း, ဋ္ဌပသဒ္ဒါကျမ်းများ၌၊"နုပုနိုးလိုင်" ဟု၊ဆိုခ၏ ။ သို့ဖြစ်၍,ယခင်ကျမ်းများနှင့်အညီ "ဥဌသော သတ္ထု တံ ဥ"-ဟု၊ပါဠိမှန် ယှိစေရမည်။ (သတ္ထုက)ပုဒ်လည်း၊ ၎င်း ပရိယာယ်ပင်။

၂-ဇယော,ပသတော၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ အသားလုံး, အသားဝ, အသားဇု, မြင်းခေါင်း-ဟော၊ဤကျမ်းဌမလာ။ ။

၂၇၇။ ၊ဂေါ်ပ္ပကော ပါဒ ဂဏ္ဍီ. (ဒု),
(ပုမေတု) ပဏ္ဍိ ပါသဏိ၊
ပါဒဋ္ဌ ပပဒေါ [ပါဒေါ;
(တု) ပဒေါ ဂရုဏ် (စ ၀ါ)။ ။

(၂၇၇) ဂေါ်ပ္ပက,ပါဒဂဏ္ဍီ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "ခြေဖျက်- ခြေမျက်စိ"၏ အမည်တည်း။ အခဏ္ဍအာတိုင်းပုလ္လိင်,ဗဟုတ္တိလိင်။တု၊ဆုံ၊ပဏ္ဍိ, ပါသဏိ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "ခြေ (ဖရေ့ဘင့်) ဖနောင့်"၏ အမည်တည်း။ ပုမေ၊ဤ၊ သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု ပုလ္လိင်ဖြစ်၏ ။ ပါဒဋ္ဌ,ပပဒ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ "ခြေဖျား"၏ အမည်တည်း။ အခဏ္ဍအာတိုင်း နုပုနိုးလိုင်,ပုလ္လိင်။ တု၊ ဆုံ၊ ပါဒ,ပဒ,စရဏ၊ ဤ၊၃- ပုဒ်ကား၊ "ခြေထောက်"၏ အမည်တည်း၊ ၀ါ၊ စရဏ,သဒ္ဒါ ၀ိကပ်အားပြင့်၊ နုပုနိုးလိုင် (သ္ဝိမဟုတ်) နုပုနိုးလိုင်,ပုလ္လိင်၊ ၂-ပါးရှိပြီးဖြစ်၏ ။အကြင်း ပုလ္လိင်။ ။

၁-ဤ၌၊အဗရကောသ,ကိုဝိ၏ သာ (ပုမေ) ဟုဆိုသည်၊ပါဠိ,ပါကတနှင့် အခြားသဒ်တကျမ်းများ၌ကား၊ဗဟုတ္တိလိင်ဟုလည်း အသိယှိသေး၏ ။ (ပါဠိ၌) ဟူသော သဒ်တ တပုဒ်တည်းကို၊ ပဏ္ဍိ၊ ပါသဏိ-ဟု ပဝကစ္ဆဒ်ပုဒ်ပြုလုပ်ပြန်ဆိုသည်၊ ။

ပဏ္ဍိကာ, ပဏ္ဍိယာ- ပုဒ်များလည်း ၎င်းဟော ပရိယာယ်ပင်။ ။

(၂၇၈)။ ။ဒုဝိ (တ္ထ-) ဝယ ၀ေါ -(ဝုဗ္ဗော),
ဖါသုလိကာ (တု) ဖါသုကာ၊
(ပဋ္ဌာ)ကော) ဒုဗ္ဗိဓာတ္ထ -(ဣတိ),
(ဂ၊ဝ,ဒ,ဗ,ဗ)ထု) ဒုက္ခကောဒ ။

(၂၇၇) တ၊အံ့၊ အာဂ်,အဝယဝ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကို၊ ရကြောာ၊ "ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်"၏အမည်ဟုဆိုအပ်၏။ အခစ္ဆိအာတိုင်း၊ နုပုန်းလိုင်,ပုလ္လင်။တ၊ အံ့၊ဖါသုလိကာ,ဖ ါသုကာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ 'နံရိုး"၏ အမည်တည်း၊ ဏ္ဍိုလိုင်။ ။အဋ္ဌ,ခါတ၊ ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ "အာရိုး"၏ အမည်တည်း၊ ပဏ္ဍာ၊ကာ၊အာဋ္ဌိသဒ္ဒါနုပုန်းလိုင်ဒွန्ဖြစ်၏။ ဏ္ဍိုခါ,ခါတ,သဒ္ဒါ ဏ္ဍိုလိုင်တည်း။ တ၊အံ့၊ဂလန္ဓဋ္ဌိ၊လည်ပင်း၏ အဆုံး အာရိုးသည်၊ အကွေကော၊ အကွက- "ညှင်ရိုး-မြှောရိုး"မည်၏။ ၁ ပုလ္လင်။ ။

၁-ဤ အကွက သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို၊ ရှေးအခါက- မ-အကွရာ၊ ရရစ်ဟယိုးဖြင့်၊ "မ္ဗ၁ရိုး"-ဟု ခေါ်ဝေါ်ရေးသားကြသည်။"စွယ်ချောင်းရိုးမြှပ်၊ သင်းကျပ်နမ္ဗား"- နဝဒေး ကြီးဆို-ရတ္တ။

၂၇၈။ ။ကပ္ပရော (တ) ကပါလံ (ဝ),
ကဏ္ဏာ (တ) မဟာသိ၊ရာ၊
(ပုမေ) နဟာ၊ရု (စ) သိ၊ရာ,
ခမန္ဓံ(ထ] ရသ၊ဂ္ဂသာ။ ။

(၂၇၈) တ၊ အံ့၊ ကပ္ပရ,ကပါလ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဦးခေါင်းခွံ၏ အမည်တည်း၊ ဝ ါ၊ ကပါလ, သဒ္ဒါ ဝိကပ်အား၊ဖြင့် နုပုန်းလိုင်, ပုလ္လိုင်တည်း၊ ကပ္ပရသဒ္ဒါ- ပုလ္လိုင်။ တ၊ အံ့၊ မဟာသိ၊ရာ၊ အကြောမသည်၊ ကဏ္ဏာ၊ ကဏ္ဏာ၊,မည်၏။ (ဏ္ဍိုလိုင်)၊ နဟာ၊ရု,သိ၊ရာ,ခမန္ဓိ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊အာကြော၏ အမည်တည်း။ ပုမေ၊နဟာ၊ရု သဒ္ဒါ ပုလ္လင်ဒွန्ဖြစ်၏၊ အာကြင်း ဏ္ဍိုလိုင်၊အထ၊ပါ၊ရသ၊ဂ္ဂသာ,

၂၇၀၊ ။ရသ ဟာ၊ရဏ္ဏ၊(ထော)] ပံသံ,
အာမိသံ ဝိသိတံ (ဘ၀)၊
(တိလိဂ်ဏ် ဏ်၊) ဝ၀ဏ္ဏ၊ဂ်,
ဥဒ္ဓုဒ္ဓု၊(မ၀ထ)] လောဟိတံ။ ။

(၂၇၀) ရသဟာ၊ရဏ်၊ ဤ၊ ၂ ပုဒ်ကား၊အ၊ရသာကို ဆောင်တတ်သော အ၊ရသာ၊ကြော၏ အမည်တည်း။(ဏ္ဍိုလိုင်)၊အ၊ထော၊ပါ၊ပံသ, အာမိသ, ဝိသိတ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ဘ၀ အ၊သား၏ အမည်ဖြစ်၏။ (နုပုန်းလိုင်) တ၊ အံ့၊ ဝ၀ဏ္ဏ၊ဂ်, ဥဒ္ဓုဒ္ဓု၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊အပဲ၊ကြောက်၏ အမည်တည်း။

တံ၊ ထိုဝလ္လုရ သန္ဓါသည်၊ တိလိဂ်ိ၊လိင်သုံးပါးတည်း။ [ဤ၌-တိလိန္ဒ-ကုံ့ ဝလ္လုရုံ-ဟု၊ပါဒ်ယှဉ်စေရမည်]၊ ဥတ္တရတ္ထ သန္ဓါ နုပုန်းလိင်၊ အာထ၊ ပါး၊ ဟောတိ၊"

၂၈၁။ "ရုဓိရံ သောဏိတံ ရတ္တံ,
လာလာခေဋ္ဌော ဇဋ္ဌော (ဘဝေ)
(ပုရိသေ) မာယု ပိတ္တံ (စ),
သေမ္ဟော (.နိဿိ) သိလေသုမော။ ၊

(၂၈၁) .... ရုဓိရ, သောဏိတ, ရတ္တ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ သွေး၏ အမည်တည်း၊ နုပုန်းလိင်၊ လာလာ, ခေဋ္ဌ, ဇဋ္ဌော၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ တနိုင်ထွေး၏ အမည်ဖြစ်၏။ ခေဋ္ဌ, သန္ဓါပုလ္လိင်၊ အတ္ထြင်း၊ ဇာတိလိင်၊ မာယု, ပိတ္တ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ သည်းခြေ၏ အမည်တည်း။ ပုရိသေ၊ မာယု, သန္ဓါ ပုလ္လိင်ဖြစ်၏၊ ပိတ္တ, သန္ဓါ နုပုန်းလိင်။ သေမ္ဟ, သိလေသုမ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ သလိပ်၏ အမည်တည်း၊ အနိဿိ၊ သေမ္ဟ, သန္ဓါ၊ ဇာတိလိင်မဟုတ်။ သိလေသုမ, သန္ဓါ ပုလ္လိင်။

ဤ သေမ္ဟ, သိလေသုမ နှစ်ပုဒ်ကား၊ (ဇလမ္ဗု) ဟူသော သင်္ခတ ပုဒ်တည်းမှ၊ ပါဂတ ဗျာကရဏ်း နည်းဖြင့် စိရင်ရှိ,ဖြစ်လာသော ပုဒ်တည်း။ (ဂ၀) ပုဒ်လည်း ရင်းဟော ပရိယာယ်ပင်တည်း။

' ၂၈၂၊ "ဝသာ,ဝိလိန သေ့ဟော(.ထ),
မေဒေါ (ဧ.ဝ)ဝပါ (ဘဝေ)၊
အာကပ္ပါ ဝေသော နေပန္ဆ,
မဏ္ဍာနံ (တု) ပသာဓနံ။ ။

(၂၈၂) ဝသာ, ဝိလိနသေ့ဟာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဆိတ်ကြည်၏ အမည်တည်း။ (အာစဋ္ဌအာတိုင်း ဣတ္ထိလိင်.ပုလ္လိင်)၊ အာထ၊ ပါး၊ မေဒ, ဝပါ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ အသိုင်းဝန်း၏ အမည်ဖြစ်၏။ (အာစဋ္ဌအာတိုင်း၊ ပုလ္လိင်၊ ဣတ္ထိလိင်)၊ အာကပ္ပ, ဝေသ, ' နေပန္ဆ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ ရှေ့ စန္ဒဒကူး စသည်ဖြင့် တန်းဆာ ဆင်အသွယ်သေ့သူ၏ ခန္ဓာကိုယ်၏ ဘင့်ဘယ် ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ (နေပန္ဆ, သန္ဓါ နုပုန်းလိင်, အာတ္ထြင်း ပုလ္လ ') တု၊ အမ်ားမဏ္ဍာန, ပသာဓန, ၊ ၊

၁–အထက်အနေကတ္တွဲ့ မလာသော"ဝေသ"သဒ္ဒါ၏, အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထားဒွေ။ ။

နေပဏ္ဍေ ဂေဟ မတ္တေစ, ဝေသော ဝေသျာ.လယေပိစ၊ ၊ဝေသော၊ ဝေသ သဒ္ဒါ သည်၊ နေပဏ္ဍေ၊ တင့်တယ်သောအသွင်ဌ၊ ဝါ–အသွင်အပြင်၏, တင့်တယ်ခြင်းဌလည်ကောင်း၊ ဂေဟမတ္တေစ၊ အိမ်သာမည်ဌလ်းငေး၊ ဝေသျာလယေပိစ၊ ပြည်ပတန်းဆယ်မအိမ်ဌလ်းငေး၊ ဘာဝေ၊ဖြစ်၏,။

၂၀၃။ ၊ပိဘူသဏံ (စ၁.) ဘာရဏာ,
မလက်ာရော ပိလန္ဓနံ၊
ကိရိဋ္ဌ မကုဋ္ဌ-(နိ.ဣ),
ရူဋ္ဌာမဏိ သိရောမဏိ။ ။

(၂၀၃) ပိဘူသဏာ,အာဘာရဏာ, အလက်ာရ, ပိလန္ဓနံ၊ ဤ၊ ၆–ပုဒ်ကား၊ အဆင်တန်းဆာ၏,အမည်တည်း၊ ၁၊(အလက်ာရ- သဒ္ဒါ ပုလ္လိင်. အကြွင်း နပုန်းလိင်) ကိရိဋ္ဌ, မကုဋ္ဌ၊ ဤ၊ ၂– ပုဒ်ကား၊မကိုင်- အထွင်- သရဖူ၏,အမည်တည်း။ ၂ (အနိဣ၀ိ၊ ဤသဒ္ဒါ၊ ၂-ခု၊ ဣတ္ထိလိင်မဟုတ်) ရူဋ္ဌာမဏိ, သိရောမဏိ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ မကိုင်တပ် ကျောက်၏, အမည်တည်း၊ (ပုလ္လိင်)။

၁–ဤ"တန်းဆာ"ဟူသော ဝေါဟာရဌ၊ရှေးလက်ာကြီးများနှင့် အညီ၊ တ,နသတ်မှာ၊ ဝိသဂ္ဂနီ၊ ၂–လုံးနှင့်တကွ၊သတ်ပုံ မှန်ကန်စွာရေးတတ်စေရမည်။ ။

၂–ဒန္ဓ.ဇ.လနှင့်၊ဖွိုလိင်"မောလိ"သဒ္ဒါ,၊မုဋ္ဌ.ဇ.ဌ–နှင့်၊ ရူဋ္ဌာ သဒ္ဒါများလည်း၊ ၎င်း၏, အမည်ပင်၊ ဂါထာနံပါတ်၊ ၈ဖ၄–နှင့်ညီ။ "မောလိနော ကိရိဋ္ဌဿ" ဟူသော အလ္လက်ာ ဋီကာဟောင်းကိုလည်းထောက်လေ။ ။

ဤမှနောက်ဌ၊ အနက်ပြန်ဆိုရေးသားပုံကို၊အချို့သောအရာဌ၊ ရှေးကပြန်ဆို ရေးသားခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ်မှီး၍,သိသာနိုင်လောက်ပြီဖြစ်သောကြောင့်၊ အကျဉ်းအားဖြင့်သာ ရေးသားပေအုံ့။ အဘယ်အရာမျိုးကဲ့သို့နည်းဟူမူကား၊"သိရောဝေဌန,ဥဏ္ဍ၀ိသ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊နဖူးသင်းကျစ်၏,အမည်တည်း"ဟူရာဌ၊"သိရောဝေဌန,ဥဏ္ဍ၀ိသ၊ ၂–ကား၊နဖူးသင်းကျစ်တည်း၊" စသည်ဖြင့် ရေးသား လတ္တံ့.သော အရာမျိုးကဲ့သို့တည်း။

အချို့သော ကြိယာပုဒ်နှင့်ယှဉ်စပ်၍,အနက်ပြန်ဆိုရေးသားရာ,၊ လိုင်ကို ညွှန်ကြားရာတို့ဌလည်း၊ ထို,အတူ အကျဉ်းအားဖြင့်သာ ရေးသားညွှန်ကြားပေအုံ့။

အဘယ်အရာမျိုးကဲ့သို့နည်း၊ ? ဟူမူကား "သိယာ၊ နားဌောင်း၏, အမည်ဖြစ်၏," ဟူရာဌ၊"သိယာ–နားဌောင်း၏, " စသည်ဖြင့်လ်ားငေး၊ "ဣတ္ထိလိင်"ဟူရာဌ၊ "ထိ"၊ "ပုလ္လိင်"ဟူရာဌ၊ "ပု"၊"နပုန်းလိင်" ဟူရာဌ၊ "နဿ" စသည်ဖြင့်လ်ားငေး၊ "ဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိလိင်ဌဖြစ်၏," ဟူရာဌ၊ဣတ္ထိယံ၊ ထ်ဌ၊ ၏, စသည်ဖြင့်လ်ားငေး၊ ရေးသား, ညွှန်ကြားလတ္တံ့.သော အရာမျိုးကဲ့သို့တည်း။

သိဟိုင္ နိဿယ ေဟာင္း ဟူရာ၌၊ (သိန္) သခ်ိတ၊ သံ၊ ပါကတ၊ ပါ၊ မာဂဓ၊ မာ၊ သိဟိုင္ပါင္၊ သီပါင္၊ စသည္ကဲ့သို့တည္း။

၂၇၁။ ။သိရေဝ၀ေဌနမ-ဗုဏ္ဍိသံ,
ကုဏ္ဍလံ ကဏ္ဌေ၀ေဌနံ၊
ကဏ္ဌိကာ ကဏ္ဌပူရေ(စ),
(သိယာ) ကဏ္ဌဝိဘူသဏံ၊ ။

(၂၇၁) သိရေ၀ေဌန,ဥဏ္ဍိသ၊ ၂. ကား၊ နဖူးသင်းကျစ်တည်း၊ ၁ (နဲ)၊ ကုဏ္ဍလ, ကဏ္ဌ၀ေဌန, ကဏ္ဌိကာ, ကဏ္ဌပူရ, ကဏ္ဌဝိဘူသဏ' ၅-ကား၊(သိယာ)-နားရောင်းတို့၊ (ကဏ္ဌိကာ- သဒ္ဒါ၊ထိ၊ ကဏ္ဌပူရ-သဒ္ဒါ၊ ပုံ၊ အကြွင်း နဲ၊)

၁-ဤ၀ေါဟာရ၌၊ သင်းကျစ်၊ သင်းကျပ်-ဟု။ အစ်-အပ်-ကာရန်၊ နှစ်ချက်ပင်၊ ရှေးစပ်ထုံးများယှိသည်။ ။

၂၇၂၊ ။ကဏ္ဍဝဘူသာ (တု) ဂိ၀ေယျံ,
ဟာရော မုတ္တာ၀ဏိ• (ဣယံ)၊
ဒိယုရော ၀လယော(•ဒိဏ္ဍိ),
ကဋုကံ ပရိဟာရကံ။ ။

(၂၇၂) ကု၊ အံ့။ကဏ္ဍဝဘူသာ,ဂိ၀ေယျ၊ ၂•ကား၊ လည်ပင်းခွံဆင်အပ်သော လည်ရွဲးတန်းဆာ(ပုဝါး) ၊ဘည်း၊ (အစဉ်အတိုင်းထိ,ပုံ။ ဟာရ, မုတ္တာ၀ဏိ၊ ၂-ကား၊ပုလဲးသွယ်-ပုလဲးကုံး၊တည်း။ (ဣဏ္ဍိယံ၊ မုတ္တာ၀ဏိ, သဒ္ဒါ၊ထိ၊ ၏။ ဟာရ, သဒ္ဒါ•ပုံ)။ ဒိယုရ ၀လယ, ကဋုက ,ပရိဟာရက၊ ၄•ကား၊ လက်ပေါ၁ံ၊တည်း။ ၁ (အဒိ ဏ္ဍိ၊ ၀လယ,သဒ္ဒါ•ထိ•မဟုတ်၊ဒိယုရ, သဒ္ဒါ•ပုံ၊အကြွင်း•နဲ)။ ။

၁-အာ၀ါပက,နိ၀ုရ၊ ၂-ပုပ်လည်း၊ ၎င်း၏အမည်ပင်။ အထက်အနေကဏ္ဍ၌ မလာသော"၀လယ" သဒ္ဒါ၏ အဋ္ဌုဒ္ဒါရမှတ်ရန်၊ ရစနာ၀ ဂါထာ ၌။

ကဋ္ဌကေ ၀လယော ဂေါ၀ေ၊ေ၀ဌနံ,ဆ္ဆ၊ဝိ၀ေ၀ဌနေ။ ။ဂေါလ၊ အလုံး-အ၀န်း-အဝိုင်း။ ၀ေ၀ဌန,ဆ္ဆ၊ဝိ၊ ရစ်ပတ်သောမြေ၊ မြေ၀န်း- မြေဝိုင်း- ဟု အနက်ပေးလေ။ ဤအနက်သိ လွယ်ပြီ။ ။

၂၇၆၊ ။ကက်ဏံ ကရ၊ဘူသာ (•ထ),
ကိက်ိ$^{\circ}$ယိ ခုဒ္ဒ၊ယဏ္ဍ$^{\circ}$ကာ၊
အာဒိ$^{\circ}$ထိ$^{\circ}$ယ$^{\circ}$ကာ•မဂ်ိ$^{\circ}$လျာ•,
ဘရဏံ] သာ-ကဋ္ဌ (•ဏ်ိ၊တံ)။ ။

(၂၀၆) ကာ ဟိ၏,ကရဘူသာ၊ ၂-ကား၊ လက်ကြေပ်တည်း၊ (အစဉ် အခေါ်ခြင်း- နှ-သိ)။ ၁ အထ၊ပါး၊ကိုက်ိ,ကို, ခုဒ္ဒဃဏ္ဍ ကာ၊ ၂-ကား၊ ရှု ဆည်လည်း (ဆွဲးလဲ:) တည်း၊ (ထိ) အဂ္ဂိလျှာ.ဘရဏံ၊ လက်ချောင်းခြေ ဆင်အာပ်သော တန်းဆာတည်း၊အာဂ္ဂိထိယကံ၊ အဂ္ဂိလိယက (လက်စွပ်) မည်၏.၊(နှ)၊သာ.ကျ.ရုံ.တု၊အာမည်နှာမ အက္ခရာတံဆိပ် အမှတ်နှင့် တကွ ဖြစ်သော၊ တံ၊ ထိုလက်စွပ်သည်။ ၊

၁-ကရဘူသဏ၊ဟူ၍.လည်း၊ အမရကောသ.အလိုအားဖြင့် ပရိယာယ်ပုဒ်ဖြစ်သင့်၏. သီဟိုဠ်နိဿဲ့ယဟောင်းခ်ကား၊ကက်ဏ,ကဲ့ရဘူသာ၊ ၂-ပုဒ်နှင့်တကွ၊ ၆-ပုဒ်ပရိယာယ် တူ အဖြစ်ဖြင့်၊အနက်ယောဇနာလျက်ယှိသည်။ ။

၂၀၇၊ ။မုဒ္ဓိကာ.ဂ်ိုလိမုဒ္ဓါ (.ထ),
ရသနာ မေခလာ (ဘ၀)။
ကေယူရ.မဂ်ီ.ဒ် (ဧ၀),
ဗာဟုမူလ ဝိဘူသဏံ၊ ၊

(၂၀၇) မုဒ္ဓိကာ၊ မုဒ္ဓိကာ, မည်၏.၊ ၁ အဂ္ဂိလိမုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂိလိမုဒ္ဓါ လှိုး မည်၏.။ (ထိ) အထ၊ပါး၊ ရသနာ,မေခလာ၊ ၂-ကား၊ (ဘ၀)ခါးကြိုး တန်းဆာ၏.။(ထိ,ကေယူရ, အဂ်ီဒ, ဗာဟု မူလဝိဘူသဏ(နှ)၊ ၃-ကား၊ မောင်ရင်းအာဆင်တန်းဆာ၊ ၀ါ-လက်ကြေပ်အာဆင်တန်းဆာတည်း (နှ) ၂

၁-အနေကတ္ထဋ္ဌမလာသော မုဒ္ဓိကာ,သဒ္ဒါ၏. အတ္ထုဒ္ဒါရ(ရစနာ ဂါထာဒ္ဒ) သာကွရေ မုဒ္ဓိကာဒကွာ၊ ရုကွေစေ၀ ပ၀ဇ္ဇတိ။ ။ဒကွာ ရုကွေစေ၀၊သပြက်ပင်၊ မုဒြက်ပင်-စပြစ်ပင်ခ်ုလည်းဟု ယောဇနာ။ ။

၂-တဆောင်ဆစ်မှစ၍. လက်ကတိ:, ပခုံးတိုင်အောင်သောအရပ်ကို "ဗာဟုမူလ" ဟု၎်မှတ်ယူလေ။ (ပဂ္ဂိုဝိဘူသန ဟူ၍.လည်း ပရိယာယ် တပုဒ် ယှိသင့်၏.။)

၂၀၈။ ။ပါဒဂ်ိ.ဒ် (တု) မံ.ဇီ.ရော,
ပါဒ ကဋုက နူပုရော။

(၂၀၈) တု၊ အံ့ ပါဒဂ်ိ.ဒ,မံ.ဇီ.ရ,ပါဒကဋုက,နူပုရ၊ ၄-ကား၊ ခြေကျည်း တည်း၊(ပါဒဂ်ိ.ဒ သဒ္ဒါ-နှ-အကြင်း၊ပုံ)။ ၁

၁-ဟံ်သက,တုလာကောဋ္ဌ၊ ၂-ပုဒ်လည်း၊ ၎င်းအမည်ပင်။ ။စတုတ္ထပုဒ်ခ်ု၊ ပါကတ၊ သဒ္ဒါကျမ်းများမှာ.နေပုရ:ဟု(နှ)ခ်ု သ၀ေထိ:နှင့် ရှပ်ပြိ:စိရင်လျက်ရှိသည်။ ။

၂၈၉။ ။(အလက်ာရပ္ပ ဘေဒါတ္၊),
မုခ ဗုလ္လ (တ၊ထော၊) ဣတိ၊
ဥဂ္ဂဏ္ဍနံ ဂိဂ်ိ မက်,
(ဇုဏ္ဍေ၀ မာဒယော ဘိပ္ပ)။ ။

(၂၈၉) တ၊ အ၊ မုခဗုလ္ လ၊ မျက်နှာအဆင်တန်းဆာ (နံ့သာပျောင်း စသည်ဖြင့် မျက်နှာ၌ မှန်ကူကွက်.၁ ပန်းပြောက်), (ဘထာ-ထိ မှ်[.]) ဥဏ္ဍဂ၊ နဖူးစည်း အဆင် တန်းဆာ,၊ ဥဂ္ဂဏ္ဍနဲ၊ နွားမ၏. နို့တံ့ကဲ့သို့ လေးရောင်း လေးသွယ်ယှိသော ပုလဲသွယ်, ဂိဂ်ိမက၊ ၃၂- ခြောင်း၊ ၃၂ သွယ်ယှိသော ပုလဲကုံး ပုလဲသွယ် ဇုဏ္ဍေ၀မာဒယော၊ ဤသို့ အစယှိသည်ကို့သည် ၂၊ အလက်ာရပ္ပဘေဒ၊အဆင်တန်းဆာ အထူးတို့သည်၊ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏.။ (နှ)၊ ။

၁–ဤ၀ေါဟာရမှာ၊ ၀ဏ္ဏဲ့ပေါ၀ဏ၊ ရတနာ ကြေးမုံ–စသောရေးဟောင်းကျ၍. ခိုင်မြဲ်လှသော၊သတ်အင်းသတ်ပုံကြီး၊ကျားခွင့်အညီ၊ (မှန်) မှာ–ဏ–သတ်ခွင့် မှန်ကန်စွာ ရေးတတ်စေရမည်။ ။

၂–အမရကောသ သမ်ဗတ အာဘိဓါန်၌ "ဥဂ္ဂဏ္ဍန" ပုဒ် ကို "ဂေါ်ဘွန"*ဟု၊ ခေါ်သည်၊ဂေါ်ဘွန်း မာဂဓပုဒ်၊ သိဟိုဠ် ဘာသာ အလက်ာဒိသယဟောင်း, ၎င်း ဋီကာသစ်ဟု၌ "ဥဂ္ဂဏ္ဍန" ပုဒ်၏. အနက်ကို၊ "ရင်လွှမ်း–တဘက်–ရင်လွှမ်းပုဝါ" ဟု၊ အနက်ယောဇနာဖွင့်ပြလျက်ယှိသည်။

"ဂိဂ်ိမက" ကို "ဂုဏ္ဍ". ဟု ခေါ်သည်၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ၁၂–သွယ်ယှိသော– "အဒ္ဓါဟာရ"အသွယ်၊ ၂၀–ယှိသော၊ "ဟနုဝက"! ၂၄–သွယ်ယှိသော– "ဂုဏ္ဍ"၊ ၁–သွယ်တည်းသာယှိသော."ဂေါ၀လီ" စသော ပုလဲသွယ်တို့ကို ယူလေ။ ။

၂၉၀။ ။ဧလ.မဿာဒနံ ၀ဏ္ဏ.
၀ါသော ၀သန မံသုကံ.
အမ္ဗရံ (၈) ပဒုံ (.နီလ),
ဒုသံ ဧ၀ေ(ဒ)ာ (စ၊) သာဒုကော။ ။

(၂၉၀) ဧလ, အဿာဒနံ, ၀ဏ္ဏ,၀ါသ, ၀သန,အံ့သုက,အမ္ဗရ,ပဒု, ဒုသ,ဧ၀ေ(ဒ),သာဒုက၊ ၁၁•ကား၊အ၀တ်•ပုဆိုးတည်း၊(အနီထို၊ပဒု•သဒ္ဒါ ထိ•မဟုတ်၊၀ါသ,ဧ၀ေ(ဒ),သာဒုက•ဝ့ါကား•ပုံ၊အ[illegible]–နှ)

၂၉၁။ ။ခေါမံ ဒုကူလံ ကောသေယ္ယံ,
ပတ္တုဏ္ဏံ ကမ္ဗလော (စ၀ါ)။

သာဏံ ကောရ္ဗ္ဗရံ ဘာဂီ,
(–တျာ•နိ၀ဏ္ဍိန္ဓရ•မ္ဗတံ)။ ။

(၂၉၁) ခေါမ, ခေါမတိုင်းခ္ဒ ဖြစ်သောပုဆိုး၊ ၀ါ၊ ဘိသွား•လျှော်-ဖြင့်ရက်သောပုဆိုး၊ ဒုကူလ, ခေါမမည်သော ဘိသွာ လျှော်ဖျည်ပုဆိုး၊ ၀ါ၊သိမ်မွေ•နူးညံ့သောပုဆိုး၊ ၀ါ၊ဇွဲ•ဖြူပုဆိုး, ၊ကောသေယျ၊ပိုးခွည်ပုဆိုး, ၁ ပတ္တ၊ဏ္ဏ၊ ပတ္တ၊ဏ္ဏ, ရစ်တိုင်းခ္ဒ ဖြစ်သောပုဆိုး, ၂၊ ကမ္ဗလ, သကလတ်, သာဏ, ပိုက်ဆံလျှော်ပုဆိုး, ၊ကောဇ၊မ္ဗရ၊ကောဇမ္ဗ, ရစ်တိုင်းခ္ဒ ဖြစ်သောပုဆိုး, ၊ဘင်-ဘင်, တိုင်းခ္ဒဖြစ်သောပုဆိုး၊ ဏ္ဍတိအာဒေ၊ ဤသို့အစယ်သည်ကို၊ ဝတ္ထု•ဆိုရုံ၊ အာ၀တ်ပုဆိုး အာထူးဟူ၍၊ မတ်၊ သိအပ်၏။ (၀ါ–ဟူသော ဝိကပ်အား•ဖြင့်•ကမ္ဗလ•သဒ္ဒါ•ပုံ–နှ•တည်း၊အ•ကြွင်း–နှ)။ ။

၁–ဒုကူလ•ပုဒ်၏ အတ္ထုဒ္ဒါရုံ•ရစနာ ဂါထာ။

ဒုကူလံ ခေါမ ကောသေယ္ယ၊ သုဝတ္ထု ဘယတိရကေ။ ။

ဒုကူလ•သည်၊ ခေါမလျှော်ချည် အ၀တ်၊ ပိုးထည်၊ ချောမောကောင်းမွန်သောအ၀တ်၊ ကမ္ဗီးပါးနှစ်ဘက် အနက်ခ္ဒဖြစ်၏။ ။

၂–အထက်အနေကတ္ထခ္ဒ မလာသော•"ပတ္တ၊ဏ္ဏ"သဒ္ဒါ၏– အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်၊

ရစနာ ဂါထာ•ခ္ဒ။ ။

ပတ္တ၊ဏ္ဏံ ဓောတ ကောသေယ္ယ, ပတ္တ၊ဏ္ဏော သောဏကဒ္ဒုမေ။ ။

ပတ္တ၊ဏ္ဏံ၊နပုန်းလိုင် ပတ္တ၊ဏ္ဏ,သဒ္ဒါသည်၊ ဓောတကောသေယ္ယ၊ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးသော ပိုးချည်ခ္ဒဖြစ်၏။ပတ္တ၊ဏ္ဏော၊ပုလိုင် ပတ္တ၊ဏ္ဏ,သဒ္ဒါသည်၊ သောဏကဒ္ဒုမေ၊ ကြောင်လျှာ ပင်ခ္ဒ ဖြစ်၏။ ။

၂၉၂။ ။နိ၀ါသနာ•နှ ရိယာ (ဒ္ဒ),
နှ ရ•မ နှ ရ ၀ါသကော၊
ပါ၀ါရော(တ္ဝ)•ဇ္ဇ ရော သ ဂေါ,
ဥ ပသမ္ဘ ၂ နှ•ပ ဇ္ဇ ရံ။ ။

(၂၉၂) နိ၀ါသနှ, အနှ ရိယ, အနှ ရ, အနှ ရ ၀ါသက၊ ၄–ကား ခါး၀တ်ပုဆိုးတည်း၊ (အနှ ရ ၀ါသက သဒ္ဒ ၊–ပုံ၊အ•ကြွင်း-နှ)၊ တ္ဝ၊ အံ့။ ပါ၀ါရ,ဥ ဇ္ဇ ရော သ ဂ, ဥ ပသမ္ဘ ၂ နှ, ဥ ဇ္ဇ ရ,ဥ ဇ္ဇ ရိယ၊ ၅– ကား၊ ရုလျား-တဘက်အပေါ် ရုံတည်း၊(ဥ ပသမ္ဘ ၂ နှ•စ သော ၃-ပုဒ်၊နှ•အ•ကြွင်း•ပုံ)။

၁–ထိုတွင်၊ တတိယမြောက် "ဥ ပသမ္ဘ ၂ နှ" ပုဒ်ကို၊ သင်္ခတကျမ်းများ၌ "ခါး၀တ်ပုဆိုး၏အမည်" ဟု၊ အဆိုယှိ၏။ ။

၂၆၃။ "ဥတ္တရိယာ.](မတောာ ဝတ္ထု),
ဓာဟာတံ.(ဟိ မတံ့ စံ)၊
ခဏ္ဍကဲ ကပ္ပဒေါ[ဒိဏ္ဍ-
ဝသနံ (တု) ပဒုဋ္ဌံ"။

(၂၆၃) အတော၊ ပါ။ နုစံ၊ အသစ်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု၊ အဝတ်ကို၊ အဟာတံ.ဟုကိ၊ အဟာက (အစာမခေ့,အဂၢမခေ့သောအဝတ်သစ်) မည်၏.ဟူ၏.၊မတံ၊ဟိအာဝ၏.၊(နု)၊ခဏ္ဍကဲ,ကပ္ပဒေ၊ ၂-ကား၊ အဝတ်ရတိ ပိုင်း- တည်း။ (အဂၢဠိအာ ကိုင်း ၆.ပုံ) တု၊ ဒုံ၊ ဒိဏ္ဍဝသနံ၊ဟောင်းနွမ်း ဆွေးမြေ့.သောအဝတ်သည်၊ပဒုဋ္ဌံ၊ ပဒုဋ္ဌဂုမည်၏. (နု)"။

၁-ဤ၌၊သမ်တ.ပါကတ.ကျမ်းဖွားမှ,အညီ၊(ခဏ္ဍက)ဟု၊ ခဏ္ဍ.ပဌမ. (ဣ)သံယုဂ် နှင့် ပါ၌မှန်ဟိုရေ၊ ၎င်း ဝုဏ္ဏနှင့် (ဒုဏ္ဏက)ဟု ပါ၌ပုဂ်မယိုရေ။

၂-ဤ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကျမ်းတို့နှင့်အညီ (ပဒုဋ္ဌ) ဟု၊ ပ,ဒေါင် မုဒ္ဓ.ပဌမ ကွဲဂုဏ (ဋ)နှင့် ပါ၌မှန်ဟိုရေရုမည်။

၂၆၄။ "ကဠ္ဠကော ဝါရုဗာဏော (ဝါ),
(•ထ ဝဿော•ဝယရေ) ဒသာ၊
နာလိပရေ (တု)ကတိရတာ,
ဥဿာမဂ်ပ် ကဠ္ဠကေ)၊"

(၂၆၄) ကဠ္ဠက, ဝါရုဗာဏော၊ ၂-ကား၊ အဂ်ုဂ်- ဒုရင်းရှင်ဝတ်၊ သင်တိုင်း-ဖျင်းတည်း။(ကဠ္ဠက•သဒ္ဒါ•ပုံ၊ဝ၊။ ဟူသော ဝိကပ်အားဖြင့်• ဝါရုဗာဏ,သဒ္ဒါ-ပုံ,နု•တည်း)၊ အသ,ပါ။ ဒသာ၊ ဒသာ,သဒ္ဒါသည်၊ ဝဿော•ဝယရေ၊ အဝတ်၏. အဝိတ် (အသော အင်ဖြိတ်) ဟူသော အနုက်ဌ ဖြစ်၏.။ (ထိ)၊ဝ၊ဒုံ၊ ဥဿာမဂ်ပ်ဟိုဥကြောင်းနှ၊ ကဠ္ဠ.ကော၊ ရှင်ဝတ် သင်တိုင်းတို့၊ နာလိပရေ.နာလိပ(အခဲ့ထုပ် ခေါင်းစွပ်) ဟူ၏.၊ ကထိတော၊ ဆိုအပ်၏.၊(ပုံ)။

၁-ဤ အဂ်ုဂ်ပ်ဟူသော ဝေါဟာရသည် (အဂ်ိယ)ဟူသော၊ ပါ၌မှန်မှ လာရှုန်းဖြင့် ရကား-ဂ-ယော်ဒသကွဲရာနှင့် အဂ်ုဂ်ဟူ၏.သာရေးတတ်ရုမည်။

သင်ရှိုင်း ဝေါဟာရတော်ကား (သမ္ဘဝ)ဟူသော သိမ်ရှိ၌ ၁.ဝသာမှ လာရှုန်းတည်း၊ ယို.ပြောင့် ဌ သန်လူးသို့ပ်ခံနှင့်ရေးလေ။

၂-"တဒေ၁ တဒုဘ၁ ပြုတ်ပဒုဘ၁ ခုခ်လုခ်၊ ခုခ်ယောင်းဟယ်သို့နည်း"၊ ဟူသော ရှယ်ခုံကျော်ထင် သတ်ပုံနှင့်အညီ "ခုခ်လုခ်" ဟူသော.ဝေါဟာရ၌ "ခုခ်"မှာ၊ ဆ, ပဘလျောင်းဝင်ပ-သတ်နှင့်သတ်ပုံ မှန်ကန်ရှာ ရေးတတ်ကြခဲ့ရုမည်။

၂၉၅။ ။အာယာမော ဒီဃတာ၊ရော်ဟော,
ပဏိဏာဟော ဝိသာလတာ။ ။

(၂၉၅) အာယာမ, ဒီဃတာ, အာရော်ဟ၊ ၃-ကား။ အရှည်အလျားတည်း။ ပဏိဏာဟ, ဝိသာလတာ၊ ၂-ကား။ အကျယ်အနံတည်း။ (ဒီဃတာ,ဝိသာလတာ•သဗ္ဗ၊• ၂•ခု-ထိ၊အ[illegible]ပုံ)။ ။

၂၉၆။ ။အရဟဒ္ဓဇော (စ) ကာသာယ,
ကာသာဝါနိ (စပိဝရော)။
မဏ္ဍလံ (တုတခဏ်ါနိ)
ဝိဝဋ္ဋ ကုသိ (အာဒယော)။ ။

(၂၉၆) အရဟဒ္ဓဇ, ကာသာယ, ကာသာဝ၊ ၃-ကား။ ဗိဝရော်သက်နိုးဟူသောအနက်ဖြင့် ၏။ ၁ (အရဟဒ္ဓဇ•သဗ္ဗ၊ ပုံ၊ အ[illegible]ခုနှ)။ တု၊ ဆုံ၊ မဏ္ဍလ၊ အိမ်ဝန်းကြီး၊ ဝိဝဋ္ဋ၊ဖြောင်း၊ ကုသိအာဒယော၊ အနုံ၊ အနားပတ်,စသည်တို့သည်၊ ၂ တခဏ်ါနှ၊ ထိုသက်နိုး၏ အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် တို့ဘည်း။ ။

၁-ဗုဒ္ဓသိဒ္ဓတ-စသောပုဗ်းများလည်း၎င်း ဟောပဏ္ဍိတာယ်ပင်။ ။

၂-ဤ၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ "အစုပဏ္ဍာလ- အိမ်ဝန်းငယ်,၊ အနုဝိဝဋ်၊ ဖြောင်းတို့,၊ အစုကုသိ၊ အလျားအနားပတ်,၊အနွာဝိ၊ သလင်းတောင် (အာဂန္တုက အထပ်အလွှာ) စသည်တို့ကိုယူ၊

ထိုတွင် "အနွာဝ" သဒ္ဒါမှ,အတ္ထုဒ္ဒါရ ပုတ်ရန် ဂါထာ။ ။

အနွာဝိသော ပုနဒိဗ္ဗ,ပတိဘူ ဗဒ္ဓခနသုစ၊ ပဒ္ဓတာပ ပဋ္ဌိနိဗိ,အဏ္ဍောသု-သမ္ပဝတ္တတိ။ သော အနွာဝိ၊ ပုလ္လိင်•အနွာဝိ,သဒ္ဒါယည်၊ ပုနဒိဗ္ဗ, ပတိဘူဗဒ္ဓခနသုစ၊ တဖန် ပ္ပဒ်အပ် သောအရာဝတ္ထု,၊အစိုးရခြင်း,၊ခြောင်ဖွဲ့ခြင်းတို့ကို လိုးင်း၊ ပဒ္ဓတာပ ပဋ္ဌိနိဗိအဏ္ဍောသု၊ နောင်တဖန် ပူပန်ခြင်း,၊ ရွှမ်ပုံ ဆင်းဟု အနုက်တို့ကိုလိုးင်း၊သမ္ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ။

၂၉۷။ ။(ဗလဘ္ဘစ ကိမိရော်ဟော,-
ခေ,ကာဝတ္ထသာ ပေါဿိယော)။
(ဗါလ) ကဗ္ပါသိက (တိသု),
ခေါ်ဟော-(ဒုတု ကစုဘ္ဘဝါ)။ ။

(၂၉۷) ယာနိ (ထည့်) ဗလဘ္ဘ ကိမိရော်ဟောနှ၊ အ[illegible] အသီး, အခေါက်, ဝိုးကောင်, သားမွေးတို့သည်၊ သတ္တိ ယိုကုန်၏။ ဂေါ'ယိုတို့သည်၊ ဝတ္ထသာ၊ အာဝတ်ပုဆိုး၏။ ပေါဿိယော၊ ပြုပေါ်ပြင်း၏။ အရောင်ကြောင်းတို့ဟုသည်း။ ကဗ္ပါသိက၊ ဝါရုည် အာဝတ်ပုဆိုးသည်၊ ဗါလ၊

အသိုးမှဖြစ်၏။ (တိသု၊ ကပ္ပါသိက-သဒ္ဒါတို့၌၊ ၏။)။ခေါမာဒိတု၊ ခေါမ, ပုဆိုးစသည်တို့သည်ကား၊ တစု. ဥ၀ါ၊ သစ်ခေါက် (လျှော်)မှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။

၂၉၈။ ။ကောသေယျံ (ကိမိဇံ ရောမ.
မယံ) (တု) ကမ္ဗလံ (ဘဝေ)၊
(သမာနဗ္ဗာ) ဇ၀နိကာ,
(သာ) တိရော ကရဏီ (ကရိဏီ)-(ပျ-ထ)။ ။

(၂၉၈) ကောသေယျံ၊ ပိုးရှည်အ၀တ်ပုဆိုးသည်၊ ကိမိဇံ၊ ပိုးကောင်မှဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ ကမ္ဗလံ၊ သက္ကလတ်သည်၊ ရောမ မယံဘဝေ၊ သားမွေးမှဖြစ်၏။

(ခေါမ,ကောသေယျ, ကမ္ဗလ-သဒ္ဒါ၊ ၃-ခု၊နှ)။ ဇ၀နိကာ, တိရော ကရဏီ(ကရိဏီ)၊ ၂-ကား၊သမာနဗ္ဗာ၊ တင်းတိမ်-ကန့်လန့်ကာ ? ၏။ အမည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ တူသောအာနုက်ယ်ဖြစ်၏။ (သာ၊ ထိရှည်းတည်း)။ အာထ၊ ပါ။

၁-ဤမြန်မာ၀ေါဟာရ အရမှာ၊ "သတ်ထူး" တွင် (ကုလားကာ)-ဟု၊ (က) တချောင်းဝင်၊ (လ) ရေးချိပ်သင်္ဘန်နှင့်ရေးသားဆုံးဖြတ်၏။ (တိရောကရဏီ) - ဟူသော မာဂ၀၊ ပါကတ၊ (တိရည္ဆရိဏီ) ဟူသော၊သင်ခံတမ်ရာပါဠိတို့၏အနက်များနှင့်မညီ၍, ဆင်ခြင်လေ။ ချေ့ဦးအုံ့။ဤ၀ေါဟာရမျိုးကို၊ မုခပုဒ္ဓေန-မျက်နှာသုတ်၊ ပါဒပုဒ္ဓေန-ခြေသုတ် ဟု အနက်ပြန်ဆိုသကဲ့သို့၊ မာဂ၀ပဒဋ္ဌာ နုဂတ၀ေါဟာရ အနက်ပြန်ဆိုမ၍, ခေါ်သော ၀ေါဟာရမျိုးဟုမှတ်ရမည်။ ။(၁) ဇ၀နိ (၂) ယ၀နိ (၃) ယ၀နိကာ၊ (၄) တိရော ကာရိဏီ (၅) တိရဏ္ဏရိဏီ (၆) တိရဏ္ဏာဝရိဏီ။ဤခြောက်ပုဒ်လည်း၊ ၎င်းဟောပရိယာယ်ပင်။

၂၉၉။ ။(ပုန္နပုံသကာမု-) လ္လောစံ,
ဝိတာနံ (ဒ္ဒယ-ယိရိတံ)၊
နဟာနံ (၈ သိနာနေ-ထော-)
ဗ္ဗဋ္ဌနိ-ပ္ပဋ္ဌနံ (သမံ)၊ ။

(၂၉၉) ဥလ္လောစ,ဝိတာန၊ ၂-ကား၊ ဗ်ာဘာန်- မျက်နှာကြက်တည်း၊ (ဒ္ဒယံ-ယင်း သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု အာပေါင်းကို၊ ပုန္နပုံသကံ၊ ပုံ, နပုန်းဟူ၍, ၍ရိတံ၊ ဆိုအပ်၏။ နဟာနံ၊ နဟာန,သဒ္ဒါသည်၊ သိနာနေ၊ ရေချိုးခြင်းအနက်ဒ္ဒါ၊ဖြစ်၏, (နှ)။ အာထ၊ပါ။ဥဗ္ဗဋ္ဌိနိ,ဥပ္ပဋ္ဌနိ၊ ၂-ကား၊ချေးပွတ် တိုက်ခြင်းတည်း။ သမံ၊အာနုက်တူ၏။ (နှ)၊ ။

၃၀၀။ ။ဝိသေသကော (တု) တိလကော,
(-တျု-ဘော-နိဿိ) စိတ္တကံ၊
စန္ဒနော (-နိဿိယံ) ဂန္ဓ-
သာရော မလယဇော (-ပျ-ထ-)။ ။

(၃၀၀) တု၊အံ့ ၊ဝိသေသက,တိလက,စိတ္တက၊ ၃-ကား၊မှန်ကူခြင်း (မျက်နှာ၌- နံ့သာစသည်ဖြင့် ရေးဆွဲးခြင်း၊ အပြောက် အစက်ချခြင်း) တည်း၊ ၁ (ဇုတိဥဘော၊ ဤဝိသေသက,တိလက-သဒ္ဒါ၊ ၂-ခုတို့သည်၊ အနိုင်ယူ၊ ထိမဟုတ်ကုန်၊စိတ္တက-သဒ္ဒါ-နဲ)။ စန္ဒန, ဂန္ဓသာရ, မလယဇ၊ ၃-ကား၊သာမညဖြစ်သော စန်ဒကူး-နံ့သာတည်း၊ ၂ (အနိုင်ထိုယံ၊ စန္ဒန သဒ္ဒါ၊ ထိ၌၊ မဖြစ်၊ အကြောင်း-ပုံ)၊အာထ၊ ပါ။ ။

၁-သကတ္ထ-က-ပစ္စည်းကို နံတ်ပယ်၍,"စိတ္တ"ပုဒ်ကိုလည်း၊ဂင်း ပရိယာယ်ဆို သွင်း၍.ယူလေဦး။ ။

၂-စန်ဒကူး,ဒန်စကူး,သာရကွန်,သာရဂန်-တို့ကား၊ထိုပုဒ်တို့၏.အနက်ချည်းသာ ဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုကြကုန်၏.။ သို့သော်သင်္ခတ ဆေးအဘိဓာန်ကျမ်းများ၌ကား၊ ပဒုမက နှင့် ပဒုမ္မကဒ္ဒ-စသော၊ သဒ္ဒါများသည်၊ (ဒန်စကူး) ဟောဟု၊ သီးခြားပရိယာယ်ပုဒ် လာယ့်ကြသည်၊ ဆင်ခြင်၍.ယူကြလေ။ ။ဤ (စန်ဒကူး) ဟူသော၊ မြန်မာ၀ေါဟာရအရာမှာ (စန္ဒန)ဟူသော မာဂဓ၀ေါဟာရမှာကဲ့သို့ (နှ+ဒ) အဆင့်နှင့်မရေး၊ (ယူဇနာဖွန်၊ ကြေညာကွန်၊ စန်ဒကူးမျိုးဘက်)ဟူသော၊ ကဝိလကွဏာ သတ်ပုံနှင့် ညီစွာ၊စလုံးနှသတ် အမြစ် .အန် ကာရန်နှင့်မှန်ကန်စွာ ရေးတတ်စေရမည်။

၃၀၁။ ။ဂေါသိသံ တေလပဏ္ဏော်ကံ,
(ပုမေ၀ါ) ဟရိစန္ဒနံ၊
တိလ ပဏ္ဏော် (ထု) ပတ္တာဂ်,
ရဇ္ဇုနံ ရတ္တ စန္ဒနံ။ ။

(၃၀၁) ဂေါသိသံ၊ ဂေါသိသ စန်ဒကူး၊ (ဂေါသိတံ၊ ဂေါသိတ၊ ရေကဲ့သို့ဖြင်းသည်ဖြစ်၍.. အပူကို ငြိမ်းစေနိုင်သော စန်ဒကူး- ၂- ချက်သင့်)၊ တေလပဏ္ဏော်ကံ- စန်ဒကူးဖြူ (နံ့သာဖြူ)၊ (နှ)၊ ဟရိစန္ဒနံ၊ စန်ဒကူးရွှေ၊ စန်ဒကူး၀ါ၊ (၀ါပုမေ။ဟရိစန္ဒန,သဒ္ဒါ-ဝိကပ်အားဖြင့်၊ပုံ၌၊ ဖြစ်၏.၊ နုပုန်းလည်းယ့်၏.)၊တု၊ အံ့၊ တိလပဏ္ဏော်,ပတ္တာဂ်,ရဇ္ဇုနံ,ရတ္တစန္ဒနံ၊ ၄-ကား၊ စန်ဒကူးနှင့် (သို့မဟုတ်)နံ့သာနှင့်-တည်း။ ၁ (နှ)။ ။

အ၀ရိ၀ေက ဋီကာစသည်၌ကား၊"နံ့သာနှင့်"-ဟု သာဆို၏.။စန်ဒကူးနှင့်ဟုမဆို။ ။ ဖြူ။လည်းဖြူ။, ဝေးလည်း၊ ဝေးမြသောမလယတောင်အရပ်၌သာယ့်သော၊ စန်ဒကူးမျိုးသည်၊ (၁)တေလ ပဏ္ဏော်က စန်ဒကူးမည်၏.။ နွားဦးခေါင်းသဏ္ဌာန်ယ့်၊ မလယ အရှေ့တစိတ်၌

သာဖြစ်ပွါးတတ်လျက်၊မည်းနက်သောအဆင်းနှင့်နီသောအဆင်းရောသောအရောင်ယှိ၍၊ ကြာနံ့နှင့်တူသော ကောင်းသောအနံ့ယှိသော စန္ဒဒကူးမျိုးသည် (၂) ဂေါသီသ စန္ဒဒကူးမည်၏။

အလွန်ကောင်းသော အနံ့နှင့် ဟာ၏ခြင်းကြောင့်၊ အခါခပ်သိမ်းသာလျှင်၊ မြွေတို့ ရစ်ပတ်၍နေရာဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်စန္ဒဒကူး ပရိယာယ်အရာ၌ဖြစ်သင့်သော၊ (သမ္ပဝေ၌) သဒ္ဒါလည်း၊ ပရိယာယ်တပ်ယှိ၏ဟုမှတ်။ ။

ဘားသဏ္ဍာန် အသီးယှိ ဟရိမည်သောတောင်၌ဖြစ်ပွါးတတ်၊ကြွေကျသောသရက်သီး မှည့်နှင့်တူ၊ ကောင်းသောအနံ့ယှိ၊ ဝါရွှေသော အရောင်အဆင်းယှိသော၊ စန္ဒဒကူးမျိုး သည်၊ (၃) ဟရိစန္ဒန,စန္ဒဒကူးမည်၏။

ကုစန္ဒန,သဒ္ဒါသည်၊ နည်းသောအနံ့ယှိသော စန္ဒဒကူးနှင့်ဖြစ်၏ဟု၊ အမရကောသ, သန္ဒ ၌ ဆို၏။

၃၀၂။ ။ကာဠာနုံ သာရိ ကာဠိယံ,
လောဟံ (တွ-) ဂရု (စာ-) ဂဠု၊
ကာဠာ ဂရု (တု ကာဠေ ဘိ),
တုရုက္ခာ (တုစ) ပိဏ္ဍကော၊ ။

(၃၀၂) ကာဠာ နှဿာရိ, ကာဠိယ၊ ၂- ကား၊ စန္ဒဒကူးနက် (ကရုမက်)- တည်း၊ (အစဉ်အတိုင်း- ပုံ,နပုန်း)၊ တု၊ အုံ၊လောဟာ,အဂရု, အဂဠု၊ ၃-ကား၊ အကျော်၊ တည်း၊ တု၊ အုံ၊ ကာဠာဂရု၊ ကာဠာဂရု သဒ္ဒါသည်ကာဠေ၊ မည်းနက်သော၊အာသို၊ ထိုအကျော်ဟူသောအနက်၌ ဖြစ်၏။(နပုန်း) တု၊ အုံ၊ တုရုက္ခ, ပိဏ္ဍက၊ ၂ ကား၊ ကမျည်းနံ့သာ တည်း၊(ပုံ)။ ။

၃၀၃။ ။ကဏ္ဍူ(ရ)ကာ ဓိဂ မဒေါ,
ကုဋ(ထ) အာဇပါလကံ၊
လဝဂ် ဒေ၀ ကုသုမံ,
ကသ္ပိရ(ဇ) (တု) ကုက္ကိုမံ။ ။

(၃၀၃) ကဏ္ဍူ(ရ)ကာ,ဓိဂမဒ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ကတိုး နံ့သာတည်း၊ (အစဉ်အတိုင်း-ထိ,ပုံ) ၁ တု၊ အုံ၊ ကုဋ, အာဇပါလက၊ ၂-ကား၊ ပန်းညှ တည်း၊နပုန်း။လဝဂ်,ဒေ၀ကုသုမ၊ ၂-ကား၊လေးညှင်းတည်း၊နပုန်း၊တု၊အုံ၊ ကသ္ပိရ(ဇ),ကုက္ကိုမ၊ ၂-ကား၊မာလာဂျိုကျ(ရ)-ကုံ ကမ်ံ တည်း၊ နပုန်း။ ။

၁-(ကဏ္ဍူ(ရ)) ဓိဂနာ်ဘိ-ဓိဂနာ်ဘိ(ဇ)-အလ္ဟာ(ဇ)- ဓိဂလ္ဟာ(ဇ)-ကဏ္ဍူ(ရ)-ကလ္ဟာ(ဇ)၊ သဒ္ဒါ ဖျားလည်း၊ ၎င်း-ကတိုရ်းအကောင်၏၊ အမြှေးနံ့သာဖြစ်ရာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း၊ ချက်၊ ခွေးစေ့၊ သိုအိမ်ဟော ပရိယာယ် ပုဒ်ဖျားပင်တည်း။ ။

ဌင်း ကတိုရ်းကောင်ဟော ပရိယာယ် ပုဒ်များကား၊ (ပုဿလက) (ပုက္ခလက) (ကတ္တာ့ရိမိဂ) (ဂန္ဓမိဂ) စသည်တို့တည်း။ ဌင်းအကောင်၏ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ် အပိုင်းများစွာတို့တွင်၊ ချက်နှင့်ခွေးစေ့မှသာ အမွေးနံ့သာဖြစ်သည်။ ဌင်းခွေးစေ့နှင့် ချက်မှသာ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုခဲ့ပြီး ဥဒါဟရဏ်များကိုထောက်၍ လည်းကောင်း၊ သိမ္မိ ပုက္ခလ ကော–ပုဿလကော–ဟတော–ဟူသော၊ ပါဠိနိယ စသော သဒ်တ– များကရုဏ်းကျမ်းကြီးများ၌လာသော၊ ဥဒါဟရဏ်ကိုထောက်၍.လည်းကောင်း၊သိနိုင်ပေသည်။

ဌင်းကို–ဌင်းကတိုရ်း ကောင်ကိုအမွေးနံ့.သာဖြစ်ရာ သိုအိမ်ခွေးစေ့ကြောင့်–သတ်အပ်ပြီဟု–အဖွင့်ဋီကာများနှင့်အညီ၊ အနက်ပေး။ အချို့.ပညာယှိများကမူ၊ ခွေးစေ့က မဖြစ်ဟု မိန့်ဆိုကြသည်။ ဆိုခဲ့ပြီး ပြယုဂ်များကို သတိ မပြုမိခြင်းမျှသာ။ ဌင်း အကောင်မျိုးသည်၊ ဟိမဝန္တာ အနောက်မြောက်စွန်း ကသ္မီရတိုင်း၊ ဌင်း ဟိမဝန္တာ မြောက်ဘက်– နေပါလ ဝ်ဝိဒွတ်–မလ္လိပုရ–အာသာမ်နယ်–ကာမရူပတိုင်းများ၌ ဖြစ်ပွါးနေထိုင်ကြသည်။ ဌင်း သုံးဌာနအနက်၊ ကသ္မီရတိုင်း၌ဖြစ်သော ကတိုရ်းသည်၊ ကြောင်သောအဆင်း ယှိသည်ဖြစ်၍. အညို့.ဆုံး၊နေပါလ၌ဖြစ်သော ကတိုရ်းသည် ညိုသောအဆင်းယှိသည်ဖြစ်၍.အလတ်စား၊ ကာမရူပတိုင်း၌ ဖြစ်သောကတိုရ်းသည် မည်းနက်သောအဆင်းယှိသည်ဖြစ်၍.၊ အကောင်းစားဟု၊ ဘာဝပ္ပကာသ–စသောဆေးကျမ်းများ၌ အဆိုယှိသည်။ ॥ဌင်းရှင်ပုံသ.ရှာန်မှာ ဒရယ်၊ တောဆိတ်နက်များနှင့်တူ၍.၊ အမြီးတို့၏.၊ ဦးချိုမယ်၊ ဌင်းရှင်ပုံကို သေချာစွာ သိလိုက၊ မန္ဒလေး–ဦးကျော်ရန်ဆေးတိုက်မှ ထုတ်ဝေသော ဘေသဇ ဝိဇ္ဇာ ဆေးပညာ မဂ္ဂဇင်းမှာ ကြည့်ကြလေ။ ॥

၃၀၄။ ॥ယက္ခရူပေါ သဇ္ဇုလသော,
တဂ္ဂေါလံ (တုစ) ကောလကံ၊
ကောသဖလ (-မထော)ဇာတိ-
ကောသံ ဇာတိဖလံ (ဘဝေ)။ ॥

(၃၀၄) ယက္ခ ရူပ, သဇ္ဇုလသ၊ ၂- ကား၊ ပ္ပဲးလျက် (အာင်ထွေး-ကညင်ဆီ)- တည်း၊ (ပုံ) ၁ တု၊ အံ့၊ တဂ္ဂေါလ, ကောလက, ကောသဖလ၊ ၃- ကား၊ ကရဝေး တည်း။ (နပုန်း)၊ အထော၊ ပါ၊ ဇာတိကောသ,ဇာတိ-ဖလ၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ ဇာတိဖုလ်သီး၏. အမည် ဖြစ်၏. (နပုန်း)။ ॥

၁-ယက္ခရူပ- ဟူသော၊ အနုဂ္ဂ သညာနှင့် အညီ၊ အိန္ဒိယနှင့် သိဟိုဠ် ကျွန်းသား ပယောဂ ဆရာများသည်၊ ပယောဂ.ကို၊ နိုင်နင်းစေရန်၊ ဌင်း ကညင်ဆီများကို ပယောဂ မီးထွန်း၍. ကုသကြလေသည်။

၃၀၅။ ။ဃနေ သာရော သိတဿော(စ),
ကပ္ပူရံ (ပုန္နပုံသကော)၊
အလဘ္ဘကော ယာဝကော (စ),
လာခါ ဇတု (နပုံသကော)။ ။

(၃၀၅) ဃနသာရ,သိတ,ဿ,ကပ္ပူရ၊ ၃-ကား၊ ပရိတ်တည်း။ (ပုန္နပုံသကော၊ ကပ္ပူရသဒ္ဒါ- ပုံ, နပုန်းဒ္ဓြစ်၏၊ အကြွင်း၊ပုံ)။ အလဘ္ဘက, ယာဝက,လာခါ,ဇတု၊ ၄-ကား၊ ချိပ်-တည်း၊ (နပုံသကော- ဇတု,သဒ္ဒါ နပုန်းဒ္ဓြစ်၏၊ လာခါ-သဒ္ဒါ-ထိ၊အကြွင်း-ပုံ)။

၃၀၆။ ။သိရိဝါသော (တု) သရလ-,
ဒ္ဒဝေါ]- ဌနံ (တု) ကဇ္ဇလံ၊
ဝါသရုက္ခော ဝါသယောဂေါ,
ဝက္ကတံ (ကု) ဝိလေပနံ။ ။

(၃၀၆) တု၊ ဒ္ဓံ၊ သိရိဝါသ,သရလဒ္ဒ၀၊ ၂-ကား၊ ထင်းရှူးရည် (ထင်းရှူးစေး)-တည်း၊(ပုံ)တု၊ ဒ္ဓံ၊ အဌန,ကဇ္ဇလ၊ ၂-ကား၊ မျက်စည်းတည်း၊ (နှ)၊ဝါသရုက္ခ,ဝါသယောဂ၊ ၂-ကား၊နံ့သာမွှန်တည်း၊ (အစဉ် အတိုင်း-နှ,ပုံ)။တု၊ ဒ္ဓံ၊ ဝက္ကက,ဝိလေပန၊ ၂-ကား၊နံ့သာပျောင်းတည်း၊ (နှ)။ ။

၃၀၇။ ။(ဂန္ဓမာလျာဒိ သံခါရော။
ယောတံ) ဝါသနှ (မုစ္ဆတေ)
မာလာ မာလျံ (ပုပ္ဖဒါမေ)။
ဘာဝိတံ ဝါသိတံ (တိသု)။ ။

(၃၀၇) ယောဂန္ဓ မာလျာဒိ သင်္ခါရော၊ အကြွင် နံ့သာပန်း စသည်တို့ဖြင့် ပြုပြင်စိုရင်ခြင်းသည်၊ အဆို၊ ယို၏၊ တံ၊ ထိုနံ့သာပန်း စသည်တို့ဖြင့် ပြုပြင်စိုရင်ခြင်းကို၊ ဝါသနံ၊ ဝါသနှ (နံ့သာထုံခြင်း) ဟူ၍၊ ဥစ္ဆတေ၊ ဆိုအာပ်၏။ (နှ) မာလာ,မာလျ၊ ၂-ကား၊ ပုပ္ဖဒါမေ၊ ပန်းဆိုင်း၊ ပန်းကုံးဟူသောအနက်ဒ္ဓြစ်၏၊(အစဉ်အတိုင်း-ထိ,နှ)ဘာဝိတ,ဝါသိတ ၂-ကား၊ ကောင်းသောဆနံ့ဖြင့် ထုံအာပ်သော ဝတ္ထု၏ အမည်တည်း၊ တိသု၊ ဤသဒ္ဒါ၊ ၂-ခုလင်သုံးပါးတို့ဒ္ဓြ ဖြစ်၏။ ။

၃၀၈။ "ဥတ္တံသော၊ သေခရာ၊ဝေဠော။
(မုဋ္ဌမာလ္ဝေ) ဝတံသကော၊။
သေယျာ (စ) သယနံ,သေနံ,
ပလ္လင်္ကော၊(တုစ) မဉ္စကော။ ။

(၃၀၈) ဥတ္တံသ,သေခရ,အာဝေဠ,[1] ဝတံသကာ၊ဌ၊ကား၊မုဋ္ဌမာလ္ဝေ၊၂ ဦးဆောက်ပန်း, ဦးစိုက်ပန်း-ဟူသောဆနက်ခွဲ ဖြစ်၏။ (ပုံ) [2] သေယျာ, သယနံ,သေနံ,၊၃-ကား၊ အိပ်ရာ, နေရာ၏ အမည်တည်း။(သေယျာ,သဒ္ဒါ ထိ,အကြွင်း-နံ) တူ၊အံ့၊ ပလ္လင်္ကော,မဉ္စကာ ၂-ကား၊ခုင်ုံ-ညောင်စောင်း၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ) [3]

ဝ-အာဝေဠ (လ) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ (အာဝေလော ရာသိ ဥတ္တံ သေဝေ့ဌနမ္မိ ဇဋ္ဌာယစ) အစု၊ ဦးဆောက်ပန်း ဦးရစ် ခေါင်းပေါင်းဆံကျစ်။

၂-မုဏ္ဍမာလ္ဝေလည်းသင့် (မုဏ္ဍ-သဒ္ဒါ၊သိရ) ပရိယာယ်ပင်။ ။ဤ- ၃၀၈-မှာ၊ ဝတံသက အထက်(၇၇၀) မှာ (အဝတံသက) သင့် အချင်းချင်းပရိယာယ်။

၃-ဦးဆောက်ပန်း,ဟူသည်၊နွယ်သစ်ပင်တို့မှပွင့်သော ပန်းပွင့်မျိုးမဟုတ်၊ ရွှေစသည် တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်၍,ဦးခေါင်းဌ စိုက်ဆောက် ပန်ဆင်အပ်သော၊ ဦးခေါင်း အဆင်တန်း ဆာ၊မျိုး အထူးတည်း။

၄-ဤဝေါဟာရ အရာမှာ၊ခဋ္ဌာ။ သခ်ံတ။ (ခဋ္ဌာ) ပါကတ + မာဂဓပါဠိမှီများကို ထောက်၍,ကံ-ဗျာ-ဒုတိယ (ခ) သက်သက်၊ဌင်းနောတ်က၊မုဒ္ဓ-ပဌမ (ဋ) (ဝ)သတ် နှင့် (ခဋ္ဌင်)ဟု၊ မှန်ကန်စွာရေးတတ်စေရမည်။ သတ်ထူးမှာ (ခံတင်) ဟု ရေးသားဆုံး ဖြတ်၍,အာရုနိက ပဏ္ဍိတ်များက- (ခုတင်) ဟု-ရေးသားကြသည်။ ဌင်းတို့ကို ဆင် ခြင်လေ။

၃၀၉။ ၊မဉ္ဇာ ဓာရော၊ပဋိပါဒေါ။
(မဉ္ဇဂေါ်တ္ထ) ဒုနိ (ဩိယံ)။

(၃၀၉) မဉ္ဇာဓာရ, ပဋိပါဒ၊ ၂- ကား၊ ညောင်စောင်း အခြေ၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ) တူ၊အံ့၊ အဓ,ဒုနိ,အာ,ဒုနိ, သဒ္ဒါသည်၊ မဉ္ဇဂေါ်၊ ညောင် စောင်း၏ အစိတ်အပိုင်း၊အပေါင်ဟူသောအနက်ခွဲ ဖြစ်၏။ (ညောင်စောင်း ပေါင်း၏ အမည်ဟူလို)ဩဩ်ယံ၊ထိ-ခွဲ ဖြစ်၏။ ။

၃၁၀။ ။ဘုဇ္ဇိရပါဒေါ၊အာဟ-
ပါဒေါ (စေ၀) မသာရကော။
(စဗ္ဗာရော) ဗုန္ဓ ကာ ဗဟ္ဓော။
(တိမေ မဉ္ဇကဲ့ရာ သိယုံ။ ။

(၃၁၀) ကုဋ္ဌိရပါဒ၊ ဗုဒ္ဓနိုင်ခြေသဏ္ဌာန်အခြေယှိသောညောင်စောင်း၊ အာဟာရပစ္စယာ၊ အပေါင်းခြင်းအခြေစွဲတည်သော ညောင်စောင်း၊ မသာရကာ၊ အခြေခြင်း အပေါင်းတည်သော ညောင်စောင်း။ ဗုဒ္ဓ၏ကာဗဇ္ဇ၊ အခြေနှင့် အပေါင်းစည်လျက်ယှိသောညောင်စောင်း၊ ဣတိဣမေ စတ္တာရောဣမေ လေးမျိုးတို့သည်၊မဇ္ဈိမနေရာ၊ညောင်စောင်းအထူးတို့သည်၊သိယုံ၊ဖြစ်ကုန်၏။(ပုံ)။

၃၁၁။ ။ဗိမ္ဗောဟနံ, (စော) ပဓာနံ,။
ဗိဒ္ဓကာ ဗိဒ္ဓ မာသနံ,၊
ကောဋ္ဌံ, (တု ဘဒ္ဒ ဗိဒ္ဓေ ထာ)
သဒ္ဓေ (ဗိဒ္ဓန်ရေ မတာ)။ ။

(၃၁၁) ဗိမ္ဗောဟန, ဥပဓာန၊ ၂.ကား၊ ခေါင်းအုံ၏အမည်တည်း၊ (နှ) ၁ ဗိဒ္ဓကာ, ဗိဒ္ဓ,အာသန၊ ၃.ကား၊ နေရာ.အင်းပျဉ် ကုလားထိုင်၏ အမည်တည်း၊ (ဗိဒ္ဓကာ- သဒ္ဒါ. ထိ, အကြင်း-နှ) တု၊ ဒုံ၊ ကောဋ္ဌံ၊ ကောဋ္ဌ,သဒ္ဒါသည်၊ဘဒ္ဒ ဗိဒ္ဓေ၊ ကောင်းမြတ်သောအင်းပျဉ်ကုလားထိုင် ဟူသောအနက်ကို ဖြစ်၏။(နှ) အထပါး၊ အာသဒ္ဓ၊ အာသဒ္ဓသဒ္ဒါကို၊ ဗိဒ္ဓန်ရေ၊ ရှည်သော အခြေယှိသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အထူးခြင်း၊ မဘာ၊သိအပ်၏။ (ထိ) ၂

၁–ဤနှစ်ပုဒ်အနက်။ ပဌမပုဒ်၌–ဋ္ဌီကာရုပ်တွက်နည်းကိုမှီ၍၊ မြန်မာစာစသည်မှာကဲ့သို့ "ဗြ" နောင်၊ဗထက်ချိုက်'ဒွေဘောက်နှင့်"ဗိမ္ဗောဟန" ဟု ပါဠိပျက်မယှိစေရ၊ သီဟိုဠ်စာ စသည်မှာကဲ့သို့"မ"သံယုဂ်နှင့်"ဗိမ္ဗောဟန"–ဟု ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။–

(မှတ်ရန်သံပေါက်)

"ဗြ"နောက်"မ"၌၊ "ဗ"ထက်ချိုက်၊ ဗျဉ်လိုက်ညြကာရန်။ ။

(ဗိမ္ဗောဟန) ဒေသီဘာသာ! ပါကတာ၊ ဆိုရာအဘိဓာန်။

"ဗြ"နောက်က"မ"သံယောဂ၊ ယှိမှပါဠိအမှန် (ဗိမ္ဗောဟန)ဒေသီ မာဂဓ ဘာသာ၌"ဗိမ္ဗောဝဏယ"–ဟု ပုဒ်ပါယှိသည်။

ငါတို့ မာဂဓပုဒ်အမည်"ဗိမ္ဗောဟန"သည်၊ ၎င်းမှ လာရင်းဖြစ်သည်။ [ဒေ ၆,၉၈]. ဥပဓာနိယ,သိရောဓာန,ပါလိသ,စသည်များလည်း၊၎င်းအမည်ဟောပင်။

၂–ဗိသိ+ဘိသိ, ၂–ပုဒ်၊ဘုံလျှိုဟော၊ (ဗိသိ) (ဗိသိ)ပုဒ်၌၊ ဗ+ဤကာရန် ဗဏ္ဍိလိင်၊ ၂–ချက်သင့်၊ဝိသု–သေစနေ၊ဓာတ်နက်၊ဤအလို တတိယကွဲရာ (ဗ)ထက်ချိုက်နှင့်သာ၊ အသင့်ဟု မှတ်ရမည်။ မြမ္မာ–သိဟိုဠ်၊ ယိုးဒယား၊ အင်္ဂလိပ်, ခရာ စသောအလုံးစုံ ပါဠိ ကျမ်းစာများမှာကား၊ စတုတ္ထကွဲရာ(ဘ)ကုန်းနှင့်၊"ဒေသီဘာသာ"အတိုင်းသာပါဠိယှိ ကြသည်။ .....ဘိသိ,အာ–ဗိသိ။ ဗိသိ၊ ဗုံလျှိုသည်၊ ဘိသိအာ၊ ဘိသိအာမည်၏။ [ဘိုသိ၊လည်း–အတ္ထ၊] (ဒေသီနာမ မာလာ) ၆-၁၀၅။

ပြိတိနာမာသနံ ရှိမိ၊ ပြိတိနံ-အကျင့်အားစာရနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရသေ, ရဟန်း သူတော်ကောင်းတို့၏ အားသနံ ထိုင်နေရာသည်၊ ရှိမိ၊ ရှိမိ-မည်၏။ အမရကောသ။ ။ ယတိနာမာသနေ ရှိမိ။ မေဒိနီကောသ။ (အနက်လွယ်ပြီ) အထက်ပါ (ရှိမိ) ဟူသော သံခ်ံတပုဒ်ကို၊ မာဂဓနှင့်ပါဠိတပုဒ်ပြောင်းလဲပြန်ဆိုသော်၊ (ဗီသိ) ဟု- ဗထက်ချိုက်နှင့် သာ, မာဂဓ, ပါဠိတ ပုဒ်ရင်းဖြစ်သည်။ အထက်ဖေါ်ပြရာပါ ကျမ်းများကိုဆင်ခြင်လေ။ ။

သေစနုဏ္ဍ-ဝိသုဒ္ဓေါတ်ဖြင့်ပြီးသော ဗထက်ချိုက်နှင့် (ဗီသိ+ဗီသိ) ပုဒ်သာ၊ သံခ်ံတ ပါဠိတကျမ်းများအလိုအမှန်ဖြစ်သည်။ ။မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထ.ဒ္ဓ

- [ယတိ နမာ သနေ ဝုတ္တာ၊ ဗီသိစေဝ အထောဘိသိ၊] အနက်လွယ်ပြီ။ ။ဝိဏ္ဏတ္ထမှာ- ဗထက်ချိုက်နှင့် (ဗီသိ) ဟုယှိလျှင်၊ သံခ်ံတနှင့်ပါဠိတ ပုဒ်ရင်းကိုမှီသည်။ (ဘ) ကုန်းနှင့် (ဘိသိ) ဟုယှိလျှင်၊ "ဒေသီ ဘာသာ" ကိုမှီသည်- ဟု သန္ဓိဗျာန်ကျ မှတ်လေ။
- ဤအဘိမ်ာန်ကျမ်းဌ, တိုက်ရိုက်ပင် ၎င်းပုဒ် အဆိုမပါယှိသော်လည်း၊ ဗိဌ+ ကောဋ္ဌ- ပုဒ်များနှင့် အလျဉ်း သင့်၍, လည်းကောင်း၊ ဝိနည်း ပါဠိတော်စသော ဝိဋ္ဌဂတ်ကျမ်းဂန် များ၌၎င်းပုဒ်မှာ (ဘ) ကုန်းနှင့်ချည်းသာယှိနေ၍, သံခ်ံတ၊ ဂရုက ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ၎င်းဒေသီ ဘာသာနှင့်၊ လိပျန္ဓရ များကို၊ သတိမထားမိဘဲ ဗျက်မှားမိမည်ကို စိုးရိမ်မကင်းသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုတမယ ဉာဏ်ရင့်သန်ကြစေရန်၊ အပိုထည့်သွင်း ဆုံးဖြတ်လိုက် ပေသည်။

၃၁၂။ ။(မဟာန္တော ကောဇဝေါ ဒ်ဃ
လောမကော) ဂေါနကော (မတော)။
(ဥဏ္ဏာမယံတု-ဏ္ဍရဏံ)။
စိတ္တကာ ဝါန စိတ္တကံ။ ။

(၃၁၂) ဒ်ဃ လောမကော၊ လက်လေးသင်ထက်ရှည်သော အမွေး ယှိသော၊ မဟန္တော၊ ကြီးပြန့်ကျယ်ဝန်းသော၊ ကောဇဝေါ၊ ကော်ဇောကို၊ ဂေါနကော၊ ဂေါနက (ကော်ဇောကြီး) မည်၏။ ဟူ၍။ မတော၊ ၏။ (ပုံ)၊ တူ၊ ဆံ့၊ ဝါနစိတ္တကံ၊ အရောင် အလှ ဆန်းကြယ်သော၊ ဥဏ္ဏာမယံ၊ သိုးမွေးဖြင့်ပြီးသော၊ အဏ္ဍရဏံ၊ အခင်းသည်၊ စိတ္တကာ၊ စိတ္တက, အခင်း မျိုးမည်၏။ (ထို)(နှ, လည်းထင်၏)။ ।

- ၃၁၃။ ।(ဃန ပုဗ္ဗံ) ပဒုမိကာ။
(သောဘန္တိ) ပဒ္ဒိကာ (ပျထ)။
(ဒ္ဒိဒ္ဓေ)ကာ ဒသသာ(ဒ)ုံ ဒ္ဒ-
ဟောဓိ) ဒကန္တ လောဓိနော။ ။

(၃၁၃) ဃန ပုဗ္ဗံ၊ တခဲနက်ပန်းပြောက်အတို့ယှိသောအခင်းသည်၊ ပဒုမိကာ၊ ပဒုမိကာ, အခင်းမျိုးမည်၏။ (ထို)၊ တူ၊ ဆံ့၊ သော်၊ အဖြူ

ထည့်သက်သက်သောအခင်းသည်၊ ပဒိုကာ၊ ပဒိုကာအခင်းမျိုး မည်၏။ အထ၊ပါး၊ဒွိဒသေကာဒသာနိ၊ ၂-ဘက် အ.ဆာအမြှိတ်ယှိသော အခင်း, တဘက်အာဆာ အမြှိတ်ယှိသော အခင်းတို့သည်၊ ဥဒ္ဒလောမိ, ဧကန္တ လောမိနှော၊ အာစဉ်အာတိုင်း ဥဒ္ဒလောမိ, အခင်း, ဧကန္တလောမိ,အခင်း မျိုး မည်ကုန်၏။ (ပုံ)။

၃၁၄။ ။(တဒေဝ သောဠ သိတ္ထိနံ။
နစ္ဆ ယောဂ္ဂံဟိ) ကုတ္တကံ,။
သိဟာဗျဃ္ဃါဒိရူပေဟိ။
စိတ္တံ) ဝိကတိကာ (ဘဝေ။ ။

(၃၁၄) သောဠ သိတ္ထိနံ၊ တကျိပ် ခြောက်ယောက်သော ကဲချေသည် မတို့၏။ နစ္ဆယောဂ္ဂံ၊ ကလောက်သော၊ တဒေဝ၊ ထိုသားမွေးဖြင့်ပြီးသော ကြီးကျယ်သောအခင်းမျိုးသည်ပင်လျှင်၊ ကုတ္တကံ၊ ကုတ္တက, အခင်းမည်၏။ (နှ)။ သိဟာဗျဃ္ဃါဒိရူပေဟိ၊ ခြသေ့ရုပ်, ကျားရုပ်, စသည်တို့ဖြင့်၊ စိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော အခင်းမျိုးသည်၊ ဝိကတိကာ၊ ဝိကတိကာ, အခင်း မည်သည်၊ ဘဝေ၊ ၏။ (ထိ)။

၃၁၅။ ။ကဠိသံ ကောသေယျံ
(ရတန ပရိ သိဒ္ဓိတမတ္ထရဏံကမာ
ကောသိယ ကဠိသာ မယံ၊ ။
ကောသိယ သုတ္တေန ပကတဉ္စ)။ ။

(၃၁၅) ၁ ရတန ပရိသိဒ္ဓိတံ၊ ရတနာတို့ဖြင့်ထက်ဝန်းကျင် ချုပ်လုပ် အပ်သော၊ ကောသိယ ကဠိသမယံ၊ ပိုးချည်,လျှော်ချည်,ဖြင့်ပြီးသော၊ အတ္ထရဏံစ၊လည်းကောင်း၊ ကောသိယ သုတ္တေန၊ပိုးချည်သက်သက်ဖြင့်၊ ပကတံ၊ပြုအပ်သော၊အတ္ထရဏံစ၊ကောင်း၊ ကမာ၊အာစဉ်အတိုင်း၊ကဠိသံ၊ ကဠိသဆမည်၏။ ၂ ။ကောသေယျံ၊ကောသေယျ မည်၏။ (နှ)။ ။

၁-ဤယောဇနာနည်းအလို၊ ရတနာတို့ဖြင့် စိုခြယ်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ပိုးချည်နှင့် လျှော်ချည်နှစ်မျိုးရောရ၍ ရက်အပ်သောအခင်းသည်၊ "ကဠိသ"၊ ရတနာတို့ဖြင့် စိုခြယ်အပ်သည် ဖြစ်၍၊ ပိုးချည်သက်သက်ဖြင့် ရက်လုပ်အပ်သော အခင်းမျိုးသည် "ကောသေ**ယျ**" အခင်း မည်၏ဟူလို။ ။တနည်းကား။ ။ရွှေဖြင့်စိုခြယ်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ပိုးချည်ဖြင့် ရက်အပ် သော အခင်းသည် "ကဠိ**သ**" ရွှေချည်နှင့် ရောသော ပိုးချည်ဖြင့်ရက်အပ်သော အခင်း သည်၊ "ကောသေ**ယျ**" အခင်းမည်၏ဟူလို။ ။ဤကား သိဟ်ဠဒီပသယ ဟောင်းမြို့ လာသော အဓိပ္ပါယ်တည်း။

၂–ကဋ္ဌတော ဇာတံ ကဋ္ဌိသဲ့, ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌိဝေါ ကဋ္ဌိသဲ့, ဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ ဝစနတ္ထပြု၍ မုဒ္ဓဇ၊ ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ အသဒိသ, သံယုဂ်နှင့် "ကဋ္ဌိသ"ဟု သင်္ခ်တနှင့်ပါကတကျမ်း,နိုင်ငံခြား 'လိပျန်ရ,များနှင့်အညီ ပါ၌မှန်ယှိစေ ရမည်၊ ၎င်း"ကဋ္ဌိသ"သဒ္ဒါ–"လျှော်ချည်" ဟော။ ဝိမတိ ဋီကာ၌ကား၊"ပိုးချည်"ဟု ဆို၏။ ။

မြန်မာစာများ၌"ကဋ္ဌိသ" ဟု မုဒ္ဓဇ ပဌမကွဲရာ ရှေ့ဘော်နှင့်ပါ၌ပျက်ယွင်းကြသည်၊

၃၁၆။ ။ဒိပေါ•ပဒိပေါ•ပဒ္ဓောတောဃ။
(ပုမေတ္ထာ) ဒါသ ဒပ္ပဏာ။
ဂေဏ္ဍု ကောဃ•ကန္ဒု ကောဃ•တာလ-
ဝေဏ္ဍံ (တု) ဗီဇနိ (ဣတိယံ)။ ။

(၃၁၆) ဒိပ,ပဒိပ,ပဒ္ဓောတ၊ ၃–ကား၊ ဆီမီး၏အမည်တည်း၊(ပုံ)၊တု၊ ခဲ့၊အာဒါသ, (အာဒဿ), ဒပ္ပဏာ၊ ၂–ကား၊ မှန်ကြေးမုံ၏အမည်တည်း၊ ပုမေဠ္ဠိ သဒ္ဒါ–၂–ခု၊ 'ပုံ', ၌ဖြစ်၏ ။ ဂေဏ္ဍုက, ၂ ကန္ဒုက၊ ၂–ကား၊ အဝတ် သားရေစသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သောကစားဝှေယမ်ဝတ္ထုဖြစ်သော ဘောလုံး၏ အမည်တည်း။ ၇ , (ပုံ)၊ တု၊ ခဲ့၊ တာလဝေဏ္ဍ ၄ , ဗီဇနိ၊ ၂–ကား၊ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းယပ်တောင်၏အမည်တည်း။ ဣတ္ထိယံ၊ဗီဇနိ, သဒ္ဒါ ထိ,၌ဖြစ်၏။ (တာလဝေဏ္ဍ,သဒ္ဒါ၊ နှ)

၁–မကုရ(မ‌ကိုရ)စသော ပုဒ်များလည်း၊ဝင်းအနက်ဟော၊ ဒုတိယပုဒ်၌(အာဒဿ) ဟု ဒ,မှာ၊ ရ**ဿ**၊ သ–ဖွေ့ဘော်နှင့်လည်းသင့်။ ထိုတွင် အထက်အနေ့ကဆွဲ၌မလာသော (မကုရ)သဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရ ဂါထာ–

မုကုရာ ဒါသကဏ္ဏော၊ ရထမ္မိ ဗကုလ‌ဒ္ဓုဇေ။
မကုရော ကလိကာယ‌ဒ္ဓ, ဗာလကုလာလ ဒဏ္ဍကေ။ ။

မကုရော၊ သည်၊ မုကုရာဒါသကဏ္ဏော၊ ပန်းငုံ ဟူသောအနက်၊ မှန်ကြေးမုံ‌ဟူသော အနက်၊အမှန်ဟူသောအနက်တို့၌လည်းကောင်း၊ ရထမ္မိ၊ ရထားဟူသော အနက်၌လည်း ကောင်း၊ ဗကုလ‌ဒ္ဓုဇေ၊ ချောင်းပင်ဟူသောအနက်, ငါးဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း၊ ကလိကာယ‌ဒ္ဓ၊ အကင်းရင့်ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း၊ ဗာလကုလာလ ဒဏ္ဍကေ၊ သူငယ်တို့၏တုတ်,အိုးထိန်းသည်တို့၏ လက်ခတ်တုတ်ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

၂–ဤ၌"ဂေ‌ဒ္ဓုက" ပုဒ်မှာ၊ မုဒ္ဓဇ"ဏ်+ ဒ"သံယုဂ်နှင့်၊"ဂေဏ္ဍုက"ဟူ၍ချည်းသာ၊ ဒေသီဘာသာ အတိုင်း၊ အလုံးစုံခရာ၊ ပါဠိကျမ်းစာတို့၌ပါ‌ဒ်ယှိကြ၏။သင်္ခ်တ၊ ပါကတ ဘာသာအလိုအားဖြင့်ကား၊ ဟေမစန္ဒြဆရာပြု၊၁–၅၇၊ ၁၀၂– ဟူသော ပါကတ သဒ္ဒါ ကျမ်းသုတ်တို့ဖြင့်၊ "ကန‌ဒ္ဓုက" ဟူသော၊ သင်္ခ်တ–ပုဒ်မှ၊ကဏ္ဍဇ–ပဌမကွဲရာ "ဏ်"ကို၊

ဝင်းတတိယ ကွဲရာ"ဂ"ပြု၍၊အစိတ်"အာ"ကိုလည်း၊ "ဇ" ပြု၍ ပြီးစေသည် ဖြစ်သော ကြောင့်၊"ဝေ"နောင်၊ဒန္တ"နိ+ဒ"သံယုဂ်နှင့်"ဝေဒ္ဒ၊က"ဟူ၍သာ၊ ပါဠိ ယိုသည်။

၃–ဤ၌"ဝေဏ္ဍ၊က"–ဟူသည်၊ အဝတ်သားရေစသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော– ကစား ဘွယ်ဝတ္ထု၊တည်း။ထိုဝတ္ထု၊သည် တင်းမာသော၊ အုတ်အင်းဂတော အခင်းစသည်၌ ပစ်ချ• သည်ယိုသော်၊ အထက်သို့ လျင်မြန်ပေါ့ပါးစွာ ပျံတက်ခြင်း၊ တိုက်နံ၏ အကာစသည်၌၊ ပစ်ပေါက်သည်ယိုသော်၊ ပစ်သူထံတဖန်ပြန်၍ လာတတ်ခြင်းသတ္တိယိုသော၊ ယခုကာလ ကလေးသူငယ်များကစားကြသည့်၊ဘော့လုံးခေါ် ကစားဘွယ်ဝတ္ထု၊မျိုးပင်တည်း၊ ကျမ်းဂန် တို့၌၊ဥဒ္ဓေဂါ ဒီတိ၏ ဥပမာကိုပြုရာမှာ ဆိုသောဝတ္ထု၊ကို ၎င်းပင် ဟု မှတ်ရမည်။

ဒုပ္ပညဿဟိကထာ ဥဒကေ ဝေဏ္ဍ၊ကောဝိယ ဥပ္ပလဝတိ၊– ဟူသော ဥဒါန်း အဋ္ဌကထာ၌ကား၊ အရာအားလျော်စွာ (ဘော) ဘော့ကွင်းဟုအနက်ပြန်သင့်၏။ မြန်မာရှေးနိဿယများ၌ကား၊ ၎င်းပုဒ်ကို အိမ့်ကျင် ဟူ၍, အနက်ပြန်ဆိုကြသည်၊ ဤ၌ အိမ့်ကျင်ဟူသည်၊ အိမ့်မ၊ားစသော ဝေါဟာရ များမှာကဲ့သို့ အမြစ်နှင့်တကွ၊ အတင်– မသတ် (အိမ့်) ကား အနက်မယို၊ ဝါစာ သိလိဋ္ဌ– သုခုစွာရဏမျှသာ၊ (ကျင်) ကိုပင် ဆိုသည်။

၄– အထက်အနေကတ္တ၌ မလာသော "ဝေဏ္ဍ" သဒ္ဒါ၏, အနက်မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထာ၊ဌ။

ပုဗ္ဗါဒိ ဗန္ဓနေ ဝေဏ္ဍံ, ဗျဇနေ တာလ ပုဋ္ဌကံ။

ဝေဏ္ဍံ၊ သက်သက်သော "ဝေဏ္ဍ" သဒ္ဒါသည်၊ ပုပ္ဖါဒိ ဗန္ဓနေ၊ ပန်းပွင့်စသည်တို့ကို နှောင်ဖွဲ့ရာနှောင်ဖွဲ့ကြောင်း "အညော"ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ တာလ ပုဋ္ဌကံ၊ တာလ သဒ္ဒါရှေးယိုသော၊ ဝေဏ္ဍံ–ဝေဏ္ဍ,သဒ္ဒါသည်၊ (တနည်း) တာလ ပုဋ္ဌကံဝေဏ္ဍံ၊ တာလ ဝေဏ္ဍ သဒ္ဒါသည်၊ ဗျဇနေ၊ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်း,ယပ်တောင်ဟူသောအနက်၌,ဖြစ်၏။

ဤ၌–ကောရ.ယောဂ–(သဝေထိုး) ဝ အက္ခရာနှောင်၊ မုဒ္ဓဇ "ဏ+ဍ" သံယုဂ်နှင့် "တာလ ဝေဏ္ဍံ" ဟုသာ၊ ပါဠိတ၊ သဒ္ဒါကျမ်းများနှင့်အညီ၊ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။အထက် ဂါထာ နံပါတ်၊ ၅၄၄–"ပန်းပွင့်"စသည်တို့၏, "အညော"ဟော၊ "ဝေဏ္ဍ" သဒ္ဒါမှာ လည်း၊ထို,အတူ–ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်၊ အက္ခရာအမျိုးမျိုးရေး၊ ပေါရာဏက– အာရုနိက၊ အလုံးစုံသော စာဟူသမျှ၌လည်း၊မုဒ္ဓဇ"ဏ+ဍ"သံယုဂ်နှင့်ပင် တညီတည်း ပါဠိယိုကြ၏။ သို့သော်–ဝ အက္ခရာမှာ–သေရ (သဝေထိုး)ကျ၊ လိုလျက်ချည်းသာ ပါဠိယိုကြသည်။

အချို့, သင်္ဂီတ ဂရုက ဝိညူတို့ကား"ရှိန္ဒ"ဟူသော သင်္ဂီတပုဒ်နေကို အားကိုး ရည် ရွယ်၍,ဝအက္ခရာ သက်သက်နှောင်၊ဒန္တ"နိ.၊.တ" သံယုဂ်နှင့် "ဝန္ဒ,တာလဝန္ဒ"ဟု၊ သုတ်သင် ပြင်ဆင်ရေးသားကြကုန်၏။ ထိုသို့ရေးသားကြခြင်းကား၊ ပါဠိမာဂဓနှင့် သင်္ဂီတ ဘာသာတို့၌သာ– ပရိစယ ယို၍,ငါတို့ မာဂဓ ဘာသာနှင့်လွန်စွာ အတူများ၍, အနီး အကပ် တထပ်တည်းပင်ဆိုထိုက်၊ပညာယိုကြီးများလည်း၊ထို,အတူ အသိအမှတ်ပြုကြသော "ပါဠိတဘာသာ သဒ္ဒါကျမ်း များ၌၊ အလျှင်းပင် ပရိစယ မယိုခြင်း အပြစ်သာတည်း၊

ဤ ပါဠိတ ဘာသာ သဒ္ဒါကျမ်းများ၌၊ ထို "တာလဝေဏ္ဍ" ပုဒ်ရှည်ပြီးပုံ အစီ အရင်ကို ဖေါ်ပြဦးအုံ့။

(က) "တလ၌ကြွေ:ကား" ၃-၄၄။ ("သိရိဝရုစ်" သို့ မဟုတ်၊ "သိရိကစ္စာယနမုနိ" ဆရာစိရင် သောသုတ်)။ ။

(ခ) "တာလ၌ကြွေ:ကို ဣတျာသျ,ကားဣတျာ:ဒေဝဥစ္ဆတေ၊တေနေ: ဟတ်ာလ၌ကြွ' တု, တာလ ဝေကျွံ ပြစကွဲတေ။" (ပါကတ ပဉ္ဇရိ ဂါထာ)။

(ဂ) "တာလ၌ကြွ'ဧဠေယုဇ္ဇ ဝကိသျ ကားဒေဝ: သျာတ်၊ တာလ ဝေကျွံ၊ ကျွတောတ် (၁.၂၉)

ဣတျ,တွမ်၊ စေဧယျာ-ဒိမု၊ (၁.၅) ဣတျ,တွမ်၊ ကြွ'ဧဠသျပြာစာ:ရှေ:နာဘိပြေ-တ တွာတ်၊တာလော:ပပဒံ ဝိနာ: ပိကားဒေဝ:သျာတ်၊ဝေကျွံ၌ကြွ'မ်"။ ။(သိရိဝသန္တ ရာဇ ဆရာစိရင်သော ဝုတ္တိ၊ သဒ္ဒိ:ဝနိဋ္ဌိကာ) (သိရိသဒ္ဒါ:နန္ဒိ ဆရာစိရင်သော- ဝုတ္တိ၊ သုဗော ဗိနိဋ္ဌိကာ၌လည်း၊ နည်းတူပင်ဖွင့်ဆိုဏ်ီ့၊)။ ။

(က) တ်ာလ၌ကြွ'-သခ်ံတဘာသာ "တာလ၌ကြွ'" သဒ္ဒါ၌၊ "ယိသော"၊ ကား-ဒန္တ ဇ "နံ+တ" အ ကွ'ရာ သံယုဂ်ဏ်ီ့၊ပါကတဘာသာ၌,မုဒ္ဓ ဇ "ဏ်+ဋ" အ ကွ'ရာ သံယုဂ် အပြု သည်၊သျာတ်-ဖြစ်ဏ်ီ့။ (ဤကား သုတ်အနက်)

(ခ) တာလ၌ကြွ'-၌၊ (ယိသော)၊ကြွ'ဣတျသျ-ဒန္တ ဇ "နံ+တ" အ ကွ'ရာသံယုဂ်ဏ်ီ့၊ ကားဣတျာဒေဝ: ပါကတဘာသာ၌၊ မုဒ္ဓ ဇ "ဏ်+ဋ" အ ကွ'ရာ သံယုဂ် အပြုကို၊ ဥစ္ဆတေ၊ ဆိုအပ်ဏ်ီ့၊တေန-ထိုကြောင့်၊ ဣဟ-ဤအရာ၌၊တာလ၌ကြွ'တု၊တာလ၌ကြွ', သဒ္ဒါကိုကား၊ တာလဝေကျွံ- ပါကတဘာသာ သဒ္ဒါနည်းအား:ဖြင့်၊ တာလဝေကား,သဒ္ဒါဖြစ်ဏ်ီ့,ဟူ၍ ပြစကွ'ေ:တ-ပါကတ သဒ္ဒ-သတ္ထည်ကြီ "ရာမာယဏ" ကျမ်:ပြု ဝမ္မိ ကီမုနိ စသော ဆရာတို့၊ ဆိုကြကုန်ဏ်ီ့၊ (ဤကား ဂါထာနက်)။ ။

(ဂ) တာလ၌ကြွ'ဧဠေ-သခ်ံတဘာသာ "တာလ၌ကြွ'" သဒ္ဒါ၌(ယိသော)၊ ယုဇ္ဇ ဝကိသျ-ဒန္တ ဇ "နံ+တ"အ ကွ'ရာ သံယုဂ်ဏ်ီ့၊ ကားဒေဝ:- ပါကတ ဘာသာ၌၊ မုဒ္ဓ ဇ "ဏ်+ဋ" အ ကွ'ရာသံယုဂ်အပြုသည်၊ သျာတ်-ဏ်ီ့၊တာလဝေကျွံ၊ ထန်:ရှက်ယပ်ဝန်:၊ ယပ်တောင်၊ကျွတောတ်ဣတိ - ကျွတောတ်ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊အတွမ်-ဝ အ ကွ'ရာ၌ယိသော ကျွ၊ရိသရဏ်ီ့၊အ အ ကွ'ရာအဖြစ်သည်၊သျာတ်-ဏ်ီ့၊စေဧယျာ ဒိမုဣတိ-"စေဧယျာဒိမု' ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊ဧ:တွမ်-ကျွသရကိုပြုသော၊ အ သရဏ်ီ့၊ဧ:အ ကွ'ရာအဖြစ်သည်၊သျာတ်၊ ဏ်ီ့၊ကြွ' ဧဠသျ- ကြွ', သဒ္ဒါဏ်ီ့၊ ဝါ-ကို၊ ပြ:ပေ:ရှေ့- ပြခ:နှ:သည်ဏ်ီ့ အဖြစ် ဖြင့်၊ အတိပြေတတွာတ်- အလိုယိုအပ်သည်ဏ်ီ့ အဖြစ်ကြောင့်၊ တာလောပပဒံ- တာလ, ဟူသော အနိ:ပုဒ်ကို၊ ဝိနာဝိ-ကြဉ်ရှ,လည်း၊ ကားဒေဝ:- သည်၊ သျာတ်-ဏ်ီ့။ ဝေကျွံ, ကြွ'မ်-ပန်:ပွင့်စသည်တို့ဏ်ီ့ အညွှာ၊ (ဤကား ဝုတ္တိနက်)။

သိရိဟေမ စန္ဒ ဆရာပြုသော "သော ပည ဝုတ္တိ သဟိတ ပါကတ ဗျာကရဏ်း'၊ ကျမ်:ဌိကား၊ (၁) ဝါဗျ ယောတ္ဘာ တာဒါဝဒါတား၊ဂ-၁-၆ဂ။ ။(၂) ဣဒေဒေါ:ကြ'ကြ' ဂ-၁-၁၃၉။ ။

(၃) ကြ'ကြ'ကား။ ဂ-၂-၃၁-ဟူသော သုံ:သုတ်တို့အလိုအား:ဖြင့်၊ (၁) တာလဝိကား၊ (၂) တလဝိကား၊ (၃) တာလဝေကား။ (၄) တလဝေကား၊ (၅) တာလ ဝေါကား၊ (၆) တလ

ဝေါဟာ(၆)ရှင်ပြစ်နိုင်ပုံကို ပြဆိုခြင်း။ ။ပါဠိသောဓနု ကာမ ဝိညာဏတို့က ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သူတိပေးသောဂါထာ။

မာဂဓာ ပါကတာ စေဝ, သဟ သခ်ိတ ဘာသယာ၊
တိသန္ဓံ ကောဝိဒေါ ယောသော, ဒ်ိရော ပါဠိ ဝိသောဓယေ၊

၃၁၇၊ ။စကၠေါ ဒူကော ကရဏ္ဏော.(စ)
သမုဋ္ဌေါ.သမ္ဘုဒ္ဓေါ. (ဘဝေ)။
ဂါမဓမ္မော.အာသဒ္ဓမ္မော.။
ဗျဝါယော. မေထုနံ ရတိ။ ။

(၃၁၇) စကၠေါ ဒူက, ကရဏ္ဏ, သမုဋ္ဌ သမ္ဘုဒ္ဓ၊ ၄-ကား၊ ဘဝေ၊ ပန်းကပ်, ပန်းတောင်း, ကြွတ် ၁ ၏ အမည်ဖြစ်၏။ (ပုံ) ।ဂါမဓမ္မ၊ အာသဒ္ဓမ္မ, ဗျဝါယ, မေထုန, ရတိ၊ ၅- ကား၊ မေထုန်အကျင့်၏, အမည်တည်း၊ "မေထုန-နဲ" "ရတိ-ထိ"အကြောင်း ' ပုံ")

၁-ဤ"ကြတ်" ဟူသော ဝေါဟာရအရာမှာ၊ဦးခြေပင့်ရစ်-သတ်ပုံ၌- (အရစ်-ပ-သတ်) ပြုသည်၊ (ကြပ်)၊

၃၁၈။ ။ဝိဝါဟော.ပယာမော ပါဏိ-
-ဂ္ဂဟော. ပရိဏာယော. (ပုဏ)။
တိဝဂ္ဂေါ. (ဓမ္မ-ကာ-မဂ္ဂ)။
စတုဗ္ဘဂ္ဂေါ. (သမောဂ္ဂကာ)။ ။

(၃၁၈) ဝိဝါဟ, ဥပယာမ, ပါဏိဂ္ဂဟ, ပရိဏာယ၊ ၄- ကားထိမ်းမြား လက်ထပ်ခြင်း၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ) အဃ၊ ပါး၊ ဓမ္မကာမဂ္ဂ၊ ဓမ္မ, ကာမ, အဂ္ဂဟူသည်တို့သည် ၁ တိဝဂ္ဂေါ၊ တိဝဂ္ဂ, သမ္ဘတ္တိမည်၏၊ သမောဂ္ဂကာ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် တကွဖြစ်တုန်သော၊ ဓမ္မကာမဂ္ဂ၊ တို့သည်၊ စတုဗ္ဘဂ္ဂေါ၊စတုဝဂ္ဂ,သမ္ဘတ္တိမည်၏၊ (ပုံ)။ ။

၁-အကျင့်သီလ၊ ဒေတတ်ပညာ စသော သူတော်ကောင်းတို့တရားသည်၊ ဓမ္မ။ ဥစ္စာ ဂစ္ဆည်းအကျိုးစီးပွါးသည်၊ အတ္ထ။ ကာမဂုဏ် ချမ်းသာသည်၊ ကာမ မည်၏။ ။

၃၁၉။ ။ခု ဇ္ဇော. (စ) ဂဏ္ဍုလော (ရသော.
ဝါမနော. (တု) လဂုဏ္ဍုကော။
ဂဏ်ုလော.ဒ်ဋ္ဌသ.ပ်ို.(စ)။
ပဏ်ုဆိန္ဒိရ်ိယာပယော.။ ။

(၃၁၉) ခုဇ္ဇ,ဂဏ္ဍုလ၊ ၂.ကား၊ ကုန်းသောသူ၏ အမည်တည်း၊ တ၊ အုံ့ ၊ရဿ,ဝါမနှ,၊ ၂- တို့ကား၊ လက္ခဏာကောဝုက္ခ ၁ သောသူ ဟူသော အနက်ဖြစ်ကုန်၏။ ပဂိုလ,ဝိဒ္ဓ သပ္ပ ပဂို,ဆိန္နိ ရိယာပထ,ပက္ခ၊ ၅-ကား၊ ခြေခြောင်မသွားနိုင်၍ ဆွဲ သောသူ၏ အမည်တည်း။

၁-ဤ"ပုက္ခ" ဟူသော ဝေါဟာရ အရာမှာ၊ (ပု)ကား၊ မြန်မာဘာသာ, (ကွ) ကား မွန်ဘာသာ။

၃ ၂ ၀။ ။ပကၠောဒ) ခဇ္ဇောဒ (တု) ခေါ်ကြ
မှကောဒ (သုညဝစောဘဝေ)
ကုဏ်ဒ (ဟတ္ထာဒိဝကော (စ)
ဝလိကောဒ (ထုစ) ကေကရော။ ။

(၃ ၂ ၀) တ၊ အုံ့ ၊ ခဇ္ဇော၊ ခဇ္ဇသဒ္ဒါသည်၊ ခေါ်ကြ၊ ခြေခွင်သောသူ ဟူသောအနက်ကို ဖြင့်၏။ အထ၊ ပါး၊ သုညဝစော၊ အ, သောသူ (စကား မပြောတတ်သောသူ) သည်၊ မှကော ၁၊ မှက မည်သည်၊ ဘဝေ ၏။ ဟတ္ထာဒိဝကော၊ လက်စသည်ဖြင့် ကောက်ကွေး သောသူသည်၊ ကုဏ်၊ ကုဏ်, မည်၏။ တ၊ အုံ့ ၊ ဝလိရ, ကေကရ၊ ၂-ကား၊ ယျက်စိ ရွေ့သောသူတည်း။

၁-အထက်အနေကတ္ထဝ်မလာသော (မှက) သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ ရစနာ ဂါထ၊ ၌။ ။ ဒေစ္ဆဘေဒေ မ ဆ္ဆေ မှကော, ဒိနေတု တိသု နိ ဌစေ။ ။မှကော- (ပုံ) မှက, သဒ္ဒါသည်၊ ဒေစ္ဆဘေဒေ-မှက, မည်သော-အသုရာအထူးဝ်ဒ္ဓလည်းကောင်း၊ မ ဆ္ဆေ-ငါးဝ်ဒ္ဓလ်ားငေး၊ ဒိနေ-သူဆင်းရဲဝ်ဒ္ဓလ်ားငေး၊ ဖြစ်၏။ တ၊ ပါး၊ တိသု-လိင်သုံးပါးတို့ဝ်ဒ္ဓဖြစ်သော၊ မှက, သဒ္ဒါသည်၊ နိ ဌစေ-သူအ, ဟူသောအနက်ဝ်ဒ္ဓဖြစ်၏။ ဤပုဒ်ဝ်ဒ္ဓ၊ သ၏တ၊ ပါကတမျှားနှင့်အညီ (မှက) ဟု ပဌမကွဲရာ (က) နှင့်ပါ၍ မှန်ယှိစေ။

၃ ၂ ၁။ ။နိဂ္ဂြောသ သိသော ခလ္လာဒ္ဒော၊
မုဏ္ဍော (တု) ဘဏ္ဍု၊ မုဏ္ဍိကော၊။
ကာဏော (အာဏ်ခဲ့ မေကေခ)။
(သုညော) အန္ဓော- (ဒ္ဓပေယနထ)

(၃ ၂ ၁) နိဂ္ဂြောသ သိသော၊ ဆံပင်မယှိသော ဦးခေါင်း ယှိသောသူ (ဦးပြောင်သောသူ) သည်၊ ခလ္လာဒ္ဒ, မည်၏။ ဟု၊ အုံ့ ၊ မုဏ္ဍ, ဘဏ္ဍု, မုဏ္ဍိက, ၃ ၊ ကား၊ ဦးပြည်းခေါင်းတုံးသောသူတည်း။ အာဏ်ခဲ့ နှင့် ယျက်စိ - ၂-လုံးတို့တွေ၊ ဧကေန၊ ဘလုံးဖြင့်၊ သုညော၊ ကင်းဆိတ်သော

သူသည်၊ ကာဏော၊ ကာဏ (တာဘက်ကာဏား) မည်၏။ ဒွယေနှ၊ ၂-လုံးဖြင့်၊သုညော၊ သည်၊အာနွော၊အနွ (၂-ဘက်ကာဏား) မည်၏။ ၂၊ အထပါး။ ။

၁-ဦးပြည်းဟော (၃) ပုဒ်အနက်၊ ဒုတိယ (ဘဏ္ဍု) ပုဒ်ကား၊ ဒေသိ ဘာသာမှ လာသော ပုဒ်တည်း။ ။

၂-ဂင်းကာဏ အနွ ပုဒ်များ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဗာလာဝတာရဏ္ဍော၊ တဒ္ဒိတ် (ဇာတာ ဒိန မိမိယာစ) ကာရက (ယေနာဂ် ဝိကာရော) သုတ်တို့ဖြင့်ကြည့်ကြလေ။ ။

၃ ၂ ၂။ ။ဗဝိပြော•သုတ်ဟိနော (ထ)
ဂိလာနော•ဗျာဓိတာ တုရော•။
ဥမ္မာဒဝတ်)ဥမ္မတ္တော•။
ခုဒ္ဓာဒီ ဝါ့ဂ္ဂလိဂိကာ)။ ။

(၃ ၂ ၂) သုတိဟိနော၊နှားထိုးသောသူသည်၊ဗဝိပြော၊ဗဝိရမည်၏။ အထပါး၊ဂိလာနှ, ဗျာဓိတ,အာတုရ၊ ၃-ကား၊ မကျနိုးမမာခဲ့ဗျားသော သူတည်း၊ ဥမ္မတ္တော၊ ဥမ္မတ္တသဒ္ဒါသည်၊ ဥမ္မာဒဝတိ၊ရူးသွပ်ခြင်းရောဂါ-ယှိသောသူ ဟူသောအနက်ဖွဲ့ဖြစ်၏။ ခုဒ္ဓာဒီ၊ ခုဒ္ဓ, အာစ-ဥမ္မတ္တ, အာဆုံး-ယှိသောသဒ္ဒါတို့သည်၊ဝါ့ဂ္ဂလိဂိကာ၊ ဝါ့ဂ္ဂသို့လိုက်သောလိင် ယှိကုန်၏။

၃ ၂ ၃။ ။အာတံ(ကာ•အာမယော•
ဗျာဓိ။ဂဒေါ• ရောဂေါ(ရုဇာ (ပိစ)၊
ဂေလညာ ကလ် မာဗာ(ခော•။
သော သော• (တုစ) ခယော• (သိယာ)။ ။

(၃ ၂ ၃) အာတာ၊,အာမယ,ဗျာဓိ,ဂဒ,ရောဂ,ရုဇာ,ဂေလည,အကလ, အာဗာ၊ ၆-ကား၊ အနှာရောဂါသာမည်တည်း။(ရုဇာ- ထိ, ဂေလည, အကလ-၂-ခု-"နှ", အကြင်း"ပုံ") တုဆုံ၊ သောသ, ခယ၊ ၂-ကား၊ သိယာ၊ခယရှင်နှာ၏ အမည်ဖြစ်၏။ ၁ (ပုံ)။ ။

၁-ဂင်းရောဂါမျိုးကို၊ ဆေးကျမ်းများ၌၊ မြစ်ခြောက်နှာ,ဟူ၍ဆိုကြ၏။ အားအင်မလကုန်ခန်း၍၊ ပန်းသေသုက်ခန်းခြောက်သော အနှာမျိုးဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုကြ၏။ ယကွမ,ရာဇ-ယကွမ-ဟူသော ပုဒ်များလည်း၊ ဂင်းအနှာရောဂါဟော ပရိယာ(ပုဒ်ရှည်)ပင် ဖြစ်သည်။

၃ ၂ ၄၊ ။ပိနှာသော နှာသိကာရောဂေါ•၊
(ဃာဏော) သိ•ဃာ(ကာ (သဃေါ)။
ဥ(ယျ•တ)ရုဝ•ဏော (နိဗ္ဗို)
ဖေါ(ဒေ)ာ (တု) ဝိဒ္ဓကာ (ဘဝေ)၊ ။

(၃၂၄) ပိနာသ, နာသိကာရောဂ,- ၂ ကား၊ နှာစေးရောဂါ,၊ ထိပ်ကပ်နာ၊တည်း (ပုံ)၊ ဃာဏော နှာခေါင်းခွံ၊ အသဝေါ၊ ယိုဖိုးသော အရည်သည်၊ သိမ်ပ်ာဏိကာ၊ သိမ်ပ်ာဏိကာ (နှပ်) မည်၏, (ထိ)၁၊ ။ တ၊အုံ၊အာရု,ဝဏ၊ ၂-ကို၊ဥ,ယျ၊ အမ-ပေါက်သောအနာဟုသိအပ်၏,။ အနိုဏ္ဍိ၊ဝဏ, 'ထိ' မဟုတ်၊ (အာရုသဒ္ဒါကား၊ဥ,ယျ, ဟူသောရูပဘေဒ အားဖြင့် "နှ" မည်၏,။) တ၊ အုံ၊ ပေါ်ရှု, ပိဋ္ဌကာ၊ ၂. ကား၊ ဘဝေ၊ ထွက်ဆိုင်းနာ,အာဗုနာ၊ဖြစ်၏,။အစဉ်အတိုင်း ပုံ,ထိ, ။ ။

၁-သိမ်ဏ,သိမ်ာဏ,သိမ်ာဏက,ကုရဏ္ဍဝုဒ္ဓ,ဂင်း-၄-ပုဒ်လည်း၊ ဂင်း၏, အမည် ပင်။ဤခွဲ (ဃာဏ-သိမ်ာဏိကာ) ပုဒ်များမှာ၊သခ်ာတ-ပါဠိတ ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ မုဒ္ဓဇ (ဏ) နှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်၊ ဒူသိကာ (ဒူသိကာ) မျက်ချေး၊ဝိသ,သ,နှားဖါချေး၊ မာဂဓ ကျမ်းဂန်များ၌ကား၊ ဝိသေသနာမ, မလာမယှိ၊ အက္ခိမလ, အက္ခိဂူထက, မျက်ချေး၊ ကဏ္ဏမလ,ကဏ္ဏဂူထက၊နှားဖါချေးဟု သာမည အမည်သာလာယှိသည်။ ။

၃ ၂ ၅။ ၊ပုဇ္ဇော.ပုယော (ထ) ရဏ္ဍာတိ-
သာရော. ပဏ္ဍန္ဒိကာ (ပျထ)
အာပမာရော.အာပသ္မာရော.။
ပါဒပ္ပေါ်ဒ္ဓော.ဝိပါဒိကာ။ ၊

(၃ ၂ ၅) ပုဇ္ဇ, ပုယ၊ ၂. ကား၊ သွေးပြည်၊ တည်း (ပုံ)၊ အထ၊ ပါး၊ ရဏ္ဍာ တိသာရ,ပဏ္ဍန္ဒိကာ၊ ၂- ကား၊ သွေးဝမ်းကျသော အနာတည်း။ (အစဉ်အတိုင်း ပုံ,ထိ,) အထ၊ပါး၊ အာပမာရ,အာပသ္မာရ၊ ၂- ကား၊သတ် လွတ်ကင်းမဲ့,လျှော့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝက်ရူးနာ၊ တည်း၊ (ပုံ)၊ ပါဒပ္ပေါ်ဒ,ဝိပါဒိကာ၊ ၂-ကား၊ ခြေရောင်နာ,ခြေဖုနာ၊တည်း၊ (အစဉ် အတိုင်း ပုံ, ထိ,)။

၃ ၂ ၆၊ ။ရဋ္ဌိရောဂေါ-(တ) ဝါတဏ္ဍ'။
သိပဒ်,ဘာရ ပါဒတာ။ ။
ကဏ္ဍူ ကဏ္ဍူတိ ကဏ္ဍူယာ၊
ခဇ္ဇ၊ ကဏ္ဍူ ယနုံ, (ပျထ)။ ၊

(၃ ၂ ၆) တ၊အုံ၊ရဋ္ဌိရောဂ,ဝါတဏ္ဍ၊ ၂- ကား၊ လိင်ဥရောင်သော အနာ,မုတ္တရောဂါ၊တည်း၊ (အစဉ်အတိုင်း ပုံ,နှ) ဒေါပဒ,ဘာရပါဒတာ၊ ၂- ကား၊ ခြေထိုင်းသော အနာ, ခြေထောက်ကြီးသော အနာ၏,

အမည်တည်း၊ (အာစဋ္ဌအာတိုင်းနှ, ထိ,)ကဏ္ဍ, ကဏ္ဍတိ, ကဏ္ဍယာ, ခဏ္ဍ,ကဏ္ဍယနှ၊ ၅-ကား၊ ယားယံခြင်း၊တည်း၊ (ကဏ္ဍယနှ, နှ,အကြောင်း ထိ) အထေပါး၊ ၁

၁-ဤကဏ္ဍယနပုဒ်၌ ဒုနောင် ဒန္ဓောဌ-ဝ-နှင့်မသင့်။ အဝဂ်တာလုဒ- ယ-ပက်လက်-နှင့်သာသင့်သည်။အကြောင်းကား၊"ကဏ္ဍ" ပုဒ်နောင်သက်သော"ယန်" ပစ္စည်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ကဏ္ဍ ယနက ပုဒ်လည်း၊ဌင်းပရိယာယ်ပင်။

၃၂၅။ ။ပါမံဝိစ္ဆိကာ ° ကဏ္ဍ။
သောထော (တု) သယထုဒိတော။
ဒုန္ဓောမကံ (စ) အရိသံ။
ဆဋ္ဌိကာ ဝမထု.(ဒိတော)။ ။

(၃၂၅)ပါမ,ဝိစ္ဆိကာ,° ကဏ္ဍ။ ၃-ကား၊ ယားနှာ,ပွေးနှာ၊တည်း၊ (ပါမ-နှ,အကြောင်းထိ,) တု၊ အံ့၊ သောထ, သယထု၊ ၂-ကို၊ ခုဒ်တော၊ သာနှာ ရှပ်နှာ,ကိုယ်ဖေါ် ကိုယ်ရောင်နှာ,ဟု ဆိုအပ်၏။ (ပုံ)၊ ဒုန္ဓောမက, ဆဋ္ဌိကာ,အရိသ၊ ;-ကား၊ဒုလာမြင်းသရိုက်,လိပ်ခေါင်းထွက်နှာတည်း၊ ၂ (နှ)၊ ဝမထု၊ ၂-ကို၊ ခုဒိတော၊ ယို့.အနှ်သောအနှာဟုဆိုအပ်၏။ (အစဉ် အတိုင်း ထိ,ပုံ,)။

၁-ဤပုဒ်၌၊ ဌိုကာကိုမှီ၍၊ အလုံးစုံခရာရေး သာသနိက- ပါဠိကျမ်းစာများမှာ၊ ဝိ (တစ္ဆိကာ)ဟု၊ ဝိနောင် ဒန္ဓော-ပဌမ(တ)ဌင်းနောင် စ-ဆ-သံယုတ်နှင့်၊ ပျက်လျက်ချည်းသာ၊တကြိ.တည်းယှိနေကြချေသည်။ ။(ဝစ်ဗိကာ)- သခ်ံတ၊ (ဝိစ္ဆ°ယာ) ပါကတ၊ပကတိ-ပုဒ်နေများနှင့်ညီစွာ (ဝိစ္ဆ°ကာ)ဟု၊ ဝိနောင်တားလုဒ၊ ပဌမ(စ)ဌင်းနောင်၊ဌင်းပဌမကွဲရာ ဗွေဘော်နှင့် ပါဠိမှန် ယှိစေရမည်၊ ပညာရှင်တို့ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်ဆင်ခြင်ကြစေ ခလို။(ထိ) ပါမာ- ပုဒ်လည်း ဌင်း ဟောပရိယာယ်ပင်။ ။

၂-အရိဝိယ သဗ္ဗာ၊ဝိယ သသတိ ဟိ°သကိတိ အရိသော၊ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ရန်သူကဲ့သို့ ညှဉ်းဆဲးတတ်သော အနာရောဂါ-ဟု ဆိုလိုသည်။ ။ဤအရာ၌၊အရိသသ, ဟူ၍.လည်း၊ သ-အကွဲရာတလုံးတိုး၍.ဌင်းရောဂါဟော ပရိယာယ်တပုဒ်ယှိသင့်သေး၏.။ ။ဘင်ဝ၌ အလုံးအဖုထွက်သော အနာရောဂါမျိုးဟု၊သခ်ံတကျမ်းများ၌ဆိုရကား၊ လိပ်ခေါင်းထွက်နှာ ဟူ၍.သာ မှုချမှတ်ရမည်။ ။

၃၂۶။ ။ဒဝထု ပရိတာပေါ.(ထ)၊
တိလကော.တိလကာ၌ကော။
ဝိသူ စိကာ (ဋ္ဌတိ) မဟာ-
ဝိရေကော.(ထ)ဘဂ္ဂလာ။ ။

(၃ ၂ဂ) ဒဝတ္ထု,ပရိတ္တာပ၊ ၂-ကား၊ကိုယ်ပူရောဂါတည်း!(ပုံ)၊အာထ၊ ပါး၊ တိလက, တိလကာဌက၊ ၂- ကား၊ လူ့ကိုပါးပြင်စသည်ဌ ,ပေါက်တတ်သော (မှည့်) "မွှဲမည်း" တည်း။ (အစဉ်အတိုင်း ထိ,ပုံ) ၊ အာထ၊ ပါး၊ ဘဂန္ဓလာ၊ ဘဂန္ဓိ,ရိနှာ, ဂရင်ဗိုနှာ, ဝစ္ဆမင်ကို ပေါက်ခွဲ တတ်သောအနှာ၊ ၂

၁–ဂင်းရောဂါဖြစ်ခြင်း အကြောင်းကို၊

ကဋ္ဌတိတ္ထက သာယာတိ, ရုက္ခ သံဒုဋ္ဌ ဘောဇနေ။
ပမိတာနသနာ ဘုဇ္ဇ, ဝေဂန်ဋ္ဌဟာ မေထုနေ။ ။
မာလုတော ကုပိတော ဂဟာဏိ သံဆာ၍ ကုရုတောဂဒေ။ ။

ကဋ္ဌတိတ္ထက သာယာတိ၊ ရုက္ခသံဒုဋ္ဌဘောဇနေ– ကဋ္ဌ၊ လ၊ ဘောဇနေဟိ၊ (ဟိ၊ ကျေသည်) အလွန်ပူစပ်သော အစာ, အလွန် ခါးသောအစာ, အလွန်ဖန်သောအစာ, အလွန်ခြောက်သွေ့သောအစာ, ရောရှက် ပေါင်းစပ်သည်ယှိသော်၊ နွားနို့,နှင့် သမ္ဗရာ, ဝမ်းဘဲဥနှင့်ဖရဲသီး စသည်တို့ကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍,၊ ပျက်သောအစာ–အာဟာရ တို့ကို စားခြင်း တို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပမိတာန သနာဘုဇ္ဇ။ ဝေဂန်ဋ္ဌဟာ မေထုနေ–ပမိတာ၊ လ၊ မေထုနေဟိ–(ဤ၌လည်း၊'ဟိ'ကျေသည်) အနည်းငယ် စားခြင်း, လုံးလုံးအစာမစားခြင်း,အလွန်ခရီးသွားခြင်း,ကျင်ကြီးစသည်တို့၏,အဟုန်ကို အောင့်အည်း ထားခြင်း,အလွန်မေထုန်မှီဝဲခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဝါ– တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကုပိတော၊ ပျက် သော၊မာလုတော၊သည်၊ ဂဟာဏိ'၊ ဝမ်းမီးကို၊ သံဆာ၍ ပျက်ဆီး၍,၊ ဂဒေ၊ ဝမ်းလျှောခြင်း,ကာလနှာရောဂါ တို့ကို၊ ကုရုတော၏,။ ဟူသော 'မာဓဝနိဒါန်း" လာ ဂါထာဖြင့် သိလေ။ ။

ဂင်း ရောဂါမျိုး မဖြစ်နိုင်ရန်။

စဇ္ဇာရော ပဋ္ဌ အာလောပေ, အာဘုတ္ဌာ ဥဒကံ ပိဝေ။
အလံ ဖါသု ဝိဟာရာယ,ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော။ ။

စဇ္ဇာရော ပဋ္ဌ အာလောပေ၊ ဆွမ်းစသော အာဟာရ, လေးလုပ်, ငါးလုပ် တို့ကို၊ အာဘုတ္ဌာ၊ စားနိုင်သေးလျက်မစားဘဲ၊ ဝါ၊ စား၍,၊ (အ,ကား၊ တ ဇ္ဇာဝတ္ထု– တည်း၊ ဤနည်းကား၊ မူလ'ဋ္ဌကာဆရာ့ အဋ္ဌ) ဥဒကံ ပိဝေ၊ ရေသောက်ရာ၏,၊ ပဟိတတ္တဿ၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ယှိသော၊ ဘိက္ခုနော၊ ယောဂီရဟန်းအား၊ဖါသု ဝိဟာ ,ရာယ၊ချမ်းသာစွာ နေရရန် အကျိုးငှါ၊ အလံ၊စွမ်းနိုင်၏,။ ။ဟူသော ဓမ္မသေနာပတိ ဟော ပါဠိ နိဒါန်းဖြင့်သိမှတ်ရာ၏,။

၂–ဤပုဒ်အရာမှာ၊ အလုံးစုံ သခ်ၢတနှင့် ပါဂတ ကျမ်းများ၌ကား၊ ပုံ–ဟုသာတကြို့ တည်း အဆိုယှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် (ဘဂန္ဓလော) ဟု၊ ပုံနှင့်ယှိသင့်သည်။ဤကျမ်းနှင့် (ဂီဒေါမာနန္ဒ) သုတ္တန်စသော ပါဠိကျမ်းဂန်များ၌–ထိ–နှင့် ပုဒ်နေပုံကို ဆင်ခြင်လေ။ (ရ) ကောက် အကွာရာ အဆုံးယှိသော (ဘဂန္ဓ)ပုဒ်လည်း၊ ဂင်းပရိယာယ်ပင်။ အလုံးစုံ ပါဠိ ကျမ်းဂန်မှာလည်း၊ ဒန္ဓ–လ–အဆုံးနှင့်ချည်းသာယှိ၊ ပါဂတ အဘိဓာန်များမှာလည်း၊ ဂင်း ပုဒ်တိုက်ရိုက်လာယှိရကား၊လ–ကာရန္တပုဒ်ကို ပြင်ဆင်ပယ်နုတ်ရန်လည်း မလျော်။

၃၂၆။ ။မေဟော•ဇရော•ကာသ-သာသော
ကုဋ္ဌ,သူလာ (မယန္ဓရာ)။
(ဝဏ္ဏော) ဝေဏ္ဍော•ဘိသဏ္ဌော (စ)
ရောဂ ဟာရီ တိကိစ္ဆကော။ ။

(၃၂၆) မေဟာ၊ဆိုးလွန်ရောဂါ၊ဇရာ၊အဖျားရောဂါ၊ကာသ၊ချောင်းဆိုးရောဂါ၊သာသ၊ကုတ်ဟိုးနာ,ပန်းနာ၊ကုဋ္ဌ၊ဒူနာ,၊ သူလ၊ ထိုးကျင့်ကိုက်ခဲသောရောဂါ၊ ဣမေ၊ ဤသည်တို့ကား၊ အာမယန္ဓရာ၊ ရောဂါအထူးတို့ကလည်း၊ ၁ (ဘဝန္ဓလာ•တိ,ကုဋ္ဌ• နှ•, ၂ သူလ•ပုံ, နှ၊ အကြွင်း ပုံ)၊ ဝေဏ္ဍ,ဘိသဏ္ဍ,ရောဂဟာရီ,တိကိစ္ဆက ၊ ၎င်းကို၊ဝဏ္ဏော၊ ဆေး ဆရာဟု ဆိုအပ်၏၊ (ပုံ)။ ၃

၁–ဒီပိတာ၊ ခဝေးခဝထု၊ ဆဝ•ဆဝထု၊ဝင်းပ၏စုကား–ဆီဆတ်ခြင်း၊ချိုဆတ်ခြင်း၊ချေဆတ်ခြင်းရောဂါဟော။ ။ဤမြန်မာဝေါဟာရအရာ၌၊လိုနတ္ထအဓိပ္ပါယ်ကို အနည်းငယ် ဖေါ်ပြပေဦးအုံ့။ ။

ဆီ–(ချို)–ကာရပုပ်၊ အကိုးထုတ်၊ မှန်ဟုတ်ရေးပါ ချိုဆတ်သာ၊ ။
ဂ–ကိုရေဟု၊ ပြောင်းလဲပြု၊ တန်ခူ,တုတ်ရာ–ချေဆတ်မှာ။ ။

ဇမ္ဗုဏာ၊ဝိဇမ္ဗုဏာ၊ မုခဇမ္ဗုဏာ၊ မုခဝိကာသ– စသော သဒ္ဒါများသည် သမ်းဝေခြင်းရောဂါကို ဟောဇ၏။

၂–သူလ် အာမယန္ဓရာ,ဟု နှပ်ရှန်းလိုင် ရှပ်ထင်အောင် ပဒဗ္ဗေဒ,ပြု။ ။အထက်အနေကတ္တ ဂါထာနံပါတ်(၇၇၇)သူလ ဘိုနိုတ္ထိယ် ကိုထောက်။
၃–(အာယုဗ္ဗေဒ) လ်ား၊ ၎င်းဟောပင်။

၃၃၀။ ။သလ္ လ ဝေဏ္ဍော သလ္ လ ကဏ္ဏော•။
တိကိစ္ဆာ (တု) ပတိတ္ကြိယာ။
ဘေသဇ္ဇ မဂဒေါ•(ဧစ)၊
ဘေသဇ်, (ဧစ) သဝ် (ပျုထ)။ ။

(၃၃၀) သလ္ လ ဝေ,ဏ္ဍ, သလ္ လ ကဏ္ဏ၊ ၁ ၂– ကား၊ ခြောင့်ထုတ်, ခြောင့်ထွက် မန္ကုန် ကတ်သော ဆေးဆရာ၊ ဖြတ်တောက် ဖေါက်ခွဲ၍, ကုကတ်သောဆေးဆရာ၊တည်း (ပုံ) ၁ တဲ့ ၊ အုံ့၊တိကိစ္ဆာ, ပတိတ္ကြိယာ၊ ၂–ကား၊ဆေးကုခြင်း၊ကည်း။ဘေသဇ္ဇ,အဂဒ,ဘေသဇ,ဩသဓ၊ဎ–ကား၊ ရောဂါ ပျောက်ကြောင်းဆေးတည်း။ ၂ (အာဂဒ•ပုံ, အကြွင်း နှ) ၃၊ (ရူမပဋ္ဌ၊ ဆေးရွက်, အရိုးဂျူ,သောအရွက်။ ရူမနေ့ဏ္ဍ၊ အရိုးတံ, ဆေးတံ။ရူမဝဏ္ဏ၊ဆေးလိပ်)

၁-ဆရာ-၄-မျိုးမှတ်ရန်-

ရောဂဟာရီ-ရောဂဟာရ၊ ရောဂကု ဆရာ၊
ဝိသ ဟာရီ-ဝိသ ဟာရ၊ အဆိပ်ကု ဆရာ၊
သလ္လ ဟာရီ-သလ္လဟာရ၊ ပြောင့်ထုတ်ကု ဆရာ၊
ကိစ္စာ ဟာရီ-ကိစ္စာ ဟာရ၊ ပယောဂ ကု ဆရာ။

၂-အာယုဗေဒ-လှိုး ၄င်းဟောပင်။

၃-ရောဂါပျောက်အောင် စားသောက်သော ဆေးနှင့်သောက်ရှူကွမ်းဝါးသော ဆေးများအရာ၌၊ အဝိသေသဝိဒူဖြစ်ကြကုန်သော၊ စာသင်ပျိုတို့ အကျိုးငှာ၊ ၄င်းအမည် များကိုထည့်သွင်းလိုက်ပေသည်။

၃၃၁။ ။ကုသလာ နာမယာ ရောဂျ။
(အာထ) ကလ္လောနိရောမယောဝ။ ။
နရ၀ဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

(၃၃၁) အာထ၊ ပါး၊ ကုသလ, အာနာမယ, အာရောဂျ၊ ၃- ကား၊ အာနာကင်းခြင်း၊ ကျန်းမာခြင်းတည်း။ (နှ)၊အာထ၊ ပါး၊ကလ္လ, နိရောမယ, ၂-ကား၊အာနာရောဂါမယ်ပကတိကျန်းမာသောသူတည်း။(ပုံ)။ ။
နရ၀ဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော၊ နရ၀ဂ် ပြီးပြီ။

---

(၂) ဘူကဏ္ဍော (၄) စတုဗ္ဗိဓဏ္ဍ၀ဂ္ဂသ- ခတ္တိယ၀ဂ္ဂေါ ....
(စတုဗ္ဗိဓဏ္ဍ၀ဂ်)

၃၃၂။ ။ကုလံ၀ံသော (စ) သန္တာနာ
ဘိဇနာ၊ဂေါတ္တ,မန္ဒယော။
(ထိယံ) သန္ဓတ္ဝ (ထောဝဏ္ဏော။
(စတ္တာရော ခတ္တိယာဒယော)။ ။

(၃၃၂) ၁ ကုလ,၀ံသ သန္တာန,အာဘိဇန, ဂေါတ္တ,အန္ဒယ, သန္ဓတိ၊ ၇-ကား အမျိုးအနွယ်တည်း၊ထိယံ၊သန္ဓတိ,ထိဋ္ဌိဖြစ်၏။ (ကုလ,ဂေါတ္တ နှ,အကြွင်း ပုံ) အထော၊ပါး၊ ခတ္တိယာဒယော၊ မင်းမျိုးအစယ်သည်တို့ သည်၊စတ္တာရော ဝဏ္ဏာ၊အမျိုးလေးပါးတို့မည်ကုန်၏။(ပုံ)။ ။

၁-"အာမနာယ"သဒ္ဒါလည်း၊ ၄င်း(အမျိုးအနွယ်)ဟော ပရိယာယ်တည်း။ ။
၄င်း "အာမနာယ"သဒ္ဒါ၏, အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာ ဂါထာ။

အာဂမေစေ ဝေဒေစ, အာဘျာ သေ နိဂမာနွယော။
သန္ဓု ပဒေသာမနာယော, ကုလဏ္ဍမ ကထာယပိ။ ।

အာမနာယော၊ အာမဓနာယ သဒ္ဒါသည်၊ အာဂမေစေ၀၊အာဂ ပါဋိဋ္ဌလည်းကောင်း၊ ၀ေဒေစ၊ မေဒကျမ်းဌလည်းကောင်း၊ အာဘျာသော၊ အလေ့အကျင့်ဌလည်းကောင်း၊ နိဂမာနဉ္စယော၊ နိဂုံး၊ အမျိုးအနွယ်ဌလည်းကောင်း၊ သန္တ၊ ပဒေသေ၊ ဆရာအစဉ်အဆက်မှ လာသော ဥပဒေနည်းကောင်းဌလည်းကောင်း၊ ကုလဂ္ဂမ ကထာယပါ၊ အမျိုးစဉ်ဆက် အားဖြင့် ပြောဆိုခြင်းဌလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၃၃၃၊ ၊ကုဏိနော၊ သဇ္ဇနော၊ သာရ၊ ၁
သဇ္ဇော၊(စာ) ယျော မဟာကုလော၊
ရာဇာ၊ဘူပတိ၊ဘူပါလော။
ပဇ္ဇိ၀ေါ၊(စ) နရာဓိပေါ၊။ ။

(၃၃၃) ကုဏိန, သဇ္ဇန,သာရ,သဇ္ဇ, ၂ အယျ,ဟောကုလ ၆-ကား ဥစ္စာကုလံ ပြည့်စုံကြွယ်ဝသော အမျိုးခွဲ ဖြစ်၍, အမျိုးမြတ်သောသူ တည်း၊(ပုဒ်)၊ ။ရာဇ,ဘူပတိ,ဘူပါလ,ပဇ္ဇိ၀,နရာဓိပ-

၁-သာရုလက္ခဏာ မှတ်ရန် ဂါထာ-
နပ္ပဟာသတိ သမ္ပာနေ၊ နာ၀မာနေစ ကုဗ္ဗတိ။
နဂ္ဂုဠ္ဠော ဖရုသံ ဗြူယော၊ ဋ္ဌေ ဗ္ဗတံ သာရုလက္ခဏံ။ ။

အနက်ကား။ ။သမ္ပာနေ၊ မြတ်နိုးချီးမွမ်းခြင်းဌ၊ ၀ါ၊ ကြောင့်၊ နပ္ပဟာသတိ၊မနှစ်သက်၊ ၀ါ၊ ၀မ်းမမြောက်၊ အ၀မာနေစ၊မထေမဲ့ပြင်ပြုခြင်း၊ကဲ့ရဲ့ယုတ်ချခြင်းဌလည်း၊ ၀ါ၊ ကြောင့် လည်း၊နဂ္ဂုဠ္ဠတိ၊ အမျက်မထွက်၊ ၀ါ၊ စိတ်မဆိုး၊ ကုဗ္ဗေ၊စိတ်ဆိုးအမျက်ထွက်သည်ဖြစ်၍, ဖရုသံ၊ကြမ်းကြုတ် ဆဲးရေးသော စကားကို၊ နပြူယော၊ မပြောဆိုတတ်၊ ဋ္ဌေ၊ ဤ လက္ခဏာသုံးပါးအပေါင်းသည်၊ သာ၇လက္ခဏံ၊ သူတော်ကောင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏, လက္ခဏာမည်၏,။ ။

၂-ဤစတုတ္ထပုဒ်ဌ မာဂ၀ တန်ခိုး အားလျော်စွာ၊ပါဂတပုဒ်နေနှင့်အညီ-(သ ဇ္ဇော) ဟု(ဗ)ထက်ချိုက်-(ဘ)ကုန်းအဆင့်နှင့်ပါ မှန်ယှိစေရမည်။ ဘ,- ဟု ဘကုန်းယပင့်နှင့် ပါ၌ပျက် မယှိစေရ။

၃၃၄။ ။ဘူနာ၊ထော-ဇဂတိ ပါ၊လော
ဒိသမ္ပတိ-ဇနာ၊ဓိပေါ၊
ရဋ္ဌာ၊ဓိပေါ-နရ၊ဒေ၀ေါ၊
ဘူ၊ဓိပေါ၊ဘူ၊ဘုဇော၊(ပျထ)

(၃၃၄) ဘူနာထ,ဇဂတိပါလ, ဒိသမ္ပတိ,ဇနာ၊ဓိပ,ရဋ္ဌာ၊ဓိပ,နရ၊ဒေ၀, ဘူ၊ဓိပ,ဘူ၊ဘုဇ-ဤ၊၁၃-ပုဒ်ကား၊မင်း၊ရှင်ဘုရင်၏, အာမည်တည်း။

၃၃၅။ ။ရာဇညော၊ ခတ္တိယော ခတ္တ,။
မုဒ္ဓါဘိသိတ္တ, ဗာဟုဇာ။
သမ္ဗဘူမ္ဟော၊ စက္ကဝတ္တိ။
(ဘူပေါ)ညော)မဏ္ဍလိသဟေ၊။

(၃၃၅) အာထ၊ ပါး၊ရာဇည, ခတ္တိယ,ခတ္တ,မုဒ္ဓါဘိသိတ္တ, ဗာဟုဇ၊ ၅-ကား၊မင်းမျိုးအစစ်ဖြစ်သောမင်းတည်း။ (မင်းဇာတ်ဟော သဒ္ဒါမျှား ဟူလို) (ပုံ)။ သမ္ဗဘူမ္ဟ,စက္ကဝတ္တိ၊ ၂-ကား၊ စကြာမင်း၊တည်း၊အညော၊ တခြားတပါးသော၊ဘူပေါ၊ ပဒေသရှင်မင်းသည်၊မဏ္ဍလိသဟေ၊မဏ္ဍ လိသဏရမည်၏၊(တဝန်းကပိုင်းတစိတ်ကဒေသ အာရုဝ်ကို အစိုးရသော မင်းဟူလို)(ပုံ)

၃၃၆။ ။(ပုမေ) လိန္ဆ၀ိ ဝဇ္ဇိ (စ)၊ ။
သက္ကော (ဘု) သာကိယော.(ထစ)၊
ဘဒ္ဒကစ္စာနာ ရာဟုလ-မာတာ-
ဒိမ္ဘာ-ယသော ဓရေ၊

(၃၃၆) လိန္ဆ၀ိ,ဝဇ္ဇိ၊ ၂-ကား၊ လိန္ဆ၀ိ, မင်းတို၊ တည်း၊ ပုမေ ဤ သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု၊ပုံခြုံစဲ၏။ ဘု၊ ဆုံ၊ သက္က,သာကိယ၊ ၂-ကား၊ သာကိ၀င်, မင်းတို့တည်း၊ (ပုံ)အာထ-ပါး၊ ဘဒ္ဒကစ္စာနာ, ရာဟုလမာတု, ဒိမ္ဘာ, ယသောဓရေ,၄-ကား၊ယသောဓရေ,မိဘနှုန်း-တည်း (ဏီ)။ ။

၁-ရင်းအမည်-၄-ခု၊အနက်၊"ဘဒ္ဒကစ္စာနာ"ဟူသော ပဌမအမည်ကား၊မယ်တော်၊ "အမိတာ" ဘက်က၊ဘွားတော် အမည်ကိုယူ၍၊ မှည့်ခေါ်သော အမည်တည်း။ ။ "ယသောဓရာ"ဟူသော စတုတ္ထ အမည်ကား၊ခမည်းတော်၊"သုဒ္ဓေါဒန"ဘက်က၊ ဘွား တော်အမည်ကိုယူ၍၊ မှည့်ခေါ်သောအမည်တည်း။ "ရာဟုလမာတု"ဟူသော၊ ဒုတိယ အမည်ကား၊သားတော်အမည်ကိုစွဲ၍,ရသောအမည်တည်း။ "ဒိမ္ဘာ"ဟူသော၊ တတိယ အမည်ကား၊ လွန်ကဲမြင့်မြတ် လျှောက်ပတ်တင့်တယ်သော၊ ကိုယ်အဆင်းဂုဏ်ကို စွဲ၍, ရသောအမည်တည်း။ ။

ဤ၌"ဒိဗ္ဗ"သဒ္ဒ၊"သရိရ"ဝါစက၊ဂုဏ်ပုဒ်နှောင်"အဿတ္ထိ"အနက်၌၊"အတိသယတ္ထ" ဝါစက"ဏ"ပစ္စည်းသက်၍, ပုဒ်ပြီးစေရမည်။ ။

၃၃၇။ ။ကောဏ်ဍံ ဟောဒ္ဒ မဇ္ဈေ ခ။
သတံ ယေသံ ဒိဝေ ခ-
ဝလဇ္ဇောဒိ သတမ္ဘဏံ။ ။

(၃၃၇) ဟောဋ္ဌ မန္တေနု၊ ဒုယုတ်ဆုံးအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ကောဋိနံ သတိ၊ ကုဋေတရာသည်၊ ယေသံ၊ အကြင်မင်းတို့၏၊ နိဗာနဂ်၊ သိုဒ္ဓိုး သိမ်းဆည်းထားအပ်သော ဥစ္စာသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ၏၊ ဒိဝသ ဝလဇ္ဇော၊ နွေစဉ် နွေတိုင်း သုံးစွဲးအပ်သော ဥစ္စာသည်လည်း၊ ကဟာ ပဏာနံ၊ကျပ်အသပြာတို့၏၊ဝိသကမ္မဿ၊ အမ္မဏာ(၂၀)သည်၊ဟောတိ၊၏၊။

၃၃၈။ ။တေ) ခတ္တိယ မဟာသာလာ၊
(–သိတိ ကောဋိ ဓနာနိတု။
နိဗာနဂါနိ ဒိဝသ–ဝလဇ္ဇေ၊ ဒသမ္ဗဏ်။ ။

(၃၃၈) တေ၊ ထိုမင်းတို့သည်၊ ခတ္တိယမဟာသာလာ၊ ခတ္တိယမဟာ သာလမည်ကုန်၏၊ တု၊အံ၊ယေသံ၊အကြင်ပုဏ္ဏားတို့၏၊အသိတိ ကောဋိ ဓနာနိ၊ ကုဋေ(၈၀)သောဥစ္စာ တို့သည်၊ နိဗာနဂါနိ၊ သိုဒ္ဓိုးသိမ်းဆည်း ထားအပ်ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ၊ နံ၏၊ ဒိဝသ ဝလဇ္ဇော၊ နွေ-စဉ်နွေတိုင်း သုံးစွဲး အပ်သော ကျပ် အသပြာ သည်လည်း၊ ဒသမ္ဗဏ်၊ ဆယ်အမ္ဗဏာ,သည်၊ဟောတိ၊၏၊ တေ၊ထိုပုဏ္ဏားတို့သည်၊

၃၃၉။ ။ယေသံ) ဒ္ဒိဇ မဟာ သာလာ။ ။
(တဒုပဓေ နိဗာနဂေ၊
ဝလဇ္ဇေ)ဂဟပတိ-
မဟာသာလာ•(ဓနေသိယုံ)

(၃၃၉) ဒ္ဒိဇ မဟာ သာလာ၊ ပြာဟ္မဏ မဟာ သာလ, မည်ကုန်၏၊ တဒုပဓေဓနေ၊ ထိုပြာဟ္မဏ မဟာ သာလ တို့၏၊ ထက်ဝက်သော ဥစ္စာသည်၊ဝါ၊ကုဋေ (၄၀) သော–ဥစ္စာသည်၊နိဗာနဂေ၊ သိုဒ္ဓိုးသိမ်းဆည်း ထားအပ်သည်ယ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝလဇ္ဇေ၊နွေစဉ် နွေတိုင်း သုံးစွဲး အပ်သောကျပ်အသပြာ (၅) အမ္ဗဏာယ်သော်လည်းကောင်း၊ . ဂဟပတိ မဟာသာလာ၊မည်ကုန်သည်၊သိယုံ၊နံ၏၊။ ။

၃၄၀။ ။မဟာ မဇ္ဈော•ပဓာနံ, (စ)။
မတိသစိဝေါ•(မန္တိနိ)။
သဖိဝေါ•သစိဝါ မဇ္ဈော•)။
သေနာနိ•(တု) စမ္ဘုပတိ•။ ।

(၃၄၀) မဟာမတ္တ, ၁ ပဓာန၊ ၂-ကား၊ အမတ်ကြီးတည်း၊ (အစဉ် အာတိုင်း ပုံ,နှ) မတိသစ်(၀)၊ မတိသစ်၀,သဒ္ဒါသည်၊မန္တိနီ၊ မင်းတိုင်ပင် အမတ်ဟူသောအနုက်၌၊ ဖြစ်၏။ (ပုံ)သဇ်၀ သစ်၀, ၂ အမစ္စ၊ ၃-ကား၊ မင်းယုံကြည် အားထားသော အမှုဆောင် အမတ်တည်း၊ (ပုံ) တ္ဝ၊ အ္ခ၊ သေနာနီ, ? စမ္ဘပတိ၊ ၂-ကား၊စစ်သူကြီးတည်း၊ (ပုံ)။ ။

၁-ဤ၌ ဒုတိယပုဒ်မှာ၊ပ,နောင်၊ဒန္ဓ စတုတ္ထ ကွဲရာ(ခ)နှင့်သာ၊ သင်္ခတ, ပါကတ ဘာသာကျမ်း၊ နိုင်ငံခြား လိပျန္ဓရ၊ အမျိုးမျိုးနှင့်အညီ၊ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ မုဒ္ဓ-ပဌမ၊ ဒုတိယ သံယုဂ်နှင့် (ပဌာန) ဟု ပါ၌ပျက်မယှိစေရ။ အောက်ဂါထာနံပါတ်၊ ၉၂. ၁၅၆၊ အထက်ဂါထာ နံပါတ်၊ဖ(၉၄-၉၇)ဝ ၁၀၀၃-တို့၌ "ပဓာန" ပုဒ်များမှာလည်း၊ ဤအတူ မှတ်လေ။ ။

၂-အမစ္စ သဒ္ဒါ၏, အတ္ထုဒ္ဒါရဂါထာ ပါ၁။ ။"အမ(စ္စ)ာ ဘစ္စမန္တိသု" အမစ္စော၊ သည်၊ ဘစ္စ မန္တိသု၊ ကျေးကျွန်ဟူသောအနက်, အမတ်ဟူသောအနက်တို့၌ဖြစ်၏။ ။ ဘစ္စတ္ထ၌၊ ဘတ္တာရ အမာသဟ ဝတ္ထုတိတိ အမစ္စော,ဟု ဝစနတ္ထ ပြုလေ၊ (အမစ္စာ ဘစ္စာ) မဟာနိဒ္ဒေသ- အဋ္ဌကထာ ဇရာသုတ္တနိဒ္ဒေသအဖွင့်၊ ।သင်္ခတ ကျမ်းများ၌၊ (ဒေ၀တ္ထ)လည်း-လာယှိသေး၏။ ။

၃-အထက်အနေကတ္ထ၌ မလာသော "သေနာနီ" သဒ္ဒါ၏, အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာ ဂါထာ၌၊ (သေနာပတိမှီ သေနာနီ,သေဋ္ဌိမှီ နိဂမေပုမာ)၊ ပုမာသေနာနီ-ပုံ,သေနာနီ, သဒ္ဒါသည်၊ သေနာပတိမှီ၊စစ်သူကြီးဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊သေဋ္ဌိမှီ၊ သုဇာတာ အဘ, သေနာနီ နိဂုံး သေဋ္ဌေး-စသော သေဋ္ဌေးဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ နိဂမေ၊ သေနာနီ, နိဂုံးဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်၏။

ဤအမည်၌၊ သေနာနီ,သဒ္ဒါ- မန္ဒာတု စကြာမင်းကြီး၏, (သို့မဟုတ်) ဗိဓ္ဌ ိသာရ မင်းကြီး၏, စစ်သူကြီးအနက်ဟောဟု၊ မှတ်ရမည်၊ရင်းတို့၏,နေရာပြု၍, ဤ နိဂုံး ကို "သေနာနီ နိဂမ" ဟု ခေါ်သည်၊ ဤကားအကျဉ်း အမြောက်မျှသာတည်း၊ အကျယ်ကို သိလိုမူ၊ သီဟိဠ်ဘာသာ၊ မဟာဗောဓိ၀ံသ. ဂန္ဌ ိ၀ပဒတ္ထ ဒီပနီကိုကြည့်လေ။ ၎င်းပြင် ဤမှ အထက် အနှစ်၊ဖ(၀)-ကျော်၊ဂ(၀)-ခန့်၊ကာလက ရေးခဲ့သော၊ သမန္တကူဋ္ဌ၀ဏ္ဏနာ ကျမ်း၌၊"တဒါသေနာနီ-နိဂမေ, သုဇာတာ ဒီရဒါယိကာ"၊ ဟူသော ဂါထာ၌ကိုလည်း အထူး သတိပြုအပ်ပေသေး၏။

ဤ၌ သေနာနီ နိဂုံးဟု အမှန် ရေးသားသင့်ရာ၀ယ်၊ မြန်မာတို့က "သေနနိဂမ၊ သေနနိဂုံး"ဟု၊ နှ-၌ ရေးချ,ရင်းနောင်-နီ-အ ကွဲရာတို့ကို ပြုတ်ချပစ်ပယ်၍,၊ မမှန်မကန် ရေးသားခေါ်ဆို သုံးစွဲကြ၏။ အမှန်အားဖြင့်ကား၊"သေနာနီ,နိဂမ"- သေနာနီ, နိဂုံး ဟုသာ ရေးသားခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲကြရမည်။

သင်္ခတကျမ်းများ၌၊ရင်းကို"သေနာပတိဂါမ"ဟု ခေါ်ဆိုသည်၊ အဓိပ္ပါယ်အတူပင်။ ။ သေနဏ္ဍ+သေနဏ္ဍက၊ စသော ပုဒ်များလည်း၊ ရင်းဟောပရိယာယ်ပုဒ်များပင်။ ။

၃၄၁။ "(ချာသာဒိန် ၀ိ၀ါဒါနဲ့)
မဣဒ္ဓေသော. (ပဒဗ္ဗ)
ဒေါ၀ါရိကော. ပဒုဟာရော။
ဒ္ဝါရဗ္ဗော.ဒ္ဝါရပါလကော.။ ။

(၃၄၁) အဣဒ္ဓေသော၊ အဣဒ္ဓသ, သဗ္ဗါသည်၊ ချာသာဒိန်၊ အာဝဲနှ ခြင်းအစယ်ကုန်သော၊ ၀ိ၀ါဒါနိ၊ ဆုက်ရုန်ခြင်းခုံခြင်းတရားတို့ကို၊ ပဒဗ္ဗ၏၊ကြည့်ရှု ဆုံးဖြတ်ကတ်သောအမတ်၊ "တရားသူကြီး" ဟူသော၊ အာနက်ဒွဲဖြစ်၏. (ပုံ)၊ဒေါ၀ါရိက, ပဒုဟာရ, ဒ္ဝါရဗ္ဗ, ဒ္ဝါရပါလက၊ ၄-ကား၊ကံခါး စောင့်သောသူတည်း (ပုံ)၊

၃၄၂။ "အာနိကဗ္ဗော. (တိ)ရာဇုနှ-
ဃ၀ိ ရက္ခ ဂဏော ဃ(ကော)၊
ကာဠ(ကိ.သော၀ိဒ္ဓလ္လော. (စ)
အာနုဖ(ဝိ. (တု) သေ၀ကော.။

(၃၄၂) ရာဇုနှ၊ဃ၀်းတို့၏.၊အာ၀ိရက္ခ၊ဂဏော၊ကိုယ်အာဂ်ါကိုစောင့်သော သူအာပေါင်းကို၊အာနိကဗ္ဗော၀ယ်၊အာနိကဗ္ဗ(ကိုယ်ရံတော်,သက်တော်စောင့်) ဟူ၍.၊ဃတောဟု၏.၊(ပုံ)၊ကာ(ကိ,သော၀ိဒ္ဓလ္ဟ ၂-ကား၊ မိန်းမရိုးမင်း မောင်း မအာမတ်၊တည်း။ (ပုံ) တု၊အဲ့၊ အာနုဖ(ဝိ, သေ၀ကာ ၂- ကား၊ မင်းခစား ယောကျ်ားတည်း၊ (ပုံ)။ ။

၃၄၃။ "အဏ္ဏကော.ဓိကတော.(စ၀)
ဟောရသ္ပိကော.(တု) နိက္ခိကော.
(သဒ္ဒေသာနန္ဒရော) သတ္ထာ.၊
ဓိတ္ထော.)ရာ(ဓာ တ(ဘောပရံ)။ ။

(၃၄၃) အဏ္ဏက္ခ,အဓိကတ ၂-ကား၊ မင်း၏.၃၆- ပါးသောအမှုခွဲ ယှဉ်သောအမှုဆောင်အာမတ်တည်း။ (ပုံ) တု အဲ့၊ ၁ ဟောရသ္ပိက, နိက္ခိတ၊ ၂-ကား၊ ရွှေကျည်ကြည့်ရှု စစ်ဆေး တတ်သော ရွှေတိုက်ဝန်အာမတ်တည်း၊ (ပုံ)"သဒ္ဒေသာ နန္ဒရော၊ ဓိမိတိုင်းနှင်ငံ၏.အခြားမဲ့ခွဲတည်သော(နှင်ငံစပ်) မင်းသည်၊သတ္တာ၊ ရုန်သူမင်းမည်၏.၊တတောပရံ၊ ထိုအခြားမဲ့ နှင်ငံစပ်မှ အာပ အာ၀ေး တခြားနှင်ငံကိုအစိုးရသောမင်းသည်၊မိတ္ထော၊မဟာမိတ်မင်း-မည်၏.။

၁–ဂင်းဟောရည်ကား၊ ပုဒ်ကို အထက်အနှစ်(၅၀၀)ကျော်၊ မဏိသာရ မဉ္ဇူသာ ဆရာများ လက်ထက်လောက်ကပင်၊ (ရှေးပန်းထိမ်သည်) ဟု၊ မြန်မာလူမျိုးတို့ ပြန်ဆိုကြသော အနက်ကား၊ ဌာနအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒွယံသုဝဏ္ဏ ရတနာ၏ကွာနှံ၊ ဒွိဏ္ဍ ပိနာမံ၊ ဟူသော ဋီကာဆရာ၏ အဖွင့်ကိုကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဒတ္ထ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိဟိုဠ် စသော ဘာသာရများကို ထောက်ချင့်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အလွန်မှားယွင်းသောအနက်သာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။ ရှေးပန်းထိမ်သည်– ဟော–ပရိယာယ်ပုဒ်ကို ကား၊ အထက်သုဒ္ဓစဝ်–ဂါထာနံပါတ်(၅၀၆) သုဝဏ္ဏကာရ နာဠိန္ဒမ– ဟူသောပါဠိဖြင့် ပြဆိုအပ်လတ္တံ့။ ဤအရာ၌၊ အဘိဓာနတွင် ဝိသောခနိဆရာလည်း၊ အထူးသုမိသင်ပြင်ဆင်ချက်မယိုချေ၊ ဂင်းဟောရည်က၊ ပုဒ်အနက်ကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ခန္ဓ–နိဒ္ဒေသ အဖွင့်အရာမှာ၊ စာတတ် အကျော် ပြုည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်ကား၊ (ပွဲးမင်း) ဟု ပြန်ဆိုတော်မူသည်၊ ကျနပေစ္ဆ။ ။

၃၄၄။ ။အာမိတ္တော,ရိယုံ•ဝေရိ (စ)
သပတ္တာ ရုတိ•သတ္ထု•ရိ•။
ပစ္ဆတ္ထိကော ပရိပန္ထိ•၊
ပဒ္ဒိုပကွာ ဟိတာ•ပရော။

(၃၄၄) အာမိတ္တ,ရိယ,ဝေရိ, သပတ္တ,အာရုတိ, သတ္ထု,အရိ, ပစ္ဆတ္ထိက, ပရိပန္ထိ,ပဒ္ဒိုပကွ,အဟိတ,ပရ,

၃၄၅၊ ။ပစ္ဆာ မိတ္တော ဝိပကွောစ•၊
ပစ္ဆနိက•ဝိရောဓိ•နော။
ဝိနေသိ (စ) ဒိသောဒိဠော•။
(ထာ) နုရောခေါ•နုဝတ္တနံ။ ။

(၃၄၅) ပစ္ဆာ မိတ္တ, ဝိပကွ, ပစ္ဆဒိက, ဝိရောဓိ, ဝိနေသိ, ဒိသ, ဒိဠ၊ ၁၆– ကား၊ ရန်သူတည်း၊ (ဤအလုံးစုံ "ပုံ" ချည်းတည်း) အထ၊ ပါ၊ အနုရောဓ,အနုဝတ္တနံ၊ ၂-ကား၊ မဆန့်ကျင်ခြင်း, အလျော်ပြုခြင်းတည်း၊ (အစဉ်အတိုင်းပုံ,နှ)•

၃၄၆။ ။မိတ္တော•(နိတ္ထိ)ဝယသော (စ)•
သဟာယော•သုဟဒေါသခါ။
သမ္ဘတ္တော ဒဠ္ဍ မိတ္တော။(စ)။
သန္ဓိဠော•ဒိဠ္ဍ မတ္တကော)။ ။

(၃၄၆) ၁ မိတ္တ,ဝယသ သဟာယ,သုဟဒ,သခ၊ ၅-ကား၊ မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းကည်း၊ အာနိတ္ထိ၊ မိတ္တ,သန္ဓိ'ထီ' မဟုတ်(အကြွင်းပုံ)၊ ဒဠ္ဍမိတ္တော၊

မြဲမြဲသော မိတ်ဆွေသည်၊ သန္တာ(ကြော)၊ မည်၏။ (ပုံ)၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာကော၊ တခါတရံမြင်ဘူးကာမျှ ဖြစ်သောမိတ်ဆွေသည်၊သန္ဓိဋ္ဌော၊မည်၏။

၁–ထိုတွင် အထက်အနေကတ္တဋ္ဌမလာသော "မိတ္တ" သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရုစနာဂါထာ ပါ၁။ ။မိတ္တကြောသောသခေနိတ္ထ"။ ။သောမိတ္တော–ပုံ,မိတ္တ သဒ္ဒါသည်၊အတ္ထော၊နေမင်းဌ ဖြစ်၏၊ အနိတ္ထ"၊ပုံ–နှ, မိတ္တသဒ္ဒါသည်၊ သခေ–မိတ်ဆွေခင်ပွန်းဌ ဖြစ်၏။

၃၄၂။ ။စရော.(စ)ဂုဏ္ဍ ပုရိသော.။
ပထာဝိ.ပထိကော.ဒ္ဓဂူ.။
ဒုတော.(တု) သန္ဓေသဟရော.။
ဂဏကော.(တု) မုဟုတ္တိကော.။

(၃၄၂) စရ, ၁ ဂုဏ္ဍပုရိသ၊ ၂–ကား၊သူလျှို(စုံထောက်)တည်း၊ (ပုံ), ပထာဝိ,ပထိက,အဒ္ဓဂူ၊၃–ကား၊ခရီးသွား, ခရီးသည်တည်း၊ (ပုံ)၊ တု၊အံ့၊ ဒုတ,သန္ဓေသဟရ၊ ၂–ကား၊ မင်းစေသံတမန်၊တည်း၊တု၊ အံ့၊ ဂဏက, မုဟုတ္တိက၊ ၂– ကား၊ဂဏန်း၊ ဟူးရား၊ နက္ခတ်ဗေဒင်တတ်သောသူတည်း။ (ပုံ)။ ။

၁–ဤ၌၊စရ+စာရ–ဟု (စ)မှာ. ရဿနှင့်ဒီဃနှစ်ချက်သင့်ဟု မှတ်ရမည်။ အထက် (၁၁၀၀) ဂါထာနှင့်ညီ၊ သမ်တနှင့် ပါဂတကျမ်းများကိုလည်းကြည့်၊ ။ယထာရဟ ဝဏ္ဏ+ပဏိဓိ+အပသမ္ပ+စသောပုဒ်များလည်း ၎င်း ပရိယာယ်ပင်။ ။

၃၄၃။ ။လေခကော လိပိကာရော (စ)
ဝဏ္ဏော (တု) အက္ခရော (ပျထ)
ဘောဒေါ–ဒဏ္ဍော.သာမ-ဒါနာ။
ဒ္ဒုပါယာ–စတုရော–ဇ္ဇမေ။ ।

(၃၄၃) လေခက,လိပိကာရ၊ ၂– ကား၊ စာရေး, စာချီတည်း၊(ပုံ)၊ တု၊အံ့။ ၁ ဝဏ္ဏ, ၂ အက္ခရ၊ ၂ ကား၊ အက္ခရာစာလုံးတည်း၊ (ပုံ)၊ ဘောဒ၊ အာသင်းနှင်ပင်းကို အချင်းချင်း ကွဲပြားစေလျက် ရန်အောင်ကြောင်း ဖြစ်သော၊ ဒဏ္ဍဥပါယ်၊ သာမ၊ ဒိယာဝါစာသာယာချွင်ဆွဲစကားပြော ပြောဆိုခြင်း စသည်ဖြင့် စစ်ပြေငြိမ်း၍. ရန်အောင် ကြောင်းဖြစ်သော၊ သာမ,ဥပါယ်၊ဒါန၊ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာစစ်စရိတ်စသည်ပေးကမ်းလျက် ရန်အောင်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဒါန ဥပါယ်၊ ဋ္ဌမေစတုရော၊ ဤလေးပါး တို့သည်,ဥပါယာ၊ရန်အောင်ကြောင်းဥပါယ်တို့မည်ကုန်၏၊(ဘောဒဒဏ္ဍ, ပုံ,အကြောင်း–နှ)

၁–ကာယတ္ထ,အကွရ ဗီဝက–သဒ္ဒါများလည်း၊ ၎င်း(စာချီ)ဟောပရိယာယ်များပင်။
၂–ဝဏ္ဏသဒ္ဒါသည်၊ရွတ်ဆိုအပ်သော အကွရာမျိုးကိုသာ,ဟောဏ်။ ။လ္ဘိ– လိဗိ၊ လိဗိ–လိဗီ၊ လိ၀–လိ၀ိ၊ သဒ္ဒါများသည်၊ ရေးအပ်သော အကွရာကိုသာ ဟောကြသည်။ (အကွရ)သဒ္ဒါမူကားနှစ်မျိုးစလုံးကိုပင် ဟောနိုင်သည်ဟု ခြားနားစွာမှတ်သားကြလေ။

၃၄၆။ ။ဥပဇာပေါ(တု) ဘောဒေါ(စ)။
ဒဏ္ဍော(တု)သာဟာသံ,ဒမော။ ။

(၃၄၆) တု၊အုံ၊ဥပဇာပ ဘောဒ၊ ၂-ကား၊ ဘော, ဥပါယိ၊ ကည်း၊ တု၊အုံ၊ဒဏ္ဍ,သာဟာသ ဒမ၊ ၃-ကား၊ ဒဏ္ဍဥပါယိကည်း၊ (သာဟာသ-နှ,အကြွင်း ၇ ,)

၁–(သာ,ဘို) ကန္ဓ၊ကား (သာမ) ဥပါယိ၏ ပရိယာယ်ပုဒ်တည်း။
၃၅၀။ ။သာမ္ပ•မ,ဗ္ဗော•သ,ခါ,ကောသော•။
ဒ၇ ,(စ)ဝိဇိတံ ဗလံ။
ရ,ဗ,ဂ်ါနိ,စသ,ဗ္ဗော-တော။
သိယုံ ပကတ္ဘ ယောဝိစ)။ ။

(၃၅၀) သာမ,ပြည့်ရှင်မင်း၊ အမစ္စ၊အာမတ်၊သခ၊ ဘွားဘက်စသော မိတ်ဆွေ၊ ကောသ၊ ရွှေတိုက်စသော ဘဏ္ဍာကျိုကြ၊ ဒ၇၊ ပဗ္ဗတဒ၇• ဥဒကဒ၇, စသည်တို့ကြောင့်၊ ရန်သူတို့သွားနိုင် ဝင်နိုင်ခက်သောခံတပ်ဖြစ်၊ ဝိဇိတ၊ ဇနပုဒ်နှင့်တကွဖြစ်သောတိုင်းနိုင်ငံ၊ဗလ၊ မောလဗလ, စသော ဓွန်အား၊ဓ္ဓတိ၊သို့ ၊ဇောသ,ဗ္ဗ,ဤ၊ ၇-ပါးတို့သည် ရ,ဗ,ဂ်ါနိ,ပြည်၏ အာဂ်ါတို့ မည်ကုန်သည်,သိယုံ၊ နှ၏ ,ပကတိယောဝိစ၊ ပြည်ကြီးဗွယ်ရာ• ဝမ္ဘတာ ပကတိ,တို့သည်လည်း,သိယုံ,နှ၏ ,

၁–ဤ၌ သခ,ဟူသည်,ဘွားဘက်,မိတ်ဆွေ,ကတိ,ဖြစ်သော မိတ်ဆွေမှခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော၊ မိတ်ဆွေ,အားဖြင့်၊ ၃-မျိုးတည်း၊ ဗလ,ဟူသည်၊ အစဉ်အဆက်မှ လာသော ရှေးအဟောင်းအမြင်း အမြစ်အရင်းကို သိတတ်သော မောလ,ဗလ၊စစ်သည်ဗိုလ်ပါ တည်း ဟူသော သေဏိ,ဗလ၊ မဟာမိတ် မင်းတည်းဟူသော' သုဟဒ,ဗလ၊ ကျေးကျွန် အခြေ အရံတည်းဟူသော ဘစ္စ ဗလ၊ စသောအားဖြင့်–ခြောက်ပါးအပြားယှဉ်သတည်း။

၃၅၁။ ။ပဘာဝု ဿာဟ•မ,ဏ,ဝ,ခဲ့။
(ဝ,သာတိ,ဿ•ဟိ,သ,ဏ,ယော)။
ပဘာ,ဝေါ•(ဒ,ဏ,ဓ•ေ•ဘ•ေ•ဘ•)။
ပတာ,ပေါ,(တု,စ,ကောသ,ဓ•)

(၃၅၀) ပဘာဝုသသာဟမန္ဓာနံ၊ တန်းခိုးလို့လ- အတိုင်အပင် တို့၏၊ ဥသာ၊ အစွမ်းအားဖြင့်၊ သင်္ဂီယော၊ အစွမ်းသတ္တိ တို့သည်၊ တိသောဟိ၊ သုံးပါး အပြားယှဉ်ကုန်သည် သာလျှင်တည်း၊ (ပဘာဝ စသောသဒ္ဒါ၊ ၃-ခု၊ပုံ)ဒဏ္ဍဇော၊ ဒဏ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ တေဇော၊ တန်းခိုး သည်၊ ပဘာဝေါ၊ ပဘာဝ,မည်၏။ တု၊ အံ့၊ ကောသဇော၊ ဥစ္စာဘဏ္ဍာ ကျိုးကြောင့်ဖြစ်သော တန်းခိုးသည်၊ပဘာဝေါ၊ပဘာဝ,မည်၏၊ (ပုံ)၊ ၁-၌ (တန်းခိုး) ဟူသော ဝေါဟာရ၌- တ-နသတ်မှာ၊ ဝိသဒနိ နှစ်လုံးနှင့်တကွ ရှေးလက်ဘကြီးများနှင့်အညီ သတ်ပုံမှန်ကန်စွာ ရေးတတ်စေရမည်။ ။

၃၅၁။ ။မဇ္ဇော(စ) မန္ဒံ (သောတု)
စတုက္ကဏ္ဏော•(ဒ္ဒိဝေါစရော)။
တိ ဝေါဟရော•(တု ဆက္ကဏ္ဏော)။
ရဟသံ ဂုယ္ဟ (မုဒ္ဓတော)။

(၃၅၁) မန္ဒ,မန္ဒံ၊ ၂-ကား၊တိုင်ပင်ခြင်းတည်း၊ တု၊ အံ့၊ သော၊ ထိုတိုင်ပင်ခြင်းသည်၊ ဒ္ဒိဝေါစရော၊ ၂-ယောက်အာဂုယ်မှု၊ ဝါ ၂-ယောက် တိုင်ပင်မှု၊စတုက္ကဏ္ဏော စတုက္ကဏ္ဏ(နှားလေးဘက်အာတိုင်ပင်)မည်၏၊ တု၊ အံ့၊ တိဝေါစရော၊ ၃-ယောက်အာဂုယ်မှု၊ ဝါ၊ ၃-ယောက်တိုင်ပင်မှု၊ ဆက္ကဏ္ဏော ဆက္ကဏ္ဏ (နှားပြောက်ဘက်အာတိုင်ပင်) မည်၏။ ရဟသ, ဂုယ္ဟ၊ ၂-ကို၊ဥစ္စဝေါ၊လျှို့ဝှက်ခြင်း၏ အာမည်ဟုဆိုအပ်၏။

၃၅၂။ ။(တိသု) ဝိဝိတ္တ-ဝိဇန
-ဆန္ဒနိ ရဟော-(ရဟောဗျယံ)
ဝိသာသော.(တုစ) ဝိသဒ္ဒေါ၊
ယုတ္တံ, ဝေါ) ပါယိကံ တိသု။ ။

(၃၅၂) ဝိဝိတ္တ, ဝိဇန, ဆန္ဒ,ရဟ, ရဟော ၅-ကား၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ တည်း၊ တိသု-ဝ်ဝိတ္တ ဝိဇန,ဆန္ဒ သဒ္ဒါ၊ ၃-ခု၊ လင်း ၃-ပါးတို့ဖြစ်၏။ (ရဟ,ပုံ) အဗျယံ၊ နောက် "ရဟော" သဒ္ဒါနှိပ်ပါတ်ပုဒ်တည်း။ တု၊ အံ့၊ ဝိသာသ, ဝိသဒ္ဒ၊ ၂-ကား၊ကျွမ်းဝင်ယုံကြည်ခြင်းတည်း၊ (ပုံ) ၁ တု၊ အံ့၊ ယုတ္တ,ကြေပါယိက၊ ၂-ကား၊ သင့်လျော်ခြင်းတည်း၊ တိသု၊ တို့ဖြစ်၏။

၁-၌ပုဒ်အနက်အရာမှာ၊ သမ်တ, ပါဠိတ, ဘာသာကြီးများနှင့်တကွ၊ ဗုဒ္ဓဝိယသား ပရိုတ်၊သိမှိုင်, သိုးသောင်းစသော ပညာယှိများကမူ၊ ယုံကြည်ခြင်းဟူ၍,သာ၊ ဖွင့်ပြအနက် ယောဇနာကြေသည်။ ပဌမ ပုဒ်၌, ပါဠိတ သဒ္ဒါကျမ်းများမှာ (ဝိသာသ) ဟူ၍ လည်း၊ (ဝ)မှာ၊ ဌာ်ကာရယောဂ၊ ရှေ.(သ)မှာ၊ သ်ယုဂ်မပါဘဲ အစိအရင်ယှိသေးသည်။

၃၅၄။ ။ဩ(ဝ)ါ(ဒေ)ါ.(စာ)နုသိဒ္ဓိ.(ဣ)။
(ပုမ၀ဏ္ဏ)နုသာသနံ၊
အာဏာ(စ)သာသနံ,(ဥ,ယျ)၊
ဥဒ္ဓါနံ,(တုစ)ဗဒ္ဓနံ,။

(၃၅၄) ဩ(ဝ)ါ၃,အနုသိဒ္ဓိ,အနုသာသန၊ ၃-ကား၊အဆုံးအမ၊တည်း၊ ဣဏ္ဍ၊အနုသိဒ္ဓိသဒ္ဒါထိ, တည်း၊ ပုမ၀ဏ္ဏ၊ အနုသာသန, သဒ္ဒါဝုလ္လင်မှ ဘပါးသောလိင်၊ ၂-ပါးဒ္ဒဖြစ်၏။ (ဩ(ဝ)ါ၃-ပုံ)၊အာဏာ,သာသန၊ ၂-ကို၊ ဥ,ယျ၊အမိန့်အာဏာထားခြင်း၏။(အစဉ်အတိုင်း ထိ,နှ,)တု၊အံ့၊ဥဒ္ဓါနံ, ဗဒ္ဓနံ၊ ၂-ကား၊နှောင်ဖွဲ့ခြင်းတည်း၊(နှ)။ ။

၃၅၅။ ။အာဂ,(ဝုတ္ထ) မပရောဓော။
ကရော (တု) ဗလိ.(ပုစ္ဆတော)။
ပုဏ္ဏပဏ္ဏော.(တုဒ္ဒါ၃ါယော)။
ဥပဒါ (တုစ) ပါဘတံ,၊ ။

(၃၅၅) အာဂ,အပရောဓ၊ ၂-ကို၊ ဝတ္ထုံ၊အပြစ်ဏ၏။ (အစဉ်အတိုင်းနှ,ပုံ) တု၊အံ့၊ကရ.ဗလိ၊ ၂-ကို၊ ပုစ္ဆတော၊ အဓွန့်အတုတ်၊ ၏ (ပုံ)၊ ပုဏ္ဏပဏ္ဏော၊ ပုဏ္ဏပဏ္ဏသဒ္ဒါသည်၊ တုဒ္ဒါ၃ါယော၊ နှစ်သက်ဝမ်း မြောက်သဖြင့်ပေးအပ် သောဆုလာဘ်ဟာဏ္ဍာဟူသော အာနုဂ်ဒ္ဓ ဖြစ်ဏ၏။ (ပုံ) တု၊ အံ့၊ ဥပဒါ, ပါဘတ,

၃၅၆။ ။(တထော)ပါယနှ ပုဏ္ဏောစော။
ပဏ္ဏာကာရော,ပဟောဏကံ၊
သုကံ,(တွ-ဒိ)ဏ္ဍိဝုမ္ဘာ၃ိ-။
ဒေယျော]ထာ)ယောခနှ၀ဝမော။

(၃၅၆) တထာ၊တှ၊ဥပါယနှ,ဥ,ဏ္ဏောစ, ပဏ္ဏာကာရ,ပဟောဏက ၆-ကား၊လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ၊တည်း၊ (ဥပဒါ၊ထိ,ဥ,ဏ္ဏောစ, ပဏ္ဏာကာရ ပုံ,အတြင်းနှ,)တု၊အံ့၊ ဝုမ္ဘာ၃ိဒေယျော၊ ရှုံ့စသည်ဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော ဌာနဒ္ဒပေးအပ်သော အဓွန့်သည်၊ သုကံ၊ သုကံ (ဆိုပ်ကမ်းဓွန့်,ကင်းဓွန့်) မည်ဏ၏။ အနိုဏ္ဍိ၊ ထိမဟုတ်၊ ၁ ။အာယ, ခနှ၀ဝမ၊ ၂- ကား၊ ဥစ္စာ ရခြင်းတည်း(ပုံ)၊

၁—လက်ထပ်မင်္ဂလာပြုရန် အကျိုးငှါ၊ ယောက်ျားဘက်ကပေးသွင်းအပ်သော ခန်းဝင် ပစ္စည်းနှင့်လက်မဲ့ပစ္စည်းမျိုးကိုလည်း၊ (သုကံ) ဟူ၍ပင်ခေါ်သည်။ ဤဓွန့်ကိုဟောရာ၌

(သုဂ်) ဟူ၍၊ ကဏ္ဍ-တတိယ ကွဲရာ (ဂ်) နှင့်ရှပ်ပြီးစိရင်လျက်၊ ပါဂတ သဒ္ဒါကျမ်းများ မှာယိုသည်။ (၂-၁၁-ဟေ)။ ။ဤအရာ၌ (သုဏ္ဏ) ဟု (သု) နောင်၊ ကဏ္ဍ-ပဌမကွဲရာ သံယုဂ်နှင့်လည်း၊ ပရိယာယ်ပုဒ်ဖြစ်နိုင်သေးသည်။ (ဤအနက်ဟောပုဒ်အရာ သခ်ီတပုဒ်ရင်းကား (ဂုဏ) တည်း။) ဤ၌ (ဂုမ္ဗ) သဒ္ဒါ၊ ချုံ့ဟော၊ ၎င်းပုဒ် အဆုံးအဖြတ်ကိုလည်း၊ အထက် ဂါထာနံပါတ် (၄၅၄) မှာ ကြည့်လေ။

၃၅၇။ ။အာဘပတ္တိ,(တထာ)ဆတ္တိ,။
ရည်ကုဟောမမာသနဲ)-။
သိဟာသနဲ] (မထော)ဝါ-။
ဝိဇနဲ(ဇ)စာမရ-၊

(၃၅၇) အာဘပတ္တိ,ဆတ္တိ၊ ၂-ကား၊ ထိတည်း၊(နဲ)၊ တု၊ အုံ့၊ ရည်ကုဟော၊ မမ မာသနဲ၊ ရွှေပြင်ပြီးသောနေ့ကုသည်၊ သိဟာသနဲ၊ ခြင်္သေ့သရဲကဲ့သို့ ယိုခြင်းကြောင့်၊ သိဟာသနဲ ပလ္လင်မည်၏။ (နဲ) ၁ အထော၊ ပါး၊ ဝါ-ဝိဇနဲ, စာမရ၊ ၂-ကား၊ စမရိသားမြီးယပ်တည်း၊ ဇုယ္ယ ၀ ၊ ဝါ-ဝိဇနဲ "ထိ" တည်း၊ (စာမရ)(နဲ,) ၂

၁-မြန်မာပြည် ပလ္လင်များမှာကဲ့သို့ ခြင်္သေ့ရုပ် သွင်းခံထားသော ပလ္လင်မျိုး မဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်။

၂-ဝင်း (စမရိ) သားကောင်၏ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို၊ အထက် အဘိဓါန် ဂါထာ (၆၁၈) နံပါတ်၌ ကြည့်ပါလေ။

၃၅၈။ ။ခဏ္ဍေါ (စ) ဆတ္တ,မုဏ္ဍ ၀ သံ,။
ပါဒုကာ, ဝါ-ဝ ဝိဇနဲ ၊
(ဆုမေ ကာကုဓ ဘဏ္ဍာဒိ)-။
ဘ၀ဏ္ဍိ ပဒ္ဓ ရာ-ဇနံ)-၊

(၃၅၈) ခဏ္ဍ- ၁ သနဲ့လျှက် ၂ ၊ ဆတ္တ- ထီးဖြူ၊ ဥဏ္ဍ ၀ သ၊ နဖူးသင်းကျစ်(ကျပ်) နဖူးစည်း။ ပါဒုကာ၊ ကျောက်စိုခြေနင်း၊ ဝါ-ဝ ဝ ဝိဇနဲ-သားမြီးယပ်၊ ဆုမေ ပဒ္ဓ၊ ဤ(၅)ပ ်းတို့သည်၊ ရာ-ဇနံ-တို့၏၊ ကကုဓ ဘဏ္ဍာဒိ၊ မင်းမြှောက်ဘနဲ့ဆော ဟာ-ဏ္ဍာ-တို့သည်၊ ဘ၀ဏ္ဍိ၊ နဲ့၏။ ? ?

၁-ကဝိမဏ္ဍနီသတ်ပုံ၌၊ သေးသေးတင်နှင့် "သံလျက်"-ဟုယို၏။ ကဝိမဏ္ဍနီ- ကျမ်းသိဂ်ိ ရေးပြီ သေးသေးတင်၊ သံလျက်ပင်။

၂-(လ) မှာ ဟထိုးပါ၊ စေရမည်။

၃-ဤ ၀ ၊ ဟာ ရ၌-ရှေးဟောင်းလက်ရာများနှင့်အညီ (မင်းမြှောက်တန်းဆာ) ဟု "မ" ရရစ်-ဟထိုး 'တ' နသတ် ဝိသဒ္ဒနီ၊ ၂-လုံးနှင့်တကွ၊ သတ်ပုံမှန် ရေးသားတတ်ကြစေရမည်။ "ကာယ္ယရ" သဒ္ဒါသည်လည်း၊ ၎င်းမင်းမြှောက်တန်းဆာဟော ပရိယာယ်ပုဒ်ပင်တည်း။ ။

အဂ်ုတ္တိရ်-ကသ္သပတ္ထေရ-တေဒဂ်-နန္ဒိယဝတ္ထုဟု၊ ထီးဖြူအလွတ်-ရာဇပလ္လင်နှင့် တကွ မင်းမြောက်တန်းဆာ ငါးပါးဟု အဆိုယို၏။

ဌင်းအကြောင်း မှတ်ရန် သံပေါက်
သီဟာသန-ပဌမ-ပြုထအ ဂ်ုတ္တိရ်။
ထီးဖြူပယ်ထား၊ မင်းမြောက်ငါး-ဆိုပြားဘဏ္ဍာကို။ ။

၃၅၆။ ။ဘန္ဓကုဏ္ဍော ပုဏ္ဏကုဏ္ဍော။
ဘိဂ်ိရော,ဇလ ဒါယကော။
ဟတ္ထိ-သီ-ရထ-ပတ္တိ-(တု၊
သေနာဟိ စတုရင်္ဂိနီ-)။

(၃၅၆) ဘန္ဓကုဏ္ဍ,ပုဏ္ဏကုဏ္ဍ၊ ၂-ကား၊ရေပြည့်ဆိုး၊တည်း၊ ဘိဂ်ိရ, ဇလဒါယက၊ ၂-ကား၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော ရေဂေါ်း၊တည်း၊ ၁ (ပုံ)၊တု၊အုံ့၊ ဟတ္ထိ၊ဆင်တပ်၊ အာသ၊မြင်းတပ်၊ ရထ၊ ရထားတပ်၊ပတ္တိ၊ ခြေလျင်တပ်၊ ဏ္ဍတိ၊သို့၊သေနာ၊ စစ်တပ်သည်၊စတုရင်္ဂိနီ၊အစိတ်အဂ်ီ၊လေးပါးယို၏။

၁-"ဘိဂ်ိရ" သဒ္ဒါ၏. အတ္ထုဒ္ဒါရ, ရစနာ ဂါထာ-၅။ ။သိယာပက္ခိဝိသေသမ္ပိ၊ ဘိဂ်ိရော ဇလ ဒါယကော။ ။[မဟာဗေါဓိဝံသ, ပါဂတ အဘိဓာန်,၂+၁၁]

ဤပုဒ်မှာ ကဿ၀ တတိယကွဲရာ-(ဂ) နှင့်ဘိဂ်ိရ ဟု ပါ၌မှန်ယို့စေရမည်။

၃၆၀။ ။ကုဠ္ဍရော-ဝါရကော-ဟတ္ထိ။
မာတင်ဂ်ီ-ဒိရဒ-ဒါ-ဂဇော၊
နာဂေါ-ဒိပေါ-ဇုဘော-ဒန္တိ-။
ယူထဇေ-ဗ္ဗော,(တု) ယူထပေါ။

(၃၆၀) ကုဠ္ဍရ, ဝါရက,ဟတ္ထိ, မာတင်ဂ်ီ (မတင်ဂ်ီ), ဒိရဒ,ဂဇ,နာဂ, ဒိပ,ဇုဘ, ဒန္တိ၊ ၁၀-ကား၊သာမညအားဖြင့်ဆင်တည်း။တု၊ အုံ့၊ယူထ ဇေ-ဗ္ဗ၊ယူထပ၊ဆင်အာနာပေါင်းဏ် အကြီးအမှူးဖြစ်သောဆင်တည်း၊(ပုံ)။

၃၆၁။ ။ကာဠာ၀ကာ ဂဂ်ေယျာ
ပဏ္ဍရ-တမ္ဗာ-ပိဂ်ိလောဂန္ဓာ၊
မဂ်ိလ ဟေမော-ပေါသထ
ဆန္ဒန္တာ-ဂဇ-ကုလာနိ-ဖတာနိ။ ။

(၃၆၁) ကာဠာ၀ကာ၊ ကာဠာ၀က,ဆင်၊ ဂဂ်ေယျ၊ ဂဂ်ေယျ,ဆင်၊ ပဏ္ဍရ၊ ပဏ္ဍရ,ဆင်၊ တမ္ဗ၊တမ္ဗ,ဆင်၊ပိဂ်ိလ၊ ပိဂ်ိလ,ဆင်၊ဂန္ဓ၊ဂန္ဓ,ဆင်၊ မဂ်ိလ၊မဂ်ိလ, ဆင်၊ဟေမ၊ ၁ ဟေမ,ဆင်၊ ဥပေါသထ၊ ဥပေါသထ,ဆင်၊

ဆဒ္ဒန္တာ၊ ဆဒ္ဒန္တာ,ဆင်၊ ဇောနိ၊ဤသည်တို့ကား၊ ဂဇကုလာနိ၊ဆင်မျိုးတို့ မည်ကုန်၏။(ပုံ)၊ ၂ ။

၁- ဟေမသဒ္ဒါ၏။ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာ ဂါထဒ္ဓ။ ။ဟေမောဓိ ရေ ဘဘေဒေသု၊ ဟေမသောဏ္ဍော စ ရတ္ထုရေ။ ။

ဟေမော၊ ပုံ- ဟေမသဒ္ဒါသည်၊ ဓိ ရေ ဘဘေဒေသု၊ ပညာယို ဟူသောအနက်၊ ဟေမ မည်သောဆင်၊ ဟူသောဆင် အထူးတို့ဖြစ်၏။ ဟေမ်၊ နံ-ဟေမ သဒ္ဒါသည်၊ သောဏ္ဍော၊ရှေ့ဟူသော အနက်၌လျှင်းကောင်း၊ ရတ္ထုရေ၊ပန်းတိုင်းပင်-ဟူသော အနက်၌ လျှင်းကောင်းဖြစ်၏။

၂-ဤဂါထာကား၊ ဂီတိဂါထာ အရိယာ ပုဗ္ဗဒ္ဓမျိုးတည်း၊ "သဒ္ဒံ ပဌမ ဒလေယဒိ"- ဟူသော ဝုဏ္ဏော ဒယ ဂါထာနှင့်တူ၏။သတိယို့စေ။ ဂါထာ အနေအထား အလွန်အပျက် မျှားသည်။ ။ဤဂါထာ- ပဌမ ပါဒ၌၊ (ကာဠဝက ဂဇေ်ယျာ၊) ဟု၊ ကာဠာဝကနှင့် ဂဇေ်ယျ-ပုဒ်ကို၊ဗဟုဝုစ် ပြဓာန်းသော-ဣတရိတရ ယောဂ-ဒွန်သမာသ်ပါ၍နေ၊ ဒုတိယ ပါဒမှာ၊ ဂင်းဆင်ဆယ်မျိုးပြ-ဆယ်ပုဒ်လုံးကို၊ ပုလ္လိင်ချည်းဟု၊ သိဟိုင် နိဿယဟောင်း၌ အမှာအဆိုယို့ခြင်းကြောင့်၊ (ပဏ္ဍရ တမ္ဗာစ ဝိဂ်လောဂန္ဓော)ဟု၊ ဗုလ္လိင်နှင့် ပါ၍နေ၊ တဋ္ဌာ၊ ပုဒ်နောင်စ,သဒ္ဒါနှင့်တကွ။ ။တတိယပါဒ၌း (မဂ်လ ဟေမော ပေါသထ)ဟု ဂီတိ ဂါထာ လက္ခဏာအရ-ဤပါဒမှာ- (၁၂)မတြာယို့သင့်သည်နှင့်အညီ၊ ဟေမ နှင့် ဥပေါသထ,ပုဒ်ကို-(သန္ဓိ) ပါ တွဲးစဉ်လျက်၊စတုတ္ထပါဒအစ-ဆဒ္ဒန္တပုဒ်နှင့်လေးပုဒ်လုံးကို တပေါင်းတည်း၊ဗဟုဝုစ်ပြဓာန်းသော၊ "အသမာဟရ" ဒွန်သမာသ် ပါ၍အနေဖြင့်၊ ။ စတုတ္ထပါဒမှာ၊ (ဆဒ္ဒန္တာဂဇ ကုလာနိတာနိ)ဟု၊ ဆဒ္ဒန္တ-နောင် စ, သဒ္ဒါမပါစေဘဲ၊ ဤ အဘိဓာန်ပြ ဂါထာအရာ၌၊ ပါ၍မှန်ယို့စေရမည်။ ။

မနောရထ ပူရဏီမည်သော အင်္ဂုတ္တိုရ်၏ အဋ္ဌကထာ,စသည်၌လာသော၊ ဆင်ဆယ်မျိုးပြ ဂါထာကိုကြည့်၍၊ ဤအဘိဓာန်ကျမ်း၌လာသော၊ ဂါထာကိုမပြင်သင့်ပေ။ မြန်မာစာကိုယ်အဘိဓာန်ကျမ်းများ၌လာသော ဂါထာပါ၍နေကား၊ ဆန်းနှင့် သဒ္ဒါလက္ခဏာ၊ ၂-မျိုးလုံး၊အလွန်ပျက်လျက်ယို့ချေသည်။အထူးသတိယို့ကြလေ။ ။

ဤဂါထာ ပုဗ္ဗဒ္ဓ ပဌမပါဒ၌(၁၂)မတြာ၊ဒုတိယပါဒ၌ (၁၈)မတြာအားဖြင့် ပေါင်း မတြာ(၃၀)၊အပရဒ္ဓ ပဌမပါဒ၌၊ (၁၂)မတြာ၊ ဒုတိယပါဒ၌၊ (၁၈)မတြာအားဖြင့် ပေါင်း မတြာ(၃၀)စီယို့သည်။

ပူးရားအလောင်းတော်၏၊"ဝဇိရ သံဃာဌနာ ရာဃန ဗလ"-ဟုခေါ်ဆိုအပ်သော၊ ကာယဗလ,ကို ပြသောအရာတွင်၊ ကာဠာဝက,ဆင်အရေအတွက်ဖြင့်ပြရာ၌၊" ဟတ္ထိဂဏ နာယ ကောဋိသဟဿံ"ဟု၊(ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ) နှင့် (ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ)။ ။

"ဟတ္ထိနံ ဂဏနာယစ ကောဋိ သတာနံ ဟတ္ထိနံ ဗလံ ဒဓာတ"- ဟု၊ (သဒ္ဒမ္ဗ မကရဏ)။ ။"ကောဋိသတ သဟဿာနံ ဟတ္ထိနံ ဗလံ" ဟု၊ဂင်းကျမ်းလာ ပါဌန်ရ။ ကိုယ်၌ အသီးသီးတစောင်နှင့် တစောင်မတူ ပါ၍နေခြားနားကွဲးပြားလျက် ယို့ကြ၏။ ။ ယောက်ျား အရေအတွက်ကို ပြရာမှာလည်း ၊"ဗောဓိသတ္တောဂတိရ၊ ပုရိသ ဂဏနာယ ကောဋိသတ သဟဿဿ ဗလံ ဓာရေသိ"- (ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ)။ ။"ဗောဓိ

သတ္တောပန ပုရိသဂဏနာယ၊ ဒသကောဋိ သဟဿမလံ ဓာရေတိ" (ပိနာလက်ာရ ဋီကာ)။ ;"ပုရိသာနံ ဂဏနာယကောဋိ သဟဿံ"(သဒ္ဒမ္မ မဂ်ာရ၌)။"ပုရိသာနံ၊ ဂဏနာယ ဒသကောဋိသတ သဟဿံ"၊ဌင်းကျမ်းလာ ပါဠိနည်ရ–တို့၌၊အသီးအသီး ၁တစောင်နှင့်တစောင်မတူ၊ ပါဠိနေ ခြားနားတဲ့ပြားလျက်ယှိကြ၏။ ။

သို့ယှိရာ၌–နိဿံသယ၊ သဒ္ဒေါဌာန်ကျအားဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆိတတ္ထ၊ မှတ်ရန်မှာ–ဤသို့တည်း။ ဗူးရားအလောင်းတော်သည်၊ ကာဋ္ဌာဝဂစသော ဆင်ဆယ်မျိုးတို့တွင်၊အမြတ်ဆုံး–ဆယ်ခုမြောက်၊ ဒသမ,ဖြစ်သော၊ ဆဒ္ဒန်,ဆင် ဆယ်စီးအား၊ အယုတ်ဆုံးဖြစ်သော ကာဋ္ဌာဝဂ၊ ဆင်ကုဋ္ဌေတထောင်အား၊ ယောက်ျားမိုလ်ခြေ– ကုဋ္ဌေတသောင်း၊ အပေါင်းအားကို၊ ဆောင်စွမ်းနိုင်သည်ဟု၊ သဒ္ဒေါဌာန်ကျမှတ်လေ။

ကာဋ္ဌာဝဂ, ဆင်တစီးအားသည်၊ ယောက်ျားဆယ်ယောက်အားနှင့်တူမျှ၏။ဂင်္ဂယျ, ဆင်တစီးအားသည်၊ ကာဋ္ဌဝဂ,ဆင်ဆယ်စီး၊ယောက်ျားတရာအားနှင့်တူမျှ၏။ ဤအတူ အထက်ဆဒ္ဒန်ဆင်မျိုးတိုင်အောင်၊ ဆယ်ခုဖြင့်မြောက်ပွါး၍။ဆင်အား၊ ယောက်ျား အားများကိုသိလေ။

ထို့ကြောင့် ဇိနာလက်ာရ ဋီကာ၌လာသော၊ဆင်ကုဋ္ဌေတထောင်။ ယောက်ျားကုဋ္ဌေတသောင်းအားဆောင်သော၊ အနက်ဟော– "ဟတ္ထိဂဏ နာယ ကောဋိသဟဿံ ဗောဓိသတ္တောပန– ပုရိသဂဏနာယ ဒသကောဋိ သဟဿံ ဗလံဓာရေတိ"– ဟူသော ပါဠိနေမျိုးကိုသာလျှင်၊ ပါဠိမှန်ဟုမှတ်ယူရမည်။

ဌင်းတို့ကို မှတ်လွယ်ရန် သံပေါက်များ

ဆဒ္ဒန်ဒသ–အားဗလ ဆောင်ထတို့ဗူးရား၊
ရာ,ထောင်,သိန်း,ဆောင်း၊ ကုဋ္ဌေပေါင်း၊ ဆိုကြောင်းဆင်အားသုံးကျမ်းပြား၊
ကာဋ္ဌဝဂ–သဟဿ–ဆောင်ထကောဋိအား။
ယင်းသာ ဘူတ–နက်အတ္ထ–မုချမြားမှတ်သား။
ကုဋ္ဌေထောင်သောင်း၊သိန်း,သန်း,ဆောင်း၊ဆိုကြောင်း သုံးကျမ်းပြား၊
ယောက်ျား မိုလ်ခြေ–တသောင်းပေ–ဆောင်လေမြားမှတ်သား။
အခြားရေတွက်၊ပါဠိအနက်၊အပျက်မြားမှတ်ထား၊
ကာဋ္ဌဝဂ–ဧကိဘ–တူမျှ–ဆယ်ယောက်အား၊
ဆယ်ခုမြောက်လေ၊ နုဏ္ဏမေ၊ တွက်ရေမြားမှတ်သား။

ခ(၆)၂။ ။ကလဘောဝ(ဧစ)ဘိကော(ထ)။
ပဘိန္နော(မ)ဏ္ဍ(ဂ)ဇ္ဇ(တ)ဘာ။
ဟတ္ထိ ဃဋာ (ဘု) ဂဇာ(ဘ)ဘာ။
ဟတ္ထိ(ဘု)ကဏ္ဏေ(ရ)ကာ၊

(ခ(၆)၂) ကလဘ, ဘိက်၊ ၂- ကား၊ ဆင်ငယ်တည်း၊ ပဘိန္ဒ, မဏ္ဍ, ဂဇ္ဇ(တ)ဘ၊ ခ-ကား၊အမုန်ယစ်-မုန်ယို၊ မုန်ကျသောဆင်တည်း၊(ပုံ)၊ဘု၊ဆွဲ၊

ဟာတ္ထိယဇာ, ဂဇတာ၊ ၂. ကား၊ ဆင်အပေါင်းတည်း၊ (ထိ) တု၊ အုံ၊ ဟာတ္ထိနီ, ကဏေရုကာ၊ ၂- ကား၊ ဆင်မ၊ တည်း၊ ကပ်။ ၁

၁-ဤ၌ကားနောင်၊မုဒ္ဓဇ ပဋ္ဌမကွဲရာ-(ဏ) ကောရ ယောဂနှင့် (ကဏေရုကာ) ဟူ၍ သာ၊ ပါကတ သဒ္ဒါကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။ (၂-၁၁၆-ဟေ) ဤတွင် [(က) ကား၊ပါဒပူရဏ-သကတ္ထသာ. (က) ကို နှုတ်၍. (ကဏေရု) လည်း၊ ပရိယာယ်ပုဒ် ဖြစ်နိုင်သေး၏. (ဂ၆၆) ဂါထာမှာကား၊ (က) နောင်-မုဒ္ဓဇ (ရ) ကောက်နှင့် (ကရေဏု) ဟု သာပါဠိယိုစေရမည်။ ။ရင်းကဏေရု-ကဏေရုကာနှစ်ပုဒ်တို့၏. အနက် အဆုံးအဖြတ် မှတ်ရန်၊ ရစနာ ဂါထဒ္ဓ။ ။ဂဇာယံ ယေဝ သာဝုတ္ထာ၊ ကဏေရုစ. ကဏေရုကာ။- အနက်လွယ်ပြီ။ (ဏ) ကာရမဗ္ဗေနှင့်ယှဉ်သော (ကဏေရု+ကဏေရုကာ) နှစ်ပုဒ်ကား၊ဆင်မ ဟောသာ။ ။(ရ) ကာရ မဗ္ဗေနှင့်ယှဉ်သော (ကရေဏု+ကရေဏုက) နှစ်ပုဒ်ကား၊ အ'ထီး၊ အမ၊ နှစ်မျိုး၊ဟောနိုင်သည်ဟု၊ သတိချပ်လေ။ ။

၃၆၃။ ။ကုန္ဓော (ဟတ္ထိ သိရော ဝိဏ္ဏော)၊
(ကဏ္ဏ မူလဏ်၊) ရုဠ္ဍိကာ။
အာသဏ်, (ခန္ဓဒ်သမ္ပ)။
ပုဏ္ဏ မူလဏ်၊) မေစကော.။

(၃၆၃) ဟတ္ထိ သိရော ဝိဏ္ဏော၊ ဆင်၏. ဦးခေါင်းခွံ၊အာသားဗုသည်၊ ကုန္ဓော၊ကုန္ဓ (ဆင်ဦးကပ်)မည်၏.၊(ပုံ)၊တု၊ အုံ၊ ကဏ္ဏမူလ်၊ ဆင်၏. နှားရင်းသည်၊ရုဠ္ဍိကာ၊ ရုဠ္ဍိကာ,မည်၏. (ထိ)။ အာသဏ်၊ အာသဏ, သဒ္ဒါ သည်၊ ခန္ဓဒ်သမ္ပ၊ ဆင်၏.လည်ပင်းအရိုးဖြစ်၏.(နှ)၊တု၊အုံ၊ပုဏ္ဏမူလ်၊ ပြီးထူးပြီးရင်းသည်၊ မေစကော၊ မေစက,မည်၏.။ (ပုံ)၊

၃၆၄။ ။အာလာနဏ,ဃာဋ္ဌကော.ထ ဏ္ဍော၊
[ဒိုဏ္ဍိတု] ဒိုဏ,ဏ္ဍော,ဒ္ဓ,ကော၊
သံခလ်,[တိသ္ဍ,ထော] ဂ ဏ္ဍော။
ကဇ္ဇော] ဒါနဏ်,[တုသော မဒ္ဒေါ]။ ။

(၃၆၄) ထ ဏ္ဍော၊ ဆင်ရှည်သောကိုင်သည်၊ အာလာနဏ်၊ အာလာနဏ, မည်၏.။ အာဋ္ဌကော ၁ အာဋ္ဌကလည်းမည်၏.။ အစဉ်အဆက်ကိုင်း (နှ) (ပုံ) တု၊ အုံ၊ ဒိုဂဏ္ဍ,အာနှ,က,သံခလ၊ ၃-ကား၊ ဆင်ခြေခွံ ခတ်သောသံကွင်း (ထူး)၊တည်း၊ အာဒိုဏ္ဍ၊ ဒိုဂဏ္ဍ, သဒ္ဒါ ထိ,မဟုတ်၊ (အာနှ,က,ပုံ)၊ တိသ, သံခလ,သဒ္ဒါ လိုင်သုံးပါးကျိုးခြင်း၏.၊ အထော၊ ပါး၊ ဂ ဏ္ဍော၊ ဆင်၏. ပါးစောင်သည်၊ ကဇ္ဇော၊ ကဇ္ဇမည်၏.။ (ပုံ) တု၊ အုံ၊ သောမဒ္ဒေါ၊ ထို ဆင်၏.မုန်သည်၊ ဒါဏ်၊ ဒါန မည်၏.၊အစဉ်အတိုင်း (နှ) (ပုံ)။

၁–ဤ၌၊သိဟိုဠ်စာများမှာ၊(အာဠီက) ဟု– ဠီ–ဟထိုးနှင့် ချည်းသာ ပါ၍ယိုကြသည်။ ဆင်ခြင်။(ဟ)ထိုးမပါသော ငါတို့ မြန်မာစာ ပါ၍သာ၊ ဓာယုတ္တတရ၊ ပတိမန္ဒဗ္ဗတ္ထ(ဌ) သန်လျင်းချိတ်သက်သက်နှင့်ယှဉ်သော–(အာဋ္ဌက)ပ္ပူသော ပါကတ–ဘာသာ ပကတိပုဒ်နှင့်ညီလေ။ ။

၃၆၅။ ။သောဏ္ဏော.[တုဒ္ဓိသု] ဟတ္ထော။[ထ]။
ကရဏ္ဍ, ပေါက္ခရံ, [ဘဝေ]။
[မဏ္ဍမ္ပိဗန္ဓနံ] ကဏ္ဌာ။
ကပ္ပနာ.[တု ကုထာဒယော]။

(၃၆၅) တု၊ အံ့၊ သောဏ္ဏ, ဟတ္ထ၊ ၂–ကား၊ ဆင်နှာမောင်းတည်း၊ ဒ္ဓိသု၊ သောဏ္ဏ.ထိ,ပုံတို့ခ်ြဖြစ်၏.(ဟတ္ထ.ပုံ)အထ၊ ပါ၊ ကရဏ္ဍ၊ ဆင်နှာမောင်းဖျားသည်၊ ပေါက္ခရံ၊ ပေါက္ခရမည်သည်၊ဘဝေ၊ ၏.၊ (နှ) မဏ္ဍမ္ပိ၊ ဆင်ကျောက်ကုန်းအလယ်ခ၊ ဗန္ဓနံ၊ ဖွဲ့ချည်သော ကြိုးသည်၊ ကဏ္ဌာ၊ ကဏ္ဌာ မည်ဏ.၊ (ထိ)၊ တု၊ အံ့၊ ကုထာဒယော၊ ဆင်ကျောက်ကုန်းခ် ခင်းအပ်သော အခင်းစသည်တို့သည်၊ ကပ္ပနာ၊ကပ္ပန(ဆင်ကုန်းနှီး) မည်၏.(ထိ)ဝ

၁–ဤ၌တန်းဆာ ဆင်ခြင်းနှင့်၊တန်းဆာကို အဘေဒပြု၍.၊အဘေဒေါ ပစာရအားဖြင့်၊ တန်းဆာ ဆင်ခြင်းကိုပင်(တန်းဆာ)ဆိုသည်ဟု မှတ်လေ။ ။

ကပ္ပနာ,သဒ္ဒါ၏. မှချတ္ထကား၊တန်းဆာ ဆင်ခြင်းသာတည်း၊ဗုဒ္ဓိလိင် အာကာရန္တနှင့် ပါ၍ယိုစေ။ အမရကောသစာကိုယ် ဋီကာများကိုကြည့်လေ။အထက်ဂါထာနံပါတ်(၉၅၆) ကပ္ပနာ, သဒ္ဒါ၏. အတ္ထုဒ္ဒါရကိုလည်း ထောက်လေ။ ။

၃၆၆။ ။ဩပဝယ္ဟာ ရာဇဝယ္ဟာ။
သဒ္ဓေ$^{ိ}$တော[တုစ]ကပ္ပိထော။
တောမရော[နိဏ္ဍိယံ ပါဒေ]။
သိယာ ဝိဏ္ဏေ ကဏ္ဌကော။

(၃၆၆) ဩပဝယ္ဟ, ရာဇဝယ္ဟ၊ ၂–ကား၊ မင်းစီးသောဆင် (စီးတော်ဆင်)တည်း၊ (ပုံ)တု၊ အံ့၊ သဒ္ဓေ$^{ိ}$တ, ကပ္ပိထ၊ ၂–ကား၊ကြိုး ပြင်ဆင်တင်အပ်ပြီးသော တန်းဆာယှိသောဆင်တည်း၊(ပုံ)၊ပါဒေ၊ ဆင်၏.ခြေ၌၊ ဝိဏ္ဏေ ကဏ္ဌကော၊ ထိုးသော သံရူးသည်၊ တောမရော၊ တောမရ၊(မှိန်း) မည်သည်၊ သိယာ၊ ၏.။ အနိဏ္ဍိယံ၊ ထိ, ခ်ုမပြစ်။

၃၆၇။ ။တုတ္ကံ•[တု ကဏ္ဏမူလမ္ပိ]။
[မတ္ထ ကမ္ပိတု] အာကိုဏ္ဍော။
ဟတ္ထာရောဟော ဟတ္ထိမေဏ္ဍော။
ဟတ္ထိပေါ•ဟတ္ထိဂေါပကော။

(၃၆၇) တု၊ အံ့၊ ကဏ္ဏမူလမ္ပိ၊ ဆင်နှားရင်းခို၊ ဝိစ္ဆိန္ဒ ကဏ္ဍကော၊ သည်၊တုတ္ကံ၊ တုတ္ထ (နှားရင်းတုတ်) မည်၏။ (နှ) တု၊ အံ့၊ မတ္ထကမ္ပိ၊ ဆင်ဦးခေါင်းခို၊ ဝိစ္ဆိန္ဒ ကဏ္ဍကော၊ သည်၊ အာကိုဏ္ဍော၊ အာကိုဏ္ဍ (ချုန်း) မည်၏။(ပုံ) ဟတ္ထာရောဟ,ဟတ္ထိမေဏ္ဍ.ဟတ္ထိပ,ဟတ္ထိဂေါပက၊ ၄-ကား၊ ဆင်ဦးစီး ဆင်ထိန်း(ပေါ်ရထား ယာဉ်း) တည်း၊ (ပုံ)

၃၆၈။ ။ဂါမဏိယော•[တုခေါတာ-၊
ဟယာဒျာ စရိယော ဘဝေ
ဟဒယော•တုရင်္ဂါ•တုရဂေါ။
ဝါဟော အဿော (စ) သိန္ဓဝေါ။

(၃၆၈) မာတာ၊ဟယာ ဒျာစရိယော၊ ဆင်ခြင်း စသည်တို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမပေးတတ်သောဆရာသည်၊ ဂါမဏိယော၊ ဂါမဏိယ, မည်သည်၊ဘဝေ၊၏။(ပုံ)၊ ဟယ,တုရင်, တုရဂ, ဝါဟ, အဿ, သိန္ဓဝ၊ ၆-ကား၊ ခြင်းတည်း။ ။(ပုံ)

၃၆၉။ ။[ဘောဒေါ]အာသတရော•[တာသာ]၊
-ဇာနိယော [တု] ကုလီနကော။
သုခါဝါဟိ ဝိနိတော•[ထ]
ကိသောရော ဟယပေါတကော•၊

(၃၆၉) အာသတရော၊ အာသတိုရ်ခြင်းသည်၊ တသ၊ ထိုခြင်း ဇာတ်၏။ ဘောဒေါ၊ အာထူးတည်း၊ ၁ (ပုံ)၊ ကုလီနကော၊ အမျိုးမြတ်သော ခြင်းသည်၊ အာဇာနိယော၊ အာဇာနည်ခြင်းမည်၏။ (ပုံ)၊ သုခါဝါဟိ၊ သခင်ကို, ကောင်းစွာမှီးသာဆောင်သောခြင်းသည်၊ ဝိနိတော၊ ဝိနိတ (ယဉ်ကျေးလိမ္မာပြီးသောခြင်း) မည်၏။ (ပုံ)၊ အာထ၊ ပါး၊ ဟယ ပေါ်တကော၊ ခြင်းငယ်သည်၊ ကိသောရော၊ ၂ ကိသောရ, မည်၏။(ပုံ)

၁-ဤအဿတိုရ် ခြင်းကား၊ ခြင်းစစ်မဟုတ်၊ အဘခြည်းမျိုးနှင့် စပ်၍၊အမိ ခြင်းမမှ မှေးသော ခြင်းတည်း။ "အဿ ဘာဝဿ တနုဇော် အ ဿတရော"ဟု စစနဆုပြု၍-"ဂန္ဓာ ဒီဟိတနုဇ္ဇေတရော"ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် သုတ်ဖြင့်တရ-ပစ္စည်းသက်၍၊ ဟ်ပြီး

စေ၊ ဤကိုထောက်၍. "အသတိုရ်" မြင်းဟူသည်၊ ကြိုလ°လျှောပါး၊ အားအင်နည်းသော မြင်းဟုမှတ်။

၂-ဤကိသောရ-သဒ္ဒါသည်၊မြင်းယဉ်ဟူသောအနက်ကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်သေး၊ ဇနမင်း အဝယ်သားမန်၊ အပျို-အရွယ်သားမန်၊ ဟူသောအနက်များကိုလည်း ဟောနိုင်သေး၏။ဌင်းကိုမှတ်ရန်- ရစနာ ဂါထာ။ ။ကိသောရော အသမာလမ္ပိ၊ သုရေတု ယုဝ ပေါ်တကေ။ ။

၃၇၀။ ။ယောဌကော[တု]ခလုံကော[ထ]။
ဇဝနော[စ]ဇဝါဒိကော။
မုခါဒာနံ,ခလိနော [ဝါ]။
ကသာ [တွသာဒိတာ]ဒ္ဓိနော။ ။

(၃၇၀) တု၊အံ့၊ ယောဌုက, ခလုကံ, ၂-ကား၊ မြင်းယုတ်မြင်းကြမ်းတည်း (ပုံ) အထပါး၊ဇဝါဒိကော၊ လွန်ကဲသော လျင်မြန်ခြင်းယှိသော မြင်းသည်၊ ဇဝနော၊ ဇဝန,မည်၏။ (ပုံ) မုခါဒာန (မုခါဒါန), ခလိန၊ ၂-ကား၊ မြင်းဆက်တည်း၊ဝါ၊ ခလိန,သဒ္ဒါဝိကပ်အားဖြင့် (ပုံ) (နှ) တည်း။(မုခါဒာန(နှ)) ၊တု၊အံ့၊ အသာဒိတာ]ဒ္ဓိနော၊ မြင်းစသည်ကိုရိုက်နှက်သောကြိမ်လုံးသည်၊ကသာ၊ကသာ,မည်၏။

၃၇၁။ ။ကုသာ[တုနာ သာရဇ္ဇုမ္ပိ]
ဝဋ္ဌဝါ,သသံ ခုရော်သဟ။
ပုဏ္ဏ[မနိုဏ] နဂိုဋ္ဌံ။
ဝါလ ဟတ္ထော (စ) ဝါလဓိ။ ။

(၃၇၁) ကုသာတု၊ ကုသာ,သဒ္ဒါသည်ကား၊နာသာရဇ္ဇုမ္ပိ၊ မြင်း၏နှာရှည်ကြိုးဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ဝဋ္ဌဝါ, အသာ၊ ၂-ကား၊ မြင်းမတည်း။(ထိ) ခုရ,သဟ၊ ၂-ကား၊မြင်းခွါတည်း၊(အစဉ်အတိုင်းပုံ,နှ,)၊ ပုဏ္ဏ, နဂိုဋ္ဌ,ဝါလဟတ္ထ,ဝါလဓိ၊ ၄-ကား၊ အမြီးတည်း၊ အာနိုဏ်၊ ပုဏ္ဏ (ထိ) မဟုတ်၊(နဂိုဋ္ဌ (နှ)-အကြွင်းပုံ)။

၃၇၂။ ။သဒ္ဒနော(စ)ရထော.[ဗုဿ-
ရထော.[တုနှ ရဏာ ယသော]-။
[စမ္ဘာ ရတောဝ] ဝေယျဃ္ဃော။
ဒိပေါ.[ဗျဃ္ဃ ဒိပိနော]။ ။

(၃၇၂)- သန္ဓနဲ,ရထ၊ ၂-ကား၊ ရထားတည်း၊ (ပုံ) တူ၊ အုံ၊ ယော၊ အကြင်ရထားသည်၊ရဏာယ-စစ်ထိုးရန်အကျိုးငှါ၊ နဲ-မဟုတ်၊ သော၊ ထိုရထားသည်၊ ဗုဿရဏော၊ ဗုဿရထဗုဿထွင်းရထား၊ဝါ(မဂ်လာရထား)မည်၏(ပုံ)၁ ဗျည်ယဿထကျား၏ လည်းကောင်း၊ ဒီပိနော၊ ကျားသစ်၏ လည်းကောင်း၊ စမ္ဘာဝုတော၊ အာရေဖြင့် ဖြိုရုံးလွှမ်း အပ်သော ရထားသည်၊ ဝေယျဂ္ဃော,ဒီပေါ,(ဒေပ)၊ အာစဉ်အတိုင်း၊ ဝေယျဃ,ဒီပ, (ဒေပ)မည်၏(ပုံ)။ ။

၁-ချမ်းချမ်းသာသာ သွားလာလှည့်လည်ရန်၊ ပြု စီရင်အပ်သော၊ (သို့မဟုတ်) ဖုဿနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍၊စီရင်အပ်သော (ဝါ) ဖုဿနက္ခတ်သည်၊ လူတို့အား ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မဂ်လာကိုဆောင်တတ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ဆောင်တတ်သောကြောင့် (ဖုဿရထ) ခေါ်သည်၊ ဤအလို (ဖု) နောင်-သ-ဓဋ္ဌဘော် နှင့် ပါဠိယှိစေရမည်။ ။

(တနည်း) ပန်းပွင့်ကဲ့သို့နူးညံ့သိမ်မွေ့သောကြောင့်၊ (ပုပ္ဖရထ) ဟုခေါ်သည်။ ဤအလို-ပု-နောင် သြဠာပဌမကွဲရာ (ပ) နှင့်၊ ဒုတိယကွဲရာ (ဖ) အသဒ္ဒိသသံယုဂ် နှင့် ပါဠိယှိစေရမည်။

၃၇၂။ ။သိရိကာ,ယာဝ,ယာနံ၊[စ၁]-။
ဒိုဏ်ိတု] သကဒေါ[ဗျ]နံ,၊
စက္ကံ,[ရထဂ် မဂ္ဂါတံ]။
[တသ္သေ] နေမိ [နာဘိယံ]။

(၃၇၃) သိရိကာ,ယာဝ,ယာနံ ၂-ကား၊ ထမ်းစင်,သနဲ့ကျင်းတည်း၊ (အာစဉ်အတိုင်း ထိ, နံ) တူ၊ အုံ၊ သကဒ, အာနံ ၂ - ကား၊ လှည်းတည်း၊အာနိုဏ်ိ၊သကဒ•ထိမဟုတ်၊(အာနံ (နံ))၊စက္ကံ,ရထဂ်၊ ၂-ကို၊ အာဝုတ်-ရထားလှည်းဘီးစက်၏ အမည်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (နံ• ဗျည်းတည်း)၊ ၁ တသ္သေ၊ ထိုရထားလှည်းဘီးစက်၏ အဆုံးသည်၊ နေမိ၊ နေမိ (အကွပ်) မည်၏၊နာဘိယံ၊ ၏။ ။

၁-ရထဂ်, သဒ္ဒါ- လှည်းရထားတို့၏ သာမည, ဖြစ်သော အစိတ်အပိုင်း ကိုလည်း ဟောနိုင်သည်။ အနေကတ္ထ (အကွ) သဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရ ပြ၊ ဂါထာနံပါတ် (ဂ၉၄)နှင့် ညှိနှိုင်းလေ။

စက္ကရာဇာ, နေမိ, ပဓိ, တို့လည်း၊ ၎င်း (အကွပ်) ဟောပင်။

၃၇၄။ ။[တမ္ဗဏ္ဍေ ပိဏ္ဍိကာ] နာဘိ။
ကုဗ္ဗရော•[တု]ယုဂန္ဓရော။
[အာဝုဂ္ဂ ကိလေ] အာဏိ [ဏ]။
ဝဗ္ဗထော, ရထဝုတ္ပ [ထ]။ ။

(၃၇၄) တမ္ဘရော၊ ထိုရထားလှည်းဘီးစက်၏ အလယ်ခွံ၊ ပိဏ္ဍိကာ၊ အဖုသည်၊ နာဘိ (ပုဏ္ဏားခြောင်း) ၁ မည်၏(ထို)တု၊ အုံ့၊ ကုဗ္ဗရ,ဆုဂန္ဓရ, ၂-ကား၊ရထားခွံ၊ နွားနှင့် ဖြင်း, ပခုံးထမ်းရာ- ထမ်းပိုးခွင် အာရပ်တည်း။ (လှည်းဦးဆုံလည်းဟူသင့်၏) ၂ (ပုံ)၊ အာဏိ၊ အာဏိ, သဒ္ဒါသည်၊ အာကဋ္ဌကိလေ၊ ဝင်ရိုးဗျားခွံတပ်သော၊ သံဇုတ်၊ သစ်သားဇုတ် ဟူသော အနက်ခွဲဖြစ်၏။ အာဏိ၊ နှားစောင့်၊ ဣဗ္ဗိ၊ ထီ,တည်း။ ဝ၌ထ,ရထရုတ်ကို၊ ၂-ကား၊ မြှားစသောလက်နက်ကိုမှ၊ ရထားကို-ကာကွယ် စောင့်ရှောက် ရန်အာကျိုးငှာ ပြုအပ်သောသံဖြင့် ပြီးသောရထားအာကာတည်း၊ (အစဉ် အတိုင်း(ပုံ)(ထို))။

၁-ပုံတောင်း၊ ပဒေါင်း- ဟု ယခုအခါ အများက ရေးကြသော်လည်း၊ ပုဏ္ဏားခြောင်း- သည်သာလျှင် သတ်ပုံ အမှန်ဖြစ်၏။

၂-လှည်းဦးဆုံဟူသည်၊ လှည်းဦးခွံ၊ လှည်းသန်နှစ်ချောင်းကို ပေါင်းဆုံစေ၍၊ လှည်း ထမ်းပိုးမှာ၊ စည်းကုံးကြိုးဖြင့်ဖွဲချည်ရာဌာနကိုခေါ်သည်။ လှည်းအုပ်ဆုံ- ဟူ၍လည်းခေါ် သည်။ ။ဤပရိယာယ်နှစ်ပုဒ်အနက်၊ ဒုတိယ- ယုဂန္ဓရ-ပုဒ်ခွဲ၊ ယုဂ- သဒ္ဒါသည်၊ (ယုဂ မတ္တာ,ဒသောသိယာ) စသော ပါဠိများမှာကဲ့သို့၊ လှည်းထမ်းပိုး အနက်ကိုသာဟောသည် ဟု၊ သန္ဓိဌာန် ကျမှတ်လေ။ ယုဂန္ဓိ(ရ်တောင်ဟောင်း (ယုဂန္ဓရ) ပုဒ်မှာကဲ့သို့ အစုံအနက်ကို ဟောသည်မဟုတ်။ ထိုကြောင့် "ဝက်စွယ်" ဟု ယောဇနာသော နိဿယဟောင်းဆရာ၏ အနက်ကိုဆင်ခြင်လေ။ ။

အထက်အနေကတ္တွဲ့မလာသော (ကုဗ္ဗရ) (ကူဝရ) သဒ္ဒါတို့၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာ ဂါထာ။ ။ရထသ ဝေဒိကောသာသု၊ယုဂန္ဓရေစ-ကုဗ္ဗရော (ကူဝရော)။ ။အနုက်-ကုဗ္ဗရော၊ ကူဝရော၊ သည်၊ ရထသ ဝေဒိကောသာသု၊ လှည်းရံတိုင်လှည်းသန်တို့ခွဲ လည်းကောင်း၊ ယုဂန္ဓရေစ၊ လှည်းဦးဆုံ၊ ဝါ၊ ထမ်းပိုးခွင်ခွဲလည်းကောင်းဖြစ်၏။ ။လှည်းသန်ကို၊ အနု ကသ၊ နွားဆိုးလည်ခွဲ ဖွဲချည်သောတောင့်၊တောက်၊တုတ်ကို-ပါသဂ်-ဟုခေါ်သည်။ ။

၃၇၅။ ။ရဝရော [မုခေရထသဂ်ါ]။
တ္ထ]ကျောပဏ္ဍရ[ဗာဟုယော]၊
ယာနံ [စ] ဝါဟနံ, ယောဂ္ဂ,။
[သဗ္ဗဟတ္ထာ ဒိဝါဟနေ]။ ။

(၃၇၅) ရဝရော၊ရဝရ သဒ္ဒါသည်၊ မုခေ၊ ရထားဦး လှည်းဦး ဟူသော အနုက်ခွဲဖြစ်၏။(ပုံ)'တု၊ အုံ့၊ အာကျ၊ ဝင်ရိုး၊ဥပဏ္ဍရ (ဗေ-ပဏ္ဍရ) (သက်တ) လှည်းသန် (ရထဂ် သာမည်) ဗာဟုယော စသည်တို့သည်၊ ရထသ၊

၃၇၉။ ။ပုဗ္ဗဂ်ိမော.ပုရေဂါမိ.၊
မန္ဒဂါမိ.(တု) မန္ဒရော.၊
ဇဝနော.တုရိတော.ဝေဂိ။
(ဧတဗ္ဗံ) ဧယျ.(ပုစ္ဆတော)။

(၃၇၉) ပုဗ္ဗဂ်ိမ,ပုရေဂါမိ၊ ၄-ကား၊ ရှေ့ဦးခ္ခိသွားသော (တပ်ဦးချီ) စစ်သည်သူရဲးတည်း၊တု၊ အံ့၊ မန္ဒဂါမိ,မန္ဒရ၊ ၂-ကား၊ ဖြေးဖြေးသွား သောသူတည်း၊ဇဝန,တုရိတ,ဝေဂိ၊၃-ကား၊ လျင်မြန်စွာ သွားသောသူ တည်း။ဧတံ်ဗဒ္ဓ်၊ အောင်အာပ်သည်ကို၊ဧယျ၊ ဧယျ,ဟူ၍.ဥစ္ဆတော၊၏.၊

၃၈၀။ ။သူရ.ဝီရ.(တု) ဝိက္ကန္တော.၊
သဟာယော.နုစရော.(သမာ)။
(သန္ဓဗ္ဗဟုတိ တိသု)။
ပ ါထေယျ.၊ (တုစ) သမ္ဘလံ၊ ။

(၃၈၀) တု၊ အံ့၊သူရ,ဝီရ,ဝိက္ကန္တ၊၃-ကား၊ စစ်မြေပြင်ခ္ခိ၊ ဆောလျင် ရဲးရင့်သော၊စစ်သည်သူရဲးတည်း။သဟာယ,အနုစရ၊ ၂-တို့သည်၊ သမာ၊ ရဲးဘော်ရဲးမက်(နောက်လိုက်)တို့၏.အမည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အနုက် တူ ကုန်၏.။ ။သန္ဓဗ္ဗဟုတိ၊ သန္ဓဗ္ဗ,အစ.အနုစရ,အဆုံးယှိသော သန္ဓါတို့ သည်၊တိသု၊လင်သုံးပါးတို့ခ္ခဖြစ်ကုန်၏.။ ။တု၊အံ့၊ ပ ါထေယျ, သမ္ဘလ၊ ၂-ကား၊ ခရီးလမ်း စာ,ရိကွာတည်း၊ (နှ)။

၃၈၁။ ။ဝါဟိနိ ဓဇိနိ သေနာ
စမ္ဘုစက္ကံ,ဗလံ,[တထာ]။
အနိကော (ဝါထ(ဝိန္ဓာသော)။
ဗျူဟော.[သေနာယ ကထျတေ၊ ။

(၃၈၁) ဝါဟိနိ,ဓဇိနိ,သေနာ,စမ္ဘု,စက္ကဗလ,အနိက၊ ၇-ကား၊ စစ် သည်တည်း၊ ဝါ၊ အနိက- ဝိကပ် (ပုံ) တည်း။ (နှ) လည်းဖြစ်၏.။ (စက္ကဗလ,(နှ)။အကြွင်း ထို)၊အထ၊ပါ၊ သေနာယ၊၏.၊ ဝါ၊ ကို၊ ဝိန္ဓာသော၊ စစ် ထိုးရာခ္ခ ပဒုမဗျူဟာ,စသော အခြင်းအရာအား၊ဖြင့်၊ စိစဉ် ချထားခြင်း, တည်စေခြင်းကို၊ဗျူဟော၊ ဗျူဟ-ဟူ၍.၊ကထျတေ၊ဆိုအပ်၏.။ (ပုံ)။

ရထားဏ္ဍ၊ အာဝ်ါ၊ အစိတ်အာ်ါတ္ထိမည်ကုန်၏။(ပုံ)ယာနဉ္စ ဝါဟနဉ္စ ယောဂ္ဂ၊ ၃-ကား၊သဗ္ဗဟာ ယ္ယာဒိ ဝါဟနေ၊ ဆင်ယာဉ်စသော၊ အလုံးစုံ ယာဉ်ဟူသော အနက်ဒ္ဒုဖြစ်၏။(နှ)ဗျည်း။

၃၇၆၊ ။ရထာစာရီ (တူ) သူကော, (စ)။
ပါဒိတာ (ဧစ ဝ) သာရထိ၊
ရထာရောဟာ (စ) ရထိကော။
ရထိ] ယောဓေါ (တုယော) ဘဒ္ဒေ၊ ။

(၃၇၆) တူ၊ အုံ၊ ရထာစာရီ, သူတ, ပါဒိတ, သာရထိ၊ ၄-ကား၊ ရထားထိန်းတည်း၊ (ပုံ)၊ရထာရောဟ, ရထိက,ရထိ၊ ၃-ကား၊ ရထားစီး သူရဲ့းတည်း။(ပုံ)၊တူ၊ အုံ၊ ယော၊ အကြောင်စစ်သည်သူရဲ့းသည်၊ယောဓေါ၊ ယောဓမည်၏။(ထိုသူသည်) ဘဒ္ဒေ၊ ဘဒ္ဒလည်းမည်၏။ (ပုံ)။ ။

၃၇၇။ ။ပဒါတိ ,ပတ္တိ[တု ပုမေ]၊
ပဒဂေါ ,ပဒိကော•[မတော]။
သန္ဓာဟော•ကံကဒ္ဒေ•ဝမ္ဘ ။
ကာ၀စော (ဝ) ဥရန္ဆဒေ ။ ။

(၃၇၇) တူ၊ အုံ၊ ပဒါတိ ,ပတ္တိ ,ပဒ၀,ပဒိကာ,၄-ကို,ခြေသည် သူရဲ့း၏, အမည်ဟူ၍,မတော၏,ပုမေ၊ အလုံးစုံ (ပုံ)ဒ္ဒုဖြစ်၏။ သန္ဓာဟ,ကံကဒ္ဒ, ဝမ္ဘ,ကာ၀စ,ဥရန္ဆဒ,

၃၇၈။ ။ဇာလိကာ](ထစ)သန္ဓဒ္ဓေ၊
သဗ္ဗော(စ) ဝမ္ဘိကော [ဘ၀ေ]။
အာမုဗ္ဗေားပဒ္ဒိမုဗ္ဗေား(ထ)။
ပုရေ စာ၀ိ၊ ပုရေ စရော။ ။

(၃၇၈) ဇာလိကာ၊၆-ကား။ချပ်မိနှည်ကို (စစ်ဝတ်တန်းဆာ) တည်း။ ဝမ္ဘ, (နှ)၊ဇာလိကာ (ထိ) ဝါ- (ကာစ) သဒ္ဒါ ဝိကာပ်အားဖြင့် (ပုံ) (နှ) တည်း။ အကြောင်း(ပုံ)၊ အဃ၊ ပါး၊သန္ဓဒ္ဒ,သ , ဝမ္ဘ ်တ၊ ၃-ကား၊ ဘ၀ေ၊ ချပ်မိနှည်(စစ်ဝတ်တန်းဆာ) ဆင်ဝတ်ထားသောစစ်သည် သူရဲ့းဒ္ဒုဖြစ်၏။ အာမုဗ္ဗ, ပဒ္ဒိမုဗ္ဗ၊ ၂-ကား၊ စစ်ခြေပြတ်ခြင်း မြီးမြီးမှာ ဝတ်ဆင်အပ်သော အ၀တ်စသည်ဒ္ဒုဖြစ်၏။ အဃ၊ ပါး၊ပုရေစာ၀ိ,ပုရေစရ, ...

၃၇၂။ ။[ဟာတ္ထိ ဒ္ဝါဒသ ပေါသောတိ။
ပုရိသောတုရဂေါ ရထော။
စတုပ္ပေါသော တိ ဇဝေန။
လက္ခဏော ဗာဟုမဇ္ဈတော]။ ။

(၃၇၂) ဒ္ဝါဒသပေါသော၊ ယောက်ျား (သူရဲ) တကျိပ်နှစ်ယောက်ယှိသော၊ဟာတ္ထိ၊ ဆင်တစီး၊ တိပုရိသော၊ ယောက်ျား (သူရဲ) သုံးယောက်ယှိသော၊ တုရဂေါ၊ မြင်းတစီး၊ စတုပ္ပေါသော၊ ယောက်ျား (သူရဲ) လေးယောက်ယှိသော၊ ရထော၊ ရထားတစီး၊ ဣတိ၊သို့၊ အာမဇ္ဈတော၊ အာယုတ်ဆုံးအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဇဝေန လက္ခဏောနှ၊ ဤလက္ခဏာဖြင့်။
ဌင်းကို ပါစိတ် အစေလကဝဂ်.ဥယျောဓိက သိက္ခာပုဒ်မှာ ဟောတော်မူသည်၊

၃၇၃။ ။ဟတ္ထာနိကံ,ဟယာနိကံ။
ရထာနိကံ,[တယောတယော၊
ဂဇာဒယော သသတ္ထာတု)။
ပတ္တာနိကံ,[စတုဇ္ဇနာ]။

(၃၇၃) ဂဇာဒယော၊ ဆင်အာစယှိကုန်သော၊ တယောတယော၊ သုံးစီးသုံးစီးကျိသည်၊ ဟတ္ထာနိကံ, ဟတ္ထာနိက, မည်၏။ ဟယာနိကံ၊ ဟယာနိက မည်၏။ ရထာနိကံ၊ ရထာနိက, မည်၏ ၊ တု, ဒုံ၊သသတ္ထာ၊ လက်နက်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုဇ္ဇနာ၊ ယောက်ျား (သူရဲ)လေးယောက်တို့သည်၊ ပတ္တာနိကံ, ပတ္တာနိက, မည်၏။ ၁

၁—ယောက်ျား သူရဲးတကျိပ်နှစ်ယောက်နှင့် ဆင်တစီး၊ ထိုဆင်သုံးစီးသည် ဟတ္ထာနိက, မည်၏။ယောက်ျားသူရဲးသုံးယောက်နှင့် မြင်းတစီး၊ ထိုမြင်းသုံးစီးသည်၊ ဟယာနိက,မည်၏ ၊ ယောက်ျားသူရဲ'လေးယောက်နှင့်၊ ရထားတစီး၊ ထိုရထားသုံးစီးသည်၊ ရထာနိက, မည်၏ ၊ လက်နက်ကိုင်၍ တည်သော ယောက်ျားသူရဲး လေးယောက်သည်၊ ပတ္တာနိက, မည်၏။
ဤအလုံးစုံကို အယုတ်ဆုံး အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်၏, ဟူလို။

၃၇၄။ ။သဠိစ်သကလာ ပေသု။
ပရွေကံသဠိ ဒဏ္ဍိသု။
ဂုလိက တောသု သေနာယ
ယန္ဒိယာ]ကွောဟိဏိ[ဏ္ဍိယံ]။ ။

(၃၇၄) ပရွေကံ၊ အားသီးသီး တခုတခုသော၊ဝါးစည်းခို၊ သင်ခြိုဒဏ္ဍိသု၊ ဝါးလုံးခြောက်ဆယ်ယှိကုန်သော၊ သင်ခြိုဝံသ ကလာပေသု၊ ဝါးအစည်း ခြောက်ဆယ်တို့ကို၊ ယန္တြယာ၊ သွားသော၊ သေနာယာ၊ သည်၊ ရှုထိ ကတော်သု၊ မှုန်မှုန်ညက်ညက်ပြုအပ်ကုန်သည်ယှိသော်၊ အကျွောဘိ (ဟိ) ဏီ၊ ထိုမျှလောက်အတိုင်းအရှည်ယှိသော စစ်သည်တပ်သည်၊ အကျွော ဘိဏီ တခုမည်၏။ ဣတ္ထိယံ၊ ၏။

၁–ဘာရတ ကျမ်းအဆို (အကျွောဘိဏီ) စစ်သည်၊ အရေအတွက်မှတ်ရန်။

(၁)	ဆင်	၂၁၈၇၀
(၂)	ရထား	၂၁၈၇၀
(၃)	မြင်း	၆၅၆၁၀
(၄)	ခြေသည်	၈၀၉၃၅၀
		၂၁၈۷၀၀

သံပေါက်

(၁) နှစ်သောင့်တထောင်၊ ရှစ်ရာမြောင်၊ ထိုနောင်ခုနှစ်ဆယ်၊
(၂) ဤသန်ချာကား၊ ဆင်ရထား၊ မှတ်သားမျိုးနှစ်သွယ်။
(၃) သုံးမြောက်မြင်းရ၊ ငါးမြောက်က၊ မှတ်ကြခြေသည်ဝယ်၊
(၄) သုဉ် သုဉ်သတ်အင်္ဂ၊ ကော်ဗွိယတ်၊ ပေါင်းလတ်ဖြစ်လေးသွယ်၊
(၅) အကျွောဘိစစ်၊ ဤမျှဖြစ်၊ မိန့်လှစ် ဘာရတယ်။
မဟာ အကျွောဘိဏီကား (၁၃၂၁၄၉၀၀) ယှိသည်။

မှတ်ရန် သံပေါက်

(၁) သုဉ် သုဉ် နောစော၊ ဗွီကော်ဒေါ၊ တိကော ကေကာ။
(၂) မဟာကျွောဘိ၊ သန်ချာယှိ၊ မှတ်သိစစ်သေနာ။

ဤ(အကျွောဘိဏီ)ပုဒ်၌၊ မြန်မာစာများမှာ၊ (အကျွောဘနီ)ဟု– ဘ,ဌ် အကာရ ယောဂ,ဒန္တဇ,နဲ,ဖြင့်၊ အများအားဖြင့်–ပါ၌ပျက်တတ်သည်၊ အထူးသတိယှိလေ။ဘ,မှာ၊ ဋကာရယောဂ၊ မုဒ္ဓဇ, ဏ, ဖြင့်သာ၊ အမှန်ယှိစေရမည်၊ အထက်သန်ချာ ဝိသေသပြု၊ အကျွောဘိဏီ ပုဒ်ဌ်လည်း၊ ဤအတမှတ်လေ။

ပဠိပိသတ်ပေါ်ရိုးရှေ့ဒ၊ တရုံသုံးခုမြောက် ဂါထာဖွင့်၊ မဟာဝင် ဋီကာအဆို၊ 'အကျွောဘိဏီ'' အရေအတွက်။

(၁) ဆင်၊ တကုဋေ။
(၂) ရထား၊ ဆယ်ကုဋေ။
(၃) မြင်း၊ ကုဋေတရား။

(၄) လေးသမား၊ ကုဋေတထောင်။ ။
(၅) အခြေရုံလူ၊ ကုဋေသောင်းသုံးထောင်။ ။
ငါးစုပေါင်း၊ကုဋေတသောင်းလေးထောင်တရာတဆယ့်တစ်။ ။

မှတ်ရန် သံပေါက်

(၁) ဆင်တကုဋေ၊ ဆယ်မြောက်လေ၊ မှတ်ပေလေးကိုင်တိ။
(၂) ဆယ့်သုံးနှင့်မြောက်၊ ခြေရုံရောက်၊ မှတ်ထောက်သင်္ချာသိ။
(၃) သောင့်လေးထောင်ရာ၊ ဆယ့်တစ်သာ၊ မှတ်ပါရေကောဋီ။
(၄) ဆင်ရထားမြင်း၊ လေးကိုင်သွင်း၊ ချင်းရင်းခေါ်ပုရိ။
(၅) ငါးရင်သင်္ချာ၊ ပေါင်းပြန်ခါ၊ ရမှာမှန်ဖြစ်ဘိ။
(၆) အကွောဘိုစစ်၊ တိုင်းရှည်ဖြစ်၊ မိန့်လှစ်ကျမ်းဌမ်ယို။
(၇) မဟာဝံသ ဋီကာပြ၊ မှတ်ကြများပဏ္ဍိ။ ။
သဗ္ဗတိ နိပါတ်၊ သောဏနန္ဒာတ် အဋ္ဌကထာ,ဋီကာတို့ဌကား။ ။
(၁)အကွောဘိဏီတိ ခေါဘေတုံ နသဏ္ဌာ။ အဋ္ဌကထာ။ ။
(၂)အကွောဘိဏီတိ၊ အကွောဘိဏီ သင်္ချာ သေနာ၊ ၎င်းဋီကာ-ဟူ၍သာမိန့်ဆို တော်မူကြ၏။

၃၀၅။ ။သမ္ဘတ္တိ သမ္ဘဒါ လက္ခ ိ။
သိရိ ဝိပတ္တိ (စာ) ပဒါ။
အာထာ]ယုခံ(စ) ဟောတိ(ဣ ိ)။
သဏ္ဌ ံ, ပဟာရဏံ, (ဘဝေ)

(၃၀၅) ပမ္ဘတ္တိ,သမ္ဘဒါ, လက္ခ ိ,သိရိ၊ ၄-ကား၊ ပြည်ရုံကုံ လုံခြင်းတည်း၊ ိ ဝိပတ္တိ,အာပဒါ၊ ၂-ကား၊ပျက်စီးခြင်းတည်း၊(ထို)၊ အာထ၊ ပါ၊ အာယုခ,ဟောတိ သဏ္ဌ ပဟာရဏ၊၄-ကား၊ ဘဝေ၊ လက်နှက်၏ အမည် ဖြစ်၏,ဣ ိ၊ ဟောဘိ။ထို,တည်း၊ အကြောင်း (နှ)။ ။

၁-(လ ိ)လည်း၊ ၎င်း ပရိယာယ်ပင်။ ။(ရ) ဌ ဝတ္ထုနန်ရက္ခဏ (ဒီဃ)
၂-ဤတွင် ပဌမ (ဝိပတ္တိ)မှ၏မှာ၊(ဝိပတ္တိ)ဟု"ပ" ဖွေဘော်နှင့်-မြန်မာစာများမှာ၊ အများအားဖြင့် ပါ၍ပျက်တတ်သည်၊ သတိယှိစေ၊ "ပ"ဖွေဘော်မရေးဘတ်နှင့်။ ။

၃၀၆။ ။မုတ္ကာ, မုတ္ကာ,မမုတ္ကံစ,။
ပါဏိတောဝ မုတ္ကမေဝစ,။
ယန္ကဲ့ မုတ္ကံတိ သကလ-။
မာယုခ ံ တံ စတုဒ္ဒိခ ံ]။ ။

(၃၀၆) မုတ္ကာ မုတ္ကံ၊ လက်မလွတ်ရ မလွတ်ရသော လက်နှက်မျိုး လည်းကောင်း၊အမုတ္ကံစ၊ မလွတ်အပ်သည်သာ ဖြစ်သော လက်နှက်မျိုး

လည်းကောင်း၊ပါဏာတိပါတာ၊ လက်မှု၊ မုဆိုးမေဝစ၊ လွတ်အပ်သည်သာ ဖြစ်သော လက်နက်မျိုးလည်းကောင်း၊ယန္တမုဆိုး၊ယန္တြားစက်ဖြင့် လွတ်အပ်သော လက်နက်မျိုးလည်းကောင်း၊ ဈုတိ၊သို့၊ သကလံ၊ အလုံးစုံသော၊ တံအာယုခံ၊ထိုလက်နက်သည်၊ စတ္တုဒ္ဒိခံ၊ လေးမျိုးအပြားယှဉ်၏။

၃၀၇။ ။မုဆိုး,မုဆိုး,[စယဗ္ဗာဒိ]။
အမုဆိုး,[ဆုရိကာဒိကံ]။
ပါဏာတိမုဆိုး,[တုသဇ္ဇာဒိ]။
ယန္တမုဆိုး,[သရာဒိကံ]။

(၃၀၇) ယဗ္ဗာဒိ၊ တောင်ခြေး,ဆောက်ပုတ်,လက်ရိုက်စသော လက်နက်မျိုးသည်၊မုဆိုးမုဆိုး, မည်၏။ ဆုရိကာဒိကံ၊ မောင်းချ ခါး,ခါးမြှောင်,ခါးငယ်,စသော လက်နက်မျိုးသည်၊ အမုဆိုး၊ အမုဆိုး, မည်၏။တု၊ ဆုံ၊ သဇ္ဇာဒိ၊ လှံ,စသော လက်နက်မျိုးသည်၊ ပါဏာတိမုဆိုး၊ ပါဏာတိမုဆိုး, မည်၏။ သရာဒိကံ၊ မြား, စသော လက်နက်မျိုးသည်၊ ယန္တမုဆိုး၊ ယန္တမုဆိုး,မည်၏။ ။

၃၀၈။ ။ဈုသာသံ,ဝနေ၊ကောဒဏ္ဍံ,။
စာပေါ-(နိဗ္ဗိ)သရာသနံ ။
(အထော,•ဂုဏော ဖိယာဇ္ဇ(ထ),။
သရော,ပတ္တိ (စ) သာယကော။ ။

(၃၀၈) ဈုသာသ, ၁ ဝနေ, ကောဒဏ္ဍ, စာပ, သရာသနံ၊ ၅-ကား၊ လေးလက်နက်တည်း၊ ၂ အာနိဗ္ဗိ၊ စာပ•ဘီ• မဟုတ်၊ (အကြွင်း(နံ)) အထောပါး၊ဂုဏ, (ဖိယာ, ဇ္ဇ) ၃၊ ၄-ကား၊ လေးညှိ.လေးကြိုးတည်း၊ (ဂုဏ•ပုံ) အကြွင်း(ထိ)) သရ,ပတ္တိ,သာယက

၁–ဤအရာ၌ အလုံးစုံသိဟိုင်္ဂ မြန်မာစာ ပါဠိနိသယများမှာ (ဈုသ၁ယော) ဟု ပုလ္လိင်နှင့်ချည်းသာယှိကြ၏။ဤသိဟိုင်္ဂ နိသယ အဆိုနှင့်လည်းကောင်း၊ အထက် အရှေ့ ကတ္ထဝဏ် ဂါထာ နံပါတ်(၉၂၂)ဈုသ၁သ,သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရအရာ•လိင်ပြုလဋ္ဌကာ နှင့်လည်းကောင်း၊ မည်သောကြောင့်၊ မသင့်သည်သာ။ ထိုကြောင့်၊ "ဈုသ၁သံ" ဝနံ ကောဒဏ္ဍံ၊ ဟူ၍သာ နပုန်းလိင်နှင့်ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။

၂–ဂဏ္ဍ°ဝ,ဝန္ဒ,ဝနုက,ဝမ္ဘ၊ လေးလက်နက်ဟောပင်။ ။

၃–အထက်အနေကဏ္ဍး ၌ မလာသော ဖိယာနှင့်ဗျာ။ သဒ္ဒါနှစ်ခု၏၊ အဓိပ္ပါယ်ရ ရစနာ ဂါထာ။ဒွေ။ပါ၌အနက်။ ။

"ဖိယာဗျာ ဘူမိ မုဒ္ဓိသုဉ္ဇလေခါယ မာတရိ"။ ။ဖိယာ၊ ဖိယာ, သဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ဗျာ–ကောင်း၊ ဘူမိမုဒ္ဓ^သု၊ မြေကြီး, လေးညှို့, ဟူသော အနက်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဉဇ္ဇလေခါယ၊နံပါး၊ ၂–ဘက်ထိကာရှက်လျက်၊ ဆက်လက်ကပ်ငြိ၊ ရေး သားဘိသည်၊ရိုးဖြောင့်သွား၊အကွက်ထား၍, ရေးသားအပ်သော "ဗျား"အင်းကွက်ပုံ၊ အဖြောင့်အရေးအသား အကြောင်းဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊မာ့တရိ၊အမိ၌ လည်း ကောင်း၊ ဖြစ်၏။

၃၀၉။ ။ဗာဏော, ကဏ္ဏ, မုသု, (ဒ္ဒိသု)။
ဥရပ္ပေါ, တေဇနာ, သနံ၊ ။
ဘူဏိ, [ဆ^ယံ] ကလာပေါ•(စ)။
ဘူဏောဒ•ဘူဏိရ•ဗာဏဓိ။ ။

(၃၀၉) ဗာဏ, ကဏ္ဏ, ဥသု, ဥရပ္ပ တေဇန, အာသန၊ ၉–ကား၊ မြား တည်း၊ ^ ဒ္ဒိသု၊ဥသု (ထိ)(ပုံ)တို့၌ဖြစ်၏။(ကဏ္ဏ၊တေဇန၊အာသန၊တို့ကား၊ (နှ)အကြွင်း(ပုံ), ဘူဏိ, ကလာပ ဘူဏ, ဘူဏိ၏, ဗာဏဓိ၊ ၅–ကား၊ မြား ထည့်သော ကျည်တောင့်၊ တည်း၊ ဆုတ်ယံ၊ ဘူဏိ (ထိ) ၌ ဖြစ်၏။ အကြွင်း (ပုံ)၊၂

၁–ဤမာဂဓ အဘိဓာန်၌ မလာသော (ဇုသု) သဒ္ဒါကိုလည်း (မြား) ဟောပရိယာယ် ဟု မှတ်လေ၊ဤ (မြား) ဟူသော၊မြန်မာဝေါဟာရ၌–(မ) ယရစ်၌ဟထိုးမပါစေဘဲ၊ ရှေး ဟောင်း လက်ဘကြီးများနှင့်အညီ သတ်ပုံမှန်ရေးတတ်စေရမည်။ ။

၂–၄င်းကိုရှေးအခါက (ကျည်) မပါဘဲ၊တောင့်–ဟု၊ ဒန္ဓ ပဌမ ကွဲရာ (အောင့်) ကာရန်နှင့်ရေးသားခေါ်ဝေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။

မှတ်ရန်သံပေါက်

ကျည်တောက် ဆွဲးတောက်၊ ထိုနှစ်ထောက်၊
မဖေါက် ယစောင့် ခေါ်ရာတောင့်၊
ဗျည်း ဒန္ဓ၊ ပဌမ၊ ကပ်ကြမှန်ဖြောင့်၊ ကာရန်အောင့်၊

တောင့်။ (မြား၊ကျည်ထောက်) ဟောင့်ကပ်ဖါးရှား၊ နွားဆိုးစသည်၊ လည်ပင်း၌– ထွ်ား မြောင်သော ဆွဲးတုတ်၊ တောက်, ဒေါက်,။

၃၁၀၊ ။ပကျော (တု) ဝါဇော[ဒ္ဒေ]•[ထ။
ဝိသဝိတော သရောဘ•ဝေ၊
လက္ခ, ဝေဏ, သရေ, (စ)။
သရော ဣ ဘာသော(တု) ပ ါသနံ။ ။

(၃၉၀) တ္၊အံ့၊ပက္ခ,ဝါ၏၊ ၂-ကား၊ မြားနားရွက်• (မြား- အတောင်) တည်း၊ (ပုံ)၊ တ္၊ အံ့၊ဝိသဝိကောသပ္ပေ၊ ဆိတ်လူးမြားသည်၊ ဒိဠ္ဍေ၊ဒိဠ္ဍ မည်သည်၊ ဘဝေ၊ ၏.၊(ပုံ) လက္ခ, ဝေ၏,သရဏ္ဍ၊ ၃-ကား၊ မြားစသည် ပစ်ရန်မှတ်တိုင်စက်တိုင်တည်း၊ (နှ)။ တ္၊အံ့၊ သရာဘျာသ, ;ဥပါသနှ, ၂-ကား၊လေးအာတတ်ကို သင်ယူလေ.ကျင့်ခြင်းတည်း၊ အာစဋ်အာတိုင်း (ပုံ) (နှ)။

၃၉၁။ ။မဏ္ဍလဂ္ဂေါ (တ္၊) နေတ္ဘိ'သော။
အသိ.ခဂ္ဂေါ•(စ)သာယကော။
ကောသီ[ဣတ္ထိတပ္ပါဝါနေထော]။:
ထရ.[ခဂ္ဂါဒိမုဋ္ဌိယံ]။ ။

(၃၉၁) တ္၊အံ့၊မဏ္ဍလဂ္ဂ,နေတ္ဘိ'သ, အသိ,ခဂ္ဂ,သာယက၊ ၅-ကား၊ သန်လျှက်တည်း၊[၁] (ပုံ)။ ကောသီ၊ ကောသီ, သန္ဓါသည်၊ တပ္ပါဝါနေ၊ ထိုသန်လျှက် အာပါတ်အိမ်ဟူသော အနုက်ခ္ခြစ်ဏ်.၊ ဏ္ဍိ, ထိ, တည်း၊ အထော၊ ပါး၊ ထရ ထရသန္ဓါသည်၊ ခဂ္ဂါဒိမုဋ္ဌိယံ၊ သန်လျှက်စသည် တို့၏.၊ အာရိုးဟူသောအနုက်ခ္ခြစ်၏.(ပုံ)။

၁-သန်လျှက် ဟူသည်ကား၊ ဤငါတို့- မြန်မာနိုင်ငံ၌၊ ပြုလုပ်ကြသော၊ ဖြောင့်သော သဏ္ဌာန်ယိုသော၊ဓါးလွယ်မျိုးမဟုတ်။ကောက်သော သဏ္ဌာန်ယိုသော၊ ခါးကောက်မျိုး တည်း။အဋ္ဌကထာများ၌ နံရိုး၏. ဥပမာအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြသည်ကို- သတိပြုကြလေ။

ဤသန်လျှက်ဟူသော ဝေါဟာရ၌ ရှေးလက်ဝဲကြီးများနှင့်အညီ (သ)နှသတ် (လ) ယပင့်ဟထိုးနှင့်- အမှန်အကန် ရေးသားကြလေ။

မုံ့ရွေး ဆရာတော်ရေး ကဝိမဏ္ဍနီ သတ်ပုံ၌ကား (သံ) မှာ သေးသေးတင် နှင့် ပြသည်။

၃၉၂။ ။ခေဠုကံ,ဖလကံ,စမ္မံ,။
ဏ္ဍလ္ဍိ (တ္၊) ကရုပါလိကာ။
ဆုရိကာ သတ္ဘ,သိဝုတ္ထိ၊
လဂ္ဂေါ [တ္ၖစ] မုဋ္ဌေ[ဝ]။ ။

(၃၉၂) ခေဠုက, ခလက, စမ္မ၊ ၃-ကား၊ (ပျဉ်ချပ်လက်နှက်) ကာ၊ လွှား၊တည်း၊ (နှ) တ္၊ အံ့၊ ဏ္ဍလ္ဍိ ကရုပါလိကာ၊ ၂-ကား၊ လက်ကို စောင့်တတ်သောသန်လျှက်ယပ် (ခေါ်ခြေ) တည်း၊ (ထီ) ဆုရိကာ, သတ္ဘ,အာသိဝုတ္ထိ၊ ၃-ကား၊ မောင်းရှုခား၊ ခေါ်ယပ်တည်း၊ (ထီ)၊ တ္၊ အံ့၊ လ ,ဇ, မုဋ္ဌ၊ ၂-ကား၊ဆောက်ပုတ်,လက်ရိုက်, တုတ်၊ တည်း၊(ပုံ)။ ။

၃၉၃။ "သလ္လေ[နိဏ္ဍိ]သကၠံ[ပုမေ]။
ဝါသိ[တု]တ္ထနိ[ဏ္ဍိယံ]၊
ဏ္ဍာရိ[ဏ္ဍ]ဖရသု[သော]၊
ဒုံကော[ပါသာဏဒါရေဏော]။

(၃၉၃) သလ္လ, သကၠံ၊ ၂-ကား၊ ငြောင့်, တံသင်း (ဝါ၊ မြားသွား)။ တည်း၊ အနိဏ္ဍ-သလ္လ၊ (ထိ) မဟုတ်၊ ပုမေ၊ သကၠံ (ပုံ) ဒုဗြစ်၏၊ တု၊ အံ့၊ ဝါသိ(ဝါသိ) တ္ထနိ၊ ၂-ကား၊ (ဒုဗ)တံပူဖြာ၊ ကြိုးနွေးခေါ်ယော်(ပဲးခွပ်) တည်း၊ ဏ္ဍိယံ၊ (ထိ) ဒုဗြစ်၏၊ ကုဏ္ဍာရိ (ကုဋ္ဌာရ)၊ ကား၊ ပေါက်ဆိန်၊ ယော်,ရဲးတင်းလက်နှက်တည်း၊ ဏ္ဍ ၏ (ထိ) တည်း၊ ပုံ၊ လည်းသင့်။ ဖရသု၊ ကား၊ ထင်းပေါက်သော ပေါက်ဆိန်ကြီးတည်း၊ ၁ ကုဋ္ဌာရိကာ (သုဓိကိ) တို့လျှင်း ပြင်းအာမည်ပင်။ သော၊ ဟူသောရူပဘေဒဖြင့်၊ ဖရသု သဒ္ဒါ၏၊ (ပုံ) အာဖြစ်ကိုပြုအပ်၏၊ ပါသာဏ ဒါရေဏော၊ ကျောက်ခဲ ပေါက်သောရူးတည်း၊ ဌကော်၏(ပုံ)။ ။

၁-ဤ(ကုဋ္ဌာရိ)ပုဒ်သည်၊ ဋ္ဌိကာကိုမှီ၍၊ ဒန္ဓ ၅စထုတ္ထကွဲရာ (ခ)နှင့် (ကုခါရိ) ဟု ပါဠိပျက်ကတ်သည်၊ အနက်မှာလည်း (ခါးမ) ဟုပျက်တတ်သည်၊ စင်စစ်မှာ၊ ကုဋ္ဌံ ရုက္ခံ အရတိ ဂစ္ဆတီတိ ကုဋ္ဌာရော-ကုဋ္ဌာရိဝါ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍၊ မုဒ္ဓ ဒုတိယကွဲရာ(ဌ)နှင့် (ကုဋ္ဌာရိ) ပါ၌နေ၊ (ရဲးတင်းပေါက်ဆိန်) ဟု အနက်မှန်ပြန်တတ်စေရမ်။

(ဖရသု)ပုဒ်ကို၊ အချို့သင်္ဃတ သတ္ထလ္ဟု ဆရာတို့က၊ သြဒ္ဓ ပဌမကွဲရာနှင့် (ပရသု) ဟု ပြင်တတ်ကြသည်၊ သို့သော် ပါကတဘာသာ သဒ္ဒါအဘိဓါန် ကျမ်းများနှင့် ပါရာဇိ ကေဏ်ယောဇနာ စသည်မှာ၊ ပဌမကွဲရာကို, ဒုတိယကွဲရာပြုရမည်ဟု၊ အဆိုတိုက်ရိုက် ယူသည်တကြောင်း၊ နိုင်ငံခြားစာများ၌လည်း ပါတို့မြန်မာ စာများမှာကဲ့သို့၊ ဒုတိယကွဲရာ နှင့်သာယူသည်လည်းတကြောင်း၊ ထို.ကြောင့် ပြင်ရန်မလို၊ ပါဠိဂတိအားဖြင့်၊ ဒုတိယကွဲရာ နှင့်ပင် ပေါရာဏာက ပါ၌မှန်သည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်ရမည်။ ။

အထက်အနေ ကဆုံ၌ မလာသော (ဌက်) သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာဂါထာ၊

အသ္မ ဒါရဏာ မုဒ္ဓါသု-ဌကော် ကောသ္ပကောပနေ-
ဇယ်ာယံ ခဏ္ဍ ဒပ္ပေသု-အနိဋ္ဌိယံ ခဏိတ္ဌကေ။ ။

ဌကော်၊ ပုံ-ဌက်သဒ္ဒါသည်၊ အသ္မ ဒါရဏာ မုဒ္ဓါသု၊ ကျောက်ခဲ့ပေါ်ကျောက်တုံးစူး— ဟူ သောအနက်— ဌေဌက်ား— (ဒဂ်ား) ဟူသော အနက်တို့၌လည်း ကောင်း၊ ကောသ္ပ ကောပနေ- အိမ်ဟူသောအနက်၊ အမျက်ထွက်ခြင်းဟူသော အနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဇယ်ာယံ၊ သားလုံးမြင်းခေါင်း၌လည်းကောင်း ခဏ္ဍ ဒပ္ပေသု၊ သန်လျက်-ဝန်ဟူခြင်းတို့၌ ဖြစ် ၏။ အနိဋ္ဌိယံ၊ ပုံ-နပုံ-၌ဖြစ်သော၊ ဌက်-သဒ္ဒါသည်၊ ခဏိတ္ဌကေ-ဟူယှင်း၌ဖြစ်၏။ ။

၃၉၄။ "ကာလယော•ဘိက္ခိ၀ိလော•[စ]၊
စက္ခု,ကုန္ဓော,ဂဒါ [တထာ]။
သတ္ကာ[ဒိသမ္ပ,ကေ ဒါ ထ]။
ကောဏော•ဘော•ကောဠိ[နာ ရိယံ]။ ။

(၃၉၄) ကာလယ၊ သံဃူး၊ ဘိက္ခိ၀ါလ၊ ၁ ကျောက်ခဲးပစ်သော လမ္ပြိုးလက်နက်၊ စက္ကု၊ စက်လက်နက်၊ ကုန္ဓ၊လှံ၊ ဂဒါ၊ ချုန်းတောင်း၊ သတ္တိ၊လှံမ၊ အာဒိ၊ စသည်တို့သည်၊ သဏ္ဌာဘေဒါ၊ လက်နက်အထူး တို့တည်း၊ (စက္ကု (နှ)၊ ဂဒါ, သတ္တိ (ထိ၊ အကြွင်း (ပုံ))အထ၊ ပါ၊ ကောဏ, အသ, ကောဠိ၊ ၃- ကား၊ သန်လျက်စသည်၏ အစွန်းအဦး အဖျားအာဘိဟုသော အနုက်ဖြစ်၏။ (ကောဏ, အသ(ပုံ))နာရိယံ၊ ကောဠိသဒ္ဒါ (ထိ) ဖြစ်၏။

၁–ဤပုဒ်ကို (၂–၃၀–၁၁၊ ၂၁၃) ၊ ဟူသော၊ ဟေမစန္ဒြာဆရာပြု၊ ပါကတ သဒ္ဒါကျမ်း သုတ်၊ (၃–၄၅၊ ၂–၁၄) ဟူသော, ပါကတ၊ ပကာသ သုတ်တို့ဖြင့် (ဘိက္ခိ၀ါလ)ဟူ သော၊ သခ်ံတပုဒ်ဖြစ်ယိုသော၊ဘိ,နောင်ဒန္ဓ -နှ+ဒ–သံယုဂ်နှင့် (ဘိက္ခိ၀ါလ)ဟု ယိုသော၊ သိယိုင်ခ်ိန်နှင့် မြန်မာ၀ါဒ်ရှိများကား အပျက်သာ

၃၉၅။ "နိယျာနံ,ဂမနံ,ယာ[ဘြာ]။
ပဋ္ဌာနံ,[စ]ဂမော,ဂတိ။
ရုဏ္ဏော•ပံသု•ရ[ဇော]•[စ၀]။
ရူလိ[ဘ]ရေ[ဏု]ဒ္ဓိသု။ ။

(၃၉၅) နိယျာနံ, ဂမနံ, ယာ[ဘြာ], ပဋ္ဌာနံ, ဂမ, ဂတိ၊ ၆- ကား၊ စစ်ချီစစ်ထွက် ပြုပုံးတည်း။ ဂမ (ပုံ) ယာ[ဘြာ], ဂတိ, (ထိ)•အကြွင်း (နှ) ရုဏ္ဏ,ပံသု,ရ[ဇ], ရူလိ,ရေ[ဏု]၊ ၅-ကား၊ မြှုပ်နှံတည်း၊ ဘုဏ္ဏ၊ရူလိ (ထိ) တည်း၊ဒ္ဓိသု၊ရေ[ဏု] (ထိ,ပုံ) တို့ဖြစ်၏။ "အကြွင်း-(ပုံ)"

၃၉၆ "မာဂ[ဘော•မရ[ကော•[ဂ[ဘော]]။
ဝန္ဒ[ဘ]ထုတိ ပါ[ဒ]ကော။
ဝေ[ဘ]ာလိကော•ဘော[ဘ]ကော။
ဂ[ဘ]ကော[ဘ,ဘ]သ[ဘ]ကော။ ။

(၃၉၆) မ[ဘ]ဂ, မရ[ဘ]၊ ၂- ကို ပင်း၏ အမျိုးစဉ်ဆက်ကိုသိ၍ အနွယ်အစဉ်ကို ချီးမွမ်းတတ်သော သူ၏ အမည်ဟူ၍၊ ဂ[ဘ]ကော၊ ၏ တူအစ်၊ ဝန္ဒ[ဘ], ထုတိပါ[ဒ]ကား ၂-ကား ပင်း၏ ရဲးရင့်ခြင်းစသော ဂုဏ်တို့ကို

ချီးမွမ်းတတ်သောသူတည်း၊ ဝေတာလိက, ဗောဓကရ၊ ၂-ကား၊ နံနက် အာခါန် မင်း၏ နိုးကြားခြင်းကို ပြုတတ်သောသူ ခစားတည်း၊ တု၊ ဒုံ၊ စက္ကြ ယ၊ ဃဏ္ဍ ကာ၊ ၂- ကား၊ အမျှားရုပေါင်း၍ ပတ်လည်လှည့်ကာ လှည့်ကာချီးမွမ်းစကားကို ရွတ်ဆိုသူများတည်း၊ (တနည်း) ပဟိုရ်စည် ခေါင်းလောင်းတီးထိုးသောသူတည်း၊(ပုံ)၊

၃၉၇။ ။ကေတု.ဒ္ဓဇော. ၁ ပတာကာ[စ]
ကဒ္ဒလိ ကေတနု [ပျထ]၊
[ယောဟက်ာ.ရောညမညသ။
သာ]ဟမဟမိကာ[ဘဝေ။ ။

(၃၉၇) ကေတု (ဓဇ,ပဘာကာ ၂)ကဒ္ဒလိ, ကေတနု၊ ၅- ကား၊ အလံတမ်းခွန် ၃, မှန်ကင်းတည်း။ (ကေတု, ဓဇ, (ပုံ), ကေတနု, (နု)၊ အကြွင်း(ထိ)၊)၊ အထ၊ ပါး၊အညမညသ၊ စစ်သည်အာချင်းချင်း၏ ဝါ၊ အား၊ ယောအဟံကာရော၊ အကြင်ငါဟူ၊သာ မာနမူခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ ၏။သာ၊ သည်၊ အဟမဟမိကာ၊ အဟမဟမိကာမည်သည်၊ ဘဝေ၊၏။ (ထိ)၊ (အဟမိကာ) လည်း ၎င်းအမည်ပင်။ ။

၁-ဤ၌ (ဓဇ-နှင့်ပတာကာ) ကို၊ပရိယာယ်တူအဖြစ်ဖြင့် ပြုဆိုသော်လည်း၊ ထိုထိုပါဠိ ကျမ်းဂန်များ၌၊"ဓဇ ပတာကာ ဘ ဿာပေတွာ"စသည်ဖြင့်နှစ်ဂုဏ်တွဲ၍ ဆိုသောအရာအ များယိုချေသည်။ ထိုသို့သောအရာမျိုးတို့၌၊ဓဇနှင့်-ပတာကာတို့၏ အထူးကို မှတ်သားရန် ခဲယဉ်းရကား၊ မှတ်လွယ်စေရန်၊ သင်္ခေပကျမ်းများအဆိုနှင့်-သိလ ကွန်ဋီကာသစ်အဆိုကို၊ သံပေါက် လက်ာဖြင့် ဖော်ပြလိုပါသည်။

ပတာကာမှာ၊ တိကောဏာ၊ ဓဇာ လေးထောင့်ဆို။
ကျမ်း သင်္ခေတ၊ မိန့်ဟောပြု၊ မှတ်ကြအထူးကို၊
အလုံးအပြား၊ ခွဲ၍ထား၊ မှတ်သားကျန်းသိဟိုင့်။
သိလ ကွန်ဋာ၊ ဘိနဝါ၊ ဋီကာဖော်ပြဆို။ ။

၂-ဤပုဒ်၌ မုဒ္ဓဇ-ဒန္ဓဇ၊ ၂-ချက်သင့်။

၃-ဤ(တမ်းခွန်)ဟူသော ဝေါဟာရအရာ၌၊ ပ.ဖေါင်းပြောက်မှမ်း၊ တမ်းခွန်ရောင် ထင်-ဟူသော၊ ရှေးအထက်၊ အနှစ်လေးရာကျော်ကာလလောက် ဂ၊ (သျှင်အုန်းညို) ဆို၊ ဂါထာခြောက်ဆယ်ဖျို့၊ (မြင်းနက်ကောင်းဟင်၊တမ်းခွန်သော်။ ။နှင်းဆွတ်ဆောင်းနှင့် ချမ်းဟန်သော်။ ။ဝင်းလတ်နှောင်းမြင့် ကျွန်းရုန်သော်။) ဟူသော၊ ရှေးအထက်အနှစ် သုံးရာကျော်လောက်က (နဝဒေး) ကြီးဆို၊ ပိုဝ်စုံရတုများနှင့်အညီ၊ (တမ်း) မှာ၊ မသတ် ဝိသဋ္ဌနီ-နှစ်လုံးနှင့်၊ သတ်ပုံကျန မှန်ကန်စွာ၊ ရေးသားတတ်ကြစေရမည်။ အချို့ဝိညူတို့ ကား၊ (တံခွန်)-ဟု၊ ဝိသဋ္ဌနီမဲ့ သေးသေးတင်နှင့် ရေးသား ဘတ်ရှတ် စပ်ဆိုကြသည်။

မသင့်သည်သာ။ ။ရင်းတို့၏အရာဌာန အားလျော်စွာ၊ အမည်ထူးခေါ်ပုံကို၊ (သျှင်သီလဝံသ) ပေါ်ရာ၏ ကထာလင်္ကာဟောင်းလာတိုင်း၊ ထုတ်ပြဦးအံ့။ မင်းပွဲး သဘင်၌၊ စိုက်ထူအပ်သော (ဓဇ) သဒ္ဒါ၏ အနက် ခြုပ်ဖြစ်သော ဝတ္ထု(ကို (အလံ)၊ ရထား၌စိုက်ထူအပ်သည်ကို (ရဲးတမ်းခွန်)၊ လှေ၌စိုက်ထူအပ်သည်ကို၊ (ရဲးလံ)၊ ဆင်၌စိုက်ထူအပ်သည်ကို၊ (စစ်တမဲး) ဟု ခေါ်သည်။ ။ကျောင်းစသည်၌၊ အမိုးမှာတပ်ဆင် စိုက်ထူထားအပ်သည်ကို၊ မှန်ကင်း-ခေါ်သည်။

၃၉၀။ ။ဗလံ,ထာမော,သဟံ သတ္တိ။
ဝိက္ကမော•[တွေ•တိသူရတာ]။
[ရဏော ဇိတသ ယံပါနံ]။
ဓယပါနံ,[တိဘဝ္ဘဗ]၊ ။

(၃၉၀) ဗလ, ထာမ, သဟ, သတ္တိ၊ ၄-ကား၊ အားစွမ်းတည်း။ (ထာမ (ပုံ) သတ္တိ (ထိ)၊အကြောင်း (နှ))၊ တု၊ အံ့၊ အတိသူရတာ၊ အလွန်ရဲးရင့်သောအဖြစ်သည်၊ဝိက္ကမော၊ဝိက္ကမ,မည်၏။ (ပုံ)၊ ရဏော၊ စစ်ပွဲး၌ ဇိတသ၊အောင်နိုင်သောမင်း၏၊ ယံပါနံ၊ အကြောင်းအဖျော်သည်၊ အတ္ထိ၏။ တံ၊ ကို၊ ဓယပါနန္တိ၊ ဓယပါန (ဝါ၊ အောင်သေ) ဟူ၏၊ မတံ၊ ဖြစ်၏။ (နှ)။ ။

၃၉၁။ ။သင်္ဂါမော, သမ္ဘဟာရော[စာ-။
-နိုဏ္ဍိယံ]သမဏံ, ရဏံ,။
အာဇိ[ဏ္ဍ] အာဟဝေါ-ယုဒ္ဓ,။
မာယောဓနံ (စ) သံယုဂံ,။ ။

(၃၉၁) သင်္ဂါမ,သမ္ဘဟာရ, သမရ,ရဏ,အာဇိ,(အာဇိ) အာဟဝ, ယုဒ္ဓ အာယောဓနဲ,သံယုဂ၊ ၄-ကား၊စစ်ထိုးခြင်းတည်း။ အနိုဏ္ဍိယံ၊သမရ၊ (ထ)ဒ္ဒမဖြစ်၊ ဏ္ဍ-အာဇိ (အာ) (ထ)တည်း၊ သင်္ဂါမ,သမ္ဘဟာရ, အာဟဝ(ပုံ) အကြောင်း-(နှ)၊ ။

၁-ရင်း-၉-ပုဒ်တို့သည်၊မုချ၌အားဖြင့်၊ စစ်ထိုခြင်း၊ ထိုးပစ်ပုတ်ခတ်ခြင်း၊ ကြိုယာကို ဟောကုန်၏။ သို့သော်၊ အဓိကရဏ သာဓနတို့ အစွမ်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဌာနီ၏ အမည်ကို၊ ဌာနဒ် တင်စားသော ဌာ၌ပစာရ၌ နည်းမျိုးဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ စစ်ထိုးရာ-စစ်မြေပြင်၊ စစ်တလင်း၊ စစ်ပွဲးဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်ကုန်၏,ဟု အထူးမှတ်လေဦး။ ။

၄၀၀။ ။ဘဏ္ဍာနံ,(စ) ဝိဝါဒေါ(စ)။
ဝိဂ္ဂဟော•ကလဟ•မေဓဂါ။
မုနှာမောဟော•(ထ)[ပသယ္ဟာ,။
ဗလဏ္ဍာဝေါ•ဟဗ္ဗော•(ဘ၀ေ)။ ။

(၄၀၀) ဘဏ္ဍာနဲ ဝိဝါဒ,ဝိဂ္ဂဟ ကလဟ, မေဓဂ၊ ၅-ကား၊ ရိုက်ရန် ငြင်းခုံခြင်းတည်း။ ဘဏ္ဍာနဲ, (နဲ)၊ အကြွင်း (ပုံ)၊ (ဋီကာ၌ကား၊ဘဏ္ဍာနဲ, စသောဂါးပုဒ်ကိုလည်း'စစ်ထိုးခြင်းဟော ပရိယာယသိရှိသွင်း၍. စစ်ထိုးခြင်းဟော ပရိယာယ်၊ ၁၄--ပုဒ်ပြုလုပ်၏.။)မုနှာ,မောဟ၊ ၂-ကား' တွေ၀ေမိန်းမောခြင်းတည်း၊အစဉ်အတိုင်း (ထ ၈) (ပုံ)၊ အထ၊ ပါး၊ ပသယ္ဟ, ဗလဏ္ဍာရ,ဟ၌၃-ကား၊ ဘ၀ေ၊နှိုင်းထက်မူခြင်း၊ဖြစ်၏.။(ပုံ)။

၄၀၁။ ။ဥပ္ပါတော•[ဘူတဝိကတိ။
ယာ သုဘာ သုဘ သူစိကာ]။
ဤတိ[တွေ့ကုန်]အဓည်(စ)။
ဥပသဂ္ဂေါ•ဥပန္ဓဝေါ၊ ။

(၄၀၁) သုဘာ သုဘ,သူစိကာ၊ သတ္တ၀ါတို့၏. ကောင်း မကောင်း သောအကျိုးကိုပြုကတ်သော၊ ယာဘူတဝိကတိ၊ အကြင် (ပဌဝီ) စသော ဘုတ်တို့၏၊ ဘေးကပ်ပြုနှိပ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ ၏. သာ၊သည်၊ ဥပ္ပါတော၊ ဥပ္ပါဒ (တိတ်နိဒိတ်၊ ကိတ်) မည်၏.။ (ပုံ) ၁။တူ၊ ဆုံ၊ ဤတိ, အဓည, ဥပသဂ္ဂ, ဥပန္ဓ ၂၊ ၄- ကား၊ ဘေးတိတ်နိဒိတ် ဥပန္ဓဝေါ ဟုလည်း၊ ဣတ္ထိ,ဤတိ (ထိ) ဝ လည်း၊အ.ဓည(နဲ)။အကြွင်း (ပုံ)။

၁-ဤ(ဥပ္ပါတ-ဥပ္ပါဒ)ဟု၊ ဒန္ဓ-ပဌမ-တတိယ နှစ်ချက်သင့်ဟု၊ ဋီကာဆရာ ဆိုသော်လည်း၊ အလုံးစုံသခ်ာတကျမ်းများမှာ၊ ဘူတ ဝိကတိ အရာ၌၊ ပဌမကွဲရာနှင့်ချည်းသာ ယှဉ်ကြသည်။ ။အထက် (၁၀၂၇) (ဥပ္ပါတ) သဒ္ဒါ၏. အတ္ထုဒ္ဒါရကို ထောက်လျှင်၊ သခ်ာ ကျမ်းများ၌ အဆိုမယှိသော်လည်း၊ ဤမာဂဓ အဘိဓာန်ဆရာ အလိုအားဖြင့် ပဌမကွဲရာနှင့် ဥပ္ပါတ သဒ္ဒါသည်၊ (ဘူတဝိကတိ) နှင့် (ဥပ္ပတ္တိ) နှစ်နက်ကို ဟောနိုင်သည်။ တတိယကွဲရာနှင့် (ဥပ္ပါဒ) ကား (ဥပ္ပတ္တိ) တနက်တည်းကိုသာ ဟောနိုင်သည်။အထက် (၉၇၇) ၇ ၊ သာမှာလည်း၊ ပဌမကွဲရာနှင့်သာ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ (ဥပ္ပါဒ)၏.၊ပရိယာယ်ပုဒ်များကိုပြုလိုရှိ. (ဤတိ)စသော၊ နောက်လေးပုဒ်ကိုဆိုသည်၊ ၄ ဒိဋ္ဌကိတ်၊ ၂-အန္ဓမဂ္ဂကိတ် (အန္ဓလိကွာကိတ်) ၊၃-ဘောမ္ဘကိတ်-ဟု၊ သုံးမျိုးယှိ၏.၊

ဌင်းသုံးမျိုးကို–အကျဉ်းမှတ်ရန်–သင်္ဂဟဂါထာ။
စန္ဒံ၊ဂ္ဂါ သာဒိကံ ဒိဋ္ဌံ၊ ဥဏ္ဏာပါတာဒိယံပန။
အန္ဓရိက္ခ (အန္ဓလိက္ခ) မိဒ ဆောမံ၊ ဘူကမ္ပါဒိမတန္တယံ။

စန္ဒံဂ္ဂါသာဒိကံ၊ လကြတ်ခြင်း၊နေကြတ်ခြင်း စသည်သည်၊ဒိဋ္ဌံ,ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌကိတ်မည်၏။ ပန၊ အဆိုတပါးကိုဆိုဦးအုံ၊ ယံဥဏ္ဏာပါတာဒိ၊ အကြင်မီးရှူး ဥဏ္ဏာကျခြင်းစသည်သည်၊အတ္ထိ၊၏။ ဌာနံ၊သည်၊ အန္ဓရိက္ခံ (အန္ဓလိက္ခံ) မြေနှင့် ကောင်းကင်အကြားမှာဖြစ်သောကိတ်မည်၏။ဘူကမ္ပာဒိ၊မြေငလျင်လှုပ်ခြင်းစသည်သည်၊ ဘောမံ၊ မြေ၌ဖြစ်သော ဘောမကိတ်မည်၏။ ဣတိ၊သို့၊ တယံ–ကိတ်၊ ၃-ပါးအပေါင်းကို၊ မတံ၊ သိအပ်၏။

၂–ဤတွင်၊စတုတ္ထ (ဥပဒ္ဒဝ)ပုဒ်၌ (ဥပဒ္ဒဝ)ဟု၊ မြန်မာစာများ၌ အများအားဖြင့်–ပါ၌ပျက်တတ်သည်၊သတိယှိစေ၊ ဗ–ဒွေဘော်နှင့် မရေးဘတ်လင့်။ ။

၄၀၂။ "နိယုဒ္ဓ,[မလ္လယုဒ္ဓမှိ]"
ဇယော.(ဘု)ဝိဇယော(ဘဝေ)"
ပရာဇယော.(ရဏောဘဂေါ)၊
(ပလာယနဲ)မပဏ္ဍမော။ ။

(၄၀၂) နိယုဒ္ဓံ၊နိယုဒ္ဓ,သဒ္ဒါသည်၊ မလ္ဍ ယုဒ္ဓမှိ၊ လက်ဖြေ့,လက်ပမ်းလုံးခြင်း၊၏။ ၁ (နဲ) ဘု၊အုံ၊ ဇယ, ဝိဇယ ၂-ကား၊ဘဝေ၊ အောင်နိုင်ခြင်း၏။(ပုံ)•ရဏော၊စစ်ပွဲ၌၊ ဘဂေါ၊ပျက်စီးခြင်းရှုံးခြင်းသည်၊ ပရာဇယော၊ ပရာဇယ, မည်၏။ ပလာယနဲ၊ ပျက်စီးရှုံးနိမ့်၍ ထွက်ပြေးခြင်းသည်၊ အာပဏ္ဍမော၊အာပဏ္ဍမမည်၏။(ပုံ)။

၁–ဤ၌ နိနောင်အဝဂ် တာလုဇယ အကျွှာနှင့်သာ–သခ်ံတ,ပါကတ, ကျမ်းများနှင့် အညီ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။အလုံးစုံအကျွှာ ငါတို့ပါ၌ကျမ်းဂန်များမှာကား၊ (ဌီကာဆရာ စကားကိုအားထား၍.) သြဠ-တတိယကျွှာ(ဒ)ဒွေဘော်နှင့် ပါ၌ပျက်ချည်းသာယှိကြသည်၊ အထူးသတိပြုကြလေ။(ဗာဟု ယုဒ္ဓ)ပုဒ်လုံး ဌင်းပရိယာယ်ဟောပင်။ ။

၄၀၃။ "မာရဏံ,ဟနနံ,ဃာတော။
နာသနံ,(စ)နိသူဒနံ,"
ဟိ'သနံ,သရဏံ,ဟိ'သ။
ဝဓော,သသနံ,ဃာတနံ။ ။

(၄၀၃) မာရဏ,ဟနန,ဃာတ, နာသန,နိသူဒန, ဟိ'သန, သရဏ, ဟိ'သ, ဝ၌, သသန, ဃာတန၊ ၁၁-ကား၊ သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲးခြင်းတည်း၊(ဃာတ,ဝ၌"ပုံ"ဟိ'သ, "ထီ," အကြွင်း'နဲ")

၄၀၄။ "မရဏံ,ကာလကိရိယာ
ပလယော မစ္စု(စာ) စ္စယော,
နိဓနော,(နိဿိယံ) နာသော,"
ကာလော. ဇော•စဝနံ(ဘဝေ)။

(၄၀၄) မရဏ,ကာလ ကိရိယ,ပလယ,မစ္စု,အစ္စယ,နိဓန, ၁ နာသ, ကာလ,အဇ္ဇ, စဝန၊ဘဝ-ကား၊ ဘဝေ၊သေခြင်း၊၏။ အနိဿိယံ၊ နိဓန-"ထ"ဒ္ဒိမဖြစ်(ကာလ ကိရိယာ"ထ"မရဏ,စဝန"နံ"အကြောင်း"ပုံ")

၁-ထိုတွင် အထက်အနေကဘွဲ့ဒ္ဒိမလာသော (နိဓန) သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာ ဂါထာ။

နိဓနံ ဗျဝဓာနမ္ပိ,ဝိဓာနာ ဒဿနေသုစ။
စုတျာဝသာန ဘေဒါဒိ, အတ္ထေသု သမ္ဘဝတ္တေ။ ။

နိဓနံ၊ နိဓန,သဒ္ဒါသည်၊ဗျဝဓာနမ္ပိ၊ပိုင်းခြားခြင်းဒ္ဒိလည်းကောင်း၊ဝိဓာနာဒဿနေသုစ၊ အပိတ်အဖုံးမပြင်ခြင်းတို့ဒ္ဒိလည်းကောင်း၊ စုတျာဝသာန ဘေဒါဒိအတ္ထေသု၊ စုတေ သေ လွန်ရွှေ့လျောခြင်း၊ အဆုံးပျက်စီးခြင်းစသော အနက်တို့ဒ္ဒိ လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝတ္တေ၊ ဖြစ်၏။

၄၀၅။ "(တီသု) ပေတော,ပရေတော(စ),"
မတော,](ထ)စိတကောစိတာ,"
အာဇ္ဇာဟနံ သုသာနံ,[စာ-"
နိဿိယံ,]ကုဏပေါ,ဆဝေါ,"

(၄၀၅) ပေတ,ပရေတ,မတ၊ ၃-ကား၊ သေသောသူတည်း၊ တီသု၊ ဤသဒ္ဒါ၊၃-ခု၊လိင်သုံးပါးတို့ဒ္ဒိဖြစ်၏၊အာထ၊ပါး၊ စိတက,စိတာ၊ ၂-ကား၊ သူသေကောင်ဖုတ်ရာ၊ဂို၊ ရာထင်းပုံတည်း၊(အစဉ်အတိုင်း "ပု""ထ") အာဇ္ဇာဟနဲ,သုသာန၊ ၂-ကား၊သုသာန် ၁ သင်းချိုင်းတည်း၊ (နဲ) ကုဏပ, ဆဝ၊ ၂-ကား၊သူကောင်ပုပ်တည်း၊အနိဿိယံ၊ဤသဒ္ဒါ၊ ၂-ခု။ထ ၁ ဒ္ဒိ မဖြစ်။

၁-ဤ ဝေါဟာရ အရာဒ္ဒ(ဖွဲ့ဂါန)။ သုသာန (သုသာဏ)ဟု၊ သခ်ိတနှင့် မာဂဓး ပါဠိတဲ့ပါဠိမှိများ ထင်ရှားယှိပြီးရကား၊ (သုတ်သန်) ဟု၊ တ-သတ်နှင့်ပြဆိုကြသော ဝတ္ထုဗောဓန-သတ်အင်း၊ကဝိလ ကဋ္ဌာ၊ရတနာ ကြေးမုံ ကဝိ မဏ္ဍနိ သတ်ပုံများနောက်သို့ လိုက်ရန် မလိုတော့ပေ။ ။

ဤဒ္ဒ ကဋ္ဌသီ၊ဝမ္ဘုတာ-စသည်ဖြင့် လာယှိသော သံယုတ်နှင့် ဥဒါန်း ပါဠိတော်များ၌ ကဋ္ဌသီ ပုဒ်လည်း ၎င်း သုသာန်သင်းချိုင်းသော ပရိယာယ်ပင်။ ။(ကဋ္ဌသီ)ဌေ၊ ၂-ဖ။

၄၀၆။ ။ကာ၀ဠော,[နိဿိယံဒေဟော။
သိရော သုညော သဟာ[ကြီ]ယော ။
[အထ] သိ၀ထိကာ[ရတ္ဂာ။
သုသာနသ္မိं ဟိ အာ၊မကေ]။

(၄၀၆) သိရောသုညော၊ ဦးခေါင်းမယ်သော၊ သဟာ[ကြီ]ယော၊သွား ခြင်း စသောအမှုအရာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဒေဟော၊ကိုယ်ကာယသည်၊ ကာ၀ဠော၊ ကာ၀ဠမည်၏၊ အနိဿိယံ၊ "ထိ" ခြင်းမဖြစ်။ ၁ အထ၊ ပါ။ သိ၀ထိကာ၊သိ၀ထိကာ,သဘ္ဘာကို၊ အာ၊မကေသုသာနသ္မိं၊မဟုတ်သေးသော သူကောင်ပစ်ရာသင်းချိုင်းဟူသောအနက်၌၊ ရတ္ဂာ၊ ၏။(ထိ)။

၁–ကဗန္ဓ,ကမန္ဓ,ကယန္ဓ–သုံးပုဒ်လည်း၊ ၎င်းဟော–ပရိယာယ်များပင်။(၁–၂၃၉–ဟေ။)

၄၀၇။ ။ဝန္ဓိ [ဣယံ]ကရမရော။
ပါဏော (တ္ဝ)သု [ပကာသိတော]။
ကာရ (တ္ဝ)ဗန္ဓနာဂါရံ။
ကာရဏာ [တ္ဝစ] ယာတနာ။
(ခဏ္ဍိယ၀ဂ္ဂေါ)

(၄၀၇) ဝန္ဓိ,ကရမရ၊ ၂- ကား၊ အနိုင်အာထက် မရှိမသေဖမ်းယူ အပ်သော။ လူ, နွား, စသည်တည်း၊ ၁ ဣဏ္ဍိယံ၊ ဝန္ဓိ "ထိ" ခြင်းဖြစ်၏။ (ကရမရ"ပုံ")။ တ္ဝ၊ ဆုံ၊ ပါ။ ကော၊အသက်ကို၊အသု၊ အသုဟူ၍။ ပကာ သိတော၊ ထင်ရှားပြအပ်၏။ (ပုံ)၊တ္ဝ၊ ဆုံ၊ ကာ၊ရ ဗန္ဓနာဂါ၊ရ၊ ၂–ကား၊ အချုပ်ထောင်နှောင်အိမ်တည်း၊ (အစဉ်အဘိုး "ထိ" "နှ") ၂ တ္ဝ၊ ဆုံ၊ ကာရဏာ, ယာတနာ၊ ၂- ကား၊ နှိပ်စက်ရိုက်နှက် (နာကျင်စေ) ခြင်း တည်း။(ထိ)။

၁–ဤကား သိဟိုဠ်နိဿယ လာတိုင်းရေးသောအနက်တည်း၊ ၎င်းသည်၊အမရကောသ ဋီကာ, ဟိန္ဒီ ဗဂ်ါလီ ဘာသာနိဿယများနှင့်ညီညွတ်ပေသည်၊ဟိန္ဒီ ဗဂ်ါလီဘာသာ နိဿယ၌၊ (ထောင်သား) ဟု အနက်ပြန်သည်၊ ပ၆ဟ, ဥပ၆ဟ,ကရမရီ၊ ၃–ပုဒ်လည်း၊ ၎င်း၏အမည်ပင်၊ မြန်မာနိဿယများ၌ (သုံ့ကျွန်–သုံ့ပန်း) ဟု ပြန်ဆိုကြသော အနက် များကို၊ သုဒ္ဓ၀ဂ်မှာ လာသောအရာမဟုတ်၊ခဏ္ဍိယ၀ဂ်မှာ လာသောအရာဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဘွယ်ယို၏၊ အထက် (၅၁၄)ဂါထာ(ကရမရာနိတ) ပုဒ်အနက်နှင့်လိုက်ညီလေ၊ စာရ+ စာ၃ရကနှစ်ပုဒ်လည်း ၎င်းပရိယာယ်ပင်။

ခဏ္ဍိယ၀ဂ် ပြီး၏။

(၂) ဘူကဏ္ဍော-၄-တေဘုဇ္ဈဏ္ဍာဝဂ္ဂဿ ဗြာဟ္မဏ ဝတ္ထု[1]

၄၀၈။ ။ဗြဟ္မဇနဿ၊ နိဗ္ဗောဓိပ္ပ-
ဗြဟ္မာ, ဘောဝါဒိ-ဗြာဟ္မဏောာ,။
သောတ္ထိယောာ-ဆန္ဒသော-[သောထ]။
သိသ္သာ-ဣမ္ဘ ဝါသိနော [ပုမေ]။ ။

(၄၀၈) ဗြဟ္မဇနဿ၊, နိဗ္ဗ, ဝိပ္ပ, ဗြဟ္မ, ဘောဝါဒိ, ဗြဟ္မဏ, ၁၊ (သောတ္ထိယ, ၂ ဆန္ဒသ ၃)။ ၈- ကား၊ ပုဏ္ဏား (ပုနား) တည်း၊ သော၊ ဆန္ဒသ သဒ္ဒါနှင့်တကွ အာလုံးစုံသဒ္ဒါ ပုလ္လိင်ချည်းတည်း၊ အာထ၊ ပါ၊ သိသ, အဣမ္ဘ ဝါသိ၊ ၂-ကား၊ တပည့်၊ တည်း၊ ပုမေ၊ ပုံ၊ ဒွိဗြစ်၏။ ။

၁-ဗြာဟ္မဏ,ပုဒ်၏အတ္ထုဒ္ဒါရ။ ။ဝိဗုဓာရိယေသု၊ ဗြာဟ္မဏောာ။ ။အနက်လွယ်၏။
၂-ဤ၌ သခ်ံတ,ပါကတ,ကျမ်းများနှင့်အညီ (သောတ္ထိယ) ဟု (သော) နောင်-ဒန္ဓ-ပဌမကွဲရာ (ဣ) ရှေ့ဘော်နှင့်သာပါ၌မှန်ယှိစေရမည်၊သိဟိုင်း ခရာ၌၊ ဒန္ဓ-ဒုတိယကွဲရာ (ဣ) နှင့် (သောတ္ထိယ) ဟု ပါ၌ပျက်ချည်းသာယှိကြသည်။သတိပြုကြလေ။
သောတ္ထိယံ ဆန္ဒောအခ်ိတေ၊ နိပစ္စတေဘိဝါ (သောတ္ထိယော,) ဟု ဝစနဣတ်ပြု။ (တနည်း) သုတိ ဝေဒမခ်ိတေ,ဇာနာတီတိ-ဝါ (သောတ္ထိယော) ဟု-ပြုလေ။
ဝေါတြိယ+ သောတ္ထိအ+ သောတ္ထိယ-အစဉ်အတိုင်း၊ သခ်ံတ+ပါကတ+မာဂဓ-ပကတိပုဒ်။
၃-ဤ (သောတ္ထိယ,ဆန္ဒသ) ဟူသော၊ ၂-ပုဒ်ကို၊ ရှေ့၊ ၆-ပုဒ်သို့ထည့်သွင်း၊ ယောဇနာသော သိဟိုင်းနိဿယဟောင်းအနက်သာလျှင်၊ ဤအာဘိဓါန်စာကိုယ်ဆရာ၏ အာဘော်ကျ၍,ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေသည်။ ။

၄၀၉။ ။ဗြဟ္မစာရိ-ဂဟဋ္ဌော(စ)၊
ဝါနပ ပဗ္ဗဇော-(စ) ဘိက္ခု[တိ၊
ဘဝန္တိ စတုရော ဇနာ]။
အာသုမာ [ပုန္ဒပုံသကော]။ ။

(၄၀၉) ဗြဟ္မစာရီ၊ မေထုနိဝိရတိကြဉ်သူ၊ ဂဟဋ္ဌ၊ အိမ်ရှင်နေ၍, တရားကိုကျင့်သူ၊ ဝါနပ-ပဗ္ဗဇာ၊ တောရဲ့ နေ၍,တရားကိုကျင့်သူ၊ ဘိက္ခု၊ တောင်းစားခြင်းအကျင့်ကို ကျင့်သူ၊ အုတိ၊ သို့၊ ဇနတေစတုရော၊ ဤလေးယောက်တို့သည်၊အာသုမာ၊ အာသုမ,မည်ကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ,နိ၏,၊ ပုန္ဒပုံသကော၊ အာသုမ "ပုံ" "နဲ" ဒွိဗြစ်၏,[2]

၁-ထိ (အသ်မ) လေးပါးတွင်၊ ယခုကလိယုဂ်ခေတ် သမယ၌၊ "ဂဟဋ္ဌ,ဘိက္ခု" နှစ်ပါးသာ,ရှိ၍နိုင်တော့၏။ "ဂဟဋ္ဌো ဘိက္ခုကောစေဝ, အသ်မာဟေ့ ကလိယုဂေ"

(က) အိမ်ခွဲနေပြီး၊တောင်းရှိ,စား၊နှစ်ပါးအသ်မာ။

(ခ) ကလိယုဂ်ခေတ်၊ ဤသာဖြစ်၊ ကင်းလစ်ကြောင်းမိယာ။

၄၁၀။ ။[စရန္တော သဟာသိလာဒိ]။

သဗ္ဗြဟ္မစာရိနော [ဓိတု]။

ဥပဇ္ဈာယော•ဥပဇ္ဈာ• [ထာ]။

-စာရိယော [နိဿယ ဒ္ဒါဒိကော]။ ။

(၄၁၀) ဓိတု၊ အချင်းချင်း ၊သဟ၊ တကွ၊ သိလာဒိ၊ သိလ စသော တရားကို၊ စရန္တော၊ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်သောသူတို့သည်၊သဗ္ဗြဟ္မစာရိနော၊ သဗ္ဗြဟ္မစာရိ (သိတင်းသုံးဘော်) တို့မည်ကုန်၏။(ပုံ)"ဥဇ္ဈာယ, ဥပဇ္ဈ ၁၊ ၂-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတည်း။ (ပုံ) အထ၊ ပါး၊ နိဿယဒါဒိကော၊ နိဿရည်းကိုပေးတတ်သောဆရာစသည်သည်၊အာစရိယော၊အာစရိယ မည်၏။ (ပုံ) ၊ (အာဒိ၊ ဖြင့်၊ ဥဒ္ဒေသဒါယကာ စရိယ၊စသည်ယူလေ)၊

၁-ဤ၌ (ဥပဇ္ဈာထာစရိယော၊ ကို (ဥပဇ္ဈော အထ အာစရိယော) ဟု ပဒစ္ဆေဒပြုလေ။ (ဥပဇ္ဈ) သဒ္ဒါသည်၊ဗုဒ္ဓစသော သဒ္ဒါမျှားကဲ့သို့၊ အကာရန္တပုလ္လိင်၊ ပုရိသာဒိဂုဏ်း သဒ္ဒါ သာတည်း။ (သာ)စသော သဒ္ဒါမျှားကဲ့သို့၊ အာကာရန္တပုလ္လိင် သဒ္ဒါလည်း မဟုတ်။ (ရာဇ)စသော သဒ္ဒါမျိုးကဲ့သို့ ရာဇာဒိဂုဏ်းသဒ္ဒါလည်းမဟုတ်။ (ကညာ)စသောသဒ္ဒါ မျိုးကဲ့သို့၊ အာကာရန္တ ဣတ္ထိလိင် ကညာဒိဂုဏ်း သဒ္ဒါလည်းမဟုတ်၊ ၎င်းအဓိပ္ပါယ်မျိုးကို သိရန် (သုမင်္ဂလပ္ပသာဒနီ) မည်သော ဗုဒ္ဓသိက္ခာဋီကာသစ်ကို ကြည့်လေ။ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာမကို၊ဥပဇ္ဈာယာနီ၊ ဥပဇ္ဈာယ်,ဥပဇ္ဈာယာ,ဟု ခေါ်သည်။

၄၁၁။ ။[ဥပနိယာ ထဝ ၊ ပဇ္ဇ]။

ဝေဒ မဏ္ဍာ ပယော ဒ္ဒိဝေါ

ယောသော်ဂ် သာမ ၊ ဂသ်စာ-။

စရိယော ဗြဟ္မ ၊ ၊ သုသော]။ ။

(၄၁၁) အာထ ဝ၊ တနည်း ၊ ၊ ယောဒ္ဒိဝေါ၊ အကြင်းပုံနှားသည်၊ ပုဂ် ၊ ရှေးဦးစွာ၊ ဥပနိယ၊ ဆောင်ရွက်၏။ သာဂ်၊ ဗျာကရိဏ်းကျမ်းစသော အဓိတ် ဝေဒင်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သရဟာသ၌၊ ရှေ့ ၅-ကိုအစ ပြု သောအာဂုနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၊ ဝေဒံ၊ ဗေဒကို၊အာဗ္ဗာပယော၊ သင်ပေး၏။ သောဒ္ဒိဝေါ၊ သည်၊ဗြဟ္မ ၊ ၊ ၊ ပုဏ္ဏားတို့၌၊ အာစရိယော၊ အာစရိယ (ဆရာ) မည်၏။

၎၁၂။ ။ပရိမ္ဘဏိယ, မေတိယ္ယ။
ရုပဒေသော [တထေ] တိဟာ။
ယာဝေါ (တု) ကတု.ယညော (ထ)။
ဝေဒိ [ဣဒ်ဘူ ပရိကၠတာ]။ ။

(၎၁၂) ပါရမ္ဘဏိဟာ,ဒေတိယ္ယ ဥပဒေသ,ဣတိဟ, ၁ ၊၎-ကား၊ နည်း ဥပဒေသတည်း။(ဥပဒေသ 'ပုံ"ဣတိဟ"နိပါတ်"အကြောင်း"နှ")၊တု၊အံ့၊ ယာဝ,ကတု,ယညော (ထ)-ကား၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းတည်း၊(ပုံ) ၂ အထ- ပါ၊ ပရိကၠတာဘူ-ယဇ်ပူဇော်ရန်အကျိုးငှာ မန္တြားစသည်ဖြင့်၊ ပြုပြင်စီရင်အပ်သော၊ အာလယ်အပူဖြင့် သေးငယ်သည်ကို၊ အနားစွန်း၊ ၂-ဘက်ဖြင့် ကျယ်ပြန့်သည်ကဲ့ပြု၍,ပြုလုပ်အပ်သော၊ သင်ပုတ်ခွက်ပလ္လင် သဏ္ဌာန်ယှဉ်သော၊အမြင့် အကျည်းမြင့်အဘို့သည်၊ ဝေဒိ-ဝေဒိ (ယဇ်ပလ္လင်) မည်၏,။ ဣဇ္ဈ "ထိ"တည်း ။

၁-ဤ၌,ဣတိဟ သဒ္ဒါသည် အလုံးစုံစာများမှာ၊ အာကာရန္တ ချည်းယှဉ်ကြ၏,။ ဣတိဟ, နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်၍, အကာရန္တနှင့် ဣတိဟ ဟုသာယှဉ်စေရမည်။သတိယှဉ်စေ။ ။

ဤ၎-ပုဒ်သည်လည်း၊ဩဝါဒ်သဋ္ဌကလ္ပ ဂါထာနံပါတ် (၁၁၁)၌ဆိုခဲ့သော (ဣတိဟာသ)ပုဒ်၏, ပရိယာယ်ရှိပင်ဖြစ်ကြောင်းကို၊သင်္ခတ အဘိဓာန်ကျမ်းများ၌၊အဆို တိုက်ရိုက်ပင်ယှဉ်ချေသည်။ဤကဲ့သို့ အကြောင်းကထာ၊သာသနမဟာန အဖွင့်မှာလည်း၊ အနိတိဟန္တိ ဣတိ ဟာသာတိ၊ ဝေါနု ဣတိ ဂဲ့ဒိုယာယ ပဝတ္တံ၊ အဓိပ္ပေါ ပစ္စက္ခန္တိ အတ္ထော— ဟု၊ အမိန့် အဆိုယှဉ်သည်။အောဝါဒ ဂါထာ နံပါတ်(၁၁၁)နှင့် ညီလေ။

၂-သဝ-အဒ္ဓရ-သဝ္ဘတန္တ၊-မ-ဤ(၎)ပုဒ်လည်း၊ဌင်းဟော ပရိယာယ်ပင်။

၎၁၃။ ။အသ္သမေဓော.(စ) ပုရိသ-
မေဓော.[ဧစ၀] နိရဂ္ဂဠော။
သမ္ဘာပါသော.ဝါဓပေယ္ယ,။
[ဒိတိယာဝါ,မဟာ ဣမေ]-။

(၎၁၃) အာသ္သမေဓ၊ ခြင်းကိုသတ်၍, ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ပုရိသမေဓ၊ ယောကျ်ားကိုသတ်၍, ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ နိရဂ္ဂဠ၊ တံခါးမပိတ်ဘဲ ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ သမ္ဘာပါ သ၊ သမ်းပိုးကျည်းကိုပစ်၍, ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ ဝါဓပေယ္ယ၊ ထောပတ်ကိုသောက်၍, ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဣမေ၊ ဤငါးပါးကိုသည်၊ မဟာယာဂ၊ ယဇ်ကြီးတို့မည်ကုန်၏,။ (ဝါဓပေယ္ယ "နှ" အာဂြိုး "ပုံ")၊ ၁ ။

၁–မဟာသမ္မတစသော ရှေးမင်းကောင်းမင်းမြတ်များ၏၊ (ရာဇသင်္ဂဟ ၀ဏ္ဏ) လေးပါးကို၊ နောက်သြဏ္ဏာဂရာဇ်မင်း လက်ထက်ရောက်ကာလ၊ ဦးစောက်ဖြောင်းပြန်၊ မှောက်လှန်၊ ၀ါ–အမြစ်အရင်းအလျင်းပြတ်သည်ကိုပြုလုပ်၊ ပုဏ္ဏားယုတ်တို့စားကိန်းဆင်၍၊ ယင်ငါးပါးစီရင်ကြပုံကို အမြွက်မျှဘော်ပြဦးအုံ့။ ။

(၁) ဆင်းရဲသားများ လုပ်ကိုင်ထွန်ယက် စိုက်ပျိုး၍၊ ရသော ကောက် စပါးများမှ ဆယ်ဘို့တဘို့၊ ကောက်စပါးအခွန်ယူခြင်းကို၊ ကောက်စပါးပြည့်စုံပြီးစီးခြင်း၌၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်၍. (သဿမေဓ,ရာဇသင်္ဂဟ) ဟု ခေါ်သည်။ ။ဤ၌"သဿ (သမ္ဘာဒန) မေဓ"ဟု ဆိုလိုလျက်၊ (သာက ပတ္ထိ ၀ါဒိ) ဂိုဏ်းအတွင်းသို့ ထည့်သွင်း၍၊ "သဿမေဓ" ဟု ဆိုသည်။ ။ဤသင်္ဂဟ ပဏ္ဍိတ"သဿ"သဒ္ဒါ ကောက်စပါးဟော၊ "မေဓ"သဒ္ဒါ၊ အသိ အလိမ္ဘာဉာဏ် ပညာအနက် ဟောတည်း။ ၎င်းကိုပုဏ္ဏားများက၊ ကောက် စပါးဟော "သဿ"ပုဒ်ကို၊ မြင်းသတ္တုဝါဟော"အဿ"ပုဒ်ဖြင့် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲ၍၊"အဿမေဓ" ဟု ခေါ်သည်။ဤယာဂ ပဏ္ဍိတ"မေဓ"သဒ္ဒါ ညှဉ်းဆဲးခြင်းဟော။

(၂) စစ်သည်သူရဲတို့အား၊ ခြောက်လစာလုံလောက်အောင်၊ တန္ခစ်–နှစ်ကြိမ်၊ စားနပ်လခရိက္ခာ၊ မှန်ကန်စွာ ပေးသနားခြင်းကို၊ စစ်သည်တော်သား ယောက်ျား များအား၊ ရိုးမြောက်တတ်သော အသိဉာဏ်ဖြစ်၍.၊"ပုရိသမေဓ,ရာဇ သင်္ဂဟ"ဟု ခေါ်သည်။ ။ ဤ၌"ပုရိသ (သင်္ဂဏန) မေဓ"ဟု ဆိုလိုလျက်၊ အထက်နည်းအတိုင်း "ပုရိသမေဓ" ဟု ဆိုသည်။ ။ဤသင်္ဂဟ ပဏ္ဍိ–"ပုရိသ"သဒ္ဒါ"ပုရိသ ဝိသေသ ယောဓပုရိသ"ဟော။ "မေဓ" သဒ္ဒါကား အထက်ဥက္တဆိုတည်း။ ။၎င်းကို ပုဏ္ဏားများက၊ "ပုရိသ ဝိသေသ ယောဓ ပုရိသ"ဟော၊ "ပုရိသ"ပုဒ်ကို "မနုဿ"သာမန်ဟော "ပုရိသ"ဟု အနက်ကို ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲ၍. "ပုရိသမေဓ" ဟု ခေါ်သည်။ "မေဓ" ကား အထက်နည်း အတိုင်းပင်။ ။

(၃) သူဆင်းရဲတို့၏ထံမှ၊ အာမခံ စာချုပ်ကိုယူ၍.၊ သုံးနှစ်ပတ်လုံး၊ အတိုးမယို၊ တထောင်နှစ်ထောင်မျှ,အမတော် အသပြာငွေထုတ်ပေးချေးငှားခြင်းကို၊ ကော်ဘင်းမွန်စွာ၊ မိမိတိုင်းနိုင်ငံသူ လူအပေါင်းကို၊ စိတ်နှလုံး၌ အသိအမှတ်ပြုပြီး၊ နှောင်ဖွဲ့၍. ထားသည်နှင့် တူသောကြောင့်"သမ္ဘာပါသ ရာဇသင်္ဂဟ"ဟု ခေါ်သည်။ ။ဤ၌"သမ္ဘာ"နိပါတ်သည် "သုဋ္ဌု"သဒ္ဒါ"သံ"သဒ္ဒါတို့၏.၊ ပရိယာယ်တည်း၊ "ပါသ"သဒ္ဒါကား၊ "ဗန္ဓနဋ္ဌ၀ါစိ" နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအနက်ဟောတည်း။ ။၎င်းကို ပုဏ္ဏားများက၊"သုဋ္ဌု"သဒ္ဒါ၊ "သံ"သဒ္ဒါတို့ ၏.၊ ပရိယာယ်ဖြစ်သော "သမ္ဘာ" နိပါတ်ပုဒ်ကို"ယုဂကိလ၀ါစက" ထမ်းပိုးကျည်း ဟော၊"အကာရန္တ– နာမပဒ" (သမ္ဘာ) ဖြင့်၊"ဗန္ဓနဋ္ဌ၀ါစိ" (ပါသ) ပုဒ်ကိုကား၊ "ဗန္ဓနဋ္ဌ၀ါစိ" ပစ်ပယ်ခြင်းအနက်ဟောဖြင့်၊ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲ၍. "သမ္ဘာပါသ,ယာဂ" ဟု–ခေါ်သည်။ ။

(၄) ဝယောဝုဒ္ဓမ်ဖြစ်သူလူများကိုဘကြီး,ဘထွေး,ဦးရီး,ဦးလေး,စသည်ဖြင့်၊ ဝိယ၀ါစာ သာယာချေင်သော စကားမျိုးဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကို၊ ဝိယ၀ါစာ မဂ်လာစကားဖြင့် ရိုးမြောက်ခြင်းဖြစ်၍.၊"၀ါစပေယ္ယ,ရာဇသင်္ဂဟ" ဟု ခေါ်သည်၊ ဤ၌၊ တာလုဇ–စ၀ဂ်– ပဌမန္တ (၀ါစ) ပုဒ်ကား၊ စကားဟောတည်း၊ (ပေယ္ယ) ပုဒ်ကား၊ ချစ်ခင်ခြင်းဟောတည်း၊ ၎င်းကို ပုဏ္ဏားများက၊ တာလုဇ်စ၀ဂ်၊ ပဌမန္တ.စကားဟော (၀ါစ)ပုဒ်ကို၊ တာလုဇ–

စဝဂ် ကထိယန္တ-ကောပတ်ဟော၊ (ဝါ၈) ပုဒ်ဖြင့်၊ (ပေယျ) ပုဒ်၏ ချစ်ခင်ခြင်းအနက်ကို သောက်ခြင်းအနက်ဖြင့်၊ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲ၍ (ဝါ၈ပေယျ,ယာဂ) ဟု-ခေါ်သည်။ ။

(၅) ၎င်းသင်္ဂဟ ဝတ္ထုလေးပါးတို့ဖြင့်၊ သင်္ဂြိဟ်ခြင်းခံရသော၊ မင်းနှင်ငံမှာ၊ ဘေးရန် ခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်း၍၊ တိုင်းနေပြည်သူ လူအများသည်၊ သားယယ်, သို့ယယ်များနှင့် တကွ၊ မငြိုးမငွေ့ပျော်မွေ့ရှင်လန်းစွာ နေထိုင်ကြလျက်၊ ခိုးသား, ဓါးပြ, ထင်ကြွသောင်း ကျန်းခြင်းမယို ပကတိချမ်းသာသော ကိုယ်စိတ်မျိုးဖြင့်၊ မစိုးမရိမ်- မလန့်မထိတ်၊ မပိတ် သောအိမ်တံခါးရွက်ယိုခြင်းကို (နိရဂ္ဂ) ဟု ခေါ်သည်။ ။ဤ၌(နိ)ကား၊ အဘာဝတ္ထုး ဥပသာရ ပုဒ်တည်း။ရ-ကား၊ အာဂုမ်၊ (အဂ္ဂ) ကား၊ တံခါးရွက်ဟောတည်း။

ဤ:ကို:ယာဂယဂ္ဂ၌ ပုဒ်နှင့် ပုဒ်အနက်ကိုမပြင်၊ အမိမ္ဘယတ္ထကိုသာ ပြင်သည်၊ ဤ (နိရဂ္ဂ)ကား၊ သင်္ဂဟပဂ္ဂ၌၊ သင်္ဂဟဝတ္ထုဖြင့်-ရအပ်သောအကျိုး ဖလလှာ၊ သင်္ဂဟ ဝတ္ထုမဟုတ်၊ ယာဂပဂ္ဂ, ၌ကား၊ ပဌမ ယာဂတည်း။ ။ဤထက်အကျယ်ကို သိလိုက၊ အဌက နိပါတ်ဖွင့် အင်္ဂုတ္တိရ် အဋ္ဌကထာ စသည်မှာကြည့်လေ။ ။

၎ဝ၎။ "ဣရ္ယတ္ထိ ဇော.ယာ ဇကော.(ထ)။
သဘော.သာမာ ဒိကော.(ဗျထ)။
ပရိသာ သဘာ သမဗ္ဘာ(စ)။
[ကထာ] သမိတိ သံသဒေါ။ ။

(၎ဝ၎) ဣရ္ယတ္ထ ဇ, ၁ ယာ ဇကာ၊ ၂ ကား၊ ယာ ဒိပူ ဇော် တတ်သော ပဒေ ဟိတ်ပုနှားဘည်း။ (ပုံ) အထ၊ ပါး၊ သဘ္ဘ,သာမာ ဒိက၊ ၂-ကား၊ အာစည်းအဝေးကက်သူ၊ အာစည်းအဝေးသဘင်၌သွားရောက် ထွက်ဝင် ယှဉ်ပွဲသောသူ၊ တည်း၊ (ပုံ)၊ အထ၊ ပါး၊ ပရိသာ, သဘာ, သမဗ္ဘာ, သမိတိ သံသဒ၊ ၅-ကား၊ ပရိသာတ် အာစည်းအဝေးသဘင် ဟူသော လူစုသော သတ္တဝါတို့ဏ်, အာရုအာပေါင်းတည်း၊ (သံသဒ "ပုံ" အကြွင်း "ထိ")

၁- ဣရ္ယတ္ထဇော်ဟု (ဣ၃ဝ) ကို ဣရ:ဒ္ဓဒ:ဟု၊ ပြန်ရသကဲ့သို့ (ဣ္ဘတ္ထ ဇ)ကို၊ ဣရ္ယတ္ထ ဇ-ဟု၊ မာဂဓပုဒ်ပြန်ရမည်၊ (ဣ္ဘ)ကို (ဣရ) ပြန်သည်။ "ဣရ္ယ တု+ဣ ဇ:ဟု ပဒဋ္ဌေဒပ္ပ(ယ ဇ) ဓာတ်က၊ (ယ)ကို (ဣ) ပြု၍, ပုဒ်ပြီးသည်၊ (ဣ္ဘတု) သခ်ိတပုဒ်၊ ဥတု၊ မာဂဓပုဒ်တို့၊ ဣရ္ယတု-ဟု၊ သိပ္ပိုင်ဘာသာအ ားဖြင့် နှစ်မျိုး ပြောင်းလဲ နိုင်သည်။ ဤအရာ၌၊ ဦးကာမျှားစွာ အားကုလ၊ဗျာကုလ- ဖြစ်လျက်ယိုနေလေသည်၊သတိပြု။ ။

(ပ) ၅။ "စတသော ပရိသာဘိက္ခူ။
ဘိက္ခုလိ (စ) ဥပါသကာ,။
ဥပါသိကာယော [တိ ဣမာ။
ထဝါ၌ ပရိသာ သိယုံ]။

(၄၁၅) ဘိက္ခု၊ရဟန်းယောက်ျားများ၊ဘိက္ခုဏီ၊ရဟန်းမိန်းမများ၁ ဥပါသကာ၊ ရတနာသုံးရပ် ဆည်းကပ်တတ်သော၊ ယောက်ျားများ၊ ဥပါသိကာယော၊ ရတနာသုံးရပ် ဆည်းကပ်တတ်သော မိန်းမများ၊ ဈာတိ၊သို့၊ ဈေမာ၊၍သည်တို့သည်၊စာသော ပရိသာ၊ပရိသာတို့ လေးပါး တို့ မည်ကုန်၏။ အထ၀ါ၊တနည်းကား၊

၁–ဘိက္ခုဏီ–ဟူသောပုဒ်မှာ၊ (သင်္ခတ–ပါဂတ) ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ မုဒ္ဓ (ဏ) နှင့် ပါဠိမှန် ယှိစေရမည်။

၄၁၆၊ ။ကာ၀တိ်သ-ဒ္ဒိ-ကွတ္ဘ-။
မာရ-ဂ္ဂဟပတိသ (စ)။
သမဏာနံ (၀သာ) စာတု။
-မ္ဗဟာရေ-ဖိက-ဗြဟ္မ||နံ။ ။

(၄၁၆) တာ၀တိ်သ၊ဒ္ဒိ-ကွတ္ဘမာရဂ္ဂဟ ပတိသ၊ တာ၀တိ်သာ နတ်, ပုဏ္ဏား, မင်း, မာရ်နတ်, သေဋ္ဌေး သူကြွယ်၏ လည်းကောင်း၊ သမဏာနံ၊ ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း၊ စာတုမ္ဗ ဟာရေ-ဖိက ဗြဟ္မ||နံ၊ စာတု မဟာ ရေ-ဖိနတ်မင်း ဗြဟ္မာတို့၏ လည်းကောင်း၊ ၀သာ၊ အစွမ်း အားဖြင့်၊အ||ပရိသာ၊ရှစ်ပါးသော၊ပရိသာတို့တို့သည်၊သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၁၇။ ။[ဂါ၊ယတ္တိ-ပ-ဗုခံ] ဆန္ဒ ,။
[စတု ဝိသက္ခရ-ရ||ယံ],။
[ဇ၀ ဒါန မာဒ် ဘူတံသာ]။
သာ၀ိတ္တိ [တိ-ပဒ် သိယာ]။ ။

(၄၁၇) ဂါ၊ယတ္တိ-ပ-ဗုခံ၊ ဂါ၊ယတ္တိ-ဆန်း အစယ်ကိုသည်သည်၊ ဆန္ဒ၊ ဆန္ဒ (ဆန်း) မည်၏။(အက္ခရာ –၆– လုံးဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ဂါထာ ပါဒယ်ကိုသောဆန်းသည် ဂါ၊ယတ္တိ-ဆန်းမည်၏။) တ-အံ့၊ စတုဝိသစက္ခရံ၊ အက္ခရာ၊ ၂၄– လုံးယှိသော၊ ဇ၀ဒါန်၊ ဝိဇုကတ်သုံးပုံ ဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထ-ဗေဒတို့၏၊အာဒိဟူတဲ့၊ အစဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ တိ-ပဒ်၊ သုံးပဒ ယှိ သော၊ ယံ၊ အကြောင်းဆန်းသည်၊အတ္ထိ၊ ၏၊သာ၊ထိုဆန်းသည်၊ သာ၀ိတ္တိ၊ သာ၀ိတ္တိ ဆန်းမည်သည်။ သိယာ၊ ၏၊ (ဆန္ဒ "နံ"ဂါ၊ယတ္တိ, သာ၀ိတ္တိ, "ထိ") ၁

၁–ဗျိုဒ္ဓ–ဂါ၊ယတ္တိ–စသော၊ ဆန်းတို့၏၊အကျယ်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဝိဂ်ိလ–ဝတ္ထုရတနာကရ၊ ဝုတ္ထောဒယ စသော၊ ဆန်းကျမ်းများမှာကြည့်လေ။ ။

(သာဝိတ္တိ–ဆန်း)၏။ အဓိပ္ပါယ်–အကျယ်ကိုကား၊ သုတ္တနိပါတ်–ပူရလာသသုတ်–သေလသုတ်၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ မဇ္ဈိမ–နိကာယ်–သေလသုတ်ပါဠိ–အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများမှာ ကြည့်၍သိကြလေး ။

မှတ်ရန်သံပေါက်
တိသရဏာ–ခေါ်ဆိုရ–မှတ်ကြသာဝိတ္တိ၊
ပရမတ္ထ–ခေါ်ဗေဒ–အစမှန်ဘိ၊စတုပိ။
ကေပါဒ–ဌကွရ–တိကပါဒယို။ ။

[နှစ်ဆဲ့လေးလုံး၊ စွဲးသုံးအကွရာ၊ သရဏာဟု– ဦးစွာရွတ်ဘိ၊ သာဝိတ္တိဖြင့်၊ သိဒ္ဓိမင်္ဂလာ] ဟု၊ သျှင်မဟာသီလဝံသ၊ ပါရမီတော်ခဏ်းဌ၊ စပ်ဆိုတော်မူသည်ကား၊ ၎င်းအဓိပ္ပါယ်ပင်။ ။

၄၁၈။ ။[ဟဗျပါကေ] စရ [မဇ္ဈော]
သုဇာ [တု ဟောမ ဒဠ္ဍိယံ]။
[ပရ မန္ဒံ တု] ပါယာသော။
ဟဗျ ,(တု) ဟပိ [ကထျတေ]။ ။

(၄၁၈) စရ၊စရသဒ္ဒါကို၊ ဟဗျပါကေ၊ ၁ ယဇ်စာထမင်းဟူသော အနက်၌၊ မတော၊ ၏၊ (ပုံ)တု၊ အံ့၊ သုဇာ၊ သုဇာ,သဒ္ဒါသည်၊ ဟောမ ဒဠ္ဍိယံ၊ ယဇ်စာမွှေ၊ယဇ်စာခပ်၊ယဇ်စာထည့်လောင်း၂ သော၊ယောက်မ၊ ယောက်ချို ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ (ထိ)၊ တု၊ အံ့၊ ပရမန္ဒံ၊ ထူးမြတ်သောထမင်းသည်၊ ပါယာသော ၃၊ ပါယာသ (နွားနို့ထမင်း)မည်၏။ (ပုံ)၊ တု၊ အံ့၊ ဟဗျ,ဟပိ၂–ကို၊ ကထျတေ၊ နတ်တို့အား ပူဇော်ပသအပ်သော၊ ဗလင်နတ်စာ ထမင်း၏အမည် ဟူ၍,ဆိုအပ်၏။ (နှ)။ ။

၁–ယဇ်စာကျိုချက်သောအိုးဌ။ ဝ၊။

၂–ဤနှစ်နက်တွင်၊ ရှေ့အနက်ထား၊မုချတည်း၊ နောက်အနက်ကား၊ ဌာနုပစာရတည်း။

၃–ဤ(ပါယာသ)ပုဒ်ဌ၊ အလုံးစုံသော–သခ်ာတနှင့်ပါကတ ဘာသာကျမ်းများ၌လည်းကောင်း။ ။"ဥဗန္ဓ မရုပါယသံ" ဟူသော၊ သာရိပုတ္တာတွေ့ရ– အပဒါန်၊ ပထျာဝတ္ထု ဂါထာ၊ ဒုတိယပါဒ၊ လေးလုံးနောင်၊ ဇ ဂိုဏ်းကြိုက်သောအရာ၌ (ပါယသ)ဟု–ယ၊ မှာ၊ အရသနှင့်သာယှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆန်းလက္ခဏာ ဂါထာ ပဲါဒကို ပဓာနမပြုဘဲ၊ သာမည ဂါထာအနေမျိုးဖြင့်"ပရမန္ဒန္တု ပါယသော"–ဟု၊ ယ,မှာ ရေးချမပါဘဲ သော်လည်းကောင်း၊ "ပါယသောတု ပရ မန္ဒံ"ဟု– ထို့အတူ ယ,မှာ ရေးချမပါဘဲ၊ အပရဒ္ဒ,သဲကာရ ဝိပုလ ဂါထာအနေမျိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်ရင်းမှန်သည်ကိုသာ ပဓာနပြု၍–ပါဠိယှိသင့်သည်ဟုထင်၏။ သို့သော်၊ "သုဇာတာယ ဒိန္နပါယာသံ အနာယာသံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္တာ" ဟု–မိန့်ဆိုသော၊ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာနှင့်၊ ဇိနာလင်္ကာရ ဆရာတို့ အလိုအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါဠိတောဝ ပါယာသံ အနာယာသံ ပရမ မရုရံ။ ။ဟူသော

မဟာမောဓိဝင်။ အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂါထာမဋ္ဌများဖြင့် ဖွဲ့ကုံးစိရင်ရေးသားကြသော "ဒတ္တာ သံဃသ ပါယာသံ" ဟု တတိယ ပါဒအရာ၌ ထားသော၊ မဟာဝင်၊ (သမန္တ ကူဋဝဏ္ဏနာ) (ဇိနစရိတ) သာသနိက ဂဇန်ရ ကျမ်းဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ "ပရမန္တိ, ပါယသမ်"–ဟု၊ မိမိမာဂဓ အဘိဓာန်ကျမ်း၏ မှီရာဖြစ်သော–အမရကောသ အဘိဓာန်ကျမ်း၌၊ (၈) ဂိုဏ်း ကြိုက်ရမည့်၊ သမ ဒုတိယ ပါဒ၌ထားသော်လည်း၊ ၎င်းကဲ့သို့မထားဘဲ (ယ) ဂိုဏ်း ကြိုက်ရမည့်၊ ဝိသမ တတိယ ပါဒ၌ထားသော၊ ဤကျမ်းဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ယ) မှာ၊ အာဒိဿနှင့် (ပါယာသ) ဟူ၍ပင်၊ သာသနိက ပဒနိဗ္ဗတ္တိနည်းမျိုးဖြင့်၊ ပုဒ်ပြိုးစေလိုရိပ်ယှိဟန်ထင်၏။ ထို့ကြောင့် (ဂုရု) သဒ်တ (ဂရု) မာဂဓ–စသော၊ ပုဒ်မျိုးမှာကဲ့သို့ (ပါယသ) သဒ်တ (ပါယာသ) မာဂဓနည်းဟု အနည်းငယ်ပုဒ်နေ ခြားနား ကွဲးလွဲးခြင်းဖြစ်သည်ဟု၊ မှတ်ယူဆုံးဖြတ်သင့်သည်ဟု-ငါတို့မှတ်ထင်၏။ ဆင်ခြင်၍ ပညာရှင်တို့ယူကြလေ။

မဟာနာမ– မထေရ်စသော၊ သာသနိကဂဇ္ဇကာရ– ပေါရာဏက၊ ဆရာများသည်၊ ရံခါ သဒ်တ ကျမ်းနည်းစသည်သို့လိုက်၍၊ (ပါယသ) ဟု (ယ) မှာ ရဿနှင့် ဂါထာစိကုံးသော အရာလည်း ယှိသေး၏။ (ဒါပယိတ္ထာနံ,ပါယသံ) မဟာဝင် ဂါထာ, စတုတ္ထပါဒ၊ သို့ကြောင့်၊ ရဿ,ဒီဃ, (ပါယသ) (ပါယာသ) နှစ်ချက်သင့်ဟူ၍,သော်လည်းမှတ်လေ။

ဤဋီကာ ဆရာလည်း၊ နှစ်ချက်သင့်ပင်၊ ပြဆိုတော်မူ၏။

၄၁၉။ ။ယူပေါ [ထူဏာယ[နိမ္မန္ကာ။
ဒါရုမ္ဘိတ္ထ] ရဏ် [ဒ္ဒိသု]။
ဂါဟပစ္ဆာ,ဟာ,ဝနိယော,။
ဒက္ခိဏာဋ္ဌ-[တယောဋ္ဌယော]။ ။

(၄၁၉) ယူပေါ၊ ယူပ,သဒ္ဒါသည်၊ ထူဏာယ၊ ယဇ်တိုင် ဟူသော အာနုက်ဒ္ဒြဖြစ်၏။ (ပုံ)၊ တု,အ,ဲ ,အာရဏ်,အာရဏ်,သဒ္ဒါသည်၊ နိမ္မန္ကာ,ဒါရုမ္ဘိ, မီးပွတ်သောသစ်သား,ဟူသောအာနုက်ဒ္ဒြဖြစ်၏။ ဒ္ဒိသု,ထိ,ပုံ၊ ၂-တို့၌ထင်၏။ ဂါဟပစ္ဆ,ဂါဟပစ္ဆမီး,ဝါ ? ဂဟပတ္ထဋ္ဌမီး,အာဟဝနိယ,အာဟဝနိယမီး, ဝါ, ၂ အာဟုနေယျဋ္ဌမီး,ဒက္ခ ိဏာဋ္ဌ, ဒက္ခ ိဏာဋ္ဌမီး,ဝါ ? ဒက္ခ ိဏော ယျဋ္ဌမီး,ဏ္ဍတိ,သို့,အဋ္ဌယော,မီးတို့သည်,တယော, သုံးပါးတို့တည်း။ ၄ (ပုံ)

၁–မိမိလင်ကို လွန်ကျူး၍,– ကျင့်ခြင်းကြောင့်၊ အိမ်ရှင် လင်ယောကျ်ားထံမှ သင့်လောင်သော။

၂–မိခင်ဘခင်တို့ကို ကျူးလွန်စော်ကား၊ ပြစ်မှားခြင်းကြောင့်၊ မိခင်– ဘခင် တို့ထံမှ သင့်လောင်သော။

၃–အ**ရှ**ခံ ရဟန်း**သ**ံ**ဃ**တော်တို့ကို၊ ကြမ်းကြုတ်ဆဲးရေး၊ မလေးမစား ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊အ**ရှ**ခံ ရဟန်းသ**ံ**ဃတော်တို့ထံမှ၊ သင့်လောင်သော။

၄–ဤထက်အကျယ်ကိုသိလိုမူ၊ (အဂံုတ္တိုရ် သတ္တကနိပါတ်) ပဌမ– မဟာယညဝဂ် ဒုတိယသုတ်–ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစသည်များမှာကြည့်ကြလေ။ ။

၄၂၀။ ။စာ၀ေါ•ဝိသဇ္ဇနံ, ဒါနံ,။
ဝေါသဂ္ဂေါ• (စ) ပဒေသနံ။
ဝိဿာဇနံ, ဝိတရဏံ။
ဝိဟာယိတာ, ပ၀ဇ္ဇနံ။ ။

(၄၂၀) စာဂ, ဝိသဇ္ဇနာ, ဒါနာ, ၀ေါသဂ္ဂ, ပဒေသနာ, ဝိဿာဇနာ, ဝိတရဏာ ,ဝိဟာယိတ, အာပ၀ဇ္ဇနာ၊ ၉-ကား၊ စွန့်ကြဲးပေးကမ်းလှူဒါန်း ခြင်းတည်း၊ (စာဂ,၀ေါသဂ္ဂ, "ပုံ" အကြွင်း "နာ")။ ။

၄၂၁။ ။ပဋ္ဌ မဟာပရိစ္စာ၀ေ။
[ရတ္တော] သေဋ္ဌ ၀နသ္မိ [စ]။
[ဝ၀ေသနံ] ပုတ္တ ဒါရာနံ,။
ရဇ္ဇသိဂ်ါနံ-[မေ၀စ]။ ။

(၄၂၁) သေဋ္ဌ၀နသ္မိစ၊ ဖြတ်သော ဥစ္စာ၏ လည်းကောင်း၊ ပုတ္တ ဒါရာနံ၊သားမယားတို့၏ လည်းကောင်း၊ရဇ္ဇသိ၊ တိုင်းပြည်၏ လည်း ကောင်း၊အာဂ်ါနမေ၀စ၊မျက်စိစသောအာဂ်ါကြီး၀ယ်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဝ၀ေသနာ၊အာစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဋ္ဌမဟာပရိစ္စာ၀ေ ၀ါ၊ စွန့်ခြင်းကြီး၀ါးပါးကို၊ ရတ္တော၊၏။ [1]

၁-ဤ၌အဋ္ဌကထာကြီးများအဆိုနှင့်၊ ဇီနာလင်္ကာရ အဆိုအထူးမှတ်ရန်သံပေါက် (၁)အဂ်ါ (၂) မျက်စေ့ (၃)ပြည် (၄) ဓနေ့ (၅) မရွှေ့ သားမယား။
အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းဦးလာ၊ မှတ်ရာစွန့်ကြီး၀ါး။

အဘိဓာန်ပြ ၀ါးပါးတွင်၊ (သား,သို့,နှင့် မယား) ကိုတခုတည်းပြု၊ ကိုယ်အဂ်ါ အစိတ် အပိုင်းတို့တွင်၊ မျက်စိသည် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်၍.၊ (မျက်စိ) ကို သီးခြားတခုပြုလုပ်၍.၊ ပေါင်း၀ါးပါးကို၊ (အဋ္ဌကထာ) ကျမ်းကြီးများ၌ပြုသည်။

ဓန,ပုတ္တ,ဘရိယ၊ အဂ်,ဇီ၀ါ-၀ါ။ ။စွန့်ကြီး၀ါးအင်၊ ဇီနလင်၊ ကျမ်းတွင်မိန့်စကား၊ အဘိဓာန်ပြ၀ါးပါးတွင် (တိုင်းပြည်နှင့်) ကိုနှတ်၊ဇီ၀,ဟု၊ ဆိုအပ်သော အသက်ကိုထည့်၊ ပေါင်း၀ါးပါးကို (ဇီနာလင်္ကာရ) ကျမ်းဦးပြသည်။

အတ္ထ၊ နယန၊ ဓန၊ ရဋ္ဌ၊ ပုတ္တ ပရိစ္စာ၀၊ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်- မဟာဋီကာ အဆို စွန့်ခြင်းကြီး ၀ါးပါး] အဂ်၊ ဇီ၀ိတ၊ ဝရဓန၊ သုတ၊ အရိယာ ပရိစ္စာ၀၊[မဟာ ဗောဓိ၀င် အဋ္ဌကထာ အဆို]

၄၂၂။ ။အန္ဓ,ပါနံ,ယ၊ရံ,ဝတ္ထံ။
ယာနံ,မာလာ,ဝိလေ၀နံ,။
ဂန္ဓေါ-သေယ္ယံ-ပဒီ၀ေယ္ယံ,။
[ဒါနဝတ္ထု ဆိယံ ဒသ]။ ။

(၄၂၂) အန္ရီ၊ ဆွမ်းထမင်း၊ ပါနံ၊ အဖျော်, ၊(ယာမဂၢ)၊ ဃရံ၊ နေရာကျောင်း၊ဝတ္ထုံ၊အာဝတ်၊ ယာနံ၊ဘိနဝ်,ယာဉ်၊မာလာ၊ပန်း၊ ဝိလေပနံ၊ နံ့သာပျောင်း၊ဂန္ဓောနံ့သာ၊သေယျာ၊ အိပ်ရာ၊ပရိပေယျ၊ဆိတ်ပီးဖယောင်းတိုင်၊ ဒီပ၊သို့၊ ဒါနဝတ္ထု။ ဒါနဝတ္ထု (လှူဘွယ်ဝတ္ထု၊) တို့သည်၊ ဒသ၊ ဆယ်ပါး အပြားယှဉ်ကုန်သည်၊သိယုံ၊နိ ၏။ ။

၄၂၃။ ။မတ္ထ ် တဒဟေ ဒါနံ။
တိသ္သေတမ္ပ] ဒ္ဓဒေဟိကံ။
[ပိတုဒါနံတု] နိ၀ါ၊ပေါ။
သဒ္ဓ ် [တုတ်၀ သဏ္ဌတော]။ ။

(၄၂၃) မတ္ထ ် ၊သေသူ,အကျိုးငှာ၊တဒဟေ ဒါနံ၊ထိုသေသောနေ့ဌ ် ပေးလှူအပ်သောအလှူသည်၊ဥဒ္ဓဒေဟိကံ၊ ဥဒ္ဓံဒေဟိကမည်၏ ။ ။ ထို၊ ဤဥဒ္ဓ ဒေဟိက သဒ္ဓါသည်၊ တိသု၊ လိုင်သုံးပါး တို့ဌ ် ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ ပိတုဒါနံ၊ သေသူအဘ၏ အကျိုးငှာ၊ ရေ, လက်အုပ်, ရွှေစသော ပေးလှူ အပ်သောအလှူသည်,နိ၀ါ၊ပေါ။ နိ၀ါ၊ပမည်၏ ။ ၂ တု၊အံ့၊ သဏ္ဌတော၊ ရာဇမတ္တာ,ကျမ်းဌ ် ဆိုအပ်သောအစိအရင်ဖြင့် ၊ တ်၀၊ဗြာဟ္မဏာ ဘောဇဉ် စသော၊ ထိုပိတု ဒါန,သည်သာလျှင်၊ သဒ္ဓ ် ၊သဒ္ဓ (ကုတ်ဟိုးထမင်း) မည် ၏ ။ (မတ၊ကဘတ်ဟူလို)။(နိ၀ါ၊ပ "ပုံ" အကြောင်း "နှ")။ ။

၁–"သက်ပျောက်ဆွမ်း"–ဟူလို။ ။
၂–၄င်းသဒ္ဓါသည်၊ သာမညဒါနကိုလည်း ဟောနိုင်သည်။

၄၂၄။ ။[ပုမေ] အတိထိ-အာ၀ဏ္ဏာ။
ပါဟုနာ-ဝေသိကာ[ပျထ]။
[အညတ္ထ ၀ဏ္ဏ၊ မိဿ်ကော]။
၀မိကော [ထာ] ယ်,မ,ယ် ်ယံ,။ ။

(၄၂၄) အတိထိ,အာ၀ဏ္ဏာ,ပါဟုန,အာ၀ေသိက၊ ;–ကား၊ ဇဋ်သည် အာ၀ဏ္ဏာ၊ တည်း၊ ပုမေ၊ အတိထိသဒ္ဓါ "ပုံ" ဌ ် ဖြစ်၏ ။ (အကြောင်း၊ လိုင်သုံးပါး) ၁ အထ၊ပါး၊ အညတ္ထ၊တ၊ပါးသောအရ၊သို့၊ဂ ် ၊ သွား ခြင်းငှာ၊ဗုဒ္ဓဏော၊အာလိယ်ကိုသောသူသည်၊ဂ ် ၊ကောဂ ် ၊ (ခရီးသည်) မည်၏ ။အထ၊ပါး၊အ,ယ်,အ,ယ် ်ယ၊ ၂-ကား၊ အာ၀ဏ္ဏ၊ကပုဗ္ဗာသက္ကာ၀ တည်း။

၁–(ပါထုဏ,ပါထုဏိက,ပါစုဏ္ဏိက,) ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်းဟော ပရိယာယ်ပင်၊ ဤကျမ်းလာရင်း ပရိယာယ်၊၄–ပုဒ်အနက်၊တတိယ (ပါဟုန) ပုဒ်သည်၊ သင်္ခတ ကျမ်းများ၌ မလာမယှဉ်ဒေသီမာဂဓီ၊ ဟိန္ဒီဘာသာများ၌သာ၊လာယှဉ်သော ပရိယာယ်ပုဒ်တည်း။

၄၂၅၊ ပဌ္ဌံ[ပါဒေါ၃ကာ ဒေါ၀။
သတ္ကာဂ၀ဏ္ဏာ ဒယောတိသု]။
အာပစိတ္ကုန္ဓနာ ပူဇော။
ပဟာရော ဗလိမာနုနာ။

(၄၂၅) ပဌ်၊ ပဌ,သဒ္ဒါသည်၊ ပါဒေါ၃ကာဒေါ၊ ခြေဆေးရေ၊ ခြေနယ်ဆိုက်သောအနက် ဖြစ်၏။ အာ၀ဏ်ဒယော၊အာ၀ဏ်ဟု၊အစ (ပဌ) အဆုံးယှဉ်ကုန်သော၊ သတ္ကာ၊ ခုနစ်ပုဒ်ကိုသည်၊ တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။"အာပစိတိ, အာစ္ဆုနာ, ပူဇာ, ဥပဟာရ, ဗလိ, မာနုနာ၊ ၆–ကား၊ ပူဇော်ခြင်း၊တည်း။(ဥပဟာရ,ဗလိ, "ပုံ" အကြင်း "ထိ"၊)

၄၂၆။ ။နုမသာ (တု) နုမက္ကာရော။
ဝန္ဒနာ(စာ) ဘိ၀ါဒနံ,။
ပဏ္ဍနာ ပလိ၀ါဒနံ, (စ)။
[ပုရိသေ] ပလိ၀ိ [ရိတော]။ ။

(၄၂၆) တု၊အံ့၊နုမသာ, နုမက္ကာရ (နုမောကာရ), ဝန္ဒနာ,အာဘိ၀ါဒနု၊၄–ကား၊ရှိရိုးခြင်းတည်း။ (နုမက္ကာရ "ပုံ" အာဘိ၀ါဒနု "နု"အကြင်း "ထိ") ပဏ္ဍနာ,ပလိ၀ါဒနု,ပလိ၀ိ,၃–ကား တောင့်တခြင်းကည်း ပုရိသေ၊ "ပုံ" ဖြစ်၍ရိတော၊ ပလိ၀ိ,သဒ္ဒါကိုဆိုအပ်၏။ (အကြင်း အစဉ်အတိုင်း "ထိ""နု")။ ။

၄၂၇။ ။အဇ္ဇေသနာ [တုသက္ကာရော-
ပုဗ္ဗဂ်မ နိယောဇနံ]။

(၄၂၇) တု၊အံ့၊ သက္ကာရ, ပုဗ္ဗဂ်မနိယောဇနံ၊ ရှိသေခြင်းရှေ့.သွား ယှဉ်သောတိုက်တွန်းခြင်းသည်၊အာဇ္ဇေသနာ၊အာဇ္ဇေသနာ,မည်၏။ (ထိ)။ ။

၄၂၈၊ ।ပရိယေသနာ ဇေသနာ,။
ပရိယေဋ္ဌိ ဂ၀ေသနာ,။
ဥပါသနံ, (တု) သုသူသာ။
(သာ) ပါရိ စရိယာ [ဘ၀ေ]။ ။

(၄၂၀) ပရိယေသနာ, အန္ဒေသနာ, (အန္ဒေသနာ-ပါကတ သဒ္ဒါနည်း) ပရိယေဋ္ဌိ,ဂဝေသနာ၊၄-ကား ရှာဖွေခြင်းတည်း၊(ထိ)၊ တု၊ ဆုံ၊ ဥပါသန, သုဿူသာ၊ ဆည်းကပ် လုပ်ကျွေးခြင်း၊ သာ၊ ထိုဆည်းကပ် လုပ်ကျွေးခြင်းသည်၊ပါရိစရိယာ၊ပါဒိစရိယာ, မည်သည်သည်လည်း၊ ဘဝေ၊ ၏။ ၅-ပုဒ်ကား၊ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးခြင်း၏ အမည်တည်း၊ (ဥပါသန "နံ"အကြောင်း၊ထိ)ခ။

ခ-သမ်ိတနှင့်-ပါကတကျမ်းတို့၌-နှ-ထိ-ဟု ယို။ ။

၄၂၉။ ။မောနေ,မဘာသနံ,တုဏ္ဍ-။
ဘာဝေါ] (ထ) ပရိဝါဠိ (သာ)။
အာနုဏ္ဍမော.ပရိယာယော။
အာနုပုဗ္ဗု [ပုမေ] ကမော။ ။

(၄၂၉) မောနေ,အာဘာသနေ, တုဏ္ဍ ဘာဝ၊ ၃-ကား၊ မပြွတ်သံခြေ, ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းတည်း၊ (တုဏ္ဍ ဘာဝ "ပုံ" အကြောင်း "နံ")၊ အထ၊ အပါး၊ပရိပါဋိ,အာနုဏ္ဍမ, ပရိယာယ, အာနုပုဗ္ဗ ,ကမ၊ ၅-ကား၊အစဉ်၊ တည်း၊အပုမေ၊အာနုပုဗ္ဗ. "ထိ" "နံ" ဖြစ်၏။ (ပရိဝါဋိ.သဒ္ဒါကို "ထိ" ဟု-သာ၊ဟူသောရူပဘေဒအားဖြင့်သိစေ၏။အကြောင်း၊"ပုံ")၊ ခ

ခ-ရင်းပုဒ်မှာ၊ဗေ.နောင်၊အ-ဝဂ်၊မုဒ္ဓ (ရ) ကောက်နှင့် (ပရိပါဋိ) ဟု၊ ပါဠိမှန်ယိုစေရ မည်၊ အထူးသတိပြုလေ။ လွန်ဗ္ဗာ (ဌ) သန်လျှဉ်းချိတ်နှင့်၊ အပျက်များလို၏ ။ ။ပရိ, ပုဒ္ဓ၊ ပဌ,ဓာတ်၊ဌ,ပစ္စည်းနှင့်ပြီးသောပုဒ်တည်း။သံ-နှင့် ပါ-ပုဒ်ရင်းများကိုကြည့်လေ။ ။

၄၃၀။ ။တပေါ (စ) သံယမောသိလံ,။
ဒိယမော (တု) ဝတံ.[စ•ဝါ]။
ဝိတိက္ကမော•ဏ္ဍာကရော (ထ)။
ဝိဝေကောဝုထု ဂတ္ဘကာ၊ ။

(၄၃၀) ကပ, သံယမ,သိလ, ၃-ကား၊ သိလတည်း၊ (သိလ, "နံ" အကြောင်း "ပုံ"၊)တု ဆုံ ဒိယမ,ဝတ၊ ၂ ကား၊အာကျင့်ကတည်း၊(ဒိယမ "ပုံ") ဝါ၊ဝတ၊သဒ္ဒါဝိကာအားဖြင့် "ပုံ" "နံ" ကတည်း၊ ဝိတိက္ကမ,အဏ္ဍာစာရ၊ ၂-ကား၊လွန်ကျူး ကျော်နင်းခြင်းကတည်း၊ (ပုံ) အထ၊ပါး၊ ဝိဝေက, ပုထု ဂတ္ဘကာ ၂-ကား၊ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကတည်း၊(အစဉ်အတိုင်း "ပုံ" "ထိ")။

၄၃၁။ ။ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကံ] အာဘိ-၊
သမာစာရိတ [ဗုဒ္ဓတော]၊
အာဒိဗြဟ္မစရိယံ,[တု၊
စာဒညံ သိလံ ဓိရိတံ]။ ။

(၃၄၁) ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကံ၊သေးငယ်အလွန်သေးငယ်သောစာရိတ္တသိလကို (၀၊) သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အာဘိသမာစာရိကံ၊ **အာဘိသမာစာရိက** ဟူ၍. ဥဒ္ဓတော၊ဏ်.၊တု၊အံ့၊ တညံသိလံ၊ ထိုမှတပါးသောစာရိတ္တသိလကို၊ (၀၊) သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ၊အာဒိဗြဟ္မစရိယဟူ၍.၊ဤရိတံ၊ ဆိုအပ်ဏ်.၊ (တနည်း, ခဒ္ဓကဝတ်၌. တွက်ကျုံးဝင်သောသိလသည်၊ **အာဘိသမာ**စာရိကသီလ။ဥဘတောဝိဘင်း၌ တွက်ကျုံးဝင်းသောသိလ,သည် **အာဒိ**ဗြဟ္မစရိကသိလ,မည်ဏ်.၊)(အာကျယ်ဝိသုဒ္ဓိ မဂ-စသည်မှာတြည့်လေ)။ ။

၄၃၂။ ။[ယောပါပေတိ ဥပါဝတ္တော။
ဝါသောသဒ္ဒိ ဂုဏောဟိသော]။
ဥပဝါသော•[တိဝိညေယျော။
သဗ္ဗဘောဂဝိဝဇ္ဇိတော]၊ ။

(၄၃၂) ပါပေတိ၊မကောင်းမှုတို့မှ၊ ဥပါဝတ္တော၊ ကြည်ရှောင်ကင်းဝေးစေသည်ဖြစ်၍.၊ ဂုဏောဟိ. ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့်. သဒ္ဒိ၊ တကွ၊ ယောဝါသော၊အ.ကြင်နေခြင်းသည်၊အတ္ထိ၊ရှိ၏.၊သဗ္ဗဘောဂဝိဝဇ္ဇိ ်တော၊ အလုံးစုံသုံးဆောင်ခံစားခြင်းမှ ကင်းသော၊ သော၊ ထိုနေခြင်းကို၊ ဥပဝါသောတိ၊ ဥပဝါသ (သီတင်းသုံးနေခြင်း) ဟူ၍.၊ ဝိညေယျော၊ သိအပ်ဏ်.။(ပုံ)

၄၃၃။ ။တပသိ ဘိက္ခု, သမဏော၊
ပဗ္ဗဇိတော•တပေါဓနော•။ ၊
ဝါစံယမော (တု) မုနိ (စ)။
တာပသော (တု) ဣသိ•[ဂိတော]။ ။

(၄၃၃) တပသိ,ဘိက္ခု, သမဏော, ပဗ္ဗဇိတ, တပေါဓန၊ ၅-ကား၊ သာမညအားဖြင့်ရဟန်းတည်း၊(ပုံ)၊ တု၊အံ့၊ ဝါစံယမ, မုနိ၊ ၂- ကား၊ ဗျာနိ၀င်စားသော ရဟန်းတည်း၊ ၁ ဝါ၊ နှုတ်စောင့်စည်းသော ရသေ့. ရဟန်းတည်း၊ တု၊ အံ့၊ တာပသော- ရသေ့.ကို၊ ဣသိ၊ ဣသိဟူ၍.၊ ဤရိတောဏ်. (ပုံ)။

၁–ဂင်းမုနိသည်။ ။သေခါ–သေခ၊ အဂါရ၊ အနဂါရိကာ။
မုနိ–မုနိ၊ ပစ္စေသိ၊ ယိုဘိပေါင်းခြောက်ဖြာ။
မုနိ–မုနိ၊ ပယ်နှုတ်ဘိ၊ ကြွင်းသိုင်းဖြာ၊ မုနိသာ။ ။ဟူသည်နှင့် အညီ၊ ခြောက်ပါးအပြား၊ မုနိ–မုနိပယ်နှုတ်သော်၊ ငါးပြားအပြားရှိသည်ဟုမှတ်။ ။

၄၃၄၊ ။[ယော သံယတိန္ဒြိယဂဏာ]။
ယတယော–ဝသိနော–[စတော]။
သာရိပုတ္တော ပတိသော (တု)။
ဝမ္မသေနာပတိ [ရိတော]။ ။

(၄၃၄) ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သံယတိန္ဒြိယဂဏာ၊ စောင့်စည်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ယဉ်ကျေးသော စက္ခု၊စသော၊ ဣန္ဒြေအပေါင်း ယို့ကုန်၏၊တော၊ တို့သည်၊ယတယော၊ ယတိ,မည်ကုန်၏၊ဝသိနော၊ ဝသိ, လည်းမည်ကုန်၏၊(ပုံ) တု၊ အံ့၊ သာရိပုတ္တ, ဥပတိသ, ဝမ္မသေနာပတိ၊ ၃–ကို၊ ဤရိတော၊တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အာသျှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ် ဟု ဆိုအပ်၏၊ (ပုံ)

၄၃၅။ ။ကောလိတော–မောဂ္ဂလ္လာနော•(ထ)။
အာရိယာ-[ဓိဂတာ သိယုံ]။
[သောတာပန္နာဒိကာ] သေခါ။
နရိယော (တု) ပုထုဇ္ဇနော။ ။

၄၃၅။ ။ကောလိတ, မောဂ္ဂလာန၊ ၂-ကား၊ အာသျှင် မောဂ္ဂလာန် မထေရ်တည်း၊ ၁။အထ၊ပါး၊ အာဓိဂတာ၊ သိအပ် ရအပ်ပြီးသော၊ လောကုတ္တရာ တရားယို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ ဝ ါ၊ လောကုတ္တရာတရားကို သိပြီးရပြီးဖြစ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အာရိယာ၊အာရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မည် ကုန်သည်၊ သိယုံ၊ နိ၏, သောထာပန္နာဒိကာ၊ သောတာပတ္တိ မဂ်ဌာန်၊ စသောအာရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ၇–ယောက်တို့သည်၊သေခါ၊သေခ,မည်ကုန်၏, တု၊အံ့၊အာနုရိယ,ပုထုဇဉ်နှင့်၊ ၂–ကား၊ ပုထုဇဉ်အပေါင်းတည်း၊ (ပုံ)။

၁–ဣဒ္ဓိမန္တ တေဒဂ်ရ သျှင်မောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်ကို တရားပုရောဟိတ် ဖြစ်တော်မူ၍, ဂုဏ်ထူးဆောင်အမည်အားဖြင့်၊ (ဓမ္မပရောဟိတ) ဟူ၍,လည်းခေါ်ဆိုနိုင်၏,ဓုတင်ဝရ တေဒဂ်ရ–သျှင်မဟာ ကဿပ မထေရ်ကိုကား၊ တရားဆုံးဖြတ်–အမတ်ချုပ်ကြီး ဖြစ်တော်မူ၍,ဂုဏ်ထူးဆောင်အမည်အားဖြင့်၊ (ဓမ္မ ဂ္ဂဒဿ)၊ဒိဋ္ဌဝ ဂ္ဂုလာဘိ တေဒဂ်ရ, သျှင်အနိရုဒ္ဓကို၊ သာသနဓမ္မတည်း ဟူသော မြို့တော်ဌ၊ဆိမ်းတန်ဆောင် အရောင်အလင်းသဘွယ် တင့်တယ်တောက်ပတော်မူတတ်၍, (ဓမ္မ နဂရ ဇောတက)။ ဝိနှယဝရ တေဒဂ်ရ

သျှင်ဥပါလိကို သာသနဓမ္မ တည်းဟူသော မြို့တော်နှင့် သဘာဝဓမ္မကို စောင့်ရှောက်တော်မူတတ်၍၊ (ဓမ္မနဂရ,ရူပ ရက္ခ) ဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုနိုင်၏။

ဂင်းအမည်များကို ဥပါလိတ္ထေရ၊ အပါဒါန်နှင့် မိလိန္ဒပဉှ ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသည်။ ။မောဂ္ဂလ္လာန–ပုဒ်၌ သင်္ခတကျမ်းစသည်နှင့်အညီ (လ) ဒွေဘော်နှင့် ယှဉ်ဖေရမည်၊ မြန်မာစာများမှာ (လ) ဒွေဘော်မဲ့နှင့် အပျက်ချည်းသာယှဉ်သည်၊ အထူးသတိယှဉ်စေ။ ။"မောဂ္ဂလ္လာနသ ဘူပတိတော" ဟူသော သဒ္ဒမ္မ ပကာသနီ မည်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာနိဂုံး အရိယာ ဂါထာ– စတုတ္ထပါဒပါဠိ ထားပုံကိုလည်း၊ ဆန်း လက္ခဏာ အသေအချာစစ်၍ဆင်ခြင်လေ။ အာရုံနိက ပဏ္ဍိတ်တို့၏၊ ရစနာ ဂါထာများကဲ့သို့ ဆန္ဒာနုရက္ခဏ ဒွေဘော်ဟု၊ ဤအရာ၌ မိစ္ဆာညာဏ် မသက်ဝင်ကြလေနှင့်။ သျှင် (အနိရုဒ္ဓ) အမည်ပြု ပုဒ်အရာမှာ၊ အလုံးစုံ ခရာရေးစာများမှာ (နှ) ငယ်၌တချောင်းငင်နှင့် (အနုရုဒ္ဓ) ဟူ၍ချည်းသာ ပါဠိပျက်လျက်ယှဉ်ကြသည်။ (နှ) ငယ်မှာ လုံးကြီးတင်နှင့် သင်္ခတ–ပါကတ ဘာသာကျမ်းများနှင့်အညီ (အနိရုဒ္ဓ) ဟု ပါဠိမှန်ယှဉ်စေရမည်။ ဂင်းအမိမှ၊ယ်အကျယ်အဆုံးအဖြတ်ကိုမူ ငါတို့ရေးသားသော မြေပုံ (သက္ကာ) တိုင်း အခက်းမှာကြည့်လေ။

ဂင်း (အနိရုဒ္ဓ) ပုဒ်၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ–ရစနာဂါထာ။

အနိရုဒ္ဓေါ တဒါချမ္မိ,ထေရေ ကာမသ ဩရသေ၊
တံ သန္ဓာနေ အရောဓေစ, တိသုဘော အနိဝါရိတော။

အနက်။ ။အနိရုဒ္ဓေါ–"ပုံ" အနိရုဒ္ဓ သဒ္ဒါသည်၊ တဒါချမ္မိ၊ ထိ"အနိရုဒ္ဓ" အမည်ယှိသော၊ ထေရေ–မထေရ်ဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ ကာမသ၊ ကာမ, နတ်၏၊ ဩရသေ၊ သားဟူသောအနက်၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။ တံ၊"နှ" အနိရုဒ္ဓ, သဒ္ဒါသည်၊ သန္ဓာနေ၊နွှားချည်သော ကြိုးစသည်၌ဖြစ်၏။တိသုသော၊ တိလင် ထိုအနိရုဒ္ဓ, သဒ္ဒါသည်၊ အရောဓေစ– မချုပ်မပျက်သည်၌လည်းကောင်း၊ အနိဝါရိတော၊ မတားမြစ်အပ်သော အနက်၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။

၄၃၆၊ ။အညာ ၁ (တု) အရဟတ္တံ,(စ)။
ထူပေါ (တု) စေတိယံ,[ဘဝေ]။
ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကော (စ),။
အာနန္ဒော [ဒွေသမာထစ]။

(၄၃၆) တု၊အုံ၊ အညာ,အရဟတ္တ၊ ၂-ကား၊အရဟတ္တဖျံလိတည်း၊ (အစဉ်အတိုင်း ပုံ,နှ,)။ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက,အာနန္ဒ၊ ဒွေ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်တို့သည်၊ သမာ၊ အသျှင်အာနန္ဒာမထေရ်၏ အမည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနက်တူကုန်၏။(ပုံ)အထပါ ၊

ခ–(အညာ) အထက်ဂါထာနံပါတ် (၇၁၆)÷ (အည)သဒ္ဒါတို့၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ
မှတ်ရန် ရစနာ ဂါထာ။

အညာ အရဟတ္တေ ဗ္ဗ ညော၊ အညာတ္ထေ ဗုတရှေတိသ္ဝ၊

အညာ (ထိ) သည်၊ အရဟတ္တော၌ ဖြစ်၏။ တ၊ တပါးကား၊ တိသု အညော၊သည်၊ အညာကော၊ ဉာဏ်မယို သူ၊ ဝါ၊ ဉာဏ်မယိုခြင်း၌ဖြစ်၏။ ဣတရော၊ ဤမှတပါးဟူသော အနက်၌ဖြစ်၏။

၄၃၇။ ။ဝိသာခါ ဗိဂါရ မာတာ။
သုဒတ္တောနာ ထ ပိဏ္ဍိကော။ ။

(၄၃၂) ဝိသာခါ,မိဂါရ မာတာ၊ ၂-ကား၊ ရှင်မ ဝိသာခါတည်း၊(ထိ)။ သုဒတ္တ,အနာထပိဏ္ဍိက၊ ၂- ကား၊ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး ၁ ကည်း၊ (ပုံ) (အနာထပိဏ္ဍဒ) ပုဒ်လည်း၊ ရင်းဟောပဂိုယာယပ်ပင်။

၁-ဤ၌- သေဋ္ဌေးရေးပုံအဆုံးအဖြတ်ကို၊ ငါတို့မြေပုံ (ကောသလ) တိုင်းအရာမှာ ကြည့်လေ။

၄၃၈။ ။ဘိက္ခု (ပိ) သာမဏေရော (စ)။
သိက္ခမာနာ (စ) ဘိက္ခုဏီ။
သာမဏေရီ [တ] ကထိတာ။
ပဏ္ဍေတေ သဟာခမ္ဘ ၁ ကာ။ ။

(၄၃၈) ဘိက္ခုပိ၊ ရဟန်းယောကျ်ား လည်းကောင်း၊ ၁ သာမဏေ ရောစ၊သာမဏော,ယောကျ်ား လည်းကောင်း၊ သိက္ခမာနာစ၊ သိက္ခမာန်မ လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဏီ၊ ရဟန်း, မိန်းမလည်းကောင်း၊ သာမဏေရီ၊ သာမဏော,မိန်းမလည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ သို့၊ ဧတေ၊ဤသူတို့ကို၊ ပဏ္ဍိတသဟာ ခမ္ဘ ၁ ကာ၊ သိတင်းသုံးဘော်ငါးယောက်ဘို့ဟူ၍၊ ကထိတာ၊ ကုန်၏။ (ဘိက္ခု,သာမဏေရ,ပုံ၊အကြင်း၊ထိ)။

၁-ဌာနပုဒ်ကို၊မဟာနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်နှင့်အညီ၊"ပါပကေ သတ္တာ အကုသလေ ဓမ္မေ ဘိန္ဒတိတိ ဘိက္ခု"-ဟု၊ဝစနတ္ထပြု၊သတ္တာ-သက္ကာယဒိဋ္ဌိ,ဝိစိကိစ္ဆာ,သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ, ရောဂ,ဒေါသ,မောဟ,မာန အားဖြင့်၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ပါပကေ-ယုတ်မာကုန်သော၊ အကုသလေဓမ္မေ၊ အကုသိုလ် တရားတို့ကို၊ ဘိန္ဒတိ၊ အရိယာမဂ်လေးပါးဖြင့်၊ ဖျက်ဆီး တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုမည်၏။ ဤဝစနတ္ထအလို၊ ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းကိုရ၏,ဟု မှတ်လေ။ ။ ဤ၊ ၇-ပါးသော ကိလေသာတို့တွင်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ,ဤသုံးပါးသော ကိလေသာတို့ကို၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်၊ ကာမ ရာဂ, ဒေါသ,ဤ-၂-ပါးသော ရုန့်ရင်းကြမ်းထန်၍,၊ သြဠာရိက,ဖြစ်သော ကိလေ သာတို့ကို၊ တနုဘာဝ ပါပဏာပြု၍,၊သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် သမ်မွေ,၍။ သုခုမ-အဏုသဟဂတ, ဖြစ်သော၊ ထိုကာမရာဂ,ဒေါသ,ဟူသော ကိလေသာနှစ်ပါးပင်လျှင်၊ အကြွင်းမဲ့,အနဂါမိ မဂ်ဖြင့်၊ ကျန် မောဟ,မာန,ဟူသော၊ ကိလေသာနှစ်ပါးတို့ကို၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ဖျက်ဆီး ပယ်သတ်သည်ဟု မှတ်။ ။

၄၃၉။ ။ပဏ္ဍောဝတိစိဝံ, ကာယ-
ဗန္ဓနံ ဝါသိ သူစိ (စ)။
ပရိဿာဝဏ [မိဗ္ဘေတော။
ပရိက္ခာရာ ဘာသိတာ]။ ။

(၄၃၉) ပဏ္ဍောဝ၊သပိတ်၊တိစီဝ၀ရ်၊သုံးထည်သောသင်္ကန်း၊ကာယဗန္ဓနံ၊ ခါးပန်းကြိုး၊ ဝါသိ (ဝါသိ) ဒန်ပူ (တံပူ) ဖျာခေါ်ငယ်ပဲ့ကွပ်ငယ်၊ ခေါင်းရိတ်သင်ရန်းမဟုတ်၊ ၁ သူစိ၊အပ်၊ ပရိဿာဝဏ်၊ရေစစ်၊ ဆုတ်၊သို့ ဇေတေ၊ ဤ၀ဋ္ဌတို့ကို အဋ္ဌပရိက္ခာရာ၊ ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးတို့ ဟူ၍ ဘာသိတာ၊ဆိုအပ်ကုန်၏။ ပဏ္ဍ,ပုံ, ဝါသိ, သူစိ, "ထိ" အကြောင်း "နု" ပရိက္ခာရ (ပုံ)။

၁–ဂင်းအသုံးအကျယ်၊အကြောင်းကို၊ စတုတ္ထနိပါတ်–အင်္ဂုတ္တိရ်အဋ္ဌကထာ, စသည်မှာ ကြည့်လေ။

သဃ်ာဒ္ဒိ–၂–ထပ် သင်္ကန်း ဒုကုဋ္ဌ–ဒိဂုဏ်းသင်္ကန်းကြီး၊ အုပ်သင်္ကန်း။ ဥတ္တရာသင်္ဂ–အပေါ်ရုံသင်္ကန်း၊ ဧကစ္စ–တထပ်တလွှာသာယှိသော၊ ကေသိ သင်္ကန်း။ အန္တ ရ၀ါသက၊ ခါးဝတ်သင်းပိုင် (ဤကားအစဉ်အတိုင်းသင်္ကန်းသုံးထည်၏ ပါဠိနှင့် မြန်မာအမည်တည်း)။

သ**ဃ်**ာဒ္ဒိ ပတ္တစီ၀ရ၀ရဏ-သမ္ဘဇာနကာရိဟောတိ။ ။ဟူသော မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်ပါဠိတော်စသည်၌ကား၊ ချုပ်စပ်အပ်သော အနုက်သဘောကြောင့်၊ သုံးထည်လုံးကိုပင်၊ (သ**ဃ်**ာဒ္ဒိ) ခေါ် နိုင်သည်ဟု–ကျမ်းဂန်များ၌ အဆိုယှိသေးသည်ကိုလည်း သတိချပ်လေဦး။ ။ဤဂါထာ၌လာသော–(ပရိဿာ၀ဏ) ပုဒ်ကား၊ အ၀တ်ရေစစ်ဟော။ ။ (ဓမ္မကရက) ပုဒ်၏အနုက်၊ဓမ္မကရိုက်ရေစစ်ကား၊ နှီး၊ သံ၊ ကြေး၊ သေတ္တာ, စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ဝ၀ဏ္ဏ၌၊ အ၀တ်ဖြင့်၊ ခွဲစပ်ချုပ်လုပ်၍၊ ရေတွင်နှစ်၍ စစ်ယူရသော၊ ရေစစ်မျိုးတည်း။ ။ဤ (ဓမ္မကရက) ပုဒ်၌၊အလုံးစုံ မြန်မာစာများမှာ (မ) ဖွဲ့ ဘော်မဲ့၊ နောက်ဆုံးအလုံးမှာ၊ မုဒ္ဓဇ ပဋ္ဌမက္ခရာ (ဏ) ကြီးနှင့် (ဓမကရဏ) ဟု ပျက်လျက်ချည်းသာ၊ယှိကြသည်၊ သတိပြု၊ (မ) ဖွဲ့ ဘော်နှင့်တကွ၊ အဆုံးလုံးမှာ၊ ကဏ္ဌဇ– ပဋ္ဌမက္ခရာ (က) ကြီးနှင့်။ (ဓမ္မကရက) ဟု ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ ။မြန်မာ၀ေါဟာရ အရာမှာလည်း၊ (က) သတ် (အိုးက်) ကာရန်နှင့်၊ (ဓမ္မကရိုက်) ဟု ဘတ်ရှတ်ရေးသားရမည်။ ရေးသားကြလေ။ ။ဤပရိက္ခရာ–ရှစ်ပါးတွင်၊တိစီ၀ရိတ်နှင့် ခါးပန်းကို အ၀တ်ရေးလေးပါး၊ ကျန်လေးပါးကို၊ ပြင်လေးပါးဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။

၄၄၀။ ။သာမဏေ၀ေ(စ) သမ္ဘဝ-
ဒ္ဒေသော [စာထ] [ဒိဂမ္ဘ၀ေ။
အ၀ေလကော နိဂ၀ေ(ဏ)ဟာ (စ)။
ဇဋိလော (တု) ဇဋာ၀ေ။ ။

(၄၄၀) သာမဏေရ, သမဏုဒ္ဒေသ၊ ၂-ကား၊ သာမဏေ၊ တည်း၊ (ပုံ)၊ ဆရထ၊ ပါး၊ ဒိဂမ္ဘရ, အစေလက, နိဂဏ္ဌ၊ ၃-ကား၊ အဝတ်မဝတ်သော တက္ကတွန်းတည်း၊ (ပုံ)၊ တု၊ ဒုံ၊ ဇဋိယ, ဇဋာဝရ၊ ၂- ကား၊ ဆံကျစ်ယှိသော ရသေ့ တည်း၊ (ပုံ)။

၄၄၁။ ။[ကုဋိစကာဒိကစတု.
တ္တိ သဒ္ဓါသဒ္ဓိ ဒိဋ္ဌိယော။
ဏုတိ ဏ္ဍန ဝုတိ ဇေတ]။
ပါသဏ္ဍာ [သမ္ပကာသိတာ]။ ။

(၄၄၁) ကုဋိစကာဒိက စတုတ္တိ သ၊ တဲးငယ်, အိမ်ငယ်ခြို၊ နှစ်သက်ရောင့်ရဲးတတ်သောကြောင့်၊ ကုဋိစကမည်သော၊ ပရိဗုဇ်ဓရဟန်းစသည်တို့၏။ (၃၄) ပါးသော အယူတို့ လည်းကောင်း၊ ၁ သဒ္ဓါသဒ္ဓိ ဒိဋ္ဌိယော၊ ၆၂ ပါး သောမိစ္ဆာအယူတို့လည်းကောင်း၊ ဏုတိ၊ သို့၊ ဇေတေ၊ ဤ အယူတို့ကို၊ ဆန္ဒဝုတိပါသဏ္ဍာ၊ ၉၆-ပါးသော ပါသဏ္ဍအယူတို့ဟူ၍။ ၂။ သမ္ပကာသိတာ၊ ကောင်းစွာ ပြအပ် ကုန်၏။ ။ပါသဏ္ဍ(ပုံ)။

၁-ဤ၌ "ကုဋိယံစကတိ တိမ္ပတိတိ ကုဋိစကော" ကုဋိသဒ္ဒ။ ပပဒ စကတိတို့၊ ပဋိ ဃာတေသု- ဟူသော၊ သဒ္ဒနိတိ ဓာတုမာလာ သင်္ခတဓာတုပါဋ္ဌ ကျမ်းများနှင့် အညီ၊ ကုဋိသဒ္ဒ။ ပပဒ-စကဓာတ် အပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောပုဒ်ဖြစ်ရကား၊ (ကုဋိသက)ဟု၊ အဝဂ် ၅-လုံးမြောက်ဒန္ဓ (သ)အက္ခရာနှင့် ယှိသော ပါဠိကား ပါဠိပျက်သာ၊ တာလုဇ. ပဌမက္ခရာ(စ)နှင့် (ကုဋိစက)ဟုသာ၊ ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။ အကြောင်းကား၊ တိကဏ္ဍ သေသ သင်္ခတ အဘိဓာန်ကျမ်း၌လည်း၊ ဤအတူပင်ယှိသောကြောင့်တည်း။ အခြားသင်္ခတ အဘိဓာန်ကျမ်းတို့၌ကား၊ ကုဋိစက,ကုဋိစရ,ဟု ပရိယာယ်၊ ၂-ပုဒ်ထုတ်ပြလျက်ယှိသည်၊ အနက်ကိုလည်း၊ ယခုယောဇနာသည့် အတိုင်းသာ ယောဇနာရမည်အထူးသတိယှိစေ။

အလုံးစုံစာများ၌ ပါ၌အနက်ပျက်လျက်ယှိချေသည်၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်-ဗဟုဒက,ဟုံသ, ပရမ,ဟုံသ,စသည်ကိုယူလေ။ ။

၂-ဌင်း(ပါသဏ္ဍ)အယူ၏ အကျယ် အဓိပ္ပါယ်ကို သိလိုမူ၊ မဇ္ဈိမ နိကာယ်၊ မူလ ပဏ္ဏာသ၊ စူဠ သီဟနာဒ-သုတ်အဖွင့် ဋီကာမှာကြည့်လေ။

၄၄၂။ ။ပရိဗ္ဗာ,ပယတော,ပူတော။
စမ္ဘ (တု) အာဒိနံ, [ပျထ]၊
ဒန္ဓပေါ၊ နော.ဒန္ဓကဋ္ဌ,။
ဝဏ္ဏလော, (ဝါ)တိ ရိဒုကံ၊ ။

(၄၄၂) ပဝိတ္တ, ပယတ, ပူဘ၊ ၃-ကား၊ ဖြူ||စင်ခြင်း၊ တည်း၊ (မေတ္တ) ကြီးရင်းပရိယာယ်၊ (ဝါ||ဖွယ်ဆိုလိုက်သောလိင်ယှဉ်ကုန်ဏ်)၊ တ၊ အုံ၊ စမ္ဘ,အဓိန၊ ၂-ကား၊ သားရေတည်း။ (နှ) ၁ အထ၊ ပါး၊ ဒန္ဓပေါ (နှ), ဒန္ဓကဋ္ဌ၊ ၂-ကား။ဒန်ပူ (တံပူ) တည်း။ဒန္ဓပဝနှ (ဏ)၊ ဒန္ဓဝါဝနှ (ဏ)-ဤနှစ်ပုဒ်လျှံးရင်းပရိယာယ်ပင်။ (အာစဋ္ဌအတိုင်း "ပုံ" "နှ")။ ဝက္ကလ, တိရိဋ္ဌက၊ ၂-ကား၊ လျှော်တော၊ တည်း၊ ဝါ၊ ဝက္ကလ, သဒ္ဒါ ၀ိကပ်အားဖြင့်၊ "ပုံ" "နှ" တည်း။

၁-ဤ၌ (ကိစ္စ°) ဟူသော၊ ပရိယာယ်ပုဒ်အဝိုကိုလည်းမှတ်လေဦး။အထက်အနေကတ္တား ၌ မလာသော (ကိစ္စ°) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာဂါထဒ္ဓ။

ကတ္တိကာ ဘုဇ ပတ္ကေသု, ကိစ္စ°တ္ထ° မိဂစမ္မနိ။

ကိစ္စ°-ကိစ္စ°သဒ္ဒါသည်၊ ကတ္တိကာ ဘုဇပတ္ကေသု၊ ကြတ္တိကာ၊ နကွတ်, ဘုဇပတ်ပင်၊ ဝါ- စလူပင်တို့၌ လည်းကောင်း၊ မိဂစမ္မနိ၊ သားရေ၌လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ဗဟု°၊ ယိ,တည်း။

၄၄၃။ ။ပတ္ကော,ပါတိ [ကျိယံ [နိတ္ထိ]။
ကမဏ္ဍလု (တု) ကုဏ္ဍိကာ,။
[အဃာလမ္ဗနှ ဒဏ္ဍာသ္မိ'],။
ကတ္ထရယဋ္ဌိ [နာရိယံ]။ ။

(၄၄၃) ပတ္ကော,ပါတိ၊ ၂- ကား၊ ခွက်၊ တည်း၊ ကိယံ၊ ပါတိ "ထိ" ၌ ဖြစ်၏။ ပတ္ကော (ပုံ))-တု၊ အုံ၊ ကမဏ္ဍလု, ကုဏ္ဍိကာ၊ ၂-ကား၊ ရေကရား၊ တည်း။ အာနိဿင်္ဘ၀ ကမဏ္ဍလု, ထိ, မဟုတ်၊ (ကုဏ္ဍ°ကံ°ထိ) အဃ၊ ပါး၊ ကတ္ထရယဋ္ဌိ၊ ကတ္ထရယဋ္ဌိ,သဒ္ဒါသည်၊ အာလမ္ဗနှ°ဒဏ္ဍာသ္မိ' ၊ လက်ဆွဲးတုတ်• တောင်ခြေးဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ နာရိယံ၊ ထိ ၌ ဖြစ်၏။ ။

၄၄၄။ ။[ယန္ဒေဟာသာ ဓနာ ပေက္ခ' ;။
နိစ္စ' ကမ္ဘ မယံ] ယမော,။
[အာဂန္တ္ဝါ သာဓနံ ကမ္ဘ,။
မနိစ္စ']နိယမော [ဘဝေ]။ ။

(၄၄၄) နိစ္စ' ၊ အမြဲမပြတ်၊ ဒေဟာသာ ဓနာ ပေက္ခ' ၊ ကိုယ်ဖြင့်သာ ပြီးစေအာပ်သည်ကိုငဲ့သော၊ ယံ ကမ္ဘ' ၊ အလိုသာ, စသော အကြင်အမှုသည်၊ ဝါ၊ အကြင်၊ "ပါ ဏာ တိပါ ဘာ ဝေ ရမဏီ" စသော အာဒိပြုဟူစရိယ အမှုသည်၊ အတ္ထိ၊ ဏ် ။ အယံ၊ ဤအမှုသည်၊ ယမော၊ ယမ, ဘိုလမည်၏။

(ကုရုဝမ္မနိစ္စသိလဟူလို) ၁ အနိစ္စ၊ အမြဲမယိုသော၊ အာဂန္တု သာဓုနှ၊ အခိုက်အတန့် အစွမ်းအားဖြင့်ပြီးစေအပ်သော၊ ကမ္မ၊ ဥပုသ် သုံးခြင်းစသော၊ ၀ါ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း စသောအမှုသည်၊ နိယမော၊ နိယမသိလမည်သည်၊ ဘဝေ၏။ (ဥပေါသထအနိစ္စသိလ- ဟူလို၊) (ယမ, နိယမ, "ပုံ") ၂

ဋ္ဌတိပြောဟဘ္ဌာ ၀ဂ္ဂေါ၊

၁–သင်္ဂီတ ကျမ်းများ၌ကား၊ (၁) အဟိ"သာ–မညှဉ်းဆဲးခြင်း၊ (၂) သစ္စာ–မှန်ကန်ခြင်း၊ (၃) အဇ္ဇေယ္ယ–မခိုးခြင်း၊ (၄) ဟိရိ–ရှက်ခြင်း၊ (၅) သောစေယ္ယ–စင်ကြယ်ခြင်း၊ (၆) ဓ"–ပညာ၊ (၇) ဒိတိ–တည်ကြည်ခြင်း၊ ၀ါ–လုံ့လ၊ (၈) ဒမ–ဆုံးမခြင်း၊ (၉) သံယတိန္ဒြိယတာ–ဌာနေစောင့်စည်းခြင်း၊ (၁၀) ဝိဇ္ဇာ–အတတ်။ ဤဆယ်ပါးကိုယမခေါ်သည်။ ၎င်းအရ ဂါထာ၊

အဟိ"သာ သစ္စံမဇ္ဇေယ္ယံ–
တြိ"သောစ ဓ" ဒိတိဒမော၊
သံယတိန္ဒြိယတာ ဝိဇ္ဇာ၊
ယမော သဒ္ဓော ဥဒါဟတော။

၂–ယမ-နိယမ–သဒ္ဓါတို့၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ။

(၁) သံယမေ ယမ ရာဇေသော၊ ယမကေ,တု ယမံတိသု။ ။
(၂) ယန္တ္ရကောစ ပဋိညာယံ၊ နိယမောနိစ္စယော ၀တော။ ။

(၁)–သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်,ယမ,သဒ္ဓါသည်၊ သံယမေ၊ စောင့်စည်းခြင်းဌာ၌၎င်း၊ ယမရာဇေ၊ ယမမင်းဌာ၌၎င်း၊ ဖြစ်၏။ တု၊ ထိုမှတပါး၊ တိသုယမံ၊ လိုင်သုံးပါးဌာ၌ဖြစ်သော၊ ယမ, သဒ္ဓါသည်၊ ယမကေ၊ အစုံဟူသောအနက်ဌာ၌ဖြစ်၏။ ။

(၂)–နိယမော၊သည်၊ ယန္တ္ရကော၊မှတ်ခြင်းစသည်ဌာ၌၎င်း၊ ပဋိညာယံ၊ စန်ခံခြင်းဌာ၌၎င်း၊ နိစ္စယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဌာ၌၎င်း၊ ၀တော၊ အကျင့်ဌာ၌၎င်း–ဖြစ်၏။ ။

---

(၂) ဘူကာဏော စတုဒ္ဒသ ၀ဂ္ဂသ
ဝေသ ၀ဂ္ဂေါ

၎၎၅။ ။ဝေသော (စ) ဝေသိယာနော (ထ),
ဖြိ"ဝနံ,ရတ္တိ,ဖြိ"ဝိကာ,။
အာဖြိ"ဝေါ၊ ၀ဏ္ဏနံ [စာထ]။
ကသိကမ္မ"ကသိ,[ဏ္ဍိယံ]၊ ။

(၎၎၅) ဝေသံ,ဝေသိယာနှ၊ ၂–ကား၊ ကုန်သည်,တည်း၊(ပုံ)၊ အထ၊ ပါး၊ဖြိ"ဝနှ, ၁ ရတ္တိ,ဖြိ"ဝိကာ, ၂ အာဖြိ"ဝ, ၀ဏ္ဏနှ၊ ၅– ကား၊ အသက်ပွေး

ခြင်းတည်း၊ ဝုတ္တိ, ဇိုဝိကာ (ထိ) အာဇိုဝ (ပုံ) အကြောင်း (နှ)၊အထ၊ ပါ၊ ကသိကမ္မ,ကသိ၊ ၂- ကား၊ လယ်ထွန်ခြင်း၊တည်း၊ ဒုတိယံ၊ကသိ, ထိ၌ ဖြစ်၏။(ကသိကမ္မ (နှ))။ ။

၁–အထက်အနေကတ္တာ၌ မလာသော၊ (ဇီဝန) သဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ ရစနာ ဂါထာ။

ဇီဝိကာယံ ဇလေပါဏ, ဝေရဏေဇီဝနံ ဘဝေ။
နော နိတမ္မိစ မိဉ္ဇာယံ,သော,ပုဗ္ဗောသဓ ဝါယုသု။ ။

မိဉ္ဇာယံ–ရိုးတွင်းချင်ဆီ အစေးအဆန်အနှစ်၌ နပုန်းလင် ဇီဝန သဒ္ဒါဖြစ်၏။ ။ပုလ္လိင်၊ ၎င်းဇီဝန သဒ္ဒါ(သား) (ဆေး) (လေ) တို့၌ဖြစ်၏။ အကြောင်းလွယ်ပြီ။

၂–စာများမှာ(ဇီဝိတံ ကမ္ပေန္တိ)စသည်ဖြင့် ကဏ္ဍ၁၊ ပဌမကွဲရာနှင့်ယှဉ်ရမည့်အရာ၌၊ အများအားဖြင့် (ဇီဝိတံ ကမ္ပေန္တိ) စသည်ဖြင့်၊ ဒုတိယ ပဌမကွဲရာနှင့် ပါ၌ကျက်တတ်ကြ သည်၊ သတိပြုလေ။ ။

၄၄၆၊ ။ဝါလိဇ္ဇ,(စ)ဝလိဇ္ဇာ (ထ)
ဂေါပရက္ခာ ပသုပါလနံ,။
[ဝေဿသ ဝုတ္တိယောတိသော။]
ဂဟဋ္ဌာ ဂါရိကာ.ဂိဟိ။ ။

(၄၄၆) ဝါလိဇ္ဇ, ဝလိဇ္ဇာ၊ ၂–ကား၊ ကုန်သွယ်ခြင်း၊တည်း၊ (အစဉ် အတိုင်း ''နှ'' ထိ) အ.ထ၊ ပါ၊ ဂေါရက္ခာ, ပသုပါလနှ၊ ၂– ကား၊ နွားကျောင်းခြင်း တည်း၊ အစဉ် အတိုင်း (ထိ) (နှ)၊ တိသော၊ လယ်ထွန်ခြင်း, ကုန်သွယ်ခြင်း, နွားကျောင်းခြင်း သုံးပါး တို့သည်၊ ဝေဿသ၊ ကုန်သည်၏၊ ဝုတ္တိယော၊အသက်မွေးခြင်းတို့တည်း၊ ဂဟဋ္ဌ, အဂါရိက,ဂိဟိ၊ ၃–ကား၊အိမ်ရှိတည်နေသူလူ၊တည်း၊(ပုံ)။

၄၄၇။ ။ခေတ္တာဇီဝေါ၊ကသကော (ထ),။
ခေတ္တံ,ကေဒါရ,[မုဋ္ဌတော]။
လေဒ္ဓ,[ဘော မတ္တိကာခဏ္ဍော],။
ခဏ်တ္တိ (ဘ) ဝဒါရကံ,။ ။

(၄၄၇) ခေတ္တာဇီဝ,ကသက၊ ၂–ကား၊လယ်ထွန်သောသူတည်း ၁ (ပုံ) အ.ထ၊ ပါ၊ ခေတ္တ,ကေဒါရ၊ ၂–ကို၊လယ်၊ဟူ၍၊ ဥစ္စတော၏၊ (နှ) ၂ မတ္တိကာခဏ်ကော၊မြေညက်အဆိုင် (စိုင်)အပဲ၊ကို၊ လေဒ္ဓ,၊ လေဒ္ဓ,ဟူ၍၊ ဥဘော၏၊(ပုံ) ?ခဏ်ဘွဲ့,အဝဒါရကာ၊ ၂–ကား၊တူးယွင်းတည်း၊ဒုတ္ထ?၊ ခဏ်တ္တိ, ထိ တည်း၊(အဝဒါရကာ,နှ)

၁–ဤ၌–ဒုတိယ ပုဒ်မှာ၊ ပါကတသဒ္ဒါကျမ်းလာနည်းမျိုးဖြင့်၊ (ကာပ်ါ ပဏ) ဟူသော သင်္ခေတပုဒ်ကို (ကရိသာပဏ) ပုဒ်ပြန်သကဲ့သို့၊ (ကပ်ိက) ဟူသော သင်္ခေတပုဒ်ကို၊ (ကရိ သက်) ဟု ပြန်၍၊ ပရိယာယ်တပုဒ်ယူမှုလည်းသင့်ရာသည်ပင်။

၂–ပုံ,နှ,ဝမ,ပုဒ်လည်း ၎င်းပရိယာယ်ပင်။

၃–(ခ) လေဌ–(ဒေ) လောဌ–နှင့်–လောဌ,တို့လည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။

၄၄၈။ ။ဒါဏ,လဝိဏ,မသိတံ,။
ပတောဒေါ,ဘုဏ,ပါစနံ,။
ယောဏံ, (တု) ရဇ္ဇု ရသ္မိ(ဏ)ိ။
ဖါလော(တု) ကသိကော (ဘဝေ)။ ။

(၄၄၈) ဒါဏ, လဝိဏ, အသိတ၊ ၃–ကား၊ တံစဉ်တည်း၊ (နှ) ၁၊ ပတောဒ,ဘုဏ,ပါစနှ ၂၊ ၃–ကား၊နှင်တံ,တံဗျာတည်း၊ (ပတောဒ, ပုံ, အကြွင်း,နှ) တု၊ အံ့၊ ယောဏ,ရဇ္ဇု,ရသ္မိ၊၃–ကား၊ ကြိုးတည်း၊ ဣဏ–ရဇ္ဇု,ရသ္မိ,ထိတည်း၊(ယောဏ,'နှ')၊တု-အံ့၊ ဖါလ, ကသက,ကသိက ၃၊ ၂–ကား၊ ဘဝေ၊ထွန်သွား,ထယ်သွား၊ ဏ္ဍ၊ (ပုံ)။ ။

၁–ဤ၌သုံးပုဒ်လုံး နပုန်းလိင်အဖြစ်ဖြင့်ပြဆိုသော်လည်း၊ အထက်အနေကဏ္ဍဝဂ်–ဂါထာ နံပါတ် (၁၀၀၆) အသိတ၊ သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရနှင့်ညီ၍၊ ၎င်းသဒ္ဒါ၏၊ (ပုံ) (နှ) အဖြစ်ကို အထူးမှတ်လေ။ ၎င်းပရိယာယ်ပုဒ်– သင်္ခေတကျမ်းများ၌ မတွေ့၊မလာမယှိ။ ဒေသီ မာဂဓိ (ဟိန္ဒီ) ဘာသာ၌ကား (အသိယ) ဟု တံစဉ်ဟောလာယှိသည်။

၂–(ပြာဇန) ဟူသော၊ သင်္ခေတပုဒ်မှ– ပါဇန, ပါစန– ဖြစ်လာသည်။ သာသနိက, အဌကထာ–ဋီကာများမှာကား၊ ကဏ္ဍဇ– ပဌမ ကွဲရာနှင့်ပုဒ်ပြိုးအဆိုယှိ၏၊ ထိုကြောင့်၊ ပါဇန၊ ပါစန၊ ၂–ချက်သင့်ဟုမှတ်။ပါစနိ ဟုလည်း သင်္ခေတမှ ယှိသေးသည်။ ။

၃–ဤ၌၊ (ဣ)ဓိက) (ဣ)ဓ.က) ဟု သင်္ခေတပုဒ်ရင်းမှာ–မုဒ္ဓ၊ (ဓ) ၌– အတင်ယှိမ.နှင့် နှစ်မျိုးယှိရကား၊ငါတို့မာဂဓမှာလည်း၊ လုံးကြိုးတင်ယှိ၏.နှင့် (ကသိက) (ကသက) ဟု ပါ၌၊ ၂–မျိုးပင်အသင့်ဟု မှတ်လေ။

၎င်းပုဒ်သည်–လယ်သမားကိုလ်ားဟောနိုင်သေးသည်၊ (သ) ၌ကား၊ဖွေဘော်မလို။ ။

၄၄၉။ ။နဂ်ိလ် (စ) ဟလ် သိရော။
ဤသာ [နဂ်ိလ ဒဏ္ဍကော],
သမ္ဘာ [တုယုဂကိဋ္ဌသ္မိं]။
သိတာ(တု) ဟလပဋ္ဌတိ၊ ။

(၄၄၉) နဂ်ိလ,ဟလ,သိရ၊၃–ကား၊ ထွန်တုံ, ထယ်တုံ:တည်း ၁။ (သိရ,ပုံ) အကြွင်း,နှ၊ ဤသာ၊ဤသာ,သဒ္ဒါသည်၊ နဂ်ိလဒဏ္ဍကော၊ထွန်သံ ဟူသောအနက်ကိုပြုစ်ဏ့်။(ထိ) တု၊ အံ့၊သမ္ဘာ၊သမ္ဘာသဒ္ဒါသည်၊ ယုဂကိဋ္ဌ

ထို၊ ထမ်းပိုးကျည်းဟူသော အနက်ဖြစ်၏။ (ထို) တု၊ အံ့၊ သိတာ, ဟာလ ပဋ္ဌတ်၊ ၂-ကား၊ ထွန်ရေး,ထွန်ကြောင်း၊တည်း၊(ထို)။ ။

ခ-ဂေါဒါရဏ,ကုန်လ၊ ၂-ပုဒ်လည်း ၎င်းပရိယာယ်ပင်။ ။
ပုလိုင်-ဗုကာရန် (ဟလ) ကား၊ ထွန်တုံးကြီးဟော။ ။

၄၅၀၊ ။[ပုဂ္ဂါဒိကော] ပရန္နံ,(စ)။
ပုဗ္ဗန္နံ [သာလိအာဒိကော]။
သာလိ,ဝိဟိ,(စ) ကုဒြူသော၊
ဂေါဓူမော ဝရကော ယဝေါ၊ ။

(၄၅၀) အပရန္နံ၊ အပရန္ဟ, ၁ သန္ဓေါသည်၊ ပုဂ္ဂါဒိကော၊ ပဲးနောက်စသော၊ ပဲးမျိုးဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗန္နံ(ဏ္ဏံ)- ပုဗ္ဗန္ဟ, သန္ဓေါသည်။ သာလိအာဒိကော၊သလေး(ကောက်ကြီး) စပါးမျိုး စသည်ဖြစ်၏။ ၂ (နှ) သာလိ၊သလေး (ကောက်ကြီး) စပါး၊ ဝိဟိ၊ကောက်လတ်၊ကုဒြူသ၊ လူး၊ ဂေါဓူမ၊ နှတ်ကောက်၊ ဝါ၊ကျုံ၊(ပေါင်မုန့်ပြုလုပ်သော အဖွဲ့မကြမ်းသော ကျုံ)စပါးအကြီးမျိုးကိုယူ၊ ရှုံ(ယေမျိုးကိုကား (မရုတိ) ဟု ခေါ်,သည်)၊ ဝရကာ၊ပြောင်း၊ ယဝ၊မုယောစပါး၊ဝါ-အဖွဲ့ကြမ်းသောကျုံ။ ၃ ။ ။

၁-အပရဏ္ဏံ-ဟူ၍လည်းပါ၏ယိုဇ်။
၂-ပုဗ္ဗန္ဟံ-ကမ္ဘာဦးက ရှေးဦးအလျင်ပေါ်သော ထမင်း၊ ဝါ၊ စပါးမျိုး၊ အပရန္ဟံ-ကမ္ဘာဦးကနောက်မှပေါ်သောထမင်း၊ဝါ-ပဲးမျိုးဟု-၎င်းနှစ်ပုဒ်ကိုအနက်ပေး။
၃-၎င်းကား၊ ယခုအခါ ဆရာဝန်များ၊အားနည်းအစာမဝင်သော လူနာတို့အား ပေးသော၊အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် (ဗာရ်လီ) စေ့ဟုခေါ်သော၊ ရှေးအခါကအရှည်ခံရန် ပေါင်းတင်ပြုတ်ဖြောင့်၊ ခရီးဝေးဆောင် ရိက္ခာပြုလုပ်သော စပါးမျိုးတည်း။
(ပုလက) သို့မဟုတ် (ပုလာက)ပုဒ်သည်လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်တည်း။ ၎င်း "ပုလက" (ပုလာက)ပုဒ်သည်၊"ပတ္တ ပတ္တ ပုလကံ အာရာမံ အဟရိတ္ထာ" ဟူသော (ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်)စသည်ဖြင့်၊အလုံးစုံ မြန်မာစာများမှာ။- သြဠ- ပဌမကွဲရာ၊ (မ)·(ဥ)ဒီဃနှင့် (မူလတံ)ဟူ၍ချည်းသာ, ပါ၌ပျက်၍၊ အနက်လည်း ပျက်လျက်ယိုကြ၏။(ပုလ ကန္ဒာမ, နိဗ္ဗုသံ ကတ္ထာ, ဥသ္သေဒေတ္ထား ဂဟိတာ, ယဝ တဏ္ဍုလာ, ဝုစ္စန္တိ)ဟူသော အဌကထာပါ၌ကိုထောက်၍၊ သြဠ-ပဌမကွဲရာ(ပ) (ဥ)ရဿနှင့်၊ (ပုလက)သို့မဟုတ်(လ)မှာ,အာဒီဃနှင့်(ပုလာက)ဟူသော၊ပါ၌ကိုသာ ပေါရာဏက၊ ပါ၌မှန်ဟု သန္ဓိဌာန်ကျ မှတ်အပ်၏။၎င်းပုဒ်နှင့်စပ်၍ အကျယ်သိလိုမူ, သုတဂဝေသီ, ဘူတကာမီ ပုဂ္ဂိုလ်များသည်၊ ငါတို့ရေးသားအပ်သော- ဗာလာဝတာရ ဂန္ထာ- ပဌမ ဘာဂ၊ စာမျက်နှာ(၁၄၀)(၁၄၁)များမှာရှုကြည့်ကြပါလေ။ ။

၎၅၁။ ။ကာဂ်ီ [တိသတ္တ ဧညောနိ]။
နိ၀ါရော-[ဒိတု ထ ဗ္ဗိ]။,
စဏကော (စ) ကဋ္ဌောယော (ထ),။
သိဒ္ဓတ္ထော·သာသပေါ·[ဘ၀ေ]။ ။

(၎၅၁) ကာဂ်ီ၊ ဆ၀်၊ ဗုတိ၊ သို့၊ သတ္တ၊ဧညောနိ၊ စပါးမျိုး (၇) ပါး တို့သည်၊ဟောဗ္ဗ၊ နိ၏၊ (ပုံ) ၁ နိ၀ါရေ-ဒိတု၊ ကျိတ်စသည်တို့သည်ကား၊ ထဗ္ဗ ဒါ၊ထိုစပါးမျိုး အဝုးတို့တည်း၊စဏက၊ ကလာယ၊ ၂- ကား၊ ကုလားပဲး (သို့မဟုတ်) စားတော်ပဲး၊ တည်း (ပုံ) ၂ အထ၊ပါး၊ သိဒ္ဓတ္ထ, သာသပ၊ ၂-ကား၊ဘ၀ေ၊မုန်ညင်း၊၏။ ပုံ၊၇

၁-ဤအရာ၌၊ စပါးဟောသာပါယို၍၊ ဆန်ဟောမပါရကား၊ဌင်းဆန်ဟောပရိယာယ် သဒ္ဒါများကို၊ မှတ်သားကြရန်၊ ရစနာ ဂါထာ ထည့်လိုက်သည်။

ဧညသာရော·ဗိဌ္ဌင်္ဂ၀ါစ၊ သာလိသာရောစ· တဏ္ဍုလံ။
တဏ္ဍုလိယံ· ပါကောစေ၀၊ ဧညဗ္ဗိတိ ဒုမေသမာ။ ။

ဧညသာရ၊ ဗိဌ္ဌင်္ဂ၀ါ၊ သာလိသာရ၊ တဏ္ဍုလ။ တဏ္ဍုလိယ၊ပါက၊ဧညဗ္ဗ၊ ဒုတိ ဒုမေ၊ ဤသဒ္ဒါခုနစ်ခုတို့သည်၊ သမာ၊ ဆန်အနက်ဟောအဖြစ်ဖြင့် တူကုန်၏။ ။

၂-ဤ၌ရှေးဆရာများကား၊ (ပဲးကြီး ပဲးလွန်း) ဟု၊အနက်ပြန်ဆိုကြ၏။ ဆင်ခြင်လေ။ (ရာဇမာသ)ပုဒ်သည်သာလျှင်၊ (ပဲးကြီး၊ ပဲးလွန်း) ဟူသောအနက်ကို ဟောသည်ဟု မှတ်လေ။

(သတိနက,ဟရေဏု,ရေဏုက,ခဏ္ဍိက,) လေးပုဒ်သည်လည်း၊ ၎င်း (ကုလားပဲး အနက်၌ပင်ဖြစ်၏။) မြန်မာဆရာတို့ (ကုလားပဲး) ဟု၊အနက်ပြန်ဆိုကြသော (ကုလတ္ထ) သဒ္ဒါကား၊ (ကုလားပဲး) ကိုမဟော၊ (ပဲးပိုစပ်) ကိုသာ ဟော၏။ (တဏ္ဍုဝေဏု) သဒ္ဒါ လည်း၊၎င်းအနက်ကိုပင်ဟော၏။

၃-ဤ၌၊ အမရကောသမှာ၊ (သာသပ, တန္ဒုဘ, ကဒ္ဒုက) ဤသုံးပုဒ်၊ သာမည (မုန်ညင်း) ဟော၊ (သိဒ္ဓတ္ထ) မုန်ညင်းဖြူ၊ဟော-ဟုဆို၏။

၎၅၂။ ။[အ၀ထ] ကာဂ်ီ၊ ဝိယဂ်ီ၊ (ထိ),။
ဥမာ (တု) အတသိ [ဘ၀ေ],။
ကိဋ္ဌံ (တု) သသံ,ဧညဉ္စ။
ဝိဟိ ကမ္ဗကရိ·[ရိကော],။ ။

(၎၅၂) အ၀ထ၊ပါး၊ ကာဂ်ီ,ဝိယဂ်ီ၊ ၂- ကား၊ ဆ၀်စပါး၊ တည်း၊ ဗုဒ္ဓ၊ ထိ, ရှည်းတည်း၊ တု၊ ဆုံ၊ ဥမာ, ၃ အတသိ၊ ၂- ကား၊ဘ၀ေ၊ နှမ်းကျ၀်ပင် (စပါးအ၀ုး) ၏၊ (ထိ) ၂ ကိဋ္ဌ, သသ, ဧညဉ, ဝိဟိ, ၄ တမ္ဗကရိ၊ ၅- ကို၊ ဤရိတော၊ ကောက်ပဲး, စသည်တို့၏ အမည်ဟူ၍

ဆိုအာပ်၏။ (ကိ၌,သဿ, ဝ,ည,နုဃ,အ,ကြွင်း,ပုံ,) [ဤ၌ "ကိ၌ တ သဿ ဝ,ည" ဟု အာမရကောသနှင့်အညီ ပါ၌ရှုစေ]။

၁–ဤဥပမာပုဒ်၌,သံဒီတပါကတ၊ အဘိဓာန်ကျမ်းများနှင့်အညီ (မ) ဒွေဘော် မပါ ဟုလည်း။ ။ဂင်းသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ– ရစနာဂါထာပါဒ၊ (ဒုဋ္ဌါ၊ တသိသု၊ သာဥဟာ) သာဥမာ၊ ထိ (ဥမာ) သည်,ဒုဋ္ဌါတသိသု၊ဒုဋ္ဌါနုတ်သို့ ဟူသောအနက်၊ နှမ်းကျပ်–ဟူသော အနက်တို့၌ဖြစ်၏။

၂–ဤနှမ်းကျပ်–ဟူသော၊ ဝေါဟာရသည်ကား၊ရခိုင် (ရက္ခိုဿ) လူမျိုးတို့ ဝေါဟာရ တည်း၊ ရှေးကျသော မြန်မာများလည်း၊ ၎င်းအတိုင်းပင် ခေါ်ဆိုကြသည်။ ယခုကာလ ဝေါဟာရအားဖြင့်ကား၊စိန်ရတနာများချိန်ချင့်ရာ၌ကျောက်ကုန်သည်များ အသုံးပြုကြသော (ဘိသွာ) (ဘိဇ္ဇာ) စေ့ဟုခေါ်သော၊ အစေ့ထွက်သည့် လျှော်ပင်ငယ်မျိုး ဖြစ်သော (ဘိသွာ) ပင်ဟုမှတ်လေ။ အောက်မဲးညိုဟူ၍လည်း အနက်ပြန်ဆိုကြသည်။ (နိလပုဒ္ဓိ, ပဒ္ဓတိ) စသော ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်းအနက်ဟောပင်။

၃–ဤပုဒ်၌ မြန်မာစာများမှာ၊ ဒန္ဓ ဒုတိယကွဲရာ (ထ) သြဒ္ဓ စတုတ္ထကွဲရာ (ဘ) နှင့် (ထ,ဓ) ဟု ပါ၌ပျက် အလွန်များသည် သတိယူကြစေ။

သံဒီတ ပါကတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ပရိသုဒ္ဓတရ ဖြစ်သော၊ ပါ၌မှန်ကား၊ ပဌမကွဲရာ (တ) တတိယကွဲရာ (ဗ) နှင့် (တ,ဒ,ကရီ) ဟု ယူစေရမည်။

အထက်ဂါထာ နံပါတ်၊ ၎၅၅– နှင့်– ၅၇၉– ဂ၆၁– ၉၆၎– တ,ဒ ပုဒ်များမှာလည်း၊ ဤအတူပင်။ ၂–၎၅–ဟော၊ ၂–၁၊ ပါကတ မ,ဒ,ရီနှင့်ပါကတ ပကာသ။

၎၅၃။ ။ကဏ္ဏော (တု) နာ,ဒ,[မထသော],။
ပလာလံ,[နိ,ထိ,နိ,ဗ,လော],။
ဘုသံ,ကဋ္ဌ,ဂ်ိရော [စာထ],။
ထုသော ၁ [ဝ,ည,ဏ,ဗ,ဗေထ,ဗ]။

(၎၅၃) တု၊အံ့၊ ကဏ္ဏ,နာ,ဒ,၊ ၂– ကား၊ အသီးယူသောစပါးရိုးတံ, စသည်,တည်း၊ အစဉ်အတိုင်း,ပုံ, နှ,။ အထ၊ ဂါ၊ နိ,ဗ,လော၊ အသီး မယူသောသောထိုစပါး ရိုးတံသည်,ပ,ာ,လံ,ပလာလ (အသီးမယူ သောစပါးရိုးတံကောက်ရိုး)မည်၏။ "အနိ,ဗ,ပ,ာ,လ,သ,ဒ,ါ,ထိ,မဟုတ်။ ဘုသ၊ ကဋ္ဌ,ဂ်ိရ၊ ၂– ကား၊ နို့,ရည်မသွင်း၊ ဆန်နှစ်ကား,သည်,အဖျင်း စပါး (စပါးဖျင်း)၊ တည်း၊ [ပလာပ, သ,ဒ,ါ,သည်,ရင်း,၏, အမည်ပင် တည်း] အစဉ်အတိုင်း (နှ) (ပုံ)။ အသ၊ပါ,ထု,သ, သ,ဒ,ါ,သည်, ဝ,ည,ဏ,ဗ,ဗေ၊စပါ,၏,အ,ဒ (ဖွဲ့) ဟူသောအနက်ရှိ,ဖြစ်,၏,။ ပုံ) ၁ ,ပါ,ပ,ါ,

၁–ဤဖွဲ့ဟော (ထုသ) ပုဒ်၌,သံဒီတနှင့်ပါကတကျမ်း,,,ားကို ထောက်လျှင် ,ဌမကွဲရာ သာသင့်။

၂–ဤတုသပုဒ်၌၊ စတုတ္ထကွဲရာ၊ ဘနှင့်ယှဉ်သည်ကား၊ ပါဂတသဒ္ဒါကျမ်းများ အလို တည်း။သခ်ံတကျမ်းများ၌ကား၊တတိယကွဲရာ၊ ဗနှင့်ရသ,ဟုသာ ယှဉ်ကြသည်။

၄၅၅။ ။သေတဗ္ဗိကာ [သသဏရောဂေါ],။
ကဏ္ဏာ (တု) ကုဏ္ဍကောဘ [ဘဝေ]။
ခလောဘ (စ) ခညု ကရဏံ,။
တမ္ဘော [ဂုမ္ဘော တိဏာဒိနံ]။ ။

(၄၅၅) သသဏရောဂေါ၊ ကောက်နှာသည်၊ သေတဗ္ဗိကာ၊ သေတ ဗ္ဗိကာ,မည်၏။(ထ ၀)၊တု၊ ဆုံ၊ ကဏ္ဏ,ကုဏ္ဍက၊ ၂–ကား၊ ဘဝေ၊ ဘွဲ့ရ၊ ၍ (ပုံ)၁၊ခလ,ခညုကရဏ၊ ၂–ကား၊ ကောက်နယ်တလင်း၊ တည်း၊ရှေ.(ပုံ) နောက်(နှ) ၂၊ တိဏာဒိနံ၊ မြက်စသည်တို့၏ ဂုမ္ဘော၊ ဆုံသည်၊ တမ္ဘော၊ တမ္ဘ (ချုံပုတ်ပိတ်ပေါင်း) မည်၏(ပုံ)၊ ?

၁–ဤဘွဲ့နဟုသောအနက်ကား၊ သီဟိုဠ်နိဿယ ဟောင်းကြီးနှင့်အညီတည်း၊ မြန်မာ နိဿယဟောင်းကြီးနှင့်အညီတည်း၊ မြန်မာနိဿယများ၌ကား ဆန်ကျိုးဆန်တွဲးဟု ပြန်ဆို ကြသောအနက်များကို ဆင်ခြင်လေ၊ ။

၂–ဤ၌(ခလံစ ခညုကရဏံ) ဟု နပုန်းလိုင်နှင့် ပါဠိယှိစေရမည်၊ (ခလောစ) ဟု အလုံးစုံစာတို့၌ ပုလ္လိင်ပါ၌အနေဖြင့်ပျက်လျက်ယှိကြသည်။ အထက်ဂါထာနံပါတ်(၉၂၇) "ခလံစ ခညုကရဏော"နှင့်ညီ၊သခ်ံတ အဘိဓာန်များကိုလည်းကြည့်လေ။

၃–ဤချုံဟောအရာမှာ၊ထဆင်ထူး၊ မ–ဗ,ထက်ချိုက်နှင့် (ထ၇)ဟု ဒေသီဘာသာ၌ ပုဒ်လာယှိ၍။ ဩ–(တ)ထ၇၊ ။

(ဂုမ္ဘ)–ဟု၊သြဠ ပ၌မကွဲရာ(မ) ဗွေဘော်နှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ဆိုမှသာ၊ပါဂတ သခ်ံတ အဘိဓာန်,သဒ္ဒါကျမ်းကြီးများနှင့်ညီမည်၊ အထက် (၆၃၂) (၇၆၁) အောက် (၃၅၆)ဂါထာများမှာလည်း၊ ဤအတူပင်မှတ်လေ။ ။

၄င်းပုဒ်ပြီးပုံမှာ၊ ဂုလ္ဓ ဟူသော သခ်ံတပုဒ်မှ(၃–၃)ပါဂတ ပကာသသုတ်(၂+၇၉) ဟေမ စန္ဒြသုတ်များဖြင့် စိရင်၍ပြီးသည်။

ဝလ္ဓိက–ဝမ္ဘ ိက၊ ဝလ္ဓိက–ဝမ္ဘ ိက၊
ဝလ္ဓိကိ– ဝမ္ဘ ိကိ၊ ဝလ္ဓိကိ– ဝမ္ဘ ိကိ။ ။ပုဒ်များ ပြောင်းလဲပုံကိုလည်း၊ အထူးသတိယှိကြစေ။

၄၅၆။ ။အယောဂ္ဂေါ,မုသလော [နိဏ္ဍ ိ]။
ကုဏ္ဍောသပ္ပ,[မနိဏ္ဍိယံ]။
[အာထော] ဒ္ဓနံ,(စ) ရဏ္ဍ ိ[ဏ္ဍ ိ],
ကိုလဏ္ဍော,(တု) ကဒ္ဒော,[ဘဝေ]။ ။

(၄၅၆) အယောဂ္ဂ, မုသလ၊ ၂–ကား၊ ကျည်ပွေ့၊တည်း၊ အနိဏ္ဍ ိ၊ ဤသဒ္ဒါ၊ ၂– ခုဝ်ထ ိ, မဟုတ်၊ ? ကုဏ္ဍ သပ္ပ၊ ၂–ကား၊ (မနိ) စကော၊

(စကော်) တည်း၊ ၂ အာနိုက္ကိယံ၊ ဤသဒ္ဒါ ၂-ခု·ထ ,ဒ္ဒမဖြစ်၊ အာထ၊ ပါး၊ ဥဒ္ဓနဲ့,ရုလ္ဓ ၂- ကား၊ ခုံလောက်၊ ဖိုခနောက်တည်း၊ ? ဣတ္ထ ၊ ရုလ္ဓ "ထ" တည်း၊(ဥဒ္ဓနဲ "နဲ") တူ၊အုံ၊ ကိလဒ္ဓ၊ကဒ္ဒ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ ဗျာ, သင်ဖြူး၏.၊(ပုံ)။ ။

၁-(ဥဒ္ဓခလံ) ကို၊ မောင်းဆုံ၊ လက်ဆုံ၊ စသည်၏.အမည်ဟုမှတ်၊ (ဒ) ထွေးမှာ၊ (ဥ) ဒိဿနှင့်ယှိစေ၊ (ခ) မှာ (က) သံယုဂ်မပါစေလင့်၊ ပျက်တတ်သည်၊သတိပြု။ ဤကား၊ သခ်ံတ၊ ပါဂတကျမ်းများ၌၊ရှင်စိရင်ပုံနှင့်အညီတည်း၊ သခ်ံတသက်သက်ကျမ်းများ အလို အားဖြင့်မူ၊ဒဠ္ဍေးမှာ တချောင်းငင်နှင့်၊ (ဥဒုခလ) ဟု လည်း၊ ပကတိပုဒ် ယှိသေး၏.။ သာသနိက ဗျာကရဏများ၌ကား၊ (ဥဒုက္ခလ) ဟု (က) သံယုဂ်နှင့် ပုဒ်ပြီး ဇီရင်ကြသည်၊ ဆင်ခြင်လေ။

၂-ဤ (မန်) စကော (စကော်) ဟူသောဝေါဟာရ၌၊ (မန်) ကား၊ ရှေးခေါ် ပေါရာဏ စကားတည်း၊ (တောကားဟောဝန်၊ မန်မူစကော) ဟူသော သျှင် သီလဝံသ ပေါရာဏ ကထာ လက်ဝှန့်အည်၊ (မ) နသတ်တွင်၊ဝိသဒ္ဒနိန္ဒစ်လုံးမပါစေဘဲ၊ သတ်ပုံကျနမှန်ကန်စွာ ရေးတတ်စေရမည်။ (စကော) ကား၊ ယခုကာလဝေါဟာရစကားတည်း။

၃-အသ္ဓမ္ဘ အသ္ဓမ္ဘက,အဓိ**ဿ**ယဏီ,အန္ဓိကာ, ပုဒ်များလည်း၊ ခုံလောက် အနက် ဟောပင်။ ။ဤအာဘိဓာန်လာရင်းပရိယာယ်နှစ်ပုဒ်အနက်၊ ပဌမပုဒ်မှာ၊ သခ်ံတကျမ်း၌ (ဒ) သံယုဂ်မှာ (အာ) ဒိဿနှင့် (ဥ) ဒ္ဓါန) ဟုယှိသော်လည်း၊အထက်ဂါထာ (၁၁၂၀) စုလ္ဓ ပုဒ်၏.၊အဋ္ဌုဒ္ဓါရ အရာမှာ၊ (ဥ) ဒ္ဓနဲ) ဟု၊ ရ**ဿ**နှင့်ယှိမှသာ၊ဆန်းလ ကွဏာညီညွတ် သင့်လျော်ရာသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အမျိုးမျိုး ခရာရေး၊ သာသနိက ကျမ်းများ၌ကား (ဥ) ဒ္ဓနဲ) ဟု-ရ**ဿ**နှင့်ချည်းသာ၊ တညီတည်းယှိကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ရ**ဿ**) နှင့်သာ၊မာဂဓမှာ၊ အသင့်ဟုမှတ်လေ။

၄၅၆။ ။ကုဇ္ဇ-(ဇ္ဇ)ဗိဒ္ဓရော.ကုဏ္ဍ ,၊
ခလောဗျူ ကွလိထာလ္ဗျူ ခ ।။
ကောလမ္ဗော [စာထ] မ**ဏိ**ကံ,။
ဘာ**ဏ**ကော.(စ).အ**ရ**ဒ္ဒရော ၁ ။ ။

(၄၅၆) ကုဇ္ဇ , ဗိဒ္ဓရ, ကုဏ္ဍ, ခလောဗိ,ဥကွလိ, ထာထိ, ဥခ ।, ကောလမ္ဗ၊ဂ-ကား၊ ထမင်းအိုး၊တည်း၊ ဣတ္ထ ၊ ကုဇ္ဇ , "ထိ" တည်း (ဗိဒ္ဓရ, ကောလမ္ဗ "ပုံ" ကုဏ္ဍ "နဲ" ၊ အ**ရ**ဒ္ဒ "ထိ") ၂ ၊ အ**ရ**ထ၊ပါး၊ **မ**ဏိ**ကာ**,ဘာ**ဏ**ကာ,**အ**ရ**ဒ**ရ ၂ -ကား၊ အိုးစရည်း, အိုးကြီ, ဖျည်းအိုး၊ တည်း၊ (**မ**ဏိ**ကာ** "နဲ" **အ**ကြင်း "ပုံ")။ ။

၁-ဤ**အ**ရ**ဒ**ရ ပုဒ်**အ**ရာမှာ၊ သခ်ံတနှင့်ပါဂတ ကျမ်းများမှာ (**အ**လိ**ဒ**ရ) ဟု ဒန္ဓ**ဇ** လ,လုံးကြီးတင်နှင့်ပါ၌ယှိကြ၏.။

၂–(တုဏ္ဍိကိရ)စသော၊ ပရိယာယ်ပုဒ်ပိုများကိုလည်း၊ ၍အာရာဌ်မှတ်လေဦး။ ၍တွင်၊ ဥက္ခလိ–ကား၊ ဒေသီ ဘာသာတည်း။

၄၁၇။ ။ဃာဒေါ•[ဒ္ဒိသု]ကုဒေါ[ဒ္ဒိဏ္ဍ]။
ကုမ္ဘော•ကလသ•ဝါရကာ။
ကံသော•[ဘုဇ္ဇန ပဗ္ဗောထာ]။
–မတ္တံ,ပဗ္ဗော•(စ) ဘာဇနံ။

(၄၁၇) ဃာဒု,ကုဒု,ကုမ္ဘ ကလသ, ဝါရကာ၊ ၅-ကား၊ ရေအိုးထည်း၊ ဒ္ဒိသု၊ ဃာဒု, "ထိ" "ပုံ" တို့ဒ္ဒြဖြစ်၏၊ (ထ ဒ္ဒြဖြစ်သည် ယ္ပိသော်ဃဒု, ဟုဖြစ်၏။) အနိဏ္ဍ၊ ကုဒု, ထ, မဟုတ်၊ (အကြင်း "ပုံ")။ ဘုဇ္ဇန ပဗ္ဗောထမင်းစားခွက်သည်,ကံသော၊ ကံသ,မည်၏။ ၁ (ပုံ)၊အထပါး။ အမတ္တ,ပတ္တ,ဘာဇန၊ ၃-ကား၊ ခွက်၏ သာမည အမည်ဘည်း။(ပတ္တ,ပုံ၊ အကြင်း "နံ")။

၅–"**ကံ**သော, ထိ– ပါန ဘာဇနံ" နွားနို, စသည်ကိုထည့်၍ သောက်သော၊ သောက်ခွက်ဟော ပရိယာယ်၊နှစ်ပုဒ်ဟု အမရ ကောသ– စာကိုယ် ဋီကာများ၌ဆိုသော်လည်း၊"ဟိတ္ထာ သတပလံ **ကံ** သံ, သောဝဏ္ဏ သတရာဇိ**ကံ**၊ အဋ္ဌဟိ မတ္တိကာပတ္တံ၊ ဗ္ဗဒ် ဒုတိယဘိသေစနံ။ ။ဟူသော၊ ဘဒ္ဒ ိယဇ္ဇေရ ဂါထာ စသည်ကိုထောက်၍၊ သာသနိက ကျမ်းဂန်များမှာ၊ စားခွက်ဟော–ထင်ရှားရကား၊ရင်းတို့နှင့်အညီ၊ (ကံသော ဘုဇ္ဇနပဗ္ဗောထ) ဟု မိန့်ဆိုတော်မူသည်။

၄၁۸။ ။အာလ္ဟာ||ပကံ,ရုမ္ဘဒုကံ,။
သရာဝေါ,[တုစ] မလ္လကော,။
[ပုမေ] ကခ္ခ||•ဒ္ဒ ိ(ဏ္ဍ),။
ကုသ္ဃလောကောဠ (မုစ္ဆတော)။ ။

(၄၁۸) အာလ္ဟာ||ပက (အာလ္ဟ||ပ۸) ရုမ္ဘဒုက (ရုမ္ဘ||ဒုက)၊ ၂- ကား၊ ခ်ေါင်းခွ၊တည်း၊ (နှ)။တု၊စ,ခ်ဲ့၊ သရာဝ,မလ္လက၊ ၂-ကား၊ မြေညှက်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သောစလောင်း၊အိုးဖုံးခွက် ၊ပေါရောဏ– "ဖုံ:ဖွက်" တည်း၊ (ပုံ)။ ကခ္ခ||ဒ္ဒ ိ ၁ ဒ္ဒ ိ၊ ၂-ကား၊ ယောက်မ, ယောက်ချိုစွန်း, တည်း၊ ပုမေ၊ကခ||ဒ္ဒ ိ,ပုံ,ဒ္ဒြဖြစ်၏၊ ဏ္ဍ ိ၊ဒ္ဒ ိ,ထိ,တည်း။ ကုသ္ဃလ, ကောဠ၊ ၂-ကို၊ ဥစ္ဆတော၊ ကျ ိ (ပေါရောဏ "ကြ") ၏အာမည်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏၊ (အာစရိအာတိုင်း "ပုံ "နှ")။

၁–ဤယောက်မ ဟောပရိယာယ် ပုဒ်အရာ၌၊ အမရကောသ– အဘိဓာန်မှာ၊ ဒ္ဌိ+ ကဋ္ဌိ+ခဇာကာ– ပရိယာယ်–၃–ပုဒ်သာလာယိုသည်၊ကဋ္ဌ၏– မပါ၊ ၎င်းကား၊ဒေသီ ဘာသာ ၂၂ီ၊ဒေ (ကဋ္ဌ၏) ပုဒ်မှ ဖြစ်လာသော ပုဒ်တည်း။

၄၅၉။ ။သာကော၊ [အနိဋ္ဌိယံ] ဘုံကော။
သိဂ်ဝေရံ,(တု) အန္ဓကံ။
မဟောသဓ,[တု တံ သုက္ခ],။
မရိစံ [တုစ] လောလကံ,။ ။

(၄၅၉) သာက,ဘုံက၊ ၂–ကား၊ဟင်းရွက်၊တည်း၊အနိဋ္ဌိယံ၊ သာက၊ သဒ္ဒ၊. "ထ" မှတပါ ားသောလင်. ၂– ပါးဌ္ဌြစ်ဏ. ၊(ဘုံက, "ပုံ"). တု၊အုံ့၊သိဂ်ဝေရ,အန္ဓက၊ ၂–ကား၊ ချင်းစိမ်း၊ချင်းစို၊ တည်း၊ ၁ တု၊ အုံ့, သုက္ခ၊ ခြောက်သော၊ တံ၊ ထိုချင်းသည်၊ မဟောသဓ၊ မဟောသဓ၊ (ချင်းခြောက်) မည်ဏ.။ (နှ) ချည်းတည်း။ ၂ တု၊ အုံ့၊မရိစ, လောလက၊ ၂–ကား၊ငရုတ်ကောင်း:ငရုတ်တည်း၊ (နှ)။ ၃

၁–ဤနှစ်ပုဒ်အနက် (သိဂ်ဝေရ) ပုဒ်မှာ (ဂ်) ၌၊အတင်မပါဘဲ၊သခ်တ,ပါကတ, များနှင့်အညီ ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။

၂–သုက္ခ–သုက္ခ–သုက္ခ၂–စသောပုဒ်များလည်း၊ဎင်းပရိယာယ်ပင်။

၃–ဤဝေါဟာရ၌၊ (ဝါချည်တမုတ်. ငရုတ်ကွမ်းသီး) ဟူသော သံဝရပျို့နှင့်အညီ၊ (ငရုတ်) ဟု ငယက်သက် ရကောက်ချောင်းငင် တဝမ်းပူသတ်နှင့် မှန်ကန်စွာရေးတတ်ကြ စေရမည်။"ဂ"ရရစ်ချောင်းငင် ပသတ်နှင့်၊ (ဗြုပ်)ဟု အရေးအသား အလွန် အလွဲများ သည်။ သတိယှိကြစေ။ ။

၄၆၀။ ။သောဝိရံ,ကဠိယံ,[ဝုတ္တံ],။
အာရနာလံ,ထုသောဒကံ,။
ဎည္ဍမ္ဗလံ,ဗိလဂ်ိ (ထ),။
လဝဏံ,လောဏ, (မုဗ္ဗတော)။ ။

(၄၆၀)သောဝိရ,ကဠိယ (ဂ), အာရနာလ,ထုသောဒက,ဎည္ဍမ္ဗလ, ဗိလဂ်၊ဗ–ကို၊ဝုတ္တံ၊ပဒခုံ:ရည်၊ပုံ:ရည်၊ဏ.။ (ဗိလဂ်,ပုံ,။ အကြွင်း, နှ,) ၁ အထ၊ပါ:၊လဝဏ, လောဏ၊ ၂–ကို၊ ဥစ္ဆတော၊ သာမညအာဝ:ဖြင့်ဆား၊ ဏ.၊ (နှ)။ ။

၁–ဟိဂ်၊ ၈တု–စသော ပရိယာယ်ပုဒ်များသည်၊ အမရကောသ–ဤအရာ၌တိုက်ရိုက် လာသော၊ ဟိ<–ရှိန်:ဂို–ဟောဖြစ်ကြ၍.၊ ဟိဂ်၊လ– ဟိဂ်၊လက–စသော ပုဒ်များကား သာသနိက ကျမ်းလာ ၎င်းဟောပရိယာယ်ပုဒ်များဖြစ်ကြသည်။

၄၆၁။ ။သာမုဒ္ဒံ,သိန္ဓဝေါ [နိဒ္ဓိ]။
ကာဠဒ္ဓလောဏံ,(တု)ဥဒ္ဓ ုံ။
ဖိဠ္ဓာလံ,[စေတိပဗ္ဗတေ]။
ပဘေဒ ါ လဝဏာ သမုဒ္ဒါ]။ ။

(၄၆၁) သာမုဒ္ဒံ၊ သမုဒ္ဒြာ၌ဖြစ်သောဆား၊ သိန္ဓဝေါ။ သိန္ဓေါ်ဆား၊ ဝါ၊သိန္ဓုမည်သောမြစ်၌ဖြစ်သောဆား ၊အနိုဏ္ဍ ိ၊ သိန္ဓဝ,ထိ,မဟုတိ ၁။ တု၊အံ့၊ကာလလောဏံ၊ဆားညို၊ဥဒ္ဓ ုံ၊မြေပေါက်ဆား၊ဝါ။ ချက်ဆား၊ ဖိဠ္ဓာလံ၊ သမုဒ္ဒြာကမ်းအနီး၌ ဖြစ်သောဆား၊ ဗုတ်၊ သို့၊ ဇေတေပဗ္ဗ၊ ဤငါးပါးတို့သည်၊လဝဏာသ၊ဆား၏၊ဘေဒါ၊အထူးတို့တည်း။

၁–သိန္ဓုဇ၊ သိန္ဓုပလ၊ သိန္ဓုဆွဲ၊ သိန္ဓုဏ္ဍ–စသောပုဒ်များလည်း၊ ၄င်းပရိယာယ်ပင်။

၄၆၂။ ။ဂုဠ္ဠော (စ) ဖါဏိတံ,ခဏ္ဍော၊
မဏ္ဍဏ္ဍ ိ သက္ကရာ [ဗုတိ။
ဗုမေ ဥဿ,ဝိကာရောထ]။
[ဂုဠ္ဠဆိ] ဝိသကဏ္ဍကံ။

(၄၆၂) ဂုဠ္ဠ၊ထန်းလျက်ခဲ၊ဖါဏိတ၊ တင်လဲ၊ ခဏ္ဍ၊ သကြားရိုင်း၊ မဏ္ဍဏ္ဍ ိ၊ မှန်ရောင်သကြား၊ သက္ကရာ၊သကြားဖြူ၊သကြားနဲ့၊ဗုတိဆုမေ၊ ဤသည်တို့ကား၊ ဥဿ,ဝိကာရာ၊ကြောင့်၏ ဖေါက်ပြန်ခြင်းအထူးတို့တည်း ၁။ အထ၊ပါး၊ဝိသကဏ္ဍကံ၊ဝိသကဏ္ဍက,သန္ဓါသည်၊ဂုဠ္ဠသို့၊တင်လဲခဲဟူ သောအနက်ဖြစ်၏။(ဖါဏိတ,ဝိသကဏ္ဍက,(နှ)•မဏ္ဍဏ္ဍ ိ, သက္ကရာ, (ထ) အကြင်း(ပုံ)။ ။

၁–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၁၈) သက္ကစသောပုဒ်များ၏အနက်၊သိကြားနှင့်ဤသက္ကရာ ပုဒ်၏ အနက်၊ သကြား အရေး အသား ခြားနားပုံ၊ အဓိပ္ပါယ်များကို၊ မှတ်သားရန်၊ (စက်ရာ) သကြားဖြူမှန်၊

(၁) တာလုဇ္ဇ၊ ဒန္ဓိသ၊ ပြုထရေဖချေ။
(၂) ကနှင့်ရာတွေး၊ ဝိသဇ်ဆွဲ၊ ရေးမြိုးသကြားပေ။
(၃) ဗုမ္ဗသကြား၊ ကြီသကြား၊ ခြားနားနှင်ထွေ၊ ရေးတတ်စေ။

ဤသက္ကရာပုဒ်၌၊သီဟိုဠ်စာများမှာ၊ သက္ခရာဟု ခုတိယတွဲရာနှင့် ပျက်လျက်ယှိသည်၊ သတ်ပြုလေ။ပဌမလုံးရာနှင့်သာ၊သခ်တ၊ ၂ါ၊ကတကျမ်းများနှင့်ညီ၏,၊အသင့်ဟုမှတ်။ အထက် အနေကတ္ထ ဂါထာနံပါတ် (၉၂၅) သက္ကရာ [သက္ကရာ] ပုဒ်မှာလည်း၊ ဤအတူပင် မှတ်လေ။ ။

၄၆၃။ ။သာဓော[သိယာ]ကွတံ,(စာထ),။
ဓာနာ(ဘဗ္ဗယဝေ ဘဝေ),။
(အဗဒ္ဓ)သတ္တာ၊ မန္ဆော(စ)။
ပုပါ·ပုပါ·(တု)ပိဗ္ဗကော။ ။

(၄၆၃) လာဇ, ° အကွတ၊ ၂- ကား၊ သိယာ၊ ပေါက်ပေါက်ဏ္ဍ အမည်ဖြစ်၏၊ (အစဉ်အတိုင်း၊ ပုံ, နှ,)၊ ဓာနာ၊ ဓာနာ, သဒ္ဒါသည်၊ ဘဗ္ဗယဝေ၊ လျော်အပ်သော မုယောစပါး ဟူသောအနက်၌၊ ဘဝေ၊ ၏၊ (ထိ)၊ အဗဒ္ဓသတ္တာ,မန္ဆ၊ ၂-ကား၊လျော်အပ်သောဆန်မှုန့်၊အမှုန့်ခဲးတွယ်၊ တည်း။ ("အဗဒ္ဓသတ္တာ၊မန္ဆော"ဟု ပါ၍ခြေနေစေ၊ အဗဒ္ဓ, သဒ္ဒါဖြင့်, ဆုပ်လုံး၍ပြုအပ်သောမုန့်,မျိုးကိုနှစ်စေသည်)။ ° တု၊ ဆွဲ၊ပူပ, အပူပ,ပိဗ္ဗက ၃-ကား၊ဆီကြော်မုန့်,တည်း၊ (ပုံ)။°

၁-သင်္ခတ-ကျမ်းများ၌၊ ပုံ(လာဇ)သဒ္ဒါ၊ ဗဟုဝစနန္တ-ဟု ဆိုကြသော်လည်း၊ ဤ၌-ပါဠိဂတိနှင့်လျော်စွာ၊ ပုမေကဝစနန္တသာ ဆိုတော်မူသည်၊ အထက်(၁၁၃၄) ဂါထာမှာ ကား၊ဌင်းသဒ္ဒါ-ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်နိုင်ရကား၊ (လာဇာသု) ဟု-ဣတ္ထိလိင်-အားဖြင့် မိန်းဆို တော်မူလတ္တံ့-ဗဟုဝစနန္တကား၊ ဝတ္တိစ္ဆာတည်း။

၂-မဟာဝါ၊ မဟာခန္ဓကဖွင့်-သီဟိုဠ်နိဿယဟောင်းစသည်တို့နှင့်အညီ။

၃-အချို့အဘိဓာန်များ၌- [အထောသတ္တာ၊စ-မဆော်ဝစ]- ဟု၊ ဋီကာစသည် ဖွင့်ဆို လာယိုသည်အတိုင်း ပကၖန္ဒရ-ဝါစက အထော နိပါတ်ပုဒ်နှင့် သတ္တာ၊သဒ္ဒါနောင် စ,သဒ္ဒါ ပါယိုလျက်ပါ၌ပျက်တတ်သည်၊သတိယိုကြစေ။

[နုးတဝဏ]လည်း ၎င်း၏အမည်တည်း။ မရုသမ္ပ°သံယုတ္တန္တ°၊ ဝိဗေစ ပုရိသုတ္တမော၊ ဟူသော(မဟာဝဂ္ဂ။ အပဒါန)ခေါ်သော၊ဗုဒ္ဓသင်္ခတကျမ်းလာအလိုအားဖြင့်၊အာဟာရ၊ ၄-မျိုးယိုသည်အနက်၊(ပေယျ)သောက်ဘွယ်အာဟာရ ဟု၊ အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ မရုသမ္ပ° သံယုတ္တံ၊ သော၊ တံ၊ ထိုနုတမ္ပဏ-မည်သောသောက်ဘွယ်အာဟာရကို၊ ပုရိသုတ္တမော၊ သည်၊ ဝိဗေစ-သောက်တော်မူသည်သာလျှင်တည်း။

၄-ဤ၌၊အလုံးစုံခရာရေး အာဘိဓာန်ကျမ်းများမှာ(ပူပ)ဟု၊ သြဠ-ပဌမကွဲရာ-ပ-ဏာရန္တ-ဖြင့်သာ၊ သင်္ခတကျမ်းလာတိုင်း၊ တကြမ်တည်းယိုကြသည်။ ဝိနည်း ပါဠိတော် စသော၊ ဝိဒူကတ်ကျမ်းဂန် အလုံးစုံ,မြန်မာ,သီဟိုဠ်,ယိုးဒယား,ခရာရေး စသော စာများ မှာကား၊ ဒန္တောဋ္ဌ-ဝ-ကာရန္တနှင့်ချည်းသာ တကြမ်တည်းယိုကြသည်။ နိဿရည်း ဆရာတော် ကျော်အောင်စံထား မထေရ်မြတ်ကလည်း၊ အာဘိဓာန် ဋီကာ၊ ဝစနတ္ထကို အားထား၍,အာဘိဓာန်လာယိုတိုင်း (ပူပ) ပါ၌သာ၊ အသင့်ဟု- မှာဆိုတော်မူခဲ့သည်။ ဤအရာ၌၊ အာဘိဓာနတ္ထဝိသောဓနီ,ဆရာလည်း၊ အထူးအမိန့်ဆိုချက်မယိုချေ။ ။သို့သော် လည်း [ပေါ·ဝ] ပါကတ ပကာသ၊ ပါကတ၊မဇ္ဈရိ- ဟောမစန္ဒြာ၊ ပါကတမျှာကရဏ ကျမ်းလာသုတ်၊ (သုတ်နှက်) ပေါ၊ သံယုဂ်မဟုတ်၊ သင်္ခတပုဒ်အစ၌ မတည်၊

သရမ္ဘနောက်ဖြစ်သော၊ သြဒ္ဓ၊ ပဌမကွဲရာ (ပ) ၏ ၀း၊ ပါကတ ဘာသာ၌၊ ဒဏ္ဍောဒ္ဓ (၀) အကွဲရာ အပြုဖြစ်၏။ (ဓံဒုိလ္လော–ပူ၀ေ) ၆–ဘာ၇၊ ဒေသီ နာမ မာလာ၊

ဓံဒုိလ္လော၊ ဒေသီဘာသာ၊ ဓံဒုိလ္ဟ သဒ္ဒါသည်၊ ပူ၀ေ၊ မုံ့ဟူသော၊ အနက်၌ဖြစ်၏။ ၎င်းကျမ်းများကိုထောက်၍၊ ဝိဒူကတ်ကျမ်းဂန်များ၌၊ လာယိုသော၊ (၀) အကွဲရာကို၊ အဖျက်မမှားတြဲစေလင့်၊ (၀) အကွဲရာနှင့်ယှဉ်က၊ ဒေသီဘာသာနှင့် ပါကတဘာသာနည်း၊ (ပ) စောက်နှင့်ယှဉ်သော၊ အဘိဓာန် ပါဠိကား၊ သင်္ခတ ဘာသာကိုမှီသည်ဟု– ပါဠိနေ ၂–ပါး၊ခြားနားအောင်မှတ်သားကြလေ။အထက်ဂါထာ–၅၁၁–ယှိ၊ ပူဗိယ– ပူပ ပဏိယ ပုဒ်များ၌လည်း၊ ၎င်းအဓိပ္ပါယ်အတိုင်းပင်မှတ်လေ။

၄၆၄။ ။ဘဏ္ဍကာရော•သူပကာရော•။
သူဒေါ အာဠ္ဠာရိကော [တထာ]၊
သြဒနိကော, (စ) ရသကော,။
သူပေါ,(တူ) ဗျဉ္ဇနံ, [ဘ၀ေ]။ ။

(၄၆၄) ဘဏ္ဍကာရ,သူပကာရ,သူဒ,အာဠ္ဠာရိက,သြဒနိက,ရသက၊ ၆–ကား၊စဗျိသည်။တည်း၊ (ပုံ)• တူ၊ဆွဲ၊သူပ, ဗျဉ္ဇန၊ ၂– ကား၊ ဘ၀ေ၊ ဟင်း၊ဏ်။ (အာစဋ္ဌအာတိုင်း၊ ပုံ, နှ,)။ ။

၄၆၅။ ။သြဒနော•(ဝါ) ကုရုံဘဏ္ဍံ,။
ဘိက္ခာ (စ၁) နှဲ [မထာ] သနံ,။
အာဟာ•ရော•ဘောဇနံ,ယာ•သော။
တရလာ,ယာ•ဂု,[နာ•ရိယံ]။ ။

(၄၆၅) သြဒန,ကုရ,ဘဏ္ဍ,ဘိက္ခာ,အနှဲ၅–ကား၊ ထမင်း၊တည်း၊ဝ ါ၊ သြဒန, သဒ္ဒါ၀ိကပ်အား၊ဖြင့် (ပုံ) တည်း၊ (နှ) လည်းယှဉ်၏။ (ဘိက္ခာ၊ ထိ၊အာ၊ကြွင်း (နှ)) ၁ အထ၊ပါ၊ အာသနှ, အာဟာ•ရ, ဘောဇနှ, ယာ•သ၊ ၄–ကား၊ သာမညအား၊ဖြင့် အစာအာဟာရ၊တည်း၊(အာဟာ•ရ,ယာ•သ၊ပုံ, အာ၊ကြွင်း–နှ,)• တရလာ,ယာ•ဂု၊ ၂–ကား၊ ယာ•ဂု၊တည်း၊(ယ ဝ ါ ဂု) လည်း ၎င်းအမည်ပင်၊ (၎င်းကိုဆနိတာ•ဆ, ရေခြောက်ဆထည့်၍, ကျိုရမည်ဟု သင်္ခတဆေးကျမ်းများ၌ဆို၏) နာ•ရိယံ၊ဤသဒ္ဒါ ၂–ခု-ထိ၌ဖြစ်၏ ၂။ ,

၁–သင်္ခတ ဘာသာ၌ကား (က)မှာ (ဥ)ကာရယော•ဂနှင့် (ကူ•ရ)ဟူလာ၏။ ။ (ရ)မှာ၊ ဥကာရ ယော•ဂနှင့် (ကုရု)ပုဒ်လည်း (ထမင်း) ဟော၊ ပရိယာယ်ပင်။ ။

၂–အလုံးစုံစာတို၌၊ (တရလံ) ဟု–နပုန်းလိုင်နှင့်ချည်းသာယှိကြ၏။ သင်္ခတ ကျမ်းများ နှင့်အညီ၊ (တရလာ) ဟု– ဒီဃလိုင် အာကာရန္တနှင့် ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်၊ (ဥဏ္ဏ ိကာ၊ ဝိ<u>လေ</u>ပ) <u>စ</u>ေ<u>သော</u> ပုဒ်များ<u>လ</u>ည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်တည်း။

အထက်အနေကဲ့သို့ မလာသော (တရလ) သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာ ဂါထာ။

မဏိမ္ဟိ ဟာရ မဏ္ဍေ့ဟာရေစ တရလောတလေ။
ကာမုကေ ဘာသုရေ ကမ္မေ,ဝိတ္ထာရမ္ဟိ ဒဝေ တိသု။ ။
ဒုတ္ထိယံ တရလာ ယာဂု,သုရာသု သမ္ဘဝတ္ထိတေ။ ။

တရလော-ပုလ္လိင်"တရလ"သဒ္ဒါသည်၊ ဟာရမဏ္ဍေ့၊ ပုလဲသွယ်၏၊ အလယ်ဌာနသည်သော၊ မဏိမ္ဟိ၊ ပတ္တမြားဌာလည်းကောင်း၊ ဟာရေစ-ပုလဲသွယ်ဌာလည်းကောင်း၊ တလေ၊ အပြင်ဌာလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏၊ တိသု တရလော၊ လိုင်သုံးပါးတို့ဌာ ဖြစ်သော၊ တရလ သဒ္ဒါသည်၊ ကာမုကေ၊ ကာမဂုဏ်အလိုယိုသူဌာ၊ ကောင်း၊ ဘာသုရေ၊ ပြောင်ပြောင်တောက်သည်ဌာ၊ ကောင်း၊ ကမ္မေ၊ တုန်လှုပ်သည်ဌာ ၊ကောင်း၊ ဝိတ္ထာရမ္ဟိ၊ အကျယ်ချဲ့ခြင်းဌာ၊ ကောင်း၊ ဒဝေ၊ အရည်ဌာ၊ ကောင်း၊ ဖြစ်၏၊ ဒုတ္ထိယံတရလာ၊ ဒုတ္ထိလိုင်ဌာ ဖြစ်သော တရလာ, သဒ္ဒါသည်၊ ယာဂုသုရာသု၊ ယာဂု ဟူသောအနက်၊ အရက်ဟူသော အနက်တို့ဌာ၊ သမ္ဘဝတ္ထိတေ၊ ဖြစ်၏။

၄၆၆။ ။ခဇ္ဇံ,(တု) ဘောဇ္ဇ,လေယျာနိ,။
ပေယျံ, [တိစတုရာ သနံ],။
နိဿာဝေါ[စတထာ] စာမရာ,။
အာလောပေါ[ကဗလော] [ဘဝေ]။ ။

(၄၆၆) တု၊ အံ့ခဇ္ဇ၊ ခဲဘွယ်၊ ဘောဇ္ဇ၊ စားဘွယ်၊ လေယျ၊ လျှက်ဘွယ်၊ ပေယျ၊ သောက်ဘွယ်၊ ဒုတိ၊ ဤသို့၊ အာသနံ၊ အစာအာဟာရသည်၊ စတုရာ၊ လေးပါးအားပြားယ်ဟု၏၊ (နု)။ နိဿာဝ, အာစာမ၊ ၂-ကား၊ ထမင်းရည်၊ တည်း၊ (ပုံ)[1] (မာသရ,အာစမနု, အဝဿာဝနု, ဝိဿာဝ, အဝဿာဝ တို့လည်း၊ ၎င်း၏ အာမည်ပတ်။)။ အာလောပ,ကဗဋ၊ ၂- ကား၊ ဘဝေ၊ ထမင်းလုပ်၏။(ပုံ)။ ။

၁-"ဒုဒ္ဓကိလိဋ္ဌ ဘာဇန ဂတံ တိဏာဒုက္ခေရဇာနုကိဏ္ဏံ၊ အလောဏကံ၊ သိတလံ၊ ဒမ္ဘရသံ၊ အာစာမ ကဋ္ဌိက မဇ္ဇံ၊ ဒေဿ**ဿ** ဒါတုံ နဥ**ဿ**ဟာ မိတိ(ပေ)တံ၊ အာစာ**မံ**ပိဝိတ္ဝာ"ဟူသော (အာစာမဒါယိကာ၊ ဝိမာန ဝတ္ထု၊ အဋ္ဌကထာ)။ "မတ သရီရေ ပန၊ ဂူတိ ဗဟလာ စာမ ဝဏ္ဏော ဟောတိ"ဟူသော (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-**အနုဿ**တိ ကမ္မဋ္ဌာန နိဒ္ဒေသ၊ ပုဗ္ဗ-ကောဋ္ဌာသအဖွင့်)။

"အာစာမော အဝ**ဿ**ာဝနု **ကဋ္ဌိကံ**"-ဟူသော၊ (၎င်းမဟာဋ္ဌိကာ) "အာစာမေ အာသိတ္ထ၊ **တေ**လဝဏ္ဏောတိ ဝတ္ထုံ၊ ဝဋ္ဋိတိ"-ဟူသော (၎င်းနိဒ္ဒေသ "ဝ**ဿ**" အဖွင့်) ဝါဏ္ဍယဝ၊ ပကိ**ဏ္ဏ**ာ တေလော၊ အာစ မေ, နု အာစာမော ဇာနာတိ၊ မံ တေလံ အမ္ပောဏ္ဍရိတ္ထာ**ဒ**ိတ**ဏ္ဍ**ိ"-ဟူသော (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်- သမာဓိနိဒ္ဒေသ "ဝ**ဿ**" အဖွင့်) "အာစာမော၊ ဝုစ္စတိ ဩဒနာ ဝ**ဿ**ာဝနုံ"-ဟူသော (တိကနိပါတ်၊ သက်ပ္ပဝဂ်။ စတုဏ္ဍ ကုဋ္ဌ၊ ကုဏ္ဍ၊ သိန္ဓဝဇာတ်-အဋ္ဌကထာ)၊"အဝ**ဿ**ာဝနု**ဏ**ိ **ကဋ္ဌိကံ**"-ဟူသော (၎င်း ဋီကာဟောင်း) တို့ဌာ၊ (အာစာမ) သဒ္ဒါ- ဘတ္တသမုဋ္ဌာ**ဝ**မဏ္ဍ- ဟု ဆိုအပ်သော

(ထမင်းရည်) ဟူသောအနက်ကိုသာဟော၏။ ။ဤမာဂဓ အဘိဓာန်ကျမ်းဌာလာသော၊ နိ-ပုဒ္ဓ-အဘိဿ ဝနတ္ထ-သဒ္ဒနတ္ထ၊ အနက်ဟော၊ (သု) စာတ်ဖြင့်ပြီးသော (နိဿာယ) ပုဒ်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ဤအဘိဓာန်ကျမ်း၏ မိရာ၊ အမရကောသစာကိုယ် ဋီကာမျာ်းကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ နိဿံသယအားဖြင့်၊ ဤ၌ (ထမင်းရည်) ဟူသော အနက်ကိုသာမှတ်ရမည်၊ ဒုန္ဒ်ယ, ဟိန္ဒ||, ဗဂ်ါလီ- သိဟိုဠ်- သိုးဆောင်းလူမျိုး ပညာယ်ကျမျာ်းလည်း၊ ဤပုဒ်၏ အနက်ကို (ထမင်းရည်) ဟူ၍ပင်ပြန်ဆိုကြသည်။

(ထမင်းချိုး) ဟော (ဘိဿဌာ) (ဒဠ္ဍိကာ) ပရိယာယ် နှစ်ပုဒ်၊ အမရကောသ အဘိဓာန်ဌထုတ်ပြ၏။ ။"အာစာမောတိ ဘတ္တုကွ္ကလိကာယ လဂ္ဂေါ ဗျာမသြဒနော" ဟူသော (မဏ္ဍ ိမနိကာယ်-မူလပဏ္ဏာသ-မဟာသီဟနာဒသုတ်အဖွင့်၊ အဋ္ဌကထာ) ၌ကား၊ (အာစာမ) ကို၊ (ထမင်းချိုး) ဟုဖွင့်ဆိုလျက်ယှိ၏၊ သို့သော်-ဂင်းအဋ္ဌကထာ၊ ဂင်းအဖွင့် အရာ၌ပင်၊ "သြဒနကဋ္ဌိယံ၊ တိပိဝဒန္တိ" ဟူ၍လည်း၊ (ထမင်းရည်) ဟော၊ ဝါဒန္တရလာယှိ ချေသေးသည်ပင်၊ (သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ) ဂင်းသုတ် အဖွင့်၌ကား၊ ဝါဒန္တရ, မလာမယှိတော့။ ။

၄၆၇။ ။မဏ္ဍောဝ.[နိဋ္ဌိ ရသဂ္ဂသ္မိ]။
ဝိဃာသော.[ဘုတ္တသေသကေ]။
ဝိဃာသာ ဒေါ. (စ) ဒမကော.။
ပိပါသာ (ဘုစ) တသနံ,။ ။

(၄၆၇) မဏ္ဍောဝ၊ မဏ္ဍောသဒ္ဒါသည်၊ ရသဂ္ဂသ္မိ၊ အရသာဦးဟူသော အနက်ရှိဖြစ်၏။ အနိဋ္ဌိ၊ထိ မဟုတ်၊ ဝိဃာသော၊ဝိဃာသ,သဒ္ဒါသည်၊ ဘုတ္တသေသကေ၊ စားကြွင်းဟူသောအနက်ရှိဖြစ်၏။ (ပုံ)၊ ဝိဃာသာဒ, ဒမကာ၊ ၂-ကား၊ စားကြွင်းစားသူတည်း၊ (အစည်အတိုင်း၊ထိ,နှ,)။ ။

၄၆၈။ ။ခုဓာ ဓိဃ ဆ္ဌာ (မံသဿ),။
ပဒ္ဒိ ဆ္ဌာ ဒနိယံ, (ရသေ),
ဥ ဗြေကော (ဧ၀) ဥဂ္ဂါ ရော။
သောဟိစ္စ,တိတ္တိ တပ္ပနံ,။ ။

(၄၆၈) ခုဓာ ဓိဃ ဆ္ဌာ၊ ၂-ကား၊ ထမင်းဆာလောင်၊ ငတ်မွတ်ခြင်း၊ တည်း၊ ၁ ထိ၊ ပဒ္ဒိ ဆ္ဌာ ဒနိယံ၊ ပဒ္ဒိ ဆ္ဌာ ဒနိယ, သဒ္ဒါသည်၊ မံသဿ၊ အာသား၏၊ ရသေ၊ အရည်ဟူသော အနက်ကို ဖြစ်၏။ (နှ)၊ ဥဗြေက, ဥဂ္ဂါ ရ၊ ၂- ကား၊ ကြို့ထိုးခြင်း၊ တည်း၊ (ပုံ)၊ သောဟိစ္စ, တိတ္တိ, တပ္ပနံ၊ ၃-ကား၊ ရောင့်ရဲးတင်းတိမ်ကျေနပ်ခြင်းတည်း၊ (တိတ္တိ၊ထိ၊အာကြွင်း၊နှ)။

၁-သောက်လိုသည်ကို၊ပေါ်ရာဏက၊ ဝေါဟာရအားဖြင့်၊ သိဂ်သည်၊ တော်သည်-ဟု ခေါ်သည်၊ စားလိုသည်ကို၊ ဆာသည်,မွတ်သည်,တော်သည်,ဟု ခေါ်သည်။

မှတ်ရန်သံပေါက်

(၁) သောက်လို့,သိပ်,ငတ်,ခေါ်ပညတ်၊ ခွဲးမှတ်၊ ၂–ခုသာ။
(၂) စားလို့, ငတ်မွတ်၊ ဆာပညတ်၊ ခွဲးမှတ်၊၃–ခုသာ။

သင်္ခတ(ပါဂတ) ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ဤ(ခုဓာ) ပုဒ်၌၊စတုတ္ထ ကွဲရာ(ခ) တင်လုံးတည်းနှင့်အမှန်ယှိစေရမည်။အထက်–ဝိသေသာဇာနုဝဏ်အဆုံး၊ (၇၅၅) (ခုဓိတ) ပုဒ်မှာလည်း၊ ထို့အတူပင်။

၄၆၉။ ။ကာမံ,[ဣဒ်,နိကာမံ,(စ),။
ပရိယတ္တံ,ယထိစ္ဆိတံ,။
ကယာဝိဂ္ဂယိကော.သဒ္ဒ-
ဝါဟာပဏိကဝါဏိဇာ။ ။

(၄၆၉) တ၊ဒုံ၊ကာမ,ဣဒ်,နိကာမ, ပရိယတ္တ,ယထိစ္ဆိတ၊ ၅–ကား၊ အလိုယှိတိုင်း (အလို ယှိသလောက်) ဟူသော အနက်ယှိ၏။ (နှ) ၁။ ကယာဝိဂ္ဂယိက,သဒ္ဒဝါဟ, အပဏိက,ဝါဏိဇ၊ ၄–ကား၊ ကုန်သည်၊ တည်း၊ (ပုံ)။

၁–အပြည့် အစုံ အလုံ အလောက် ဟူလို၊ မြန်မာနိဿယများ၌ကား၊ (အလို)ဟု၊ ယောဇနာကြ၏။ ဆင်ခြင်လေ။

အထက်အနေကတ္တာ၌မလာသော၊"ပရိယတ္တ,ပရိယတ္တိ"သဒ္ဒါတို့၏။ အတ္ထုဒ္ဒါရ–ရစနာ ဂါထာများ။

ယထေဒ္ဓေ တိတ္ထိယော ဂျတ္ထေ, ပရိယတ္တံနိဝါရဏော။
သာမတ္ထိယေစ ဝိတ္ထာရေ, ဝတ္ဘတေ ပစုရတ္တနေ။ ။
သမတ္ထေ ပစုရေ ပတ္ထေ,သမ္ဘန္နေ ပမိတေ တိသု။ ။

ပရိယတ္တံ၊ နုပုန်းလိုင် ပရိယတ္တ, သဒ္ဒါသည်၊ ယထေဒ္ဓေ၊ စိတ်အလိုယှိတိုင်း ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယောဂျတ္ထေ၊ ရောင့်ရဲခြင်း, လျောက်ပတ်သည်အဖြစ်၌၊ ကောင်း၊ နိဝါရဏော၊ တားမြစ်ခြင်းဟူသောအနက်၌၊ ကောင်း၊ သာမတ္ထိယေစ၊ စွမ်းနိုင်ခြင်းဟူသောအနက်၌၊ ကောင်း၊ ဝိတ္ထာရေ၊ အကျယ်ချဲ့ခြင်း ဟူသောအနက်၌၊ ကောင်း၊ ပစုရတ္တနေ၊ များသည်အဖြစ်၌၊ ကောင်း၊ ဝတ္ဘတေ၏။ တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ဖြစ်သော ပရိယတ္ထ, သဒ္ဒါသည်၊ သမတ္ထေ၊ စွမ်းနိုင်သည်၌လည်းကောင်း၊ ပစုရေ၊ များသည်၌၊ ကောင်း၊ ပတ္ထေ၊ ရတတ်,ရောက်အပ်သည်၌၊ကောင်း၊သမ္ဘန္နေ၊ ပြည့်စုံသည်၌၊ ကောင်း၊ ပမိတေ၊နှိုင်းယှဉ်အပ်သည်၌၊ ကောင်း၊ဝတ္ဘတေ၏။

နိဝါရဏော ပကာသေစ, ပတ္ထိပါစုရတိတ္ထိသု၊
ပရိစ္ဆေဒေ ပရိတ္ထာဏော, ပရိယတ္ထိ သမာပနေ။ ။

ပရိယတ္ထိ၊ ထိ,ပရိယတ္ထိသဒ္ဒါသည်၊နိဝါရဏော၊ကောင်း၊ ပကာသေစ၊ ထင်ရှားပြခြင်း၌၊ ကောင်း၊ ပတ္ထိပါစုရ ဓိတ္ထိသု၊ ရခြင်း, ရောက်ခြင်း, များခြင်း, ရောင့်ရဲခြင်း ထို့၌၊ကောင်း၊

ပရိစ္ဆေဒေ၊ပိုင်းခြားခြင်း၌၊ ကောင်း၊ပရိတ္တာဏော၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း၌၊ကောင်း၊သမ္မာပနေ၊ ပြီးဆုံးခြင်း၌၊ ကောင်း၊ဖြစ်၏။ ။

၄၇၀။ ။ဝိဏ္ဏယိကော. (တု) ဝိဏ္ဏေတာ,။
ကာယိကော, [တုစ] ကာယိကော။
ဥတ္တမဏ္ဍော (စ) ခနိကော။
ဓမဏ္ဍော (တု) ဋ္ဌာဏာယိကော။ ။

(၄၇၀) တု၊အံ့၊ဝိဏ္ဏယိက, ဝိဏ္ဏေတု၊ ၂-ကား၊ ရောင်းသူ၊ တည်း။ တု၊အံ့၊ကာယိက, ကာယိက။ ၂-ကား၊ ဝယ်သူတည်း၊ (ပုံ)။ ဥတ္တမဏ္ဍ, ခနိက၊ ၂-ကား၊မြို့ရှင် (ကြွေးရှင် ကြွေးချေးသူ)တည်း၊ တု၊အံ့၊ ဆဓမဏ္ဍ, ဋ္ဌာဏာယိက၊ ၂-ကား၊မြီးစား (ကြွေးယူသူ) တည်း၊ (ပုံ)။

၄၇၁။ ။ဥဒ္ဓါရော,(တု) ဋ္ဌာနံ, [ရတ္တံ],
မူလံ, (တု) ပါဘတံ [ဘဝေ]။
သစ္စာပနံ,သစ္စကိါရော,
ဝိဏ္ဏေယျ,ပဏိယံ, [တိသု]။ ။

(၄၇၁) တု၊အံ့၊ဥဒ္ဓါရ, ဋ္ဌာ၊ ၂-ကို၊ ရတ္တံ၊ ကြွေးမြီ၏. အမည်ဟု ဆိုအပ်၏.။(အာစဋ္ဌအတိုင်း၊ပုံ,နှ,)•တု၊အံ့၊မူလ,ပါဘတ၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ အရင်းအနှီးဥစ္စာ၊ ၏.။(နှ) သစ္စာပနှ, သစ္စကိါရ၊ ၂-ကား၊ အယုံမူခြင်း၊ သစ္စာပြုခြင်း၊တည်း။၁

၁-[မဗျတ်အမှန်-ကျွန်ပ်ဝယ်ယူပါမည်ဟု ယုံကြည်စေရန် ဂတိစာချုပ်ပြုလုပ်ခြင်း၊ စရန်ပေးခြင်း၏.အမည်ဟူလို] (အစဋ္ဌအတိုင်း၊ နှ,ပုံ)။ သစ္စံကာရန်၊ သဒ္ဒဟတ်တဲ့ကမ္မံ။ စူဠသေဋ္ဌတ်၊ ဇ္ဈိကာကောင်း။ ဤ၌ သစ္စံကာရ,ဟု၊ အမရကောသနှင့်အညီ (စ)ဝယ်နိဋ္ဌဟိတ်နှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်)။ ဤ၌ (သစ္စံ)ကား၊ဝန်ခံခြင်းအနက်ဟော၊ နိဋ္ဌဟိတ်၌၊ အဗျယ နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ ။

၄၇၂။ ။ပတိဒါနံ,ပရိဝတ္တော,
ဏာသော, (တု) ပဏိဓိ [ရိတော]၊
[အဠာရသန္တာ သခ်ေယ္ယ။
သရ်ာ ဇကောဒယော တိသု။ ။

(၄၇၂) ပတိဒါန, ပရိဝတ္ထ၊ ၂-ကား၊ မိမိထံ၌. အပ်နှံ ထားသော ဝတ္ထု၊ ပစ္စည်းကို တဖန် ပြန်ပေးခြင်းတည်း၊ (အာစဋ္ဌအတိုင်း၊ နှ,ပုံ,)၊ ဏာသ,ဥပနိဓိ၊ ၂-ကို၊ဤရိတော၊ အပ်နှံ ထားခြင်း၏.အမည်ဟုဆိုအပ်၏.၊ (ပုံ) ၁။အဠာရသန္တာ၊အဠာရသ,သဒ္ဒါအာဆုံးယှိကုန်သော၊ဇကောဒယော၊

ကေ,သဒ္ဒါ အစယ္ယိကုန်သော၊သင်္ချာ၊သင်္ချာ, သဒ္ဒါတို့သည်၊ သင်ခေါ်ယော့၊ အာရေဒေါ်တွက်ဖြင့် ပိုင်းခြား အပ်သော ဒြပ်ဝတ္ထုဟု ဖြစ်ကုန်၏။ တိသု၊ လိုင်သုံးပါးတို့ဟု ဖြစ်ကုန်၏။ ။

၁–အထက်အနေကတ္တဗ္ဗမလာသော (ချာသ) သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာ ဂါထာ။

ဌပနိယေ ဓနေ ချာသော, ဝိချာသ သံချာသမ္ပတ္တော။ ။

ချာသော၊ ချာသ, သဒ္ဒါသည်၊ ဌပနိယေဓနေ၊ အပ်နှံ၍ ထားအပ်သော၊ ဥစ္စာဟူသော၊ အနက်ဌာလည်းကောင်း၊ဝိချာသ၊ ချထားပြုပြင်စီရင်ခြင်း၊ သံချာသ၊ ကာမဂုဏ် အမှုအစီးအပွါးကိုပယ်ခြင်း၊ ဝါ၊ သံသရာ ဝါသနာကိုပယ်ခြင်း၊ ဝါ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့၏ အကျင့်ဟူသော၊ စတုတ္ထ အသမ၊ အပ္ပဏော၊ ဥစ္စာကိုအပ်နှံခြင်းဌာ၊ကောင်း၊ သိယာ၊၏။

၄၇၃။ ။သံချာနေ တု စ သံခေယ္ယော။
ဇကတ္ထော ဝိသတာ ဒယော,။
ဝဂ္ဂဘေဒေ ဗဟုတ္ထော ဝိ,။
ကာ မာနုဝတိ နာဝရိယံ]။ ।

(၄၇၃) တု၊ဒုံ၊ ဝိသတာ ဒယော၊ ဝိသတိ, အာစယ္ယိကုန်သော သဒ္ဒါတို့သည်၊ သင်္ချာနှေ၊ အာရေဒေါ်တွက် သင်္ချာမျှဌာလည်းကောင်း၊ သင်ခေါ်ယော့ကောင်း၊နှ၏။ ဇကတ္ထော၊ဇကဝုစ်သင်္ချာဌာ်ထင်ကုန်၏။ (ဇကဝစနန္တာသဒ္ဒါ မျှားဟူလို) ၁၊ဝဂ္ဂဘေဒေ ရာသိဘေဒ,အာရေဌာ်၊ဗဟုတ္ထော၊ ဗဟုဝုစ်သင်္ချာဌာ်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ (ဗဟုဝစနန္တာလည်း ဖြစ်ကုန်၏ ဟူလို) ၂။ တာ၊ ထိုသင်္ချာသဒ္ဒါတို့သည်၊ အာနုဝတိ၊ နုဝတိ, သဒ္ဒါတိုင်အောင်၊ နာဝရိယံ၊ ထိ,ဌာ်ဖြစ်ကုန်၏။ ။

၁–ထိုတွင် သင်္ချာမျှဌာ်ဖြစ်ပုံ၊ ဥဒါဟာရဏ်ကား၊ "ပုရိသာနံ– ဝိသတိ ဂဏ္ဍတိ၊ ဣတ္ထိ ဝိသတိ ဂဏ္ဍတိ၊ ကုလာနံ ဝိသတိ ဂဏ္ဍတိ" စသည်တည်း။ ။သင်ခေါ်ယော့ဌာ်ဖြစ်ပုံ ဥဒါဟာရဏ်ကား၊ "ဝိသတိ ပုရိသာ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဝိသတိဣတ္ထိယော ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဝိသတိ ကုလာနိ ဂဏ္ဍန္တိ" စသည်တည်း။

၂–ဝဂ္ဂဘေဒ, ရာသိဘေဒ, ဖြစ်ပုံဥဒါဟာရဏ်ကား။ ။ဣဝိသတိယော ဗဟုဒန္တာ၊ တိယော ဝိသတိယော ဒိနဃဋ္ဌိကာ၊ (တနည်း) ဣတိ"သတိယော ဒိနဃဋ္ဌိကာ၊ စသည်တည်း။ ।

ရာသိဘေဒ,ဝဂ္ဂဘေဒ ပြု၍,မဆိုလိုက၊ စဏ္ဍာလိသံ ဗဟုဒန္တာ၊ သင်္ဃဒိနဃဋ္ဌိကာ– ဟု ဆိုရမည်။ ။"အသိတိ အနုဗျဉ္ဇနာနိ၊အသိတိ မဟာသာဝကာ"တို့ဌ်လျှ"ဣစဏ္ဍာလိသ တိယော၊ အနုဗျဉ္ဇနာနိ၊ (တနည်း) စတသော ဝိသတိယော အနုဗျဉ္ဇနာနိ" ဟု၍

လည်းကောင်း။"ဒ္ဒေစတ္တာလီသတိယော၊စတသော ဝိသတိယောဝါ၊ မဟာသာဝကာ" ဟူ၍ လည်းကောင်း ပြုလုပ်ရမည်၊ ဤထက်အကျယ်ကို- ငါတို့ ရေးသား အုပ်သော ဗာလာဝတာရ ဂန္ထာ၊ နာမကဏ္ဍ၊ သဒ္ဒါအရာ၌ ရှုကြည့်လေ။ ။

၄၇၄။ ။သတံ,သဟဿသံ,နယုတံ,
လက္ခံ ကောဋိ--ပကောဋိသာ။)
ကောဋိပ္ပကောဋိ နဟုတံ,။
[တထာ] နိန္နဟုတံ, [ပိစ]။ ။

(၄၇၄) သတ၊ အာရ၊ သဟဿ၊ အထောင်၊ နယုတံ (အယုတံ) -သောင်း၊ ၁ လက္ခ၊ သိန်း၊ကောဋိ၊ ကုဋေ၊ ပကောဋိ၊ ပကောဋိ၊ ကောဋိပ္ပ ကောဋိ၊ကောဋိပ္ပကောဋိ၊နဟုတံ၊နဟုတ၊နိန္နဟုတံ၊နိန္နဟုတ။ ။

ခ-ဤ၌၊ အလုံးစုံ သိဟိုင်း၊ မြန်မာစာအမျိုးမျိုးမှာပင်၊ (နဟုတ)ဟု (နိ)နောင်၊အဝဏ် ကဏ္ဍ(ဟ)အကွာရာနှင့်၊ ပါဠိပျက်လျက်ယှိသည်ပြင်၊ ဤအဘိဓာန် ဋီကာဆရာလည်း၊ နိပုဒ္ဓ-ယုဓာတ်။ ယုဓာတ်တို့ဖြင့် (နိယုတ)ဟု၊ ရှုပ်တွက်ချက်လျက် ယှိချေသည်။ ၎င်း (နိယုတ) သဒ္ဒါကား၊(သောင်း) သံချာကိုမဟော၊ (သိန်း)သံချာနှင့် (သန်း)သံချာ ကိုသာဟောနိုင်၏။ ဤထက်အကျယ်သိလိုမူ၊ ငါတို့ရေးသားအပ်သော၊ (ဗာလာဝတာရ ဂန္ထာ ပဒတ္ထ ဝိနိစ္ဆယသာရ) ကျမ်း၊ နာမ်သံချာအရာ၊ စာမျက်နှာနံပါတ် (၉၁)၌၊ ကြည့်ရှုပါလေ။

၄၇၅။ ။အာကွော ဘိဏိ[ဏ္ဍ ယ]ဒိန္ဓ ။
အာဇ္ဇုဒံ(စ) နိရဇ္ဇုဒံ၊
အဟဟံ,အဗဗ, [ဧဝ]။
-ဧဒုံ,သောဂန္ဓ ကုဠလံ။ ။

(၄၇၅) အကွောဘိဏီ၊ အကွောဘဏိ၊ ဒိန္ဓံ၊ဒိန္ဓ ၁၊ အဇ္ဇုဒံ၊ အဇ္ဇုဒ ၂၊ နိရဇ္ဇုဒံ၊ နိရဇ္ဇုဒ ၂၊ အဟဟံ၊ အဟဟ၊ အဗဗ၊ အဗဗ၊ အဧဒုံ၊ အဧဒု၊ သောဂန္ဓ ကံ၊သောဂန္ဓ ကဒ၊ဥပ္ပလံ၊ဥပ္ပလ။ ။

၁-ဤ၌၊ နိဂ္ဂဟိတ်ဟောပုဒ်မှာကဲ့သို့ဥကာရန္တနှင့်ဒိန္ဓ-ဟု ပါဠိမယှိစေနှင့်၊ (ဒိန္ဓ)ဟု၊ သင်္ခတ-ပါကတကျမ်းများနှင့်အညီ- အကာရန္တနှင့်သာ ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။ ၎င်းပုဒ်၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာ ဂါထာကား၊

ဂဏော ဒိဠ္ဍ မနိတ္ထ ်တု၊ သတကောဋ်ယမုစ္စတေ။
ရာမိကာယန္တ္ဃသာဒိန္ဓာ၊ တထာတုလ္ယသိယမ္ဘ ်စ။ ။

၄၇၆။ ။ကုမုဒံ,ပုဏ္ဍရိကံ (စ),။
ပဒုမံ,ကထာနံ [ပိစ],။
မဟာကထာနာ,သခ္မေယ္ယာ။
[နိဗ္ဗေတာသု သတာဒိစ။ ။

(၄၇၆) ကုမုဒံ၊ကုမုဒ၊ပုဏ္ဍရိကံ၊ ပုဏ္ဍရိက၊ပဒုမံ၊ ပဒုမ၊ ကထာနံ၊ ကထာန၊မဟာကထာန၊ မဟာကထာန၊ အသခ္မေယ္ယ၊ အသခ္မေယ္ယ၊ဣတိ၊ သို့၊ဗေတာသု၊ ၍သန္ဓိသွားတို့တွင်၊ သတာဒိစ၊ သတ, စသောသန္ဓိသဒ္ဒါ သည် လည်းကောင်း။

၄၇၇။ ။ကောဋ္ဌာဒိကံ,ဒသဂုဏံ,။
သတလက္ခ ဂုဏံကမာ],။
[စတုဏ္ဍောဝေနု]အာဗုဗော။
[တတိယော]ဗုတိယော[တထာ]။ ။

(၄၇၇) ကောဋ္ဌာဒိကံ၊ ကောဋ္ဌ, စသောသန္ဓိသဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ကမာ၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ဒသဂုဏံ၊ ဆယ်ခုဖြင့်မြှောက်အပ်သည် လည်းကောင်း၊ သတလက္ခဂုဏံ၊ သိန်းတရာဖြင့် မြှောက်အပ်သည် လည်းကောင်း၊ဟောတိ၏ ၁ (ဤ၌ကား ကောဋ္ဌိစသောသန္ဓိ၊ ၃-ခု-ဏ္ဍ ကိုင်ဟူ၍၊ (သာ) ဟူသော ရူပဘေဒ အားဖြင့်သိစေ၏။ ၂ ဏ္ဍယံ၊ အကွောထိလီသန္ဓိ "ထိ" ဖြစ်ဖြစ်၏၊ (အကြွင်း၊နှ) အဖေနု၊ အခွဲးနှင့် တကွ၊ စတုဏ္ဍော၊ လေးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းသည်၊ ၀၊ လေးခု မြှောက်သည်၊ အဗုဖ (အခွဲးနှင့် တကွလေးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ ၀၊ သုံးခုခွဲး) မည်၏,,တထာ၊ ပါ၊ အဖေနု၊ တကွ၊ တတိယော၊သုံးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းသည်၊ ၀၊ သုံးခုမြှောက်သည်၊ အဗုတိယော၊ အဗုတိယ (အခွဲးနှင့် တကွသုံးခု တို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ ၀၊ နှစ်ခုခွဲး) မည်သည် လည်းကောင်း။ ။

၁—ဆယ်ခု၊ (၁၀)လီသည် တရာဖြစ်၏၊ တရာ(၁၀)လီသည် တထောင်ဖြစ်၏၊ တထောင်(၁၀)လီသည်တသောင်းဖြစ်၏၊သို့စသည်ဖြင့်တသိန်းတိုင်အောင်၊(၁၀)ခုဖြင့် မြှောက်အပ်သည်ကိုပြု၍ ယူအပ်၏။ ။တသိန်း(တရာ)သည် တကုဋေဖြစ်၏။ ကုဋေ (အသိန်းတရာ) သည်၊ ပကောဋိဖြစ်၏၊ ပကောဋိ (အသိန်းတရာ) သည်၊ ကောဋိ၄ ကောဋိဖြစ်၏။ သို့စသည်ဖြင့်၊ ကောဋိသန္ဓိမှစ၍၊ အသင်္ချေယျသန္ဓိတိုင်အောင်၊ သိန်း တရာဖြင့်မြှောက်အပ်သည်ကိုပြု၍ယူအပ်ကုန်၏ဟူလို။

၂–ဤမှာ၊ သိဟိုဠ်နိသ်ယဟောင်းအဆိုနှင့်အညီ၊ ပကောဋ္ဌိ(သာ)ဟု၊ ပါဠိမှန်ယိုစေ။ သိဟိုဠ်နှင့် မြန်မာစာများမှာ၊ (ပကောဋ္ဌိယော) ဟု၊ပါဠိပျက်လျက်ချည်းသာယှိကြသည်၊ သတိပြုကြလေ။ ။

၄၇၈။ ။အာဗုတောယျော] ဒိယဿော (တု)။
ဒ်ဝဿော•[ဒုတိယော ဘဝေ]။
[တုလာ•ပဏ္ဍ–ဂ်ိုဏိဝသာ]။
တိဝါမာနဏ္ဍကော သိယာ]။ ။

(၄၇၈) အာဗုတောယျော၊ အာဗုတောယျ (အခွဲးနှင့် တကွသုံးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ ၀၊ နှစ်ခုခွဲး) မည်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝေ၏ တု၊ အံ့၊ အာဗုန၊ တကွ၊ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းသည်၊ ၀ ၊ နှစ်ခုပြောက်သည်၊ ဒိယဿော၊ဒ်ယဿ (အခွဲးနှင့်တကွနှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း၊ ၀ ၊တခုခွဲး) မည်သည်လည်းကောင်း၊ ဒ်ဝဿော၊ ဒ်ဝဿ (အခွဲးနှင့်တကွ နှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း၊ ၀ ၊ တခုခွဲး) မည်သည်၊ ဘဝေ၏ ၊ (အဗုဗုဿ စသော သန္ဓေါတို့သည်၊ လိင်သုံးပါးတို့ဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏၊) တုလာ•ပဏ္ဍဂ်ိုဏိ ဝသာ၊ချိန်,စလယိ, ကွမ်းစား, ချင့်တောင်း, လက်သစ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊မာနဏ္ဍကော၊ နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းအနက်သည်၊ ၀ ၊ နှိုင်းယှဉ်ကြောင်း အနက်ကိုဟောသောသန္ဓေါသည်၊ တိဝါ၊ သုံးမျိုးသုံးစားအပြားယှိသည်၊သိယာ၊၏ ၊ ၁

၁–ဤ၌"တိဝါမာနဏ္ဍကောသိယာ"ဟု၊ အမရကောသနှင့်အညီ၊ ပါဠိမှန်ယိုစေ။ ၎င်းသုံးမျိုးကို သာသနိက၊ ဝေါဟာရအားဖြင့်အစဉ်အတိုင်း။

(၁) ဓါရဏာ
(၂) ပူရဏာ
(၃) တိရဏာ–ဟုခေါ်သည်။

၄၇၉။ ။စတ္ထာရော ဒိဟာယော] ဂုဠ္ဠာ။
[ဒ္ဝေဂုဠ္ဠာ] မာသကော [ဘဝေ]၊
[ဒ္ဝေ] အာဋ္ဌာ [မာသကာပဏ္ဍော,။
–ဏ္ဍာနံ] ဓရကာ• [မဗ္ဗကံ]။ ။

(၄၇၉) စတ္ထာရောဒ်ဟာယောလေးစပါးတို့သည်၊ ဂုဠ္ဠာ၊ တစျင်ရွေးမည်၏၊ ဒ္ဝေဂုဠ္ဠာ ၂–ချင်ရွေးတို့သည်၊ မာသကော၊ ဘဝ်းမည်သည်၊ ဘဝေ၏ ၊ ပဏ္ဍမာသကာ၊ငါးပဲးတို့သည်၊ ဒ္ဝေအာဋ္ဌာ ၂ -အာဋ္ဌမည်ကုန်၏။[ဤကား သိဟုဠ် နိဿယဟောင်းခွဲ လာသော အနုက်သက်သက် သာတည်း။]

"ဒွေအာက္ခြာ"-ဟု•ဗဟုဝုစ်နှင့်ယှဉ်စေ၊ ဤအလို-တအာက္ခမှာ၊ ၂•မာသကခွဲး ယှဉ်သည်၊အာက္ခြာနံ၊အာက္ခ တို့၏။ အမ္ဘကံ၊ရှစ်ခုသည်၊ဝရေဏ်၊ ဝရေဏ, တခု၊ ဝါ၊ကလဠ,တခုဖြစ်၏။ ၁

၁-သီဟိဠ်ဋီကာသယဟောင်း၌၊ ဝရေဏ-ကို၊ကလဠ-ဟုအနက်ပြန်သည်။

၄၈၀။ ။သုဝဏ္ဏော• [ပဠုဝရေဏ်]
နိက္ခ• [တွ နိဏ္ဍိ ပဠုတော]။
ပါဒေါ [ဘာဝေ စတုဏ္ဍေထ]။
[ဝရေဏာနိ] ပလံ,[ဒသ]။ ။

(၄၈၀) ပဠုဝရေဏ်၊ ငါးဝရေဏ၊ ဝါ၊ ငါးကလဠသည်၊ သုဝဏ္ဏော၊ တသုဝဏ်ဖြစ်၏။ တု၊အုံ၊တေပဠု၊ ထိုငါးသုဝဏ်တို့သည်၊နိက္ခ•၊တနိက္ခ ဖြစ်၏။ ၁။ ပါဒေါ၊ ပါဒ,သန္ဓေါသည်၊ စတုဏ္ဍေဘာဝေ၊ လေးဘို့တဘို့၊ လေးစိတ်တစိတ်၊ လေးစုတစု၊ လေးပုံတပုံ၊ လေးပိုင်းတပိုင်း ဟူသော အာနုဘ်ဖြစ်၏။အထ၊ပါး၊ဒသဝရေဏာနိ၊ ဆယ်ဝရေဏ၊ဝါ၊ ဆယ်ကလဠ တို့သည်၊ပလံ၊တပိုလ်ဖြစ်၏။

၁-ဤ (နိက္ခ) ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို၊ (ဝိဿာ) ဟု အနက်ပြန်ဆိုကြ၏။ ၎င်း (ဝိဿာ)ဟူသော ဝေါဟာရသည်လည်း၊ (ပသာ)ဟူသော (မွန်)ဘာသာမှ လာရင်း ဖြစ်ရကား၊ (ပ)စောက်နှင့်ရေးသင့်သည် (ဗ) ထက်ချိုက်နှင့်မရေးလင့်။

၄၈၁။ ။တုလာ [ပလသတံစာထ]။
ဘာရော [ဝိသတိတာတုလာ]။
[အထော] ကဟာပဏော [ဒိဏ္ဍ ၎]။
ကထျတော] ကရိသာပဏော။ ။

(၄၈၁) ပလသတံ၊ ပိုလ်တရာသည်၊ တုလာ၊ တချိန်ဖြစ်၏။ အထ၊ ပါး;တာဝိသတိတုလာ၊ထိုချိန်နှစ်ဆယ်တို့သည်၊ ဘာရော၊တာဝန်ဖြစ်၏။ (တုလာ,ဂဠာ• ၂-ခု-ထိ။ရေဏ,ပလ၊ ၂-ခု•နှ၊)အနိဏ္ဍ ၎၊ နိက္ခ,ထိ,မဟုတ်၊ အကြွင်း,ပုံ။အထော၊ပါး၊ကဟာပဏ, ကရိသာပဏ၊ ၂-ခုကို၊ ကထျတော၊ ကျပ်အသပြာ၏။ အမည်ဟု ဆိုအပ်၏။ ၁ အနိဏ္ဍ ၎၊ ဤသန္ဓေါ• ၂-ခု•ထိ, မဟုတ်။ (ဌင်းနှစ်ပုဒ်လုံးပင် (ကာဓိါပဏ) သန္ဓိတ- တဗုဒ်တည်းမှ၊ ပြောင်းလဲးလာသည်)။

၁-ဤတွင်၊ ပဌမပုဒ်၌၊ ကအက္ခရာဝယ်၊ ရဿ, ဒီဃ, ၂-ချက်၊ ဟာနောင် ဩဋ္ဌ ပဌမက္ခရာနှင့်တချက်၊ ဒန္တောဋ္ဌ- ၎အက္ခရာနှင့် တချက်၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ကဟာပဏ, ကာဟာပဏ,ကဟာဝဏ,ကာဟာဝဏ,ဟု-ပုဒ်လေးမျိုးလုံးအသင့်ပင်။

၄၀၂။ "ကုဋ္ဌိဗေါ၊ပသာတော၊ (ဇကော)၊
ပဇ္ဇော၊ (တောစတုရော သိယုံ)၊"
အာဠ္ဠကော၊ (စတုရော ပဇ္ဇာ)၊"
ဒေါဏံ (ဝါစတုရာဠ္ဠကံ)။ ။

(၄၀၂) ကောပသာတော၊ တလက်ဖက်, တလက် ဆွမ်းသည်၊ ကုဋဗေါ၊တကုဋုံဖြစ်၏, ၊ တောစတုရော၊ ထိုလေးကုဋ်တို့သည်၊ ပဇ္ဇော၊ တစလယ်သည်၊ သိယုံ၊ နှ၏, ၁ စတုရောပဇ္ဇာ၊ လေးစလယ်တို့သည်၊ အာဠ္ဠကော၊တပြည်သည်၊ သိယုံ၊ နှ၏, စတုရာဠ္ဠကံ၊ လေးပြည်သည်၊ ဒေါဏံ၊တစိတ်ဖြစ်၏,။

၁–ဌင်း၏, ပမာဏ မှတ်ရန်သံပေါက်။
(၁) လျားနံတမိုက်၊ အစောက်၌, မှတ်ပိုက်နှစ်သစ်ခန့်။
(၂) တိုင်းမဂဓ၊ ခေါ်ပဏ္ဍ၊ မှတ်ကြည်လူအဋ္ဌန့်။
(၃) ဆေးကျမ်းအခိုး၊ ချိန်လေးပိုလိ၊ လူမီလိမှတ်သီးသန့်။ ။

အဋ္ဌကထာများ၌ အဆိုမှာ၊ မဂဓ နာဠိ၏, ပမာဏကို၊တဆယ်,နှစ်ပိုလိခွဲးချိန်ဝန် ဆံ,သည်ဟု,ဆိုကြ၏,၊ချိန်အပ်သော ဘဏ္ဍာမှာလည်း၊ကလားပဲးကိုချိန်ရမည်ဟုလာ၏,။ သီဟိုဠ် ခုဠ္ဌသိက္ခာနိဿယဟောင်း၌ကား၊ဌင်း၏,ပမာဏကို၍စ်လက်ဖက်,၍စ်လက်ဆွမ်း၊ ၍စ်ကုဋ်ုံ ဆို၏,။ ဤ၌၊ ဒေါဏ,ပုဒ်၏, အတ္ထုဒ္ဒါရ–မှတ်ရန်ရစနာဂါထဒ္ဒ။

အာဠ္ဠကေတစ္ဆ တုဏ္ဏမ္ပိ၊ ဒေါဏံ ပမ္ဘဝိသေသကေ။
ဝ (လေးစလယ်) လေးပြည်–တစိတ်၊ ဒေါဏပန်း၊

၄၀၃။ "မာဏိကာ [စတုရောဒေါဏာ]၊
ခါရိ•[ဣ ^ စတုမာနိကာ]၊"
[ခါရိယောဝိသ] ဝါဟော (ထ)၊
[သိယာ] ကုဇ္ဇော၊ [ဒသမ္ဗဏံ]။ ။

(၄၀၃) စတုရောဒေါဏာ၊ လေးစိတ်တို့သည်၊ မာနိကာ၊ တတင်း ဖြစ်၏,၊စတုမာနိကာ၊လေးတင်းသည်၊ ခါရိ၊ ခါရိတခုဖြစ်၏,၊ ဝိသ ခါရိယော၊ ခါရိ၊ ၂၀- တို့သည်၊ဝါဟော၊ တစပါဟာဖြစ်၏,၊ အထ၊ ပါး၊ ဒသမ္ဗဏံ၊ ဆယ်အမ္ဗဏ သည်၊ ကုဇ္ဇော၊ ဘကုန္ဓသည်၊ သိယာ, ၏,၊ (ဤ၌၊ဝါ၊ဒေါဏ,သဒ္ဒါဝိကပ်အား နှင့် (နှ) (ပုံ) တည်း၊ဣ^ဣ^၊မာနိကာ, ခါရိ, ၂–ခု, ထိ,တည်း။ (အကြင်း၊ပုံ)။

၄၀၄။ ။အာဋ္ဌကော• [နိဏ္ဍိယံ] တုမ္ဟော။
ပဏ္ဍော• (တု) နာဠ္ဠိ [နာရိယံ]။
ဝါဟော• (တု) သကဒ္ဒေါ [စေကာ-
ဒသဒေါ၊ဟာတု] အမ္ဗဏံ, ။

(၄၀၄) အာဋ္ဌက,တုမ္ဟ၊ ၂-ကား၊ ပြည်၊ ကည်း။ အနိဏ္ဍိယံ၊အာဋ္ဌကံ ထိ,ဠ်ခြင်ဖြစ်။ (တုမ္ဟ၊ပုံ၊) တု၊အံ့၊ပဏ္ဍ,နာဠ်ဠ်၊ ၂-ကား၊ စလယ်၊တည်း၊နာရိယံ၊ နာဠ်ဠ်,ထိဠ်ခြင်ဖြစ်၏.၊တု၊အံ့၊ ဝါဟ, သကဒ္ဒ၊ ၂- ကား၊ တလှည်းတင်ဝန်၊ တည်း (ပုံ)။ တု၊ အံ့၊ ဇကာဒသဒေါ၊ တဆယ်.တစိတ်တို့သည်၊ အမ္ဗဏံ၊တအမ္ဗဏဖြစ်၏.။ (နှ)။ ၁

၁-ဤ၌ (အမ်ဏ) ဟူသော၊ သခ်ာတပုဒ်ကို၊ငါတို့ မာဂဝပုဒ်ပြောင်းလဲ်းသော၊ (အမ္ဗဏ) ဟု-ဝ၇ိန္ဒ (မ) ဖွေဘော်နှင့်သာဖြစ်နိုင်သည်၊ သို့ကြောင့် (မ) နှစ်ဆင့်နှင့် ပါ၌မှန်ယှိစေ၊ သိဟိုဠ်ခရာစာများမှာလည်း၊ဤအတူပင်ယှိသည်၊အောက်ကမထက်မြို့ကိုနှင့်ပါ၌ပျက် မယှိ စေရ။ (အထက်-ဂါထာ-နံပါတ် (၆၆၇) (၁၀၃၃) အောက် (၁၉၇) များမှာလျှင်း ဤအတူ ပင်တည်း။ (စမ်ိန်-စမ္ဗ) (မမ်ိန်-မမ္ဗ) ဟု-ပြန်ရပုံများကို၊ သတိပြုလေ။

ဤ၌[နာဠ်ဠ်] သဒ္ဒါ၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ဋီကာများနှင့်၊ သုတ်မဟာဝါ မဟာ ပရိဗ္ဗာန သုတ် အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့်၊နှစ် (ပဏ္ဍ) နှစ်စလယ်တခွက်ကိုလည်း၊ ဟောနိုင် သေး သည်ဟု မှတ်လေဦး။ ။

ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်းမူလဋီကာ၌၊ (၄)စိတ် (သို့မဟုတ်) (၆)စိတ်သည်၊ တအမ္ဗဏ မည်၏.ဟု ဝါဒထူးအဆိုယှိသည်။ ။ငါတို့မြန်မာဘာသာ ရှေးကျသော ပါရမီခဏ်း စတု ဝမ္ဗသာရစသော လက်ခတ်ကြီးများ၌၊ (အမ္ဗဏ) ပုဒ်၏.အနက်ကို၊ (တင်း)ဟု ပြန်ဆို ရေး သားလေ့ယှိကြ၏.။

၄၀၅။ ။ပဒိုဝ်သော (ခ) ကောဠာသော,။
အံ့သော•ဘာဂေါ• [ခနံ,တု] သော,။
ဒဗ္ဗံ,ဝိဏ္ဏံ,သာပတေယျံ။
ဝသ,ဏ္ဍော,ဝိဘဝေါ• [ဘဝေ၊ ။

(၄၀၅) ပဒိုဝ်သ,ကောဠာသ,အံ့သ,ဘာဂ၊ ၄-ကား၊ အာဘွိအစု၊တည်း၊ (ပုံ)•တု၊အံ့၊ခနဲ,သ,ဒဗ္ဗ,ဝိဏ္ဏ, သာပတေယျ,ဝသ, အဏ္ဍ,ဝိဘဝ၊ ၇-ကား၊ ဘဝေ၊ဥစ္စာ၏.၊ (သ,အဏ္ဍ,ဝိဘဝ,ပုံ၊အကြင်းနှ)။

၄၀၆။ ။ကောသော•ဟိရညံ, (စ ကတာ-။
ကတံ ကဠုနှ ရူပိယံ)။
ကုပ္ပ, (တဒညံ ကမ္မာဒိ)။
ရူပိယံ, (ဒ္ဒယမာဟာတံ)။ ။

(၄၈၆) ကတာကတံ၊ ခုတ်အပ်၊ မခုတ်အပ်သော၊ ကဋ္ဌနှုရ္ဓပိယံ၊ ဣနှင့်ငွေ၊ ၂-ခုသည်၊ကောသော၊ ကောသ,မည်၏။ ဟိရညံ့စ၊ ဟိရည္ဟ, ရွှေသည်းမည်၏။ တစ္ဆည်ံ၊ထိုဣနှင့်ငွေမှာတပါးသော၊ တမ္ဗာဒိ၊ကြေးနီစသည်သည်၊ကုပ္ပ၊ကုပ္ပမည်၏။ အာဟာတံ၊ မြင်းရထ,ဝက်ရထ်စသည်ဖြင့်၊ တံဆိပ်ခပ်နှိပ်ထုလုပ်အပ်သော၊ဒွယံ'ဣငွေ၊ ၂-ခုသည်၊ရူပိယံ၊ ရူပိယ (ငွေဒင်္ဂါး (ဒူကပ်ား), ငွေဒင်္ဂါး (ဒူကပ်ား) မည်၏။ (ကောသ,ပုံ၊အကြွင်း၊နှ၊)၊

၄၈၇၊ ။သုဝဏ္ဏံ,ကနကံ စာတာ။
ရူပံ,သောဏ္ဏော, (စ) ကဋ္ဌနံ,၊
သဏ္ဌုဝဏ္ဏော•ဟာရိ•ကမ္ဗု။
စာရု•ဟေမံ(စ) ဟာဒုကံ။ ။

(၄၈၇) သုဝဏ္ဏ,ကနက, စာတာရူပ, သောဏ္ဏ, ကဋ္ဌနံ, သဏ္ဌုဝဏ္ဏ, ဟာရိ,ကမ္ဗု,စာရု,ဟေမ,ဟာဒုက,

၄၈၈။ ၊တပနိယံ•ဟိရညံ, (တ-၊
ဣဒ္ဓါ) စာမိကရံ, (ဝိစ)-။
သာတကုမ္ဘံ, (တထာ) စမ္ဗု။
နဒံ,သိဂ်ီ (စ နာရိယံ)။ ။

(၄၈၈) တပနိယ, ဟိရည္ဟ, ၁၃- ကား၊ ဣတည်း။ ၁ စာမိကရံ၊ ဂိ၀ါဣ၊ သာတကုမ္ဘံ၊ နိတ္ထံ'ဣ၊ (တထာ၊ ထိုမှတပါး) စမ္ဗု,နဒံ၊ စမ္ဗု။ ရစ်ဣ၊ သိဂ်ီ၊ သိဂ်နိုက်ဣ။ ဣမေ၊ ဤဣတို့ကား၊ တဣ္ဓါ, ထိုဣ အာထူးတို့တည်း။(နာရိယံ၊ သိဂ်ီ,ထိ,ဒ္ဒြိစ်၏။သဏ္ဌုဝဏ္ဏ,ပုံ၊ အကြွင်း၊နှ•)၊
၁-ဤဒ္ဓရမ္ဘ-စသောပုဒ်များလည်း၊ဝင်းဣ၊ဟောပရိယဒ္ဒယ်ပင်၊ (ရုက္ခ)သံ၊

၄၈၉။ ။ရူပိယံ•ရဇတံ•သဏ္ဍ။
ရူပိသဏ္ဍ] [မထော] ဝသု,။
ရတနံ,(စ)မဏိ•[ဒ္ဒိသု],။
ပုပ္ပ ရာဂါ-[ဒ္ဒိတဣ္ဓိ]။ ။

(၄၈၉) ရူပိယ,ရဇတ,သဏ္ဍ,ရူပိ,သဏ္ဍ၊ ၅-ကား-ဣတည်း၊(နှ) ၁ အထော၊ပါး၊ ဝသု,ရတနံ, မဏိ၊ ၃-ကား၊ ရတနာတည်း၊ (ဒ္ဒိသု-မဏိ၊ ထိ,ပုံ, ၂-တို့ဒ္ဒြိစ်၏။ အကြွင်း"နှ") ပုပ္ပရာဂါဒ္ဒိ၊ ပန်း၏အာဆင်းအရောင်

ယ္ပိသော၊ပဏ္ဍြားနိစသည္ကား၊တ ဏ္ဍ ိ၁၂။ ထိုရတနာတို့၏ အထူးတည္း၊ (အာဒိသဒ္ဒါ ျဖင့္၊ စံသရာဂ, ပဒုမရာဂ,စသည္ကိုယူလေ) ၂ ။

၁–ရဇတ၊ သဒ္ဒါ–ရြက္ကိုလည္းဟေ၏ ၊"ကမ္ဘာရော ရဇတသေ၀"(ဓမ္မပဒ–ဗာလ ၀ဂ်လာ ပုံစံ)၊ဤ၌ရဇတသဒ္ဒါ–ရြဟောဟုမ္ပတ်၊

မ္ပတ်ရန် အဏ္ဍ၊ဒ္ဓါရ ဂါထာပါဒ။"ရဇတံ သဒ္ဓ၊ သော ရ်ော်သု"၊

၎ဂ–ဏ္ဍာဒိ၀ုတ္တိသုတ်ျ ဖင့်စိရင်၍ ျပီးသော (သဒ္ဓ) နောင် (ဥ) ပစ္စည်းဆက်၍ (သဒ္ဓ) ျပီးရန်ကြီသင့်၏။သို့မဟုတ် (သ) ဓာတ် (ဒ္ဓ) ပစ္စည်းသော်လည်းကြီ၏။

၂–သခ်ံတကျမ်းများနှင့်အညီျ ဖစ်သော၊ ဤပါဠိနှင့် အနက်ကို၊ အထူး သတိယ္ပိစေ၊ အလ်ုံးစုံစာများ၌၊ (ဖုဿရာဂ)ဟု အလွန်အပျက်များသည်။

၄၉၀။ ။သ၀ဏ္ဏ ံ,ရဇတံ,မုတ္တာ,။
မဏိ•ေ၀ဠ,ရိယာနိ,(စ),။
၀ဇိရံ,(စ) ပ၀ါ၊ံ,[တိ•ေ
သတ္တာ ဟု ရတနာနိမေ]။ ။

(၄၉၀) သ၀ဏ္ဏ ံ၊ ရ္ဓေ၊ ရဇတံ၊ ေ၊ မုတ္တာ၊ ပုလဲ၊ ၁၊ မဏိ၊ပဏ္ဍြား၊ ေ၀ဠ,ရိယ၊ ကျောက်မျက်ရွဲ၊ ၀ဇိရ်၊ စိန်၊ ပ၀ါ၊ံ၊ သတ္တာ၊ ဏ္ဍတိဏ္ဍမေ၊ ဤသည်တို့ကို၊သတ္တရတနာနိ၊ ရတနာခုနစ်ပါးတို့ဟူ၍၊ အာဟု၊ ဆိုကြ ကုန်၏။ ။

၁–ပုလဲးကို၊ ရ္ဓေးက (အမြှေတေ)ဟု ခေါ်သည်၊ (အ ဏ္ဍီတ) ဟူသော သခ်ံတ ပုဒ်မ္ပ ျက်သော ေ၀ါဟာရတည်း။

၄၉၁။ ။လောဟိတံကော (စ) ပဒုမ ။
ရာေဂါ•ရတ္တမဏိ, [ျ၀ထ]။
စံသ၀ဏ္ဏော•ေ၀ဠ,ရိယ,။
ပ၀ါ၊ံ,[၀ါစ]. ၀ိန္ဓ,ေမ၊ ။

(၄၉၁) လောဟိတကော, ပဒုမရာဂ,ရတ္တမဏိ၊ ၃-ကား၊ ပဒျြားနှ၊ တည်း(ပုံ)၊ ၂ အာထ-ပါ၊ စံသ၀ဏ္ဏ, ေ၀ဠ,ရိယ၊ ၂- ကား၊ ၀ါ၊စိမ်း အာ၊ဆင်းယ္ပိသောကျောက်မျက်ရွဲ၊တည်း၊ (အစဉ်အာတိုင်း၊ပုံ,နှ,)၊ ၇၊ ပ၀ါ၊ံ၊ ၀ိန္ဓ,မ၊ ၂-ကား၊သ ဏ္ဍာ၊တည်း၊(၀ါ•ပ၀ါ၊ံ သဒ္ဒါ၀ိကပ်အာ၊ျ ဖင့်၊ ပုံ,လည်း ယ္ပိ၏၊ ၀ိန္ဓ,မ-ပုံ,)။ ။

၁–သခ်ၢတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ လောဟိတက သာ ယိုသင့်၏။ ဋ္ဌိကာ၌ကား၊ တတိ ယကျမ္ဘရာ "ဂ" ငယ်နှင့်၊ အဂ်– ပုဒ်၊ သရိရဝါစကကြီး၏။ ဝိပ္ပြိဟ်ပြုလုပ်၏။ ဆင်ခြင်လေ။ စင်စစ်အားဖြင့်ကား၊ လောဟိတပုဒ်နောင်၊ဥပမ နတ္ထည်း၌၊ က– ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသော ပုဒ်သာ။ ။

၂–ရဂ်မဏိလည်း၊ဝင်း ပဒမြားနိဟောပင်။ ပ,နောင် (ဒ) ထွေးနှင့်ရေးလေ။

၃–ဤ၌–ပါကတသဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် (ဝေရုလိယ,ဝေဠုဋ) တို့လည်း၊ပရိယာယ်ပုဒ်များ ဖြစ်နိုင်သေး၏။ (၂–၁၃၃–ဟေ)၊

၄–ဝင်းကျောက်မျိုးကို ရှေးဟောင်းလက်ဝတ်ကြီးများ၌၊ (ဝ၀ိသ၀ဏ္ဏ,ဟု၊ (ဝ၀ိသ၀ဏ္ဏ) ဟူသော မဂဓပုဒ်ကိုဖျက်၍၊စပ်ဆိုသီကုံးရေးသားကြသည်၊ အချို့.နောက်ပေါ် ဆရာများ ကမူ၊ (ဝ၀ိသ၀တ်) ဟု (တ) ဝမ်းပူအသတ်နှင့်စပ်ဆိုကြသည်၊များများမသင့်၊ ဝင်းကျောက် မျိုးကို၊ ယခုအခါ (မြ) ဟု ခေါ်ကြသည်။

၄၉၂။ ။မသာရဂလ္လ,ကဗရမဏိ,
[အထ] မုတ္တာ.(စ) မုတ္တိကံ,
ရိရိ.(ထိ) အာရကူဒေါ. (ဝါ),
အမလံ (တု) ဘ္ဘကံ, [ဘဝေ]။ ။

(၄၉၂) မသာရဂလ္ဂ,ကဗရမဏိ ၁၊ ၂-ကား၊ပဒမြားပြောက်တည်း၊ (မသာရဂလ္ဂ.နှ)အထ၊ပါ၊း၊မုတ္တာ,မုတ္တိက၊ ၂–ကား၊ ပုလဲးတည်း၊ (အစဉ် အတိုင်း၊ထိ,နှ,)ရိရိ ၂, အာရကူဒ၊ ၂-ကား၊တေးခပ်ပြောကြေး၀ါ၊တည်း၊ (ဓာတုထိ၊ရိရိ, ထိ, တည်း၊ ၀ါ၊ အာရကူဒသဒ္ဒ၊အချို့.သဖြင့်၊နှ,တည်း၊) တု၊အုံ့၊အမလ,အဘ္ဘက၊ ၂–ကား၊ဘဝေ၊အကြို့ကိုသံ၊ဝါ၊လချေး၊ဇ.(နှ)။

၁–ဤ ကဗရ မဏိ၌ ကဗရသဒ္ဒ၊ ဒေသီ ဟိန္ဒီ ဘာသာပျက်၊ (ကဗရ) သခ်ၢတ (ကဗ်ရ) ပါကတနှင့် မာဂဓ (ကဠ,ရ) ပြောက်ကျားသောအဆင်း။

၂–ဤ၌ရိရိ–ဟု၊ နဒါဒိဂိုဏ်း (ရ) ကောက်နှစ်လုံးနှင့်ပါကတအဘိဓာန်၌ လာယိုသည် အတိုင်း၊ ပါ၌နေယိုသည်။ သခ်ၢတ အဘိဓာန်များမှာကား၊ (ရိတိ+ရိတိ) ဟု၊ ရိနောင် တဝမ်းပူလုံးကြီးတင်၊ ဝင်းဆံခတ်နှင့်၊ပါ၌နှစ်မျိုးလာယိုသည်။ (ဒ) ထွေးအဆုံးနှင့်ယိုသော၊ (ရိဒိ–ဒိ) ပါ၌ကား၊ အပျက်သာ။ ။

၄၉၃။ ။လောဟော [နှ ထိ] အယော.ကာ၌ဝ။
ယသံ, (စ) ပါရုဒေါ.ရသော။
ကာ၌တပု, (တု) သိသံ, (စ)။
ဟရိတာလံ, (တု) ဒိတနှံ,။ ။

(၄၉၃) လောဟ,အယ,ကာ၌ဝယသ၊ ၃–ကား၊သံ၊တည်း၊ (အနိ ထိ၊ လောဟ.ထိ,မဟုတ်၊အယ၊ပုံ၊ကာ၌ဝယသ၊နှ,)၊ပါရုဒ, ရုသ၊ ၂- ကား၊

ပြာဒ္ဒါး၊ ၁ တည်း၊ ၂ (ပုံ)၊ တ္ဝ၊ အံ့။ ကာ၌တပု,သိသ၊ ၂-ကား၊သလွှဲးမည်း (ပေါ်ရာဏ)ခဲးပုပ်၊တည်း၊ ၃။တ္ဝ၊ အံ့၊ ဟရိတာလ, ဒိတနု၊ ၂- ကား၊ ဆေးဒန်း၊တည်း၊ (နု)။

၁-ဤ(ပြာဒါး)ဟူသော၊ ဝေါဟာရကား (ပါရဒ)ဟူသော၊မာဂဓပုဒ်ကို၊ သံဒိဋ္ဌ ရေးနည်းမျိုးဖြင့် ပြောင်းလဲ၍ ဖြစ်လာသော ဝေါဟာရတည်း။ ။

၂-သုတ,ရသရာဇ,ရသနာထ,စသည်တို့လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်တည်း။

၃-(ကာ၌)ပုဒ်မပါဘဲ (တပု) သက်သက်ကား၊ (သလွှဲးဖြူ) ကို ဟောသည်။ ဤ (တပု)ပုဒ်များ၌၊တမှာ အတင်မပါစေလင့်။ ။

၄၉၄၊ ။စိနုပိ၌ (စ) သိန္ဓူ့ရ။
[မထ], တ္ဝလော(တထာ) ပိစု။
(ခုဒ္ဒါ)ဖ (တ္ဝ) မရုက္ခ၊ဒ္ဓ,
မရုဆ္ဆိ၌, (တ္ဝ) သိတ္ထက်,။ ။

(၄၉၄) စိနုပိ၌,သိန္ဓူ့ရ၊ ၂-ကား၊ ဆုန်း, ၁ ဟင်းသပြု(ပြာ)ဒါးတည်း၊ (နု)။အထ၊ပါး၊တ္ဝလ၊ပိစု၊ ၂-ကား၊ ဝါ၂ပမ်း၊ တည်း၊ (ပုံ)၊ တ္ဝ၊ အ့ံ၊ခုဒ္ဒါ(ဖ)၊ ပျားငယ်ယင်ပျားတို့မှ ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ တို့သည်ဖြစ်စေအာပ်ပြုအာပ်သော၊ မရု၊ပျားငယ်ရည်သည်၊ခုဒ္ဒ၊ ခုဒ္ဒ,မည်၏။ (ခုဒ္ဒါ(ဖ), မရု,ခုဒ္ဒ၊ ၃- ကား၊ ပျားငယ်ရည်တည်း) ၂ တ္ဝ၊ အ့ံ၊ မရုဆ္ဆိ၌,သိတ္ထက၊ ၂-ကား၊ပျားဖယောင်း တည်း၊ (နု)။

၁-ဤ(ဆုန်း)ဟူသော၊ဝေါဟာရကား (မွန်) ဘာသာတည်း၊ (နု) သတ်နှင့်ရေး။

၂-ဤကား၊ သိဟိုဠ်နိဿယ ဟောင်းအတိုင်း၊ ယောဇနာသောအနက်တည်း၊ဠီကာနှင့် မျှားစွာသော၊ စာကိုယ်ပါ၌၊ အနက်ချွတ်ပျက်လျက်ယှိချေသည်၊ အထူးသတိပြုလေ။

အထက်အနေကထ္ထ၊ဂါထာ (၇၂) နှင့်ညီ၍၊ ဒဏ္ဍေး-နှစ်လုံးဆင့်မှာ၊ ရေးချနှင့် တက္ခ၊ (ခုဒ္ဒါ(ဖ)) ဟု ပါ၌မှန် ယှိရမည်အဖြစ်ကိုလည်း၊ သတိချပ်ရမည်။ ။

၄၉၅။ ။ဂေါပါလော. ဂေါပ. ဂေါသ၎ီ။
ဂေါမာ (တ္ဝ)ဂေါမိကော.[ပျထ],။
ဥသဘော.ဗလိဗဒ္ဓေါ.(စ)။
ဂေါဏော.ဂေါ.ဝသဘော. ဝုသော၊ ။

(၄၉၅) ဂေါပါလ, ဂေါပ, ဂေါသ၎ီ၊ ၃-ကား၊နွားကျောင်းသား၊ တည်း(ပုံ)၊ တ္ဝ၊ အ့ံ၊ ဂေါမ,ဂ,ဂ, ဂေါမိက၊ ၂-ကား၊ နွားယှိသောသူ နွားရှင်)တည်း၊ (ပုံ)၊ ဆထ၊ ပါး၊ ဥသဘ, ဗလိဗဒ္ဓ, ဂေါဏ, ဂေါ, ဝသဘ, ဝုသ၊ ၆-ကား၊နွား ၁ တည်း၊(ပုံ)။ ။

၁-ဒသဂ်ုတ္တရ၊ သမ္မောဇ္ဈာဝိဘင်း၊ အဋ္ဌကထာ၊ သီလက္ခန်၊ မဟာသီဟနာဒသုတ် ဋီကာစသည်တို့၌၊ ဥသဘ၊ ဝသဘ တို့ကို၊ နွားထူး နွားမြတ်၊ နွားကြီး နွားမှူးအစ်ဖြစ်ဖြင့်၊ ဖွင့်ပြတော်မူကြသော်လည်း၊ ၎င်းကိုမှီ၍.ဤအရာ၌၊ ဤအဘိဓာန်.ဆရာမိန့်ဆိုတော်မူသည် မဟုတ်၊ အမရကောသကိုသာမှီ၍. မိန့်ဆိုတော်မူသည်။ ထိုကြောင့် ဤအရာ၌၊ ဥသဘ၊ ဝသဘား ဗလိဗဒ္ဓတို့နှင့်တကွ၊ နွားထီးသာမန်ဟော ပရိယာယ် (၆) ပုဒ်ဟူ၍.သာ၊သဋ္ဌိ.ဌာန် ကျ မှတ်လေ။ သီ.နံဟောင်းနှင့်၊ဤဋီကာမှာလည်း၊ ဤအတိုင်းပင်၊ ဖွင့်ဆိုတော်မူကြသည်။ ထိုကြောင့်၊ ဗလိဗဒ္ဓေါ–နောင်၊ (အထ) နှင့် ပါ၌မယှိစေရာ။ (စ) နှင့်သာ ယှိစေရမည်၊ သိဟိုဠ်နှင့် အချို.မြန်မာစာများမှာ၊ (အထ) နှင့် ပါ၌ပျက်လျှက်ယှိသည်၊ သတိပြု၊ အထက် (၉၉၇) ဂါထာနှင့်ညီလေ။

ဤခြောက်ပုဒ်တို့တွင်၊ (ဗလိဗဒ္ဓ) ဟူသော၊ ဒုတိယပုဒ်မှာ၊ ဗလံ ဝဒ္ဓယတီတိ ဗလိ ဗဒ္ဓေါ၊ ဗလိဝဒ္ဓေါ၊ နိပါတနာ ဟု၊ သဒ်ဘက္ကမ်းများနှင့်အညီ၊ ဋီကာဆရာမိန့်ဆိုအပ်သော၊ ဝစနတ္ထ အဓိပ္ပါယ်ကို၊မြန်မာဆရာတို့၊ ကောင်းစွာ နားမလည်ကြ၍.၊ (ဗလိဝဒ္ဓ) ဟု၊လ,မှာ၊ ဋီကာရယောဂ၊ ဒန္ဓ ဇ တတိယ–စတုတ္ထ သံယုဂ်နှင့်ချည်းသာ၊ အလုံးစုံမြန်မာ့.စာများ၌၊ ရေးမှားပြင်မှားလျက်ယှိကြသည်။

ဋီကာဆရာ၏.၊ ယထာဘူတဖြစ်သော၊ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ၊ နိပါတနာသုတ်ဖြင့်၊ လ,အစိတ် အ,ကို ဤ၊ ဝဒ္ဓမာတ်က၊ ဒန္ဓ ဇ၊ စတုတ္ထ ကွဲရာ (ဓ) ကို၊ ၎င်းတတိယ ကွဲရာ (ဒ) ပြု၍.၊ ဗလိဝဒ္ဓ–ဟူ၍.လည်းကောင်း၊ (သို့မဟုတ်)၊ ဝ–ကို၊ ဗ–ပြု၍.၊ ဗလိဗဒ္ဓ–ဟူ၍.သော်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်ပြိုးစေရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ၊ဤသည်လျှင်၊ ဋီကာဆရာ၏.မဘောက် မပြန်ဟုတ်မှန်သော၊ အဓိပ္ပါယ်တည်း။

တတိယ ဂေါဏ– ပုဒ်ကား၊ ဒေသိဘာသာမှလာရင်းပုဒ်တည်း။ ၎င်း၏.

အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ရစနာဂါထာဒ္ဒ။

အဗ္ဘဝါနေစ သက္ခိမ္မိ၊ ဂေါဏော–ဂဝမ္မိ ဝတ္ထတိ။ ။

၄၉၆။ ။[ဂုဏ္ဍေါ]• ဇရဂ္ဂဝေါ•[သောဏ]•။
ဒမ္မောဝန္ဆတရော•[သမာ],။
ရရဝါဟိ• (တု) ခေါရယ္ဟာ,။
ဂေါဝိန္ဒော• [ဖိုလေးတောဂဝံ]။ ။

(၄၉၆) ဂုဏ္ဍေါ၊ကြီးရင့်သော၊သော၊ထိုနွားသည်၊ ဇရဂ္ဂဝေါ၊ဇရဂ္ဂဝ (နွားအို) မည်၏.၊ (ပုံ) အာထ၊ပါး၊ဒမ္မ ဝန္ဆတရ၊ ၂-ကား၊ သမာ ဆုံးမ ထိုက်သော နွားသိုး၏.အမည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်အာနုက်ဘူကုန်၏.။ တု၊ ဆ့ဲ၊ ရရဝါဟိ, ခေါရယ္ဟာ ၂-ကား၊ ဝနံတုက်ဝနံသော်နွား၊တည်း၊ (ပုံ) ဂဝံ၊ နွားတို့ကို၊ အာဒိကတော၊ စိရင်ခြင်းခို ယှဉ်သောသူသည်၊ ဂေါဝိန္ဒော၊ ဂေါဝိန္ဒမည်၏.(ပုံ)။

၄၉၇။ "ဝဟော• [စဆ္ဆဒေသောထ]•
ကာကုဓော•ကကု• [ဝုစ္ဆတော]•။
[အဓော] ဝိသာဏံ•သိင်္ဂ• (စ)။
ရတ္တ၀ါဝိ• (တု) ရောဟိဏီ။ ။

(၄၉၇) ဆဋ္ဌဒေသော၊နွားတို့၏ပခုံးအရပ်သည်။ဝဟော၊ဝဟာမည်၏။ (ပုံ)၊ ကကုဓော၊ နွားလည်ကို၊ ကာကု၊ ကကုဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတော၊ ၏၊ (ပုံ) အဓော၊ပါ၊ ဝိသာဏ, သိင်္ဂ၊ ၂-ကား၊ နွားဦးချိုတည်း၊ (နှ)၊ တု၊အဲ့၊ ရတ္တ၀ါဝိ,ရောဟိဏီ၊ ၂-ကား၊နွားနီမ၊တည်း၊ (ထိ)။ ။ ၊

၄၉�># "ဂါဝိ• (စ) သိင်္ဂိနီ•ဂေါ• (စ),"
[ဝဏ္ဏာတုကထျတော] ဝသာ,"
(နဝပ္ပသူတိကာ) ဓေနု,"
(ဝန္ဆကာမ၊ထု) ဝန္ဆလာ။ ။

(၄၉�>#) ဂါဝိ,သိင်္ဂိနီ ဂေါ၊၃-ကား၊ သာမညအားဖြင့်နွားမတည်း၊ တု၊အဲ့၊ဝဏ္ဏ၊နွားမမြုံ၊မကို၊ ဝသာ၊ ဝသာ,ဟူ၍၊ ကထျတော၊ ဆိုအာပ်၏၊ နဝပ္ပသူတိကာ၊ သားဖွားစဖြစ်သောနွားမသည်၊ဓေနု၊ ဓေနုမည်၏။ တု၊ အဲ့၊ဝန္ဆကာမာ၊ နွားငယ်ကိုတပ်နှစ်သက်သော ခင်သော နွားမသည်၊ ဝန္ဆလာ၊ဝန္ဆလာမည်၏။ (ထိ)။ ။ ၁

၁-(စိရဖွယ်ကာ,စိရသ)ကုတာ)ဝဿယကို,ကြာမြင့်မှသားဖွားသောနွားမ၊ (ဝါ)သား ရှားသောဝေးသောနွားမ၊ သမ်ဿမိနာ,နှစ်တိုင်း၊ဝါ၊နှစ်ချင်းသားဖွားသားကျသောနွားမ၊ သုဗ္ဗတာ၊သုခသန္ဓောဟျာ, ယဉ်ကျေးသောနွားမ။ ဝါ၊ နို့ညှစ်စဉ်မကျောက် မကန်တတ်သည်ဖြစ်၍၊စိတ်သဘောကောင်းသောနွားမ၊ ပိနောစိ,ပိဝရတ္ထနီ, နို့အုံ နို့တံကြိုးသော နွားမ၊ ဒေါဏမိရာ,ဒေါဏဒုဗ္ဗါ, တစိတ်လေးပြည့်ရည်-နို့ယိုသောနွားမ၊ ဥဒ, အာဝိဏ, နို့အုံ၊ဓေနုဿာ,ကြွေးမြီဖြင့်သိမ်းယူအပ်သောနွားမ၊သိဝက,သိလကနွားချည်တိုင်ငုတ်၊ ။ ၎င်းအမည်စုကိုလည်း၊ မဒ္ဒသောတုနှုတို့၏၊ သုတမယဉာဏ် ရင့်သန်ကြစေရန်၊ အမရ ကောသ၊ လာတိုင်း၊ရေးထည့်လိုက်သည်။ ။

၄၉၉။ "ဂဏ္ဍီ•မ ဏ္ဍနိ• (ထ ိ)•။
သန္ဒာနံ,ဒါမ, (ဝုစ္ဆတော)•။
(ဓေါ၊ဓိ)ဌ)• ဂေါမယော• (နိ)ထ)။
(အဓော) သဋ္ဌ,ဃတံ, (ဘ၀ေ)။ ။

(၄၉၆) ဂဠ္ဍီ,မဏ္ဍနိ၊ ၂- ကား။ နွားနို့ဖျိုး; နို့ခမ်းဖျိုး။ တည်း၊ (နို့ခမ်းမြေသောဖျိုးခွက်၏ အာမည်ဟူလို)။ ဣ၊ ၂- ပုဒ်တို့သည်၊ ဣဏ္ဍီ၊ ထိ,တို့တည်း၊ ၁ သန္ဓါနှ,ဒါမ။ ၂-ကို၊ ဥစ္စတော၊ နွားထူး (နွားချည်သော ကြွေး)။ ဏ်။ (နှ)၊ ဂေါမယော၊ ဂေါမယ,သန္ဓါသည်.ဂေါမြင်ဌ၊ နွားရေး ဟူသော အာနက်ဌိုပြစ်ဏ်။ (အာနိဏ္ဍီ၊ ဂေါမယ, ထိမဟုတ်)၊ အထော၊ ပါး၊သင့်,ဃတ၊ ၂-ကား၊ဘဂေ၊ထောပတ်၊၏။ (နှ)။ ။

၁-ဝေသာခ,မဏ္ဍ,မဏ္ဍန,မဏ္ဍာန,မဏ္ဍဒဏ္ဍက, ၎င်းငါးပုဒ်ကား၊ ဤကျမ်းဌမလာသော၊ နို့ခမ်း မြေတုတ်တံဟော၊ ပရိယာယ်တည်း။ ။

၅ဝ်ဝ။ ။(နဝုဒ္ဓဝုတ္ဌ) နောနိတံ,။
ဒဓိမဏ္ဍာ, (တ) မဏ္ဍ၊, (စ)
ခိရံ,ဒုဒ္ဓ,ပယော,ထညံ,
တက္ကံ, (တ) မထိတံ, (ပျ)။ ။

(၅ဝ၀) တ၊ ဆ့ဲ၊ နဝုဒ္ဓဝုံ၊ အသစ်တက်လာသော၊ ဝါ၊အသစ်ထုတ်ယူ အပ်သော၊ ဝါ၊ ရှေးဦး ထုတ်ယူအပ်သော ဆီသည်၊ နောနီတံ၊ နောနီတ (ဆီဦး) မည်၏။ (နဝနီတ) လည်း၊ ၎င်းအမည်ပင်၊ ၎င်းကို ထောဘေး၊ မသကာ,ဟူ၍.ခေါ်ကြသည်၊တ၊ဆ့ဲ၊ဒဓိမဏ္ဍ,မဏ္ဍ၊ ၂-ကား၊နို့ခမ်းကြည်၊ တည်း၊ (နှ)၊ခိရ,ဒုဒ္ဓ, ပယ၊ထည၊ ၄-ကား၊ နွားနို့ရည်တည်း၊ (နှ) တ, ဆ့ဲ၊တက္ကဟု,မထိတ၊ ၂-ကား၊ ရက်တက်ရည်တည်း၊ (နှ)။ အထ၊ပါ။ ။

၅ဝ၁။ ။ခိရံ ဒဓိ,ဃတံ,တက္ကံ,။
နောနီတံ, [ပဏ္ဍဝေါ်ရသာ]။
ဥရဇ္ဇာ.မေဏ္ဍ. ? မေသာ (စ)။
ဥရဏော. ၂ အာဝိ. ဇဋ္ဌကော.။ ။

(၅ဝ၁) ခိရံ၊နွားနို့,ဒဓိ၊ နို့ခမ်း၊ဝါ၊ နို့ရည်၊ ဃတံ၊ ထောပတ်၊ ? တက္ကံ၊ရက်တက်၊ ? နောနီတံ၊ ဆီဦး၊ ဣမေ၊ ဤသည်တို့ကား၊ ပဏ္ဍ ဝေါ် ရသာ၊ဝေါ်ရသ,ငါးပါးတို့မည်ကုန်၏။ ဥရဇ္ဇ,မေဏ္ဍ, မေသ, ဥရဏ, အာဝိ, ဇဋ္ဌက၊ ၆- ကား၊ သိုး (ဆိတ်ကုလား) တည်း၊ (ပုံ) (ဥဏ္ဏာယု, စသည်ကိုလည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ဟုယူလေ)။

၁-ဤ၌ (မေဏ္ဍ) ဟု၊ဏ,ကြီးအောက်က (ဃ) ရေမှုတ်နှင့်၊ သံ+ပါ+ဒေ၊တို့နှင့် အညီ ပါ၌မှန် ယှိစေရမည်။ ။

ဝေဏ္ဏ,ကဏ္ဏ၊ နောက် သဏ္ဌာ၊ မေဏ္ဍ လေးမျိုးခွဲး၊
အညာလည်ပေါင်း၊ ဆိတ်ခေါ်ရှောင်း၊ မှတ်ကြောင်းလေးနက်စွဲး၊
၂–ဤ ဥရဏ–ပုဒ်နှင့်အထက်ဂါထာ–ဥရဏီ ပုဒ်များ၌၊ ဒေသီ ဘာသာအလိုအားဖြင့်၊
(ဦ) ဒီဃနှင့်–ဦရဏ–ဦရဏီ–ဟု ယိုသင့်သည်။
၃–အထက်အနေကတ္တ၌မလာသော (ဃတ) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်၊ရစနာဂါထာ၊
ဃတံ ဇလေစ သပ္ပိမှိ, ဒိတ္တိယံ သေစနေတိသု၊
နာဝါ သေစန ပတ္တမှိ, ပုလ္လင်္ဂါ ဃတ ပဏ္ဍိတေ၊ ။
ဃဃ၊ (နု) ဃတ,သဒ္ဒါသည်၊ ဇလေစ၊ ရေ၌လည်းကောင်း၊ သပ္ပိမှိစ၊ ထောပတ်၌၊ ကောင်း၊ ဖြစ်၏။ တိသု.ဃတံ၊ လိုင်သုံးပါးတို့၌ ဖြစ်သော ဃတ, သဒ္ဒါသည်၊ ဒိတ္တိယံ၊ ထွန်းပခြင်း၌၊ကောင်း၊သေစနေ၊ သွန်းလောင်းခြင်း၌၊ ကောင်း၊ဖြစ်၏။ ပုလ္လင်္ဂါ၊ (ပုံ) ဃတ,သဒ္ဒါသည်၊ နာဝါသေစန ပတ္တမှိ၊ လှေပက်ခွင့်၌ ကောင်း၊ဃတပဏ္ဍိတေ၊ဒသနိပါတ် ဃတပဏ္ဍိတဇာတ်လာဖွားရားလောင်း၊"ဃတပဏ္ဍိတ်"ဟူသောအနက်၌၊ကောင်း၊ဖြစ်၏။
၄–ရက်တက်–ဟူသည်၊ ..... လေးတို့တဘို့ရေရောသော၊ နို့ဓမ်းနို့ချဉ်ကိုခေါ်သည်။

၅၀၂။ ။ဝဏ္ဏော (တ) ဇော. ဆဝလကော။
သြဠော (တ) ကရဘော.[ဘဝေ]။
ဂန္ဓဘော (တ) ခရော. [ဝဏ္ဏော]
ဥရဏီ (တ) အဓိ.အဓာ။ ။

(၅၀၂) တ၊အံ့၊ဝဏ္ဏ,အဓ,ဆဝလက၊ ၃–ကား၊ဆိတ် (ဆိတ်မြှီမာ) တည်း၊ (ပုံ) ၁ တ၊အံ့၊သြဠ,ကရဘ၊ ၂–ကား၊ ဘဝေ၊ကုလဥ၌ ၂ ၏။ (ပုံ) ၃ တ၊ အံ့၊ ဂန္ဓဘ, ခရ၊ ၂– ကို၊ ဝဏ္ဏော၊ မြည်းကောင်၏။ အမည်ဟု ဆိုအာပ်၏။ [ယောရသရ, ဘာရဂ, ရာသဘ, စသည်တို့လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်၊] ၄ (ပုံ)၊ တ၊အံ့၊ဥရဏီ, အဓိ,အဓာ၊၃-ကား၊ သိုးမ,ဆိတ်မ၊ တည်း၊ (ထိ) ၅

ဇုတိဝေယ္ယာဝစ္စော

၁–ဤပရိယာယ်၊ ၃–ပုဒ်တွင်၊ ပဌမ ပုဒ်မှာ၊ပါဂတ ဘာသာနှင့်ညီလျှင် (ဗ) (ဝ) ဟု၊ ဒန္ဓ.ဇ. ပဌမ–ဒုတိယ–သံယုဂ်နှင့်ပါ၌မှန်ယိုသင့်၏။ အလုံးစုံသောစာတို့၌ကား၊ သ, ဒ္ဓေဘော်နှင့် (ဝ,ဿ) ဟူ၍.လည်းကောင်း၊သ,တ,သံယုဂ်နှင့် (ဝ,ဿ) ဟူ၍. လည်းကောင်း၊ ယိုကြ၏။ ဆင်ခြင်လေ။

ဆာဂ,လဓ္ဓ ကဏ္ဏော, စသည်ကို၊ ပရိယာယ်ပို အဖြစ်ဖြင့်ယူလေ၊ ၎င်း (လဓ္ဓကဏ္ဏော) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကား၊

ရက္ခသေ ဟတ္ထိဆာဂေသု, သေနေ အကော်ဌ ပါဒပေ။
လဓ္ဓသောတေ လဓ္ဓကဏ္ဏော, တဓ္ဓန္ဓေတိသု တမ္ဗတံ။ ။

လ၌ကဏ္ဍာ၊ (ပုံ) လ၌ကဏ္ဍ, သဒ္ဒါသည်၊ ရကၠသေ၊ ရကၠိ၊သ်ပလူးဌ်၊ ကောင်း၊ ဟတ္ထိဆာဂေသု၊ ဆင်–ဟူသောအနက်၊ဆိတ်,ဟူသောအနက်တို့ဌ်လည်းကောင်း၊ ဒ္ဒသနေ၊ သိမ်းစွန်ဌ်၊ ကောင်း၊ အကော်ဌပါဒပေ၊ (အကော်လိ)ပင်၊ မှန်ကူပင်ဌ်၊ကောင်း။ လ၌သောတေ၊ ရှည်သောနားဌ်၊ကောင်း၊ဖြစ်၏။ တိသုတံ၊ လိုင်သုံးပါးတို့ဌ်ဖြစ်သော, ထိုလ၌ကဏ္ဍ သဒ္ဒါကို၊ တစ်ဖန်ရှေ့၊ ထိုရှည်သောနားယိုသည်ဌ်၊ မတံ၊ ၏။

၂–ဤကလဉ္စိ ဟူသော၊ ဝေါဟာရအရာမှာ၊ မြမ္မာသတ်ပုံများဌ်၊ (ပ)သတ် ပြုဆို ကြသော်လည်း၊ (ဉ)ဟူ(ပါကတ)ဘာသာမှ၊ လာရင်းဖြစ်ရကား (ဌ,သန်လျင်းချိတ်)သာ၊သတ်ဌ်ရေးရမည်။

၃–ထိုတွင်–ဒုတိယပုဒ်ဌ်၊ ကရဓာတ်၊အဘ–ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော ပုဒ်ဖြစ်ရကား၊သင်္ခတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ကဏ္ဍ၊ ပဌမကွာရာ(က)နှင့်၊(ကရဘ)ဟူ၍,သာ၊ ပါဠိမှန် ယိုစေ ရမည်၊ကဏ္ဍ၊ ဒုတိယကွာရာ(ခ)နှင့် (ခရဘ)ဟု၊ ပါဠိ ပျက်တတ်သည်၊ သတိယိုစေ၊ အထက်အနေကတ္ထ–သြဋ္ဌ,သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ–အရာလာသော၊ (ကရဘ)ပုဒ်ဌ်လည်း၊ ဤအတူမှတ်လေ။

အထက်အနေကတ္ထဌ် မလာသော(ကရဘ)သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ–ရစနာ ဂါထာဌ။

သြဋ္ဌေ သြဋ္ဌေ ဘာ သာဝမ္ဘိ,ကရဂ်ိ ကရဘော မတော၊

ကရဘော၊ ကရဘ, သဒ္ဒါကို၊ သြဋ္ဌေ– ကလဉ္စိဌ်လည်းကောင်း၊ သြဋ္ဌ ဘသာဝမ္ဘိ၊ ကလဉ္စိ ငယ်, ဆင်ငယ်ဌ်လည်းကောင်း၊ ကရဂ်ိ၊ လက်၏ အစိတ်၊ လက်ဝါးစောင်ဌ် လည်းကောင်း၊ မတော၊ ၏။[သြဋ္ဌ ဘ သာဝမ္ဘိ၊ကို၊ သြဋ္ဌ+ဋ္ဌ ဘ, သာဝမ္ဘိ–ဟု၊ ပဒ္ဓေဒ ပြု၊(သာဝ)သဒ္ဒါ အငယ်ဟော(သုသု) ပရိယာယ်]။ ။

၄–ဂဒ္ဒဘ သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန် ရစနာ ဂါထာဌ။ ။

ဂဒ္ဒဘော ခရဂန္ဓေသု, တံသေတ ကုမုဒေ ဘဝေ။ ။

ခရ၊ မြည်းကောင်၊ ဂန္ဓ၊ အနံ့၊ သေတကုမုဒ၊ ကုမုဒြာကြာဖြူ။ ဟု ယောဇနာလေ၊ ကျန်အနက်ကား သိလွယ်ပြီ။

ဌင်းမြည်းကောင်ဟော ပုဒ်မှာ၊ အလုံးစုံပါဠိကျမ်းစာများဌ်၊ ဏ္ဍာဒိဝုတ္တိနှင့်၊ ဤဋီကာဌ်၊ ဌင်းပုဒ် ရှုပ်တွက်ပုဒ်ပြီးစေရာ၊ ဂဒတိသ္ဓာ(ရ)ဘော။ ။ဟု ပါဠိ၌တ်ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ (ဂ၌ဘော)ဟူ၍,သာ၊ အပျက်ချည်းပါဠိယိုနေကြသည်။ ပါကတ ဗျာကရဏ်းနှင့်အညီ၊ ဂဒတိသ္ဓာ(ဒ)ဘော၊ဟု ပါဠိမှန်စေ၍၊ (ဂဒ္ဒဘော)ဟု၊ ဒန္ဓ ဇ ဘတိယကွာရာ သဒ်သ ဗ္ဗိဘော်(ဒ)နှစ်ဆင့်နှင့်၊ မ၌တ်ကေန်၊ ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။(ဒ)ထွေးအရစ်နှင့် ပါဠိပျက် မယိုစေရ၊ ဤအရာဌ် ပညာရှင်များအထူးဆင်ခြင်တော်မူကြပါလေ။ ပျက်စီးခဲ့သော ကာလ လည်း ရှည်လျား၊အလုံးစုံအ ကွာရာအရေးအသား၊ ပါဠိကျမ်းဂန်စာများဌ်၊ အပျက်လည်း လွန်စွာများပြားလှချေပြီ။ ။

(ဂဒ်ဘ)ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်ကို၊ မာဂဓ ပုဒ်ပြန်က(ဒ)ထွေး၊ အဆင့်နှင့် (ဂဒ္ဒဘ) ဟူ၍,သာဖြစ်နိုင်သည်၊ (ဂ၌ဘ)ဟု(ဒ)ထွေးအရစ်နှင့်ကား၊မည်သည့် တစုံတရာနည်းမျိုး ဖြင့်၊ မဖြစ်နိုင်သည်သာတည်း။

ဌင်း(ဂဒ်ဘ)ပုဒ်ကို၊ ။၃၊ ၃။ ၃၊ ၅၀။ ပါကတမှကာသ၊ သုတ်။ ၃။ ၃။ ၃၊ ၄၉။ ပါကတ မဇ္ဈရိ၊ သုတ်များဖြင့်။(ဂဒ္ဒဘ)ဟု ပဒ နိဗ္ဗါဒနဖြစ်အောင်၊ ပြု စီရင်ကြလေ။ ။

ဤတွင် ဒုတိယပုဒ်၌၊ဒန္တောဌ၊(၀)နှင့်၊ (အဝိ)ကား၊ ဥတုလာသော မိမ္ဘကိုသာ ဟောနိုင်သည်၊ သခ်ာတနှင့် သိဟိုဠ်ပါ၌ကိုကြည့်၊ ဆိတ်မ, သိုးမ, ကိုကား မဟောနိုင်၊ ထိုကြောင့်၊ တာလုဇ–တတိယ ကွာရာဇနှင့်၊ (အဇ)ဟူ၍သာပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။ သိုးထီး၊ ဆိတ်ထီးဟော၊ ဣကာရန္တ (အဝိ)ပုဒ်နောင်၊ ဋ္ဌသိနိ၊ အရိဏိ စသော ပုဒ်များမှာကဲ့သို့၊ (ဣနိ)ပစ္စည်းသက်၍၊ (အဝိနိ)ဟု ပါ၌ယှိပါမူကား၊ ဝတ္ထိ ဆိုရာ အားဖြင့်၊ သင့်တန်ရာ သေး၏,ဤ၌ဋီကာကိုဆင်ခြင်လေ၊ ပါကတ၊ဗာလာ၀တာရနှင့်၊ ;ရူပသဒ္ဒါ၊ သဒ္ဒနီတိ၊တို့ကို လည်း ကြည့်ကြလေ။

---

(၂) ဘူကဏ္ဍေ-၄-စတုဗ္ဗဏ္ဏ၀ဂ္ဂ သ.သုဒ္ဓ၀ဂ္ဂေါ

၅၀၃၊ "သုဒ္ဓေါ. ခ္ဍ ၀ဏ္ဏော. ၀သလော.
သကိဏ္ဏာ. [မာဂ၀ေဒယော]။
မာဂ၀ော. [ဝေယ္ယာ၀စ္စာ ဇော]။
ဥဂ္ဂေါ. [သုဒ္ဓါယ ခတ္တိယော]။ "

(၅၀၃) သုဒ္ဓ, အာ ခ္ဍ ၀ဏ္ဏ, ၀သလ = ၃.ကား၊သူ့ဆင်းရဲ(သူယုတ်)မျိုး၊ တည်း၊ (ပုံ) သံကိဏ္ဏာ = အာမျိုးရောရှက်သောသူတို့သည်၊ မာဂ ၀ေဒယော၊ မာဂ၀, စသည်တို့မည်ကုန်၏,၊ ဝေယ္ယာ၀စ္စာ ဇော၊ အာ အာသည်(ကုန်သည်)အမိ မင်းမျိုးမှဖြစ်သောသားသည်၊ မာဂ၀ော,မာဂ၀ မည်၏,၊ ခတ္တိယော၊ မင်းမှဖြစ်သော၊ သုဒ္ဓါယ၊ သူ့ဆင်းရဲမ၏,၊ ပုတ္တော၊ သားသည်၊ ဥဂ္ဂေါ၊ ဥဂ္ဂ,မည်၏,။ ၁

၁။ မာဂ၀ော ခတ္တိယာ၀ိသော–ဟူသော အမရကောသနှင့်အညီ၊ (မာဂ၀ော ဝေယ္ယ ခတ္တာ ဇော)ဟုပါ၌ပြင်လိုက်သည်။ (သို့မဟုတ်) "ခတ္တာတု သုဒ္ဓခတ္တာ ဇော"–ဟုပါ၌ နေယှိမူလည်း၊ သင့်မည်ထင်၏,ဆင်ခြင်လေ၊ သို့ယှိလျှင်၊ တု၊ အထူးဆိုဦးအုံ့၊ သုဒ္ဓခတ္တာ ဇော၊ အဘာသူ့ဆင်းရဲ၊ အမိမင်းမျိုးမှဖြစ်သောသားသည်၊ ခတ္တာ၊ ခတ္တ,မည်၏,၊ ဟု–အနက်ပေး၊ အဘာ,ကုန်သည်၊ အမိမင်းမျိုးမှဖြစ်သောသားကို၊ **မာဂ၀, ဟူ၍**သာခေါ်ဆို နိုင်သည်၊

(သံပေါက်)။ ။အမိကားမင်း၊ ဘည့်ဖျင်း၊ **မယွင်း**သူ့ဆင်းရဲ။ ထိုသူ့သားကို၊ခတ္တ,ဆို၊အလိုကောသနဲ့။

၅၀၄။ "[ဒ္ဒိတော ခတ္တိယတော]. သုတော။
ကာရ [တု]. သိပ္ပိကာ-[ပုမေ]။
[သံဃာတော တု သဇာတိနံ]။
တောသံ [သေဏိ [ဒ္ဒိ.သုဒ္ဓတော]။ "

(၅၀၄) ဒွိဇာခတ္တိယဇော၊ အမိပုဏ္ဏေးမ၊ အာဘ မင်းမှဖြစ်သော သားသည်၊ သူတော၊ သူဘ,မည်၏။ (ပုံ) တူ၊ အုံ၊ ကာရ, သိပ္ပ-က၊ ၂-ကား၊ အတတ်သည်၊ ဘည်း၊ ပုမေ၊ ဤသဒ္ဒါ၊ ၂-ရ၊ ပုံ့ခြိုဖြစ်၏။ (ရင်း ၂-ပုဒ် ဗဟုဝစနန္တ)၊ တူ၊ အုံ၊ သဇောတိနံ၊ တူသောဇာတ်ယှဉ်ကုန်သော၊ တေသံ၊ ထိုအတတ်သည်တို့၏။ သံဃာတော၊ အပေါင်းသည်၊ သေဏီ၊ သေဏီ,မည်၏။ ဒွိသု၊ ထိ,ပုံ, ၂-ပါးတို့၌၊ ဥစ္စတော၊ သေဏီ. သဒ္ဒါကို၊ ဇ၏။

၅၀၅။ ။တန္ဆကော• တန္ကဝါယော [စ],။
ရဇကော• [စ]• နဟာပိတော,။
[ပဠုမော].စမ္ဘကာရော.[တိ]။
ကာရဝေါ ပဠိမေသိယံ]။ ။

(၅၀၅) တန္ဆက၊ လက်သမား၊ တန္ကဝါယ၊ ယက်ကန်းသည်၊ ရဇက၊ ခဝါသည် (ကုဟာသည်) ပန်းဆိုးသမား၊ နဟာပိတ၊ ဆေတ္တာသည်၊ ပဠုမော၊ ငါးယောက်မြောက်ဖြစ်သော၊ စမ္ဘကာရော၊ သားရေနယ်သမား၊ ဇုတိဇုမေ၊ ဤသူတို့သည်၊ ပဠုကာရဝေါ၊ ငါးဦးသော အတတ်သည်တို့မည်ကုန်သည်၊ သိယုံ၊ နိ၏။ [အတတ်သည် ငါးမျိုးခွဲ ဖွဲ့စပ်အပ်သောသူတို့မည်သည် ဤသူတို့ပင်တည်း၊ ဟူလို]။

၅၀၆။ ။တန္ဆကော• ဝဗှကိ• [မတော]•။
ပလဂဏ္ဍော. ထပတျ.[ပိ],။
ရထကာရော] [ထ]. သုဝဏ္ဏ-။
ကာရော•နာဠ ဒ္ဓမော ဘဝေ။ ။

(၅၀၆) တန္ဆက, ဝဗှကိ, ပလဂဏ္ဍ, ထပတိ, ရထကာရ ၅-ကို၊ မတော၊ လက်သမား၏ အမည်ဟုသိအပ်၏။ အထ၊ ပါး သုဝဏ္ဏကာရ, နာဠ ဒ္ဓမ, ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ ရှေ့ပန်းတိမ်သည်၏ အမည်ဖြစ်၏။ ။

၅၀၇။ ။တန္ကဝါယော ပေသကာရော။
မာလာကာရော [တု]မာလိကော•။
ကုဋ္ဌကာရော• ကုလာလော•[ထ]•။
တုဏ္ဍဝါယော. [စ]သောဓိကော။ ။

(၅၀၇) တန္တ၀ါယ,ပေသကာရ၊ ၂-ကား၊ ရက်ကန်း (ယက်ကန်း) သည်။ တည်း၊ တု၊ အံ့! မာလာကာရ, မာလိက၊ ၂-ကား၊ပန်းသည် တည်း၊ ? ကုမ္ဘကာရ, ကုလာလ၊ ၂-ကား၊ အိုးထိန်းသည်, (အိုးလုပ်သူ) တည်း၊ အာထ၊ ပါ၊ တုန္နဝါယ,သောစိက၊ ၂-ကား၊ အာပ်လျှို၊ (အာပ်ချုပ်) တည်း။ ။

၁။ ဤ၌ မာလီ. ပုပ္ဖလာဒိ။ ပုဒီမျှားလည်း၊ ၎င်းပန်းသည်၊ ပန်းခြ၊ ပန်းဥယျာဉ်စောင့် ဟောပင်တည်း။

၅၀၈။ ။စမ္မကာရော• ရထကာရော
ကပ္ပကော• [တု] နဟာပိတော။ ။
ရဂ်ါဇိဝေါ•စိတ္တကာရော။
ပုဏ္ဏသော•ပုပ္ဖဆဋ္ဌကော။ ။

(၅၀၈) စမ္မကာရ, ရထကာရ၊ ၂- ကား၊ ဘိနပ်ချုပ်၊ ဘိနပ်ထိုး၊ သားရေနယ်သမား တည်း၊ ? တု၊ ဆုံ့၊ ကပ္ပက, နဟာပိတ၊ ၂- ကား၊ ဆတ္တာသည်၊ တည်း၊ ၂ ရဂ်ါဇိ၀, စိတ္တကာရ၊ ၂-ကား၊ ပန်းချီသမား၊ တည်း၊ ? ပုဏ္ဏသ, ပုပ္ဖဆဋ္ဌက၊ ၂- ကား၊ ပန်းမြုက်သွန် (ဘင်ကျုံး) သမား၊တည်း ?၊

၁-(စမ္မကာရ၊ ရထကာရ-နှစ်ပုဒ်အနက်၊ဒုတိယပုဒ်၊ သခ်ံတကျမ်းနှင့် ပါဂတ ကျမ်းများမှာ၊ မလာမယှိ၊ဂင်းအစား(ပါဒုဏ္ဍတ်) ဟု၊ သာပါယှိသည်၊ ၎င်းအနက်မှာ၊ ဘိနပ်ချုပ်၊ ဘိနပ်ထိုးသမားတည်း၊ထို့ကြောင့်၊ ဤ.မာဂ၀ အဘိဓာန်နှင့် မဟာဇနက ဇာတ်ပါဠိတော်စသည်ကိုထောက်သဖြင့်၊ (ရထကာရ)သဒ္ဒါသည်၊ ဘိနပ်ချုပ်သမားနှင့် လက်သမား(ဗီသကာ)ဟူ သောအနက်နှစ်မျိုးကိုဟောနိုင်သည်ဟု၊ သဒ္ဒ၀ိဒူဘာန်ကျမှတ်ရမည်၊ မှတ်လေ။ ။

၂-ဤ၌၊ နဟာရု+နှာရု၊ နဟာန၊နှာန၊စသောပုဒ်များမှာကဲ့သို့၊ နှ+ဟ၊သံယုဂ်၊ နှာပိတ ပုဒ်နှင့်တကွ၊ ခုရိ-မုဏ္ဍ အ၏ဘ၀သာယ်၊ ၎-ပုဒ်သည်လည်း၊ ၎င်းဆတ္တာသည်ဟော ပရိယာယ်ပင်တည်း။(နှာပိတ)သံ-ပကတိပုဒ်။ဣဘ၀ိအ-ပါဂတ၊ ပါ၊ကတိပုဒ်တည်း၊ ဤ(ဆတ္တာ)ဟူသော၊ဝေါဟာရကား၊မွန်ဘာသာရင်းတည်း။(ဆေတ္တာ)ဟု၊ပါဠိပုဒ်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်(ဆ)မှာ၊ သဝေထိုးနှင့် (ဆေတ္တာ)ဟု၊မြန်မာဘာသာမှာ၊မရေးသား မဘတ် ရှုတ်ကြလေလင့်၊ ပညာယှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများလည်း။ ။အောင်မေ့ကြီးမြတ်၊ ထောက်တည် မှတ်ပြီး၊ဆတ္တာသမား။ ၊ဟု-တ,သတ်အတ်-ကာရန်နှင့်ပင် စပ်ဆိုတော်မူကြသည်။ ။

၃-(က)မှာရသနှင့်"စိတ္တဟရ"လည်းသင့်။

၎-ထိုတွင်၊ ပဌမ(ပုဏ္ဏသ) ပုဒ်၌- ဏ္ဏ- မှာ၊ ဥကာရယောဂ- တချောင်းဝင်နှင့် (ပုဏ္ဏ)ဟု မယှိစေရ၊ သခ်ံတနှင့် အညီ၊ ဏ္ဏ-မှာ၊ အကာရယောဂနှင့် (ပုဏ္ဏသ) ဟူ၍.သာ ပါ၌မှန်ယှိစေ။ ။

၅၀၉၊ ။ဝေဏောဝ•ဝိလိဝကာရော (စ)။
နဒ္ဓကာရော• [သမ္ပတ္တယော]။
ဗုန္ဓကာရော•ဘမကာရော။
ကမ္မာရော•လောဟကာရဏော။ ။

(၅၀၉) ဝေဏ,ဝိလိဝကာရ, နဒ္ဓကာရ၊ ဘယော၊ဤသုံးပုဒ်တို့သည်၊ သမ္ပတ္တ၊ ဒေါင်း•ရွှသမား,နှီး ၁ သမားတို့၏ အာမည် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်အနက် တူကုန်၏။ ဗုန္ဓကာရ, ဘမကာရ၊ ၂- ကား၊ ပန်ဝွတ်သမားတည်း၊ ကမ္မာရ,လောဟကာရက၊ ၂-ကား၊ပန်ဖဲ့သမားတည်း၊ ။၂

၁-ဤ(နှီး)ဟူသော ဝေါဟာရအရာမှာ၊ ရှေးစာဟောင်းများနှင့်အညီ၊ ဟထိုး မပါ စေဘဲ၊ (နှီး)ဟု သာရေးရမည်။ ။

၂-မြန်မာဝေါဟာရ၌ လိမ္မာကြစေရန်၊စကားအလျင်း (လျှဉ်း) သင့်၍ (ပန်း) ဆယ်မျိုး (၁၀) မျိုးကို ဖေါ်ပြဦးအံ့။

(၁) သံအလုပ်အမှုထမ်းသမားကို"ပန်းဘဲသမား"ဟု၊ ခေါ်သည်။
(၂) ရွှေ,ငွေ-အလုပ်အမှုထမ်းသမားကို "ပန်းထိမ်သည်" ဟု
(၃) ကြေးသွန်းအလုပ်-အမှုထမ်းသမားကို "ပန်းတဉ်းသမား"ဟု
(၄) အင်္ဂတေ အလုပ်-အမှုထမ်းသမားကို"ပန်းတော့သမား"ဟု
(၅) ကျောက်ဆစ်အလုပ်-အမှုထမ်းသမားကို"ပန်းတမော့သမား"ဟု
(၆) အုတ်စီအလုပ်-အမှုထမ်းသမားကို"ပန်းရန်သမား"ဟု
(၇) အပြောက်အပြိုန်း-အလုပ်အမှုထမ်းသမားကို"ပန်းပုသမား"-ဟု
(၈) ပွတ်ခံ-အလုပ်အမှုထမ်းသမားကို'ပန်းပွတ်သမား"ဟု
(၉) ဆေးရေးဆေးချယ်-အလုပ်အမှုထမ်းသမားကို"ပန်းချီသမား"ဟု
(၁၀) ကြုတ်,အစ်, စသော-အလုပ်အမှုထမ်းသမားကို"ပန်းယွန်းသမား" ဟု ခေါ်သည်။

အကျဉ်းမှတ်ရန်-ဆောင်ပုဒ်

ဖဲ, ထိမ်, တဉ်, တော့, မော့, ရန်, ပု, ပွတ်, ချီ, ယွန်း၊
ပူးရားမတင်၊ နက်မဝင်၊ လူတွင်ဆယ်ပွင့်ပန်း၊

ဤဆောင်ပုဒ် လင်္ကာအလိုမှာ၊ (ပန်း)ဟု (ပုဒ်) ဟူသော မာဂဓပုဒ်၏ အနက်အရ ကဲ့သို့၊ (နှ)သတ်၊ ဝိသဋ္ဌနိပေါက်နှင့်၊စပ်ဆိုသော်လည်း၊ရှေးကျသော ဝဏ္ဏမောဓန သတ် အင်း၊တွင်းသင်း သတ်ညွှန်းနှင့်၊ရတနာ ကြေးမုံ သတ်ပုံများမှာကား၊ဝိသဋ္ဌနိမ့်၊အနုကာရန် အရာမှာ၊ ထည့်သွင်းပြုဆိုလျက်ယှိကြသည်။ ။မွန်ဗာသာရင်းခွဲလည်း၊ ဝိသဋ္ဌနိမပါဘဲ၊ (ပါနိ)ဟူ၍ပင်-ယှိသည်။

မှတ်ရန် သံပေါက်

ဝက်- တွင်း- ရတ္နာ၊ ကြေးမုံမှာ၊ မပါဝိသဏ်၊ ပန်ယှိလစ်။
ကဝိလကွဏ၊ ထူးမပြ၊ နှစ်ဝကြွင်းကျန်ရစ်။ ။

ဖ,ဘ,ခရာ၊ ဒ,စ,မှာ။ အဲ-ပါတွဲးလစ်၊ ဖဲ (ဘဲ) ဟု ဖြစ်။
ပစောက်နှင့်ပဲ၊ ရေးလျှင်လွဲ၊ အမြိုးမှတ်ပါလစ်။ ။
ပန်+ဖဲ-ပန်ဖဲ။
ပန်+ဘဲ-ပန်ဘဲ။

ဤ၌ (ကမ္မာရ) သဒ္ဒါ- ပန်ဖဲးသမား ကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်သေး၊ (ကမ္မာရော ရဇတသော) ဟူသည်၊ ကမ္မာရော ရဇတသောဝါတိ၊ ယထာ သုဝဏ္ဏကာရော-ကေဝါရ မေဝ၊ သုဝဏ္ဏံ တာပေတွာ။ လ။ တတော အနေကဝိဓံ- ဝိလန္ဓန- ဝိကတိံ ကရောတိ။ ၎င်း အဋ္ဌကထာ။

အထက်-အနေကတ္ထဗ္ဗမလာသော (ကမ္မာရ) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာ ဂါထဋ္ဌ။
သုဝဏ္ဏလောဟ ကာရေသု၊ ကမ္မာရော ကာမ ရဂ်ကေ။ ။

ကမ္မာရော၊သည်၊ သုဝဏ္ဏလောဟကာရေသု၊ ရွှေပန်ထိမ်သည်, ပန်ဖဲ: သမားကို့ဗ္ဗ လည်းကောင်း၊ ကာမရဂ်ကေ-စောင်းလျားပင်ဗ္ဗလည်းကောင်းဖြစ်၏။ ။

၅၁၀၊ "နိန္ဒေဇကော (စ) ရဇကော•။
နေတ္တိကော-ဥဒဟာရကော•။
ဝိဏာဝါဒိ•ဝေဏိကော (ထ)။
ဥသုကာရော•သုဝဏ္ဏကာ။ ။

(၅၁၀) နိန္ဒေဇက,ရဇကာ၊ ၂-ကား၊ခဝါသည်ပန်ဆိုးသမားတည်း၊ နေတ္တိက, ဥဒဟာရက၊ ၂- ကား၊ ဖြောင်းဖြင့် ရေကို ဆောင်တတ်သော သူဘည်း။ ဝိဏာဝါဒိ ဝေဏိက၊ ၂-ကား၊ စောင်းတီးတတ် (တယောထိုး) တတ်သောသူကည်း၊ အဓိပ္ပါး၊ ဥသုကာရ ဥသုဝဏ္ဏကာ၊ ၂-ကား၊ မြှားကို ပြုပြင်ကတ်သောသူကည်း။

၁-၎င်း၊ ၂-ပုဒ်၏ အနက်ကို၊ သင်္ခတအဘိဓာန် ဋီကာ-ဟိန္ဒီ၊ ဗဂ်ါလီ နိသယများ၌ အဝတ်ဖွပ်လျှော်တတ်သော (ကုဟာ) သည်၊ ခဝါသည်ဟူ၍ သာအနက်ဖွင့်ဆို ရေးသားကြ သော်လည်း၊ ယထာဝါပန-ရဇကော၊ ပဌမံဘိယာ ခါရေဟိ ဝတ္ထုံ ဓေါဝိတ္ဘာ•ပရိသုဒ္ဓေဝဏ္ဏေ၊ ယဒိ ဗ္ဗက် ရဂ်ဇာတံ ဥပနေတိ၊ စသောပါဠိတော်များကို ထောက်ထား၍ အထည်အဝတ် တို့၌၊ အရောင်အဆင်း တပ်စွန်းစွဲးထင်အောင်၊ ဖြူလုပ်တတ်၊ ဆိုးတတ်သူ ပန်ဆိုးသမား၊ (ပင်းမင်း) သမား ဟူသောအနက်ကိုလည်း။ အရာ အားလျော်စွာ ဟောနိုင်သေး၏ ဟု မှတ်လေ။ ။

၅၁၁။ ၊ဝေဏုဝမော•ဝေဏိကော။
ပါဏိပါဒေါ• (ဏ) ပါဏိယော•၊
ဟုပ်ပ•ယာ•ဟုပမ်ပ ယော။
သောဏ္ဍိကော•မဇ္ဇပိတ္ကယ ။ ။

(၅၁၀) ဝေဏုဒမ, ဝေဏဝိကာ၊ ၂-ကား၊ နှုန်းပြေပျက်တတ်သောသူတည်း၊တူ၊အုံ့၊ပါ၊ကိုဝါဒ,ပါ၊ကိုဃ၊ ၂- ကား၊ လက်ခုတ်တီးတတ်သောသူတည်း၊ ၁ ပူဝိယ, ပူပ၊ကိယ (ပူဝိယ, ပူဝပ၊ကိယ)၊ ၂-ကား၊ဆိုကျော်(ကြော်) မုံ့သည်တည်း၊ သောဏ္ဍိက, မဏ္ဍိကာ၏၊ ၂- ကား၊ သေရောင်းသူ (အရက်သည်)၊ ဘည်း၊ (တဏ္ဍက, အစ.မဏ္ဍိကာ၏ အာဆုံးယိုသောသဒ္ဒါတို့သည်၊ ဝါ၊စ္ဆလိင်သို့လိုက်သောလိင်ယိုကုန်၏။)။

၁-ဤ၌ ဒုတိယပုဒ်မှာ၊ သခ်ံတစသည်နှင့်အညီ၊ကဝဂ်စတုတ္ထ ဣရန္ဓနှင့် (ပါ၊ကိုဃ)ဟု ပါ၌မှန်ယိုစေ(ပါ၊ကို) သဒ္ဒူ၊ပ ပဒ(ဟန)ဝါတ်ဖြင့် ပြီးသောပုဒ်တည်း။

၅၁ ၂၊ ။မာယာ•(တု)• သမ္ဘရိ• [မာယာ-
ကာရော (တု) ဣန္ဒဇာလိကော။
သြရဿိကာသူကရိကာ၊
မာဂရိကာ• [တေစ]• သာကုဏိကာ။
(ဟတ္ထာ ဒီဝန်ကျွေးဌက-
သူကရမိဂပက္ခ ်နော ကမတော။ ။

(၅၁ ၂) တု၊အုံ့၊မာယာ,သမ္ဘရိ၊ ၂-ကား၊ မျက်လှည့်၊ တည်း၊ (ထိ) တု၊အုံ့၊ မာယာကာရ, ဣန္ဒဇာလိက၊ ၂-ကား၊ မျက်လှည့်သမား၊တည်း၊ ယော၊အကြင်မုဆိုးတို့သည်၊ ဌေက, သူကရ• မိဂ•ပက္ခ ်နော၊ သိုး,ဆိတ်, ဝက်,သားကောင်ငှက်တို့ကို၊ဟတ္ထာ၊ သတ်ဖြတ်၍၊ ဒီဝန်ကို၊ အာသက်မွေးတတ်ကုန်၏၊ တော၊ ထိုမုဆိုး တို့သည်၊ ကမတော၊ အစဉ် အတိုင်း၊ သြရဿ ်ကာ၊သြရဿ ်က, သူကရိကာ၊ သူကရိက, မည်ကုန်၏၊ မာဂ ဝိကာ၊မာဂဝိက,မည်ကုန်၏၊သာကုဏိကာ၊ သာကုဏိက,မည်ကုန်၏။

၅၁၃၊ ။ဝါဂုရိကော•ဇာလိကော (ထ)။
ဘာရဝါဟော• (တု) ဘာရိကော၊
ဝေတနိကော (တု) ဘတကော•၊
[တထာ] ကမ္မကာရော• [ဘဝေ]။
ဒါသော (စ)• စေဋကော•ပေသော၊
ကိ ်ကရော•ပရိစာရကော။ ။

(၅၁၃) ဝါဂုရိက, ဇာလိက၊ ၂- ကား၊ ပိုက်ကွန်သမား၊ တည်း၊ ၁ တု၊အုံ့၊ ဘာရဝ ်ဟာ,ဘ ်ာရိက၊ ၂- ကား၊ ဝန်ထမ်းသမား၊တည်း၊တု၊ အုံ့၊

ဝေတနိုက,ဘတက,ကထာ,တူ၊ ကမ္မကာရ၊ ၃- ကား၊ ဘဝေ၊ ပုတ်ပြုတ်• နေ့စား•လစား•အလုပ်သမား၏၊ ၂ ဒါသ, စေဋက, ပေဿ, ကိုင်ကရ, ပဉ္စိစာရ ကား၊ ၅-ကား၊ ကျွန်၊ ဘည်း။ ?

၁-ဝဏ္ဏရိက+ဝဏ္ဏရိယ-နှစ်ပုဒ်လည်း-ဌင်းဟောပရိယာယ်ပင်။

၂-ကမ္မကာရ-ဟု အလယ်(က)၌၊ ဒီဃနှင့်ယှိမူ၊ အဘိုးအခ မရသော်လည်း၊ (အမှု ပြုလုပ်တတ်သောသူ) ဟောဟု မှတ်ရမည်။

၃-ကိုင်ကရ-ဟု၊ သင်္ခတကျမ်း"အဿဝါမာရကိုက်ရာ"-ဟူသော၊ သမန္တ ကူဋဝဏ္ဏနာ၊ ပထျာဝတ္ထု ဂါထာ• ဒုတိယ ပါဒ:ဇဂိုဏ်းကြိုက်သောအရာ၌ထားသည်တို့နှင့်အညီ၊ ဒုတိယ ကဉ်း၊အ-ရဿနှင့်ပါ၌နေစေ၊ပရိစာရက-ဟု၊ ရဉ်-အကာရယောဇနှင့်ပါ၌နေစေရမည်။

ဤ၌-စသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဘဋ, ဒါသေယျ, ဒါသေရ, နိယောဇ, ဘုဇိဿ,စသည်တို့ကိုယူလေ၊ တိုတွင်-ဘုဇိဿ,ပုဒ်ကို•(ဘုဇ်ဖြစ်ကောသာမျှ ဆိုခဲ့ကုန်သော ဘုဇိဿော)ဟု၊ ဗျာဂျာသုဓာ- စိန္တာ မဏိဋီကာများနှင့်အညီ၊ ဝစနတ္ထပြု၍၊ သခင်၏• စားကြွင်းကို စားတတ်သောကြောင့်၊ ကျွန်ကို(ဘုဇိဿ)ခေါ်သည်ဟုမှတ်လေ၊ဘုဇ-ဓါတ်•ကိဿ-ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောပုဒ်ဟုကြ။

ဌင်း၏• အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန် ဂါထာ၊

ဘုဇိဿော ဒါသ ရာဇေသု, သတ္ထုနော ဟတ္ထ သုတ္ထကေ၊
ဘုဇိဿာ ဒါသိယဏ္ဍေ, ဝေသိယာယ ပဝတ္ထတိ၊ ။

သတ္ထုနော၊ မိမိနှင့် စပ်သည်၌လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထသုတ္ထကေ၊ လက်ကောက်ကွင်း၌၊ ကောင်း။ ။ကျွန်အနက်စု သိလွယ်ပြီ။

၅၁၄၊ ။အာနေ္တာဇာတောဓနုက္ကဋေတော။
ဒါသဗျောပဂတော [သယံ-၊
ဒါသာ] ကရမရာနိတော-၊
-ဓွေမံ်ကေစတုရာသိယုံ]။ ။

(၅၁၄) အာနေ္တာဇာတောဓနုက္ကဋေတော၊ ဌေ၀ယ်ကျွန်၊ ဓနုက္ကဋေတော၊ ဌေ၀ယ်ကျွန်၊ သယံဒါသဗျောပဂတော၊ အသက်ပွေး ခဲးယဉ်းသည်ဖြစ်၍၊ မိမိအလို အလျောက် ကျွန်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော ကျွန်၊ ကရမ ရာနိတော၊ အနှိုင်အထက်• မရှိမသေ- တိုင်းဘပါးမှ- ဘမ်းယူခဲ့၍၊ ကျွန်အဖြစ်ကို ပြုအပ်သောသုံ့ကျွန်၊သုံ့ရကျွန်၊ ဏ္ဍုဗ္ဗေဝံ-ဏ္ဍတ်ဒေဝ၊ ဤသို့လျှင်၊ တေဒ ါသာ၊ ထိုကျွန်တို့သည်၊စတုရာ၊လေးမျိုးဒဏ်ပြုကုန်သည်၊လိုလတံ့၊နိ၏။ ၁

၁-ဓမ္မသတ်ကျမ်းများ၌ကား။ ။(၁)ဝန္ဒီ, (၂)ဂါဟ, (၃)ဟတ္ထက, ဟူ၍၊ ကျွန် သုံးမျိုးလာယှိ၏။ ထိုတွင် (၁) ဝန္ဒီ, ကျွန်ဟူသည်ကား၊ စစ်အတွင်းမှာ- သူ့ဘက်က၊ ကိုယ့်ဘက်သို့ အလိုအလျောက် ဝင်လာသော၊ သုံ့ကျွန်မျိုးတည်း၊ ဌင်း သုံ့ကျွန်ကိုပင် အလိုအလျောက်-လေနှင့်ကြွေကျသောပန်းများကို၊ မှားမထုတ်ရဘဲ၊အလွယ်တကူ ရယူ သကဲ့သို့၊ ရယူသော ကျွန်မျိုးဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ သဒိသူပစာရအားဖြင့်၊ "သုံ့ပန်းကျွန်"

ဟူ၍.လည်းခေါ်ဆိုသေးသည်။ ဤ၌ "သုံ့"သဒ္ဒါ၊ အားထုတ်ခြင်းမယ်- နိရုဿာဟာ၊ အနက်ဟော ဟု မှတ်ရမည်၊ ထိုကြောင့်-ဂဟာဏတ္ထကို၊ ရည်ရွယ်၍.၊ဖမ်း,ဘမ်း,ဟု "သုံ." နောင်-ဖ,ဦးထုပ်၊ ဘကုံ-မ,သတ်နှင့် မရေးမှားမိကြစေလင့်။

၂-ဂါဟ-ကျွန်ဟူသည်ကား၊ စစ်အတွင်း၊ တော,တောင်,ပုန်းအောင်းနေရာမှ၊လိုက်လံ ရှာဖွေ-ဘမ်းဆီးရမိသော-ဘမ်းရကျွန်မျိုးတည်း။

၃-ဟတ္ထက-ကျွန်ဟူသည်ကား၊ စစ်အတွင်း ခါးအောက်, လှံအောက်, ရောက်ပြီးမှ၊ လက်နက်ချ၍.၊ ကယ်ဆယ်ရသော-ကျွန်မျိုးတည်း၊ (တနည်း) ရှင်ဘုရင်က သေစေ အမိန့် ပေးပြီးမှ-သတ်မည်ဆဲးဆဲးမှာ-မသတ်ဘဲ၊ တဦးသောသူအား၊ ပေးအပ်တော်မူ၍.၊ရသော ကျွန်မျိုးကိုလည်း၊ ဟတ္ထက.လက်ရကျွန်-ဟု ခေါ်နိုင်သေးသည်။

မှတ်ရန် သံပေါက် လက်ဝ

(က) ရန်သူ.ဘက်မှ၊ ကိုယ်.ပဋ္ဌ၊ ဝင်ကြလာသူ၊ သုံ့ပန်းဟူ။
(ခ) ပုန်းအောင်းရာမှ၊ ဘမ်းဆီး၍၊ ဒါသကျွန်မှ၊ ဂါဟ,ယူ၊
(ဂ) ခါးအောက်ရောက်မှ၊ လက်နက်ချ၊ ဟတ္ထကမှ၊ လက်ရဟူ၊
(ဃ) သတ်စေပြီးမှ၊ လွတ်ခွင့်ရ၊ ဒါသလည်းမှ၊ လက်ရယူ၊

တနည်း။ ။သုံ့.၊ သုံ့ပန်း၊ သုံ.ရ၊ သုံးမျိုး အထူးကား- မင်းကိုယ်တိုင် ပါယှိသော စစ်မြေပြင်မှ၊ ဖမ်းယူခဲ့သော။ ရန်သူဘက်၊ စစ်သည်ကို (သုံ့)။ မင်းကိုယ်တိုင် မပါသော စစ်မြေပြင်မှ၊ မှူးမတ်များ ဖမ်းယူခဲ့သော စစ်သည်ကို၊ (သုံ့,ပန်း)။ စစ်ရှုံးသော နိုင်ငံမှ၊ ဖမ်းယူခဲ့သော၊စစ်သည်စစ်သား မဟုတ်သူ၊ယောကျ်ား မိမှုများကို၊ (သုံ့.ရ) ခေါ်သည်ဟု၊ အထူးမှတ်လေ။ ။

၅၁၅။ ။အဒါသော (တု) ဘုဇိသော (ထ)။
နိစော.ဇမ္ဗော.နိဟိနုကော။
နိက္ကောသဇ္ဇော.အာကိလာသု။
မန္ဒော (တု) အာလသော [ပျုထ]။ ။

(၅၁၅) တု၊ အံ့၊ အဒါသော၊ ကျွန်အဖြစ်မှလွတ်သောသူသည်၊ ဝါ၊ တော်လှန်မင်းစစ်ဖြစ်သောသူသည်၊ ဘုဇိသော၊ ဘုဇိသ, မည်၏.၊ ဝါ၊ သူဘပါးနှင့်မသက်ဆိုင်၊ မိမိကိုယ်မိမိပိုင်သူမည်၏.၊ ၁ အာထ၊ပါး၊ နိစ,ဇမ္ဗ၊ ၂-ကား၊ နိဟိနုကော၊ ယုတ်ညံ့သောသူဟူသောအနက်ဖြစ်၏.၊ ၂ နိက္ကောသဇ္ဇ၊အာကိလာသု၊ ၂- ကား မပျင်းရိသောသူ၊ တည်း၊ တု၊ အံ့၊ မန္ဒ, အာလသ၊ ၂-ကား၊ပျင်းရိသောသူ၊တည်း၊အထ၊ပါး။

၁-ဤ"ဘုဇိသ" ပုဒ် အရာမှာ၊ အောက်ကျွန်ဟောပရိယာယ်အရာ၌၊ဖေါ်ပြအပ်ခဲ့ပြီး သော၊ သခ်ံတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ (နဘုဇိသော ဒါသောတိ အဘုဇိသော)ဟု၊ ဝစနတ္ထ ပြု၍.၊ (အဒါသော တ္ထ ဘုဇိသောထ)ဟု ပါဠိနေယျိစေ၍.၊ (တု+အဘုဇိသော) ဟု၊ ပဒဗ္ဗေဒပြုလျက်၊ ပဋိသေဓ-အ-နှင့်တကွ (အဘုဇိသ) ပုဒ်ဟု၊ ကြိုသင့်သော်လည်း၊

"သေယျထာပိ၊ မဟာရာဇ ပုရိသော ဒါသော အဿ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော နယေန ကာမံဂမော၊ သော အပရေန သမယေန တမှာ ဒါသမှာ မုစ္စေယ္ယ၊ အတ္တာ ဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော ယေန ကာမံဂမော၊ တဿ ဧဝမဿ အဟံခေါ ပုဗ္ဗေဒါသော အဟောသိံ၊ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော နယေန ကာမံဂမော၊ သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ၊ ဒါသမှာ မုတ္တော အတ္တာဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော၊ ယေန ကာမံ ဂမောတိ" (သုတ် သီလက္ခန်ပါဠိတော်-သာမညဖလ သုတ်)။ ။"ဘုဇိဿောတိ အတ္တနော သန္တကော"၊ (ဂင်း အဋ္ဌကထာ) "အပရာဓီန တာယ ဘုဇာနိ ဝိယ အတ္တနော ကိစ္စေ ဧသိတဗ္ဗောတိ ဘုဇိဿော၊ သဝသောတိ အာဟ အတ္တနော သန္တကောတိ" (ဂင်းဋီကာ) တို့နှင့်အညီ၊ "ဘိယော ပယောဂ မာဂမ္မ၊ သောဂတေ အာဂမေ" ဟူ၍၊ ဤကျမ်း ဂန္ထာရမ္ဘဋ္ဌ၊ ပဋိညာဉ်စကား ထားခဲ့သည် အားလျော်စွာ၊ သောဂတာ ဂမာနုရူပဖြစ်သော ပရိယာယ်ပုဒ်များကို ထုတ်ပြတော်မူလိုရကား၊ (အဒါသော (တု) ဘုဇိဿောထ) ဟူသော ပဋိသေဓ အဓိပါသော (ဘုဇိဿ) ပုဒ်ကို ထုတ်ပြတော်မူသည်။ ။အမရကောသ-သဒ္ဒတ္ထ အဘိဓာန်ဌကား၊ကျွန်ဟော ပရိယာယ်အရာမှာသာ၊ ဂင်း (ဘုဇိဿ) ပုဒ်ကို၊ ထုတ်ပြလျက်ယှိချေသည်။ ။ဘုဇာနိဝိယ အတ္တနော ကိစ္စေ ဧသိတဗ္ဗောတိ ဘုဇိဿော-ဟု၊ သီလက္ခန်ဋီကာနှင့် အညီ၊ ဝစနတ္ထပြု၍၊ သူတပါးနှင့် မသက်ဆိုင်၊ မိမိကိုယ်၊ မိမိပိုင်၍၊ လွတ်လပ် (လပ်) ခွင့်ရသူဟု၊ အမိပ္ပါယ်နက်မှတ်။ဘုဇ, သဒ္ဒ။ပပဒ-ဇသု ဓာတ်.ဏု ပစ္စည်း ဟုကြံလေ၊ဘုဇ,သဒ္ဒါ- လက်ရုံး လက်မောင်းဟော။ အောက်ဌပြုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော-ဘုဇိဿ,သဒ္ဒါ၏ အနက်တို့တွင်-သ, တန္တ အတ္တာယတ္တ အနက်ဟု မှတ်လေ။

၂-အထက်အနေကတ္ထဋ္ဌ၊ မလာသော"ဇမ္ဗုသဒ္ဒါ" ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာဂါထာ။

ကုရုရေ ပါမရေ မှဇ္ဈေ-ဇမ္ဗော နိစ္စတရေတိသု
ဥဗ္ဘတ္ထိ ယန္ဒ၊ သံသာရေ-လောကေ ဇမ္ဗုံဘလဂ္ဂသု-

လိုင်သုံးပါးဌဖြစ်သော ဇမ္ဗုသဒ္ဒါသည်၊ ကြမ်းကြုတ်သူ- ပွေးနာယှိသူ-မိုက်သောသူ၊ ယုတ်ညံ့သောသူ၊ အချား (ခြား) တပါးသူဌဖြစ်၏။ နဟုန်းလိုင် ဇမ္ဗုသဒ္ဒါသည်ဖြစ်ခြင်း သံသရာလောက-ဇာတာဌ်ပင်စီး နကွတ်-လင်တို့ဌဖြစ်၏။

၅၁၆။ ။သပါကောဝ [စ၀]. စဏ္ဍာလော။
မာတင်္ဂီ.သပစော. [ဘ၀]။
[တဒ္ဒိသေသာ]. ကိရာတာ. (ဒ)·
မိလက္ခ၊ ဓာတိယော. [ပျထ]။ ။

(၅၁၆) သပါက,စဏ္ဍာလ, မာတင်္ဂီ, သပစ။ဂ-ကား၊ ဘ၀ေ၊ဌ,ခ်ိန်း စဏ္ဍား၊ ^ ၏။ ကိရာတာနိမိလက္ခ၊ဓာတိယော၊ ကိရာတ,စသောလူရိုင်း ကျွဲးတို့သည်၊တဒ္ဒိသေသာ၊ထိုဌ,ခ်ိန်းစဏ္ဍားအထူးတို့ဘည်း။ ^

၁–ဤ၌၊ "သလိဟ" ပုဒ်လည်း၊ ၎င်းဟော ပရိယာယ်ပင်။ "ဤခုံမ်းစဏ္ဍား" ဟူသော ဝေါဟာရ၌၊ "ဌောမ" ဟူသော၊ မုဒ္ဓ–တတိယ ကွဲရာနှင့်၊ ယိုရင်း သခ်ံတ,ပါဂတ,ဒေသီ၊ ဘာသာရင်းများမှ၊ ပျက်လာသော–မြမ္မာ့ဝေါဟာရဖြစ်၍ ၊ (ဌောမ်း) ၊သို့မဟုတ် ရှုတ်ဘတ် လွယ်စေရန်၊ (ခုံမ်း) ဟု–အမှန်အကန် ရေးသားတတ်စေရမည်။ (ခုံမ်း စဏ္ဍား)။

ဤကား သီဟိုဠ်နိဿယဟောင်းအတိုင်း၊ ယောဇနာ အပ်သောအနက်တည်း၊ ဋီကာနှင့် မြန်မာစာပါဠိနိဿယများ၌ကား–ပါဠိအနက် ထူးခြားကွဲးလွဲးလျက် ယိုချေသည်။ ။ဤ၌ အကြင်လူမျိုးသည်၊ နွားသားကိုလည်းစားတတ်၊ လူတို့ ဝေါဟာရမှအပ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သောစကားကိုလည်းပြောဆိုတတ်၊အလုံးစုံကောင်းသောအကျင့်မှလည်းကင်း၏,ထိုသို့ သဘောယိုသောလူမျိုးသည်၊ မိလက္ခုဇာတိ၊ လူရိုင်းမျိုးမည်၏,။ ထိုမိလက္ခုဇာတိသည် လည်း၊ကိရာတ,သဝရ,ပုလိန္ဒဟူ၍,သုံးမျိုးအပြားယိုပြန်၏,။ထိုတွင်"သဝရ"နှင့် (ပုလိန္ဒ) နှစ်ပုဒ်ကို၊ ကိရာတာဒိ၌၊ အာဒိ,သဒ္ဒါဖြင့်ယူအပ်၏,၊ ၎င်းသုံးမျိုးအထူးကား၊ ဥဒေါင်းမြီး စသည်ကိုဝတ်လျက်တောင်ခွန်နေသောလူရိုင်းမျိုးသည်၊ကိရာတ,မည်၏,၊၎င်းကို မြန်မာတို့က၊ ကရင်လူမျိုးဟုအနက်ပြန်ဆိုကြ၏,။ လေးအတတ်၌ အထူးသဖြင့် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော– ကချင်ခေါ် (သိန်းဘော) လူမျိုး၊သို့မဟုတ်၊သက်လူမျိုးဟုလည်းပြန်ဆိုသင့်၏,။

ကွမ်းသီးဖတ်ကိုဝတ်လျက်၊ တောင်ခွန်နေသောလူရိုင်းမျိုးသည်၊ သဝရ,မည်၏,၊ ၎င်းကို ကချင်လူမျိုးဟု–အနက်ပြန်ဆိုကြ၏,၊ ကရင်လူမျိုးဟုလည်းပြန်ဆိုသင့်၏,။

တစုံတရာသစ်ရွက်ဖက်ကို–ဝတ်လျက်တောင်ခွန်နေသော၊ လူရိုင်းမျိုးသည် ပုလိန္ဒမည်၏,၊ ၎င်းကို ကချင်လူမျိုးဟု အနက်ပြန်ဆိုကြ၏,၊ ချင်းလူမျိုးဟုလည်း ပြန်ဆိုသင့်၏,။

ဤဆိုအပ်ပြီးသော လူရိုင်းမျိုးတို့ကို၊သခ်ံတနှင့်မာဂဓ အာဘိဓာန်ကျမ်းများ၌ပြအပ်သော အလိုအားဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဝိယပြည်တွင်းယို၊ လူရိုင်းမျိုးများဟူ၍,မှတ်အပ်ကုန်၏,။ သို့သော် မည် သည့် အရပ်ဒေသ၌–မည်သည့် လူရိုင်းမျိုးများပင်ဖြစ်စေ၊ ဆိုခဲ့ပြီး၊ ၎င်းလက္ခဏာမျိုးနှင့် ပြည့်စုံညီညွတ်က–ကိရာတစသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုနိုင်တော့သည်ဟု–မှတ်ရမည်။

မိလက္ခု–အရ အဓိပ္ပါယ် အကျဉ်းမှတ်ရန်မှာ၊ သာသနိကကျမ်းများအလို– မာဂဓ ဘာသာမှတပါး–အခြားဘာသာ စကားပြောကြားသော၊ လူမျိုးသည်၊ မိလက္ခု လူမျိုး မည်၏,။

လောကိက သခ်ံတကျမ်းများအလို– သခ်ံတဘာသာမှတပါး၊ အခြားဘာဘာစကား ပြောကြားသောလူမျိုးသည်၊ မိလက္ခုမည်၏,၊ ထိုကြောင့် သီဟဠ, ဒမိဋ, အန္ဓက, ဩဍ, ယောနက,ပါရသိက,စသောလူမျိုးများသည်လည်း–မိလက္ခုဇာတိပင်ဟူ၍, မှတ်သင့်သည်။

ဤပုဒ်တို့ဘွင်–နောက်ဆုံး (ပါရသိက) ပုဒ်၌၊ ပါဒသိက, ပါဒဿ°က– ဟု၊ ပါနောင် ဒဏ္ဍေး (သ) လုံးကြီးတင် ဖွေဘော်ယိမဲ,နှင့်ပါ၌ပျက်လျက်သာ အလုံးစုံပါ၌ကျမ်းစာများ၌ ယိုကြပြီး၊အနက်မှာလည်း၊ တောင်ဆူလူမျိုးဟု ပြန်ဆိုကြသည်၊ ၎င်းပုဒ်နေပုံနှင့် အနက် ယောဇနာပုံများကို– စင်စစ်မမှတ်အပ်သည်သာ။ သခ်ံတ– ပါဂတ၊ကျမ်းများနှင့်အညီ– အဝိပရီတ– သဒ္ဒပကတိနှင့် အနက်မှန်မှာ၊ (ပါရသိက– ပါရသိက) ဟု ပါနောင် (ရ) ကောက်၊ ၎င်းနောင် (သ) လုံးကြီးတင်၊ သို့မဟုတ်၊ ဆံခတ်နှင့် ပါ၌ယိုစေပြီး ဗုဒ္ဓဝိုင်အနီး (အာရဗ) ပင်လယ်ကမ်းခြေတလျှောက်နေ (ဖါရစီ) ခေါ်၊ ကလာပြု လူမျိုး ဟူ၍,သာ သဘ°ဝန် ဣမှတ်ရမည် မှတ်ကြလေ။

ပါရသိက၊ ပါရသိနှင့်ပါရသိယ, ပါရသိယ, ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်း ပရိယာယ်ပင်၊ မိလက္ခု, ဟူသောပုဒ်၌၊ မြန်မာစာနှင့်ယိုးဒယားစာများမှာ (ခ)ဝယ် (ဥ) ကာရယောဂ နှင့် (မိလက္ခု)ဟု ချည်းသာ၊ တည်တည်းပါ၌မှန်ယှိကြ၏။

အခြားသီဟိုဠ်နှင့်အင်္ဂလိပ်အက္ခရာတို့ဖြင့်၊ပုံနှိပ်သောကျမ်းစာများ၌ကား၊ဋီကာရုပ်တွင် အမှားကို အမှန်ထင်၍,အပြင်မှားပြီး (မိလက္ခ)ဟု၍,သာ (ခ)ဝယ် (အ) ကာရယောဂနှင့် တည်တည်းပါ၌ပျက်သာယှိကြသည်၊ ဤနေရာ၌ကား၊ဥကာရ၏နှင့် (မိလက္ခုဇာတိယော) ကု၊ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်၊ဤ(မိလက္ခု) ကား၊ပါကတ–ဘာသာတည်း။

အထက်အနေကဆွဲ၌မလာသော၊ဌင်းမိလက္ခုပုဒ်၏,အဋ္ဌုဒ္ဒါရမှတ်ရန်–ရစနာဂါထာ၊

သိယာ ပါပရတေ နိစ,မိလက္ခု အပဘာသကေ၊
မှုဒ္ဒ ဘောဒမ္ပိတံ ဝုတ္တံ, မိလက္ခု မထ ဟိဂ်ုလေ။ ။

မိလက္ခု၊ပုလ္လိင် မိလက္ခုသဒ္ဒါသည်၊ ပါပရတေ၊ မကောင်းမှု၌ မွေ့လျော်သူ၌လ်ားငေး၊ နိစ၊ သူယုတ်သူညံ့၌လ်ားငေး၊ အပဘာသကေ၊ စကားပျက်ပြောတတ်သူ၌ လ်ားငေး၊ မှုဒ္ဒဘောဒမ္ပိ၊ လူမိုက်အထူး၌ လ်ားငေး၊ဖြစ်၏,၊ အထ၊ထိုမှတပါး၊ တံ မိလက္ခု၊ထိုနုပုန်းလိင် မိလက္ခုသဒ္ဒါကို၊ဟိဂ်ုလေ၊ရှိန်းခိုဟူသောအနက်၌၊ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏,။ ။ဌင်းပုဒ်၏, အဆုံး အဖြတ် အကျယ်ကို၊ ငါတို့ရေးသားသော၊ ဗုဒ္ဓသာသနိက မြေပုံကျမ်းကြီး၌ ကြည့်လေ။ အောက်ဂါထာနံပါတ်၊ ၁ဂ၆–နှင့်လည်းညွှိလေ။

၅၁၇။ ။နေသာဒေါ.လုဒ္ဒကော ၁ ဗျာဓော။
မိဂဝေါ. (တု) မိဂဗျဓော။
သာရမေယျော. (စ)• သုနခေါ.။
သုဏောဝ.သောဏော. (စ)ကုက္ကုရော။ ။

(၅၁၇) နေသာဒ,လုဒ္ဒက,ဗျာဓ၊ ၃-ကား၊ မွှေးပြီး၊ တည်း၊ (ဝါ)ဖွယ်လိင် သို့လိုက်သော လိင်ယှိကုန်၏,၊) တု၊ အံ့၊ မိဂဝ, မိဂဗျ၊ ၂- ကား၊ သားသမင် ပစ်ခတ် သတ်ပုတ်ခြင်းတည်း၊ ၂ (ပုံ)။ သာရမေယျ, သုနခ, သုဏ,သောဏ,ကုက္ကုရ,

၁–ဤ၌၊ (လုဒ္ဒက)ဟု၊ အသဒိသ ဖွဲ့ဘော်နှင့်သာ အသင့်။ ။(လုဘ)ဝေတ်ဖြင့် ပြီးသော၊ (လုဗ္ဘ,လုဗ္ဘက,လုဒ္ဒ,လုဒ္ဒက)ဟူသော၊သမ်ုတနှင့် ပါကတ၊ ပကတိ ပုဒ်နေများကို၊ လည်း၊ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လေ။ ဤ၌ "လုဒ္ဒ၊ မိဂယု" စသော ;ပရိယာယ်ပုံများကိုလည်း မှတ်လေဦး။ ။

၂–ဤနှစ်ပုဒ်အနက်၊ ပဌမပုဒ်မှာ။ (မိဂဝ)ဟု၊ နပုန်းလိင်နှင့်ယှိစေ၍,၊ဌင်းနှစ်ပုဒ်အနက် ကိုလည်း၊"မင်းများတောကစားထွက်၍,၊သားသမင်ပစ်ခတ်သတ်ပုတ်ခြင်း" ဟု၊ ကြိယတ္ထ ဖြစ်အောင်၊ကျနမှန်ကန်စွာ၊ အနက်ယောဇနာရမည်၊ ယောဇနာလေ။ ။သီဟိုဠ်နိသ္သယ ဟောင်းကြီးနှင့်၊ဟိန္ဒီ၊ဗင်္ဂါလီ–နိသ္သယများမှာလည်း၊ဤအတိုင်းပင်တည်တည်း–ယောဇနာ ကြသည်။ ။

"သားမူဆိုး" အနက်ဟောရန်အတွက်ကား၊ (မာဂဝိက) စသောပုဒ်များ သီးခြားယှဉ်ပြီး ဖြစ်သည်ကိုလည်း သတိပြုကြလေ။ ။

ဤဂါထာ (လုဒ္ဒက) ပုဒ်ရှုပ်တွက်ပြီးစေပုံနှင့်၊ (မဂဝ၊ဗျဓ) နှစ်ပုဒီ၊ ဋီကာဆရာ၊အနက် ကြားပုံကို၊ ပညာရှင်များ–အဖန်ဖန်စင်းစား (စဉ်းစား) ဆင်ခြင်ကြလေ။ ။ဤ၌ (မိဂယာ) စသော၊ ပရိယာယ်ပိုများကိုလည်းမှတ်လေ။ ။

၅၁၈။ ။သ္ဌာနော.သုဝါနော.သာဒ္ဓူရေါ.
သူနော.သာနော.(စ) သာ.[ပုမေ],။
[ဥမ္မဂ္ဂါဒိတမာပန္နော],။
အဒ္ဓဂ္ဂေါ.တိသုဏော.[မတော]။ ။

(၅၁၈) သ္ဌာန သုဝါန, သာဒ္ဓူရေ,သူန,သာန, သာ၊ ၁၁ ကား၊ ခွေးတည်း၊ပုမေါသာ,သန္ဓါ'ပုံ'ဖြစ်၏။ ဥမ္မဂ္ဂါဒိတံ၊ ရှုးသောအဖြစ်စသည်သို့၊ အာပန္နော၊ ရောက်သော၊ သုဏော၊ ကို၊ အဒ္ဓဂ္ဂေါတံ၊ အဒ္ဓဂ္ဂ (ခွေးရှုး) ဟူ၍။ မတော၊၏။ [ဤ၌ဋီကာနှင့် နိဿယဟောင်းမှာ၊ ချွတ်ယျက်လျှက် ယှိသည်၊ သတိယှိစေ]။

၅၁၉။ ။သာဗန္ဓနံ,(တု).ဂဒ္ဒူလော၊
ဒိပကော (တုစ) စေတကော၊
ဗန္ဓနဂ္ဂေါ. ပါသော (ထ)၊
ဝါဂုရာ. မိဂ ဗန္ဓနိ။ ။

(၅၁၉) တု၊ အံ့၊ သာဗန္ဓနံ, ဂဒ္ဒူလ၊ ၂–ကား၊ခွေးကိုဖွဲ့ရည်သောကြိုး တည်း၊ (အာစဋ္ဌအာတိုင်း၊ နှ,ပုံ) ၁ တု၊ အံ့၊ ဒိပက, စေတက၊ ၂–ကား၊ တိနဉ်ညင် (တယ်ကြက်) စသည်၏ အာမည်တည်း၊ (ပုံ)၊ ဗန္ဓန ဂဏ္ဌော, ပါသ၊ ၂–ကား၊ ကြေ့ကွင်းတည်း၊ (အစဋ္ဌ ၈.တိုင်း၊ ထီ,ပုံ)၊ ၂ အာထ၊ ပါး၊ ဝါဂုရာ, မိဂဗန္ဓနိ၊ ၂–ကား၊ သားကောင်ဖမ်းသောပိုက်၊ ၃တည်း၊ ထို၊

၁–(ဂဒ္ဒူလ)ပုဒ်မှာ၊ (ဒ)သံယုဂ်ဖွဲ့၊ နှစ်ချောင်းငင်မပါဘဲ၊ ဂဒ္ဒလ–ဟု၊ ယိုးဒယားစာများ၌ပါ၏ယှိ၏။ ။ဋီကာနှင့်မြန်မာနိဿယဟောင်းမှာ၊(သာဒိဗန္ဓနံ)ဟု၊ အာဒိ နှင့် တကွပါ၏ယှိ၏။ ။

၂–ဋီကာနှင့် မြန်မာနိဿယဟောင်းမှာ၊ ဗန္ဓန,နှင့်ဂဏ္ဌော,ကို ခွဲ၍ ပရိယာယ်သုံးပုဒ် ပြုလုပ်၏။ ။ဆင်ခြင်လေ။

၃–ဤ၌–ဝါဂုရာ–ဟု၊သခ်ာတ,ပါကတတို့နှင့်အညီ (ကဏ္ဍ၉) တတိယကွဲရာ–ဥကာရ ယောဂ၊ မိဂဗန္ဓနိ,ဟု(နှ)မှာ၊ အကာရယောဂနှင့် ပါ၌မှန် ယှိစေရမည်၊ ဝဏ္ဏရာလည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။ ။ဥမ္မာထ,ကူဋ္ဌယန္တ,ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ ဤမာဂဓ– အဘိဓာန်ကျမ်း၌ မ္ဍလာသော (ထောင်ချောက်) ဟောပရိယာယ်တည်း။

၅၂၀။ "[ထိယ] ကုဝေဏှိ.ကုမိနံ,"
အာနာယော.ဇာလ. [ရုစ္ဆတေ]"
အာဝဋာတနံ.ဝဇ္ဇာနံ,"
သူဗာ (ကု) အာဓိဂ္ဂေါ့ဇနံ,။ ။

(၅၂၀) ကုဝေဏှိ,ကုမိန၊ ၂-ကား၊မြုံး၊ တည်း၊ (ထိယံ၊ ကုဝေဏှိ သန္ဓါ ထိ, ဦးဖြစ်၏။) ကုမိန၊နှ, ၁ အာဒနာယ, ဇာလ ၊၂ -ကို၊ ဥစ္ဆတေ၊ ငါးဖမ်းသော ပိုက်ကွန်၏, အမည်ဟုဆိုအပ်၏, ၂၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ပုံ၊နှ, အာဝဋာတနဲ,ဝဇ္ဇာနဲ၊ ၂-ကား၊သတ်သွားဦးဆီးရာအရပ်တည်း။(နှ) တု၊အုံ၊ သူဗာ,အာဓိဂ္ဂေါ့ဇနဲ၊ ၂-ကား၊ စဉ်းတည်းတု့ (အမဲ်သား ငါးခုတ် စဉ်းရာတု့) တည်း။ (အစဉ်အတိုင်း၊ ထိ,နှ)။

၁-(မစ္ဆာဝေနိ) လည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်၊
၂-အာနာယ,ဟု၊နှ,မှာ၊ အာကာရယောဂနှင့်ပ၊ါ၌ယှိစေ၊သို့မှ သခ်ံတနှင့်ညီမည်။

၅၂၁။ "တဏ္ဍုရော ၁ မောသကော.စောရော၊
ထေနေ.ကာဂါရိကာ.[သမာ].၊
ထေယျ၊(စ) စောရိကာ မောသော။
ဝေမော.ဝါယနဲ ဒဏ္ဍကော၊

(၅၂၁) တဏ္ဍုရ,မောသက,စောရ,ထေန, ဂေါဂါရိက၊ ၅-ကား၊ သမာ၊ သူဌေး၏,အမည်ဖြစ်ခြင်း၊ကြောင့်,အနက်ဘူကုန်၏,။ ၁ (ဝါ၌ လိင် သို့လိုက်သော လိင်ယှဉ်ကုန်၏,)၊ ထေယျ, စောရိကာ, မောသ,၊ ၃-ကား၊ ခိုးခြင်းတည်း၊ (အစဉ်အတိုင်း၊ နှ,ထိ,ပုံ)။ဝေမ,ဝါယနဲ,ဒဏ္ဍကာ၊ ၃-ကား၊ လက်ခတ်လွန်းတည်း(ပုံ)။ ၂

၁-တိုင်းနိုင်ငံကိုလိုလို၊ ပုန်ကန်လုယက်တတ်သော၊ ထင်ရှားကျော်ကြားသော သူပုန်သူခိုးကြီးများကိုကား-မုဒ္ဓဇတ,ယ,ဣရာ(၃)နှင့် ဒုဗမရိက၊ ဒုမရ၊ ဒုဗမရ- ၎င်းသဒ္ဒါ သုံးခုကဟောတော်။

အထက်ပါစကား၏၊ အဓိပ္ပါယ် သိလွယ်ရန်-ရစနာ ဂါထာကား၊
သိယုံ့ပ"ကဋ္ဌ ဟောရမ္ဘီ-ရာဇာနံ ရဇ္ဇကာမိနိ၊
တယော ဒုဗမ္ဘိကောစော၊ အထော ဒုမရ ဒုဗမရာ။

၎င်းစကား၏, အနက် အဓိပ္ပါယ်အရ၊ မြန်မာဘာသာရေးနည်းမှာ၊ လိမ်မာကြစေရန် မှတ်သားဘွယ် သံပေါက်

(၁) ဒုဗြ၊ဒုမြ၊ ဝေါဟာရ၊ ဒုရင်ကောက်နှင့်ရေး။
(၂) ကျမ်းသခ်ံတ၊ ပါကတ၊ ရှုကြလူတပ္ပေး၊
(၃) မာနှင့်သုံးဝ၊ တဿမ၊ မှတ်ကြလူ့ကဝေး။

(၄) ယင်းဝေါဟာရ၊ တို့မြန်မာ့၊ သုဒ္ဓန ဘဝေး။
(၅) "ဒုဗမရိက"၊"ဒုမရ"၊ ယိုထ မုဒ္ဓဇေး။
(၆) ကျဉ်းသံခိတ္တ၊ ရေးနည်းပြ၊ မှတ်ကြကြီစိဗ္ဗေး။
(ဒုမရ-ဒုမ္မ) (ဒုဗမရ-ဒုဗ္ဗမ္မ)
(၇) ပမ္ပာရစ်ထ အောက်မြိုက်ဓ၊ ရေးကြကေစ္ဆေး၊ ။(ဓားပြ)
(၈) ကျောက်စာရှေးဟောင်း၊ သမိုင်းကောင်း၊ မှီကြောင်းမယ်ဝေး။
(၉) တတိယကဿရ၊ ဒန္ဓ၊ ယိုကြဒုပ္ပါဒ္ဒေး။

၂-ဤ၊ ၂-နက်တို့တွင်၊လက်ခတ်ဟူသောအနက်ကား၊ ဝိနည်းဋီကာများဖွင့်နက်တည်း၊ သီဟိုဠ်, ဟိန္ဒီ, မွန်နှင့် အင်္ဂလိတ်ဘာသာများမှာလည်း၊ လွန်းဟူ၍,ပင်ပြန်ဆိုကြသည်။ ယက်မ,ရည်သွားဟူသော ဒွေ့ကား၊မသင့်သည်သာ။

၅၂၂။ "သုတ္တ•တန္တ[•] [ပုမေ]•တန္တ,"
ပေါ်ဌ[•] [လေပျာဒိကမ္မနိ]။
ပဠာလိကာ•ပေါ်ဌလိကာ•။
[ဝတ္ထ ဒန္ဓာဒိနိမ္မ ်တာ]•။ ။

(၅၂၂) သုတ္တ,တန္တ[,,]တန္တ[၃-]ကား၊ ရှည်၊တည်း၊ ပုမေ၊တန္တ[(ပုံ)•] ဌ်ဖြစ်၏,အကြင်း (နှ)• ပေါ်ဌ[•]၊ ပေါ်ဌ, သန္ဌာသည်၊ လေပျာဒိကမ္မနိ၊ အင်းဂတေလိမ်းကျုံခြင်းစသောအမှုဌ်ဖြစ်၏,၊ [အာဒိ,သန္ဌာဖြင့်ရွေးခြင်း၊ ရေးခြစ်ခြင်းစသောအမှုကိုယူ]• (နှ)၊ ဝတ္ထဒန္ဓာဒိနိမ္မ ်တာ၊ အဝတ်ဆင်ခွယ်စသဖြင့်ပြုလုပ်စိမ်အပ်သောအာရုပ်သည်၊ ဝစ္ဆာလိကာ၊ ပဠာလိကာ, မည်၏,ပေါ်ဌလိကာ၊ပေါ်ဌလိကာ, လည်းမည်၏,၊ (ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ ညီးမင်းရှပ်,ယဉ်ခင်းရှပ်၊တည်း (ထိ)၊

၅၂၃၊ "ဥဿ ါဒုနံ•ဃ ါ ယန္တ[•]၊
[ကူပါမ္ဗ ါ ဗ္ဗာဟနံ•ဘဝေ]။
မ ဗ္ဗ ါ သာ•ပေ ဋ္ဌာ• [ဝိဒူကော]။
[တ ်•ဋ္ဌိယံ] ပ ဿ ါ ပေ ဒုကော။ ။

(၅၂၃) ကူပါမ္ဗ ါ ဗ္ဗ ါ ဟနံ၊ ရေတွင်းမှ ရေကိုဆောင်ယူ- ခပ်ထုတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝတ္ထု ါ သည်၊ ဥဿ ါ ဒုနံ၊ ဥဿ ါ ဒုနှ, မည်သည်လည်းကောင်း၊ဃ ါ ယန္တ[•]၊ ဃ ါ ယန္တ, မည်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝေ၊ ၏,၊ (ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ ရေငင်စက်၏,၊ အာမည်တည်း၊) (နှ)၊ မ ဗ္ဗ ါ သာ, ပေ ဋ္ဌာ ် ၂-ကား၊ ကံတင်း (သေတ္တာ)၊ တည်း၊ (ထိ)တု၊ ဆုံ၊ပါဒုက, ၂

ပန္တိ,ပေဒုက၊ ၃-ကား၊ ရှင်း တောင်း၊ တည်း၊ (ဋီကာ)ယံ၊ ပန္တိ ၀ သဒ္ဒါ ၊ တိ, ဒုတိယာ ဗြစ်၏ ၊ အကြွင်း (ပုံ)။

၁-မုဒ္ဓ ပဌမကွဲရာ (၌) နှင့် (ပေဌာ) လည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။ ။

၂-ဤချင်းတောင်းဟော၊ ၃-ပုဒ်အနက်၊ ဝိဌက၊ ပေဌက၊ ၂-ပုဒ်ပါ၊ တံတင်းသေတ္တာ ဟော၊ ပရိယာယ်သို့ထည့်သွင်း၍ ၊ အမရကောသမှာ အဆိုယိုသည်။ (ပဏ္ဍိ) ပုဒ်ကား၊ အလျှင်းပင်မပါ။ ၎င်းကား၊ သခ်ီတ၊ ပါကတမှ လာရင်းပုဒ်မဟုတ်။ ဒေသီဘာသာမှ လာသောပုဒ်သာ။ ---- ၆-၁-၆။

၅၂၄။ ။ဝိဟာဂီ [တွ ိ-ထ္ထိယံ] ကာစော၊
သိက္ခာ [အတြာ၀လမ္ဘနံ]။
ဥပါဟနော (၀ါ) ပါဒု (ထ္ထိ)။
[တန္ဒေ့ဒါ] ပါဒုကာ [ပျထ]။ ။

(၅၂၄) တ၊အံ့၊ ဝိဟာဂီ, ကာစ၊ ၂-ကား၊ ထမ်းပိုး၊ တည်း၊ (ဋီကာ)ယံ၊ ဝိဟာဂ်ီ,သဒ္ဒါ ၊ ထိ,ဗြစ်၏ ၊ ကာစ,ပုံ) ၁ အတြ၊ ဤထမ်းပိုးခို၊ အာ၀လမ္ဘနံ, တွဲလျားကျသော ၀ိုးသည်၊ သိက္ခာ၊ သိက္ခာ, (ဆိုင်း) မည်၏ ၊ ဥပါဟနံ၊ ပါဒု၊ ၂-ကား၊ တိုနင်း၊ တည်း၊ ၀ ၊ ဥပါဟနံ, သဒ္ဒါ ဝိကပ်အားဖြင့် (နှ) လည်းယို၏ ၊ ဣတ္ထ ီ၊ ပါဒု,သဒ္ဒါ ၊ ထိ, တည်း၊ ပါဒုကာ၊ ခြေနင်းသည်၊ တန္ဒေ့ဒါ ၊ ထိုဘ်ုပ်အာထူးတည်း၊ (ထိ)။ ။

၁-ဤ၌၊ အမရကောသ, စသော, သခ်ီတကျမ်းများနှင့် ညှိနှိုင်းသော်၊ ဗျာဟာဂ်ီ-ဟု အ၀ဂ်၊ ကဏ္ဍ (ဟ) အကွဲရာနှင့်လည်း၊ ပုဒ်နေသင့်ရာ၏ ၊ သိုမဟုတ်၊ ၎င်း (ဗျာဟာဂ်ီ) ပုဒ်ကို၊ ပါကတ ဘာသာ ပကတိပုဒ်ဟူ၍ ၊ သော်လည်းကြို၊ (ကာစ) ၌၊ စ,၀ဂ်၊ ပဌမကွဲရာနှင့် ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်၊ ၎င်းပုဒ်လည်း၊ သခ်ီတကျမ်းများနှင့် အထက် အနေကတ္ထ ၀ဂ်၊ ဂါထာ နံပါတ် (၉၁၉) တို့ကိုထောက်လျှင် (ထမ်းပိုး) ဟောမဟုတ် (ဆိုင်း) ဟောသင့်တန်ရာ၏ ၊ သို့သော်၊ အဌသာလိနီ၊ သုမေ၀ ကထာ စသော၊ သာသနိကကျမ်းများ၌၊ ၎င်းပုဒ်၏ ၊ အနက် (ထမ်းပိုး) ဟောထင်ရှားရကား၊ ၎င်းသည် (ထမ်းပိုးနှင့်ဆိုင်း) နှစ်မျိုးလုံး ဟောနိုင်သည်ဟု၊ အထူးမှတ်လေ၊ (ဘာရယဒ္ဓ) ၎င်းပုဒ် (ထမ်းပိုး) ဟော၊ ပရိယာယ် ပို။ နှ (သိက္ခာ) ပုဒ်လည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။

အထက်အနေကတ္ထ၌မလာသော (သိက္ခာ) သိက္ခ-သဒ္ဒါများ၏ ၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ ရစနာ ၀ါထဒ္ဒ။

ကာစာလဒ္ဓေ၊ သိယာ၊ သိက္ခာ,သိက္ခောတု သြဒ္ဓပန္ဓကေ။ ။

သိက္ခာ၊ ထိ,သိက္ခာသည်၊ ကာစာလဒ္ဓေ၊ ထမ်းပိုး၌ တွဲလျားကျဆွဲးသော၊ (ဆိုင်း) ဟူသောအနက်၌၊ သိယာ၊ ၏ ။

သိက္ခောတု,ပုံ-သိက္ခသည်ကား၊ သြဒ္ဓပန္ဓကေ၊ နှုတ်ခမ်း၏ ၊ အဆုံး အစွန်း ဟူသော အနက်ဖြစ်၏ ။

၅၂၅။ ။ဝရတ္တာ-ဝဋ္ဌိကာ-နဋ္ဌိ။
ဘဏ္ဍာ-စမ္မပသိဗ္ဗကံ,။
[သောဏ္ဍာဒျာဝတ္တေနိ] မှသာ။
(ထ) ကူဋံ၊ (ဝ ၀) အာယောဃနော။ ။

(၅၂၅) ဝရတ္တာ,ဝဋ္ဌိကာ, နဋ္ဌိ၂- ကား၊ သားရေထွန်ကြိုး၊ တည်း၊ (ထိ) ၁ ဘဏ္ဍာ,စမ္မပသိဗ္ဗက၊ ၂-ကား၊ သားရေအိတ်၊ တည်း၊ (အစဉ် အာတိုင်းထိ, နှ,) ၂ သောဏ္ဍာဒျာဝတ္တေနိ၊ ရွှေစသည်ကိုလည်စေ, ကြည်စေ ရာဖြစ်သောခွက်သည်၊မှသာ၊မှသာ (လုံ,ရိုက်ခွက်) မည်၏ (ထိ) ၂ အထ၊ ပါး၊ကူဋ,အာယောဃနု၊ ၂- ကား၊ သံတူကြိုး၊ တည်း: (ဝ ၀)၊ ကူဋ, သဒ္ဒါ ဝိကပ်အားဖြင့် (ပုံ)လည်းယှဉ်၏,အယောဃနု၊ (ပုံ)၊

၁-ဝဋ္ဌိကာ,နဋ္ဌိဟု သင်္ခတနှင့်အညီ၊ ဒန္ဓ-တတိယ ကွဲရာ(ဒ)၊ စတုတ္ထ ကွဲရာ (ဓ) သံယုဂ်နှင့်ပါဠိယိုစေရမည်၊ ဤသုံးပုဒ်အနက်၊ ဒုတိယ(ဝဋ္ဌိကာ) ပုဒ်-ဌ်, (ကာ) ကား၊ အနက်အထူးမယို၊သကတ္ထ၊ ပစ္ဆည်းသာ၊ထို,ကြောင့်၊ ၎င်း(ကာ)ကို ပယ်နှုတ်၍, (ဝဋ္ဌိ) ပုဒ်လည်း၊၎င်းအနက်ဟောဟုမှတ်၊ ပါဂတ, သဒ္ဒါကျမ်း အလိုအားဖြင့်၊ ၎င်း၊ ၂-ပုဒ်မှာ၊ (ဝဋ္ဌိ°ကာ,ဝဋ္ဌ°) ဟူ၍,လည်း၊ မုဒ္ဓ-ကွဲရာဖြစ်နိုင်သေး၏,။ ။

၂-ဤ၌၊ ပဌမပုဒ်မှား ဏ္ဍာဒိမောဠလ္ဍာန်ဆရာ၊ ၁၄၆-သုတ်ဖြင့် (ဿ) သံယုဝ်၌၊ (ရ) အရစ်နှင့်၊ ရုပ်တွက်လျက်ယိုသည့်အတိုင်း၊ ဘ-ရှေ,ရှိသော- ကြာ ပေါ်တွင် သ- တင်လျက်၊ ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။

ဤအလို-သင်္ခတ ပကတိပုဒ်နှင့်မထူးတော့ပြီ၊ ပါဂတ,သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့်၊ (ဘဏ္ဍာ) ဟူ၍,လည်း၊တပုဒ်ဖြစ်နိုင်သေးသည်။ ဤနှစ်ပုဒ်အနက်ကို၊ အမရကောသဋီကာနှင့် ဟိမ္ဗ°, ဗ°ဂါလိ-နိဿယ- များမှာ၊ ဖိမီးမှတ်ပြောင်း- ဟူသောအနက်ကို ပြန်ဆိုကြသည်၊ ငါတို့ မာဂဓ အဘိဓာန်မှာကဲ့သို့၊ ဘားဖို-စသည်ဟောရန်၊ (ဂဠရီ) ပုဒ်လည်း၊ သီးခြားမယူ၊ သို့သော်၊ငါတို့သာသနာတော်ကျမ်း (သတ္တုဘာသ်ကြာ) ဇာတ်စသည်၌၊ သာမည-သားရေအိတ်ဟော၊ (ဘသ်ကြာ) သဒ္ဒါစသည်လာယိုရကား၊ ဤအဘိဓါန်အဆိုစကားလည်း၊ သင့်မြတ်သည်ပင်။ ။(ပသိဗ္ဗက) ဟူသောပုဒ်မှာ၊ သင်္ခတနှင့် ပါဂတကျမ်း များ၌၊ (ပသေဝက,ပသေဝိကာ) ဟူ၍,ပါဠိယိုကြသည်။
၃-(မှသိ,မှသိကာ) (အာဝဏ္ဍနိ) ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်းဟော ပရိယာယ်ပုဒ်များပင်။ ။

၅၂၆။ ။[ကမ္မာရဘာဏ္ဍာ] သဏ္ဍာသော၊
မုဒ္ဒာ-ဝိဟာရကိ-[ဏ္ဍိယံ]၊
[တ ဘ ဏ္ဍာ] ဂဠရီ [နာရီ]။
သဏ္ဌနံ[] ဝိပ္ပလံ, [ဘဝေ]။ ။

(၅၂၆) သဏ္ဌာ၊သော ၁ သ္ဟ၀်၊ မုဠ္ဠ၊ လက်ဆုပ်တဖက်ကိုင်တူ၊ယေ၊ အဓိကရဏီ၊ တူရိုက်ရာပေ၊ ဒုမေ၊ ဤသည်တို့ကား၊ ကမ္မာရ၊ဘဏ္ဍာ၊ ပန်ဘဲးသမားတို့၏ ဘဏ္ဍာတို့တည်း၊ ဒုတိယံ၊ မုဠ္ဠ၊ အဓိကရဏီ၊သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု, ထိန္ဒ်ဖြစ်၏ (သဏ္ဌာသ ,ပုံ)၊ တဒ္ဘဏ္ဍာ၊ ထို ပန်ဘဲးသမားတို့၏ သားရေအိတ်သည်၊ဂ၎ရိ၊ ဂ၎ရိ(ဘားဗို)မည်၏။ နာရိ၊ ဂ၎ရ, သဒ္ဒါထိ, တည်း၊ တု၊ အုံ၊ သ္ဌာ၊ ကတ်ကျော်း (ခေါ်ယော်)သည်၊ ဝိပုလံ၊ ဝိပုလ ,မည်သည်၊ ဘ၀ေ၊ ဏိ ,၊ (နု)။ ။

၁–ဂင်းသည်၊ပါကတဘာသာ၊ပကတိပုဒ်နှင့်တူ၏ ,၊သခ်ံတပုဒ်ရင်းကား၊ (သဒ္ဒ ံ ၈) တည်း။

၅၂၇။ ။သာ၀ကော (တု)နိကသော-[ဂ၎ဿော]-။
အာ၀ရော (တု) သူစိ ဝိဌ္ဌနံ,။
ခ၀ရော (စ) ကကစော-[နိဿ ိ],။
သိပ္ပ ,[ကမ္မ ံ ကလာဒိကံ]။ ။

(၅၂၇) တု၊ အုံ၊ သာ၀ကော, နိကသ၊ ၂-ကို၊ ဂ၎ဿော၊ မှတ်ကျောက် (သွေးကျောက်)၏ ,အမည်ဟုဆိုအပ်၏ ,၊ (ပုံ) တု၊ အံ၊ အာ၀ရော, သူစိ၀ိဌ္ဌနံ၊ ၂-ကား၊အပ်နှားပါ၊ဝ,ုံ၊ရှားတည်း၊အစဉ်အတိုင်း၊ ထိ,နံ၊ ၁၊ ခ၀ရ,ကကစ၊ ၂-ကား၊လွှ တည်း၊(အနိဿ ိ၊ ကကစ,သဒ္ဒ ါ-ထ ိ၊ မဟုတ်၊ ခ၀ရ-ပုံ)။ ။ ကလာဒိကံ ကမ္မ ံ၊ ကလာ,စသော အမှုသည်၊ သိပ္ပ ံ၊ သိပ္ပ (အတတ်ငယ်၊ ၆၄-ပါ၊မည်ဏိ ,၊ (နု) ၂ ။

၁–အထက်အနေကဏ္ဍ၌မလာသော၊ပုံ,နှ, တိလိင် (အာ၀) သဒ္ဒါ၏ ,၊ အဏ္ဍ,ဒ္ဒါ၀ိ-ရစနာ၀ါထာ။

မ၀ ရ ဗ္ဓ ဖလေ ရ ကွေ, အာ၀ရော ကုဇသနိသုစ၊
ကောဏ ဝိ ဝ္ဘ လ ပ ဏ္ဍ ေ တံ, မုဏ္ဍ လောဟေ ဂ ေ တ ိ သု။ ။

အာ၀ရော၊ ပုံ,အာ၀ရသဒ္ဒါသည်၊မ၀ ,ပေ–ကွေ၊ ချ ,ချ,ဉ,အသီးယှိသော၊ သစ်ပင်အထူးဌ် လည်းကောင်း၊ကုဇသနိ သုစ၊ အဂ်ါ၊ဗ္ဗိဟိ, စနေ၊ဗ္ဗိတ်,တို့ဌ်လည်းကောင်းဖြစ်၏ ,၊ တံ၊ နှ, အာ၀ရ၊ ,သဒ္ဒါသည်၊ကော–ပေ,ဏ္ဍ ,အတောင့,ကြေ,ဝ ,အစွန်း,ဌ်၊ကောင်း။မုဏ္ဍ,လောဟော၊ သံညှံ,ဌ်၊ကောင်း၊ဖြစ်၏ ,။ တိသု၊တိလိင်တို့ဌ်ဖြစ်သော၊အာ၀,သဒ္ဒါသည်၊ဂ ေ တ ေ၊ သွားရောက် ခြင်းအနက်ဌ်ဖြစ်၏ ,။

၂–ဤဌ်,ကလာ,ဟူသည်၊ဝ,ဆ,ာ၀ယနကျမ်းဌ်လာသော၊ သိဆိုခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်းစသော၊ ဗာဟိရ အမှုအရာ (၆၄) ပါးနှင့်၊ လည်ဖက်ခြင်း,နမ်းစုပ်ခြင်း,စသော အ ဇ္ဈ တ္တ ရ အမှုအရာ (၆၄) ပါးတည်း၊ အာဒိသဒ္ဒါ ဖြင့်၊ ဤမှတပါးသော အတတ်တို့ကိုယူအပ်ကုန်၏ ,။ ။

၅၂၈။ ။ပဋိမာ•ပဋိဗိမ္ဘ်,(စ)။
ဗိမ္ဘော•ပဋိနိဓိ•[ရိတော],။
[တိသု] သမော•ပဋိဘာဂေါ•။
သန္ဓိကာသော• သရိက္ခကော•။ ။

(၅၂၈) ပဋိမာ, ပဋိဗိမ္ဘ, ဗိမ္ဘ, ပဋိနိဓိ၊ ၄-ကို၊ ဤရိတော၊ ရှင်ပုံ, ဆင်းတူ ၁ ၏အမည်ဟုဆိုအပ်၏ ၊ (ပဋိမာ-ထိ၊ ပဋိဗိမ္ဘ,နှ၊ အကြွင်း၊ ပုံ)• သမ,ပဋိဘာဂ, သန္ဓိကာသ, သရိက္ခက,။

၁–ဤဆင်းတူ၊ ဟူသော၊ ဝေါဟာရ၌၊ ပဌမကွာရာ တ,စမ်းပူနှင့် ရေးဘတ်တတ်စေရမည်။ ဒုတိယံကွာရာနှင့်မရေးမဘတ်လင့် (ပဋိ) သဒ္ဒါ•သဒိသဏ္ဌ။

၅၂၉။ ။သမာနော•သဒိသော•တုလျော•။
သက်ာသော•သန္ဓိဘော•နိဘော။
ဩပမ္မားမုပမာနံ, (စော)။
ပမာ] ဘတိ [တု နာရိယံ]။ ။

(၅၂၉) သမာန,သဒိသ,တုလ,သက်ာသ, သန္ဓိဘ,နိဘ၊ ၁၀-ကား၊ အတူ ဟူသော အနက်ဖွဲ့ဖြစ်ကုန်၏ ၊ တိသု၊ ဤသဒ္ဒါ၊ လေး ၃-ပါးတို့ဖွဲ့ဖြစ်ကုန်၏ ၊ ဩပမ္မ, ဥပမာန,ဥပမာ၊ ၃- ကား၊ နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းဥပမာ၊ တည်း၊ (ဩပမ္မ,ဥပမာန၊နှ,ဥပမာ,ထ) ၊ တု၊ ဆုံ၊ ဘတ်;

၅၃၀။ ။နိဗ္ဗေသော•ဝေဘနံ•မူလ်ျ ။
ဇုတံ• [တွ•နိဏ္ဍိ] ကောဘဝံ,။
ရဇ္ဇော•ကွရဇ္ဇော•ကဘဝေါ•။
ဇုတကာရ•ကွဒေဝိနော•။ ။

(၅၃၀) နိဗ္ဗေသ, ဝေဘန, မူလ်ျ ၄- ကား၊ အကိုးအခ၊ တည်း, (နာရိယံ၊ဘတိ,သန္ဓ ၊ထ ,ဖွဲ့ဖြစ်၏ ၊ နိဗ္ဗေသ၊ပုံ၊ အကြွင်း၊ နှ,) တု၊ ဆုံ, ဇုတ,ကေတ၀ ၂- ကား၊ အနိလောင်းခြင်း၊ အမှုအလုံးစုံလောင်းကစား ခြင်းမျိုး၊တည်း၊ (အနိဏ္ဍ ၊ဇုတသန္ဓ ၊ထ , မဟုတ်၊ ကေတ၀,နှ၊) ရဇ္ဇ၊ အကွရဇ္ဇ,ကဘ၀,ဇုတ.ကာရ, အကွဒေဝိ ၅- ကား၊ အနိတြူးသောသူ, အလုံးစုံလောင်း ကစားမျိုးကို ကစားသော (ကစားသမား) တည်း(ပုံ)။

၅၃၁။ ။ပါဒိုဘောဂေါ (တု) ပဒိုဘူ,။
အာကွောဘ (တု) ပါသကော [ဘဝေ]။
[ပုမေဝါ] ဌာပဒံ.သာဓိ.။
ဖလကော] (ထ) •ပကောဘ္ဘုတောဘ။ ။

(၅၃၁) တု၊ အုံ့၊ ပါဒိုဘောဂ, ပဒိုဘူ၊ ၂-ကား၊ ဝန်ခံ,ခံဝန်လူ, (အာမခံ) (ဒုင်ခံ) သူတည်း၊ (ပုံ)၊ တု၊ အုံ့၊ အကွ, ပါသက၊ ၂- ကား၊ ဘဝေ၊ အာနိစာ၏, အာမည်ဖြစ်၏၊ (ပုံ)၊ အဌာပဒ, သာဓိဖလက၊ ၂- ကား၊ စစ်တုရင်ထိုးသောခုံ (အာနိစာပျဉ်ချပ်၊ တည်း၊ ဝ ါ၊ ပုမေ၊ အဌာပဒ, သန္ဓါ ဝိကပ်အားဖြင့်၊ ပုံ, ဌဲဖြစ်၏၊ (နှ) လည်းဖြစ်၏၊ သာဓိဖလက၊ (ပုံ) အထ၊ ပါး၊ ပဏ, အာဘ္ဘု၊ တ၊ ၂-ကား၊ လောင်းကြေး၊ တည်း၊ (ပုံ)။

၅၃၂။ ။ကိုဏ္ဍ, [တုမဒိရာပီဇေ]၊
မဌ၊ [မစ်ဘသဝေမတံ]။
မဒိရာဝါ ရုဏိမဇ္ဇ,။
သုရာ] သဝေါ. (တု) မေရယံ,။ ။

(၅၃၂) တု၊ အုံ့၊ ကိုဏ္ဍ, ကိုဏ္ဍ, သန္ဓါသည်၊ မဒိရာပီဇေ၊ သော, အရက် မျိုးစေ, ဟူသောအနက်ဌဲဖြစ်၏၊ (နှ)၊ မဌ၊ မဌသန္ဓါကို၊ မဌာသဝေ၊ သစ်မည်စည်း (မယ်ဇယ်) ပွင့်ဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သော အရက် ဟူသော အနက်ဌဲ၊ မတ်၊ ၏၊ (နှ)၊ မဒိရာ, ဝါ ရုဏိ, မဇ္ဇ, သုရာ၊ ၎- ကား၊ ပန်းစသည် ဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သောသေရည်တည်း၊ (မဇ္ဇ၊ နှ၊ အကြွင်း၊ ထ ိ၊) တု၊ အုံ့၊ အာသဝ, မေရယ ၁၊ ၂-ကား၊ အရက်တည်း၊ (အာစဉ်အာတိုင်း၊ ပုံ၊ နှ၊)။

၁-မေရယ (သံ) မေရက+မေရဂ (ပါ) ဤနှစ်မျိုးအနက်၊ ပါဂတကိုမှီ၍၊ (မေရယ) ဟု၊ ဤမာဂဓ အဘိဓာန်ဌဆိုသည်၊ ထို,ကြောင့်၊ သံ၏တကိုမှီ၍. (မေရယ+မေရိယ) ဟု၊ အပြင်အဖျက် မမှားကြစေလင့်၊ သတိယှိလတ္တံ့။

၅၃၃။ ။သရကော.စသကော• [နိဿ ိ]။
အာပါနံ ပါနမဏ္ဍလံ။ ။

(၅၃၃) သရက, စသက၊ ၂- ကား၊ သေသောက် ခွက်တည်း၊ အနိဿ ိ၊ ဤသန္ဓါ၊ ၂-ခု- ထ ိမဟုတ်၊ အာပါန, ပါနမဏ္ဍလ၊ ၂-ကား၊ စည်းဝေး၍ သေအရက်သောက်ရာဝိုင်းတည်း။ (နှ)။

၅၃၄။ "ယေတြ့ဘူရိပ္ပယောဂတ္တာ။
ယောဂိကေကသ္မိမရိတာ။
လိဂ်ိန္ဒရေပိတေ ဥယျာ၊
တဒ္ဓမ္မတ္တာ ညှဝတ္ထိယန္တိ"။

(၅၃၄) အာတြ၊ ဤစတုဗိဓဏ္ဍ၀ဂ်ဒ္ဒ၊ ၀ါ၊ ဤသုဒ္ဒ၀ဂ်ဒ္ဒ၊ ယောဂိကာ၊ ဣတ္ထိလိင်စသောအနက်တပါးဒ္ဒယှဉ်ကုန်သော၊ ယေ၊ တန္ဆုက, သုဝဏ္ဏကာရ၊ စသော အကြင်သဒ္ဒါတို့ကို၊ ဘူရိပ္ပယောဂတ္တာ၊ များသော ပြယုဂ်ယှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကေသ္မိ၊ ဘရသောပုဂ္ဂိုလ်ဒ္ဒ၊ ဤရိတာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသဒ္ဒါတို့ကို၊ တဒ္ဓမ္မတ္တာ၊ လို့လ၏၊ ၀ါ၊ အမှုအရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ထိုတန္ဆုကတ္တာ၊ သုဝဏ္ဏကာရတ္တာ, စသော သဘောယှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညှဝတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိလိင်စသော အနက်တပါးဒ္ဒ ဖြစ်ခြင်းယှိခဲ့သော်၊ လိဂ်ိန္ဒရေပိ၊ တပါးသော ဣတ္ထိလိင် နပုန်းလိင်ဒ္ဒလည်း၊ ဥဿာ၊ ဆိအပ်ကုန်၏၊ [ပြယုဂ်အားလျော်စွာဖြစ်ကုန်၏ ဟူလို]။

သုဒ္ဒ၀ဂ္ဂေါ၊ သုဒ္ဒ၀ဂ်သည်၊ ဣတိ၊ ပြီး၏။

စတုဗိဓဏ္ဍ ၀ဂ္ဂေါ-နိဋ္ဌိတော။

၂။ ဘူကဏ္ဍော၊ ၅-အရညာဒိ၀ဂ္ဂဿ
အာရညဝဂ္ဂေါ
အာရညာဒိ အရညဝဂ်

၅၃၅။ "အာရညံ, ကာနနံ, ဒါယော,
ဂဟနံ, ဝိပိနံ, ဝနံ,
အဋ္ဌဝိ, (ဏ္ဍ) မဟာရညံ"
(ဝေ) ရညာနိ [ဏ္ဍိယံ ဘ၀ေ]၊ ။

(၅၃၅) အရညဉ, ကာနနဉ, ဒါယ, ဂဟနဉ,ဝိပိနဉ, ၀နဉ, (၀နိ), အဋ္ဌဝိ, ၇-ကား၊ တော၊ ဘည်း၊ (ဏ္ဍ) ၊ အဋ္ဌဝိ, ထိတည်း၊ ဒါယ, ပုံ၊ အကြွင်း၊နှ) ၁ တု၊ ဆုံ၊ မဟာရညံ၊ တောကြီးသည်၊ အာရညာနိ၊ အာရညာနိမည်သည်၊ ဘ၀ေ၊ ၏၊ ဏ္ဍိယံ၊ အာရညာနိ, သဒ္ဒါ ထ ဒ္ဒဖြစ်၏။

၁-ဤတွင်စတုဏ္ဍ (ဂဟန) ပုဒ်ဒ္ဒ၊အများအားဖြင့်စာများမှာ၊ (ဂဟဏ) ဟု၊မုဒ္ဒ (ဏ), နှင့်အပျက်များသည်၊ (တော) ဟောအရာမှာ၊ဒန္ဓ (နှ) နှင့်သာ၊အမှန်ဟု၊နိဿံသယ အားဖြင့် မှတ်လေ။

၅၃၆။ ။[နဂရော နာတိဒူရသ္မိं။
သဗ္ဗေဟိ ယောတိရောပိတော။
တရုသဏ္ဌာသ]။ အာ:ရုမော။
[တထော] ပဝနဲ, [မုဒ္ဓတေ]။ ။

(၅၃၆) နဂရော၊ ရြိမ့၊ နာတိဒူရသ္မိं၊ မဝေး လွန်းသော အရပ်၌၊ သဗ္ဗေဟိ၊ လူသတ္တဝါတို့သည်၊ အာတိရောပိတော၊ စိုက်မျိုးအပ်သော၊ ယောတရု သဏ္ဌာ၊ အကြင် သစ်ပင် အပေါင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ ၏၊ သ, သော၊ ကို၊ အာရုမော၊ အာရုမ, မည်၏ဟူ၍၊ လည်းကောင်း၊ ကထော၊ တူ၊ ဥပဝနံ၊ ဥပဝနံ, မည်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတော၊ ၏၊ (အာရုမ, ဥပဝနံ၊ ၂-ကား၊ လူတို့ စိုက်မျိုး အပ်သော အရုမ်ခြံ-ဥယျာဉ်၏ အမည်ကည်း၊)။ ၁

၁-ဤ၌-အရည, အစ, အရညာနိ အဆုံးယိုသော (၉)ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ လူတို့သည် မစိုက်မျိုးအပ်ဘဲ၊ အလိုအလျောက်ပေါက်ရောက်ကြီးပွါး၍၊ သယံဇာတ-အရောပိမ, ဖြစ်သော၊ တော၊ တောအုပ်၏အမည်ကိုပြုပြီး၍၊ လူတို့သည် ပြုပြင်စိုက်မျိုးအင်သည်ဖြစ်၍၊ ကိုယ်တိုင်မ-ရောပိမ ဖြစ်သော ဥယျာဉ်၏အမည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ နဂရာ နာတိဒူရသ္မိं စသော ဂါထာကို မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း၊ ထိုကြောင့်၊ ၎င်းအာရုမ-ဥပဝန, စိုက်မျိုးသူ လူများကို၊ သူတော်ကောင်း၊ သူယုတ်မာ၊ လူချမ်းသာ၊ လူဆင်းရဲ၊ လူကုံတံ၊ လူမွဲ၊ ဟူ၍ခွဲခြားနေရန် မလိုတော့ပေ။ ။

ဤဂါထာ၌၊ သဗ္ဗဝါ ဟော၊ (သဗ္ဗေဟိ) ဟု၊ ဒုန္ဒဘ-ပဌမကွဲရာ (တ) ဖွဲ့ဘော်နှင့်၊ သီဟိုဠ်မှ အာဘိဓာန်ပါဠိတို့ဌာယိ၍ ၎င်း နိဿယဟောင်းကြီး၌၊ (သဗ္ဗဝါ တို့သည်) ဟူ၍ လည်းအနက်ယောဇနာလျက်ပင်ယိုချေသည်၊ ၎င်းအခါ ဗျဲယ်မျိုးကို၊ သခ်ံတ၊ မာဂဓ အာဘိဓာန် ဋီကာများမှာလည်း၊ ဖွင့်ပြလျက်ယိုချေသည်၊ အလုံးစုံမြန်မာစာပါဠိနိဿယ အစောင်စောင် တို့၌၊ သမ္ဗုဒ္ဓသဝါစကား (သန္တ) သဒ္ဒါဖြင့်၊ သန္တေဟိ၊ ဟု ပါဠိ၌ချက်ပျက်လျက် (သူတော်ကောင်းတို့သည်) စသည်ဖြင့်၊ အနက်ယောဇနာ လျက်ယိုချေသည်၊ အထူးသတိယိုစေ။

ဤ၌အဘိဏ္ဍ ပကွန္ဓန အားဖြင့်၊ (အာရုမရော-ပါဝနရောပါ) စသော သဂါထာဝ၏ သံယုတ်လာ-ပုညဗဝမုနသုတ်ကိုကိုးကား၍၊ သူတော်ကောင်းအနက် (သန္တ) သဒ္ဒါနှင့်ပင် ပါ၌ယိုသင့်သည်ဟူ၍၊ လည်း၊ အာဓာနဂ္ဂါဟီ၊ ဖြစ်တော်မမူကြစေ ခလို။ ။

၅၃၇။ ။သဗ္ဗသောဝေရဏာဝရညံ,။
ရညာ] မုယျာနဲ, [မုဒ္ဓတေ]။
[ဧ-ယံ့ တဒေ၀] ပ္ပမဒ-။
ဝနဲ-[မ-ကြောပုရောစိတံ]။ ။

(၅၃၇) ရည်၊ မင်းတို့၏ သင်္ဃသာဝေရဏာဝရည်၊ သူခပ်သိမ်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသောတောကို၊ ဥယျာနံ ဥယျာန(ဥယျာဉ်တော်)ဟူ၍ ဥစ္စဝေ၊ ၏ ၊ အနေ့ ပုရောဟိတ်၊နန်းတွင်းသူတို့နှင့်အဘူတကွ၊ မင်း၊ မင်းသားယေတို့ ကစားရန်နန်းတွင်းဌာနကို ပျိုးဆည်းပူးအပ်သော၊ တဒေဝ၊ ထိုဥယျာဉ်ကို ပင်လျှင်၊ ပမဒဝနံ ²ပမဒဝန (နန်းတွင်းဥယျာဉ်တော်) မည်၏ ဟူ၍ ဥယျာ ၊ ၏ ၂ (နှ)၊

၁–ဝိဇ္ဇေယံ ပြမဒဝနံ ဤပ ဩ ယသ္မိန်၊

ဂုဒ္ဓါ ဇနေ့ သဟ ရမတေ ပုရော ပကဏ္ဍမ်။ ။(ဟလာယုဓ ကျမ်း)

ယသ္မိန်တု၊ အကြင်ဥယျာဉ်ဌာန်း၊ ဤပ၊ မင်းသည်၊ ဂုဒ္ဓါဇနေ့၊ မင်းမောင်းမတို့နှင့်၊ သဟ၊ အတူတကွ၊ ရမတေ၊ မွေ့လျော်ပျော်ပါးကစားတော်မူ၏။ ပုရောပကဏ္ဍမ်၊မြို့တွင်း အနီးဌာနတည်ယို့သော၊ (တဒ်၊ထိုဥယျာဉ်တော်ကို)၊ ပြမဒဝနံ၊ပမဒဝနမည်၏ဟူ၍ ဝိဇ္ဇေ ယံ၊ သိအပ်၏။ ။

၂–ဤဌ (အနေ့ပုရ) ပုဒ်ရှေ့ပြိုးပုံအကျဉ်းမှတ်ရန်မှာ။ ။အနေ့ပုရ၊ ဟူသောသမ်တ ပုဒ်မှန် တ သံယုဂ်၏ အစိတ် (အ)ကို၊ ဝိသဒနိ– နှစ်လုံးနှင့်တကွ၊ ဖြေ၍၊ ပုဒ်ပြိုးကြောင်း၊ ပါဠိတ၊ ပကာသ သဒ္ဒါကျမ်းဌ အဆိုယို့သည်။

၅၃၀ ။ပန္ဒ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ။
ပါ ဌ] လေ ခါ ။(တ)။ ရ ဖ (စ)။
ပါ ဒ ပေါ ။ ဝ ဌ ။ ရ ဣ ။
အ ဝ ေ ါ ။ သ ာ ေ လ ာ ။ မ ဟ ီ ရ ဟ ော ။ ။

(၅၃၀) ပန္ဒ,ဝ,ထ,အာ,ဝ,ထ,သ,ဟ,ပါ ဌ၊ ၆–ကား၊ အာစဋ္ဌတည်း။ (ထ ², ရှည်းတည်း) တ၊ အံ့၊ လေ ခါ ² ရ ဖ၊ ၂–ကား၊အရေးအကြောင်း၊ ဘည်း၊ဝါ၊မပြတ်မလတ်ဖြင့်သော သစ်ပင်စသည်တို့၏ အာစဋ္ဌအာတန်း၊ တည်း၊(ထ ²) ပ ါ ဒ ပ ,ဝ ဌ ,ရ ဣ ,အ ဂ ,သ ာ လ ,မ ဟ ီ ရ ဟ ,

၁–ဤနှစ်ပုဒ်တို့တွင်၊ ပဌမပုဒ်ဌ၊ ဒန္ဓ (လ)နှင့် (လေ ခါ) သာ အသင့်၊ ရကောက်နှင့် ရေ ခါ၊ ကား အပျက်။ အထက်[၁၀၉၉] ဂါထာနှင့်ညီ၊ ။

၅၃၉။ ။ဒုမော။ တ ရ ။ ကုဇ ော ။ သ ာ ဒ ီ ။
ဂ ဇ ္ ဇ ။ [တ ဗုဒ္ဓ ပ ါ ဒ ေ ါ]။
ဖ လ ဏ ီ ယ ေ ါ ဝ ိ ဒ ု ( ]။
ေ တ ာ ရ ု ဒ ီ] ဝ န ု ပ ္ ပ တ ိ ။ ။

(၅၃၉) ဒုမ,တ,ရ,ကုဇ,သာဒီ ၁၀-ကား၊သစ်ပင်တည်း၊ (သာမည ဆားဖြင့် ပုဋ္ဌိ ရှည်းတည်း) ² တ၊ အံ့၊ ဗုဒ္ဓ ပ ါ ဒ ေ ါ ၊ ယေ်သောသစ်ပင်

သည်၊ ဂဏ္ဌော၊ ဂဏ္ဌ(ချုံပုတ်)မည်၏။ ယော၊ အကြင် ရေသဖန်းစသော သစ်ပင်တို့သည်၊ ပုမ္မံ၊ အပွင့်ကို၊ ဝိနာ၊ကြဉ်၍၊ ဖလန္တိ၊အသီးသီးကုန်၏၊ တေ၊ တို့ကို၊ဝနပ္ပတိ၊ တောစိုးသစ်ပင်တို့ဟု၍၊ဥစ္စတိ၊ နိ၏၊ (ပုံ)။

၁-ဤ၌[ဝဏ္ဏ] (ဝကွ)စသောပုဒ်များကိုလည်း၊ ၎င်းသစ်ပင်ဟော၊ ပရိယာယ်ပင်ဟု မှတ်လေဦး။

သန္တိ ဝဏ္ဏာ ဝကွာ မနောရမာ။ ။တတ္ထ ဝဏ္ဏာတိ–ဝကွာတိ၊ ရကွာ–ပါဠိယံပန–ရကွာ ၈တွေ ဝ လိခိတံ။ ။စတုဏ္ဏန်ပါတ် စူဠ ကုဏာလဝဂ်၊ ကေသဝ ဇာတ်၊ဤဇာတ်ပါဠိအရာ၌၊ အကွရာ အမျိုးမျိုး စာများပင်၊ ရကွာ–ရဏ္ဍာ၊ ဝတ္ထာ ဟု ပါ၌နေအထွေထွေ ပျက်စီးလျက် ယိုချေသည်။ ။ဤ၌နွားငယ်ဟော၊ ဝဏ္ဏပုဒ်မှာကဲ့သို့ပညည်းကောင်း၊ (ဝကွ)ဟု၊ ဝ၊နောင် ကဏ္ဍ၊ ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ သံယုဂ်နှင့် ဃိုးဒယားခရာ၊ အဌကထာပါ၌ ယိုရင်း အတိုင်းသော် လည်းကောင်း၊ပါ၌မှန်ယိုသင့်သည့်အကြောင်းကို၊ပါဠိတော သဒ္ဒါကျမ်းနည်းမျိုးဖြင့်၊အကျဉ်း ရှင်းတွက်ဖော်ပြပါဦးအုံ့။

[ဏ္ဍိကွ] ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်မှ၊ ၁–၂၇ [ဏ္ဍိတောတ်] ပါဠိတ၊ ပက်ဝသ သုတ်ဖြင့် [ဏ္ဍိ]က၊[ဏ]ကို၊အ,ပြု၊ ဝ, ဖြစ်။ ။

၃–၃၁–[ကွ်မာဏ္ဍိကွ ကွ်ကော ဗုဝါ–ဖြင့်–[ကွ] ကိုဆပြု–ဆဖြစ်။ ။

၃–၅၀ [ဧဝါဒေဝယော ဒ္ဒိတ္တမနာ၎ဒါ] ဖြင့်၊ ဆ+ဆ–ဟု၊ဒွေဘော်ပြု၊ဆဆဖြစ်။ ။

၃–၅၁ [ဝဂ်ေမုဃုဇး ပုဒ္ဓိး] ဖြင့် အထက်က၊ ဒုတိယကွရာ၊ ဆ၊ ကို၊ ပဌမကွရာ၊ စ၊ ပြု၊ ဆ၊ ဖြစ်။ ။

ဝ+ဆ၊ ဝဆ–ဟု၊ ပါဠိတတ်မာဂဓ ပကတိ ပုဒ်ရှည်ပြုးဖြစ်၏။ ဝဆ၊ သစ်ပင်။ (ဝကွ)ပုဒ်ရှည်ပြုးရာ၌၊ ထူးသည်ကိုသာအနည်းငယ်ဆိုဦးအုံ့။

၃–၂၉။ ဟ,ဿ,ကွံ၀ ခ,ဖြင့် [ကွ]ကို၊ ခ–ပြု၊ ခ–ဖြစ်။ ရှေးနည်းအတိုင်း၊ခ+ခ။ ဒွေ ဘော်ပြု၊ ခ္ခ–ဖြစ်။အလက်က၊ ဒုတိယကွရာ၊ ခ–ကို၊ပဌမကွရာ–က –ပြု၊ ကွ–ဖြစ်။ဝ+ကွ၊ ဝကွ–သစ်ပင်။ ။ဝ–သဒ္ဒါ၏, အတ္ထ၊ဒ္ဒါရ၊ ရစနာ ဂါထာ။

သိယာဝ ဏ္ဍော၊ ဒုဒမ ဒမ္မေ။
ဂေါ ကောစ၊ ဒေသ ဘေဒကေ။
သံဝ ဏ္ဍရမ္ဘိ ခုဒ္ဒ မ္ဘိ။
ဂေါ ဘ္ဘဘေဒေ နပုံသကံ။ ။

ဝ ဏ္ဍော၊ ပုံ–သည်၊ ဒုမေ၊လ်ားကောင်း၊ ဒမ္မေ၊ ဆုံးမသင့်သော နွားငယ်၌ လ်ားကောင်း၊ ဂေါ ကော၊ နွားသာမည်၌လည်းကောင်း၊ ဒေသဘေဒေ၌လ်ားကောင်း၊ သံဝ ဏ္ဍရမ္ဘိ၊ ၌လ်ား ကောင်း၊ခုဒ္ဒမ္ဘိ၊ ၌လ်ားကောင်း၊ သိယာ၏, နပုံသကံ၊ နပုန်းလိင် ဝ ဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ ဂေါ ဘ္ဘ ဘေဒေ၊ ဝ ဏ္ဍ–ဟူသောအနွယ်အထူး၌၊သိယာ၊ ၏။ ။

ဝကွသဒ္ဒါ၏, အတ္ထ၊ဒ္ဒါရ–ရစနာဂါထာ ပါဒ။
ဥရေ–ရကွော၊ သိယာ ဝကွော။

ဝကွော၊ သ္ပ၊ ဥရေ၊ရင်ဘတ်၌လ်ားကောင်း၊ ရကွ၊ သစ်ပင်၌လ်ားကောင်း၊သိယာ၏, ။

သို့ကြောင့်၊ ၎င်းဝဏ္ဏ (ဝကွ) ပကတိ ပုဒ်နေသောအမှန်ဟု၊ သဠေါ်ဒေါန် ကျမှတ်လေ။ ဤအရာမှာ၊ဇာတ်ဋီကာဟောင်း၌၊ အထူးအဖွင့်အဆိုမယို။

၅၄၀၊ "ဖလပါကာ၀သာနေယော၊
မရတ္ထော] သဒိ [သာဘ၀ေ။
[တီသု] ဝဏ္ဏာ• ဖလာ• [စာထ]၊
ဖလိနော• ဖလ၀ါ, ဖလိ၊ ။

(၅၄၀) ယော၊ အကြင်ဌက်ဟော၊ စပါး စသည်သည်၊ ဖလပါကာ၀သာနေ၊ အသီးမှည့်ရင့်သည်၏ အဆုံးဌာ၊ မရတိ၊ သေတတ်၏ သော၊ ထိုဌက်ဟော၊ စပါးစသောသစ်ပင်မျိုးသည်၊ ဩသဓိ၊ ဩသဓိ၊ ၁ မည်သည်၊ ဘ၀ေ၊ ၏ (ထ ၀)၊ ဝဏ္ဏာ, အဖလာ၊ ၂-ကား၊အသီး မသီးသောသစ်ပင်စသည်တို့တည်း၊ တီသု၊ ဤသဒ္ဒါ • ၂-ခု လိင်•၃-ပါး တို့ဌာပြစ်၏ အထ၊ ပါး၊ ဖလိနော, ဖလ၀န္တာ, ဖလိ၊ ၃-ကား၊ အသီးယူသောသစ်ပင်စသည်တို့တည်း။ ။

၁-ဤပုဒ်ဌာ ဩသဓိ, ဩသဓီ ဟု၊ ရဿ၊ ဒီဃ၊ နှစ်ချက်သင့်၊ ၅၉၁-၁၁၃-ဂါထာ များမှာလည်း၊ ဤအတူပင်။ ။

၅၄၁။ "သမ္ဘုဿိတောဝ• (တု) ဝိကစော•။
ဗုဿ္ဘော• ဝိကသိတောဝ• [တီသု],
သိရော• ဂ္ဂ, သိခရော• [ဒ္ဝိတ္တိ]၊
သာခါ [တုကသိတာ] လတာ။ ။

(၅၄၁) တု၊ ဒုံ၊ သမ္ဘုဿိတ, ဝိကစ, ဗုဿ, ဝိကသိတ၊ ၄-ကား၊ အပွင့်ယူသောသစ်ပင်စသည်တို့တည်း၊ တီသု၊ ဤသဒ္ဒါများ လိင် သုံးပါး တို့ဌာပြစ်ကုန်၏, သိရ, အဂ္ဂ, သိခရ၊ ၃-ကား၊ သစ်ပင် စသည်တို့၏ အထွဋ်အဖျား၊ တည်း၊ (အနိုဏ္ဍ၊ သိခရသဒ္ဒါ• ထ ၀, မဟုတ်၊ သိရ• ပုံ, အဂ္ဂ•ခု,) တု၊ ဒုံ၊ သာခါ, လတာ၊ ၂- ကို၊ ကသိတာ၊ သစ်ခက်၏ အမည်ဟုဆိုအာပ်၏၊ (ထ ၀)။

၅၄၂။ "ဒလံ, ပလာသံ• ဆ၀ဒုံ,
ပဏ္ဏံ, ပတ္တံ, ဆ၀ေါ• [ပုထ],
ပလ္လ၀ေါ• (ဝ ါ) ကိသလယံ,
[ခဏ္ဍိန္ဒေတု] အာကိုရော။ ။

(၅၄၂) ဒလ, ပလာသ, ဆဒနဲ,ပဏ္ဏ,ပဏ္ဍ,ဆဒ ၆-ကား၊ သစ်ရွက်၊ တည်း၊ (ဆဒ•ပုံ၊ အကြွင်း-နဲ,) အထ၊ ပါး၊ ပလ္လ၀, ကိသလယ၊ ၂- ကား၊ ရွက်နှ၊ တည်း (၀ါ၊ပလ္လ၀, သဒ္ဒါ၀ိကပ်အားဖြင့်၊ပုံ,တည်း၊ နဲ, လည်းယို့၏, ကိသလယ-နဲ,)၊ တ၊ အုံ့၊ အကိုရော၊ အကိုရ, သဒ္ဒါသည်၊ နဝဏ္ဏ ၀ နှေ၊ ပေါက်သစ်စရွက်ညွှန့်. ဟူသော ဆနက်၌ ဖြစ်၏. (နဲ)။

၅၄၃။ ။မုကုလံ (၀ါ) ကုဋ္ဌ၊မလော။
ခါရကော• [တုစ]• ဇာလကံ,။
ကလိကာ• ကောရကော• [နိဗ္ဗ ၀]
ဝေဏ္ဍ [ပုမ္ပါ၀ိဗဇ္ဇနံ]။ ။

(၅၄၃) မုကုလ, (မကုလ), ကုဋ္ဌ၊မလ, (ကုဋ္ဌ၊မလ)၊ ၂-ကား၊ စည်းယေါ်ပွင့်သော ပန်းငုံ၊ တည်း၊ ၀ါ၊မုကုလ, သဒ္ဒါ၀ိကပ် အားဖြင့် ပုံ, တည်း၊ နဲ,လည်းယို့၏. ၁ (ကုဋ္ဌ၊မလ ပုံ)၊တ၊ အုံ့၊ ခါရက, ဇာလက၊ ၂-ကား၊ ပုရစ်ငှ ,ဂ ်ဖူးကင်းနှ၊တည်း၊ကလိကာ,ကောရက၊ ၂-ကား၊ ပန်းငုံ (ပွင့်လုဆဲးအခု) တည်း၊ (အနိဗ္ဗ ၀ ်၊ ကောရက, သဒ္ဒါ၊ ထ ၀ , မဟုတ်၊ခါရက•စသောသဒ္ဒါသုံးခုအစည်အတိုင်း၊ ပုံ,နဲ, ထ ၀ , ၌ဖြစ်၏.) ပုမ္ပါ၀ိဗဇ္ဇနံ၊အပွင့်အလင်းစာသည်တို့၏. အညွှာသည်၊ ဝေဏ္ဍ ဝေဏ္ဍမည် ၏. ၂ (နဲ)။

၁-ဤ၌ (ကုမ္မလ) လည်း၊ဌင်းဟောပရိယာယ်ပင်၊ (၁-၂၆။ ၂-၅၂။ ဟော)၊

၂-အောက်ဂါထာနံပါတ် (၃၁၆) ၌၊မှာဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း (၀) သဝေထိုးနောင်၊ မုဒ္ဓ-(ဏ်+ဒ) သံယုဂ်နှင့်ဝေဏ္ဍဟု ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

၅၄၄။ ။ပသဝေါ• ကုသုမံ• ပုပ္ဖံ,။
ပရာဝေါ• [ပုပ္ဖဿ ရဿ]။
မကာရန္ဒါ• ဝေ• [မတံ]•။
ထဗကော• [တုစ]• ဝေါ်ဆ္ဆကော၊ ။

(၅၄၄) ပသဝ, ကုသုမ, ပုပ္ဖ ၃- ကား၊ ပန်းပွင့်၊ တည်း၊ (ပသဝ, ပုံ၊ အကြွင်း, နဲ,) ပုပ္ဖဿ၊ ပန်းပွင့်မှဖြစ်သော၊ ရဿ၊ မြူမှုံ သည်၊ ပရာဝေါ၊ ပရာဂ၊ (ပန်းဝတ်မှုံ) မည်၏. မကာရန္ဒ, မ၀ေ၊ ၂-ကို၊ မတံ၊ ပန်းဝတ်ရည်, ပန်းဝတ်ရက်၏. အမည်ဟုသိအပ်၏. (မ၀ေ၊ နဲ အကြွင်း ပုံ၊) တ၊ အုံ့ ထ၀ က, ဝေါ်ဆ္ဆ ကား၊ ၂-ကား၊ ပန်းခြွတ်၊ တည်း၊ (ပုံ)။

၅၄၅။ "[ဖလေတွာမေ] သလာဒု၊ [ဣတ္ထာ]။"
ဖလံ, [တုပဏ္ဍ မုဒ္ဓတေ]။"
စဗ္ဗ ကမ္မာနိ ဘုမသု-။"
ဖလ နာမံ နပုံ သကေ၊ "

(၅၄၅) တု၊ အံ့၊ သလာဒု၊ သလာဒု, သန္ဓေါကို၊အာမေ၊စိမ်းသော၊ ဝါ၊ မမှည့်ရင့် သေးသော၊ ဖလေ၊ အာသီးဟူသောအနက်ခို၊ ဣတ္ထာ၊ ဆိုအပ်၏။ (ပုံ)။ တု၊ အံ့၊ ဖလ၊ ပက၊ ၂-ကို၊ ဥစ္ဆတေ၊ အာသီး၊ (အာသီး မှည့်) ၏။ အမည်ဟုဆိုအပ်၏။ (နှ)၊ ကုသုမဖလနာမံ၊ အပွင့်နှင့်အာသီး ၏အမည်ဖြစ်သော၊ စဗ္ဗကမ္မာနိ၊ ဧမ္ဗက, အမ္ဗ၊ စသောသန္ဓေါသည်။ သစ်ပင်ကိုဟောခဲ့သော် (ပုံ) ခ်ဖြစ်၏။ဟူလို။

၅၄၆။ "[မလ္လိကာဒိတု ကုသုမေ,"
သလိဂ်ါ ဝိဟာယော ဖလေ]။"
ဧမ္ဗူ။ [ဣ] ဇာမ္ဗဝ, ဧမ္ဗု၊။"
ဝိဒူပေါ။ ဝိဒုဘိ.- [ဣတ္ထိယ]။ "

(၅၄၆) တု၊ အံ့၊ မလ္လိကာဒိ၊ မလ္လိကာ, စသောသန္ဓေါတို့သည်၊ ကုသုမေ၊ အဘောဒေါ ပစာရ အားဖြင့်၊ အပွင့်ခို ဖြစ်သည် ယို့သော်၊ သလိဂ်ါ၊မိမိဥစ္စာဖြစ်သောဣတ္ထိလိင်ခို သာလျှင်တည်ကုန်၏။ ဝိဟာယော၊ ကောက်စပါးမျိုးဟော သန္ဓေါတို့သည်၊ ဖလေ၊ အဘောဒေါ ပစာရ အားဖြင့်အာသီးဟူသော အနက်ခို ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ သလိဂ်ါ၊ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော ပုလ္လိင် အားဖြင့်သာလျှင်၊ တည်ကုန်၏,၊ ၁ ဧမ္ဗူ, ဇာမ္ဗဝ, ဧမ္ဗု,၃-ကား၊ သပြေပင်တည်း၊ (ဣတ္ထိ၊ဧမ္ဗူသန္ဓေါထိ,တည်း၊အကြင်း နှ,) ဝိဒုပ,ဝိဒုဘိ၊ ၂-ကား၊ သစ်ခွ၊ တည်း၊ (ဣတ္ထိယံ၊ ဝိဒုဘိ, သန္ဓေါထိခို ဖြစ်၏,၊ဝိဒူပ-ပုံ)

၁-ဂင်းတို့ကို၊ မှတ်ရန်သံပေါက်။ "
ပင်ကြီးဇာတ်ဟော၊ ပုဒ်သဘော၊ နိဒေါလိဂ်၊ ပင်ဖေါ်ပြ။
အရွက်သီးပွင့်၊ ဟောလိုလင့်၊ ထားသင့်လိဂ်၊ နုပုန်းပ။
ပန်းပင်ငယ်ဟော၊ ပုဒ်သဘော၊ နိဒေါလိဂ်၊ ပွင့်ဖေါ်ပြ။
ကောက်စပါးဟော၊ ပုဒ်သဘော၊ နိဒေါလိဂ်၊ သီးဖေါ်ပြ။

၅၄၇။ "[မူလမာရဇ္ဇ သာခဏ္ဍော]
ခန္ဓေါ. [ဘာဂေါ တရုဿထ],
ကောဒုရော. [နိဗ္ဗိယံ ရုက္ခ.၊
ဆိန္နော] ကဋ္ဌं, (တု) ဒါရု, (စ)။ ။

(၅၄၇) တရုဿ၊သစ်ပင်၏၊ မူလမာရဇ္ဇ၊အမြစ်မှစ၍၊သာခဏ္ဍော၊ အခက်အဆုံး ယဉ်သော၊ ဘာဂေါ၊ အရပ်အဘို့သည်၊ ခန္ဓေါ၊ ခန္ဓ (ပင်စည်) မည်၏၊ (ပုံ) အထပေါ်း၊ ကောဒုရော၊ ကောဒုရသန္ဓေါသည်၊ ရုက္ခဆိန္နော၊ သစ်ပင်၏ အခေါင်း အပေါက် ဟူသော အနက်ရှိ ဖြစ်၏။ အနိဗ္ဗိယံ၊ ထိ, ဠိမဖြစ်၊ တု၊ ဆုံ၊ ကဋ္ဌ,ဒါရု ၂-ကား၊ ထင်းသစ်သား၊ တည်း၊ (နှ)။

၅၄�># ။ဗုန္ဓော.မူလံ,(စ) ပါဒေါ.(ထ).၊
သက္ခံ.[ဗ္ဗော]ခါဏု.[နိဗ္ဗိယံ]။
ကရဟာဒု, (တု) ကန္ဓော.(ထ),
ကဋ္ဌိရော.မဇ္ဇကော.[ဘဝေ]။ ။

(၅၄�>#) ဗုန္ဓ,မူလ,ပါဒ၊၃-ကား၊သစ်ဖြစ်တည်း၊ မူလ (နှ).အကြင်း၊ပုံ၊ အထ၊ ပါး၊သက္ခံ,ခါဏု, ၂-ကို၊ ဥဗ္ဗော၊ ပြောင့်သစ်ရတို၏ အမည်ဟု ဆိုအပ်၏၊ ၁(အနိဗ္ဗိယံ၊ ခါဏု.ထ ,ဠိမဖြစ်၊သက္ခံ-ပုံ။ ကရဟာဒု,ကန္ဓ၊ ၂-ကား၊သစ်ဥ၊သစ်ဖု တည်း၊(အစဉ်အတိုင်း၊နှ,ပုံ)၊အထ၊ပါး၊ကာဋ္ဌိရ, မဇ္ဇက၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ အညောက်၊ (အပင်ပေါက်) ၏ အမည် ဖြစ်၏၊ (ပုံ)။

၁-ဤပြောင့် သစ်ရတ်ဟောအရာမှာလာသော (ခါဏု) ပုဒ်ကား (ညွှာဏု) ဟူသော၊ သစ်တ ပကတိ ပုဒ်ကို (၂-၇) ဟောမစန္ဒြသုတ် (၃-၁၅) ပါကတ ပကာသ၊ သုတ်တို့ဖြင့် စီရင်၍ဖြစ်လာသော ပုဒ်သာတည်း။

(၃-၁)ပါကတ၊ ပကာသ သုတ်ဖြင့်၊ အထက်က (သ)ကို၊ ချေ၍ ဖြစ်လာသော (ထာဏု)ပုဒ်ကား၊ မဟာဒေဝနတ်ကိုသာ ဟော၊သည်ဟု မှတ်လေ။ ။

၅၄၉။ "ဝလ္လရိ.မဇ္ဇရိ.[နှာရိ]၊
ဝလ္ဍိ.[တုကထိတာ] လတာ၊
တမ္ဘော တု ဂုမ္ဘော.[အာကွန်ခဲ]၊
[လတာ] ဗိရု[ပတာနိနိ]။ ။

(၅၄၆) ဝလ္လရိ,မဇ္ဈရိ, ၂-ကား၊ပန်းတံ,ဖူးတံ တည်း၊ ၁ နှာရိ၊ ဣသန္ဓါ၊ ၂-ခု၊ထိ,ကည်း၊တု၊အုံ၊ဝလ္ဂိ,လတာ၊ ၂-ကို၊ ကထိတာ၊နွယ်၏ အမည်ဟု ဆိုအပ်၏။(ထိ) တမ္ဗ,ဏုမ္ဗ၊ ၂-ကား၊ အာကွန်း၊ ပင်စည်မယ်ဖျားသော အာရုက်ယ်သော၊ ချုံ,ဟူသောအနုက်ဌိုဖြစ်၏။ ၂ (ပုံ) ပတာနိုနှ၊ အာရုက် အာပေါင်းယ်သော၊ လတာ၊ ကွမ်းနွယ်စသည်သည်၊ ဝိရု၊ ဝိရုမည်၏။ (တနည်း) ပတာနိုနှ၊ အခက်စသည်တို့ဖြင့် ကျယ်ပြန့်သော၊လတာ၊ နွယ်ဖျိုးသည် ဝိရု၊ ဝိရုမည်၏။(ထိ) ၃

၁-ထွက်သစ်စဖြစ်သော၊ ရုက်နုရုက်ညွှန့်သဘောယ်သော၊ ပွင့်ဖူးတံ၏ အမည်ဟူလို။ စမရိ,မဒ္ဒိ,ဣ၊ ၂-ပုဒ်လည်း၊ ၎င်း၏အမည်ပင်။

၂-သေးငယ်သောအရိုးအတံယ်သော၊ စပါးရုံ,ကျူရုံ,စသော၊ချုံ,ဟူသောအနုက်ဌိလည်း ဖြစ်၏။ ॥

၃-(ဝိ)မှာ၊ဒီဃ(ရှ)မှ, ရဿနှင့်၊ သင်္ခတကျမ်းများနှင့်အညီ ပါဠိမှန်ယ်စေ၊ ဂုမ္ဗံနှ, ဥလပ,ဝိရုဓါ,ပတာနာ,ကက္ခ,ဣ၊ပုဒ်လည်း၊ ၎င်းနွယ်ဖျိုး၏အမည်ပင်။

၁၁၀။ ॥အာသဏ္ဍောဗောဓိ-[စဋ္ဌိသ္ဟ]၊
နိဂြောဓော-(တ)ဝဋော-[ဘဝေ]၊
ကဝိဋ္ဌော(စ)-ကပိတ္ထော-(စ)-။
ယညရော-(တ)-ဥဒုမ္ဗရော။ ॥

(၁၁၀) အာသဏ္ဍ-,ဗောဓိ၊ ၂-ကား ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်၊ ဝ၊ ဗောဓိ ညောင်ပင် တည်း၊ (ဋ္ဌိသ္ဟ ဗောဓိသန္ဓါ၊ထိ,ပုံ,တို့ဌ ဖြစ်၏။ အာသဏ္ဍ, ပုံ) [အရုက်ကြီး၍-အာရုက်ဖျားနှင့် ရိုးတံရှည်သော ညောင်မျိုးကို၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟော,ဟု ခေါ်သည်]။ တု၊ အုံ၊ နိဂြောဓ, ဝဋ, ၂-ကား၊ဘဝေ၊ပညောင်ပင်၏ အမည်ဖြစ်၏။ (ပုံ) ၃ ကဝိဋ္ဌ,ကပိတ္ထ, ၂-ကား၊သီးပင်တည်း၊(ပုံ) ၂၊ တု၊ အုံ၊ ယညရ,ဥဒုမ္ဗရ၊ ၂-ကား၊ ရေသဖန်း တည်း၊ ၃၊ (ပုံ)။ ॥

အရုက်မကြီးမငယ်ယ်၍၊ဗောဓိညောင်ရုက်နှင့်တူသော၊အကိုင်းမှ ဆင်းသက်တတ်သော ခြေထောက်မုတ်ဆိတ်အများယ်သော၊ ညောင်မျိုးကို-ပညောင် ဟု ခေါ်သည်၊ နိဂြောဓ, ပုဒ်ဌ(ရှုဂြောဓ)ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်နေကိုမှတ်လေ၊ ဗဟုပ္ပဒ,ဗဟုပါဒ, ဇဋ္ဌာလ,မဏ္ဍလီ, စသောပုဒ်များလည်း၊ ၎င်းညောင်ပင်ဟော ဟု မှတ်လေ။ ॥

၂-ဒဓိဌ,ဒဓိဖလ,စသောပုဒ်များလည်း၊၎င်း၏အမည်ပင်။

၃-ယဇ်ပူဇော်သူတို့၊ ယဇ်ထင်းအလို့ငှါ၊ အသုံးပြုကြသောကြောင့်၊(ဓူမရုက္ခ) ယဇ်ထင်းပင်ဟူ၍လည်းခေါ်ဆိုကြ၏။ ॥လိင်ထူးပုံနှင့်တကွ၊ (ဥဒုမ္ဗရ) သဒ္ဒါ၏ အနုက်ပို၊

မှတ်ရန်၊ ဂါထာပါဒ။ ။ဥဒ္ဒုပ္ပေးရားဂေ.တံ.တရှေ့။
ဥဒ္ဒုပ္ပဲရော (ပုံ) ဥဒ္ဒုဗ္ဗရ၊ သဒ္ဒါသည်၊ အဂေ၊ ရေသဖန်းပင်ဖြစ်၏။ တံ–(နှ) ဥဒ္ဒုဗ္ဗရ, သဒ္ဒါသည်၊ တရှေ့၊ ကြေးနီဖြစ်၏။ ။

၅၅၁၊ ။ကောဝိဠာရော.ယုဂ ပတ္တော.။
ဥဒ္ဒါလေ [ဝါတ ဃာတဧကာ။
ရာဇရုက္ခော.ကတမာလီ.၊
–နှိုဝရော.ဗျာဓိဃာတကော.၊ ။

(၅၅၁) ကောဝိဠာရ, ယုဂပတ္တ၊ ၂–ကား၊ စွယ်တော်ပင်တည်း၊ ၁၊ ဝါတဃာတက, ရာဇရုက္ခ, ကတမာလ, ဣနှိုဝ၊ ဗျာဓိဃာတက၊ ၅–ကား၊ ဥဒ္ဒါလေ၊ ဌပင်ဟူသောအနက်ခွဲဖြစ်၏။ ၂၊

၁–ကောဝိဠာရ,ယုဂပတ္တ (ဥဒ္ဒါလ) ၎င်းသုံးပုဒ်ကို၊ ပင်လယ်ကသစ်ဟု ရှေးဆရာများ အနက်ပြန်ဆိုကြ၏။ ဆင်ခြင်လေ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ၂၂၀–၌၊ ယကနန္ဒီ၊လ၊ သမုဒ္ဒေ၊ တော၊ မူလေကော် အဋ္ဌေယမကော်၊ ကောဝိဠာရ၊ ပတ္တသမုဒ္ဒေ၊ ကနုံ၊ဟု–ယကနကောဌာသ ၏။ သမုဒ္ဒေ၊ နောဟမာပြ၊ ကောဝိဠာရ–ပုဒ်ကိုလည်း၊ သတိပြုလေ၊ ၎င်းအရှက်ကား၊ အရင်းခွဲတဲ့ အဖျားခွဲ၊ ၂–ခွယ်ဖို့။ ။စမ္ဘိ ဗ,ကုဒ္ဒါလ– သဒ္ဒါ။ ၂–ခုသည်လျှင်း၊ ၎င်းစွယ်တော်ပင်၏ အမည်ပင်တည်း။ ထိုဘွင် (ကုဒ္ဒါလ) ၊သို့မဟုတ် (ကုဒါလ) ပုဒ်ခွဲ၊ (ကုဌာလ) ဟု၊ မုဒ္ဓဇ၊ ပဌမကွဲရာ. (ဌ) နှင့် ပါဠိပျက်တတ်သည်။ဒုတိယ ကွဲရာ (ဒ) နှင့်သာ ပါ၏မှန်ယိုစေ။ ။
၂–စတုရင်္ဂလ,အာရေဝတ,သုဝဏ္ဏက,ဤသုံးပုဒ်သည်လည်း၊ ဌပင်၏ အမည်ပင်တည်း။

၅၅၂။ ။ဒန္ဓသဒ္ဒေ.(စ) ဇမ္ဗုဝိရော.၊
ဝရဏော.(တု) ကရေဏိ (စ)။
ကိံ သုကော. ပါဠိဘာဒ္ဒေါ.(ထ),
ဝဇ္ဇုလော. [တုစ] ဝေတသော။ ။

(၅၅၂) ဒန္ဓကဒ္ဒ,ဇမ္ဗုဝိရ၊ ၂–ကား သမ္ဗာရတည်း၊ ၁၊ (ဇမ္ဗုဝိရ, ဇမ္ဗု, ဇမ္ဗုလ,ပုဒ်တို့လည်း၊ ၎င်း၏အမည်ပင်တည်း။ ရှောက်ချဉ် ဟူ၍ လည်းဆိုကြ၏။) (ပုံ) တု၊ အံ့၊ ဝရဏ,ကရေဏိ၊ ၂–ကား၊ ရေခံတက်ပင် တည်း၊[ဝရဏ,သေတဒ္ဒ,တိတ္တသာက,မာရုတာပဟာ, ကုမာရက, ပုဒ်တို့ ကိုလျှင်း၊ ၎င်း၏အမည်ဟု ဆိုကြ၏။] (ပုံ)။ ကိံသုက, ပါဠိဘဒ္ဒ၊ ၂–ကား၊ ဝေါင်ကသစ် တည်း၊(ပုံ) တု၊ အံ့၊ ဝဇ္ဇုလ,ဝေတသ၊ ၂–ကား၊ ရင်းရဲ့ ပင်တည်း။၂ (ပုံ)။

၁–သမ္ဘရာအကြီးမျိုး၊ သမ္ဘရိကိုခေါ်သည်ဟု–ယောမင်းဆိုရ၏။ (၁ဏ္ဍသဒ္ဒ)၌(၄)မှာ ဖွဲ့ဘော်မဲ့နှင့်၊ သခ်ီတကျမ်းများမှာ ပုဒ်ယိုကြ၏။ ဘကုန်း၊ ဤဒီဃနှင့် (ဇမ္ဗူ၀ရ) ဗထက် မြို့ကာ၊ ဒီဃ၊ ရဿနှင့် ဇမ္ဗု၀ရ၊ ဇမ္ဗု၀ရ၊ ပေါင်းသုံးမျိုးသင့်။ ။

၂–သိတ–ဂန္ဓပုဒ်၊ ဒီဃပတ္ထက၊ ပုဒ်တို့လည်း၊ ၎င်းအမည်ပင်၊ မြန်မာ နိဿယများ၌၊ (သိတ) ကို၊ရင်းတိုက် ဟု၊ အနက်ပြန်ကြ၏။ ဆင်ခြင်လေ။

ရင်း(သိတ)သ၌ အတ္ထုဒ္ဓါရ– မှတ်ရန်၊ ရစနာ ဒီယ၌ဂါထာ။

ဝေတသာသန ကဗ္ဗုရ, နိဗ္ဗေ သိတော သိယာပုမေ။
တံဟိမေစတ စေကမ္မိ၊ သိတာတု နဒိဒေဒိသု။
သိတလေ အလသေတိသု၊ ပါစနာဟိ သယမ္ဘိစ။ ။

ပုမေ၊ သိတော(ပုံ)သည်၊ ဝေတသာသန ကဗ္ဗုရ နိဗ္ဗေ၊ ရင်းရဲးပင်, ပိတောက်ပင်, ပရုတ်, တမာပင်, ဟူသောအနက်၌၊ သိယာ၊၏။ တံ (နဲ) သိတ သ၌သည်၊ ဟိမေစ၊ ဆီးနှင်း၌လည်းကောင်း၊တစေစ၊အခွ အခေါက်၌လည်းကောင်း၊ကမ္ဘိ၊ရေ၌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ သိတာ တု၊ (ထိ) သိတာသည်ကား၊ နဒိဒေဒိသု၊ သိတာမည်သောမြစ်၊ သိတာမည်သော၊ မိဘရားတို့၌၊သိယာ၊၏။တိသု သိတော၊သည်၊သိတလေ၊ချမ်းမြေသည်၌ လည်းကောင်း၊ အလသေ၊ပျင်းရိခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပါစနာတိသယမ္ဘိစ၊ အလွန် ချက်ခြင်း၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။ ရင်းရဲးအပင်မျိုးသည်၊ ရေနီးရာအရပ်များမှာ၊ ပေါက်ရောက်တတ်လည်၊ ဂါမိက ဝေါဟာရမှာ၊ အချို့အရပ်များ၌ (ချင်းရဲး) အချို့အရပ်များ၌ (ချင်းရား)ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။

၅၅၃။ ၊အမ္ဗာဒုကော. ပိတနုကော ၊
မဒုကော. (စ) မဒုန္ဒုမော ။
[အထော] ဂုဠ္ဠဖလော. ပိလု၊
သောဘဉ္ဇနော. (စ) သိဂ္ဂု. (စ)။ ။

(၅၅၃) အမ္ဗာဒုက,ပိတနုက၊ ၂–ကား၊ဝေ့းပင်တည်း။[သင်းဘောဝေ့းပင်ဟု ဆေးကျမ်းများ၌ အဆိုရှိ၏။] (ပုံ)၊ မဒုက, (မဒ္ဓုက), မဒုန္ဒု(မ) ၂–ကား၊သစ်မည်စည်၊(မယ်ဇယ်)တည်း၊ [ဂုဠ္ဠပုပ္ပ, ဝါနုပတ္ထ, မဒုဒ္ဒိလ, ပုဒ်တို့သည်လည်း၊ ၎င်း၏အမည်ပင်တည်း၊] (ပုံ)၊အထော၊ ပါ၊ဂုရုဖလ, ပိလု၊ ၂–ကား၊ လံဇုပင်၊ ဝါ၊ လမုပင်၊ ဝါ၊ သစ်ကျားပင်၊တည်း၊ သောဘဉ္ဇန, သိဂ္ဂု၊ ၂–ကား၊ ဒန့်သလွန်ပင် တည်း။ ၁၊

၁–ရင်း၊ ၂–ပုဒ်ကို၊ ဒန့်သလွန်ပွင့်ဖြူ၊ (မဒု သိဂ္ဂု) ကို၊ ဒန့်သလွန်ပွင့်နီဟု ဆေးကျမ်းများ၌ အထူးဆိုရ၏။သို့သော်၊ဒန့်သလွန်ပွင့်နီကား၊ ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံ၌မယ်သေး။ ။

၁၁၄။ "သတ္တာပဏ္ဍိ•ဆတ္တာပဏ္ဍော•၊
တိနိသော• (တု)တိမုတ္တကော။
ကိံသုကော• (တု)• ပလာသော (ထ)•။
အာ့ရိဠ္ဠော• ဖေဏိလော• [ဘဝေ]၊

(၁၁၄) သတ္တာပဏ္ဍိ, ဆတ္တာပဏ္ဍ၊ ၂- ကား၊ စရည်းပင်၊ (ဝါ၊ တောင်မရိုးပင်)၊ တည်း [ဝိသာလတ္တာစ, သာရဒိ,ဝိသမဆ္ဆဒ, ပုဒ်တို့သည်လည်း၊ ၎င်းအမည် ပင်တည်း၊] ၁ တု၊ အံ့၊ တိနိသ, အာတိမုတ္တက၊ ၂-ကား၊ စစ်ကြီးပင်၊ တည်း၊ တု၊ အံ့၊ ကိံသုက, ပလာသ၊ ၂- ကား၊ ပေါက်ပင်တည်း၊ အထ၊ ပါး၊ အာရိဠ, ဖေဏိလ၊ ၂- ကား၊ဘဝေ၊ ပုတီးနက်ပင်၊ ဝါ၊ ကျီကပ်ပင်၏, အမည်ဖြစ်၏, [သင်းဘောကင်ပွန်း, ကုလားကင်ပွန်း, မြောက်မင်းသွေးခဲ, ဟူ၍,လည်းဆိုကြ၏, ၎င်းသည်၊ ဖေဏိလ၊ ဟူသော ပုဒ်၏,ဝစနတ္ထ အာရုနင့်ညီ၏,]။

၁-၎င်းတောင်မရိုး ဟူသော ဝေါဟာရကား၊ အောက်မြန်မာပြည်၌ ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲသော ဝေါဟာရတည်း။ အထက် မြန်မာပြည်၌ကား၊ ဆေးခါးကြီးပင်ဟု ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲကြ၏, ၎င်းအပင်မျိုးကို၊ အထက်မြန်မာပြည်၌၊ အလွန် ရှားပါးသဖြင့်— တွေ့မြင်နိုင်ရန် ခဲယဉ်း၏,၊အောက်မြန်မာပြည်၌မူကား၊ အလွန်ပေါများသဖြင့်၊မကြာခဏတွေ့မြင် ကြည့်ရှုနိုင်၏,။

၎င်းသည်၊သတ္တာပဏ္ဍ ၀—ဟူသောအမည် ပရိယာယ်နှင့်အညီ၊အလက်ရိုးတံတခုတခုလျှင်များသောအားဖြင့်၊အရွက်၊၇-ရွက်စီယှိ၏,၊သာရဒိ ဟူသောအမည် ပရိယာယ်ပုဒ်နှင့်အညီ၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် (၁) ရက်နေ့မှစ၍,၊ တန်းဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ အတွင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ သရဒ-ရတုကာလ၌၊ ၎င်း၏,အပွင့်၊ ပွင့်တတ်၏,။

သိရောရုဇာ,စသည်ဖြင့်လည်း၊ပရိယာယ်ပိုအများပင်ယှိသေး၏,၊ ၎င်းသိရောရုဇာ ဟူသော အမည်ပရိယာယ်နှင့်အညီ၊၎င်း၏,အပွင့်၊ ပွင့်သောအခါ၊ ၎င်း၏,အနံ့,သည်၊ လက်ခုပ်ပွင့်နံ့,ကဲ့သို့၊အနံ့,ယှိသောကြောင့်၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်းရောဂါများကိုပင်ဖြစ်စေတတ်သည်၊ အသေအချာသိယှိတွေ့မြင်လိုက၊မဏ္ဍလေးမြို့အနောက်ပြင်၊ မဟာဝေယန် ဘုံသာကျောင်းတိုက်အတွင်း၌၊ စိုက်ထားသည်ဖြစ်၍,၊သွားရောက်ကြည့်ရှုတွေ့မြင်နိုင်ကြသည်။

၁၁၅။ "မာလုရ• ဗေလုဝါ•ဒိလ္လော•၊
ပုန္နာဂေါ• [တုစ•] ကောသ•ရော•။
ဂါလဝေါ• [တုစ]• လောဒ္ဓေါ (ထ)•၊
ဒိယာလော•သန္ဓိကဒ္ဒ၊ (စ)။

(၅၅၅) မာလုရ,ဗေလုဝ, ဗိလ္လ၊ ၃-ကား၊ ဥဿျမ်ပင်၊ တည်း၊ ဤ၊ အံ့၊ ပုန္နာဂ,ကောသရ၊ ၂-ကား၊ ပုန်းညောက်ပင်တည်း၊ ၁ တ၊ အံ့၊ ဂါ,လဝ, ယောဒ္ဓ၊ ၂-ကား၊ တောက်ရစ်ပင်ဘည်း၊ ၂အထ၊ပါး၊ပိယာလ,သန္ဓကဒ္ဓ၊ ၄-ကား၊ ထွန်ပင်၊တည်း။ ။

၁-ထိုတွင်အထက်အနေကတ္ထဋ္ဌမလာသော၊ (ကောသရ) သဒ္ဒါ၏ ၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ ရစနာဂါထာ။

ကိဉ္ဇက္ခေ ကောသရော နိတ္ထိ,ဟိဂ်ုလေ ကောသရံတထာ၊
သိဟာဒိကွန္ဒ ကောသမ္ပိ, ပုန္နာဂဝကုလေသုသော။ ။

အနိတ္ထိကောသရော၊ သည်၊ ကိ,ကွေ၊ကြာဝတ်ဆံ,ပန်းဝတ်ဆံ၌ဖြစ်၏ ၊ တထာ၊ ပါး၊ ကောသရံ၊ (နှ) ကောသရသဒ္ဒါသည်၊ဟိဂ်ုလေ၊ရှိန်းခိုင်ဖြစ်၏ ၊သော၊ (ပုံ) ကောသရ သဒ္ဒါ သည်၊ သိဟာ၊ ပေါ်မှ၊ခြသေ့ ၊ခြင်သေ့ ၊စသည်တို့၏ ၊ လည်ဆံမွေးခ၌လည်းကောင်း၊ ပုန္နာ၊ ပေါ်သု၊ပုန်းညောက်ပင်၊ချရားပင်တို့၌၊ကောင်း၊ဖြစ်၏ ၊။

၂-ဤ၌ဒုတိယပုဒ်မှာ။ လောဒ္ဓ-ဟု၊ (ဒထွေး) ဓအောက်ချိုက် (မြိုက်) အဆင့်နှင့်သာ အသင့်ဟုမှတ်။

၅၅၆။ ။လိကောစကော• [ဘဘာ]• ကော်ာလော•။
[အထ] ဂဏ္ဍုလ ကောသိကော•။
အမ္ဘော•ဝူကော•[သဟာ] [တ္ထေသော]၊
သဟကာရော• သုဂန္ဓဝါ။ ။

(၅၅၆) လိကောစက, အကော်ာလ ၁ ၂-ကား၊ (အကော်ာလ) ပင်၊ ဝါ၊ အကော်ာလိပင် တည်း၊ နိကောစက, နိကောဌက, ကောဌ၊ ဗိတသာ၊ ဂန္ဓပုပ္ပ၊ ဒီဃပတ္တိက၊ တမ္ဗဖလ၊ စသောပုဒ်များလည်း ၎င်း၏ အမည်ပင်၊ အထ၊ ပါး၊ ဂဏ္ဍုလ, ကောသိက၊ ၂-ကား၊အင်ပင်၊တည်း၊ [ကုမ္ဘ, ဥလုခလက၊ စသောပုဒ်တို့လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်] ၂ အမ္ဘ, ဝူတ၊ ၂-ကား၊ သာမည်အားဖြင့်သရက်ပင်၊ တည်း၊ တ၊အံ့၊ သုဂန္ဓဝါ၊ အလွန် ကောင်းသော အနံ့ ယိုသော၊ ဇသော၊ ဤသရက် ပင်သည်၊ သဟော၊ သဟ, မည်၏ ။ သဟကာရော၊ သဟကာရလည်း မည်၏ ။ [ဤ• ၂- ပုဒ်ကား၊ အဘ္ဘန္တရ- သရက်- ဝါ- ပျားရည်ဆမ်း သရက်၏ အမည်တည်း]

၁-အကော်ာလ, အကော်ာလ္ဟ၊ ၂-မျိုးသင့်။

ဂုဏ်ပုဒ်၏ အနက်ကို၊ အကျိုပင်၊ အင်ပင်၊ မှန်ကူပင်၊ စသည်ဖြင့်၊ ရှေးနိဿယများ၌ အမျိုးမျိုးပြန်ဆိုရေးသားကြသည်။ ငါတို့အထက်မြန်မာပြည်၊ ဆေးဆရာများနှင့်၊ အဂ္ဂိရတ်

ဆရာများကမူ၊ (လ) မှာ လုံးကြီးတင်နှင့်တကွ၊ (အကော်လိ) ဟု၊ အမည်မှည့်ခေါ်ကြ၍၊ သင့်လျော်ရာဆေးဝါးဖေါ်စပ်သောအရာနှင့်၊ ပြာဒါးခဲးအောင် ပြုလုပ်သော အရာများမှာ အသုံးပြုကြသည်။

ယိုးဒယား,ရှမ်းစသော လူမျိုးများကမူ။ ၎င်းတို့ဘာသာအားဖြင့် (မိုက်ပရူး) ဟု မှည့်ခေါ်ကြ၍၊ အကွယ်အကာအစောင့်အရှောက်ကောင်း၊ (ပယောဂ) အဆောင်ဆေးအရာမှာ အသုံးပြုကြသည်။ ၎င်းတို့ဘာသာ (မိုက်ပရူး) ကို၊ မြန်မာပြန်မူ၊ (သစ်,ပလူး) ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ၎င်းအပင်ကို၊ ကိုယ်တိုင်သိယိုတွေ့မြင်လိုကြမူ၊ မော်လမြိုင်မြို့၊ ငါတို့တောင်ပေါက် ကျောင်းနှင့်၊ ရတနာဘုံ ပျံ ကျောင်းတိုက်တွင်းမှာ၊ အမရပုရ၊ မဏ္ဍာလေးမြို့များမှ၊ ငါတို့ကိုယ်တိုင်၊ အပင်ငယ်များယူဆောင်ခဲ့၍၊ စိုက်ပျိုးထားပြီးယိုပြီ။ လာရောက် ကြည့်ရှုနိုင်ကြသည်။ ၎င်းသစ်ပင်အကြောင်း အကျယ်သိလိုက၊ ဝေါဟာရ လိနတ္ထ ဒီပနီမှာ၊ ကြည့်ရှုကြလေ။

၂–ဤသဒ္ဒါကား၊ ကြဇုပင်ဟောမဟုတ်၊ ကြဇုကား၊ ဖန်းခါးမျိုးတည်း၊ ၎င်း (အင်) ပင်ကား၊ ထင်ရှားကဲ့သို့၊ အစေးနံ့သာထွက်၏။ အစေးညှို့၏၊ ဒေဝဂူပ, ဟု၊ ၎င်းဟော ပရိယာယ်ပုဒ်ယိုသည်နှင့်အညီ၊ ကလားလူမျိုးများ၊ ဖွားရားကျောင်း၌၊ အခိုးနံ့သာအလို့ငါ ပူဇော်ကြသည်။ ဟိန္ဒူ ဘာသာ၊ သိဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်၊ ဂုဏ်လု,ဟု ခေါ်၏။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် (ဒဲလ်လူးယမ်း) ဟု ခေါ်၏။ ၎င်းအင်ပင်မျိုးသည်၊ ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံများမှာ၊ စိမ့်မြင့်တော၊ တောင်ကြီးရာအရပ်၌၊ အများအပြားပေါက်လျက်ယိုသည်ပင်၊ အပင်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် တကွပြသော၊ သစ်တဆေးကျမ်းများကို၊ ငါတို့ကြည့်ရှုသည်ယိုသော်၊ အင်ပင်– ပုံသဏ္ဌာန် ကိုပင် တွေ့မြင်ရသည်၊ ၎င်းအစေးဖြင့် ဆရာဝန်များ၊ (လော်ပန်–ဆေးမှုံ) ဖေါ်စပ် ပြုလုပ်ကြသည်။ ။

၅၅၇။ ။ပုဏ္ဏရိကော (စ)။သေတမ္ဗော။
သေလု (တု)။ဗဟုဝါရကော။
သေပဏ္ဏ ။ကာသ္ဌရိ [စာထ]။
ကောဏိ (စ)။ ဗဒရိ။[ထ္ထိယံ]။ ။

(၅၅၇) ပုဏ္ဏရိက,သေတမ္ဗ၊ ၂-ကား၊သရက်ဖြူပင်၊ တည်း၊တု၊ဆုံ၊ သေလု,ဗဟုဝါရက၊ ၂-ကား၊ သနပ်ပင်တည်း၊(ဥဒ္ဒါလ၊ သဒ္ဒါလည်း၊ ဤနှက်ဦးဖြင့်သေး၏။) (ပုံ) သေပဏ္ဏ ,ကာသ္ဌရိ၊ ၂ ကား၊ ရေမနေပင်တည်း၊ [ဂန္ဓာရိ,နှင့်ကာသုမာရိတို့လည်း၊ ၎င်းရေမနေပင်၏ အမည်ပင်၊ ယောမင်းကား၊(သပ္ပတ်ပင်)ဟူ၏။ အချို့ကား (မရန်းပင်) ဟု၊ အနက်ပေးကြ၏။ ဆင်ခြင်] (ထိ)၊ အထ၊ ပါး၊ ကောဏိ, ဗဒရိ၊ ၂-ကား ဆီးပင်တည်း၊ ဒုတ္ထိယံ၊ ဤသဒ္ဒါ ၂-ခု၊ထိ,ဦးဖြစ်၏။

၁၅၁။ ။ကောလံ.[စာနိတ္ထိ]•ဗဒဏ္ဍော•၊
ဝိလဏ္ဍော• ပိပ္ပလိ•[ဣတိ]၊
ပါဠုလိ•ကဏ္ဍ ဝေဏ္ဍာ (စ)•၊
သာဒု ကဏ္ဍော•ဝိကံကတော၊

(၅၅၀) ကောလ,ဗဒရ၊ ၂-ကား၊ဆီးသီးကည်း။ ၁၊ အနိတ္ထိ၊ကောလ, သဒ္ဒါ၊ထိ,မဟုတ်၊ ဝိလဏ္ဍ, ပိပ္ပလိ၊ ၂-ကား၊ ညောင်ကြွတ်ပင် ကည်း၊ (ဣတ္ထိယံ ပိပ္ပလိ,သဒ္ဒါ ထိ ဒ္ဒါဖြစ်၏.။ဝိလဏ္ဍ-ပုံ). ၂၊ ပါဠုလိ,ကဏ္ဍဝဏ္ဏာ၊ ၂-ကား။ဘဲသွတ်ပင်၊ ၀ါ၊ သံသတ်ပင်(မလ္လပင်)တည်း၊(ထိ)•သာဒုကဏ္ဍ, ဝိကံကတ၊ ၂-ကား၊နုရွဲးပင်ကည်း၊(ပုံ)၊(ၜင်းကိုအငယ်မျိုး၊ ပါစိနာမလက, ပါနိုယာမလက,တို့ကို၊ အကြီးမျိုးဟု ဆေးကျမ်းများ၌ဆို၏.)။ ။

၁–ၜင်းကိုဆီးချိုအငယ်မျိုး (သောဝိရ) ကိုဆီးချိုအကြီးမျိုး၊ (ကဏ္ဏန္ဒ) ကိုဆီးအချဉ်မျိုး ဟု၊ ဆေးကျမ်းများ၌ဆို၏.။

၂–ဤအရာ၌၊ အမရကောသစသော၊ သင်္ခတကျမ်းများ၌ (ဝိလဏ္ဍ) သဒ္ဒါကို၊ (ဂဒ္ဒ ဘဏ္ဍ,ကပိတန,) သဒ္ဒါတို့နှင့် ပရိယာယ်တူထုတ်၏.၊ (ပိပ္ပလိ)ပုဒ်ကိုလည်း၊ဝိတ်ချင်းဟော အရာ၌သာထုတ်၏.၊ သို့သော် ဤမာဂဓအဘိဓာန်ကျမ်း၌ကား၊ သောဂတာဂတပယောဂ အား လျော်စွာ. မောဒ္ဓလာန်ဆရာ ထုတ်ပြတော်မူသည်ဟုမှတ်လေ။ ဤဂါထာအရာနှင့် အောက်ဂါထာနံပါတ်၊ ၅၂၆–အထက်ဂါထာနံပါတ်၊၅၇၂–၉၀၉–တို့၌ယှဉ်သော (ပိပ္ပလိ) (ပိပ္ပလ) ပုဒ်တို့၌၊ပဌမကွဲရာ–(ပ) သံယုဂ်နှင့်အသင့် ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ ပ– ဖ–သံယုဂ်နှင့် (ပိ,ဖ္ဖလိ) ပုဒ်ကား၊အပျက်ဟုမှတ်လေ။သင်္ခတနှင့်ပါကတ၊ အဘိဓာန်များကိုကြည့်။ ။

(ဝိလဏ္ဍ) ပုဒ်၌လည်း၊စာများမှာ၊ပဌမကွဲရာနှင့် (မိလဏ္ဍ) ဟု၊အပျက်များတတ်သည်၊ ပဌမကွဲရာနှင့်သာအမှန်ဟု မှတ်လေ၊ (လ,ဏ္ဍ) ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်ကိုထောက်။ ။

ဤပဌမပုဒ်မှာ၊ ပါကတ သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ (ပ) မှာ၊ လုံးကြီးတင်မပါဘဲ၊ (ပလဏ္ဍ) ဟု ရှပ်ပြီးစိရင်လျှက်ယှိသည်၊ ၜင်းအဘိဓာန်များမှာ၊ (ပ,ိလဏ္ဍ) ဟု၊ ဥ–ကာရ၏ပုဒ်လည်း၊ ပရိယာယ်လာယှိသေးသည်၊ (၂–၁၀၃–ဟော) အရှက်ငယ်၍.၊အခွံဖြူသော ညောင်မျိုးကို ညောင်ကြွတ်ဟု ခေါ်သည်။

အထက်အနေကဏ္ဍ၌မလာသော (ဝိလဏ္ဍ) သဒ္ဒါ၏,အဏ္ဍုဒ္ဒါရ–ရစနာဂါထဒ္ဒ၊ ဝိလဏ္ဍော ကန္ဒ်ရာလေစ,ဇဋ္ဌိယံ ဒီပဘေဒကေ၊

ဝိလဏ္ဍော၊သည်၊ကန္ဒ်ရာလေစ၊ ညောင်ချဉ်ပင်ဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ဇဋ္ဌိယံ၊ ညောင်ကြွတ်ပင်၌၊ ကောင်း၊ဒီပဘေဒကေ၊ ဝိလဏ္ဍမည်သော သစ်ပင်ဖြင့် မှတ်သား၍. ခေါ်ဝေါ်အပ်သော၊ ဝိလဏ္ဍ၊ကျွန်းအထူးဟူသောအနက်၌လည်းကောင်းဖြစ်၏.။ ။

၁၁၉။ ။တိန္ဒုကော ကာဠကဏ္ဍေါ(စ)။
တိမ္ဗရုသက။ တိမ္ဗရု။
ဇရေ ဝတော(ဘု)။ နာရဂ်ေါ။
ကုလကော။ ကာကတိန္ဒုကော။ ။

(၁၁၉) တိန္ဒုက,ကာဠကဏ္ဍ,တိမ္ဗရုသက,တိမ္ဗရု၊ ၄-ကား၊ တည်ပင်တည်း၊[ဂုဏ်းကို၊တရုပ်တည်ပင်၊ တည်ပင်ကြီးမျိုးဟု- ဆေးကျမ်းများ၌ အာဆိယ္ယိ၏။]၊(ပုံ)။ တု၊ အံ့၊ ဇရေ ဝတ,နာရဂ်၊ ၂-ကား၊ ခရမ်းပိမ့်ပင်တည်း၊ ၂၊(ပုံ)၊ကုလက,ကာကတိန္ဒုက၊ ၂-ကား၊မျောက်တည်ပင်တည်း၊(ပုံ)။ ။

၁-တိန္ဒုရု [ပါကတ-ပုဒ်နေ]

၂-ဤကား၊ ရှေးဂါတို့ မြန်မာဆရာများပေးရိုးအနက်တည်း။ ဗုဒ္ဓဝိယ ပဏ္ဍိတ်များနှင့် သီဟိုဠ်ပညာယှဉ်များကား၊ ရှောက်သမ္ဘာရာအထူး၊လိမ္မော်ကမလာ,ဟု၊အနက် ပြန်ဆိုကြ၏။ ဂုဏ်းသည်၊ အမရကောသ၊ အဘိဓာန်၊ ရာဇဝဏ္ဏာဆေးကျမ်းကြီးများ အဆိုစကားနှင့် ညီညွတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ (နာရဂ်,နာဂရဂ်) ၂-ပုဒ်တို့၏၊ ဝစနတ္ထအရဂုဏ်း၊ အသီးဌ၊နီသောအဆင်းယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊သိရသောကြောင့်လည်းငေး၊ (ဝိဒဂ်) ကျမ်းဌ၊သတ္တိသမီး၏ အသားမြတ်နှင့်တူသော၊အသီးကား၊ အဘယ်အသီးနည်းဟု၊ မေးသော ပြဿနာအရာဌ၊ ဤ(နာရဂ်)ပုဒ်နှင့်အနက်တူဖြစ်သော (နာဂရဂ်)ပုဒ်ကို ထုတ်ပြ ဖြေဆိုသောအရာနှင့်နှိုင်းနှောတိုက်ဆိုင်မိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယုတ္တိတရ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဂါတို့မှတ်ထင်မိပေ၏။ ။ပညာရှင်တို့ဆင်ခြင်ကြလေကုန်။ ။သစ်ပင်ဝိသေသထင်ရှားအောင် လိမ္မော်ပင်၊ကမလာပင်ဟု-အနက်ယောဇနာရမည်။ ။

၁၆၀။ ။ကဒဠော ဝိယကော နိပေါ။
ဘလ္လ ဘလ္လာတကော [တိသု]။
ဗျာဝုကော ဝိစုလော [စာထ]။
တိယကော ခုရကော (ဘဝေ)။ ။

(၁၆၀) ကဒဠ,ဝိယက,နိပ၊ ၃-ကား၊ထိန်ပင်၊ ဝါ၊ မဒန္ဂပင်ဘည်း၊ (ပုံ)၊ဘလ္ဍ,ဘလ္လာတက၊ ၂-ကား၊ ချေးပင်တည်း တိသု၏၊ ဗျာဝုက, ဝိစုလ၊ ၂-ကား၊ပင်လယ်ရှားပင်တည်း၊(ပုံ)၊ အာထ၊ ပါး၊ တိယက,ခုရက ၂-ကား၊ဘဝေ၊ ဖြည့်စင်ပင်ဏ၊ (ပုံ)[(မဏ္ဍနု တိန္ဒုက) စသည်ယည်း၊ ဂုဏ်း၏ အာမည်ပင်၊ ဂုဏ်းကို- မြန်မာတည်ပင်၊ တည်ပင်ယမ်ကျိုးဟု ဆေးကျမ်းများ၌ အာဆိယ္ယိ၏။]၊

(၅၆၁) စိဋ္ဌာ•(စ) တိန္ဓိကာ[စာထ],
ဂဒ္ဒ ဘာဏ္ဍာ•ကပိတနော•။
သာလော•သကဏ္ဏော•သဇ္ဇော(ထ),
အစ္ဆုနော•ကကုဓော•[ဘဝေ]။

(၅၆၁) စိဋ္ဌာ,တိန္ဓိကာ၊ ၂ ကား၊မနိုကျည်းပင်တည်း၊ ၁၊ ဤ၌၊ တိန္ဓိကာ,တ်န္ဓိဋ္ဌိ,ဘသောပုဒ်မျှားလည်း၊ဂုင်း၏,အမည်ပင်၊ (ထိ)၊အထ၊ပါး၊ ဂဒ္ဒဘဏ္ဍ,ကပိတနု၊ ၂-ကား၊ညောင်ချဉ်ပင်တည်း၊ သာလ, အာဆကဏ္ဏ, သဇ္ဇ၊ ၃-ကား။မာင်ကြင်းပင်တည်းအထ၊ပါး၊ အစ္ဆုနု,ကကုဓ၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ထောက်ကြီ,ဖေါက်ကြီ,ပင်၊၏။ ။

၁-ဤ၊ ၂-ပုဒ်တွင်၊ (စိဋ္ဌာ) ကား၊ ဒေသိဘာသာတည်း၊ (၃+၁၀) ဒေ၊ တိန္ဓိကာ၊ ပါကတဘာသာ။

၅၆ ၂။ ။နိုရုလော•မုစလိန္ဒော•(စ)•၊
နိုပေါ•(ထ)•[ဝိယကော•[တထာ]။
အာသနော•ဝိတသာလော•(ထ)•။
ဂေါဏိဟော•ဗျာဒုလော•[ဘဝေ]။ ။

(၅၆ ၂) နိုရုလ,မုစလိန္ဒ,နိုပ၊ ၃-ကား၊ကျည်းပင်တည်း၊ အထ၊ ပါး၊ ဝိယက,အာသန, ဝိတသာလ၊ ၃-ကား၊ ဝိတောက်ပင်တည်း၊ ဂေါဏိဟ, ဗျာဒုလ၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊မြှားလွှပင်,မြှားဆိပ်ပင်၏ (ပုံ)။ ၁၊

၁-ဤ၊ ၂-ပုဒ်တွင်၊ ပဌမပုဒ်၌၊အလုံးစုံမြန်မာစာများမှာ-(ဂေါဏိသ)ဟု (လိ)နောင်၊ တတိယကွဲရာမှာ၊အဝဂ် ပဌမကွဲရာ(သ)နှင့်၊ပျက်လျက်ပါ၌ယှိကြ၏,သင်္ခံတကျမ်းများနှင့် အညီ၊ (ဂေါလိဟ)ဟု၊ မုဒ္ဓဇ၊ စတုဏ္ဍကွဲရာ(ဟ)နှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

၅၆ ၃။ ။ခိရိကာ•ရုဇာယတနံ•။
ကုဏ္ဍိ•ကုမုဒိကာ•[ဘဝေ]။
ပဒုမော•(တု) ကမုဒေါ•[စာထ],
ပဒ္ဒ•လာခါ ပသာဒနော။ ။

(၅၆ ၃) ခိရိကာ,ရုဇာယတန၊ ၂-ကား၊လင်းလွန်းပင်တည်း၊ (အာစရိ အာတိုင်း၊ ထိ,နှ,) ၁၊ ကုဏ္ဍိ,ကုမုဒိကာ၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ ကမ္ဘာ့ပင်၏ (ထိ)၊တု၊ဆုံ၊ပဒုသ, ကမုက၊ ၂-ကား၊ ပြာဟွဒါပင်၊ ဝါ၊ ပြာဟွဒ္ဒဝ,ထင်းပင် တည်း၊ ၂၊ (ပုံ)၊ အထ၊ ပါး၊ ပဒ္ဒ,လာခါပသာဒနု၊ ၂-ကား၊ တောက်ရှပ် နှိပ်ပင်တည်း၊(လာခါ ပသာဒနု-ပုံ၊ အာ[illegible]ပင်ကိုး) ၃၊

၁–ဒုတိယပုဒ်၌၊သင်္ခတကျမ်းများမှာ၊အလယ်၌(ယ) အက္ခရာမပါဘဲ (ရာဇာတန) (ရာဇာဒန)ဟူ၍.ပါ၌ယှိကြသည်၊ သို့သော်၊ နိသီဒိရာဇာယတနသည်မူလေ ဟူသော၊ သမန္တကူဋဝဏ္ဏနာ၊ (၁၁)လုံးမှ.၊ တုဠ္ဠဘာဘဆန်း၊ ဥပေန္ဒဝဇိရာ၊ ဂါထာပါဒ၊ မူလေပိ ရာဇာယတနသုတသ၊ဟူသော၊ဇိနစရိတကျမ်း၊ ၎င်းဆန်း၊ဇုန္ဒဝဇိရာဂါထာပါဒ၊ ရာဇာ ယတန မာဒါယ စသော၊ မဟာဝင် ဂါထာ ပါဒများကို ထောက်ထားလျက်၊ မာဂဓ ဘာဘသာ၌၊ (ယ)နှင့်တကွ၊ (ရာဇာယတန)ပုဒ်ဟု၊ သန္ဓိ၌ဗျာန်ကျမှတ်သား၍.၊ ၎င်း(ရာဇာ တန) (ရာဇာဒန)ပုဒ်များနှင့်၊ (ဖလဏ္ဍကွ)ပုဒ်များကို၊ လင်းလွန်းပင်ဟော၊ ပရိယာယ်ပုဒ်ပို အဖြစ်ဖြင့် မှတ်ယူရမည်။ ။ထိုတွင် (ရာဇာဒန)ပုဒ်၏.၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန်မှာ၊ ဤသို့တည်း။

ရာဇာဒနံ ခီရိကာယံ၊ ဝိယာလေကိ ်သု ကဒ္ဒုမေ။

လင်းလွန်းပင်၊ လွန်ပင်၊ ပေါက်ပင်၊ ဟု အနက်ပေး။

၂–ဤအနက်ကား၊ ဒေဝဒါရ, သဒ္ဒါကို၊ ဒေဝဒါပင်ဟု အနက်ပြန်ဆိုသကဲ့သို့၊ အမရ ကောသ၌၊ မြဟ္မဒါရ ဟု၊ ၎င်း၏.ပရိယာယ်ပုဒ်ယှိသောကြောင့်၊၎င်းကိုထောက်၍.၊ ပြန်ဆို အပ်သောအနက်တည်း၊ ဝိုးစာပင် ဟူ၍.လည်းအနက်ပေးကြ၏.။၎င်းအပင်ကား၊ ညောင် ဗုဒ္ဓဟောပင်နှင့်၊သရ္ဗာဝန်တူ၏.။ ဤအရာမှာ၊အမရကောသ၌(ပုဂ) (ပုသ) (ယုပ)ဟူ၍.၊ ပါ၌သုံးထွေယှိသည်တွင်၊ (ပုသ) ပုဒ်ကိုသာလျှင် အမှန်ယူ၍.၊ ၎င်း၏.အဖွင့် စိန္တာမဏိ၊ ဋီကာ၌ဆိုရကား၊ (ပုဂ) (ယုပ)ဟုယှိသောပါ၌တို့သည်၊ ဤအဘိဓာန်ဆရာ အလိုယှိအပ် သော၊ အဘိမတပါ၌မဟုတ်ကြောင်းကို၊ အထက်အနေကဆွ၌၊ (ပုဂ) (ယုပ) ပုဒ်တို့၏.၊ အတ္ထုဒ္ဒါရကိုထောက်၍.သိနိုင်သည်၊ (ပုဂ)နှင့် (ပုသ)ပျက်ရန် နီးသည်ကိုလည်း သတိပြု လေ၊ ၎င်းပိုးစာပင်ဟော ပရိယာယ်ပုဒ်စုကို၊ ထုတ်ပြသော၊သဒ္ဒတ္ထမုတ္တာဝလီကျမ်း၌လည်း၊ (ပုသ) (ပုဂ)နှင့် အခြားသဒ္ဒါများသာပါ၍. (ယုပ)ပုဒ်မပါ။ ထိုကြောင့် ဤအရာမှာ၊ ပုသော–ဟု၊ဒန္ဓ–သ–အက္ခရာနှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။အလုံးစုံ သိဟိုဠ် မြန်မာစာပါ၌တို့၌ (ပုဂေါ)ဟု၊ ကဏ္ဍ–တတိယ ကွ၌ရ(ဂ)နှင့် ပါ၌ပျက်လျက်ယှိရကား၊ကွမ်းသီးပင်, ဟု အနက်လည်းပျက်လေ၏.။ ကွမ်းသီးပင်ဟော ပရိယာယ်ကို၊ အထက်ဂါထာနံပါတ်၊ ၆၀၁– ၌၊ဆိုလတ္တံ့.၊ အထူးသတိယှိစေ။

၃–ဤ၌ (ကြာပိုင်) ဟု၊ ရှေးမြန်မာနိုင်ငံ ပြန်ဆိုသောအနက်ကို ဆင်ခြင်ရန်ယှိ၏. ဆင်ခြင်လေ။ ဟိန္ဒီ ခေါ် (ဒီမိကန္ဒ) ဗင်္ဂါလီခေါ် (ဩလ) သိဟိုဠ်ခေါ် (ကလ္လောလ)။ ရက္ခိုင်လူမျိုးများအခေါ် (ကြာမိုင်) မွန်ခေါ် (ဟမိုင်) အောက်မြန်မာပြည်သားများအခေါ် အား၊ဖြင့်၊ မဒမကွေ.၊ကမ်းခြေတလျှောက်မှာ၊ အပေါက်များ၍.၊ (မဒမ)ဟု ခေါ်သော၊ အပင်ကိုကား (ကလ္လ)(ဝါတာရိ) (သူရဏ) (ဒုန္ဓာမာရိ) (အရိသောဟန) စသော ပရိယာယ်ပုဒ်များကသာ၊ ဟောနိုင်ကြောင်း၊သာလိဋ္ဌမနိဃဏ္ဍု၊ အာယုဗ္ဗေဒ ဝိညာဏ၊ ဆေးကျမ်း၊ သဒ္ဒတ္ထ မုတ္တာဝလီ၊ သဒ္ဒကပ္ပဒုမ၊ ဝါစပ္ပတိ၊ အဘိဓာန်စသော ကျမ်းများ၌၊ အဆိုတိုက်ရိုက်ယှိကြသည်။၎င်းအပင်မျိုးသည်၊ရေငန်ရောက်ရာ၊ အောက်မြန်မာပြည်၌သာ ပေါက်ရောက်တွေ့ယှိနိုင်သည်။အထက်မြန်မာပြည်မှာမယှိ။ ဤ (ပဒ္ဒိ+ လာခါ ပဿာဒန) ပုဒ်တို့၏.အနက်ကိုကား၊ သင်္ခတ၊ မာဂဓ၊ ဋီကာများနှင့်တကွ၊ ဟိန္ဒီ. ဗင်္ဂါလီ၊ သိဟိုဠ်၊ အနုဝါဒ–သဒ္ဒ–များမှာ(တောက်ရပ်နီ)ဟုသာ၊ တကြိ.တည်းအဆိုယှိကြသည်။ ။

၅၆၄။ ။ဇာဂိုဒိတာပသာ တရ,၊
ဘုဇ္ဇ၁၊ ပဇ္ဇော•(တ)•အာဘုဇီ•။
ပိန္ဓိလာ,သေမ္ဗလီ•[ဒ္ဒိသု]•၊
ရောစနော•ကုဒ္ဒသေမ္ဗလိ။ ။

(၅၆၄) ဇာဂိုဒိ,ဘာပသတရ၊ ၂-ကား၊ လျှော်တောပင်တည်း။ (အစဉ်အာတိုင်း၊ ထိ,ပုံ)၊ တ၊ အုံ၊ ဘုဇ္ဇပဇ္ဇာ,အာဘုဇီ၊ ၂-ကား၊ဘုဇ္ဇပတ်ပင်၊ ဝါ၊ စလူပင်တည်း၊ (ပုံ)၊ပန္ဓိလာ,သေမ္ဗလီ၊ ၂-ကား၊ လက်ဝံပင်တည်း၊ (ဒ္ဒိသု၊ သေမ္ဗလိသဒ္ဒါ•ထိ,ပုံ၊ ၂-ပါးတို့ဒ္ဒြဖစ်ချိ•။ ပိန္ဓိလာ,ဘိ) ၂၊ ရောစနော, ကုဒ္ဒ, သေမ္ဗလိ၊ ၂-ကား၊ ကုတ်ဟဲ့းပင်၊ လဲးဝါပင်တည်း၊(ပုံ,ထိ,ယထာဂ္ဂဲမ်)။

၁-ဤပုဒ်မှာ၊ ပါကတ, သင်္ခတ,ကျမ်းတို့နှင့်အညီ၊ (ဇ) ဒ္ဒေဘော်နှင့်ယှိစေရမည်။ဤပုဒ်၌ ဋီကာယုဂ်တွက်ပုံကို ဆင်ခြင်လေ။ ။"ဆဇ္ဇာပဇ္ဇာ"စသည်ကား၊ ပရိယာယ်ပို။

၂-ဤခ်ွန်းအလုံးစုံစာများမှာ၊ (သိမ္ဗလီ) ဟု၊ သလုံးကြီးတင်၊ ၎င်းနောင် (မ+ဗ) အသဒ်သ သံယုဂ်နှင့်ပါ၌ပျက်ချည်းသာယှိကြသည်။ပါကတသဒ္ဒါကျမ်းများနှင့်အညီ၊ (သ) သဝေထိုး၊ ၎င်းနောင် သြဠ၊ ပဏ္ဍမက္ခရာ (မ) ဒ္ဒေဘော်နှင့် (သေမ္ဗလီ) ဟု၊ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

၅၆၅။ ။ပကိရိယောဝ ပုတိကော (ထ),၊
ရောဟိ•ရောဟိတကော•[ဘဝေ]•။
ဇရေဏ္ဍော•[တုစ]• အာမဏ္ဍော•၊
[အထ] သတ္ဂုဖလာသဒ္ဓိ။ ။

(၅၆၅) ပကိရိယ,ပုတိက၊ ၂-ကား၊ကလိန်ပင် ဘည်း၊ အထ၊ ပါး၊ ရောဟိ,ရောဟိတက၊ ၂-ကား၊ဘဝေ၊ သင်းဝင်နှီပင်၊ ၏။ (အစဉ်အာတိုင်း ထိ,ပုံ)၊ တ၊ အုံ၊ဇရေဏ္ဍ,အာမဏ္ဍ၊ ၂-ကား၊ ကြက်ဆူနှီပင်တည်း၊ (ပုံ) ၁၊ အထ၊ပါး၊ သတ္ဂုဖလာ,သဒ္ဓိ၊ ၂-ကား၊ပျဉ်းပင်တည်း (ထိ)၊

၁-ရေဏ္ဍ,ပုဒ်နောက်က၊ သဒ္ဓါးသိုးဟော၊ (စိန္ဓ ိ ုဒ)ပုဒ်ကိုဆက်၍၊ (ရေဏ္ဍ စိန္ဓိုဒ)• ပုဒ်ကား၊ကြက်ဆူနှီပင်နှင့်၊တူသောအရွက်၊သဒ္ဓါးနှင့်တူသောအသီးယှိသော၊ (သင်းဘောပင်၊ သင်းဘောသီး) ကိုဟောသည်၊အထူးသတိယှိကြစေ၊ ဤပုဒ်ကို၊ သာသနိက ကျမ်းဂန်များ၌-တွေ့မြင်နိုင်ခဲ့သည်။လူနာများ၏ဝတ်စာအရာနှင့် ပကတိအစာအာဟာရ- အရာမှာ လည်း၊ အလွန်အသုံးဝင်သည်၊ ၎င်းကို ,ရခိုင်ပြည်သားများက၊ (ဗဒကာ) သီးဂျ၊ ခေါ်ကြသည်၊

၅၆၆။ ။နတ္ထိမာလောကရဇ္ဇော(ထ),၊
ခဒိရော၊ဒန္ဓရဝေါ၀နော,။
သောမ၀ဏ္ဏော(တု)၊ကဒရော,၊
သလ္လော (တု) မဒနော [ဘ၀ေ]

(၅၆၆) နတ္ထိမာလ, ကရဇ္ဇ၊ ၂-ကား၊သင်း၀င်ပင်၊ ၀ါ၊ ကျွေးတင်ညှင်းပင်၊ ၀ါ၊ ကလိန်ဖြူပင် ကညိုး၊ အထပါး၊ခဒိရ, ဒန္ဓရ၀၀နှ၊ ၂-ကား၊ ရှားပင်တည်း၊တု၊ အံ့၊ သောမ၀ဏ္ဏ, ကဒရ၊ ၂-ကား၊ ရှားဖြူပင်တည်း၊ တု၊ အံ့၊ သလ္ဟ,မဒန၊ ၂-ကား၊ဘ၀ေ၊သမင်စာပင်၊ ၏။

၅၆၇။ ။[အာထာပိ] ဣန္ဒသာလော (စ),၊
သလ္လကီ၊ခါရကော၊[သိယာ],။
ဒေ၀ဒါရု၊ဘဒ္ဒဒါရု၊
စမ္မေယ္ယော၊(တုစ) စမ္မကော။ ။

(၅၆၇) အထ၊ ပါး၊ ဣန္ဒသာလ, သလ္လကီ,ခါရက၊ ၃-ကား၊ သိယာ၊ နှိပ်ပါးပင်၊၏။ ၁ (သလ္လကီ-သီ, အကြွင်း ပုံ)ဒေ၀ဒါရု,ဘဒ္ဒဒါရု၊ ၂-ကား၊ ဒေ၀ဒါပင်၊ ၀ါ၊နတ်ထင်းပင်တည်း၊တု၊ အံ့၊ စမ္မေယျ,စမ္မက၊ ၂-ကား၊ စကားပင်တည်း။ ၂၊

၁-ဤ၀ေါဟာရ-အရာမှာ၊ရှေးဟောင်းသတ်အင်း၊သတ်ပုံများနှင့်အညီ၊ နဂယ်ဟထိုးမှ သေးသေးတင်နှင့်၊ (နှ) ပါးပင်ဟု ကျနမှန်ကန်စွာ၊ ရေးတတ်ကြရန်၊ သတိပြုရမည်။

၂-(စကား) ဟူသော၊၀ေါဟာရ အရာမှာ (စ) ထက်၌ သေးသေးတင် မပါစေဘဲ၊ (စကား) ဟု၊ သတ်ပုံမှန်ကန်စွာရေးတတ်စေရမည်။ ။

သကြား နေစရိုင်လည်သော်၊
တရား ဖြေမရိုင်လည်သော်၊
စကား ရှောတခိုင်လည်သော်၊-(နဝ၀ေကြီးဆို ရတုပိုဒ်စုံ။)

၅၆၈။ ။ပနသော၊ကဏ္ဍကိဖလော,။
အာဘယာ(တု)ဟာရိတကိ,။
အကျော၊ဝိဘီဌကော [တိသု]၊
အမတာ၊မလကိ,[တိသု]။ ။

(၅၆၈) ပနသ,ကဏ္ဍကိဖလ၊ ၂ ကား၊ဝိန်းနှဲးပင်၊ ၀ါ၊ဓွန်ကတ်ပင်၊ ၀ါ၊ဆူးရင်းပင်တည်း။ ၁၊ (ပုံ)၊ တု၊ အံ့၊ အာဘယာ, ဟာရိတကိ၊ ၂-ကား၊ ဖန်ခါးပင်၊ ၀ါ၊ ကြဇုပင်တည်း၊ [ဖန်ခါးလည်းကြဇုမျိုးပင်] ၂၊ (ထ),

အာကာ,ဝိဘိဒုကာ၊ ၂-ကား၊သစ်ဆိမ့်ပင်တည်း၊တိသု၊လိုင်သုံးပါးတို့ခွဲခြမ်း၏။ အမတာ,အာမလကီ၊ ၂-ကား ဆီးဖြူ-သျှစ်သျှားပင်တည်း၊တိသု၊ဇိ။

၁-ဤခွေးရင်းဟူသော ဝေါဟာရကား၊ မလေး ဟု၊ ခေါ်ကြသော၊ပဿုံးလူမျိုးများ၏ ဝေါဟာရတည်း၊ (ခွေး) ကား (အဆွေ) (ရင်း) ကား၊ (အသီး)၊ (ဆွေးသီး) ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ၎င်းသည် ကဏ္ဍကိ ဖလ,ပုပ်အနက်နှင့်ညီပေသည်၊ (စွမ်ပဒုတ်) ကိုလည်း ဟောနိုင်သည်ပင်။ ထိုကိုအနည်းငယ်ချဲ့ဦးအံ့။ ၎င်း (စွမ်ပဒုတ်) ကို၊ မွန်လူမျိုးများက၊ [စမ္ပဒုာက်] ဟု၊ ခေါ်ကြသည်။ ယင်းဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ်ကို၊ အောက်ပါ သံပေါက် လက်ဝမျှားဖြင့် သိလေ။

(က) စကားဝါကို၊ စမ္ပဆို၊ အချိုကိုကား ဒုာတ် (ဒုတ်) ခေါ်ကြား။
(ခ) စွမ်ပဒုတ်ဟု၊ မွန်ခေါ်ပြု၊ ဗျက်မှုမှတ်သား၊ ပါဠိမျှား။
(ဂ) စမ္ပကောသ၊ မာဂဓ၊ နာမထင်လျှား၊ ယှိသကား။
စမ္ပကာလု၊ စမ္ပပါလု။
(ဃ) အတွင်းစကားဝါ၊ အဆင်းမှာ၊ ရသာချိုပျား၊ ထူးမခြား။

စမ္ပကောသ
စမ္ပကာလု } -အတွင်းမှာ၊ စကားဝါပွင့်အဆင်းယှိသော-
စမ္ပာလု } စွမ်ပဒုတ်-ဝါ-ပိန်းနှုန်း။ ။

၂-ကြဇု-ဟူသော၊ ဝေါဟာရကား၊ ပေါရာဏတည်း။
၎င်းအဘယာမည်သော၊ ကြဇုကို၊ အမြှောင့်ငါးခုယှိသော၊ ကြဇုမျိုးဟု ဆောကျမ်းများ၌ အဆိုယှိ၏။

၅၆၉။ ။လဗုဇော်လိကုစော် [စာထ] ၊
ကဏိကာရော်ဒုမပုပ္ပလော,။
နီမ္ဗော် ရိဠ္ဍော. ပုစိမန္ဒော,၊
ကရေကော် [တုစ]• ဒါဠိမော။

(၅၆၉) လဗုဇ,လိကုစ၊ ၂-ကား၊ တောင်ပိန်းနှုန်းပင်၊ ဝါ၊ ပေါင်ပင်တည်း (ပုံ) ၁၊ ကဏိကာရ ဒုမပုပ္ပလ၊ ၂-ကား၊မဟာလှေကားပင်တည်း ၂။ နိမ္ဗ,အရိဠ,ပုစိမန္ဒ၊ ၃-ကား၊တမာပင်တည်း၊ (ပုံ)၊ ၃၊ တု၊ဆုံ၊ ကရက, ဒါဠိမ (ဒါဋိမ) ၂-ကား၊တလည်း၊ (သလဲ) ပင်တည်း။

၁-လိကုစ,လကုစ,လကစ,ပါဠိ သုံးထွေအသင့်။
၂-ဤမှာပဌမပုဒ်၌ (ကာ) ရွှေဘော်ယှိ.ဗ.၊ ၂-ချက်သင့်။ (ကဏ္ဏိ°ကာရ.ကဏိကာရ) (၂-၉၅-ဟော)။
၃-(နိ၌) ပုဒ်ရှေ့.ကၖ၊မြေဟော (ဘူ) သဒ္ဒါကိုဆက်၍.(ဘူနိ၌) ပုဒ်ကား၊ (ရှမ်းဆေးခါး) ကို ဟောသည်။

၅၇၀။ ၊သရဏလော• ပုတိကဉ္ဇံ, (စ),၊
ကပိလာ, [တုစ] သိ•သပါ,။
သာမာပိယာဂိ, ကာ ဂိ (ဒ),၊
သိရိသော• [တုစ] ဘဏ္ဍိလော•။ ။

(၅၇၀) သရဏ, ပုတိကဉ္ဇ၊ ၂- ကား၊ ထင်းရှူးပင်၊ တည်း၊ အစဉ်အတိုင်း၊ပုံ, နေ•) တု၊အုံ၊ ကပိလာ,သိ•သပါ၊ ၂-ကား၊ တစင်,ရင်းတိုက်, ယုဇနေ, မောဂ္ဂ ိတောပင်၊ တည်း၊ (ထိ,၊ တု၊အုံ၊ သိရိသ, ဘဏ္ဍိလ၊ ၂- ကား၊ ကုတိကိုပင်၊ တည်း၊ ။

၅၇၁။ ။သောဏကော• ဒီဃဝေဏ္ဍော• (စ),၊
ဝကုလော• [တုစ] ကောသရော၊
ကာကော ဒုမ္မဂိကာ• ဗဂ္ဂ၊,၊
နာဂေါ• (တု) နာဂမာလိကာ။ ၊

(၅၇၁) သောဏက, ဒီဃဝေဏ္ဍ ၂-ကား၊ ကြောင်လျှာပင်၊ တည်း၊ တု၊အုံ၊ ဝကုလ, ကောသရ၊ ၂- ကား၊ ချဲရုံး (ခရေ) ပင်၊ တည်း (ပုံ)၊ ကာကော ဒုမ္မဂိကာ, ဗဂ္ဂ၊ ၁ ၂-ကား၊ ထနောင်းပင်၊ တည်း၊ (ထိ) တု၊အုံ၊ နာဂ, နာဂမာလိကာ၊ ၂- ကား၊ ကံ့ကေါပင်၊ တည်း၊ (အစဉ်အတိုင်း ပုံ, ထ ိ)။

၁-ဤ၌၊သခ်ာ၊ပါကတကျမ်းများအလို (ဖ) မှာ၊ သဝေထိုးမပါသင့် (ဗဂ္ဂ)၊ ဣဿာဒိ ဂုဏ်ကို (၃၆) သုတ်၌၊ဗီရင်သည့်အလို၊ သဝေထိုးနှင့်တကွ (ဗေဗ္ဂ)ဟု၊ ယိုသင့်၏, ဆင်ခြင်။ အထက်ဂါထာနံပါတ် (၆၉၇) ၌လည်း ဤအတူပင်။ ။

၅၇၂။ ။အသောကော• ဝဇ္ဇုလော• [စာထ],၊
တက္ကာရိ• ဝေဇယန္တိကာ,။
တာပိဆ္ဆော (စ)• ကမာလော• (ထ),၊
ကုဋဇော• ဂိရိမလ္လိကာ။ ။

(၅၇၂) အသောက, ဝဇ္ဇုလ ၂- ကား၊ သေါ်ကပင်၊ ဝါ၊ ပန်းသုံးပင်၊တည်း၊ (ပုံ)၊ အထ၊ပါ၊ တက္ကာရိ, ဝေဇယန္တိကာ ၂-ကား၊ ယာစကျည်း၊ ဝါ၊ ရှေသ ကျည်းပင်တည်း၊ (ထ ိ)• တာပိဆ္ဆ, ၁ ကမာလ ၂- ကား၊ ပန်းညိုပင်ဘည်း၊ [တာထီသ, လည်း၊ ၎င်း အမည်ပင်]• (ပုံ)၊ အထ၊ပါ၊ ကုဋဇ, ဂိရိမလ္လိကာ ၂-ကား၊ လက်ထုတ် ကြိုးပင်၊တည်း (အစဉ်အတိုင်း၊ပုံ, ထ ိ)။

၁–ဤပုဒ်၌ (ဝိ) နောင်စဝဂ် တာလုဒ၊ ပဌမ၊ဒုတိယ ကျွေရာ၊သိယုဂ်နှင့် (တာဝိ၌) ဟု၊ သင်္ခတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်၊

၅၇၃။ ၊ဣန္ဒယဝေါ. [ဖလေ-တသာ]-၊
ဂ္ဂိမဇ္ဇော. ကဏိကာ. [ဘဝေ]။
ဒိဂ္ဂ၊ဏ္ဍာ (ဏ္ဍ) သိန္ဒုဝါရော၊
တိဏာ သုညံ၊ (တု) မလ္လိကာ။ ၊

(၅၇၃) ဣန္ဒယဝေါ၊ ဣန္ဒယာ၀ သဒ္ဒါသည်၊ထသာ၊ ထိုလက်တုတ် ကြီး၏၊ ဖလော၊ အာသီး ဟူသော အနက်၌ ဖြစ်၏၊ (ပုံ)၊ အဂ္ဂိမဇ္ဇော, ကဏိကာ၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ တပခေးပင် ၏၊(အစဉ်အတိုင်း၊ပုံ,ထ ,) ဒိဂ္ဂ၊ဏ္ဍာ, သိန္ဒုဝါရ၊ ၂- ကား၊ ကြောင်ပန်းပင်၊ ဝါ၊ ရေညှိုးပင်၊ တည်း၊ (ဣဏ္ဍ ,ဒိဂ္ဂ၊ဏ္ဍာ - ထ .ဘည်း၊ သိန္ဒုဝါရ-ပုံ)၊ တု၊ အ၊ တိဏာ သုညံ,မလ္လိကာ၊ ၂-ကား၊ စမ္မယ်ပင်၊တည်း၊ (အစဉ်အာကိုင်း၊နှ,ထ ,)။ ၁

၁–ဤတွင်၊ ပဌမပုဒ်၌(တိဏာ သုညံ) ဟု (တိဏာ)ပုဒ်နောင်၊ ကင်းဆိတ်ခြင်း အနက် ဟော၊(သုညံ) သဒ္ဒါနှင့်သာ၊သင်္ခတကျမ်းများနှင့်အညီ ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။

၅၇၄။ ၊သေဖါလိကာ-နီလိကာ (ထ),၊
အာမ္ပေါ်ဒေါ.ဝနဲ မလ္လိကာ,။
ဗန္ဓုကော. ဇယ သုမနံ,၊
ဘဏ္ဍိကာ. ဗန္ဓု ဇိဝကော။ ။

(၅၇၄) သေဖါလိကာ, နီလိကာ၊ ၂-ကား၊ ဆိတ်ဖလူးပင်တည်း၊ (ထ)• အာထ၊ပါး၊အာမ္ပေါ်ဒေါ,ဝနဲမလ္လိကာ ၊ ၂-ကား၊ တောကြက်ရုန်းပင်၊ တည်း၊ (ထ)• ဗန္ဓုက, ဇယ သုမနံ, ဘဏ္ဍ ိကာ, ၂ ဗန္ဓုဇိဝက၊ ၄-ကား၊ ဗိုးဖွေပန်း၊ တည်း၊ (ဇယ သုမနံ,နဲ,၊ ဘဏ္ဍ ိကာ- ထ ၊ အကြွင်း၊ပုံ)။

၁–(မလ္လိကာ)ကို၊(စမ္မယ်)ဟု၊ အနက်ပြန်က၊ (ဝနမလ္လိကာ)ကို၊ (တောစမ္မယ်) ဟု၊ပြန်သင့်သည်ထင်၏။

၂–ဤ၊ တတိယပုဒ်၌၊ ဋ္ဌတ္ထိလင် အာကာရန္တနှင့် (ဘဏ္ဍိကာ)ဟု၊ သံ၊ ဒေ၊ သိဟိုင် နိဿယများနှင့်အညီ၊ ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။

၅၇၅၊ ။သုမနာ, ဇာတိ သုမနာ,၊
မာလတီ. ဇာတိ ဝဿိကီ,။
ယူထိကာ.မာဂဓိ [စာထ],၊
သဏ္ဍလာ နဝမာလိကာ။ ၊

(၅၇၅) သုမာနာ,ဇာတိသုမနာ,မာလတီ,ဇာတိ၊ ၎-ကား၊ မလေးပန်း၊ တည်း၊(ထိ) ၁၊ ဝဿိကီ,ယူထိကာ,မာဂဓိ၊ ၃-ကား၊ ဌနိပန်းတည်း၊ (ထိ)•အာထပါး၊သတ္တလာ,နဝမာလိကာ၊ ၂-ကား၊ ကြက်ရုန်းပင်တည်း၊ (ထိ)။ ၊

၁-ဤ၌၊ (မလေး) ဟူသော ဝေါဟာရ အရာ၌၊ (မ) အက္ခရာမှာ၊ တချောင်းငင်နှင့် (မုလေး) ဟူ၍,၊မရေးသားဘဲ၊အရစ်တသတ်နှင့် (မြတ်လေး) ဟူ၍,လည်းကောင်း၊ (မ) အက္ခရာသက်သက်ဖြင့် (မလေး) ဟူ၍,လည်းကောင်း၊နှစ်မျိုးနှစ်နည်းသတ်ပုံ ကျနမှန်ကန် စွာရေးတတ်စေရမည်။ ။

မလေးနှစ်ပွင့် တင်သည်နှင့်၊
အဝေး ရစ်ဆင့် ထင်သည်နှင့်၊
တရေး ချစ်ခွင့် မြင်သည်နှင့်။—(နဝဒေးကြီးဆိုရတု ပိုဒ်စုံများ)

မှတ်ရန် သံပေါက်

(က) မရစ်တသတ်၊ တနည်းမှတ်၊ ရေးလတ်ရှေးက၊ မြတ်လေးပ။
(ခ) မသက်သက်ရေး၊ ပန်းမလေး၊ ရှေးကစပ်ကြ၊ တနည်းပ။

ဝဏ္ဏာပေါ ဝနဉ်ကား၊ မတချောင်းငင်နှင့် (မုလေး) ဟု၊ ရေးထိုးပြသည်၊ ဆင်ခြင်လေ။ (မ,လျှင်အစ၊ရ,လည်းခွေရစ်၊ အသစ်တခါ၊ တ,မှာတမူ၊တမ်းခွန်ထူ၍,၊ အတူမကွေ၊ သဝေသေးသေး၊လ,ရေးပ်မှ၊ဖိန်ခြ(နှစ်ဖြာ၊ မကွာအတူ၊ ပ,ကူသွယ်ညွှတ်၊ နှ,လျှင်သတ်၍,၊ တလတ်ဖိန်ခြ၊ နှစ်ဖြာပြုလျက်၊)— ဤလက်ဝကား (မြတ်လေးပန်း) ကို၊ ဌက်ဆိုသော ပဟေဠိ တည်း။

၅၇၆။ ၊ဝါသန္တိ (ထိ) အာတိမုတ္တော,၊
ကရုဝိရော သမာရကော,။
မာဂုလုဂ်ါ ဗိဇပူရော,၊
ဥမ္မတ္တော[တုစ] မာတုလော။ ။

(၅၇၆) ဝါသန္တိ,အာတိမုတ္တ၊ ၂-ကား၊ ကင်ပွန်းပင်တည်း၊ (ဋီ၊ ဝါသန္တိ,သဒ္ဒါ ထိ,တည်း၊အာတိမုတ္တ—ပုံ) ၁၊ ကရုဝိရ, (ကဏာဝိရ) ၂၊ အာသမာရက၊ ၂-ကား၊နွယ်သာကို, ဝါ၊ ကုလားဇလပ် တည်း၊ (ပုံ)၊ မာတုလုဂ်, ဗိဇပူရ- ၂-ကား၊ ရှောက်ကြီး,ရှောက်ခ ားပင်၊တည်း(ပုံ)၊ တု၊ ဆုံ၊ ဥမ္မတ္တ, မာတုလ၊ ၂-ကား၊ပန်းတိုင်းပင်တည်း၊ (ပုံ) ?။

၁-မာဓဝီ,မာဓဝိ,ကာ,စသည်တို့လည်း၊ဂင်း၏,အမည်ပင်။

၂-ဤတွင် ပဌမပုဒ်၌၊ ပါကဝေသဒ္ဒါကျမ်းများမှာ၊ (ကဏာဝိရ) ဟု၊ က, နောင်၊ မုဒ္ဓ၊ ပုဂ္ဂမ္ဘာ၊ (ဏ)နှင့် ရှမ်ပြီးစ်နှင့်လျှက်ယှဉ်သည်၊ (၁-၂၅၃-ဟေ)၊ ရှင်းအပ်ကုန်ကုန်၊

ပါဠိကျမ်းဂန်များမှာ၊ အယိုများသည်၊ ဟယမာရ၊ဟယမာရက,စသော၊ သဒ္ဒါများထဲသည်း ၎င်း ပရိယာယ်ပင်။

၃–ဓိ၊ရ,ဒိ၊ရ,ဒိ။ရ, မဒန, ကနကာဒယ,ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်းအနက်ဟောပင်။

၅၂၂။ ၊ကရမဒ္ဓေါ်သုသေသနော (စ),၊
ကုန္ဒ, (တ) မာဃ၃. [မုဗ္ဗတော],။
ဒေဝတာဒေါ (တ) ဇိမူတော,၊
(ထ) မိလာနော. မဟာသဟာ။ ၊

(၅၂၂) ကရမဒ္ဓ,သုသေန၊ ၂–ကား၊ခံပင်၊ ၁၊ တည်း(ပုံ) ၂၊ တု၊ အုံ၊ ကုန္ဒ;မာဃ၃၊ ၂–ကို၊ဥဒ္ဓတော၊ သင်းခွေပင်၊ ဇိ, (ခဲ)၊ တု၊ အုံ၊ဒေဝတာဒ, ဇိမူတ၊ ၂–ကား၊မှန်လောပင်တည်း၊ ၃၊ (ပုံ)၊ အထ၊ ပါး,အမိလာန, မဟာ သဟာ၊ ၂–ကား၊ရှာ:စောင်:လက်ပင်တည်း၊(အစဉ်အတိုင်:ပုံ,ထိ)၊ ၅၊

၁–"ကရမဒ္ဓ ိကာ"လည်း၊ ၎င်းအနက်ပင်။

၂–၎င်းကိုခံပင်နှင့်တူသော၊ စပြစ်ပင်ဟု၊ ယောမင်းဆိုဏ်။

၃–ဤ၌(ဒေဝတာဒ)ဟု၊ အမရကောသနှင့်အညီ၊ မုဒ္ဓ၊တတိယကွဲရာ၊ (၃)နှင့် ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။

"ဒေဝမိဿိယံ တာဒုယတိတိ ဒေဝတာဒေါ" ဟု၊ ဝစနတ္ထပြု၊ မြန်မာဋီကာနှင့် ပါ၌ များ၌ကား၊ အဝဂ်. ဒန္တ၊ပဌမကွဲရာ (သ) နှင့် (ဒေဝတာသ)ဟု၊ ပါ၌ပျက်လျက် ယိုချေသည်။

၄–ဤကား၊သိဟိုဠ်နိဿယအတိုင်း ပြန်ဆိုသောအနက်တည်း၊၎င်း အနက်သည်၊ ဃတ ကုမာရိကာ,ကုမာရီ,ဒီဃပတ္တိကာ၊ကဏ္ဌက,သုကဏ္ဌက, ထူလဒလ, စသော၊ ၎င်းအနက် ဟော၊ပရိယာယ်ပုဒ်များနှင့်၊တဿာဟိဒလေ၊ ဒလိတေ, ဃတမိဝ, သဝတိ, ဟူ၍. လည်း ကောင်း၊ အစေးအသုံးဝင်သည်ဟူ၍,လည်းကောင်း၊ ဆိုသောသမ်တ ကျမ်းစာများနှင့် တသားတည်း ညီညွတ်ပါပေသည်။ ။

မြန်မာဋီကာနှင့်နိဿယများ၌ကား၊ မည်ကြားပန်:,ဟု၊အနက်ပြန်ကြ၏ ။ ။ဤ၌. အမရ ကောသနှင့်အညီ(အမိလာန) ဟု၊ ဒန္တ၊ ပဌမကွဲရာ(နှ)နှင့်သာ,ပါ၌မှန်ယိုစေ၊ ဒန္တ. ပဌမကွဲရာ (တ)နှင့် မယိုစေရ။ ။

၅၂၀။ ။[အထော] သေရေယျကော.ဒါသိ,၊
ကိ. ကိ.ရာတော.ကုရဏ္ဍကော,။
အဇ္ဇကော.[သိတာပဏ္ဏာသေ]၊
သမိရဏော.ဖဏိဇ္ဇကော။ ။

(၅၂၀) အထောပါး၊သေရေယျက,ဒါသိ,ကိ.ကိ.ရာတ,ကုရဏ္ဍက၊ ၄–ကား၊လိပ်ဆူးရှော(လိပ်ဆင်ရွှေ)ပင်တည်း၊ ဒါသိ, ထိ, အကြွင်း၊ ပုံ၊

အဇ္ဇကော၊အဇ္ဇက,သဒ္ဒါသည်၊သိတပဏ္ဏသေ၊ပင်စိမ်းဖြူ။ ၀ါ, ရှုံ့ပတော့ ဖြူ။ပင်-ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ၁၊ သမိရုဏာ ဖကီဇ္ဇက၊ ၂-ကား၊ တော ပင်စိမ်း၊(၀ါ၊ တောရှုံ့ပတော့) ပင်တည်း၊(ပုံ)။

၁-ဤ၌၊ သ၏တ၊ ပါကတကျမ်းတို့နှင့်အညီ(ဒုံ)ဖွဲ့ဘော်၌၊တချောင်းင်မပါစေရ။

၅၇ ။ ။ဗပါ•(တု) ဇိ၀သုမနံ,
ကရိရော•ကကစော•[ဘ၀ေ]၊
ရုက္ခာဒနိ (စ) ၀ဏ္ဏာကာ,
စိတ္တကော•(ဝ) ဂ္ဂ သည်ကော။ ။

(၅၇) တု၊ အုံ၊ ဗပါ, ဇိ၀ သုမန၊ ၂-ကား၊ လယ်ခေါင်ရမ်းပင် တည်း၊(အာစဥ်အာတိုင်း၊ ထိ,ခ) ၁၊ ကရိရ,ကကစ၊ ၂-ကား၊ ဘ၀ေ၊ ရှားစောင်းကြီးပင်၏။(ပုံ) ၂၊ ရုက္ခာဒနိ,ဝဏ္ဏာကာ၊ ၂-ကား၊ ကျီးပေါင်းပင်၊ တည်း၊(ထိ)• တု၊ အုံ၊ စိတ္တက,အာဂ္ဂိသည်တ၊ ၂-ကား၊ ကန့်ချုပ်နိုပင် တည်း၊(ပုံ) မီးဟောပရိယာယ် သဒ္ဒါတို့သည်လည်း၊ ဤကန့်ချုပ်နိုပင် ဟူသောအနက်ဖြစ် ဖြစ်ကုန်၏။ ။

၁-ဤ၌(ဇယသုမန)ဟု၊ ပါ၌မယှိသင့်၊ သို့ယှိက၊အောက်မိုးစွေပန်း၊ ဟော (ဇယ သုမန)ပုဒ်နှင့်၊ရောစပ်ရှာ်ထွေးပေလိမ့်မည်။ အလုံးစုံ သိတိုင်ပါ၌နိ**သ**ယတို့၌(ဇိ၀သုမန) ဟု၊ တည်တည်း၊ပါ၌ယှိသည့်အတိုင်းသာ၊ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

၂-ဤကား၊သိတိုင်ပ်နိ**သ**ယဟောင်းအတိုင်း၊ယောဇနာအပ်သော အနက်တည်း၊ မြန်မာ နိ**သ**ယတို့၌(ဆင်နှာမောင်းပင်)ဟု၊အနက်ယောဇနာသည်ကားမသင့်။ ။

(မရုဘူမိဇ,သြဒ္ဓပိယ, ကဏ္ဍကိရုက္ခ, ကကရ, ဂ၆ဲ၀ိလ, ကကဇ,နိပ္ပဏ္ဍိကာ,ဂ္ဂဠုပတ္တ, ကရက,တိ၁ိဏ ကဏ္ဍက,)ပုဒ်တို့လည်း၊ဝင်းရှားစောင်းကြီးပင်၏အမည်များတည်း၊ ၎င်း တို့တွင်၊ မရုဘူမိဇ,နိပ္ပဏ္ဍိကာ,တိ၁ိဏ ကဏ္ဍက၊ ပုဒ်တို့ကိုထောက်၍၊ (ရှားစောင်းကြီးပင်) ဟူသောအမည်ကား၊ထင်ရှားလှ၏။

အထက်အနေကဏ္ဍ၌မလာသော•(ကရိရ)သဒ္ဒါ၏၊အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာဂါထာ။ ။
ဝံသ**တ**ိုဏေ•ကရိရောတု,ဃဋ္ဌ**ဗ**ျိ**လ**ိသုဂ**ဆ**ိ**ဝ**ိ**လ**ေ။

ကရိရောတု၊ကရိ,ရသဒ္ဒါသည်ကား၊ ဝံသ**တ**ိုဏ၊ ၀ါးညွှန့်၌လည်းကောင်း၊ဃဋ္ဌ**ဗ**ျိ**လ**ိသု၊ အိုး, ပုစင်းကြီး၊ ၀ါ၊ ပရစ်ကောင်တို့၌လည်းကောင်း၊ဂ**ဆ**ိ**ဝ**ိ**လ**ေ၊ ရှားစောင်းကြီးပင်၌လည်း ကောင်း၊ သိယာ၏။ ။

၅၀၀ ။အ**ဇ**္ဇောဂိ**ဂ**ိ**ရ**ေ**ဃ**ောဂ•[တ**ဆ**ိ,
တ**ဗ**ွ] လ**ဇ**္ဇောဂ•[သေတ**ပ**ုဗ္ဗ**က**ေ၊
ပုတိလတာ•ဂ**ဇ**ွေ**ဘ**ိ (စ),
မ**ဇ**္ဇာ•မ**ဂ**ုရ**သ**ော [ပ**ယ**ထ]။ ။

(၅၈၀) အကြာ, ဝိဘိရဏာ၊ ၂-ကား။ မရိုးပင် တည်း၊ [နေ - ဟောပရိယာယ်သန္ဓါတို့သည်လည်း၊ ဤမရိုးပင်၊ဟူသောအနက်ဖြစ်ကုန်၏။]၊ တူ၊ အုံ၊ အာလကြော်၊အာလကာ,သန္ဓါသည်၊သေတပုမ္ပကော၊ ဖြူသောအဝင့်ယို့သော၊ ကသို့၊ ထိုမရိုးပင်ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ (အာလကာ၊ မရိုးဝင့်ဖြူပင်)(ပုံ)၊ ပူတိလတာ,ဂန္ဓောစိ၊ ၂-ကား၊ဆင်သမန္နယ်(ဆင်တုံးမနွယ်) ပင်တည်း၊[ယောမင်းကား၊ ကလိမ်ဖြူနွယ်,ဟူ၏။]၊ မုဇ္ဇာ, မရုရသာ၊ ၂-ကား၊ မောရမည်သောနွယ်ပင်တည်း။ [ရင်းအာပင်ကား၊ လေးညို့နှင့် တူသော နွယ်မျိုးတည်း၊ လင်းလေဉ,နှင့် တူသော အာသီးယို၏။]• ထို, အာထ၊ ပါး၊

၅၈၁။ ။ကပိကစ္ဆု,ဒုဗသော (ထ)•၊
မဒ္ဒိဠာ• ဝိကသာ•[ဘဝေ]။
အာမ္ဘဋ္ဌာ [စတထာ] ပါ၊ဌာ,၊
ကဒုကာ•ကဒုရောဟိဏီ၊ ။

(၅၈၁) ကပိကစ္ဆု, ဒုဗသာ၊ ၂-ကား၊ ခွေးငယ်, ခွေးလေး (မျောက်ယား) ပင်တည်း၊ ၁၊ (ဒုဗသာ,ပုံ၊ အကြင်း၊တီ၊) အာထ၊ ပါး၊ မဒ္ဒိဠာ, ဝိကသာ၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ထန်းကျင့် (တိန်းညက်, ရွှေးကြိုး) ပင်၏။ [ရွှေးကြိုးပင်ဟု သိဟိုဠ်ဒီ နိဿယ ဟောင်းခို ယောဇနာသည်] (ထ)၊ အာမ္ဘဋ္ဌာ,ပါ၊ ၂-ကား၊ ကြက်နုပေါင်းပင်,ဝါ၊ တောဆောင်းမေးခါးပင် တည်း၊ [ကြက်နု,ပါင်းပင်ဟု သိဟိုဠ်ဒီနိဿယ၌ပြန်ဆို၏။] ကဒုကာ, ကဒုရောဟိဏီ၊ ၂-ကား၊ ကုလားဆောင်းမေးခါးပင်၊တည်း၊ (ထ)။

၁-မြန်မာနိဿယများ၌။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်အနက်ကို၊ယင်းရှေ၊ မျောက်ယောင်းမ၊မျောက်လှေကား,ဟု အနက်ပြန်ဆိုကြ၏။သိဟိုဠ်နိဿယ၌ကား၊ ခွေးငယ်, ခွေးလေး,ဟု၊ အနက် ပြန်ဆို၏။အမရဂေါသ၌၊ဂင်းဟောပရိယာယ်၊ဧ-ပုဒ်ပြုဆိုရာ၊ မဏ္ဍဋ္ဌိ,ကဏ္ဍာ,ရာ,ဟူ၍,၂-ပုဒ်ပါယို၏။ ဂင်းအနက်၊မဏ္ဍဋ္ဌိ၊ ပုဒ်ကို၊ "မဏ္ဍဋ္ဌတုလ္ယသောမ၊ ယုဇ္ဇတ္ဇာ မဏ္ဍဋ္ဌိ"— ဟု၊ အမရဝိဝေကဋ္ဌိကာမှင့်ဆို၏။ မျောက်မွေးနှင့်တူသော အမွေးနှင့်ယှဉ်သည် အဖြစ်ကြောင့်၊ မဏ္ဍဋ္ဌိမည်၏,ဟု အနက်ပေး။

ကဏ္ဍာ။ရာ၊ဟူသော်ပုဒ်ကို၊ "ယတော ဖသေန ကဏ္ဍာ။ရုပ္ပဒေတေ၊ အတောကဏ္ဍာ။ရာ" ဟု၊ဖွင့်ဆို၏။

ယတော၊အကြင်ကြောင့်၊ဖသေန၊တွေ့ထိခြင်းဖြင့်၊ကဏ္ဍာ။ ယာယံခြင်းသည်၊ ဥဒ္ဒေတေ၊ ဖြစ်၏,အတော၊ထိုကြောင့်၊ ကဏ္ဍာ။ရာ၊ ကဏ္ဍာ။ရာမည်၏, ဟု၊အနက်ပေး။ ။သို့သင်္ခတ ကျပ်များ၌ ဖွင့်ဆိုခြင်းကြောင့်၊ ခွေးလေး၊ခွေးငယ်—ဟူသောအနက်သာအသင့်မှတ်လော။

၅၀၂။ "အပါမတ္ထေါ• သေခရိကော၊
ပိပ္ပလိ မာဂဓိ [မတာ]။
ဂေါကဏ္ဍကော (စ)သိ• ဃာဋ္ဌော၊
ကောလဝ၀ဿိ, ဘာ ပိပ္ပလိ။ ။

(၅၀၂) အပါမတ္ထ, သေခရိက၊ ၂- ကား၊ တောကြက်မောက်ပင်၊ တည်း၊ (ပုံ) ၁၊ ပိပ္ပလိ,မာဂဓိ၊ ၂-ကို မတာ၊ ပိတ်ချင်းပင်၊ ၏၊ (ထိ) ဂေါကဏ္ဍက,သိ• ဃာဋ္ဌ, ၂-ကား ဆုံးလေပင်၊ တည်း၊ (ပုံ) ၂၊ ကောလ ဝ၀ဿိ, ဗုဒ္ဓ ပိပ္ပလိ၊ ၂-ကား၊ ဆင်ပိတ်ချင်းပင်၊ တည်း၊ (ထိ)၊ ၃၊

၁-ရှေးနိဿယများ၌ကား၊ စစ်သိမ်ပင်ဟူကြ၏၊ ပုံစံနှင့်တကွပြသော သင်္ခါဘဆေးကျမ်းများကို၊ ငါတို့ကြည့်ရှုသည်ယို့သော်၊ တောကြက်မောက်ပင်ပုံသဏ္ဌာန်ကိုသာတွေ့မြင်ရသည်၊ သိဟိုဠ်သား ပညာယိုကြီးများကလည်း၊ ၎င်း တောကြက်မောက်ကိုပင်၊ မေးမြန်းသည်ယို့သော်၊ ပြသပြောဆိုကြသည်။

၂-သင်္ခါတကျမ်းများ၌ ရှေ့က (ဝန) ပုဒ်နှင့်တကွ၊ (ဝနသိလံ၀ဋ္ဌက) ဟု ပရိယာယ်လာယို့သည်၊ ဤ၌ ဂေါခုရ၊ ဂေါခုရက,စသော၊ သဒ္ဒါများလည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။

၃-ကဏာ၊ ကဏိကာ၊ ကဏိတ္ထိကား ပိတ်ချင်းငယ် ဟော။

၅၀၃။ "ဂေါလောဓိ• (တု) ဝစော [စာထ],၊
ဂိဓိကဏ္ဏ• ပရောဓိတာ,။
သိဟမုခ္ခ ၊ ပဠုပဏ္ဏ ၊
သာလပဏ္ဏ, [တု စ] ဇိုရော။ ။

(၅၀၃) တုဆုံ၊ ဂေါလောဓိ, ဝစော ၂-ကား၊ လင်းလေးပင်၊ တည်း၊ (ထ)၊ အာထ၊ ပါး၊ ဂိဓိကဏ္ဏ အာပရောဓိကာ ၂-ကား၊ အောက်မည်း (ပဲ) ညှိပင်၊ တည်း (ထ)• သိဟမုခ ပဠုပဏ္ဏ ၊ ၂- ကား၊ ပြိုသပြုကိပင်၊ တည်း၊ တုဆုံ၊ သာလ ပဏ္ဏ, ထိ ၂-ကား၊ သာလပြုကိ ပင်၊ တည်း၊ [ကျေးမြီးမှ- ကို သာလပဏ္ဏ• ခေါ်သည်၊ ကျေးမြီးမ•ကို- ပဠုပဏ္ဏ ခေါ်သည်။]

၅၀၄။ "နိဒ္ဒိကာ• (တု) ဗျတ္ထိ (စ),၊
[အ•ထ] နိလိ (စ) နိလိနိ,၊
ဓိဠ္ဠကာ• [ဧ•ဝ] ဂုဠ (ထ),၊
သတမ္ဘတိ သဘာ၀ရိ။ ။

(၅၀၄)တုဆုံ၊ နိဒ္ဒိကာ, ဗျတ္ထိ ၂- ကား၊ ဆင်ခရမ်း (ဖြေပုံခရမ်း) တည်း၊ အာထ၊ ပါး၊ နိထိ,နိလိနိ ၂- ကား၊ မဲပင်၊ တည်း၊ (ထိ) ဓိဠ္ဠကာ,

ဂုဠ္ဘ၊ ၂-ကား၊ ချင်ရွေးပင် (ရွေးလေပင်) ကည်း၊ (ထိ) အထ၊ ပါး၊ သတမ္ပယိ,သတာဝဝရိ၊ ၂-ကား၊ ကြိုညွှတ် (ကညွှတ်, ရှင်ခ်ိမတက်) ,ဝင် တည်း၊ (ထိ)။

၅၇၅။ ။မဟောသဓ, (တ) တိရိသာ၊
ဗ ါကုစိ သောမ ဝလ္လိကာ,။
ဒါဠ္ဠ ဒ ါရုဟဠ္ဍ(ထ),
ဝိဌ,ဂ်, စိတ္တြာ တဏ္ဍုလာ,။ ။

(၅၇၅) တု၊အုံ၊ မဟောသဓ, အတိဝိသာ၊ ၂-ကား၊တိရုဝ်ပင်၊တည်း၊ (အစဉ်အတိုင်း၊ နှ,ထိ,)၊ ဗါကုစိ,သောမဝလ္လိကာ၊ ၂- ကား၊ ကန့်ကရာ (ကန့်ကယာ) ,ပင်၊ တည်း၊ (ထိ) ဒ ါဠ္ဠ,ဒ ါရုဟဠ္ဍ ၊ ၂- ကား၊ဆေး ရွေပင်၊ (ဝါ၊နန္ဒင်းနွယ်) ပင်၊ တည်း၊ (ထ)။ အထ၊ ပါး၊ ဝိဌ,ဂ်, စိတ္တြ တဏ္ဍုလာ၊ ၂-ကား၊အိပ်ရွေ့ပင်၊တည်း၊ (အစဉ်အကိုင်း၊နှ,ထ)။

၅၇၆။ ။နုဟိ, [စေဝ] မဟာနာမော,
မုဒ္ဒ ိကာ, (တ) မရုရသာ,။
[အထာပိ] မရုကံ, ယဋ္ဌိ-
မရုကာ- မရုလဋ္ဌိကာ။ ။

(၅၇၆) နုဟိ, မဟာနာမ၊ ၂-ကား၊ထိုးစောင့်ကြိုးပင်၊တည်း၊ (အစဉ်အတိုင်း၊ ထိ,ပုံ)၊ ["မဟာနာမ"- ကို၊ သစ်ကြိုပိုး, ဟူ၍ လည်းအာနုက် ပြန်ဆိုကြ၏.] တု၊အုံ၊ မုဒ္ဒ ိကာ, မရုရသာ၊ ၂-ကား၊ သပြက် (ဂ်ပြစ်, မုဒ္ဒြက်) ပင်၊ တည်း၊ (ထိ) ၁၊ အထာပိ၊ပါ၊လည်း၊ မရုက,ယဋ္ဌိမရုကာ, မရုလဋ္ဌိကာ၊၃-ကား၊ နွယ်ချိုပင်တည်း၊ (မရုကာ၊ နှ,အကြင်း၊ထိ)။

၁-ဂဏ္ဍနာ၊ ဂဏ္ဍနီ၊ ဂေါ်ဏ္ဍနာ၊ ဂေါ်ဏ္ဍနီ၊ ဒဏ္ဍာ၊ သာဒုနီ၊ ဤပုန်တို့လည်း၊ ၎င်း ပရိယာယ်ပင်။ ဤ(မုဒ္ဒြက်) ဟူသော ဝေါဟာရသည်၊ သံဓ ဘာသာမှ ဖြစ်လာသော အမည်သညာမဟုတ်၊ ထိုစကားမှန်၏,၊ ၎င်းဘာသာ၌ (ဗျိုဋ္ဌ ိကာ) ဟုသာ ယိုသည်၊ အဟုတ်အားဖြင့်ကား၊မုဒ္ဒြ ိက) ဟူသော၊သိဟိုဠ်ဘာသာမှ ဖြစ်လာသော ဝေါဟာရ သာ တည်း။ထို,ကြောင့် (၅) ထွေးအရစ်နှင့်ကျနမှန်ကန်စွာရေးဘတ်တတ်ကြစေရမည်။ ထိုထက် သာ၍,နီးကပ်ဆက်စပ်သော ဘာသာမှာကား၊ (မုဒ္ဒြာတ်) ဟူသော၊ မွန်ဘာသာတည်း။

၅၇၇၊ ။ဝ ါတိဂ်ဏော, (စ) ဘာဏ္ဍာကိ,
ဝ ါတ္ကကိ• ဗြိဟာကိ [ပျထ],။
နာဂဗလော• [စေဝ] ရှသာ,
လာဂ်ဏိ [တုစ] သာရဒိ။ ။

(၅၈၅) ဝါတိရိတ္ထ, ဘဏ္ဍာဂါ၊ ၂- ကား၊ ခရမ်ိုးပင် (ပေါရာဏလုမ္ဘနီ) တည်း၊ ဝါတ္ထာဂါ, ဗြဟတီ၊ ၂-ကား၊ခရမ်ိုးကြွတ်,ခရမ်ိုးဖြူပင်၊ တည်း၊ ၃၊ (ဝါတိရိတ္ထ၊ပုံ၊အကြွင်း၊ထ ဝ) ၊ အာထ၊ ပါး၊နှာဂဗလာ,ဗျသာ၊ ၂-ကား၊ ဝက်ချေးဗနဲ၊ ဝါ၊ ရှေတနီတိုင်းပင်၊ တည်း၊ ၂၊ (ထ ဝ) ၄၊ တု၊အုံ၊ လာဂိ,ထိ,သာရဒ၊ ၂-ကား၊ ဆိတ်ခေါ်ကောက်ပဲ ဝါ၊ ရေပိတ်ချင်းပင်၊ တည်း၊ (ထ ဝ)။

၁-ဤ၌ ခုဒ္ဒဖလာ,ခုဒ္ဒကဏ္ဍ ဝ ကာ,စိတ္တြဖလာ,ဗဟုကဏ္ဍာ,ပရိယာယ်ပုဒ်များကိုထောက်လျှင်၊မြေပုံခရမ်းသာသင့်အုံ့ထင်သည်၊ ဆင်ခြင်၍ယူကြလေ။

၂-အချို့ကား၊ (ဂုံနွယ်) ဟူ၏၊အချို့တို့ကလည်း၊ ကံကော်ဟူကြ၏၊ ဤအပင်သည် ဝရုတ်ပင်၊ခရမ်းပင်များကဲ့သို့၊ အပင်ငယ်တမျိုးတည်း၊ မြစ်နားကမ်းနားမှာ၊ ပေါက်တတ်သည်။ ချိုချဉ်ရသာအသီးယို့သည်ဟု ဆိုသောဆေးကျမ်းများနှင့်ညီ၍ယူလေ။

၃-ထိုတွင်အတက်အနေကတ္ထ၌ မလာသော (ဗျသ) သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရေးရစနာဂါထာ၊

ဗျသာနာဂ ဗလာယုတ္တာ, ခိုလေဝနေ နပုံသကံ၊
ရာသိဘေဒေ ဗျသောတာပေ,မစ္ဆမ္ပိဆသုဒိဿတိ။

ဗျသာ၊ ထိ,ဗျသာ,သဒ္ဒါကို၊ နာဂဗလာယံ၊ ဝက်ချေးဗနဲ့ပင်၌၊ ဥတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏၊ နပုံသကံ၊ နဲ,ဗျသ,သဒ္ဒါကို၊ခိုလေ၊ ခြောင့်သစ်ငုတ်၌လည်းကောင်း၊ဝနေ၊တောင်၌၊ကောင်း၊ ဥတ္တံ၊ ၏၊ ဗျသော၊ပုံ,ဗျသ,သဒ္ဒါသည်၊ ရာသိဘေဒေ၊ မိန်ရာသီဟူသော၊ ရာသီအထူး၌ လည်းကောင်း၊ တာပေ၊ ပူပန်ခြင်း၌၊ ကောင်း၊ မစ္ဆမ္ပိ၊ ငါး၌၊ ကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ဤတို၊ သို့၊ ဆသု၊ ခြောက်နက်တို့၌၊ ဒိဿဲတိ၊ ထိ, နဲ, ပုံ, တို့၌ထင်၏။ ဝါ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။

၅၈၈။ "ရဏ္ဍာ (စ) ကဒ္ဒလိ မောစော,
ကပ္ပါသိ ၀ ဗဒ္ဓရော [ဘဝေ]၊
နာဂလတာ, (တု) တာမ္ဗူလိ,
အာဠိဝေလာ• (တု) ဝေတကိ။ ။

(၅၈၈) ရဏ္ဍာ, ကဒ္ဒလိ, မောစ၊ ၃- ကား၊ ဌက်ပျောပင်၊ တည်း၊ (မောစ, ပုံ၊ အကြွင်း ထိ၊,) ကပ္ပါသိ,ဗဒ္ဓရော ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ ဝါပင်၏၊ (ထိ)၊ တု၊အုံ၊ နာဂလတာ, တာမ္ဗူလိ၊ ၂-ကား၊ ကွမ်းပင်၊ တည်း၊ (ထိ)၊ တု၊ အုံ၊ အာဠိဝေလာ, ဝေတကိ၊ ၂-ကား၊ ဝိတ်တကျည်ပင်တည်း၊ (ထိ)၊

၁-ဤမှ၌၊ (ခဒရာ)ဟု၊ အစအကွရာမှာ၊ကဏ္ဍဇ ခုတိယကွရာနှင့် ပျက်တတ်လည်း၊ (ပ) ဝဂ်၊တတိယကွရာနှင့်ပါ၌မှန်ယို့စေရမည်။ ။"ဟုံသပုဗ္ဗ"လည်း၊ဌင်းပရိယာယ်ပင်။

၅၈၉။ ။တိရတ်ာ။ တိပုဒ္ဓာ [စာထ]။
သာမာ။ကာဒ္ဓာ [စကထျတော]။
[အ၀ေ] သိဂ်ိ (စ) ဥသဘော၊
ရေ၀ေ့ကာ။ ကဝိလာ။ [ဘ၀ေ]။ ။

(၅၈၉) တိရတာ, တိပုဒ္ဓာ၊ ၂-ကား၊ကြီးပင်ဖြူပင်တည်း၊ သမာ, ကာဒ္ဓာ၊ ၂-ကို၊ ကထျတော၊ ကြီးပင်ညှိပင်၏ အမည်ဟုဆိုအပ်၏ (ထိ) အ၀ေ၊ ပါး၊ သိဂ်ိ, ဥသဘ၊ ၂- ကား၊ ကြက်တက်ပင်တည်း၊ အစဉ်အတိုင်း(ထိ-ပုံ)၊ရေ၀ေ့ကာ,ကဝိလာ, ၌၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘ၀ေ၊ ဟာရေ၀ေ့ကာ,မည်သော၊ သာပင်၏ အမည်တည်း၊(ဝ)[ဌင်းကား၊ ဝေ့တိသီးနှင့် တူသောအသီးယို၏၊ ဒွိဇာ,ဟာရေ၀ေ့, ကောန္ဒ, ဘသ္ဌဂန္ဓ, ပုဒ်တို့လည်း၊ ဌင်း၏ အမည်ပင်ကည်း၊] မြန်မာ နိသဒယမျှားခဲ့ မြက်မွေးဟု ပြန်ကြသည်၊

၅၉၀။ ။တိရိ၀ေ၀ံ, (စ) ဝါလံ (စံ)၊
ရဇ္ဇုဖလာ, (တု) ဒိမ္ဘ ကာ။
သေ၀ေ့ယျ။ မဿ ပုမ္ဘ (စ)၊
ဒေ၀ (တု) ဗဟုလာ [ဘ၀ေ]၊

(၅၉၀) ဟိရိ၀ေ၀ရ,ဝါလ၊ ၂-ကား၊ ပန်းမပင်ဘည်း၊ (ခ)၊ တု၊ ခဲ့၊ ရဇ္ဇုဖလာ,ဒိမ္ဘ ကာ၊ ၂ ကား ကျီးခြောပင်ဘည်း၊ (ထ)၊ သေ၀ေ့ယျ, အာသ္ဘ ပုမ္ဘ, ၂-ကား၊ကျောက်ပန်းနံ့သာ၊တည်း၊(ခ)၊တု၊ခဲ့၊ဒေ၀ ,ဗဟုလာ ၂-ကား၊ ဘ၀ေ၊ ဖါလာပင်၊ ၏၊ (ထ)။

၅၉၁။ ။ကုဋ္ဌံ (စ) ဗျာဓိ [ကာသိတော]။
ဝါနေယျ, (တု) ကုဒ္ဒုန္ဒံ,။
ဩသဓိ [ဓာတိမ ဇ္ဇမ္ဗော],
-သ၀ [သမ္ဗမ ဓာတိယံ]။ ။

(၅၉၁) ကုဋ္ဌ,ဗျာဓိ၊ ၂-ကား၊ ကသိတောပန်းဥ၏ (အစဉ်အတိုင်း၊ နှ,ပုံ,) တု၊ခဲ့(ဝါနေယျ, ကုဒ္ဒုန္ဒ၊ ၂- ကား၊ နွားမြေရင်းသိမ်ပင်တည်း၊ (ခ)၊ ဩသဓိ၊ ဩသဓိသဒ္ဒါသည်၊ ဓာတိမ ဇ္ဇမ္ဗို၊ အသီးမှည့်ရင့်သည်၏ အဆုံး၌ သေတတ်သောသဘောယှိသော ၄ကိုယ်ကျောစပါးစသော အပင် ဓာတ်မျိုး၌ သာလျှင်ဖြစ်၏၊ [ထောပတ်• ပျား• ကြိုမှိုလိမ္ပုန်စသည်၌

မဖြစ်ဟူလို] ၁၊ အဓောဘိယံ၊ ဖလပါကန္တဓာတိမှ တပါးသော သင်္ခ၊ ရောဂါကိုပယ်ဖျောက်တတ်သော အလုံးစုံသော ဆေးဖြင့်ဝတ္ထု ကျိုးသည်၊ ဩသဓ၊ ဩသဓ,မည်၏။ ၂၊။

၁–ဤ၌ (ဓာတိမတ္တမော) ဟု၊ မတ္တနောင် (မ+ဟ) သံယုဂ်နှင့်သာ ပါ၍မှန်ယှိစေရမည်၊ (မတ္တမှိ +ဩသဓ) ဟု၊ ပဒဏ္ဍေဒပြု၊ မသက်သက်၊ ဟထိုးမပါဘဲ၊ (ဓာတိ မတ္တမော) စသည်ဖြင့်၊ ပါ၍ပျက်တတ်သည်၊ သတိယှိစေ၊ ။ဩ်ဖိုလ်ဟူသည်ကို၊ ,မြန်မာတို့ အခေါ် အားဖြင့်၊ ဆီးဖြူ။ သျစ်သျား၊ ဖန်,ခါး၊ ယင်းသုံးပါးကိုခေါ်ကြ၏။ ရခိုင်လူမျိုးတို့ အခေါ် အားဖြင့်၊ ကြဇု,ဆီးဖြူ, ဖန်ခါး–ယင်းသုံးပါးကိုခေါ်ကြ၏။ ဆီးဖြူနှင့်သျစ်သျား၊ ကြဇုနှင့် ဖန်ခါး၊ အမျိုးတူသောကြောင့်၊ ဩ်ဖိုလ်ဟူ၍,မမှတ်အပ်။ အမှန်ကား၊ [သစ်ဆိမ့်၊ ဆီးဖြူ၊ ကြဇု ဟူ၊ သုံးဆူ ဩ်ဖိုလ်] ဟူ၍,ဗုဒ္ဓ ဝယနိုင်ငံနှင့် သီဟိုဠ်ကျွန်းသုံး၊ ဩ်ဖိုလ်ကိုသာ အမှန်ဟုမှတ်။

၂– (က) ဖလပါကန္တ၊ ဓာတ်ထိုမျှ၊ ဟောရ ဩသဓ၏။
(ခ) ရောဂါပယ်ထ၊ ဩသဓ၊ ခေါ်ကြဆေးဝါးမှိ။ ၊

အဓိပ္ပါယ်ကား၊ဖလပါကန္တဖြစ်သောဌက်ပျောစပါး,စသည်ကိုဆိုလိုက၊ ဗုဒ္ဓိလိင် (ဓ) ဩသဓ၏၊ သဒ္ဒါနှင့်ဆိုရမည်၊ထိုမှတပါး၊ ရောဂါကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော အလုံးစုံ ဌက်ပျော၊စပါး၊ ထောပတ်၊ဟုံးသကာ အမြစ်အဖုစသော၊ဆေးကိုဆိုလိုက၊ နပုန်းလိင်၊ဩသဓ သဒ္ဒါနှင့် ဆိုရမည်ဟူလို)။ ။အောက်ဂါထာနံပါတ် (၃၃၀)၊(၅၄၀) တို့နှင့်ညီ။ ။

၅၉၂။ ။[မူလံ,ပတ္တံ,ကဋ္ဌိရဂ္ဂံ,
ကဏ္ဏံ ဓိဠ,ပလံ တထာ,။
'တစော ပုပ္ဖံ စ ဆတ္တံ'တိ)၊
သာကံ,[ဒသဝိဓံ မတံ]။ ။

(၅၉၂) မူလံ၊ အမြစ်၊ ပတ္တံ၊ အရွက်၊ ကဋ္ဌိရံ၊ အညွှောက်၊ အဂ္ဂံ၊ အညွှန့်,ကဏ္ဏံ၊အရိုးဘံ၊ဓိဠ,ပ၊ အနှစ်(အဆန်)၊ ဖလံ၊အသီး၊ တစော၊ အခွံ အခေါက်၊ပုပ္ဖံ၊ အပွင့်၊ဆတ္တံ၊ ဓှ,ကုတ်၊ဤသို့၊ သာကံ၊ ဟင်းလျှောမျိုးကို၊ ဒသဝိဓံ၊ဆယ်ပါးအပြားယှဉ်၏,ဟူ၍,မတံ၏,[အမြစ်စသော ဆယ်မျိုး သည်၊ ဟင်းလျှောမျိုးမည်၏,ဟူလို]။ ။

၅၉၃။ ။ပဟုန္ဓာဝေါ, ဌေဂလော,
တဏ္ဍုလေယျော•ပုမာရိသော။
ဓိဝန္ဓ ဓိဝနိ, [စာထ],
မရုရကော (စ) ဓိဝကော။ ။

(၅၉၃) ပဟုန္ဓာဒု, ဇေဋ္ဌဂလ၊ ၂-ကား၊ ဘန္ဓကျွေးပင်တည်း၊ ၁၊ တဏ္ဍုလေယျ, (တဏ္ဍုလတိယ)အပ္ပမာဒိသ ၂၊ ၂-ကား၊ဟင်းဆန်ကွဲ၊ ဝါ၊ဟင်းနွေယပင်တည်း၊[ဟင်းဂလုံအာဝယိမျိုး၊ ဟင်းနွေယ်ဆူးပေါက် ဟု၊ ယောမင်းဆို၏.]။(ပုံ)။ဖြိုဝန်ဒို,ဖြိုဝနိ၊ ၂-ကား၊စမ့ဲနိပင်တည်း၊ (ထိ)၊အာထပါ၊ မဇ္ဈရက, ဖြိုဝက၊ ၂-ကား စမ့ဲဖြူပင်တည်း၊(ပုံ)။

၁-ဤ၌အလုံးစုံစာများမှာ၊(နု)နောင်(ကဏ္ဍ၀) တတိယကွရာနှင့် (ပဟုနှာဂ)ဟူ၍. ချည်းသာ ပျက်လျက်ယှိကြသည်၊သမ်ိတကျမ်းစသည်နှင့်အညီ(မုဒ္ဓ၀)တတိယကွရာ (ဒု) နှင့်သာ (ပဟုနှာဒု)ဟု ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

၂-အထက်အနေကတ္ထ(ဘဘ၃)၌လာသော(အ၄)သဒ္ဒါမပါဘဲ၊ (မာရိသ) သဒ္ဒါ ဆည်လည်း ၎င်း၏.အမည်ပင်တည်း။

၅၉၄၊ ။မဟာကဿော(စ) လသုနံ,
ပလဏ္ဍု (တု) သုကဿကော၀။
ပဒ္ဒေါလော၀တိတ္ထကော၀[စာထ]၊
ဘိဂ်ရာ၀ေ၀ော (စ) မာဂ္ဂ၀ေါ။ ။

(၅၉၄) မဟာကဿ, လသုနံ၊ ၂-ကား၊ ကြက်သွန်ဖြူတည်း၊ အစဉ်အတိုင်း(ပုံ.နှ)၊တု၊အံ့၊ ပလဏ္ဍု,သုကဿက၊ ၂-ကား၊ ကြက်သွန်နီထည်း၊ (ပုံ)၊ ပဒ္ဒေါလ, တိတ္ထက၊ ၂-ကား၊ဖြူတားပင်၊ဝါ၊ပဲးလင်းမြွေပင်တည်း၊ (ပုံ)၁၊ အာထ၊ ပါ၊ ဘိဂ်ရာ၀, မာဂ္ဂ၀၊ ၂-ကား၊ဘိဂ်ရုဇ်ပင်၊ဝါ၊ ကြွတ်မှန်ပင်တည်း၊[၎င်းကို ဟိန္ဒီဘာသာအားဖြင့် (ဘာဂ်ရာ) ဟုခေါ်၏.](ပုံ)။

၁-(သင်းဘောပုံလုံ) ဟု၊ယောမင်းဆို၏.။ (ပုံလုံခါ်ပင်) – (သပ္ပတ်ပင်) လည်း ဟူကြ၏.။တိတ္ထပဒ္ဒေါလ, ရာဇ်ဖလ, ပုံလုံခါ်၊စိစိလ္ဟ, သေတရာဇ, သုဒီဃ, ပဲးလင်းမြွေ, ဟူ၍.လည်း၊ ယောမင်းဆို၏.၊

၅၉၅။ ।ပုနပ္ပုဏ္ဏ၀ါ, သော၀ဏ္ဏ၀ါတိ,
ဝိတ္ထုနဲ, သုနိသဏ္ဌကံ,။
ကာရ၀ေ၀ဿော,(တု) သုသဝိ,
တုမ္ဗ၂ လာ၀ု (စ) လာ၀ုသာ။ ။

(၅၉၅) ပုနပ္ပုဏ္ဏ၀ါ (ပုနဗ္ဗု၀ါ), သော၀ဏ္ဏ၀ါတိ၊ ၂-ကား၊ ပုရဗ္ဗု၀ါပင်၊ ဝါ၊ ဆင်ပြောပင်တည်း၊(ထိ)၁၊ ဝိတ္ထုနဲ, သုနိသဏ္ဌက၊ ၂-ကား၊ မှိုနားတို့ ချိုပင်တည်း၊(နု)၂၊ တု၊ အံ့၊ ကာရ၀ေ၀ဿ,သုသဝိ ၂-ကား။ ကြက်ဟင်းခါ်းပင်တည်း၊အာစဉ်အာတိုင်း(ပုံ,ထိ,)၃၊တုမ္ဗ၂, အလာ၀ု,လာ၀ု၊၃-ကား၊ ဗုးပင်တည်း၊ သာ၊ ဤသဒ္ဒါသုံးခု၊ ထိ,ချည်းတည်း။ ။

၁–အနေကတ္ထဗ္ဗမလာသော (ပုနဗ္ဗဝ) ပုဒ်၏, ရစနာ ဂါထာဒ္ဒ။ ။
ပုနဗ္ဗဝေါ နခေ ဟောတိ၊ ဒုတ္ထိယံ သောထဝါတိယံ။ ။
ပုနဗ္ဗဝေါ၊ ပုံ– ပုနဗ္ဗဝ, သဒ္ဒါသည်၊ နခေ၊ခြေသည်းလက်သည်းဌ၊ ဟောတိ၊၏။
၂–မှိုနှားတို အချဉ်မျိုးကိုကား၊ (စင်ရိ) ခေါ်သည်ဟု၊ ဆေးကျမ်းများ၌မိန့်ဆို၏။
၃–ဂင်း၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ (ကြက်ဟင်းခါး၊အသီးကြီးမျိုး၊ အပွတ္တ၌စိရင်အပ်သော၊ဒုတ္ထိလိင်၊ ဇောတက၊ (ဤ) ပစ္ဆည်းဖြင့် (ကာရဝေလ္လ) ပုဒ်ကား၊ ကြက်ဟင်းခါး၊ အသီးငယ်မျိုး ဟော ဟု၊ဆေးကျမ်းများ၌ အထူးဆို၏။ ။

၅၆။ ။ဇဋ္ဌောလုက်,(စ) ကက္ကာရိ၊
ကုဘဏ္ဍော [တုစ] ဝလ္လိဘော,။
ဒုန္ဒဝါရုဏီ ဝိသာလာ,၊
ဝဏ္ဏုလံ, ဝဏ္ဏုလေယျကော၊ ။

(၅၆) ဇဋ္ဌောလုက, ကက္ကာရိ၊ ၂–ကား၊ သဒ္ဒါးပြုတ်ပင် တည်း၊ (အစဉ်အာဘိုင်းနှ ထ), တု၊ အံ့၊ ကုဘဏ္ဍ,ဝလ္ဘ ဘ၊ ၂–ကား၊ ရေသွန်း သဒ္ဒါးပင် (ကျောက်ဖရုံပင်) တည်း(ပုံ)၊ ဒုန္ဒဝ ရုဏီ,ဝိသာလာ၊ ၂-ကား၊ တဆစ်သဒ္ဒါးပင်တည်း။ (ထ) ၂၊ ဝဏ္ဏုလ, ဝဏ္ဏု လေယျက၊ ၂–ကား၊ မြူပင်တည်း။(အစဉ်အာဘိုင်းနှ,ပုံ)၊ ။

၁–ဤသဒ္ဒါး ပြုတ်ဟော၊ ပရိယာယ်ပုဒ်အရာ၌၊ တ'အတင်မဲ့,နှင့်၊ တပုသ, တပုသီ, ပုဒ်များလည်း၊ဂင်းသဒ္ဒါး ပြုတ်ဟောပင်။
ကက္ကာရု–သဒ္ဒါနှင့်နဒါဒိဂိုဏ်း၊ ဒုတ္ထိလိင်၊ကုမ္ဘဏ္ဍ၊ သဒ္ဒါတို့ကား၊ရွှေဖရုံ၊ဟောတည်း။
၂–ဂင်းတဆစ်သဒ္ဒါးမျိုးသည်၊ အကြီးမျိုး။ အငယ်မျိုးအား ဖြင့် နှစ်မျိုးယို၏။ ထိုတွင်၊ အပွင့်ဝါ၍ အသီး နွားမျက်လုံးပမာယို၍၊ ကြီးသောတဆစ်သဒ္ဒါးမျိုးကို၊ (ဂဝက္ခ) ဟု ခေါ်၏။ အပွင့်ပြူ၍. သမင်ဒရယ်တို့ မျက်လုံးပမာဏမျှ၊ အသီးယိုသော၊ ငယ်သော တဆစ်သဒ္ဒါးမျိုးကို၊ (မိဂက္ခ) ဟု ခေါ်၏။ ဂင်း၊ ၂–မျိုးကိုပင်၊ (ဒုန္ဒဝါရုဏီ, သဒ္ဒါနှင့် ဝိသာလာ) သဒ္ဒါ'ဟော'နိုင်ကြောင်းကို၊ဆေးကျမ်းများ'ဆိုယို'သည်။ ပုဿဖလ,ပုဿဖလီ, ပူသဖလ,ပူသဖလီ–ဂင်းလေးပုဒ်လည်း၊သဒ္ဒါးတဆစ်ဟော ပရိယာယ်ပုဒ်များပင်။

၅၇။ ။မူလကော.[ဒိတ္ထိ'သံ] စုဒ္ဓ၊
ဝဏ္ဏကော (စ), ကာလဒ္ဓကော,။
[သာကဘေဒါ] ကာဏမဒ္ဒ,၊
ဗျဏ္ဏီ, ဗဒ္ဓဝါ [ဒယော]။ ။

(၅၇) မူလက.စဒ္ဓ၊ ၂–ကား၊မုံ'လာပင်တည်း၊(အနိုင်ကြိယံ၊မူလက၊ ထ,ဒ္ဒမဖြစ်၊ စုဒ္ဓ, ထ,) ဝ.ဒ္ဓကော၊ ဟင်းခိုနယ်၊ ကာလဒ္ဓက၊ ကန်ဇွန်း၊

ကာသမန္ဓ၊ ကစေ၁၊ ဗျတ္ထိရိ၊ ပြည်ပန်းခွေ၊ ဗဂ္ဂဝါဒယော၊ ခွေးတောက်၊ ဝိတ်သင်းကတ်စသည်တို့သည်၊ သာကဘေဒါ၊ဟင်းရွက်အထူးတို့တည်း။

၅၉၈။ ၊သန္ဓလော,[စေ၀] ဒုဗ္ဘာ (စ),၊
ဂေါလောဓိ, [သာသိတာ ဘ၀ေ],။
ဂုန္ဓာ(စ) ဘဒ္ဒ မုတ္တိ, (စ),၊
ရသာလော, (တု) ဆ,[ဝေ၌.(တု)။ ၊

(၅၉၈) သန္ဓလ,ဒုဗ္ဘာ၊ ၂-ကား၊နေ့ဇာ (မြေ့ဇာ) မြက်တည်း၊ အစဉ်အတိုင်း(ပုံ,ထိ)။သိတာ၊ဖြူသော၊သာ၊ ထိုနေ့ဇာမြက်သည်၊ဂေါလောဓိ၊ ဂေါလော်ဓိ (နေ့ဇာဖြူ) မည်သည်၊ ဘ၀ေ ၏ (ထိ)၊ ဂုန္ဓာ, ဘဒ္ဒမုတ္တာ၊ ၂ ကား၊ နွားမြေရင်းကြီးပင်တည်း၊ [ရင်းနွားမြက်ရင်းကို၊ ဝေါဟာရအားဖြင့်၊ ထင်ရှားသော၊ အမည်မှာ၊ မြက်မုန်ညင်း- ဟု ခေါ်ဆိုကြ၏။ (သို့မဟုတ်) မြေ့ဇာ ဟု ခေါ်ဆိုကြ၏။] (အစဉ်အတိုင်း၊ထိ,ခ)၊တု၊ဆုံ၊ ရသာလ, ဥဆ,၊ ၂-ကား၊ ကြီပင်တည်း။(ပုံ)၊ ၁၊

၁-ထိုတွင်၊ (ရသာလ) သဒ္ဒါ၏၊အထက်အနေကဏ္ဍ၌မလာသော၊အဏ္ဍ၊ဒ္ဒါရ, ရစနာ ဂါထဒ္ဓ။ ။

ရသာလော သဟကာရေစ, ဗီလုမ္ပိ ပနသုဏ္ဍ(သု။ ။

ရသာလော၊ ရသာလ,သဒ္ဒါသည်၊ သဟကာရေစ၊ အုဒ္ဓန္ဓ ရသရက်၊ ပျားရည်ဆမ်းသရက်၌၊ ကောင်း၊ ဗီလုမ္ပိ၊ လမ္ဘူးပင်၊ ဝါ၊ သစ်ကျားပင်၌၊ ကောင်း၊ပနသုဏ္ဍ(သု၊ပိန်းနွားပင်၊ ကြီပင်တို့၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၅၉၉၊ ။ဘစသာ(ဗ)ုံ ဝေ(ဏ) ဝံသော,၊
ပဇ္ဇ (တု) ဖလ ဂဏ္ဍိ (သော),။
ကိစကာ• [တေသိသုံ ဝေ(ဏ),၊
ယေန ဒန္ဓာနိလောဒ္ဓ(တာ]။ ၊

(၅၉၉) တု၊ဆုံ၊ဝေ(ဏ), ဘစသာ(ဗ), ဝေ(ဏ), ဝံသ၊ ၄-ကား၊ဝါးပင်တည်း (ပုံ)၊ တု၊ဆုံ၊ပဇ္ဇ, ဖလ, ဂဏ္ဍ ၊ ၃- ကား၊ အာဆစ်အဖုတည်း၊ (သော, ဟူသောရူပဘေဒအားဖြင့်၊ ဂဏ္ဍ ၊ သဒ္ဒါ ၊ပုံ, အကြွင်းနှ,) ယေ(ဏ)ကို့တို့သည် အနိုလောဒ္ဓ(တာ(အနိုလောဒ္ဓတာ) ၁၊ ပိုးတိုရန်ဆန်စသည်တို့သည်၊ ထိုးဆွ ကိုက်ဖေါက် အပ်သော၊ အခေါင်းအပေါက်မှ ဝင်သောလေကြောင့်၊တုန်လှုပ်တုန်သည်ဖြစ်၍၊ နဒန္ဓိ၊အသံမြည်ကုန်၏၊ [ဝါးအရုပ်ရုပ်ကြွတ်၍ မြည်သောအသံမဟုတ်]၊ တေ၊ ထိုဝါးတို့သည်၊ ကိစကာ ကိစက,မည်ကုန်သည်၊သိယုံ၊နှ၏၊ (ပုံ)။

၁–ဤ၌ အမရကောသနှင့်အညီ၊ (လ) မှာ၊ သြကာရယောဇနှင့်၊ အနိုလောဒ္ဓတာ၊ (အနိုလောဒ္ဓတာ) ဟု၊ပါ၌ယို့စေ၊ ဥဒ္ဓတ, ဥဒ္ဓတ, နှစ်ချက်သင့်။ ။အထူးကို၊ ဝါ၊ ဝါး အမြတေ (အမတေ)ကိုကား။ ဝါ၊အဆစ်အတွင်း၌ တည်ယို့သော ဖြူသောအဆင်းယို့သော ဝံသလောစန,ဝံသရောစန–ဝေဏုဝိ,စသည်ဖြင့်ခေါ်သည်။ သုတသန္ဓိစယ ပုဂ္ဂိုလ်များ အကျိုးငှါ၊ ဤစကားကို ထည့်လိုက်ပေသည်။

(၆၀၀)။ ။နဒ္ဒေါ (စ) • ဓမနော [ပေါ်ဌ–၊
ဂ္ဂေါ (တု) ကာသ• [ဒိတ္ထိနှ]။
တေဇနော (တု) သရော [မှလ်,
တု] သိရ်, ဗိရ္ဓာသတိ။ ။

(၆၀၀) နဒ္ဒ,ဓမနော၊ ၂–ကား၊ ကျူပြင်တည်း (ပုံ)၊ တု၊အ့ံ၊ပေါ်ဌ,ဂ္ဂ, ကာသ၊ ၂–ကား၊ ဖေါင်းခါးမြက်တည်း၊ (နဒ္ဒရတ္ထိ၊ ကာသာ,သဒ္ဒါ၊ ထိ, မဟုတ်၊အာ(ကြွင်း၊ပုံ)၊ တု၊ အ့ံ၊ တေဇနော, သရ၊ ၂–ကား၊ မြှားမြက်တည်း၊ (ပုံ)၊ တု၊အ့ံ၊ဗိရ္ဓာသ၊ဖြိုတ်မြက်၏,မှလ်၊ အမြစ်သည်၊ ဥသိရ်၊ ဥသိရ (ပန်းရင်း) မည်၏,။(ခ)။

(၆၀၁) ကုသော• ဗဒ္ဓိတိသံ, ဒဇ္ဇော,၊
ဘူတိဏာက်, (တု) ဘူတိဏ်,။
ဃာသော (တု) ယဝသော [စာထ]၊
ပုဂ္ဂေါ-(တု) ကမ္ပကော [ဘဝေ]။ ။

(၆၀၁) ကုသ, ဗဒ္ဓိတိသ, ဒဇ္ဇ၊ ၃– ကား၊ သမန်းမြက်တည်း၊ (ဗဒ္ဓိတိသ-သဒ္ဒါ၊နှ,အာ(ကြွင်း၊ပုံ)၊ တု၊အ့ံ၊ ဘူတိဏာက,ဘူတိဏာ၊ ၂–ကား၊ မြက်မွှေးမြက်နံ့သာကည်း၊ (နှ)၊ တု၊အ့ံ ၊ဃာသ, ယဝသ၊ ၂- ကား၊ နွားစားမြက်တည်း၊ (ပုံ)။ အထူးပါး၊ ပုဂ္ဂ ကမ္ပက၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ ကွမ်းသီးပင်၏,။ (ပုံ) [ဃောဏ္ဍာ, ဂုဝါက, ခဝုရ, သဒ္ဒါတို့လည်း၊ ကွမ်းသီးပင်၏,အမည်များပင်တည်း။]၊

(၆၀၂)။ ။ဘာလောဝိဘေဒိကာ [စာထ],
ခဇ္ဇူရိ, ပိန္ဓိ• [ဂုန္ဓတိ],၊

(၆၀၂) ဘာလ,ဝိဘေဒိကာ၊ ၂-ကား၊ထန်းပင်တည်း၊(အစဉ်အတိုင်း၊ ပုံ,ထိ,)၊ အထူးပါး၊ ခဇ္ဇူရိ, သိန္ဓု၊ ၁၊ ၂- ကို၊ဂုဏ္ဍတိ၊ စွန်းပလွှံပင်၏,။ (ထိ)။ [မြန်မာဆရာများက– (သင်ပေါင်းပင်) ဟု အာနုက်ပြန်ဆိုကြ၏,]၊

၁–ဤနှစ်ပုဒ်တွင်၊သိ –ကား၊ဒေသိဘာသာတည်း။ဂင်းဘာသာ သိန္ဓောလာပုဒ်လည်း ဂင်းအနုက်ပင်။

၆၀၃။ ။ဟိန္ဒ်ာလ, တာလခဇ္ဇူ။ရီ၊
နာဠိကေရော• [တထေဝစ]၊
တာထိ (စ) ကေတကီ-[နာရီ]၊
[ပူဂေါစ တိဏ ပါဒပါ]။ ။

(၆၀၃) ဟိန္ဒ်ာလ၊ တာလ၊ ခဇ္ဇူ။ရီ၊ နာဠိကေရာ၊ ၁၊ ထန်းနွန်း (မင်းဘော) ပင်၊ထန်းပင်, စွန်ပထွ်ပင်, အုန်းပင် တို့သည်လည်းကောင်း၊ (တထေဝ၊ ထိုအာတူသာလျှင်) တာထိ၊ ပေပင်- သည်လည်းကောင်း၊ ကေတကီ၊ဆတိသွားပင်သည်၊ ကောင်း၊ပူဂေါစ၊ကောင်း၊တိဏပါဒပါ၊ ဖြက်သစ်ပင်မျိုးတို့မည်ကုန်၏။ (နာရီ၊ တာထိ- ကေတကီ၊သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု, ထိ,တည်း။)။ ။

အာရည္ဘာဒိ၊ အာရည္ဝဂ်ပြီး၏။

၁-ဤ၌ မုဏ္ဍဖလပုပ်လည်း၊ အုန်းပင်ဟော ပရိယာယ်ပင်၊ ဦးခေါင်းနှင့်တူသောအသီး ယှိသော အုန်းပင် ဟု၊အနက်ပေး။ ။

---

(၂) ဘူကဏ္ဍ (၆) အာရည္ဘာဒိသေလဝဂ်

၆၀၄။ ။ပဇ္ဇုတော, ဂိရိသေလောဒ္ဓ ိ။
နဂါ• စလ• သိလုစ္စယာ•။
သိခရိ, ဘူဓရော• (ထ) ဘ္ဘ-
ပါသာဏောပ• သ္ဓော• ပလော• သိလာ။ ။

(၆၀၄) ပဇ္ဇုတ,ဂိရိ, သေလ, အဒ္ဓ ိ, နဂ, အစလ,သိလုစ္စယ,သိခရိ,, ဘူဓရ၊ ၉-ကား၊ တောင်၊ တည်း၊ (ပုံ)၊ အထ၊ပါး၊ အဘ္ဘ, ပါသာဏ အာဌ ဥပလ,သိလာ၊၅-ကားကျောက်ဘဲသီး၊ (သိလာ,ထိ၊အကြွင်း,ပုံ) ၁၊ ၁-အထက်အနေကဘ္ဍ၌မလာသော"ဂိရိ"သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာဂါထာပါဒ။ "နဂရေ ပဇ္ဇုတေဂိရိ" (ဒုကနိပါတ်၊ကာမနီတဇာတ်) ကြည့်။

၆၀၅။ ။ဂိဇ္ဈကူဋော• (စ) ဝေဘာရော,
ဝေပုလ္လော• သိဂိသိ [နဂါ]•။
ဂိဏ္ဍော• ပဏ္ဍော• ဝံကာ-(ဒ),
ပဇ္ဇုသေလော• [တုစော] ဒယော၊

(၆၀၅) ဂိဇ္ဈကူဋ,ဂိဏ္ဍကူဋ်တောင်၊ ၁၊ ဝေဘာရ၊ ဝေဘာရ,တောင်၊ ဝေပုလ္ဇ,ဝေပုလ္လတောင်၊ ဋ္ဌသိဂိလိ၊ဋ္ဌသိဂိလိ, တောင်၊ဂိဏ္ဍ၊ဂိဏ္ဍ, တောင်၊

ပဏ္ဍာဝ ပဏ္ဍာဝ, တောင်ဝက်ဒီ, ဝက်ကိ တောင်စသည်တို့သည်၊ နုဂ ၁ တောင်အထူးတို့ကည်း (ပုံ) ၂ တဲ့ အုံ ပုဗ္ဗသေလ, ဥဒယ ၂-ကား နေထွက်ရာအရှေ့ဥဒည်းတောင်တည်း ၃ မန္ဒရ, အာပရသေလ, အာတ္ထ ၃-ကား နေဝင်ရာအနောက်တောင်တည်း။ တဲ့ အုံ ဟိမဝန္တ, ဟိမာစလ ၂- ကား ဟိမဝန္တာတောင်တည်း (ပုံ) (ဟိမာလယ-စသည်လည်း ၎င်းအမည်ပင်)

၁-ဂိဇ္ဈာဇွေ၀သန္တိတိ ဂိဇ္ဈံ ကူဋံ။ တံ တေသဲ့ာတိ ဂိဇ္ဈကူဋော။ ။ဂိဇ္ဈောဝိယာတိ ၀ါ ဂိဇ္ဈံ ကူဋံ။ တံ တေသာတိ ဂိဇ္ဈကူဋော ပဋ္ဌတော။ ။ဂိဇ္ဈသဒိသကူဋောတိ ဂိဇ္ဈကူဋောတိ၀ါ မဇ္ဈေပဒလောပီ သမာသော။ ယထာသာကပဏ္ဍိ၀ေါတိ၊ တသ္မိံ ဂိဇ္ဈကူဋေ၊ တေနာဟ ဂိဇ္ဈာတိ အာဒိ။ ။[သာရတ္ထဒီပနိဋီကာ၊ (ဒုတိယ ပါရာဇိက ဝဏ္ဏနာ) စသည်]။ ဤဋီကာပါဠိ၌၊ သာကပဏ္ဍိ၀, ပုဒ်ကို၊ ချစ်ခင်အပ်သော အစွမ်းသတ္တိယိုသော မင်း, ကု၊ အနက်ပေး။

သာကောဝိယော ယသ္သသော သာကပ္ပ ိယော။ ပထဝိယံ ဏ္ဍသရော ပဏ္ဍိ၀ေါ။ သာကပ္ပ ိယောစ သော ပဏ္ဍိ၀ေါစေတိ သာကပဏ္ဍိ၀ေါ, ဟု၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဂန္ဓကမ္မ၀ါရယ၊ သမာသ် ၀စနတ္ထပြု၊ ဤပုဒ်၌သာက, သဒ္ဒါ-သတ္တိ၀ါစက၊ ၊ဤဋီကာ ၀စနတ္ထ သုံးမျိုးတွင်၊ တတိယ၀ိကပ်၌၊ သဒိသ, ဟူသောအလယ်ပုဒ်ကျေရကား၊ ၎င်း (ဂိဇ္ဈကူဋ) ပုဒ်သည်၊ သာကပဏ္ဍိ၀ါဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါမျိုးဖြစ်သည်။ ဤအတူ-အလယ်ပုဒ်ကျေ၍ပြီးသော၊ သမာသပဒမျိုးကို၊ သာက ပဏ္ဍိ၀ါဒိ ဂိုဏ်းမျိုးချည်းဟု ပါဏိနိ, စသော၊ သင်္ခ်တကျမ်းကြီးများနှင့် အညီမှတ်လေ။ ၊ဋီကာ ဆရာ၊ လဟုက, နည်းအားဖြင့်ပြဆိုအပ်သော၊ ၀စနတ္ထကို၊ ဂိဇ္ဈေန သဒိသံ ဂိဇ္ဈ သဒိသံ၊ ဂိဇ္ဈသဒိသံ ကူဋံ ယသ္သာတိ ဂိဇ္ဈကူဋော-ဟု၊ ဂရုကနည်းမျိုးဖြင့် တပ္ပုရိသ၊ ဂန္ဓ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ ၀စနတ္ထပြုလေ။

(၁) အလယ်ပုဒ်ကျေ။ သမာသ်နေ၊ ခေါ်ထွေသာက ပဏ္ဍိ၀။
(၂) ကျမ်းပါဏိနိ၊ အမိန့်ယို၊ မှတ်ဘိယင်းဂဏ။ ။

ဤအရာ၌၊ အလုံးစုံမြန်မာစာများမှာ။ ။ယထာသာကပဏ္ဍ၀ေါတိ, ဟု၊ ဋီကာ ပါ၌နေ ကလည်း ချစ်ဟုက်၊ သာသနိကကျမ်းလာ ဥဒါဟရဏ်မဟုတ်၊ လောကိကကျမ်းလာ ဥဒါဟရဏ်မျိုးဖြစ်၍၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကလည်း၊ အသိခက်သောကြောင့်၊ အစဉ် အဆက်မြန်မာဆရာတော်ကြီးများ၏၊ သမ္ဗုယုနိုယဌာနကြီးတခုဖြစ်ပေသည်။ အထူးသတိပြုပါလေ။ ပါဠိပျက်သည်ကိုမသိကြ၍၊ ပါဠိယိုတိုင်းယောဇနာကြသောအနက်ကား၊ (သာကပဏ္ဍ၀ေါ ကျန်းရှက်နှင့်တူသောအတောင်ယိုသော၊ လင်းနို,) ဟူသည်တည်း။ ။

၂-ထိုတွင်၊ ဂိဇ္ဈကူဋ်, ဝေဘာရ, ဝေပုလ္လ, ဒုသိဂိလိ, ပဏ္ဍ၀, ဤတောင်ငါးလုံးတို့ကား၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အရံတောင်များတည်း၊ ၎င်းအနက်၊ ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်ကို၊ နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ ၊ အရှေ့ပိုင်းကို၊ ဂိဇ္ဈကူဋ်၊ အနောက်ပိုင်းကို၊ ရတနဂိရိ။ ဒုသိဂိလိ, ကို၊ သောဏ္ဍဂိရိ၊ ပဏ္ဍ၀, ကို၊ (နေထွက်ရာ အရှေ့.တည့်တည့်ကျ၍,) ဥဒယဂိရိတောင်, ဟု၊ ယခုဟိန္ဒူ။လူမျိုးတို့က ခေါ်ကြသည်။ ကျန်-ဝေဘာရ၊ ဝေပုလ္လတောင်၊ ၂-လုံး အမည်တူ၏,။ ။

၃–အထက်အနေကတ္တဗ္ဗမလ်ာသော"ဥဒယ"သဒ္ဒါ၏၊ အဋ္ဌုဒ္ဒါရ– မှတ်ရန်။ ရစနာ ဂါထာ။

ဥပ္ပတ္တုံ ဘာ နုတ္ထေသု, လာဘာလဗ္ဘါဘိဝုဒ္ဓိယံ၊
ဥဒယော အာဝိဘာဝေစ, ပုဗ္ဗဒ္ဓေ ဖလ သိဒ္ဓိသု၊ ။

ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ဥတ္တာန၊ ပေါ်လွင်ခြင်း၊ ဥတ္ကဋ္ဌ, အမြတ်၊ လဗ္ဘ, ပေဒင်ကျမ်းတို့၌ဆိုအပ်သော လက်ဟူသောအနက်၊ အဘိဝုဒ္ဓိ၊ လွန်စွာကြီးပွါးခြင်း၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓေ။ ပုဗ္ဗ+အဒ္ဓေ, နေထွက်ရာ အရှေ့တောင်ဟု ယောဇနာလေ၊ ကျန်အနက်ကား သိလွယ်ပြီ။

၆၀၆။ ။ဂန္ဓမာဒနဲ, ကေလာသ–
စိတ္တကူဋ• သုဒဿနဲ•၊
ကာဠကူဋော• [တိကူဋာသ],၊
ပဏ္ဍော (တု) သာနု [ဝေတ္ထိယံ]။

(၆၀၆) ဂန္ဓမာဒနဲ၊ ဂန္ဓမာဒနဲ မည်သော အထွဋ်၊ ကေလာသ၊ ကေလာသအထွဋ်၊ စိတ္တကူဋ်စိတ္တကူဋ်အထွဋ်၊ သုဒဿနဲ၊ သုဒဿနဲအထွဋ်၊ ကာဠကူဋ်၊ ကာဠကူဋ်အထွဋ်၊ ဣတိဣမေ၊ ဤ၀ါးခုတို့သည်ကား၊ အာသ၊ ထိုတိမဝန္တာတောင်၏၊ ကူဋာ၊ အထွဋ်တို့ကား(ပုံ)၁၊ တု၊ အံ့၊ ပဏ္ဍ, သာနု၊ ၂-ကား၊ တောင်ခြည်ညွှတ်သောမြေအာတို့ကား၊ [၎င်းကို၊ တောင်လျှဉ်တောင်ဝန်းဟု ခေါ်သည်]၊ ဝါ ဝေတ္ထိယံ- (ဝေတ္ထိယံ–ပါဠိနေ) သာနု သဒ္ဒါ၀ိကပ်အားဖြင့်၊ ထိ, ဒ္ဒါ၌ဖြစ်၏၊ နု, လည်းယို၏၊(ပဏ္ဍ,ပုံ)။ ။
၁–ဤ၌ ဋီကာဖွင့်ပုံကို ဆင်ခြင်လေ။

၆၀၇။ ။ကူဋေ,(ဝါ) သိခရံ,သိဂံ၊
ပပါတော (တု) တဒေါ• [ဘဝေ]။
နီတမ္ဗော• ကဒုကော [နီဏ္ဍ]၊
နီဏ္ဍရော, [ပသဝေါ]ဒ္ဓုနော]။ ။

(၆၀၇) ကူဋေ,သိခရ,သိဂံ၊ ၃-ကား၊ တောင်ထွဋ်တည်း၊ (ဝါ၊ ကူဋေ, သဒ္ဒါ၀ိကပ်အားဖြင့်၊ ပုံ,နု,တည်း၊ အကြွင်း,နု,)။ တု၊ အံ့၊ ပပါတ,တဒေ၊ ၂-ကား၊ ဘဝေ၊ တောင်မှနိမ့်လျှောမျ,ကျရာအရပ်၊ ဏ်၊ ၁၊ (ပုံ)၊နီတမ္ဗ, ကဒုက၊ ၂-ကား၊တောင်နံပါး၊ တောင်ခါးပန်းတည်း၊ အနီဏ္ဍ၊ ဤသဒ္ဒါ၊ ၂-ခု၊ ပိ, မဟုတ်၊ အာဒ္ဓုနော၊ ရေ၏၊ ပသဝေါ၊ တောင်မှ ထွက်ကျ ဝိုးဆင်းသော အာယဉ်သည်၊ နီဏ္ဍရော၊ နီဏ္ဍရ (ရေတမ်းခွန်၊ စမ်းရေယဉ်) မည်၏။(ပုံ)၊[ဇရ-သည်လည်း ၎င်း၏အာမည်ပင်တည်း]၊ ။

၁–တောင်၏ဆင်ခြေလျှောမြေအရပ်ကို ဆိုဟန်တူ၏၊ (စိန္တာမဏိဋီကာ) ၌ကား၊ (တောင်၏မြင့်သောအရပ်) ဟုဖွင့်၏၊ (ပပါတောတွေ တရော ဘဝေ) ဟု၊ ပါဠိယှိစေ၍၊ (အတဋ္ဌ) ပုဒ်သည်လည်း၊ ၎င်း၏အမည်ပင်တည်းဟု၊ (အမရ ကောသ ဋီကာ) မျှားဖွဲ့ဖွင့်ကြ၏။

၆၀၈။ "ဒရီ (ထွေ)ကန္ဒရေ [ဒ္ဒိသု]၊
လေဏံ (တု) ဂဗ္ဘရံ, ဂုဟာ,"
သိလာပေါ ကွ ရဏေ သောဏ္ဍော၊
ကုဋ္ဌံ, နိကုဋ္ဌ [မိတ္ထိန]"

(၆၀၈) ဒရီ, ကန္ဒရ၊ ၂-ကား၊ ချောက် (ချောင်- ချောင်း) တည်း၊ [မြေတောင်စသည်တို့၏အကြားအပေါက်ဟူလို]၊ ဒုတ္ထိ၊ဒရီ၊ထိ, တည်း၊ ဒ္ဒိသု၊ကန္ဒရ-ထိ, ပုံ, ၂- ပ ားတို့၌ဖြစ်၏၊ တု၊ အံ့၊ လေဏ, ဂဗ္ဘရ, ဂုဟာ၊ ၃-ကား၊လိုဏ်ဂူ, တောင်ခေါင်းတည်း၊ (ဂုဟာ၊ ထိ၊အကြွင်း, နှ။) သိလာ ပေါ်ကွ ရဏေ, သောဏ္ဍော၊ ၂ ကား၊ ကျောက်ရေကန်တည်း၊ (ထိ)၊ ကုဋ္ဌ, နိကုဋ္ဌ၊ ၂-ကား၊ နွယ်စသည်တို့ဖြင့်၊ ဖုံးအုပ်လျက် တည်သော ချုံအမိမ ချုံခေါင်းတည်း၊ ၁၊ နဒုတ္ထိ၊ ဤသဒ္ဒါ၊ ၂-ခု ထ ,မဟုတ်။

၁–ဤကား၊သိဟိုဠ်နိဿယနှင့်အညီအနက်တည်း။

၆၀၉။ "[ဥဒ္ဓ]မဓိဠကာ [သေလေ-
ဿာသန္ဓာ ဘူမျု] ပဠကာ"
ပါဒေါ (တု) ပန္ထသေလော (ထ),
ခေတု [ဣဿာ ဂေဏိကာဒိကော]"

(၆၀၉) သေလသ၊ တောင်၏၊ ဥဒ္ဓံ၊အားထက်အာဘွေသည်၊ အဓိဠကာ၊ အာဓိဠကာ (တောင်ထိပ်) မည်၏၊ အာသန္ဓဘူမိ၊ တောင်၏အနီးဖြစ်သော မြေအာဘွေသည်၊ ဥပဠကာ၊ဥပဠကာ (တောင်ခြေမြေပြင်) မည်၏။(ထ) တု၊ အံ့၊ ပါဒ, ပန္ထသေလ၊ ၂- ကား၊ ကောင်းကြီးအနီး ဖြစ်သော အာရုံ တောင်ငယ်တည်း၊(ပုံ)၊ ၁၊ အထ၊ပါ၊ဂေဏိကာဒိကော၊ ဣ, နိကျောက်ပေါ် ဆေးဒန်း၊မြင်းသိလာ စသည်ကို၊ခေတု၊ခေတ်သော်ဟု၊ ဟူ၍၊ ဥဣဿာ၏၊

သေလဝဂ် ပြီး၏။

၁–ဤအရာ၌ "ဝနပတ္ထာနိ ပန္ထာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ" စသောပါဠိရပ်များကို မှီ၍၊ အဘိဓာန်ဆရာ–"ပန္ထသေလ" ပရိယာယ်ပုဒ် ပြုလုပ်ရကား၊ ဋီကာ ဆရာ, စသည်

ကဲ့သို့၊ "ဥပန္တသေလ" ပုဒ်မကြီးလေလင့်။ သီဟိုဠ်နိသယဟောင်းနှင့်အညီ၊ "ပန္တသေလ" ဟု၊ ပါဠိမှန် ပရိယာယ်ပုဒ်မှတ်လေ၊ "ပါဒေါပစ္စန္တသေလောထ" ဟု၊ ပါဠိယို့မှ၊ အမရကောသစာကိုယ်၊ ဋီကာများနှင့်ညီ၏။

သေလဝဂ် ပြီး၏

(၂) ဘူကဏ္ဍ (၆) အာရညာနိသိဟာနိဝဂ်

၆၁၀, ။မိဂိန္ဒော. ကောသရိ. သိဟော၊
ဘရဏ္ဍော (တု) မိဂါဒနော၊
ဗျဿော (တု) ပုဏ္ဏရိကော. (ထ)၊
သဒ္ဒူလော. [ဒီပိနိုရိတော]။ ။

(၆၁၀) မိဂိန္ဒ, ကောသရိ, သိဟ၊ ၁- ကား၊ ခြင်္သေ့တည်း၊ (ပုံ)။ [ကဏ္ဌီရဝ, ဂဇမဿ, ပုဒ်တို့လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်တည်း၊ (ပုံ)]၊ တု၊ အုံ့၊ ဘရဏ္ဍ (ဘရဏ္ဍု), မိဂါဒန၊ ၂- ကား၊ ဦးခေါင်း ငိုက်ဆိုက် လှပ်ကာ သွားသော ဝက်စံအထူး သတ္တဝါမျိုးတည်း၊ ၁၊ (ပုံ)၊ တု၊ အုံ့၊ ဗျဿ, ပုဏ္ဏရိက၊ ၂- ကား၊ ကျား၊ တည်း (ပုံ)၊ အထ၊ ပါ၊ သဒ္ဒူလော၊ သဒ္ဒူလ, သဒ္ဒါ ကို၊ ဒီပိနိ၊ ကျားသစ်ဟူသော အနုက်ဌ၊ ဤရိတောဝ၏။ (ပုံ)။

၁-၎င်းကို၊ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် (ကရဗာနာ ဝလသာ) ဟု၊ ခေါ်၏။ မြန်မာ နိသယ များ၌ကား၊ (အောင်းသတ္တာ) ဟု၊ အနုက်ပြန်ကြ၏။ အမရကောသဋီကာများနှင့်ဟိန္ဒီ ဗုံ၀ါလိနိသယများ၌ကား၊ ခွေးကြီးခန့်ယို၍၊ မည်းနက်သော အရေးအကြောင်းယို့သော (ကျားငယ်) မျိုးဟု၊ ပြန်ဆိုကြ၏။ ဤနိသယအဆိုအတိုင်း သုမင်္ဂလ ပသာဒနီမည်သော ခုဒ္ဒသိ ကွာဋီကာသစ်၌လည်း အဆိုယို့သည်။ အရပ်ရပ်အဆိုစကားစုကို ထောက်ထား ဆင်ခြင်သော်၊ ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံ၌ (သစ်ကြုတ်) ဟု၊ ခေါ်သော သားရဲ၏ အမည်ပင်တည်းဟု၊ ငါတို့မှတ်ထင်မိပေ၏။ ပညာရှင်များ အမည်မှန်ကို ရှာကြံကြပါလေ။ ။

၆၁၁။ ။အာနန္ဒ. ရုက္ခော (စ) ရုယော (တု)၊
ကာဠသိဟော. ရုသော [ဗျထ]၊
ရောဟိသော. ရောဟိတော [စာထ]၊
ဂေါကဏ္ဏော. ဂဏိကဏ္ဌကာ။ ။

(၆၁၁) အာနန္ဒ, ရုက္ခ၊ ၂-ကား၊ ဝက်စံတည်း၊ (ပုံ) ၁၊ တု၊ အုံ့၊ ရုသ, ကာဠသိဟ, ရုသ ၃-ကား၊ ခြင်္သေ့မည်း (ဝါ၊ စံနက်)၊ ထည်း၊ (ပုံ)၊ အထ၊

ပါ။ရောဟိသ-ရောဟိတ၊ ၂- ကား၊ သမင်ပြောက်-သမင်ပါ။တည်း၊ (ပုံ) အာထ၊ပါ။ဂေါကဏ္ဏ,ဂဏိ,တဏ္ဍုက၊ ၃-ကား၊စိုင်တည်း၊ (ပုံ)။ ။

၁-ဤ၌ (ဘလ္လုက,အစ္ဆဘလ္လ,ဘာလုက, ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်းဟော ပရိယာယ်များ တည်း၊ပါကတ-သဒ္ဒါကျမ်း၌၊ (ရိက္ခ,ရိစ္ဆ)ဟူ၍,ယို၏,ဤကဲ့) သင်္ခတပုဒ်သည်၊ ငါတို့ မာဂဓ ဘာသာ၌ (ဋ္ဌက) ဟုဖြစ်၍,၊ ပါကတမှာ၊ ရိက္ခ+ရိစ္ဆ-ဟု၊နှစ်မျိုးဖြစ်နိုင်သည်ဟု မှတ်လေ။ ။

၆၁၂။ ။ခဏ္ဍ• ခဏ္ဍိသာဏာ• (တု)၊
ပလာသာဒေါ• (စ) ဂဏ္ဍကော။
ဗျ[ဿါဒိကေ]ဝါဠမိဂေါ၊
သာပဒေါ] (ထ) လိုဂ်ိမော။ ။

(၆၁၂) တု၊အုံ၊ ခဏ္ဍ,ခဏ္ဍိသာဏ ,ပလာသာဒ်, ဂဏ္ဍက၊ ၄-ကား၊ ကြီ.တည်း၊ (ပုံ) ဝါဠမိဂ,သာပဒ၊ ၂-ကား၊ ဗျဿာဒိကော၊ ကျားစသော သားရဲးဟူသောအာနုဂ်ါ၌ဖြစ်၏.။ (ပုံ) အာထ၊ပါ။လိုဂ်ိမ-

၆၁၃။ ။မဏ္ဍဎော• ဝါနရော• သာခါ၊
မိဂေါ ကပိ• ဝဏိမုခေါ၊
ပလဝ(ဂ)ေါ] [ကဏ္ဍတုဏ္ဍော]၊
ဂေါနဂ်ိလော• [တိသော မတော]၊ ၊

(၆၁၃) မဏ္ဍဋ,ဝါနရ,သာခမိဂ,ကပိ,ဝဏိမုခ, ပလဝဂ်ိ၊ ၇-ကား၊ မျောက်တည်း၊ (ပုံ)ကဏ္ဍတုဏ္ဍော၊ မည်းသောနှုတ်သီးယို့သော၊ သော ထိုမျောက်ကို၊ဂေါနဂ်ိလော (ဋ္ဌတိ) ဂေါနဂ်ိလ,ဟူ၍,၊ မတော၊ ၏.၊

၆၁၄။ ။သိဂါလော• ဇမ္ဗုကော• ကောဏ္ဍ၊
ဗေရဝေါ (စ) သိဝါ• [ပျထ,၊
ဖိဠ္ဍာရော• ဇမ္ဗု• မဠ္ဍာရော၊
ကောကော• [ထုစ] ဝကော [ဘဝေ]။ ။

(၆၁၄) သိဂါလ,ဇမ္ဗုက, ကောဏ္ဍ (ဠ), ဗေရဝ,သိဝါ,၅-ကား၊ မြေခွေးတည်း၊ ၁၊ [တောခွေး, ခွေးဆာ, ၏.အပည်လည်းဟူ]. (သိဝါ, ထိ၊အကြွင်း၊နှ၊ပုံ) ၂၊ အထ၊ပါ။ဖိဠ္ဍာရ, (ဖိဠ္ဍာလ) ဇမ္ဗု, မဠ္ဍာရ၊ ၃-ကား, ကြောင်တည်း၊၃၊ (ပုံ) တု၊အုံ၊ကောက, ဝက၊ ၂-ကား ဘဝေ၊ဝံပုလွေ.၏. ၄၊ [မြန်မာရှေးနိဿယများ၌ကား၊သစ်ကြိုတ်,ဟုအာနုဂ်ါပြုနိုဆိုကြ၏.] ၅၊ ၊

၁–ဤ၌ (ဤဂါလ) ဟူသော၊ သမ်တပုတ်ကို၊ ပါဠိနှင့် ပါကတဘာသာဝုတ် ပြန်သည်ယိုသော်၊ "ဒုဏ္ဏီယာဒိဖုဝါ" (၁–၃၀) ဟူသော ပါကတ ပကာသ၊ သဒ္ဒါကျမ်း၊ "ဣတ္ထိ ပါဒေါ" (၁–၁၂၇) ဟောမစ၊ ဆရာပြု ပါကတ ဗျာကရဏကျမ်းသုတ်တို့ဖြင့်၊ သမ်တပုတ်၌ ယိုသော (ဤ) (ရိ) သရကို, ဒုသရပြု၍ (သိဂါလ) ဟူ၍သော၊ နိဂ္ဂဟိတ်ဓ.နှင့် ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။ (သိဂ်ါလ) ဟု၊ နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်မယိုစေရ၊ အထူးသတိယိုစေ။ အလုံးစုံ မြန်မာစာတို့၌၊ ၎င်းပုတ် နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်ပျက်လျက်ယိုသည်။ "သောဏစေဝသိဂ်ါလာဝ" ဟူသော၊ ရသဝါဟိနီ–ပေါရာဏကာ စရိယ ရစနာ၊ ပဌာဝဇ္ဇာဂါထာ၊ ပဌမ ပါဒ:ပါဠိနေကိုလည်း သတိပြုလေ။

၂–ဤ၌ဖေဗုတျဗျည္ဇောရဝေါ အသ်ာတိဖေရဝေါ၊ ဖေ,ဟု မပါပြင်သောအသံယိုခြင်းကြောင့်၊ ဖေ့ရဝ မည်၏,ဟု၊ သမ်တအဘိဓာန်ကျမ်းများ၌ဆိုရကား၊ (ဖေရဝ) ဟူ၍သော ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်၊ (ဘေရဝ,ဘေ ရဏ္ဍ) ဟု ယိုသောပါဠိကား၊ ပါဠိပျက်သာ။ ပါကတ အဘိဓာန်၌၊ တောခွေးသံဟော (ဖေဏ္ဍာရ–ဖေဏ္ဍာရိယ) ပရိယာယ်ပုဒ်များလာယိုသည်။ အနေကတ္ထဗ္ဗမလာသော၊ အနက်တူ (ဖေရ–ဖေရဝ) နှစ်ပုတ်၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ (ရစနာဝါထဒ္ဒ) ရုတ္တရကဿ ဟိ'သေသု၊ သိဂါလေ ဖေရ,ဖေရဝါ, ဖေရ–ဖေရဝ၊ သဒ္ဒါတို့သည်၊ သူပျက်, ရက္ခိုသ်,ညှဉ်းဆဲးတတ်သူ, မြေခွေးဌဝေဖြစ်ကုန်၏။

၃–ထိုတွင်,ပဌမ:ဗိဒ္ဓာရ၊ ပုဒ်ဌ (ဌာ) မှာ၊ မုဒ္ဓဇ (ဌ) နှင့်ယိုစေ။ (ရ) ဌ,ဒဏ္ဍ,ဇ (လ) နှင့် (ဗိဌာလ) ,လည်းအသင့်ပင်။ ။တတိယပုဒ်ဌ၊ တာလုဇ, ဝဏ္ဏ, သံယုဂ်နှင့် (မဏ္ဍာရ) ဟု ဌီကာဆရာ,ရှပ်တွက်ရင်း၊ ပေါရာဏကပါဠိလည်းဖြစ်၊ ပါကတ အဘိဓာန်များ၌လည်း၊ ၎င်းပုတ်တိုက်ရိုက်လာယိုရကား၊ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။

သမ်တဘာသာနှင့်ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်ကိုကိုး၍,ယခုကာလပြင်ကြသောဒေသသဒ်သ၊ သံယုဂ်နှင့် (မဏ္ဍာရ) ပုတ်ကိုကား၊ပရိယာယ်ပိုဟူ၍,သာ မှတ်ရမည်၊ မှတ်လော၊ ဩတ,ဝုသ,ဒ်သဏ, အာခု ဘုဇ, မဏ္ဍာရ, မဏ္ဍရ, မဉ္ဇရ, ဝဇ္ဇရ,၎င်း၊ ၇–ပုတ်လည်း၊ ၎င်းအမည်ပင်။ ။

၄–ကာမသုတ်ဖွင့်, မဟာနိဒ္ဒေသ သိဟိုဠ်ခရာပါဠိ၌၊ (က) အက္ခရာမှာ, ကောရန် (ကေက) ဟု၊ ပါ၌ယို၏,ယိုးဒယားခရာ,၎င်းသုတ်အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၌ "ကောကာတိကေကာ" "အယမေဝ ဝါ ပါဌော" ဟု ဖွင့်ဆို၏။ ၎င်းကိုထောက်သော် (ဝကဝါစက) (ကေက) ဟု၊ ကောရန်နှင့်လည်း၊ပရိယာယ်တပုတ်ယိုသင့်၏။ ။

၅–အထက်အနေက်ဌ၌မလာသော (ကောက) သဒ္ဒါ၏, အဋ္ဌုဒ္ဒါရ–ရစနာ ဂါထာ။

ကောကောတု ကဏ္ဏဘေကေသု,စဏ္ဍဝါကေဝကေပိစ၊
ဇေဋ္ဌပုဏ္ဏမိယဠေဝ,ရက္ခေ ခဠုရိ နာမကေ။ ။

ကောကော၊ ကောကသဒ္ဒါသည်၊ ကဏ္ဏာဘေကေသု၊ ဖီသ,ကိုး, ဟူသော အနက်, ဘား,ဟူသောအနက်၊ တို့၌လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍဝါကေ၊စဏ္ဍဝါက်,ဂ,ကပ်ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း၊ဝကေပိစ၊ ဝံပုလ္လေ,ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း၊ ဇေဋ္ဌပုဏ္ဏမိယဠေဝ၊ နယုန်လပြည့် ဟူသောအနက်၌၊ ကောင်း၊ ခဠုရိနာမကေရက္ခေ၊ စွန်ပလွံပင်ဟူသော အနက်၌၊ ကောင်း၊ ဖြစ်၏။

၆၁၅။ "မဟိသော (စ)။ လုလာယော (ထ)။
ဂဝေါ။ ဂဝယော။ [သမာ]"
သလ္လော။ (တ) သလ္လေကော။ [ထာသ၊
လောမ၌] သလလံ,သလံ"

(၆၁၅) မဟိသ, လုလာယာ (လုလာမ)၊ ၂-ကား။ ကျွဲးတည်း၊ ၁၊ အထ၊ပါး၊ဂဝေ,ဂဝယ၊ဟူသော ၂- ပုဒ်တို့သည်၊ သမာ၊ နွားနှောက်၊ တောနွား၏, အမည် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနက် တူကုန်၏,(ပုံ) ၂၊ တူ၊အံ့၊ သလ္လ,သလ္လက၊ ၂-ကား၊ ဖြူတည်း၊ (ပုံ), အထ ပါး၊ သလလ, သလ၊ ၂-ကား၊ အာသ၊ထိုဖြူ၏,လောမ၌၊ အမွေး (ဖြူရုံး) ဟူသောအနက်ခို ဖြစ်၏, (နှ)။

၁-ဤ၌၊ မဟိသ၊ ပုဒ်ကိုရှင်တွက်ရာဝယ်၊ နိဂ္ဂဟိတာဂဝမော, ဟု၊ ဋီကာဆရာဆိုး၍,၊ နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်,မဟိ သ,ပုဒ်ပြီးရှင်တွက်သည်ကိုမမှတ်အပ်၊ မဟ, ဓာတ်, ဣသ, ပစ္စည်း,ဟု၊ ဆိုကြသော,ကစ္စည်းကျမ်း၊ ရူပသိद္ဓိကျမ်း၊ သဒ်တ၊ ပါကတ ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ နိဂ္ဂဟိတ် မဲ,နှင့် (မဟိသ)ဟူ၍,သာ၊ သန္ဓိဒ္ဓာန်ကျမှတ်ရမည်၊"ဗျဿ ဆ သိဟ မဟိသောရဂဟတ္ထိ ဒ်ပိ"ဟူသော၊ရသဝါဟိနီ ပေါရာဏာ စရိယ ရစနာ ဝသန္တတိလက၊ ဂါထာ ပါဒ၊ ပါ၌နေကိုလည်းကောင်း၊"ဟတ္ထိ ဝါ မဟိသံ အ သ"-ဟူသော၊ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဂါထာ ပဌမပါဒကိုလည်းကောင်း၊ထောက်လေ၊ (ဟယမာရက,အသမာရက,ဝါဟဒိသ, စသည် တို့လည်း၊ရင်း၏,အမည်ပင်။

၂-ရင်းသည်၊ဟိမဝန္တာတောင်၏,မြောက်ဘက်၊တိမက်နိုင်ငံ၌ယို၏,၊ ရင်းကို ထိုနိုင်ငံ သားတို့က၊ ဝန်တိုက်စန်ဆောင်ခြင်းစသောကိစ္စတို့၌၊ အသုံးပြုကြ၏,၊ နွားလောက် လည် ပျဉ်း မရှည်မကျချေ။

၆၁၆။ "ဟာရိဏော။ ဓိဂ။ သာရုဂ်ါ၊
မဂေါ။ အဓိနယောနိ (စ)၊
သူကရော။ (တ) ဝရောဟော (ထ)၊
ပေလကော။ (ဓ) သသော [ဘ ဝေ]၊

(၆၁၆) ဟာရိဏ, ဓိဂ, သာရုဂ်, မဂ, အဓိနယောနိ၊ ၅-ကား၊ သမင်၊ တည်း၊ (ဟာရိဏ,ကိုးနိသောအာဆင်းယ်သော ချေသတ္တဝါဟုလည်းပြုနိုင်ဆို ကြ၏,) (ဤ၌-အဓိုးများစွား ထိုက်သောသားရေဖြစ်ခြင်း၏, အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သောသမင်တို့သည်၊ အဓိနယောနိ, မည်ကုန်၏,) (ပုံ)၊ တူ၊အံ့၊ သူကရ,ဝရဟ၊ ၂-ကား၊ဝက်တည်း၊ (ပုံ) ၃၊ အထ ပါး၊ပေလက,သသ၊ ၂-ကား၊ဘ ဝေ၊ယုန်၊၏,။

၁–ဤ၌ (သူကရ) ပုဒ်မှာ၊ (သ) ၌၊ (ဥဒ္ဒိသ) နှင့်ယှဉ်စေရမည်။ ဋီကာဆရာကဲ့သို့ (၃) ရဿနှင့်မဆုံးဖြတ်လင့်၊ (ဒုဂ္ဂန္ဓောဝါယိသူကရ), (ပါပါဂုထာဝသူကရော) – ဟူသော၊ အဋ္ဌကွရ–သမပါဒ (၈) ဂိုဏ်းကြီးကိုသောအရာ၌ထားခြင်းနှင့်သင်္ခတ ပါကတ ကျမ်းများကို ထောက်လေ။

ဤ၌–ဒါဠ ၊ ကောလ။ ထဒ္ဓရောမ,စသော၊ ပရိယာယ်ပိုများကိုလည်း၊ မှတ်သားလေဦး၊ ၎င်းတို့တွင်အနေကတ္တ၌မလာသော–ဒါဠ ,ပုဒ်၏ ၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာဂါထာ၌။

ဒါဠ သော၊ကောလသဗ္ဗေသု, သာဒါဠ ကာယမုစ္ဆတေ။

(ကော်လ–ဝက်၊ ဒါဠ ကာယ်၊ ကြင်စွယ်မွေး,မုတ်ဆိတ်မွေး၌) (ဒံပြု) မှ၊ ၆– ၂၊ ၁၃၉–ဖြင့်စီရင်၍ (ဒါဠ) ဖြစ်လာသည်။

ဇ၁၇။ ။ဇော်ယျော။ ဇော်မိဂေါ။ (စ)၊
ပမ္ဘဒူကော။ (တု) ပမ္ဘကော။
ဝါတ မိဂေါ။ (တု) စလနိ၊
မှသိကော [တွာ] ခုဒ္ဒ||ရော။ ။

(ဇ၁၇) ဇော်ယျ,ဇော်မိဂ၊ ၂–ကား၊ ဇော်, မည်သောသားကောင် (ဝါ၊တောဆိတ်နက်) တည်း၊ ၁၊ (ပုံ) တု၊ အံ့၊ ပမ္ဘဒုက, ပမ္ဘက၊ ၂–ကား၊ ပုတ်သင်ပျံ့ တည်း၊ (ပုံ)၊ တု အံ့ ၊ဝ ါတမိဂ စလနိ၊ ၂–ကား၊ သမင်ပျံ့ ၊ တည်း၊ (ပုံ) (လေကဲ့သို့လျင်မြန်သော သမင်ဟူလို)၊ တု၊ အံ့ ၊ မှသိက, အာခု,ဥဒ္ဓ||ရု၊ ၃ -ကား၊ကြွက်တည်း၊ (ပုံ ။

၁–ဇော်,ဟူသောအမည်ကား၊ပါဠိအမည်တည်း၊ ၎င်းသဒ္ဒါသည်၊ တောဆိတ်နက်မ,ကို ဟောသည်ဟု၊ ဥတုဘောဇန သင်္ဂဟကျမ်း၌၊ ဏ္ဍုပြည်ဝန်ကြီးဆို၏ ၊ ကဏ္ဍသာရ, ကာဌ သာရ၊ ကဏ္ဍာဇိန,သဒ္ဒါများလည်း၊ ၎င်းအမည်ကိုပင်ဟောကြောင်း၊ဝိဒင်စာကိုယ် ဋီကာ၊ ပကတိ ဝါဒ,ဗင်္ဂါလီအဘိဓာန် စသောကျမ်းများ၌ ရှင်ပုံနှင့်တကွ အဖွင့်အဆိုယှိချေသည်။ ထိုကြောင့်၊ ဝေယ်ဗ္ဗရာ ဇာတ်တော် (ကဏ္ဍာဇိန်) မင်းသမီး၊ ပစ္ဆိမ ဘဝိက ဖူးရားအလောင်းတော်တို့,ဘွားမြင်တော်မူသောအခါ,စသည်၌ခံယူသော၊ မြန်မာတို့က၊ (သစ်နက်ရေ)ဟု ပြန်ဆိုရေးသားကြသော၊ (ကဏ္ဍာဇိန) ကိုလည်း၊ ၎င်းတောဆိတ်နက်၏ အရေဟူ၍သာ၊ မှုချမှတ်ယူရမည်။ (သစ်) ဟု ပေါ်သော သားရဲ့သဏ္ဌာဝါမှာ၊ (ခွါ) မယှိ၊ အချို့သော၊ ဇာတ်ပါဠိစသည်များ၌၊ (သခုရံ ကဏ္ဍာဇိနံ) ဟု၊ ၎င်းသားကောင်မျိုးမှာ၊ (ခွါ) ယှိကြောင်း၊တိုက်ရိုက်လာယှိသည်ပင်။

ထို့အတူပင်–ကလလ။ ရေကြည်၏ ပမာဏကို ပြရာ၌လာယှိသော၊ (ဇာတ်ဥဏ္ဏော) ပုဒ်၏ အနက်ကိုလည်း၊ ၎င်းတောဆိတ်နက်၏ အမွေးဟူ၍ပင်,မှတ်ရမည်။ ၎င်းတောဆိတ်နက်ကိုကား၊ ဟိမဝန္တာ စသောတောကြီးရာအရပ်များ၌သာတွေ့နိုင်သည်။

၎င်းသားကောင်နှင့်စပ်၍ မှန်ရန်သံပေါက်

၁။ ။တောဆိတ်နက်ကို,ဇော်ဆို, ဗီလ်လူမှတ်အများ။
၂။ ။အထက်ချင်းတွင်း၊ နယ်အတွင်း၊ ယှိလျှင်းမြီးမှတ်သား။

၃။ ။ထိုသူများက၊ ကမ်းပါကျ၊ ခေါ်ကြမ်ည်တခြား။
၄။ ။တောင်မြင့်ကမ်းစောက်၊ ရပ်တလျောက်၊မှတ်ထောက်သူကျက်စား။
၅။ ။ထိုကိုနိမိတ်၊ စွဲပြုဟိတ်၊ တောင်ဆိတ်ခေါ်မမှား။
၆။ ။သူ၏ မွေးရေ၊ နူးညံ့နေ၊ ဆိုပေကျမ်းဂန်များ။
၇။ ။ကမ္မဋ္ဌာန်၊ တန်းခိုးယှိ၊ မှတ်ဘိ ဏာသား။
၈။ ။ခြေကြိုးလက်ကြိုး,အနာမျိုး,ကုရိုးသူဖြင့်ကား။
၈ါထာနံပါတ်၊ (၆၁၈) အောက်အဓိပ္ပါယ်မှာ၊ ဆက်ကြည့်ပါ။

၆၁၈။ ။စမရော,ပသဒ္ဒေါ• [စ၀]၊
ကုရဂေါ• ဓိဂ မာတုကာ။
ရုရု• ရက္ခိ (စ) နိက္ခိ (စ)၊
သရဘာ•[ဒ် ဓိဂန္ဓာရော]။

(၆၁၈) စမရ၊ စမရီ, မည်သော သားကောင်၊ ၁၊ ပသဒ (ဝိသဒ) သမင်ပြောက်, ကုရဂီ၊ ဒရယိ၊ ၂၊ ဓိဂမာတုကာ၊ ဆတိသတ္တဝါ၊ (သမ္ဗရ, လည်း၊ ၎င်းအာမည်ပင်)၊ ရုရုပြောင်သတ္တဝါ၊ ရက္ခိ၊တော့ကောက်ကုန်းခ္ခပြောက် ကျားသောမာခေါ်ယှိသောရော၊ နိက္ခိ၊ ၃၊ နိက္ခိ, မည်သောသားကောင်၊ ဝ ါ၊ ချိုမျှားသောပကတိသမင်၊ သရဘာဒိ၊ သမင် ထီးဆောက်စသည် တို့သည်၊ ဓိဂန္ဓာရာ၊သမင်သားကောင်အထူးတို့တည်း၊ (ပုံ)။

၁-ဝါလဓိပ္ပိယ,ဂိရိပ္ပိယ,နှစ်ပုဒ်လည်း၊ ၎င်း၏အမည်ပင်။ ဤ(စမရီ) မည်သော သားကောင်ကား၊ နွားနှင့်သဏ္ဌာန်တူ၍၊ ဂျည်သောအမွေးယှိ၏။ တိမက်နိုင်ငံ၌၊ ၎င်းကို ဝန်တင်ခြင်းစသည်ဖြင့်၊ အသုံးပြုကြ၏။ စမရီသားပြီးယပ်ဟူသည်၊ ၎င်း၏,မြီးဆံဖြင့် ပြုလုပ်သော ယပ်မျိုးတည်း၊ သမ်ိတဂျမ်းများ၌ကား၊ ကျွဲနှင့်သဏ္ဌာန်တူ၏, ဟု၊အဆိုယှိသည်။သီဟိုဠ် ဘာသာ အမရ ကောသနိသ ယ၌လည်း၊ ကျွဲနှင့် သဏ္ဌာန်တူသော ဥတ္တရာပထတိုင်း၌ ဖြစ်သော၊စမရီမည်သော သားကောင်အထူးဟုဆို၏။

၎င်းသားကောင်နှင့်စပ်၍, မှတ်ရန် သံပေါက်

၁။ ။စမရီဟု၊ ခေါ်မှတ်ပြု၊ သိမှုတိမက်နွား။
၂။ ။ဤကနွားထက်၊ ကိုယ်လုံးထွက်၊ မှတ်ချက်မွေးမြီးဖွါး။
၃။ ။ကျွဲနှင့်ပုံဟန်၊ သူ,သဏ္ဌာန်၊ တူတန်နေမခြား။
၄။ ။ဤမှာနွားကို၊ သုံးသလို၊ ထိုမှာသုံးပြုကြား။
၅။ ။စာမရီယပ်၊ ခေါ်ပညာပ်, ပြုအပ်သူ,မြီးဖွါး။
၆။ ။ကျောက်တောင်ထူတပ်၊ တောဇရပ်၊ ချဉ်းကပ်ပျော်မွေ့ကြား။
၇။ ။ဂိရိပ္ပိယ၊ ထိုကြောင့်ပ၊ နာမခေါ်ထင်ရှား။
၈။ ။ဝါလဓိပ္ပိယ,မည်အရ၊ ချစ်လှသူ,မြီးဖွါး။

(စမရ,စမဗ္ဗ,စာမရ,စာမရ,သဒ္ဒါလေးခုတို့၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ)
စမရော မိဂဘေဒမ္ပိ. ဒ္ဝိသုတံ ဗျဇနမ္ပိတံ
စမရမ္ပိစ တတ္ထေဝ၊ စာမရိ ဒ္ဝိ သုဿောဋ္ဌကေ။

- ဒ္ဝိ သုစမရောဟုလိုင်ဘွဲ့ဖြစ်သော၊ စမရ–သဒ္ဒါ,ဗဟုတ္ထိလိုင်ဘွဲ့ဖြစ်သော (စမရိ) သဒ္ဒါသည်။ မိဂဘေ ဒမ္ပိ၊ မွေးရှည်မြီးဖွားကဲ့သို့ တိမက်နွားဟူသော သားကောင်အထူးအနက်ဘွဲ့ဖြစ်၏,၊ တံ. နပုန်းလိုင် (စမရ) သဒ္ဒါသည်၊ တံဗျဇနမ္ပိ၊ ထိုသားကောင်၏, အမြီးဖြင့် ပြိုလုပ်အပ်သော၊ စမရိ သားမြီးယပ်–ဟူသောအနက်ဘွဲ့ဖြစ်၏,။ (ဤပုဒ်စုဘွဲ့ စမ္ဘာ၊အာဒီဿ၊ ရေးချမပါစေရ) စာမရမ္ပိ၀ စ–စမ္ဘာ၊ အာဒီဿနှင့်နပုန်းလိုင် (စာမရ) သဒ္ဒါသည်လည်း၊ တတ္ထေဝ၊ ထိုနပုန်းလိုင် (စမရ) သဒ္ဒါဟောအပ်သော၊ စမရိ သားမြီးယပ်ဟူသောအနက်ဘွဲ့ပင်ဖြစ်၏,။ ဒ္ဝိ သု စာမရိ၊ ဗဟုတ္ထိလိုင်။ ပုလ္လိင် တို့ဘွဲ့ဖြစ်သော၊စ,မ္ဘာ၊အာဒီဿနှင့် (စာမရိ) သဒ္ဒါသည်၊ ဩဋ္ဌ ၈က၊ မြင်းသော်မန်ဟူသောအနှက်, မြင်းယုတ်–မြင်းကြမ်း ဟူသောအနက်ဘွဲ့ဖြစ်၏,။

၂–ဌင်းဒရယ်ကား၊ ချေ.သတ္တ၀ါထက်ကြီးသော၊ သတ္တ၀ါမျိုးတည်း၊ ကတိုရ်းဟူသော သားကောင်သည်လည်း၊ဤဒရယ်မျိုးပင်ဖြစ်၏,ဟု၊ ဥတုဘောဇန သင်္ဂဟဘွဲ့ဆို၏,။ဆင်ခြင်။ အောက် (၃၀၃) ဂါထာကြည့်။ မြန်မာတို့ကား၊ပသဒကို၊ ချေသတ္တ၀ါ၊ ကုရင်် ကို၊ သမင်၊ ရှရ–ကိုဆတ်သတ္တ၀ါ,ဟု ပြန်ဆိုကြ၏,။

ထိုတွင်၊ ဤ(ပသဒ)ဟူသောပုဒ်ဘွဲ.မိဂ၀ေ သေသမ္ပိ ပသ သြအ။ပသ သြအ၊ (ပသအ) သဒ္ဒါသည်ကား၊ (၀ါ) ပသဒ၊ သဒ္ဒါသည်ကား၊ မိဂ၀ိသေသမ္ပိ၊ သမင်ပြောက် (၀ါ) ချေ ဟူသော၊ သားကောင်အထူးဘွဲ့ဖြစ်၏,။ ။ဟု, ဒေသိသဒ္ဒသင်္ဂဟ၊ ၆–၄–ဘွဲ့၊ပသအ၊ပုဒ်ရင်း ဖြစ်ရကား၊ ၀ါတို့မာဂ၀ ဘာသာဘွဲ့၊ ပါဂတသဒ္ဒါနည်းဖြင့် ချေ၍ကျက်၍ ထားသော၊ ဒ–ကို ဆောင်ယူ၍, (ပသဒ) ဟု၊ပုဒ်ရင်းဖြစ်လာသည်၊ သို့ကြောင့် (ဤ၀တ်) ဟူသော၊ သင်္ခတ ပုဒ်ကိုထောက်ထား ယောင်မှား၍,။ ဝိသတ၊ သို့မဟုတ်၊ ပသတ,ဟု၊ ပြင်၍,ပေါရာဏက ပါဠိဟောင်းပါဠိမှန်ကို၊ အဖျက်မမှားကြစေလင့်။ ။

ကုရင််ကို၊ ရှေးအခါက၊ ဆတ်,ဟု၊ ပြန်ဆိုကြသည်။ သမင်ပြန်ဆိုသင့်သည်ဟု၊ မုံရွှေ ဆရာတော်ရေး (ရာဇောဝါဒ)မှာဆို၏,။ဤ–ဒရယ်ဟောပုဒ်မှာ (ရ)မှာ၊အ၀င်မပါစေဘဲ၊ ကုရင်် ဟု၊ ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။

၃–ချကို၊ဟူသော၊ အမရကောသ ပါဠိနှင့်အညီ (နိ) ဘွဲ့၊ နိဋ္ဌဟိတန္တ (က) ဘွဲ့။ ဥကာရ ယောဂနှင့် (ချပြောဓ)–ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်ကို (နိပြော၀) ဟု၊ မာဂ၀ပုဒ်ပြန်သကဲ့သို့ ပြန်၍,၊ (နိ**ကို**) ဟု ပါဠိမှန်ယှိစေ၊ အချို.ကား၊ ချကို (ဥ) ပြု၍. (ဥ**တို**) ဟု၊ ပြန်ကြ၏,။ ဆင်ခြင်လေ။ အလုံးစုံ မြန်မာစာတို့ဘွဲ့ (နိက) ဟု၊ ပါဠိပျက်လျက်ယှိသည်။

၆၁၉။ ။ပိယကော. စမ္ဗရ. ကဒ္ဒမိ-
မိဂါ. [ဒိစမ္ဗယောနုယော],။
မိဂ္ဂါ. (ဣ) ပသ၀ေါ. [သိဟာ.
ဒယောသ္ဝ စတ္ဇုပ္ပဒါ၊ ။

(၆၁၉) ပိယကာ၊ ပိယကမည်သောသား၊ စမ္ဘရ၊ စမ္ဘရ,မည်သောသား၊ ကဒ္ဒမိ ဓိဂါဒိ၊ ကဒ္ဒဏ်ဓိဂ၊ (ဝံပိုင်) မည်သောသားစသည်တို့သည်၊ စမ္ဘယောနယော၊ အဘိုးထိုက် ရတနာဝင် သားရေ၏. အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ **သမင်မျိုး**တို့တည်း။ ။တု၊ အံ့။သိဟာဒယော၊ ခြသေ့. အစယ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗစတုပ္ပဒါ၊ **အလုံး**ရုံ အခြေ့လေးချောင်း ဇာတ်ဖြစ်ကုန်သတ္တဝါတို့သည်,ဓိဂ ါ,ဓိဂမည်ကုန်၏.,ပသဝေါ,ပသု,လည်းမည်ကုန်၏.။

(၆ ၂၀)၊ ။လူတာ (စ)•လူတိကာဥဏ္ဏ-
နာတိ• မဂ္ဂဒူကော• [သိယာ]။
ဝိန္ဓိကော• (တ္ထာ) လိ• [ကထိတော]၊
သရဗူ ဃရဂေါလိကာ။ ။

(၆ ၂၀) လူတာ, လူတိကာ, ဥဏ္ဏနာတိ, မဂ္ဂဒူက။ [ဤ ၄-ပုဒ်ကား၊ သိယာ,ပင်ကူ၏.အမည်ဖြစ်၏.။ လူတာစသောသဒ္ဒါ၊ ၂- ခု-ထိ၊ အကြွင်းပုံ] ၁၊ တု,အံ့,ဝိန္ဓိက,အာလိ[ဤ ၂-ပုဒ်ကို,ကထိတော၊ ကင်းမြီးကောက် (ကင်းဗုဒ္ဓနှ) ၏. အမည်ဟု ဆိုအာပ်၏.။ ပုံ] သရဗူ၊ ဃရဂေါလိကာ၊ [ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊အိမ်မြှောင်၏.အမည်တည်း။ ထိ။]

၁-စလနံ ဝိယ တံမဏ္ဍေ၊ နိပန္နာ ယုဏ္ဏ နာဘိယာ- ဟူသော၊ အဘိဓမ္မာ ဝတာရ စာကိုယ်,ဂါထာကိုထောက်သော်၊ (ဥဏ္ဏနာဘိ, သဒ္ဒါ၊ ရတ္တိ စသော၊ သဒ္ဒါများကဲ့သို့၊ ဣကာရန်၊ ဣတ္ထိလိင်လည်း,ယို့သေး၏.ဟုမှတ်လေ,သို့သော်,ဝဏ္ဏ၊ ဝိဒူယာ၊ သဏ္ဌာရောပမယာ။ ။စသည်မှာကဲ့သို့၊ သင်ခံတကျမ်းများအလိုအားဖြင့်၊ 'ဥဏ္ဏနာဘာ,ဟု၊ အကာရန် ပုလ္လိင်လည်း ဖြစ်သင့်၏.၊ (ပန္ထမဏ္ဍူက) သဒ္ဒါလည်း၊ ၄င်းပရိယာယ်ပင်။ ။

(၆ ၂၁)၊ ။ဂေါ၊ာ• ကုဏ္ဍော• [ပျဏော] [ကဏ္ဏ-၊
ဇလ္ဂကာ• သတပဒ္ဒ (ထ),။
ကလန္ဒကော• ကာဠကာ• (ထ)•၊
နကုလော• မုဠိသော ဘဝေ။ ။

(၆ ၂၁) ဂေါ၊ာ• အာကုဏ္ဍ• [ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ ဖွတ်သတ္တဝါ၏. အမည်တည်း။ အစဉ်အာဇ်ခိုင်း၊ ထိ,ပုံ,] ၁,အထော၊ ပါး၊ ကဏ္ဏဇလ္ဂကာ၊ သတပဒီ။ [ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ကင်းခြေမျှားသတ္တဝါ၏.အမည်ထည်း၊ ထိ] အာထ,ပါး,ကလန္ဒက,ကာဠကာ။ [ဤ ၂-ပုဒ်ကားရှဉ့်၏. အမည်တည်း၊ ယောမင်းကား,ဖွတ်ဟူ၏.။ အစဉ်အတ်ခိုင်း ပုံ,ထိ၊] အာထ၊ ပါး၊ နကုလ၊ မုဠိသ (မဠိသ) ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ,ခြွေပါ၏. အမည်ဖြစ်၏.။ ၂၊

၁–သိဟိုဠ်နိဿယ၌၊ အာကုဏ္ဍ,ဟု၊ပဒ၌ဒပြု၏,၊အလုံးစုံသောစာတို့၌ကား၊ကုဏ္ဍ, ဟူ၍,သာပါ၌ယိုကြ၏သည်။ သိဟိုဠ်နိဿယအတိုင်းသာဆိုလျှင်၊ပေါရာဏကပါ၌ဟုမှတ်ထင်မိ၏,။ဆင်ခြင်ကြပါ၊လေ။

၂–ဤတွင်ပဌမ (နကုလ) ပုဒ်၌၊ (နတိုလ) ဟု၊ (က) ထက်မှာ (ဂ) သံယုဂ်နှင့် အများအားဖြင့် စာများမှာ၊ပါ၌ပျက်တတ်သည်။ (ဂ) သံယုဂ်မပါဘဲ၊ (ကု) သက်သက်နှင့်သာ ပါ၌မှန်ဟုမှတ်လေ။

"အထက် အနေကတ္ထ၌၊ မလာသော–ဂင်း (နကုလ) သ၌၏, အတ္ထုဒ္ဒါရ–မှတ်ရန်ဂါထာ။

နကုလော သပ္ပဝေရိမ္ဟိ၊ သိဝေ၊ စတုတ္ထ ဝတ္ထုဝေ။
နိက္ကုလေ:တိသုနကုလာ၊ ကုက္ကုဋ္ဌ–ကုတိုမာဒိသု။

နကုလော၊ ပုလ္လိင် နကုလ,သ၌သည်၊ သပ္ပဝေရိမ္ဟိ၊ မြွေ၏,ရန်သူဖြစ်သော မြွေပါ၌လည်းကောင်း၊ သိဝေ၊ မဟာဒေဝ,နတ်၌လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထပဏ္ဍဝေ၊ ပဏ္ဍုမင်း၏,သားတော်ဖြစ်သော စတုတ္ထပဏ္ဍဝ နကုလမင်းသား၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၏,။ တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ဖြစ်သော၊ နကုလ သ၌သည်၊ နိက္ကုလေ၊ အမျိုးမယိုသောသူ၌ဖြစ်၏,။ နကုလာ၊ ဒုတ္ထိလိင် နကုလာသ၌သည်၊ ကုက္ကုဋ္ဌ,ကုတိုမာဒိသု၊ ကြက်မဟူသောအနက်၊ ကုတိုမံ,စသောအနက်တို့၌ဖြစ်၏,။အာဒိသ၌ဖြင့်၊ (ဦးချိုယိုသောနွားမ, စသောအနက်ကို ယူလေ။

၆၂၂။ ။ကကဏ္ဌကော• (စ) သရဒ္ဓော•၊
ကိဒ္ဓော• (တု)• ပုဗ္ဗဝေါ• ကိမိ၊
ပါဏကော• [စာမ္ပဏော] ဥစ္ဆာ၊
လိင်္ဂေါ• လောမသပါဏကော။ ။

(၆၂၂) ကကဏ္ဌက၊ သရဒ (ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ ပုတ်သင်၏, အမည်တည်း) ပုံ။တု၊ဆုံ့။ကိဒ္ဓ၊ပုဗ္ဗဝ ကိမိ၊ပါဏက၊ (ဤ၊ ၎- ပုဒ်ကား ပိုးကောင်၏, အမည်တည်း၊) ပုံ။ အထော၊ ပါး၊ ဥစ္ဆာလိင်၊ လောမသ• ပါဏက၊ခွေသတ္တဝါ၊ဝါ၊ ပိုးတောင့်တဲ့၏,အမည်တည်း) ပုံ။ ၁၊

၁–ဝိနည်းအဋ္ဌကထာများ၌၊ (အမွေးများသောပိုး) ဟု,လာ၏,။ ၎င်းပိုးမျိုးသည်၊အပ–မဟိဒ္ဓိသာလျှင်ယိုသည်မဟုတ်၊ ကိုယ်တွင်းအရေပြား၌လည်းယိုကြောင်းကို၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၀ယ်၊ အင်္ဂါဇာတ်ခိုင်မာခြင်း၏,အကြောင်းငါးပါးပြုရာ၌၊ (ဥစ္ဆာလိင်ပါဏကဒဠ္ဌ(ပဆမ္ဘ) ဟူသည်ကိုယောက်ျား၏,သိအပ်၏,။

၆၂၃။ ။ဝိဟာရီ• ဝိဟာရေါ• ပဗ္ဗ•၊
ဝိဟာရိ• ခဏော• ဆ္ဌ•။
သတ္ထုဏော• (စ) သတ္ထုဇ္ဇ•ဝိ•၊
ပတာရေါ• သတ္ထုဏိ• ဒ္ဒ•။

(၆၂၃) ဝိဟာရီ, ဝိဟာဂ်, ပက္ခ၀ိ, ဝိဟာရိမ, ခဂ, ၁၊ အဏ္ဍ၀ိ, သကုဏ, သကုန်, ဝိ, ၂၊ ပတာရီ, သကုဏီ, ဒ္ဒိ၀။

၁–အထက်အနေကတ္ထဉ္ဉ.မလာသော၊ ခဂ,သဒ္ဒါ၏.၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ, ဂါထဒ္ဒ။
"ဒေ၀သူရိန္ဒ–၀ါ တူသု၊ ဝိဂဟေ သလဘောခဂေါ"။

ခဂေါ၊ ခဂ, သဒ္ဒါသည်၊ ဒေ၀သူရိန္ဒ–၀ါတူသု ဝိဂဟေ၊ နတ်,နေ,လ,လေ,မြား,ငှက်, ပြိုဟိ,ဟူသောအနက်ဌာလည်းကောင်း၊ သလဘော၊ ပိုးနှံ့ကောင်ဟူသော အနက်ဌ လည်း ကောင်း၊ သိယာ၊၏.။

၂–ဤငှက်ဟော ပရိယာယ်၊၁၆–ပုဒ်၀ယ်၊ ရှေးမြန်မာစာ ပါဠိနိဿယနှင့်၊ သိဟိုဠ်စာ ပါဠိတို့ဌ၊ သကုန္ဓော၀ိ,ဟု၊ အ်ဝိ,နိပါတ်ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့်တည်ယှိကြ၏.။ မသင့်။ သကုန္ဓော၊ ပုဒ်နောင်၊ ၁ဇ္ဇော၌ဇ၊၀–ဌ်၊ ဗုကာရယောဇနှင့် (ဝ) ဟူ၍.သာယှိစေရမည်။ ၎င်းဝ, သဒ္ဒ သည်လည်း။ငှက်ဟောပရိယာယ်ပုဒ်ပင်ဖြစ်၏.။ထို.ကြောင့်၊ ဤဌ, ငှက်ဟော ပရိယာယ်ကို (၁၆) ပုဒ်ဟူ၍.။ နိသံသယအားဖြင့်မှတ်လေ။

အမရကောသဌ်လည်း၊ ဝ,သဒ္ဒါနှင့်တကွ၊ ငှက်သာမန်ဟော၊ ပရိယာယ် (၂၇)ပုဒ် လာ၏.။အမရ၀ိ၀ေက ဋ္ဌိကာဌ်လည်း၊"ဝိရိတ္ထေ ကက္ခရနာမံ"ဟု၊ မိန့်ဆိုတော်မူ၏.။ ဝိရမဏ္ဍန ကမ္မ°တာ–ဟူသော၊ ဝိဒန္ဓ မုခ မဏ္ဍနနှ,မည်သော၊ ဝိဒဂ်ပါဠိဌ်လည်း"ဝ" သဒ္ဒါ ငှက်ကိုပင်ဟော၏.။ သုဗောဓါလင်္ကာရကျမ်းလာ၊ ဝိနာယကောဝိ၊ နာဂေါသိ, စသော ဂါထာ၊ ဝိနာယကောဝိ,ပုဒ်၀ယ်"ဝ"သဒ္ဒါသည်လည်း ငှက်ဟောပင်။

ဝါတိ. ဂဠ္ဆတိတိ ဝ,ဟု ၀စနတ္ထပြု၊ ဝါ–ဓါတ်၊ကံ–ပစ္စည်း။

(၆၂၄) ။ဝဂ္ဂ၏ါ. ပတ္တယာနော (စ)၊
ပတန္ဒော. နိဒ္ဒေ၀ော. [ဘ၀ေ]။
[တ၀ေ္ဗ ဒါ]. ၀ဋ္ဌကာ. ဇိ၀ေ၊
–ဒ္ဒိ၀ေါ စကောရ တိတ္ထိ၀ေ။ ။

(၆၂၄) ၀ဂ္ဂ၏ီ၊ ပတ္တယာနု၊ ပတန္ဒ၊ နိဒ္ဒ၀ေ. (ဤ၊ ၁၆– ပုဒ်ကား၊ ဘ၀ေ၊ ငှက်၏.အမည်ဖြစ်၏.၊)။ ပုံ၊ ၀ဋ္ဌကာ၊ ဇုံ။ ဇိ၀ဒ္ဒိ၀ေါ၊ ဇိ၀ဇုံ၊ ၁၊ စကောရ၊ဘုတ်ငှက်၊ ၂၊ တိတ္ထိ၀ ၃၊ ခါ၊ ၀ါ၊ ရစ်၊

၁–ဌ၏ကား၊ ဒကွ်ဏာ ပထ တိုင်းစသောအရပ်ဌ၊ ဥဒေါင်းခန္ဓပမာဏ ယှိသော၊ ဇိ၀ဒ္ဒိ၀,မည်သောငှက်မျိုးတည်း။(ဇိ၀ဒ္ဒိ၀က) လည်း၊ ၎င်းအမည်ပင်။

၂–ဤကား၊ သံဟိုဠ်နိဿယဌ်ပြန်ဆိုအပ်သော အနက်တည်း။ ရှေ့ပုံနှင့်တကွ ပြန်ဆိုအပ် သော၊ ပကတိ၀ါဒ–အဘိ၀ေါနက်ကျမ်းဌ်ငှင်း"စကောရ"ပုဒ်အနက်ဆိုင်ရာရှေ့ပုံကို ကြည့်ရှုရာ၊ ဘုတ်ငှက်၏. ပုံသဏ္ဌာန်ပင်ဖြစ်၏.။ နိသော အတောင်ယှ,ပ်၏. ဟု ဆိုသော ဆေးကျမ်း၊ လရောင်ကို၊ နှစ်သက်၏.ဟု ဆိုသော၊ သခ်တကျမ်းများ[illegible]ယှ,ပ်၏. အချို့ကား၊ ဒါနိ ဟု ပေးကြ၏.၊ ရှေးမြန်မာဆရာတို့ကား၊ (စင်ရော်) ဟု [illegible] ဤ[illegible]ကို ဤ[illegible]ဌ်ပ[illegible]ဟု ခေါ်ဆိုကြ[illegible]ကို ပြန်ဆိုရာဖြစ်ရ. ဆင်ခြင်အပ်၏.။ စင်ရော်– ဟောယုဗ္ဗ[illegible]ကား၊ သမ္ဗဒ္ဒ ဗဟုတည်း။

စင်ရော်၊ ပင်လယ်ဗျိုင်း၊ ပင်လယ်၌ ဗျိုင်းနှင့်တူသောဥက်အထူး ဟူလို။ ဤ"စကောရ" ပုဒ်၌၊ စကော်ဝရ ဟု၊အချို့စာများ၊က,ထက်၌ ၎,အက္ခရာနှင့် ယှိ၏။ သင်္ခတနှင့် အညီ စကောရ ဟုသာ၊ပါ၌မှန်ယှိရမည်၊

၃–ဂင်းပုဒ်၌၊ (ဂေါရတိတ္တိရ) ဟု၊အဖြူဟောသဒ္ဒါနှင့်၊ ဝိသေသ, မ, ၍,ဆိုမူ၊ (၁၀) ကဏ္ဍ–သဒ္ဒါနှင့် မ,၍,၊ (ကဏ္ဍတိတ္တိရ) ဟုဆိုမူ၊ ရစ်ချုံတုမှတ်ရမည်၊တိတ္တိရ၊ သာမည်၊ဖြစ်ကနှစ်မျိုးလုံးဟောနိုင်သည်။

(၆၂၅)။ ။သာလိကာ• ကရဝိကော (စ)•
ရဝိဟံသော• ကုကုဋ္ဌကော၊
ကာရဏ္ဍဝေါ• (စ) ဝိယဝေါ၊
ပေါက္ခရသာတကာ• [ဒယော]။

(၆၂၅) သာလိကာ၊သာလိကာ၊ဝါ၊ဆက်ရက်၊ကရဝိကော၊ကရဝိက်၊ ရဝိဟံသော၊ ရွှေဟသ်၊ ကုကုဋ္ဌကော၊ ရေကြက် ၁၊ ကာရဏ္ဍဝေါ၊ စစ်စလ်၊ ဝါ၊ရေဝန်းဘဲ၊ ဝိယဝေါ၊ ဌက်ပလူ။ ပေါက္ခရသာတကာ ဒယော သင်္ဘောနီးမှုဌက် စသည်တို့သည်၊ ဘဏ္ဍာဒါ၊ ထိုဌက်အထူး တို့တည်း။ ။ဝဋ္ဋကာ• သာလိကာ• သဒ္ဒါ၊ ၂–ခု ထိ အာကြွင်းပုံ၊ ၂၊

၁–ကုကုဋ္ဌကာတိ၊ ဝနကုက္ကုဋ္ဌကာ၊ အာဠာနာဝိုယသာုတ်၊ အဋ္ဌကထာ၊ဤ၌ (ဝန) သဒ္ဒါ"ရေ"ဟော။

၂–ခြင်သေ့,မ,စသော ဋ္ဌတ္ထိလိင်ပုဒ်အနက်၌ဖြစ်ကုန်သည်ယှိသော်၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး၊ မိဂိန္ဒ စသော သဒ္ဒါများသည်၊ မိဂိန္ဒ–ကေသရိဏီ၊ သိဟီ–စသည်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ကုန်၏။

(၆၂၆)။ ။ပတတ္တ ပေခုဏံ,ပတ္တံ,
ပဒ္ဓော• ဝိဠ• ဆဒ္ဒေါ ဂရု။
အာဏ္ဏ• [တု ပဒ္ဓ ဝိဒေထ]
နိဒ္ဒေ [နိဒ္ဓိ] ကုလာယကော။

(၆၂၆) ပတတ္တ,ပေခုဏ,ပတ္တ,ပဒ္ဓ, ဝိဠ,ဆဒ,ဂရု (ဤ၎-ပုဒ်ကား ဌက်တောင်၏ အမည်တည်း)။ ပဒ္ဓ• ဆဒ• ဂရု• သဒ္ဒါ၊ ၃–ခု၊ ပုံ၊ အာကြွင်း•နှ•၊ ။တု၊အံ့၊အာဏ္ဏ ၊အာဏ္ဏ,သဒ္ဒါသည်၊ ပဒ္ဓ ဝ ဗ ဒေ၊ဌက်ဥ• ဟူသောအနက်ဖြင့်၏ ၊အဃ၊ပါး၊ နိဒ္ဒ–ကုလာယက• ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ ဌက်သိုက်၏ အမည်တည်း၊ အာနိတ္ထိ၊နိဒ္ဒ သဒ္ဒါ၊ထိမဟုတ်၊ ကုလာယက၊ သဒ္ဒါ၊ပုံ။ ၁၊

၁–ဤ၌၊ နိ–အက္ခရာနောင်၊ မုဒ္ဓ၊ တတိယက္ခရာသဒိသ ရွှေဘော်နှင့် ပါကတသဒ္ဒါ၊ မာဂဓ ကျမ်းလာ၊ ပေါ်ရောဏာက ပါ၌မှန် ပါ၌ဟောင်းများနှင့်အညီ 'နိဒ္ဒ'"ဟု ယှိစေရမည်။

အဘိဓာန်ဋီကာဆရာကဲ့သို့"နိဋ္ဌ"ဟူသော၊ သင်္ခါတပုဒ်နေကိုစွဲမှီ၍,မုဒ္ဓ၊ ဋ္ဌ,ကြီးအက္ခရာ နှင့် (နိဋ္ဌ)ဟု၊ ရှင်းပြီးစေရ။(နှ)မှာ၊ ကောရယောဂ,သဝေထိုးနှင့် (နေဒ္ဓ)လည်းသင့်၊ ၆၂၄-ဂါထာမှာလည်း၊ဝင်းနည်းတူ၊ နိဒ္ဓ၊-နေဒ္ဓ,ဟု၊ နှစ်ချက်သင့်။ ။သင်္ခါတသဒ္ဒါ ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ကုသဒ္ဓေါပး ပဒ၊ ဗုဒ္ဓ၊ ဓ၊ အယစာတ်၊ သကတ္ထ ကာ- ပစ္စည်းများနှင့် ကြိ၍.! ကုလာယကော ဟု၊ လာနောင်တာလုဇ၊ယ-အက္ခရာနှင့်ရှင်းပြီးစေရမည်။ ဤပုဒ်၌၊ ကုလာယ သာ- ပစ္စေနပုဒ်ရင်း၊က-ဂ၊း၊ သကတ္ထ၊ပစ္စည်းမျှသာတည်း။ ဝင်းလည်း ပုလ္လိင် သာ၊ နပုန်းလိင်မဟုတ်၊ အဘိဓာန်ဋီကာ ဆရာကဲ့သို့၊ ကြိ၍.! လာနောင် ဒဏ္ဍောဌ၊ ဝ-အက္ခရာနှင့်"ကုလာ၀က" ဟု၊ ရှင်းပြီးစေရ။ ထိုကြောင့်၊ ဤ၌ "နိဒ္ဓော၊နိတ္ထိ၊ ကုလာ ယကော" ဟု ပါ၌နေ ယိုစေရမည်။

"အထက်အနေကတ္ထ၌မလာသော၊ ဝင်းသဒ္ဒါ၊၂-ခု၊အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်မှန်ဂါထာ,
ကုလာယောဌာန မတ္တောပိ၊ ဘဝေ ပက္ခိနိ၀ါသကော။
နိဒ္ဓ နိတ္ထိ ကုလာယမှိ၊ ဌာနမတ္တောပိ၀တ္တတေ။ ။

ကုလာယော၊ ပုလ္လိင် ကုလာယ,သဒ္ဒါသည်၊ ဌာနမတ္တောပိ၊ တည်ရာ သာမညဉ်လည်း ကောင်း၊ ပက္ခိနိ၀ါသကော၊ ငှက်တို့၏.နေရာအသိုက်ဌ၌လည်းကောင်း၊ ဘဝေ၊ ၏.။ အနိတ္ထိ နိဒ္ဓ.၊ဗုတ္ထိလိင်မဟုတ်သော နိဒ္ဓသဒ္ဒါသည်၊ ကုလာယမှိ၊ ငှက်သိုက်ဌ၌ လည်းကောင်း၊ ဌာနမတ္တောပိ၊ဌ၌လည်းကောင်း၊ ဝတ္တတေ၊ ၏.။ ။

၆၂၂။ ။[သုပဏ္ဏမာတာ]. ဝိနုတာ၊
ဝိတုနံ. [ထိပုမဒ္ဓယံ]။
ယုဂံ, (တု) ယုဂလံ, ဒ္ဒိဒ္ဓ.၊
ယမကံ, ယမလံ ယမံ, ။ ။

(၆၂၂) သုပဏ္ဏမာတာ ဂဠုနိတို့၏.အမိသည်၊ ဝိနုတာ၊ ဝိနုတာ မည်၏.။ထိ။ထိပုမဒ္ဓယံ ဝိနိုးမယောကျားနှစ်ပါး (ဝါ,မ,ဖ) အစုံသည်၊ ဝိတုနံ၊ ဝိတုနုမည်၏.။ ।တု।ဆုံ၊ ယုဂ၊ ယုဂလ၊ ဒ္ဒိဒ္ဓ၊ ယမက၊ယမလ ယမ၊ဤ၊ ၆-ပုဒ်ကား၊အစုံ၏.အမည်တည်း (၃)

၆၂၃။ ။သမ္ဘဟော. ဂဏ. သံဃာတာ၊
သမုဒါယော. (စ) သဒ္ဒယော။
သန္ဓောဟော.နိ၀ဟော.ဩယော၊
ဝိသရော. ဒိကရော. ဂယော။ ။

(၆၂၃) သမ္ဘဟ.ဂဏ.သံဃာတ.သမုဒါယ. သဒ္ဒယ- သန္ဓေါဟ. နိ၀ဟ.ဩယ.ဝိသရ.ဒိကရ.စယ.

၆၂၉။ ။ကာယော•ခန္ဓေါ• သမုဒယော၊
ဃဋ္ဌာ• သမ္ဘိတိ• သံဟတိ။
ဥသိ•ဟုဠ္ဠော• သမ ဝါယော၊
ဟုဠေါ•ဇာတံ• ကဒမ္ဘကံ။ ။

(၆၂၉) ကာယ ခန္ဓသမုဒယ•ဃဋ္ဌာ၊ သမ္ဘိတိ၊ သံဟတိ၊ ဥသိ၊ဟုဠ္ဠ၊ သမ ဝါယ၊ဟုဠ၊ဇာတ၊ကဒမ္ဘက။

၆၃၀။ ။ဗျူဟော• ဂိတာနု•ဂုမ္ဗာ (စ)၊
ကလာပေါ• ဇာလ• မဏ္ဍလံ။
[သာမာနာနံ• ဂဏော] ဝဂ္ဂေါ၊
သံဃော• သဇ္ဇော• [တုဇ္ဇနုနံ]။ ။

(၆၃၀) ဗျူဟ၊ ဂိတာနု၊ဂုမ္ဗ ကလာပ၊ ဇာလ၊ မဏ္ဍလ၊ (ဤ၂၆-ပုဒ်ကား၊အာပေါဒ်း၏ အာမည်တည်း)။ (ဃဋ္ဌာ-စသောသဒ္ဒါ ၃ - ခုထိ၊ ဇာတ၊ကဒမ္ဘက၊ဇာလ၊မဏ္ဍလ၊ သဒ္ဒါ၄-ခု- နှ၊အကြွင်း ပုံ၊ သမာနာနံ၊ ဇာတိစသည်တို့ကုန်သောဝတ္ထု၊တို့၏၊ ဂဏော၊အာပေါဒ်းသည်၊ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ္ဂ၊မည်၏၊တု၊ဆုံ၊ဇနုနံ၊သတ္တဝါ၊တို့၏၊ဂဏော၊ သည်၊ သံဃော၊သံဃ၊ မည်၏၊သဇ္ဇော၊သဇ္ဇ လည်း၊မည်၏။ ။

၆၃၁။ ။[သဇာတိကာနံ] ကုလံ၊
နိကာယော• [တုသဝမ္ဘာနံ]။
ယူထော• [နိဗ္ဗိသဇာတိယ-
တိရစ္ဆာနာနု•မုဒ္ဓတော]။ ။

(၆၃၁) တု၊ဆုံ၊သဇာတိကာနံ၊ တူသောဇာတိယိုကုန်သောသူတို့၏၊ ဂဏော၊သည်၊ကုလ၊ကုယမည်၏။ တု ဆုံ၊ သဝမ္ဘာနံ၊ တူသောအကျင့် တရားယိုကုန်သော သူတို့၏၊ ဂဏော၊ သည်၊ နိကာယော၊ နိကာယ-မည်၏၊သဇာတိယ-တိရစ္ဆာနာနံ၊ တူသောဇာတိယိုကုန်သောတိရစ္ဆာန်တို့၏၊ဂဏော၊ကို၊ယူထော၊ ယူထ၊ဟူ၍၊ ဥဒ္ဓတော၊ ဆိုအာပ်၏၊အနိုတ္တိ၊ ယူထ,သဒ္ဒါ၊ထိ၊မဟုတ်။အကြွင်း-ပုံ။

၆၃၂။ ။သုပဏ္ဏော• ဝေနတေယ္ယော (စ)။
ဂရုဠော•ဝိဟဂ ဓိပေါ၊
ပရေ•ဠော• ပရဘာတော၊
ကုဏာလော• ကောကိလော• ဝိကော။ ။

(၆၃၂) သုပဏ္ဏာ၊ ဝေနတေယျာ၊ ဂရုဠာ၊ ဝိဟာဂါဓိပ၊ (ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ ဂဠုန်၏ အမည်ကား)။ ၁၊ ပရပုဋ္ဌာ၊ ပရဘာတာ၊ ကုဏာလာ၊ ကောကိလ၊ ပိက။ (ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ဥဩ၊ ဌက်၏ အမည်တည်း)။ ၂၊ ။

၁-ဤ၌ ဂရုံလာတိတိ၊ ဂရုဠော,ဟု၊ ဝစနတ္ထပြု၍ ၊ ၄င်း (ဂရုဠ) ဟူသော အမည်ကား၊ ဂဠုန်တို့၏ ဇာတ်ကိုစွဲ၍ ရသောအမည်တည်း။ ဤဝေါဟာရအရာ၌၊ တွင်းသင်း သတ်ညွှန်းမှား (လ) ငယ်နသတ်နှင့် (ဂလုန်) ဟု၊ ဝဏ္ဏဗေါဓန သတ်အင်းနှင့်-ရတနာကြေးမုံ သတ်ပုံမှာ (ဌ) နသတ်နှင့် (ဂဠုန်) ဟု၊ ရေးသားဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ဂင်းအကြောင်းမှတ်ရန် သံပေါက်

ဝဏ္ဏ ရတနာ၊ ဌကြီးသာ၊ တွင်းမှာ၊လ-ငယ်ပြု။
လ,ငယ်၊နှ,သတ်၊ဌ,ကြီးသတ်၊ ရေးမှတ်နှစ်မျိုးပ။
ဌကြီးရေးရာ၊ နှ,ငယ်သာ၊ သတ်ပါကေန္ဒ။
ကဏ္ဏ ဇ ကွရာ၊ ပဌမာ၊ နည်းမှာဝေါဟာရ။

(ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ) (ကလုန်)၊ ထို့အတူ၊သုပဏ္ဏာ၊ဝိဟာဂါဓိပ,ဟူသော၊ ၂-ခုမှာလည်း၊ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ဝစနတ္ထပြု၍။ ဇာတိနာမ ဟူ၍ ပင်မှတ်လေ၊ ။(ဝေနတေယျ)ပုဒ်ကိုကား၊ ဝိနတာယ၊အပစ္စံ ဝေနတေယျော ဟု၊ဝစနတ္ထပြု၍ ၊အနွယ်ကို စွဲ၍ ၊ ရသောအမည်ဟုမှတ်လေ။ ။ဤကား၊ဂရုဠ ဝေနတေယျန္တိ ဣတိ- ဂရုဠောတိ၊ ဇာတိ ဝသေန,နာမံ၊ဝေနတေယျောတိ၊ဂေါတ္တံ,ဝသေန,ဟူသောပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၊ အဋ္ဌကထာ ကို မှီ၍ ဆိုအပ်သောစကားတည်း။ ဤအတိုင်း၊ ထိုထိုအရာမှာ နည်းယူ၍ မှတ်သားလေ။

၂-အထက် အနေကတ္ထဋ္ဌ မလာသော၊ကုဏာလ,သဒ္ဒါ၏ ၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ ဂါထာပါဒ။

ကုဏာလောတုပိကေသရော။

ကုဏာလောတု၊ ကုဏာလသဒ္ဒါသည်ကား၊ ပိကေ၊ဥသြဌက်ခ်ိုလည်းကောင်း၊ သရေ၊ ကုဏာလ- အိုင်ခ်ိုလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏ ။

၆၃၃။ ၊မောရော. မယူရော. ဗဒ္ဓိဟိ၊
နီလဂိဝ. သိခဏ္ဍိနော။
ကလာပီ. (စ) သိခိ ကေကိ၊
ရုဠ္ဍာ. [တု၏] သိခါ [ဘဝေ]။ ။

(၆၃၃) မောရ ၁၊ မယူရ၊ဗဒ္ဓိဟိ၊ နီလဂိဝ၊သိခဏ္ဍိ၊ ကလာပီ၊သိခိ၊ ကေကိ (ဤ၊ ၈- ပုဒ်ကား၊ ဥဒေါင်း၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ)၊ ၂၊ တု၊ အံ့။ ရုဠ္ဍာသိခါ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား။ ဘဝေ၊ ဥဒေါင်းတို့၏ ဦးစွန်း (အမောက်) ၏ အမည်ဖြစ်၏ (ထိ)။

၁-ဤမောရ၊ပုဒ်ကား၊ မယူရ,ဟူသော၊ သခ်ိတပုဒ်မှ။ ၁- ၁-ရာဟော၊ ၁-၈။ ပါကတ ပကာသသုတ်တို့ဖြင့်စိရင်၍,ဖြစ်လာသော၊ ပါကတ ဘာသာ ပုဒ်ရင်းတည်း။

၂–သိခါ၀ယ၊ ၀ရိတိန်၊ဘုဇင်ဘုဇ၊နိလကဏ္ဍ၊ မေဃနာဒါ၊ နုလာသီ၊ စဏ္ဍကိ၊ စတြ
မေခလ၊တိလ,မယူရ၊ မဏ္ဍာရကဏ္ဍ,စသောပုဒ်များလည်း၊ဝင်းဟောပရိယာယ်ပင်။

၆၃၄။ ။သိခဏောဝ။ ဗဒ္ဓိတံ• [ဝေ၀]၊
ကလာပေါ• ဗိန္ဓု [မဗျထ]။
စန္ဒကောဝ။ မေစကောဝ• [စာထ]၊
ဆပ္ပဒေါ• (စ) မရုဇ္ဇတော။ ။

(၆၃၄) သိခဏ္ဍ၊ဗဒ္ဓိဟာ၊ ကလာပ၊ဗိန္ဓု ၌ ၄-ပုဒ်ကား၊ ဥဒေါင်းမြီး စည်း၏ အမည်တည်း။ ၁၊ သိခဏ္ဍ,ကလာပ,သန္ဓါ၊ ၂-ခုပုံ အကြွင်းနှ။ ။ အထ၊ ပါး၊ စန္ဒက၊ မေစက ၌၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ ဥဒေါင်းမြီးကွက်၏ အမည်တည်း။ ပုံ။ ။အထ၊ပါး၊ဆပ္ပဒ၊မရုဇ္ဇတ။

၁–ထိုတွင်,စတုတ္ထပုဒ်၌၊စာများမှာ၊ဗျက်လျက် (ဗိန္ဓု) ဟု၊ တာလုဇ၊ ပဌမကျရာသံယုဂ် နှင့်ပါ၌ယိုတတ်ကြသည်၊မယိုစေရ၊သင်္ခံတ,ပါကတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ (ဗိန္ဓ) ဟု၊တာလုဇ၊ ပဌမ,ဒုတိယ,သံယုဂ်နှင့်ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။

၆၃၅။ ။မရုတိဟော• မရုကပေ၊
မရုပေါ•ဘမရော•အာလိ။
ပါရာပတောဝ•ကပေါတော (စ)၊
ကကုဒ္ဓော (စ) ပါရေ၀ဒ္ဓော။ ။

(၆၃၅) မရုတိဟာ၊ မရုကရ၊ မရုပ၊ ဘမရ၊အာလိ၊ ၌၊ ၇-ပုဒ်ကား၊ ပျားပိတုန်း၏ အမည်တည်း၊ ၁၊ (ပုံ) ပါရာပတ(ပါရာ၀တ) ကပေါတ၊ ကကုဒ္ဓ၊ ပါရေ၀ဒ္ဓ၊ ၌ ၄-ပုဒ်ကား၊ ခိုဏ်း အမည်တည်း၊ (ပုံ)။

၁–ပိတုန်းကို၊ ပေါရာဏစကားဖြင့် (ဗိလ္ဝ) ခေါ်သည်။ဝိသဒ္ဓနိနှင့်တကွ၊ (ဗိလ္ဝး) ဟု၍ လည်းခေါ်သေးသည်။

၆၃၆။ ။ဂိဇ္ဇော•ဂဒ္ဒေါ•(ထ) (ကုလ•လော•
သေနော•ဗျဿိ•နသော•[ပျထ]။
[တဇ္ဇော•ဒါ] သကုဏ္ဍ•ဿိ (ဏ္ဍ•)၊
အာဟေ•ဒ•ဗ္ဗိ မုခ•ဒ္ဒိဇော။ ။

(၆၃၆) ဂိဇ္ဇ၊ဂဒ္ဒ၊ ၌၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ လင်းတ၏ အမည်တည်း။ (ပုံ)၊ ၁၊ အထ၊ ပါး၊ ကုလလ(ကုလာလ)သေန၊ဗျဿိ•နသ၊ ၌၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ လင်း ယုန်၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ)၊ အထ၊ ပါး၊ သကုဏ္ဍ•ဿိ•ထိမ်း၊ ၂၊ ၅ကိ် သည်၊ကဇ္ဇော•ဒါ။ ထိုလင်းယုန်အထူးတည်း၊ ဓာတ်•ထိ•တည်း၊ ဆာ•ဒ, ,

ဒဗ္ဗိမုခဒ္ဒိစ,ဣ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ပေါစ်ဌက်၏ အမည်တည်း။ (ပုံ) တနည်း၊ သက္ခုဏာ ဗ္ဗ ၊ သိမ်းဌက်၊ အာဒု၊ စွန် ဒဗ္ဗိမုခဒ္ဒိ ချိုးသိမ်း ဏ္ဍမေ၊ ဣဌက် တို့သည်။ တဏ္ဍုဒါ၊ ထိုလင်းယုန်အထူးတို့တည်း။ ၃။

၁–ဣ၌၊ နိဋ္ဌဟာ ် တာ ဂမောဟု၊ အဘိဓာန်ဋီကာဆရာဆို၍၊ ဒန္ဓ ် ပဋ္ဌမကွဲရာ (နှ) စတုတ္ထ ကွဲရာ (ဓ) သံယုဂ်နှင့်၊ ဂန္ဓပုဒ်ရှပ်ပြီးပုံဆိုသည်ကို မမှတ်အပ်၊ ဣအဘိဓာန် အနေ ကတ္ထ၊ဂန္ဓ,ပုဒ်အတ္ထုဒ္ဒါရ၊သဒ်တပါကတ၊ ဏ္ဍာဒိမောဋ္ဌလာန်၊သဒ္ဒနီတိ၊ ဓါတုမာလာ ကျမ်း များနှင့်အညီ၊ ဒန္ဓ ် တတိယ ကွဲရာ၊ စတုတ္ထ ကွဲရာသံယုဂ်နှင့် (ဂဒ) ပုဒ်ဟူ၍ သာ နိဿံသယ အားဖြင့်မှတ်ရမည်။

၄င်း ဂိဒ,ဂဒ,ဟူသော။ ၂–ပုဒ်လုံးပင်၊ "ဗ္ဗြ" ဟူသော၊သဒ်တပုဒ်မှ ဖြစ်သည်ချည်း ဟုဆိုနိုင်၏။ သို့မဟုတ်၊ဂဒ–ပုဒ်မှာ၊ ဂဒ, ဟူသောသဒ်တပုဒ်မှဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုမူလည်း၊ ဆိုနိုင်၏။ ၄င်းဂဒအရာ၌၊ဂ,မှာလုံးကြီးတင်နှင့်၊ဂိဒ,ဟူ၍ လည်း၊ ပရိယာယ်ပုဒ်ဖြစ်နိုင်သည် ဟု မှတ်လေ။

(၁–၃၀) ပါကတ၊ပကာသကျမ်း (၁၃၁) ပါကတ၊ မဇ္ဇရိကျမ်း။ (၄–၂၁၇) ပါကတ ဗျာကရဏကျမ်းတို့၌ ကြည့်လေ။ ။အထူးသတိယူစေ။ ဝိနည်းပါဠိတော်စသည်မှာ (ဂန္ဓ) ဟု၊လွန်စွာအပျက်များလှသည်။

၂–ဣ၌ဝေါဟာရအရာ၌၊ဝဏ္ဏမေါဓနသတ်အင်း၊ တွင်းသင်းသတ်ညွှန်း၊ကဝိလ ကွဏာ၊ ကဝိမဏ္ဍနီ,သတ်ပုံများမှာ (မ) သတ်နှင့် (သိမ်း) ဟု၊ ရတနာကြေးမုံ သတ်ပုံမှာ၊ (နှ) သတ် နှင့် (သိန်း) ဟု၊ ရေးသားဆုံးဖြတ်ကြသည်။

၃–ရှေ့နည်းကား၊သိဟိုဠ် နိဿယ နောက်နည်းကား၊ဋီကာ–နှည်းတည်း။

ဇ ၃၇။ "ဥဟုက်ာရော,ဥလ္ဂကော.
ကောသိယော.ဝါယသာရိ (ဂ)။
ကာကော (တ္ထ) ဂိဒ္ဓော.ခေါ်ါ (စ)၊
ဗလိပုဒ္ဓော (စ) ဝါယသော။ ။

(ဇ ၃၇) ဥဟုက်ာရ၊ ဥလ္ဂက၊ ^၊ ကောသိယ၊ဝါယသာ^ ၊ ၄-ပုဒ် ကား၊ ဖီးကွက်,ခင်ပုပ်, ကုပ်သလုပ်၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ)။ ၊တ္ထ၊ ဆုံ။ ကာက၊ဒ္ဓ၊ခေါ် ၂ ၊ ဗလိပုဒ္ဓ၊ ဝါယသ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ကျီ၏ အမည် တည်း၊ (ပုံ)။

၁–ဣတွင် ဒုတိယ (ဥလ္ဂက) ပုဒ်၌၊ ရသ၊ လ,နှင့်၊ က,အထက်မှာ (c) သံယုဂ်နှင့် (ဥလ္ဂက်) ဟု၊အများအားဖြင့်စာများမှာ၊ပါ၌ပျက်လျက်ယိုတတ်သည်။ ဒီဃနှင့် လ– ဂ, ထက်မှာ (c) သံယုဂ်မပါဘဲ၊ (ဥလ္ဂက) ဟူ၍ သာ၊ ပါ၌မှန်မှတ်လေ။

၂–သဒ်တ၊ပါကတများနှင့်အညီ၊ (ဝခ်) ဟု၊ဒုတိယ ကွဲရာ (ခ) နှင့် ပါ၌မှန်ယိုစေ။ ပျက် တာရှည်လှပြီ၊ သတိပြုကြလေ။

၆ ၃ ၈။ ။ကာကောလော.ဝနကာကော(ထ)။
လာပေါ.လဒ္ဓုကိ်ကာ. [ဗျထ]။
ဝါရဏော. ဟတ္ထိလိင်္ဂါ.[စ.
ဟတ္ထိသောဏ္ဍာ ဝိဟာဂိမေ။ ။

(၆ ၃ ၈) ကာကောလ၊ ဝနကာက။ ၌၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ တောကျိုးရှိ. အမည်တည်း၊(ပုံ)၊ ၊အထ၊ ပါး၊ ထာပ၊ လဒ္ဓုကိကာ။ ၌၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ သိလုံးဌက်ရှိ. အမည်တည်း၊ အစဉ် အတိုင်း၊ ပုံ၊ ထိ၊ ၁၊ အထ၊ ပါး၊ ဝါရဏော၊ ဝါရဏ,သန္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ဟတ္ထိလိင်္ဂါ၊ ဟတ္ထိလိင်၊ သန္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ဟတ္ထိသောဏ္ဍာ၊ဝိဟာဂိမေ၊ဆင်ကဲ့သို့ နှာမောင်းယို့သောဌက်ဆင် ဟူသောအနုက်ဖြစ်၏။ ၂၊

၁-မဏ္ဍိမပဏ္ဏာသလဒ္ဓုကိကောဝမသုတ်အဌကထာ၌ကား။လဒ္ဓုကိကာ,ကို၊ စာတက သကုဏိက-ဟု၊အဆိုယို့၏။

၂-ဟတ္ထိလိင်,ဟူသော၊မာဂဓ.ပုဒ်ကိုဖျက်၍,ဌင်းဌက်ထိ၊ လိင်ဌက် ဟုခေါ်ကြ၏။ ဌက်ဆင်ဟူသော၊ဝေါဟာရမှာ၊ ဟတ္ထိပုဒ်ကိုစွဲ၍,ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

မှတ်ရန်သံပေါက်။

ဟတ္ထိလိင်၊ မာဂဓ၊ ဖျက်ထခေါ်ရာ ထိုးလိင်္ဂါ။
ဟတ္ထိပုဒ်နှက်၊ စွဲခေါ်ချက်၊ နှောက်ဆက်-ဌက်ဆင်သာ။

၆ ၃ ၉။ ။ဥက္ကုသော.ကုရဝေ.[ကောလ-
ဠိပက္ခိမ္ဗိစ]. ကုက္ကုဟော။
သုဝေါ.(တု) ကိဝေ.(စ)သုကော၊
ဟမ္မစူဠော.(စ) ကုက္ကုဒေါ။ ။

(၆ ၃ ၉) ဥက္ကုသ၊ ကုရဝ၊ ကုက္ကုဟ၊ ၌၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ ကောလဠိ ပက္ခိမ္ဗိ၊ဝနိပိ (ဝနဲလို)ဌက်ဟူသော အနုက်ဖြစ်၏။ တု၊ဆုံ၊ သုဝ၊ကိဝ၊ သုက၊ ၌၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ ကျေး၊ (ကြက်တူရေး) (ကြက်တူရွေး) ၏. အမည်တည်း၊ ဟမ္မစူဠ၊ ကုက္ကုဒ၊ ၌၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ ကြက်၏. အမည်တည်း၊ (ပုံ)၊ ၁၊ ။

၁-စရဏ ယုဓ. လည်းဌင်းတို့,အမည်ပတ်။

၆ ၄ ၀။ ။ဝနကုက္ကုဒေါ. နိဒ္ဓိဂ္ဂေ၊
[အထ] ကောဠော (စ) ကုတ်နိ။
စက္ကဝါကော (တု) စက္ကဝေါ၊
သာရ(ကော) [တုစ] စာတဇေ။ ။

(၆၄၀) စနကုက္ကုန္ဒ။ နိဗ္ဗုတ္ဝ။ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ တောကြက်၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ) အထ၊ ပါး၊ ကောဠ၊ ကုန်ဒနီ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ကြိုးကျာ၏ အမည်တည်း၊ ၃၊ တ၊ အံ့၊ စက္ခုဝါက၊ စက္ခုဒ္ဒ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ စက္ခုဝါက်၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ) ၂၊ တ၊ အံ့၊ သာရဂီ၊ စာတက၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ မိုးစာဥက်၏ အမည်တည်း။ (ပုံ)၊ ။

၁-ဤ၌ကား ဥ (ပုံ) ကုဏ္ဍနီ (ထီ) တည်း။ ဤကြိုးကျာ, ဟူသောဝေါဟာရ၌၊ ကြိုးမှာသာ အရစ်ရေး၍၊ ကျာ- မှာကား၊ အပင့်နှင့်ရေးရမည်။ ဤ၌- သခ်ံတ, ပကတိပုဒ်ကား၊ (ကြောဥ) တည်း။

၂-ကောက, ဒ္ဒုန္ဒုဘာရီ, ဗိန္ဓုစရ, စသောပုဒ်များလည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်။ ။ဤ၎င်းစက္ခုဝါက်ဟူသည်၊ မြစ်နားကမ်းနား၌၊ အဖိုအမနှစ်ကောင်တွဲ၍ နေတတ်သော၊ နီသော အဆင်းယို၍၊ အောင်တော်, အောင်တော်-ဟု၊ မြည်တတ်သော, ငါတို့မြန်မာများက (ဟသ်ာ, ဟု) ခေါ်ကြသော၊ ငှက်မျိုးပင်တည်း။ (စက္ခုဝါက်) ဟူသော၊ ဝေါဟာရကား၊ "မာဂဓ ပုဒ်ပျက်ဝေါဟာရတည်း"

ငှက်ဘကြောင်းကို၊ ယောမြို့စားအတွင်းဝန်၊ မြစ်ကွေးမြို့စားဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးရေး အလင်္ကာနိဿယ "ဟံသိ ဝါယံ သသံ ဘိန္ဒိ, စသော ဂါထာ၌၊ အကျယ်မှာ ဆိုလျက်ယှိသည်။ ငှက်ကား၊ မြန်မာလူမျိုးတို့က (ဟသ်ာ) ဟု၊ ခေါ်ဝေါ်ကြသော၊ မြစ်ကမ်းစပ်အနီး သဲသောင်ပြင်များ၌ (ဖို, မ, အစုံအစုံတွဲ၍, တွဲ၍, ကျက်စားတတ်သော ငှက်မျိုးပင်တည်း။

(၆၄၁)။ ။တုလိယော။ ပက္ခိဒ္ဒုဝေ၊
သတပတ္ထော။ (တု) သာရသော။
ဗဟော။ (တု) သုက္ကကာကော (စ)၊
ဗလာကာဒိသကတ္ထိကာ။ ။

(၆၄၁) တုလိယ၊ ပက္ခိဒ္ဒုဝ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ရှားမျိုး၏ အမည်တည်း၊ ၁၊ သတပတ္ထ, သာရသ, ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ကြိုးကျာအထူး၏ အမည်တည်း၊ ၂၊ တ၊ အံ့၊ ဗဟ၊ သုက္ကကာက၊ ဗလာကာ၊ ဒိသကတ္ထိကာ, ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ဗျုဒ်း၏ အမည်တည်း၊ ဗလာကာ, စသောသဒ္ဒါ၊ ၂-ခု ထိ။ အကြောင်း (ပုံ)၊ ၃၊

၁-ခင်ပုပ်ကြီး, ဒီးတုတ်, ငှက်ဟူလို။ ၎င်းငှက်ကား၊ ကြောင်မျက်နှာနှင့်တူသော မျက်နှာယို သည်ဟူ၏။

၂-သာရသ-ပုဒ်ကို၊ သရသိဇာတော၊ သာရသော, ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ ရေအိုင်၌ ဖြစ်တတ်သော၊ ဇလဇ၊ သတ္တဝါမျိုး၊ ကြိုးကျာငှက်အထူးဟူ၍, သာပြန်ဆိုရမည်။

သိဟိုဠ်နိဿယ၌လည်း၊ ရေအိုင်၌ ကြက် (ကျက်) စားတတ်သော ငှက်မျိုးဟု အဆိုယို သည်။ ဦးကာနှင့်ဇေနိုနိဿယများ၌ အကြောင်းအား၊ ခေါ်ကြောင်းများ ဟု ပြန်ဆိုကြ၏။ ၎င်းခေါ်ကြောင်းကား

ကို ဟောသောသဒ္ဓါကား၊ ရကွေကောဋိက သဒ္ဓါသာတည်းဟုမှတ်လေ။ ၎င်းခေါက်ကျာ ၄ကိုကို၊ "သစ်တောက်ဂုက်,တောင်သူဘီး,တောင်ဘီစား,ဘီးတောင်ပို,ဟု အမည်အမျိုးမျိုး ရှေးမြန်မာလူကြီးတို့ခေါ်ကြသည်။

၃–ဤအတိုင်းပင်၊ သီတိုင်္ဂနိဿယ၌ ယောဇနာသည်၊ ဤအလို– (ဗကောတု–သုတ္တ ကာကောစ) ဟု၊စနိပါတ်ပုဒ်နှင့်ပါ၌နေစေ။အထနှင့်မယှိစေရ။

၆၄၂။ "လောဟပိဏ္ဍော [တထာ] ကံကော၊
ခဠုရိဒ္ဓော• (တု) ခဠုနော။
ကလရိကော• (တု) စဒုကော•၊
ဋိဋိဘော•(တု) ကိကိ• [ဘဝေ]။ "

(၆၄၂) လောဟပိဏ္ဍ၊ ကက်။ ဤ၂–ပုဒ်ကား၊ သင်တိုင်းဝတ်ဌက်၏ အမည်တည်း။ ၁၊ တု၊အံ့၊ခဠုရိဒ္ဓ,ခဠုနဲ့ ဤ၂–ပုဒ်ကား၊သပိတ်ထွယ်ဌက် ၏ အမည်တည်း။ တု၊အံ့၊ ကလရိက်၊စဒုက၊ ဤ၂–ပုဒ်ကား၊ အိမ်စာ၏ အမည်တည်း။ တု၊အံ့။ ဋိဋိဘ,ကကိ ဤ၂–ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ (ငိုငိုကျား) တိတိကျား၏ အမည်ပြစ်၏။ ကကိသဒ္ဒါ၊ထိ၊ အကြွင်း၊ပုံ။ ၂။

၁–ဆရာတို့ကား,ဘုရားမတိုးလည်းဟူကြ၏။ အချို့ကား၊ ၎ကိုကြီးတုံ့စပ်–ဟူ၍ လည်း ယောဇနာ၏။ဝေယျာဝစ္စရာ,ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌၊ "နိသောအဆင်းယိုသောဂုက်ဟု ဆိုခြင်း ကြောင့်"နိသောအဆင်း၊ရှည်သော၊ခြေ,နှုတ်သီး၊ ကြီးသောပမာဏ၊ဂုင်းအင်္ဂါစုနှင့်ညီညွတ် သောဂုက်မျိုးကို မှတ်ရမည်။

၂–ဤ၌၊ ဒိန္ဒိဘ,ဟု၊အလုံးစုံစာတို့၌ပါ၌ပျက်လျက်ယှိသည်၊မုဒ္ဓဇ ပဌမကွဲရာ– ဇကာရ ယောဂနှင့်၊ဂုင်းနောင်ဂုင်းအကွဲရာသံယုဂ်၊ ဇကာရယောဂနှင့်၊ ဋ္ဌိ ဘ,သံယုဂ်ဖဲ့,ဋ္ဌိဋ္ဌိဘ, ဟူ၍.သော်လည်း၊ သမ်ိတပါဌတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ပါ၌မှန်ယှိစေ၍။(ဋ္ဌိဋ္ဌိ) တိတိကျား, ဟူ၍, အနက်မှန် ပြန်ဆိုရမည်။

၆၄၃။ "ကာဒမ္ဘော, ကလဟံသော•(ထ)
သကုဏ္ဍော, (ဘာသပက္ခိနီ)။
ရုမ္ပါဒ္ဓော (တု) ကလိဝေါ (ထ),
ဒါတ္ဗ္ဗူဟော, ကာဠကဏ္ဏကော၊ ၊

(၆၄၃) ကာဒမ္ဘ,ကလဟံသ,ဤနှစ်ပုဒ်ကား၊ဝမ်းဘဲးဟသ်၏ အမည် တည်း၊(ပုံ)။ ၁၊ "အထ၊ပါ၊သကုဏ္ဍော၊သကုဏ္ဍသဒ္ဒါ၊သည်၊ ဘာသပက္ခိနီ၊ အသံကြီး နှက်သော ဂုက်ဖြစ်ထူး၌၊ ၀ါ၊ ဂုက်တော် ဟူသောအနက်၌ ပြစ်၏။ ၂၊ "တု၊အံ့၊ရုမ္ပါဒ္ဓ၊ကလိဝေ၊ ဤ၂ ပုဒ်ကား၊ရိုမည်း (၀ါ၊ လင်းပြိုး

ဆွေး၊ နွားမြီးဆွေး၏အမည်တည်း) (ပုံ)၊ အထ၊ ပါး၊ ဒါတျှုဟာ, ကာလ ကဗ္ဗုကာ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ဒင်ကျွေး၏အမည်တည်း။ (ပုံ)။

၁-ရှေးနိသယတို့၌၊ တီးတုတ်ငှက်, ဟု၊ အနက်ပြန်ကြ၏။ ဤ၌အလုံးစုံ သိဟိုဠ် မြန်မာစာ တို့၌၊ ကဏ္ဍဇပဌမကွဲရာ- အာကာရယောဝ၊ မုဒ္ဓဇ (ဌ) အကွဲရာနှင့် "ကာဌဟ်သ" ဟု ပါဠိပျက်လျက်ယိုကြသည်။

ကလောမရ ရဝါစောဟ်သော၊ ကာလဟ်သော, ဟူသောဗျာချာသုခါဋ္ဌိကာ ဝစနတ္ထနှင့် အညီ၊ က, မှာ၊ ရဿ, ဒန္တဇ, လ-အကွဲရာနှင့်၊ ကလဟ်သ, ဟု ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။ ဤ၌၊ ကလ, သဒ္ဒါအဗျတ္တ မရုရ သဒ္ဒ, ဟော။

၂-အမရကောသဋ္ဌိက်ဝဋ္ဋလည်း၊ သိဟိုဠ်နိသယဟောင်းအတူပင်ဖွင့်ဆို၏။

၆၄၄။ "ခုဒ္ဒါဒိ (မက္ခိကာဘေဒါ)
ခုံသော, ဝိဂီလ မက္ခိကာ,"
အာသာဒိကာ, (မက္ခိကာတ္တော်)
ပဒုဂ်ေါ,သယဘော, (ဘဝေ)။ ။

(၆၄၄) ခုဒ္ဒါဒိ၊ ပျားငယ်စသည်တို့သည်၊ မက္ခိကာဘေဒါ၊ ယင်အထူး တို့တည်း။ ၁၊ "ခုံသ, ဝိဂီလမက္ခိကာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ယင်ကြောင်, ဝါ၊ မှက်, ဝါ၊ တောယင်၏ အမည်တည်း၊ (အစဉ်အတိုင်း၊ ပုံ, ထိ) ၂၊ မက္ခိ ကာတ္တော်၊ ယင်ဥသည်၊ အာသာဒိကာ၊ အာသာဒိကာ, မည်၏ (ထိ)၊ ပဒုဂ်၊ သယဘာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ပိုးနှံ ကောင်၏အမည်ဖြစ်၏။ (ပုံ)။

၁-အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ သရဃာ, ကိုယူ၊ ဤ၌၊ ခုဒ္ဒဟူသည်၊ သစ်ခက်ခွဲစွဲတတ်သော ယင်ပျား မျိုးတည်း။

သရဃာ, ဟူသည်၊ ကြီးစွာသောအုံ ကိုဖွဲ့လုပ်တတ်သောပျားကြီးမျိုးတည်း။

ပုတ္တိကာ၊ ပတာဒိကာ, တို့ကိုလည်း၊ ထောပတ်အဆင်းပျားရည်ယိုသောပျားငယ် တမျိုး ၏ အမည်ဟူ၍၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

၂-ထိုတွင်၊ ပဌမပုဒ်၌၊ သခံတကျမ်းများမှာ၊ (ခံသ) ဟု၊ ဒန္တဇ တတိယကွဲရာ "ဒ" နှင့် သာယိုကြသည်။

မဘဝ, ဓါတ်ကျမ်း၊ ပါဂတအဘိဓာန်ကျမ်းများမှာသာ၊ မုဒ္ဓဇ နှင့်, ဒန္တဇ၊ တတိယကွဲ ရာ နှစ်မျိုးသင့်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

၆၄၅။ ၊သူစိမုခေါ (စ) မသကော၊
စိရိ (တု) ဗျ ်ကျိကာ, (ထစ)။
ဇတုကာ• ဖိနုပတ္တာ (စ)
ဟ်သော, သေတဆ္ဆဒေါ (ဘဝေ)။ ။

(၆၄၅) သူစိမုခ, မသက, ၏။ ၂- ပုဒ်ကား၊ခြင်ထီ. အမည်တည်း။ (ပုံ) ၁၊ တု၊အုံ၊ စိရိဗျိုလ္လိကာ၊ ၏။ ၂- ပုဒ်ကား၊ ပုဇဉ်းကြီး၊ (ဝါ၊ပရစ်) ၏. အမည်တည်း၊ (ထိ)၊ ၂၊ ။အာထ၊ပါ၊! ဇတုကာ၊ ဆဖိနုပဏ္ဍာ၊ ၏။ ၂- ပုဒ်ကား၊ လင်းနို့.၏. အမည်တည်း၊ ၃၊ (ထိ)။ ဟံသ, သေတဗ္ဗ၁, ၏။ ၂-ပုဒ်ကား၊ဟာသ်ာ, (ငန်းဘဲ) ၏.အမည်ဖြစ်၏.၊ (ပုံ)။ ၄၊ ။

၁–၏(မကသ)ပုဒ်၌၊သံ၅ံတနှင့်ပါကတ ကျမ်းများကို ထောက်လျှင် (သ) အက္ခရာ အလယ်မှာရောက်၍.၊ မသကသာအသင့်ဟုမှတ်ရမည်။ ဒို့ကာရုပ်တွက်ချက်၍.၊အလုံးစုံခရာ ပါ၌ကျမ်းစာများမှာ၊ပါ၌ပျက်လျက်ယိုသည်။

၏မာဂ၀ အဘိဓာန်ကျမ်း၌ မလာမယိုဘဲ၊ အခြား သာသနိကကျမ်းများ နှင့် သံ၅ံတ ပါကတကျမ်းတို့၌၊ တွေ့ယိုထင်မြင်သော၊ခုဒ္ဒဇန္တု၊က၊ဝါစက ပရိယာယ်သဒ္ဒါကြောင်း အနည်း ငယ်မှတ်ရန်။

ကြမ်းပိုးဟော ပရိယာယ် လေးပုဒ်။ ။မ**ကို**ဏ၊ ရတ္တပါယီ၊ရတ္တဂ်၊မဠကာသယ၊

ဌင်းတို့ကိုမှတ်ရန်၊ ဂါထာ။

မကို**ဏော**, ရတ္တပါယီ**စ**၊ ရတ္တ**ဏ**ါ၊ မဠကာသယော။

ထိုလေးပုဒ်အနက်၊ ပဌမ ပုဒ်၌၊ ရတ္တံမကတိ ဝိ**ဗ**ဟိတိ **မ**ကို**ဏော**။ ။မကပါနေ ဥ**ဏော**၊**ဗ**ိ**ဗ**ျာဝဏမောအထ**ဝ**ါ။ ။ရတ္တ**ပ**ိ**ဝ**နတ္ထ ံ တံတံ**ဌ**ာနံ မကတိ ဂ**ဏ**ယတိတိ **မ**ကို**ဏော**၊ **မ**ကဂတိယံ,ဟု၊ ဝစနတ္ထပြု၍.၊ကဏ္ဍ**ဇ**ေ.ပ**ဌ**မ**ကွ**ရာ(က)မုဒ္ဓ**ဇ** ပ**ဌ**မ**ကွ**ရာ(ဏ)နှင့် (**မ**ကို**ဏ**)ဟူသောပုဒ်သာ၊သံ၅ံတ၊ပါကတကျမ်း၊သိဟိဠ်ခရာ စသော၊လိပျန္တရများနှင့် နှ**ိ**ုးနှော တွဲက်ဆိုင်သည်ဖြစ်၍.၊ပုဒ်မှန်၊ပါ၌မှန်ဟု မှတ်လေ။

မြန်မာစာများ၌ကား၊ကဏ္ဍ**ဇ** တတိယ**ကွ**ရာ(ဂ)ဒန္တ**ဇ**(လ) နှင့် (**မ**ဂ်၊လ)။ မုဒ္ဓ**ဇ** (ရ)နှင့်(**မ**ဂ်၊ရ)။ကဏ္ဍ**ဇ** ပ**ဌ**မ**ကွ**ရာ,(က)မုဒ္ဓ**ဇ**(ရ)နှင့် (**မ**ကို**ရ**) (ဏ,**လ**,**ရ**) တို့ မပါယိုဘဲ (**မ**ကို)သက်သက်၊ဤသို့ ပါ၌လေးထွေလေးမျိုး ပျက်စီးလျက် တွေ့ယိုရသည်။ အထူးသတိယူကြစေ။

ဌင်းကို မှတ်လွယ်ရန် သံပေါက်

ပုဒ်**မ**ကို**ဏ**၊ ပ**ဌ**မ၊ ကဏ္ဍ**ဇ**ကုဏာ၊ မုဒ္ဓ**ဇ**ာ။
ကြမ်းပိုးဟောပြ၊ ပုဒ်ပဒ၊ ယင်းမှအမှန်သာ။
ပုဒ်**မ**ဂ်၊လ၊ တတိယ၊ ကဏ္ဍ**ဇ**ုလာ(ရ)ပျက်သာ၊
ပုဒ်**မ**ကို**ရ**၊ ပ**ဌ**မ၊ ကဏ္ဍ**ဇ**ကုရာ၊ ပျက်တဖြာ၊
မကို**ရ**သက်သက်၊ဏ,**ဗ**ဂ်၊ အပျက်တမျိုးလာ။

ပါကတ အဘိဓာန်၌၊ (**မ**ဂ်ဏ၊**ဗ**ဏ္ဏ၊ဏ) နှစ်ပုဒ်လည်းလာယိုသေးသည်။
ခေါင်းသန်းဟော၊ ပရိယာယ်တဆဲ.နှစ်ပုဒ်။ ။ဒိုကာ, ဩကဏ, ယူကာ, ဥကုဏ, ကောဒနီ,သေဒ**ဇ**,ကေသကိ**ဋ**,ဩ**ဏ**ကိ,ဝါလကိမိ,ဩကဏ,ပဒ,ပါလိ,

ဌင်းတို့ကို မှတ်လွယ်ရန် ဂါထာ။
ဦးကာသြကဏိ ယူကာစ၊ ဥကုဏောဟောဒနိတထာ။
သေဒဇောကေသကိရှောစ၊ သြဏ္ဍကဏိ ဝါလကိမိပိ။
သြကဏောစ ပဒေါပါလိ၊ သမာနဏ္ဍာ ဘဝန္တိမေ။ ။

အဝတ်သန်းကိုကား "လိဏ္ဍာ" ဟု ခေါ်သည်။
ပိုးစုံကြူးဟောပရိယာယ်လေးပုဒ်။ ။ဇောတိရိဋ်ဏာ,ခဇောတာ,ဇောတိရိဋ်,တမောမဏိ။
ဌင်းတို့ကို မှတ်လွယ်ရန် ဂါထဒွေ။

ဇောတိရိဋ်ဏာ ခဇောတာ၊ဇောတိရိဋ်ဝါ တမောမဏိ။ ။ကုန်း၊ပိုးရွက်၊ပရွက်၊ကိပိလ္လိက၊ ပိုးရွ၊ ဥပစိကာ၊ ခြ(ချ) တဓ္ဓတ်ပိလ္လိက၊ ခါချဉ်။ ။ပတာဒိက၊ နက္ခယ် (နက္ခီ) ကောင်၊ ထုံဏာ၊ထင်းပိုး၊ ပတင်ကာ၊ ယင်ကောင်ငယ်။

ဂေါခေယ္ယ၊တက်တူ။ တောက်တဲ့,ကင်းလိပ်။ ။မောမယူဏ္ဍာ၊နွားချေးပိုး၊ကျီးချေးပိုး။
၂–(ဈလ္ဍီ) လည်း၊ ဌင်းပရိယာယ်ပင်။
၃–ဋ္ဌတ္ထိလိင်၊ ဝဏ္ဏလိ၊ ပုဒ်ကို၊ လင်းနို့ဟော ပရိယာယ်ပိုအဖြစ်ဖြင့်ယူလေ။
၄–ဤဟသ်ာအမည်ပြအရာမှာ၊ အောက်(၁၁၉) ကေကာနာဒေါသိ ခဏ္ဍိန်း၊ အရာ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဟသ်ာတို့သည်၊မိမိတို့၏ ပင်ကိုယ်ပကတိသံဖြင့်၊ "ကေကာ" ဟူသောအသံကိုမြည်တတ်ကုန်ရကား၊ ကေကာအသံအတ္ထိ တိကေကိ၊ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ၊ ကေကိဟူသောပုဒ်သည်လည်း၊ ဟသ်ာဟော ပရိယာယ်တပုဒ် ဖြစ်သင့်၏ဟု မှတ်ရမည်။ ။ယောမင်းကား (ဟံသ)ပုဒ်၏အနက်ကို(ငန်း)ဟု ပြန်ဆို၏။

၆၃၆။ ။(တေ) ရာဇဟံသာ, (ရဇ္ဇေဟိ,
ပါရတုဏ္ဍေဟိ, ဘာသိတာ,)။
(မလ္လိကာ. (ချ) ဓတရဋ္ဌာ,
မလိနေဟျ. သိတေဟိစ)။

(၆၃၆) ရဇ္ဇေဟိ၊ နိမြှိန်းကုန်သော၊ ပါဒတုဏ္ဍေဟိ၊ခြေနှင့်နှုတ်သီး တို့ဖြင့်၊ ဥပလက္ခိတာ၊ မှတ်အပ်ကုန်သော၊ ယော၊အကြင်ဟာသ်ာတို့သည်၊ သန္တိ၊ယှိကုန်၏၊တေ၊ ထိုဟာသ်ာတို့ကို၊ ရာဇဟံသာ၊ဟာသ်ာမင်းတို့ဟူ၍ ဘာသိတာ၊ဆိုအပ်ကုန်၏။ မလိနေဟိ၊ညစ်နွမ်းကုန်သော၊ပါဒတုဏ္ဍေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ဥပလက္ခိတာ၊ မှတ်အပ်ကုန်သော၊ဟာသ်ာတို့သည်၊ မလ္လိကာချ၊ မလ္လိက မည်ကုန်၏၊ အသိကေဟိ၊ မည်းနက်ကုန်သော၊ ပါဒတုဏ္ဍေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ဥပလက္ခိတာ၊တို့သည်၊ဓတရဋ္ဌာ၊ ဓတရဋ္ဌ,မည်ကုန်၏။ (ပုံ) ၁၊

၁–ဤဟသ်ာတို့အကြောင်းအရာ၌၊အဘိဓာန်ဆရာသည်၊အမရကောသလာတိုင်းဆို၏။ ။မဟာဟံသဇာတ်အဋ္ဌကထာနှင့်ကား မည်။ ထိုစကားမှန်၏။ ဌင်းဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌၊ ခြေနှုတ်သီးနီမြန်း၍၊ ဖြူသောကိုယ်ယှိသော ဟသ်ာမျိုးကို၊ ဓတရဋ္ဌ,ဟသ်ာမျိုးဟုဆို၏။

အသိတိ နိပါတ်၊ ဒုတိယ မဟာဟံသ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌၊ အယုတ်,အလတ်, အမြတ် အစဉ်အတိုင်း အားဖြင့်၊

(၁) တိဏ ဟံသ
(၂) ပဏ္ဏ ဟံသ
(၃) မနောသိလာ ဝဏ္ဏ ဟံသ,
(၄) သေတ ဟံသ
(၅) ပါက ဟံသ
(၆) သုဝဏ္ဏ ဟံသ-ဟူ၍၊ ဟသ်ခြောက်မျိုးလာ၏။

(၆၄၇) ။တိရိစ္ဆာ (တု) တိရိစ္ဆာနော,
(တိရိစ္ဆာနံ ဂဏေသိယာ)။ ။

"အရညာနိဝ ဂ္ဂေါ, နိဒ္ဒိတော"။

(၆၄၇) တု၊အံ့၊တိရိစ္ဆ,တိရိစ္ဆာန၊ (၅)၊ ၂-ပုဒ်ကား၊တိရိစ္ဆာန ဂတော၊ တိရိစ္ဆာန် ၁၊ ဟူသောအနက်၌၊သိယာ၊၏ (ပုံ)။ ၂၊

အာရညာနိသိဟာနိဝ ဂ္ဂေါ၊သည်၊ နိဒ္ဒိတော၊ ပြီးပြီ၊ ၂

၁-တိရိစ္ဆာ၊ ရကောက်လုံးကြီးတင်နှင့် တိရိစ္ဆာန်သာသင့်။

၂-ဤ၌၊ ဂ၊နှ်မ+ဥဒေါင်းမ,စသောအနက်ကိုဟော၍၊ ဒုတ္ထိလင်ပုဒ်အနက်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ သုပဏ္ဏ,မယူရ,စသောသဒ္ဒါတို့သည်၊ သုပဏ္ဏ + မယူရ,စသည်ဖြင့်၊ ဒုတ္ထိလင် ဖြစ်ကုန်၏။ဤ(တိရိစ္ဆ) စသောပုဒ်များ၌၊ ပါကတနှင့်အညီ(ရ) ထက်၌၊လုံးကြီး အတင်နှင့် တကွ၊(တိရိစ္ဆ+တိရိစ္ဆာန+တိရိစ္ဆာနဂတ)ဟု၊ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

ဤ၌၊ဋီကာနှင့်သဒ္ဒနီတိ၊အဓိရင်ကိုဆင်ခြင်လေ၊(တိယ)စ)ဟူသော၊သ)တ)ပုဒ်ရင်းကို ပါကတနှင့် မဘဂ,ပုဒ်ပြောင်းလဲးပုံကိုလည်း၊ဘာသန္တရ,ကောဝိဒဉ္ဇက်ဖြင့်အဖန်ဖန် တိတိ ပိမိတွေးတောဆင်ခြင်နှင်ကြစေကုန်ခလို။ ။

သီဟာနိဝ ပြီးပြီ။

ဒုတိယဝိဘတ္တိ

ဒုတိယာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

(၂) ဘူကတ္တာ (၆) ပါတာလဝဏ်

(၂) ဘူကတ္တာ (၆) ပါတာလဝဏ္ဏော

၆၄၀။ "အခေါ ဘုဝနေ ပါတာလံ,
နာဂလောကော ရသာတလံ"
ရဏ္ဍံ (တု) ဝိဝေံ ဆိဒ္ဒံ၊
ကုဟာရံ သုသိရံ ဗိလံ"

(၆၄၀) အခေါဘုဝနေ၊ ပါတာလ၊ နာဂလောက၊ ရသာတလ၊ ဤ၊၄-ပုဒ်တား၊ နဂါးပြည်၏အမည်တည်း၊ နာဂလောက, သဒ္ဒါ၊ ပုံ၊ အကြွင်းနှ၊ တု၊အံ့၊ရဏ္ဍ၊ဝိဝေ၊ဆိဒ္ဒ၊ကုဟာ၊သုသိ၊ဗိလ၊

၆၄၆။ "သုသိ- (ဣ) ဆိဒ္ဓလံ သောဏ္ဍံ,
(သဏ္ဌိဟေသု သိရံတိသု)"
(ထိယန္တေ) ကာသုအာဝါ ဒေ၊
သပ္ပရာဇာ (တု) ဝါသုကီ"

(၆၄၆) သုသိ၊ဆိဒ္ဓလ၊သောဏ္ဍ၊ ဤ၊ ၆-ပုဒ်တား၊ သာမညအားဖြင့်၊ အခေါင်းအပေါက်၏အမည်ထည်း။ ဣ,ဥ ၊ သုသိ၊သဒ္ဒါ၊ထိ၊ ကည်း။ အကြွင်း၊ နှ၊ သဏ္ဌိဟေ၊ အခေါင်းအပေါက်ယှဉ်သော ခြင်ဆမူ၊ဒဏ္ဍဖြစ်သည်ယှဉ်သော၊သုသိရံ၊ သုသိရ, သဒ္ဒါသည်၊ တိသု၊ လိင်သုံးပါးဟူ၍ဖြစ်၏။ တု၊အံ့။ ကာသု၊အာဝါ ဒေ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်တား၊ တွင်း၏အမည်တည်း၊ထိယ၊ ကာသုသဒ္ဒါထိ၊ဖွဲ့ဖြစ်၏။ အာဝါ ဒေ၊သဒ္ဒါ၊ ပုံ၊ တု၊အံ့၊ သပ္ပရာဇ,ဝါသုကီ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်၊ဟား၊ ဝါသုကီ,မည်သော နဂါးမင်း၏အမည်တည်း။ ပုံ။

၆၅၀။ အနုန္တော နာဂရာဇော(ထ),
ဝါဟသော- ဇဂရော (ဘဝေ)။
ဂေါနသော (ဘု) တိလိန္ဒော (ထ)။
ဒေဠ္ဍော ဘော ရုဇုလော (ဘဝေ)။ ။

(၆၅၀) အနန္တ နာဂရာဇာ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ အနန္တမည်သော နဂါး မင်း၏အမည်ဘည်း ပုံ။ အထ၊ ပါး ဝါဟသ, အဇဂရ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ စပါးကြီးမြေ၏အမည်ဖြစ်၏။ ပုံ။ ၃၊ ဘု၊ အုံ၊ ဂေါနသ၊ တိလိန္ဒ ဤ၂-ပုဒ်ကား မြွေပွေး၏အမည်ဘည်း၊ ၂၊ (ပုံ) အထပါး၊ ဒေဠ္ဍ၊ ဘ, ရုဇုလ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ရေမြွေ၏အမည်ဖြစ်၏၊ ပုံ။ ၃၊

၁-ဂင်းမြွေမျိုးမှာ၊ အဆိပ်မယ်ကြောင်း၊ ဝေယန်ဇာတ်၌ အဆိုယ်၏။ မိလိန္ဒ ပဉ္ဍာ ပါဠိတော်၌လည်း၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စပါးကြီးမြေ၏ အဂ်ါတပါးကိုယူရမည် ဟု ဟော တော်မူလျက်ယ်သည်၊ အကျယ်ကိုသိလိုက၊ ဂင်းဘ၌ကြည့်လေ။

၂-ဂင်းကိုရှေးနိသယများ၌၊ ငန်းကျီး ဟု၊ ဦးကာအတိုင်းပြန်ဆိုကြ၏။ အချို့ကား၊ စပါးအုံးဟူ၍ပြန်ဆို၏။ ။တာကဂ်ုတ္တရ၊ ပဌမ ပဏ္ဏာသ၊ ပဏ္ဍိတ ဝဂ်ဌာနသုတ်၊ အဌကထာ နှင့်၊ ဂင်းဦးကာတို့ဘ၌ ဂင်းမြွေမှာ၊ အဆိပ်နှင့် အကွက်ဝန်းများယ်ကြောင်း။ ။တရားနာ စဉ်၊ ဂေါနသ၊ မြွေကိုကိုင်ခံရသော၊ ပုဏ္ဏားတပါယ်၊ မယေရ၀ဏ္ဏ၊ လည်း၊ ထင်ရှားယ်သည် ဖြစ်ရကား၊ မြွေပွေးဟူ၍ သာ ပြန်ဆိုသင့်၏၊ သိဟိုဠ်နိသယ၌လည်း၊ မြွေပွေးဟူ၍ပြန်ဆိုသည်ပင်။

၃-ဂင်းနှင့်ပုဒ်၌၊ သမ်တ,ပါကတကျမ်းများမှာ၊ ဤမာဂဓ, အဘိဓာန်နှင့် ပုဒ်နေမတူ၊ ဒဏ္ဍေးတချောင်းဝင်၊ တနည်း-၃-ရင်ကောက်တချောင်းဝင် (ဏ) (ဌ) သံယုဂ် (ဇ) လုံး ကြီးတင်နှင့် [ဒုဏ္ဍ၊ဘ] [ဒ၊ဏ္ဍ၊ဘ] [ရာဇိလ] ဟု၊ ပကတိပုဒ်နေယ်၏။ အဆိပ်ကင်း၍၊ ခံတွင်းနှစ်ခုယ်သော၊ ရေမြွေအထူးဟုလည်း၊ ဗမရ ဝိဝေက,ဋီကာ၌ဖွင့်၏။

၆၅၁။ ။ကမ္ဗလော• သသတရော (မေရု-,
ပါ၊ခဒ နာဂါ•ထ) ဝမ္ဗုနှ။
သိလုဏ္ဍော ဃရသပ္ပေါ•[ထ]
နိလသပ္ပေါ• သိလဘု (စ)• ။

(၆၅၁) ကမ္ဗလော၊ ကမ္ဗလ မည်သော နဂါး။ အာသတရော၊ အာသ ကရမည်သော နဂါး။ ရှေမ၊ ဤနဂါးတို့ကား၊ မေရုပါခေ၊ ခြင်းရိုရ်ကောင် ခြင်ကြီး၊ နာဂ၊ ဟု နေကုန်သော နဂါးတို့ကည်း။ ပုံ။ အထ၊ ပါး၊ ဝမ္ဗုနှ, သိလုဏ္ဍ, ဃရ, သပ္ပ။ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ လင်းမြွေ၏ အမည်ကည်း၊ ပုံ။ ၃။ အထ၊ ပါး, နိလ, သပ္ပ, သိလ, ဘု ဤ ၂-ပုဒ်ကား ပြာစပ်ခ်ိ၏ အမည်ကည်း။ ပုံ။ ။

၁-ပြန်မ၊ ဆရာတို့ကား၊ ကျွဲကောင် ဟူ၍လ်ားခေါ် ထင်ခဲ့ကြ, ဟူ၍လ်ားကောင်း၊ ပြန်ဆိုကြ၏။ သိဟိုဠ်နိသယ၌ကား၊ လင်းမြွေ,ဟူ၍ဘာသာပြန်ဆို၏။

(၆၅၂)။ "အာသိ(ီ)ဝိသော ဘုဇင်္ဂါ- ဟိ,
ဘုဇေါ [ဈ] ဘုဇင်္ဂေါ။
သိရိ(ီ)သပေါ ဖဏိသပ္ပါ,
လဂ္ဂါ ဘောဂိ ပန္ဓဂါ။ ။

(၆၅၂) အာသိ(ီ)ဝိသ၊ ဘုဇင်္ဂ၊ အဟိ၊ ဘုဇ၀၊ ဘုဇင်္ဂမ၊ သိရိ(ီ)သပ ၁၊ ဖဏိ၊ သပ္ပ၊ အလဂ္ဂ၊ ဘောဂိ၊ ပန္ဓဂ,

၁-၎င်းတို့တွင်၊ တတိယ ပါဒ၏ အစပ်ခြောက်ခုမြောက် (သိရိ(ီ)သပ) ပုဒ်၌၊ အလုံးစုံသော မြွေနာစာများမှာ၊ (သရီသပ)-ဟု၊ ပဌမ (သ) မှာ၊ အကာရယောဂ (ရ) မှာ၊ နိဂ္ဂဟိတ် မပါဘဲ၊ ဤကာရယောဂနှင့် ချည်းသာပါ၍ ပျက်လျက်ယိုကြသည်။ ဒုကာရင်စေနတ္ထပြု၍၊ ရုပ်တွက်သည်အတိုင်း၊ ပဌမ (သ) မှာ၊ ဒုကာရယောဂ၊ (ရ) မှာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်နှင့် ဒုကာရ ယောဂ [သိရိ(ီ)သပ] ဟု၊ ပါ၍မှန် ယိုစေရမည်၊ သိဟိုဠ-ပုံးဒယားစသော၊ လိပျန္တရများ၌ လည်း၊ ဤအတူချည်းသာ ယိုကြသည်၊

၎င်းသိရိ(ီ)သပ, ပုဒ်နေသော၊ ပေါရာဏကတရ ပါဠိမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို၊ သမုဒ္ဒလံ, တံ, ဝသတိ သိရိ(ီ)၊ သိရိ(ီ)သပါကာရ ဒေဒ် မဟာဝိသံ၊ ။ဟူသော ဤမှအထက်၊ အနှစ်ခုနှစ်ရာကျော် ရှစ်ရာခန့်ကာလက ရေးသားသော၊ ဇိနာလင်္ကာရကျမ်းလာ၊ သန္ဒ- ဌယမက, မြင်းကက်ခွ ဂါထာ၌၊ သိရိ(ီ), နှင့်ပုဒ်နေပုံ လက္ခဏာကို ထောက်ဆ၍,သဒ္ဒါဗျာန်ကျအားဖြင့်မှတ်လေ။

သိဂရန သုပတိတိ,သိရိ(ီ)သပေါ,မဟာ နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်ကားမသုတ်ဖွင့်။
သိရေန၊ သုပတိတိ သီသံ၊ ဘောဂန္ဒရေကတ္တာ၊ သုသိရဘာဝေန၊ သိရသာ၊ သုပတိတိ၊ သိရိ(ီ)သပေါ၊ ၎င်း အဋ္ဌကထာ၊

သိရိ(ီ)သပါတိ ယေကေစိ သရန္တာ၊ ဂဗ္ဗန်၊ ဒိသဝေါတိကာ၊ သပ္ပါဒယော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သမ္မောဟ အဋ္ဌကထာ,စ သ ။အပ္ပဋိကွေပါရဟ၊ ဂါရာ, ဘာဝနပြုဖြစ်သော၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ များ၌ကား။ ပုဒ်ပြီး ပဒနိပ္ပါ,ဒနာ ဘာဝ အဆို၊အသေအချာမပါ၍,သ မည် ဝစနတ္ထ, ပြ, မျှသာဖြစ်ရကား၊ နိပ္ပ ဒိတ ပဒ သဒ္ဒ ဝိတ ကာရကို၊ သေချာစွာသိနိုင်လောက်အောင်၊ ဝိသေသ,မ၍,ပြဆိုကြသော၊ ဤဋီက ရှင်၏,ဝစနတ္ထပြု၍,၊ ပုဒ်ပြီး, ရုပ်တွက် စိရင်ပုံနှင့်၊ ဇိနာလင်္ကာရ, ကျမ်းလာ၊ ဂါထာသိ(ီ)ပုဒ်နေပုံအတိုင်း၊ ပုဒ်ပြီ စေရမည်။ ။ထို,ကြောင့် ဤအရာ၌၊ (သရိ(ီ)ညီ) ဟူသော၊ သဓ်တပ္ပကတိ(ီ)ပုဒ်နေနှင့် (သရီသ၀) + (သရီသိ၀) ဟူ သော၊ ပါဠိကတပ္ပကတိ၊ ပုဒ်နေများကို၊ ပခါန,မပြုသင့်တော့ပေ။

(၆၅၃)။ "ဒ္ဒိ(ီ)ဒ္ဓေ ဥရေ ဝါ ဒ္ဒေ
ဒ်ဃော (စ) ဒ်ဃဝိဒ္ဒိကော။ ။
ပါ(ီ)ဒ္ဓနရော. ဝိသခ(ီ)ရော.
ဘောဂေါ (တု) ဖဏိနော ဘန္ဒု။ ။

(၆၅၃) ဒ္ဒိဇ်ပ္ပ,ဥ္ဇရ၊ ဝါဠ,ဒီဃ၊ ဒီဃပိဋ္ဌိက၊ ပါဒုဒရ,ဝိသဝ်ရ၊ ဤ၊ ၁၈-ပုဒ်ကား,ဖြေ၏.အမည်ဘည်း၊ (ပုံ) တ,ဆုံ၊ ဗဟိနော,ဖြေ၏.၊ တ,ဒု၊ ကိုယ်သည်,ဘော,ဝေါ,ဘော,ဝမည်၏.။ ပုံ။ ။

၆၅၄။ ။အာသီ(-ဣ ိ) သပ္ပဒါ၌- (ထ),
နိမ္မောကော ကဠ,ကော (သမာ)။
ဝိသံ(တွ-နိဣ ိ) ဂရ,ဏ,ံ,
(တ,ဣ,ဒ ါ၀ါ) ဟလာဟလော။ ။

(၆၅၄) အာသီ၊ သပ္ပဒါ၌,ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဖြေစွယ်၏.အမည်ဘည်း၊ ဣ ိ,ဤသ,ဒ ါ၊ ၂-ခုတိ၊ ရှည်းတည်း၊ အထ၊ ပါး၊ နိမ္မောက၊ ကဠ,က၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဖြေရှေလ,း၏.အမည်တည်း၊ သမာ၊ အနုက်ဘ,ကုန်၏.။ (ပုံ)။ တ,ဆုံ,ဝိသ,ဂရ,လ၊ ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ အာဆီ၀်၏. အမည်တည်း၊ အနိဣ ိ,ဝိသ၊ သ,ဒ ါ၊ ထိ၊ မဟုတ်၊ ဂရ,လ၊ သ,ဒ ါ၊ (နှ)။ဟလာဟလော၊ ဟလာဟလ, မည်သောအာဆီ၀်။

၆၅၅။ ။ကာ,ဠ,ကူ,ဒှာ- (ဒယော,စာ-ထ),
ဝါ,ဠ,ဂါ,ဃျာ• ဟိ- တုဏ္ဍိကော။
နှ,ရယော ဒုဋ္ဌတိ• (ဣ ိ,စ),
(နှ,ရကောသော မဟာ,ဠ,ဝ)

(၆၅၅) ကာ,ဠ,ကူ,ဒှာ,ဒယော၊ ကာ,ဠ,ကူ,ဒှ မည်သော အာဆီ၀်စသည်တို့သည်၊ ၁၊ ကဠ,ဒ ါ၊ ထိ,အာဆီ၀်အထူးတို့ကည်း၊ ၀ါသ,ဒ ါဖြင့် ဤသ,ဒ ါ၊ ၂-ခုတို့၏.၊ ပုံ၊နှ၊အဖြစ်ကိုပြ၏.။ အထ၊ ပါး၊ ၀ါ,ဠ,ဂါဟိ,အာဟိတုဏ္ဍိက (အာဟ်တုဏ္ဍိက)၊ ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ ဖြေသမား၊ အာလမ္ဗါယ်သမား၏. အမည်တည်း၊ ၂၊ (ပုံ) နိ,ရယ၊ ဒုဋ္ဌတိ၊ နှ,ရက၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ သာမည,အား ဖြင့်ဝေ,း၏.အမည်ကည်း၊ ဣ ိ,ဒုဋ္ဌတိ,သ,ဒ ါ၊ ထိတည်း။ အ,ကြင်း၊ (ပုံ)။ မဟာ၊ကြီးသော၊သော၊ထိုဝေ,းသည်,အ,ဠ,ဃ၊ ရှစ်ပါ၊အ,ပြား,ယို၏.။

၁-အာဒိသ,ဒ ါ ဖြင့်၊"ကာကောလ, မြ,ကွပုဏ္ဏ,ပဒီပန,ဒါရဒ, ဝ,ဏ္ဏနာဘ" စသည်ကို ယူလေ။

၂-ဤတွင်၊ ဒုတိယ ပုဒ်ဌ၊ သိဟိ,ဠ,ခရာ,စာများမှာ၊ (အဟိဂုဏ္ဍိက + ဂုဏ္ဍိက) ဟု၊ ဟိနောင် (ဂ) ယ်တချောင်း,ဝင်၊ ဂ,ဝ,ံနောင် မုဒ္ဓ,,ပ,ဠ,မ,ပ,ဌမ (ဏ+ဌ) အဆင့်နှင့် လည်း ကောင်း၊ ဂ,ဝ,ံဒုတိယ (ဌ) အဆင့်နှင့်လည်းကောင်း၊ လွန်စွာ အပျက်များလှသည်၊ အထူး သတိပြုလေ။

အဟိတုဏ္ဍန ဒိဋ္ဌဂတိ-ဟူသော၊ (စိန္တာမဏိဋီကာ) အဟိနော၊တုဏ္ဍ' မုခံ၊ တေနဒိဋ္ဌတိ ဟူသော (ဗျာဝျာသုဓါ) ဋီကာများနှင့်အညီ (မုခ-ပရိယာယ) (တုဏ္ဍ) ပုဒ်ဖြင့်ဝုဒ္ဓီ 'ရောက် မ့ရောက်နှစ်မျိုး (အဟိ၊ အာဟိ၊ တုဏ္ဍိက) ဟူ၍သော၊ အမှန် သဗ္ဗဝေါဟာရန်ကျ အားဖြင့် မှတ်လေ။

အာလမ္ပာန,"အာလဗ္ဗာယန" တို့လည်း၊ ၎င်းဟောပရိယာယ်များပင်။ဤ၌, အာလဗ္ဗာ ယန,ဟူသော၊ မာဂဓပုဒ်ကိုထောက်၍, မြန်မာဘာသာအားဖြင့်၊ "အာလဗ္ဗာယ်" ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်၊ ဤပုဒ်အရာ၌၊ မြန်မာစာများမှာ၊ "အလမ္ပာယန" ဟု (အ) ရသ ပဌမကွဲရာ (၀) စောက်ဖြင့်၊ အပျက်များလှသည်။ အထူးသတိပြုကြစေ၊ အလ၌ ဝိသ ဝေဠုကမ္မေနိယုတ္တောတိ၊ အာလဗ္ဗာနော အာလဗ္ဗာယနောဝါ၊ဏာနော၊ဏာယနောဝါ' အလ၌ ဝါဝိသဝိဋ္ဌ ဇာနာတိတိ၊အာလဗ္ဗာနော၊ အာလဗ္ဗာယနောဝါ,ဟု၊ ဝစနတ္ထပြုလေ။

(အလ၌) ပုဒ်၊ သိဟဠိက-ပေါရာဏ ဘာသာ။

၆၅၆။ "သဒ္ဒ၀ေါကာ၌သုတ္တော (စ)၊
မဟာရောရ၀ ရောရ၀ါ။
ပတာပနော အဓိစ- (ဣ),
သံဃာတော တာပနော (ဣ)၊

(၆၅၆) သဒ္ဒ၀ေါ သဒ္ဒါးဝရဲ့။ ကာ၌သုတ္တော၊ ကာ၌သုတ်ဝရဲ့။ မဟာရောရ၀၊မဟာရောရ၀ဝရဲ့။ ရောရ၀၊ ရောရ၀ဝရဲ့။ ပတာပနော၊ ပတာပန ဝရဲ့၊ အဓိစ၊ အဓိစဝရဲ့။ ၁၊ သဃာတော၊ သဃာတ ဝရဲ့။ တပနော၊တပနဝရဲ့ ၂၊ ဣတိ၊ဤ၄စ်ပါးတည်း၊ဣဣ,အဓိစ,သဒ္ဒါ၊ထိ၊ တည်း၊အကြွင်း (ပုံ)။

၁—နဝိဇ္ဇတေ။ ဝိစိသုခံ ယတြ, အမရဝိဝေ ဋီကာ။ ဤ၌, ဝိစိသဒ္ဒါ သုခ ပရိယာယ်၊ ၎င်းအနက်ကား၊ ဤမာဂဓ,အဘိဓာန်၌ မလာ။

ဝိစိအဖွဲ့ထရင်ဓမ္မ၊ သြကာသေကိရဏော သုခေ,ဟု၊ ဝိသ, အဘိဓာန်ကျမ်း၌ လာ၏။ အနည်းငယ်၊ လှုပ်ရှား၊ အခွင့်တည်ရာ၊ အရောင်,ချမ်းသာ-ငါးနက်။

၂—ဤ(တပန)ပုဒ်၌၊ သီဟိုဠ် သခ်ာတများနှင့်အညီ၊ (တ)မှာ၊ ရေးချမပြုမိစေလင့်။

၆၅၇၊ "(ထိယံ) ဝေတရဏီ လောဟ-
ကုန္ဒီ (ဘဏ္ဍ)လာလယာ)။
ကာရဏီကောနိရယပေ
နေရယိကော (ဘ) နာရကော၊ "

(၆၅၇) ဝေတရဏီ ကြမ်းပိုက်ချောင်းသည်လျှံ့ကောင်း၊လောဟကုန္ဒီ၊ သံပူအိုးသည်လျှံ့ငေး၊ ဘဏ္ဍ၊ ထိုင်ရဲ့ဒီ၊ ဇလာလယာ၊ ရေ၏တည်ရာ

တို့တည်း။ထိုယံ၊ဤသန္ဓါ၊ ၂-ခု၊ထိုဦးဖြစ်၏။ကာရကိုကား။နိရယာပ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ငရဲးထိန်း၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ) တု၊ အံ့၊ နေရယိကာ၊ နာရကာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ငရဲးသူ၊ငရဲးသားသတ္တဝါတို့၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ)။

၆၅၁၊ ။အာဏ္ဏာ ဝေါ သာဝရော သိန္ဓု၊
သမုဒ္ဒေါ ရတနာ ကရော။
ဇလနိဓု။ ဒဓိ (တသ,
ဘေဒါ)ဒိရဏ္ဏာ ဝေါ. (ဒယော)။ ။

(၆၅၁) အာဏ္ဏာ ဝ၊သာ ဝရ၊ သိန္ဓု၊သမုဒ္ဒ၊ ရတနာကာရ၊ ဇလနိဓိ၊ဥဒဓိ၊ ဤ၊ ၇-ပုဒ်ကား၊ သမုဒ္ဒြာ၏ အမည်ကည်း (ပုံ) ဒိရဏ္ဏာ ဝါဒယော၊ နှားနှင့် အဆင်းယှဉ်သောသမုဒ္ဒြာစသည်တို့သည်၊ တသ၊ ထိုသမုဒ္ဒြာ၏ ဘေဒါ၊ အာထူးတို့တည်း။ (ပုံ) ၁။ ။

၁-အာဒိသဒ္ဒ ဖြင့်၊ ဆားငန်ရေ အရသာယိုသော၊ လဝဏာဏ္ဏဝ၊နှင့် စမ်းရောင် အဆင်းယိုသော၊ ဒဏ္ဍုရသောဒက၊ ထောပတ်ရောင်အဆင်းယိုသော၊ဃာတောဒက၊ ကြီရေရောင်အဆင်းယိုသော၊ ဥဒ္ဓုရသောဒက၊ သေရည်အဆင်းယိုသော၊ မဒိရောဒက၊ချိုသောရေယိုသော သာဓုဒက၊ သမုဒ္ဒြာကြီးခြောက်စင်းကိုယူ။

၆၅၂။ ။ဝေလာ (သကူလဒေသော ထ),
အာဝဋ္ဋော သလိလဏ္ဍမော။
ထေဝေါ (ဝ) ဖိန္ဒု ဖုသိတံ,
ဘမော ဘုဇလနိဂ္ဂမော။ ။

(၆၅၂) အာဝ၊ ထိုသမုဒ္ဒြာ၏ ကုလဒေသော၊ ကမ်းအရပ်သည်၊ ဝေလာ ဝေလာမည်၏။ (ထိ) အဝ ပ ':၊ အာဝဋ္ဋ၊ သလိလဏ္ဍမ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ရေပေါ်ကြီး ရေလယ်၏ အမည်တည်း (ပုံ)။ တု အံ့၊ ထေဝ၊ဖိန္ဒု၊ ဖုသိတ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ရေပေါက်ကြီး ရေလယ်၏ အမည်ကည်း၊ တေဝ၊ သန္ဓါ၊ပုံ၊ အကြောင်း၊နှင့် ကု၊အံ့၊ ဇလနိဂ္ဂမော၊ ကနဲ ဦးအိမ်နုံရံတို့၌၊ ရေထုတ်ရာပြွန် [ရေထွက်လမ်း] သည် ဘမော၊ ဘမ မည်၏။ (ပုံ)။

၆၅၃။ ။အာပေါ ပယော ဇလ ဝါရိ။
ပါနီယံ သလိလ ဒကံ။
အဏ္ဏော နီရံ ဝနံ ဝါလ,
တောယ- မမ္ဗု၊ ဒကံ (စ) ကဲ့။ ။

(၆၆၀) အာပါပယာ၊ဓလာ၊ဝါ၊ရိ၊ဝ နိယာ၊ သထိလာ ဒုက၊ အာဏ္ဏာ နိ၊ရ၊ ဝနု၊ဝါလ၊တောယာ၊အမ္ဘု၊ ဥဒက၊ ကာ၊ ဤ၊ ၁၅- ပုဒ်ကား၊ ရှေ့၏ အမည်တည်း၊ ၂၊ အာပါပယာ၊ အာဏ္ဏာ ၃- ပုဒ်ကား၊ ရှုပဘေဒအားဖြင့်ပုံကဲ့သို့ အကြွင်း၊ ၄။

၁–မဟာဇနက ဇာတ်၌[ကေပုက]သဒ္ဒါရေဟောလာယိသေး၏။

၆၆၁၊ ။ဘရေဂီ [စတာ] ဘဂီ,
ဒ္ဒိမ. ၆၆ (ဝမ်ဆိုင်)။
ဥလ္လောလော [တုစ] ကလ္လောလော,
[မဟာ၀ိစိသုကထျော]။

(၆၆၁) ကရုဂီ ဘဂီ ဒ္ဒိမ၊ ၆၆၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ လှိုင်းတံပိုး၏ အမည်တည်း။ ပုမိတ္တိယံ၊ ဒ္ဒိမ ၆၆, သဒ္ဒါ ၂ ၂-ခု ပုံ သိ ဒ္ဒြစ်၏ အကြွင်း ပုံ၊ တု၊ ဆုံ၊ ဥလ္လောလော ဥလ္လောလ, သဒ္ဒါ ကိုလှိုင်းငေး၊ ကလ္လောလော ကလ္လောလ, သဒ္ဒါ ကိုလှိုင်းငေး၊ မဟာ၀ိစိသု၊ လှိုင်းတံပိုးကြီး ဟူသော အနုက်ကို၏ ကထျော ဆိုအာ ၏ (ပုံ)၊

၆၆၂၊ ။ဇမ္ဗာလော ကလလ ပံ၊ကော,
စိကွ္ခလ္ လ ကဒ္ဒမော [ပျထ]။
ပုလိနံ ဝါလုကာ ဝဏ္ဏု
မရု. ရှ သိကတာ [ဘ၊ဝ]။

(၆၆၂) ဇမ္ဗာလ၊ ကလလ၊ပက်၊ စိကွ္ခလ၊ ကဒ္ဒမ၊ ဤ ၅-ပုဒ်ကား၊ ရွှံ့ညွန်း၏ အမည်တည်း၊ ၂၊ ကလလ၊စိကွ္ခလ၊သဒ္ဒါ ၂-ခု၊ နှ၊ အကြွင်း၊ ပုံ၊ အထ၊ပါ၊ ပုလိန၊ ဝါလုကာ၊ ဝဏ္ဏု၊ မရု ဥရု၊ သိကတာ ဤ ၆-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊သဲ၏ အမည်ဖြစ်၏ ပုလိန သဒ္ဒါ၊ နှ၊ အကြွင်း ထိ။ ၂၊

၁–(ပက်)–သဒ္ဒါ၊ အိုင်ငယ်ဟောလည်းယို၏။ ။ဩန်သာမန်, ဟူသော အနုက်နှင့် တကွ၊ ထူထဲးသောညွန်၊ သဲနုံ, ဟူသောအနုက်ကိုဟောသော (ပလိပ) သဒ္ဒါလည်း ယိသေး၏။

၂–ရင်းတို့တွင် (ပုလိန) သံဒ္ဒါသည်၊ (သဲသောင်ကမ်း) ဟူသော၊ အနုက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏ ဟု၊ အမရကောသ၊ အဘိ၀ါန်နှင့်အညီ မှတ်လေဦး။

သေကတာ၊ သိကတာမယ, စသော ပုဒ်များသည်၊ များသောသဲယိသော၊ ဝါလုကာ ကဏ်ဗာရ, ဟူသောအနုက်ကိုဟော၏ ဟု မှတ်လေ။

၆၆၃။ ။အာနန္ဒရိပ် [စ] ဒိပေါ [ဝါ],
ဇလ မဏ္ဍဂတွေ ထလံ]။
တိရံ [တု] ကူလံ ရောဓ [စ],
ပတိရံ [စ] တဒု [တိသု]။ ။

(၆၆၃) ဇလမဏ္ဍိုဂတ်၊ရေ၏အလယ်ဗဟိုတည်သော၊ ထလံ၊ကြည်းကုန်း (ကျွန်း) သည်၊အာနန္ဒရိပ်၊ အာနန္ဒရိပမည်၏။ ဒိပေါ၊ ဒိပလည်းမည်၏၊ ဝါ သဒ္ဒါဖြင့်၊ဒိပသဒ္ဒါကို၊ပုံ၊ခြင်း၏၊ အာနန္ဒရိပ၊သဒ္ဒါ၊ နှ။တု၊အဲ့၊ တိရကူလ၊ ရောဓ၊ပတိရ၊တဒု၊ ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ကမ်းပါး၏ အမည်တည်း၊ တိသု၊ တဒု၊သဒ္ဒါလိင်၃-ပါးတို့ခြင်းစ၏။ အကြွင်း၊နှ။

၆၆၄။ ။ပါရံ [ပရမ္မိ တီရမ္မိ],
ဩရံ [တု-]ပါရ [-မုဒ္ဓတေ]။
ဥဒ္ဓုပေါ [တု] ယ္ယဝေါ ကူလ္လော,
တရော [စ] ပဒ္ဓရိ. [ဣယံ]။ ။

(၆၆၄) ပါရံ၊ပါရသဒ္ဒါသည်၊ပရမ္မိတီရမ္မိ၊ထိုမှာဘက်ကမ်းဟူသော အနုက်ခြင်းဖြစ်၏။ တု၊အဲ့၊ဩရံ၊ ဤမှာဘက်ကမ်းကို၊အပါရ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓုတေ၊ဆိုအာပ်၏။ တု၊အဲ့၊ဥဒ္ဓုပ ², , ယ္ယ ², ကူလ, တရ, ပဒ္ဓရိ၊ ဤ၊ ၅- ပုဒ်ကား၊ ဘောင်၏ အမည်တည်း။ ဣယံ၊ ပဒ္ဓရိ၊ သဒ္ဒါ၊ ထိခြင်းဖြစ်၏။ အကြွင်း၊ပုံ။

၁—ဤ၌၊ အလုံးစုံ၊ သိဟိုဠ—မြန်မာ,စာများမှာ "ဥဒ္ဓုမ"—ဟူ၍ချည်း ပါ၌ယိုကြ၏။ မယိုသင့်။ သင်္ခတ၊ ပါကတ,ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ မုဒ္ဓ၊ဌ,မှာ၊ဦ,ကာရယောဂနှင့်ယိုစေ၍၊ ပ,မှာ၊ မ, သံယောဂမ်.နှင့် (ဥဒ္ဓုပ)—ဟူ၍သာပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။

၆၆၅။ ။တရတိ တရိ နာဝါ [စ],
ကူပကော [တု စ] ကုန္ဓကံ။
ပဒ္ဓာဇနော ဝေါဟုရိသော,
ကဏ္ဏဓာရော [တု] နာဝိကော။

(၆၆၅) တရတိ၊တရိ၊နာဝါ၊ ဤ၊၃-ပုဒ်ကား၊ လှေ၏ အမည်တည်း၊ တု၊အဲ့၊ကူပက, ကုန္ဓက, ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ လင်းယဉ်းတိုင်,ရွက်တိုင်၏ အမည်တည်း ², ကုန္ဓက၊သဒ္ဒါ၊နှ၊ အကြွင်း၊ ပုံ၊ ပဒ္ဓာဇန, ဝေါဟုရိသ၊

ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ လေကြီးနောက်ခို့ဖွဲ့ရှည်အာပ်သောလေငယ်, (သမ္ဘန်) စ,ိ. အမည်တည်း၊ (ပုံ) ၂၊ တု၊ အံ့။ ကဏ္ဍာဝါရ,နာဝိက၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊လေထိုး သမား၏ အမည်တည်း။ (ပုံ) ၃၊

၁–ဤမြန်မာဝေါဟာရ အရာ၌ ရှေးဟောင်းသတ်အင်း၊သတ်ညွှန်း,သတ်ပုံများနှင့်အညီ လင်း(ယဉ်း)ဟု၊ တာလုဇ(ယ)ကို၊ သံယုတ်မဲ့(ဉ)သတ်၊ ဝိသဋ္ဌနိနှင့်ကျနမှန်ကန်စွာ ရေးတတ်ကြစေရမည်။

ဂုဏရုက္ခ၊ ကူပ၊ ကုမ္ဘ၊သဒ္ဒါများလည်း၊ ဤအနက်ခ်ပင်ဖြစ်ကုန်၏,။ အထက် ဂါထာ နံပါတ် (၉၃၂) မိလိန္ဒပဉ္ဍ၊ ပါဠိ နှင့် အမရကောသ၊ မုတ္တာဝလီ၊ အဘိဓါန်များကို ကြည့်လေ။

၂–ဤကား၊ ယထာဂေါ,ဝိသော။ တထာတိ ဂေါ,ဝိသော၊ ဝုစ္စတိ၊ ပဏ္ဍိမဗန္ဓော၊ ယထာနာဝါယ၊ ပဏ္ဍိမ, ဗန္ဓောနာဝမေဝ၊ အနုဂန္ဓတိ၊ တထာဇ္ဇမေသဗ္ဗာ (စုဠဗာသိတိ ကပ္ပေ) နိယတ,မေဝအနုဂန္ဓတိ,ဟူသော၊ နာရဒ ဗောဓိအဘိဓာနနှင့်အညီ၊ ပေးသော အနက်တည်း။ဤ,ဂေါ,ဝိသော,ပုဒ်,အရာ၌၊ယိုးဒယားစာများ၌ (ဟောထဝိယော)ဟု၊ပါ,ခ် ထူးယို၏,။ နိဿယ,ဆရာများကား၊ ပဲ,စင်ဟူ၍,လ်ားင်း၊ သင်းဇဘာပဲ,, ဟူ၍, လ်ားင်း၊ ပြန်ဆိုကြ၏,။ဆင်ခြင်။

၃–ဤကား၊ ဂဏ္ဍာဝါရော,နာဝိကော,ဖွဲ့အရိဇ္ဇံ,ဝရိတ္တာယော, တာရယတိ၊ တဿ။ ဟူသော၊အမရဝိဝေကဋ္ဌိကာနှင့်အညီ၊ ပေးသောအနက်တည်း။ရှေးနိဿယများ၌၊ပဲ,သမား ဟူ၍,လ်ားင်း၊ အချို,ကား၊ လေသူကြီး မာလိန်,ဟူ၍,လ်ားင်း၊ ပေးကြ၏,။

၆၆၆။ "အာရဇ္ဇံ ကေနိပါတော (ထ),
ပေါတ ဝါဟော နိယာမကော။
သံယတ္တိကာ (တု နာဝါယ,
ဝါဏိဇ္ဇ မာစရန္တိယေ)။ "

(၆၆၆) အာရဇ္ဇ၊ ကေနိပါတ။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ထုံးဝါ,၏, အမည် တည်း။အာစဋ္ဌအာဘိုင်း၊ နှ၊ ပုံ၊ အထ,ပါ,၊ ပေါတဝါဟ, နိယာမက။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊လေသူကြီး (သင်းဘောသူကြီး,ကမ္ဘီတနှ) ၏,အမည်တည်း။ လမ်းပြ,ရေကြောင်းပြ ဟူ၍,လည်း၊ အနက်သမ္ဘန်သင့်သည်ထင်၏,။ ဆင် ခြင်၍,ယူကြလေ။ တု၊ အံ့။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်၊ နာဝါယ, ရေသင်း ဘောဖြင့်,ဝါဏိဇ္ဇ,ကုန်သွယ်ခြင်းကို အာစရန်တိ,ပြုကုန်၏,။ တော၊ ထိုသူ တို့သည်,သံယတ္တိကာ၊ (လေကုန်သည်) သင်းဘောကုန်သည်တို့ မည် ကုန်၏,။(ပုံ) ၁၊

၁–ပေါ,တံဝဏ္ဏ၊ သမုဒ္ဒယာန စာရီ၊ သမုဒ္ဒဝါဏိဇကာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း၊ ၎င်းသံယတ္တိက ပုဒ်၏, ပရိယာယ်ပင်။

၆၆၇။ ။[နာဝါယတိ] လကာရော [စ],
ဝဇ္ဇာကာရော ဖိယာ-[ဒယော]။
ပေါ်တော• ပဝဟာဏံ [ဂဒ္ဓံ],
ဒေါဏိ [တ္ထ•ဆ ၀ တထာ]-မ္ဘဏံ။ ။

(၆၆၇) လကာရော၊ ရွက်၊ဝါ၊လင်းယဉ်း၊ ၃၊ ဝဇ္ဇာကာရော၊ ရွက်ကြိုး၊ ဖိယာဒယော၊ ဖိယာအာဒယော၊ လျှော်တက်, ခပ်တက်,ဘက်မ, စသည်တို့သည်၊နာဝါယ၊လျှော့၏,အဂိါ,အစိတ်၊ အဂ်ါ၊တန်းဆာတို့ မည်ကုန်၏, ဤ၌, အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်,(လဝ္ဂနက) ကျောက်ဆူးစသည်ကိုယူလေ။ ပေါ်တ, ၂ ပဝဟာဏ။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကို၊ ရုတ်ရုံ၊လျှောယပ်၏, အမည်ဟု, ဆိုအပ်၏,။အာစရိအတိုင်း ပုံ၊ နှ။ ဣ၊ ဒုံ၊ ဒေါဏိ၊ အမ္ဘဏ။ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ လုံးထွင်းလျှော်စကျင်း,ဝိန်းကော, ဆိ,အမည်တည်း။ ဋီကာ၊ ဒေါဏိသဒ္ဒါ ထိ, တည်း။ အမ္ဘဏ သဒ္ဒါ၊ နှ၊ ၃၊

၁-ဤ-(လကာရော)ပုဒ်၌၊ လံ၀ါတံ,ကရိယတိ၊ ဧတေနာတိ၊လကာရော, ဟု၊ဝစနတ္ထ ပြု၍,-(ကာ)၌၊ ကင်းစီး(င်)အ ကွ,ရာ။ မပါစေဘဲ၊ပါ၌မှန်ကိုမှတ်ရမည်။အသျှင်ဗုဒ္ဓပြိယ၊ ဆရာရေးသားအပ်သော [ပဋ္ဌာမရ] မည်သောကျမ်း၌ (သုဒ္ဓ။လကာရ, သဟိတော ဌပ ၀ါလနာ၀ါ) ဟူသော၊ ဝသန္တတိလက၊ဂါထာပါဒ၊ ပါ၌နေနှင့်, အသျှင်-ဝေဒေဟ သာမိ မယေရ်ရေးသားစီမံတော်မူအပ်သော၊ ရသ၀ါဟိနီ လက်၁။ ဒီပုဗ္ဗတ္ထိကထာ,ဝတ္ထု (၆၃) အနက်၊ နာမ,သိလုတ္တ၀ဂ်၊ နာ၀မ,ဇယမ္ဗတိကာ၀ဏ္ဏ-၌၊ (သဒ္ဒါလက်ာရ၊ သဟိတံ၊ ဂုဏ ဘဏ္ဍ,ပုဏ္ဏ) တဆဲ,လေးလုံးဘွဲ့။ ဝသန္တတိလကဂါထာ၊ဒုတိယပါဒပါ၌နေပုံများကိုလည်း၊ သတိပြုလေ။ အနက်မှာ၊ ပေါ်ရာနိုက၊ ဝေါဟာရ အားဖြင့်၊ (လင်းယဉ်း) အာဗုနိုက ဝေါဟာရအားဖြင့် (ရွက်) ဟု၊ အမှန်မှတ်လေ။

အလုံးစုံ မြန်မာစာ ပါဠိများ၌ကား၊ (လက်ာရော) ဟူ၍,လ်ားင်း၊ (အ) နှင့်တကွ၊ (အလက်ာရော) ဟူ၍,လ်ားင်း၊ပါ၌ပျက်ချည်းသာယှိနေကြသည်။အနက်မှာလည်း၊ (လင်းယဉ်းတိုင်)ဟု၊ အမှား ပြန်ဆိုကြသည်များလှ၏,။ (ကူပက-ကုမ္ဘက) သဒ္ဒါတို့ကိုသာ (လင်းယဉ်းတိုင်-ရွက်တိုင်)ဟောဟု၊ သန္ဓ ဒ္ဓာန်ကျမှတ်လေကုန်။ အထူးသတိယှိကြစေ။

မိလိန္ဒပဉ္ဍပါ၌တော် သြပမ္မကထာပဉ္စကဏ္ဍ၊ ဒုတိယသမုဒ္ဒ၀ဂ်၊ သတ္တမ ကူပဂ်ပဉ္စနှင့်, သိဟိုဠ်ယိုးဒယား စသော လိပျန္ဓရများကိုလည်း ကြည့်ရှုကြလေ၊ ပါ၌ပျက်။ အနက်ပျက် အလွန်များလှ၏,။

၂-ဤပေါ်တ-ပုဒ်၌၊ မုတ္တာ၀လိ,စသော၊ သခ်ံတအဟိ၀ါန်ကျမ်းများမှာ၊ ပုံ-ထိ, နှစ်လိုင်သာယှိသည်။ အထက်(၁၄၁၉)ဂါထာမှာလည်းအတူပင်။

၃-ဒေါဏိ,သဒ္ဒါကို၊ရှေးနိဿယများ၌၊ ပက်ခွန်,ဟု၊ ပြန်ဆိုကြ၏,။ ပက်ခွန်- ဟောမဟုတ်။ သေကပတ္တ၊ သေစန-သဒ္ဒါတို့သာ,ပက်ခွန်ကိုဟောကုန်၏,။ ဤမြန်မာ၀ေါဟာရ အရာမှာ။-"စင်စင်သန့်သန့်၊ ရေအ၀ွန်၊ ပက်ခွန်ခပ်ကာပက်" ဟူသော၊ ကင်ဝ,ကျွဏနှင့်

အညီ၊ သတ်ပုံမှန် ရေးတတ်စေ။(ကျင်း–ခွက်–တွင်း–မြောင်း–ချောင်း–ခုံ–ခေါင်း၊ မှတ်ကြောင်း ဒေါ်ဏီ–နက်)–ဂင်းအနက်အားလုံးကို၊ အရာအားလျော်စွာ၊ ဒေါ်ဏီ, သဒ္ဒါ, ဟောနိုင်၏့ဟူလို။

၆၆ဂ။ ။ဂဘိရ နိန္ဒ ဂန္ဓိရာ,
[တောာ–]ဣာနံ [တဠိပဂ္ဂကော]။
အာဂါ ခ(ဣ-တလပ္ပသံ,)
အနဏ္ဏော ကဋ္ဌသာ• ဝိလာ။

(၆၆ဂ) ဂဘိရ၊နိန္ဒ၊ဂန္ဓိရ၊ဣ၊ ၃–ပုဒ်ကား၊ နက်ရှိုင်းသည်၊ လျှို့ဝှက်ခက်ခဲနက်နဲသည်၏့အမည်ကည်း၊ အ.ထ၊ပါ။ဥဣာနံ၊ ဥဣာနဿ, သဒ္ဒါသည်၊ တဠိပဂ္ဂကော၊ ထိုနက်ရှိုင်းသည်မှ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော၊ တိမ်သည် ဟူသောအနက်ဖြစ်၏့။တု၊ ဆံ့။အာတလပ္ပသံ၊ အောက်အပြင်ကို မမြင်နိုင်အောင်နက်သောရေသည်၊ အာဂါ ခ၊ အာဂါ ခ, မည်၏့။ ၁၊ အနဏ္ဏ၊ကဋ္ဌသ၊ အာဝိလ၊ဣ၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ နောက်ကျသောရေစသည်ဖြစ်၏့၊ ။

၁–ဣကား၊ သိဟိုဠ်နိဿယ အတိုင်းပြန်ဆိုအပ်သောအနက်တည်း။ တလ်,နပ်သ်တိတိ၊ အတလပ္ပသံ,ဟု၊ဝစနတ္ထပြု၍,ပဌမကွဲရာ–ပ၊ ဒွေဘော်နှင့်၊အတလပ္ပသံ,ဟု၊ပါ၌လို၏့၊ အမရကောသ၌၊အတလ**ပ္ပ**သ, ဟု။ပ–ဖ–သံယုဂ်နှင့်ပါ၌ယို၏့။ဂင်းအလိုအောက် အပြင်ကို မထိရောက်၊ မထောက်မိနိုင်အောင်၊ နက်သော ရေ,ဟု၊အနက်ပေးရမည်။

၆၆ဃ။ ။အာ**ဏ**ဏ္ဏော ပသန္နော ဝိမလော,
(ဂဘီ ရပ္ပ ဘုတိ တိသ)။
ဒိဝရော မဏ္ဍိကော မ**ဏ**္ဍ-,
ဗန္ဓ ကောဝ**ဏ**္ဏ ဇာလိကာ၊ ။

(၆၆ဃ) အာ**ဏ**ဏ္ဏ၊ပသန္နော၊ဣ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ဝိမလော၊ ကြည်လင်၍ အညစ်အကြေးကင်းသောရေစသည်ဖြစ်၏့။ဂဘီရပ္ပဘုတိ၊ဂဘီရ,အာ၊ ပသန္နအာဆုံးယှိသောသဒ္ဒါတို့သည် တိသ,လိင်၊ သုံးပါးတို့ဖြစ်ကုန်၏့။ ဒိဝရ, မ**ဏ**ဏ္ဍ၊ကာ၊မ**ဏ**ဏ္ဍ**ဗ**န္ဓ၊ကောဝ**ဏ**ဏ္ဏ၊ဇာလိက၊ဣ၊ ၅- ပုဒ်တို့သည်ကား၊ တံငါသည်၏့အမည်တည်း (ပုံ)။ ။

၆၇ဝ။ ။မ**ဏ**ဏ္ဍော ဒီဃော ဇလစရော,
ပုထုလောမော• မ္ဗုဇောဗျသော၊
ရောဟိတော မ**ဂ**္ဂ**ရ**ောသိဂီ,
ဝလဇော မုဒ္ဓ**ပ**ါဒသာ။ ။

(၆၇၀) မဆ္ဆ ဓိနံ, ဓလာစရ,ပုထုလောမ, အာမ္ဘ,ဓ, စျသ, ဤ၊ ၆-ပုဒ် ကားပေါ်ကိုးမ်ားမ်ားသာမည့်အားဖြင့်အမည်တည်း။(ပုံ) ၅ ရောဟိတ၊ ငါးကြင်း၊ မဂ္ဂ,ရ,ငါးခူ,သိင်္ဂီ(သိင်ဟိ) ငါးကျည်း၊ ဝါ၊ ငါးကျွဲ။ ဗလဓ။ ငါးဘတ်၊ မုဒ္ဒ,ငါးရံ,ပါ,ဝုသ,ငါးဟင်းငန် (ငါးဘန်)။ ။

၁-အထက်အနေကတ္ထဋ္ဌမလာသော၊ မဆ္ဆသဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်ရစနာဂါထာ။

ပုရာဏ၊ ရာသိဘေဒေသု၊ မဆ္ဆောနာရယ၊ ဏ-ရှုဇေ။
မဆ္ဆ ဝိရာဇ ဒေသမှိ၊ ပုမ္ဘဟုတ္တမှိတေသိယုံ။

မဆ္ဆော၊ပုံ၊မဆ္ဆသဒ္ဒါသည်၊ပုရာဏ ရာသိဘေဒေသု၊မဆ္ဆ,ရာ ဏ်ဟူသော၊ ပုရာဏ်အထူး၊ မိန်ရာသီဟူသော၊ ရာသီအထူးတို့ဌ်ုလ်ားင်း၊နာရာယဏော၊ ဗီသနိုးနတ်ဌ်ုလ်ားင်း၊ အဓ်ုဇေ၊ ငါးဌ်ုလ်ားင်း၊ဖြစ်၏။ ဝိရာဇ ဒေသမှိ၊ ဝိရာဇ်တိုင်းဟူသော အနက်ဌ် ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ တေမဆ္ဆော၊ ထိုမဆ္ဆသဒ္ဒါတို့သည်၊ ပုမ္ဘဟုတ္တမှိ၊ ပုံ၊ ဗဟုတ္ထဝစ်ဌ်ုဖြစ်ကုန်၏။

ထို့အတူ၊ အဓ်ုဇ၊သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ ရစနာ ဂါထဌ၊

အဓ်ုဇ ပဒုမေ စန္ဒေ။ သခ်မဆ္ဆေသု အဓ်ုဇေ၊

အဓ်ုဇ၊ နှ-အဓ်ုဇသဒ္ဒါသည်၊ ပဒုမေ၊ ကြာပန်းဌ်ုလ်ားင်း၊စန္ဒေ၊ လဌ်ုလ်ားင်း ဖြစ်၏။ အဓ်ုဇေ၊ ပုံ၊ အဓ်ုဇ,သဒ္ဒါသည်၊ သခ်မဆ္ဆေသု၊ ခရုသင်းဟူသော အနက်၊ ငါးဟူသော အနက်တို့ဌ်ုဖြစ်၏။

(၆၇၁)။ ။သတ္ထဝကော် သဝကော် [စ],
နဒ္ဒ ဓိနော [စ] ဂဏ္ဍကော၊
သုသုကာ သဖရီ [မ-,
ဗ ဘေဒါ] မကရ-[ဒယော]။ ။

(၆၇၁) သတ္ထဝက် (သတ္ထဝက်)။ ငါးရှဉ်ဌ်ုလ်ား၊ သဝက်၊ငါးပြေ၊နဒ္ဒဓိန၊ ငါးဖေါင်ရိုး ၃၊ ဂဏ္ဍက၊ငါးမန်း၊ သုသုကာ၊ငါးပုတင်း၊ သဖရီ၊ငါးရုံးမ၊ မကရ,ဒယော၊ မကာရ်း၊ ပင်လယ်ဘား စသည်တို့သည်၊ မဆ္ဆပ္ပဘေဒါ၊ ငါးအာထူးတို့ဌ်ုတည်း။သုသုကာ၊သဖရီ၊သဒ္ဒါ၊ ၂-ခု ထိုးအာ ကြင်း၊ပုံ။ ။

၁-ရင်းကိုငါးမြေ,ဟူ၍.အနက်ပေးရမည်ဟု၊ ဥတုဘောဇနကျမ်းဌ် မှာ၏။

(၆၇၂)။ ။(မဟာမ,ရာ) တိမိ တိမိ-,
ဂိလော တိမိရ ပိဂ်လော။
အာနန္ဒော [စ] တိမိန္ဒော [စ],
အာ,ဏ္ဏာ,ရော,ဟော မဟာတိမိ, ။

(၆၇၂) တိမိ,တိမိမည်သောငါး(ဝေလငါး)တိမိဂိလ၊တိမိဂိလ,မည် ထောငါး၃၊ တိမိရပိဂ်လ၊တိမိရပိဂ်လ,မည်သောငါး၊အာနန္ဒ၊အာနန္ဒ မည်

သောင်ုးတိမိန္ဒ (တိမိနန္ဒ) တိမိန္ဒ၊ မည်သောင်ုး၊ အာဠာရောဟာ၊ အာဠာ ရောဟာ၊ မည်သောင်ုး၊ မဟာမိတိ၊ မဟာမိတိ, မည်သောင်ုး၊ ဣမေ ဣ ငါးတို့သည်၊ မဟာမဏ္ဍာ၊ ကြီးသောငါးတို့မည်ကုန်၏။ (ပုံ)။ ၂ ။

၁–ဣ (တိမိဂိလ) ပုဒ်၌၊ ဌိကာဆရာတား (တိမိဂိလ) ဟု၊ (ဂ)မှာ၊လုံးကြီးတင်မပါဘဲ၊ ပုဒ်ပြီးရုပ်တွက်၏။သခ်ံတနှင့်ပါကတကျမ်းများ၌ကား၊ (တိမိဂိလ) ဟု၊ (ဂ) မှာ၊လုံးကြီးတင်နှင့်တကွ၊ တိမိသဒ္ဒ။ပပဒ (ဂိရ) ၏တိတ်ဖြင့်၊ပုဒ်ပြီးပြီလျက်ယို၏။ ဣအရာ၌၊ သခ်ံတပါကတ ကျမ်းများ၌ လာတိုင်းသာ၊ သဒ္ဒယုတ္တိယိုပေသည်။ တိမိ, မည်သောငါးကို၊ မျိုနိုင်လောက် အောင်၊ကြီးသောငါးသည်။ (တိမိဂိလ) မည်၏ ဟူလို။ (ကလာပ) ခေါ် (ဣာတဒ္ဒ) ကျမ်းမှာလည်း၊ (ဂိလေးဂိလသျ) ဟု၊ ၄–၁–၂၄။ ။ဣပုဒ်မျိုးရုပ်ပြီးစေရန်၊ အထူးသုတ် တည်၊ စိရင်လျက်ယို့ချေသည်။ ပညာယို့များအထူးသတိပြုကြလေ။

သုတ်မဟာဝါ, အဋ္ဌကထာ၊ မဟာနိဒါနသုတ်အဖွင့် (၇၀)၌ကား၊ ယူဇနာ လေးရာ (၄၀၀)ယို့သော၊ တိမိဝိဂ်လ,မည်သောငါးနှင့်တကွ၊ ရှစ်စီးဟု လာယို့၏။ အဋ္ဌသာလိနီ ၁၃–၌ကား၊တိမိရတိဝိဂ်လ,ဟုယို့သည်။တိမိရ ဝိဂ်လ,ဟူသောအမည်မှ၊ပြောင်းလဲ ပျက်စီး သောပါ၌ ဟု၊မှတ်ထင်မိ၏။အကြောင်းတား၊ ၎င်းအမည်တမျိုးနှင့်တကွ၊ ငါးကြီး၊ ၉–စီး မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။

၂–၎င်းငါးကြီး,ခုနစ်စီးတို့၏ယူဇနာ၊ ပမာဏမှတ်ရန်–

(၁) တိမိ။ယူဇနာ–၂၀၀၊ (၂) တိမိဂိလ၊ ယူဇနာ–၁၀၀။ (၃) တိမိရဝိဂ်လ၊ယူဇနာ ၅၀၀။ (၄) အာနန္ဒ။ (၅) တိမိနန္ဒ။ (၆) အဠာရောဟာ။ (၇) မဟာတိမိ–၄–စီး။ ၁၀၀၀–စီ။ သံပေါက်။

ခုစ်,သုံး,ငါးရာ၊ စဉ်ကမာ၊ ကျန်မှာတထောင်စီ။
တိမိဝိဂ်လ၊ ယောဇန၊ မှတ်ကျလေးရာမှီ။
မဟာမဏ္ဍ၊ ပမာဏ၊ ပြုထ ကျမ်းအညီ။

(၆၂၃)။ ။ပါသာဏ မဏ္ဍော ပါ ဌိနော,
ဝကော [တု] ဗဒ္ဓိသော [ဘဝေ]။
သုသုမာရော [တု] ကုမ္ဘိသော
နဂ္ဂော ကုမ္ဘော [တု] ကဏ္ဍပေ ။

(၆၂၃) ပါသာဏ မဏ္ဍ, ပါဌိန၊ ၂– ပုဒ်ကား၊ ငါးဖယ် (ဝါ) ငါးဘတ်၏ အမည်တည်း။ (ပုံ) ၁၊ ထု၊ အုံ့။ ဝက်, ဗဒ္ဓိသား၌၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ငါးမျှားချိတ်၏ အမည်ဖြစ်၏။ (ပုံ)၊ ၂၊ တု၊ အုံ့။ သုသုမာရ ၄၊ ကုမ္ဘိလ၊ နဂ္ဂ၊၌၊ ၃– ပုဒ်ကား၊ ဒိကျောင်းဆီ အမည်တည်း။ (ပုံ) ၃၊ တု၊ အုံ့၊ ကုမ္ဘ၊ ကဏ္ဍပ၊ ၌၊ ၂–ပုဒ်ကား လိပ်၏ အမည်တည်း။ (ပုံ) ။ ။

၁–ဥတုဘောဇန၊ ကျမ်း၌၊ ပါ ဌိန,သဒ္ဒါငါးဘတ်ကိုဟော၏, တုဆို၏။ဣကိုငါးဘတ် ဟူလျှင်၊ ဗလဇ,သဒ္ဒါကို၊ ငါးဖယ်ဟု ပေးသင့်၏။

၂–(မဏ္ဍဝေဓနေ) လည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။

၃–သုသုမာရ၊ ပုဒ်၌၊ ရှေ့သထက်မှာ၊ ပါကတနှင့်အညီ၊ သေးသေးတင် မပါစေပဲ၊ အထက်ဂါထာ (၁၀၀၃) နှင့်အညီ၊ တချောင်းငင်နှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

(သင်္ခတ) ဂေါဒုမာရ (ပုဒ်) မှ၊ ပါကတ၊ မာဂဓ၊ နှစ်ဘာသာ၌၊ (သုသုမာရ) ဟု၊ (ပါကတ) ဗျာကရဏ်းနည်းဖြင့်၊ ပုဒ်မှန်ဖြစ်လာသည်။ အလုံးစုံခရာ မာဂဓ ဘာသာပါ၌ ကျမ်းဂန်များမှာ၊ ဋီကာဆရာ ရှင်တွက်ချက်ကြောင့်၊ (သံသုမာရ) ဟု၊ အလုံးစုံ အပျက်ချည်းယှိနေကြသည်။ အထူးသတိပြုကြလေ။ (ပါကတ) ၌။ (သုသုက+သုံသုမာရ) ပရိယာယ်နှစ်ပုဒ်လာယှိသေးသည်။

၄–ဤ (သုံသုမာရ) ဟူသောပုဒ်၌၊ မြန်မာစာများမှာ၊ ရှေ့သမှာ တချောင်းငင်မပါပဲ၊ သံသုမာရ,ဟုပျက်တတ်သည်။သင်္ခတ၊ပါကတ၊ဘာသာများနှင့်အညီ၊ရှေ့သမှာ တချောင်းငင်နှင့်သုံသုမာရ,ဟု၊ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ ။သုံသုမာရဂိရိ၌ကြီးအမည်မှာလည်း၊ ဤအတူပင်။

၆၂၄။ ။ကဏ္ဍဒုကောကုဋ္ဌိရော (စ),
ဇလုကာ (တုစ) ရတ္တပ ါ။
မဏ္ဍူ||ကောဒဠ္ဗ||ရော ဘောကော၊
ဂဏ္ဍူ||ပဒေါ. မဟိလတာ။ ။

(၆၂၄) ကဏ္ဍဒုက, ကုဋ္ဌိရ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ ဇုဇုန်လုံး၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ) တု၊ဆုံ၊ဇလုကာ၊ရတ္တပ ါ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ မြွေ၏ အမည်တည်း၊ (ထိ) မဏ္ဍူ|က ၁၊ ဒဠ္ဗ|ရ၊ဘောက၊ ဤ၊ ၃–ပုဒ်ကား၊ ဘား (ဖါး) ၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ) ဂဏ္ဍူ||ပဒ၊မဟိလတာ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊တိကောင်၏ အမည်တည်း။ ၂၊ အခဏ္ဍအာတိုင်း ပုံ၊ထိ၊ကိဠ||လုကာ၊ ဂဏ္ဍူ||ပဒိ၊ ဘူနာဂတို့လည်း၊ ၎င်း၏ အမည်ပင်။ ။

၁–ဤပဋ္ဌမပုဒ်မှာ (မဏ္ဍူ||ဏ္ဍ) ဟု၊ဥ,ရဿ က ဒွေဘော်နှင့်လည်းကောင်း၊မဏ္ဍူ|က,ဟု၊ က–ဒွေဘော်မဲ့၊ဥ,ရဿနှင့်လည်းကောင်း၊အသင့်ပင်။

၂–ဤ (ဂဏ္ဍူ||ပဒ) ပုဒ်၌၊သင်္ခတ,ပါကတများနှင့်အညီ၊ဏ+ဌ၊ဆင့်မှာ၊ နှစ်ချောင်းငင်၊ (ပ) မှာ ဒွေဘော်၊ရေးချမဲ့,နှင့်၊ (ဂဏ္ဍူ||ပဒ) ဟု၊ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

၆၂၅။ ။(အထ) သိဒ္ဓိ (စ) သုတ္တိ (-ဏ္ဌိ),
သံခေါကမ္ဘု. (မနိုတ္ထိယံ)။
ခုဠ္ဠသံခေါ သံခနခေါ,
ဇလသုတ္ထိ (စ) သမ္ဘုကောဝ။ ။

(၆၂၅) အထ၊ပါး၊သိဒ္ဓိ၊သုတ္ထိ၊ ဤ၊ ၂– ပုဒ်ကား၊ရောက်သွား၊ကနုကပ်၏ အမည်တည်း၊ဏ္ဌိ၊ထိ၊ချည်းတည်း။သံခ, ကမ္ဘု၊ ဤ၊ ၂– ပုဒ်ကား၊ ခရုသင်း၏ အမည်တည်း။အနိုတ္ထိယံ၊ကမ္ဘုသဒ္ဒါ၊ထိ၌မဖြစ်၊သံခသဒ္ဒါ၊ပုံ

ခုဒ္ဒသံခ၊သံခနုခ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ငယ်သောခရုသင်း (ခရုသင်းငယ်) ၏ အမည်တည်း၊ပုံ။ဧလသုတ္တိ၊သမ္ဘုက၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ရွှေအဆင်းယ္ပါသော ခရုသင်း၏ အမည်ဟည်း။ အစဉ်အတိုင်းသိ, ပုံ၊ ရှေးနိဿယများ၌ ခရုဟုအာနက်ပြန်ဆိုကြ၏။ ။

၆၇၆။ ။ဧလာသယော ဧလာဝရော,
[ဂန္ဓာ]ရော [ဟရဒေါ [သစ]]
ဥဒပါနော• ပါနံ ကူပေါ
ခါတံ ပေါက္ခရဏီ (ဣတိ)။ ။

(၆၇၆) ဧလာသယ,ဧလာဝရ၊ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊သာမည်အားဖြင့် ရေ၏ တည်ရာအရပ် (ရေအိုင်) ၏ အမည်ဘည်း၊ (ပုံ) ဂန္ဓာရော၊ နက်ရှိုင်းသော၊ သ,သော၊ ထိုရေအိုင်သည်။ဟရဒေါ၊ ဟရဒ (သမုဒ္ဒြာ) မည်၏။ ၃၊ (ပုံ) ဥဒပါန, သြပါန, ကူပ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ရေတွင်း၏ အမည်တည်း၊ သြပါနသဒ္ဒါ, နှ, အကြောင်း၊ ပုံ ၂၊ ခါတ၊ ပေါက္ခရဏီ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊လေးထောင့်ကမ်း၏ အမည်ဘည်း။ ဣတ္ထိယံ၊ ပေါက္ခရဏီ၊ သဒ္ဒါ၊ထိုဒ္ဒြစ်၏ ။ခါတ၊သဒ္ဒါ၊ပုံ

၁–ဤ (ဟရဒ) ပုဒ်၌၊ အဘိဓါန်ဋီကာဆရာသည်၊"ဝဏ္ဏာ၀ိပရိယယော"–ဟုနှင့် ရရှေ့နောက်ပြန်ကုဆိုလျက်ယှိရကား၊ ၎င်းသို့လိုက်၍ အလုံးစုံသောခရာရေးမူတို့၌၊ (ရဟဒ) ဟုသာ၊ဟုနှင့်ရေ့ရှေ့နောက်ပြန်ကာပုဒ်ပျက်လျက်ယှိနေကြသည်။ ဟြ-ဟူသော သံတပုဒ်၌၊ ဟ,ကို၊ရှေ့ ရ,ကိုနောက်ပြန်ရသကဲ့သို့၊ ဤ၌ (ဟြဒ) ဟူသော၊ သံတပုဒ်ရင်းကို၊ဟ,၌မှိရာ အသရပေး၍၊ပါဂတသဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် (ဟရဒ) ဟုသာ၊ ပြန်သင့်ရကား၊ဟရဒ,ဟု ပါ၌ မှန်ယှိရမည်။ဤသို့ယှိမှသာ (ဟရဒ) ဟူသော၊ပါဂတပုဒ်နှင့်လည်း၊ ညီညွတ်ပေမည်။ ပညာရှင်များ ဆင်ခြင်သတိယှိတော်မူကြပါလေ၊

၂–ဤအရာ၌ဋီကာနှင့်တကွ အလုံးစုံ၊ မြန်မာနိ**သ**ယများမှာ၊ဥဒပါန,ပါနကူပ,ဟု၊ပရိယာယ်၊ ၂–ပုဒ်သာပြုလျက်ယှိကြ၏။မသင့်၊ဥဒပါနော၊ပါနံ,ကူပေါ,ဟု၊နောက်၌ဖြစ်သော၊ (ပါ) နောင် (နှ) ထက်၌ (နိဂ္ဂဟိတ်) နှင့်တကွပါ၌ယှိစေ၍,၊ဥဒပါန+သြပါနံ–ဟု၊ပဒဗေဒ ပြုပြီး၊ဥဒပါန၊သြပါန၊ကူပ,ဟု၊ပရိယာယ်၊ ၃-ပုဒ်ယှိစေရမည်။ (၉၃၀) အာ၀ါ၌ စောဒ ပါနေစ,ကူပေါကုမ္ဘေစ၊ဒိ**သ**တိ,ဟူသော၊ဤအဘိဓါန်ကူပသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကိုလ်ားငေး၊ သြပါနဘူတန္တိ၊ပဋိယတ္တ ဥဒပါနော ၀ိယ ဒ္ဓ ိတံ, ဟူသော၊ မ**ဗ**ျိ ိမ ပဏ္ဏာသ၊ ဥပါလိသုတ် အဋ္ဌကထာကိုလ်ားငေး၊ သြပါနဘူတာနိတိ၊ဥဒပါန၊ ဘူတာနိ,ဟူသော၊ ၀ိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာကို **လ**ျ်ားငေး၊ သြပါနဘူတန္တိ၊မဟာ၀ပထေ၀ကိတ၊ကူပသဒ်သံ,ဟူသော၊ဇာတ်ဋီကာကိုလ်ားငေး၊ ထောက်၍,၊ပရိယာယ်၊၃-ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်း၊အလွန်ထင်ရှား၏။ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းစုသည်များကြောင့်၊ (သြပါန) ပုဒ်၊ရေတွင်းဟောယှိရကား၊ (အ၀ပါန) ပုဒ်လည်းဂင်းဟော ဖြစ်သင့်သည်ပင်,ဟုမှတ်လေ။

၆၇၇ ။တာဋ္ဌာကော [စ] သရော-(နိဿ),
ဝါဒိ [စ] သရသိ-[ဣတိ ယံ]။
ဒဟောမ္ဘုဇာကရော (စာထ),
ပလ္လလ် (ခုဒ္ဒကောသရော)။

(၆၇၇) တဋ္ဌာက၊ သရ၊ ဝါဒိ၊ သရသိ၊ ဒဟာအမ္ဘုဇာကရ၊ ဤ၊ ၆-ပုဒ် ကားတဘက်ဆည်ကမ်၏ အမည်တည်း။ ၁၊ အနိဿ၊ သရ၊ သဒ္ဒါ၊ ထိ မဟုတ်၊ ဣတိယံ၊ ဝါဒိ၊ သရသိ သဒ္ဒါ ၂-ခု။ ထိ,ဒ္ဒြစ်၏။ အကြောင်း (ပုံ) အထ၊ ပါး ခုဒ္ဒကော၊ ငယ်သော၊ သရော၊ အိုင်သည်၊ ပလ္လလ်၊ ပ လ္လ လ၊ (အိုင်ငယ်၊ဝါ-ပက်ကား) မည်၏။(နှ) ရံခါသာရေယို့၊ ရံခါ ရေမယို သောအင်းငယ်,အိုင်ငယ်မျိုးဟူလို။

၁-ဤ(ကန်) (ကမ်) ဟူသောဝေါဟာရ၌၊ "မိထိလာကန်၊ရေလွှတ်ပြန်၊ဆဒ္ဒန် လျှိုးဝင်သာ"စသည်ဖြင့်၊ မြန်မာလက်ဘဆရာသတ်အင်းသတ်ညွှန်း၊သတ်ထူး၊သတ်ပုံ,စသောဆရာများ၊ အနှစ်ရာပေါင်းများစွာကာလက၊ ဆုံးဖြတ်ရေးသား၍. လာခဲ့ကြသော်လည်း၊ ငါတို့ အလိုအားဖြင့်ရင်း၊ဝေါဟာရသည် (ကမာ) ဟူသော၊ မွန်ဘာသာရင်းမှ ဟုက်လှာသော ဝေါဟာရဖြစ်ရကား (ကမ်) ဟု (မ်) မသတ်နှင့်ရေးပါက၊ ကျနမှန်ကန်သောဝေါဟာရ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု၊ မှတ်ထင်မိ၏,မွန်ဘာသာများနှင့် နှ ်းနှောတိုက်ဆိုင်ဆင်ခြင်၍.ယူကြလေ။

၆၇၈။ ။အာနောတဏ္ဍော [တထာကဏ္ဍ-,
မုဏ္ဍော (စ) ရတကာရကော။
ဆဒ္ဒန္တော (စ) ကုဏာဝေါ(စ),
(ရုက္ခာ) မန္ဒာကိနိ-[ဣတိ ယံ]။ ။

(၆၇၈) အာနောတဏ္ဍော၊ အာနဝတတ်, အိုင်။ တထာ၊ပါး၊ ကဏ္ဍ မုဏ္ဍော၊ ကဏ္ဍမုဏ္ဍအိုင်။ရထကာရ၊ကော၊ရထကာရ၊ကအိုင်။ ဆဒ္ဒန္တော၊ ဆဒ္ဒနဲ့အိုင်။ ၁၊ ကုဏာ၊လော၊ကုဏာ၊လအိုင်။ မန္ဒာကိနိ၊ မန္ဒာကိနိအိုင်။ ၂၊

၁-ဤမြန်မာ၀ေါဟာရအရာမှာ၊ ရှေးဟောင်းလက်ဝဲများ၌။ ။ဆက်တန် အိုင်သာ။ ဖက်ရန် ပြုင်လာ,ဟု၊ အက်ကာရန်နှင့်၊ တ-ဝမ်းပူ။ နှ,သတ်လျက်အစဉ်ယှဉ်သည်။

၂-ဤအိုင်အမည်အရာ၌၊ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာမှာ (ဟံသ ပပါတ,ဟု၊ အမည် အဆိုယှဉ်၏,)

၆၇၉။ ။[တထာ] သိဟပ္ပပါတော [တိ-,
ဒေ၀ သတ္တ မဟာသရော]။
အာဟာ၀ေါ (ဘု) နိပါနံ[စာ-],
ခါတံ [တု] ဒေ၀ ခါတကံ။ ။

(၆၁၆) ကထာ၊ပါး၊ သိဟပုပါကောသိဟပုပါတဆိုင်။ ဣတိ၊ဤသို့ ဖေတသတ္တ' ဤ ခုနစ်ခုတို့သည်၊ မဟာသခ၊ ဟိမဝန္တာခဲ့ ဆိုင်ကြီး တို့ကဲသည်း၊ ဣတ္ထိယံ၊ဥတ္တာ၊မနုဿကိုနိ-သဒ္ဒါကို ထိခဲ့ဖြစ်၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အကြင်းပုံ၊ တ၊ ဆုံ။ အာဟာ၀, နိုပါနု၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ရေတွင်းအနီးခဲ့ နွားစသောသတ္တ၀ါတို့၏ ရေသောက်ရာကျင်း၏ အမည်တည်း။ တ၊ဆုံ၊ အာခ၊ါတ၊ (အခ၊ါတ) ဒေ၀ ခ၊ါတက ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ နတ်တူးတွင်း၀ါ ရိုးသားရေစားတွင်း၏ အမည်ဟုတည်း။ အာဟာ၀ သဒ္ဒါ၊ပုံ၊ အကြင်း၊နှ။ ။

၆၁၀။ ၊သ၀ဏ္ဏ ဒိန္နဂါ သိဒ္ဓ၊,
သ ရိတာ အာ၀ဂါ နဒီ။
ဘာဂီရထိ [တု] ဂင်္ဂါ [ထ],
သ ဇ္ဇေ ဒေါ သိဒ္ဓ၊ သင်္ဂမော။ ။

(၆၁၀) သ၀ဏ္ဏ, ဒိန္နဂါ, သိဒ္ဓ၊, သ ရိတာ, အာ၀ဂါ, နဒီ၊ ဤ ၆-ပုဒ်ကား၊ သာမညအားဖြင့်ဖြစ်၏ အမည်တည်း၊ တ၊ဆုံ၊ ဘာဂီရထိ၊ဂင်္ဂါ၊ ဤ ၂- ပုဒ်ကား၊ အာဂတာသဂင်္ဂါဖြစ်၏ အမည်တည်း။ ၁၊ (ထိ) အထ၊ပါ ၊သ ဇ္ဇေ ဒ, သိဒ္ဓ၊ သင်္ဂမ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား ဖြင့်ဆုံ၏ အမည်တည်း၊ (ပုံ)။ ။

၁-ဤတွင်၊ ပဌမပုဒ်၌ အဆုံးအက္ခရာမှာ၊ တ၀ဂ်၊ ဒန္တ၄, ဒုတိယက္ခရာ "ထ" ဤ ကာရ ယောဂနှင့်သာ၊ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

မြန်မာစာများ၌၊ အ၀ဂ်, ဒန္တ၄ "သ" အက္ခရာနှင့်၊ "ဘာဂီရသိ" ဟု၊ အပူက်များသည်။ သတိယှိစေ။ ။ဘာဂီရထေန၊ နိ၌ဓ္ဓာ၊ ၁ ဂီရတိ, ဟု၊ ၀ေနဒ္ဓပြုလေ။ (ဘာဂီရထ, မည်သော မင်းသားသည်၊ ဖြစ်စေအပ်သော၊ မြစ်, ဟူလို) ဇာ့ဂီ, လည်းဂင်း၏, ပရိယာယ်ပင်။

၆၁၁။ ။ဂင်္ဂါ စိရ၀တိ [စေ၀],
ယမုနာ သရယူ မဟိ။
[ဇုမာ မဟာနဒီ ပဌ],
စန္ဒဘာဂါ သရဿတိ၊ ။

(၆၁၁) ဂင်္ဂါ, ဂင်္ဂါမည်သောမြစ်၊ အာစိရ၀တီ, အာစိရ၀တီ, မည်သောမြစ်၊ ယမုနာ, ယမုနာမည်သောမြစ်၊ သရယူ, သရယူမည် သောမြစ်, ၁, မဟိ,မဟိမည်သော မြစ်။ ဇုမာ ဤသည်တို့ကား၊ ပဌမဟာ နဒီ,မြစ်ကြီး၀ါ ၊စင်းတို့ကည်း။ ၊စန္ဒဘာဂါ,စန္ဒဘာဂါ,မည်သောမြစ်, သရဿတိ,သရဿတိ,မည်သောမြစ် ၂, ။ ။

၁–ဤမြစ်ကြီးဟော (သရဘူ) ပုဒ်၌၊ (သရယူ) ဟူသော၊ သမ်ိတပုဒ်နှင့် (သရဍီ)–ဟူသော၊ ပ္ပါကတပုဒ်နေများကိုထောက်လျှင်၊ သရ (ယူ) ဟုသော၊ ယပက်လက်နှစ်ချောင်းဝင်နှင့် ပုဒ်မှန်ယှိသင့်သည်။ သိဟိုဠ်စသော အလုံးစုံ ခရာရေးပါဠိကျမ်းဂန်များမှာကား၊ ဣဿာဒိ မောဠလ္လာန်ကျမ်း၌ (အယုတ်) ဟု၊ ပါဠိမှန်ယှိရမည့်အရာမှာ, (အဘုတ်) ဟု၎ ဘာကုန်းနှင့် ပါဠိ၌ယုတ်ပျက်၍.နေသောကြောင့်၊ အလုံးစုံပါဠိကျမ်းဂန်များမှာ ပါ၌ပျက်၍. ယှိနေကြသည်၊ ပညာရှင်များ သမ်ိတ, ပါကတ, သရယူဟူသော၊ ဟိန္ဒီဘာသာများနှင့် တိုက်ဆိုင်၍.၊ အဖန်ဖန်ဆင်ခြင်စဉ်းစားတော်မူကြပါလေ။

ဌင်းသရယူမြစ်ကား အယုဒ္ဓ၂ ခေါ်,သာကေတမြို့အနီးအပါး၌၊စီးသွားသော မြစ်တည်း။ ဌင်းမြစ်ကိုယခုအခါ၊ (ဃာ,ဃရာ) မြစ်ဟု၊ခေါ်ကြသည်။

၂–ဤပုဒ်၌၊ အဘိမါန် ဋီကာဆရာ၊ ရုပ်တွက်သကဲ့သို့၊ နောက်သမှာ၊ ဝ, ဆွဲးနှင့် "သရသ္ဝတီ" ဟု၊ ပါ၌ပျက်မယှိစေရ၊ အကြောင်းကား၊ ဌင်းသည်၊ သုဒ္ဓမာဂဓိကပုဒ်မျိုး မဟုတ်။ဒေဝဝါဏီ၊သမ်ိတ၊ဘာသာပုဒ်သာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ သုဒ္ဓမာဂဓ ဘာသာကား၊နောက်၊သ,မှာ၌ဘော်နှင့်"သရဿတီ" သာတည်း။ မြန်မာခရာ ကျမ်းစာများ၌၊ ၎ေ့ သ,မှာ၊နှစ်ချောင်းဝင်နှင့်အများအားဖြင့်"သူရသ:တီ"ဟူ၍.လည်း ပျက်တတ်သည်၊ သတိယှိကြစေ။ ပါကတဘာသာမှာလည်း၊ မာဂဓနှင့်အလားတူ (သရဿ၌) ဟူ၍.ပင်ယှိသည်။

ဌင်းပုဒ်အဌ္ဌုဒ္ဒါရ–ရစနာ ဂါထာ၌။

ဒေဝိဝါဏီ–ဂေါနဒိသု–နဒိဘေဒေ–သရဿတီ။

သရ**ဿ**တီ၊ သရ**ဿ**တီသဒ္ဒါသည်၊ ဒေဝိဝါဏီ၊ဂေါနဒိသု၊သရ**ဿ**တီ,နတ်သွီးဟူသော အနက်၊ စကားဟူသောအနက်၊နွားမဟူသောအနက်၊မြစ်သာမည်ဟူသောအနက်တို့ရှိ၍ဌင်း၊ နဒိဘေဒေ၊ သရ**ဿ**တီမြစ်အထူးဟူသောအနက်ရှိဌင်းဖြစ်၏။

(ဂ၀၂)၊ ၊နေရဠ္ဠကာ [စ] ကာဝေရိ,
နမ္မဒါ. ဒိစနိန္ဓဂါ]
ဝါရိမဂ္ဂေါ ပဏာသိ [ဣ],
[ပုမေ] စန္ဒနိကာ [တုစ]။ ၊

(ဂ၀၂) နေရဠ္ဠကာ,နေရဠ္ဠကာမည်သောမြစ်၊ ကာဝေရီ၊ ကာဝေရိမည်သောမြစ်၊ နမ္မဒါ၊ နမ္မဒါဒိမည်သောမြစ်စသည်တို့သည်၊ နိန္ဓဂါ၊ မြစ်အသီးတို့တည်း ဝါ၊ မြစ်ငယ် တို့တည်း (ထိ) ၁၊ ဝါရိမဂ္ဂ, ပဏာသိ၊ ဤ၂–ပုဒ်ကား။ရေပြွန်၊ဝါ၊ ရေမြောင်း၊ ရေသွားလမ်း၏ အာမည်တည်း။ ဣဏ္ဍ ၎ ,ပဏာသိ–သဒ္ဒါ၊ ထိ၊ တည်း။ ဝါရိမဂ္ဂ၊ သဒ္ဒါ၊ ပုံ ၂၊ တု ၊ ဆုံ၊ စန္ဒနိကာ။ ။

၁–အားဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊အနောမာ,ရောဟိဏီ,ဂေါဒါစရီ,ကဏ္ဏာ,တုဂ်ဘဒ္ဒြာ,စသောမြစ်များကို ယူလေ။

ဌင်းမြစ်ကြီးငါးစင်းတို့တွင်၊ (၁) အစိရဝတီ၊ မြစ်ကို၊ ယခုအခါ (ရာပတီ) ဟု၊ ဗုဒ္ဓဝိယ တိုင်းသားများကခေါ်ကြသည်၊ သာဝတ္ထိပြည်အရှေ့ဘက်၌၊ စီးဆင်းလျက်ယိုသော မြစ်တည်း။ (၂) ယမုနာ,မြစ်ကို၊ယခုအခါ (ဇမနာ) (ဂျမနာ) ဟု၊ခေါ်ကြသည်။ (ဒီလ္လီ) မြို့ဆီမှ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းလာ၍,၊ (ဧလောဟာဗါ) နယ် (ကောသမ္ဗီ) မြို့အနီးမှာ၊ ဂင်္ဂါမြစ်နှင့် ပေါင်းဆုံသောမြစ်တည်း။ (၃) သရဘူ (သရယူ) မြစ်အကြောင်းအောက်၌ရေးခဲ့ပြီ။ ။မဟီ, မြစ်ကို၊ ယခုအခါ (ဂဏ္ဍကီ) မြစ်ဟုခေါ်ကြသည်။ကုသိနာရုံပြည်အရှေ့ဘက်၌၊စီးဆင်းလျက်ယိုသောမြစ်တည်း။ (၄) စဋ္ဌာဘာဂါ,မြစ်ကို၊ယခုအခါဗုဒ္ဓဝိယတိုင်းသားများက၊ (စိနာဝ) ဟုခေါ်ကြသည်။သိုးဆောင်းလူမျိုးများက (ကျိုနမ်) ဟု၊ခေါ်ကြသော၊ (ပဠာဝ) ပြည်တွင်း မြစ်ငါးစင်းအနက်၊တစင်းအပါအဝင်ဖြစ်သောမြစ်တည်း။ (၅) သရဿတီ,လည်း၊ ဌင်းနယ်အတွင်းစီးဆင်းလျက်ယိုသော (ပဠာဝ) ပြည်တွင်းယို၊ မြစ်ငါးစင်းမှ၊ အလွတ်သီးခြား ဖြစ်သောမြစ်တည်း။[ဌင်းမြစ်ငါးစင်း၏,သရုပ်ကား၊ (၁)ဝိတံသာ (၂)စန္ဒဘာဂါ (၃) ရောဝတီ (၄,ဝိပါသာ (၅) သတဒ္ဒု,တည်း။ (၆) နေရဉ္ဇရာ,မြစ်၊ဌင်းသည်၊မဟာဗောဓိ အရှေ့ဘက်တွင်၊ စီးဆင်းလျက်ယိုသော မြစ်ငယ်တည်း။ (၇) ကာဝေရီ,မြစ်၊ ဌင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓဝိယပြည် (မဒရာသ်) နယ်တောင်ပိုင်းတွင် စီးဆင်းလျက်ယိုသောမြစ်တည်း။ (၈) နမ္မဒါ မြစ်ကား (ဝိဇ္ဇ၂ တောင်) အနီးမှ၊ စီးဆင်းလာလျက်၊ ဗုဒ္ဓဝိုင်နယ်အတွင်း၊ ကံဘယ်ကွေ့ထဲသို့၊ စီးဆင်းသောမြစ်တည်း၊ ဤထက်အကျယ်အဓိပ္ပါယ်ကိုသိလိုမူ၊ ငါတို့ရေးသားအပ်သော ဗုဒ္ဓသာသနိက မြေပုံကျမ်းဌ ကြည့်လေ။

j–ဤ၌၊ ပဏာလိ,ဗုဒ္ဓ၏၊ အပုမေ,ဟု၊ လွယ်ကူစွာ၊ ပဒဠေဒ, ပြုနိုင်ရန်၊ ဂ–ထ, သံယုဂ်မှာ၊ (ယ–အပင့်)နှင့်–ပဏာလိဣ,ပုမေ,ဟု၊ ပေါ်ရာဏကပါဠိမှန် ယိုစီရမည်။ ဤအရာ၌၊ စာကိုယ်ဆရာနှင့်၊သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းဆရာများသည်၊ အမရကောသကိုမှီ၍. ဆိုကြသည် မဟုတ်ဟု,မှတ်ရမည်၊ အမရကောသ၌(ပဏာလိ)သဒ္ဒါ (ပုံ၊ထိ)ဟု ဆိုဏ်။

၆၀၃၊ ။ဇမ္ဗာလိသြလိဂလ္လော [စ,
ဂါမဒ္ဒါရမ္ဘိ ကာသုယံ]။
သရော ရုဟံ သတပတ္တံ,
အရဝိန္ဒံ [စ] ဝါရိဇံ။ ။

(၆၀၃) ဇမ္ဗာလိ,သြလိဂလ္ဟ,ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ဂါမဒ္ဒါရမ္ဘိ၊ ရွာတံခါး အနီး၌၊ ကာသုယံ၊ အာညာမ်အကြေ့ စွန့်ရာတနီစီးတွင်း၊ ဟူသော အနုက်ဌ ဖြစ်၏,၊အာပုမော၊စန္ဒနိကာ၊သဒ္ဒါ၊ပုံ၊ဌ၌မဖြစ်၊ဇမ္ဗာလိ၊သဒ္ဒါ၊ ထိ၊သြလိဂလ္ဟ၊ သဒ္ဒါ၊ပုံ၊သရောရုဟာ၊ သတပတ္တ၊ အရဝိန္ဒ၊ဝါရိဇ။ ।

၆၀၄။ ।[အနိဏ္ဍ] ပဒုမံပကော်-,
ရုဟံ နုလိန ပေါက္ခရံ။
ပုဏ္ဏာလ ပုပ္ပ ကမလံ,
ဘိသပုပ္ပ ကုသေသယံ။ ।

(၆၀၄) ပဒုမ,ပကော်ရှဟ, နိုလိန, ပေါက္ခရ, မုဠာလပုပ္ပ, ကမလ, ဘိသပုပ္ပ,ကုသေသယ၊ ၅ ၂-ပုဒ်ကား။ သာမညအားဖြင့် ပဒုမ္မာကြာ၏ အမည်တည်း။ ၁၊ အနိုဏ္ဍ၏ ပဒုမ သဒ္ဒါ ထိ မဟုတ်၊ အကြွင်းနှ၊ ဤ နိဒဿနှ၊ စသော နည်းမျိုးဖြင့်၊ ဝနိတ (ဘ) ဩကာရ ယောဂ နှင့် (အန္တော ၈) ပုန် (နိ ရ ၈) စသောပုန်မျှားကိုလည်း ကြာဟော အဖြစ်ဖြင့် ယူလေဦး။ ။

၁–ထိုတွင်၊အထက်အနေကတ္ထဋ္ဌမလာသော၊ ဝါရိဇသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ။ ရစနာဂါထာ။

ပဒုမေ လဝဂေ ဂေါရ၊ သုဝဏ္ဏေ လောဏ ဘေဒကေ။
ဝါရိဇံ ဝါရိဇောသခေ၊ သဗ္ဗကမ္မိ သိယာဝုသေ။

ဝါရိဇံ၊ ဝါရိဇ သဒ္ဒါသည်၊ ပဒုမေ၊ ကြာဌ္ဌလ်းငေး၊ လဝဂေ၊ လေးညှင်းဌ္ဌ လ်းငေး ဂေါရသုဝဏ္ဏေ၊ ဖြူသောအဆင်းယိုသောရွှေဌ္ဌလ်းငေး၊ လောဏဘေဒကေ၊ ဆားအထုးဌ္ဌ လ်းငေး၊ဖြစ်၏။ ဝါရိဇော၊ ပုံ,ဝါရိဇသဒ္ဒါသည်၊ သခေ၊ ခရုသင်းဌ္ဌလ်းငေး၊ သဗ္ဗကမ္မိ၊ ရောက်သွားဌ္ဌလ်းငေး၊သိယာ၊၏။

(၆၀၅)။ ။ပဏ္ဍရိကံ (သိတံ) [ရတ္တံ,
ကောကနဒ ကောကာသကော။
ကိဠဉ္ဇော ကေသရော (-နိဏ္ဍ ၈),
ဒဏ္ဍော (ဝဒ) နာလ– (မုစ္ဆကော)။ ။

(၆၀၅) သိတံ၊ ဖြူသောပဒုမ္မာကြာသည်၊ ပဏ္ဍရိကံ၊ ပဏ္ဍရိက, မည်၏။ ရတ္တံ၊နီသောပဒုမ္မာကြာသည်၊ ကောကနဒံ၊ကောကနဒ, မည်၏။ ကောကာသကော၊ ကောကာသကလည်းမည်၏။ ၁၊ ကိဠဉ္ဇ ကေသရ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ကြာဝတ်မှုံ၏ အမည်တည်း၊အနိုဏ္ဍ ၈ ၊ဘီ၊ မဟုတ်၊တ၊ အုံ၊ နာလံ၊ နာလ, သဒ္ဒါကို၊ ဒဏ္ဍော၊ ကြာရိုး ဟူသော အနုက်ဌ္ဌ၊ ဥစ္ဆတော၊ ဆိုအပ်၏။ (နု)။ ။

၁–ဤကား၊ ကောကိ၊ ဝေါဟာရ အားဖြင့် ဆိုအပ်သောနည်းတည်း။ သာသနိက ဝေါဟာရအားဖြင့် "သေတံ,ပဒုမံ" "ရတ္တံပဏ္ဍရိကံ" ဟု၊ 'အဋ္ဌကထာများ၌ အဆိုယှိသည်။ ဤကြာနီဟော၊ (ကောကနဒ) ပုဒ်၌၊ မြန်မာစာများမှာ (နု) ၌၊ ဥကာရယောဇနှင့် (ကောကနဒ) ဟူ၍ လ်းငေး။ ။အာကာရယောဇနှင့် (ကောကနာဒ) ဟူ၍ လ်းငေး၊ ထူးထူးထွေထွေပါ၌မျက်ချက်ရှိသည်၊ (နု) မှာ၊ အာကာရယောဇနှင့်– (ကောကနဒ) ဟူ၍ သာ၊ သင်ခန်းတပါကတကျမ်းစသည်များနှင့်အညီ၊ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်၊ ။အထူးသတိယှိကြစေ။

၆၀၆။ ။ဘိသံ မုဏာလော (-နိဗ္ဗုစ),
ဗိဇကောသော (တု) ကဏ္ဍိကာ။
(ပဒုမာဒိသမုဟေတု
ဘဝေ) သဏ္ဌာ (မနိဗ္ဗိယံ)၊ ။

(၆၀၆) ဘိသ (ဗိသ) မုဠာလ (မုဏာလ)ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ကြာစွယ်၏အမည်တည်း။ ၁၊ အနိဗ္ဗု၊ မုဠာလ, သဠု၊ (ထိ) မဟုတ်၊ ဘိသ၊ သဠု၊ နှ၊ ၂၊ တု ။ အံ့။ ဗိဇကောသ၊ ကဏ္ဍိကာ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ကြာနှားခေါင်း၏အမည်တည်း။ ကြာစေ့တည်ရာ၊ အိမ်ဟူလို။ အစဉ်အတိုင်းပုံ၊ ထီ။ တု၊ အံ့၊ သဏ္ဌာ၊ သံ့ဏ္ဍာ, သဠုသည်၊ ပဒုမာဒိသမုဟေ၊ ပဒုမ္မာကြာစသည်တို့၏အပေါင်းခွဲ၊ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ အနိဗ္ဗိယံ၊ ထိခွဲမဖြစ်။ ။

၁–ဘိသပုဒ်မှာ၊ သံဒေတကျမ်းများ၌၊ တတိယကွဲရာ (၈) နှင့်သာ ယှိကြ၏။ ပါကတကျမ်းများ၌နှစ်မျိုးလာ၏။

(မုဠာလ) ပုဒ်၌လည်း၊ (ဏီဏာလ) ဟူသော၊ သဒေတပုဒ်ရင်းကို ထောက်သော်၊ (မုဏာလ) (မိဏာလ) ဟုသာဖြစ်သင့်သည်ထင်၏။ ပါကတကျမ်းများ၌လည်း၊ ဤအတိုင်းပင်ယှိ၏။ ဆင်ခြင်၍ယူကြလေ။ ကွာဒီဝုတ္တိ၊ (၁၀၆)၌၊ ရှပ်တွက်ပုံနှင့်ကား၊ (မုဠာလ) ဟု၊ ယှိကြသော၊ မာဂဓပုဒ်နေ၊ ညီညွတ်နှီးနှောမိ၏။

၂–ဤ၌သာသနိကကျမ်းများအလို၊ ဘိသကို, ကြာဥ၊ မုဠာလကို ကြာရင်း၊ လောကိက၊ သဒေတ ပါကတ ကျမ်းများအလို၎င်း၊ ၂-ပုဒ်လုံးကို၊ ကြာရိုး၏အတွင်း၌ တည် သော၊ (ကြာမျှင်) ဟု၊ ပြန်ဆိုရမည်။

၆၀၇။ ။ဥပ္ပလံ ကုဝလယံ [စ],
(နီလံတွေ-) နှဝံ (သိယာ)
(သေတောတု) ကုရုဒံ (စ-ဿ,)
ကန္ဒေ)သာလူက-(မုဗ္ဗဘော)၊ ။

(၆၀၇) ဥပ္ပလ, ကုဝလယ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ သာမညအားဖြင့်, ဥပ္ပလ, ကြာ၏အမည်တည်း။ နီလ, ဣ ညီသောဥပ္ပလ, ကြာသည်ကား၊ ဣန္ဒ၀ဝ၏ ဣန္ဒ၀ဝ၊ မည်သည်, သိယာ, ဖြစ်ရာ၏။ တု၊ အံ့၊ ကုမုဒံ၊ ကုမုဒ, ၁၊ သဒ္ဒါ သည်လည်း၊ သေကော် ဖြူသောဥပ္ပလ ကြာ၊ ဟူသောအနက်ခွဲဖြစ်၏။ စ, သဒ္ဒါဖြင့်, ကောရဝ, သေတုပ္ပလ, စသည်ကန်, ကလာရ, သသိကန်, ဣန္ဒ, ကမလ, စသည်ကိုယူလေ၊ အာသ, ထိ ဖြူသောဥပ္ပလကြာ၏။ ကန္ဒေ၊ အာဥကို, သာလူကံ, သာလူကဟူ၍, ဥစ္စကော, ဆိုအာဝ၏, (နှ)။ ။

၁–ကုမုဒ္ဒြာကြာနှင့် ပဒုမာကြာတို့၏အထူးမှာ၊ ကုမုဒ္ဒြာ, ကြာသည်၊ လရောင်လာကပွင့်သည်၊ နေရောင်လာက ညိုးနွမ်းသည်။ ပဒုမာကြာကား၊ နေရောင်လာကပွင့်သည်၊ လရောင်လာက ညိုးနွမ်း သည်။

(၆၀၀)။ ။သောဂန္ဓိက် ကလ္လဟာရံ,
ဒကသိတလိက် [ပျထ],
သေဝါလော နီလိကာ [စာထ],
ဘိသိနှ- မ္ဗုဇိနီ [ဘဝေ]။ ။

((၆၀၀) သောဂန္ဓိက, ကလ္လဟာရ, ဒကသိတလိကာ၏ ၃- ပုဒ်ကား၊ ကြာဖြူ၊ ကြာသိမ် (ကြာတံဆိပ်) ၏ အမည်ဟည်း။ (နှ) အထ၊ ပါ။ သေဝါလ၊နီလိကာ၏ ၂-ပုဒ်ကား၊ မှော်၏ အမည်ဟည်း။ အစဉ်အတိုင်း၊ ပုံ,ထိ၊အာထ၊ပါ။ ဘိသိနီ၊အမ္ဗုဇိနီ ၏ ၂- ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ကြာဆိုင်၏ အမည်ဖြစ်၏။ (ထိ)။ ။

(၆၀၉)။ ။[သေဝါလာ] တိလ ဗ ၢ ံ (စ),
သံခေါ (စ) ပဏ္ဏကာ [ဒယော]။
ပါတာလ ဝ ဏ္ဏေါ (ဒ),
ဘူကဏ္ဏော ဒုတိယော။ ။

(၆၀၉) တိလဗ ၢ ံ၊မှော်သေးမှော်ညှင်း။သင်၊ မှော်ကြီး၊ အရွက်များ သောမှော်။ ပဏ္ဏကာဒယော၊ (ဝ, ပသိ) ရေညှို၊ ဝါ–မှော်ညှိစသည် တို့သည်၊သေဝါလာ (သေဝလာ) မှော်အထူးတို့တည်း။

ပါတာလ ဝ ဏ္ဏေါ၊ ပ ါ တာလဝဏ်ပြီးပြီ။ ။

ဒုတိယော ၂-ခုမြောက်ဖြစ်သော၊

ဘူကဏ္ဏော၊ ဘူကဏ္ဏတည်း။

(၃) သာမညကဏ္ဍ
(၁) ဝိသေသာ ဓိနဝဂ်

သာမညကဏ္ဍ (၃)
ဝိသေသာ ဓိနဝဂ္ဂါ

၆၉၀။ ။ဝိသေသာဓိနဲ့ သံဝိဏ္ဏာ,
နေကဏ္ဍေ ဟျဗျယေဟိစ။
သာဂေါ ပါဂေါဟိကထျနဲ့,
ကဏ္ဍော၀ဂ္ဂါ ဒုဟာဂ္ဂမာ။ ။

(၃) သာမညကဏ္ဍ (၁) ဝိသေသာဓိနဝဂ်

(၆၉၀) ဒုဟာကဏ္ဍော၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော သာမညကဏ္ဍ၌၊ ဝဂ္ဂါ၊ ဝဂ်တို့ကို၊သာဂေါ၊ပဂေါ်ဟိ၊ပဓာနဖြစ်သောအစိတ်ကိုဟောသောသဒ္ဒါနှင့် ထိုအား ကျေးဇူး ပြုတတ်သောအနုက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသေသာဓိနဲ့ သံဝိဏ္ဏာ နေကဏ္ဍေ ဟိစ၊ ဝိသေသျနှင့် စပ်သော၊ ဝိသေသနဖြစ်သောသဒ္ဒါ၊ အရှင်းရှင်းစပ်သောအနုက်ယှဉ်သည် ဖြစ်၍၊ ရောပြွမ်းသော ဓိသကသဒ္ဒါ၊ အသီးသီး အပြားပြားများသော အနုက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါတို့နှင့်လျှင်း၊ အဗျယေဟိစ၊ အဗျယသဒ္ဒါတို့ဖြင့်လျှင်း၊ကမာ၊အစဉ်အတိုင်း၊ကထျနဲ့၊ဆိုအပ်ကုန်လတ္တံ့။ ။

၆၉၁။ ။ဂုဏဒ္ဒဗ္ဗကြိယာ သဒ္ဒါ,
သိယုံသဗ္ဗေ ဝိသေသနာ။
ဝိသေသာ ဓိနဲ့ ဘာ၀ေနဲ့
ဝိသေသ သမ လိင်္ဂေနော။ ။

(၆၉၁) ဂုဏသဒ္ဒါ၊ ဒဗ္ဗသဒ္ဒါ၊ ကြိယာသဒ္ဒါ ဖြစ်ကုန်သော၊သဗ္ဗေ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝိသေသနာ၊ ဝိသေသနဲ့ တို့သည်၊ ဝိသေသာ ဓိနဲ့ ဘာ၀ေနဲ့ ဝိသေသျနှင့် စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသေသသမလိင်္ဂေနော၊ ဝိသေသျနှင့်တူသော လိင်ယှဉ်ကုန်သည်၊ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

(၆၉၁) ။သောဘနံ ရူစိရံ သာဒု,
မနုညံ စာရု သုန္ဒရံ။
ဝဏ္ဏမနောရမံ ကန္တံ,
ဟာရိ မဇ္ဇ(စ)ပေသလံ။ ။

(၆၉၁) သောဘန၊ ရူစိရ၊ သာဒု၊ မနုည၊ စာရု, သုန္ဒရ, ဝဏ္ဏ၊ မနောရမ, ဟာရိ, မဇ္ဇ၊ ,ပေသလ,

(၆၉၂)။ ။ဘဒ္ဒံ ဝါမံ (စ) ကလ္ယာဏံ,
မနာပံ လဒ္ဓကံ သုဘံ။
ဥဇ္ဇုမော ပဝရော ဧဇ္ဇော၊
ပမုခါ နိဇ္ဇရော ဝရော။ ။

(၆၉၂) ဘဒ္ဒ,ဝါမ၊ ကလ္ယာဏ၊ မနာပ၊ လဒ္ဓက၊သုဘ။ ဤ၊ ၁၈-ပုဒ်ကား၊ကောင်းသည်၊တင့်တယ်သည်,ဟူသော အာနုကာ်ခ်ဖြစ်၏,။ ဝိသေသုနှင့်ဟူသော လင်ယှဉ်ကုန်၏,။ ဤဝိသေသသာဓိနဝဏ်ခ်၊ ဂုဏာဒိ ဝါစက, ဖြစ်သော သဒ္ဒါတို့ကို၊ဤအာဟူမှတ်အင်ကုန်၏,။ ၁၊ ဥဇ္ဇုမ, ပဝရ, ဧဇ္ဇ, ပမုခ,အနိဇ္ဇရ,ဝရ။

၁–ဤပရိယာယ် (၁၈) ပုဒ်တို့တွင်၊ပဌမ (သောဘန) ပုဒ်၌၊ ကစ္စာယနဝဏ္ဏနာဆရာ၏, စကားကိုစွဲ၍,အလှဲလွှဲအမှားမှား၊မုဒ္ဓ (ဏ) ဖြင့်၊ မြန်မာဆရာတို့အလွန်အရေးအသားများကြ၏,၊ရင်းမုဒ္ဓ (ဏ) ဖြင့်၊ မရေးသားကြလေနှင့်၊ကမ္ဘာ့တန်းဆာ သင်္ခတ ကျမ်းကြီးများနှင့်အညီ၊ ပန္ဓ-(နှ) အာဂ္ဂရာဖြင့်သာ၊ နိသံသယအားဖြင့် ရေးသားဘတ်ရှတ်ကြရမည်၊ရင်းအကြောင်းအကျယ်သိလိုက၊ ငါတို့ရေးသားအပ်သော (ဗာလာဝတာရ ဂဏ္ဌိ ပဒဏ္ဍ ဝိနိစ္ဆယသာရ) ကျမ်း၊ ကိတက,ကဏ္ဍတွင်ကြည့်ကြလေ။

(၆၉၃)။ ။မုရ္ဘော. ပဝါနံ ပါမောက္ခော,
ပရ-မဂ္ဂည-မုဇ္ဇရံ။
ပဏီတံ ပရမံ သေယ္ယော,
ဂါမဏီ သေဋ္ဌ သဇ္ဇုမာ။ ။

(၆၉၃) မုရ္ဘ,ပဝါနံ,ပါမောက္ခ,ပရ,အဂ္ဂည, ဥဇ္ဇုရ, ပဏီတ, ပရမ, သေယ္ယ,ဂါမဏီ,သေဋ္ဌ,သဇ္ဇုမ။

(၆၉၄)။ ။ဝိသိဋ္ဌာ•ဝုယနှာ•ဂေ–ကော,
သဘ-ဂ္ဂါမောက္ခ ပုဂ္ဂိ၀ါ။
သိဟာ ကုဒ္ဓရ သန္ဓုလော,
[ဒိတ္ထ သမာသဂါ ပုမေ]။ ။

(၆၉၅) ဝိသိဋ္ဌ,အာရိယ,နာဂ,ဇက,ဥသဘ,အဂ္ဂ, မေဃ,ပုဏ္ဏ၊ ၅၊ ၂၆ ပုဒ်ကား၊ အမြတ်ဟူသော ဥတ္တမတ္ထ ဖြစ်ရ၏။ တ၊ အံ့၊ သီဟ၊ ကုဋ္ဌ၊ သန္ဓူလ၊ သီဟ၊ ကုဋ္ဌ၊ သန္ဓူလ, စသော သန္ဓါတို့သည်၊ သမာသဂါ၊ သမာသ်ပုဒ်အာဆုံးဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပုမေ၊ ပုံ၌ဖြစ်သည် ယို့သော်၊ သေဋ္ဌဝါစကာ(ထည့်)အမြတ်ဟူသော အနုက်ကို ဟောကုန်၏။ သိဟိုဠ်ဒီပ နိသယဟောင်းကား၊ ဥတ္တမ,အာစ၊ သန္ဓူလ, အာဆုံး၊ ၂၆-ပုဒ်လုံးကို၊ သေဋ္ဌဝါစိ,သန္ဓါရည်းပြုလုပ်ယောဇနာ၏။ ၁

၁-ဤအဘိဓါန်ဆရာသည်၊ သီဟ၊ ပေ၊ ပုမေ, ဟူသောစကားကို၊ အမရကောသ၊ သမ်တအဘိဓါန်ကျမ်းနှင့်အညီ,ဆိုအပ်သော စကားပေတည်း။ သို့သော်၊ အဋ္ဌကထာကြီးများ၌ကား၊ သမာသ်ပုဒ်၏ ရှေး၌တည်ကုန်၍ လိုင်ငေး၊ သမာသ်မစပ်၊ ဝါကျသက်သက်၌ တည်ကုန်၍ လိုင်ငေး၊ သေဋ္ဌဝါစက, ပြယုဂ်ဥဒါဟရဏ်တို့ကို၊ သီဟနာဒံ, စသည်ဖြင့်၊ အများအပြားပင်လာယို့သည်ကို၊ ငါတို့တွေ့မြင်ရကုန်၏။ ထိုကြောင့်၊ ဂင်းဆရာတို့၏ စကားကို၊ ယေဘုယ သာ,ဟု၊ မှတ်အပ်၏။ ဂင်းအကြောင်းမှတ်ရန်ရစနာဂါထာ။

သီဟာဒယောတု ပုဗ္ဗဋ္ဌာ၊ ဝါကျဋ္ဌာဝိက ဒါစနာ၊
အဋ္ဌကထာသု အမ္ဟေဟိ၊ ဒိဋ္ဌာသေဋ္ဌဝါစကာ။

၆၉၆။ ။[စိတ္တား ကျိ ဒ္ဒိတိ ဇနနံ],
မဗ္ဗာ သေက၊ မသေစနံ။
ဏ္ဍ (တု) သုဘဂံ ဟဇ္ဇ,
ဒယိတံ ဝလ္လဘံ ဝိယံ။ ။

(၆၉၆) စိတ္တကျိ ဒ္ဒိတိ ဇနနံ၊ စိတ်နှင့် မျက်စိတို့၏ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အာဟုဝဏ္ဏ,သည်၊ အာဗျာသေက၊ အာဗျာသေက, မည်၏။ အသေစနံ၊ အသေစန, လည်းမည်၏။ ။တု၊ အံ့၊ ဏ္ဍ၊ သုဘဂ၊ ဟဇ္ဇ၊ ဒယိတ, ဝလ္လဘ, ဝိယ၊ ဤ ၆-ပုဒ်ကား ချစ်နှစ်သက်ဘွယ်ဝတ္ထုဟူသော အနုက်ဖြစ်၏။ ။

၆၉၇။ ။တုဏ္ဍ (စ) ရိတ္တဂင် သုညံ,
(မထာ-) သာရံ (စ) ဖဂ္ဂု (စ)။
မေဏ္ဍ ပူဂံ ပရိတ္ထော- (ထ),
အာဝိရဒ္ဓေါ အပဏ္ဏကော။ ။

(၆၉၇) တုဏ္ဍ, ရိတ္တက, သုည၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ ကင်းဆိတ်ခြင်းအနုက် (အရှည်းနှင်း) ဟူသော အနုက်ဖြစ်၏။ အထပါး၊ အသာရ, ဖဂ္ဂု၊ ၁

ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ အနှစ်သာရမယှိသော၀ဋ္ဋ၊ ဟူသော အဓိကာ်ခ္ခြစ်၏။ မေဏ္ဍိ, ပူတာ, ပရိဘ္ဘ ဤ၃-ပုဒ်ကား၊ ဖြူစင်ခြင်း၊ ဟူသော အနုက်ခ္ခြစ်၏။ ၂၊ အာပိရဋ္ဌ၊ ၃၊ အပဏ္ဏက၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ မလွဲတိမယွင်း၊ ဟူသော အနုက်ခ္ခြစ်၏။ ။

၁-အထက်အနေကတ္တ၌၊ မလာသော ဖဋ္ဌ သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရုံ-ရစနာ ဂါထာ။

ဖဋ္ဌသာနဒိယံဘာမို၊ ရမ္မာသာရေသု တိသုသော။
ဥသဝေတု ပုမေမာသေ၊ ဖဋ္ဌရုက္ခမို ဝတ္ထုတိ။ ။

သာဖဋ္ဌ၊ ထီဖဋ္ဌ သဒ္ဒါသည်၊ နဒိယံ၊ ဗာရာဏသီအနီးခ္ခတည်သော မြစ်ခ္ခလည်းကောင်း၊ ဘာမို၊ ဖလဂုဏီ၊ နက္ခတ်ခ္ခလှိုင်းငေး၊ ဖြစ်၏။ ။တိသုသော ဖဋ္ဌ၊ သုံးလင်၊ ထိုဖဋ္ဌသည်၊ ရမ္မာသာရေသု၊ မွေ့လျော်ဘွယ်နှင့် အနှစ်သာရမယှိအနက်တို့ခ္ခဖြစ်၏။ တု၊ ပါး၊ ပုမေ၊ ပုလ္လိင်ခ္ခ ဖြစ်သော၊ ဖဋ္ဌ သဒ္ဒါသည်၊ ဥသဝေ၊ ဝသန္တ၊ ဥတုပွဲသဘင်အနက်ခ္ခ၎င်း၊ မာသေ၊ တပေါင်းလခ္ခ၎င်း၊ ဖဋ္ဌရုက္ခမို၊ ထအောင်းပင်ခ္ခ၎င်း၊ ဝတ္ထုတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤပုဒ်ခ္ခ၊ သင်္ခတနှင့်ပါဂတကျမ်းများအလို (ဖဋ္ဌ) ဟု၊ (ဖ) မှာ၊ သဝေထိုးမပါဘဲ၊ ဏွာဒိဂုဏ်ဖို (၃ဖ) ခ္ခ၊ သဝေထိုးနှင့်တကွ၊ (ဖေဋ္ဌ) ဟု၊ ရှေ့ပြီးစီရင်၏။ ၊သင်္ခတ, ပကတိပုဒ်ကား၊ (ဖလ္ဌ) ပါဂတကား (ဖဋ္ဌ) တည်း။ ထိုင့ေ့ဤအရာခ္ခ၊ (အသဘ္ဘော) ဟူသော ပါဠိကို၊ မောဋ္ဌလာန်ဆရာ၊ ရေးရင်းပါ၊ ခ္ခ်ဟုတ်မဟုတ်စိစစ်ဘွယ်ယို၏။ ၊ စိစစ်လေ။

၂-ဤခ္ခ၊ သုစိ၊ စောက္ခ, စသောသဒ္ဒါတို့ကိုလည်း၊ ဖြူစင်ခြင်းအနက်ဟောဟု မှတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုတွင်စောက္ခသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရုံ-ရစနာဂါထာ။

စောက္ခောတိသု ဂိတောဒကေ၊ တိဒိဏောသုစိသုဒ္ဓရေ၊
ဥ ယျော ပဏ္ဍသုအဏ္ဍေသု၊ နိဗ္ဗန္ဓောစုသ ဝါတုယာ။

စုံသဝါတုယာ၊ စုသ, ဝါတ်ဖြင့်၊ နိမ္ဗန္ဓော၊ ပြီးသော၊ **တိသု**-စောက္ခော၊ လိင်သုံးပါးတို့ခ္ခ ဖြစ်သော၊ စောက္ခ, သဒ္ဒါကို၊ ဂိတော၊ သီဆိုခြင်းခ္ခ**လှိုင်**းငေး၊ ဒကေ၊ လိမ္မာထက်မျက် (မြက်) ခြင်းခ္ခ**လှိုင်**းကောင်း၊ တိဒိဏော၊ ထက်သည်ခ္ခ**လှိုင်**းငေး၊ သုစိသုဒ္ဓရေ၊ ဝင်ကြွယ်သည်၊ ကောင်းသည်ခ္ခ**လှိုင်**းငေး၊ ပဏ္ဍသု အဏ္ဍေသု၊ ငါးနက်တို့ခ္ခ၊ ဥ ယျော၊ သိအပ်၏။

ဤစောက္ခခ္ခ၊ ဒဏ္ဍောဘဋ (၀) အက္ခရာဖြင့်၊ (ဝေါက္ခ) ဟူ၍ **လှိုင်**းငေး၊ သြဒ္ဓ, စတုတ္ထက္ခရာ (ဘ) နှင့်၊ (ဘောက္ခ) ဟူ၍ **လှိုင်**းငေး ၎င်းတတိယက္ခရာ (ဗ) နှင့် (ဗောက္ခ) ဟူ၍ **လှိုင်**းငေး၊ ပြု-၊ စောင်းခ္ခက်စသည်ဟော "ပေါက္ခရ" သဒ္ဒါကဲ့သို့**လှိုင်**းငေး၊ ကေနိပါတ်၊ အဂ်ုတ္တိ၏ အဋ္ဌာနသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၊ သမ္မောဇ္ဇဏီဝိဘင်းဒသဝိဓ နာဂ၀ဏ္ဏအဖွင့်, စသော၊ ထိုထိုစာ တို့ခ္ခ၊ ပါ၌အထွေထွေပျက်လျက်ယှိတတ်ကြသည်။ ဒေမှန်အားဖြင့်ကား၊ တာလုဇ ပဌမက္ခရာ(ဿ)ကာရ ယောဂနှင့် (စောက္ခ) ဟူ၍သာ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

အထက်အနေကတ္တ၌မလာသော (မေဏ္ဍ) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရုံ-ရစနာဂါထာ။

တိသုမေဏ္ဍော ပရိဘ္ဘမို ဆဂမို ခဒိရေယဝေ။
ပုမေသာကေတကိရဏ္ဍ ဝစာသုရော စနာယဝိ၊

တိသုမေဏ္ဍော၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ဖြစ်သော (မေဏ္ဍ) သဒ္ဒါသည်၊ ပဝိတ္တမှီ၊ ဗြူစင်ခြင်း၌၊ သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏။ ပုဗ္ဗမ,မေဏ္ဍော,ပုံ၌ဖြစ်သော၊မေဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ဆာဂမှီ၊ ဆိတ်၌လျှံးငေး၊ ခဒိရေ၊ရှားပင်၌လျှံးငေး၊ ယဝေ၊မုယောဝ်၌လျှံးငေး၊သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏။သာ၊ထိမေဏ္ဍော သဒ္ဒါ သည်၊ ကေတကိရတ္တာဝစာသု၊ ဆင်သွားလင်းလေနှိတို့၌ လျှံးငေး၊ ရောစနာယပိ၊ လက်ပံ ကုတ် (ဟည်း) ဟဲးပင်၌လျှံးငေး၊သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏။

၃-ရာဓ၊ ဓါတ်ဖြင့်ပြီးသော ပုဒ်ဖြစ်ရကား၊ (ရ) ကောက်မှာ၊ အင၊ မပါစေဘဲ၊ (အဝိရဒ္ဓ) ဟု၊ပ၌မှန်ယှိစေ၊ ဋ္ဌိကာနှင့် သဒ္ဒနီတိတို့ကိုကြည့်၊ အလုံးစုံစာများ၌ ပါ၌ပျက် လျက်ယှိ၏။ သတိပြုလေ။

(၆၉ဂ)။ ။ဥက္ကဠော [စ] ပကဠော- [ထ],
နိဟိနော ဟိနလာမကာ။
ပတိ ကိဠံ နိကိဠ [စ],
ဓုတ္တရာ- ဝဇ္ဇ ကုဆ္ဆိတာ။ ။

(၆၉ဂ) ဥက္ကဠ,ပကဠ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ လွန်ကဲးသည်၊ အမျိုးစသော ဂုဏ်ဖြင့်မြတ်သည်ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ နိဟိန,ဟိန၊လာမက၊ပတိကိဠ၊ နိကိဠ,ဓုတ္တရ, အာဝဇ္ဇ,ဓုဆ္ဆိတ။ ။

(၆၉ဃ)။ ။အာဝမော- မကာ၊ဂါရယ္ဟာ,
မလိနော [တု] မလိမသော၊
ဗြဟာ မဟန္တ ဝိပုလ,
ဝိသာလ ပုထုလ ပုထု၊ ။

(၆၉ဃ) အာဝမ, ဩမကာ,ဂါရယ္ဟ၊ ဤ၁၁-ပုဒ်ကား၊ ယုတ်ညံ့သည် စက်ဆုပ်အပ်သည် ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ မလိန, မလိမသ, ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ညစ်နွမ်းသောဒြပ်ဝတ္ထု၊ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ ဗြဟာ ၁၊ မဟန္တ၊ ၂၊ ဝိပုလ၊ဝိသာလ,ပုထုလ၊ပုထု။ ။

၁-ဤ(မြဟ)ဟူသောပုဒ်မှာ၊(အာ)သည်၊ ဆဋ္ဌာနေ ရက္ခဏာဒီယသာ ပုဒ်ရင်းမဟုတ်၊ ၎င်း၏သင်္ခါတဘာသာပုဒ်နေ့ကား(ဗျီဟတ်)တည်း။ ၎င်းကိုပါ၌ငိုလို (မြဟ) ပါကတလို (ဝဟ)ပြန်၏။

၂-၎င်းပုဒ်တို့တွင်၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊မဟန္တသဒ္ဒါ၏ အထက်အနေကတ္ထု၌ မလာ သော၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ ပေါရာဏာကား ရစနာဂါထာ၊

ပုဗ္ဗဇ္ဇမ ပခုရေသု သမ္ပတ္တိသရိယေသုစ။
ဝုဒ္ဓေစေဝါတိအတ္ထေသု၊ မဟန္တောဆသုဝတ္ဟတိ။

မဟာနေ့ဘ၊ လိင်သုံးပါးတို့ဖြစ်သော မဟန္တ,သဒ္ဒါသည်,ပုဇ္ဇာမ ပခုရေသု,ပုဇော်ခြင်း၊ အမြတ်မျှားသောအနက်တို့ကို လျှင်း၊ သမ္ဘတ္တိသဏိယေသုစ,စည်းစိမ်ပြည့်စုံခြင်း အနက်တို့ကို လျှင်း၊ ဝုဒ္ဓေစေ၀, ကြီးပွါးခြင်းဟူသောအနက်ကို လျှင်း၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဆသု,ခြောက်ပါး ကုန်သော၊ အံဇွေသု,အနက်တို့ကို,ဝတ္တတိ,ဖြစ်၏။

၇၀။ ။ဂရု ဂုဂိတ္တိဏ္ဍ• [မထော],
ဗိနံ ထူလं [စ] ဗိ၀ရံ၊
ဘုလ္ဍ [စ] ၀ဍ္ဎရံ [စာ-ထ],
အာ၀ိတံ နိ၀ိတံ [ဘ၀ေ]၊ ။

(၇၀) ဂရု,ဥ,ဂတ္တိဏ္ဍ,ဤ၊ ၉-ပုဒ်ကား၊ ကြီးကျယ်သည်၊ ကျယ်ပြန့်သည်၊ ဟူသောအနက်ကို ဖြစ်၏။ အဓော,ပါး,ဗိနံ,ထူလ, ဗိ၀ရ, ဘုလ္ဍ, ၀ဍ္ဎရ,ဤ ၅-ပုဒ်ကား,ဆူပြိုးသည်,၀သည်,ဟူသောအနက်ကို ဖြစ်၏။ အထ,ပါး,အာ၀ိတ,နိ၀ိတ,ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘ၀ေ၊ ပေါင်းရုဆည်းပူးအပ်သော ၀ဏ္ဏ,ဟူသောအနက်ကို ဖြစ်၏။ ။

၇၀၁။ ။သဗ္ဗ သမ္ဘတ္တ, မဒ္ဓိလံ၊
နိ၀ိလံ သကလံ• [တထာ]၊
နိ၀ေ၀ သံ ကသိဏာ•သေသံ,
သမဂ္ဂံ [စ] အာနုနုကံ။ ။

(၇၀၁) သဗ္ဗ,သမ္ဘတ္တ,အ၀ိလ,နိ၀ိလ,သကလ, နိ၀ေ၀သ, ကသိဏ, အသေသ,သမဂ္ဂ,အနုနုက,ဤ၊ ၁၁-ပုဒ်ကား၊ အပြည့်အစုံ,အလုံအလောက် (အလုံးစုံ) ဟူသောအနက်ကို ဖြစ်၏။ ၁။ ။

၁-ထိုတွင် (၇) ခုမြောက် (ကသိန) ပုဒ်၌,သင်္ခတကိုဒ်မူ,ဒန္ဓ, ပဋ္ဌမကွဲရာ (နှ) နှင့်သာ ပါ၏ယိုသင့်၏။ ဒေသိနှင့်ပါ၀တကိုဒ်မူ၊ မုဒ္ဓ ပဋ္ဌကွဲရာ (ဏ) (သ) လုံးကြီးတင်မဲ့,နှင့် (ကသဏ) ဟုယိုသင့်၏။

မဟာ၀ေဿန္တရာဒိဝုတ္တိ (၆၀) သုတ်ကိုမှီလိုမူ၊ သလုံးကြီးတင်၊ မုဒ္ဓ ပဋ္ဌကွဲရာ (ဏ) နှင့်၊ ကသိဏသာယိုသင့်၏။ အလုံးစုအကွဲရာရေးစာ ပါ၌ကျမ်းဂန်များမှာလည်း၊ ဤအတူသာ ယိုကြသည်။ ဤ၌၊ သင်္ခတ,ပ[illegible]တိပုဒ် (ကွဲသို့) ပါကတ,ပကတိပုဒ်-(ကသဏ) တည်း။ အထက်အနေကတ္တာ့်မလာသော,ရင်,ကသိန (ကသိဏ) သဒ္ဒါ၏,အတ္ထုဒ္ဒေရေးရစနာဂါထဒ္ဒ။

သကလေ၀လကုန်ရှိ်သု,ကသိနံ (ကသိဏံ) တိသ္မသေသကေ။ ။ကသိနံ၊ (ကသိဏံ) နှ ကသိန (ကသိဏ) သဒ္ဒါသည်,သကလေ,အလုံးစုံ၌လျှင်း၊ ၀လကုန်ရှိ်သု, ရေ, ၀မ်းမီက် တို့ဖြစ်လျှင်းဖြစ်၏။ တိသုကသိနံ (ကသိဏံ) လိင်သုံးပါးတို့ဖြစ်သော ကသိန, (ကသိဏ) သဒ္ဒါသည်,အသေသကေ,အကြင်းမယိုဟူသောအနက်ကို ဖြစ်၏။

(၇၀၂)။ "ဘူရိ ပဟူတံ ပရုဏံ,
ဘိယော သမ္ဘဟုလံ ဗဟု၊
ယောဘူယံ ဗဟုလံ [စာထ],
ဗာဟိဏံ ပရိဗာဟိဏံ

(၇၀၂) ဘူရိ,ပဟူတ, ပရုဏ, ဘိယ, သမ္ဘဟုလ, ဗဟု, ယောဘူယ, ဗဟုလ ၅၊ ၈-ပုဒ်ကား၊ အများဟူသောအနက်၌ ဖြစ်၏။ ၁၊ ဒုတိ၊ ပါ။ ဗာဟိဏ, ပရိဗာဟိဏ၊ ၅၊ ၂- ပုဒ်ကား၊အပ၊ (အပြင်) ဟူသောအနက်၌ ဖြစ်၏။ ၂၊

၁-၅(၈)ပုဒ်တွင်၊ စတုတ္ထ(ဘိယ) ဟူသောပုဒ်၌၊ သင်္ခတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ (ယ) ဝယ်(ဒွေဘော်မဲ့)နှင့်ယှဉ်သင့်၏။ (ဘ)၌ကား၊ သင်္ခတနှင့် ပါဠိကတ ကျမ်းများမှာ၊ နှစ်ချောင်းဝင်၊ ဘီ၊ ဒီဃနှင့်၊ ဘူ,ဟုယှဉ်ကြ၏။ ပါဠိကျမ်းများအလို (၅)ဒီဃနှင့်၊ ဘီ, ဟု ယှဉ်သင့်၏။ ဘ,လုံးကြီးတင် (ဋ)ရဿ၊ ယဒွေဘော်နှင့် (ဘိယ) ဟူ၍ကား၊ မယှဉ်ရ၊ မယှဉ်သင့်။ (သမ္ဘဟုလ) ဟူသောပုဒ်၌ (ဗဟ)ဓါတ် (ဥလ) ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော (ဗဟုလ) ပုဒ်နှင့်များစွာထူးခြားကွဲလွဲသည်မဟုတ်၊ သံ,ဥပသာရ၊ရှေးယှဉ်ကာမျှသာ၊ထူးသည် ဖြစ်ရကား၊ ၎င်းပုဒ်မှာကဲ့သို့၊ သြဠ္ဠ၊ တတိယ ကွဲရာ၊ဗ-နှင့် (သမ္ဘဟုလ) ဟူ၍သာ ယှဉ်စေရမည်၊ (သမ္ဘဟုလ) ဟု၊ ပ၌မ ကွဲရာပနှင့် အဘိဓါန် ဋီကာဆရာပုဒ်ပြီးရုပ်တွက်ပုံကို မမှတ်အပ်။ ။ ယေဘူယ၊ ပုဒ်၌လည်း၊ (ယေဘူယ) ဟု၊ ဘမှာ (ဦ) ဒီဃ၊ယ-မှာ ဒွေဘော်မဲ့နှင့် ပါ၌မှန် ယှဉ်စေရမည်။

၂-ဤအရာ၌၊သင်္ခတ ဂရုက ကောစိဆရာတို့ကား၊ (ဗာဟု) ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်နေကို ထောက်၍လျှင်း၊ "ဗဟိ ဘ ဝံ ဗာဟိယံ" ဟု၊ဝစနတ္ထပြု၍၊ဗဟိပုဒ်ဏိယပစ္စည်း၊ သို့မဟုတ် (ဋယ) ပစ္စည်းဟု နှလုံးသွင်းကြ၍လျှင်း၊ (ဗာဟိယ- ပရိဗာဟိယ) ဟု၊ တာလုဗ၊ ယအက္ခရာနှင့် ရေးသားဘတ်ရှတ်ကြ၏။ သို့မရေးသားမဘတ်ရှတ်သင့်။ အကြောင်းကား၊ မုဒ္ဓ၊ ရ, အက္ခရာနှင့်ယှဉ်သော၊ ၎င်း(ဗာဟိရ၊ ပရိဗာဟိရ) ပုဒ်များသည်၊ (ဗာဟု) ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်မှ ဖြစ်လာသည်လည်းမဟုတ်၊ ဏိယ၊ ဋယ၊ ပစ္စည်းတို့ဖြင့်ပြီးသော ပုဒ်မျိုးလည်းမဟုတ်၊စင်စစ်အားဖြင့်ပစ္စည်းတို့၏ အနေဖြစ်ရကား၊ (ဗဟိ ဘ ဝံ ဗာဟိရံ) ဟု၊ ဝစနတ္ထပြု၍၊ (ဏိရ) ပစ္စည်း၊သို့မဟုတ် (ရဏ) ပစ္စည်းတို့ဖြင့်ပြီးသော၊ သင်္ခတ သာဓါ ရဏာ၊မာဂ၊ဓါ၊ဝေဏိဂ, ပုဒ်မျိုး ဟူ၍သာမှတ်ရမည်၊ ၎င်းအဓိပ္ပါယ်သည်၊ဗဟူလတ္ထဝါစက၊ ပရိယာယ်သဒ္ဒါစုံကို၊ ထုတ်ပြုပြီးသည်၏ အခြားမဲ့ဌာသာလျှင်၊ ပရောသတ၊ ပရောသ ဟာသ၊ သဒ္ဒါတို့ကို၊ အမရကောသ ကျမ်း၌၊အမရသိંဟ ဆရာထုတ်ပြသကဲ့သို့၊မထုတ်ပြ သေးဘဲ၊သင်္ခတကျမ်းများ၌မထင်၊ ပါဠိကျမ်းဂန်များ၌သာ ထင်မြင်တွေ့ယှိနိုင်သော၊ ၎င်း ပရိယာယ်၊ ၂-ပုဒ်ကို၊အမရကောသထက် အပိုအလွန် ဤနေရာ၌ထည့်သွင်း၍၊ အဘိဓါန် ဆရာထုတ်ပြခြင်းဖြင့်လျှင်း၊အထက်၊အဗျယဝဂ်၊ (၁၁၅၄)ဂါထာ၌၊ (ဗဟိဗာဟေ) ဟူ သော၊ အမရကောသထက်၊ပရိယာယ် အပိုအလွန်ပြု၍၊ပရိယာယ်၊ ၄-ပုဒ်ထုတ်ပြခြင်းဖြင့်

လိုးခြင်း၊ အလွန်ထင်ရှားသည်ပင်။ ယခုငါတို့ ဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်းလည်း၊ ငါတို့မြန်မာစာ နှင့်တကွ၊အလုံးစုံနိုင်ငံခြား ပါဠိကျမ်းစာများ၌၊ တည်တည့်တ်တည်းယှဉ်ကြသည်၊ပညာယှဉ်တို့ အထူးသတိပြုကြလေ။

သည်သာမကသေး၊ ပါကတမ္ဘကာသ၊ ၄-၉-ဟေမစ္ဆ၊ ၂-၁၄၀-ဗျာကရဏ်များ၌ လည်း၊ဂင်း(ဗာဟိရ)ပုဒ်၊ ရှပ်ပြီးပုံ၊ တိုက်ရိုက်စိရင်လျက်ယှဉ်ကြသည်ပင်။ပရိဗာဟိရ,ပုဒ်များ လိုး အထူးမဟုတ်တော့"ပရိ"ဥပသာရ ရှေးယှဉ်ရုံမျှသာဖြစ်တော့သည်။ ဤသို့ ယောင်မှား ရခြင်းကား၊အခြားအပြစ်မဟုတ်၊ ငါတို့မာဂဓဘာသာနှင့်၊ သပ္ပကတိ၊ အားဖြင့်, လွန်စွာ အတူများသော၊"အစ္ဆန္ဒပေါ်ရာဏာက,ပါကတ"ဘာသာကြီးကို၊ ပရိစယမပြု, ဂရုမထား၊ လေးစားမမှု၊ လျစ်လျူပစ်ထားကြပြီး၊ ယေဘုယအားဖြင့်၊ ငါတို့မာဂဓ သဒ္ဒပ္ပကတိနှင့် ဝိသဒိသ၊အချို့,အရာ၌၊ဝိရုဒ္ဓဖြစ်သော(သင်္ဂီတ)ဘာသာသက်သက်ကိုသာ၊ ဂရုကတပြုကြ ခြင်းအပြစ်ပေတည်း။

၇၀၃။ "ပရောသတာ (-ဒိတောယေသံ,
ပရမ္ဘတ္ကံ သတာ ဒ်တောာ)။
ပရိတ္ကံ သုခုမံ ဒုဗ္ဗ်,
ထောက. မပ္ပ ကိသံတနဲ။ "

(၇၀၃) ယေသံ၊အကြင်သင်္ချေယျဝတ္ထုတို့အား၊သတာဒိတောာ၊တရာ စသည်ထက်၊ပရံ၊ပိုလွန်သော၊မတ္တံ၊အတိုင်းအာရှည်သည်၊ အာတ္ထိ၊ ယှိ၏၊ တော၊ထိုဝတ္ထုတို့သည်၊ ပရောသတာဒိ၊ ပရောသတာဒိ, မည်ကုန်၏။ ၁၊ ပရိတ္ကာ,သုခုမ,ခုဗ္ဗ, ထောက,အပ္ပ, ကိသ,တနဲ။ "

၁-တရာထက်ပိုလွန်သောဝတ္ထုသည်၊ ပရောသတမည်၏။ ငါးဆယ်ထက် အပိုအလွန် ယှိသော ဝတ္ထုသည်၊ပရောပဏ္ဏာသ,မည်၏။ တထောင်ထက် အပိုအလွန် ယှိသောဝတ္ထု သည်၊ပရောသဟဿ,မည်၏။ သို့စသည်ဖြင့်မှတ်အပ်၏။ (ဤ၌-ပရော ပဏ္ဏာသ၊ ပရော သဟဿာ,စသည်ကို၊အာဒိ,သဒ္ဒါဖြင့် ယူအပ်၏)။

၇၀၄။ "ဇုလ္လ် မဇ္ဈော [ဗ္ဗိယံ] လေသ,
လ၀ါ ဏူ [ဟိ]. ကဏော [ပုမေ]။
သဓိပံ နိကဒ္ဒာ သန္ဓော,
ပကဏ္ဏာ ဗ္ဗာသ သန္ဓိကံ။ "

(၇၀၄) ဇုလ္ဟ,မဇ္ဈာ,လေသ, ၁၊ လ၀,အဏု, ကဏ၊ဤ၁၃-ပုဒ်ကား၊ အနည်းငယ် ဟူသောအနက်ဒီပြစ်၏။ ဗ္ဗိယံ၊ မဇ္ဈ, သဒ္ဒါထိဒ်ပြစ်၏။ လေသလ၀ါ ဏူဟိ၊ လေသ, လ၀, အဏုသဒ္ဒါတို့နှင့် တကွ၊ ကဏော၊ ကဏ,သဒ္ဒါသည်၊ပုမေ၊ ပုံ်ဒ်ပြစ်၏။သဓိပ၊ နိကဒ္ဒ၊ အာသန္ဓ၊ ဥပကဏ္ဏ၊ ဗ္ဗာသ ၂၊ သန္ဓိက။ ။

၁–အထက်အနေက်ဣဒ္ဓိမလာသော (လေသ) သဒ္ဒါ၏၊ အဣ္ဌုဒ္ဒါရ၊ ရစနာဂါထာပါဒ။
လေသော ဗျာဇေ သိယာ အမ္ပ။
ဗျာဇေ၊ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲးခြင်းဌ့။ ။အကြင်းလွယ်၏။
၂–အ ဒ္ဓာသ,ဟု၊တတိယ"ဗ"စတုတ္ထ "ဘ"သံယုဂ်နှင့်သာအသင့်၊ အဘျာသ,ဟု ယှိသောပုဒ်ကား၊ မာဂဝပုဒ်စစ်မဟုတ်၊ သခ်ံတပုဒ်သာဖြစ်၍၊ မသင့်သည်သာ၊ ပါကတ၊ အဘိဓါန်များနှင့်ညီ၍ကြည့်လေ။ ။ဂါထာနံပါတ် (၈၈၁) (၁၉၀) ၄င်းပုဒ်မှာလည်း၊ ဤအတူမှတ်လေ။
ဤအနီးဟော၊ ပရိယာယ်(၁၃)ပုဒ်အနက်၊ စတုတ္ထ(ဥပကဿ) ပုဒ်ဌ၊ လည်ချောင်းဟော(ကဿ)ပုဒ်မှာကဲ့သို့၊ (ဥပကဿ)ဟု။ သံ+ပါတို့နှင့် အညီ ပါဠိမှန် ယှိစေရမည်။ သစ်သားဟော–(ကဌ) ပုဒ်မှာကဲ့သို့ (ဥပကဌ)ဟု ပါဠိပျက်မယှိစေရ။ဤဒီကာဌ်ရုပ်တွက် ပုံကိုဆင်ခြင်လေ။ ။တိသ္ဟပကဿသန္ဓေါတံ၊ ဂါမဉ္စေ ဂလသန္ဓကေ။ ။
ဥပကဿပုဒ်၏ အဣ္ဌုဒ္ဒါရ၊ ရစနာဂါထာ။
တိသ, ဥပကဿော အသန္ဓေ,ဟု၊ ပုဒ်ဖြတ်။အနက်မခက်။ ။

၇၀၅။ ။အာဝိဒ္ဓရုံ [စ] သာမန္တံ,
သန္ဓိကဌ• မုပန္တိကံ။
သကာသံ [စာ•] နိုကံ ဥတ္တ,
ဒ္ဓရုံ [တု] ဝိပ္ပကဌ္ဌကံ။ ။

(၇၀၅) အာဝိဒ္ဓရ, သာမန္တ, သန္ဓိကဌ, ဥပန္တိက, သကာသ,အနိုက, ဥတ္တ၊ ဤ၁၃–ပုဒ်ကား၊ အနီးဟူသောအနက်ကိုဟောသောသဒ်ပဏ္ဍိတ၀ါစက၊ နှ၊ ချည်းဘည်း၊တု၊ ဒ္ဓ,ဒ္ဓရ, ဝိပ္ပကဌ္ဌက၊ဤ၂–ပုဒ်ကား၊ အဝေးဟူသော အနက်ကိုဟောသောဒ္ဓရဏ္ဍ ၀ါစက၊သဒ္ဒါတည်း။ ။

၇၀၆။ ။နိရန္တရံ ဃနံ သဒ္ဓံ,
ဝိရလံ ပေလဝံ တနု။
[အထ•] ယတံ ဒီဃ• [မထော],
နိဗ္ဗလ ဝဋ္ဋ ဝဋ္ဋုလံ။ ။

(၇၀၆) နိရန္တရ, ဃန, သဒ္ဓ၊ ဤ၊ ၃–ပုဒ်ကား၊အကြားမယှိတခဲနက် မပြတ် မလပ်ထူထပ်သည် ဟူသော အနက်ကို ဟောသော၊ နိရန္တရဏ ၀ါစက,သဒ္ဒါတည်း။ ဝိရလ, ပေလ၀, တနု၊ ဤ၊၃– ပုဒ်ကား၊ ကျိုးကျိုး ထောင်းတောင်းဟူသောဒြပ်ဒ္ဒဖြစ်၏။ အထ၊ ပါ၊ အာယတ, ဒီဃ၊ ဤ၊ ၂– ပုဒ်ကား ၊ရှည်လျားသည်ဟူသော အနက်ဒ္ဒဖြစ်၏။ အထော၊ ပါ၊ နိဗ္ဗလ,ဝဋ္ဋ,ဝဋ္ဋုလ၊ဤ၊ ၃–ပုဒ်ကား၊ လုံးဝန်းသောဒြပ်ဒ္ဒဖြစ်၏။ ။

၇၀၇။ "ဥဿော [တု] ဥဏ္ဏတောတုဂေါ,
ဥဒဂ္ဂေါ [စေ၀] ဥဿိတောဝ။
နိစောရသော ၀ါမနော. [ထ],
အာဒိမ္ဟေ ပဂုဏော ဥဒု။ ။

(၇၀၇) တု၊အုံ၊ဥစ္ဆ, ဥဏ္ဏတ, တုဂိ, ဥဒဂ္ဂ, ဥဿိတ၊ဤ၊ ၅-ပုဒ်တား၊ အမြင့်ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ နိစ,ရသ,၀ါမန၊ ဤ-၃-ပုဒ်တား၊ အတို၊ အနိမ့်, အပု, အကွ, ဟူသောဖြစ်ခြင်း။ အာဒိ၊ပဂုဏ, ဥဒု ၃၊ဤ ၂- ပုဒ်တား၊ အဖိမှ၊ မကောက်မထောင့် အမြောင့်အမတ် ဟူသော အနက်ဖြစ်၏။ ။

၁-ဤပုဒ်၌၊ ပါဂတကျမ်းများအလိုအားဖြင့် (ဥဒ္ဒု) ဟု၊ ၄,ဒွေဘော်နှင့်လည်းသင့်၏။

၇၀၈။ "အဋ္ဌာရဲ ဝေလ္လိတံ ဝက်,
ကုဒ္ဒိလံ ဖိမှ ကုဋ္ဌိတံ။
ရ၀ေါ [စ] သဿတောနိဗ္ဗော,
သဒါတန သနာတနာ။ ။

(၇၀၈) အဋ္ဌာရ,ဝေလ္လိတ ဝက်,ကုဒ္ဒိလ,ဖိမှ,ကုဋ္ဌိတ၊ဤ၊ ၆-ပုဒ်တား၊ ကောက်သည်၊ ကွေးသည်၊ ကွေ့သည်၊ ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ရ၀၊ သဿတ၊နိစ္စ၊ သဒါတန၊ သနာတန၊ဤ၊ ၅ ပုဒ်တား၊ အမြဲ၊ ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်။ ။

၁-ထိုတွင်အဆုံးပဋ္ဌမပုဒ်သည် (သနာ)နိပါတ်ပုဒ်နောင် (တန) ပစ္စည်းသက်၍ပြီး သောပုဒ်ဖြစ်ရကား၊ရှေး (နာ)မှာ၊အာကာရယောဂနှင့်၊ (သနာတန) ဟု၍သာ၊ ပါ၌မှန် ယှိစေရမည်။ နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့် (သနန္တန) ဟု၊မယှိစေရ။အထက်ဂါထာနံပါတ် (၁၁၅၄) နှင့် ညီ၍ကြည့်။ ဋီကာ၌ကား၊ (ပုဗ္ဗေနိဂ္ဂဟိတာဂမော) ဟုဆို၏။ဆင်ခြင်ကြလေ။

၇၀၉။ "ကူဋဋ္ဌော [တေ့ ဂ ရူပေန,
ကာလ ဗျာပိ ပကာသိတော]။
လဟုသလ္လဟုကံ [စာ. ထ],
သရ္ဗာတံ ဂဏိတံ ပိတံ။ ။

(၇၀၉) တု၊ အုံ၊ ဇကရူပေန၊ တခုသောသဘောဖြင့်၊ ကာလဗျာပိ၊ အခါခပ်သိမ်းပြန့်နှံ့၍ တည်တတ်သော သဘောယှိသော၊ ကောင်းကင် နိဗ္ဗာန်စသည်ကို၊ကူဋဋ္ဌော၊ ကူဋဋ္ဌ,မည်၏။ ဟူ၍၊ ပကာသိတော၊ ပြုအပ်၏။

လဟု, သလ္လဟုကာ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ပေါ့သည်ဟူသောအနုက်ကိုဟောဏ်။ အထ၊ ပါး၊ သံဝုဿာ, ဂဏိတာ၊ ဓိတာ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ရေတွက်၊ နှိုင်းယှဉ် အပ်သည်ဟူသော အနုက်ကိုဟောဏ်။ ။

၇၁၀။ ။တိဏ္ဍ [တု] တိဝိဏ်။ တိဇ္ဇ,
စဏ္ဍ။ ပုဂ္ဂ ခဏ် [ဘဝေ]၊
ဇဂ်မ် [စ] စရ် [ဝေ],
တသံ [ဥ,ယျ] စဗျစရ်။ ။

(၇၁၀) တု၊ အ၊ တိဏ္ဍ,တိဝိဏ, တိဇ္ဇ,စဏ္ဍ,ဥဂ္ဂ,ခဏ, ၅-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ထက်သည်၊ ကြမ်းကြုတ်သည် ဟူသော အနုက်ကိုဟောသောသဒ္ဒါ ဖြစ်ဏ်။ ဋိကာ၌၊ စဏ္ဍ၊ ဥဂ္ဂ၊ ခဏ၊ ၅-ပုဒ်ကား ကြမ်းကြုတ်သောအနုက်၌ ဖြစ်ဏ်။ ဟု ပရိယာယ်ခွဲ၍ ဆိုဏ်။ ဇဂ်မ စရ၊ တသ၊ စဗျ၊ စရ၊ ၅-ပုဒ်ကို၊ ဥ,ယျ၊ ရှေ့.ရှား သွားလာနိုင်သော၊ ဇဂ်မ ဝဏ္ဏ၊ ဏ်။ အမည်ဟုသိအပ်ဏ်။

၇၁၁။ ။ကမ္ပနံ, စလနံ (စ၊ ထ),
အတိရဏ္ဏော (တ ထ၊) ဓိကော။
ထာဝရော (ဇဂ်မ၊ အညော),
လောလ(တု) စဉ္ဇလ, စလ။ ။

(၇၁၁) ကမ္ပန, စလန၊ ၅- ပုဒ်ကား၊ တုနှိုင်းတတ်သောသဘော ယှဉ်သော ဝဏ္ဏ၊ ဏ်။ အမည်တည်း။ အထ၊ ပါး၊ အတိရဏ္ဏ အဓိက၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ အပိုအလွန်ဟူသောအနုက်လိုဟော၏။ ဇဂ်မ၊ ဇဂ်မ ဝဏ္ဏ၊ မှ၊ အညော၊ အခြားတပါး သော၊ မြေ၊ တောင်စသည် သည် ထာဝရော၊ မရွှေ့.ရှား နိုင်သော ထာဝရ ဝဏ္ဏ၊ မည်၏။ ။ တု၊ အ၊ ။ လောလ စဉ္ဇလ၊ စလ၊ ။

၇၁၂။ ။တရုလံ](စ) ပုရာဏော (ထ)၊
ပုရာတနံ သနာတနာ။
စိရ,ဏ်ဏနော (ထ) ပဗ္ဗ,ဏ်ဏာ,
နူတနေသ ဘိနဝေါ နဝေါ။ ။

(၇၁၂) တရုလ၊ ၅- ပုဒ်ကား၊ သာမည် အားဖြင့် တုနှိုင်ခြင်း အနုက်ကိုဟောဏ်။ ။ တု၊ အ၊ ပုရာဏ၊ ပုရာတန၊ သနာတန၊ စိရ,ဏ်ဏ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ရှေးဟောင်းသည်၊ ရှေးကျသည်၊ ဟောင်းသည်၊ ဟူသော အနုက်ကို

ဟောဂ၏။ ဤ၌၊ တတိယ (သနှာတန) ပုဒ်ကို၊ အောက်ဂါထာနံပါတ်(၇၀၈) အထက်ဂါထာနံပါတ် (၁၁၅၄)တို့နှင့်သွေ၊ အဃ၊ပါး။ ပစ္ဆိမ (ပစ္ဆိဂ) နှုတာန၊ အာဘိနုဝ၊နုဝ၊ဤ၄-ပုဒ်ကား၊အသစ်၊ဟူသောဝတ္ထု၊ဖြစ်၏။ ၁။ ။

၁-ထိုတွင် "ပစ္ဆိမ"-ဟူသောပုဒ်၌ (ပြတျုပြ) ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်ကိုထောက်လျှင်၊ ကဏ္ဍ၊တတိယကွဲရာ သဒ္ဒေဘေဒနှင့် (ပစ္ဆိဂ) ယိုသင့်သည်ဟုထင်၏။ ပါဠိတတျမ်းများမှာလည်း၊ ဤအတူပင်ယို၏။ သို့သော်အလုံးစုံ ပါဠိကျမ်းစာများ၌ကား၊ ကဏ္ဍ၊ တတိယကွဲရာ၊ စတုတ္ထကွဲရာ၊ အသဒ္ဒေဘေဒနှင့်သာယိုကြ၏။ ဆင်ခြင်၍ယူကြပါလေ၊

၇၁၃။ ။ကုရ္ဝရံ- ကဠိနံ ဒဠ္ဍံ,
ခိဠ္ဠရံ-ကကွဠ္ဍံ (ဘဝေ)။
(အာနိတ္ထ) ဇေတ္ထာ ပရိယော,
ပဇ္ဇော (စ) ပစ္ဆိမာဇ္ဇိမာ။ ။

(၇၁၃) ကုရ္ဝရ, ကဠိနံ, ဒဠ္ဍံ, ခိဠ္ဠရ, ကကွဠ, ၅-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ကြမ်းတမ်းခက်မာခြင်းအနုက်ကိုဟောသောသဒ္ဒါဖြစ်၏။ အာ, ပရိယ, ပဇ, ပစ္ဆိမ, အာဇ္ဇိမ။ ။

၁-ဤတွင်၊ ဒုတိယ (ကဋ္ဌိန) ဟူသောပုဒ်၌၊ ဝဏ္ဏဝိပရိယယေ၊ ကထိနဇ္ဇိဝိ, ဟူသော ဋီကာဆရာစကားကိုအားထား၍၊ အလုံးစုံ၄ါတို့မြန်မာစာများ၌၊ ဒဠ္ဍ၊ ဒုတိယကွဲရာ (ထ) နှင့်ချည်းသာ (ကထိန စိ၀ရံ) စသည်ဖြင့်၊ ပါ၌ယို၏။ အလုံးစုံသင်္ခတပါဠိကတျမ်းများနှင့် သီဟိုဠ်၊ ယိုးဒယား၊ အင်္ဂလိပ်, အကွဲရာစသော၊ နိုင်ငံခြားအကွဲရာတို့ဖြင့်၊ ပုံနှိပ် ရေးသားကြသော၊ ပါဠိကျမ်းစာများ၌ကား၊ မုဒ္ဓ-ဒုတိယကွဲရာ (ဌ) နှင့်ချည်းသာ ပါ၌ယို၏။ ပညာရှင်တို့ ဆင်ခြင်ကြပါလေ။

"ဌောစ" ၂-၂၂-ပါဠိတ၊ ပကာသ-သုတ်ဖြင့်, သင်္ခတဘာသာကဋ္ဌိနပုဒ်က၊ မုဒ္ဓ ဒုတိယကွဲရာ (ဌ)၏, ၎င်းစတုတ္ထကွဲရာ (ဃ) အပြု စိရင်ပုံကိုလည်း၊ ပညာရှင်များအထူးသတိပြုလေ။

ကုရ+ဝ+ကုရလ၊ ပုဒ်များလည်း၊ ၎င်းပရိယာယ်ပင်။

၇၁၄။ ။ဇယည်, စရိမံ, ပုဗ္ဗံ,
(တွ) ဂ္ဂ, ပဌမ. မာဒိ (ဏသာ),
ပတိရူပေါ နုဇ္ဇုဂိက,
(မထ) မောဃ နိရတ္ထကံ။ ။

(၇၁၄) ဇယည, စရိမ, ၁၊ ဤ၊ ၇-ပုဒ်ကား၊ အာဆုံး၌၊ သို့မဟုတ်၊ နောက်၌ ဖြစ်သည်၊ ဟူသောအနုက်ကိုဟောဂ၏။ အာနိတ္ထ၊ အာ, ဣ, သဒ္ဒါ၊ ထိမဟုတ်၊ တ၊ ဏ, ပုဗ္ဗ, အဂ္ဂ, ပဌမ၊ အာဒိ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ ရှေးဦးပဌမအစဟူသော အနုက်ကိုဟောဂ၏။ ဏသာ, ဟူသောရူပဘေဒအားဖြင့်၊ အာဒိ, သဒ္ဒါကို, ပုံ၊

ဟုပြုကုန်၏။ "ပတိရူပ၊ အနုဏ္ဍ ဝိကာ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား သင့်လျော်လျောက်ပတ်တင့်အပ်သည်ဟူသော အနက်ကိုဟောရ၏။ အထ၊ ပါး၊ မောဃ၊ နိုရ်ဣ ကာ၊ ဤ၂- ပုဒ်ကား၊ အကျိုးမပြား၊ အချည်းနှီး (အလဟသ) ဟူသော အနက်ကိုဟောရ၏။ ။

၁–ဤတွင်၊ ဆဋ္ဌ ဇဿည ပုဒ်၌၊ အဘိဓါန်ဋီကာဆရာရှုပ်စိရင်သက်သို့၊ (ဇ) မှာ လုံးကြီးတင်မပါစေဘဲ၊ "ဇဿည" ဟူ၍သာ၊ သမ်တ,ပါကတ, "မောဂ္ဂလ္လာနဝုတ္တိ" စတုတ္ထဏာဒိ ကဏ္ဍ၊ ၄–၄၀ (မုခါဒိဟိယော) ဟူသော၊ ဂဏသုတ်များနှင့်အညီ၊ ကျနမ္ပန်ကန်စွာ၊ ရှုပ်ပြီးစေရမည်၊ ။အထက်ဂါထာနံပါတ်၊ ၁၀၇၀–၌လည်း နည်းတူမှတ်လေ။"

သတ္တမမြောက် "စရိမ" ပုဒ်မှာကား၊ "ဏ္ဍာဒိဝုတ္တိ" (ပဌမစရာအမိမာ) ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊ စရ,ဓါတ်နောင်၊ ဋမ,ပစ္စည်းသက်၍။ "စရိမ" ဟုရှုပ်ပြီးပုံတိုက်ရိုက်လာယိုသည်တကြောင်း၊ ပါကတ၊ ဘာသာအဘိဓါန်ကျမ်းများ၌၊ ငါတို့ "မာဂဓ" ကဲ့သို့ "ရ" မှာလုံးကြီးတင်နှင့်၊ "စရိမ" ဟု၊ ပကတိပုဒ်နေယိုသည်လည်း တကြောင်းများကြောင့် လုံးကြီးတင် မပါသော၊ "စရမ" သမ်တပုဒ်ကိုယူဘွယ်မလို။

၂–၄င်းတို့တွင်၊ တတိယမြောက်၊ ပဌမ,ဟူသောပုဒ်၌၊ "ပြထမ" ဟူသော၊ သမ်တပုဒ်နှင့် ယောင်မှား၍,၊ "ပထမ" ဟု၊ ဒန္ဓ ဇ (ထ) နှင့်ရေးသားဆုံးဖြတ်မိမှားတတ်ကြသည်။

ယင်းသို့ရေးသားဆုံးဖြတ်မိမှားခြင်းသည်၊ ယခုအခါ၊ အလွန်များလှချေပြီ၊ ၂–၂၅–ပါကတ ပကာသ၊ ၂–၂၆–ပါကတ၊ မဇ္ဈရီ၊ ၁–၂၁၅–ဟေမ စန္ဒြ ပါကတသဒ္ဒါကျမ်းသုတ်များ၌၊ သမ်တ ပြထမ၊ ပုဒ်က၊ ဒန္ဓ ဇ–ဒုတိယကွဲရာ (ထ) ကို၊ မုဒ္ဓ ဇအပြု၊ တိုက်ရိုက်စိရင်ပြီးယိုရကား၊ ၎င်း ဒန္ဓ ဇ (ထ) အရေးအသားကို၊ မှတ်သားရန်မလို။ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၁၈၁) ၌လည်း၊ သီဟဠ ဘာသာ သဒ္ဒါနည်း၊ ဏ္ဍာဒိ မောဂ္ဂလာန် သုတ်များဖြင့်၊ အကျယ်တဝင့် ရေးသားဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီ။

၇၁၅၊ ။ဗျတ္တံဗုဒ္ဓ (စ) မုဒ္ဒ (တ),
သုကုမာရံ (စ) ကောမလံ,။
ပစ္ဆက္ခ(ဓိန္ဒြိယဂ္ဂယ,
မ)ပစ္ဆက္ခ (မနိန္ဒြိယံ),။ ။

(၇၁၅) ဗျတ္တံ,ဗုဒ္ဓ,ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ထင်ရှားသည်၊ ဟူသောအနက်ကို ဟောရ၏။ တု,အံ့, မုဒ္ဒ, သုကုမာရ, (သုခုမာလ)၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ သိမ်မွေ့နုံ့ညံ့ သည်ဟူသော အနက်ကို ဟောရ၏။ ဓ္ကန္ဒြိယဂ္ဂယ, ဓ္ကန္ဒြေ၏, အာရုဖြစ်သော၊ ဝါ ဓ္ကန္ဒြေဖြင့်ယူအပ်သောအနက်သည်၊ ဝါ၊ အာရုံသည်၊ ပစ္ဆက္ခ, ပစ္ဆက္ခ, (မျက်မှောက်) မည်၏။ ဝါ ဓ္ကန္ဒြေ၏, ရှေးရှုမည်၏။ အနိန္ဒြိယံ, ဓ္ကန္ဒြေ၏, အာရုမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ ဓ္ကန္ဒြေဖြင့်မယူအပ်သော အနက်သည်၊

၀၁။ အာရုံသည်၊ အပစ္ဆိုက္ခ၊ ပစ္ဆိုက္ခ (မျက်ကွယ်) မည်၏။ ၀၁။ ဤနှင့်၏ ရှေးဟူမ်ဟုတ်။ ။

၇၁၆။ ။ဣတရော. ညတရော. ဧကော,
အညော. ဗဟု ဝိဓော (တု),။
နာနာဗ္ဗဝေါ (စ) ဝိဝိဓော,
အဗ္ဘာဝံ (တု) နိဗ္ဗုတ္ထလံ။ ။

(၇၁၆) ဣတရ, အညတရ, ဧက, အညေ၊ ဤ၄-ပုဒ်ကား၊ တပါးတခြား ဟူသောအညေ၊သန္ဓေ၏ အနက်ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ ဗဟုဝိဓ, နာနာဗ္ဗပ, ဝိဝိဓ၊ ဤ၃-ပုဒ်ကား၊ အသီးသီး အပြားပြားဟူသော အနက်ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ အဗ္ဘာဝ၊နိဗ္ဗုတ္ထလ၊ ဤ၂- ပုဒ်ကား၊ အဝိတ်အပင်။ အဆီးအတား၊ အကန့်၊ အကွက်၊ အနှောင့်အရှက် (ယှက်) အကာ အကွယ်၊ အနှိုးရှယ်, မယ်၊ ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။

၇၁၇။ ။အဓေ ကာကိ (စ) ဧကစ္ဆော,
ဧကော (စ) ဧကဝေါ [သမာ],။
သာဓာရဏံ (စ) သာမညံ,
သမ္ဘာဝေါ,[တုစ] သံကဒ္ဒံ။ ။

(၇၁၇) အထ၊ပါး၊ကောကိ ဧကစ္ဆ၊ ဧက၊ ဧကဝ၊ ဤ၄-ပုဒ်တို့ကား၊ သမာ၊ အဖေါ်မလျှောက်၊ တယောက်၊ အထီးတည်းဟူသော အနက်ကို ဟောသောအဖြာ်ဖြင့်တူကုန်၏။ သာဓာရဏ၊ သာမညာ၊ ဤ၂- ပုဒ်ကား၊ ဆက်ဆံသည်ဟူသော အနက်ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့ သမ္ဘာဝ၊ သံကဒ္ဒ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား ကျဉ်းမြောင်းသောအရာဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ။

၇၁၈။ ။(ဝါမံ ကာလေ ဝ ရံ) သဗ္ဗံ,
အပသဗ္ဗံ-(တု. ဒက္ခိဏံ)။ ။
ဒေ၇ုကျူလ (တွ) ပသဗ္ဗံ၊
ဂဟနံ,ကလိလံ, (သမာ)။ ။

(၇၁၈) ဝါမံ ကာလေ ဗရံ၊ လက်စဲးဘက်ကိုယ်သည်၊သဗ္ဗံ ၁၊ သဗ္ဗ, မည်၏။ တု၊ အံ့၊ ဒက္ခိဏံ၊ လက်ယာဘက်ကိုယ်သည်၊အပသဗ္ဗံ ၂၊ အပ သဗ္ဗ,မည်၏။ တု၊ အံ့၊ ဂဠိကျူလ ၃၊ အပသဗ္ဗ၊ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ အပြန် ဆန့်ကျင်ဘက်,ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ဂဟန၊ ကလိလ၊ ဤ၂-ပုဒ်

တို့ကား၊ သမာ၊ ရောဂ၊ကိ၊ရှုပ်ထွေးခက်ခဲ၊အထူးကို ရွေးချယ်စိစစ်နိုင်ခဲ့သော၊ဝတ္ထုဟူသောအနက်၌၊ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊အနက်တူကုန်၏။

၁–၂–ဤသဗ္ဗ၊ အပသဗ္ဗ,ဟူသောပုဒ်တို့၌၊ပါကတ၊ဗကတိပုဒ်အား၊ဖြင့်၊သဗ္ဗ၊အပ္ပသဗ္ဗ, ဟုဖြစ်သည်။ဂင်းသည်ငါတို့ မာဂဓဘာသာမှာလည်း၊ပရိယာယ်ပုဒ်ဖြစ်နိုင်သည်ဟု မှတ်ထင်မိ၏။ဆင်ခြင်၍ယူကြလေ။

၃–ဤပဌမပုဒ်၌၊ ဗွိဘော်ယှိမဲ့၊ ပဋိဏ္ဏုလ, ပဋိကူလ၊ ၂–ချက်သင့်။(၂–၉၇–ဟော)

၇၁၉။ ။ဥစ္စာဝစံ ဗဟုဘေဒံ၊
သံကိဏ္ဏာ ကိဏ္ဏ သံကုလာ,။
ကာတဟဏ္ဍော, (စ)ကုသလော,
ပဝိဏာ ဘိညု သိက္ခိတာ။ ။

(၇၁၉) ဥစ္စာဝစ၊ ဗဟုဘေဒ၊ သံကိဏ္ဏ၊ အာကိဏ္ဏ၊ သံကုလ၊ ဤ၊ ၅–ပုဒ်ကား၊ ရောဂ၊ကိ၊ရောပြွမ်းသည်, ဟူသော အနက်၌ဖြစ်၏။ ဒိုကာ၌ကား၊ဥစ္စာဝစ၊ ဗဟုဘေဒ ၂–ပုဒ်သည် များသောအပြားဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏,ပရိယာယ်ခွဲ၍,ဆို၏,ဟု၊ကာတဟဏ္ဍ၊ ကုသလ၊ ပဝိဏာ၊ အဘိညု၊ သိက္ခိတ။

၇၂၀။ ။နိပုဏော (စ) ပဒု-ဏ္ဍေကော၊
စတုရော ဒက္ခ ပေသလာ။
ဗာလောဒဏ္ဍု၊ဗဒ္ဓေါမုဠ္ဠော,
မန္ဒော ဝိညူ,(စ) ဗာလိသော။

(၇၂၀) နိပုဏ၊ ပဒု၊ ဆေက၊စတုရ။ ဒက္ခ၊ပေသလ၊ ဤ၊ ၁၁-ပုဒ်ကား၊ လိမ္မာကျွမ်းကျင်,ထက်မျက်သည်ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏၊ ဗာလ, ဒဏ္ဍု,ဗဒ္ဓ, ၊ မုဠ္ဠ,မန္ဒ,အဝိညူ,ဗာလိသ ဤ၊ ၇–ပုဒ်ကား၊ ရိုက်သောသူ, ဟူသော၊ အနက်၌ဖြစ်၏။

၁–အနေကတ္ထဝိဘာဝေ (ဗဟု)သဒ္ဒါ၏, အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာ ဂါထာ၊
ဗဟော မုဠ္ဠေဟိ မဒဏ္ဍစ,မုကန္ဒေသ္ဝပ္ပကာသကေ၊
နိဏ္ဍေဇေတိသုထဒ္ဒမှိ, ဗလေတံသိသကေ ဘဝေ။

တိသုဗဟော၊သည်၊မုဠ,ဒ္ဌ၊ဗိုက်မဲးတွေဝေသူ၌လည်းကောင်း၊ ဟိမတ္တေစ၊အအေးနှိပ်စက်ခံရသူ၌လည်းကောင်း၊မုကန္ဒေသ္ဝ၊ အသောသူ,ကန်းသောသူတို့၌လည်းကောင်း၊ အပ္ပကာသကေ၊မထင်ရှားသောသူ၌လည်းကောင်း၊ နိဏ္ဍေဇေ၊တန်ခိုးမယှိသောသူ၌လည်းကောင်း၊ ထဒ္ဒမှိ၊ ကြမ်းထန်းခက်မာသည်၌လည်းကောင်း၊ဘဝေ၏။ တံ၊နှ,ဗဒ္ဌသဒ္ဒါသည်၊ ဗလေ၊ ရှေ့၌လည်းကောင်း၊သိသကေ၊ခဲးမည်း၌လည်းကောင်း၊ဘဝေ၏။ ။ဤ၌၊မာဂဓ၊ပကတိပုဒ်ဖြစ်သော၊ဗဒ္ဌ,သဒ္ဒါသည်၊စဝဂ်–မုဒ္ဓဗ၊တတိယ ကွရာနှင့်(ဗဒ္ဌ)ဟုယှိမူ၊မာဂဓသက်သက်

သဘာဝမှတ်။ (မှုဋ္ဌ)ပုဒ်မှာ၊ မောဂ္ဂလ္လာန ဝတ္ထု၊ ၅–၁၀၆–နှင့်အညီ၊ (မ)မှာ၊ ဥ–ဒီသနှင့် ပါဠိမှန်လိုစေရမည်။

၇၂၁၊ ။ဗုညွဝါ•သုကတိ•ဝညော,
မဟုဿာဟော, မဟာဝိတိ,။
မဟာတဏ္ဍော,မဟိဿော (ထ),
ဟဒယိ, ဟဒယာလု (စ)။

(၇၂၁) ပုညွဝန္တော်၊သုကတိ၊ဝညော။ဤ၊ ၃ ပုဒ်ကား၊ဘုန်းကံယိုသောသူ၊ ပြုအပ်ပြီးသောကောင်းမှုယိုသောသူ,ဟူသောအနက်၌ ဖြစ်၏။ မဟုဿာ ဟာ၊မဟာဝိတိ။ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ ကြီးသော လုံ့လယိုသောသူ၊ ဝိရိယ နှင့် ပြည့်စုံသောသူ,ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ မဟာတဏ္ဍ,မဟိဿ။ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊အလိုကြီးသောသူ၊ လောဘရမ္မက်များသောသူ၊ ဟူသော အနက်၌ ဖြစ်၏။အထ၊ ပါး၊ ဟဒယိ၊ဟဒယာလု၊ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား ချီးမွမ်းအပ်သော စိတ်ယိုသောသူ၊စိတ်နှလုံးကောင်းသောသူဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ ဤ၌ ဟဒယ၊သဒ္ဒါ-စိတ်ဟော၊ဤနှင့်အာလု,ပစ္စည်းများကား (ပသံသာ)အနက် ဟောတည်း။

၇၂၂။ ။သုမနော ဟဒ္ဒ စိဏ္ဏော (ထ),
ဒုမ္မနော•ဝိမနော (ပျထ),။
ဝဒါနိယော• ဝဒညူ (စ),
ဒါနသောဏ္ဍော•ဗဟုပ္ပဒေ။ ။

(၇၂၂) သုမနဟဒ္ဒစိဏ္ဏ။ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊နှစ်သက်အားရဝမ်းမြောက်သော၊စိတ်ယိုသောသူ ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။အထ၊ ပါး၊ ဒုမ္မန၊ ဝိမန။ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား ပျက်စီးသောစိတ်ယိုသောသူ၊ နှလုံးမသာယာသောသူ။ ဟူသော အနက်၌ဖြစ်၏။ အထ၊ပါး၊ ဝဒါနိယ၊ ဝဒညူ,ဒါန၊ သောဏ္ဍ။ ဤ၊ ၃– ပုဒ်ကား၊ ဗဟုပ္ပဒေ၊ များစွာသော အလှူ ကိုပေးကမ်း လှူဒါန်း တတ်သောသူ၊ အပေးအကမ်း အလှူအဒါန် ရက်ရောသောသူဟူသော အနက်၌ဖြစ်၏။ ။

၇၂၃။ ။ဗျာတော,ပတိတော,ပညာတော,
ဘိညာတော•ပထိတော•သုတော,။
ဝိသုတော• ဝိဒိတော•(ဧစ),
ပသိဒ္ဓေါ ပါကဋော (ဘ)။ ။

(၇၂၃) ရှာတ, ပတိတ, ပညာတ, အာသီညာတ, ပထိတ, သုဘ, ဝိဿုတ,ဝိဒိတ, ပသိဒ္ဓ, ပါကဋ၊ ဤ၊ ၁၀-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ ထင်ရှားသည်၊ ကျော်စောသည်၊ ဟူသောအနက်ကိုဟောသောသဒ္ဒါဖြစ်၏။ ။

၇၂၄။ "ဣသရော, နာသကော, သာဓိ,
ပတိ, သာ, ဒိပတိပဘူ,"
အယျာ, ဒိပါ, ဒိဘူ နေတာ,
ဣဿော (တွ) ဈော (ဘထာ)ခနိ။ ။

(၇၂၄) ဣဿရ,နာထက, သာဓိ,ပတိ,ဤသ,အဓိပတိ, ပဘူ,အယျ, အဓိပ,အဓိဘူ, နေတာ၊ ဤ၊ ၁၁- ပုဒ်ကား၊ အစိုးရခြင်းယှဉ်သောသူ (အရှင်သခင်) ဟူသောအနက်ဒ္ဌဖြစ်၏။ ၁၊ တု ၊ ဆုံ ၊ ဣဿ, အဈ, ခနိ ၊ ဤ ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ဥစ္စာကုံ လုံ ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၊ (သူကြွယ်) ဟူသောအနက်ဒ္ဌဖြစ်၏။ ။

၁-အထက်အနေကတ္ထဒ္ဌမလာသော (ပဘူ) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ မှတ်ရန်။ ရစနာ ဂါထဒ္ဌ။
သမတ္ထကဏ္ဍရာဇေသု၊ သေဋ္ဌေသာမိမှီသောပဘူ၊
ကဏ္ဍ၊ ဗီသဏိုး,ဟု၊အနက်ပေးလေ။ ကျန်အနက်ကား သိလွယ်ပြီ။

၇၂၅။ "ဒါနာရဟော, ဒက္ခိဏေယ္ယော,
သိနိဒ္ဓေါ (တုစ) ဝဏ္ဏလော,"
ပရိက္ခဏော, ကာရဏီကော,
အာသဇ္ဇော (တုစ) တပ္ပရော,"။ ။

(၇၂၅) ဒါနာရဟ,ဒက္ခိဏေယျ"ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ အလှူခံထိုက်သူ,ဟူသောအနက်ဒ္ဌဖြစ်၏။"တု၊ ဆုံ၊ သိနိဒ္ဓ,ဝဏ္ဏလ" ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ချစ်ခင်ခြင်းယှဉ်သောသူ၊ ဝါ၊ ပြေပြစ်သောသူ, ဟူသော အနက်ဒ္ဌဖြစ်၏။" ပရိက္ခဏ၊ ကာရဏီက" ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊အကြောင်းကို ရှုစမ်းဆင်ခြင်ဘတ်သောသူ ဟူသောအနက်ဒ္ဌဖြစ်၏။"တု၊ ဆုံ၊ အာသဇ္ဇ၊ တပ္ပရ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ ထိုဒ္ဌစွဲလှမ်း၊ ကပ်ငြိအား‌ထုတ်၊ ကြောင့်ကြ တတ်သောသူ၊ ဝါ၊ ဒိဒိဆိုင်ရာ အလုပ်အမှုဒ္ဌ၊ စွဲသန်၊ စွဲကောင်းသောသူ,ဟူသောအနက်ဒ္ဌဖြစ်၏။"

၇၂၆။ "ကာရဏီကော• ဒယာလု (ပိ)•
သူရကော• ဥဿုကော (တုစ),"
ဣဒ္ဓဇ္ဇော• ဥယျုဇ္ဇော (စာထ),
ဒိဃသုတ္တော• စိရ, ကြိယော။ ။

(၇၂၆) ကာရဏိကာ၊ဒယာလု၊သူရတာ။ ၅၂-ပုဒ်ကား၊ သနားကျင်(ကြင်)နာတတ်သောသူ, ဟူသောအနက်ရှိပြီ။ တ၊အုံ့၊ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌော အလိုယှိအပ်သော၊ ဝါ,ကောင်းသောအကျိုးစီးပွါးရှိ၊ ဥယျာ,ဥယျာ၊ အားထုတ်ခြင်းယှိသောသူသည်၊ ဥဿုကော,ဥဿုက,မည်၏။ အထပါး၊ဒီဃသုတ္တ, စိရကြာယ။ ၅-ပုဒ်ကား၊ အားထုတ်အပ်သော အလုပ်အမှုရှိ၊ အကျိုးမပြိုးအစည်းနှီးသောအချိန်ကာလကုန်ခန်းခြင်းကိုပြုတတ်သောသူ၊ (ဂျည်ကြာ ဖင်ဆွဲ၊ကာလဆွဲ၍ ပြုလုပ်ထတ်သောသူ) ဟူသောအနက်ရှိပြီ၏။

(၇၂၇) ။ပဓိနော, ပရာယတ္တော,
အာယတ္တော, (တုစ) သန္ဓနော,။
ပရိဠဟော, အဓိနော, (စ)
သန္ဓိနော, (တုစသေရိဏီ)။ ။

(၇၂၇) ပရာဓိန,ပရာယတ္တ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ သူတပါးနှင့်စပ်သော အနက်ရှိပြီ၏။ တ၊ အုံ့၊ အာယတ္တ၊ သန္ဓန၊ ပရိဠဟ၊အဓိန။ ၅-ပုဒ်ကား၊သာမညအားဖြင့်၊စပ်ခြင်းအနက်ရှိပြီ၏။တ၊အုံ့၊ သန္ဓိနော၊ သန္ဓိန သန္ဓါသည်၊ သေရိဏီ ဖိမိအလိုအလျောက်၊ လှည့်ပတ်သည် သွားလာတတ်သောသူ,ဟူသောအနက်ရှိပြီ၏။

(၇၂၈) ။(အနိသမ္ဘာကာရီ) ဇမ္ဘော,
အာတိတဏ္ဍော, [တု] လောလုပေါ။
ဂိဒ္ဓေါ [တု] လုဒ္ဓေါ, လောလော [ထ],
ကုဏ္ဍောဒ, မဏ္ဍော, ကြီယာသု, ဟိ။

(၇၂၈) အနိသမ္ဘကာရီ, ဇမ္ဘ၊ ၅- ပုဒ်ကား၊ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်၊ စိတ်ထင်ရာပြုလုပ်တတ်သော သူဟူသောအနက်ရှိပြီ၏။ တ၊ အုံ့၊ အာတိတဏ္ဍော၊ အလွန်တပ်မက်သော ရမ္မက်ယှိသောသူသည်၊ လောလုပေါ၊ လောလုပမည်၏။တ၊အုံ့၊ဂိဒ္ဓ၊လုဒ္ဓ၊လောလ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ သာမည အားဖြင့်၊တပ်မက်မောသောသူ၊ဟူသောအနက်ရှိပြီ၏။အထ၊ ပါး၊ကြီယာသု၊ အလုပ်အမှုတို့ရှိ၊မဏ္ဍော၊ မစွမ်းနိုင်သော ,ဝါ နုံ့နွေး ထိုင်းမှိုင်းသောသူသည်၊ကုဏ္ဍောဒ၊ကုဏ္ဍော,အစွမ်းညံ့,ဗျင်း၊ သတ္တိကင်းသောသူမည်၏။ ။

၇၂၉။ ။ကာမယိတာ (တူ) ကမိတာ,
ကာမနော.ကာမိ.ကာမုကာ,။
သောဏ္ဍော,(မဏ္ဍော) ဝိဒေယ္ယော,[ကု]
အာသဝေါ,သုဒ္ဓိစေ (သမာ)

(၇၂၉) တူ၊အုံ့၊ ကာမယိတူ၊ ကာမိတူ၊ ကာမနု၊ ကာမိ၊ ကာမုက၊ ၅၊ ၇-ပုဒ်ကား၊အာလိယ္ပြီသောသူ,ဟူသောအနက်ရှိပြီ။ ။သောဏ္ဍော၊ သောဏ္ဍ၊ သန္ဒါသည်၊ မဏ္ဍော၊ယစ်မူးသောသူ၊ (မေ့လျော့သောသူ) ဟူသောအနက်ရှိပြီ။ ။တူ၊အုံ့၊ ဝိဒေယျ၊အာသဝ၊သုဒ္ဓိစ။ ၅၊ ၃-ပုဒ်တို့သည်၊သမာ၊ ဆုံးမစေကား၊ နှားထောင်တတ်သောသူ၊ ဆိုဆုံးမလွယ်သောသူ,ဟူသောအနက်ရှိပြီခြင်းကြောင့်၊ အနက်တူကုန်၏။

၇၃၀။ ။ပဂဏ္ဍော,ပဒီဘာယုတ္တော,
(ဘိသိလေ) ဘိရု,ဘိရုကော,။
အဓိရော,ကာတရော,[ဂါထ]
ဟိ သာသိလော,[စ] ဃာတုကော,။ ။

(၇၃၀) ပဂဏ္ဍ၊ပဒီဘာယုတ္တ။၅၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဉာဏ် ပဒီဘာန်ယှဉ်သူ၊ ရဲရင့်သူ,ဟူသောအနက်ရှိပြီ။ (အသင်,အာသင်ပွင့်လင်းသော ဉာဏ်မျိုးကို၊ပဒီဘာန်ဉာဏ်,ခေါ်သည်။တခ်ီကျပုဏ္ဏိဉာဏ်ယှဉ်သူ,ဟုဆိုလိုသည်) ဘိရု,ဘိရုက။၅၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘိသိလေ၊ ကြောက်တတ်သော သဘောယှဉ်သောသူ,ဟူသောအနက်ရှိပြီ။ အဓိရ၊ကာတရ။၅၊ ၂ ပုဒ်ကား၊မဘည့်ကြည်သောသူ၊ ကြောက်ခြင်း၊ ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း, စသည်ဖြင့်နှောင့်ရှက်သောစိတ်ယှဉ်သူ,ဟူသောအနက်ရှိပြီ။ ၅၊အရာ၌ ၊ဝိုကာတွင် အဓိရော,ဟု၊ဒုက္ခောဒ္ဓဓ၊ ဝ,အာဗျဟုနှင့်ပါ၌ပျက်၍,အဖွင့်လည်း ချတ်လွဲ ထျက်ယှဉ်သည်။ အဆ၊ပါ၊ ဟိ သာသိလ၊ ဃာတုက။ ၅၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ညှဉ်းဆဲးသတ်ဖြတ်တတ်သောသူ,ဟူသောအနက်ရှိပြီ။

၇၃၁။ ။ကောဓနော, ရောသနော, ကောဓိ,
စဏ္ဍော (တူ) ဗွိက္ခ ကောဓနော,။
သဟနော, ခမနော, ခန္တာ,
တိတိက္ခဝေါ, (စ) ခန္တိမာ။ ။

(၇၃၁)ကောခန ရောသနဲ့,ကောဝီ၊ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ အမျက်ထွက်လေ့ ယိုသောသူ, ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ တူ၊အုံ့၊ အစွန်ကောခနော၊ အလွန် အမျက်ထွက် ကတ်သော သူသည်၊ စဏ္ဍာ၊ စဏ္ဍာ၊ ဒေါသကြီးသောသူ၊ မည်၏။ သဟန, ခမန, ခန်္ဓ, တိတိက္ခဝန်္ဓ, ခန်္ဓိမန်္ဓ' ဤ ၅- ပုဒ်ကား သည်းခံကတ်သောသူ၊ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ။

၇၃၂။ "သဒ္ဓါယုဇ္ဇော (ဟိ) သဒ္ဓါလု၊
ဓေဝါ (တု) ဓေဝလု, (စ)။
နိဒ္ဒါလု,နိဒ္ဒါသိလော, (ထ)
ဘာသရော, ဘာသုရော, (ဘဝေ)

(၇၃၂) သဒ္ဓါယုဇ္ဇ၊ သဒ္ဓါလု၊ ဤ၂- ပုဒ်ကား၊ သဒ္ဓါတရားများ သောသူ၊ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။"တူ၊အုံ့၊ဓေဝ၊ဓေဝလု၊ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ အလံတမ်းခွန်များသောရထား စသည်ခဲ့ဖြစ်၏။ ၁၊ နိဒ္ဒါလု, နိဒ္ဒါသိလ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ အိပ်လေ့ ယိုသောသူ၊ အဆိပ်ကြူးသောသူ၊ ဟူသော အနက်ခဲ့ဖြစ်၏။"အထ၊ပါး၊ဘာသရ၊ ဘာသုရ၊ ဤ၂- ပုဒ်ကား၊ ဘဝ၊ တောက်ပသောအရောင်ယိုသောဝတ္ထုဟူသောအနက်ခဲ့ဖြစ်၏။"၂၊

၁-ဤအရာကိုထောက်၍၊ အမရကောသနှင့်အညီ၊(လဗ္ဘာယုဇ္ဇောတု,လဗ္ဘဝါ) ဟူ၍ လ်ားငေး၊ (လဗ္ဘာသီလေတုလဗ္ဘဝါ)- ဟူ၍,လ်ားငေး၊ (လဗ္ဘာသီလောတုလဗ္ဘဝါ) ဟူ၍, လ်ားငေး၊ (လဗ္ဘာလုတုစ လဗ္ဘဝါ) ဟူ၍,လ်ားငေး၊ပါဠိဟောင်း ယိုလိမ့်မည်ဟုထင်၏။ သို့ယို လျှင်၊အရှက်ယိုသောသူ၊ အရှက်များသောသူ,ဟု အနက်ပြန်ရမည်။ သို့သော်၊ အလုံးစုံ၊ သီဟိုဠ်၊မြန်မာစာ၊ပါဠိနိသဲယများ၌ကား၊ (ဓဇ၀ါတုစဓဇလု) ဟူ၍.သာ တကြိ.တည်း၊ ပါဠိယိုကြ၏။ပညာရှင်တို့ ဆင်ခြင်၍,သင့်ရာယူကြပါလေ။

၂-ဤအနုက်ကား၊ သီဟိုဠ်နိသဲယဟောင်းကြီး၌၊ လာရင်းအတိုင်း ပြန်ဆိုအပ်သော အနုက်တည်း။ ဋီကာနှင့်မြန်မာနိသဲယများ၌၊ ဖွင့်ပြပြန်ဆိုကြသောဆရာများသည်၊ဘာသ နှင့်ဘာသရ၊ နှစ်ပုဒ်တို့အနုက်၌၊ ကောင်းစွာသီးသန့်ပိုင်းခြားမှတ်သားထားခြင်း၊သတိ လွတ်ကင်းဟန်ယိုကြလေသည်၊ ၎င်းအကြောင်းကို၊ အကျယ်သိလိုလျှင်၊ အလက်ာ ဋီကာသစ်၊ သခ်တ ပါကတ ကျမ်းများနှင့်၊ ဝုတ္တိမောဂ္ဂလွာန်၊ ပဋ္ဌမ၊ကဏ္ဍ၊ထာ၀ရိတ္တရ၊ ဘဂ်ုရ၊ ဘိဒုရ ဘာသုရ၊ဘာသရာ,ဟူသော (၅၄) နံပါတ်သုတ်ကို၊သေချာစွာကြည့်ကြလေ။ တောက်ပခြင်း အနုက်ဟော (ဘာသ္ဍရ) သခ်တပုဒ်ကို (မာဂ၀) ၌ (ဘာသရ) ဟု၊ ပြန်၍, (ပါကတ) မှာ (ဘာသိရ) ဟု၊ ပြန်သည်။

၇၃၃။ "နဂ္ဂေါ် ဒိဂမ္ဘရော ဝတ္ထာ,
ဃာသဿရော [ဘုစ] ဘာဇ္ဇကော,"
ဇဋ္ဌမ္ဘရော တု ဝတ္ထာနိ,
သောတုဗ္ဗာ, ဣသလော(ဘဝေ)။

(၇၃၃) နဂ္ဂ,ဒိဂမ္ဘရ•ဆ ဝတ္ထ ၍၂-ပုဒ်ကား၊ အဝတ်မဝတ်၊ အရှည်းနှီးနေသောသူ၊ ဟူသော အနက်ရှိပြီ။ ဒိဂမ္ဘရာဝတ္ထော၊ သာသနာတော်မှအပ တီတွေ့၊ တို့နှင့်အဝတ်မဝတ်သောတက္ကတွန်းသည်၊ နဂ္ဂေါ၊နဂ္ဂမည်၏။ ဟု၊ဋီကာဆရာဘနည်းယောဇနာတော်မှသေး၏။ တု၊အံ့၊ဃာသဿရ၊ ဘာဇ္ဇက၊ ၍၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ စားလေ့ယှိသောသူ၊ (အစားကြူးသောသူ) ဟူသော အနက်ရှိ ပြီ။ တု၊၊ အံ့၊ ဝတ္ထာ၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ လျှင်း၊ သောတုဗ္ဗ၊ ကြားနာခြင်းငှာ လျှင်း၊ အဏုသလော၊ အားမထုတ်နိုင်၊ မစွမ်းနိုင်သောသူသည်၊ ဇဋ္ဌမ္ဘရော၊ ဇဋ္ဌမ္ဘက,အ,လည်းအ, နားလည်းထိုင်းသောသူမည်သည်၊ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ ။

၇၃၄။ "မုခရော, ဒုမ္မုခါ, ဗဓိ,
မုခေါ• [စာပ္ပိယ ဝါဒိနိ,
ဝါစာလော [ဗဟုဂါရယ္ဟ,
ဝစော ဝတ္ထာ [တုသော] ဝဒေါ။ ။

(၇၃၄) မုခရ,ဒုမ္မုခ,အဗဓိမုခ၊ ၍၂-ပုဒ်ကား၊ အပ္ပိယဝါဒိနိ၊ မနှစ်သက်ဘွယ်သော စကားကို ပြောဆို တတ်သောသူ၊ နှုတ်ကြမ်းသောသူ၊ ဟူသောအနက်ရှိပြီ ။ ဗဟုဂါရယ္ဟ ဝစော၊ အတိုင်း အာရှည်မယှဉ်လွန်စွာ စက်ဆုပ်ကဲ့ရဲ့အပ်သော စကားယှဉ်သောသူသည်၊ ဝါစာလော၊ ဝါစာလမည်၏။ တု၊အံ့၊ ဝတ္ထာ ၊ ပြောဆိုတတ်သော၊ ယော၊ အကြင်သူသည်၊ အတ္ထိ၊ ယှိ၏။ သော၊ ထိုသူသည်၊ ဝဒေါ၊ ဝဒမည်၏။

၇၃၅။ "နိဇော• သကော•အတ္ထနိယော,
[ဝိမှယော] ဆ္ဆရိယာဇ္ဇ,ကတော၊
ဝိဟာရေ•ဇ• ဗျာကုဒလော [စာထ]
အာတ ကာယိ• ဝဒု• ယတ္ထတော,။ ။

(၇၃၅) နိဇ သက,အတ္ထနိယ၊ ၍၂-ပုဒ်ကား၊ မိမိနှင့်စပ်သောဥစ္စာ ဟူသောအနက်ရှိပြီ ။ ၁ အာ ဆ္ဆရိယ,အာ ဇ္ဇ,တ၊ ၍၂-ပုဒ်ကား၊ ဝိမှယော၊

ဆုံ့ထြေတွယ်ဟူသော အနက်ရှိဖြစ်၏။ အာဇ္ဇရ၊ အာဇ္ဇရ၊ စသော ပုဒ်များ လည်း၊ ၎င်းအနက်ဟောပရိယာယ်ပင်၊ ဝိဟဏ,ဗျာကုလ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ နှောင့်ယှက်ခြင်း ဟူသော အနက်ရှိဖြစ်၏။ ဝရုယျတော၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း အာမှုဒ္ဓိအားထုတ်သောသူသည်၊ အာတတာယီ၊ အာတတာယိမည်၏။ ၂၊

၁-ဤတွင်၊ တတိယပုဒ်ရှိ၊ (နှ)မှာ (ဤ) ဒီဃနှင့်၊ ပါကတသဒ္ဒါကျမ်းများနှင့် အညီ၊ (အတ္တာနိယ) ဟု ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။ (၈၀၈) ဂါထာမှာလည်း အတူပင်။

၂-ဤ၌၊ ဒုန္ဒဇတတိယ ကွဲရာ (ဒ) (ယ) အပင်နှင့် (ဝရ ၃ျတော) ဟု၊ ပါဠိမယှိသင့်၊ သို့ယှိလျှင်၊ ၎င်းသည်၊ သခ်ံတပုဒ်သာဖြစ်လိမ့်မည်။ သခ်ံတ ပုဒ်ကားမဟုတ်၊ ပါဠိပုဒ်သာ။ သို့ကြောင့် (ဝရတော) ဟူ၍.သာ၊ တာလုဇ၊ယအကွဲရာ၊ သဒ်သ ဗွိုဘော်နှင့်ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။

၇၃၆။ ၊(သိသ ဆ္ဆဇ္ဇမ္ဘိ,) ဝဏ္ဏော [ထ],
နိကတော, [စ] သဒ္ဒါ,နဲ့ဇ။
သုစကော, ဝိသုဏော• ကဏ္ဏ,
ဇပေါရုဏ္ဏော, [တု] ဝဏ္ဏကော။ ။

(၇၃၆) ဝဏ္ဏော, ဝဏ္ဏ သဒ္ဒါသည်၊ သိသ ဆ္ဆဇ္ဇမ္ဘိ၊ ခေါင်းဖြတ်ခံရ လောက်အောင်အပြစ်ယှိသောသူ၊ ဟူသောအနက်ရှိဖြစ်၏။ ။အထ၊ပါး၊ နိကတ၊သဒ္ဒ၊အနဲ့ဇ၊ ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ မဖြောင့်မတ်သောသူ၊ ကောက်ကျစ် စည်းလုံးသောသူ၊ ဟူသောအနက်ရှိဖြစ်၏။ ၁ သုစက, ဝိသုဏ, ကဏ္ဏ,ဇပ၊ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ချောပစ်ဂုံးတိုက်တတ်သောသူ ဟူသောအနက်ရှိဖြစ်၏။ ၂၊ တု၊ ဆုံ့၊ ရုဏ္ဏ၊ ဝဏ္ဏက၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ သူတပါးကိုလှည့်စားလိမ်လည်တတ် သောသူ၊ ဟူသောအနက်ရှိဖြစ်၏။ ။

၁-ဤတွင် ဒုတိယ (သဒ္ဒ) ပုဒ်မှာ၊ (သဒ္ဒ) ဟု၊ ၌,မှာ၊ ပဌမကွဲရာ၊ ၌,သံယုတ်နှင့်တကွ၊ မြန်မာစာများမှာ၊ အများအားဖြင့်ပါ၌ပျက်လျက်ယှိတတ်သည်၊ သတိယှိစေ။ ။၌,သံယုတ် နှင့်တကွ၊ မရေးဘတ်နှင့်။ ဒွေဘော်မဲ့၊ ၌,သက်သက်နှင့်သာ ရေးဘတ်လေ။

၂-ဤတွင်၊ တတိယပုဒ်ကား၊ သဇ္ဇမိ အလုတ္တတမ္ပ၊ ရိသ်သမာသ်ပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် (ကဏ္ဏ) သံယုဂ်မှာ၊ သဝေထိုးနှင့်တကွ၊ (ကဏ္ဏေ ဇပ) ဟု၊ အမရကောသ, စသည်နှင့်အညီ ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။ အပျက်များသည်၊ သတိပြု။

၇၃၇။ "အနိသမ္ဘ• ဟိ• ယောကိ္ခ• ။
ပုရိသော ဝဝေဠနှာဒိ• မာစရတိ။
အာဝိနိ ဆ္ဆိတ, ကာရိတ္တာ•
သောခလ [စပလော ဟိ ဝိညေယ္ယော။]

(၇၃၇) ယောဝုံရိသော၊ အကြင်ယောဂျားသည်၊ အနိသမ္မ၊ရှုးစမ်းဆင်ခြင်မှုကိုမပြုမူ၍. ၊ဝဝေဗဟုနာဒီ၊ သက်ဖြတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းဟူသော၊ ကိစ္စ၊အာမှုကိစ္စကို၊အာစရိယ၊ပြု၏။ ၊သောခလု၊ ထိုယောဂျားကိုသာလျှင်၊ အာဝိနိဗ္ဗိတကာရိတ္တာ၊ အာဆုံးအဖြတ် မပြုမူ၍. ပြုလုပ်လေ. ယှိသည်အဖြစ်ကြောင့်၊ စပလောဇူတိစပလ၊လျှပ်ပေါ်လောလည်၊မတည်ကြည်သောသူ၊ ဝါ၊ မဆင်မခြင်၊ စိုရင်ညှဉ်းဆဲး တတ်သောသူ ဟူ၍. ဝိညေယျော၊ သိအပ်၏။

၇၃၈၊ ၊ခုဒ္ဒေါ,ကဒရိယော,ထဒ္ဓ,
မဗ္ဗရိ ကပဏော• [ပျထ],။
အာကိဉ္စနော, ဒဠ္ဍိဒ္ဒေါ [စ],
ဒိနော• နိဒ္ဒနဲ,ဒုဂ္ဂတာ,၊ ။

(၇၃၈) ခုဒ္ဒ,ကဒရိယ,ထဒ္ဓမ,ဗ္ဗရိ, ကပဏ၊ ၍ ၎-ပုဒ်ကား၊ အထွန်နှမြှောဝန်တိုတတ်သောသူ၊ဟူသောအနက်ဒ္ဒြဖြစ်၏။ ၊အထ၊ပါ၊ အာကိဉ္စန၊ (ဒလိဒ္ဒ) ဒဠ္ဍိဒ္ဒ၊ဒိန၊နိဒ္ဒန၊ ဒုဂ္ဂတ၊ ၍ ၅-ပုဒ်ကား၊ဆင်းရဲသောသူ၊ ဟူသောအနက်ဒ္ဒြဖြစ်၏။ ။

၇၃၉၊ ၊အာသမ္ဘာဝိတ• သမ္ဘတ္တ,
ကာက•တာသိယ•(ခုဒ္ဒတော)။
(အထ) ယာစနကော•အဏ္ဍိ,
ယာစကော (စ) ဝဏိဗ္ဗကော,။ ။

(၇၃၉) အာသမ္ဘာဝိတ သမ္ဘတ္တံ၊စိတ်ဖြင့်မကြိုမစည်၊မရည်မရွယ်ဘဲ၊ ဖြစ်လာရောက်လာသောအမှုကိစ္စကို၊ ကာကတာသိယံ၊ကာကတာသိယ ထန်းသီးကြွေခိုက်၊ကျီးပျံခိုက်နှင့်တူသောအမှုကိစ္စ၊ ၁၊ ဟူ၍,ဥစ္စတော၊ ဆိုအပ်၏။ ၊အထ၊ပါ၊ ယာစနက၊ အဏ္ဍိ၊ယာစက၊ ဝဏိဗ္ဗက၊ ၍ ၎-ပုဒ်ကား၊ သူတောင်းစား၊ တောင်းစားတတ်သောသူ, ဟူသောအနက်ဒ္ဒြဖြစ်၏။ ၂၊

၁-အဇာခဋ္ဌိယ,အဇာကိပါဏိယ, ပုဒ်များလည်း၊ ဤနှင့်အလားတူ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဟောပုဒ်များပင်တည်း။ဆိတ်မသွားနေခိုက်၊အထက်မှသန်လျက်ကျ၍. ၊ ဆိတ်မလည်ပင်းပြတ်ကာ၊သေရသောအမှုများဟုမှတ်လေ။

ဤပြယုဂ်တို့၌၊ကာကတာလ,အဇာခဋ,အဇာကိပါဏ,ဟူသော၊ ၃-ပုဒ်တို့နှောင် အာကသ္မိကေ၊ ဘိဓေယ္ယ၊ဤယော-ဟူသော၊"မောဂ္ဂလ္လာယန၊ ဝုတ္တိဂဏ"သုတ်ဖြင့်၊ (ဤယ) ပစ္စည်းသက်၍.၊ကာကတာလိယ၊ အဇာခဋ္ဌိယ,အဇာကိ ပါဏိယ,ဟု၊ရှည်ပြီးစေရမည်၊

၂–ဤ၌၊သက်သက်တောင်းစားတတ်သူကို၊ (ယာစက)၊ ဒါနအကျိုးကိုဟောပြော၍၊ တောင်းဆိုတတ်သော သူတောင်းစားကို၊ (ဝဏိဇက) ခေါ်သည်ဟု၊ (ယာစကနှင့်–ဝဏိဇက,တို့၏အထူးကိုဖွင့်ဆိုကြသော၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏စကားဖြင့်၊ ၎င်းပုဒ်များ၏ အထူးကိုလည်း မှတ်လေဦး။ ။

၇၄၀။ "အဏ္ဏာဇာ (ပက္ခိသပ္ပါဒိ),
[နဂေါဒိတု] ဇလာဇုဇာ,"
သေဒဇာ.[ကိမိဒုံသာဒိ],
[ဒေဝါဒိတွော] ပပါတိကာ,။ ။

(၇၄၀) ပက္ခိသပ္ပါဒိ၊ ၎ကဲ့ဖြွေစသော သတ္တဝါတို့သည်၊ အဏ္ဏာဇာ၊ အဉ္ဇဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အဏ္ဏာဇ သတ္တဝါတို့မည်ကုန်၏။ တု၊ အံ့၊ နဂေါဒိ၊လူ,နွား၊ စသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ဇလာဇုဇာ၊ သားအိမ်ဖွားဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဇလာဇုဇ၊ သတ္တဝါတို့မည်ကုန်၏။ ကိမိဒုံသာဒိ၊ ပိုးကောင်၊ မှက်၊ စသော သတ္တဝါတို့သည်၊ သေဒဇာ၊ အညှေ့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ သံသေဒဇ၊ သတ္တဝါတို့မည်ကုန်၏။ တု၊အံ့ ဒေဝါဒိ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့နှင့်၊ ငရဲသူ၊ သတ္တဝါတို့သည်၊ ဩပပါတိကာ၊အပြည့်အစုံဖြစ်သော အာဝိုက်အတန်ဖြင့်၊ ကိုယ်ထင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ဥပပါတိ,သတ္တဝါတို့မည်ကုန်၏။

၇၄၁။ "ဇုတ္ကုတ္ကျော [ဇုတ္ကုမဏ္ဍေ]
ကပ္ပေါ [တု ကဏ္ဌ–ဒ္ဒုနကေ,"
[အာနန္ဒဂ္ဂကေတု]-ပရိယာ,
ပန္နိ•မဏ္ဍော•ဂ၊ခေါ•ဂ၊ခါ,။ ။

(၇၄၁) ဇုတ္ကုတ္ကျော၊ ဇုတ္ကုတ္ကဿသန္ဓေါသည်၊ ဇုတ္ကုမဏ္ဍေ၊ ပုဆစ်ဒူးမျှပမာဏယိုသောရေ, စသော၊ဝဏ္ဏုဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ ကပ္ပေါ၊ကပ္ပ,သန္ဓေါသည်၊ ကိန္ဒုဒုနကေ၊ စည်းယောင်ယုတ်သော အာရုဝဏ္ဏုဟူသော၊အနက်ဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊ ပရိယာပန္နံ၊ ပရိယာပန္နဿ, သန္ဓေါသည်လည်းကောင်း၊အနေ္တာ၊ဂ၊ခေါ၊ဂ၊ခါ၊ အနေ္တာ၊ဂ, သန္ဓေါ ဩ၊ဂ, သန္ဓေါတို့သည်လည်းကောင်း၊ အနန္ဒဂ္ဂတော၊ အာတွင်းဝင်ခြင်း၊ အတွင်းခို ဖြစ်ခြင်းဟူသောအနက်ဖြစ်ကုန်၏။

၇၄၂။ ။ရာဓိတော၊သာဓိကော,[စာထ],
နိပ္ပဏ္ဏံ၊ကဋ္ဌတံ (ဘဝေ),။
အာပန္နော,[တ္ဝာပဒမ္ပတ္တော,]
ဝိဝသော၊[တ္ဝ] ဝသော[ဘဝေ],။

(၇၄၂) ရာဓိတ၊ သာဓိတ၊ ဤနှစ်ပုဒ်ကား၊ပြီးစေအပ်သည်, ဟူသော အနက်ဖြစ်၏။ အထ'ပါး၊ နိပ္ပဏ္ဏ၊ ကဋ္ဌတ ၁၊ ဤနှစ်ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ လွန်စွာကျိုးချက်အပ်သောဝတ္ထု,ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ တ္ဝ၊ အံ့၊ အာပန္နံ ပတ္တော၊ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သောသူသည်၊ဝါ၊ဘေးအန္တရာယ် ကြီးတွယ် ကပ်ရောက်သောသူသည်၊ အာပန္နော၊ အာပန္နဲ, မည်၏။ တ္ဝ၊အံ့၊ ဝိဝသ၊ အဝသ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ဘဝေ၊ အလိုမကျသည်ဖြစ်၏။ ၂၊

၁–ကဋ္ဌတ၊ ပုဒ်၌မဝါတုမည်။သာ,ပါကတအာဘိဓါန်များနှင့်အညီ၊(က)မှာ၊ အင်မပါ စေဘဲ၊ မုဒ္ဓ(ဌ)နှင့်ပါ၍မှန်ယှိစေရမည်။ သဒ္ဒနီတိဓါတုမာလာမှာကား၊ဒန္ဓ(ထ)နှင့် ယှိသည်ဆင်ခြင်၊ ။(ဂ္ဂထိတ) သံ။

၂–ဤ၌၊ အမရကောသ–စာကိုယ်ဒီကာတို့အလိုအားဖြင့် (သေခါနီး၍, ပျက်စီးသော ဥာဏ်အမြင်ယှိသောသူ)ဟု၊ အနက်ယောဇနာသင့်၏။ ယခု ယောဇနာခဲ့သော၊ သိဟိုဠ် နိဿယအနက်မှာလည်း၊ ၎င်းအဓိပ္ပါယ်မျိုးကိုပင်ယူသင့်၏။ ဒီကာအဖွင့်၌၊ ဆင်ခြင်ဘွယ် ယှိ၏။

၇၄၃။ ။နဲဏ္ဍော, နဲတ္ဘာ၊ တ္ဘဲဝိတ္ဘာ, [စေ]
ရိတာ၊ ဝိဒ္ဓါ [ထ] ကဗ္ဗိတော,။
ရုတော, အာရုတ, စလိတာ,
နိသိတံ [ထုစ] တေဓိတံ,။ ။

(၇၄၃) နဲဏ္ဍ,နဲတ,အာတ, ဝိတ, ဤရိတ, အာဝိဒ္ဓ၊ ဤ၆- ပုဒ်ကား၊ ပစ်လွှင့်အပ်သောအရာဝတ္ထု၊ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ အထ၊ပါး၊ကဗ္ဗိတ၊ ရုတ၊အာရုတ၊စလိတ၊ဤ၊ ၄- ပုဒ်ကား၊ တုန်လှုပ်သောဝတ္ထု၊ ဟူသော အနက်ဖြစ်၏။ တ္ဝ၊အံ့၊ နိသိတ၊တေဓိတ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊သွေးအပ်, ထက် အောင်ပြုအပ်သောသန့်လျှက်စသောဝတ္ထု၊ဖြစ်၏။ ။

၇၄၄။ ။ပတ္တဋ္ဌ ဂမ္ဘ မာသဇ္ဇ,
ပဏ္ဏ ပရိတာတံ, [သမာ],
ဝေဒ္ဓိတံ (တ္ဝ) ဝလယိတံ,
ရုဒ္ဓ သံရုတ၊ မာရုတံ,။ ။

(၇၄၄) ပတ္တိဗ္ဗ၊ ဂမ္ဘ၊အာသဗ္ဗ။ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ရောက်အပ် သိအပ်သည်ဟူသောအနက်ခွဲဖြစ်၏။ ပဏ္ဍိ,ပရိဏာတ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်တို့သည်၊သမာ၊ မှည့်သည်,ရင့်ကျက်သည်,ဟူသောအနက်ခွဲ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနက်တူ ကုန်၏။ တု၊ အံ့၊ ဝေဒ္ဓ ိတ၊ ဝေယျတ။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ရစ်ပတ်အပ်သည် ဟူသောအနက်ခွဲဖြစ်၏။ ရုဠ္ဠ၊သံဝိတ၊ (သံဝုတ) အာဝုတ။

၇၄၅။ ။ပရိကိ္ခဒ္ဓံ•[စ] နိဝုတံ,
ဝိသဒ္ဒ ံ ဝိဏ္ဍတံ,တတံ
လိဏ္ဍော [တု] ဒိဒ္ဓါ•ဂုဏ္ဍော [တု]
ဂုဏ္ဍော ပုဏ္ဍော [တု] ပေါသိတောဝ။

(၇၄၅) ပရိကိ္ခဒ္ဓံ၊ နိဝုတ။ ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ ပိတ်ဆို့ ဝန်းရံအပ်သော ဝတ္ထု၊ခွဲဖြစ်၏။ ဋီကာခွဲ၊ ရုဒ္ဓ,စသော၊ ၃-ပုဒ်ကို၊ အာမရကောသ အတိုင်း၊ ဝေဒ္ဓ ိတ၊ ပရိယာယိသ်ိသွင်း၏။ ဝိသဒ္ဒ,ဝိဏ္ဍတ,တတ။ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ ကျယ်ပြန့်သော ဒြပ်ခွဲဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ လိဏ္ဍ,ဒိဒ္ဓ။ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊အာဆိပ် စသည်ဖြင့်ထု ံအပ်၊ လိမ်းကျ ံအပ်သော၊ ဝတ္ထု၊ခွဲဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊ ဂုဏ္ဍ,ဂုဏ္ဍ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊လျှို့ ဝှက်အပ်သောအနက်ခွဲဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊ ပုဏ္ဍ၊ပေါသိတ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ လုပ်ကျွေး မွေးမြူအပ်သော ဝတ္ထု၊ခွဲဖြစ်၏။

၇၄၆။ ။ဃဋ္ဋိတော• ဟိဋ္ဌိတော [စ၁ထ]
သနိတံ ဝနိတံ, (ပျထ)
သန္ဓာနိတော•သိတော•ဗဒ္ဓေါ•
ကိလိတော•သံယတော [ဘ၀ေ]

(၇၄၆) ဃဋ္ဋိတ,ဟိဋ္ဌိတ၊(ဟိရိတ) (ဝိဋ္ဌိတ)ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ အာရုက် ရသောသူ,ဟူသောအနက်ခွဲဖြစ်၏။ အာထ၊ ပါး၊ သနိတ၊ဝနိတ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ် ကား၊အာသံနှင့်ယှဉ်သော၊အသံယှိသော၊ ဝတ္ထု၊ခွဲဖြစ်၏။ သန္ဓာနိတ,သိတ, ဗဒ္ဓ,ကိလိတ သံယတ။ ဤ၊ ၅-ပုဒ်ကား၊ဘ၀ေ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော ဒြပ်ခွဲ ဖြစ်၏။ ၁၊

၁-အမရိ၀ေက ဋီကာအလိုအားဖြင့်၊ သ၌ာနိတ,သိတ,ဗဒ္ဓ၊၃-ပုဒ်ကို သာမညအား ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သော ဝတ္ထု၊ ကိလိတ၊ သံယတ၊၂-ပုဒ်ကို ကြိုး, စသည်ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ် သော၀တ္ထု၊ စိန္တာမဏိဋီကာအလိုအားဖြင့်၊ သန္ဓာနိတ,စသော၊၃-ပုဒ်ကို၊ကြိုး,စသည်ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သော၀တ္ထု၊ ဗဒ္ဓ,ကိလိတ,သံယတ၊၃-ပုဒ်ကို၊ (တံကျင်ထိုးလျှို၍, နှောင်ဖွဲ့အပ် သော၀တ္ထု,ဟု၊အနက်ပြန်ဆိုရမည်။

၇၄۷။ "[သိဒ္ဓေ] နိဗ္ဗန်း•နိဗ္ဗာ၏,
[ဒါရိတေ] ဘိန္ဒ•ဘေဒိတာ,"
ဆန္ဒော [တုဆာဒိတော•စာဆ],
(ဝိဒ္ဓေ) ဆိဒ္ဒိတ ဝေဓိတာ။ "

(၇၄۷) နိဗ္ဗန်း၊ နိဗ္ဗာ၏ နိဗ္ဗန်းသဒ္ဒါ, နိဗ္ဗာ, သဒ္ဒါတို့သည်၊ သိဒ္ဓေ, ပြီးစီးသည်, ဟူသောအနက်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိန္ဒဘေဒိတာ၊ ဘိန္ဒသဒ္ဒါ, ဘေဒိတာ,သဒ္ဒါတို့သည်၊ ဒါရိတေ၊ ဖေါက်ခွဲး စိတ်ဖြာအပ်သော ဖြစ်၌, ဖြစ်ကုန်၏။တု၊အံ့၊ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒ,သဒ္ဒါသည်ဆာဒိတော၊ လွှမ်းမိုးပိတ်ဖုံး အပ်သောဝတ္ထု၌ဖြစ်၏။ အထ၊ ပါး၊ ဆိဒ္ဒိတ၊ဝေဓိတာ၊ ဆိဒ္ဒိတ, ဝေဓိတ သဒ္ဒါတို့သည်၊ ဝိဒ္ဓေ ဖေါက်ထွင်းအပ်သောဖြစ်၌ဖြစ်ကုန်၏။

၇၄၈။ "အာဟာရော• အာဟာရာ• နိဘာ,
ဒန္ဓော [တု] ဒဓိတော• [သိယာ]
သန္ဓော, [တု] သဓိတော [စေဝ]
ပုဏ္ဏော [တု] ပူရိတော [ဘဝေ]"

(၇၄၈) အာဟာရ,အာဟာရ, အာနိဘာ၏၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ ဆောင်အပ်သောဖြစ်၌ဖြစ်၏။တု၊အံ့၊ဒန္ဓ,ဒဓိတာ၏၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ သိယာ၊ ဆုံးမအပ်သောသူ(ယဉ်ကြေးပြီးသောသူ)၏,အာမသ်ဖြစ်၏။တု၊အံ့၊ သန္ဓ, သဓိတာ၏၊ ၂ ပုဒ်ကား၊ ငြိမ်သက်စေအပ်သော,ဖြစ်၌ဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊ ပုဏ္ဏ, ပူရိတာ၏၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ဘဝေ၊ပြည့်သည်ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။

၇၄၉။ "အပစာယိတော, မဟိတော,
ပူဇိတာ, ရဟိတစ္ဆိတာ ။
မာနိတော (စာ) ပစိတော (စ)
တန္ဆိတံ (တုံ•တနုကတေ)။ "

(၇၄၉) အပစာယိတ, မဟိတ, ပူဇိတ,အရဟိတ, အစ္ဆိတ,မာနိတ, အပစိတ။၏၊၇-ပုဒ်ကား၊ ပူဇော်အပ်၊ ဖြောက်နှိုးအပ်သောအနက်၌ ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ တန္ဆိတံ၊ တန္ဆိတ သဒ္ဒါသည်၊တနုကတော,ရွေအပ်၊ သေးငယ်အောင်ပြုအပ်,သော၊ ဖြစ်၌ဖြစ်၏။

၇၅၀။ "သန္ဓိဿော။ ရူပိတော [စော] ပ။
စရိတော။ [ထ] ဥပါသိကော,
ဘဒ္ဒံ [တု] ဂလိတံ ပန္နံ,
ရုတံ [စ] ခ်ံသိတံ [ဘဝေ]။

(၇၅၀) သန္ဓိဿာ ရူပိတာ ၏ ၂- ပုဒ်ကား။ ပူပန်စေအပ်သော ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်၏။ တု အံ့။ ဥပစရိတာ ဥပါသိတာ ၏ ၂- ပုဒ်ကား။ ဆည်းကပ်အပ်၊ ခစားအပ်သောအနက်ရှိဖြစ်၏။ တု အံ့။ ဘဒ္ဒ၊ ဂလိတ ပန္နံ၊ ရုတ၊ ခ်ံသိတ၊ ၏ ၅-ပုဒ်ကား။ ဘဝေ။ လျှောကျ၊ ရွှေ့လျှောသော ဝဏ္ဏ ရှိဖြစ်၏။

၇၅၁။ "ဗီတော။ ပမုဒိတော။ ဟဒ္ဒော,
မဇ္ဇော တုဒ္ဒော [ထ] ကန္တိတော။
သံဆိန္နော လူန။ ဒါတာ [ထ],
ပသဏ္ဌော။ ဝဏ္ဏ ်တော။ ထုတော။

(၇၅၁) ဗီတ, ပမုဒိတ,ဟဒ္ဒ, မဇ္ဇ,တုဒ္ဒ ၏ ၅- ပုဒ်ကား။ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သောအနက်ရှိဖြစ်၏။ အထ။ ပါး။ ကန္တိတ,သံဆိန္နံ,လူန၊ဒါတ၊ ၏ ၄-ပုဒ်ကား။ ရိတ်အပ်သော ဖြတ်ခြင်းဖြစ်၏။ အထ။ ပါး။ ပသဏ္ဌ၊ ဝဏ္ဏ ်တ၊ ထုတ၊ ၏ ၃-ပုဒ်ကား။ ချီးမွမ်းအပ်သော ဖြစ်ခြင်းဖြစ်၏။

၇၅၂။ "တိန္ဓော ကလ္ယာဏ္ဍ။ ကိလိန္ဓော ဒ္ဓာ,
မဋ္ဌိတံ ပရိယေသိတံ,
အန္ဓေသိတံ ဂဝေသိတံ,
လဒ္ဓံ [ဂု] ပဏ္ဍ [ပုစ္ဆတော]။

(၇၅၂) ကိန္ဓ,ဥလ္လ အာဒ္ဓ,ကိလိန္ဓ,ဥန္ဓ၊ ၏ ၅- ပုဒ်ကား။ စိုစွတ်သော ဝဏ္ဏ ရှိခြင်းဖြစ်၏။ ၁၊ မဋ္ဌိတ, ပရိယေသိတ, အန္ဓေသိတ, (အန္ဓေသိတ) ၂၊ ဂဝေသိတ၊ ၏ ၄-ပုဒ်ကား ရှာဖွေးအပ်သော,ဖြစ်ခြင်းဖြစ်၏။ တု၊ အံ့ လဒ္ဓ,ပဏ္ဍ၊ ၏ ၂-ပုဒ်ကို ဥစ္ဆကော၊ ရအပ်သောအနက်ရှိဆိုအပ်၏။

၁-အလ္ဍ+ဩလ္ဍ ၂-မှန်လည်း ပရိယာယ်ပို့။
၂-ပါဠိတ ဘာသာနည်း။

၇၅၃။ "ရက္ခိတံ။ ဂေါပိတံ။ ဂုတ္တံ,
တာတံ။ ဂဝေါ ပါယိတာ။ ဝိတာ,
ပါလိတ (မထ) ဩသဒ္ဓ
စတ္ကိဟိန်, သမုဏ္ဍ ်တံ။ ။

(၇၅၃) ရက္ခိတ,ဝေါဒိတ, ဂုတ္တ, တာတ, ဝေါပါယိတ, အဝိတ, ပါလိတ ဤ ၇-ပုဒ်ကား စောင့်ရှောက်လုံခြုံစေအပ်သော ဝတ္ထုနှင့်ပြစ်၏။ အထပါး၊ သြသဒ္ဒ,စတ္တ,ဟိန,သမုဏ္ဍ ၊ တာ ဤ ၄-ပုဒ်ကား စွန့်အပ်သော ဝတ္ထုနှင့်ပြစ်၏။

၇၅၄။ "ဘာသိတံ, လပိတံ, ဂုတ္တာ,
ဘိဟိတာ, ရာတ, ဧဝိတာ,
ဥဒ္ဒိရိတံ, (စ) ကထိတံ,
ဂဒိတံ, ဘဏ်တော, ဒိတာ," ။

(၇၅၄) ဘာသိတ, လပိတ, ဂုတ္တ, အဘိဟိတ, အာရျာတ, ဧဝိတ, ဥဒ္ဒိရိတ,ကထိတ,ဂဒိတ,ဘဏိတ,ဥဒိတ ၊ ၁၁- ပုဒ်ကား ဆိုအပ်သော နှုတ်ခွန်းပြစ်၏။

၇၅၅။ "အဝညာတာ, ဝဂ်ဏိတာ,
ပရိဘူတာ, ဝမာနိတာ,
ဒီဃဆ္ဆိတော, (တု) ခုဒိတော,
ဆာတော, (ဧစ ဝ) ဗုဘုက္ခိတော။

(၇၅၅) အဝညာတ,အဝဂ်ဏိတ,ပရိဘူတ,အဝမာနိတ ၊ ဤ ၄-ပုဒ်ကား၊ နှိပ်စက်အပ်သော၊ မထိမဲ့ဖြင်ပြုအပ်သော အနုက်ခွန်းပြစ်၏။ ၊ တု၊ အံ့၊ ဒီဃဆ္ဆိတ,ခုဒိတ, ဆာတ, ဗုဘုက္ခိတ ၊ ဤ ၄- ပုဒ်ကား၊ ဆာလောင်ငတ်မွတ်သော သူ၊ ဟူသော အနုက်ခွန်းပြစ်၏။

၁-ဤတွင်၊ ပဌမ-(အဝညာတ) ပုဒ်မှာ၊ (အဝညိတာ) ဟု၊ (ညာ) မှာ၊ ဋ္ဌကာရယောဂ နှင့်အလုံးစုံ၊ သိဟ,ဠ၊ မြန်မာ၊ အဘိဓါန်ပါဠိများမှာ၊ ပျက်လျက်ယိုတတ်သည်၊ သတိယိုစေ။ (ညာ) မှာ၊ အာကာရယောဂနှင့် (အဝညာတ) ဟုသာ ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။

၇၅၆။ "ဗုဒ္ဓံ, ဥတ်, ပဒိပန္နံ၊
ဝိဒိတာ, ဝဂတ်, မတ်,"
ဂိလိတော, ခါဒိတော, ဘုဇ္ဇော,
ဘက္ခိတာ, ရှာဟဠာ, သိတာ," ။

(၇၅၆) ဗုဒ္ဓ,ဥာတ, ပဋိပန္န ဝိဒိတ, အဝဂဘ, မတ၊၅-ပုဒ်ကား၊ သိအာပ်သော ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဂိလိတ, ခါဒိတ, ဘုတ္တ,ဘက္ခိတ,အဇ္ဈောဟဒူ, အာသိတ၊၅-ပုဒ်ကား၊စား၍ အာပ်သော ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

ဝိသေသာဝိနုဝဂ္ဂေ (၁)

ဝိသေသာဝိနုဝဂ္ဂေ၊ ဝိသေသာဝိနုဝဂ်သည်၊
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

(၃) သာမညကဏ္ဍ (၂) သံဃာဒိသေသဝဂ်
(၃)သာမညကဏ္ဍ (၂) သံဃာဒိသေသဝဂ္ဂေ

၇၅၇။ ။[ဥေ့ယျ လိဂ်မိဟက္ခာဝိ
ပစ္ဆယတ္တ. ဝသေနစ]။
ကြိယာ [တု] ကိရိယံ ကမ္မံ,
သန္တိ [တု] သမထော သမေ။

(၇၅၇) ဗုဒ္ဓ၊ ဤသံဃာဒိသေသ,ဝဂ်၌၊ လိဂ်၊ လိင်ကို၊ ကွာပိ၊ အချို့သော ပြယုဂ်၌၊ ပစ္ဆယတ္ထ,ဝသေနစ၊ ပစ္ဆည်းအနက်၏ အစွမ်း အားဖြင့်လည်း၊ ဥေ့ယျ၊ သိအာပ်၏ ၁၊ တု၊အံ့၊ကြိယာ, ကိရိယ, ကမ္မ၊ဤ၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ ပြုပြင်ခြင်းအနက်ဖြစ်၏။ ၂၊ တု၊အံ့၊သန္တိ, သမထ,သမ၊ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ ငြိမ်းခြင်းအနက်၌ဖြစ်၏။

၁-စ,သဒ္ဒါဖြင့်၊ အောက်၌ဆိုခဲ့ပြီးသော၊ရူပဘေဒ,စသည်ကိုယူအပ်၏,ဟုသိအပ်၏။
၂-ရူပဘေဒဖြင့်၊ လိင်,ကြောက်,ကို၊သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့်ဤမှနောက်၌၊ ရူပဘေဒဖြင့် မဆုံးဖြတ်နိုင်သော အရာ၌သာလျှင်၊"လိင်ဝိဘာဂ ကို"ငါတို့ဆိုကုန်တော့အုံ့။ ။

၇၅�># ။ဒမော [စ] ဒမထော. ဒန္တိ,
ဝတ္ထုံ,(တု. သဒ္ဓ ကမ္မနိ)။
(အထော အာသဂ်ီ ဝစနံ,
ကိသုဝုတ္ထုံ) ပရာယတ်။ ။

(၇၅၈) ဒမ, ဒမထ,ဒန္တိ ဤ၃-ပုဒ်ကား၊ ဇုန်ခြေစသည်တို့ကို ဆုံးမ ခြင်းခံခြင်းဖြစ်၏။ ၁၊ တု၊အံ့၊ဝတ္ထုံ၊ဝတ္ထု,သဒ္ဒါသည်၊သဒ္ဒကမ္မနိ စင်ကြယ်သော အမှုခံခြင်းဖြစ်၏။ ။အထော၊ ပါ၊ အာသဂ်ီဝစနံ၊ အာလွန် ပွေ့လျော်ခြင်း၊ ကပ်ငြိခြင်းကိုဟောသော၊ပရာယတ်၊ပရာယတ,သဒ္ဒါကို၊ တိသု၊ လိင်သုံး ပါး၌ရှိခဲ့၊ဝုတ္ထုံ၊ဆိုအပ်၏။

၁–သန္ဓိ၊ ဒန္ဓိ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ ဒုတ္ထိလိင်ဌာနစိရင်အစ်သော (တိ) ပစ္စည်း အဆုံးယိုခြင်း ကြောင့်၊ပစ္စည်းအနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒုတ္ထိလိင်တည်း။(သန္ဓိ)ဌာ၊ဝုတျာနုရက္ခဏာဒီဃ။

၇၅၉။ ၊ဘောဒေါ, ဝိဒါရော,ဗုဒ္ဓနံ,
တပ္ပတာ, [ဘုစ] ဝိနုနံ
အဂ္ဂေါသနု, မတိသဏော,
ဘိက္ခာ, [ဘု] ယာစနာ, ဣနာ,။ ။

(၇၅၉) ဘောဒ,ဝိဒါရ,ဗုဒ္ဓနံ၏၊ ၃–ပုဒ်ကား၊ ခွဲးစိတ်ခြင်း ပေါက်ကွဲးစေခြင်းဌာ၌ဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊တပ္ပတာ, ဝိနုနံ၏၊ ၂–ပုဒ်ကား၊နှစ်သက်ရောင့်ရဲးခြင်းဌာ၌ဖြစ်၏။အဂ္ဂေါသနု,အာတိသဏော၏၊ ၂–ပုဒ်ကား ဆဲးရေးခြင်းဌာ၌ဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊ဘိက္ခာ,ယာစနာ, အဣနာ၏ဏ် ၃–ပုဒ်ကား၊ ဘောင်းခြင်းဌာ၌ဖြစ်၏။

၇၆၀။ ။(နိန္ဒိမိတ္တံ,) ယဒိဿာ [ထာ] ,
ပုဿနာ, နဿနာနိ [စ],။
သဘာဂနု [မထော] ဥ္ဘယော,
နယေဖ၊ါတိ [ဘုဝုဒ္ဓိယံ]။

(၇၆၀) နိန္ဒိမိတ္တ,ယဒိဿာ၏ ၂–ပုဒ်ကား၊အကြောင်းမဲ့အလို၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဖြစ်ခြင်းဌာ၌ဖြစ်၏။ အထ၊ ပါး၊အာပုဿနု,အာနဿနု,သဘာဂနု, ၏ ၃–ပုဒ်ကား နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာနှုတ်ခွန်းဆက်သခြင်းဌာ၌ဖြစ်၏။ ၁၊ အထော၊ပါး၊ဥ္ဘယော၊ဥ္ဘယသန္ဓေါသည် နယေ၊နည်းအာသင့်ယူတို့ဌာ၌ဖြစ်၏။ ဟု၊အံ့၊ဖ၊ါတိ၊ဖ၊ါတိသန္ဓေါသည်၊ဝုဒ္ဓိယံ၊ကြီးပွားခြင်းဌာ၌ဖြစ်၏။

၁–ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေစသောသူတို့၏၊ ခရီးသွားသောအခါ စသည်ဌာ၊ လည်ပတ်ခြင်း၊ နမ်းစုပ်ခြင်းကောင်းစွာလေးခြင်း၊ချစ်နှစ်သက်ဘွယ်ပြောဆိုခြင်း၊ အနာဂတ်သော အဖြစ်ကို မေးမြန်းခြင်း၊သွားရန်ခွင့်ပြုခြင်း၊သို့စသည်ဖြင့်၊ နှစ်သက်ဘွယ် ပြောဆိုအပ်သော စကားကို ကြားနာခြင်း၊ အမှုဌာ်ဖြစ်၏–ဟူလို။

၇၆၁။ ။ကိလမထော, ကိလမနံ,
ပသဇ္ဇ၊ါ,(ဘု• ပသူတိယံ),။
ဥက္ကံ်သော, [ဘွ] တိသယော [ထ]
ဇယော [စ] ဇယနံ, ဇိတိ,။ ။

(၇၆၁) ကိလမထ, ကိလမနု၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ ပင်ပန်းခြင်းဌာ၌ဖြစ်၏။ ပသဇ္ဇ၊ါ၊ပသဇ,သန္ဓေါသည်၊ ပသူတိယံ၊ သားဖွားခြင်းဌာ၌ဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊

ဥက္ကံ သ၊အာတိသယ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ အထွန်အကဲးဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ အထပ်ပါး၊ဇယ,ဇယနု၊ဖိတ်၊ ဤ၃-ပုဒ်ကား၊အောင်နိုင်ခြင်းဖြစ်၏,။

(၇၆၂)။ ။ဝသောကန္တိ၊ ဗျရော (ဝေရ)
ဂဟော (ဂါဟော) ဝရော ဝုတိ,။
ပစာ (ပါကေ) ဟဝေါ ဟူတိ,
ဝေဒေါ ဝေဒနု (ဖိဿိဝေါ),။ ။

(၇၆၂) ဝသ. ကန္တိ၊ ဤ၂- ပုဒ်ကား၊ အလိုယိုခြင်းဖြစ် ဖြစ်၏။ ၁၊ ဗျရော၊ဗျရ,သဒ္ဒါသည်၊ဝေရ၊ ဖေါက်ထွင်းခြင်းဖြစ်၏။ဂဟော၊ ဂဟ, သဒ္ဒါသည်၊ဂါဟော၊ ယူခြင်းဖြစ်၏။ ဝရ,ဝုတိ၊ဤ၂- ပုဒ်ကား၊ ဝိတ်ပင်ကားဖြစ်ခြင်း, စောင့်စည်းခြင်းဖြစ် ဖြစ်၏။ ၂၊ ပစာ၊ ပစာ, သဒ္ဒါသည်၊ ပါကော၊ချက်ခြင်းအားနက်ဖြစ်၏,ဟဝ,ဟူတိ၊ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြစ်၏။ ၃၊ ဝေဒ,ဝေဒနု၊ ဤ၂- ပုဒ်ကား၊ ခံစားခြင်းဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဩဇ္ဇိ၊ဝေဒနု,သဒ္ဒါဝိကပ်အားဖြင့် ထိ တည်း။နု၊ လည်းယှဉ်၏။

၁-ဝသ,သဒ္ဒါ၏,အနက်ကြွင်းမှတ်ရန် ရစနာဂါထာ။

ဝသော,ပကာရဘာဝေသု။ ဝသာဝဋ္ဋ၂ဃ မိရိတာ။
ဝိလိန သေ့ဟ ကညာသု။ ဝဋ္ဋ၂ဂါဒိ- ကရေဏူသု။ ။
ကရေဏု-ဆင်မ,ဟု၊အနက်ပေးလေ။ ။

ကျန်အနက်ကား သိလွယ်ပြီ။

၂-ဝရဝုတိ ဒ္ဒေဝေဒနေ၊ သံဘတ္တိယဋ္ဌ,ဟူသော၊ အမရဝိဝေက ဋီကာ အလိုအားဖြင့်၊ ၄င်း၊၂-ပုဒ်ကို ရစ်ပတ်ခြင်း၊ ဝါ၊ ဆည်းကပ်ခြင်းဟုအနက်ပေးရမည်။ ဗျာချာသုဓါ ဋီကာ မှာလည်းအတူပင်ဖွင့်။ စိန္တာမဏိမှာ၊ ရစ်ပတ်ခြင်းသာဖွင့်။

အထက်အနေကတ္ထဉ္စ် မလာသော (သံဝုတိ) ပုဒ်အနက်၊ ရစနာဂါထာဒ္ဒ။

သဗ္ဗိန္ဒာ၊ဝိဇ္ဇာ ဝေါဟာရေ။ သာသံဝုတိ တု ဂုတ္တိယံ။ ။

ထိ(သံဝုတိ)သဒ္ဒါ၊စပ်ခြင်း၊ အဝိဇ္ဇာ၊ဝေါဟာရ၊ပ,သတ်။ လုံချုံ(ခြုံ) စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြစ်၏,။

၃-ဤနှစ်ပုဒ်မှာ၊ဋီ,နှင့် မြန်,နံဟောင်းအနက်ပျက်။

ဒုယမာဒ္ဒါနေ၊ စိန္တာမဏိ ဋီကာ၊
ဒ္ဒေအာဒ္ဒါနသ၊ ဗျာချာ သုဓါနှင့် အမရဝိဝေကဋီကာ။

(၇၆၃)။ ။(ဖိရဏော) ဖာနီ,ဘာဏော, (ဘု),
ရက္ခဏံ ပဓိတိ ပ္ပမာ,။
သိယေသော, သဒ္ဒ (ဂ) ခယော,
(ဝဋ) ပစယော. (ရဝေ) ရဏော,

(၇၆၃) ဖောနှိ၊ ဖစ္ဆိသဒ္ဒါသည်၊ ဖိုရကော ဆိုမင်းခြင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ ဝါ၊ ဆုံးရှုံးခြင်းဌာနဖြစ်၏။ တု၊ ဆုံ၊ ရကွယ်၊ ရကွဟ, သဒ္ဒါသည်၊ တာကော၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ ပမိတိ,ပမာ။ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ နှိုင်းရည်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ သဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓိသဒ္ဒါသည်၊ သိယေသေ၊ ကပ်ငြိခြင်း၊ ဝါ၊ စေ့စပ်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ တု၊ ဆုံ၊ ခယော၊ ခယ, သဒ္ဒါသည်၊ အာပစ္စယော၊ ပျက်စီးခြင်း၊ ကုန်ခန်းခြင်းဌာနဖြစ်၏။ ရကော၊ ရဟသဒ္ဒါသည်၊ ရဝေ၊အသံဌာ ဖြစ်၏။

၇၆၄။ ။နိဂါဒေါ. နိဂဒေ မာဒေါ,
မဒေါ ပသိတိ [ဗန္ဓနေ]။
အာကာရော [တ္ထ] ဂီတံ, ။ဣဂ်ေါ,
[အတ္ထဇ္ဇာပဂမေ] ဗျယော,။ ။

(၇၆၄) နိဂါဒေါ၊နိဂါဒ,သဒ္ဒါသည်၊ နိဂဒေ၊အသံပြုခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်းဌာနဖြစ်၏။မာဒေါ၊ မာဒ,သဒ္ဒါသည်၊မဒေ၊ ယစ်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ ပသိတိ၊ ပသိတိ, သဒ္ဒါသည်၊ ဗန္ဓနေ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ တု၊ ဆုံ၊ အာကာရ, ဣဂီတ,ဣဂီ၊ဤ၂-ပုဒ်ကား ဖျက်စီးခြင်း၊ လည်ညှိုက်ခြင်း, စသောအမှုအရာအခြင်းအာဂုဏ်ဌာနဖြစ်၏။အတ္ထ၊ပါ၊ဗျယော၊ဗျယ,သဒ္ဒါသည်၊ အဏ္ဍာ ပဂမော၊ဝဏ္ဏ,ဥစ္စာဖျက်စီးခြင်းဌာနဖြစ်၏။

၇၆၅။ ။အန္ဓကာရယော, [စ] ပစ္ဆိမော,
ဝိကာရော, [စ] ဝိကတ္ယ [ဝ],။
ပရိသိလေသော, ဝိရုဠှံ,
ဥပဝေသနံ, မာသနံ,။ ။

(၇၆၅) အန္ဓကာရယ, ပစ္ဆိမော၊ဤ၂-ပုဒ်ကား၊အန္ဓကာရယဌာနဖြစ်၏။ ၁၊ ဝိကာရ,ဝိကတိ၊ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ဖေါက်ပြန်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ပရိသိလေသ၊ ဝိရုဠှ၊ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ငြင်းခုံခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၊ ဝါ၊ စင်စစ်ထွန်ကွားကွယ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ ဥပဝေသနံ အာသနံ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ထိုင်နေခြင်းဌာနဖြစ်၏။

၁-အထက်အနေကတ္ထဌမလာသော၊ ပစ္ဆိမ-နှင့်၊ပစ္ဆိသ,နှစ်ပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ရစနာဂါထာဌ။

ပစ္ဆိသော၊ ပစ္ဆိဟော ကလ္လော၊ အန္ဓကာယေဝိ ပဏ္ဍိမော။ ။

ပစ္ဆိသော၊ ပစ္ဆိသ,သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိဟော၊ ပစ္ဆိဟ, သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ကလ္လော၊ မှီးသော်ကာ မှီးလင်း, ဟူသော အနုက်ဌဖြစ်၏။ ။ပဏ္ဍိမော၊ နှောက်ဌ

ဖြစ်သော၊ ပစ္ဆိုဟု,သဒ္ဒါသည်ကား၊ အနှုရာယေပိ၊ အနှုရာဟ်,ဟူသော အနက်ရှိလည်း ဖြစ်သေး၏။

၂–ဝိဓုရသဒ္ဒါ၏။ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာဂါထာ၊
ဝိဓုရော ကာတရေတီသု၊ ဝိမူဠ္ဠေ ဝိကလေတထာ၊
အသမဏ္ဍေ ဝိယုတ္တမ္ပိ၊ ဘိတေသတ္ထုမ္ပိသော သိယာ။

တိလိင်ဝိဓုရ,သည်၊ထွက်ပြေးခြင်း၊အထူးတွေဝေခြင်း၊ ချို့တဲ့ခြင်း၊ထိမှတပါး၊ မစွမ်းနိုင်ခြင်း၊မယှဉ်ခြင်း၊ကြောက်ခြင်းဟူဖြစ်၏။ ပုလ္လိင်ဝိဓုရ,သည်၊ရန်သူဟူဖြစ်၏။

၇၆၆။ ။အဏ္ဏာသယော,အဓိပ္ပါယော,
အာသယော, (စ) ဘိသဒ္ဒါ (စ),။
ဘာဝေါ, ဝိမုတ္တိ,ဆန္ဒော, (ထ),
ဒေါသော, အာဒီနဝေါ,(ဘ ဝ),။

(၇၆၆) အဏ္ဏာသယ, အဓိပ္ပါယ, အာသယ, အဘိသဒ္ဒ, ဘာဝ, အဓိမုတ္တိ,ဆန္ဒ။ဤ၊ ၇–ပုဒ်ကား၊အလိုအဓိပ္ပါယ်ရှိပြီ။ အဘိ သဒ္ဒါသဒ္ဒါ–ပုံ၊ အထ၊ ပါး၊ ဒေါသ၊ အာဒီနဝ၊ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ ဘ ဝ၊ အပြစ်ရှိပြီ။

၇၆၇၊ ၊အာနိသံသော,ဂုဏော,(စ ထ)
မဏ္ဍ,ဝေမဏ္ဍ,(ပ ဒ)။
မဏ္ဍနိကော,(တ) မဏ္ဍဏော,
ဝေမတ္တ,(တ စ) နာနတ္တာ,။ ။

(၇၆၇) အာနိသံသ၊ဂုဏ။ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊အကျိုးဂုဏ်အင်၊အာနိသင်ရှိပြီ။ အထ၊ ပါး၊ မဏ္ဍ၊ ဝေမဏ္ဍ။ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကို၊ ဥစ္စဟော၊ အာလယ်ဟု ဆိုအပ်၏။ တ၊အုံ့၊ မဏ္ဍနိက၊မဏ္ဍလ္ပ၊ ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ နေ့လယ်မွန်းတည့် ကာလရှိပြီ။။ ၁၊ တ၊အုံ့၊ဝေမတ္တ၊ နာနတ္တာ၊ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ထူးသည်၏၊ အပြစ်ရှိပြီ။ ။

၁–ဤ၌၊ (မာဗျဟ္ဒ) ဟူသော၊ သင်္ခတပုဒ်နှင့် အနက်တူသော၊ (မဏ္ဍက) ဟူသော "မာဂဝ"ပုဒ်နှင့်၊ သာဝတ္ထ (လိုက) ပစ္စည်းသက်၍၊ (မဏ္ဍနိက) သာ၊ အမှန်ဟု ကြံသင့်သော်လည်း၊ဤမှအထက်အနှစ် (၆၀၀) ခန့်ကာလက၊သိရိစဟုရဂ်ဗိုလ်အမတ်ကြီး ရေးသားစိုရင်အပ်သော၊ အဘိဓါနိုင်ကာ၌၊ (အဟသ–မဏ္ဍော၊ မဏ္ဍဟော၊သောဝေ မဏ္ဍနိ်ကော။ လိကောဟသ္ဒ္ဓော)–ဟု၊ (မဏ္ဍနိ်က) ပုဒ်ပြီးကိုသာ၊ ရှေ့ဝဲတွက်လျက် ယှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါဠိဂဝတိ၏ ဝိစိတ္တြနယ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ခတ ကျမ်းများ၌ (မဗျာဟ္ဒိက) ဟု၊ ပုဒ်တိုက်ရိုက်မယှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ငါတို့ မြန်မာစာ အရေးအသားမှာသာ၊ (မဏ္ဍနိ်က) ဟု၊ တ–နှ–သံယှက်နှင့် ယှိသည့် မဟုတ်၊ အလုံးစုံ၊

သီဟိုဠ်,ခမင်,ယိုးဒယား,အင်္ဂလိတ်,စသော၊နိုင်ငံခြားလေခန္ဓာရ,ပါဠိကျမ်းတို့၌လည်း၊ငါတို့မြန်မာအတူပင်ယိုကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အဘိဓါန် ဋီကာဆရာ၏၊ ပေါ်ရာဏက၊ ပါဠိနေဖြင့်အမှန် ရှုပ်တွက်သော၊ (မဏ္ဍန်ကာ)ပုဒ်ကိုဖျက်၍၊ (မဏ္ဍနိုက)ဟု၊ အာရုံနိုက ပုဒ်သစ်,ပါဠိသစ်မကြံသင့်ပေ။

ဤ၌ မဏ္ဍနိုအ၊ မဏ္ဍန်ကာ,ဟူ၍.လည်း၊ ဒေသီ,မာဂဓ၊ဘာသာပုဒ်လည်း ယိုသည်ပင်။ မဏ္ဍ ံတိအံစ၊မဏ္ဍ ံဒိဏာမ္မ ံ။ ဒေသိနာမမာလာ၊(၆-၁၂၄) ( ) ( ) (

ကောင်း၊ ၀၊ နေ့၊ ၁၁–နာရီမှ၊နေ့လယ်၊ ၂–နာရီတိုင် အပိုင်းအခြားကာလဟူသောနေ့၏ အလယ်ဒေဘို့လည်းကောင်း၊တထာ၊ထိုမှတပါး၊ အပရဏ္ဏော၊ညနေခင်းအတွက်ကာလ လည်း ကောင်း၊ ၀၊ ညနေ၊၃–နာရီမှ၊ ၆–နာရီတိုင်အပိုင်းအခြားကာလဟူသော၊ နေ့၏နောက် ဆုံးအတွက်လည်းကောင်း၊ (ဤတို၊ ဤသို–ထည့်) တယောဘာဂ၊သုံးပါးသောအတွက်အစုံတို့ ဟူ၍၊ ဥ ယျာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဒိနဿ၊နေ့၏၊တဇ္ဇယံ၊ပုဗ္ဗဏ္ဏ၊မဇ္ဈဏ္ဏ၊ အပရဏ္ဏ,ဟူသော၊ထိုအတွက်သုံးပါးအပေါင်းကို၊ တိသဋ္ဌ ံ၊ တိသဋ္ဌ,ဟူ၍၊ ၀၊ နေ့၏အစပ်သုံးပါးဟူ၍၊ကာလဝေဒိနာ၊ ကာလ အပိုင်း အခြားကို သိတတ်သောပညာယှိသည်၊ စုတ္တံ၊ မိန့်ဆိုအပ်၏။

မှတ်လွယ်ရန် သံပေါက် လင်္ကာများ။

(၁) နေထွက်သည်မှ၊ နောက်ကာလ၊ မှတ်ကြလေးနာရီ (၀၊)၁၀–နာရီ။
(၂) ခေါ်ပုဗ္ဗဏ္ဏ၊ နောက်နှစ်၀၊ တွက်ပြဤနည်းမှီ။
(၃) ဒု မဇ္ဈဏ္ဏ၊ တတိယ၊ ခေါ်ကြအပရဏ္ဏ။
(၄) တိသဋ္ဌ ဟု၊ ခေါ်မှတ်ပြု၊ ပေါင်းစုယင်းသုံးလီ။
(၅) နေ့၏ စ,လယ်၊ ဆုံးသုံးသွယ်၊ မှတ်ဘွယ်ဘို့စပ်ညီ။ ။

၇၆၀။ ။[၀၊] ဓာဝဏော, ဓာဝဏိယာ,
ပ၀ါဟော, [တု] ပ၀ဿိ, စ,
ဗျာသော, ပ၀ံ ပ၀ဿော, ဝိဿာဝေ,
ယာမော [တု] သံယမော,ယမော။

(၇၆၀) ဓာဝဏ,ဓာဝဏိယာ၊ဤ၂–ပုဒ်ကား၊နိုးကြားခြင်းဟု၏ ၀၊ ဓာဝဏ,သဒ္ဒါ၏ကပ်ဓာတ်ဖြင့် ပုံ,ထိ၊ ၂–ပါးဟု၏။ တုဟု၊ ပ၀ါဟော ပ၀ဿိ၊ဤ၂–ပုဒ်ကား၊ ဓာတုဟု၊ ၀၊ ပြတ်ပြစ်ခြင်းဟု၏။ ဗျာသ၊ ပ၀ဿ၊ ဝိဿာ၊ဤ၂–ပုဒ်ကား၊ ဓာတုယပ်ရှိခြင်းဟု၏။ တုဟု၊ယာမ, သံယမ, ယမ၊ဤ၂–ပုဒ်ကား၊စောင့်စည်းခြင်းဟု၏။ ၁၊

၁–ဝိယာမ၊ ဝိယမ၊ သံယာမ၊ ၄င်း၊၃–ပုဒ်လည်း၊၄င်းအနက်ဟောပင်၊ အထက်အနေ ကတ္ထဉ္ဉမလာသော၊ (ယာမ) သဒ္ဒါ၏၊အတ္ထုဒ္ဒါ–ရစနာဂါထာဒု၊

ပဟာရ၊ သမယော၊ ယာမော၊ ယမေစဒဏ္ဍေ တိသု။ ။

ပဟိုရ်၊ အခါ,စောင့်စည်းခြင်းအနက် (ပုံ) ။လက်ျာအနက် (တ)

၇၆၉။ ။သမ္ဘာဟာနံ မဒ္ဒနံ, [စ]
ပသော [တု] ဝိသပ္ပနံ,။
သဏ္ဌဝေါ, [တု] ပရိစယော,
[မေလကော] သဂီ,သဂီမာ,။

(၇၆၉) သမ္ဘာဟာနေ, မဒ္ဒနေ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ နှိုင်းနှင်း ဆုပ်နယ်ပွတ်တိုက်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ တုဲ့ဆုံ၊ ပဿရေ၊ ဝိသပ္ပနေ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ပြန့်ပွားပြန့်နှံ့ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ တုဲ့ဆုံ၊ သန္ဓိဝေ၊ ပရိစယေ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ကျမ်းဝင်လေ့ကျင့်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ ၁၊သင်္ဂ,သင်္ဂမာ၊သင်္ဂသဒ္ဒါ။ သင်္ဂမ,သဒ္ဒါ တို့သည်၊ မေလကော၊ ပေါင်းဆုံပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းဌာနဖြစ်ကုန်၏။ ။

၁-ဓတ,သဒ္ဒါသည်လည်း၊ ၎င်းအနက်ဌာပင်ဖြစ်၏။ ။အထက်အနေကဏ္ဍဌာမလာသော၊ ၎င်းဓတ၊ သဒ္ဒါ၏ အဏ္ဍုဒ္ဒါရ-ရစနာဂါထာ။

ဓတောဒ္ဓိတေ ဂဟိတေစ။ ပရိစိတာ၊ ဝလမ္ပိတော၊
ဌာပိတေ၊ တိသုသန္ဓုဌေ။ ဓနုသု၊ ဓါရဏော ဓတော။ ။

တိသုဓတော၊ လိင်သုံးပါးတို့ဌာနဖြစ်သော၊ ဓတ,သဒ္ဒါသည်။ ဌိတော၊ တည်ခြင်းဌာလျှင်း၊ ဂဟိတေစ,ယူအပ်သည်ဌာလျှင်းကောင်း၊ ပရိစိတာဝ၊ လမ္ပိတော၊ လေ့ကျင့်ခြင်းအနက်၊ မှီရာဟူသောအနက်ဌာလျှင်းကောင်း၊ ဌာပိတေ၊ တည်စေခြင်းဌာလျှင်းငေ်း၊ သန္ဓုဌေ၊ နှစ်သက်ရောင့်ရဲခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ ။ဓတော၊ ပုံ၊ ဓတ,သဒ္ဒါသည်၊ ဓနုသုဓါရဏော၊ ဥစ္ဆာ,ဟူသောအနက်၊ မြား,ဟူသောအနက်၊ ဆောင်ခြင်းဟူသောအနက်ဌာ၊ သိယာ၊၏။

၇၇၀။ ။သန္ဓိဓိ, [သန္ဓိကဌမှိ]
ဝိနာသော, [တု] အာဒဿနံ,
လဝေါ. ဘိလာဝေါ. လဝနံ,
ပဏ္ဍာဝေါ,ဝသရော. [သမာ],။

(၇၇၀) သန္ဓိဓိ၊သန္ဓိဓိ, သဒ္ဒါသည်၊ သန္ဓိကဌမှိ၊အနိုး၊ဝါ၊ နိုးသည်ဖြစ်၏။ အဖြစ်ဟူသောအနက်ဌာဖြစ်၏။ တုဲ့ဆုံ၊ ဝိနာသ အာဒဿနေ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ပျက်စီးပျောက်ကွယ်၊ မမြင်ခြင်းဌာဖြစ်၏။ လဝ၊ အာဘိလာဝ. လိဝနေ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ကောက်ပင်စသည်တို့ကို၊ ရိတ်ဖြတ်ခြင်းဌာဖြစ်၏။ ပဏ္ဍာ၀၊အ၀သရ၊ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ သမာ၊အဖွင့်အလမ်းဌာဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနက်တူကုန်၏။

၇၇၁။ ။ဩသာနံ, ပရိယောသာနံ,
ဥဏ္ဏတ်သော, တိသယော, [ဘ၀ေ],
သန္ဓိ၀ေသော, [စ] သဏ္ဌာနံ,
[အ၀ဿ] ဘ၀ေ, ဝ၀ေ။ ။

(၇၇၀) ဩသာန, ပရိယောသာန, ဥက္ကံ သ, အတိသယ၊ ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ဘ၀ေ၊ပြီးဆုံးခြင်းဌာနဖြစ်၏။ ၁၊ သန္ဓိဝေသ၊သဏ္ဌာန ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ အသွင်သဏ္ဌာန်ဌာနဖြစ်၏။ အထ၊ပါး၊ အဥ္ဇနီရ၊ အနီရ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ အတွင်းဌာနဖြစ်၏။

၁-ဤဌာကား၊ စတုက္ကံပရိယောသာနေ,ဟူသော၊ဋီကာနှင့်အညီ၊ ယောဇနာအပ်သော အနက်တည်း၊သိဟိုဠ်နိသယဌာကား၊ရှေ့နှစ်ပုဒ်ကိုပြီးဆုံးခြင်းအနက်ပေး၍။ နောက်၊ ၂-ပုဒ်ကို၊အတိသယတ္ထ,ယောဇနာ၏။အောက်(၇၆၁)ဥက္ကံ သ၊ အတိသယ၊ ၂-ပုဒ်ဌာလည်း၊ အတိသယတ္ထပင် ယောဇနာခဲ့၏။ အတ္ထဝိသေသ၊ မဖြစ်သောကြောင့် မကောင်း။

ဤအရာ၌၊အမရကောသ,စာကိုယ်ဋီကာ၊ဟိန္ဒီ,ဗင်္ဂါလီ၊ အနုဝါဒများနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ နီးနှောလျှင်၊ ငါတို့မာဂဓ အတိဝါနိပါဌ်မှာ၊ ချတ်ယျက်ဟန်ယှိသည်။ အကြောင်းကား၊ ဥက္ကံ သ+အတိသယ၊ ပုဒ်နှစ်ခု၊တချက်တည်း၊တနေရာတည်းမှာသာ၊ အမရကောသ၌လာယှိသောကြောင့်တည်း။ ။ထိုကြောင့် (၇၇၁) ဤဂါထာမှာ၊

ဩသာနံ ပရိယောသာနံ၊အဝသာနံ၊သမာပနံ,ဟု၊ပါဌ်ယှိပါမူ၊ (သို့မဟုတ်) ပြင်ရပါမူ၊ အမရကောသ,စာကိုယ်စသည်နှင့်ညီသွတ်၍၊ယုတ္တတရ,ဖြစ်ပေလိမ့်မည်ဟု၊ မှတ်ထင်မိ၏။ ယခုယှိရင်း ပါဌ်နေအတိုင်းအား(ဖြင့်)မူ၊ သီ,နံ, အနက်၊ ဋီ,ဖွင့်ချက်၊ နှစ်ပဏ္ဍမှာပင်၊အပြစ်လွတ်သည်ဟု မထင်။ပညာရှင်တို့ဆင်ခြင်၍, ယူကြပါလေ။ ဩသာန။ လ။ သမာပန၊ ၎င်းလေးပုဒ်ပြီးဆုံးခြင်းဌာနဖြစ်၏။—ဟု၊ ယောဇနာ။ ။

၇၇၂။ ။ပါဠိဟိရံ, ပါဠိဟေရံ,
ပါဠိဟာရိယ,(မုဠတော),။
ကိဠဲ (တု) ကရဏီယံ, (စ),
သံခါရော, ဝါသနာ, (ဘ၀ေ။ ။

(၇၇၂) ပါဠိဟိရ,ပါဠိဟေရ,ပါဠိဟာရိယ၊ ဤ၊၃-ပုဒ်ကား၊ဥဠတော၊ ထန်းရိုးပြောဠိဟာ၊ အံ့ဩဖွယ်ကို ပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။ ။တု၊ အံ့၊ ကိဠ၊ ကရဏီယ၊ ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ပြုအပ်သောအမှု ဖြစ်၏။ သံခါရ၊ ဝါသနာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ဘ၀ေ၊ပန်းအာမွှေးနံ့သာ, စသည်ဖြင့်ထု မှမ်းခြင်းဌာနဖြစ်၏။

၇၇၃။ ။ပ၀နံ, ပ၀, နိပ္ပါ၀၊,
တာသေ, သုတ္တ၀ေဠုနံ,။
သက်မော, (ဒုဋ္ဌသဗ္ဗာရေ),
ပဏ္ဍမော (တု) ဥ၁ဏ္ဍမော,။

(၇၇၃) ပ၀နံ, ပ၀,နိပ္ပါ၀ ၁၊ ဤ၊၃-ပုဒ်ကား၊ စပါးဆန်စသည်ကို၊ ပြောခြင်း၊လှော်ခြင်း၊စင်စေခြင်းဌာနဖြစ်၏။ကာသရ,သုတ္တ၀ေဠုနှ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား

ရက်ပေါက်, ရောက်လုံး၊ ဝါ၊ ချည်ရောက်ခြင်းဌာပြစ်၏။ သက်မော၊ သက်မ, သန္ဓါသည်၊ ဥဒ္ဓ သဠာယတနေ၊ ခဲယဉ်းသော အရပ်သို့သွားကြောင်းဖြစ်သော ဝိုးသူယှဉ်သောခရီးဌာပြစ်၏။ ၂၊ တု၊ အုံ၊ ဝဏ္ဏမ၊ ဥပဏ္ဏမ ဤ၊ ၂- ပုဒ်ကား၊ အားထုတ်ခြင်းဌာပြစ်၏။

၁-ဤနိပ္ပါ၀, ဟူသောပုဒ်မှာ၊ ပါဂတကျမ်းများ၌၊ ဒုတိယကွဲရာနှင့်၊ နိပ္ပါ၀, ဟု၊ ပုဒ်ပြီးစေ၍၊ စပါးအထူးဟောဟု၊ အဆိုရှိသည်။ ။ဟူတိကရဏ၊ သုပ္ပ၀ါယု, စသော ပုဒ်များလည်း၊ ပြာခြင်း၊ စင်စေခြင်း၊ အနက်ဟောပင်၊ ။

၂-အမရဝိဝေကနှင့် ဗျာဗျာသုတ၊ ဋီကာအလိုအားဖြင့်၊ (ခဲယဉ်းသော ကျုံးမြောင်းခံတပ်စသည်သို့ ဝင်ကြောင်းအမှ)၌ ဖြစ်၏။ဟု၊ ယောဇနာရမည်၊ စိန္တာမဏိဋီကာ၌ကား (တန်တား) ဟု ဖွင့်၏။

၇၇၄။ ။(ပါ၌) နိပါ၌ဿ, နိပဿ,
ဝိစယော, မဂ္ဂနာ (ဝုမေ)၊
ဩာလိဂ်နံ, ပရိသဂ်ါ,
သိလေသော, ဥပဂ္ဂဟာနံ, ။

(၇၇၄) နိပါ၌၊နိပဿ၊ ဤ ၂-ပုဒ်ကား၊ပါ၌ရှေ့ ရှုတ်ဘတ်ခြင်းအနက်ဌာပြစ်၏။ ။ဝိစယ, မဂ္ဂနာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ရှာဖွေးခြင်းဌာပြစ်၏။ တနည်း၊ ရှာဖွေးခြင်း၏ အမည်တည်း (အာဝုမေ၊ မဂ္ဂနာ, သဒ္ဒါ ပုံ၌မဖြစ်)။ အာလိဂ်နံ, ပရိသဂ်, သိလေသ, ဥပဂ္ဂဟာနံ၊ ဤ ၄-ပုဒ်ကား၊ လည်ဘက်ပွေ့ပိုက်ခြင်းဌာပြစ်၏။

၇၇၅။ ။အာလောကနံ, (စ) နိဇ္ဈာနံ,
ဩကဿဏံ, ဒဿနံ (ပျထ),
ပဠာဒေသော, နိရသနံ,
ပဠိကဿာနံ, နိရာကတိ၊

(၇၇၅) အာလောကနံ, နိဇ္ဈာနံ, ဩကဿဏ, ဒဿနံ၊ ဤ ၄- ပုဒ်ကား၊ ကြည့်ရှုခြင်းဌာပြစ်၏။ အထူးပါး၊ ပဠာဒေသ, နိရသနံ, ပဠိကဿနံ, နိရာကတိ၊ ဤ ၄-ပုဒ်ကား၊ စွန့်ပစ်ခြင်းဌာပြစ်၏။

၇၇၆။ ။ဝိပလ္လာသော, သ္ဝထာဘာ၀ေါ,
ဗျတ္တယော ဝိပရိယယော ။
ဝိပရိယာသော, တိက္ခဲော,
(တွ) တိပါ၌ကော, ဥပစ္စယော, ။

(၇၇၆) ဝိပလ္လာသ,အညထာဘာဝ, ဗျတ္တယ,ဝိပရိယယ,ဝိပရိယာသ၊ ဤ၅-ပုဒ်ကား၊ဘောက်ပြန်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။ (၁) တ၊ အုံ့၊အာတိဏ္ဍမ, အာတ်ပါတ, ဥပဓွယ၊ဤ၃-ပုဒ်ကား၊ထွန်ဖြောက်ခုန်ကျော်ခြင်းဌာနဖြစ်၏။

၁-ဤတွင်၊ပဌမ(ဝိပလ္လာသ)ပုဒ်မှာ(ဝိဗွလ္လာသ)ဟု၊ ပ,ဒွေဘော်နှင့်၊မြန်မာစာများ၌ အများအားဖြင့် ပါဠိပျက်တတ်သည်၊ သတိယှိစေ။ ပ,ဒွေဘော်နှင့် မရေးဘတ်လင့်။ ။ စတုတ္ထ(ဝိပရိယယ)ပုဒ်၌(ဝိပရိယာယ)ဟု၊ပဌမ၊ယ,မှာ၊ အာဒီဃနှင့်၊ မြန်မာစာများ၌၊ အများအားဖြင့်ပါဠိပျက်တတ်သည်၊ သတိယှိစေ၊ယ,နှစ်လုံးမှာပင်၊အရသ်ဃနှင့် ချည်းယှိစေ။

"သံကိဏ္ဏဝဂ္ဂေ" (၂)

သံကိဏ္ဏဝဂ္ဂေ၊သံကိဏ္ဏဝဂ်သည်၊ နိဗ္ဗိတောဝ၊ ပြီးပြီ။

---

(၃) သာမညကဏ္ဍ (၃) အနေကတ္ထဝဂ်

(၃) သာမညကဏ္ဍော (၃) အနေကတ္ထဝဂ္ဂေ

၇၇၇။ "အနေကတ္ထေ ပဝက္ခာမိ,
ဂါထဗ္ဗ, ပဒတောဝ, ကမာ,
ဒ္ဌေ့လိင်္ဂဝိသေသတ္ထ,
မေကသ, ပုနရုတ္တိတာ,"

(၇၇၇) အနေကတ္ထေ၊ တပါးမကများစွာသောအနက်ရှိဖြစ်ကုန်သော သဒ္ဒါတို့ကို၊ ဝါ၊ များသော အနက်ယှိသော သဒ္ဒါတို့ကို' ဂါထဗ္ဗပါ ဒတောဝ၊ ဂါထာ၊ ဂါထာဝက်ပါ၌၊ အားဖြင့်၊ ကမာ၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ပဝက္ခာမိ၊ငါဆိုပေအုံ့။ ဒ္ဌေ ဤအနေကတ္ထဝဂ်၌၊ဧကသ၊တခုသောသဒ္ဒါကို၊ ပုနရုတ္တိကာ၊ တဘန်ထပ်၍ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ဝါ၊ အဘန်ဘန် ဆိုခြင်းသည်၊လိင်္ဂဝိသေသတ္ထ'လိင်အဋ္ဌားကိုသိစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၇၇၀၊ ၊သမယော (သမဝါယော, စ•
သမ္ပဟော, ကာရဏော ခဏော,
ပဋိဝေဓေ,သိယာ•ကာလေ,
ပဟာဏော•လာဘ, နိဗ္ဗိသု)၊ ။

(၇၇၀) သမယော၊သမယ,သဒ္ဒါသည်၊သမဝါယော၊ ညီညွှတ်ခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊သမ္ပဟော၊အပေါင်းဌာလည်းကောင်း ကာရဏော၊အကြောင်းဌာ လည်းကောင်း၊ခဏော၊ နဝမခဏဌာလည်းကောင်း၊ပဋိဝေဓေ၊ ထိုးထွင်း၍

သိခြင်းဌိလည်းကောင်း၊ကာလေနံနက်စသော အခါကထဌိလည်းကောင်း၊ ပဟာဏော၊ရာဂ,စသည်တို့ကို ပယ်ခြင်းဌိ လည်းကောင်း၊ ယာဘဒိဌိသု၊ ရုအာပ်ရသင့်သောအနက်အယူဝါဒတို့ဌိလည်းကောင်း၊သိယာ၊ဖြစ်၏။ ၁၊

၁-စသဒ္ဒါဖြင့်၊ယောဂ,သပထ,အာစာရ,နိဒ္ဒေသ,သကေတ, ပဋိညာ,ဘာသာ,နိယမ, အဝသရ,သီမာ,စသောအနက်များကိုလည်း ယူလေဦး။ ॥

၇၇၉။ ။ဝဏ္ဏော (သဏ္ဌာနံ ရူပေသု.
ဇာတိ ဆ္ဆဝိသု ကာရဏော,။
ပမာဏော စ ပသံသာယံ,
အက္ခရေစ, ယသေ ဂုဏော။

(၇၇၉) ဝဏ္ဏော၊ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါသည်၊ သဏ္ဌာနံ ရူပေသု၊ အနိမ့်အမြင့် စသော၊ သဏ္ဌာန်၊ အမည်းအဖြူ, စသော အသဏ္ဌာန်တို့ဌိ လည်းကောင်း၊ ဇာတိ ဆ္ဆဝိသု၊ခတ္တိယ,စသောအမျိုးဇာတ်အရေတို့ဌိလည်းကောင်း၊ ကာရဏော၊ကောင်း၊ ပမာဏော၊နှိုင်းယှဉ်ခြင်းဌိလည်းကောင်း, ဝါ၊ အတိုင်းအရှည်ဌိ လည်းကောင်း၊ ပသံသာယံ၊ ချီးမွမ်းခြင်းဌိ လည်းကောင်း၊ အက္ခရေစ၊ အ,စသောအက္ခရာတို့ဌိလည်းကောင်း၊ ယသေ၊ ကျော်စောခြင်းဌိ လည်းကောင်း၊ဂုဏော၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးဌိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ ၁၊

၁-ပကာရ, စသောအနက်ကို၊ စသဒ္ဒါဖြင့်ယူ၊ အက္ခရဏ္ဍဌိ၊ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ၊ ပုံ, နှ, ဟု၊ အမရကောသ၊ စာကိုယ်ဒီကာဌအဆိုယှိသည်။

၇၈၀။ ။ဥဒ္ဒေသေ, ပါတိမောက္ခဿ,
ပဏ္ဍိတ္တိယ, မုပေါသထော။
ဥပဝါသေစ, အဌရိ,
ဥပေါသထ, ဒိနေသိယာ,။ ॥

(၇၈၀) ဥပေါသထော၊ဥပေါသထ,သဒ္ဒါသည်၊ပါတိမောက္ခဿ၊ ပါတိမောက်ကို၊ ဥဒ္ဒေသေ၊ ပြခြင်းရွတ်ဆိုခြင်းဌိလည်းကောင်း၊ပဏ္ဍိတ္တိယ်၊ နာမပညတ်ဌိလည်းကောင်း၊ ဥပဝါသေစ၊ ဥပုသ်သီတင်းသုံးခြင်းဌိလည်း ကောင်း၊ အဌရိ၊အဌဂ်ိတ်လ်ဌိလည်းကောင်း၊ ဥပေါသထဒိနေ၊ဥပုသ်နေ့ဌိ လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ ၁၊

၁-ကိုဝစိရ်၊ ဝိမာနသ္မိ၊ ဒုဝေဝဿဲသုပေါသထေ,ဟူသော၊ ဥပေါသထာ၊ ဝိမာနဝတ္ထု။ ပါဠိဌိ၊နာမပညတ်ဟော(ဥပေါသထာ) သဒ္ဒါကား(ထိ)ထည်း။ ॥

၇၀၁။ ။[ရထေဂေ, လက္ခဏော, ဝမ္မောဝ,
ရစက္ကော, သိုဏိယာပထော,]။
စက္ကံ [သမ္ပတ္တိယံ, စက္ကံ,
ရတနေ, မဏ္ဍလေ, ဗလေ]။ ။

(၇၀၁) စက္ကံ၊ စက္ကသဒ္ဒါသည်၊ ရထဂေ၊ ရထားလှည်းဘီးစက်ခွဲလည်းကောင်း၊ လက္ခဏော၊ စက်လက္ခဏာခွဲလည်းကောင်း၊ ဝမ္မောရစက္ကော သု၊ ၁၊ ဝမ္မစက်, သင်တုန်းစက်တို့ခွဲ လည်းကောင်း၊ ဏိုဝိယာပထော, ထိုင်ခြင်းစသော၊ ဏိုဝိယာပုထိခွဲလည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တိယံ၊ သမ္ပတ္တိစက်လေးပါးခွဲလည်းကောင်း၊ ၂၊ စက္ကရတနေ၊ စကြာရတနာခွဲလည်းကောင်း၊ မဏ္ဍလေ၊ စက်ဝန်းခွဲလည်းကောင်း၊ ဗလေ၊ စစ်သည်ခွဲလည်းကောင်း၊ ၃၊

၁–ဤပုဒ်ကို၊ ဓမ္မ– ဥရ–စက္ကော သု,ဟု၊ ပဒစ္ဆေဒပြု၍.၊ ဥရ၊ သဒ္ဒါကား၊ ခုရ, သဒ္ဒါ၏, ပရိယာယ်,သင်ရုန်းဟော,ဟု၊ မှတ်ရမည်။ ဤသင်ရုန်း,ဟူသော၊ မြန်မာ၀ေါဟာရ အရာမှာလည်း၊ ၀ေါဟာရတွင် ပကာသနီနှင့် ရတနာကြေးမုံမှာ၊ တ၀မ်းပူနှင့်ပြု၍.၊ ၀ဏ္ဏ ဗေဒမန သတ်အင်းမှာ၊ ဓ–အောက်ချိုက်နှင့် ပြသည်။

၂–သမ္ပတ္တိစက်အရမှာ၊ ပတိရူပေသု ဒေသေသု ဝါသော ပဏ္ဍိတသင်္ဂတိ။
သ၀ဏ်ံ ဘတ ပုညဿ စတုဒ္ဓိဏ္ဏက ဒိရိတံ။ ။ဟူသည်နှင့် အညီ၊ (၁) ပတိရူပဒေသ၀ါသ၊ (၂) ပဏ္ဍိတ သေ၀နာ၊ (၃) ဓမ္မသ၀ဏ၊ (၄) ပုဗ္ဗေစကတပုညတာ,တို့ကိုမှတ်လေ။

၃–ဤ၌–ဥပသက္ကဏ,စသောနည်းမျိုးဖြင့်၊ တိုင်းနိုင်ငံ, ရေ၀ဲ, တောင်ဇလပ်, စသော အနက်များကိုလည်း ယူလေဦး။

၇၀၂။ ။[ကုလာလဘဏ္ဍော, အာဏာယ,
မာယုဝေ, ဒါန, ဝေါသိသု,။
ဒါနသ္မိ] ဗြဟ္မစရိယ
(မပ္ပမညာသု. သာသနေ,)။ ။

(၇၀၂) ကုလာလဘဏ္ဍော၊ အိုးထိန်းစက်ခွဲလည်းကောင်း၊ အာဏာယံ၊ အာဏာစက်ခွဲလည်းကောင်း၊ အာယုဝေ၊ စက်လက်နက်ခွဲလည်းကောင်း၊ ဒါနဝေါသိသု၊ အလှူပေးခြင်းအနက်၊ အပေါင်းအရ ဟူသော အနက်တို့ခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဒို့.ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဗြဟ္မစရိယ,သဒ္ဒါသည်၊ ဒါနသ္မိ၊ အလှူပေးခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊ အပ္ပမညာသု၊ ဗြဟ္မ၀ိဟာရတရားတို့ခွဲလည်းကောင်း၊ သာသနေ၊ သာသနာတော်ခွဲလည်းကောင်း။

၇၀၃။ "မေထုနာ, ရတိယံ ဝေယျာ,
ဝစ္ဆေ, သဒါ ရတ္တိယံ,"
ပဠုသိယာ, ရိယ မဂ္ဂေါ,
ပေါသထဂိ• ဒိတိသုစ, ။ "

(၇၀၃) မေထုနာ ရတိယံ၊ မေထုန်မှဝေးစွာ တြည့်ရှောင်ခြင်း၌ လည်း ကောင်း၊ ဝေယျာဝစ္ဆေ၊ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို ပြုခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ သဒါရတ္တိယံ၊ ဖိဝိမယားဖြင့် ရောင့်ရဲး တင်းတိမ်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ပဠုသိယာရိယမဂ္ဂေါ• ပေါသထဂိဒိတိသုစ၊ ငါးပါးသိယ၊ အရိယမဂ် ဥပုသိအာဂီါလုံ့.လ၊ဝိရိယတို့၌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၇၀၄။ "ခမ္မော သဘာဝေ ပရိယတ္တိ ပညာ
ဉာယေသု, သစ္စပ္ပကာတိသုပုညေ,
ဥ ယ္ယ ဂုဏာစာရ သမာဓိသုဝိ
နိဿတ္ကတာ ပတ္တိသု• ကာရဏာဒေါ,

(၇၀၄) ခမ္မော၊ ခမ္မသန္ဓါသည်၊ သဘာဝေ၊သဘောခ၌လည်းကောင်း၊ ပရိယတ္တိ,ပညာ,ဉာယေသု၊ ပရိယတ္တိပါဠိ, ဉာဏ်ပညာအသင့်ယူတို့တို့၌ လည်းကောင်း၊ သစ္စပ္ပကတိသု၊ သစ္စာပကတိတို့၌ လည်းကောင်း၊ ပုညေ၊ ကောင်းမှု ကုသိုလ်၌လည်းကောင်း၊ ဥ ယ္ယ၊ ဥ ယ္ယ၏ တရား ငါးပါး၌ လည်းကောင်း၊ ဂုဏာစာရသမာဓိသုဝိ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးအကျင့်သမာဓိတို့၌ လည်းကောင်း၊ နိဿတ္ကတာပတ္တိသု၊ နိဿတ္ကဓာတ် အခြစ် အာပတ်တို့၌ လည်း ကောင်း၊ ကာရဏာဒေါ၊ အကြောင်း စသည်၌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ၁၊

၁–ဥ ယ္ယ ဝ်,ဟူသည်ကား၊ (၁) သဒ္ဓါ၊ (၂) ဝိကာရ၊ (၃) လက္ခဏာ၊ (၄) နိဗ္ဗာန်၊ (၅) ပညတ်တည်း။

ထိုတွင်၊ ရူပရုပ် (၁၈) နာမ်တေ၀ညာသ၊ ဤရုပ်နာမ် (၇၁) ပါးသည်၊ သဒ္ဓါရမည်၏။

ဝိညတ်ဖြင့် ရူပသ,လဟုတာ, မုဒုတာ, ကမ္မညတာတည်းဟူသော၊ ဝိကာရ၊ ရုပ် (၅) ခုသည်၊ ဝိကာရ,မည်၏။

ရူပသ၊ ဥပစယ,သန္တတိ,ဇရတာ,အနိစ္စတာ,တည်းဟူသောလက္ခဏာရုပ် (၄) ခုသည် လက္ခဏာမည်၏။

သန္တိ၀ဒသည်၊ နိဗ္ဗာန်မည်၏။ ထိုထိုဝေါဟာရသည်၊ပညတ်မည်၏။ ဤ၌၊ အာကာသ ဓါတ်ကျန်ခဲ့၏။ ၎င်းအာကာသ ဓါတ်ကား၊ နိ၀ုန် ရုပ်တို့အဝိုင်းအခြားမျှဖြစ်ရကား၊ နိ၀ုန်ရုပ် ၁၈–ခုတို့အတွင်း၌ သွတ်သွင်းသင့်၏။

ဂင်းအရမှတ်လွယ်ရန်သံပေါက်

(၁) ရုပ်ဝိကာရ၊ လက္ခဏာ ခေါ်ထဝိကာ၊ လက္ခဏာ။
(၂) သန္ဓေပဒ၊ နိဋ္ဌာန၊ မှတ်ထင်ပေါ်ဟာ၊ ပညတ်သာ။
(၃) ကြွင်း ခုနစ်ဆယ်၊ တခုကယ်၊ မှတ်ဘွယ်သင်္ခါ၊ နာမ်ရုပ်သာ။
(၄) ဥ ယူအပြား၊ ဤငါးပါး၊ မှတ်သားသူမှာ၊ ပွါးသုတာ။

ဤအနေကဆ္ဆဋ္ဌမလာသော၊ အာစာရ,သဒ္ဒါ အတ္ထုဒ္ဒါရ မှတ်ရန်ဂါထာ။ ။

ဝေါဟာရ ရိတိသိလေသု၊ သိနာနာစာမနာဒိသု။
သိယာ ဓါရာယ မာစာရော စာရိဇ္ဇာသု ဂတိသုစ။ ။

ရိတိ၊ အစဉ်၊ သိနာန၊ ရေချိုးခြင်း၊ အာစာမနာဒိ၊ သန့်သက်ရေသုံးခြင်း၊ နှုတ်ဆေးခြင်းစသည်၊ ဓါရာ၊ ရေအယဉ်၊ အာသုဂတိ၊ လျင်မြန်စွာသွားခြင်း။ ။ကျန် အနက်စုလွယ်၏။

ဤဌာနအာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဓနု၊ လေး၊ ယမ၊ သေမင်းစသောအနက်များကိုယူလေဦး။

၇၀၅။ "အာဇ္ဇော [ပယောဇနေ, သဒ္ဒါ,
ဘိဝေယျော. ဝုဒ္ဓိယံ, ဓနေ,။
ဝဏ္ဏ၊မှိ, ကာရဏော, နာသေ,
ဟိတေ, ပန္ထိမ. ပဗ္ဗတေ၊ ။

(၇၀၅) အာဇ္ဇော၊ အတ္ထသဒ္ဒါသည်၊ ပယောဇနေ၊ အကျိုးခံ လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါဘိဝေယျော၊ သဒ္ဒါသည်ဟောအပ်သော အနက်ခံ လည်းကောင်း၊ ဝုဒ္ဓိယံ၊ကြီးပွားခြင်းခံလည်းကောင်း၊ဓနေ၊ ဥစ္စာခံလည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏ၊မှိ၊ ခြေဗဲဂုဏ်ကြွယာ စသောပုဒ်တို့ဏ် အနက်ခံလည်းကောင်း၊ ဝါ၊ မဟေါက်မပြုနဲမှန်ကန်သော အနက်ခံလည်းကောင်း၊ကာရဏော၊ ကောင်း၊ နာသေ၊ ပျက်စီးခြင်းခံ လည်းကောင်း၊ ဟိတေ၊ အစီးအပွား၊ဝါ၊ ပစ္ဆည်းအကြောင်းခံ လည်းကောင်း၊ ပန္ထိမပဗ္ဗတေ၊ (နေဝင်ရာ) အနောက်တောင်ခံလည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ ၁။

၁--ဤခံ၊သဘာဝ,ဝိသယ,နိဝါရဏ၊ ပဋ္ဌနာ၊ပကာရ၊ နိဝုတ္တ၊ မလ၊ ကိစ္စ၊ အာယုစ၊ အဓိပ္ပါယတ္ထ,စသည်တို့ကိုလည်း၊ဥပလက္ခဏ၊ နိဒဿန၊ နည်းမျိုးဖြင့်ယူလေဦး၊ဤခံ့လာရင်းအနက်၊ ကိုးချက်တို့တွင်၊ နာသတ္ထ၊ ခံ့၊(အတ္ထမ်ဗျ)ပန္ထိမပဗ္ဗတတ္ထဉ် (အတ္ထ) ကြွင်းသောအနက်၊ ခုနစ်ချက်တို့ခံ့ (အထံ)ဟု၊ သင်္ခါတဗ္ဗကတိပုဒ်နေ ခြားနားပုံသုံးမျိုးကို မှတ်လေ။ အာယုစတ္ထခံ့၊(အကြား)သင်္ခါတပကတိပုဒ်မှတ်လေ။

ဤသို့မှာဆိုရေးသားခြင်းကား၊ သင်္ခါတဘာသာနှင့်၊ ပါကတဘာသာများကို လေ့လာသင်ကြားလိုကြသော၊ စာသင်ယူတို့အား သင်္ခါတ ဘာသာပုဒ်ကို၊ မာဂဓ ဘာသာပုဒ်နှင့် ပါကတဘာသာပုဒ်ပြန်ခြင်း၊(နိဂြောဓ)စသော၊ မာဂဓဘာသာပုဒ်ကို (ပါကတ) ဘာ

သာပုဒ်နှင့် သခ်ီတဘာသာပုဒ်ပြန်ခြင်းခ၊ သုတမယ ဉာဏ်ရင့်သန်တိုးပွါးစေလို၍, ရေးသားဖေါ်ပြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ။အဌာန ဂဏိန,ဟု၊ မမှတ်ထင်မအောက်မေ့ကြလေလင့်။

၇၀၆။ ။[ယောဘူယတာ ဗျာဓိသေသု,
ဒိသံယောဂေစ] ကေဝလံ,။
[ဒဋ္ဌဗ္ဗေ, နတိရေကေစာ,
နဝ သေသဒ္ဒိ, တန္ဒိသု,။ ။

(၇၀၆) ကေဝလံ၊ ကေဝလ, သဒ္ဒါသည်၊ ယောဘူ ယတာ ဗျာဓိ သေသု၊ ၁။ များသည်၏ အဖြစ်၊ မရောနှောခြင်း တို့ခ်ီ လည်းကောင်း၊ ဒိသံယောဂေစ၊ မယှဉ်ခြင်း ကင်းဆိတ်ခြင်းခ် လည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗေ၊ မြင်မြို့သောအနှက်ခ်ီလည်းကောင်း၊ အနုတ်ရေကေစ၊မပိုထွန်သောအနှက်ခ်ီ လည်းကောင်း၊ အနဝသေသဒ္ဒိ၊ အကြွင်း မယှဉ် အလုံးစုံခ်ီလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏၊ တံ၊ ထိုကေဝလ, သဒ္ဒါသည်၊ တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့ခ်ီ ဖြစ်၏။

၁–ယောဘူယတာ၊ အဗျာဓိသေသု,ဟု၊ပဒဗ္ဗေဒပြု။ ။
မကပ်ငြိခြင်း၊ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ တခုအရေအတွက်သဘောကိုသိတတ်သော၊ ဉာဏ်,စသော အနှက်များကိုလည်း၊စသဒ္ဒါဖြင့် ယူလေဦး။

၇၀၇။ ။ဂုဏော [ပဒုလရာသိသု။
အာနိသံသေစ ဗဒ္ဓနေ။
အပ္ပဓာနေစ သိလာဒေါ၊
သုဏ္ဏာဒိမှိ ဒိယာယစ,၊ ။

(၇၀၇) ဂုဏော၊ ဂုဏ, သဒ္ဒါသည်၊ ပဒုလရာသိသု၊ အထပ်အလွှာ အပေါင်း အစုတို့ခ်ီ လည်းကောင်း၊ အာနိသံသေစ၊ အကျိုး အာနိသင်ခ်ီ လည်းကောင်း၊ဗဒ္ဓနေ၊နှောင်ဖွဲ့ခြင်းခ်ီလည်းကောင်း၊အပ္ပဓာနေစ၊မပြုဌာန်း သည်ခ်ီ လည်းကောင်း၊ သိလာဒေါ၊ သိလသမာဓိ စသည်ခ်ီ လည်း ကောင်း၊ သုဏ္ဏာဒိမှိ၊အာဖြူစသော အာဆင်းခ်ီ လည်းကောင်း၊ ဒိယာယစ၊ လေးညှို့ခ်ီလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏,။ ၁။

၁–(စ)ဖြင့် (ကောဌာသဗ္ဗ) စသည်ကိုယူလေ။ ။ပဋ္ဌဟိ ကာမဂုဏေဟိတိ၊ ပေ၊ ပဋ္ဌဟိကာမကောဌာသေဟိ။ ။မဟာနိဒ္ဒေသ အဌကထာ။

ဤကား၊ သီဟိုဠ်ဘာသာလေ,လာလို၍,သီဟိုဠ်နိဿယဟောင်းနှင့်နှီးနှော တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရှုလိုသော၊ သုတသန္တ ်စယ၊ ကုလပုတ္တများအကျိုးငှါ၊ သီဟိုဠ်နိဿယဟောင်း လာတိုင်း၊ ဘာသာပြန်ဆိုအပ်သောအနှက်တည်း။ ။

နနာရိယံဘူတော၊ ပုံ, နဲ ၌ဖြစ်သော၊ဘူတ,သဒ္ဒါကိုရုက္ခာဒေါစ၌လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သတ္တ၊ပေ၊မနုဿသု,တို့၌လည်းကောင်း၊ မတော၊ သိအပ်၏။ ဝါစ္ဆလိဂေါ်၊ ဝါစ္ဆလိင်သို့ လိုက်သော (ဘူတ)သဒ္ဒါကို၊ အတိတသို့၌လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သမေ၌လည်းကောင်း၊ မတော၊အပ်၏။ ။ဟု၊ ချုပ်.သောဆရာများက၊မြန်မာဆရာတို့ ချရိုး,ပို့ရိုး,အတိုင်း၊ ချုပ်.ပေးကလည်း၊ တစုံတရာ အပြစ်ယှိသည်မဟုတ်၊ ။ဤအနေကဏ္ဍဝဂ်၌ လိုရင်းပဓါနမှာ၊ "လိင်နှင့်အနက်"နှစ်ချက်ပျက်ရန်သာအရေးကြီးသောအချက်ဟုမှတ်လေ။ နောက်နောက်၌ လည်း၊ ဤအတူသာမှတ်လေ။ ။

၇၀၈။ ။ရုက္ခာဒေါ, ဝိဇ္ဇမာနေစာ,
ရဟန္တေ, ခန္ဓ ပဋ္ဌကေ,]။
ဘူတော, [သတ္တမဟာဘူတာ,
မနုဿေသု, နဲ. နာရိယံ။ ။

(၇၀၈) ဘူတော၊ ဘူတ, သဒ္ဒါသည်၊ ရုက္ခာဒေါ၊ သစ်ပင်နှယ် စသည်၌ လည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇမာနေစ၊ထင်ရှား ယှိခြင်း အာနုက်၌ လည်း ကောင်း၊ အာရဟန္တေ၊ ရဟန္တာ၌, လည်းကောင်း၊ ခန္ဓ ပဋ္ဌကေ၊ ခန္ဓာ ငါးပါး၌လည်းကောင်း၊ သတ္တမဟာဘူတာမနုဿေသု၊သတ္တဝါသာမည် လေးပါ်းသောမဟာဘူတ်၊ လူမဟုတ်သော နတ်ပလူးတို့၌ လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယှိသော်၊)နနာရိယံ၊တိ၌မဖြစ်။

၇၀၉။ ။[ဝါစ္ဆလိဂေါ်• အာတိတသို့,
ဇာတေ ပဋ္ဌေ သမေ မတော,]

(၇၀၉) အာတိတသို့၊ အတိတ်၌လည်းကောင်း၊ ဇာတော၊ ဖြစ်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌေ၊ ရောက်ခြင်းရခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သမေ၊အာတ္ဌ၌ လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည် ယှိသော်) ဝါစ္ဆလိဂေါ်၊ အာတိဝေယျ လိင်သို့ လိုက်သောလိင်ယှိ၏။ ဟူ၏။ မတော၊သိအပ်၏။ ။

၇၉၀။ ။[သုန္ဒရေ• ဒဋ္ဌိကမ္မေစာ,
ယာစနေ• သမ္ပဋိစ္ဆနေ,
သဒ္ဒနေ• သမ္ပဟ သာယံ,]
သာဒု [ဘိဝေယျလိင်ကံ]

(၇၉၀) သာဒု၊ သာဓု,သဒ္ဒါသည်၊ သုန္ဒရေ၊ ကောင်းသည်၌ လည်း ကောင်း၊ ဒဋ္ဌိကမ္မေစ၊ မြင်မြဲသော အာမှု၌ လည်းကောင်း၊ အာယာစနေ၊ တောင်းပန်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ သမ္ပဋိစ္ဆနေ၊ ဝန်ခံခြင်း အာနုက်၌ လည်း

ကောင်း၊ သဗ္ဗနေ၊ သူတော်ကောင်းခို လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဟံသာယံ၊ နှစ်သက်ရှင်လန်းခြင်းခို လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အာဘိဝေယ္ယ. လိုဂိုက်၊ အာဘိဝေယ္ယ လိုင်နှင့် တူသော လိုင်ယို၏။ ၁။

၁-သဘ၁ရနိ၊ သမ္ဘတိ,ဟု၊ ဋီကာလိုင်ပုဒ်ပြုလုပ်လေ။

၇၉၁။ "အန္ဓော [နိုက္ခိသဓိပေစာ,
ဝသာနေ. ပဒပူရဏော,"
ဒေဟာဝယဝကောဠာသ,
နာသ, သိမာသု လာမကေ," "

(၇၉၁) အန္ဓော၊ အန္ဓ, သဒ္ဒါသည်၊ သဓိပေ၊ အနိုးခို့လည်းကောင်း၊ အဝသာနေ၊ အဆုံးစွန်ခို့ လည်းကောင်း၊ ပဒပူရဏော၊ ပုဒ်ပြည့်ကာမျှခို့ လည်းကောင်း၊ ဒေဟာ ဝယဝ ကောဠာသ နာသ သိမာသု ကိုယ်၏ အစိတ်အပိုင်း၊ အဆို့အရု၊ ပျက်စီးခြင်း၊ အပိုင်းအခြားတို့ခို့ လည်းကောင်း၊ လာမကေ၊ အယုတ်အညံ့ခို့ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အနိုက္ခိ၊ ထိ မဟုတ်၊ ။

၇၉၂။ "နိကာယ သဒ္ဓိသာမညေ,
ပဿုတိသု. ကုလောဘဝေ,"
ဝိသေသေ. သုမနာယံစ
ဇာတိ [သံခတလက္ခဏော,]"

(၇၉၂) ဇာတိ၊ဇာတိ သဒ္ဒါသည်၊ နိကာယသဒ္ဓိသာမညပဿုတိသု၊ အကျင့်သိလတူသောသူတို့၏၊ အပေါင်း၊ ပဒ္ဓိသဒ္ဓေ၊ တူသောအခြင်းအရာ ဟုဆိုအပ်သောသာမညဇာတိ၊ သားဖွားခြင်းတို့ခို့ လည်းကောင်း၊ ကုလော အမျိုးအနွယ်ခို့ လည်းကောင်း၊ ၁၊ ဘဝေ၊ ဖြစ်ခြင်း ကြီယာနှင့် ဖြစ်ရာ ဘဝခို့ လည်းကောင်း၊ ဝိသေသေ၊ ပရာနဖြစ်သော အထူး ပြုအပ်သော အနက်ခို့လည်းကောင်း၊ ဝ၊ ဝိသေသုဖြစ်သောအနက်ခို့လည်းကောင်း၊ ၂၊ သုမနာယံစ၊ မြတ်လေးပန်းခို့လည်းကောင်း၊ သံခတလက္ခဏော၊ အကြောင်း တရားကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော၊ ပရမတ္ထ တရားတို့၏၊ ဖြစ်စ ဥပ္ပါဒ်လက္ခဏာခို့ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏. ၇ (ထိ)။

၁-ဌင်းပုဒ်သည်ကား၊ ကြီယာပုဒ်မဟုတ်၊ အနက်ကြားပုဒ်တည်း။ ဤဋီကာနှင့် ပြဆိုလတ္တံ့ သော၊ ပဒ္ဓိသမ္ဘိဒါမဂ် ၊ ဋဋ္ဌကထာနှင့်မဟာနိဒ္ဒေသ၊ အဋ္ဌကထာလာဂါထာ။ အထက်ဂါထာ နံပါတ်(၇၃၀)ယို၊ ဘဝသဒ္ဒါ၏. အတ္ထုဒ္ဒါရ ဂါထာများနှင့်ညီလေ။ ။ဌင်းပုဒ်ကို—ဘဝနံ

ဘဝေါ ဘဝတိ ဣတိ, ဘဝေါ၊ဘဝေါစ ဘဝေါစ ဘဝေါတသ္မိံ ဘဝေ,ဟု၊ ကေသိက် ကြ၊လေ။

၂–ဤ၌ဝိသေသော,၊နောက်သမ္ပာ၊ဒ္ဒေဘော်နှင့်ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။

၃–ဤ၌ စ,သဒ္ဒါဖြင့်၊ ရှစ်ရှားသီး၊ခုံလောက်၊ ဇာတိ ဖိုလ်သီး၊ မတြဲဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ဆန်းအထူး၊ ပဋိသန္ဓေဝါမဂ် အဋ္ဌကထာနှင့်မဟာနိဒ္ဒေသ၊အဋ္ဌကထာလာ၊ အရိယ သီလ ပညတ်စသောအနက်တို့ကိုလည်းယူလေဦး။ ပဋိသန္ဓေဝါမဂ် အဋ္ဌကထာနှင့်၊ မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာလာ, ဇာတိသဒ္ဒါ၏, အတ္ထုဒ္ဒါရ။

ဘဝေါကုလံ နိကာယောစ၊ သီလံပညတ္တိ လက္ခဏံ။
ပသူတိ သန္ဓေစဝါတိ၊ ဇာတိ အတ္ထာပဝေဒိတာ၊ ။

ဘဝေါ၊ဖြစ်ခြင်းတြိယာနှင့်ဖြစ်ရာဘဝလည်းကောင်း၊နိကာယောစ၊ အကျင့်သီလ တူသူတို့၏,အပေါင်းပညည်းကောင်း၊ သီလံ၊ အရိယ,သီလလည်းကောင်း၊ ပညတ္တိ၊ပညတ်လည်း ကောင်း၊လက္ခဏံ၊အကြောင်းကိုစွဲ၍,ဖြစ်သော၊ ပရမတ္ထတရားတို့ဖြစ်စ၊ ဥပ္ပါဒ် လက္ခဏာ လည်းကောင်း၊ ပသူတိ၊ သားဖွားခြင်းလည်းကောင်း၊သန္ဓေစဝ၊ ပဋိသန္ဓေလည်းကောင်း၊ ဇာတိ၊ ဤသို့၊ ဇာတိအတ္ထာ၊ဇာတိသဒ္ဒါ၏,အနက်တို့ကို၊ ပဝေဒိတာ၊ သိအပ်ကုန်၏,။ ။

၇၉၃။ ။[ဘဝဘေဒေ, ပတိဋ္ဌာယ်,
နိဋ္ဌာရ္ဓာသယ, ဗုဒ္ဓိသု,။
ဝါသဋ္ဌာနေ, စ ဂမနေ,
ဝိသဒဏ္ဍေ,] ဂတိရိတာ,။ ၊

(၇၉၃) ဂတိ၊ဂတိ,သဒ္ဒါကို၊ ဘဝဘေဒေ၊ ဘဝထူးခွဲလည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌာယံ၊ တည်ရာခွဲလည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌာရ္ဓာသယဗုဒ္ဓိသု၊ ပြီးဆုံးခြင်း၊ အာလို- အာဒိပွါယိ:ဥာဏ်ပညာတို့ခွဲလည်းကောင်း၊ ဝါသဋ္ဌာနေစ၊ နေရာ အာရုံခွဲ လည်းကောင်း၊ ဂမနေ၊ သွားခြင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ ဝိသဒဏ္ဍေ၊ ထင်ရှားသည် သန့်ရှင်းသည်၏, အဖြစ်၊ (ဝိသရဏ္ဍေ ယှိမှ) ပြန့်နှံ့ရှေ. ရှားသည်၏,အဖြစ်ခွဲလည်းကောင်း၊ ဤရိကာ၊ဆိုအပ်၏,။ ၁၂။

၁–စ,သဒ္ဒါဖြင့်ဆည်းယူရန်၊ ရစနာ၊ဂါထာခွ။ ။

မဏ္ဍေါ ပါယ ပဝတ္တေါသု၊ ဒသာ ယဏ္ဌာဝိ ပတ္ထိယံ။

ဒသာယဏ္ဌာပါ၊ အခိုက်အတန့်။ ဝါ၊ ဆိမ်းစာ၊ ဝါ၊ ဗြိုဟ်စားရာကာလ၊ ဗြိုဟ်သက်, ဟူသောအနက်ခွဲလည်းဟု ပေး၊ ကျန်အနက်ကား သိလွယ်ပြီ။

၇၉၄။ ။[ဖလေ, ဝိပသဿနာ, ဒိဋ္ဌ,
စက္ခု, သဗ္ဗညုတာ သုစ,။
ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏာနိ,
မဂ္ဂေစ] ဉာဏဒဿနံ

(၇၉၄) ဥာဏဒဿနံ၊ ဥာဏဒဿနံ, သဒ္ဓါသည်၊ ဖလေ၊ သာမညဖလံ၌ လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာ, မိဇ္ဈစက္ခု, သဗ္ဗညုတာသုစ၊ဝိဇ္ဇာဿနာ ဥာဏ်၊မိဇ္ဈစက္ခု၊ဥာဏ်၊ သဗ္ဗညုတာဥာဏ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပဠဝေဠကာ ဥာဏဒ္ဓိ၊ပဠဝေဠကာဥာဏ်၌ လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂေစ၊ အရိယမဂ်၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊ ၏။

၇၉၅။ "[ကမ္မာဝုဋ္ဌနံ, အာဂ်ါရ,
ကပလ္လ, ဒိပိကာသုစ,"
သုဝဏ္ဏကာရ မှသာယ,]
မုဏ္ဍာ [ဝေဂေစ ဝါယုနော]" ၊

(၇၉၅) ဥဏ္ဍာ၊ဥဏ္ဍာ, သဒ္ဓါသည်၊ ကမ္မာဝုဋ္ဌနံအာဂ်ါရကပလ္လဒိပိကာသုစ၊ပန်ဖဲးမှ၊ မီးမယ်ဖျူး၊ မီးခိုးကင်းမီးရှူးမီးတိုင်တို့၌လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏ ကာရမှသာယံ၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်တို့ဏ်. လုံ, ရိုက်ခွက်၌ လည်းကောင်း၊ ဝါယုနော၊ လေဏ်. ၊ ဝေဂေစ၊ အဟုနိ၌ လည်း ကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၇၉၆။ "[ကေသော, ဟာရဏာဒိဝိတ,
ဝုတ္တိသုဝပနေစ, ဝါပသမကရဏော,
ကထနေ. ပမုဏ္ဍာဘာဝ,
ရှေ နာဒေါ] ဝုတ္တ [မပိတိသု]

(၇၉၆) ဝုတ္တံ၊ ဝုတ္တ, သဒ္ဓါသည်၊ ကေသေသဟာရဏာဒိဝိဘဝုတ္တိသု၊ ဆံချ ဆံရိတ်ခြင်း၊ အာသက်မွေးခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ဝပနေစ၊ ချုံးချ စိုက်ပျိုးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ဝါပသမကရဏော စိုက်ပျိုးအပင်သောပျိုးကို ညှိညှပ်အောင် ပြုခြင်း၌လည်းကောင်း၊ကထနေ၊ ဆိုခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ပမုဏ္ဍာဘာဝရှေနာဒေါ၊ အညှာအနှောင်အာ.ဖွဲမှ ကြွေကျ ထွက်ကင်းခြင်း၊ ရွှတ်ဆုံ့ သရဏ္ဍာယိခြင်းစသည်၌လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယို့သော်၊)တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ဖြစ်ရ၏. ၁။

၁—ဤ၌၊ အာဒိ,သဒ္ဓါဖြင့်၊နုပုံသက၊ လိင်ပက္ခ၌၊ ဂါထာအကျင့်၊ အကျင့်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်၊ ပုလ္လိင်ပက္ခ၌၊ လိပ်သတ္တဝါ ဟူသောအနက်၊ တိလိင်ပက္ခ၌၊ အတိတ်ကာလ သွားရောက်ခြင်း၊မြေးမြီခြင်း၊ လုံးဝန်းသဏ္ဌာန် ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း၊ ဖွင့်ဆိုခြင်း၊ သေဘွေးဟူသောအနက်တို့ကိုလည်းယူလေဦး။ သေယျထာပိနာမ၊ ပဏ္ဍုပလာသော၊ဗန္ဓနာ ပဝုဏ္ဏော, အဘာဝေါ ဟရိတဘ္ဘာဝယာတိ အာဒိသုဗန္ဓနတော ပမုဏ္ဍဘာဝေ, ဟူသော

ယိုးဒယား သီဟိုဠ်မြန်မာခရာရေ၊ ဥဒါနဋ္ဌကထာ, စသည်နှင့် သဒ္ဒနီတိပါဠိများ၌၊ ဩဋ္ဌမ၊ ကဿရာနှင့်ပမုတ္တာဘာဝေ, ဟုယှိ၏။ ၎င်းအဋ္ဌကထာစကား၌၊ ယထာ ဘူတ အားဖြင့်၊ သိမှတ်အပ်သော အဓိပ္ပါယ်မှာ၊ ဤသေယျထာပိစသောပါဠိ၌၊ သောပသဋ္ဌ ဖြစ်သော၊ ပဝုတ္တသဒ္ဒါသည်၊ အညွှာမှ ကြွေကျလွတ်ကင်းခြင်းဟူသော၊ ပမုဏ္ဏ၊ ပမုတ္တ၊ ဘာဝတ္ထ,ကို ဟောသည်ဟူ၍,သာသိအပ်သည်။

ထိုထက်အပိုအလွန်သိရန် အဓိပ္ပါယ်မယှိ။ ။ပဝုတ္တသဒ္ဒါ၏,၊ အတ္ထုဒ္ဒါရကိုပြသော အရာမှာ၊ ပဝုတ္တဘာဝေ,ဟု၊မဆိုသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊အရပ်ရပ်စာများ၌၊ ၎င်း ကဲ့သို့ပါဠိမယှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အထင်လွဲ၍,၊ပဝုတ္တဘာဝေယှိရမည်ဟု၊ စာပြင် မရဲ၊ရှုံ့ကြုံ့ကြရန်၊သတိယှိကြ၊စေ။ ဤအဘိဓါန်၊ သံဟိုဠ်နိုင်ငံယဟောင်းကြီး၌ကား၊ပမုဏ္ဏ,ဟု ယှိ၏,။ သို့ယှိလျှင်၊ ဩမုဏ္ဏ၊ပဋိမုဏ္ဏပုဒ်များကဲ့သို့ မှတ်ရမည်။ ပမုတ္တ၊ ပမုဏ္ဏ နှစ်ချက်လုံးပင် အနက်အားဖြင့်,အသင့်ချည်းဟုမှတ်။ အချို့တို့ကား၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ ပါဠိများကို မြင်၍,' ပဝုတ္တဘာဝ,သာသင့်သည်ဟုဆိုကြ၏,'အောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအဓိပ္ပါယ်မျိုးကို ထောက် သဖြင့်၊ ထင်မြင်ချက်ဖေါက်ပြန်ခြင်းမျှသာ,ဟု မှတ်ရမည်။

၇၉၇။ ။[ဂမနေ, ဝိသုတော, စာဝ,
ခာရိတော ပစိတောသုစ,။
အနုယောဂေ ကိလိန္ဒေစ,]
သုတော [ဘိဝေယျလိင်္ဂေါ]

(၇၉၇) သုတောသုတ,သဒ္ဒါသည်,ဂမနေ,သွားခြင်းဌာနလည်းကောင်း၊ ဝိသုတောစ၊ ကျော်ကြားခြင်း ထင်ရှားခြင်းဌာန လည်းကောင်း၊ အာဝခာရိတော ပစိတောသုစ၊ ဆုံးဖြတ် မှတ်သားခြင်း၊ ဆည်းပူးခြင်း အာနုက်တို့ဌာန လည်း ကောင်း၊ အနုယောဂေ၊ စူးစမ်းမေးမြန်းခြင်းဌာနလည်းကောင်း၊ ကိလိန္ဒေစ၊ စိုစွတ်ခြင်းဌာန လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယ်သော်) အာဘိဝေယျ,လိင်္ဂေါ၊ အာဘိဝေယျ, သို့လိုက်သောလိင်ယ်ကို,။ ။

၇၉၈။ ။[သောတဝိညေယ္ယ, သဏ္ဌေသု,]
သုတံ [ပုဏ္ဏေ] သုတော, [ဆိယာ],
ကပ္ပေါ [ကာလေ, ယုဂေ, လေသေ,
ပညတ္တိ, ပရိမာ, ယုသု,။ ။

(၇၉၈) သောတဝိညေယ္ယ သဏ္ဌေသု၊ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ် သောသဒ္ဒါရုံ၊ ကျမ်းဂန်ကိုဌာနပြုသည်ယ်သော်၊သုတံ၊ သုတံ-ဟုနှ ဖြစ်၏,၊ ပုဏ္ဏေ,သားဟူသောအနုက်ဌာနပြုသည်ယ်သော်၊ သုတော, သုတော,ဟု ပုံ သည်,သိယာ,၏,။ ကပ္ပေါ၊ ကပ္ပ, သဒ္ဒါသည်၊ ကာလေ, အခါကာလဌာ

လည်းကောင်း၊ ယုဝေါ၊ ကတ, စသော ယုဂ်လေးပါးခွဲ လည်းကောင်း၊ လေသော ၅၊ ကောက်ကျစ်ခဲ့ပြီးလဲခြင်းအနက်၊ ဝ ၀ါ၊ အနုမာနဉာဏ်ဖြင့် မှန်းဆ၍ သိအပ်သောအရာခွဲ လည်းကောင်း၊ ပညာတို့ပရမာယုသု၊ နာမ ပညာတ်လွန်ကဲးသော အသက်ဟူသော အနက်တို့ခွဲလည်းကောင်း၊

၇၉၉။ ။သဒ္ဒိသေ, တိသု. သမဏာ,
ဝေါဟာရ. ကပ္ပဒိန္နုသု,။
သမန္တတ္တေ, နိုရကပ္ပါ၊
ဒိကေ. တဏ္ဍေ. ဝိဝိမ္ဗိစ,

(၇၉၉) သဒ္ဒိသေ၊ အတူဟူသော အနက်ခွဲ လည်းကောင်း၊ သမဏာ ဝေါဟာရကပ္ပဒိန္နုသု၊ရဟန်းတို့၏ ဝေါဟာရဖြစ်သောကဒိုခြင်း၊ ကပ္ပ ဒိန္နု၊ထိုးခြင်းတို့ခွဲလည်းကောင်း၊သမန္တတ္တေ၊ ထက်ဝန်းကျင်အဖြစ်ခွဲလည်း ကောင်း၊ အန္တရကပ္ပါ ဒိကေ၊ အန္တရကပ္ပအသင်္ချေယျကပ်စသည်ခွဲလည်း ကောင်း၊တဏ္ဍေ၊ ကြိုစည်ခြင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ဝိဝိမ္ဗိစ၊ စိစဉ်ခြင်းခွဲလည်း ကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယို့သော) တိသု၊လင်းသုံးပါးတို့ခွဲဖြစ်၏။ ၂၊

၁–ရှေးနည်း၊ သိဟိုဠ်နိုဿယဟောင်း၊နောက်နည်း၊ဋီကာ၊သီ,နည်းခွဲ၊ (လေသ) သဒ္ဒါ ဗျာဇတ္တ,ဟုမှတ်။ ။ဂင်း (လေသ) သဒ္ဒါ၏ ၊ အတ္ထုဒ္ဒါရုံရစနာ ဂါထာပါဒ။

အဗ္ဗကေ၊ ဝဋ္ဋနေ လေသော၊

အနက်လွယ်ပြီ။ ဂင်းလေသ သဒ္ဒါ၏ ဝဋ္ဋနတ္ထ၊သံတနှင့်ပါကတကျမ်းများ၌ မလာမယှိ။

၂–ဤခွဲ၊ အာဒိ,သဒ္ဒါဖြင့်၊သို့မဟုတ်၊စ,သဒ္ဒါဖြင့်၊ အဘိသဒ္ဒဟန,ဆေဒန, ဝေဒဂ်ကဒ, ကပ္ပရုက္ခ,အဓိပ္ပါယ်,စသောအနက်များကိုလည်း၊ယူလေဦး။

၇၀၀၊ ။[နိဗ္ဗာနဲ မဂ္ဂဝိရတိ,
သမထေ, သစ္ခဘာသိတေ,
တဏ္ဍေစ, ရိယသစ္ခမ္ဗိ,
ဒ္ဒ္ဒ္ဒ္ဒ်ယံ] သမ္ပ [ဒ်ိ]ရိတံ],။ ။

(၇၀၀) သစ္ခ်ံ၊သစ္ခ သဒ္ဒါကို၊ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂ ၅၊ ဝိရတိသပဒေ၊ နိဗ္ဗာန်, အရိယမဂ်, ကြဉ်ရှောင်ခြင်း ဝိရတိသစ္စာ၊ ကျိန်စာ၊ သစ္စာခွဲလည်းကောင်း၊ သစ္ခဘာသိတေ၊ အမှန် အဓိကန်ပြောဆိုအပ်သော စကားခွဲလည်းကောင်း၊ တဏ္ဍေ စ၊မလွဲးဇကန်အမှန်ဟူသောအနက်ခွဲလည်းကောင်း၊ အဗ်ရိယသစ္ခမ္ဗိ၊ အရိယသစ္စာခွဲ လည်းကောင်း၊ ဒ္ဒ္ဒ်ယံ၊ ဒ်ိဋ္ဌိသစ္စာခွဲလည်းကောင်း၊ ဤရိတံ၊ ဆိုအပ်၏။

၁-ဤ၌ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂဖြင့်၊ ပရမတ္တ သစ္စာကို၊ သစ္စဘာသိတဖြင့်၊ ဝစီသစ္စာကိုယူလေ။ စ,သဒ္ဒါဖြင့်၊ သံဝုတိ,သစ္စာကိုလည်း ယူလေဦး။

၈၀၁။ "သဠာတိဒေသေ ဟေတုမှိ,
ဝါသဋ္ဌာနာ၊ ကရေသုစ,၊
သမော သရဏာ ဌာနေစာ,]
ယာဘနံ [ပဒပူရဏော],။ ။

(၈၀၁) အာယတနံ၊အာယတန,သဒ္ဒါသည်၊ သဠာတိဒေသော၊ဖြစ်ရာ အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ဟေတုမှိ၊ အကြောင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝါသဋ္ဌာနာကရေသုစ၊နေရာ အရပ်၊ ကသိုရာတို့၌ လည်းကောင်း၊ သမောသရဏာ ဌာနေစ၊ရုံဝေးရာဖြစ်သောအရပ်၌ လည်းကောင်း၊ ပဒပူရဏော၊ ပုဒ်ပြည့်ကာမျှ၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊ ဏိ။

၈၀၂။ "အာနန္ဒရ [မဏ္ဍဝဏ္ဏာသု,
ခဏော၊ ကာသောဓိ၊ ဟေတုသု,
ဗျဝဓာနေ, ဝိနာဘာဝေစ,
ဘေဒေ ဆိန္ဒ မနသျုပါ]။

(၈၀၂) အာနန္ဒံ၊ အာနန္ဒရ,သဒ္ဒါသည်၊ မဏ္ဍဝဏ္ဏာသုခဏောကာသောဓိ ဟေတုသု၊အာလယ်အကြား၊အဝတ်ပုဆိုး တခြားတပါး၊ အခွင့်အခါကာလ ကသိုရာ၊ အာပိုင်းအခြား၊ အကြောင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဗျာဝဓာနေ၊ ခြားဆီးကာကွယ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝိနာဘာဝေစ၊ ဝိနာယသဒ္ဒါ ဏိ,အနုက်၊ ဝ ၊ကင်းခြင်းကြဉ်ခြင်းအနုက်၌လည်းကောင်း၊ ဘေဒေ၊ အာထူး၌ လည်း ကောင်း၊ ဆိန္ဒေ၊အာပေါက်၌လည်းကောင်း၊ မနသျုပါ၊ စိတ်၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဏိ။

၈၀၃။ "[အာရောဂ္ဂေ,] ကုသလံ, [ဋ္ဌာ,
ဝိပါကေ]. ကုသလော [တထာ,။
အာနုဝဏ္ဏမှိ, ဆေကေစ,
ကသိကော. ဝါ စ လိဗိကော,။

(၈၀၃) ကုသလံ၊ကုသလ,သဒ္ဒါသည်၊အာရောဂ္ဂေ၊ အနာကင်းခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဋ္ဌာ,ဝိပါကေ၊ ကောင်းသော အကျိုးယှဉ်သော, ကုသိုလ် တရား၌ လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည် ယှဉ်သော်) ကုသလံ-ဟု၊ နှ, ဖြစ်ဏိ,၊

တထာ၊ထိုမ္ဘကပါး၊ အနုဝဇ္ဇမ္မိ၊အပြစ်မယ်ခြင်း အနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဆေကေစ၊ လိမ္မာခြင်း အနက်၌ လည်း ကောင်း၊ (ဖြစ်သည် ယ်သော်) ကုသလော၊ကုသလ,သဒ္ဒါကို၊ဝါ၀ွလိုက် ကော၊ အာဘိဓေယျသို့လိုက်သော လိင်ယ်၏,ဟူ၍,ကထိတော၊ဆိုအပ်၏,။

၈၀၄၊ ။ဒ၀ါစာရေသု၊ ဝိရိယေ
မရုရာဒိသု၊ ပါရဒေ,။
သိဂ်ါရာဒေါ၊ ဝေတ္တဘောဒေ,
ကိစ္ဆေ၊ သမ္ဘတ္တိယံ] ရသော,။ ။

(၈၀၄) ရဒေသာ၊ရသ,သဒ္ဒါသည်၊ဒ၀ါစာရေသု၊ အရည်အကျင့်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဝိရိယေ၊လုံ့,လဝိရိယ၌လည်းကောင်း၊မရုရာဒိသု၊ ချိ၊ချဉ်၊ ခါး,စပ်,ဖန်,ငန် ဟူသောအရသာခြောက်ပါးတို့၌ လည်းကောင်း၊ ပါရဒေ၊ ပြီးခါး၌လည်းကောင်း၊ သိဂ်ါရာဒေါ၊သိဂ်ါရ, ဝိရ, စသော၊ နာဒ္ဒရသာ ကိုးပါး၌လည်းကောင်း၊ ဝေတ္တဘောဒေ၊ ရသ၊ အာရည်၊ ရတ္တ'သွေး၊ မံသ၊ အာသား၊မေဒ၊ အဆီ အာ၌၊ အာရိုး၊ သုက္က၊ သုက်၊ အာ၌မိဉ္ဇာ၊ ရိုးတွင်းချဉ်ဆိ။ ဟုဆိုအာပ်သော၊ ၇-ပါးသောဝတ်တို့၏, အထူးဖြစ်သော ရသ, ဝတ်၌ လည်းကောင်း၊ ကိစ္ဆေ၊ ပြုအာပ်သောအမှုကိစ္စ၌လည်းကောင်း၊သမ္ဘတ္တိယံ၊ ပြည့်စုံခြင်း၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏,။ ၁။

၁-ဤ၌၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ စိုစွတ်၊အလို,အမ်ပါယ်၊ ကြောက်မက်ဖွယ်၊အဆိပ်၊ ရေ၊ မေတ္တာ၊ ရာဂ၊ ဂုဏ်,စသောအနက်တို့ကိုလည်းယူလေဦး။

၈၀၅။ ။ဗောဓိ [သဗ္ဗညုတာ ဉာဏော,
ဗုဇ္ဈတိ၊ နာဗုဇ္ဈံ,။
ပညတ္တိယံ, ပမေသုဏ,
ရုက္ခမ္မိ၊ ပုရိသိတ္ထိယံ]။ ။

(၈၀၅) ဗောဓိ၊ဗောဓိ,သဒ္ဒါသည်၊သဗ္ဗညုတာဉာဏော၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်၌ လည်း ကောင်း၊ အာရိယမဂ္ဂေစ၊ အာရိယမဂ်၌ လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည် ယ်သော်) နာဗုဇ္ဈံ၊ ထိုခဲ့ ဖြစ်၏,။ ပညတ္တိယံ၊ ပညတ်အထူး၌ (ဖြစ်သည်ယ်သော်)၊ ပမေ၊ပုံ ၌ဖြစ်၏,။ အာသုဏ္ဍရုက္ခမ္မိ၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟော ပင်၌ဖြစ်သည်ယ်သော်၊ပုရိသိတ္ထိယံ၊ပုံ,ထိ၊ ၂-ပါး၌ဖြစ်၏,။ ၁။

၁-ဤ၌၊ (သဗ္ဗညုတာ ဉာဏော)ဟု(တာ)မှာ၊အာကာရန်။ဂုင်းနှောက်ဉ,မှာသံယုဂ် ၆,နှင့်,ပါ၌မှန်ယ်စေရမည်။ ဤ၌၊ မဏိသာရမဉ္ဇူ။သာ၊ ပရိတ်ကြီးဋီကာဆရာများ၏, အဆို

စကားများကို ဆင်ခြင်ကြလေ။ (၇၉၄)ဂါထာ၌၊ ပါဠိနှေ့ ပါဠိထားများကိုလည်း ကြည့်ရှု ကြလေ။စ,သဒ္ဒါဖြင့်၊ နိဒ္ဒာနဆ,ကိုယူ[ပတ္ထာန၊ ဗေါဓိ အမတံ အသခံတံ]ပြယုဂ်၊ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ။

၇၀၆။ ။[သေဝိတော. ယေနယောနိစ္စ်,
တဏ္ဍာပိ] ဝိသယော [သိယာ,]
ရူပါဒိကော. ဇနပဒေ,
တထာဒေသေစ, ဂေါစရေ],။ ။

(၇၀၆) ယေန၊ အကြင်သူသည်၊ ယော၊ အကြင်အာရုက္ခကို၊နိစ္စ်၊ အမြဲမပြတ်၊သေဝိတော၊ဖြစ်အပ်၏။ တဏ္ဍာပိ၊ ထိုင်းငှက်စသောသတ္တဝါတို့ အမြဲမပြတ်ဖြစ်အပ်သော၊ ရေ,ကောင်းကင်စသောဝိသယ, အာရုဏ်လည်း ကောင်း၊ ရူပါဒိကော၊ ရူပါရုံ စသော အာရုံ၌လည်းကောင်း၊ ဇနပဒေ၊ ဇနပုဒ်၌လည်းကောင်း၊တထာ၊ထို,အတူ၊ ဒေသေစ၊အာရပ်၌လည်းကောင်း၊ ဂေါစရေ၊ လှည့်လည် ကျက်စားရာအာရုပ်၌ လည်းကောင်း။ ဝိသယော၊ ဝိသယသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။

၇၀၇။ ။ဘာဝေါ [ပဒဏ္ဍေ. သတ္တာယ,
ဓဒိပ္ပါယ. ကြိယာသုစ,။
သဘာဝေသို့, စ. ထိလာယံ,
ပုရိသိတ္ထိန္ဒြိယေသုစ,]။ ။

(၇၀၇) ဘာဝေါ၊ ဘာဝ, သဒ္ဒါသည်၊ ပဒဏ္ဍေ၊ ပုဒ်အနက်၌လည်း ကောင်း၊ သတ္တာယံ၊ထင်ရှားယိုသည်၏,အဓိပ္ပာယ်၌လည်းကောင်း၊ အဓိပ္ပါယ ကြိယာသုစ၊အလိုအဓိပ္ပါယ်၊ အမှုအရာတို့၌လည်းကောင်း၊သဘာဝသို့စ၊ သဘောရှိလည်းကောင်း၊ ထိလာယံ၊ ဘင့်ဘယ်စံပယ်ခြင်းရှိလည်းကောင်း၊ ပုရိသိတ္ထိန္ဒြိယေသုစ ပုရိသိန္ဒြေ,ဣတ္ထိန္ဒြေတို့၌လည်းကောင်း၊သိယာ၏။

၇၀၈။ ။သော [ဗဟုဝေ. ဇာနိစ] သံ,
သော [ဓနသို့ မနိဇ္ဈိယံ,]။
သာ [ဝုမေသုနခေ ဝုဏ္ဏော,
ဇာနိယေ.] သော [တိလိဝိ ဍကော]။

(၇၀၈) သော၊ သ, သဒ္ဒါသည် ဗဟုဝေ၊ အဆွေအမျိုးရှိ ဖြစ်သည် ယှိသော် ပုံ၊တည်း။ ၁၊ အဇာနိစ၊ ဓိမိ,ရှုဖြစ်သည်ယှိသော်ကား၊သံ၊သ ဟု၊နှ၊ ဖြစ်၏။"ဓနသို့" ဥစ္စာရှိဖြစ်သည်ယှိသော်၊သော၊သ,သဒ္ဒါသည်၊အနိဇ္ဈိယံ၊

ထိန္ခ်မ၊ ျမ်ိ၊သုနခ၊ ေခ်ားခ်ျမ်ိသည္ယိုသေ၏ သာ၊သာ, သန္ခါကို၊ ဝ,မေ၊ပုံ၌၊ ၇ေတြာ၊ဆိုအပ်၏။ အတြာနိယေ၊ ဒီဝိဥစ္ခာ၌ (ျမ်ိသည္ယိုသေ၏) သေ၊သ, သန္ခါသည္၊ တ်ိလိုက် ကေ၊ လင်ၾသားပါ၊ခ်ျမ်ိ၏။ ဝါ၊ လင်ၾသားနင့် ယွဉ်၏။

၁–ပုလ္လိ၇ိက (သ) သန္ဓါ၏ အနက်ကြင်းသွင်းရန် "ရစနာ" ဂါထာ။

ဝါသုဒေဝေစ သမ္ပမ္ပိ၊ ဝိဟဂမ္ပိ မဟိသ့ရေ။

သော၊ပုံ,သ,သန္ဓါသည်၊ ဝါသုဒေဝေစ၊ ဗီသကိုး နတ်၌လည်းကောင်း၊ သမ္ပမ္ပိ၊ မြေ၌လည်းကောင်း၊ဝိဟဂမ္ပိ၊ ၄က်၌လည်းကောင်း၊ မဟိသ့ရေ၊ မဟာဒေဝ နတ်မင်း၌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ယင်းအနက်ငါးချက်တို့တွင်၊ သုနခတ္တမ္ဗတပါး၊ ကြင်းအနက်ထေးချက်တို့၌ (သ) ဟူသော၊ သခ်ၤတ ပုဒ်ရင်းမ,ဖြစ်လ,ာ၍၊ သုနခဆ္ဆ၌ကား (ဗွန်) ဟူသော သခ်ၤတ,ပ,ကတိပုဒ်မ,ဖြစ်လ,ာသည်။ ဤ၌ စ,သန္ဓါဖြင့်၊ အဗျယပုဒ်၊သ,ဖြစ်အံ့၊ နတ်ပြည်စသော အနက်များကိုယူလေဦး။

၇ဝ၉။ "သုဝဏ္ဏံ [ကနကေ ရတ္တံ]
သုဝဏ္ဏော, [ဂရုဠေတ္ထ]ဝ။
ပဠုဝရဏ မဇ္ဇေစ,
ဆဝိ၀ သမ္ပတ္တိယ ဗ္ဗိစ,"

(၇ဝ၉) သုဝဏ္ဏံ၊သုဝဏ္ဏသန္ဓါကို၊ကနကေ၊ရွှေ၌(ျမ်ိသည္ယိုသေ၏) ရတ္တံ၊ နီ,၌ဆိုအပ်၏။ ဂရုဠေ၊ ဂဠုနီ၌(ျမ်ိသည် ယိုသေ၏၊) သုဝဏ္ဏော၊ သုဝဏ္ဏော, ဟု၊ပုံျမ်ိ၏။ ပဠုဝရဏမဇ္ဇေစ၊ ငါးခရေ၊ငါးကလ၌ အာတိုင်း အ၇ည်၌လည်းကောင်း ဆဝိ သမ္ပတ္တိသံပိစ၊ အ၊ရေအ၊ဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း၌ လည်းကောင်း၊(ျမ်ိသည်ယိုသေ၏၊)တ၊ထ၊ ထို အ,တူ ပုံ,ည်း။

၁–ယင်းအနက်လေးချက်တို့တွင်၊ "ဂရုဠတ္ထ" ၌၊ ဒန္ရောဌ၊ ဝ,အ,ကွ,ရာနှင့်၊ သုဝဏ္ဏ ပုဒ်ရင်းမဟုတ်၊ သြဠ၊ပ,ဌမ,ကွ,ရာနှင့် သုပဏ္ဏသ၊ ပုဒ်ရင်း၊ဂင်းပုဒ်၌ (ပေါ်ဝ်း) ဟူသော ဟေမစန္ဒြ (၁–၂၃၁) (၁၂–၁၃) ပါဂတ၊ မ,ဒ,ရီ (၂–၁၄) ပါဂတ ပဂ,ာသ၊ သုတ်များ ဖြင့်၊ပ,ကို၊ဝ,ပြု၍,သ၊ (သုဝဏ္ဏ) ဖြစ်လ,ာသည်ဟု၊ မှတ်ရမည်။

ဤအဓိပ္ပါယ်,စကားကို ထောက်ထား၍၊ အောက်၊ါထ၊နံ့ပါတ် (၆၃၂) ဂဠုန်ဟော သုပဏ္ဏပုဒ်ဝယ်၊ သြဠ ပ,ဌမ,ကွ,ရာ၊ပ,ကို၊ ဒန္ရောဌ၊ ဝ,အ,ကွ,ရာဖြင့်၊ အပြင် မမှားမိ၊ကြ စေလင့်၊ အထူးသ,ိယိုကြစေ၊

ဂင်းနှင့်စ,ား အ,ျှဉ်းသင့်၍၊ သုပဏ္ဏ,သန္ဓါ၏ အ,ဏ္ဍ,ါ,ရ မှတ်ရန်။

သုပဏ္ဏော ကတမာလေဏ္ဍေ၊ ဂရုဠေ ပက္ခိဟေဒကေ၊

သုပဏ္ဏော၊ သုပဏ္ဏသန္ဓါသည်၊ ကတမာလေ၊ ၎ပင်၌လည်းကောင်း၊ အ,ဏ္ဍေ၊ နေ့၌ လည်းကောင်း၊ ဂရုဠေ၊ ဂဠုန်၌လည်းကောင်း၊ ပက္ခိဟေဒကေ၊ ၎အဆင်းနှင့် တူသော အမောက်ဦးစွန်းယိုသောဂ,ာ်အထူး၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။

၈၁၀။ ။ဝရော (ဒေဝါဒိကော•ဏ္ဍဋ္ဌ•,
ဗာမာတရိ ပတိဒ္ဓိစ,။
ဥဇ္ဇာမေဝါစ္ဆလိကော•သော)
ဝရံ (မဒ္ဒိုဝိယော•ဗျယံ),။ ။

(၈၁၀) ဝရော၊ ဝရ,သဒ္ဒါသည်၊ဒေဝါဒိကော၊နတ်စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထံမှရအာပ်သော၊ဏ္ဍဋ္ဌော၊တောင့်တအာပ်သော ဆု,လာဘ်၌ လည်းကောင်း၊ ဗာမာတရိ၊သမက်၌လည်းကောင်း၊ ပတိဒ္ဓိစ၊ လင်၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယ်ဟော်ပုံတည်း၊ ဥဇ္ဇာမေ၊ ဖြတ်သောအနက်၌ ဖြစ်သည်ယ်ဟော်, သော၊ထိုဝရ၊သဒ္ဒါသည်၊ ဝါစ္ဆလိကော်၊ အာတိဝေယျာသို့လိုက်သော လင်ယ်ဖြစ်၏။ မဒ္ဒိုဝိယော၊ အနည်းငယ် ချစ်အာပ် သည်၌ (ဖြစ်သည်ယ်ဟော်) ဝရံ၊ ဝရံ, ဟူသောပုဒ်သည်၊အာဗျယံ၊ နိပါတ်ပုဒ်တည်း။

၈၁၁။ ။(မုကုလေ• ဓနရာသိမှိ,
သိယာ) ကောသ (မနိဋ္ဌိယံ
နေတ္တိံသာဒိပိ ဓာနေစ,
ဓနံ ပဠု သတေပိစ,)။ ။

(၈၁၁) ကောသံ၊ကောသ.သဒ္ဒါသည်၊မုကုလေ၊ စည်းငယ် ပွင့်သော အာဌ ၌လည်းကောင်း၊ ဓနရာသိမှိ၊ဥစ္စာစု၌လည်းကောင်း၊ နေတ္တိံသာဒိပိ ဓာနေစ၊သန်လျက် စသည်တို့ဏ္ဍ.အာအိမ်၌လည်းကောင်း၊ဓနံပဠုသတေပိစ ကုပ်လုပ်လေးလာ (ကုလားလေးတာ) အပြုန်ငါးရာ အတိုင်းအရှည် ယ်ဖြ သောတကောသ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဏ္ဍ.။အနိဋ္ဌိယံ၊ ထိ၌မဖြစ်။

၁–ဤ၌[နေတ္တိံသာဒိပိဓာနတ္ထ] အရာမှာ၊အောက်စတုဋ္ဌမ္ကာဝ်၊ဂါထာနံပါတ် (၃၉၁) [ကောသိတ္ထ ် တပ်ပြီဓါနေ] ဟူသည်နှင့် အညီ၊ (ကောသိ) ဟု၊ ဋီကာ်ထိုလိုင်မှတ်။ ''အပ်, သဒ္ဒါဖြင့်'' သိုအိမ်, ခုတ်ပြီး၊ မခုတ်ရသေးသော၊ရွှေ့ဌေအာဘိဓါန်ကျမ်းမျိုး,စသောအနက် များကိုလည်း ယူလေဦး။

၈၁၂။ ။(ပိတာ မဟော ဇိနေ သေဋ္ဌေ,
ဗြာဟ္မဏော စ ပိတုသ္ဓပိ,)။
ဗြဟ္မာ (ရဟော•တထာ) ဗြဟ္မဲ,
[ဝေဒေ•တပသိ•ရုစ္ဆတေ,။ ။

(၈၁၂) ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မ.သဒ္ဒါကို၊ပိတာမဟော၊ ဗြဟ္မာ၌လည်းကောင်း၊ ဇိနေ၊ ဗုဒ္ဓ၌လည်းကောင်း၊ သေဋ္ဌေ၊ အမြတ်ဟူသော အနက်၌ လည်း

ကောင်း၊ဗြာဟ္မဏော၏၊ ပုဏ္ဏားခ္ခ်ီလည်းကောင်း၊ ပိတုသုပိ၊ အမိ အဘတို့ခ္ခ်ီ လည်းကောင်း၊ စုတ္တော၊ ဆိုအာပ်၏။ ပုံ၊ဝေဒေ၊ဗေဒခ္ခ်ီလည်းကောင်း၊ တပသိ အာကျင့်ခ္ခ်ီလည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယ္ခိသော်) ဗြဟ္မာ၊ နှ, ဗြဟ္မာသန္ဓါကို၊ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအာပ်၏။

၈၁၃။ ။(ဟတ္ထိနံ•မဏ္ဍပဒ္ဓေစ,
ပကောဒ္ဓေ•ကဏ္ဍ•ဗန္ဓနေ,။
မေခလာယံ မတာ) ကဏ္ဍာ,
ကဏ္ဍော (ဝုတ္တော•လတာယ,စ)။ ။

(၈၁၃) ကဏ္ဍာ၊ကဏ္ဍာ,သဒ္ဒါကို၊ဟတ္ထိနံ၊ ဆင်တို့၏၊မဏ္ဍပဒ္ဓေစ၊ရင်းမှ ကြိုးခ္ခ်ီလည်းကောင်း၊ပကောဒ္ဓေ၊ယက်ဗျ၊ ဝါ၊ အိပ်ဝတ္ထုင်းခ္ခ်ီလည်းကောင်း၊ ၁၊ ကဏ္ဍဗန္ဓနေ၊ အောက်ပိုးကြိုက်ခြင်း၊ ခါးတောင်းကြိုက်ခြင်းခ္ခ် လည်း ကောင်း၊မေခလာယံ၊ ခါးစည်းကြိုးခ္ခ်ီလည်းကောင်း၊မတာ၊သိအာပ်၏၊(ထို) လတာယစ၊ နှယ်ခ္ခ်ီလည်းကောင်း၊

၁–ဤ၊ ဗုဒ္ဓိလိုင်း၊ ကဏ္ဍာသဒ္ဒါ၏၊ပကောဒ္ဓ,အရာဝယ်၊ [ကဏ္ဍ၂ပြကောဒ္ဓေ ဟမ်၂ ဒေး] ဟု၊ အမရကောသပါဠိယ်ခ္ခ်ီ၍၊ဌင်းအဖွင့်ဋီကာမျှားခ္ခ်ီ[ဟမ်၂ ဒေး၊ ရာဇ၌ဟာဒေးပြ ကောဒ္ဓေ ဆ ဂ္ဂ ဟေ]ဟုဖွင့်၏၊ဌင်းအနက်ကား၊ကဏ္ဍ၂။ကမ္ဂ၂ (ကဏ္ဍာ)သဒ္ဒါသည် ဟမ်၂ ဒေး၊ မင်းနန်းတော်စသည်၏၊ ပြကောဗ္ဗေ၊ အခန်းတွင်းခ္ခ်ီဖြစ်၏၊ ဟမ်၂ ဒေး ရာဇ ဂ္ဂ ဟာဒေး၊ မင်းနန်းတော်စသည်၏၊ပြကောဗ္ဗေ အ ဆ ဂ္ဂ ဟေ။ အခန်းတွင်းခ္ခ်ီဖြစ်၏။ ဤမာဂဓ အဘိဓါန်မှာကား၊ ဌင်းအမရကောသမှာကဲ့သို့ (ဟမ္မ ယာ ဒိပကောဒ္ဓ) ဟု၊ ဝိသေသ,မ,လျက်မဆိုသောကြောင့်၊ နရဝဂ် ဂါထာနံပါတ် (၂၆၅) မဏိပဒ္ဓေ၊ ပကော ဒ္ဓနော,ခ္ခ်ီ၊ ပကောဒ္ဓ,သဒ္ဒါ၏အနက်ကဲ့သို့၊ (လက်ဗျ) ဟူသောအနက်ကို၊ သိဟိုဠ်နိဿယ ဟောင်းဆရာနှင့်၊ ဋီကာဆရာတို့ဖွင့်ပြတော်မူကြသည်ဟုမှတ်ရမည်။

ဤခ္ခ်ီနှစ်နက် ယောဇနာရာတွင်၊ ရှေးအနက်ကား၊ သိဟိုဠ် နိဿယဟောင်းနှင့် ဋီကာ ဆရာတို့အလို၊ နောက်အနက်ကား၊ အမရကောသ,စာကိုယ်၊ ဋီကာဆရာတို့ အလိုတည်း။ ထိုတွင်၊ရှေးအနက်သာ၊ ဤစာကိုယ်နှင့်ညီဟန်ယှိ၏။ အနှောဂေဟတ္ထ, ကိုကား၊ စသဒ္ဒါ ဖြင့်ဆည်းယူလျှင် သင့်မည်ထင်၏။

၈၁၄။ ။တာထေစ•ဗာဟု မူလသ္မိ,
မနူပမ္ပိ, တိကောပိစ]။

(၈၁၄) တာထေ၀၊ ထို့အတူသာလျှင်၊ ဗာဟုမူလသ္မိ၊ လက်မောင်း ရင်းလက်ကတိုးကြားခ္ခ်ီလည်းကောင်း၊ ၂၊ အာနုပမ္ပိ၊ရေ၏၊ဘည်ချေ၊ရေမျှော,

သောအာရုပ်ဒွိလည်းကောင်း၊ တိုဏောဝိစ၊မြက်ဒွိလည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယှိသော်၊)ကဿ၊ကဿသဒ္ဒါကို၊ ဝုတ္တော၊ ပုံ, အားဖြင့်ဆိုအပ်၏။

၁–ဤရှစ်နက်တို့တွင်၊ အနုပတ္တ ဒ္ဒ(ကဿ)ကြင်းသောခုနစ်နက်တို့ဒ္ဒ(ကတ္ထာ)ဟူသော သမ်တပ္ပကတိ ပုဒ်နေကိုမှတ်လေ။ ၊အနုပတ္တ,ဝါစက (ကဿ)သဒ္ဒါဒ္ဒ၊ အောက် ဂါထာနံပါတ်(၁၈၇)ကိုထောက်၍.၊နှ,လည်းဖြစ်နိုင်၏.ဟု မှတ်ရမည်။

၈၁၅။ ။ပမာဏံ [ဟေတုသဏ္ဌေသု,
မာနေစ သစ္ဆဝါဒိနိ။
ပမာတရိစ နိစ္ဆဿိ,
မရိယာဒါယ မုစ္ဆတေ]။ ။

(၈၁၅) ပမာဏံ၊ ပမာဏ,သဒ္ဒါကို၊ ဟေတုသဏ္ဌေသု၊ အကြောင်း၊ ကျမ်းဂန်တို့ဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ မာနေစ၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ သစ္ဆဝါဒိနိ၊ အမှန်အကန်ဆိုတတ်သောသူဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ ပမာတရိစ၊ နှိုင်းယှဉ်တတ်သောသူဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ နိစ္ဆဿိ၊ အာမြိုးဟူသောအနုက်ဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ မရိယာဒါယ၊ အပိုင်းအခြားဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆတေ၊ ဆိုအပ်၏.၊

၈၁၆။ ၊သတ္ထံ (ဒဗ္ဗတ္ထ ဘာဝေသု-
ပါဏောသုစ•ဗလေသိယာ,။
သတ္ထာယတ္ထ.ဇနေ) သဏ္ဌော,
(အာသဏ္ဌေသော•တိလိဂိကော)။

(၈၁၆) သတ္ထံ၊သတ္ထ,သဒ္ဒါသည်၊ ဒဗ္ဗတ္ထ ဘာဝေသု၊ ဒြပ်အတ္ထဘော တို့ဒ္ဒလည်းကောင်း၊ ပါဏောသုစ၊ အသက်ဓိဝိတိန္ဒြေတို့ဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ ဗလေ၊အားစွမ်းသတ္တိဒ္ဒလည်းကောင်း၊သတ္ထာယတ်စ၊ ၁၊ ထင်ရှားယှဉ်သည်၏. အဖြစ်ဒ္ဒလည်းကောင်း၊သိယာ၊နှ,အားဖြင့်ဖြစ်ကုန်၏.၊ ဇနေ၊ သတ္ထာဝါဒ္ဒ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊သဏ္ဌော၊သဏ္ဌော,ဟု၊ပုံဖြစ်၏.။ အာသဏ္ဌေ၊ ကပ်ငြိုးခြင်းဒ္ဒ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊သော၊ထုံသတ္ထသဒ္ဒါသည်၊ တိလိဂိကော၊ လိင်သုံးပါးဒ္ဒ ဖြစ်၏.။

၁–ဤဒ္ဒ၊စသဒ္ဒါဖြင့်၊ သတ္ထ၊ ရဇ၊ တယ၊ သုံးပါးတို့တွင်၊ ပဌမဖြစ်သော၊ သတ္ထဂုဏ်ကို လည်း ယူလေဦး။

၈၁၂။ "[သေမ္ပာဒေါ၊ ရသ၊ ရတ္တာဒေါ၊
မဟာဘူတေ၊ ပဘာဒိကေ။
ခါတု [ဒ္ဓိသ္ဝဠ္ဠိစ ကဿာနိ,
ဘ္ဝါဒိသု-ဂေ ရိကာဒိသု," ။

(၈၁၂) ခါတု၊ ခါတု,သဒ္ဒါသည်၊ သေမ္ပာဒေါ။ သလိပ်, သည်းခြေ စသောခါတ်ခွဲလည်းကောင်း၊ ရသ၊ ရတ္တာဒေါ၊ အရည်၊ သွေး၊ အသား, စသော၊ သာရိရိက၊ ခါတ်၊ ၇-ပါးခွဲလည်းကောင်း၊မဟာဘူတေ ၁၊ငါးပါး, သော၊မဟာဘူတ်ခါတ်ခွဲလည်းကောင်း၊ ပဘာဒိကေ၊ အားရှောင် အာဆင်း စသောခါတ်ခွဲ လည်းကောင်း အဒ္ဓိကဿာဒိဘ္ဝါဒိသု၊ အရိုးစက္ခု၊စသောပရမတ္ထခါတ်, ဘူ,စသောဗျာဘာရုဏ, ခါတ်တို့ခွဲလည်းကောင်း၊ဂေ ရိကာဒိသု၊ ဂွေ.နီကျောက်၊ မြင်းသီလာ၊ ဆေးဒန်းစသော၊ ဂဲရိဇ, သေတ္တု၊ခါတ်တို့ခွဲ လည်းကောင်း သိ**ဟ**ာ၊ ၏။ ဒ္ဓိသု၊ ပုံ, ထိ, ၂ ပါးတို့ခွဲဖြစ်၏။ ။

၁-ဤခွဲ (မဟာဘူတ်၊၅-ပါးဟူသည်) ပဌဝီ၊အာပေါ၊တေဇော၊ ဝါယော၊ အာကာသ ခါတ်၊ဌင်း ၅-ပါးတည်း။ မှတ်ရန် သံပေါက်။
ခါတ်အာကာသ၊ ပဌမ, ပြုထဘူတ်ပဌာ။
၂-ဒဲဂရိက-သံ။ ဂေရိက+ဂေရုက-ပါ။

၈၁၃။ ၊(အာမဗ္ဗာဒေါ သဘာဝေစ,
ယောနိယံ) ပကတိ (ရိတာ)
,သတ္တာနိ- သာမ္ပဝတ္ထာယံ,
ပစ္ဆယာ ပဌမေပိစ။ ၊

(၈၁၃) ပကတိ၊ ပကတိသဒ္ဒါကို၊အာမဗ္ဗာဒေါ၊ အာမတ်စသော၊ ၇-ပါးသော၊ ရဇ္ဇုဂ်ခွဲလည်းကောင်း၊ သဘာဝေစ၊ သဘောခွဲလည်းကောင်း။ ယောနိယံ၊ ယောနိမဂ်ခွဲလည်းကောင်း၊ဝ ါ၊ ဖြစ်ကြောင်းခွဲ လည်းကောင်း။ သတ္တာနိသာမ္ပဝတ္ထာယံ ၁၊ သတ္တ၊ ရဇ၊ မတ်ခွဲ၏။ အယုတ် အတွန်မယ္ဗိ တူမျှသော၊အာဆုက်အတန်ဘည်းဟူသော ဂုဏ်ခွဲလည်းကောင်း။ ပစ္ဆယာ ပဌမေပိစ၊ ပစ္ဆည်းဝိဘတ်စွဲမှ၊ ရှေးဦးဖွား တည်ထား၊အပ်သော ခါတ်, စသော၊ပကတိခွဲလည်းကောင်း။ ဤရိတာ၊ ဆိုအပ်၏။

၁-ဤခွဲ၊ သတော သံဝိဇ္ဇမာနသဘာဝေါ၊ သဇ္ဇံ ဗုဒ္ဓံ။ သမသဘာဝေါ သာမ္ပ။ သတ္တံအာဒိတော သံရဇတ မာနဏ်- သတ္တာဒယော။

သတ္တာဒီနံ သာမျှံ၊ သတ္တာဒိသာမျှံ၊သတ္တာဒိသာမျှံ ဝေအဝဏ္ဏာ၊ သတ္တာဒိသာမျှဝဏ္ဏာ, ဟု၊ ဝစနတ္ထပြု။ တသံ၊ သတ္တာဒိသာမျှဝဏ္ဏာယံ,ဟု၊ ဝိဘာဝေါ်ခံ။ ဥဏာကိုသတ္တ၊ ရာဂကို ရဇ၊မောဟကို တမ–ဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။

ဂင်းအရ မှတ်ရန် သံပေါက်

ဥဏာ,ရာဂ၊ နောက်မောဟ၊ ခေါ်ကြ၊သတ်,ရ,တာ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ မဟာဋီကာ၌ကား၊ သုခ,ဒုက္ခ,မောဟ,တို့ကို၊ အစဉ်အတိုင်း၊ သတ္တ, ရဇ, တမ,ဟု၊ ဖွင့်ပြလျက်ယို၏။ ၊ဂင်းကိုမှတ်ရန်သံပေါက်။

သုခ,ဒုက္ခ၊ နောက်မောဟ၊ ဖွင့်ထစဉ်သာ"ဝိဋီကာ"။ ။

၈၁၉။ ၊ပဒံ [ဌာနေ.ပရိတ္တာဝေ
နိဗ္ဗာနမ္ပိစ. ကာရဏေ
သဒ္ဓေ.ဝတ္ထုမ္ပိ ကောဌာသေ,
ပါဒေ.ဘလ္လဏ္ဍနေမတံ

(၈၁၉) ပဒံ၊ ပဒ သဒ္ဒါကို ဌာနေ၊ နေရာအာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ ပရိတ္တာဝေ၊ အစောင့်အရှောက်၌လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနမ္ပိစ၊ နိဗ္ဗာန်၌လည်းကောင်း၊ ကာရဏေ အကြောင်း၌လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓေ၊ သဒ္ဓါ၌လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုမ္ပိစ၊ ဝတ္ထုဗြဟ္မာ၌လည်းကောင်း၊ ဝါ၊ ဘည်ချာ၌လည်းကောင်း၊ ကောဌာသေ၊ အပိုင်းအစု၌ လည်းကောင်း ပါဒေ၊ ခြေ၌ လည်းကောင်း၊ ဘလ္လဏ္ဍနေ၊ ထိုခြေ၏အချာ၌လည်းကောင်း၊ မတံ၊ သိအပ်၏။

၁–စသဒ္ဒါဖြင့် အနက်ဝိယူရန်, ရစနာ ဂါထာ၌။ ။

ပဋ္ဌာနေ ပဒေသော၊ ဝါကျုယျောမေသု ရသ္မိယံ။ ။

ပဋ္ဌာပါနေ၊ ဂါထာပါဒ၌ လည်းကောင်း၊ ပဒေသော၊ အရပ်ဒေသ၌လည်းကောင်း၊ ဝါကျုယျောမေသု၊ ဝါကျဟူသောအနက်၊အ ားထုတ်ခြင်းဟူသောအနက်တို့၌လည်းကောင်း၊ ရသ္မိယံ၊ အရောင်၌လည်းကောင်း၊ မတံ၊ သိအပ်၏။

၈၂၀။ ၊လောဟ မုဋ္ဌရ မေဃော သု,
ဃနော (တာဒ္ဒေါဒိတေ) ဃနံ,
(နိရုန္ဓရေ. စ.ကဒ္ဒ ိနေ
ဝါ ဗ္ဗလိဂ် ိက.ဗုဒ္ဓတေ)။ ။

(၈၂၀) ဃနောဃနံ,သဒ္ဒါသည်၊လောဟမုဋ္ဌရမေဃော သု၊သံဆောက်ပုတ်လက်ရိုက်၊ မိုးတိမ်ကို၌ လည်းကောင်း ဖြစ်သည်ယို့သော်ပုံကား။ ကာဒ္ဒေါဒိတေ၊ မောင်းကြေးနင်းဟူသော၊ တူရိယာဘဏ္ဍာ၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ဃနံ၊ ဃနံ,ဟု၊ ဖြစ်၏။"နိရုန္ဓရေ၊ အကြားမယို့ မပြတ် မလပ်

တခဲနှက်ဖြစ်သော၊ ဝဏ္ဏ၏လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌ၏နှင့် ကြမ်းတမ်း ခက်မာသော ဝဏ္ဏ၏လည်းကောင်း ဖြစ်သည်ယျှင်သော်၊ ဝါ၊ ဝ၊ ဝ၊ ဝ

၈၂၃။ ။(မာနဘာဏ္ဍော.ပလသတော,
သဒ္ဒိသတ္ထော) တုလာ (တထာ)။
ဂေဟာနံ ဒါရု ဗန္ဓဏံ,
ပိဋ္ဌိကာ ယဉ္စ ဒိဿတိ,။ ။

(၈၂၃) တုလာ၊တုလာ,သဒ္ဒါသည်၊ ဝါ၊ကို၊ မာနဘာဏ္ဍော၊ ရွှင်းချိန်ကြောင်းဖြစ်သောချိန်ခွင်၊ရာဆူ၊စည်း၊ကပ်မယ်ဒ္ဌလည်းကောင်း၊ပလသတော၊ ပိုချိန်တဖရာဒ္ဌလည်းကောင်း သဒ္ဒိသတ္ထော၊အတူ၏ အဖြစ်ဒ္ဌ လည်းကောင်း၊ ကထာ၊ ထို့အတူ၊ ဂေဟာနံ၊ အိမ်တို့၏၊ ဒါရုဗန္ဓဏ၊ သစ်တိုင်ကို ဖွဲ့ထားခြင်းအာကျိုးဂျါပြုအပ်သော၊ ပိဋ္ဌိကာယံစ၊ ထုပ်လျှောက်ဒ္ဌ လည်းကောင်း၊ဒိဿတိ၊ထင်၏၊ဝါ၊ ရှုအပ်၏။

၈၂၄။ ။(မိဂ္ဂါကာရေ.လဋ္ဌာဒါနေ,
ဗလ ရာသိ ဝိပတ္တိသု,။
ယုဇ္ဇေစေဝ မဒ္ဒိညာယံ,)
သင်္ဂရေ (သမ္ဘကာသိတော),။ ။

(၈၂၄) သင်္ဂရော။သင်္ဂရ သဒ္ဒါကို၊ မိဂ္ဂါကာရေ၊ အဆွေခင်ပွန်း၏ အခြင်းအရာဒ္ဌလည်းကောင်း၊လဋ္ဌာဒါနေ၊ ၁။ တံဆိုးလက်ဆောင်ပေးခြင်းဒ္ဌ လည်းကောင်း၊ဗလ ရာသိ ဝိပတ္တိသု၊အစွမ်းသတ္တိ၊ အပေါင်းအစု ပျက်စီးခြင်းတို့ဒ္ဌလည်းကောင်း၊ယုဇ္ဇေစေဝ၊ စစ်ထိုးခြင်းဒ္ဌလည်းကောင်း၊ ပဒ္ဒိညာယံ၊ဝန်ခံခြင်းဒ္ဌလည်းကောင်း၊သမ္ဘကာသိတော၊ကောင်းစွာ ပြုအပ်၏။

၁–လဋ္ဌာ လဋ္ဌပုပ်တို့၏၊ အဆုံးဒ္ဌါရုံ ရစနာဂါဏာဒ္ဌ၊
လဋ္ဌာတုဉ္ဇော်ဘောစေလဋ္ဌော၊ ပါဒါယုမ္ဘိဝတ္ထတိ။ ။
ထိလဋ္ဌာ သဒ္ဒါ၊ တံဆိုးလက်ဆောင် အနက်။
ပုံလဋ္ဌ၊ ကြက်ဟူသော အနက်ဒ္ဌဖြစ်၏။

ဤထိ၊ (လဋ္ဌာ) ပုပ်အရာမှာ၊ ပါကတဘာသာ၊ သိဟိုဠ်၊ ယိုးဒယားခရာ၊ ပါဠိကျမ်းစာများနှင့်အညီ၊ တာလုဇ ပဌမကွဲရာ (စ) နှင့်သာ၊ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ မြန်မာစာများ၌ ဒုတိယ တတိယ ခရာများဖြင့် (လ+ဋ္ဌ)၊ ဟု၊ ပျက်ကတ်သည်၊ သတိပြုလေ။

ဉဏ္ဍောစ, ပါဘတ, ဉပါယန, စသော လက်ဆောင်ဟောပုပ်များလည်း ၄င်းတံဆိုး အနက်ကိုဟောနိုင်သည်ဟုမှတ်။ ။

(နဟိနောသင်္ဂရန်ရန်) စသောပါဠိတော်များ၌၊ (သင်္ဂရ) သဒ္ဒါ,နှ၊ လိင်လည်း ထင်သေးသည်။ ။

၈၂၅။ ။(ခန္ဓေ ဘဝေ နိမိတ္တမ္ပိ,)
ရူပံ (ဝဏ္ဏေစ•ပစ္စယေ,။
သဘာဝ သဒ္ဒ သဏ္ဌာနဲ,
ရူပဏ္ဌာနံ•ဝပူသုစ)။ ။

(၈၂၅) ရူပံ၊ ရူပ, သဒ္ဒါသည်၊ ခန္ဓေ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌လည်းကောင်း၊ ဘဝေ၊ ရူပဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တမ္ပိ၊ အမှတ်တံဆိပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏေစ၊ ရူပါရုံအာဆင်း၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စယေ၊ အကြောင်း၌ လည်းကောင်း၊ သဘာဝသဒ္ဒသဏ္ဌာနဲ ရူပဏ္ဌာနံဝပူသုစ၊ သဘောသဒ္ဒါ၊ ဝါ, အသံ,သဏ္ဌာန် ရူပဏ္ဌာန်၊ ကိုယ်ကာယတို့၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ၁၊ ၁–သမာသိအရာနောက်ပုဒ်၌ တည်သော၊ (တိလိင်ရူပ) သဒ္ဒါသည်၊ သဒ်သတ္တိကို ဟောတတ်။

ပုံစံကား။ ။ပိတုရူပေါတနယော၊ မာတုရူပါကညာ၊ စသည်တည်း။ သကေ်တသဒ္ဒါ အရာမျိုး၌။ ။ (တစ်) သဒ္ဒါကိုဟောတတ်။

၈၂၆။ ။(ဝတ္ထုကိလေသကာမေသု
ဆန္ဒရာယံ• မဒနေ• ရတေ,)။
ကာမော, ကာမံ [နိကာမေစ,
နုညာယ• ကာမ• မဗျယ• ။

(၈၂၆) ကာမော၊ ကာမ, သဒ္ဒါသည်၊ ဝတ္ထုကိလေသ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမ,ကိုလေသာကာမတို့၌လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒရာယံ၊အလိုရှိ၌လည်းကောင်း၊မဒနေ၊ ကာမဒေဝနတ်၊ ဝါ၊ မာရ်နတ်၌လည်းကောင်း၊ ရတေ၊ မေထုနရတိ၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို့သော်ပုံတည်း။နိကာမေ, အာလို အာတိုင်းကျင့်ခြင်း၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ကာမံ၊ ကာမဟု- နုဖြစ်၏။ အာနုညာယံ၊ခွင့်ပြုခြင်း၌ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ကာမံ၊ ကာမဟူသောပုဒ်သည်၊ အဗျယ်၊နိပါတ်ပုဒ်တည်း။

၈၂۷။ ။ပေါက္ခရံ [ပဒုမေ ဒေဟော,
ဝဇ္ဇေ•ဘဏ္ဍာမုခေပိစ,
သုန္ဒရဇ်ဇာ,စသလိလေ,
မာတာ၏ ကရကောဋိယံ။ ။

(၈၂۷) ပေါက္ခရံ၊ ပေါက္ခရသဒ္ဒါသည်၊ ပဒုမေ, ပဒုမ္မာတြာ၌ လည်းကောင်း၊ ဒေဟော၊ကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇဘဏ္ဍာမုခေပိစ၊ စောင်းစသော

တိုးမှတ်ဘွယ် ဘဏ္ဍာတို့၏ မျက်နှာဝ၌ လည်းကောင်း၊ သုန္ဒရတ္ထေရ၊ ကောင်းမြတ်တင့်ကယ်သည်၏ အာဖြစ်၌ လည်းကောင်း၊ သလိလေ၊ ရေ၌ လည်းကောင်း၊ မဘတက်ကရကောဇိယံ၊ ဆင်တို့၏ နှာမောင်းဟျားဒ္ဌလည်း ကောင်း၊ ဖြစ်၏။

၇၂၈၊ ။(ရာသိနိဗ္ဗလ မဟယာသု,
ဒန္တာ သဗ္ဗေသု ယောဃနေ,။
ဂိရိ သိဂ်ဗို သိရဂေ၊
ယန္တေ) ကူဋ (မနိတ္ထိယံ)။ ။

(၇၂၈) ကူဋ်၊ ကူဋသဒ္ဒါသည် ရာသိနိဗ္ဗလမဟယာသု အားပေါင်းအစု၊ မတူနိမလှုပ်ခြင်း၊ မျက်လှည့်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဒန္တာသဗ္ဗေသု၊ ကောက် ကျစ်စည်းလုံးခြင်း၊ မမှန်မကန် ချုတ်လွဲးခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ အယောဃနေ၊ သံတူမ၊ သံဆောက်ပုတ်လက်ရိုက်၌ လည်းကောင်း၊ ဂိရိသိဂ်ဗို၊ တောင်ထွတ်၌လည်းကောင်း၊ သိရဂေ၊ထွန်ကိုင်း၌လည်းကောင်း၊ ယန္တေ၊ ယန္တြားဒ္ဌလည်းကောင်း၊သိယာ၏ အာနိတ္ထိယံ ထိ၌ မဖြစ်။ ။

၇၂၉။ ။(ဝဆ္ဆိယံ ဇနနေ ကာမ,
ဓာတ္တာ ဒိမ္ဗိစ ပတ္ထိယံ။
သတ္ထာယံ စေဝ.သံသာရေ,)
ဘဝေ ၊ (သဿတ.ဒိဋ္ဌိယံ)။

(၇၂၉) ဘဝေ၊ ဘဝ,သဒ္ဒါသည်၊ ဝဆ္ဆိယံ၊ ကြိုးပမ်းခြင်း၌ လည်း, ကောင်း၊ ဇနနေ၊ ဖြစ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ကာမ ဓာတ္တာ ဒိမ္ဗိစ၊ ကာမ၊ ဓါတ်စသောဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ပတ္ထိယံ၊ ရောက်ခြင်း၌လည်းကောင်း သတ္ထာယံစေဝ၊ ထင်ရှားယုံသည်၏ အာဖြစ်၌လည်းကောင်း၊ သံသာရေ၊ ခန္ဓာဓါတ်,စသည်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဖြစ်သော၊ အစဉ်၌ လည်းကောင်း၊ သဿတဒိဋ္ဌိယံ၊သဿတ ဒိဋ္ဌိ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၏။

၇၃၀။ ။(ပဒိဝါကျောဇာရာသင်္ခေ,
သ)ဘာ ဥဇာ ကော (ကိသု,
သေဋ္ဌ ဒိသာနိဘောဒေစ,
ပရသ္မိ•မုပရိရိတော)။ ။

(၈၃၀) ဥတ္တရံ၊ ဥတ္တရ သဒ္ဒါသည်၊ ပဒိုဝါကျောက္ကရာသင်္ကေသ၊ အဖြေ စကားတူ ၊ အပေါ်ရံအာထည်ပုဆိုးတို့၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ နှုတ်သည်။ သေဋ္ဌေဖြတ်သည်၌လည်းကောင်း၊ မိသာဒိဘေဒေစ၊ အရပ်ဒေသ ကာလ အစဉ်တို့ကိုဝေဘန်ခွဲခြမ်းခြင်းဆိုက်၌ လည်းကောင်း ပရသို့ ၊ နောက် အာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဥပဓိ၊အာထက်အာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို့ သော်၊ ဥတ္တရော၊ ဥတ္တရ. သဒ္ဒါကို၊ တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ ဤရိကော၊ ဆိုအာပ်၏ ၊

၈၃၁။ ၊နေက္ခမ္မံ (ပဌမဈာနေ,
ပဗ္ဗဇ္ဇာယံ ဝိမုတ္တိယံ ,၊
ဝိပဿနာယ နိဿသ,
ကုသလ ဘိက္ခု ဒိသတိ),။ ။

(၈၃၁) နေက္ခမ္မံ ၊ နေက္ခမ္မ.သဒ္ဒါသည်၊ ဝါ၊ ကို၊ ပဌမဈာနေ၊ ပဌမ ဈာန်၌လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယံ၊ တောထွက်၍. ရဟန်း ပြုခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တိယ၊ အာရုဟတ္တာဒုလ်၌၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်၌လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာယ၊ဝိပဿနာ၌လည်းကောင်း၊ နိဿသ ကုသလသို့ စ၊ ကြင်းမဲ. ဥဿု ၊ အာလုံးစုံသော ကုသိုလ်တရား၌လည်းကောင်း၊ ဒိသတိ၊ ထင်၏ ၊ ဝါ၊ ရှုအာပ်၏ ။

၈၃၂။ ။သံခါရော (သံခတောပုညာ,
ဘိသံခါရာဒိကောဝိစ,။
ပယောဂေ,ဏာယသံခါရော
ဒ္ဝေဘိသံခရဏောသုစ)။ ။

(၈၃၂) သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရ,သဒ္ဒါသည်၊သင်္ခတေ၊ ၁၊ အကြောင်းကို ဖွဲ့၍.ဖြစ်သော၊တေဟူမက သင်္ခါရတရား၌လည်းကောင်း၊ပုညာဘိသင်္ခါ ရာဒိကောဝိစ၊ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်၌လည်းကောင်း၊ပယောဂေ ၂၊လုံ.လ အားထုတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ကာယသင်္ခါရာဒ္ဝေဘိသင်္ခရဏောသုစ၊ ကာ ယသင်္ခါရစသောအာနုက်,ဖြေ စသည်တို့ကို ပြုပြင်စီရင်ခြင်းတို့၌ လည်း ကောင်း၊သိယာ၊၏ ။ ၃၊

၁–ဤဖြင့်သင်္ခတ သင်္ခါရကိုဆိုသည်။
၂–ဂင်းဖြင့်ပယောဂါဘိသင်္ခါရကိုဆိုသည်။

၃–ဤ၌ပဌမအာဒိ, သဒ္ဒါဖြင့် အပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေ�certainly ဘိသင်္ခါရတို့ကိုယူလေ။ ။ ၎င်းတို့ကိုအဘိသင်္ခရဏသင်္ခါရခေါ်ဆိုသည်။ ဒုတိယဖြင့် ဝစီသင်္ခါရ စိတ္တသင်္ခါရတို့ကိုယူလေ။ (ဥ ယူသင်္ခါရ) ဟူ၍လည်း သင်္ခါရ တပါးယှိသင့် သေးသည် ဟု ထင်မှတ်မိ၏၊ ဆင်ခြင်၍ယူလေ။

၈၃၃၊ ။(အာရမ္မဏေစ၊သံသဋ္ဌေ,
ဝေါကိဏ္ဏေ နိဿယေ တထာ,။
တဇ္ဇာဝေ,စာပျ ဘိဒေယျ,
လိင်္ဂေါ) သဟဂဒေတာ, (ဘဝေ)။

(၈၃၃) သဟာဂဒေတာ၊သဟဂတ,သဒ္ဒါသည်၊ အာရမ္မဏေစ၊ အာရုံ၌လည်းကောင်း၊သံသဋ္ဌေ ၁၊ ယှဉ်ခြင်းနှီးနှောခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝေါကိဏ္ဏေ၊ရောပြွမ်းသည်၌လည်းကောင်း၊ နိဿယေ၊ မှီရာတည်ရာ၌လည်းကောင်း၊တထာ၊ ပါး၊ တဇ္ဇာဝေစာပိ၊ တဇ္ဇာ, ဟူသော၊ မိမိသရုပ်သဘောသို့လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ အာဘိဒေယျလိင်္ဂေါ၊ အာဘိဒေယျ လိင်ယှိသည်၊ဘဝေ၊ဖြစ်၏။

မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာစသည်၌ လာသော (သံသဋ္ဌ) သဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရဂါထာ။
သံ သဋ္ဌေ သုဒိသေစ ဝေါ၊ ပစိတေ သမ္ဘယုတ္တကေ။ ။
အဝသုထောစ "သံသဋ္ဌো" ဆသ္ဌေသု ပကာသိတောဃ
(အနက်လွယ်၏)။

၈၃၄။ ။[တိသု] ဆန္ဒ (ပတိရူပေ,
ဆာဒိတေစနိဂ္ဂဟိတော,။
နိဝါသနေ ပါရုပနေ,
ရဟော ပညတ္တိယံ ပုမေ),

(၈၃၄) ဆန္ဒ၊ဆန္ဒ,သဒ္ဒါသည်၊ ပတိရူပေ၊ အလျောင်္ဂလည်းကောင်း၊ ဆာဒိတေစ၊ဖိုးအပ်ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၌ထည်းကောင်း၊နိဂ္ဂဟိတော၊လျှို့ဝှက်အပ်သည်၌လည်းကောင်း၊ နိဝါသနေ ပါရုပနေ၊ ဝတ်ခြင်း ရုံခြင်း၌လည်းကောင်း၊ဖြစ်သည်ယှိသော်၊တိသု၊ လိင်သုံးပါး၌ဖြစ်ဏ္ဍ။ရဟော၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌လည်းကောင်း၊ပညတ္တိယံ၊နာမပညတ်၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ပုမေ၊ပုံ၌ဖြစ်ဏ္ဍ၊

၈၃၅။ ၊(ဗုဒ္ဓသံမနာ စက္ခူသု,)
စက္ခု(ပညာယ ဓိရိတံ
ဝမ္မစက္ခုမ္ပိစ မံသ,
ဒိဗ္ဗစက္ခု•ဒ္ဓယောသုစ)," ။

(၈၃၅) စက္ခု၊စက္ခုသဒ္ဒါကို၊ဗုဒ္ဓသမနာ့စက္ခူသု၊ ဆိုဒြိယ ပရောပရိ ယတ္ထဉာဏ်၊ အာသယာ နုသယဉာဏ်နှစ်ပါးတည်းဟူသော၊ ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ အာနုဘဝရောဟ သဗ္ဗညုတဉာဏ် တည်းဟူသော၊ သမနာ့ စက္ခု၊တို့၌လည်း ကောင်း၊ပညာယံ၊ဝိပဿနာဉာဏ်တည်းဟူသော၊ ဝါ၊အာရုဟတ္တမဂ်ဉာဏ် တည်းဟူသော၊ ပညာစက္ခု၌လည်းကောင်း၊ ဝမ္မစက္ခုမ္ပိစ ၁၊သောတာ ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော၊ ဝမ္မစက္ခု၌ လည်းကောင်း၊ မံသဒိဗ္ဗစက္ခု ဒ္ဓယောသုစ၊ မံသစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု နှစ်ပါးတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဤရိတံ၊ ဆိုအာပ်၏။

၁–ဤ (ဝမ္မစက္ခု) အရသောတာ ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဟု၊ သိဟိုင့် နိဿယအတိုင်း ဆိုသော် လည်း၊ (ဟေဋ္ဌာမဂ္ဂတ္တယေဉာဏ်၊ ဝမ္မစက္ခုန္တိသညိတံ) ဟူသောအဘိဓမ္မာ ဝတာရပါဠိနှင့် အညီအောက်မဂ်သုံးပါးလုံး၌ ယှိသောဉာဏ်ကို ယူလေ။ ။ဝဋ္ဋိသန္ဓိ ဒါမဂ် အဌကထာ၌ ကား။ (ဝမ္မစက္ခုန္တိ၊ ကတ္ထစိပဌမ မဂ္ဂဉာဏံ။ ကတ္ထစိအာဒိနိတိဏိမဂ္ဂဉာဏာနိ၊ ကတ္ထစိစတု မဂ္ဂဉာဏာနိ၊ ဣဓပန ပဌမ မဂ္ဂဉာဏမေဝ။) ဟု အထူးမိန့်ဆိုချက် ယှိသေး၏။ ။ (ဣဓ) အရ၊ ဝမ္မစက္ခု ပဝတ္တနေ သုတ်ကိုယူလေ၊ ။ဤအဌကထာအလိုအားဖြင့်၊ ပညာစက္ခုအရ၊ သိဟိုင့်နိဿယဟောင်းယောဇနာသည့်အတိုင်း၊ ဝိပဿနာ, ဉာဏ်ကိုသာယူသင့်၏။

၈၃၆။ ၊(ဝါဠုလိဂေါ) အာဘိဏ္ဍနော,
(သုန္ဒရသ္မိ မဟိဏ္ဍမေ၊
အာဘိရူပေ ခယေ ဝုတ္တော,
တထေ ဝါ ဣဒ္ဓနုမောဒနေ),၊ ၊

(၈၃၆) အာဘိဏ္ဍနော၊ အာဘိဏ္ဍန, သဒ္ဒါကို၊သုန္ဒရသ္မိ၊ တင့်တယ်ကောင်း မြတ်သောအနက်၌လည်းကောင်း၊ အာဘိဏ္ဍမေ၊ ရှေးရှုသွားခြင်း၊ ရှေးထိုးဝင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အာဘိရူပေ၊ ထူးမြတ်သောရူပဓာတ်အာဆင်း၌ လည်းကောင်း၊ ခယေ၊ပျက်စီးကုန်ခန်းခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ တထေဝ၊ ထို့အတူသာလျှင်၊ အဒ္ဓနုမောဒနေ၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၌ လည်း ကောင်း၊ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ ပါဠိလိဂေါ်၊အာဘိရေယျလိင်တည်း။ ।

၇၃၇။ ။(ကာရဏော ဒေသနာ ယဉ္စ,
ဝါရေ• ဝေဝစနေ ပိစ,
ပကာရသ္မိं အဝသရေ,)
ပရိယာယော (ကထိယတိ)။

(၇၃၇) ပရိယာယော၊ပရိယာယ,သဒ္ဒါကို၊ကာရဏော၊ အကြောင်းခို်လည်းကောင်း၊ ဒေသနာယံစ၊ ဒေသနာတော်ခို် လည်းကောင်း၊ ဝါရေ၊ အလှည့်အကြိမ်ခို်လည်းကောင်း၊ဝေဝစနေပိစ၊ ဝေဝုစ်၊ ပရိယာယ်၊ စကားလှယ်ခို်လည်းကောင်း၊ပကာရသ္မိं ၁၊ ၊အပြားခို်လည်းကောင်း၊ အဝသရေ၊ အခွင့်အလမ်းခို်လည်းကောင်း၊ကထိယတိ၊ဆိုအပ်၏။ ၂၊

၁–သိဟိုဠ်စာများ၌၊ ပစောက် ရေးချနှင့် "ပါကာရသ္မိं"ဟုပါ၌အနက် ပျက်လျက်ယှိနေသည်။သတိပြုလေ။ ။

(တေဟိ ပရိယာယေဟိတိ တေဟိနိက္ကန္တိတု• ဗုဒ္ဓ ပဋိဗ္ဗုဒ္ဓ ဝိဝရဏာဒိ ဥပမော, ပမိတဗ္ဗပ္ပကာရေဟိ) "သုတ်သိလကွန် ဋီကာဟောင်း၊ ၎င်းဋီကာသစ်၊အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာ"၊ သာရတ္ထဋီကာ။

[ပရိယာယေဟိတိ၊ ပကာရေဟိ] ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာ၊

သ သမုဒ္ဒ ပရိယာ ယန္တိ၊ ပရိယာယောဝုစ္စတိ၊ပရိဝါရံ•သမုဒ္ဒ ပရိဝါရေတ္ဝာဒ္ဒိတေန၊ စက္ကဝါဠ ပဗ္ဗတေန သဒ္ဒိ–]စတုက္ကနိပါတ်ကလိင်ဂ်၊ သေယ္ယဿတ် အဋ္ဌကထာ။

[ပယ်ာယ၊ သ္ဓျာ,ဒ္ဒ ်မ်ားကောစသရေကြမေ]ဝိဂ္ဂ၊အဘိဓါန်ကိုလည်းရှုလေ။

၂–၎င်းပရိယာယ သဒ္ဒါ၏အနက်ပိုမှတ်ရန်၊ ရစနာ ဂါထာ၌။

ပရိဝါရေစ နိမ္မာကော။ ဒဗ္ဗဓမ္မေ ကမေပိစ။ ။

(၁)အခြေအရံ၊ (၂)ပြုပြင်ဘန်ဆင်းခြင်း၊ (၃)ခြေပ်သဘော၊ (၄) အစည်၊ ၎င်း ၄–နက်တည်း။

၇၃၈။ ။(ဝိညာဏော, စိတ္တကမ္မေစ,
ဝိစိတ္တော) စိတ္တ (မုဒ္ဒတော,
ပညတ္တိ• စိတ္တမာသေသု,)
စိတ္တော (တာရကရေ• ထိယံ,)။

(၇၃၈)စိတ်ကံ၊စိတ်, သဒ္ဒါကို၊ ဝိညာဏော၊ စိတ်ခို်လည်းကောင်း၊ စိတ္တကမ္မေစ၊ပန်ချီဆေးရေးအာမှုခို် လည်းကောင်း၊ ဝိစိတ္တော၊ အထူးထူးအပြားပြားဆန်းကြယ်ခြင်းခို်လည်းကောင်း၊ဥစ္စတော၊နှ,အားဖြင့်ဆိုအပ်၏၊ပညတ္တိ စိတ္တမာသေသု၊ နာမပညတ်၊ တန်းခူးလတ္တိုခို်ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ စိတ္တော, ဟုပုံဖြစ်၏။တိ•ရန်ရေ၊ စိတြမည်သောနက္ခတ်အထူးခို် ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ ထိယံ၊ ထိခို် ဖြစ်၏။ ။

၈၃၉။ "သာမံ [ဝေဒန္တရေ. သန္တေ,
တဗ္ဗိတေ သာမလေ တိသု။
သယမဇ္ဇေ,ဗျယံ [သာမံ,
သာမာ (စသာရိဗာယပိ),"။

(၈၃၉) သာမံ၊သာမ, သန္ဓါသည်၊ဝေဒန္တရေ၊ သာမမည်သောဗေဒ အာထုးခ္ခ်ိလည်းကောင်း၊သန္တေ၊ ငြိမ်းဇေးအောင် အညိုအညွှတ်စေ့ စပ်ပြော ဆိုခြင်း၊အလျော်ပြုခြင်း၊ဝါ၊ သာမဥပါယိခ္ခ်ိလည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို့ သော်၊နတည်း၊၁၊တံ၊ထိုသာမ သန္ဓါသည်၊ဗိတေ၊ဤသောအဆင်းယို့သော ဝတ္ထု၊ခ္ခ်ိလည်းကောင်း၊ သာမလေ၊ညို့သောအဆင်းယို့သောဝတ္ထု၊ခ္ခ်ိလည်း ကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊တိသု၊ လိုင်သုံးပါး၌ခ္ခ်ိဖြစ်၏။ သယမဇ္ဇေ၊ ဓိမဂ္ဂိယဘိုင်ဟူသောအနက်ခ္ခ်ိဖြစ်သည်ယို့သော်၊ သာမံ၊သာမံ၊ ဟူသော ပုဒ်သည်၊အဗျယံ၊ နိ၊ပ ၊တ် ပုဒ်တည်း။သာရိဗာယ၊ (ပိ)၊ သာမာ,မည်သော နွယ်ခ္ခ်ိလည်းဖြစ်သည်ယို့သော်၊ သာမာ၊သာမာ ဟူတိုဖြစ်၏။ ၂၊

၁–ဤပုဒ်မှာ၊ (သ)ခ္ခ် ရေးချ၊ နှ+တသံယုဂ်ခ္ခ် (ဝ)ဆွဲးမပါစေလင့်၊ အထက်ဂါထာ (၈၄၁) (၁၁၉၃) တို့နှင့်ညီလေ။

၂–အဝိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဆေးဥပါသကာပင်၊ကြီဟင်းညှီပင်၊ညှစ်စသောအနက်တို့ကို ယူအပ် ကုန်၏။ဤကား သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းနှင့်အလျော်၊ ဆိုအပ်သောစကားတည်း။

ဤဠီကာဆရာ၊ မြန်မာနိဿယဆရာတို့ကား၊သာရိုဝါသဒ္ဒါကို၊ [ဆေးဥပါသကာပင်]ဟု ပြန်ဆိုကြ၏။ဆင်ခြင်။ အမရဝိဝေကဠီကာ၌ကား၊သာရိုဝါကိုသတာဝရီ,ဟု၊ဖွင့်၏။ကြီညှတ် ဟု၊အနက်ပြန်လေ ဗဂ်ါလိနိဿယ၌[လတာဝိသေသ]ဟုဆို၏။ "ဗေဒတ္ထနှင့် ဥပါယတ္ထ-မှာ [သာမန်] ဗိတတ္ထနှင့် သာမလတ္ထ၊ သာရိုဝါတ္ထ၊ တို့မှာ၊ [ဂုၢမ] ဟူသော၊ သဒ်တ ပုဒ်နေကိုမှတ်လေ။

၈၄၀။ "(ပုမေ အာစရိယာဒီမှ,)
ဂရု (မာတာ ပိတုသွဝိ)။
ဂရု (တိသု မဟာနေ့စ,
ဒုဋ္ဌရာ. လဟုကေသုစ,)"။

(၈၄၀)။ "ဂရု ², ဂရု,သန္ဓါသည်၊ အာစရိယာဒီမှ၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ် စသည်ခ္ခ်ိလည်းကောင်း၊ မာတာပိတုသွဝိ၊ အမိ၊အဘတို့ခ္ခ်ိလည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ပုမေ၊ပုံ့ခ္ခ်ိဖြစ်၏။ မဟာနေ့စ၊ ကြီးကျယ်မျှားပြားသော ဝတ္ထု၊ခ္ခ်ိလည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌရာလဟုကေသုစ၊ကျေပျက်စေနိုင်ခဲးသော၊ဝါ၊

မဆွေးမမြေ့ မဒုိမင်း နိုင်သော ဝတ္ထု၊ မပေါ့မပါးလေးလံသော ဝတ္ထု၊ တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ တိသုဝ၊ လိုင်သုံးပါး တို့၌ဖြစ်၏။

၁–ဤ (ဂရု) ပုဒ်အရာဝယ်၊ ကေစိတို့ကဲ့သို့၊ "ဂ" ၌၊ ဥကာရယောဂဖြင့်၊ [ဂုရု] ဟု သင်္ခတ ပုဒ်ကဲ့သို့မဘတ်ရှတ်မရေးသားကြလေလင့်။ ဂ,၌အကာရယောဂဖြင့်၊ [ဂရု] ဟူ၍,သာ ပရိသုဒ္ဓ မာဂဓဘာသာနည်းအတိုင်းရှတ်ဘတ်ရေးသားခြင်းပြုကြရမည်။ ပါကတ သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ လည်း၊ [ဂုရု] သင်္ခတပုဒ်မှ [ဂရု] ဟု အကာရယောဂနှင့် ပါကတဘာသာပကတိပုဒ်ဖြစ် လာပုံစိရင်လျက်ယှိသည်ပင်။ နွာဒိမောဂ္ဂလာန်၌လည်း၊ သေခနတ္ထဂရဓာတ်၊ ဥပစ္စည်းနှင့် ဂရုဟုရုပ်ပြီးပုံကိုတိုက်ရိုက်ပြလျက်ယှိသည်ပင်။

ကြားသပဘေးဖြိုဟိဟူသောအနက်၊ အလွန်အကဲးဟူသော အနက်၊ ချီးမွမ်းအပ်သော အနက်၊ ကြမ်းထန်းခက်မာခြင်း,စသောအနက်များကိုလည်း၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်ယူလေဦး။

ဂ၄၁၊ (အစ္ဆ ိတော•ဝိန္ဒမာနေစ
ပသဏ္ဍေ• သစ္ဆ• သာဓုသု။
ဒိန္နေစ• သမိတေစ•,)
သန္ဓော, (ဘိဝေယျလိင်္ဂေါ)။

(ဂ၄၁) သန္ဓော ၁၊ သန္ဓ, သဒ္ဒ သည်၊ အစ္ဆိတေ၊ ပူဇော်အပ်သည်၌ လည်းကောင်း၊ ဝိန္ဒမာနေစ၊ ထင်ရှားယှိသည်၌လည်းကောင်း၊ ပသဏ္ဍေ၊ ချီးမွမ်းအပ်သောဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း၊ သစ္ဆသာဓုသု၊ သစ္ဆာ၊ သူတော်ကောင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဒိန္နေ၊ ပင်ပန်းခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သမိတေ စေ ၀၊ ငြိမ်သက်ငြိမ်းဇေးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ၂၊ သိယာ၏။ အာဘိဝေယျ လိင်္ဂေါ၊ အာဘိဝေယျသို့လိုက်သောလိင်ယှိ၏။

ဂါထာ အနေကတ္ထ ပြီးပြီ၊

၁–သန္ဓသဒ္ဒါ၏ အနက်ကြွင်းမှတ်ရန်၊ ရစနာ ဂါထာ၌။

ဂုဏော နိစ္ဆ စိရဋ္ဌာယီ၊ ဓီ ရုတ္တမေသု သောဘနေ။ ။

သန္ဓော၊ သန္ဓသဒ္ဒါသည်၊ ဂုဏော၊ ဂုဏ်၌လည်းကောင်း၊ နိစ္ဆစိရဋ္ဌာယီ ဓီ ရုတ္တမေသု၊ အမြဲကြာမြင့်စွာတည်ခြင်း၊ ပညာယှိအမြတ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သောဘနေ၊ တင့်တယ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၏။ ။ဤသန္ဓသဒ္ဒါ၏ အနက်ရင်း၊ ခုနစ်ချက်တို့တွင်၊ အစ္ဆိတ၊ ဝိန္ဒမာန၊ ပသတ္ထ၊ သစ္ဆ၊ သာဓုတ္ထ, တို့၌ (သတ်) ၊ ဒိန္နတ္ထ ၌[ဒြ]ဟန်]။ သမိတတ္ထ ၌ (သာ) ဂါန်) ဟု၊ (သင်္ခတ) ပကတိပုဒ်နေပုံကို မှတ်လေ။ ။

၂–ဤ သမိတတ္ထ အရာမှာ၊ တတိယ (သာမ) ဥပါယ်ဟူသောအနက်ကိုလည်း သင်ကြားနိုင်သည်။

ဂါထာ အနေကတ္ထပြီးပြီ။

(ဂါထာဒွိ အနေကတ္တ)

၈၄၂။ ။ဒေဝေါ (ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါဒေါ
မေဃ မစ္ဆ၊ နဘောသုစ)
အထာပိကရုဏော သတ္တာ၊
စောရေ ဝိ] မာဏဝေါ (ဘဝေ)

(၈၄ ၂) ဒေဝေါ၊ဒေဝ, သန္ဓါသည်၊ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါဒေါ၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ် ဥပပတ္တိနတ်၊သံဝုတိ ၃၊နတ်ဌိလည်းကောင်း၊မေဃ မစ္ဆ၊နဘောသုစ၂၊ရိုးသား တိမ်၊သေမင်း၊ကောင်းကင်တို့ဌိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ဖြ့်။အထာပိ၊ ထိုမှ ဘပါ၊လည်း၊ မာဏဝေါ၊ ၃၊ မာဏဝ သန္ဓါသည်၊ တရုဏော၊ ဗျိုနဲ့သူဌိ လည်းကောင်း၊သတ္တော၊ သတ္တဝါတို့ဌိလည်းကောင်း၊ စောရေ၊ ခိုးသူဌိ လည်းကောင်း၊ ဘဝေ၊ဖြစ်ဖြ့်။

၁–ဤသံဝုတိပုဒ်ဌ၊ ဝိတ်ဆို့တားမြစ်ခြင်း၊ဝိတ်ခ့ဲ့ရှတ်အပ်သော၊သံဝုတ ပယတ်,စသည် အနက်ဟော (သံဝ္ဂီတ)ဟူသော၊မူလသင်္ခံတပုဒ်ကို၊ပါဂတသဒ္ဒါနည်းဖြင့်၊ (၅) သရကို၊ ဥသရပြု၍."သံဝုတ'ဟု၊ပါဂတနှင့်မာဂဓပုဒ်ပြန်ရသလို၊ ဤဝေါဟာရပညတ် လုံခြုံစေခြင်း စသောအနက်ဟော၊ (သံဝ္ဂီတိ) ပုဒ်အရာမှာလည်း၊"သံဝုတိ"ဟု၊ မ၍တ်မုဂ္ဂ၂ ပုဒ်ပြီးစေ သင့်ရကား!ဤဝေါဟာရ ပညတ်,စသောအနက်ဟောအရာ၌၊ သမ္ဘုတိဟု၊မ,ဒ္ဓေဘော်နှင့် မယ့်စေဘဲ၊သံပုဒ္ဓ သင်္ခံတ၀ါတ် (ဣ)မာဂဓ (ဝ) ဓါတ်နှင့်ပြီးခြင်းကြောင့်၊ ဒန္ဓောဌ၊ ဝအာဂူရာနှင့်သာ'သံဝုတိ'ဟု၊ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

ဤအရာ၌ သိဟ်ဌ ကွ၀ရ,စသောအလုံးစုံအ ကွ၀ရရေးပါ၌ကျမ်းဂန်တို့ဌပုဒ်မှန်မယှိ။အလုံးစုံ အပျက်ချည်းသာယှိကြသည်။ ပညာယှိများဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်ခ့ဲ့၊ အထူး ဆင်ခြင်တော်မူကြ ပါလေ။

၄င်းပုဒ်၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာဂါထာဌ။

ပညတ္တိ ဂုတ္တ သဒ္ဒေ၊ ဝရေသံဝုတိ သာသိယာ။ (အနက်လွယ်၏)။

၂–စသဒ္ဒါဖြင့်၊ကံဟောင်း,အစိုးရ၊ အမြတ်စသောအနက်များကိုလည်းယူလေဦး။

၃–၄င်း(မာဏဝ)ပုဒ်၏၊ မုဒ္ဓ(ဏ) ဒန္ဓ(နဲ)အဆုံးအဖြတ်ကို၊ အောက်ဂါထာ (၂၂၇)နံပါတ်မှာကြည့်လေ။

၈၄ ၃။ ။(အာနိဂ်ကောဠာသကောဇိသု,
ပုရတော) ဂ္ဂ (ဝရေတိသု,၊),
(ပစ္ဆိနိကောဋ္ဌမေသ္ဌည,
ပ၌ဘာဘာ၀ေ) ပရော (တိသု),၊

(၈၄၃) အ၀ိ၀ိ၊အ၀ိ၀ိ,သဒ္ဒါသည်၊အာဒိကောဠာသကောဋိသု၊ အစ ဟူ သော်အနက်၊ အတို့အစုအစွန်အဖျားတို့ရှိလည်းကောင်း၊ ပုရတောဝ၊ ရှေ့. (ရှေးရှု) ရှိလည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ နတည်း၊) ဝရေ၊ အမြတ် ဟူသော အနက်ရှိ (ဖြစ်သည်ယို့သော်)တိသု၊လိုင်သုံးပါးတို့ရှိဖြစ်၏။ ၁၊ ပရောပရ, သဒ္ဒါသည်၊ပယ္ယနိုကောတ္ထမေသု၊ဆန့်ကျင်ဘက်ရန်သူ၊အမြတ် ဟူသော အနက်တို့ရှိ လည်းကောင်း၊ အညော၊အည, သဒ္ဒါသည်ဟော အာဝ်သောအခြားတပါး ဟူသောအနက်ရှိ လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍာဘာ၀ေ၊ နောက်၏အဖြစ်ရှိ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ တိသု၊ လိုင်သုံးပါးတို့ရှိ ဖြစ်၏။ ၂၊

၁–ဥပရိဘာ၀၊ သေသဘာ၀၊အာလဒ္ဓိန၊ ပလပရိမာန၊ သမ္ဘဟအဓိက,စသော အနက် များကို၊ ဥပလက္ခဏ,စသောနည်းမျိုးဖြင့်ယူလေ။

၂–ဤရှိ နိဒဿန,စသောနည်းမျိုးဖြင့်၊ ထူးပြားခြင်း၊ (ဘိန္ဒ)အနက်၊ အဝေးဟူဘော (ဒူရ)အနက်၊ ရန်သူဟူသော (အရိ)အနက်၊ လွန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊ (မဟုဿာဟ) အနက်၊လွန်ကဲခြင်း၊ (ဥက္ကဋ္ဌ)အနက်၊ အမြတ်, ဟူသော (သေဋ္ဌ)အနက်၊ အပိုအလွန် ဟူသော (အဓိက) စသော အနက်များကို၊ တိလိဂိုကပဏ္ဍိတ် ယူလေ။ နပုံသက ပဏ္ဍိတ်၊ နိဋ္ဌာန်,ဟူသောအနက်၊ သက်သက်သီးခြား၊ ကေ၀လ, အနက်၊ တိုက်တွန်းစေခိုင်းခြင်း၊ နိယောဇ,စသော အနက်များကိုယူလေ။ ပုလ္လိင်ိုက ပဏ္ဍိတ်၊ သိကြားမင်း၊ ဗြဟ္မာ တို့၏ အသက်စသောအနက်များကိုလည်းယူလေဦး။

၈၄၄။ ။(ယောနိကာမ သိရိသေဋ္ဌ၊
ဝမ္ဘုယျာမယသော) ဘဝံ,။
ဥဠ္ဠာရော (တိသု• ဝိပုလေ,
သေဋ္ဌေစ မဇ္ဈရေ သိယာ)။ ၊

(၈၄၄) ဘဝံ၊ဘဝ, သဒ္ဒါသည်၊ ယောနိကာမသိရိသေဋ္ဌ ၁၊ ဝမ္ဘု ယျာမယသော၊ယောနိမဂ်,အလို,ဆာသရော၀ါ၊ပြည့်စုံခြင်း၊ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊၀ါ၊ အစိုးရခြင်း၊လောကုတ္တရာတရား၊လုံ.လ၊အားထုတ်ခြင်း၊ကျော်စောခြင်းရှိ၊ သိယာ၊၏။ ဥဠ္ဠာရော ဥဠ္ဠာရ,သဒ္ဒါသည် ၊ဝိပုလေ၊ ပြန့်ပြောသည်ရှိလည်း ကောင်း၊ သေဋ္ဌေစ၊ ချီးမွမ်းအာဝ်သော မြတ်သောအနက်ရှိ လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈရေ၊မွန်မြတ်ဆုံးမြတ်နှိုးသည်ရှိလည်း ကောင်း၊သိယာ၊၏။ တိသု၊တို့ရှိဖြစ်၏။

၁–ဤရှိ သိဟိုဠ် မြန်မာ ပါဠိနိဿယ များမှာ၊ အထူးထူး အထွေထွေ ပါဠိ အနေပျက် လျက်ယို့၏။ (သေဋ္ဌ)ဟု၊ ပါဠိပြင်သည်ကား၊ (ပြာ၀ါ၍)ဟု၊ အနက်ပြန်သော၊ သိဟိုဠ် နိဿုံယဟောင်းနှင့်အညီတည်း။

သေဋ္ဌသုံ့ဘာဝေါ သေမ္ပ၎ံ,ဟု၊ ဝစနတ္ထပြုလေ။ ဤဋ္ဌသေမ္ပ၎, ဟူသည်၊ ဒုသ္သီ၏ ယတ္ထ ပင်တည်း။

၈၄၅။ ။သမ္ပဒုနော (တိသုသမ္ပ၎ဏ္ဏော,
မရုရေစ သမဂိ°ဒ္ဓိ),
သဒ္ဓါ (တု. ဉာဏေကောဋ္ဌာသ,
ပညတ္တိ ဂဏနေ သုစ,။ ၊

(၈၄၅) သမ္ပဒုနော၊ သမ္ပဒုန, သဒ္ဓါသည်၊ ၁၊ သမ္ပ၎ဏ္ဏော၊ ချို့တဲ့မဲ့ကင်း၊ ပြည့်မောက်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ မရုရေစ၊ မွန်မြတ်ချိုမြိန်သည်ဌ လည်းကောင်း၊ သမဂိ°ဒ္ဓိ,ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း၊ ဝါ၊ တကွဖြစ်ခြင်းဌ လည်းကောင်း၊သိယာ,ဏ်။ တိသု,တို့ဌဖြစ်ဏ်,တု,အံ့,သဒ္ဓါ,သဒ္ဓါ, သဒ္ဓါသည်, ဉာဏော, ဉာဏ်ပညာဌလည်းကောင်း၊ ကောဋ္ဌာသပညတ္တိ ဂဏနေသုစ၊ အာဘိဓာနပညတ်ရေတွက်ခြင်းတို့ဌလည်းကောင်း၊သိယာ,ဏ်။

၁-ဤဌစကားအဆက်အလျဉ်းသင့်၍, ရှေးယခင်အခါ၊ ကျမ်းပြုအကျော် ဆရာတော်ကြီးများပင်၊ သမ္ပဒုနီ၊ အာဂတ၊ သမ္ပဒုနာဂတ,ဟု ဥဏ်အထင် ဆုတ်ချော်၍, လာခဲ့သော၊ [သမဒ္ဓနာဂတ]ပုဒ်ပြီးပုံနှင့်ဌင်း၏,အတ္ထုဒ္ဒါရကို ဖေါ်ပြလိုက်ဦးအုံ့။

သမဒ္ဓနာတျုပ သဏ္ဌေဟိ, ဝါရိတောဂမုဓါတုယာ၊
တမ္ပစ္ဆယေန နိပ္ပဒ္ဒနော၊ သမဒ္ဓနာဂတ နိသ္သနော၊
နယေနာနေနသဒ္ဒတ္ထ၊ ပေါတ္ထကမ္ဘိ လိပျန္ဒရေ၊
ပါကတာယဉ္စ ဘာသာယ၊ သုဒ္ဓပါဒ္ဒော သုဒိဿတိ၊
သမ္ပဒ္ဒေ သဟိတေတိသ္မု၊ ပုဏ္ဏေ့ဿသော အဝိရောဓေနေ၊

သမဒ္ဓနာတျုပသဏ္ဌေဟိ၊သံ,အနု,အာ–ဟူသော ဥပသာရပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဝါ၊တို့သည်၊ ဝါရိတောဂ၊ခြွံရံအပ်သည်ဖြစ်၍,ဂမုဓါတုယာ၊ဂမုဓါတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊တမ္ပစ္ဆယေန၊ကတ္တတ္ထ၊ တ ပစ္ဆည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမဒ္ဓနာဂတနိသ္သနော၊ သမဒ္ဓနာဂတ,သဒ္ဓါသည်၊ နိပ္ပဒ္ဒနော၊ ပြီး၏,။

အနေန နယေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်,သဒ္ဒတ္ထ၊အလုံးစုံ သိဟိုင်,ယိုးဒယား, စသော၊လိပျန္ဒရေ ပေါတ္ထကမ္ဘီ၊ အကျွန်ုရာထူးနိုင်ငံခြားကျမ်းစုဌလည်းကောင်း၊ ပါကတာယဉ္စဘာသာယ၊ငါတို့မာဂဓဘာသာနှင့်လွန်စွာအတူ များသောပါကတ ဘာသာဌလည်းကောင်း၊သုဒ္ဓပါဒ္ဒော၊စင်ကြယ်သောပါဠိကို၊ သုဒိဿတိ,ကောင်းစွာ ငါတို့တွေ့မြင် ဖတ်ရှုအပ်၏,။

ဤဌ သင်္ခတပုဂ္ဂိတိ ပုဒ်နေမှာ၊[သမာနာဂတ]တည်း။

တိသုသော၊ လိင်သုံးပါးတို့ဌဖြစ်သော၊ ထိုသမဒ္ဓနာဂတ, သဒ္ဓါသည်၊ သမ္ပဒ္ဒေ၊ ပြည့်စုံခြင်းဌလည်းကောင်း၊သဟိတေ၊ တကွဖြစ်ခြင်းဌလည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏေ့၊ ပြည့်ခြင်းဌလည်းကောင်း၊ အဝိရောဓေနေ၊ မဆန့်ကျင်ခြင်းဌလည်းကောင်း၊ဖြစ်၏,။

၈၄၆။ "ဌာနံ (ဓိသရိယောကာသ,
ဟောတူသု• ဌ ိတိယဋ္ဌိစ),"
(အထောမဝနေ• ပကာရေစ,
(ကောဌာသေစ) ဝိဓော (ဒ္ဒိသု)။ "

(၈၄၆) ဌာနံ၊ ဌာန, သဒ္ဒါသည်၊ ဓုသရိယောကာသဟောတူသု၊ အစိုးရခြင်း၊တည်ရာ၊ အနွင့်အကြောင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဌိတိယဋ္ဌိစ၊ တည်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏိ။အထော၊ပါး၊ဝိဓော၊ ဝိဓ,သဒ္ဒါသည်၊ မဝနေ၊ မဝနိတက်ကြွခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ပကာရေစ၊ အပြား၌ လည်းကောင်း၊ကောဌာသေစ ၁၊ အတို့အစု၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏိ။ဒ္ဒိသု၊သိ၊ ပုံ၊ ၂-ပါးတို့ဖြစ်ဏိ။

၁-စသဒ္ဒါဖြင့် သ[illegible]ဝနတ္ထ,ကိုယူလေ။

၈၄၇။ (ပေညော ပဝါသ ခန္ဓိသု,
ဒမော (ဣန္ဒြိယသံဝရေ,)။
[ဉာဏေစ သောမနဿေစ,
ဝေဒေါ (ဆန္ဒသိစောစ)။ "

(၈၄၇) ဒမော၊ဒမ,သဒ္ဒါသည်၊ ပညောပဝါသခန္ဓိသု၊ဉာဏ်ပညာ ဥပုသ် သိတင်းသုံးခြင်း၊ သည်းခံခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ဣန္ဒြိယသံဝရေ၊ ဣန္ဒြေစောင့်စည်းခြင်း၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏိ။ဝေဒေါ၊ဝေဒ,သဒ္ဒါကို၊ ဉာဏေစ၊ဉာဏ်ပညာ၌ လည်းကောင်း၊ သောမနဿေစ၊နှစ်သက်အားရ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒသိစ၊ ဗေဒင်ကျမ်း၌လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပတေ၊ဆိုအာပ်ဏိ။

၈၄۸။ "ခန္ဓကောဌာသပဿာဝ,
မဂ္ဂဟောတူသု] ယောနိ (သာ)။
(ကာလေတု-ကူလေသိမာယံ)
ဝေလာ [ရုဿိမှိ, ဘာသိတာ,"

(၈၄۸) ယောနိ၊ ယောနိ, သဒ္ဒါသည်၊ ခ်န္ဓကောဌာသပဿာဝမဂ္ဂ ဟောတူသု၊ခန္ဓာအာဘွဲ့အစု၊ မာတုဂါမပဿာဝမဂ်အကြောင်းတို့၌ သိယာ၊ ဏိ။သာ,ဟူသောရူပဘောဒအားဖြင့်ထိတည်း။ ၁၊ တု၊ ဆုံ၊ဝေလာ၊ဝေလာ, သဒ္ဒါကို၊ ကာလေ၊ အခါကာလ၌လည်းကောင်း၊ ကူလေ၊ ကမ်းပါး၌

လည်းကောင်း၊သိမ်ယာ၊အပိုင်းအခြားခွဲလည်းကောင်း၊ ရာသီမှ၊အပေါင်း အရုခွဲလည်းကောင်း၊ဘာသိတာ၊ဆိုအပ်၏။

ဤကာခ္ခ [သော]ဟု၊ပါ၍ယှိသည်။သိဟိုဠ်နိဿယခ္ခ[သာ] ဟု၊ ဒုတ္ထိလိုင် အစိအရင်နှင့် ယှိ၏။သခ်ံတခ္ခ ပုံ,ထီ၊ ပါကတခ္ခ (ထီ) ယှိ၏။ ၊ဂမဏ္ဍ၊ဘျာကာရ၊ ဇလ၊ ပုဒ္ဓဖဋ္ဌ၊ကိ နက္ခတ္တ,စသောအနက်ကြောင်းများကိုလည်းယူလေဦး။ ။

၈၄၉။ ။ဝေါဟာရော [သဒ္ဒပဏ္ဍိတာ,
ဝဏ္ဏီဇွာ. စေတနာ သုစ ၊
နာဂေါ တု. ရဂ. ဟတ္ထိသု,
နာဂရုက္ခေတထောတ္ထမေ,။ ။

(၈၄၉) ဝေါဟာရော၊ဝေါဟာရ, သဒ္ဒါသည်၊သဒ္ဒပဏ္ဍိတာ ဝဏ္ဏီဇွာ စေတနာသုစ၊သဒ္ဒါ၊ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ စေတနာတို့ခွဲ လည်း၊သိယာ၊ ၏။ ၁။ တု၊ ဆုံ၊နာဂေါ၊ နာဂသဒ္ဒါသည်၊ဥရဂဟတ္ထိသု၊ ဖြေဟူသောအနက်၊ ဆင်ဟူသောအနက်တို့ခွဲလည်းကောင်း၊ နာဂရုက္ခေ၊ ကံ့ကော်ပင်ခွဲလည်းကောင်း၊တထာ၊တို့အတူ၊ဥတ္တမေ၊ ၂၊အမြတ်ဟူသော အနက်ခွဲလည်းကောင်း၊သိယာ၊ ၏။

၁–စဖြင့်၊ဝိဝါဒ၊ဝိဝါဒနိဿယတွေ,စသည်ကိုယူလေဦး။
၂–ဥတ္တမတွင် ဝါ၌လိုင်ဟု ခွဲခြား၍.မှတ်လေ၊

၈၅၀။ ။(သေဋ္ဌာသဟာယ. သခ်ါသု,
တုလ္ဟေသ္ဝေ) ကော (ဘိလိဂ်ိုကော),
(ရာဂေတု) မာနသော(စိတ္တာ
ရဟတ္တေသုစ မာနသံ),။ ။

(၈၅၀) ဇကော၊ ဇက, သဒ္ဒါသည်၊ သေဋ္ဌာသဟာယသခ်ါသု တုလ္ဟေသု' အမြတ်အဘော်မယှိ (တယောက်တည်း)တခုအရေအတွက် ၃၊ အခြားတပါး၊အတူ(တနည်း) အတူမယှိဟူသောအနက်တို့ခွဲ (ဖြစ်သည် ယှိသော်) ဘိလိဂ်ိုကော၊ လိင်သုံးပါးခွဲ ဖြစ်၏။ ၊တု၊ဆုံ၊ မာနသော၊ မာနသ, သဒ္ဒါသည်၊ 'ရာဂေ၊ တပ်ခြင်း(ရာဂ)ခွဲဖြစ်သည်ယှိသော်၊ ပုံ တည်း။စိတ္တာရဟတ္တေသု၊ စိတ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့ခွဲ (ဖြစ်သည်ယှိသော်) မာနသံ၊မာနသံ'ဟု နှ ဖြစ်၏။ ။

၁–ထိုတွင်သင်္ခါဂတ္တဉ်ဖြစ်မူ၊ ကေဝုစ်သာ၊ဌင်းမှကြင်းသော် အနက်စုဉ်ဖြစ်မူ၊ သဗ္ဗဝုစ်ဟု မှတ်လေ။

သင်္ခါဂတ္တချင်း၊ အနက်ကြင်း၊ ရလျှင်းသဗ္ဗဝုစ်။
ကေသဒ္ဓ၊ ဝစန၊ ဘေဒကျမ်းဌုတ်။

ဤဌ္ဌိကာအဖွင့်ကျလျက်ယှိသည် အတုမယှိအနက်ကား၊ ရ,ဌ္ဌိနှင့်ဌင်းစာကိုယ်၊ သိ,နံ, ဟောင်း၊ဗာလာဝတာရ၊သိ,နံ,ဟောင်းနှင့်ဌ္ဌိကာနှစ်စောင်၊သဒ္ဒနီတိ ပဒမာလာတို့ဌ်၊အဖွင့် အနက်တည်း၊ ကောမ္ဘိသမ္ဘာသမ္ဗုဒ္ဓေါ,စသော၊ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်ပါသရာသိသုတ် ပါဠိရပ်များဌ်၊ကေသဒ္ဓါ၊ အတုလျတ္ထ,ဟူ၍.လည်းဌင်းကျမ်းများဌ်မိန့်ဆိုတော်မူကြသည်။

သင်္ခါတ,ပါကတကျမ်းများဌ်ကား၊ဌင်းအသဒ်သ၊အတုလ,အနက်မလာမယှိ၊ ယင်းအဖွင့် အနက်အလို [သင်္ခါညာ တုလျောသု]ဟု၊ပါဠိယှိသင့်၏။ သင်္ခါ၊ အည၊ အတုလျောသု, ဟု၊ ပဒဗ္ဗေဒပြု၊ဌင်းပါဠိသာလျှင်၊အဂ်ုတ္တိ,ရ၊ အဌ္ဌကထာ၊ကေနိပါတ်၊ကေဝုဋ္ဌလဝဂ်,စသည်နှင့် နှီးနှောမိ၍,၊စာကိုယ်ဆရာရေးရင်းပါဠိဟောင်း ပါဠိမှန် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟုထင်၏။ သို့သော် အာဝုနိက၊ သင်္ခါတာ နုယာယ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်၊ပါဠိပျက်ဟန်တူသည်၊ အတ္ထပက္ခနွယ အားလျော်စွာ၊တုလ,အတုလျတ္ထ,တို့နှင့်တကွ၊အမ,သဗ္ဗ,စသောအနက်ကိုလည်း ယူလေဦး။

၇၅၁၊ ။မူလံ (ဘေ။ သန္ဓိကေ မူလ,
မူလေ ဟေတုမှိ။ ပါဘတေ),၊
(ရူပါဒျံ သပ ကဏ္ဏောသု,)
ခန္ဓော (ရောသိ။ ဂုဏောသုစ,)။ ။

(၇၅၁) မူလံ၊ မူလ, သဒ္ဒါသည်၊ ဘေ၊ မူလနှဘက်ဌ်လည်းကောင်း၊ သန္ဓိကေ၊အနီးဌ်လည်းကောင်း၊ မူလမူလေ၊ ၁၊သစ်ပင်စသည်တို့၏.အမြစ် ဌ်လည်းကောင်း၊ ဟေတုမှိ၊ လောဘ စသော ဟိတ်ဌ် လည်း ကောင်း၊ ပါဘတေ၊ အရင်းအနှီးဥစ္စာဌ် လည်းကောင်း၊ သိယာ၏.။ ခန္ဓော၊ခန္ဓ, သဒ္ဒါသည်၊ ရူပါဒျံသပကဏ္ဏောသု၊ ၂၊ ရူပကွန္ဓာ စသည် ပခုံး ပင်လုံး ပင်စည်တို့ဌ်လည်းကောင်း၊ရောသိဂုဏောသုစ၊အပေါင်းအစု၊ ဂုဏ်ကျေးဇူး တို့ဌ်လည်းကောင်း၊သိယာ၏.။

၁–မူ၊ပသဒ္ဒါသည်ဟောအပ်သောအခြားအနက်တပါးမှ၊ကင်းစေခြင်းငှာ၊ ပ°ဇ,ပ°ဇ, စသည်မှာကဲ့သို့၊မူလ၊မူလေ,ဟူနှစ်ကြိမ်ရှတ်ဆိုခြင်းကိုပြုသည်ဟုမှတ်လေ။

၂–ပကဏ္ဏသဒ္ဒါ၏.၊အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာ ဂါထာဒ္ဒ၊

မဟာကဏ္ဏမှိ. ရုက္ခသ ပကဏ္ဏော.တံ.ပသတ္ထကေ။ ။

ပကဏ္ဏော၊ ပုံ၊ ပကဏ္ဏသဒ္ဒါသည်၊ပသတ္ထကေ။ခြီးမွမ်းအပ်သည်ဌ်၊ ၏.။

၈၅၂။ "အာရုဏ္ဏော (ဝိရိယေကမ္မေ,
အာဒိကမ္မေ ဝိကောပနေ)"
(အထော• ဟဒယ ဝတ္ထုမှိ,
စိတ္တေစ) ဟဒယံ (ဥရေ)" ။

(၈၅၂) အာရုဏ္ဏော၊ အာရုဏ,သဒ္ဒါသည်၊ ဝိရိယေ၊ လုံးလစ္ခ်လည်း ကောင်း၊ကမ္မေ၊အား၊တုတ်ခြင်းကြိယာခ်ိုလည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္မေ အစ အာမှုခ်ိုလည်းကောင်း၊ဝိကောပနေ၊ ဖြတ်ခြင်း၊ ခွဲးဗျက်ခြင်း၊ ခြောက်သွေ့ ရေခြင်း၊ ဂ္ဂိ.ဖြ ိ.ကိ်ခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းအား၊ဖြင့်၊ သစ်ပင်စသည်ကို ဗျက်ဆီးခြင်းခ်ိုလည်းကောင်း၊သိဟသာ၊၏။ ၁၊

၁–ဥပလက္ခဏ,စသောနည်းမျိုးဖြင့်၊ အာပတ္တိ၊ ဟိ ်သာ,စသော အနုက်မျှားကိုလည်း ယူလေဦး။

ဤခ်ို့ အာရုဏ,ပုဒ်ကိုသခ်ံတာ၊ ပါဂတ,စသောကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ပဝဂ္ဂ။ မ,သံယုဂ်နှင့် သာ(အာရုဏ)ဟု၊ရှတ်ဘတ်ရေးသားကြရမည်။တတိယကွရာ(ဇ)သံယုဂ်နှင့် (အာရုဏ) ဟု၊မရှတ်ဘတ်၊ မရေးသားကြလေလင့်။ ။ဝိရိယ ပုဒ်ကိုလည်း (ပညာနုယာတ်၊ ဝိရိယံ ဝဒန္တိ)ဟူသော၊ ဟတ္ထဂလ္ဂ ဝိဟာရဝံသ၊ ပေါရာဏကာစရိယ၊ ရစနာ ဂါထာများ၌၊ ဒုန္ဒဘဇိရာ ဂါထာပါဒ၊ ဒုတိယ (တ)ဂိုဏ်းကြီးက်သော အရာမှာထားခြင်းကို တွေ့မြင်ရသ ဖြင့်၊(ဝ)၌ ဒုကာရယောဂရသ,ဟူ၍,သာ၊နိဿံ သယမှတ်လေ။

ဤသာမကသေး၊ ရှေးကျသောကျမ်းဂန်ကြီးများ၌၊ဂါထာပါဒအရာ၊ ရဿနှင့်သာ တွေ့ မြင်ရသည်အလွန်များလှ၏။မြန်မာဆရာတို့ကား၊(ဝ)မှာ၊ဤကာရယောဂဒီဃနှင့်(ဝ)ဟု ရှတ်ဘတ်ရေးသားကြသည်အလွန်များလှ၏။သတိယှိကြစေ၊သခ်ံတပုဒ်မှ၊ပါဠိမဂဓပုဒ်ပြန်ဆို ပြောင်းလဲးရာ၌လည်း၊ အထူးအသိဉာဏ်လိုပေသည်။ ကြံစည်တွေးတောကြလေ။ ။ဂင်း အကြောင်းကို၊ အောက်ဂါထာနံပါတ်၊၁၅၆–၌လည်းဆိုခဲ့ပြီ။

၈၅ ။ ။(ပဏ္ဍာတာပါ• နုဗဇ္ဇေသု,
ရာဂါဒေါ) နုသယော (ဘဝေ)," ။
(မာတာဂိ မုဒ္ဒ ဝိဏ္ဏောတု,
ဃဋေ) ကုန္ဒော (ဒမ္မဏော)," ။

(၈၅၃) အနုသယော၊ အနုသယ,သဒ္ဒါသည်၊ ပဏ္ဍာတာပါနုဗဇ္ဇေသု၊ ရာဂါဒေါ ကဘာဝနိမ္ဗာပနိခြင်း၊ အားထုတ်အာဝ်သောအမှုအလုပ်မှမဆုတ်နုစ်ခြင်း၊ မပြိုကွဲစေးခြင်း၊ဝါ၊ အစဉ်ဖွဲ့ခြင်းတို့ခ်ို့လည်းကောင်း၊ရာဂါဒေါ၊ရာဂ,ပဒိုဃ စသောအာ်နုသယခ်ို့လည်းကောင်း၊ဘဝေ၊၏။ ။တု၊အဲ့၊ကုန္ဒော၊ကုန္ဒ,

သန္ဓါသည်၊ မာဘာဂိမုဒ္ဓပိဏ္ဍော ၊ ဆင်ဦးကင်း(ဆင်ဦးထိပ်အသား၊ ရိုင်)၌လည်း ကောင်း၊ ဃနေ၊ အိုး၌လည်းကောင်း၊ ဒသမ္ဘဏော ၊ ဆယ်အာမ္ဘဏာ (ကကုန်)၌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏ ။ ၁၊

၁–ဤ၌, တု, ဖြင့်၊ ဝင်းယဉ်တိုင်, ဟူသောအနက်ကိုလည်းယူလေဦး။

၈၅၄။ ။ပရိဝါရော (ပရိစနော
ခဠကောသော.ပဋိဿ္သေ),
အာလမ္ဗရော(တုသံရန္ဓော),
ဘေရိဘောဒေစ.ဒိုဿတိ]။

(၈၅၄) ပရိဝါရော၊ ပရိဝါရသန္ဓါသည်၊ ပရိစနော၊ အခြံအရံ၊ ပရိသတ်၌ လည်းကောင်း၊ ခဠကောသော၊ သန်လျက်အိမ်၌လည်းကောင်း၊ ပဋိဿ္သေ ၁၊ ထိုးစသောအာသုံးအဆောင်အ-ဆောက်အဦ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏ ။ ထု၊ ဒုံ၊ အာလမ္ဗရော၊ အာလမ္ဗရ သန္ဓါသည်, သံရန္ဓော, ချုတ်ချယ်ခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ၂, ဘေရိဘောဒေစ၊ တက်စည်ဟူသော စည်အထူး၌လည်းကောင်း၊ ဒိုဿတိ၊ ထင်၏ ။

၁–ဤ၌ (ပဋိဿ္သေ) ဟု၊ မုခ္ခ ပဌမကွာရာ (၄) နှင့် အလုံးစုံစာများမှာယိုကြသည်။ သို့ ယိုခြင်းကား၊ (ပါကတာ နုယာယ) တည်း။ သင်္ခဿနှင့်ယောင်မှား၍ ။ (ရ) ကောက်နှင့် (ပရိဿ္သေ) ဟု၊ အပြင်အဖျက်မှားမိတတ်သည်။ အထူးသတိပြုလေ။

ဌင်း (ပဋိဿ) ပုဒ်၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာဂါထာ။

သေနာဂေ် စောပကရဏော၊ ပဋိဿ္သေ ဘေရိဘူသဏော၊
ပရိဝါရမ္ဘိ ဝေသေ၊ ဝတ္ဘာတာနုစရေနရေ။

ပဋိဿ္သ သန္ဓါသည်၊ စစ်အင်္ဂါ (၄) ပါး၊ အဆောက်အဦ အဆင်တန်းဆာ အခြံအရံ၊ တင့်တယ်သောအသွင်၊ နောက်လိုက်လူ၌ ဖြစ်၏ ။

၂–ဤပုဒ်သည်၊ သံရှေးယိုသော၊ ရဘဓါတ်နှင့်ပြီးသော ပုဒ်ဖြစ်ရကား၊ သင်္ခတ ပါကတ အဘိဓါန်များနှင့်အညီ "သံရန္ဓ" ဟု၊ သထက်၌သေးသေးတင် နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်သာ ပါ၍မှန်ယိုစေ ၍ ။ အနက်မှာလည်း "ချုတ်ချယ်ခြင်း၊ မာန်မူခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း" ဟု အနက်မှန်ကန်စွာ ပေးရမည်။ မာန၊ အတိမာန၊ ထမ္ဘ၊ သံရန္ဓ ပုဒ်များ၌လည်း၊ အထူးသတိယိုကြလေ။ ဤပုဒ်၏ အနက်ကို ဋီကာ၌ ကောလာဟလေ, ဟုဖွင့်ဆိုအပ်သည်ကို ဆင်ခြင်လေ။

ဤသံရန္ဓ, ဟူသောပုဒ်၏ အနက်မှတ်ရန်၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာ ဂါထာ၌။

၈၅၅။ ၊ခဏော (ကာလပိသေသော
နိဗ္ဗာပါရ ဠီတိမ္ပိစ)။
(ကုလေတွေ) ဘိဇနော(စုံဇော)
ဥပ္ပတ္တိ ဘူမိယမ္ပိစ]။ ၊

(၈၅၅) ခဏော၊ ခဏ,သဒ္ဒါသည်၊ ကာလပိသေသေစ၊ လက်ဗျစ်ဆယ်တွက်,ဟူသော ကာလအထူးခွဲလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာပါရဠီတိမ္ပိစ၊ ဗျာပါရ,ကင်း၊ ဆိတ်ငြိမ်တည်ခြင်း၊ဝါ၊ ပရမတ္ထတရားတို့၏,ဥပ္ပါဒ်၊ ဌိ၊ ဘင်,ဟူသောခဏ၊သုံးပါးခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၏,တု၊အံ့၊အဘိဇနော၊ အာဘိဇန၊ သန္တာကို ကုလေ၊ အမျိုး အနွယ်ခွဲ လည်းကောင်း၊ဥပ္ပတ္တိ ဘူမိယမ္ပိစ, ဖြစ်ရာ မွေးဖွားရာ အရပ်ခွဲ လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။

၈၅၆။ ၊အာဟာရော (ကဗလိ'ကာရော,
ဟာရေ'ဒိသုစ'ကာရဏော')
(ဝိဿာသေ ယာစနာယဉ္စ,
ပေမေစ) ပဏ္ဍယော (မတော)။

(၈၅၆) အာဟာရော၊အာဟာရ,သဒ္ဒါသည်၊ ကဗလိ' ကာရော်ဟာရော ဒိသုစ၊ကဗလိ' ကာရ၊အာဟာရ၊ ဗဟုဝဟာရ,စသည်တို့ခွဲလည်းကောင်း၊ ကာရဏော၊ပစ္စည်းအကြောင်းခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၏, ပဏ္ဍယော၊ ပဏ္ဍယ,သဒ္ဒါသည်၊ ဝိဿာသေ, ကျွမ်းဝင်ယုံကြည်ခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊ ယာစနာယံစ၊ တောင်းခြင်း၊ တောင်းပန်ခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊ ပေမေစ၊ ချစ်ခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊မတော၊သိအပ်၏,။

၈၅၇။ ။(ဏာဒေါ,သဒ္ဒါ စိဝရာဒိ,
ဟေတ္တာ'ဝါရေသု) ပစ္ဆယော
ကိဠာဒိဇ္ဇ ဝိဟာရာဒေါ]
ဝိဟာနရော (သုဝတာလယော)။

(၈၅၇) ပစ္ဆယော၊ပစ္ဆယ,သဒ္ဒါသည်၊ဏာဒေါ၊ ဏ စသော ပစ္ဆည်းခွဲ လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါ'စိဝရာဒိဟေတ္တာ'ဝါရေသု၊ ယုံကြည်ခြင်း၊ သဒ္ဒါ၊ သက်နိုး၊ဆွမ်းစသည်အာကြောင်းတည်ရာတို့ခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၏ ။ ဝိဟာ'ရော၊ ဝိဟာရသဒ္ဒါသည်၊ ကိဠာဒိဇ္ဇ ဝိဟာရာဒေါ၊ မြူးထူးကစား

ခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိဟာရ, စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း သုဂတာလယော၊ ဖြတ်စွာဘုရား၊ သိတင်းသုံးတော်မူရာ ကျောင်းတော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၈၅၈။ ၊သမဏ္ဍနေ•မတောဿ•စိတ္တေ,
ကဋ္ဌတာယံ] သမာဓိ (စ),။
ယောဂေါ•(သင်္ဂီတိ ကာမာဒေါ,
ဗျာနောပါယေသု•ယုတ္တိယံ)။ ။

(၈၅၈) သမာဓိ၊သမာဓိ,သဒ္ဒါကို၊သမဏ္ဍနေ၊ တည်ကြည်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တေကဋ္ဌတာယံ၊ စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ၊ စိတ္တေကဋ္ဌတာ,စေတသိက်ဖြင့်လည်းကောင်း, မတောဿ သိအပ်၏၊ ယောဂေါ၊ ယောဂ,သဒ္ဒါသည်၊ သံဂတိကာမာဒေါ၊ ၁, ပေါင်းယှဉ်ခြင်း၊ ကာမယောဂ၊ ဘဝယောဂ, စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗျာနောပါယေသု၊ ဗျာနိ်အကြောင်းဥပါယ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ယုတ္တိယံ၊ အာသင်္ဂ ယုတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၁–သင်္ဂီစ,ဟု၊ ပါဠိမယိုသင့်။ အမရကောသနှင့် အညီ (သင်္ဂီတိကာမာဒေါ) ဟု၊ (သင်္ဂီတိ) နှင့်နောက်ပုဒ်သမာသ်စပ်လျက်၊ ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်၊ သတိပြု။ အလုံးစုံ စာပျက်နေသည်။

ချပ်ဝတ်တန်ဆာဝတ်ဆင်ခြင်း၊ ဆေး၊ဥစ္စာ,စသောအနက်များကိုလည်းယူလေဦး၊

၈၅၉။ ။ဘောဂေါ (သပ္ပဖဏာဂေါ်သု
ကောဠိလ္လေ, ဘုဇ္ဇနေ• ဝနေ)။
ဘူမိဘာဂေ• ကိလေသေစ,
မလေစာ] ဂိဏာ• (မုစ္စတော)။

(၈၅၉) ဘောဂေါ၊ ဘောဂ, သဒ္ဒါသည်၊ သပ္ပဖဏာဂေါ်သု၊ ခြွေ၏ ပါးပျဉ်း, ခြွေ၏ ကိုယ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၁၊ကောဠိလ္လေ၊ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘုဇ္ဇနေ၊ ခံစားသုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝနေ၊ ဥစ္စာ,ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ၂၊ အဂိဏာ၊ အဂိဏာ, သဒ္ဒါကို၊ ဘူမိဘာဂေ၊ ဟင်းလင်းပြင်ဖြေအာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိလေသေ၊ရာဂစသောကိလေသာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မလေစ၊အာညွှစ်အကြေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ဥစ္စကော၊ဆိုအပ်၏။

၁–ဂျိန်း၊ (အင်္ဂ) သဒ္ဒါသရိုရ ဝါစက,ဟု မှတ်။

၈၆၀။ ။(ဝနာဒိဒ္ဓပ္ပေ။ ပညာယ,
မ) ဘိမာနော (မတောေ။ ထစ)။
အာပဒေသော [နိမိတ္တေစ,
ဆလေစ။ ကထနေမတောေ။ ။

(၈၆၀) အာဘိမာနော၊ အာဘိမာနသင္ခါကို၊ ဝနာဒိဒ္ဓပ္ပေ၊ ဥဒ္ဓစ္စသည်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော၊ ငါငါဟု၊ မာန်မူခြင်းခံ့လည်းကောင်း၊ ပညာယံ၊ ဉာဏ်ပညာခံ့လည်းကောင်း၊ မတောေ၊ သိအာပ်၏။ အထ၊ ပါး၊ အာပဒေသော၊ အာပဒေသ, သင္ခါကို၊ နိမိတ္တေစ၊ အကြောင်းခံ့လည်းကောင်း၊ ဆလေစ၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ ဖြားယောင်း သွေးဆောင်ခြင်း အနက်ခံ့ လည်း ကောင်း၊ ကထနေ၊ ဆိုခြင်းခံ့လည်းကောင်း၊ မတောေ၊ ၏။ ၁၊

၁–ဤခံ့၊ စ, သင္ခါဖြင့်၊ တည်ရာ၊ မှတ်တိုင်၊ ဥပဒေသ၊ ပဒေသ, စသောအနက်များကိုလည်း ယူလေငုံ။

၈၆၁။ ။(စိတ္တေကာယေသဘာဝေစ,
သော) အတ္တာ (ပရမတ္တနိ,)
(အထ) ဂုမ္ဗော (စ တမ္ဗသိ,
သမ္ဗဟေ။ ဗလသဇ္ဇနေ)။ ။

(၈၆၁) အတ္တာ၊ အတ္တ, သင္ခါသည်၊ စိတ္တေ၊ စိတ်ခံ့ လည်းကောင်း၊ ကာယေ၊ ကိုယ်ခံ့လည်းကောင်း၊ သဘာဝေစ၊ သဘောခံ့ လည်းကောင်း၊ ပရမတ္တနိ၊ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သောတိတ္ထိဂ္ဂိုဟ်သည်ကြံဆအပ်သော (အတ္တ) ဟူသောတရားခံ့ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ သော, ဟူသောရูပဘေဒအားဖြင့်ပုံတည်း။ အထ၊ ပါး၊ ဂုမ္ဗော၊ ဂုမ္ဗ, သင္ခါသည်၊ တမ္ဗသိ ၁၊ ဖြက်ချုံ့စသောချုံ့ပုတ်အာရုံ၏အထွေးခံ့လည်းကောင်း၊ သမ္ဗဟေ၊ အပေါင်းအစုခံ့ လည်းကောင်း၊ ဗလသဇ္ဇနေ၊ စစ်သည်ဖိုလ်ပါစိုရင်ခြင်းခံ့လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏ ။

၁–ဤခံ့ (ထမ္ဘသိ) ဟု၊ ဓနိတ ထ, ဘအ ကွဲရာနှင့်ဋီကာ အလုံးစုံ၊ မြန်မာပါဠိ နိသယ သိဟိုင်ပါ၌များ၌၊ ပါ၌ပျက်လျက်သို့ချေသည်။ မြန်မာရှေးနိသယ၌ (ဂေဟာဒီနံထမ္ဘေ) ဟု၊ ဋီကာဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း၊ (သည်တိုင်) ဟု၊ ယောဇနာလျက်ယို၏။ ငါတို့ ယောဇနာအပ်သောအနက်ကား၊ သိထိလ တ၊ ဗ၊ အကွဲရာနှင့် ယိုသော ပါ၌အနက်တည်း။ (၄၅၂) ဂါထာနှင့်ညီ။

၈၆၂။ ။(အာန္တိုဝယရေ။ ကုသူယေစ,)
ကောဠော။ (ကြော။ ကုန္ဓိယာမ်)။
(သောပါနဂိမ်)၊ ဥဏ္ဍိသော,
မကုဒေ။ သိသဝေဠနေ]။ ။

(၈၆၂) ကောဠော၊ ကောဠ,သဒ္ဒါသည်၊ အာန္တိုဝယရေ၊ အိမ်တွင်းခ်ိ
လည်းကောင်း၊ ကုသူယေစ၊ ကျိုကြခ်ိလည်းကောင်း၊ အာန္တိုဝ။ကုန္ဓိယမ်
ဝမ်းတွင်းခ်ိလည်းကောင်း၊သိယာ၏။ ၁၊ အထပါး၊ဥဏ္ဍိသော၊ ဥဏ္ဍိသ,
သဒ္ဒါသည်၊ သောပါနဂိမ်၊ စောင်းတန်း၏ အစိတ်အပိုင်းစောင်းတန်းဦးခ်ို
လည်းကောင်း၊ မကုဒေ၊ မကိုင်ခ်ိလည်းကောင်း၊ သိသဝေဠနေ၊ ဦးရစ်
ခေါင်းပေါင်း၊နဖူးသင်းကျစ် (ကျပ်) ခ်ိလည်းကောင်း၊သိယာ၏။

၁–ဤခ်ို၊စ,သဒ္ဒါဖြင့်၊ဝမ်းပိုက်၊ အစာကျက်တည်ရာအိမ်အနက်၊ တိလိဂိက (ကောင်)
သဒ္ဒါခ်ို မိမိဥစ္စာအနက်များကိုလည်းယူလေဦး။

၈၆၃။ ။(နိယျာသေ။ သေခရေ။ ဒ္ဓါရေ,)
နိယျူဟော (နာဂဒန္တိကော),။
(အာထော သိခဏ္ဍော။ တူဏီရေ၊)
ကလာပေါ (နိကရေမတော)။

(၈၆၃) နိယျူဟော၊ နိယျူဟ, သဒ္ဒါသည်၊ နိယျာသေ၊ သစ်စေးခ်ို
လည်းကောင်း၊ သေခရေ၊ ဦးဆောက်ပန်းခ်ိလည်းကောင်း၊ဒ္ဓါရေ၊ တံခါးခ်ို
လည်းကောင်း၊ နာဂဒန္တိကော၊ ၁၊ ဆင်စွယ် ကောက်ခ်ို လည်းကောင်း၊
သိယာ၏။ အာထပါး၊ကလာပေါ၊ကလာပ, သဒ္ဒါကို၊သိခဏ္ဍော၊ ဥဒေါင်း
ပြိုးစည်းခ်ိလည်းကောင်း၊ တူဏီရေ၊မြှားကျည်တောက် (တောင့်) ခ်ိလည်း
ကောင်း၊ နိကရေ၊အပေါင်းခ်ိလည်းကောင်း၊မတော၊သိအာပ်၏။

၁–ဆင်စွယ်ကောက် ဟူသည်၊ အဝတ်ပုဆိုး၊ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်း, စသည်၊ ဆွဲချိတ်ရန်
တိုက်နံရံ, စသည်ခ်ို၊ ပြိုလုပ်တပ်ထားအပ်သော၊ သစ်သားကောက်, စသော အရာဝတ္ထု
များပင်တည်း။

၈၆၄။ ။ဝုဋ္ဌာ (သံယတကေသေသု,
မကုဒေ) မောလိစ (ဒ္ဓိသု),။
သံခေါ (တွနိဏ္ဍိယံကမ္ဗ
လလာဒေ ဒ္ဓိသု။ ဂေါ၌ကေ)။ ။

(၈၆၄) စူဠဝဂ်၁၊ ‘စူဠဝသန္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ မောလိစ၊ မောလိသန္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ သံယာကာကေသေသု၊ထုံးဖွဲ့အပ်သော ဆံတို့၌လည်းကောင်း၊မကုန်ရှေ့ မကိုင်ခဲ့လည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏ် ဒ္ဒိသု၊ မောလိသန္ဓါ၊ ထိ၊ ပုံ၊ ၂-ပါးတို့ခြစ်၏။ တ၊ အံ့ သံခေါ၊ သံခသန္ဓါသည်၊ ကမ္ဗုလလာဒုဗ္ဗိသု ၂၊ ခရုသင်း၊နဖူးရိုး၌လည်းကောင်း၊ ဂေါ်ပ္ပကေ၊ ခြေဖွါးမျက်ရိုးခ၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ အနိတ္ထိယံ၊ ထိ၌မခြစ်

၁-ဤကား၊ သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းလာအနက်အတိုင်းတည်း။

ဋီကာ၌ကား၊လိ သန္ဓါတခုကိုသာအတ္ထဝါစကပုဒ်အဖြစ်ဖြင့်ယူ၍၊ စူဠဝကိုတပုဒ်မယူဘဲ၊ အနက်ကြားသို့ ထည့်သွင်းဖွင့်ပြ၏။ ။ဤအလိုသော်၊ မောလိ၊သည်၊ စူဠဝသ်ဃတ ကေသေသု၊ ဦးစွန်းထုံးဖွဲ့အပ်သောဆံတို့၌လည်းကောင်း၊ မကုန်ရှေ့ ကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ဒ္ဒိသု၊ပုံထိ ၂ ပါးတို့ခြစ်၏၊ ဟု ယောဇနာရမည်။ ဆံပင်၊ ဦးခေါင်း၊ ဖြေ၊ သော်ကပင်၊ စသောအမည်တို့ကိုလည်း ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့်၊ မောလိသန္ဓါ၏ အနက်တွင်းသို့ သွင်း၍ယူလေဦး။

၂-ဤ၌၊သစ်တပါကတသိဟိုဠ်စသည်တို့နှင့်အညီ၊ လလာ၌၊ဟု၊ ဒဏ္ဍဇလနှစ်လုံး၊ မုဒ္ဓဇ ပဌမကွာရာနှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။

နဋ္ဌာလ၊ ဘာလ၊နဋ္ဌာလ (ပါ) နလာတ ပုဒ်များကိုကား၊ ပရိယာယ်ပိုအဖြစ်ဖြင့် ယူလေ။

၈၆၅။ ။ပက္ခေါ (ကာ၊လေ• ဗလေ, သာ၊ရေ
သဒ်ဝါ၊ဧသု• ပဂိုလေ,)။
(ဒေသေ• ယ္ဟာ၊ဝေ• ပုမေ) သိန္ဓု•
သဂ်ိကာယံ သ နာ၊ရိယံ]၊ ၊

(၈၆၅) ပက္ခေါ၊ ပက္ခ သန္ဓါသည်၊ကာ၊လေ၊ လခွဲးအရေအတွက်ခြစ်သော၊လဆန်းပက္ခ လဆုတ်ပက္ခဟု ၊ဝ၊ဗ၌လည်းကောင်း၊ဗလေ၊စစ်သည်၌လည်းကောင်း၊သာ၊ရေ၊ ပြုးစေအာ၊သည်၌လည်းကောင်း၊ သဒ်ဝါ၊ဧသု၊ အာ၊ဆွေခင်ပွန်း၊ ဌက်တောင်း ဝါ၊ ဖြင်းနား၌ကိုက်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ပဂိုလေ၊သူဆွ .၌လည်းကောင်း၊ဝါ၊ခြေဖြင့်မသွားနိုင်၍၊ ဗျည်ချပ်ယပ်ဖြင့် သွား၊သော၊သူ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏၊ သိန္ဓု၊သိန္ဓု, သန္ဓါသည်၊ ဒေသေ၊သိန္ဓု၊မည်သော၊အာ၊ရုံ၌လည်းကောင်း၊ အယ္ဟာ၊ဝေ၊ သမုဒ္ဒြာ၌လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယ်သော်) ပုမေ၊ ပုံ၌ခြစ်၏။ သဂ်ိတာယံ၊ဖြစ်၌ ဖြစ်သည်ယ်သော်၊သ၊သော၊ထုံ၊သိန္ဓု၊သန္ဓါသည်၊နာ၊ရိယံ၊ထိ၌ခြစ်၏။

၈၆၆၊ ။(၈ဇေ)ကာရေဏာ (ပုရိသေ
သော. ဟတ္ထိနိယ. ဓိတ္ထိယံ)
(ရတနေ) ဝဇိရော. (နိဿ ၈)
မဏိဝေဓိနဟောတိသု]။ ။

(၈၆၆) ကာရေဏာ၊ကာရေဏာ,သန္ဓေါသည်၊၈ဇေ၊ဆင်ထိုးခဲ့ (ဖြစ်သည်ယှိသော်) ပုရိသေ၊ပုံ၌ဖြစ်၏။ ဟတ္ထိနိယံ၊ ဆင်မ၌ (ဖြစ်သည်ယှိသော်) သော၊ထိုကာရေဏာသန္ဓေါသည်၊ ဓိတ္ထိယံ၊ထီ၌ဖြစ်၏။ ၃၊ ဝဇိရော၊ ဝဇိရ, သန္ဓေါသည်၊ရတနေ၊ စိန်ဟူသောရတနာအထူး၌လည်းကောင်း၊ မဏိဝေဓိနဟောတိသု၊ ပတ္တြမြားကျောက်ကိုထွင်းသောစူး၊ သိကြားမင်းလက်နက်တို့၌လည်းကောင်း ၂၊ သိယာ၊၏။ အနိဿ ၈၊ထိမဟုတ်။

၁–ပါကတဘာသာ သန္ဓေါကျမ်းများ၌ကား၊ ဆင်မ ကို ဟောခဲ့မူ၊ (ကဏေရ) ဥကာရနှုန့ဓိတ္ထိလိင် (ဧဏ) မဏ္ဍ၊ဆင်ထီး ဆင်မနှစ်မျိုးကို ဟောသော် (ကရေဏု) ဥကာရနှုန့ ပုလ္လိင်၊ထီလိင် (ရေ) မဏ္ဍဟု၊ အစိရင်အဆိုယှိကြ၏။ ၄၊ ၂၉၊ ပါကတမဉ္ဇရီ၊ ၄၊ ၂၈၊ ပါကတမှကာသ။

၂–ဤ၌ မြားမြကြမ်းထမ်း၊ ထက်မြက်ခြင်းစသော အနက်များကိုလည်း၊ နိဒဿနစသော နည်းများကိုလည်းဖြင့်ယူလေဦး။

၈၆၇။ ။ဝိသာဏံ (တိသု. မာတာ၏,
ဒန္တေစ. ပသု သိဂ်ကေ,)။
(ကောဋိယန္တု. မတော) ကောဏော
(ကထာ ဝါဒိတ္တ. ဝါဒနေ)။ ။

(၈၆၇) ဝိသာဏံ၊ဝိသာဏ,သန္ဓေါသည်၊ မာတာ၏ဒန္တေစ၊ ဆင်စွယ်၌လည်းကောင်း၊ ပသုသိဂ်ကေ၊ အခြေလေးချောင်းယှိသော သားကောင်တို့၏ဦးချို၌ လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယှိသော်) တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ ဖြစ်၏။ ၊တု၊ဆုံ၊ကောဏော၊ကောဏ,သန္ဓေါကို၊ကောဋိယံ၊ ဆစ္စန်းအများ၌ လည်းကောင်း၊ကထာ၊တူ၊ ဝါဒိတ္တ၊ ဝါဒနေ၊ ဇစောင်း, စသည်ကို တီးကြောင်း၊ထိုးကြောင်းဖြစ်သော တုတ်တံ,စသည်၌လည်းကောင်း၊ မတော၊ သိအပ်၏။

၈၆၈။ ။(ဝဏ္ဏိပ္ပထေစ.နဂရေ,
ဝေဒေစ) နိဂမော(ထစ),။
(ဝိဝါဒါဒေါ.) ဝိကာရတော်
(သိယာ၀ါရေ စ ကာရကော)။

(၈၆၈) နိဂမောနိဂမ, သဒ္ဒါသည်၊ ဝေဿိပုထေစ၊ ကုန်သည်တို့၏ ရောင်းဝယ်ဖေါက်ကားရာခရီးခ်ီ၊ ဝါ၊ ကုန်သွယ်ခြင်းခ် လည်းကောင်း။ နဂရေ၊ဖြစ်ခ်လည်းကောင်း၊ ဝေဒေစ၊ ဗေဒကျမ်းခ်ိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အာထ၊ပါး၊ အာဓိကရဏ်၊ အာဓိကရဏာ, သဒ္ဒါသည်၊ ဝိဝါဒါဒေါ၊ ဝိဝါဒ.အာနုဝါဒ,စသော၊အာဓိကရဏ်းခ်လည်းကောင်း၊အာဓါရေစ၊ တည်ရာခ်လည်းကောင်း၊ကာရဏော၊အကြောင်းခ်လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ ၁၊ ၁–စ,ဖြင့်၊ထိုခ်နေသူ၊ကျမ်းပြီးနိဂုံး၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊လမ်းခရီး,စသည်ကိုယူလေ။

၈၆၉။ ၊(ပသုမ္ဘိ•ဝသုဓါယဠ,
ဝါ စာဒေါ•)ဝေါ (ပုဓိတ္ထိယံ)။
(ဟရိတေတု•သုဝဏ္ဏော,
ဝါသုဒေဝေ)ဟရိ•(ရိတော)။

(၈၆၉) ဝေါ၊ ဝေါသဒ္ဒါသည်၊ ပသုမ္ဘိ၊ နွားခ်ိလည်းကောင်း၊ ဝသုဓါယံ၊ မြေခ်ိလည်းကောင်း၊ဝါစာဒေါ၊ ၁၊ စကား,စသည်ခ်ိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏,ပုဓိတ္ထိယံ၊ပုံ, ထိ,ခ်ိဖြစ်၏,။တု၊အံ့၊ဟရိ၊ဟရိသဒ္ဒါကို၊ဟရိတေ၊ စိမ်းညိုသောဝဏ္ဏ၊ခ်ိ လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏော၊ ၂၊ ရွှေခ်ိလည်းကောင်း၊ ဝါသုဒေဝေ၊ ဗိသနိုးနတ်ခ်ိလည်းကောင်း၊ ဤရိတော၊ ဆိုမှာပ၏။

၁–အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ (ပစ်သောမြား) အရောင်၊အရက်မျက်နှာ၊ရေ၊ကြည်ရှင်ခြင်း၊ နတ်ပြည်၊ ဝရုဏ်နှ၊ လေ၊ နေ၊ စန္ဒဒကူး၊အမိ,ဟူသော (၁၁) နက်တို့ကိုလည်းယူလေဦး၊

၂–ဤခ်ိ,စ,သဒ္ဒါဖြင့်၊ ခြသေ့,မဟာဒေဝ၊လ၊နေ,စသောအနက်ကိုလည်းယူလေဦး။

၈၇၀။ ။(အာယတ္တေ ပရိဝါရေစ,
ဘရိယာယံ) ပရိဂ္ဂဟော။
ဥတ္တံသော,(တွ) ဝတ်သော (စ)
ကဏ္ဍပူရေစ.သေခရေ]၊ ။

(၈၇၀) ပရိဂ္ဂဟော၊ပရိဂ္ဂဟ,သဒ္ဒါသည်၊အာယတ္တေ,မိမိနှင့်စပ်ခြင်း၊ ဝါ၊ဥစ္စာခ်ိလည်းကောင်း၊ပရိဝါရေစ၊ အာခြံအာရံ ပရိသတ်ခ်ိလည်းကောင်း၊ ဘရိယာယံ၊မယား၊ခ်ိလည်းကောင်း၊သိယာ၊၏,။တု၊အံ့၊ဥတ္တံသော၊ ဥတ္တံသ, သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ အဝတ်သော၊ အဝတ်သ, သဒ္ဒါသည်လည်း ကောင်း၊ကဏ္ဍပူရေစ၊ နှားသွယ်ပန်းခ်ိလည်းကောင်း၊သေခရေ၊ ဦးဆောက် ပန်းခ်ိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏,

၈၇၁။ ။(ဝိဇ္ဇုယံ ဝဇိရေ ဧဝေ),
သနိ (ဣတိ.ပဂိသေဗျထ).
(ကောဏော.သဒ္ဓါ ဝိသေသတ္ထိ,
မုဏ္ဍ.သေ) ကောဋိ.(နာဂရိယံ)။

(၈၇၁) အသနိ၊ဃသနိ,သဒ္ဓါသည်,ဝိဇ္ဇုယံ၊ လျှပ်စစ်ခွင်လည်းကောင်း၊ ဝဇိရေဧဝ၊ ဝရဖိန်လက်နက်ခွင် လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ။ဣတိ ပဂိသေပိ၊ထိ,ပုံခွင်လည်းဖြစ်၏။အထ၊ ပါး၊ ကောဋိ၊ကောဋိ, သဒ္ဓါသည်၊ ကောဏော၊အစွန်အဖျား အထောင့်ခွင်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါဝိသေသတ္ထိ၊ တကုဋေအရေအဝှက်ဖြစ်သော သဒ္ဓါအထူးခွင်လည်းကောင်း၊ဥက္ကာ.သေ အထွန်အကားခွင်လည်း ကောင်း၊သိယာ၊၏။ နာဂရိယံ၊ ထိ ခွင်ဖြစ်၏။

၈၇၂။ ။(ရုဇ္ဇာ.ဇာလာ.ပဓါနဂ္ဂ,
မောရ ရုဇ္ဇာ သုသာ) သိခါ,
(သပ္ပဒါဌာ.ယ.မာ) သိ (ဣတိ),
ဇုဋ္ဌသာသိ.သနာယဝိ]။

(၈၇၂) သိခါ၊ သိခါ, သဒ္ဓါသည်၊ ရုဇ္ဇာ.ဇာလာပဓါနဂ္ဂမောရ ရုဇ္ဇာသု,ဦးစွန်း၊ဖီးတောက်ဖီးလျှံ၊ ပြဓါန်းသောအနက်၊ အစွန်း အဖျား၊ ဦးခေါင်းတို့၏ အမောက်ဦးစွန်းတို့ခွင်၊ သိယာ၊ ၏။သာ၊ ဣတ္ထိလိင်တည်း၊ အာသိ၊အာသိ,သဒ္ဓါသည်,သပ္ပဒါဌာယ်,ဖြစ်စွယ်ခွင်လည်းကောင်း၊ဇုဋ္ဌသာ၊ အာလိုယ်သောဝဏ္ဏ,ကို၊အာသိ.သနာယဝိ၊ တောင်းတခြင်းအနက်ခွင် လည်း ကောင်း၊သိယာ၊၏။ ဣတ္ထိ၊ထိ ဘည်း။

၈၇၃။ ။ဝသာ.(ဝိလိနဲ.တေလသ္မိ,
ဝသဂါ ဝဏ္ဏ.ဂါဝိသု.)။
(အာဘိလာသေ.တု.ကိရဏော
အာဘိသဂေ) ရုစိ (ဣတိယံ)။

(၈၇၃) ဝသာ,ဝသာသဒ္ဓါသည်,ဝိလိနဲ.တေလသ္မိ,ဆိတ်ကြည်ခွင်လည်း ကောင်း၊ဝသဂါ.ဝဏ္ဏ,ဂါဝိသု,အလိုသို့ လိုက်တတ်သောမိန်းမ၊ နွားမမြို့ တို့ခွင်လည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏ်။ တု,ဆဲ, ရုစိ,ရုစိ,သဒ္ဓါသည်,အာဘိလာသေ, အလိုခွင်လည်းကောင်း၊ ကိရဏော, အရော်ခွင်လည်းကောင်း၊ အာဘိသဂေ, ကပ်ငြိခြင်းခွင်လည်းကောင်း၊သိယာ၊ ၏. ဣတ္ထိယံ ထိခွင်ဖြစ်ဏ်,

၈၁၄။ ။သညာ [သဠာယတနေ•နာမေ,
စေတနာယတ္ထ ဒီသတိ၊
(အံသေ ထိပ္ပေ) ကလာ•(ကာလေ
ဘာဂေ•စနွသ•သောဠသေ,)။

(၈၁၄) သညာ၊သညာသဠာယတန်ကိသည်၊ သဠာယတနေ၊ အာမှတ်ပြု၍ သိခြင်း၊ ဝါ၊ ဝန်ခံခြင်းဌာလည်းကောင်း၊နာမေ၊ အမည်ဌာလည်းကောင်း၊ စေတနာ ယံစ၊စေ့ဆော်ခြင်း စိတ္တဗျာပါရဌာ လည်းကောင်း၊ ဒီသတိ၊ ထင်၏။ ကလာ၊ကလာ,သဠာကိသည်၊ အံ့သေ၊အာကျိုဌာ လည်းကောင်း၊ သိပ္ပေ၊ ဂိတ, ဝါဒိတ,စသောအာတတ်ငယ်၊(၆၄)ပါးဌာလည်းကောင်း၊ ကာလေ၊ အခါ ကာလဌာလည်းကောင်း၊စနွသ၊လ၏။သောဠသေဘာဂေ၊တဆယ်ခြောက် စိတ်တစိတ်ဌာလည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။

၈၁၅။ ။(ဗီဇကောသေ ဃရကုဋေ,
ကဏ္ဏာဘူသာယ) ကဏ္ဏော ကာ
(အာဂါမိကာလေ•ဒီဃတ္တေ,
ပဘာဝေစ မတာ)ယတိ။

(၈၁၅) ကဏ္ဏော ကာ၊ ကဏ္ဏော ကာ,သဠာကိသည်၊ ဗီဇကောသေ၊ ကြာနားဥောင်းဌာလည်းကောင်း၊ ဃရကုဋေ၊ အိမ်၏။ အထွဋ်ဌာ လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဏာဘူသာယံ၊ နားသွယ်ပန်းဌာလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အာယတိ၊ အာယတိ,သဠာကို အာဂါမိကာလေ၊ အနာဂတ်ကာလဌာလည်းကောင်း၊ ဒီဃတ္တေ၊အာရှည်အဆလျားဌာလည်းကောင်း၊ပဘာဝေစ၊ ၁၊ တန်းခိုးအာစွမ်းဌာ လည်းကောင်း၊မတာ၊၏။ (ထိ)၊

၁–စ,သဠာဖြင့်၊ သင်္ဂမ၊ပါပန်၊ဖလဒါန်၊ကာလ,စသောအနက်များကိုယူလေဦး။

၈၁၆။ ။ဥဏ္ဏာ (မေဃာဒိလောမေစ,
ဘူမဋ္ဌေ ရောမ ဝါတုယံ,)
ဝါရုဏီ•(တိတ္ထိယံ ဝတ္ထာ,
နတ္ထကိ မဒိရာသုစ)၊ ။

(၈၁၆) ဥဏ္ဏာ၊ ဥဏ္ဏာသဠာကိသည်၊ မေဃာဒိလောမေစ၊ဆိတ်စသည် တို့ဏ်, အမွေးဌာလည်း၊ ဘူမဋ္ဌေ၊ မျက်မှောင်အလယ်ဌာ ပေါက်သော၊ ရောမ

ဓာတ္ကယံ၊ဥဏ္ဏာလုံ ပွေ့ရှင်တော်ဓာတ်ခွဲလည်းကောင်း၊သိယာ၊ ၏ ၊ တ၊ အုံ၊ ဝါရုဏီ၊ ဝါရုဏီသဒ္ဒါကို၊ နတ္တကိမဒိရာသုစ၊ နတ်ဝင်မ၊ ဝါ ၊ ကရေ သည်၊ သေနာရက်တို့ခွဲ၊ ရုတ္တာ၊ ဆိုအာဝ၏ ၊ အုတ္တိယံ၊ ထိခွဲပြစ်၏ ။

၇၂၇။ ။(ကြိယ စိတ္တေ စ ကရဏေ)
ကိရိယံ (ကမ္မနိ) ကြိယာ။
(သုဏိသာယံ တု ကညာယံ,
ဇာယာယံစ) ဝရ. (မတာ)။

(၇၂၇) ကိရိယံ၊ ကိရိယသဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ ကြိယာ၊ ကြိယာ သဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ ကြိယစိတ္တေစ၊ ပြုကာမဏ္ဍလာပြစ်သော ကြိယစိတ်ခွဲလည်းကောင်း၊ ကရဏေ၊ ပြုခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊ ကမ္မနိ၊ အမှုခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏ ။ တ၊ အုံ၊ ဝရ၊ ဝရ,သဒ္ဒါကို၊ သုဏိသာယံ၊ ချွေးမခွဲလည်းကောင်း၊ ကညာယံ၊ သတ္တိသိုးမျိုးခွဲလည်း ကောင်း၊ ဇယာယံစ၊မယားခွဲလည်းကောင်း၊မတာ၊ ၏ ။ ။

၇၂၈။ ။(ပမာဏိသရိယေ) မတ္တာ,
(အက္ခရာ ဝယ ဝေပုကေ)။
သုတ္တံ (ပါဝစနေ. ရိဠ္ဍေ
တနေ့ တံ သုပိကော. တိသု)။

(၇၂၈) မတ္တာ၊ မတ္တာသဒ္ဒါသည်၊ ပမာဏိသရိယေ၊ အတိုင်း အာရှည် အစိုးရခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊ အက္ခရာဝယဝေ၊ အက္ခရာတို့ ၏ အစိတ်၊ မကြာခွဲလည်းကောင်း၊ အပုကေ၊ အနည်းငယ်ဟူသော အနက်ခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏ ။ သုတ္တံ၊ သုတ္တသဒ္ဒါသည်၊ ပါဝစနေ၊ ပါဠိတော်ခွဲ လည်းကောင်း၊အာရိဠ္ဍေ၊ အာရိဠ္ဍမည်သောအရက် ဆေးရည်၊ အထူးခွဲလည်းကောင်း၊[1]၊တနေ့ ရှည်ချောင်းခွဲလည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယို့သော် နှ-တည်း) တံ၊ ထို (သုတ္တ) သဒ္ဒါသည်၊ သုပိတော၊ အိပ်ပျော်သောသူခွဲ (ဖြစ်သည် ယို့သော်) တိသု၊ လိင်သုံးပါး တို့ခွဲ ဖြစ်၏ ။ ။

၁–ဤမှာ၊ဠီကာနှင့် မြန်မာပါဠိနိဿယ၊ သိဟိုဠ် စာပါဠိများခွဲ၊ (သိဒ္ဓေ သုပိန) ဟု ပါဠိနေယျ၌.ပြီးခြင်း၊အိပ်မက်၊အိပ်ခြင်း, ဟု၊ အနက်လည်း ချုတ်ပျက်လျက် ယို့ချေသည်။

သိဟိုင္ဒနိဿယဟောင်းအတိုင်း၊ (ရိုင္ဗေ၊ သုပိတေ) ဟု၊ ပါ၌မှန်ယိုစေ၍, အနက်ကိုလည်း ယခုယောဇနာခဲ့တိုင်းသာ အမှန်ဟု မှတ်လေ။

သေအရက်၊ အနံ့, အဆင်း၊ အရသာယို၍,သာ (အရက်) ဟုဆိုသည်။ စင်စစ်အရက်ကား မဟုတ်၊ ဆေးရည်သာ၊ ဤ၌ သုတ္တနှင့် အရိုဋ္ဌကား ပရိယာယ်၊ ၎င်းသုတ္တ အရိုဋ္ဌဆေးရည် ပြုလုပ်နည်းကို၊ ဝေဒျကဆေးကျမ်း အဆိုအတိုင်းဖေါ်ပြဦးအုံ့၊ စင်ကြယ်သောမြေအိုး စသည်၌၊ တင်လဲးပျားငယ်ရည်တို့ကိုထည့်၍,၊ စပါးထဲးမှာ သုံးရက်မြှုပ်ထားက၊ ချဉ်သော အရသာယိုသည်၊ အရိုဋ္ဌ၊ သုတ္တ၊ ဆေးရည်ဖြစ်၏,၊

ဤလေးနက်တို့တွင်။ ပါဝစနတ္ထနှင့်၊ တန္တိတ္ထည် (သူတြို) အရိုဋ္ဌတ္ထည် (ဇတ္တ) သုပိ တတ္ထည် (သုတ်) ဟူသော သမ်တဗ္ဗကတိ ပုဒ်နေကို မှတ်လေ၊ ပါဂကတ အဘိဓာန်များနှင့် လည်း ညွှိလေ။ ।

၈၇၉။ ။(ရောဇလိင်ေ ါ. သဘာင်ေသ၊
ရုကျွေစ), ကာကုဓော (ပျုထ)။
[နိမိတ္တ•ကျွရ• သူပေသ,
ဗျဉ္ဇနံ (စိဟာနေပဒေ),။

(၈၇၉) ကာကုဓော၊ ကာကုဓသဒ္ဒါသည်၊ ရောဇလိင်ေ ါသဘာင်ေသ၊ မင်း၏, အမှတ် အကြောင်း၊ မင်းမြောက်တနဲဆာင ါးပါး၊ နွားလည်ပို့ တို့ဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ရုကျွေစ၊ဖေ ါက်ကြို,ပင်ဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ သိယာ၏, အာထ၊ ပါး၊ ဗျဉ္ဇနံ၊ ဗျဉ္ဇနသဒ္ဒါသည်၊ နိမိတ္တကျွရ သူပေသ၊ နိုပိတ်၊ ဆက် ါစာတ်၊ အာကွေ့ရ၊ ဟင်းလျှာတို့ဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ စိဟာနေ၊ ်အမှတ် တံဆိပ်ဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ပဒေ၊ အာကွေ့ရအပေ ါင်း၏, သဘောဖြစ်သော ပုဒ်ဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏,။

၈၈၀။ ။(ဝေ ါဟာရေ• ဇေတု ဝိန္ဓာယံ
ကိဠာ ဒေ ါစာပိ,) ဒေဝနံ,။
(ဘရိယာယံတု ကေဒ ါရေ,
သရိရေ) ခေတ္တ (ဝိရိတံ)။ ။

(၈၈၀) ဒေဝနံ၊ ဒေ္ဝဝနသဒ္ဒါသည်၊ ဝေ ါဟာရေ၊ ကုန်သွယ်ရောင်း ဝယ်ခြင်းဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ဇေတုဝိန္ဓာယံ အောင်လိုခြင်းဒ္ဓိလည်းကောင်း ကိဠာဒေ ါစာပိ၊ ကစားမြူးထူးခြင်း၊ ထွန်းပခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်းစသည်ဒ္ဓိ လည်းကောင်း၊ သိယာ၏,။တု၊ ဒုံ၊ ခေတ္တ ်၊ ခေတ္တသဒ္ဒါကို၊ ဘရိယာယံ၊

မယားဒ္ဌလည်းကောင်း၊ ကေဒါရေ၊ အာသယိဒ္ဌလည်းကောင်း၊ သရီရေ၊ ကိုယိဒ္ဌလည်းကောင်း၊ ဤရိတံ၊ ဆိုအပ်၏။ ၁

၁–ဤခေတ္တသဒ္ဒါသည်၊ မြေ၊ အိမ်၊ ရာသီ၊ ဟူသော အနက်များကိုလည်း၊ ဟောနိုင်သေးသည်၊ ၎င်း (၃) နက် အပိုနှင့်တကွမှတ်ရန် ရစနာ“ဂါထာဒ္ဌ၊

ဇာယာ, ကေဒါရ, ကာယေသု၊ ခေတ္တံ ကု ဃရ ရာသိသု၊ ။ (အနက် မခက်)

၈၈၁။ ။(သုဿူ သာယဠ ဝိညြယျ,
ဒုဒ္ဓာဘ္ဘာသေ ပျ) ပါသနံ,။
သူလံ (တွနိတ္ထိယံ ဟောတိ,
ဘေဒေသကိုရ္ဘာ သုစ,)။ ။

(၈၈၁) ဥပါသနံ၊ ဥပ ါသနသဒ္ဒါကို၊ သုဿူသာယဠ၊ ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးခြင်းဒ္ဌလည်းကောင်း၊ ဒုဒ္ဓာဘ္ဘာသေပါ၊အလိုယှိအပ်သောအကာတ်စသည်ကို အားထုတ်လေ့ကျင့်ခြင်းဒ္ဌလည်းကောင်း၊ ဝိညြယျ၊ သိအပ်၏။ ၁၊တ္ဝ၊အံ့၊ သူလံ၊သူလသဒ္ဒါသည်၊ ဟောင်းဘေဒေ၊ တံကျင်ဟူသော လက်နက်အထူးဒ္ဌလည်းကောင်း၊ သကိုရ္ဘာသုစ၊ ပြောင့်၊ ကျင်နာခြင်း၊ ဝ ါ၊ ဝမ်းကိုက်နာတို့ဒ္ဌလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အနိတ္ထိယံ၊ ထင်ဒ္ဌ မပြု၏၊ ။

၁–ဤကား၊ သီဟိုဠ် အကွရာပါဠိနိဿယလာ၊ ပါဠိအနက်အတိုင်းတည်း၊ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၃၉၀) သရာဒ္ဘာသောတုပါသနံ၊ နှင့်၊ အမရကောသတို့ကိုထောက်လျှင် ဤဒ္ဌ (သရာဒ္ဌသော) ဟုပါဠိနေသင့်မည်ထင်၏။ သို့သော် အမရကောသနှင့်၊ အောက်ဆိုခဲ့ပြီး စကားရပ်ကို၊ ရည်ရွယ်၍ဆိုတော်မူဟန်မတူ၊ အလုံးစုံ (ဗုဒ္ဓ-အဘိမတ) ဖြစ်သော အတတ်မျိုးကို လေ့ကျင့်ခြင်းသည်ပင်လျှင်၊ ဤဒ္ဌ–ဥပါသနမည်သည်ပင်ဟု ဤစာကိုယ်ဆရာနှင့် နိဿယဟောင်းဆရာတို့ အလိုယှိတော်မူဟန်တူသည်။ ။ဤမြန်မာ့ကာနှင့် မြန်မာစာတို့ မှာကား၊ (ဗုဿာဒ္ဌသော) ဟု ပါဠိပျက်လျက်ယှိချေသည်၊ (သုဿူသာ) ပုဒ်အနက် မှာလည်း၊ ဋီကာဖွင့်တိုင်း (နာလိုခြင်း) ဟုယောဇနာကြခြင်းသည်၊ အခြားအရာဒ္ဌရင်း၊ ပုဒ်ဌရင်း အနက်ကိုဟောနိုင်သော်လည်း၊ ဤ(ဥပါသန) ပုဒ်၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကိုပြုရာ၌ကား၊ ပုဒ်ရင်း (ဥပါသန) ကပင် (နာလိုခြင်း) အနက်ကို မဟောနိုင်ရကား၊ မသင့်သည်သာ၊ ၄၂၈–၉၃၀!ဂါထာများနှင့်ညီ၊ သင်္ခတနှင့်ပါဂတကျမ်းများကိုလည်းကြည့်။ ။

၈၈၂။ ။တန္ဒိ (ဝိဏာဂုဏော) တန္ဒိ,
(မုခ္ခသိဒ္ဓန္တ• တန္ဒိ,သု)။
(ရထာဒ္ဌရေတုစ•) ယုဂေ ါ,
(ကပ္ပမ္ပိ• ယုဂလေ) ယုဂံ]။ ။

(၈၈၂) တန်ခိုး တန်ခိုးသန္တာ၊သည်၊ ဝိဏာဂုဏော၊ စောင်းသို့ ၌ (ဖြစ်သည်ယ်သော်၊ ထို၊ ကား) မုဒု သိန္ဓနှင့် တန်ခူ၊သု ၊ပြုခေါ်းခြင်းမြီးမြှီ သော အဆုံးအဖြတ်၊ ဝါ၊ မှန်ကန်၏ဟု ယုံကြည်စိတ်ချအပ်သောအဆုံး အဖြတ်၊ ချည်တို့၌ (ဖြစ်သည်ယ်သော်)။ တန်ခူ ၊တန်ခူ ဟု နှ၊ ဖြစ်၏။ ။ တု၊ အံ့၊ ယု ၊ဂ ၊ ယုဂသဒ္ဒါသည်၊ ရထားဒျ၏၊ ရထားစသည်တို့၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ထမ်းပိုးခ (ဖြစ်သည်ယ်သော် ပုံတည်း။) ၂ ကပ္ပမှ၊ ကတယုဂ်စသော ယုဂ်လေးမျိုးကန္ဓာ၌လည်းကောင်း၊ ယုဂ လေ၊ အစု ၌လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယ်သော်၊) ယုဂ ၊ ယုဂ ဟု နှ၊ ဖြစ်၏။

၁–ဤ၌ သိန္ဓနပုဒ်၏အနက်၊ ဋီကာနှင့် နိဿယများမှာ ပျက်လျက်ယ်သည်။ သတိပြုလော။ ။

၂–သီဟဠသန္တာ၌ကား၊ ကပ္ပတ္ထကို ပုလ္လိင် ပဏ္ဍသို့သွင်း၍ ယောဇနာ၏၊

၈၈၃။ ။(ဒုတ္ထိပုမ္ပေစ• ရေဏုမ္ပိ,)
ရဇော (ပကတိ ဇော• ဂုဏော)။
(ချာသပ္ပဏော• တု ဒါနမ္ပိ,)
နိယျာတန• (မုဒ္ဒိရိတံ)။ ။

(၈၈၃) ရဇော၊ ရဇသန္တာ၊သည်၊ ဒုတ္ထိပုမ္ပေစ၊ မိန်းမတို့၏ ဥတု ပန်းခ၌လည်းကောင်း၊ ရေဏုမ္ပိ၊ ပန်းဝတ်မှု ၊ ဝါ၊ မြှူခ၌လည်းကောင်း၊ ပကတိဇော၊ သဘာကျမ်းခ၌ လာသောအားဖြင့် ထင်ရှားသောသတ္တစသော ဂုဏ်သုံးပါး၏ ညီညွတ်သော အရိုက်အာဘန် သဘောမှဖြစ်သော၊ ဂုဏော၊ ဒုတိယရဇ• ဂုဏ်ခ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ တု၊ အံ့ ၊နိယျာတန• နိယျာတနသန္တာ၊ကို၊ ချာသပ္ပဏော၊ မိမိထံ၌အပ်နှံထားသောဥစ္စာ ဝတ္ထုကို၊ အပ်နှံ သူတို့အား တဖန်ပြန်ပေးခြင်း၊ ဝါ၊ အပ်နှင်းခြင်းခ၌လည်း ကောင်း၊ ဒါနမ္ပိ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းခ၌လည်းကောင်း၊ ဤရိုးတံ၊ ၏။

၁–ရှေးမြန်မာနိဿယများ၌ ယောဇနာအပ်သောအနက်ကို ဆင်ခြင်အပ်၏။

၈၈၄။ ။(ဂရုပ် ၊ယာ၀တာ၀ရေသု၊)
တိတ္ထ (ပုတမ္ပု ဒိဋ္ဌိသု)။
(ပဏ္ဍာ ဂေ) ဇောတိ (နက္ခတ္တ•
ရံသိ သ္ဓ ဂ္ဂိမ္ပိ,) ဇောတိ (သော)။

(၇၇၄) တိဏ္ဍ၊ တိဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ ဂရုပါယာဂတာရေသု၊ ဆရာ၊ အကြောင်းဥပါယ်၊ ရေဆိပ်တို့ရှိသည်းကောင်း၊ ပူဘမ္ဘ၊ ဒီပ္ပိသု၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သောရေ၊ မှားသောအယူတို့ရှိ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ဇောတိ၊ ဇောတိသဒ္ဒါသည်၊ နက္ခတ္တရံသိသု၊ နက္ခတ်အာရောင်တို့ရှိ (ဖြစ်သည်ယို့သော်) ပဏ္ဍာကေ၊ နှ,ခို ဖြစ်၏။ သောဇောတိ၊ ထိုဇောတိသဒ္ဒါသည်၊ အာဂ္ဂိမ္ဂ၊ ဖိုးခ(ဖြစ်သည်ယို့သော်) ပုံတည်း။

၇၇၅။ "ကဏ္ဏော (နိတ္ထိ သရေ ဒဏ္ဏော
ဝဏ္ဏော၊ ဝသရေပျလ)။
(ဥဒ္ဓံ ဗာဟု၊ ဒွယုမ္ဘာလော
သုရတ္ထော ပိစ) ပေါ်ရိသံ။ "

(၇၇၅) ကဏ္ဏော၊ ကဏ္ဏသဒ္ဒါသည်၊ သရေ၊ မြှားခွံလည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဏော၊သစ်ပင်စသည်တို့၏ အာရိုးအားတံခွန်လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏော၊အာပေါင်းခွန်လည်းကောင်း၊ အဝသရေပါ၊ အခွင့်ခွန်လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အနိတ္ထိ၊ ထ ိမဟုတ်။ အထ၊ ပါ၊ ပေါ်ရိသံ၊ ပေါ်ရိသသဒ္ဒါသည်၊ ဥဒ္ဓံ ဗာဟုဒွယုမ္ဘာလော၊ အာထက်သို့ ဆန့်တန်းအပ်သော လက်နှစ်ဘက်ယို့သော လက်ခုပ်ဘဝေါင် အတိုင်းအရှည်ခွ၊ ဝါ၊ လူတရပ် တသူ အာတိုင်းအရှည်ခွ လည်းကောင်း၊ ^ သုရတ္ထော ပိစ၊ ရဲးရင့်သောအဖြစ်၊ ဝါ၊ လုံ့လယို့သောသူအဖြစ်ခွ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၁-ဤ ၂-နက်တို့တွင်၊ နောက်အနက်ကား၊ ပုရိသော၊ ဥမ္မာနမဿ။ ပေါ်ရိသံ-ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန်နှင့်အညီ၊ ယောဇနာအပ်သောအနက်တည်း၊ ဤအလိုသော်၊အထက်ခွ ဆန့်တန်းအပ်သော လက်မောင်းမပါ။ ^ဤခွဥဒ္ဓံ-ဟု နိဂ္ဂဟီတန္တနှင့်ပါ၍ယို့စေ။

၇၇၆။ "ဥဒ္ဓာနံ (ပေါ်ရိသေဟာသု,
နိသိန္နာ ဒ္ဝေ,ဂ္ဂမေပျထ)။
အနိသယ မဟိဘာဝေ,
တ္ဝ]ရိတ (မှုသရေသိယာ)။ "

(၇၇၆) ဥဒ္ဓာနံ၊ ဥဒ္ဓာနသဒ္ဒါသည်၊ ပေါ်ရိသေဟာသု၊ ရဲးရင့်သော အဖြစ်၊ ထကြွလုံ့လဝိရိယတို့ခွ လည်းကောင်း၊နိသိန္နာဒ္ဝ ၂ဂ္ဂမေ၊ ထိုင်သူ၊

အိပ်သူစ သည်တို့၏ နေရာမှ ထခြင်းဌာလည်းကောင်း၊သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏။ ။ အထ၊ ပါး၊ ဇာရိဏံ၊ ဇာရိဏာသဒ္ဒါသည်၊ အနိုဿယမဟာဘာဝေ၊ မှိရာမယှိသောထွင်ပြင် မြေအရပ်ဌာ လည်းကောင်း၊ ဦးသရေ ၁၊ ဆားဆပ်ပြာယှိသောဆားကျင်း၊ဆပ်ပြာကျင်းဌာလည်းကောင်း၊သိယာ၏။

၁–ဤဌာ၊ သိဟိုဠ်နိဿယနှင့်၊ ရှေးမြန်မာပါဠိနိဿယများ၌ ဥသရေဟု ရဿနှင့်ပါ၌ယှိကြ၏။ မယှိသင့်။

အောက်ဘူမိဝဂ် (၁၇၂) ဂါထာ။ ခါရာတု၊ မတ္တိကာ၊ ဦသော ဦသဝါတူသရော တိသု၊ကိုထောက်၍, တွေ့ရိဏာမူသရေဟု၊ဦဒီဃသရနှင့်ယှိစေရမည်။

၈၈၇။ ။အာရာဝနံ (သာဝနေစ,
ပတ္တိယံ၊ ပရိတောသဏော)။
(ပဓာနေတုစ၊ သာနုမ္ပိ,
ဝိသာဏော) သိဂ်(မုစ္ဆတော)။ ။

(၈၈၇) အာရာဝနံ၊အာရာဝနသဒ္ဒါသည်၊ သာဝနေစ ၁၊ ပြီးစေခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ပတ္တိယံ၊ ရောက်ခြင်း၊ ရခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ပရိတောသဏော၊ နှစ်သက်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ သိယာ၏တု၊ ဒုံ၊ သိဂ်၊ သိဝိ သဒ္ဒါကို၊ ပဓာနေစ၊ ပြဓာန်းခြင်းအနက်ဌာလည်းကောင်း၊သာနုမ္ပိ ၂၊တောင်ထွဋ်ဌာလည်းကောင်း၊ ဝိသာဏော၊သားကောင်တို့၏ ဦးချိုဌာလည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆတော၊ ဆိုအာပ်၏။

၁–စသဒ္ဒါဖြင့်၊ တောင်းပန်ခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊ ချက်ခြင်း၊ ဆည်းကပ်ခြင်း၊ မှီဝဲခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်းတို့ကိုယူလေ။

၂–ဤဌာ (သာနု) သဒ္ဒါ၏အနက်ကို၊ ဋီကာနှင့်တကွ၊ မြန်မာရှေးနိဿယများမှာ၊ (တောင်လျှဉ်တောင်ဝန်း)ဟု အနက်ဖွင့်ပြ ပြန်ဆိုကြ၏။အောက်အရညာဒိဝဂ် ဂါထာနံပါတ် (၆၀၀) ဌာပြဆိုအပ်သော ကူတောဝါ သိခရံ သိဂ်ံ ဟူသော၊ တောင်ထွဋ်ဟောသိဂ်ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ဌာကိုပြသော အရာဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၎င်းဂါထာနံပါတ်၊ ၆၀၇–ပဏ္ဍောတု၊ သာနုဝေတ္ထိယံ။ အထက်အနေကဏ္ဍ ဂါထာနံပါတ် (၁၀၄၅) ပဏ္ဍောတု မာနသာနုသုဟူသောအရာတို့မှာကဲ့သို့၊ သာနုသဒ္ဒါ၏၊ တောင်၏ညီညွတ်သောမြေအတို့၊ ဟူသော တောင်လျှဉ်တောင်ဝန်းအနက်ဌာ မဖြစ်သင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ၎င်းအဖွင့်နှင့်အနက်များ၏ညီမသင့်သည်သာ၊ ဤအရာ၌ သာနုသဒ္ဒါ၏အဂ္ဂဘာဂအနက်ကိုမှတ်လေ၊ပဋ္ဌတဋ္ဌေ၊ပဏ္ဍေ၊သာနုဟု–ရစနာဂါထာပါဒပြုလေ၊ မေဒိနီ ကောသနှင့် အမရကောသ၊ဟိန္ဒီအနုဝါဒ၊ ဌာ(သိခရ)ဝိသေသအဘိဓာန်ဌာ (ပဋ္ဌတသ အဂ္ဂဘာဂ) ဟု–ဤအရာ၌ ပြဆိုကြသည်ပင်။

၊ စသဒ္ဒါဖြင့်၊ အဂ္ဂဘာဂ၊ စိဟနေ၊ ဝဋ္ဌယန္တ တီးမှုတ်ဘွယ်ယန္တြားစသည်ကိုယူလေ။

၇၀၈။ ။(ဒိဋ္ဌာဒိမဂ္ဂေ။ ဉာဏကၠိ,
ကၠထာလဒ္ဓိသု) ဒဿနံ,။
[ဟေမေ။ပဠ္ဌ သုဝဏ္ဏေ၀,
နိကၠော (နိတ္ထိ ပသာဝနေ,)။ ။

(၇၀၈) ဒဿနံ၊ ဒဿနသဒ္ဒါသည်၊ ဒိဋ္ဌာဒိမဂ္ဂေ ၁၊ ရူပြင်အာဝ၀ေသော ရူပါရုံ၊ သောကပတ္တိမဂ်ဒ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဉာဏကၠိကၠထာဒဋ္ဌိသု၊ ဉာဏ်မျက်စိ ရှုမြင်ခြင်း၊ အာယူတ္ကိဒ္ဌိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ နိကၠော၊ နိကၠသဒ္ဒါသည်၊ ဟေမေ၊ ရွှေ၌လည်းကောင်း၊ ပဠ္ဌသုဝဏ္ဏေ၀၊ ၂၅-ကလျှာ ငါးသုဝဏ်၊ တနိကၠဒ္ဌိလည်းကောင်း၊ ပသာဝနေ၊ အာဆင်းတန်ဆာဒ္ဌိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အာနိတ္ထိ၊ ထိမဟုတ်။

၁–ဤ၌ အလုံးစုံသိဟိုင်ဒ်ပါ၌များမှာ၊ (ဒိဋ္ဌာဒိမဂ္ဂေ)ဟု– ၄မှာ ယအပင့်နှင့် ပါ၌ပျက်လျက်ယိုကြ၏။ ပယိတဗ္ဗန္တိ။ ဒိဋ္ဌံဟု ၀စနဆုပြု၍. ဒိဋ္ဌသုတစသည်တို့မှာကဲ့သို့၊ မြင်အပ်သော ရူပါရုံဟူသောအနက်မှန်ကိုမှတ်လေ၊ ဤအနက်ဟောအရာ၌ (ဒဿန) ပုဒ်ကိုလည်း (ကမ္မသာဓ်) ပင်ပြုရမည်။ ။ဒိဋ္ဌံဟုပုဒ်မှားမှတ်၍. မြင်ခြင်းဟုအနက်မှား မပေးကြလေလင့်၊ ၎င်းအတွက် (ဒုက္ခဏ) ယိုပြု။

၇၀၉။ ။(တိထ၀ိဘောဒေ။ သာခါဒိ,
ဖလုဒ္ဓိ,) ပဇ္ဇ (မုဠ္ဠတော)။
(နာ၀ကလောကေတု) ပါတာလံ,
(ဘာသိတံ။ ဝဋ္ဌ၀ါမုခေ)။ ။

(၇၀၉) ပဇ္ဇံ၊ ပဇ္ဇသဒ္ဒါကို၊ တိထ၀ိဘောဒေ၊ အဠ္ဌမီ စာတုဒ္ဒသီ အာမ၀ေသီ၊ ပုဏ္ဏမီဟူသော နေ့ထူးရက်ဖြတ်ဒ္ဌိလည်းကောင်း၊ သာခါဒိ ဖလုဒ္ဓိ၊ သစ်ခက်နွယ်စသည်တို့၏. အာဆစ်အာဖဒ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဥဠ္ဠတော၊ ဆိုအာ၀ါ၏. တု၊ အံ့၊ ပါတာလံ၊ ပါတာလသဒ္ဒါကို၊ နာ၀ကလောကေ၊ နာ၀ ၊ားပြည်ဒ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဗဋ္ဌ၀ါမုခေ၊ ၁ ဗဋ္ဌ၀ါမုခ သမုဒ္ဒြာဒ္ဌိလည်းကောင်း၊ ၀ါ၊ သမုဒ္ဒြာအာလယိဒ္ဌ မြင်းမခံတွင်းသဏ္ဌာန်ယိုသောအာရ၀ါမှ ဖြစ်သော ဖိုးဒ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဘာသိတံ၊ ဆိုအာ၀ါ၏.။

၁–ဗဒ္ဓ၀ါ နလဗဒ္ဓ ၀ဂ္ဂိစသောပုဒ်တို့လည်း၊ ၎င်းဗဒ္ဓ၀ါမုခ ပရိယာယ်ပင်၊ ထို.ကြောင့်၊ ခဲ့ဟုမပေးကြလေလင့်၊ မီးဟူ၍.သာ အနက်မှန်ပေးလေ၊ ၎င်းမီးမျိုးကို သိုးဆောင်းလူမျိုးတို့က၊ ရေမြှုပ်မီးတောင်ဟု– ခေါ်ကြ၏.၊ မဟာဒေ၀ဘန်ဆင်းသော မြင်းမခံတွင်းဒ္ဌ ဘည်သောမီးဟု၊ သခ်ာတကျမ်းများ၌အဆိုယိုသည်။

ငရဲမှတက်လာသော မီးလျှံသည်၊ သမုဒ္ဒြာထဲ၌ကျ၍ ဖြစ်သော (မီး) ဟူ၍လည်း၊ ကျမ်းဂန်များ၌အဆိုရှိသည်၊ ဤထက်အကျယ်လိုမူ (သုတ္တ၀ိဂုဏ) ဇာတ်အဋ္ဌကထာစသည် မှာကြည့်လေ။

၇၉၀။ ။(ကာမဇေ.ကောပဇေ ဒေါသေ,)
ဗျသနံ (စ. ဝိပတ္တိယံ)၊
(အထော ပ ကရဏော သိဒ္ဓိ,
ကာရကေသုစ) သာဓနံ။ ။

(၇၉၀) ဗျသနံ၊ဗျသနသဒ္ဒါသည်၊ ကာမဇေ၊ ကာမလောဘကြောင့် ဖြစ်သော၊ ကောပဇေ၊ ဒေါသကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဒေါသေ၊ အပြစ်၌ လည်းကောင်း၊ ဝိပတ္တိယံ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာပျက်စီးခြင်းစသည်၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အထ၊ ပါး၊ သာဓနံ ၁ သာဓနသဒ္ဒါသည်၊ ဥပကရဏော၊ အသုံးအဆောင် အဆောက်အဦး၌လည်းကောင်း၊ သိဒ္ဓိကာရကေသုစ၊ ပြီးမြောက်ကြကုန်သော သာဓနခုနှစ်ပါးတို့၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၁–သာဓနသဒ္ဒါ၏.အနက်ကြောင်းမှတ်ရန်၊ ရစနာ ၂–ဂါထာ။ ။ယုဒ္ဓေါ ပကရဏော သေနာ၊ ကရဏောပါယဟေတုသု၊ ဓန.ဒ္ဓဇ သဟာယေသု။ ပုလ္လိင်.ဂတိမာရဏော။ ။ပမာဏား အဂ္ဂိ.ဒါနေသု။ နိ၌ဒနာ. နုမာပကေ။ သာဓနံ. မတသမ်ါရာ။ ဒ္ဌဂတာဒိမ္ဗိ.ဝတ္ထုတိ။

အနက်ကား။ ။ယုဒ္ဓဥပကရဏာ၊ စစ်အဆောက်အဦ၊ ကရဏာ၊ ကရဏာ ကာရကာ၊ ပုလ္လိင်၊ ယောက်ျားအင်္ဂါဇာတ်၊ အနုမာပက၊ နှိုင်းယှဉ်တတ်သူ၊ မတသမ်ါရ သူသေ ကောင်ပြုပြင်စိရင်ခြင်း–ဟု ပေးလေ။ ။ကျန်အနက်များကား သိလွယ်ပြီ။

၇၉၁။ ။(တိသ္ဍိ ရိတော. ဒါနသိလေ,)
ဝဒညူ (ဝ၎ ဝါဒိနိ)။
ပုရက္ခတော (ဘိသိတ္ထေစ.
ပူဇိတေ, ပုရတောကတေ)။ ။

(၇၉၁) ဝဒညူ၊ ဝဒညူသဒ္ဒါကို၊ ဒါနသိလေ ၇ ၌ကြိုးပေးကမ်း လေ့ယှိသောသူ၌လည်းကောင်း၊ ဝ၎ ဝါဒိနိ၊ နှစ်သက်ဘွယ်စကားကို ဆိုလေ့ယှိသောသူ၌လည်းကောင်း၊ ဤရိတော၊ ဆိုအပ်၏.၊ တိသုလေးသုံး ပါးတို့၌ဖြစ်၏။ ပုရက္ခတော၊ ပုရက္ခတသဒ္ဒါသည်၊ အဘိသိတ္ထေစ၊ အဘိသိက်သွန်းအပ်သောမင်း၌လည်းကောင်း၊ ပူဇိတော၊ ပူဇော်အပ်သော သူ၌ယည်းကောင်း၊ ပုရတောကတော၊ ရှေးရှုတြဲအပ်သောအနက်၌လည်း ကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၁–ဤ၌(တိသ္ဓိရိတော၊ ဒါနသိလေ)ဟု။ သ္ဓိနောင်ရိန္ဒ်တက္ခ၊ လေ၊ နောင်(စ) မပါဘဲ၊ ပါ၌မှန် ယိုရမည့်အရာမှာ၊ သ္ဓိနောင်၊ ရိမပါဘဲ၊ လေ၊ နောင်(စ)နှင့် တက္ခ အလုံးစုံ သိဟိုင်း မြန်မာစာများ၌ (တိသ္ဓိတောဒါန သိလေစ) ဟု၊ ပါ၌ပျက်နေသည်ကို သတိမထားမိဘဲ၊ဋီကာနှင့်မြန်မာနိဿယများ၌၊ အနက်အဖွင့်ချွတ်ပျက်လျက်ယိုချေသည်၊

၇၉၂။ ။မန္ဒော (ဘာဝုရိဟိနေစာ,
ပုကေ,မုဏ္ဍာ။ ပဒုသ္ဓိ)။
(ဝဏ္ဏိယုတ္တော, သမုန္ဒေ,
ဥပ္ပန္နေစော) သိတံ (ဘဝေ)၊

(၇၉၂) မန္ဒော၊ မန္ဒသဒ္ဒါသည်၊ ဘာဝုရိဟိနေစ၊ ဘုန်းကံမယ်ခိုနည်း ပါ၊သောသူ၌လည်းကောင်း၊အပုကေ၊ အနည်းငယ်၌လည်းကောင်း၊ မုဏ္ဍာ ပဒုသုအပါ၊ တွေဝေ ရိုက်မဲ့သောသူ၊ မထက်မျက်မရဲ့ရင့်သောသူတို့၌ လည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏိ ။ ဥသိတံ၊ဥသိတ, သဒ္ဒါသည်၊ ဝဏ္ဏိယုတ္တော၊ ကြီးပွားခြင်းနှင့်ယှဉ်သည်၌လည်းကောင်း၊ သမုန္ဒေ၊ အထက်၌စိုက်ထူ ဖွဲ့ထားအပ်သော၊အလံတမ်ခွန်စသည်၌လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နေစ၊ဖြစ်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ဘဝေ၊ ၏ ။

၇၉၃။ ။(ရထော) ကျော (သုဝဏ္ဏာ)ဘိ,
ပါသကော) အက္ခ (ဗိန္ဒိယော)။
(သသတော) ဇ ဝေါ (တိသု),
ဇ ဝံ (တက္ကေစ နိန္ဓိတော),။ ။

(၇၉၃) အကျော၊အက္ခ,သဒ္ဒါသည်၊ရထော၏၊ရထား၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သောဝင်းရိုး၌လည်းကောင်း၊သုဝဏ္ဏာ)ဘိ၊ စပါးလုံး ၂၀- ပမာဏယို သော၎ဂ္ဂ၊ ဝါ၊ တဆက္ခအာတိုင်းအရှည်ယိုသောရွှေ၌ လည်းကောင်း၊ ၁၊ ပါသကော၊အနိစာ၌လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယိုသော်ပုံတည်း) ဗိန္ဒိယော၊ ဗုဒ္ဓေါ(ဖြစ်သည်ယုံသော်၊) အက္ခ ၊အက္ခ ၊ဟု၊နဖြစ်၏ ။ရဝေါ၊ ဇ ဝ,သဒ္ဒါ သည်၊ သသတော၊ မြီးခြင်း၌ (ဖြစ်သည်ယုံသော်) တိသု၊၏ ။ တက္ကေစ၊ ကြံစည်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊နိန္ဓိတော၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သောအနက်၌လည်း ကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယို ၊သော်)ဇ ဝံ၊ ဇ ဝံ၊ဟု နဖြစ်၏ ။ ။

၁–ဤကား၊သိဟိုင်း နိဿယအတိုင်း၊ ယောဇနာအပ်သောအနက်တည်း။ ။ဤအလို တ,အက္ခမှာ၊စပါးလုံးရေ(၂၀) ၅–ချင်ရွေး။ ၂–ပဲနွား၊ မူးထီး (သို့မဟုတ်) မတ်ဝက်မူး တမူးယိုသည်ဟူလို။

လှည်းဘီး၊ သစ်ဆိုခ့ပင်၊ မြေ၊ ဂဠုန်၊ လှည်းရထား၊ တရားဆုံးဖြတ်သောအမတ်၊ စိပ်ပုတီးစသောအနက်များကိုလည်း၊ ပုလ္လိင်က၊ အကွသဒ္ဒါ၏အနက်၌။ ။တုဏ္ဍာ(ဒုဏ္ဍာ)စသော အနက်များကို၊ နပုံသကလိင်က (အကွ) သဒ္ဒါ၏ အနက်၌ ထည့်သွင်း၍ သင်္ဂြိဟ်လေ။ ။

၈၉၄။ ။(ဟရေ) သိ။ဝါ သိဝံ (ဘဒ္ဒ
မောဂ္ဂေသု• ဇမ္ဗုကေ) သိဝါ
(သေနာယံ သတ္တိယံ စေဝ,
ထူလဂ္ဂေစ) ဗလံ. (ဘဝေ)။

(၈၉၄) သိ။ဝေါ၊သိဝသဒ္ဒါသည်၊ဟရေ၊ မဟာဒေဝနတ်၌ (ဖြစ်သည်ယ္ပြီသော်၊ ပုံ၊ တည်း။) ဘဒ္ဒမောဂ္ဂေသု၊ အလိုယ္ပြီအပ်ကောင်းဖြတ်သော အနက်၊ နိဗ္ဗာန်တို့၌ (ဖြစ်သည်ယ္ပြီသော်၊) သိဝံ၊သိဝံ၊ဟု နှ ဖြစ်၏။ ဇမ္ဗုကေ၊ ဖြေခွေးနှ(ဖြစ်သည်ယ္ပြီသော်၊)သိ။ဝါ၊ သိ။ဝါ,ဟုထိုဖြစ်၏။ ဗလံ၊ဗလ, သဒ္ဒါသည်၊ သေနာယံ၊ စစ်သည်၌လည်းကောင်း၊ သတ္တိယံစေဝ၊ အစွမ်းသတ္တိ၌လည်းကောင်း၊ ထူလဂ္ဂေစ၊ ထူထဲ ကြမ်းတမ်းသော အဖြစ်၌လည်းကောင်း၊ ဘဝေ၊၏။

၈၉၅။ ။(သဗ္ဗာနုရက ဘောဒေသု,)
ပဒုမံ (ဝါရိဇေပျထ)။
(ဒေဝဘောဒေ) ဝသု (ပုမေ)
ပဏ္ဍုကံ ရတနေ ဝနေ]။ ။

(၈၉၅) ပဒုမံ၊ပဒုမ,သဒ္ဒါသည်၊ သဗ္ဗာနုရကဘောဒေသု၊ ပဒုမအရေ အတွက်သဗ္ဗာမာထူး၊ ပဒုမဝရဲ့အထူးတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဝါရိဇေပိ၊ ကြာ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အာထ၊ ပါ။ဝသု၊ ဝသု, သဒ္ဒါသည်၊ ဒေဝဘောဒေ၊ ဝသုမည်သောဂဏနှင့်ကျိုး (၈) ပါ။း၌ (ဖြစ်သည်ယ္ပြီသော်) ပုမေ၊ပုံ၌ဖြစ်၏။ ရတနေ၊ ရတနာ၌လည်းကောင်း၊ ဝနေ၊ ဝဏ္ဏဗုဒ္ဓာသာမည်၌လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယ္ပြီသော်) ပဏ္ဍုကံ၊ နှတည်း။

၈၉၆။ ။နိဗ္ဗာနံ (အာဇ္ဇဂမနေ,
အာပဝဏ္ဏေ သိယာ ထစ)။
(သေတမ္ဗုဇေ) ပုဏ္ဍရိကံ,
ဗျည္ဇေ•ဂုဏ္ဍနံရေ•ပုမေ]။ ။

(၇၉၆) နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန, သဒ္ဒါသည်၊ အတ္ထဂမနေ၊ ပျက်စီးခြင်း၊ ဝါ၊ ပျက်စီးချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ အပဝဂ္ဂေ၊ နိဗ္ဗာန်ဌာလည်းကောင်း၊သိယာ၏ အထ၊ ပါး၊ပုဏ္ဏရိက်ံ ၁၊ ပုဏ္ဏရိက,သဒ္ဒါသည်၊ သေတမ္ဗုဇော၊ ကြာဖြူ၌ဌာ၊ (ဖြစ်သည်ယ်ိသော်၊)နှ, တည်း။ ဗျည်း၊ ကျား သတ္တဝါဌာလည်းကောင်း၊ရုက္ခနှင့်ရော၊သရက်ဖြူ,ပင်ဟူသောသစ်ပင်အထူးဌာ လည်းကောင်း၊(ဖြစ်သည်ယ်ိသော်၊)ဝုမေ၊ ပုံဌာဖြစ်၏။

၁–ဤအနက်စုကား၊ ဥပလက္ခဏာ နိဒဿနမျှသာ။နှ,ဌာ၊ပုဏ္ဏရိကသဏ္ဌာ၊ပုံ,ဌာ၊ပုဏ္ဏရိက ဆင်၊ မီးတို့ကိုလည်း၊ ဟောနိုင်သေးသည်ဟုမှတ်။ ။

၇၉၇။ ။(ဥပဟာရေ) ဗလိ,(ဝုမေ),
ကရသ္မိဌာသုရန္တရေ]။
သုက္ကံ (တု•သန္တေ၀) သုက္ကော
(၀ေလေ•ကုသလေ•တိသု,)

(၇၉၇) ဗလိ၊ဗလိသဒ္ဒါသည်၊ ဥပဟာရေ၊ဗလိနှတ်စာ ပူဇော်ခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ကရသ္မိ•စ၊ အာဓုနိမာတုတ်ဌာ လည်းကောင်း၊ အာသုရန္တရေ၊ ဗလိမည်သော အာသုရာဒေဝီအထူးဌာ လည်းကောင်း၊ သိယာ၏ ။ ဝုမေ၊ ဏိ ။ တု၊အုံ၊သုက္ကံ၊သုက္ကသဒ္ဒါသည်၊ သန္တေ၀၊သုက်သွေးဌာ၊ဖြစ်သည်ယ်ိသော်၊ နှတည်း။၀ေလေ ဖြူသောအာဆင်းယ်ိသော၀တ္ထု၊ဌာ လည်းကောင်း၊ ကုသလေ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ဌာ လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယ်ိသော်) သုက္ကော၊ သုက္ကသဒ္ဒါသည်တိသု၏ ။ ၁။

၁–ဤသုက္ကသဒ္ဒါ၏ ၀ေလတ္ထအရာ၌၊ သိဟိုဠ် နိသ်ယဟောင်းဆရာ၊ (တိသု)သို့ သွင်း၍ ယောဇနာပုံ၊အမိမ္ပါယ်မှာ၊ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၉၉)ဝါ၌လိဂ်ါ ဂုဏ်တော၊ ဂုဏော သုက္ကောဒယောပုမေ, ဟူသည်နှင့် အညီ၊ ယောဇနာအပ်သော အနက်ပေတည်း။ ဖြူသောဂုဏ်ဌာဖြစ်မှုကား၊ပုံ,ဟု၊ခြားနား၍,မှတ်လေ။ စာကိုယ်. ပါဠိနေပုံနှင့်ကား၊ သိဟိုဠ် နိသ်ယဟောင်း၊ ယောဇနာနည်းအတိုင်းသာ၊ ညီညွတ်သည်ဟု မှတ်ထင်မိပေ၏။ ။ ဆင်ခြင်ကြလေ။ ။ငါတို့အလိုပါဠိနေနှင့်ယောဇနာပုံမှာ (၀ေလေတဋ္ဌတိတ္ထိသု)ဟု ပါ၌ ယ်ိစေ၍၊ သုက္ကော၊ ပုံ, သုက္ကသဒ္ဒါသည်၊ ၀ေလေ၊ အဖြူဟူသော ဂုဏ်ဌာဖြစ်၏။ တိသု၊ သုက္ကောသည်၊တဋ္ဌတိ၊ ထို ဖြူသောအဆင်းယ်ိသောခြေ၀တ္ထု၊ဟူသော အနက်ဌာဖြစ်၏။ ။ အောက်ဂါထာ၊ နံပါတ်(၇၅–၉၉)တို့နှင့် ညီ၍,ဆင်ခြင်လေ၊

ဥပလက္ခဏာ, စသော နည်းမျိုးဖြင့်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟူသော အနက်နှင့်တကွ၊ ဌေ၊ မျက်စိရောဂါအထူး၊ဆီဦး,ဟူသောအနက်တို့ကို၊သုက္ကသဒ္ဒါ၏,အနက်အဖြစ်ဖြင့်,သင်္ဂြိဟလေ

သောကြာ ဖြိုဟိ၊အသူရာတို့၏အရာ မီး၊ နယုန်လ၊သော်ကပင်၊ လဆန်းပက္ခ၊ စသော အနက်တို့ကိုလည်း၊ ပုံ၊ သုက္ကသဒ္ဒါ၏အနက်အဖြစ်ဖြင့်၊ သဖြိုဟ်လေ။

သမ္ဘဝတ္ထဉ္စ၊ သခ်ံတမ္ဘကတိ ပုဒ်နေ (ဂုကြ)
ဝေလတ္ထနှင့် ကုသလတ္ထဉ္စ (ဂုဏ)ဟု၊ မှတ်လေ။

၈၉၈၊ ။ဒါယော (ဒါနေ ဝိဘတ္တေ
ဒေစ. ပိတုနံ ဝနေ)။
(ပဘုတ္တာ. ယတ္တတာ ယတ္တာ,
ဘိလာသေသု) ဝသော (ဘဝေ)။

(၈၉၈) ဒါယော၊ ဒါယ, သဒ္ဒါသည်၊ ဒါနေ၊ ပေးလှူခြင်းဌာနလည်း ကောင်း၊ ပိတုနံ၊မိဘတို့၏၊ဝိဘတ္တေ=ဒေစ၊ သားသမီးတို့အားခွဲ၍ ပေးအပ် သောအမွေဥစ္စာဌာနလည်းကောင်း၊ဝနေ၊တောဌာနလည်းကောင်း၊သိယာ၏၊ ဝသော၊ဝသ,သဒ္ဒါသည်၊ပဘုတ္တာ=ယတ္တတာ=ယတ္တာ=ဘိလာသေသု၊ အရှင်စိုးမင်း၏၊ဝါ၊ စွမ်းနိုင်သူ၏အဖြစ်၊ စပ်သည်၏အဖြစ်၊ စပ်သောဥစ္စာ ဝတ္ထု၊အလိုတို့ရှိ၊ဘဝေ=ဖြစ်၏။

၁-ဤကား သိဟိုဠ် နိဿယဟောင်းလာ အနက်အတိုင်းသာတည်း။ အောက်ဂါထာ နံပါတ် (၅၁၆) အရည့်၊ကာနနံ. ဒါယော,ကိုထောက်လေ၊ဌိကာနှင့် ရှေး မြန်မာနိဿယ များ၌ အဖွင့်နှင့်အနက်ပျက်လျက်ယိုချေသည်။

၈၉၉ ။ပရိဘာသန (မကြော်သေ,
နိယမေ ဘာသနေထစ)။
(ဓနိမ္ဗ) သေလနံ (ယောဓ,
သိဟနာဒမ္ဗ, ဒီသတိ)။ ။

(၈၉၉) ပရိဘာသနံ၊ ပရိဘာသန,သဒ္ဒါသည်၊အကြော်သေ၊ ဆဲးရေး ခြင်းဌာနလည်းကောင်း၊ နိယမေ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ဘာသနေ၊ထွန်းလင်းတောက်ပခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ သိယာ၏။အထ၊ပါး၊ သေလနံ၊ သေလန, သဒ္ဒါသည်၊ ဓနိမ္ဗ၊ အာသံသာမညဌာ လည်းကောင်း၊ ယောဓသိဟနာဒမ္ဗ၊ စစ်သည်တို့၏မကြောက်မရွံ့၊ ခြေသံ့သံကဲ့သို့ ဟစ် အော်ကြွေးကြော်သောအသံဌာလည်းကောင်း၊ ၁၊ ဒီသတိ၊ထင်၏။

၁-ဥပလက္ခဏနိဒ္ဒေသန နည်းမျိုးဖြင့် လေ့ကျင့်သံကိုလည်းယူ။

၉၀၀။ ။ပဘာဝေါ (ဇာတိဟေတုမှိ,
ဌာနေစာ,ဒျုပလဒ္ဓိယံ)။
(အထော) တု.(နာဂရိပုမ္ဘသ္မိं,
ဟေမန္တာဒိမှိ,စ. ဒ္ဒိသု)။ ။

(၉၀၀) ပဘာဝေါ။ ပဘာဝ သဒ္ဒါသည်၊ ဇာတိဟေတုမှိ၊ ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းဌာနလည်းကောင်း၊ ဌာနေစ၊ တည်ရာ အရပ်ဌာနလည်းကောင်း၊ အာဒျုပလဒ္ဓိယံ၊ ရှေးဦးအစရခြင်းဌာနလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဏိ. ၁၊ အထ၊ ပါ၊ ဥတု၊ ဥတုသဒ္ဒါသည်၊ နာဂရိပုမ္ဘသ္မိं၊ ဆိန်းမတို့၏, ဥတုပန်းဌာနလည်းကောင်း၊ဟေမန္တာဒိမှိစ၊ ဟေမန္တဥတု၊ ဝဿာနဥတု၊ စသည်ဌာနလည်းကောင်း၊သိယာ၊၏. ဒ္ဒိသု၊၏. ။

၁–ဤကား၊ သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းလာအနက်တိုင်းသာတည်း။ အမရဝိဝေက ဌိကာ အလိုကား၊ဇာတိဟေတုမှိ၊ဖြစ်ပေါ်မှေးဘွားခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော၊ အာဒ, စသည်ဌာ လည်းကောင်း၊ အာဒျုပလဒ္ဓိယာ၊ ရှေးဦးအစ ပဌမသိခြင်းငှာ၊ ဌာနေစ၊ အရပ်ဌာလည်း ကောင်း၊သိယာ၊၏.ဟု ယောဇနာရမည်၊ ။ဤအလို(လဒ္ဓိယ)ဟု၊ စတုတ္ထဝိဘတ်နှင့် ပါဠိယှိစေ။(သျှောဇနာ ဟေတုး ပြဘဝး ဩဘာနံ စာဒျောပလဒ္ဓယေ)အမရကောသပါဠိ။ ။ ဤအလို၊၄–နက်မဟုတ်၊ ၂–နက်သာ။ ။

၉၀၁။ ။ကရဏံ (သာဓက တမေ,
ကြိယာဂဏ္ဍေသု• စေဋ္ဌိယေ)။
တာဌော (တု ကုဋ္ဌိကာယဠ,
တုရိယဂေ, ဒုမန္တရေ)။ ။

(၉၀၁) ကရဏံ၊ကရဏောသဒ္ဒါသည်၊ သာဓကတမေ၊ အထူးသဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောဝတ္ထု၊ ၀ါ၊ ကရဏကာရကဌာ လည်းကောင်း၊ ကြိယာ ဂဏ္ဍေသုစ ပြုခြင်းကြိယာ၊ ကိုယ်တို့ဌာ လည်းကောင်း၊ ဋ္ဌေယေ၊ စက္ခု၊ စသောဇွန်ဌာလည်းကောင်း၊သိယာ ၏.။ တု၊ အဲ့ တာဌော၊ တာဌသဒ္ဒါ သည်၊ကုဋ္ဌိကာယဠ,သော့သံကောက်ဌာလည်းကောင်း၊ တုရိယဂေ၊ ကြေး နင်းသွက်သွင်းစသော၊တူရိယာ၏. အစိတ်အင်္ဂါဌာလည်းကောင်း၊ဒုမန္တရေ၊ ထန်းပင်ဟူသောသစ်ပင်အထူးဌာလည်းကောင်း၊သိယာ၊ ဏိ.။

၉၀၂။ ।(ပုပ္ပေ ဖလေစ) ပသဝေါ,
(ဥပ္ပါဒေ,ဂန္ဓာမောစနေ,)။
(ဂါယနေ ဂါယကေ အသ္ဆ)
ဂန္ဓဿော (ဒေ၀တန္တရေ)။ ।

(၉၀၂) ပသဝေါ၊ပသဝတ္ထုါသည်၊ပုဗ္ဗေ၊ အာဝုဇ္ဇိ လည်းကောင်း၊ ဖလေစ၊ဆသိုးခ်ိုလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပါဒေ၊ ဖြစ်ခြင်းခ်ိုလည်းကောင်း၊ ဂဗ္ဘ မောစနေ၊သားဘွားခြင်းခ်ိုလည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏိ ၊ဂန္ဓဗ္ဗော၊ ဂန္ဓဗ္ဗ သတ္တ၊ သည်၊ဂါယနေ၊သီချင်းသီဆိုခြင်းခ်ိုလည်းကောင်း၊ဂါယကော၊သီချင်း သီဆို တတ်သောသူခ်ိုလည်းကောင်း၊အသေ၊ဖြင်းခ်ိုလည်းကောင်း၊ ဒေဝ တန္တိ ရေ၊ ဂန္ဓဗ္ဗနှတ်,ဟူသောနှတ်အထူးခ်ိုလည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏိ ၊

၁–ဂန္ဓဗ္ဗော၊ ပစ္စုပ္ပဒ္ဓိတော,ဟူသောပါဠိတော်။အန္ဓရာဘဝသတ္တော၊ ဗွေဂန္ဓေါ၏။ ။ ဟူသော၊အမရကောသ,စသည်ကိုထောက်၍,ပဋိသန္ဓေတည်နေခါနီး၊ သတ္တဝါ,ဟူသော အနက်နှင့်၊ သားကောင် အထူးဟူသော အနက်၊ ဥဿြ, ဟူသော အနက်များ ကိုလည်း ဥပလက္ခဏ,စသောနည်းမျိုးဖြင့် ယူလေငုံ။

(၉၀၃)။ ။(ဝိနာဝုပ္ပ ဖလဂ္ဂါဟိ,
ရုက္ခေ ရုက္ခေ ဝနုပ္ပတိ)။
အာဟာတေ,ဟေမ ရဇတေ]
ရူပိယံ (ရဇတေ ပိစ,)၊ ။

(၉၀၃) ဝနုပ္ပတိ၊ ဝနုပ္ပတိ သဒ္ဒါသည်၊ ပုပ္ပ၊ အာဝုဇ္ဇိကို၊ဝိနာ ကြဉ်၍၊ ဖလဂ္ဂါဟိရုက္ခေ၊ အာသီးသီးသော၊ သဖန်း စသော သစ်ပင်မျိုးခ်ို လည်း ကောင်း၊ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်သာမညခ်ိုလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဏိ ။ ရူပိယံ၊ ရူပိယသဒ္ဒါသည်၊အာဟာ၊တေဟေမရဇတော၊ အမှတ်တံဆိပ် ထုလုပ်ခပ်နှိပ် အင်ပြီးသော၊ရွှေဒင်္ဂါး၊ ငွေဒင်္ဂါး၊ ၂–မျိုးခ်ို လည်းကောင်း၊ ရဇတေပိစ၊ ငွေသာမညခ်ိုလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဏိ ။

(၉၀၄ ။(ခဂ္ဂါဒိဗဒ္ဓနေ)ပါသော,
(ကောသပုဗ္ဗေ ၀ စယေ•ပျထ)။
တာရာ (ကိုမဏ္ဍေ နက္ခတ္တေ),
တာရော (ဥဿတရသုသရေ)။ ။

(၉၀၄) ပါသော၊ ပါသ,သဒ္ဒါသည်၊ ခဂ္ဂါဒိဗဒ္ဓနေ၊ ဌက်စသည်ကို နှောင်ဖွဲ့ကြောင်းဗမ်းကြောင်းဖြစ်သောကြိုးကွင်းခ်ို၊ သိယာ၊ဏိ ၊ ကောသ ပုဗ္ဗေ၊ကောသ,သဒ္ဒါရှေ့ယှိသော ပါသ သဒ္ဒါသည်,စယေပိစ၊ ၁၊ ဆံစု ဆံစည်းခ်ိုလည်းဖြစ်၏ ၊တာ၊ရာ၊ တာရာ,သဒ္ဒါသည်,အာကိုမဏ္ဍော,ယျက်နှက် ဝန်း (သူလာ) ခ်ိုလည်းကောင်း၊ နက္ခတ္တေ,နက္ခတ်တာရာခ်ိုလည်းကောင်း၊

(ဖြစ်သည်ယို့သော် ထိုကည်း) ဥပ္ပဘာရသဏေ၊ အလွန်မြင့်သော အာသံ၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော်) တာရော၊တာရောဟုပုံဖြစ်၏။
ဝ–အဝိသဒ္ဒါဖြင့် လုံ,ဟူသော၊ ကုန်ဏ္ဍ ကိုပယ်ရှုလေဦး။

၉၀၅။ ။(ပဏ္ဍောဝသဇ္ဇလောဟာသ္မိ,)
ကံ်သော (စတုဏ္ဍဟာပဏော)။ ။
မ္ဂ္ဂ်ော (ဒေဟမ္ဂ္ဂ်ာသ္မိ
မ္ဂ္ဂ ဘာဝေ, သော, တိသု)။ ။

(၉၀၅) ကံ်သော၊ကံ်သ, သဒ္ဒါသည်၊ပဏ္ဍော၊စား၊ဆက်၌လည်းကောင်း၊ သဇ္ဇလော၊ဟာသ္မိ၊ အလုံးစုံသော သံ၌ လည်းကောင်း၊ စတုဏ္ဍဟာပဏော၊ လေးအသပြာ၌လည်းကောင်း၊ယိယာ၊၏။ ၁၊မ္ဂ္ဂ ်ော၊မ္ဂ္ဂ ်မ,သဒ္ဒါသည်၊ ဒေဟမ္ဂ္ဂ်ာသ္မိ၊ကိုယ်၏အလယ်ခါး၌လည်းကောင်း၊မ္ဂ္ဂ ်ဘာဝေ၊ အလယ်၌ပြစ်သောဝဏ္ဏ၌လည်းကောင်း ယိယာ၊ ၏။ သော၊ ထို မ္ဂ္ဂ ်မသဒ္ဒါ သည်၊တိသု၊၏။
၁–ဤ၌ မြန်မာဋီကာနှင့်နိဿယများမှာ၊ပါ၌အနက်ချတ်ပျက်လျက်ယို့၏။ သတိယို့စေ၊ ငါတို့ယောဇနာသောပါ၌အနက်ကား၊ သိဟိုင်္ဂနိဿယဟောင်းနှင့်အညီတည်း။

၉၀၆။ ။အာဝေသနံ (ဘူတာဝေသေ
သိပ္ပသာလာ ဃရေသုစ)။
(သောဘာသမ္ဘတ္တိသု) သိရိ,
လက္ခ္ခ (ဘ္ဘိ ဒေဝတာယစ,)။ ။

(၉၀၆) အာဝေသနံ၊ အာဝေသနု, သဒ္ဒါသည်၊ ဘူတာဝေသေ၊ ၁၊ ဘုတ်တဆူ့ ပလူး ပူးဝင်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ သိပ္ပသာလာဃရေသုစ၊ လက်မှုပညာ အတတ်သင်ရာကျောင်း၊ အိမ်သာမည္ဘတ္တိ၌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ သိရိ၊ သိရိ,သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ လက္ခ္ခ ်, လက္ခ္ခ ်သဒ္ဒါ သည်လည်းကောင်း၊သောဘာသမ္ဘတ္တိသု၊ တင့်တယ်ခြင်းပြည့်စုံခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဒေဝတာယစ၊သိရိနှတ်သို့ပ်၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ဆုတ်ကို၊ ထိုချည်းတည်း။
၁–ဤ၌ဋီကာနှင့်တကွအလုံးစုံ မြန်မာသိဟိုင်္ဂ ်ပ ်ဌနိဿယများမှာ၊ [သိယာဝေသေ]ဟု ပါ၌အဖွင့်အနက်ပျက်လျက်ယို့ကြ၏။ ။[အာဝေသနံ၊ သိပ္ပဂေဟ၊ ဘူတာဝေသေထ ဂေ၎ကေ] တိကဟ္ဟသေသကောသ၊ အာဘိဓါန်၊ [ဘူတာဝေသေ, အမနုဿာ ဓိဋ္ဌိတေ ရောဂေ] သာရဏ္ဍ စဋ္ဌိကာမည်သော၊ ဂဠုဋ္ဌိကာ၊ (အာဝေသနံ၊ သိပ္ပသာလေ၊ဘူတာ

ဝေသပဝေသိသု) မေဒိနီကောသတို့နှင့်အညီ၊ ယခုရေးသားအပ်ခဲ့ပြီးသောပါဠိအနက် များသာ၊အမှန်ဟုမှတ်လေ။ ။[အယံ ယကွောဿ အာဝိသတိ] စသော အာဌာနာဒိုယသုတ် ပါဠိတော်များကိုလည်းထောက်လေ၊ ။

၉၀၇၊ ၊ကုမာရော (ယုဝ ၊ဗ္ဗေ၀,
ခန္ဓေ ဝုတ္တော သုသုမိုစ)။
(အထာနိတ္ထိ) ပ၀ါဒေဒ္ဒ (စ,
မဏိဘေဒေ တတာကိုရေ)။ ။

(၉၀၇) ကုမာရော၊ကုမာရ, သန္ဓေါကို၊ ယုဝရောဗ္ဗေ၊ ဟိုရွယ်သော မင်းသားယော၀ါ၊အိမ်ရှေ့မင်းဖွဲ့လည်းကောင်း ခန္ဓေ၊ကဒေး၊ခဒေး,နှတ်၊ ၀ါ၊ ခန္ဓကုမာရနှတ်ဖွဲ့လည်းကောင်း၊သုသုမိုစ၊သူယော်ဖွဲ့လည်းကောင်း၊ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ အထ၊ပါး၊ ပ၀ါဒေ၊ ပ၀ါ၌, သန္ဓေါသည်၊ မဏိဘေဒေ၊ ရတနာအထူးဖြစ်သောသန္တာကျောက်ဖွဲ့လည်းကောင်း၊ တတာ၊ဘု၊အာကို ရေ၊အညွှန်ဖွဲ့လည်းကောင်း၊ထိပသာ၊၏။ အနိတ္ထိ၊ထိမဟုတ်။

၉၀၈။ ။ပဏ္ဏော (ဝေတနမ္ဘလေသု,
ဝေါ ဟာရေစ ဝနေမတော)။
ပဒိုဋ္ဌဟော (တု၊ ဂဟာဏော,
ကထိတော ဘာဇနန္တရေ)။

(၉၀၈) ပဏ္ဏော၊ပဏ, သန္ဓေါကို၊ဝေတနမ္ဘလေသု၊အာဘိုးအခ, ရိက္ခာ၊ အာရင်းအနှီးဥပဒေတို့ဖွဲ့လည်းကောင်း၊ ဝေါဟာရေစ ၁၊ ကုန်သွယ် ရောင်း ဝယ်ခြင်းဖွဲ့လည်းကောင်း၊ဝနေ၊ဝဏ္ဏ၊ဥစ္စာဖွဲ့လည်းကောင်း၊မတော၊၏။ တု၊ ဒုတိ ပဒိုဋ္ဌဟော၊ ပဒိုဋ္ဌဟသန္ဓေါကို၊ ဂဟာဏော၊ ခံယူခြင်းဖွဲ့လည်းကောင်း၊ ဘာဇနန္တရေ၊ ပြဒို၊.လက်ဆေးခံဟူသော၊ ၀ါ၊စားဘတ်ရုတ်ဘတ်ငါးရိုး သားရိုး နှုတ်ဆေးရေ၊ လက်ဆေးရေခံရန် ထည့်ရန် ခွက်အထူးဖွဲ့လည်း ကောင်း၊ ကထိတော၊ဆိုအပ်၏။ ၂၊

၁-ဤ၌,စသည်ဖြင့် (လေ-ခ်ားကြေး) ဟူသော (အဋ္ဌ။တတ္ထ) ကိုလည်းယူလေဦး။ အောက်စတုဒ္ဒသမ ၀ဂ် ဂါထာနိပါတ် (၅၁၂) ကို ကြည့်လေ၊

၂-ဤအရာ၌၊ရှေးဆရာများကား၊ပဒိုဋ္ဌ ၊ ,ကို၊ ပြဒို့ထွေးခံဟုအနက်မြန်မာပြန်ဆိုကြ၏,။ ၎င်းအနက်သည်၊[အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ ပဒိုဋ္ဌဟံ] ဟူသော၊ စူဠ၀ါ ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ကွန်ကား၊ [အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ခေဠမလ္လကံ]ဟူသော၊စူဠ၀ါသေနာသနက္ခန္ဓက၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ တို့နှင့်ညီ၍.ယုတ္တိမရသောအနက်သ ၊တမုံ.။ ။၎င်းပါဠိအဋ္ဌကထာများနှင့်အညီ၊ပဒိုဋ္ဌဟ

ပုဒ်၏ အနက်ကိုယောဇနာခဲ့ပြီးသည့်အနက်အတိုင်း၊ "သာမညတ္ထ။ ။ခေဋ္ဌမလ္လက" ပုဒ်၏ အနက်ကိုသာ၊ တန်ထွေးခံခွက်, ဟု၊ ဝိသေသတ္ထ၊ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကျမှတ်ရမည်၊ မှတ်ကြလေ။ ။ ဤ၌၊ ခေဋ္ဌသဒ္ဒါ၊ တန်ထွေး၊ မလ္လကသဒ္ဒါခွက်ဟော, ဟုမှတ်။

ဤအရာ၌၊ ဟိန္ဒီဘာသာနှင့်၊ သိဟိုဠ်ဘာသာအမရကောသနိသယ၊ သိဟိုဠ်ဘာသာ မာဂဓ အာဘိဓါန် နိသယများမှာကား၊ သခ်ၢတဘာသာကျမ်းဂန်များ၌၊ ဝိနည်းပါဠိတော် စသော၊ မာဂဓဘာသာကျမ်းဂန်များမှာကဲ့သို့၊ ထွေးခံ, ဟူသော၊ ဘာဇနဝိသေသဝါစက၊ "ခေဋ္ဌမလ္လက" ပုဒ်၊ မလာမယိုသောကြောင့်၊ ပြတိဂ္ဂိဟ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟ၊ ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို၊ ထွေးခံ, ဟု၊ ဘာသာပြန်ဆိုကြသည်၊

ဤ၌ဖေါ်ပြခဲ့ပြီး၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာများနှင့်၊ မုံ့ရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်ရေး၊ ကဝိမဏ္ဍနီ၊ သတ်ပုံ၊ မာဂဓဘာသာကိုမှီ၍ ၊ရေးသားရသောအရာပြ၊ အခန်းကိုလည်း ကြည့်ရှုကြပါလေ။ ထိုကြောင့်၊ "မဂ်လာမျိုး၊ ပြဋ္ဌိ၊ ထွေးခံ" ဟူသော၊ ပေါရာဏ ကထာလက်သစ်၌လည်း၊ "ပြဋ္ဌိ၊ ဆေးခံ" ဟု၊ ယိုသင့်ပြင်သင့်၏ ၊ ဆေးခံကားလက်ဆေးရေ, စသည်ကိုခံသောခွက် ဟု၊ အဓိပ္ပါယ်ယူရမည်။

၉၀၉။ ။(အာသုဘောစသုဘောကမ္မေ,)
ဘာဝဲ (ဝုတ္ထံဒ္ဒွယေပျထ,)။
ဝိပ္ပလိ (တာရုဘောဒေတံ,
ဝဏ္ဏ ဗ္ဗေ ဒနု သဏ္ဌကေ)။ ။

(၉၀၉) ဘာဝဲ၊ ဘာဝ, သဒ္ဒါကို၊ အာသုဘော၊ မကောင်းမှုအာဂုသိုလ်ကံ၌ လည်းကောင်း၊ သုဘောကမ္မေ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ၌ လည်းကောင်း၊ ဒ္ဒွယေ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်၊ မကောင်းမှ ကုသိုလ်ကံ၊ ၂- ပါး၌ လည်းကောင်း၊ ဝုတ္ထံ၊ ၏ "အဝ၊ ပါး၊ ဝိပ္ပလိ၊ ထိုဝိပ္ပလိသဒ္ဒါသည်၊ တာရုဘောဒေ၊ ညောင်ကြတ်ပင်, ဝါ၊ ပိတ်ချင်းပင်၊ ဟူသောသစ်ပင်အထူး၌ဖြစ်၏ ၊ တံ၊ ဝိပ္ပလ သဒ္ဒါသည်၊ ဝဏ္ဏ ဗ္ဗေ ဒနုသဏ္ဌကေ၊ အဝတ်ပုဆိုးကို ကိုက်ဖြတ်ရန် ကတ်ကျော်, ခေါ်ယပ်၌၊ သိယာ၊ ဖြစ် ၊ ၁၊

၁-ဤ၌၊ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၅၂၆) သဏ္ဌံတုဝိပ္ပလံဘဝေ (၅၅၉) ဝိလကွောဝိပ္ပလိလိတ္ထိယံ (၅၈၃) ဝိပ္ပလိမာဂဓီမတာ၊ တို့ကို ထောက်၍ လည်းကောင်း၊ သခ်ၢတကျမ်းများနှင့် ညီ၍ လည်းကောင်း၊ (ဝိပ္ပလိတရုဘောဒေတံ၊ ဝဏ္ဏ ဗ္ဗေ ဒနု သဏ္ဌကေ) ဟု၊ ပဌမပါဒကို ပြင်လိုက်ပေသည်။ ဆင်ခြင်၍, ယူကြပါလေ။ ။နံ, ဌ၊ ရေ, ဟူသောအနက်ကို ဥပလက္ခဏနည်းဖြင့်ယူလေ။ ၊ဝိပ္ပလသဒ္ဒါကား၊ မေဒိနီကောသစသော၊ သခ်ၢတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ဗေါဓိညောင်၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟော၊ ဟောဟု မှတ်လေ။

ဝိပ္ပလံ.သလိလေဝဏ္ဏ.ဗ္ဗေ ဘောဒေစသောနလေ။
နိရံသုကေ ပဏ္ဍိဘေဒေ၊ ကဏာယံ ဝိပ္ပလိ မတာ။ ။

ဝိဂ္ဂလံ၊နေ့ပိပ္ပလသဒ္ဒါသည်ါသလိလေ၊ရှေ့ဆည်းကောင်း၊ဝတ္ထုဆွေဒဘောဒေစ၊အဝတ်ကို ကိုက်ဖြတ်ရန်ကတ်ကျေးဓါးငယ်ခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။သော၊ ပုံ့ပိပ္ပလေးသဒ္ဒါသည်၊ နဂေ၊ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်ခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊နိရုံသုကေ၊အနှောင်အမွှမယ်သော၊ ပက္ခိဘောဒေ၊ ၄က်အထူးခ်ိန်ဆည်းကောင်းဖြစ်၏။ ပိပ္ပလိ၊ထိ,ပိပ္ပလီသဒ္ဒါကို၊ ကဏာယံ၊ပိတ်ချင်းခ်ိ၊ ဝါ၊ စမ့ စပါးခ်ိ မတာ၊၏။ (မေဒိနီ ကောသ)။

၉၁၀။ ။အာပဝ(ရ)ါ (ပရိစ္ဆာဂ)၊
ဝသာနေသု• ဝိမုတ္တိယံ)။
လိဂီ (တု• အာဂ်ဓာတသ္မိ
ပုမတ္တာဒိမ္ဒိ, လက္ခဏော)။ ။

(၉၁၀)အာပဝ(ရ)ါ။ အပဝ(ရ),သဒ္ဒါသည်၊ ပရိစ္ဆာဂါ၊ဝသာနေသု၊ စွန့်ကြဲခြင်း၊ အဆုံးတွင်ခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တိယံ၊ နှိုင့်ဗာန်ခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။တု၊ အုံ့၊ လိဂ်ံ၊ လိဂ်,သဒ္ဒါသည်၊ အာဂ်ဓာတသ္မိ ။ အာဂ်ါဓာတ်ခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊ပုမတ္တာဒိမ္ဒိ၊ယောကျ်ားအဖြစ်စသည်ခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊ လက္ခဏော၊ အမှတ်တံဆိပ်ခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။

၉၁၁။ ။(စာ(ရ)ေသဘာ(ဝ) နိမ္မာ(ဏော),
သ(ရ)ေါ (ရှာယေနိ(ဝ)ပျထ)၊
ရောဟိသော (လော(ဟိ)တေမ(ဒ),
ဘေ(ဒ)ေစ(ဝ) ဝိ(ဂ)န္ဓ(ရ)ေ)။ ။

(၉၁၁) သ(ရ)ေါ။သ(ရ),သဒ္ဒါသည်၊စာ(ရ)ေ၊စွန့်ကြဲခြင်းခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊ သဘာ(ဝ)၊သဘောခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊နိမ္မာ(ဏော)၊ပြုပြင်ဘန်ဆင်းခြင်းခ်ိန်ဆည်း ကောင်း၊အ(ရ)ာယ၊ ကျမ်းအာဂိုင်းအာခဏ်းခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊ နိ(ဝ)ပိ၊ နှတ် ပြည်ခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ အထ၊ပါ၊(ရ)ောဟိတော၊ ရောဟိတသဒ္ဒါ သည်၊လော(ဟိ)တေ၊ သွေးခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊မ(ဒ)ဘေ(ဒ)စ(ဝ)၊ ငါ(ရ)ြင်း ဟူ သော ငါ(ရ)အာထူးခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊ဝိ(ဂ)န္ဓ(ရ)ေ၊ ဖိုင်သမင်ပါ(ရ), ဟူသော သား ကောင်အာထူးခ်ိန်ဆည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။

၉၁၂။ ။နိ(ဒ)ာ (နိ(ဒ)္ဒတ္တိယံ စ(ဝ)ါ,
ဝသာနတ္ထိ မ(ဒ)ဿ(ဏ)ေ),
ကဏ္ဌ(ရ)ကော,(တုသ(ရ)ာတ္ထိ,
ရ(ဂ)ဋ္ဌ(ရ)ေ,လောမ(ဟ)ံ(ဏ)ော),။ ။

(၉၁၂) နိဗ္ဗာ နိဗ္ဗာသဒ္ဒါသည်၊ နိမ္ဗုတ္တိယံ ဧ၀ ပြီးစီးခြင်းဟူလည်း ကောင်း၊ အာ၀သာနသို့ ပြီးဆုံးခြင်းဟု လည်းကောင်း၊ အာဒိသဟေ၊ ကွယ်ပျောက်ပျက်စီးခြင်းဟူလည်းကောင်း ဆိုယာ၊ ၏။ တဲ့ အုံ့ ကဏ္ဍကော၊ ကဏ္ဍကသဒ္ဒါသည် သပတ္တာတို့၊ ရန်သူဟူလည်းကောင်း၊ ရုက္ခဂေါ်၊ သစ်ပင်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဆူးဟူလည်းငေး၊ လောမဟံသကော၊ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းဟူလည်းကောင်း၊ ဆိုယာ၊ ၏။

(၉၁၃) ။[မုဏ္ဍောပါ ယေသု၀ဒနေ,
စာဒိသို့]မုခ[ဓိရိတံ]။
ဒဠ္ဠံ [ဘဇ္ဇေ၀ဂုဏာ၀ါ ရေ,
ဝိဇ္ဇေ၀ စ၀ဗုဓေါ ရှသု]။

(၉၁၃) မုခံ၊ မုခ၀ သဒ္ဒါကို၊ မုဏ္ဍောပါ ယေသု၊ ပြုဝါန်းခြင်းအကြောင်း တို့ဟူလည်းကောင်း၊ ၀ဒနေ၀၊ ခံတွင်းမျက်နှာဟူလည်းကောင်း အာဒိသို့၊ အစအဦးဟူ၎င်း၊ ဤရိတံ၊ ၏။ ဒဠ္ဠံ၊ ဒဠ္ဠသဒ္ဒါသည်၊ ဘဇ္ဇေ၊ သင့်တော်လျော်ကန်သည်ဟူလည်းကောင်း၊ ဂုဏာ၀ါ ရေ၊ ရှုပရသစသော ဂုဏ်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ရေဖြစ်သော ဖြိုပ်ဟူလည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇေ၀ စ၊ ဥစ္စာဟူလည်းကောင်း၊ ဗုဓ ဒါ ရှသု၊ ပညာယှဉ်၊ ထင်းတုံ:သစ်သား တို့ဟု လည်းကောင်း ဆိုယာ၊ ၏။

(၉၁၄) ။မာနံ (ပမာ ဏော ပဏ္ဍာ ဒေါ),
မာနော (ဂုဏ္ဍောဝိ ၀ယ ၀ စ),
[အ ထော ပ ရိ သ မေ ဂုဏ္ဍော,
၀ါ ယာ မော (ဝိ ရိ ယော ဝိ စ)။ ။

(၉၁၄) မာနံ၊ မာန,သဒ္ဒါသည်၊ ပမာ ဏော၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းဟု လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍာ ဒေါ၊ စလယိတောင်း ပြည်တောင်း စိတ်ထောင်းစသော ချင့်တောင်းဟု လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယှိသော် နှတည်း) ဝိ ၀ယ ၀ စ၊ မာနမူတက်ကြွခြင်းဟု (ဖြစ်သည်ယှိသော်ကား) မာနော၊ မာနော,ဟူ၏။ ဂုဏ္ဍော၊ ပုံ့ဟူဆိုအပ်၏။ အ ထော၊ ပ ရိ၊ ၀ါ ယာ မော၊ ၀ါ ယာ ၊ သဒ္ဒါကို၊ ပရိသမေ၊ ပင်ပန်းခြင်းဟူလည်းကောင်း၊ ဝိ ရိ ယော ဝိ စ၊ လုံ့လ ဝိ ရိ ယ ဟူ လည်းကောင်း၊ ဂုဏ္ဍော၊ ဖြစ်၏။

၉၁၅။ ။(သရောရုဟော) သတပတ္တံ,
သတပတ္တော (ခဂန္ဓရေ)။
ဆိန္နေတု• ဆိန္ဒဝန္ဓေစ]
သုသိရံ (တုရိယန္ဓရေ)။ ။

(၉၁၅) သတပတ္တံ၊ သတပတ္တ ,သန္ဓါသည်၊ သရောရုဟော၊ ကြာ၌ (ဖြစ်သည်ယျှိသော်)နတည်း။ ခဂန္ဓရေ၊ ကြိုကြားဟူသော ဌက်အထူး၌ (ဖြစ်သည်ယျှိသော်) သတပတ္တော၊ သတပတ္တော၊ဟု ပုံ ဖြစ်၏ ။ တု၊ အုံ၊ သုသိရံ၊သုသိရ,သန္ဓါသည်၊ ဆိန္နေ၊ အာခေါင်းအပေ ကိုင်ခဲ့လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒဝန္ဓေစ၊ အခေါင်းအပေါက်ယျှိသော မြဝဝတ္ထုနှင့်ရင်း။ တုရိယန္ဓရေ၊ နှဲးပြွေစသော တူရိယာအထူးခဲ့လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏ ။

၉၁၆။ ။(ဇကတ္ထိ သဒ္ဒေ သန္ဓေ,)
သမာနံ (ဝါ့ဃလိဂ်ိုက်)။
(အထော ဂါရဝ ဘိတိသု,
သံဝေဂေ) သန္ဓမော (မတော)။

(၉၁၆) သမာနံ၊ သမာန, သန္ဓါသည်၊ ဇကတ္ထိ၊ မထူးပြားသော အာနုက်ခဲ့လည်းကောင်း၊သဒ္ဒေ၊အာတူခဲ့လည်းကောင်း၊သန္ဓေ၊ ထင်ရှားယျှိသောအာနုက်ခဲ့လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏ ။ ဝါ့ဃလိဂ်ိုက်၊ ဝါ့ဃအာဘိဓေယျ လိင်ယျှိ၏ ။ အထော၊ပါး၊သန္ဓမော၊သန္ဓမသန္ဓါကို ،ဂါရဝဘိတိသု၊ရှိသော ခြင်းကြောက်ခြင်းတို့ခဲ့လည်းကောင်း၊သံဝေဂေ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းခဲ့ လည်း ကောင်း၊မတော်၊ ဘိအာဝ်၏ ။

၉၁၇။ ။ဇုဏ္ဏာ (စန္ဒပ္ပတာယဿ,
တဒုပေတ,နိဿာယစ,)။
ဝိမာနံ (ဒေဝတာ ဝါသော,
သဗ္ဗာဘူမ ဃရမ္ပိစ)။ ။

(၉၁၇) ဇုဏ္ဏာ၊ ဇုဏ္ဏာသန္ဓါသည်၊ စန္ဒပ္ပဘာယဿ၊ လ၏ ။ အရောင်ခဲ့ လည်းကောင်း၊တဒုပေတ,နိဿာယစ၊ ထိုလရောင်နှင့်ယှဉ်သော ပြည့်စုံ သောညှဉ်ခဲ့လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏ ။ ဝိမာနံ၊ဝိမာနသန္ဓါသည်၊ဒေဝတာ ဝါသော၊နတ်ဘုံ၏ ။ နေ ။ ဗိမာနံ ပြာသာဒ်ခဲ့လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာ ဘူမ ဃရမ္ပိစ၊ ဘုံ၊၇-ဆင့်ယျှသော တိုက်၊အိမ်,ပြာသာဒ်ခဲ့လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏ ။

၆၁၀။ "(မာသေ) ဇေဋ္ဌော (တိဝုဋ္ဌါတိ,
ပုဿဏ္ဍေသုစ,တိသုသော,)။
(ဓမ္မေစမဂ်ိလေ) သေယ္ယော
(သောပသဏ္ဍတရေတိသု)

(၆၁၀) ဇေဋ္ဌောဇေဋ္ဌ,သဒ္ဒါသည်၊ မာသေ၊ နယုနိုလ၌ (ဖြစ်သည်သော်မုံ့တည်း)အတ်ဝုဋ္ဌါတိပုဿဏ္ဍေသုစ၊အလွန်ကြီးသည်၊ အလွန်ချီးမွမ်းအပ်သည်တို့၌ (ဖြစ်သည်ယ္ပါသော် ကား) သော၊ ထိုဇေဋ္ဌ သဒ္ဒါသည်၊ တိသု၊၏။သေယ္ယော၊ သေယျ, သဒ္ဒါသည်၊ ဓမ္မေစ၊ ဖြတ်သောတရားတို့လည်းကောင်း၊မဂ်လေ၊ဓုဋ္ဌမဂ်လာ၌ လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယ္ပါသော်မုံ့တည်း)။ သော၊ထိုသေယျ, သဒ္ဒါသည်၊ ပသဏ္ဍတရေ၊ အလွန်အကျူးအထူးချီးမွမ်းအပ်သောဝတ္ထု၌ (ဖြစ်သည်ယ္ပါသော်)တိသု၊ ၏။

၆၁၆။ "(အာဒိစ္စာဒိမ္ပိ, ဂဟာဏော,
နိဗ္ဗေစယဝေ) ဂဟော,]။
ကာစော (တုမတ္တိကာဘေဒေ,
သိင်္ဂါယံ နယနာ မယေ)။ ။

(၆၁၆) ဂဟော၊ ဂဟ,သဒ္ဒါသည်၊ အာဒိစ္စာဒိမ္ပိ၊ တနုဂ်ေနွေစသော ဂြိုဟ် ၆-လုံး၌လည်းကောင်း။ ဂဟာဏော၊ ယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ၀၊ လနေကြတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊နိဗ္ဗေစ၊ ၁၊ ဖွဲ့ဘဝ်၊ဘဝ်မက်ခြင်း၊၀၊ အနိုင်အထက်မှုခြင်း၌လည်းကောင်း၊ဃဝေ၊ အိမ်၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊ ၏။တု၊အုံ့၊ကာစော၊ကာစ, သဒ္ဒါသည်၊ မတ္တိကာဘေဒေ၊ စဉ့်မြေဟူသော မြေညက်အထူး၌လည်းကောင်း၊သိင်္ဂါယံ၊ ဆိုင်း၌လည်းကောင်း။ နယနာ မယေ၊မျက်စိရောဂါ (မျက်စိနာ) ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ၂၊

၁-စသဒ္ဒါဖြင့်၊ အနုဂ္ဂဟတ္ထ,စသည်ကိုယူလေ။

၂-ဥပလက္ခဏာ နိဒဿန နည်းမျိုးဖြင့်၊ ဖလ်ကျောက်ဟူသော၊ ဖလိကတ္ထကိုလည်းယူလေးဦး၊အောက်ဂါထာနံပါတ် (၅၂၄)နှင့်ညီ၍. (ထမ်းပိုး)ဟူသော အနက်ကိုလည်းယူနိုင်သည်။

၆၂၀။ "(တိသု) ဂါမဏီ (သေဋ္ဌသ္မိ,
မဓိပေ ဂါမဇေဋ္ဌကေ)။
ဒိမ္ဗ (တု- ပဋိမိမ္ဘေစ,
မဏ္ဍလေ, ဒိမ္ဗ ကာဖလေ,)။

(၉၂၀) ဂါမဏိ၊ဂါမဏိ,သဒ္ဒါသည်၊သေ၍သွား၊ ချီးမွမ်းအပ်အပြုတို ဟူသောအနက်ရှိစေကုန်းကောင်း၊အာဒိပေ၊ ပြုခဲနိုးသောသူ၊ ဝါ၊ အာစိုးရ သောသူ၌ လည်းကောင်း၊ ဂါမဇေဋ္ဌကော၊ ရွာသူကြီးရှိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ တိသု၊လိုင် (၁) ပါးတို့ရှိပြီ၏။ တု၊ဆုံ၊ဒိမ္ဗ ၂၊ဒိမ္ဗသဒ္ဒါသည်၊ ပဋိဗိမ္ဗေစ၊ရှင်ပုံတော်ပုံ,ဆင်းတုရှိလည်းကောင်း၊ မဏ္ဍာလေ၊လဝန်းစသော အာဝန်းရှိလည်းကောင်း ဒိမ္ဗိကာဖလေ၊ ကျီးအာသီးရှိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။

၁–ဂါမဏိနိ၊ ဒုတ္ထိ,ဟု(ထိ)မှာ၊ ပကတိပုဒ်ထုတ်။

၂–ထစမနောရမ်၊ ဒိမ္ဗ,ဟူသော၊မဟာဝဂ္ဂ၊ ဒုဇ္ဇိယသံယုတ်၊ ဇရာဝဂ် ပါဠိတော်၊ ဒိဗ္ဗသဒ္ဒါ သည်၊အတ္တဘော ဟူသောအနက်ကိုလည်း ဟောသေး၏။ ဟုမှတ်လေ၊

ဒိဗ္ဗန်ဲ့အတ္တဘာဝေါ ၎င်းအဋ္ဌတထာအဖွင့်။

၉၂၁၊ ။(ဘာဇနာဒိပရိကွာရေ,)
ဘဏ္ဍ (မူလဝနေ၀ိစ,)။
မဏ္ဍော (တွရိယ မဏ္ဍေစ,
သမ္ဘာ ဒိဗ္ဗာဒိကေ ပထေ)။ ။

(၉၂၁) ဘဏ္ဍ၊ ဘဏ္ဍ,သဒ္ဒါသည်၊ ဘာဇနာဒိပရိကွာရေ၊ အိုးခွက် စသောအံ့ဆောက်အဦ၊ အာသုံးအာဆောင် ပရိကွရှိခဲ့လည်းကောင်း၊ မူလ ဝနေ၀ိစ၊ ကုန်သည်တို့၏ အာရင်းအနှီး ဖြစ်သောဥစ္စာ၌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ တု၊ဆုံ၊မဏ္ဍော၊မဏ္ဍ,သဒ္ဒါသည်၊ သမ္ဘာဒိဗ္ဗာဒိကေ၊ ၁၊ သမ္ဘာ၌ဖြစ် ဆုစယ်သော၊အရိယမဂ္ဂေစ၊ အရိယမဂ်ရှိလည်းကောင်း၊ ပထေ၊ လမ်း ခရီးရှိလည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။

၁–ဤရှိ၊ရှေးမြန်မာနိဿယမှာ၊ (အရိယမဂ္ဂေ)နှင့် (သမ္ဘာ၌ဗ္ဗာဒိကေ)ကို၊ နှစ်နက် ခဲ့၍,ယောဇနာ၏။ ဆင်ခြင်လေ။သမ္ဘာ၌ဗ္ဗာဒိကေ,ဟု၊ဌ,မှာ၊ ယ,အပင့်နှင့် ပါ၍မှန်ယှိစေ၊ ဒိဗ္ဗာဒိကေ,ဟု(ယ)ပင့်မဲ့,နှင့်မယှိ။

၉၂၂။ ။သမာ (ဝေ၀ေ) သမော (ခေဒ
သန္ဓိသု, သောနိဘော တိသု),။
(စာပေတွေ) ဿာသ (ရှုသုနော)
ရှုဿာသော (ခေပကမ္ပိစ)။ ။

(၉၂၂) သမာ၊သမော, သဒ္ဒါသည်၊ ဝေ၀ေ, (ဝ၂-လ) ဟူသောနှစ်ခု ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ထိုတည်း၊ခေဒသန္ဓိသု၊ ပင်ပန်းခြင်း၊ငြိမ်းအေးခြင်း

တို့၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော်) သမောသမောဟု၊ပုံ၊ဖြစ်၏။ နိဘော၊ အာတ္ဌ၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော်) သော၊ထိုသမသဒ္ဒါသည်၊ တိသု၊ လိင်၊ ၃-ပါး၊တို့၌ ဖြစ်၏။ တု၊အုံ၊ဣ၊ဣသာသံ၊ဣသာသ,သဒ္ဒါသည်၊ စာပေ၊လေး၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော် နတည်း။) ဥသုနော ဖြားကို၊ခေပကမ္ဘိစ၊ ပစ်တတ်သောလေး သမား၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော် ကား) ဣသာသော၊ ဣသာသော၊ ဟုပုံ ဖြစ်၏။

၉၂၃။ ၊ဗာလော (တိသ္ဍာနိဝယသာ,
သမဂီနိ အာပဏ္ဍိတေ)။
ရတ္တံ (တုသောဏိတေ,တမ္ဘာ
နံရတ္ထ ရဠ္ဍိတေ တုသ)။ ။

(၉၂၃) ဗာလော၊ ဗာလ, သဒ္ဒါသည်၊ အာနိဝယသာ၊ အစပဌမ အာရ္ဌယိန္ဒ,သမဂီနိ၊ပြည့်စုံသောလုလင်ယိန္ဒလည်း၊ကောင်း၊အာပဏ္ဍိတော၊ ပညာမယ်၊ပညာမဲ့,သူလူရိုက်ခ၌လည်း၊ကောင်း၊ သိယာ၊၏။ တိသု၊ ၏။ တု၊အုံ၊ရတ္ထံ၊ ရတ္ထ, သဒ္ဒါသည်၊ ၁၊ သောဏိတော၊ သွေး၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော် နတည်း) တမ္ဘာနုရတ္ထ ရဠ္ဍိတော၊ နိသောဝတ္ထု၊ တပ်နှစ်သက်တတ်သော သူ, တပ်ဆိုးအပ်သော ဝတ္ထု၌ လည်း၊ကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ တိသု၊ ၏။ တနည်း၊ ရတ္ထံ၊ နှ, ရတ္ထ သဒ္ဒါသည်၊ ၁၊ သောဏိတော၊ သွေး၌ လည်း၊ကောင်း၊တမ္ဘော၊ကြေးနီ၌ယည်း၊ကောင်း၊ ၏။ တိသု၊လိင်သုံး၊ပါး၌ ဖြစ်သော၊ရတ္ထသဒ္ဒါသည်၊ အနုရတ္ထ၊ရဠ္ဍိတော၊ တပ်နှစ်သက်တတ်သူ၊ တပ်ဆိုး အပ်သော၊ဝတ္ထု၌ ၏ ဤ၌၊တမ္ဘေ,အနုရတ္ထ ဟု ပဒဗေဒ,ပြု၊

အောက် ၉၅+၉၆ ဂါထာ ရှေ့နှင့်အညီ နိသောဒအဆင်းကိုဟောမူ၊ ပုံ၊ဟုမှတ်၊

၁-မေဒိနီကောသလာ ပါဠိပြန် (ရတ္ထ`သဒ္ဒါ၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ-ဂါထာ။

ရတ္ထော နုရတ္ထေ နိလျာဒိ၊ ရဠ္ဍိတေ-လောဟိတေ တိသု
ရတ္ထနု-ကုတ္ထိမေတမ္ဘေ၊ ပယောဗဒရသောဏိတေ-

တိသု ရတ္ထော၊လိင်သုံး၊ပါး တို့၌ဖြစ်သော၊ရတ္ထသဒ္ဒါသည်၊ အနုရတ္ထေ၊၌လည်း၊ကောင်း၊ နိလျာဒိရဠ္ဍိတေ၊ မဲ့ရွက်စသည်ဖြင့် တပ်ဆိုးအပ်သည်၌ လည်း၊ကောင်း၊ လောဟိတေ၊ နိသောအဆင်းယို့သော၊ဝတ္ထု၌လည်း၊ကောင်း၊ဖြစ်၏။

ရတ္ထနု၊ နှ, သည်ကား၊ ကုတ္ထိမေ၊ ကုတ္ထိမ်၊ မာလာကျင်ကျူ၌၊ တရော၊ ကြေးနီ၌၊ ပယောဗဒရသောဏိတေ၊ ရေစပ်အနီး၌ပေါက်သော ဆီးပင်၏,အသီးဟူသောအနက်၌၊

သွေးဦးဖြစ်၏။ ဝါရိဗဒရ ပါစိနာမလက၊ပါနိယာမလက၊ သဒ္ဒါများသည်၊ ၎င်းဆီးသီးဟော ပရိယာယ်ပင်၊ ၎င်းအသီး၏ ဂုဏ်ကို၊ ရာဇဝလ္လဘ၊ ဘာဝမှကာသ, စသော၊ ဆေးကျမ်း များဦးကြည့်၍ သိလေ။

၉၂၄။ ။(တစေကာယော) တနှ (ထို
တိဿပြေ ဝိရဠေကိသေ)။
(ဥတုဘေဒေတု) သိသိရော,
(ဟိမေသော သိတလေ တိသု)။

(၉၂၄) တနှ၊ တနှ, သဒ္ဒါသည်၊ တစေ၊ အရေ၌ လည်းကောင်း၊ ကာယော၊ ကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယို့သော်) ထိတည်း၊ အပ္ပေ၊ အနည်းငယ်၌လည်းကောင်း၊ ဝိရဠေ၊ ကျဲကျဲတောင်းတောင်းမစိမ်မစေ့ စပ်သည်၌ လည်းကောင်း၊ ကိသေ၊ လျော့ပါး ကြုံလ္ဓိသည်၌ လည်း ကောင်း၊(ဖြစ်သည်ယို့သော်)တိသု၏။ တု၊ အံ့၊ သိသိရော၊သိသိရ၊ သဒ္ဒါ သည်၊ဥတုဘေဒေ၊ သိသိနဥတု, ဟူသော၊ ဥတု,အထူး၌ လည်းကောင်း၊ ဟိမေ၊ဆီးနှင်း၌ လည်းကောင်း၊(ဖြစ်သော်ယို့သော်)ပုံတည်း။ သိတလေ၊ ချမ်းဖေးသည်၌(ဖြစ်သော်ယို့သော်)ားသာ၊ထိုသိသိရသဒ္ဒါသည်၊ တိသု၊ ၏။

၉၂၅။ ။သက္ကရ (ဂုဠဘေဒေစ,
ကဋ္ဌလေဝိစ ဒိဿတိ)။
အနိဋ္ဌဟေ,တု သံခေပေ,
ဂဟဏော] သဂီဟော (မတောာ)။

(၉၂၅) သက္ကရ၊ (သက္ခရ)၊ သက္ကရ၊ (သက္ခရ) သဒ္ဒါသည်၊ ဂုဠဘေဒေ၊သကာဟူသောတင်လဲအထူး၌လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သကြားရည် လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌလေဝိစ၊ ခိုးခြမ်းကွဲး၌ လည်းကောင်း၊ ဒိဿတိ၊ ထင်ရှိ၏။ တု၊ အံ့ သဂီဟော ၁၊ သဂီဟသဒ္ဒါကို၊ အနိဋ္ဌဟေ၊ သနားချီးမြှောက် စောင့်ရှောက်မစခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သင်ပေ၊ အကျဉ်းချုံးခြင်း၌ လည်း ကောင်း၊ ဂဟဏော ၊ယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ မတောာ၏။

၁-ဇာတိ•သဉ္ဇာတိ'ဂဏနာ ကြိယာသု သဂီဟောမတော။

ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာအဆို၊ သဂီဟ•သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ•ရစနာဂါထာဝက်။

သဂီဟော၊ကို၊ဇာတိသဉ္ဇာတိ၊ ဂဏနာကြိယာသု။သဘောဇာတ်တူအားဖြင့်ပေါင်း၍ ယူခြင်းဟူသော၊ဇာတိသဂီဟ၊ ဖြစ်ရာအရပ်တူအားဖြင့်ပေါင်း၍ ယူခြင်းဟူသော၊သဉ္ဇာတိ သဂီဟ၊ ။အရေအတွက်ဟူသောသဂီဟ။ ။အပ္ပြားအမှုအားဖြင့်ပေါင်း၍ ယူခြင်းဟူသော ကြိယာ သဂီဟ,ဟူသောအနက်တို့၌၊ မတောာ၏။

(၉၂၆)။ ။(ဒကၠေစတိဝိဏော၊ ဗျတ္တော,
ရောဂမုတ္တော) ဝဒေ၊ (တ္တိသု)။
ရာဇာ (တုဓတ္တိယေ, ဝတ္တော,
နရနာထေပဘုမ္ဘိစ)။ ။

(၉၂၆)ပဒေ၊ပဒ္ဓ၊,သဒ္ဒါသည်၊ဒကၠေစ၊ စွမ်းနိုင်သူ၊ ဝါ၊ မပျင်းရိသူ၌ လည်း၊ကောင်း၊တိဝိဏော၊ ထက်မြက်သည်၌လည်း၊ကောင်း၊ ဗျတ္တော၊ လိမ္မာမြေပြင်ပြင် ပညာရှင်၌လည်း၊ကောင်း၊ ရောဂမုတ္တော၊ရောဂါမှ လွတ်ကင်း၍ ကျန်းမာသူ၌လည်း၊ကောင်း၊သိယာ၊၏။တိသု၊၏။[2]၊တု၊အဲ့၊ရာဇာ၊ရာဇာသဒ္ဒါ ကို၊ ခတ္တိယေ၊ မင်း၏ဖြူးအာစစ်ဖြစ်သူ၌လည်း၊ကောင်း၊ နရနာထေ၊ လူတို့၏ အကြီးအာမှူးကိုးကွယ်ရာမင်း၌လည်း၊ကောင်း၊ ပဘုမ္ဘိစ၊ စွမ်းနိုင်သောသူ၊ အာဂုဏ်သခင်၌လည်း၊ကောင်း၊ဝတ္တော၊ဖြစ်၏။ ၂၊

၁–ပဒ္ဓနိ၊ ဒုတိယ

၂–(ရာဇ) အနက်ကြင်းနှင့်၊ ၎င်းအနက်ထူးမှတ်ရန်
စတ္ထိနေဝုစယကၠမ္မိ၊ ပရဒ္ဓောဒါဟုပုဗ္ဗဠော။
ရာဇသဒ္ဒေါတိဂ်ေါသော၊ သေဋ္ဌေရာဇိသိအာဒိကေ။

(၉၂၇)။ ။ခလံ(စ ညြကရဏော,
ကကြေနိစေ,) ခလော(ဘဝေ)။
(အတ္ထပ္ပါဒေ)သမုဒယော,
သမ္ဘဟော,ပစ္ဆယေဝိစ]။ ။

(၉၂၇) ခလံ၊ခလသဒ္ဒါသည်၊ညြကရဏော၊ ကောက်နယ် တလင်း၌ လည်း၊ကောင်း၊ ကကြော၊ ရေချိုးကသည်၊ (သယ်) မှုန့်၊ ဝါ၊ ဆင်ပြာမှုန့်၌ လည်း၊ကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ နှ၊ ဂ,ည်း။ နိစေ၊ ယုတ်ညံ့သောသူ၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ခလောဘဝေ၊ ခလောဟု ပုံ၊ ဖြစ်၏။ အထ၊ ပါ၊ သမုဒယော၊ သမုဒယ, သဒ္ဒါသည်၊ ဥပ္ပါဒေ၊ ဖြစ်ခြင်း၌လည်း၊ကောင်း၊ သမ္ဘဟော၊ အပေါင်းအစု၌ လည်း၊ကောင်း၊ ပစ္ဆယေဝိစ၊ အကြောင်း၌လည်း၊ကောင်း၊သိယာ၊၏။

(၉၂၈)။ ။(ဗြဟ္မစာရိဂဟဋ္ဌာဒေါ,)
အာသမော, (စ, တပေါ၀နေ)။
(ဘယံကရေစ-ကဋ္ဌ၀ေနေ,)
ကုရုရော (တိသု- နိဒ္ဒယေ)။

(၉၂၈) အာသဝေါ၊ အာသဝမ,သမ္ဘဝါသည်၊ ဗြဟ္မစာရီ ဂဟဋ္ဌာဒေါ၊ ဗြဟ္မစာရီ,ဂဟဋ္ဌ, ဝါနပတ္တာ, ဘိက္ခု, ဟူသော လေးပါးသော အာသဝ ပုဂ္ဂိုလ်၌လည်းကောင်း၊ တပေါ၀နေ ၅ရသေ့ရဟန်းတို့၏ ဆိတင်းသုံး နေရာ၊သခ်ိမ်းကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၏။ ကုရုရော၊ ကုရုရဿ ဗ္ဗါ သည်၊ ဘယံကရော၊ ကြောက်မက်ဘွယ်ဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း၊ ကဗ္ဗ ိနေ၊ ကြမ်းထမ်းခက်မာသော ဝတ္ထု၌လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒယော၊ သနားခြင်းမယှဉ်သောသူ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၏။ တိသု၊ ၏။

၁–ဤ၌ဋီကာမှာ၊ (တပေါ၀နေ) ဟု၊ ပါဠိပျက်ကိုတွေ့၍၊ (ပိယသိလေ) ဟု အဖွင့် ပျက်၏၊ သတိပြုလေ။ (ပေါ) နောင် (ဒန္ဓ ၀) စတုတ္ထကျမ်းရာ (၀) နှင့် (တပေါ၀နေ၊ သဗ္ဗါ ရသေ့ရဟန်းဟော အောက် (၄၃၃) အထက် (၉၃၀) ဂါထာများနှင့်ညီ။ အောက်ပြဟ္မဏ ဝဂ် (၄၀၉) ကြည့်။ ဒန္ဓောဗ္ဗ ၀ (၀) နှင့် တပေါ၀နေ သမ္ဗါကား၊ ၎င်းတို့၏ အကျင့်တရား၊ အားထုတ်နေထိုင်ရာ၊ တောကျောင်း၊ (သခ်ိမ်း) ကျောင်းအနက်ဟောဟု၊ ခြားနား၍ မှတ်လေ၊ ဤ၌ (သခ်ိမ်း) ဟူသော၊ မြန်မာ၀ေါရာဏ အဓိပ္ပါယ်မှာ၊ (ငြိမ်းချမ်း) ခြင်းဟု၊ မှတ်ရမည် မှတ်လေ။

၎င်း (အာသဝ) သဗ္ဗါ၊ အနက်ကြောင်းမှတ်ရန် (ဂါထား၌)

ဝ၀ေနစ မဗ္ဗဝိသောမေ၊ မဟာပြဟ္မမိ၀ဟ္ဘတေ၊

မ၌၊ စာသင်ကျောင်း၊ အတတ်သင်ကျောင်း၊ နတ်ကွန်း၊ ဝိသောမ၊ ငြိမ်းချမ်းရာ၊ အပန်း ဖြေရာ (ကျန်အနက် မခက်)

(၉၂၉) ၊ကာနိဠော.ကာနိယော (တိသု.
အာ၀ျပေ့.တိယ၀ေ ပျောသ)။
(သိ၊ဃမ္ဘီ) ယဟု(တံ့ကုဋ္ဌ,
နိဿရာ.ဂရုသုဘိသု)။ ၊

(၉၂၉) ကာနိဠော၊ ကာနိ၌သဗ္ဗါသည်လည်းကောင်း၊ ကနိယော၊ ကနိယ သဗ္ဗါသည်လည်းကောင်း၊ အာ၀ျပေ့၊ အာလွန်နည်းပါးသည်၌လည်းကောင်း၊ အတိယ၀ေပါ၊ အာလွန်ဗျိုရှယ်သူ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၏။ တိသု၊ ၏။ အထ၊ ပါး၊ လဟု၊ လဟုသဗ္ဗါ၏သည် သိ၊ဃမ္ဘီ၊ လျင်မြန်ခြင်းအနက်၌ ဖြစ်သည် ယ္ဘိသော်၊ နှ၊ တည်း။ တံ၊ ထို, လဟုသဗ္ဗါသည်၊ ဏ္ဍနိဿရာ၊ ဂရုသု၊ အလို ယ္ဘိအပ်၊ အနှစ်သာရမယ္ဘိသောဝတ္ထု၊ မလေးလံသော ဒြပ်ဝတ္ထု၌ ဖြစ် သည်ယ္ဘိသော်၊ တိသု၊ ၏။

၉၃၀။ ။အဓရော (တိသ္ဓေဝေဟိနေ
ဝုမေ, ဒန္ဓိန္ဒ္ဓေ.ပျထ)။
သုသ္ဓုသာ (သောတုမိစ္ဆာယ
သာ ပါရိစရိယာဝယစ)။ ။

(၉၃၀) အဓရော၊ အဓရသဒ္ဒါသည်၊ အဓော၊အောက်ဘက်ရှိ၍လည်း ကောင်း၊ဟိနေ၊ယုတ်ညံ့.သူ၌လည်းကောင်း၊ဖြစ်သည်ယ်သော၊တိသ္ဓ၊၏။ ဒန္ဓိန္ဒ္ဓဒေပါ၊ရှုတ်ခမ်း၌ဖြစ်သည်ယ်သော်ကား၊ဝုမေ၊ ပုံ၌ဖြစ်၏။ သုသ္ဓု သာ၊ သုသ္ဓုသာသဒ္ဒါသည်၊သောတုမိစ္ဆာယံ၊ နာကြားခြင်းငှာ အလိုယ်ခြင်း၌ငင်း၊ပါရိစရိယာဝယစ၊ ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးခြင်း၌ လည်းကောင်း။ သိယာ၊ဏိ.၊သာ ဟူသော ရူပဘောဒအာ၊ဖြင့်၊ထိ၊ တည်း၊

၉၃၁ ။ဟဏ္ဍော (ပါဏိမှိ. ရတနေ
ဂဏော. သောဏ္ဍာယဘန္ဓရေ)။
(အာ၀ါဒေ. စောဒပါနေစ,)
ကူပေါ.(ကုန္ဓေစ. ဒိသတိ,)

၉၃၁။ ။ဟဏ္ဍော၊ ဟ၊ဏ္ဍ, သဒ္ဒါသည်၊ ပါဏိမှိ၊ လက်၌လည်း ကောင်း၊ရတနေ၊ (၂-တွာ ၃-ရိုက်၊၁၀-လက်မ၊ ၂၄-သစ်ဟူသော) အ တောင်၌လည်းကောင်း၊ဂဏော အ၊ပေါင်း၌ငင်း၊သောဏ္ဍာယ၊ဆင်နှာမောင်း၌လည်းကောင်း၊ဘန္ဓရေ၊ ဟာသ တနုကွတ်ဟူသော၊ နုကွတ်အထူး၌လည်း ကောင်း၊သိယာ၊ဏိ.။ကူပေါ၊ကူပ, သဒ္ဒ သည်၊အာ၀ါဒေ.စ၊ တွင်းသာမည်၌ လည်း၊ကောင်း၊ဥဒပါနေ၊ရေထွင်း၌လည် ၊ကောင်း၊ကုန္ဓေ.စ၊လင်းယဉ်တိုင် ရွက်တိုင်၌လည်း၊ကောင်း၊ဒိ ဿ ဘိ၊ထင်ဏိ.။

၉၃၂။ ။(အာဒေါ ပဓာနေ) ပဌမံ
ပမုခံ (စတိလိဂ်ိ ်ကံ)။
(ဝဋ္ဌဘောဒေစ) ဝိတတံ,
(တံဒဿာရေ. ဘိလိဂ်ိ ်ကံ)။ ။

(၉၃၂) ပဌမံ၊ပဌမ သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ ပမုခံ၊ပမုခ,သဒ္ဒါ သည်လည်းကောင်း၊အာဒေါ အစ၌လည်းကောင်း၊ ပဓာနေ၊ ပြဓာန်းခြင်း၌ တည်းကောင်း၊ ဘိယာ၊ ဏိ.။ တိလိဂ်ိ ်ကံ၊ လိင်၊ ၃-ပါး၌ဖြစ်၏။ဝိတတံ၊

ဝိတတ, သဒ္ဒါသည်၊ ဝန္ဒေဘေဒ၊ နှစ်ဖက်ပိတ်စည်ဟူသော၊ တူရိယာ အာထုးခ်ခ(ဖြစ်သည်ယ်ိသော်၊နှ၊တည်း။)တံ၊ထိုဝိတကသဒ္ဒါသည်၊ဝိဏ္ဍာရေ၊ အာကျယ်အပြန့်ခ်ခ(ဖြစ်သည်ယ်ိသော်၊) တိလိဂ်ိ ်ကံ၊ ၏။

၉၃၃၊ ။သာရော (ဗလေထိရံသေစ,
ဥဇ္ဇာမေသော, တိလိဂ်ိ ်ကော)။
ဘာရော (တု ခန္ဓဘာရေခေါ,
ဒ္ဒိသဟာသေ ပလေပိစ)။ ။

(၉၃၃) သာရော၊ သာရ,သဒ္ဒါသည်၊ ဗလေ၊ အစွမ်းသတ္တိခွန်အား၌ လည်းကောင်း၊ ထိရံသေစ၊ ၁၊မြဲ·မြံသောအတ္ထိအစုတည်းဟူသောအနှစ်၌ လည်းကောင်း၊(ဖြစ်သည်ယ်ိသော်ပုံတည်း) ဥဇ္ဇာမေ၊ အမြက်၌ (ဖြစ်သည် ယ်ိသော်၊) သော၊ ထိုသာရသဒ္ဒါသည်၊ တ်လ်ိဂ်ိ ်ကော၊ လိင်(၃) ပါး၌ ဖြစ်၏။ တု၊အဲ့၊ ဘာရော၊ ဘာရ, သဒ္ဒါသည်၊ ခန္ဓဘာရခေါ၊ ပသုံးဝန်၊ ခါးဝန်၊စသည်၌ လည်းကောင်း၊ ဒ္ဒိသဟာသဗလေပိစ၊ ပိုလိန့်ထောင် (၂၀၀၀) ၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။

၁–စသဒ္ဒါဖြင့်၊ သာရသဒ္ဒါ၏ လိင်ထူးနှင့်အနက်ပိုမှတ်ရန်ရစနာဂါထာ၊ ။

နောနိတေစ. ဗလေသာရံ။ ဓနေလောဟေဝနမ္ပ ်စ။
သာရောတု. ဝါယုရောဂေသု။ ဘဏ္ဍောသုတိသယေပိစ။ ။

ဘဏ္ဍော, သုတိသယေ၌, ဘဏ္ဍ, ဥသု, အတိသယေ၊ ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ။ အနက်။ ။ ဘဏ္ဍောသုတိသယေပိစ၊ ဟုတ်မှန်သောသဘော မြား၊ အလွန်အကဲ ဟူသော အနက်၌ လည်းတောင်း၊ဟုပေ.လေ၊ ။ကျန်အနက်ကား သိလွယ်ပြီ။ ။

၉၃၄၊ ။(မန္ဒိရေ. ရောဂဘေဒေစ,)
ခယော (အာပစယ.ဗ္ဗိစ)။
ဝါဠော(တု (သာပဒေဒသပ္ပေ,
ကုရ္ဝရေသော. တိလိဂ်ိ ်ကော)၊

(၉၃၄) ခယော၊ခယ,သဒ္ဒါသည်၊ မန္ဒိရေ၊အိမ်၌လည်းကောင်း၊ရောဂ ဘေဒေစ၊ ခယရှင်နာဟူသောရောဂါအထူး၌လည်းကောင်း၊ အာပစယ ဗ္ဗိစ၊ပျက်စီးကုန်ခန်းခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ တု၊အဲ့၊ ဝါဠော၊ ဝါဠ,သဒ္ဒါသည်၊ သာပဒေ၊ ခြင်သေ.သစ်ကျား၊ စသောသားရဲးကြမ်း၌ လည်းကောင်း၊သပ္ပေ၊ မြွေ၌လည်းကောင်း၊(ဖြစ်သည်ယ်ိသော်၊ ပုံတည်း)၊ ကုရ္ဝရေ၊ ကြမ်းကြုတ်သည်၌ (ဖြစ်သည်ယ်ိသော်)၊ သော၊ ထိုဝါဠသဒ္ဒါ သည်၊တိလိဂ်ိ ်ကော၊ လိင် ၃ ပါး၌ဖြစ်၏။

၉၃၅။ ။သာလော (သဒ္ဓိန္ဒြေ မေရှုကျွေ)
သာလာ (ဂေဟောစဒိသတိ)။
(သောတောတု) သဝဏ် (ရုတ်ခဲ,
ယဇနေ သုတိယမ္ပ, စ)။ ။

(၉၃၅) သာလော ၁၊ သာလသဒ္ဒါသည်၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ အာဝ၏ကြောင်း ပင်ခွဲလည်းကောင်း၊ ရှုကျွေ၊ သစ်ပင်သာမညခွဲလည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယို့သော်ပုံတည်း၊) ဂေဟော၊ အိမ်ခွဲဖြစ်သည်ယို့သော်ကား၊ သာလာ ဒိသတိ၊သာလာဟု ထိုအားဖြင့်ထင်၏။တု၊ဆုံ၊ သဝဏ်၊ သဝဏသဒ္ဒါကို၊ သောတော၊ နှားခွဲလည်းကောင်း၊ ယဇနေ၊ယဇ်ပူဇော်ခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊သုတိယမ္ပ၀၊ကြားခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊ရုတ်ခဲ၊၏။

၁–သာလ, သဒ္ဒါ၏အနက်ပို အနက်ကြောင်းမှတ်ရန် ရစနာဂါထာပါခွဲအနက်။
ရာဇ.မ၆.နဒီဘေဒေ။သာလော.ဇာယာယ,ဘာတိကေ။
ပါကာရေစေ.ရာလမ္ပိ။ခန္ဓသာခါယ.သာ.သိယာ။ ။

သာလော၊ပုံ သာလသဒ္ဒါသည်၊ ရာဇ,မ၆,နဒီ ဘေဒေ၊ မင်းအထူး၊ ငါးအထူး၊ မြစ်အထူးခွဲလည်းကောင်း၊ဇာယာသ၊မယား၏။ ဘာတိကေ၊ မောင် (ယောက်ဖ) ခွဲလည်းကောင်း၊ ပါကာရေစေ၀၊ တန်တိုင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ ရာလမ္ပိ၊ အင်ကြင်းစေးခွဲ လည်းကောင်း၊ဖြစ်၏။သာ၊ထိ,သာလာ,သဒ္ဒါသည်၊ခန္ဓသာခါယ၊ ပင်စည်၏ အခက်ဟူသော အနက်ရှိ၊သိယာ၊၏။

၉၃၆။ ။(တိသု) ပေတောပရေတော (စ)
မတေစ ပေတ ယောနိဇေ
(ရှာတောတု.ဟဒ္ဒေ.ဝိညာတေ,
ပတိတံ (ဝါ)ဗ္ဗလိဂ်ိုက်)။ ။

၉၃၆။ ။ပေတော၊ပေတသဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ ပရေတော၊ ပရေတသဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ မတေစ၊ သေသောသူခွဲ လည်းကောင်း၊ပေတယောနိဇေ၊ပြိတ္တာမျိုးခွဲဖြစ်သော သတ္တ၀ါခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၊စ,တိသု၊ ၏။ တု၊ဆုံ၊ပတိတံ၊ပတိတသဒ္ဒါသည်၊ ရှာတော၊ ထင်ရှားသည်ခွဲလည်းကောင်း၊ဟဒ္ဒေ၊နှစ်သက်ရှင်လန်းသည်ခွဲလည်းကောင်း၊ ဝိညာတေ၊သိအာဝ်သောဒြပ်ခွဲလည်းကောင်း၊သိယာ၊ ၏၊ ဝ၊ဗ္ဗလိဂ်ိုက်၊ အာဘိဝေယျသိုလိုက်သော လိင်ယို့၏။

၉၃၇။ ။(အာဒိပ္ပါယေစ အာဝေရ),
အာသယော (ကထိတော ထစ)။
ပဇ္ဇုံ(ပဇ္ဇေဒုလေ)ပဇ္ဇော,
(ဘာဇနေ•ဆော•ဂတော•တိသု)။

(၉၃၇) အာသယော၊အာသယ သဒ္ဒါကို၊ ဆဒိပ္ပါယေစ၊ အလို အာဒိပ္ပါယ်၌ လည်းကောင်း၊ အာဝေရေ၊ တည်ရာအာရုံ၌လည်းကောင်း၊ ကထိတော၊ဆိုအပ်၏,အထ၊ပါ။ ပဇ္ဇုံ၊ ပဇ္ဇသဒ္ဒါသည်၊ ပဇ္ဇေ၊ ဌက် တောင်၌ လည်းကောင်း၊ ဒုလေ၊ သစ်ရွက်၌လည်းကောင်း၊(ဖြစ်သည်ကို သော်၊နှ,တည်း။) ဘာဇနေ၊ ခွက်သင်္ဘောတို့(ဖြစ်သည်ကိုသော်၊) ပဇ္ဇော၊ ပဇ္ဇော,ဟု၊ပုံ,ဖြစ်၏,ဂတော ၃၊ ရောက်အပ်ရအပ်သောနေ့ပ်ဝတ္ထု,ရောက် တတ်သွားတတ်သူ၌၊(ဖြစ်သည်ကိုသော်၊) သော၊ ထိုပဇ္ဇသဒ္ဒါသည်၊ တိသု၊ ၏။

၁–ဤလေးနက်တို့တွင်၊ ဂတတ္ထဋ္ဌ(ပြာတ်) ကြင်းသောသုံးနက်တို့၌ (ပတြဲ) ဟူသော သစ်တမ္ဘကတိပုဒ်နေကိုသိလေ။ ၊ဤ၌၊ ဋီကာအဖွင့်ပျက်၏။ (ဒန္ဓ ၈) ပဇ္ဇသဒ္ဒါ၏,အတ္ထုဒ္ဒါရ၊သာပါယို၍. (မုဒ္ဓ ၈) ပဌသဒ္ဒါ၏,အတ္ထုဒ္ဒါရ၊မပါမယို့ရကား။

မုဒ္ဓ ပဌမကွဲရာဒ္ဒေဘော်နှင့် (ပဌ) သဒ္ဒါ၏,အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်ဂါထာ

ပဌံ ပုရေ၊တထာ ပဌော၊လေ၎ပဇ္ဇေစတုဋ္ဌထေ။
သီဟာသနေစပိဌမ်ိ။ကောသေ**ယ္ယ**,ဖလကေပိစ။ ။
ဥတ္တရိယမ်ိပါသာဏော၊ပေသဏေစပဝတ္ထုတိ။ ။

ပဌံ၊နှ ပဌသဒ္ဒါသည်၊မြို့ပြည်၌ဖြစ်၏,၊ တထာ။ပါ။၊ပဌော၊ပုံပဌသည်၊ စာရွက်၊ ခရီး လေးဆုံ၊သီဟာသနပလ္လင်၊အင်းပျဉ်၊ပိုးချည်အဝတ်၊ဟျဉ်ချပ်၊ အပေါ်ရုံအဝတ်၊ ကျောက်ခဲ စေခိုင်းခြင်းအနက်၌လည်းကောင်း၊ဖြစ်၏,။

၉၃၈။ ။(ကုသလေ) သုကတံ (သဒ္ဒ,
ကတေစ)သုကတော,(တိသု)။
တပသိ (တွ.နဲ့ကမ္မာယာ,
ရဟေ**ဆ**ဏ္ဍော,တပေါ၌နေ)။

(၉၃၈) သုကတံ၊သုကတသဒ္ဒါသည်၊ကုသလေ၊ကုသိုလ်၌(ဖြစ်သည် ကိုသော်၊နှ,တည်း။)သဒ္ဒ,ကတေ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သောအမှု ဒြိပ်ဝတ္ထု,၌ (ဖြစ်သည်ကိုသော်၊)သုကတော၊သုကတသဒ္ဒါသည်၊ **တိသု**၊ ၏။ တ,၊ အ,၊ တပသိ,တပသိသဒ္ဒါကို၊အနုကမ္ပာယာရဟော၊ သနားချီးမြှောက်ခြင်း

ဌာထိုက်သော၊ ဆင်းရဲသောသူဌေးလည်းကောင်း၊ တပေါ်ခေါ်ခေ၊ ရသေ့ ရဟန်းဌေ လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တော ဏိ၊

၆၃၉၊ ။(တိသ.သုရာဒိလောလသို့)
သောတ္ထော (ဟတ္ထိကရေဏိသ)၊
(အဿာဒနေတ) ရ သနံ,
ဒိဋ္ဌါယတ္ထ.ခနိမ္မိစ,]၊ ။

(၆၃၉) သောတ္ထော၊သောတ္ထသန္ဓါသည် သုရာဒိလောလသို့၊အရက်သောက်ခြင်း၊အာနိသင်းခြင်းစသည်တို့ဌေ၊လျှပ်ပေါ် လော်လည် တွယ်တာကပ်ငြိသောသူဌေ(ဖြစ်သည်ယို့သော်)တိသ၊ဏိ၊ဟတ္ထိကရေ၊ဆင်နှာမောင်းဌေ(ဖြစ်သည်ယို့သော်)ဒိသ၊ဘိ,ပုံ၊ ၂-ပါးတို့ဌေ ဖြစ်ဏိ၊တ၊ အံ့၊ ရသနံ၊ရသနသန္ဓါသည်၊ အာဿာဒနေ၊ ခံစားခြင်းသာယာခြင်းဌေ လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌာယတ္ထ ၁၊ လျှာဌေ လည်းကောင်း ခနိမ္မိစ၊အာသံဌေ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ဏိ၊ ၁-ဤဌေ၊ အောက်ဂါထာ နံပါတ်၊ (၁၅၀) ဒိဋ္ဌာတုရသနာ ဘဝေ ဟူသည်ကို ထောက်၍၊ ဒိဋ္ဌတ္ထ၊ မှာ၊ (ရသနာ) ဟု၊ထိ လည်းဖြစ်နိုင် သေးသည်ဟုမှတ်။ ။စသဒ္ဒါဖြင့် ရသနာ။ မည်သောနယ်အထူး၊ ခါးကြိုးတန်းဆာ၊ ကြိုး, သာမည်တို့ကိုလည်း၊ ဌတ္ထိ လိင်ဝိက,ပက္ခဌ်သွင်း၍.ယူလေဦး၊ ၎င်း အရ အလွယ်တကူမှတ်ရန်ရစနာဂါထာဌ။

ဒိဋ္ဌာ လတာ ဝိသေ သေသု၊ ရသနာ ကာ ဋ္ဌ ရဋ္ဌေသု

ရသနာ၊ ထိရသနာ သန္ဓါသည်၊ ဒိဋ္ဌာလတာဝိသေသေသု၊ လျှာ, ရသနာမည်သောနယ်အထူးတို့ဌ်ဌ်လည်းကောင်း၊ ကာ ဋ္ဌ ရဋ္ဌေသု၊ ခါးကြိုးအဆင်တန်းဆာ၊ ကြိုး သာမည်တို့ဌ်ဌ် လည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏ်.။ ။ဌင်းသဒ္ဒါနှစ်မျိုး၏.အထူး အကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန်၊ သာယာခြင်းနှင့်အသံ၊ ဟူသောနှစ်နက်ကိုန, ရသန သန္ဓါသာလျှင် ဟောနိုင်သည်၊ ရသနာမည်သောနယ်အထူး၊ ခါးကြိုးတန်းဆာ၊ ကြိုးသာမည်တို့ကို၊ ထိ၊ ရသနာသန္ဓါသာလျှင်ဟောနိုင်သည်။ ။လျှာ၊ ဟူသောအနက်ကိုကား၊ သဒ္ဒါ နှစ်မျိုးလုံးကပင် ဟောနိုင်သည် ဟုမှတ်လေ၊

၆၄၀၊ ။ပဏ္ဍိတော (တိသ.မရုဒေ)
ဥတ္တမေ, ဝိယိတော ပျထ,]
အဠသေ, ဝိသိခါယဠ,
ပန္ဒိယံ] ဝိထိ (နာဝ်ိုယံ)။ ။

(၆၄၀) ပဏ္ဍိတော၊ပဏ္ဍိတသန္ဓါသည်၊မရုဒေ၊ ချိုမြိန်သော ဝဏ္ဏ၊ ဝ၊သာယာအပ်သည်ဌ်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တမေ၊အမြတ်ဌ်လည်းကောင်း၊ ဝိယိတော ဝိ ၁၊ ပြုပြင်ဝိရင်အပ်သောအနက်ဌ် လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ဏ်.၊ တိသ၊ဏ်.၊ဆယ်ပါး၊ ဝိထိ၊ဝိထိသန္ဓါသည်၊ အဠသေ၊ လမ်းခရီးဌ်လည်း

ကောင်းဝိသိခါယဉ္ဆ ၂၊ ခ္ဂြိတွင်းရှာတွင်းခရီးလမ်းကျယ်၌ လည်းကောင်း၊ ပန္ဒိယံ၊အစည်၌လည်း၊ကောင်း သိယဝ၊ဏိ၊နှာရိယံ ထိ၌ဖြစ်၏။

၁–အပိဖြင့် ဟောဆိုအပ်၊ ချက်အပ်၊ စေအပ်စသောအနက်တို့ကိုလည်းယူလေ၊

၂–ဤ၌၊ ရှေးမြန်မာနိဿယမှာ၊ဝိသိခါယံ၊၌၊ အနက်ပျက်လျက်ယို၏။ အောက်ဂါထာ နံပါတ် (၂၀၂–၂၀၃) တို့ကိုကြည့်လေ။ ။

၉၄၁။ ။(ပါပဿိုံ ဂဂနေ ဒုက္ခေ,
ဗျသနေစာ) ဃ (မုဗ္ဗတေ)။
(သမ္ဘဟော) ပဒုလံ (နေတ္ဘာ,
ရောဂေ•ဝုတ္တံ ဆဒိမ္ဘိစ)၊ ။

(၉၄၁) အဃ်၊အဃသဒ္ဒါကို၊ပါပဿိုံ၊မကောင်းမှု၌ လည်းကောင်း၊ ဂဂနေ၊ ကောင်းကင်၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခေ ဆင်းရဲ၌လည်းကောင်း၊ ဗျသနေ၊ဖေါ်ကပြုန်ပျက်စီးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ဥစ္ဆတေ၊ဏိ၊။ပဒုလံ ပဒုလ သဒ္ဒါကို၊သမ္ဘဟော၊အပေါင်းအစု၌ လည်းကောင်း၊ နေတ္ဘာရောဂေ၊ မျက်စိ ရောဂါ၊ မျက်စိနာ၌ လည်းကောင်း၊ ဆဒိမ္ဘိစ၊ အမိုး၌ လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ၊ ဏိ၊။

၉၄၂။ ။သန္ဓိ(သစ္ဆာဒုနေ ဝုတ္တော,)
သန္ဓိ (ဇုဒ ပဒိသန္ဓိယံ)။
(သတ္ကန်ဲ ပုရဏောသေ,
တိသန္ကေ) သတ္ကမော (တိသု)

(၉၄၂) သန္ဓိ။သန္ဓိသဒ္ဒါကို၊သံဃာဒုနေ၊စပ်ခြင်း၌၊ဝုတ္တော၊ပုံအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။"ပဒိသန္ဓိယံ ပဒိုသန္ဓေ၌ ဖြစ်သည်ဟု၊သော်၊ သန္ဓိ၊ သန္ဓိသဒ္ဒါ သည်၊ဣတ္ထိ၊ထိတည်း။ သတ္ကမော၊ သတ္ကမသဒ္ဒါသည်၊ သတ္ကန်ဲ၊ ခုနစ်ရ တို့ဏ်၊ပုရဏော၊ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း၊ သေ၌၊ အထူးချီးမွမ်းအပ် ဖြောက်သောသူ၌ လည်းကောင်း၊ အာတိသန္ကေ၊ အလွန် အကျူးအထူးသဖြင့် သူတော်ကောင်းဖြစ်သောသူ၊ ဝါ၊အလွန်ပြိမ်သက် သောသူ၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏိ၊။ တိသု၊ဏိ၊။

၉၄၃။ ။ဩ(ဇော (ဝိသု ယာပနာယဉ္စ,)
ဩ(ဇော (ဒိဋ္ဌိဗလေသုစ)။
(အာဟော) နိသာမနံ (ဝုတ္တံ),
(ဒသသေ• သဝဏောပိစ)။ ။

(၉၄၃) တ၊ အုံ့၊ ဩဘာ၊ ဩဘာ, သဒ္ဒါသည်၊ ယာဝပနာယတ္ထ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ မျှတခြင်းကိုပြုတတ်သော၊ အရသာတို့၏ အစေးအနှစ်ဩဘာ၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော် ထိတည်း။) ၁၊ ဒိုက္ခိဗေထေသုစ၊ ထွန်းပခြင်း၊ အစွမ်းသတ္တိတို့၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော်ကား) ဩဘော၊ ဩဘော၊ ဟု ပုံဖြစ်၏ ၊ အထော၊ ပါး။ နိဿာမနံ၊ နိဿာမန, သဒ္ဒါကို၊ ဒဿနေ၊ ကြည့်ရှုခြင်း ကြိယာ၌ လည်းကောင်း၊ သဝဏောပိစ၊ နားထောင် ကြားနာခြင်း ကြိယာ ၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ၊ ၏ ၊

၁–ဤ၌မြန်မာ၊နိဿံယမျှားမှာ၊အတ္ထယောဇနာ မသေချာလှ။ ။စသဒ္ဒါဖြင့်ဆန်းအရာ ပဌမ တတိယ ဟူသော ဝိသမပါဒ အနက်ကိုလည်းယူလေဦး။

၉၄၄၊ ၊ဂန္ဓာ(ကုန်ဆို၌ သဏ္ဌေစ,
ကုန်ဆိုဩဝရကောသုစ)။ ။
(ခဏ္ဍနေ. တွ.) ပဒါနံ (စ
ဋီတိဝဏ္ဏေစ. ကမ္မနိ,)။ ။

(၉၄၄) ဂန္ဓာ၊ ဂန္ဓသဒ္ဒါသည်၊ ကုန်ဆို၌သဏ္ဌေစ၊ အမိဝမ်းတိုက်တွင်း၌ တည်နေသော သတ္တဝါ၌ လည်းကောင်း၊ ကုန်ဆိုဩဝရကောသုစ၊ ဝမ်းတိုက်၊ အိမ်ရာတိုက်ခန်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏ ။ တ၊ အုံ့၊ အာပဒါနံ အာပဒါန,သဒ္ဒါသည်၊ ခဏ္ဍနေ၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဋီတိဝဏ္ဏေစ ၁၊ ရှေး၌ ဖြစ်သောအာကျင့် စရိုက်၌လည်းကောင်း၊ ကမ္မနိ၊ အမှု၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏ ။

၁–ဤကား၊ သိဟိုဠ်နိဿယ ဟောင်း အတိုင်းယောဇနာ အပ်သော အနက် တည်း။ ဤ၌ဠီကာဆရာ၏ အလိုကား၊ ဋီတိဝဏ္ဏေ၊ ဤသို့ဝါရှေးက ကျင့်ခဲ့ဘူးပြီဟူဟောတော်မူအပ်သော ကမ္မနိစ၊ ကောင်း မကောင်းသော အမှု၌ လည်းကောင်း၊ ဟု၊ ယောဇနာရမည်။ ဤအလို သိဟိုဠ် နိဿယ၌ကဲ့သို့သုံးနက်မဟုတ်၊ နှစ်နက်သာ။ ဤမှာ၊ အပဒါန၊ အဝဒါန၊ ဟု (ပ) စောက် (ဝ) အက္ခရာတို့နှင့်၊ ပါ၌နှစ်ချက်ပင်၊ အသင့်ချည်းဟုမှတ်။
စသဒ္ဒါဖြင့်၊ "သောဓန" "ပသတ္ထ" "ပရတ္ထမ" "အတိတ္ထမ" စသောအနက်ကို လည်းယူလေဦး။

အပဒါန်၊ အဌကထာလာ၊ "အပဒါနံ, သဒ္ဒါ၏" အတ္ထုဒ္ဒါရ ရစနာဂါထာ

ကာရဏော ဂဟဏောစေဝ။ အဏ္ဏောသာ. ပဂမာဒိသု
အပဒါနရဝေါသော။ ဒိဿတေ. ပဋိပါဋိယံ။ ။အနက်လွယ်၏ ။

၉၄၅။ ။(စိတ္တကော၊ ရုက္ခဘေဒေစ,)
တိလကော၊(တိလကာလကေ)။
(သိလာဒေါ) ပဒိုပတ္တိ (ဣ
ဗောဓေ,ပတ္တိ,ပဝတ္တိသု)။ ။

(၉၄၅) တိလကော၊ တိလကသန္ဓေါသည်၊ စိတ္တကေ၊ မှန်ကုန်ခြင်းနှင့် လည်းကောင်း၊ ရုက္ခဘေဒေစ၊ ချဉ်ပျစ်ပင်, ပြည့်စုံပင်ပင်ဟူသော သစ်ပင် အထူးနှင့်လည်းကောင်း၊တိလကာလကေ၊ (မှည့်) မှဲမည်းနှင့်လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏ ၊ပဒိုပတ္တိ၊ပဒိုပတ္တိသန္ဓေါသည်၊သိလာဒေါ၊ သိလသမာဓိ စသော အကျင့် ပဒိုပတ်နှင့် လည်းကောင်း၊ ဗောဓေ၊ ထိုးထွင်းချိ, သိခြင်းနှင့်လည်း ကောင်း၊ပတ္တိ၊ပဝတ္တိသု၊ ရောက်ခြင်း၊ ရခြင်းဖြစ်ခြင်းတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏ ။ဣဒ္ဓိ၊ထိ,တည်း။

၉၄၆၊ ။(အာသုမ္ပိ•စ•ဗလေ)ပါကော,
သဗ္ဗော ဟဒယ ဂါနိ(ယေ]။
ဆန္ဒော(ဝယေ အာဓိပ္ပါယေ
ဝေဒေ•ဆ္ဆာ နုဒ္ဒ္ဒ(ဘာဒီသု,)။ ။

(၉၄၆) ပါကော၊ ပါကသန္ဓေါသည်၊ အာသုမ္ပိစ ၁၊ အသက်နှင့်လည်း ကောင်း၊ဗလေ,အစွမ်းသတ္တိခွန်အား၊နှင့် လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗော၊ သတ္တဝါနှင့် လည်းကောင်း၊ဟဒယဂါနိ(ယေ)ရင်တွင်းနှလုံးသို့ထွားသော၊ဝါ၊ဝင်ရောက် သော၊ ဝင်သက်လေနှင့်လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏ ။ ဆန္ဒော၊ဆန္ဒသန္ဓေါသည်၊ ဝယေ၊ဖိဖိအလိုဥစ္ဆာ၏ အခြစ်နှင့်လည်းကောင်း၊အာဓိပ္ပါယေ၊အလိုနှင့် လည်း ကောင်း၊ ဝေဒေ•ဆ္ဆာနုဒ္ဒ(ဘာဒီသု၊ ဗေဒကျမ်း၊ အာဂုံနှင့် တသိမက်ခြင်း၊ တဏှာ၊အာနုဒ္ဒ(ဘာ စသောဆန်းတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏ ။၂၊

၁–ဤနှင့်အောက်ဂါထာနံပါတ် (၄၀၇) [ပါကောတွသု•ပကာသိတော] ဟူခဲ့သည် နှင့် အညီ၊[အသုမ္ပိ] ဟု၊ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ ။

သိဟိုဠ်ပါ၌နိဿယများနှင့်လည်း၊ ၎င်းအတိုင်းပင်ယှိကြ၏။ ဋီကာနှင့်တကွ မြန်မာစာ ပါ၌နိဿယမျာ့းမှာကား၊[အာယုမ္ပိ]ဟု၊ ပါ၌ပျက်လျက်ယှိကြ၏။

၂–ဂါထာ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်း၊ဆန္ဒစေတသိက်၊သင်္ခတကျမ်း၊ဝိရိယဟူသော အနက်မျာ့းကို လည်း၊ဥပလက္ခဏာ နိဒဿနနည်းဖြင့်ယူလေ။

၉၄၇။ ။(ကာမောဃာဒေါသမှဟာတ္ထိ,)
ထြေးဃာ (ဝေဂေဇလသဿ)။
ကပါလံ (တုသိရုဠ္ဠမ္ပိ,
ဃဋ္ဌာဒိသကလေပိစ)။

(၉၄၇) ထြေးဃာ၊ထြေးဃသဒ္ဒါသည်၊ ကာမောဃာဒေါ၊ ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ,စသည်ဒွိလည်းကောင်း၊သမှဟာတ္ထိ၊ အပေါင်းဒွိလည်းကောင်း၊ ဇလသဿဝေဂေ၊ ရေ၏အယဉ်ဒွိ လည်းကောင်း၊ သိယာ၏။ တု၊အံ့ ကပါလံ၊ ကပါလသဒ္ဒါသည်၊ သိရုဠ္ဠမ္ပိ ၊ ဦးခေါင်းခွံဒွိ လည်းကောင်း၊ ဃဋ္ဌာဒိသကလေပိစ၊ ဖိုးစသည်တို့၏အကွဲးအစိတ်အခြမ်း၊ ဆိုးခြမ်းကွဲးဒွိ လည်းကောင်း၊သိယာ ၏။

၁–ဤဒွိ(တု)နှင့်တကွ[သိရုဠ္ဠမ္ပိ] ဟု၊ရ,နောင်,သ,မပါဘဲးပါ၍မှန်ယှိစေ။
သိဟိုဠ်ဋီကာနိဿယဟောင်းမှတပါး၊ဋီကာနှင့်တကွ အလုံးစုံ သိဟိုဠ်စာပါ၍ မြန်မာစာပါ၍ နိဿယများဒွိ၊ ရ,နောင်သနှင့်တကွ [သိရသဠ္ဠမ္ပိ]ဟု၊ ပါ၍ပျက်လျက်ချည်းသာယှိကြ၏။

၉၄၈။ ။(ထိယံ) ကန္ဓာ (ဝိယေ)ကန္ဓော,
(မနုညေသော.တိလိုဝ်ကော,)
(ဂဝကွေတု.သမ္ဘဟောစ,)
ဇာလံ (မန္ဓာဒိ ဗဒ္ဓနေ)။

(၉၄၉) ကန္တာ၊ထိ,ကန္တာသဒ္ဒါသည်,ထိရော၊မိန်းမ၌,ဖြစ်၏။ ကန္တော၊ ကန္တော၊ပုံ,ကန္တသဒ္ဒါသည် ဝိယော၊ရွှစ်နှစ်သက်အပ်သောလင်၌,ဖြစ်၏။ မနုည်ရော၊ရွှစ်နှစ်သက်ဘွယ်၌ဖြစ်သည်ယ်သော်။သော၊ထို (ကန္တ) သဒ္ဒါ သည်,တိလိဂ် ကော၊လိင်သုံးပါး၌ဖြစ်၏။ တု၊အံ့။ဇာလ၊ ဇာလ,သဒ္ဒါသည်, ဂဝက္ခေ၊လေသာပြူတင်း၌လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဟေစ၊အပေါင်း၌ လည်း ကောင်း၊ မဏ္ဍာဒိဗဒ္ဓနော၊ငါး, သားကောင်စသည်ကို ဖမ်းထောင်နှောင်ဖွဲ့. သော၊ဗိုက်ကွန်း၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။

၉၅၀၊ ။(ပုဏ္ဏာယံ ဂရေဟာယဠ္ဠာ,
နိယမေ) ကိ (တိလိင်ကံ)
(သ•ဿဒ္ဓေ.တီသု,နိ၀ ၊ပေ,)
သဒ္ဒ သဒ္ဒါ.(စ ပစ္စယော)။

(၉၅၀) ကိ၊ ကိ သဒ္ဒါသည်၊ ပုဏ္ဏာယံ၊ အမေးပုဏ္ဏာ၌ လည်း၊ ကောင်း၊ ဂရေဟာယဠ္ဠ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဆနိယမေ၊ အမြဲမယှိ အမှတ်မယှိ ယုံမှားသံသယ၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ တိလိင်ကံ၊လိင် သုံးပါး၌ဖြစ်၏။ သဒ္ဒ သဒ္ဒါသည်, သ•ဿဒ္ဓေ, သဒ္ဒါယုံကြည်ခြင်းယှိသူ၌ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊တီသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ဖြစ်၏။ နိ၀ ၊ပေ၊သော အာဘ အကျိုးဂုဏ်ပေးလျှောအပ်သော ကုတ်ဟိုးထမင်း၌ဖြစ်သည်ယှိသော်။နု,တည်း၊ ပစ္စယော၊ယုံကြည်ခြင်း၌ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊သဒ္ဒါ၊ သဒ္ဒါဟု ထို,ဖြစ်၏။

၉၅၁၊ ။ဗ္ဗ (ဟေတုမှိ,အ-ဌ်သို,
အဂ်ီ-ဘာ၊ဘေ•ဒိသတိ)။
ပုဗ္ဗော(ပူ-ယ•ဂ္ဂတော,အာဒေါ၊
သောဒိသာဒေါ.တိလိင်ကော)။

(၉၅၁) ဗ္ဗ ၊ဗ္ဗ သဒ္ဒါသည်၊ဟေတုမှိ၊အကြောင်း၌လည်းကောင်း၊ အ-ဌ်သို၊မျိုးစေ့၌လည်းကောင်း၊ အဂ်ီ-ဘာ၊ဘော၊နိမိတ်အာဂ်ါ ဖာတ်၌လည်း ကောင်း၊ ဒိသတိ၊ထင်၏။ ပုဗ္ဗော၊ပုဗ္ဗ,သဒ္ဒါသည်, ပူယော ၊ ဘွားပြည်၌ လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂဟော ရှေးရှု၌လည်းကောင်း၊အာဒေ ၊ရှေးဦးအစ၌ လည်းကောင်း၊ဖြစ်သည်ယှိသော်, ပုံ,ဘည်း။ သော ထိုပုဗ္ဗသဒ္ဒ ါသည်, ဒိသာဒေါ၊ဒိသာဒေသ ,ကာလ၊ဝ ါ,အာရှေ.မျက်နှာအရပ်, ရှေ.မျက်မှောက် အရပ်,ရှေးအခါ၌ဖြစ်သည်ယှိသော်၊တိလိင် ကော၊လိင်သုံးပါး၌ဖြစ်၏။

၁–ဤ၌၊ပုယဉ္စတော,ဟု၊ ယမှာ အကာရ၊သို့မဟုတ်၊ကောရ၊ ယောဂ၊ (၇) သဒိသ ဒွေဘော်နှင့်တမှာ၊ သြကာရန်နှင့်ပါ၌ယို့စေ၍၊ ပုယေ၊အဋ္ဌတော၊ဟု၊ ပဒစ္ဆေဒ၊ ပြုရမည်။ ဋီကာနှင့်သီဟိုဠ်ပါ၌ ရှေးမြန်မာပါ၌နိဿယများ၌၊ပါ၌အဖွင့်အနက်ပျက်လျက်ယို့ကြ၏။

၄၅၂။ ။(ဖလစိတ္တေ ဟေတုကတော,
လာဘေ ဣဋ္ဌာ ဒိကေ) ဖလံ။
(အာဂမနေ၊တု၊ဒိဃာဒိ,
နိကာယသိဒ္ဓ)၊အာဂမော။

(၄၅၂) ဖလံ၊ဖလသဒ္ဒါသည် ဖလစိတ္တေ၊ ဖုလ်စိတ်၌ လည်းကောင်း၊ ဟေတုကတော၊အကြောင်းသည်ပြုအပ်ဖြစ်စေအပ်သော၊ အကျိုး၌ လည်းကောင်း၊လာဘေ၊ရအပ်သော အကျိုးပယောဇဉ်လာဘ်၌ လည်းကောင်း၊ ဣဋ္ဌာဒိကေ၊စပါးစသည်၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ တု၊အုံ့၊အာဂမော ၁၊ အာဂမ သဒ္ဒါသည်၊ အာဂမနေ၊ လာခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဒိဃာဒိနိ ကာယသို့စ၊ ဒီဃနိကာယ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်စသော၊ အာဂုံပါ၌ လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။

၁–သုတ်ပါ၌အပေါင်းကို၊ အာဂမ, ခေါ်သည် ဟု၊ သိလက္ခန္ဓ၊ မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌိကာ စသည်၌ အဆိုယို့ကြသည်။
ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်ကို၊ ပါ၌၊ ဟူလို။

၄၅၃။ ။သန္ဓာနော (ဒေဝရက္ခေစ,
ရဏ္ဍော,သန္ဓတိယမ္ပုဘ)
(ဥတ္တရ ဝိပရိတေစ,
သေဌ္ဌေစ) ခုတ္တရံ(တိသု)။

(၄၅၃) သန္ဓာနော၊ သန္ဓာန,သဒ္ဒါကို၊ ဒေဝရက္ခေစ၊ နှတ်သစ်ပင် ပဒေသာ။ဝါ၊ကုတ်ကိုပင်၌ လည်းကောင်း၊ သန္ဓတိယမ္ပိ၊ အမျိုးအနွယ်၌ လည်းကောင်း၊ရဏ္ဍော၊ဆိုအပ်၏။ ၁၊ အဃ၊ပါး၊အနုတ္တရံ၊ အနုတ္တရသဒ္ဒါ သည်၊ ၂၊ ဥတ္တရဝိပရိတေစ၊ ၃၊ ဥတ္တရသဒ္ဒါ၏အနက်မှအပြန် ဆန့်ကျင် ဘက်ဖြစ်သောအနက်၌ လည်းကောင်း၊ သေဌ္ဌေစ၊ ၄၊ အမြတ်၌ လည်း ကောင်း၊သိယာ၊၏။ တိသု၊၏။

၁–စ၊အဝိသဒ္ဒါများဖြင့်၊ အဝိဿိန္ဒ၊ ပဝါဟပန်္ဓိဝိဏ္ဍရ, စသော အနက်များကိုလည်း ယူလေဦး။(ရစနာဂါထဒ္ဓ)။

အဝိဿိန္ဒ၊ ပဝါဟေသု,ဝိဏ္ဍာရေ ပန်္ဓိယမ္ပိ စ။ ။အနက်မခက်။

၂–ဤအရာ၌၊အဓိပ္ပါယ်မှာ၊ အောက်ဂါထာနံပါတ် [ဂ၃၀]၌ပြဆိုအပ်သော ဥတ္တရသဒ္ဒါ၏, အနက်မှပြန်၍, ပဋိစ္စဝါကျမှပြန်သော [အဖြေကင်းသောစကား] ဥတ္တရာ-သင်္ကမ်မှပြန်သော [အန္ဓရဝါသကတ္ထ]၊ သေဒ္ဒမှပြန်သော [ဟီနတ္ထ] အနက်၌၊ နဉ,ဥတ္တရံ၊အနုတ္တရံ ဟု၊ ဥဘေတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဝစနတ္ထပြု၊ ဒိသာဒိဘေဒ အရာမှာ၊ ဥတ္တရဒိသာ,ဥတ္တရဒေသ တို့မှ ပြန်သော [ဒက္ခိဏဒိသာ၊ ဒက္ခိဏဒေသတ္ထ] ပရမှ ပြန်သော [ပုဗ္ဗဘာဂတ္ထ] ဥပရိမှ ပြန်သော [အဓေါဘာဂတ္ထ] တို့ကိုယူရမည်ဟူလို။

ဋီကာနှင့်မြန်မာနိသယများ၌ အဖွင့်အနက်အဆိုမသေချာ၊ မကျနလှ။ အမရကောသ စာကိုယ်နှင့်ဇင်းအဖွင့်စိန္တာမဏိ,သုဓာဗျာချာ၊အမရဝိဝေကဋီကာ၊တီကဏ္ဍသေသကောသ စာကိုယ်၊ဇင်းအဖွင့် သာရတ္ထစန္ဒြိကာဋီကာများကိုကြည့်ကြလေ၊

၃–ဤ(သေဒ္ဒ) အနက်၌၊ [နတ္ထိဥတ္တရံသေဒ္ဒ ဘေသ္မာတိအနုတ္တရံ] ဟု၊ ပဗ္ဗမိပဟုဗ်ိ သမာသ် ဝစနတ္ထပြု။

၉၅၄။ ။(သတ္တိသမ္ပတ္တိယံ ရတ္ထော,
ကန္တိမတ္ထေစ) ဝိက္ကမော ၊
ဆာယာ(တ,အာတပါဘာဝေ,
ပဋိဗိမ္ဗေ ပဘာယစ)။ ။

(၉၅၄) ဝိက္ကမော၊ဝိက္ကမသဒ္ဒါကို၊သတ္တိသမ္ပတ္တိယံ/အား, အစွမ်းသတ္တိ နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဌာနလည်းကောင်း၊ ကန္တိမတ္ထေစ၊ ခြေဖြန့်၍, သွားခြင်းမျှဌာ နလည်းကောင်း၊ရတ္ထော၊၏။ တ,အံ့။ဆာယာ၊ဆာယာသဒ္ဒါသည်,အာတပါ ဘာဝေ၊နေပူ၏,မယ္မိခြင်း၊အာရိပ်ဌာနလည်းကောင်း၊ ပဋိဗိမ္ဗေ၊ရုပ်ပုံ ဆင်းတု ဓာတ်ပုံဌာနလည်းကောင်း၊ပဘာယစ၊ အာရောင်ဌာနလည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏၊

၉၅၅။ ။(ဂိမ္ဟေ) ဃမ္ဗော,နိဒါဃော (စ
ဥဏ္ဍေ,သေဒ ဇလေ ဗျထ,)။
ကပ္ပနံ (ကန္တနေ ရတ္တိ)
(ဝိကပ္ပေ သဒ္ဓနေတ္ထိယံ)။ ။

(၉၅၅) ဃံမ္ဗော၊ဃမ္ဗသဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ နိဒါဃောစ၊ နိဒါဃ သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ဂိမ္ဟေ၊ နွေဥတုဌာနလည်းကောင်း၊ဥဏ္ဍေ ၊ အာပူဌာ နလည်းကောင်း၊ သေဒဇလေ၊ အာပူကြောင့်ဖြစ်သော၊ ချွေးရည်ဌာ လည်း ကောင်း၊သိယာ၊၏။ ကပ္ပနံ၊ကပ္ပနဿ,သဒ္ဒါကို၊ ကန္တနေ၊ ဖြတ်ခြင်းဌာ၊ရတ္တော ၊ နှ,အား၊ဖြင့်ဆိုအာပ်၏။ ဝိကပ္ပေ၊ကြံစည်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓနေ၊ ဆင် ခြင်းစသည်ကို၊ တန်းဆာဆင်ခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယျိသော်၊ ဣတ္ထိယံ၊ထိဌာဖြစ်၏။

၁–ဤဌာ ဥဏ္ဍတ္ထမှာ၊ ဝါစ္ဆလိင်,ဟု မှတ်လေ။

၉၅၆။ ။အာဂ်ါ (ဒေသေ ဗဟုမှ) ဂ်ိ
(တထာ ဝယာဝေါတုသု)။
ဒေဝါလယေစ.ထူပဘိ]
စေတိယံ (စေတိယဒ္ဒုမေ)။ ။

(၉၅၆) ဒေသေ၊အာဂ်ိတိုင်းဒ္ဒ ဖြစ်သည်ယိုသော်၊ အဂ်ါ၊ အာဂ်ါဟူ၍၊ ဗဟုမှ၊ဗဟုဝစ်ဒ္ဒဖြစ်၏။ (ပုံ)တထာ၊ပါး၊ အာဝယာဝေါတုသု၊ အစိတ် အကြောင်းတို့ဒ္ဒဖြစ်သည်ယိုသော်၊ အဂ်ိ၊အဂ်ိ,ဟု၊ နှ ဒေကဝစ်၊ ဗဟုဝစ်ဒ္ဒ ဖြစ်၏။ ၁၊ စေတိယံ၊စေတိယသဒ္ဒါသည်၊ဒေဝါလယေစ၊နတ်ကွန်းဒ္ဒလည်း ကောင်း၊ထူပဘိ၊ဝုထိုးစေတီဒ္ဒလည်းကောင်း။ စေတိယဒ္ဒုမေ၊ ပူဇော်ရာ၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟော,စသောသစ်ပင်ဒ္ဒလည်းကောင်း။ သိယာ၊ ၏။ ၂၊

၁–ဤကား၊ သီဟိုဠ်နိဿယအတိုင်းယောဇနာအပ်သော [အဂ်ါဒေသေဗဟုမှဂ်ံ] ဟု ယိုသောပါဠိ၏အနက်တည်း။

မြန်မာနိဿယများဒ္ဒ၊ [အဂ်ေါ်ဒေသေဝဟုမှဂ်ံ] ဟူ၏သော ပါဠိနေကိုစွဲ၍၊ ဋီကာ တနည်းဖွင့်ပြသည်ကို၊ အမှီတံကဲ့သဟ်ားထား၍. ရေးသားဖွင့်ဆိုကြသော အနက်များကို၊ [ပုမ္မဟုတ္တော ကုရုသဏ္ဌာ] ဟူသောအောက်ဘူမိဝဂ် ဂါထာနံပါတ် (၁၈၄) စာကိုယ် စကားနှင့်အထက် (၁၀၃၁) (ဝဂ်) အတ္ထုဒ္ဒါရနှင့်ပင် မညီသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ [အဂ်ံ.ဂါတြေ့ပြတိကောပါ။ ယယေား။ပုံဘူမ္ပိနိ ရ္ဓိတိ]ဟူသော မေဒိနီကောသ။[သရီရော ပါယာပြခဲနေ၊ ဗွဂ်ံ.ပုံဘူမ္ပိနိ ရ္ဓိတိ]ဟူသော တ်ကဏ္ဍသေသကောသတို့နှင့် မညီသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊မမှတ်အပ်ကုန်။

သီဟိုဠ်နိဿယဟောင်းယောဇနာခဲ့သည့်အောက်ဖေါ်ပြရာပါ၊ပါဠိကိုသာ၊မောဂ္ဂလ္လာန် ဆရာရေးရင်း၊ပေါရာဏက ပရိသုဒ္ဓပါဠိမှနဟု၊ သန္ဓိ ဌာန်ကျမှတ်လေ။ ။

နိ ရ္ဓိတိ။အရပ်၀ါ၊ ဇနပုဒ်ဟူသော အနက်ဒ္ဒ ဖြစ်သည်ယိုသော်၊ ပုံဘူမ္ပိ၊ အဂ်ံသဒ္ဒါ၊ ပုံ့ဗဟုဝုစ် (အဂ်ါ) ဟုဖြစ်၏.။ ဤကား၊ သင်ါတအာဘိဓါနိပါဠိစုဒ္ဒ၊ သိစေလိုရင်းမျှဖြစ် သောအနက်တည်း။

ဤဒ္ဒ၊ဒေဟ မန အပ္ပဓာနတ္ထ စသည်တို့ကိုလည်း၊ ဥပလက္ခဏနိဒဿန နည်းမျိုးဖြင့်၊ နေ၊အရာဒ္ဒသွင်း၍.ယူလေဦး။

ဌင်းကိုမှတ်ရန်၊ ရစနာဂါထဒ္ဒ
ဒေဟာ၀ယ၀ စိတ္တေသု၊ အဂ်ါပ္ပဓါနဟေတုသု။ ။

အဂ်ံ၊ နှ, အဂ်, သဒ္ဒါသည်၊ဒေဟာ၀ယ၀ စိတ္တေသု၊ ကိုယ်အစိတ် စိတ်ဝိညာဉ်တို့ဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ အဓိ၀ေန ဟေတုသု၊ မပြောန်၊ခြင်း အကြောင်းတို့ဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၂–[စေတိယ] တိုင်းဟော မပါ။

၉၅၇။ ။သဠာယတနာ (သာဇ ပုရိသေ)
သဠာယတနာ (ကပ္ပနာယ၊ထ)။
သုပိနံ (သုပနေ သုဏ္ဍ
ဝိညာဏော၊ တ၊မနိတ္ထိယံ)။ ။

(၉၅၇) သဠာယတနာ၊သဠာယတနသဒ္ဒါသည်၊သာဇပုရိသေ၊သူတော်ကောင်းခွဲ ဖြစ်သည်ယ်သော်၊ပုံတည်း။ကပ္ပနာယ၊ ဆင်စသည်တို့ကို တန်းဆာဆင် ခြင်းခွဲဖြစ်သည်ယ်သော်၊သဠာယ၊သဠာယ,ဟု၊ထိုခွဲဖြစ်၏။ ၁၊ အာထ၊ ပါး၊ သုပိနံ၊သုပိနသဒ္ဒါသည်၊သုပနေ အိပ်ခြင်းခွဲ ဖြစ်သည်ယ်သော်၊ နှ,တည်း။ သုဏ္ဍဝိညာဏော၊ ၂၊ အိပ်ပျော်သူတို့၏ ဘဝင်စိတ်ခွဲ ဝါ၊အိပ်မက်ခွဲဖြစ်သည် ယ်သော်၊တံ ထိုသုပိနသဒ္ဒါသည်၊အာနိတ္ထိယံ၊ထိုခွဲမဖြစ်၊

၁–ဤ၌၊ အောက် ဂါထာ နံပါတ် (၃၆၅) နှင့်ညီ၍, (ကပ္ပနာယ) ဟု ဋီကာ (ကပ္ပနာသဠာယတမေ) ဟူသောအမရကောသကိုထောက်၍ (သဠာယ) ဟု၊ ဋီကာ ပါဠိနှင့်၊ (သဠာယကပ္ပနာယထ) ဟုယှိစေ။ အလုံးစုံစာတို့၌၊သဠာနံ၊ ဟုနပုန်းလိုင်နှင့် လည်းကောင်း၊ ကပ္ပနေ၊ ဟုပုလ္လိုင်နှင့်လည်းကောင်း၊ပါဠိပျက်လျက်ယှိ၏။

၂–ဝိညာဏောတ မနိတ္ထိယံ၊ဟုပါဠိမှန်ယှိစေ။

၉၅၈။ ။(ပစ္ဆိကော သန္ဓိဝေနေစ)
သန္ဓိဝိ (ပရိကပ္ပိတောဝ)။
ဘိယော (ဗဟုတရတ္ထေသော,
ပုနရတ္ထေ ဗျယံဘဝေ)။ ။

(၉၅၈) သန္ဓိဝိ၊သန္ဓိဝိသဒ္ဒါကို၊ပစ္ဆိကော၊မျက်မှောက်ခွဲ လည်းကောင်း၊ သန္ဓိဝေနေစ၊ဘင်ထားခြင်း၊ဝါ၊သိုမှီးခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊ပရိကပ္ပိတောဝ၊ ပြောကြားအာဝ၏။ ပုံ၊ဘိယော၊ ၁၊ ဘိယသဒ္ဒါသည်၊ဗဟုတရတ္ထေ၊ အလွန် များသောအနက်ခွဲ ဖြစ်သည်ယ်သော်၊ ပုံတည်း။ ပုနရတ္ထေ၊ ပုနသဒ္ဒါ၏ အနက်ခွဲ၊ ဝါ၊ တဘာနိဟူသောအနက်ခွဲဖြစ်သည်ယ်သော်၊သော၊ထို၊ဘိယ၊ သဒ္ဒါသည်၊အဗျယံ၊နိပါတ်ပုဒ်သည်၊ဘဝေ၊၏။

၁–ဤ၌ သမ်တ ကျမ်းများနှင့်အညီ (ဘ) မှာ (ဤ) ဒီဃ (ယ) မှာရွှေးဘော ဂ်မဲ နှင့် (ဘိယော) ဟုပါဠိမှန်ယှိစေ။

၉၅၉။ ။(ဝိသလိတ္တသရေ) ဒိဗ္ဗော,
ဒိဗ္ဗော (လိတ္ထော,တိလိဂ်ိုကော)။
(ဝါသေ ဇုပါဒိ သံခါရေ)
ဝိဝါသော (သမ္ပဒိဆ္ဆနေ)။ ။

(၉၅၉) ဒိဋ္ဌေ၊ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည်၊ ဝိသလိတ္တာသ၏ ဆိပ်လူးမြားခဲ့ ဖြစ်သည်ဟုသော်ပုံတည်း၊လိုင်ကြာ၊လိမ်းကျံအပ်သော၀ဏ္ဏ၊ခဲ့ဖြစ်သည်ဟုသော် ဒိဋ္ဌေ၊ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည်၊တိလိဂ်ိုကော၊လိင်သုံးပါးခဲ့ဖြစ်၏။ အဓိ၀ါသေ၊ အဓိ၀ါသ သဒ္ဒါသည်၊ ၀ါသေ၊နေခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ ရူပါဒိသံခါရေ၊ အရိုးနှံ့သာစသည်ဖြင့်၊ တုံ့ခြင်းခဲ့လည်းကောင်း၊သမ္ပဒိဿနေ ၀နံခံခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။

၉၆၀။ ။(ဝုဏ္ဏော) ဝိသာရဒေါ (တိသု),
(သုပ္ပဂန္ဓေ ပဏ္ဍိတေ)။
(အာထ) သိတ္ထ (မရန္ဆိုဌေ.
ဝတ္ထမောဒနေ သမ္ဘဝေ)။ ။

(၉၆၀) ဝိသာရဒေါ၊ ဝိသာရဒသဒ္ဒါကို၊သုပ္ပဂန္ဓေ၊မကြောက်မရွံ့. အာထွန်ရဲရင့်သောသူခဲ့လည်းကောင်း၊ပဏ္ဍိတော၊ပညာယှဉ်သောသူခဲ့ လည်းကောင်း၊ဝုဏ္ဏော၊ဆိုအပ်၏။ တိသု၊၏။ အာထ၊ပါး၊သိတ္ထ၊ သိတ္ထသဒ္ဒါကို၊ မရန္ဆိုဌေ၊ပျားဖယောင်းခဲ့လည်းကောင်း၊ ဩဒနသမ္ဘဝေ၊ ထမင်းမှ ဖြစ်သော်ထမင်းလုံးခဲ့၊ ၀ါ၊ စားသောက်ရာမှကျသော ထမင်းလုံးခဲ့ လည်းကောင်း၊ဝတ္ထုံ၊ဆိုအပ်၏။

၉၆၁။ ။(ဒြိဝေ ဝဏ္ဏော ရသဘောဒေ)
ကာသာယော (သုရဘိမ္ဒိစ)။
(အထော) ဥဂ္ဂမနံ (ဝတ္ထ
မုပ္ပဘ္ဘ၊ဒ္ဓ ဂတိသုစ)။ ။

(၉၆၁) ကာသာယော၁ ၊ ကာသာယသဒ္ဒါသည်လည်း၊ဒြိ၀ေ၊အာရည်ခဲ့ လည်းကောင်း၊၀ဏ္ဏော အနီနှင့်အရွှေရောသော အဆင်းခဲ့လည်းကောင်း၊ ရသဘောဒေ၊အဖန်ပျူသော၊ အရသာအထူးခဲ့ လည်းကောင်း၊ သုရဘိမ္ဒိ၊ ကောင်းသောအနံ့ခဲ့လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏၊အ(ထော)ပါး၊ဥဂ္ဂမနံ၊ ဥဂ္ဂမနသဒ္ဒါကို၊ဥပ္ပဘ္ဘ၊ဒ္ဓ၊ဂတိသုစ ဖြစ်ခြင်း၊ အာထက်သို့ တက်ခြင်းတို့ခဲ့လည်း၊ ဝတ္ထုံ၊၏။

၁–စသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဒန္ရောဌ (၀)အကာရန္တနှင့် ကသာ၀၊သဒ္ဒါကိုလည်း၊ ၎င်းအနက်စုဟောသဒ္ဒါအရာခ်ိန်သင်္ဂြိဟီလေ။ ။

၉၆၂။ ။(လူခေါ်နိဗ္ဗုဒ္ဓရဝါစာယံ,
ဖရုသံ (ဝါစ္စလိဂီ ကံ)။
ပဝါဟော (တွမ္ဗုဝေဂေစ
သန္ဓိသတိ•ပဝတ္တိယံ)။

(၉၆၂) ဖရုသံ၊ ဖရုသသဒ္ဒါသည်၊ လူခေ၊ ကြမ်းထမ်းသော ဝဏ္ဏဒွိ လည်းကောင်း၊နိဗ္ဗုဒ္ဓရဝ ါစာယံ၊ ကြမ်းကြုတ်သော စကားဒွိလည်းကောင်း၊ သိယာ၏။ ပါစ္စလိဂ် ကံ၊အာတိဝေယျလိင်သို့လိုက်၏။ တု၊အံ့၊ပဝါဟော၊ ပဝါဟာသဒ္ဒါသည်၊အမ္ဗုဝေဂေစ၊ရေအယဉ်ဒွိ လည်းကောင်း၊ပဝတ္တိယံ၊ ဖြစ်ခြင်းဒွိလည်းကောင်း၊ သန္ဓိသတိ၊ထင်၏။

၉၆၃။ ။(နိဿယော•တပ္ပရေ•ဆုဠ္ဒေ)
ပရာယဏံ (ပဒံ တိသု)။
(ကဝစေ•ဝါရ ဗဟာဏေစ,
နိမ္မောကေပိစ) ကဠ္ဠကော။

(၉၆၃) ပရာယဏပဒံ၊ ပရာယဏသဒ္ဒါသည်၊နိဿယော၊ မှီရာတည်ရာ ဒွိလည်းကောင်း၊တပ္ပရေ၊ထိုဒွိကြောင့်ကြွေအားထုတ်စွဲလမ်းကပ်ငြိသူဒွိ၊ဝ ါ၊ ပြဝါနိုးသူဒွိလည်းကောင်း၊ ဆုဠ္ဒေ၊ အာလိယ်အာပနဉ်စသက်အပ်သော ဝဏ္ဏဒွိ လည်းကောင်း၊သိယာ၏။ တိသု၏။ ကဠ္ဠကော၊ ကဠ္ဠကသဒ္ဒါသည်၊ ကဝစေ၊ ချပ်မိန်ညှိုစစ်ဝတ်တန်းဆာဒွိ လည်းကောင်း၊ ဝါရ ဗဟာဏေစ၊ အင်္ကျီ၊ဒုရင်၊သင်တိုင်းဒွိလည်းကောင်း၊နိမ္မောကေပိစ၊ခြေရေလဲးဒွိ လည်း ကောင်း၊သိယာ၏။

၉၆၄။ ။(လောဟဘောဒေမတံ)တမ္ဗံ,
တမ္ဗော (ရဇ္ဇောတိလိဂိကော),
(တိသုတ္ထ) ဝသိတံ (ဥာတေ,
အာဝသာနုဝတေမတံ)။

(၉၆၄) တမ္ဗံ၊ တမ္ဗသဒ္ဒါကို လောဟဘောဒေ၊ သံအာသူး ဟူသော ကြေးနီဒွိဖြစ်သည်ယ်သော်၊မတံ၊ နှ,ဟုသိအပ်၏။ ရဇ္ဇော၊ နီသောအဆင်း ယ်သော ဝဏ္ဏဒွိဖြစ်သည်ယ်သော်၊ တမ္ဗော၊ တမ္ဗသဒ္ဒါသည်၊ တိလိဂိ ကောဖျိ၊ ၁ ၊ အာဝသိတံ၊ အာဝသိတသဒ္ဒါကို၊ဥာတေ၊ သိအပ်ဆုံးဖြတ်အပ်

သည်၌လည်းကောင်း၊ အဝသာနဂတော၊ အပြီးအဆုံးသို့ရောက်သည်၌လည်း ကောင်း၊ မတံ၊ ၏။ တိသု၊ ၏။

၁–နိသော အဆင်းကို ဟောမူ၊ပုံ သာဟုမှတ်လေ။ ဂါထာနံပါတ် (၉၅) နှင့် ၉၉၊ မှာ ကြည့်လေ။ လိုင်ထူးပုံနှင့်တကွ၊ တဋ္ဌသဒ္ဒါ၏ အနက်ပိုမှတ်ရန်၊ "ရစနာဂါထာ"

တဋ္ဌံ ဒ္ဒိဋ္ဌေ တဋ္ဌောကုဋ္ဌေ, ဂုမ္ဗေစာပိတိဏာဒိနံ၊
နိဗ္ဗာဏာဂေ ဂဇဋ္ဌေ, ရတ္တေတံတိသုတဋ္ဌတိ။

တဋ္ဌံ၊ နှ, တဗ္ဗသဒ္ဒါသည်၊ ဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ ကြေးနီဟူသော ဝေတံသေတ္တာ အထူးဌာန်ဖြစ်၏ ။ တဋ္ဌေ၊ ပုံ တဋ္ဌသဒ္ဒါသည်၊ ကုဋ္ဌေ၊ သမင်နီဟူသော နဂ္ဂနာအထူးဌာန် လည်းကောင်း၊ တိဏာဒိနံ၊ မြက်စသည်တို့၏ ၊ဂုမ္ဗေစာပိ၊ ချုံဌာန် လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာဏာဂေ၊ ရိုးတံပင်စည်မယိုသော ချုံနွယ်ပင်မျိုးဌာန် လည်းကောင်း၊ ဂဇဋ္ဌေ၊ တဗ္ဗဆင်ဟူသော ဆင်မျိုးအထူးဌာန် လည်း ကောင်း၊ ရတ္တေ၊ နီသောအဆင်းဌာနလည်းကောင်း၊ ဖြစ်၏ ။ တိသုတံ၊ လိုင်သုံးပါးတို့ဌာ ဖြစ် သောထို (တဋ္ဌ) သဒ္ဒါသည်၊ တဋ္ဌတိ၊ ထိုနီသောအဆင်းယိုသောအရာဝတ္ထုဌာဖြစ်၏ ။

၆၆၅၊ ၊(ဗောဓနေ•စပဒ္ဒါနေစ,
ဝိညေယ္ယံ) ပဒိပါဒနံ]။
(ဃေလေ•နိဗ္ဗလဒေသေစ,
ဒေဝတာသု) မရု (ဒိကော)၊

(၆၆၅) ပဒိပါဒနံ၊ ပဒိပါဒနသဒ္ဒါကို၊ ဗောဓနေစ ၁၊ ထိုးထွင်းခြင်း, သိခြင်းဌာန် လည်းကောင်း၊ ပဒါနေစ၊ ပေးကမ်းခြင်းဌာန် လည်းကောင်း၊ ဝိညေယ္ယံ၊ သိအပ်၏ ။ မရု၊ မရုသဒ္ဒါကို၊ ဃေလေ၊ တောင်ဌာလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗလဒေသေစ၊ ရေမယိုသောသဲပြင်အရပ်ဌာလည်းကောင်း၊ ဒေဝတာသု၊ နတ်တို့ဌာလည်းကောင်း၊ ဥဒိကော၊ ဆိုအပ်၏ ။ ၂၊

၁–စသဒ္ဒါဖြင့် အပ်နှင်းခြင်း၊ ကျင့်ခြင်းတို့ကိုယူ။
၂–ယေ၊ ဟူသောအနိလတ္ထကိုလည်း၊ ဥပလက္ခဏနိဒဿနာ၊ နည်းမျိုးဖြင့်ယူလေဦး။

၆၆၆၊ ။သတ္ထ(မာယုဓ ဂဏ္ဍိသု,)
လောဟ] သတ္ထော (စသဒ္ဓယော),
(ဓာ^{ဝ}ဝိကာယံ•ဝိဝရဏော•
ဝတ္ထုနေ) ရုတ္ထိ (နာရိယံ)။

(၆၆၆) သတ္ထ ၊ သတ္ထသဒ္ဒါသည်၊ အာ^{ဝ}ယုဓဂဏ္ဍိသု၊ လက်နက် ကျမ်းဂန်တို့ဌာဖြစ်သည်ယိုသော်၊ နှ, တည်း။ လောဟ၊ သံဌာလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓယော၊ ဓာတ်တူမတူဖြစ်သောသတ္တဝါတို့၏ အပေါင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယိုသော်၊ သတ္ထော၊ သတ္ထောဟု၊ ပုံ, ဖြစ်၏ ။ ၁ ရုတ္ထိ၊ ရုတ္ထိသဒ္ဒါသည်၊

ဓာတုကာယံ၊ အသက်မွေးခြင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ ဝိဝရကော၊ ဖွင့်ဆိုခြင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုနှေ့ ဖြစ်ခြင်းခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ နာဂရိယံ၊ ထိခွဲ ဖြစ်၏။

၁–ဇာတိတူ၊ မတူဖြင့်သော သတ္တဝါတို့၏ အပေါင်းကိုသာ [သဏ္ဌ] ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ [သံဃ] ဟူ၍လည်းကောင်းခေါ်နိုင်သည်။ သက်မဲ့ခြမ် ဝတ္ထုတို့၏ အပေါင်း ကိုကားမခေါ်နိုင်။ ဤကားသိဟိုဠ် နိဿယဟောင်း အတိုင်းယောဇနာအပ်သော အနက် တည်း။ သင်္ခတကျမ်းများနှင့်အညီ ယောဇနာလျှင်၊ [လောဟဝါ စကဏ္ဌ သဒ္ဒါကို၊ နသ္ဒို သွင်း၍ယောဇနာရမည်။]

ဤ (သဏ္ဌ) သဒ္ဒါ၏အနက်လေးချက်တို့တွင်၊ ဒုတိယ (ဂန္ထ)ခွဲ၊ ကျမ်းဂန်ဟော အရာဖြစ်၍၊ [ဂန္ထ] ဟု ဒန္ဓဇဒုတိယကွဲရာထနှင့်သာ၊ သင်္ခတ၊ ပါဂတကျမ်းစသည်တို့နှင့် အညီ၊ ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။

ဝါကျဗေဒန္ဓေဟိ ဂန္ထိယတိ သန္ထမ္ဘိယတိတိဂန္ထော။ ။ဟုဝစနတ္ထပြု။ ဝါကျဗေဒန္ဓေဟိ၊ ဝါကျအစဉ်တို့ဖြင့်၊ ဂန္ထိယတိ၊ သန္ထမ္ဘိယတိ၊ စိရင်ထူ၏ဖွဲ့အပ်၏။ ဗုတိတသ္ဒာ၊ ထို့ကြောင့်၊ ဂန္ထော၊ ဂန္ထမည်၏။ အထက်ဂါထာ နံပါတ် (၁၁၃၀) ကိုကြည့်လော။ ၎င်းခွဲဒန္ဓဇ၊ စတုတ္ထကွဲရာ၊ (ဓ) နှင့် ဂန္ဓသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ အကျယ်ကိုဆိုလတ္တံ့။

ဤအနေကတ္ထခွဲမလာသော ဂန္ထ သဒ္ဒါ၏ ရစနာဂါထာ၊
ဂန္ထော ဂုမ္ဗနှ သတ္ထေသု၊ ဓနာနုဗ္ဗျာဘပဒ္ဓကေ၊
အဘိဓ္မာကာယ ဂန္ထာဒေါ၊ ပဒ္ဓ သွတ္ထေသုံ ခ်ရိတော။

ဂန္ထော [ဒန္ဓဇဒုတိယကွဲရာနှင့်ယှိသော] ဂန္ထသဒ္ဒါကို၊ ဂုမ္ဗနသတ္ထေသု၊ ထုံးဖွဲ့ခြင်း အနက်၊ ကျမ်းဂန်ဟူသောအနက်တို့ခွဲလည် ကောင်း၊ ဓနေ၊ ဥစ္စာဟူသောအနက်ခွဲလည်း ကောင်း၊ အနုဗ္ဗျာဘပဒ္ဓကေ၊ ရှစ် (ဂ) လုံးဈီ အနုဗ္ဗျာဘဆန်းဂါထာ ဟူသောအနက်ခွဲလည်း ကောင်း၊ အဘိဓ္မာကာယဂန္ထာဒေါ၊ အဘိဓ္မာကာယဂန္ထစသောဂန္ထ (၄) ပါးဟူသော အနက်ခွဲလည်းကောင်း၊ ဗုတိ၊ ဤသို့၊ ပဒ္ဓသု၊ ငါးပါးကုန်သော၊ အတ္ထေသု၊ အနက်တို့ခွဲ၊ ဤရိတော၊ ဆိုအပ်၏။

ဤ (သဏ္ဌ) သဒ္ဒါ၏ အနက်လေးချက်တို့တွင်၊ အာယုဓဏ္ဌဝါစကနှင့်၊ လောဟတ္ထ ဝါစကခွဲ၊ [ဓ၊ ဏ] ဂန္ထဝါစကခွဲ [ဓ၊ ဏ] သဠယတ္ထဝါစကခွဲ [သာတ်] ဟူသော သင်္ခတမှကတိပုဒ်နေပုံ၊ သုံးမျိုးကို ခြားနားခြင်းမှတ်လော

ချီးမွမ်းအပ်သူ ဟော (ဓဏ္ဍ)၊ ကျန်းမာသူဟော (သွာဏ္ဍ)၊ ကျန်းမာခြင်းဟော (သွာဏ္ဍ) ဟူသော၊ ၎င်းပကတိပုဒ် ပိုနှင့်အနက်ပိုများကိုလည်းမှတ်သားလော။ ဤသင်္ခတ သုံးပုဒ်ကိုလည်း၊ မာဂဓဘာသာအားဖြင့် "သဏ္ဌ" ဟူ၍ပြန်ရသည်ပင်။

မဟာနိဒ္ဒေသအဋ္ဌကထာ တိသမေတ္တေယျသုတ် အဖွင့်ခွဲ သဏ္ဌသဒ္ဒါ၏ (ဒုစ္စရိ ဘဏ္ဍ) အဖွင့်ယှိ၏။ ။ထို့ကြောင့် (ဒုစ္စရိတ)၊ ဟူသောအနက်ပိုကိုလည်းမှတ်လော။

၉၆၂။ ။(ဝိရိယော.သူရဘာဝေ၀,
ကထိယတိ) ပရက္ကမော,။
(အထ) ကမ္ဘု (မတောသံ၀ေ,
သုဝဏ္ဏော ဝလယေ ပိ၀,)။ ။

(၉၆၂) ပရက္ကမော၊ပရက္ကမသဒ္ဒါကို၊ဝိရိယော၊ လုံ့လဝိရိယမ်ား လည်း ကောင်း၊သူရဘာဝေ၀၊ထက်မြက်သောအဖြစ်၊ဝါ၊ရဲးရင့်သော အဖြစ်မျိုး လည်းကောင်း၊ကထိယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အထ၊ပါ၊ကမ္ဘု၊ ကမ္ဘုသဒ္ဒါကို၊ သံခေါ၊ခရုသင်းမျိုးလည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏော၊ ရွှေမျိုး လည်းကောင်း၊ ဝလယေ ပိ၀၊လက်ကောက်ကွင်းမျိုးလည်းကောင်း၊ မတောသံ၊ဆိုအပ်၏။

၉၆၃။ ။သရော(ကဏ္ဏော အဂတာရုဒေါ,
သဒ္ဒေ,ဝါ ဒိမ္မိ.နိဿိယံ,)။
(ဒုမ္မသော,တိ ဝိ ကောတိသု,)
ဂဒ္ဒြဘောကကစေါ ခရော,

(၉၆၃) သရော၊သရသဒ္ဒါသည်၊ကဏ္ဏော၊မြှားမျိုးလည်းကောင်း၊အဂတာ ရုဒေါ၊ အာ,အာဇ္ဇရုစသောသရမျိုးလည်းကောင်း၊ သဒ္ဒေ၊ အာသံမျိုးလည်း ကောင်း၊ဝါ ဒိမ္မိ၊ကဲကက်သည့်ကနဲမျိုးလည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏိ.အာနိဿိယံ၊ ထိုမျိုးမဖြစ်၊ခရော၊ခရုသဒ္ဒါသည်၊ ဒုမ္မသော၊ကြမ်းသော အတွေ့ယှဉ်သော ဝဏ္ဏမျိုးလည်းကောင်း၊တိမ်ကောထက်သည့်မျိုးလည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယှဉ် သော်၊တိသု,ဏို.၊ ဂဒ္ဒြဘော၊ မြည်းကောင်း (မြီးကောင်) မျိုးလည်းကောင်း၊ ကကစော၊လွှဲမျိုးလည်းကောင်း၊ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ပုံတည်း။

၉၆၄။ ။(သုရာယော.ပဒ္ဒ၀ေ ကာမာ,
သ၀ါ ဒိမ္မိစ,) အာသ၀ေါ,]
(ဒေဟေ ဝုတ္တော ရထ၀ေ၀,
စတ္ထရော ပ ဒိသု) ပ ဒိ။ ।

(၉၆၄) အာသ၀ေါ၊ အာသ၀သဒ္ဒါသည်၊ သုရာယ၊ သေအရက်မျိုး လည်းကောင်း၊ ဥပဒ္ဒ၀ေ ဆင်းရဲ, ဘေးဥပဒ္ဒ၀ေါမျိုး လည်းကောင်း၊ ကာမာသ၀ါ ဒိမ္မိစ၊ကာမာသ၀၊ ဘ၀ါသ၀, စသည်မျိုး လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ဏိ.ဥပဒိ ဥပဒိသဒ္ဒါကို၊ဒေဟော ကိုယ်မျိုး လည်းကောင်း၊ ရုထ၀ေ၀၊ ရထားလှည်း၏ အစိတ်အင်္ဂါဖြစ်သော၊ လှည်းဘီးစက်မျိုး လည်းကောင်း၊

စတုရောပဓိသုကာမုပဓိ၊ ခန္ဓုပဓိ၊ ကိလေသုပဓိ သခ်ၢိရုပဓိ, ဟူသော ဥပဓိ လေးပါးတို့ခ်ဳပ်ကုန်လည်းကောင်း၊ ဝုဏ္ဏာ၊ ဆိုအပ်၏။

၉၇၀၊ ။ဝဏ္ဏ၊ (ကြံ့ကာရဏော ဒဇ္ဇေ,
ဘူဘေဒေ•ရတနဂ္ဃယော)။
ယကၠော (ဒေဝေ•မဟာရာဇေ,
ကုဝေရ နဲစရေ နုရေ)။ ။

(၉၇၀) ဝဏ္ဏ၊ ဝဏ္ဏ၊သန္ဓၢိကို၊ ကာရဏော၊ အကြောင်းခ်ဳပ် လည်းကောင်း၊ ဒဇ္ဇေ ဒြပ်ဝဏ္ဏ၊ခ်ဳပ် လည်းကောင်း၊ ဘူဘေဒေ၊ ကျောင်းရာ, အိမ်ရာ, စသောမြေအာထူးခ်ဳပ်လည်းကောင်း၊ ဥတြံ၊ ဆိုအပ်၏။ ၁၊ ယကၠော၊ ယက္ခသန္ဓၢိသည်၊ ဒေဝေ၊နတ်ခ်ဳပ်လည်းကောင်း၊ မဟာရာဇေ၊ စတုမဟာရာဇ်၏ နတ်မင်းကြီးခ်ဳပ်လည်းကောင်း၊ ကုဝေရ၊ နဲစရေ၊ ဝေသဿဏ်ဆိုနတ်မင်း၏ နောက်လိုက်ကျေးကျွန်ဖြစ်သော၊ ဘီလူးခ်ဳပ် လည်းကောင်း၊ နုရေ၊ လူသတ္တဝါခ်ဳပ် လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ၂၊

၁–ဤခ်ဳပ်ပဒတ္ထ ပရမတ္ထခမ္ဗု, ဂေါစရ, သစ္ဆ, သဘာဝစသည်တို့ကိုလည်းယူလေဦး။
၂–ဤခ်ဳပ်နိဒဿန နည်းစသည်ဖြင့်၊သင်ကြားမင်းဟူသောသက္ကတ္ထကိုလည်းယူလေဦး။
ဤကားဝိမာနဝတ္ထု၊ အဌကထာ သေရိဿက ဝိမာနဝတ္ထု၊အဖွင့်နှင့်အညီတည်း၊သိဟိုဠ်နိဿယာ၏၊ အနက်ချွတ်လျက်ယိုသည်။

သေရိဿက ဝိမာန ဝတ္ထု၊ အဌကထာလာ၊ အနက်ပိုနှင့် တကွ၊ မဒ္ဒ ိမ ပဏ္ဏာသ၊ ဥပါလိသုတ်အဌကထာ၊ ပါဂ်တအာဘိဓာန်လာအနက်ပိုများပါ ထည့်သွင်း၍၊ အသစ်ဖွဲ့ကုံးအပ်သောယက္ခသန္ဓၢိ၏အတ္ထုဒ္ဒၢိရ၊ရစနာဂါထာ။ ။

ယကၠေ၊ ဒေဝေမဟာရာဇေ၊ကုဝေရာနုစရေနုရေ၊ ဗုဒ္ဓေသက္ကမ္မိသောဏော၊
ဝိဇ္ဇာဓရ နရာမိပေ။

ယက္ခ၊သည်၊နတ်၊ မဟာရာဇ် နတ်မင်း၊ ကုဝေရနတ်မင်း၊ ၎င်း ကုဝေရနတ်မင်း၏ နောက်လိုက်ခြေရံပလူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ဖူးရား၊ သင်ကြားမင်း၊ ခွေး၊ ဝိဇ္ဇာဓုိ၏၊ မင်းအနက်ခ်ဳပ်ဖြစ်၏။ ပေါင်း (၉) နက်။

၉၇၁။ ။(ဒါရုက္ခဏ္ဍေ ပိဋ ိကာယံ,
အာပဏော) ပိဋ (မာသနေ)
(ပရိ၀ါဇ်ရ) ပရိက္ခာရော,
(သန္ဓာရေစ•ဝိဘူသနေ)။ ။

(၉၇၁) ပိဋ ံ ပိဋ,သန္ဓၢိသည်၊ ဒါရုက္ခဏ္ဍော၊ထင်းတုံ၊သစ်သားပိုင်းခ်ဳပ် လည်းကောင်း၊ ပိဋိကာယံ၊ အင်းပျဉ်ကုလားထိုင်ခ်ဳပ်လည်းကောင်း၊ အာပ

လောဒါမ်ပျေးဌ်လည်းကောင်း၊အာသနေ၊ နေရာဌ်လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ပုဂိုက္ခာရော၊ပရိက္ခာရသဒ္ဒါသည်၊ပရိဝါရော၊အခြံအရံဌ် လည်းကောင်း၊ သမ္ဘာရေစ ၁၊ အဆောက်အဦ အာသုံးအဆောင်ဌ် လည်းကောင်း၊ ဝိဘူ သနေ၊အာဆင်ဘန်းဆာဌ်လည်းကောင်း သိယာ၊၏။

၁–ဤအဘိဓာန်ဌ်မလာသော သမ္ဘာရ သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ မှတ်ရန်ရစနာဂါထာ

သမ္ဘာရောကာရဏေဝုတ္တော၊ သမ္ဘူဟေသင်ဟေပိစ။
သုပေါ်သ ဥပကရဏော၊ သမ္ဘာ။တိယမ္ပိ သဗ္ဗယော။ ။

သုပေါသ၊ ကောင်းစွာမွေးမြူ။ခြင်း၊ သမ္ဘာ။တိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်း၊သဗ္ဗယ၊ကောင်းစွာ ဆည်းပူးခြင်း၊ ဟု ယောဇနာလေ။ ကျန်အနက်ကားသိလွယ်ပြီ။

၉၇၂။ ။(ဝေါဟာရသ္မိဉ်.ဌပနေ,
ပညတ္တိ (ဣ)ပကာသနေ ။
ပဒီဘာနံ (တု ပညာယ,
မုပဋ္ဌိတ•ဂိရောယာစ)။ ။

(၉၇၂) ပညတ္တိ၊ ပညတ္တိသဒ္ဒါသည်၊ ဝေါဟာရသ္မိ်စ၊ ခေါ်ဝေါ် ပညတ်ခြင်းဌ်လည်းကောင်း၊ဌပနေ၊နေရာစသည်ကိုခင်းထားခြင်းဌ် လည်း ကောင်း၊ ပကာသနေ၊ထင်စွာပြုခြင်းဌ်လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ ဣတ္ထ ် ထိတည်း။တု၊အံ့။ ပဒီဘာနံ၊ပမ္ပေါ်ဘာနသဒ္ဒါသည်၊ ပညာယ်၊ဉာဏ်ပညာဌ် လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌိတဂိရောယာစ, အ•ုဌာနအကြောင်းအလွင်၊ အသင့် ယူတို့အားလျှော်စွာ၊ ထိုခလာခြင်းထင်လာ ဖြစ်ပေါ် လာသော စကားဌ် လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။

၉၇၃။ ။(ဝစနာ•ဝယာဝေ•မူလေ,
ကထိတော) ဟေတု (ကာရဏော)
(ဥဒရေတု•တထာ•ပါကာ,
နုလဘ်ိ) ဂဟာဏီ(ဣတိ)။ ။

(၉၇၃) ဟေတု၊ဟေတုသဒ္ဒါကို၊ဝစနာဝယဝေ၊ ပဋိညာဉ်, စသော ဝါကျဝယ ငါးပါးအနက်၊ ဟေတုဟူသော ဝါကျ၏ အစိတ်ဌ် လည်း ကောင်း၊မူလေ၊လောဘစသောမူလဌ်လည်းကောင်း၊ ကာရဏော၊ ပစ္စည်း အကြောင်းဌ်လည်းကောင်း၊ကထိတော ဆိုအပ်၏။တု၊အံ့။ဂဟာဏီ၊ဂဟဏီ သဒ္ဒါသည်၊ ဥဒရေ၊ဝမ်းဗိုက်ဌ်လည်းကောင်း၊ဘထာ၊ထို,အတူ၊ ပါကာနု

လတ္ထိ။ ဝမ်းမီး ဝါ၊ ပါစ်ကကောဒောတို့ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ဒုတိယ၊ ထိုခ္ခြစ်၏။

၉၇၄။ ။ဝိယော (ဘတ္တရိ.ဇာယာယံ)
ဝိယာ (ဒုဗ္ဗေ.ဝိယောတိသု)။
(ယမရာဇေ.တု.ယုဂလေ,
သံယမေစ) ယမော (ဘဝေ)၊

(၉၇၄) ဝိယော၊ ဝိယသဒ္ဒါသည်။ ဘတ္တရိ၊ လင်ခ္ခြစ်သည်ယို့သော်၊ ပုံ, တည်း။ ဇာယ၊ ယံ၊ မယား၊ ခ္ခြစ်သည်ယို့သော်။ ဝိယာ၊ ဝိယာ, ဟု၊ ထိခ္ခြစ်၏။ ဒုဗ္ဗေ၊ အာလိုယို့အပ်သော ဝတ္ထု၊ ခ္ခြ ခ္ခြစ်သည်ယို့သော်၊ ဝိယော၊ ဝိယသဒ္ဒါ သည်၊ တိသု၊ ၏။ တု၊ ဆုံ။ ယမော၊ ယမသဒ္ဒါသည်၊ ယမရာဇေ၊ ယမမင်းခ္ခြ လည်းကောင်း၊ ယုဂလေ၊ အစုံခ္ခြ လည်းကောင်း၊ သံယမေစ၊ စောင့်စည်း ခြင်းခ္ခြ လည်း ကောင်း၊ ဘဝေ၊ ခ္ခြစ်၏။

၉၇၅။ ။(မုဠ္ဠိကသာစ ပုပ္ပဿ,
ရသေ ဒုဗ္ဗေ) မဠုံ (ဒိတံ)
(ဥ္ဇလ္ဇောစေ.ဘုစ.ဝိဏ္ဏာရေ,
ဝိတာနံ (ပုန္နပုံသကော)။

(၉၇၅) မဠု၊ မဠုသဒ္ဒါကို၊ မုဠ္ဠိကာသာရသေစ၊ မုဒြက်သီး၊ သပြက်သီး ရည်ခ္ခြ လည်းကောင်း၊ ပုပ္ပဿရသေစ၊ ပန်းပွင့်ရည်ခ္ခြ လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗေ၊ ပျားငယ်ရည်ခ္ခြ လည်းကောင်း၊ ဥ္ဇဒိတံ၊ ဆိုအပ်၏။ တု၊ ဆုံ၊ ဝိတာနံ၊ ဝိတာနသဒ္ဒါသည် ဥ္ဇလ္ဇောစေစ၊ ဖိတာန်မျက်နှာကြက်ခ္ခြ လည်းကောင်း၊ ဝိဏ္ဏာရေ၊ အာကျယ်ခ္ခြ ခြင်းခ္ခြ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ပုန္နပုံသကော၊ ပုံ, နှ ခ္ခြစ်၏။

၉၇၆။ ။(အပ ဝဏ္ဏေစ.သလိလေ,
သုရာယမ) မတံ (မတံ)
(မောဟေတု တိမိရေသာမ္ပ
ဂုဏော) ဘမ (မနိတ္ထိယံ)၊

(၉၇၆) အမတံ၊ အမံတသဒ္ဒါကို အပဝဏ္ဏေစ၊ နီဗ္ဗာန်ခ္ခြ လည်းကောင်း၊ သလိလေ၊ ရေခ္ခြ လည်းကောင်း၊ သုရာယံ၊ နတ်ခ္ခြစ်သောဘောဇဉ်၊ နတ် သုရာခ္ခြ လည်းကောင်း၊ မတံ၊ ၏။ ဣတု၊ ဆုံ၊ တမံ၊ ဘမသဒ္ဒါသည်၊ မောဟေ၊ မသိတတ်ခြင်း၊ အာဝိဇ္ဇာမောဟာခ္ခြ လည်းကောင်း၊ တိမိရေ၊ အမှိုက်တိုက်ခ္ခြ

လည်းကောင်း၊သာမျှဂုဏော ၁၊ သင်္ခါကျမ်းဌီလာသော၊ သတ္တ,ရဇ,တမ, တို့၏ ၊အာယုတ်အာလွန်မယှိတူမျှသောအာရိုက်အာတန်ဓာတည်းဟူသော တတိယပြောက် (တမ)ဂုဏ်ဌီလည်းကောင်း၊သိယာ၊ဏ် ,အနိုဏ္ဍိယံ၊ထိဌီမပြု။

၁-ဤကား သီဟိုဠ်နိဿယဟောင်းအတိုင်း ယောဇနာ အပ်သော (သာမျှဂုဏော) ဟု ယှိသောပါဠိ၏ အနက်တည်း။

မြန်မာစာပါဠိမျှားဌီ ကား၊ (သင်္ခါဂုဏော) ဟု ပါဠိနေယှိ၏။ သို့ယှိလျှင်လည်း၊ အသင့်ပင်။ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၇၁၈) နှင့်ညီ၊ ဋီကာနှင့် မြန်မာ နိဿယများမှာ၊ အဖွင့်အနက်ချတ်ပျက်လျက်ယှိသည်။

၆၇၇။ ။(ခရေစာ•ကာရိယော•တိသု,
ရသမ္ဘိပုရိသေ) ကဒု၊
(ပဏ္ဍာကေ, သုကတေ) ဝုညံ၊
(မနုညေ•ပါ၀နေတိသု)။ ။

(၆၇၇) ကဒု၊ ကဒုသဒ္ဒါသည်၊ ခရေစ၊ ကြမ်းတမ်းသော ၀တ္ထု၌ လည်းကောင်း၊အကာရိယော၊မပြုသင့်မပြုထိုက်သောအမှု၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊တိသု၊၏ ,ရသမ္ဘိ၊စပ်သောအရသာ၌ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ ပုရိသေ ပုံ၌ဖြစ်၏။ ဝုညံ၊ဝုညတဒ္ဒါသည်၊ သုကတေ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ပဏ္ဍာကေ၊နှုတ်ဖြစ်၏။ မနုညေ ကောင်းဖြတ်တင့်တယ်၊ နှစ်သက်ဘွယ်ဌီလည်းကောင်း ပါ၀နေ၊ ဖြူစင်သည်ဌီ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊တိသု၊၏။

၆၇၈။ ။ရုက္ခော (ဒုမဂ္ဂိ•ဗရုသာ-,
သိနိဒ္ဓေသုစ, တိသုသော)။
(ဥပဂ္ဂိယန္တိ, ဟောတုမ္ဂိ,
သဂ္ဂေ, သုဂ္ဂေစ) သန္တ၀ေါ]၊

(၆၇၈) ရုက္ခော ရုက္ခသဒ္ဒါသည်၊ဒုမဂ္ဂိ၊ သစ်ပင်ဌီ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ ပုံ,တည်း၊ဗရုသာ၊သိနိဒ္ဓေသုစ၊ကြမ်းတမ်းသော၀တ္ထု၊ အသိအစေး ကင်း ပြတ်၍ခြောက်ကပ်သွေ့လျော်း၊မပြေ့ပျော်း မနုးညံ့သော ၀တ္ထု၊တို့ဌီ ဖြစ်သည်ယှိသော်ကား၊သော၊ထိုရုက္ခသဒ္ဒါသည်၊တိသု၊၏ ,တု,ဆုံ၊ သန္တ ၀ေါ၊သန္တ၀သဒ္ဒါသည်၊ ဥပဂ္ဂိယံ၊ ဖြစ်ခြင်းဌီလည်းကောင်း၊ ဟောတုမ္ဂိ၊ အကြောင်းဌီလည်းကောင်း၊ သဂ္ဂေ၊ ဗဟိုးလမ်းကပ်ငြိခြင်းဌီ လည်းကောင်း၊ သုဂ္ဂေ၊သုက်သွေးဌီလည်းကောင်း၊သိယာ,၏။

၉၇၉။ "နိမိတ္တံ (ကာရဏော,ရတ္တံ
အာရိဗာဟေစ ဃဋ္ဋနေ)။
အာဒီ (သိမာပကာရေသု,
သမ္ဘိပေဝယာဝေမတော)။ "

(၉၇၉) နိမိတ္တံ၊နိမိတ္တသဒ္ဒါကို၊ကာရဏော၊အကြောင်းဌာနလည်းကောင်း အာရိဗာဟေ၊အာရိဗာဟတ်ဌာနလည်းကောင်း၊ဃဋ္ဋနေ အမှတ်တံဆိပ်ဌာန လည်းကောင်း၊ရတ္တံ၊၏။ ၁၊ အာဒီ၊ အာဒီသဒ္ဒါကို၊ သိမာပကာရေသု၊ အပိုင်းအခြားအတူတို့ဌာနလည်းကောင်း၊သမ္ဘိပေ၊အနှီးဌာနလည်းကောင်း၊အဝယာဝေ၊ အစိတ်ဌာနလည်းကောင်း,မတော၊သိအပ်၊၏။

၁–အကျိုး၊ သုဘာသုဘနိမိတ်၊ မှတ်တိုင်၊ အခြင်းအရာ၊ အာရုံစသော အနက်များကို လည်းယူလေဦး။

ဂင်းတို့ကိုမှတ်လွယ်ရန်ရေစဖာဝဂါထာ
အာလမ္ဗဏာကာရ လက္ခဏ သုဘာသုဘနိမိတ္တကေ။
ဝိမ္ဘိတံသူစကေဟေတု၊ ဒ္ဝိဒ္ဓာသင်္ခေသုတမ္ဘဝေ။ ။

တံသူစကေ၊ ထို သုဘာ သုဘ နိမိတ်ကို ပြုတတ်သော၊ ဝိမ္ဘိ၊ ဂ္ဂက်ဟူသော အနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဟု ယောဇနာလေ။

ကျန်အနက်ကား လွယ်ပြီ၊ ။အာသန္ဒတ္ထဉ် ဥဒါဟရဏ်ကား၊ [မုခနိမိတ္တော] တည်း။ ခံတွင်းပေါက်၏အနီး၊ နှာခေါင်းဝလထိရာ၊ အထက်နှုတ်ခမ်း အလယ်အရပ်ဟု၊ အနက်ပေးလေ။

၉၈၀။ "(ဝေဒေစ မန္ကဏော) မန္ကော,
မန္ကာ, (ပညာယ မုစ္စတော)။
အနုယောဂ (ဗျသနေစ ဝ
သန္ဓိဿတိ.ဝိပတ္တိယံ)။ "

(၉၈၀) မန္ကော၊မန္ကသဒ္ဒါသည်၊ဝေဒေစ၊ဗေဒကျမ်းဌာနလည်းကောင်း မန္ကဏော၊ အတိုင်အာပင်ဌာနလည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ပုံ,တည်း၊ ပညာယံ၊ပညာဌာနဖြစ်သည်ယို့သော်မန္ကာ၊မန္ကာဟူ၍၊ ဥစ္စတေ၊ ထိအား ဖြင့်ဆိုအာပ်၏။အနုယောဂ၊အနုယသဒ္ဒါသည်၊ဗျသနေစ ဝ၊ ဘေးဥပဒ္ဒဝေါ ဌာန်၊ဝါ,စည်းစိမ်ပျက်စီးခြင်းဌာ လည်းကောင်း ဝိပတ္တိယံ၊ ဆကျိုးမဲ့၊ အကျိုး ယုတ်ခြင်းဌာနလည်းကောင်း၊ သန္ဓိဿတိ၊ထင်၏။

(၉၈၁)။ ။အရုဏောဝ(ရံသိဘေဒေစ၊
ဗျတ္တိရာဂေစ, လောဟိတော)။
အနုဗန္ဓော (တုပကတာ-
နိ၀ေ္ဇ နိဿနုက္ခရေ)။ ။

(၉၈၁) အာရုဏော၊ အာရုဏသန္ဓါသည်၊ ရံသိဘေဒေ၊ နေထွက်သည်မှ၊ ရှေးဦးစွာတက်လတ်သောနေ့ရောင်ဟူသော၊ အာရုဏ်းရောင် အထူးခ်ိ လည်းကောင်း၊ ၁၊ အာဗျတ္တိရာဂေစ၊ မထင်ရှားသော အနီရောင် အဆင်းခ်ိ လည်းကောင်း၊ ၀၊ ပြောင်သောအနီရောင်အဆင်းခ်ိ လည်းကောင်း၊ လောဟိတော၊ နီမြန်းသော၀တ္ထုခ်ိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ တု၊ အံ့။ အာနုဗန္ဓော၊ အာနုဗန္ဓသန္ဓါသည်၊ ပကတာနိ၀ေ္ဇ၊ အစအားထုတ်အပ်သည်မှ မဆုတ်နစ်ခြင်း၊ မကင်းခြင်းခ်ိလည်းကောင်း၊ နိဿ နုက္ခရေ ၊ ရွတ်ဆိုပြီးသည်၏။ အပြားမဲ့ခ်ိ၊ ကျေပျောက်ပျက်စီးလေ့ယို့သော၊ အနုဗန်အကျရာခ်ိ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။

၁–ရှေးမြန်မာနိဿယများခ်ိ အနက်ချတ်ပျက်လျက်ယို့၏။

(၉၈၂)။ ။အာ၀ဏ္ဏော (၀ဏ္ဏရုဏော
တိဏ္ဍတ္ထိ ၀ိ၀ရေ ပျုထ)။
အာကာရော (ကာရုဏောဝုဇ္ဇော
သဏ္ဌာနေ၀ အုဂ်ီတေ၀ိစ)။ ။

(၉၈၂) အာ၀ဏ္ဏော(အာ၀ဏ္ဏရုဏော) သက်ဆင်းခြင်း၊ ကူးခြင်းခ်ိလည်းကောင်း၊ တိဏ္ဍတ္ထိ၊ ရေဆင်းခ်ိ လည်းကောင်း၊ ၀ိ၀ရေ၀ိ၊ ၁၊ အခေါ်ခ်ိ အပေါ်ကိ်ခ်ိလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ အထ၊ ပါ၊ အာကာရော၊ ၃၊ အာကာရသန္ဓါကို၊ ကာ၃ရုဏော၊ အကြောင်းခ်ိ လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌာနေ၊ အသွင်သဏ္ဌာန်ခ်ိလည်းကောင်း၊ ဣုဂ်ီတေ၀ိစ၊ ၂၊ မျက်စိမှိတ်ခြင်း၊ လည်ညှိတ်ခြင်းစသော၊ အမူအရာအခြင်းအရာအမှတ်ခ်ိ လည်းကောင်း၊ ၀ါ၊ အလိုအဓိပ္ပါယ်ခ်ိလည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ကား၊ ဆိုအပ်၏။

၁–အ၀ိသန္ဓါဖြင့်, ဖြစ်ခြင်းသာမန်၊ ထင်းရှားဖြစ်ခြင်းစသည်ကိုယူ။
၂–ဣုဂ်ီတန်ဿ အဓိပ္ပါယ် [မဟာ၀ဂ်ဋ္ဌကာ] အ၀ိဖြင့်ကောင်းသည်ကိုယူလော၊
၃–အာကာရတိ၀ရိ၀ါရကောင်းသော၊ ဟူသော၀ဋ္ဌိသဒ္ဒ၀ါမဂ် အဋ္ဌကထာ၌ကောင်းသည်ကိုအာကာရ၀ကာရတိဟိကောအတ္ထော၊ ဤ၀ိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋ္ဌိကာ၌ အာကာရသန္ဓါ ပကာရတ္ထ (ဟော) ကေရ၀ါကာရော၊ ကုမုဒသန္ဓ ိ၀ေါ။ ကေရ၀ါကာရော ကုမုဒ

သဒ်သော၊ဟူသောအလက်၁ ဋ္ဌိကာဟောင်း ဋ္ဌိကာသစ်တို့၌၊အာကာရ သဒ္ဒါသဒ်သဏ္ဌ ဟော။ ။ဂုင်းအနုက်ပိုမျှားကိုမှတ်ရန်၊ နောက်ဆက်တွဲးရစနာ အပရဒ္ဓ။

ကောဌ္ဌာဒၜ၏–ဓိပ္ပါယေသု၊ပ–ကာရကေသု သန္ဓိ°ဘေ၊ ။အင်, ကိုယ်၊ ။အက်, အမှတ်တံဆိပ်၊ ဟု, ယောဇနာလေ၊ ကျန်အနုက်ကားသိလွယ်ပြီ။

၉၈၃။ ၊(သုဒ္ဓိတ္ထိ'တနုယေခဏ္ဍာ)
ဥဂ္ဂေါ (တိဇ္ဇမ္ပိ သောတိသု)၊
ပခေနံ (တု မဟာမဏ္ဍော
ပကတ္ကဂ္ဂ ဓိတိသုစ)။ ။

(၉၈၃) ဥဂ္ဂေါ၊ဥဂ္ဂသဒ္ဒါသည်၊ခဏ္ဍာ၊မင်းမျိုးမှ ဖြစ်သော။ဝ၀ါ၊ မင်းမျိုးကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော၊ သုဒ္ဓိတ္ထိတနုယော၊ သူဆင်းရဲးမဏ် သားခို ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ဟု, တည်း။တိဇ္ဇမ္ပိ၊ထက်မြက်သည်ခဲဖြစ်သည်ယို့သော်၊သော၊ ထိုဥဂ္ဂသဒ္ဒါသည်၊တိသု၊၏။ ၁၊ တု၊အံ့။ ပခေနံ၊ပခေနသဒ္ဒါသည်၊မဟာမဏ္ဍော၊ အမတ်ကြီးခို့လည်းကောင်း၊ပကတ္ကဂ္ဂဓိတိသုစ၊ပကတိ၀ါဒိ ဝဂ္ဂ(လ)တို့၏၊ သဏ္ဌာနိသာမျှ၀ဏ္ဏ ဟု၊ဆိုအပ်သော၊ ပကတိ ဟူသောနာနုက်၊ အမြတ်အကြီးအာမှူးဖြစ်သော။၀ဏ္ဏ(လုံ)လ၊ဝိရိယတို့ခို့လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ ၅–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၅၀၃) အထက်ဂါထာ နံပါတ်(၁၀၉၆)တို့နှင့်ညီ။ ။

၉၈၄၊ ။ကလ္ဍ (ပဘာဝေ ဒီဃရောဂ၊
သဒ္ဒ ဒဂ္ဂေသု၊တိသုတံ)။
၊ကုဟနာ (ကုဒ္ဒ စရိယာယံ)
ကုဟနော (ကုဟကေတိသု)။ ။

(၉၈၄) ကလ္ဍ ၊ကလ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ပဘာဝေ၊နံနက်မိုးသောက်အထင်းရောက်ခြင်းဟူသောအနုက်ခို့ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ နှ, တည်း၊ ဒီဃရောဂသဒ္ဒ ဒဂ္ဂေသု ၁၊ အနာရောဂါ ကင်းသောသူ ပြုပြင် စိုရင်းအပ်သော ဝတ္ထု(ထက်မြက်လိမ္မာသောသူတို့ခို့ဖြစ်သည်ယို့သော်၊တံ၊ထို(ကလ္ဍ)သဒ္ဒါသည်၊ တိသု၊၏။ ။ကုဟနာ၊ကုဟနာသဒ္ဒါသည်၊ ကုဒ္ဒ စရိယာယံ၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ်းသောအကျင့်ခို့ဖြစ်သည်ယို့သော်။ထို, တည်း။ကုဟကေ၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ်းဘတ်သောသူခို့ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ကုဟနော၊ ကုဟနုသဒ္ဒါသည်၊တိသု၊၏။

၁–မြန်မာစာ ပါဠိနိသယ မျှားခို (ယုတ္တဒဂ္ဂေသု) ဟုယို့၏။ ။သီဟိုဠ်နိသယ ဟောင်းနှင့် သင်္ခတကျမ်းမျှားခို့ကဉ်း၊ (ယုတ္တ) အရာမှာ ပြုပြင် စိုရင်ခြင်း အနုက်ဟော

(လ၇) ပုဗ္ဗနှင့်ပါဠိယှိကြ၏။ ဤ၌, ဥပလက္ခဏာစသောနည်းမျိုးဖြင့် မျှားရည်ဟူသော အနက်၊ ဗေဒင်ကျမ်းများ၌ဆိုအပ်သော ဟင်း၊ ဟူသော အနက်၊ လွန်ပြီးရက်၊ လာလတ္တံ့ရက်၊ ဟူသော အနက်များ ကိုလည်း [ကလ္ပ] သဒ္ဒါ၏ အနက်အဖြစ်ဖြင့် သင်္ဂြိဟ်လေ။ ။

ဌေမှဂ, ကလျာဏဝစန, ဥပါယဝစန ယုတ္တ ကမ္မည စသော အနက်များ ကိုလည်း တိလိဂ်ိုက [ကလ္ပ] သဒ္ဒါ၏ အနက်အဖြစ်ဖြင့် သင်္ဂြိဟ်လေ။ ။

၉၇၅။ ။ကပေါ်တော (ပက္ခိဘောဒေစ,
ဒိဠ္ဠောပါရော ပတော, ထစ)။
သာရဒေါ (သရဒ္ဒ္ဗူတော,
အာပ္ပဂန္ဓော မတောတိသု)။ ။

(၉၇၅) ကပေါ်တော၊ ကပေါ်တသဒ္ဒါကို၊ ပက္ခိဘောဒေစ၊ ဥ၊ ချိုး၊ ချိုးထိမ်း ဟူသော ဌာနတို့ကိုအာဏုံ၌လည်းကောင်း၊ ပါရောပတော (ပါရောဝတော) ရိုဠကိုဒ္ဓ၌လည်းကောင်း၊ ဒိဠ္ဠောဟူအာပ်ဏိ။ အထ၊ ပါ၊ သာရဒေါ၊ သာရဒ သဒ္ဒါကို၊ သရဒ္ဒ္ဗူတော၊ သရဒ၊ ဥတုအခါ၌ဖြစ်သော ဝတ္ထု၌လည်းကောင်း အာပ္ပဂန္ဓော၊ မရဲ့မဝံ့ ကြောက် ရွံ့ တတ်သော သူ၌ ဝါ၊ ကြောက်ရွံ့သော စကား၌ လည်းကောင်း၊ မတောဟူ၏။ တိသု၊ ဏိ။

၁–ဤ၌မေဒိနီ၊ ကာသ၊ တိကဏ္ဍသေသ၊ ကာသ၊ သင်္ခ်တအဘိဓာန်ကျမ်းများနှင့်အညီ [ပက္ခိဘောဒေစ]၊ ဟူရာ၌ [ပက္ခိမဏ္ဍေစ] ဟု ပါ၌ယှိသင့်၏။ ။သို့ယှိမူ ပက္ခိမဏ္ဍေစ၊ ငှက်သားမည်၌လည်းကောင်း၊ ဟု, အနက်ပေးလေ။ ။စသဒ္ဒါဖြင့် ဥချိုးငှက်ကိုယူ။ ။

ဤကျမ်းယှိပါ၌အလိုမူ စ, သဒ္ဒါဖြင့် ပက္ခိမဏ္ဍ၊ ကိုယူလေ။

၉၇၆။ ။(တိသုခရေစ၊ သဒ္ဒါ ဒေါ,)
ကဏ္ဍသော,(သာဟာသ ဝိ ယော)။
(အကာရိယေတု- ဂုယ္ဟ ဂေ,
စိရေ၊)ကောပိနံ(မုစ္ဆတော)။ ။

(၉၇၆) ကဏ္ဍသော၊ ကဏ္ဍသ, သဒ္ဒါသည်၊ ခရေစ၊ ကြွမ်းသည်၌လည်းကောင်း၊ ကဒ္ဒ ေ၊ ခက်မာမြဲမြဲသော ဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း၊ သာဟာသ ဝိ ယော၊ မဆင်မခြင်အဆောအလျင်ပြုလုပ်ခြင်းဌာ အလိုယှိသော သူ၌ လည်းကောင်း၊ ဆိယာ၊ ဏိ။ တိသု၊ ဏိ။ ၁၊ တု၊ အံ့။ ကောပိနံ၊ ကောပိန သဒ္ဒါကို၊ အကာရိယေ၊ မပြုသင့်မပြုထိုက်သော အမှု၌လည်းကောင်း၊ ဂုယ္ဟ ဂေ၊ အဂိ၊ ဖောက်၌လည်းကောင်း၊ စိရေ၊ လျှော်တေပုဆိုးအာဝတ်၌ လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆတေ၊ ဆိုအာပ်ဏိ။ ၂၊

၁–ဤကား သိဟိုဠ် နိဿယ ဟောင်း အတိုင်း၊ ယောဇနာအပ်သော အနက်တည်း၊ [သာဟသပ္ပိယေ] ၌နောက်သ,မှာရေးချမပါစေလင့်။ ။

၂–ဤ၌ဥပလက္ခဏ,နိဒဿန နည်းမျိုးဖြင့် ပါပ, မေခလာ ဝေဗဒ္ဓဝတ္ထုခလုတ် ကဲ့သို့ စသောအနက်ကိုလည်းယူလေဦး။

၉၇၇။ ။(မိဂဘေဒေ-ပတာကာယံ,
မောစေစ) ကဒလိ (ဣယံ)၊
ဒက္ခိဏာ (ဒါနဘေဒေစ,
ဝါမတော ညမ္ပိ,) ဒက္ခိဏော]။ ။

(၉၇၇) ကဒလိ၊ကဒလိသန္ဓါသည်၊မိဂဘေဒေ၊ ဝံပိုင်ဟူသော ဆား ကောင်အထူး၌ လည်းကောင်း၊ ပတာကာယံ၊ အလံ,ဘက်ခွန်၌ လည်း ကောင်း။ မောစေစ၊အိမ်ဌက်ပျောပင်၌လည်းကောင်း ဣယာ၏။ ။ဒက္ခိဏာ ဒက္ခိဏာသန္ဓါသည်၊ဒါနဘေဒေ၌ ကံ၏ အကျိုးကိုယုံကြည်၍ ပေးလှူအပ် သော၊ အလှူအထူး၌ ဖြစ်သည်ယူသော၊ တို, ဘည်း၊ ဝါမတောညမ္ပိ၊ ဝါမတောအညမ်၊လက်ပဲအာဘိဓာန်ပါးသော လက္ခဏာအတို့၌ ဖြစ်သည်ယူ သော၊ ဒက္ခိဏောဒက္ခိဏောဟူ၍ ဖြစ်၏။

၉၇၈။ ။ဒုတိယာ (ဘရိယာယဉ္စ,
ဝိန္ဒ ပုရဏိယံ မတာ)။
(အာထုပ္ပါတေ သိယာ) ရုမ,
ကေတု (ဝေဿာနရေပိစ)။ ။

(၉၇၈) ဒုတိယာ၊ဒုတိယာသန္ဓါကို၊ ဘရိယာယံစ၊ မယား၌ လည်း ကောင်း၊ ဝိန္ဒ ၊နှစ်ခုတို့၏ ၊ပုရဏိယံ၊ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သောဝတ္ထု၌ လည်း ကောင်း၊ မတာ၏ ၊အာထ၊ပါး၊ရုမကေတု ရုမကေတုသန္ဓါသည်၊ဥပ္ပါတေ၊ လကြွတ်ခြင်းစသည်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ၊ တိတ်နိုဒိတ်၊ ကိတ်,ဥပဒ်၌လည်း ကောင်း၊ ဝေဿာနရေပိစ၊ဖီး၌ လည်းကောင်း၊သိယာ၏။

၉၇၉။ ။(ဘဝနိဋ္ဌံမနေယာနေ
ဒ္ဒါရေ) နိဿရဏံ (သိယာ)။
နိယာမကော (ပေါ်တဝါဟော,
တိလိကေါ်သောနိယနဲ့ ရှိ)။ ။

(၉၈၉)နိဿဝုဏ်း၊ နိဿရဏာ, သဒ္ဓါသည်၊ ဘဝနိဂ္ဂမနေ၊ သံသရာ ဘဝမှ ထွက်မြောက်ခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ယာနေ၊ သွားခြင်းဌာ လည်း ကောင်း၊ ဒွါရေ၊ တံခါးဌာ ထည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ နိုယာမကော၊ နိုယာမက, သဒ္ဓါသည်၊ ပေါတဝဟော၊ လှေသူကြီးဌာ လည်းကောင်း၊ နိုယဉ္ဇရ၊ လှည်းရထားမောင်းသူဌာ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ သော၊ ထိုနိုယာမကသဒ္ဓါသည်၊တိလိဂ်ိုကော၊လင်ဆုံးပါးနှင့်ယှဉ်၏။[1]

၁–ဤဌာ, နိုယဉ္ဇ(သဒ္ဓါ (သာရထိ) ပရိယာယ်။

သာရထိမှိနိုယဉ္ဇာသော၊ သာသကေ ပေသကေတိသု၊ဟု သင်္ခတကျမ်းများနှင့်အညီ ရစနာဂါထဒ္ဌပြု။

သော နိုယ(ဉ)ော၊ ပုံ (နိုယဉ္ဇ) သဒ္ဓါသည်၊သာရထိမှ၊ရထားထိန်းရထားမောင်းသူ ဌာဖြစ်၏။ ။သာသကေ၊ ဆုံးမတတ်သောသူဌာ လည်းကောင်း၊ ပေသကေ၊ စေခိုင်း တိုက်တွန်းသောသူဌာလည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ယိုသော်) တိသု၊ ၏, ဟုအနက်ပေး၊ ဋ္ဌိကာနှင့်ရှေးမြန်မာနိဿယများဌာ အဖွင့်အနက် ချုတ်ယှက်လျက် ယို၏။

၉၉၀။ ။(အာပဝေ္ဂါနာသေစ,)
နိရောဓော (ရောဓနေ ပျက)၊
(ဘယော) ပဋိဘယံ (ရုတ္တံ
တိလိဂ်ံ တံ ဘယံ ကရေ)။ ။

(၉၉၀) နိုရောဓော၊ နိရောဓသဒ္ဓါသည် အာပဝေ္ဂ၊ နိဗ္ဗာန်ဌာ လည်း ကောင်း၊ဝိနာသေစ၊ ပျက်စီးခြင်းဌာလည်းကောင်း ရောဓနေပါစ၊ ပိတ်ပင် ထားဖြစ်ခြင်းဌာလည်းကောင်းသိယာ၊ ၏။ အထ၊ပါး၊ပဋိဘယံ၊ ပဒု$^{\circ}$ဘယ, သဒ္ဓါသည်၊ဘယော၊ ကြောက်ခြင်းဌာ ဖြစ်ယိုသော်၊နှ တည်း၊ ဘယံကရေ၊ ဘေးကိုပြုတတ်သောကြောက်မက်ဘွယ် ဝတ္ထု၊ဌာ (ဖြစ်သည်ယိုသော်) တံ ထိုပဋိဘယသဒ္ဓါကို၊ တိလိဂ်ံ၊လင်ဆုံးပါးနှင့်ယှဉ်၏, ဟူ၍၊ ရုတ္တံ၊၏။

၉၉၁။ ။ပိဒုကံ (ဘာဝနေ ရုတ္တံ
တဏှာ ပရိယုဋ္ဌိယံ)။
(ဇရာ သိသိလ စမ္မသ္မိံ
ဥဒ္ဒရဂေါ်မတာ) ဝလိ။ ။

(၉၉၁) ပိဒုကံ၊ပိဒုက, သဒ္ဓါကို၊ ဘာဝနေ၊ ဆိုးဆွက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ တဏှာ၊ ထို.အတူသာလျှင်၊ ပရိယုဋ္ဌိယံ၊သုံးပုံပိဒုကတ် (ပရိယုဋ်) ဌာ လည်းကောင်း၊ရုတ္တံ၊၏။ ဝလိ၊ဝလိ,သဒ္ဓါကို၊ ဇရာသိသိလစမ္မသ္မိံ၊ ဆိုခြင်း

ကြောင့် လျှောဒသော၊ ဝါ၊ တွန့်သောအရေ၌ လည်းကောင်း၊ ဥဒရဂေါ် ဝမ်းပျဉ်း၌လည်းကောင်း၊ မတာ၊သိအာပ်၏။

၆၉၂။ ။ဘိန္နံ (ဝိဒါရိတေ ညွှတ်
ဝိသိတေ. ဝါ စ္ဆ လိဝိကံ)။
(ဥပဇာပေမတော) ဘေဒေါ
(ဝိသေသေစ ဝိဒါရိတော)။ ။

(၆၉၂) ဘိန္နံ၊ ဘိန္နသဒ္ဒါသည်၊ ဝိဒါရိတေ၊ ဖေါက်ခွဲးအပ်သော၀တ္ထု၌လည်းကောင်း၊ အညွှတ်၊ အခြားတပါး၌ လည်းကောင်း၊ ဝိသိတေ၊ ရောရှက်ခြင်း၌လည်းကောင်း သိသာ၏။ ဝါ စ္ဆလိဝိကံ၊ အာဘိဝေယျသို့ လိုက်သောလိင်ယို၏။ ၁၊ ဘေဒေါ၊ ဘေဒ, သဒ္ဒါကို၊ ဥပဇာပေ၊ ဘေဒ ဥပါယ်၌လည်းကောင်း၊ဝိသေသေစ၊ အာထူး၌လည်းကောင်း၊ဝိဒါရိတော ဖေါက်ခွဲးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ မတော၊သိအပ်၏။

၁–သခ်ီတကျမ်းများ၌၊ဘိန္ဒသဒ္ဒါ၏၊ဝိဒါရိတ,ဝိသေသိတ,ဝိသိတ, သင်္ဂီတ,အည,ဖုဋ, အနက်တို့၌ ဖြစ်ကြောင်းကို အဆိုလိုရှိ၏၊ ၎င်း ကျမ်းများနှင့် အညီ (နိဿိတေ) ဟူသော ပါဠိပျက်ကို (ဝိသ°တေ) ဟုပေါရာဏာကပါဠိမှန်ပြင်လိုက်ပေသည်၊

၆၉၃။ ။မဏ္ဍလံ (ဂါမသန္နိဿိတော
ဝိမ္ဗေ ပရိဝိရာသိသ)
အာဏာယ မာဂမေ လေခေ]
သာသနံ (အာနုသာသနေ)။ ။

(၆၉၃) မဏ္ဍလံ၊မဏ္ဍလသဒ္ဒါသည်၊ ဂါမသန္နိဿိတော၊ ရွာအာပေါင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဝိမ္ဗေ၊လနေစသည်တို့၏ အာ၀နံ၊ လည်းကောင်း၊ ပရိဝိရာသိသ၊နေရောင်အာ၀နံ၊အာစုတို့၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ ၁၊ သာသနံ၊သာသနသဒ္ဒါသည်၊ အာဏာယံ၊ အာဏာထားခြင်း၊စေခိုင်းခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ အာဂမေ၊ဒိဋ္ဌနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်စသော၊အာဂုံပါဠိ၌လည်းကောင်း၊လေခေ၊ကမ္ဘည်းအာမှာ၊သတင်းစာ၌၀ါ၊ သန္ဓေသကထာ၌လည်းကောင်း၊ အာနုသာသနေ ဆုံးမခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ ၂၊

၁–ပရိဗျတ္တိကို အောက်ဂါထာနံပါတ် (၆၅) နှင့်ညီလေ။ ။

၂–ဤ၌ အာဂမ. အနက်ကို အောက်ဂါထာနံပါတ် (၉၅၂) နှင့်ညီ။

၆၆၄။ ။(အာ၇ေတ္ဝ) သိခရံ (စာယော။
မယ ဝိဏ္ဏုနာ ကဏ္ဍေ)။
(ဂုဏ္ဍကွ်ံ သေစ ဝိဘ၀ေ)။
သမ္ပတ္တိ(စေ၀) သမ္ပဒါ။ ။

(၆၆၄) တ၊အုံ၊သိခရံ၊သိခရသဒ္ဒါသည်၊အ၇ေ၊အထွဋ်အဖျား၌ လည်း ကောင်း၊ အယောမယ ဝိဏ္ဏုနာကဏ္ဍေ၊ သံဖြင့်ပြီးသော ဖေါက်ထွင်း ကြောင်းရှိ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ သမ္ပတ္တိစေ၀၊ သမ္ပတ္တိသဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊သမ္ပဒါ၊သမ္ပဒါသဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ ဂုဏ္ဍကွ်ံသေစ၊ ဂုဏ်လွန် ကဲးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ၀ါ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူး ဟူသော အနက်၊ ထွန်ကဲးခြင်းဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ ၁၊ ဝိဘ၀ေ၊ ဥစ္စာကုံ လုံ့ဂြည်ခံစုံ ကြွယ်ဝခြင်းစည်းစိမ်၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊ ၏။

၁–ဤနောက် ယောဇနာ နည်းအလိုကား၊ ဂုဏ၊တနက်၊ ဥက္ကံ့သ တနက် ယူရမည်၊ သမ္ပတ္တိသဒ္ဒါ၏ ဂုဏတ္ထ၀ါစကဥ၀ါဟရဏ်ကား၊ (ဒုလ္လဘာသမ္ပတ္တိ) သီလကွန်အဋ္ဌကထာ စသည် (ဒုလ္လဘာသမ္ပတ္တေါ တိ၊ သကိပိမနုဿတ္တပဋိလာဘော၊ ပဋိရူပဒေသ၀ါသ၊ ဒုဒ္ဒြယာ ဝေကလ္လသဒ္ဓါပဋိလာဘာဒယော၊ သမ္ပတ္တိသမ်ိတာ. ဂုဏာ ဒုလ္လဘာတိအတ္ထော) ဟူသော ဋီကာဟောင်း, ဋီကာသစ်စသည်တို့၌လာသည့်အတိုင်းမှတ်လေ။ ။ဤအရာမှာ၊ အလုံးစုံ ခရာ အဋ္ဌကထာပါဠိစသည်တို့၌ [ဒုလ္လဘာသဒ္ဓါသမ္ပတ္တိ] ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဒုလ္လဘာ ခဏသမ္ပတ္တိ) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပါဠိအဃေ့ထွေ့ပျက်စီးလျက် ယိုတတ်ကြသည်၊ မယို စေရ၊ သဒ္ဓါပုဗ္ဗင်္ဂဟပုဒ်တို့မပါစေဘဲ (သမ္ပတ္တိ) ပုဒ်သက်သက်သာ၊ ပါ၌မှန်ယိုစေ ရမည်။အထူးသတိယိုစေ။ ။သမ်ိတာ၊ကျမ်းများ၌လည်း၊ သမ္ပတ္တိသဒ္ဓါ၏ ဂုဏတ္ထဟော တိုက်ရိုက်လာယိုသည်ပင်။ ။သမ္ပတ္တိ ပဋိရူပဒေသ၀ါသ၊ စသည်များဖြင့်၊ ဂုဏ်အင် ဖြိုးဖြိုး အကျိုးကျေးဇူးကို၊ ဒုလ္လဘာ၊ ရရှိင်ခဲ၏, ဟု ၎င်းအဋ္ဌကထာပါဠိကိုအနက် ယောဇနာလေ။

၆၆၅။ ။(ဘူခန္ဓိ ၀ါ) ခမာ.(ယောဂ္ဂေ,
ဟိတေ သဏ္ဌေ) ခမော(တိသု)။

(၆၆၅) ခမာ၊ခမာသဒ္ဓါသည်၊ဘူခန္ဓိသု၊ဖြေ၊သည်းခံခြင်း၊ ၀ါ၊ နှစ်သက်ခြင်းတို့၌ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ထီ,တည်း၊ယောဂ္ဂေ၊သင့်လျော်လျောက် ပတ်သည်၌လည်းကောင်း၊ဟိတေ၊အစီးအပွါး၌ လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌေ၊ စွမ်းနိုင်သည်၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ခမော.ခမ သဒ္ဓါသည်၊ တိသု၊၏။ ၁၊

၁–ဤ၌ (ခမ်ဿဏ္ဍေဟိတေတိသု) ဟု အမရကောသပါဠိယိုသော ကြောင့် လည်းကောင်း၊ [ယောဗ္ဗေသဏ္ဍေဟိတေခမ်] ဟုဓရဏီဆရာမိန့်ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ [ဓေါ၀ုတ္ထဏ္ဍဟိတယော] ဟု မေဒိနီကောသ၌ မိန့်ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့နှင့်အညီ (ယုတ္တေ) ကို (သဏ္ဍေ) ဟုပါဠိမှန် ပြင်လိုက်ပေသည်။ အထက် ဂါထာနံပါတ် (၁၀၀၂) သဏ္ဍသဒ္ဒါ၏ အဋ္ဌုဒ္ဒါရ (၁၀၆၉) သမဏ္ဍသဒ္ဒါ၏ အဋ္ဌုဒ္ဒါရတို့နှင့် ညီလေ။

၉၆၆။ ။အဒ္ဓေါ (ဘာ၀ေ.ပထေ.ကာလေ,
ဇေါ်သေ) ဒ္ဓါ ဗျယန္တ၀ေ]။
(အ၀ေ) ကရိသံ (ဝစ္ဆတ္ထိ
ဝုစ္စတေ,စတုရမ္ဗုဏော)။ ।

(၉၆၆) အဒ္ဓေါ၊အဒ္ဓသဒ္ဒါသည်၊ ဘာ၀ေ၊ အာတ္ဌိအစုဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ပထေ၊ လမ်းခရီးဒ္ဓိ လည်းကောင်း၊ကာလေ၊အခါကာလဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယ္ဘိသော်၊ပုံ တည်း၊ဇေါ်သေ၊စင်စစ်ဇောနှိုအမှန်မှုဗျဲ့ ဖြစ်သည်ယ္ဘိသော်၊အဒ္ဓါဗျယန္တ၀ေ၊အဒ္ဓါနိုပါတ်ပုဒ်ဖြစ်ဏေ့။ ၁၊အ၀ေ၊ပါ၊ကရိသံ၊ ကရိသသဒ္ဒါကို၊ ဝစ္ဆတ္ထိ၊ ကျေးကြိုးဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ စတုရမ္ဗုဏော၊ လေးအမွှာမျိုးကြိုးသော (တပယဝါ)ဒ္ဓိလည်းကောင်း ဝုစ္စတေ၊ဏေ့။ ၂၊

၁–ဘာ၀ဏ္ဍ၀ါစီ အဒ္ဓသဒ္ဒါနှောင်မှနှောင်းသော သိဝိဘတ်ကိုသြပ္ပါ၊ ကြင်းသောပထ ကာလတ္ထ တို့ဒ္ဓအာပ္ပါသည်ဟုမှတ်။ ။ဘာ၀ဏ္ဍ၀ါစီ၊ အဒ္ဓသဒ္ဒါသည်၊ ပုရိသသဒ္ဒါကဲ့သို့၊ ပထတ္ထ, ကာလတ္ထ၀ါစီအဒ္ဓသဒ္ဒါသည်ချေ၊ အသ္မစသော သဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့၊ ပဌမာ ဝိဘတ် နှောင်းရာ၌ရုပ်အစဉ်ဖြစ်၍ဟူလို။ ဤကား သိဟိုဠ် နိဿယဟောင်း၌ လာသော အနက် အဓိပ္ပါယ်အမှာအထားတည်း။ ဤအရာ၌ ဋီကာဆရာဆိုသော အဓိပ္ပါယ်ကို၊ စိစစ် ဆင်ခြင်လေ။

၂–ဤ၌ ဘူမိ၀ဂ်ဂါထာနံပါတ် (၁၉၇) စတုဒ္ဒသ္ဏ၀ဂ် ဂါထာနံပါတ် (၄၇၃–၄၇၄) တို့နှင့်ညီ၍ကရိသအရကိုသိလေ။ ။စိတ်အားဖြင့် (၄၄) စိတ်။ တင်းအားဖြင့် (၁၁) တင်း။ အမွှာအားဖြင့် (၄) အမွှာ။ ခါရိအားဖြင့် (၂) ခါရိနှင့် လေးပိုင်းသုံးပိုင်း မျိုးကြိုးလောက်သော အရပ်သည်၊ တကရိသတပယ်မည်၏ ဟူလို။ ။ခါရိနှင့်အမွှာ သည်၊ ဤအဘိ၀ါဒ်ကျမ်းအလိုအားဖြင့်တူကြသည်မဟုတ်။ တခါရိမှာ (၁၉) စိတ်ယှိ၍ တအမွှာမှာ (၁၁) စိတ်သာယှိသည်၊

၉၆၇။ ။ဥသဘော (သ၀ဏ ၊သေ၌,
သုဝ)သတ် (ဝိသယ၌ယံ)။
(သေတုသ္မိ) တ၌ ပ၌ ဝိသု,
(နာ၀ိယံ) ပါ၌ (ကထ္ယတေ)။

(၆၉၇) ဥသဘော၊ဥသဘာသန္ဓါသည်၊ ဩသဓေါသေဋ္ဌေသု၊ ဆေး အထူးကေါသန္ဓါ၏ အနက်၊ ၀ါ၊နွားအမြီတ် ဟူသောအနက်တို့၌ ဖြစ်သည် ယှိသော်၊ပုံ,တည်း၊ဝိသယဒ္ဒိယံ၊အာတာနုစ်ဆယ်၊ တဥသဘာ၌ ဖြစ်သည်ယှိ သော်၊ဥသဘံ၊ဥသဘံ,ဟု၊ နှ,ဖြစ်၏။ ၁၊ပါဠိ၊ ပါဠိသန္ဓါကို၊ သေတုတ္ထိ၊ တန်ထား၌ လည်းကောင်း၊ တန်ဆိ ပန်ဆိ သု၊ ပါဠိတော်ဟူသော အနက်၊ အစဉ်ဟူသောအနက်တို့၌လည်းကောင်း၊ ကထျတေ၊ဆိုအပ်၏။ နာဝိယံ၊ ထိုင်ခြင်းဖြစ်၏။

၁–ဤ၌ ဒီကာနှင့်ရှေးမြန်မာနိသယများမှာပါ၌အနက်ချုတ်ပျက်လျက်ယှိ၏။

အနက် အစဉ်အတိုင်း (၅၇၉+၄၉၅+၆၉၅+၁၉၆) ဂါထာတို့နှင့်ညီလေ။ ဣာဒိ ၁၂၆၊ သုတ်ကိုလည်းကြည့်။ ။

၆၉၈။ ။ကဒ္ဒေ (ဇယေတ္ထိနိမိတ္တေ,
ကိလဒ္ဓေသော ကတေတိသု)။
(မတိယံ) ဇဂတိ (ဝတ္ထာ
မဒ္ဒိရာ လိန္ဒ ဝဏ္ဏ(ဒ)။ ။

(၆၉၈) ကဒ္ဒေ၊ကဒ္ဒသန္ဓါသည်၊ဇယော၊အောင်ခြင်းဒ္ဒလည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တေ=မိန်းမ၏ နိမိတ်ဟု၊ဇေတိ၌ သည်းကောင်း၊ကိလဒ္ဓေ၊ ဗျာ သင်ဖြူးဒ္ဒလည်းကောင်း၊ဖြစ်သည်ယှိသော် ပုံ,တည်း။သော၊ထိုကဒ္ဒ သန္ဓါ သည်၊ကတော ပြုအပ်သော,ဝတ္ထု,ဒ္ဒ,ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ တိသု၊ ၏။ ဇဂတိ၊ ဇဂတိသန္ဓါကို၊မတိယံ၊ဖြေ၌ဒ္ဒလည်းကောင်း။ မဒ္ဒိရာ=လိန္ဒ=ဝဏ္ဏ(ဒ)နှ၊ ဒုတိယဗဟု=ဝုဒ်၏ တည်ရာအရပ်၌ဒ္ဒလည်းကောင်း၊ဝဏ္ဏာ၊ဆိုအပ်၏။

၆၉၉။ ။(ဝိတက္ကေမတိတော) တက္ကော,
တထာ သုစိဟလေ မတော]။
သုဒဿနံ (သက္ကပုရေ
တိသု တံ ဒုဗ္ဗသေ.တရေ)။

(၆၉၉) တက္ကော၊တက္ကသန္ဓါကို၊ဝိတက္ကေ၊ဝိတက်၌ ၀ါ၊ကြံစည်ခြင်းဒ္ဒ လည်းကောင်း၊မတိတော၊ရက်တက်ဒ္ဒလည်းကောင်း၊ တထာ၊ ပါး၊ သုစိ ဟလေ၊စွန်ပလွဲ်သီးဒ္ဒလည်းကောင်း၊ ၁၊ မတော၊၏။သုဒဿနံ၊ သုဒဿန သန္ဓါသည်၊သက္ကပုရေ၊ သိကြားမင်း၏၊ သုဒဿနမည်သောမြို့တော်ဒ္ဒဖြစ် သည်ယှိသော်၊နှ,တည်း။ဒုဗ္ဗသေတရေ ၂၊ မြင်နိုင်ခဲ့သောအနက်မှတပါး

မြင်ထွယ်သော၊ မြင်ကောင်းမြင်ခိုင်သော ဝတ္ထုဒ္ဒြစ်သည်ဟု သော်၊ တံ၊ ထို သုဒဿနသုခ ဣသည်၊ တိသု၊ ဏိ။

၁–ဒိုကာနှင့် မြန်မာ နိဿယများ၌ (ဏ်ပြင်းသီး၊ ပြည့်စင်သီး) ဟုပြန်ဆိုကြ၏။ ဆင်ခြင်လေ။

၂–ဒုဗ္ဗသ. ဒုတရော ဟု ပဒစ္ဆေဒပြု။

၁၀၀၀။ ။ဒိပေါ (ဇန္တုရိပ ပဇ္ဇောတ-
ပတိဋ္ဌာ ခိဏ္ဍ,တိသုစ)။
ဗဟုနိသိက သေတောသု,
တိသုတံ ဝိဟိတော]သိတံ,

(၁၀၀၀) ဒိပေါ၊ ဒိပသဒ္ဒါသည်၊ အဇ္ဇုရိပ ပဇ္ဇောတပတိဋ္ဌာခိဏ္ဍ,တိသုစ၊ ရေလယ်ကျွန်း သိမ်းတည်ရာ၊ ခိဏ္ဍာနှင့်တို့ဒ္ဒြ၊ သိယာ၏။ သိတံ၊ သိတ သဒ္ဒါသည်၊ ဗဟုနိသိတသေတောသု၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော ဝတ္ထု၌ ဖြူစင်သော ဝတ္ထု,တို့ဒ္ဒြ၊ သိယာ၏။ တိသု၏။ တံ၊ ထို သိတ,သဒ္ဒါသည်၊ ဝိဟိတော၊ မြုံးခြင်း ရှင်ခြင်းဒ္ဒ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ နုတည်း။

၁၀၀၁။ ။ထိယံ] ပဇာပတိ (ဒါရေ
ဗြဟ္မေ မာရေ သုရေ ပုမေ)။
(ဝါသုဒေဝေ ဇန္တုကော) ကဏ္ဍော,
(သောပါပေ အာသိကော တိသု)။

(၁၀၀၁) ပဇာပတိ၊ ပဇာပတိ သဒ္ဒါသည်၊ ဒါရေ၊ မယားဒ္ဒ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ ထိယံ၊ ထိဒ္ဒ ဖြင့်၏။ ဗြဟ္မေ ဗြဟ္မာဒ္ဒလည်းကောင်း၊ မာရေ၊ မာရ၏ နတ်ဒ္ဒလည်းကောင်း၊ သုရေ၊ နတ်ဒ္ဒလည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ဟု သော်။ ပုမေ၊ ပုံ,ဒ္ဒ ဖြစ်၏။ ကဏ္ဍော၊ ကဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ ဝါသုဒေဝေ၊ ဗိသဏှိုးနတ်ဒ္ဒ လည်းကောင်း၊ အဇ္ဇုနေ မာရ်နတ်ဒ္ဒလည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ ပုံတည်း။ သော၊ ထိုကဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ ပါပေ၊ မကောင်းမှုများ၌ ယုတ်မာသော သူ၌ လည်းကောင်း၊ အာသိတော၊ မည်းနက်သော အာဆင်းဒ္ဒလည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ တိသု၊ ဏိ။ (ထိုကဏ္ဍာကား ၄င်းဖြစ်ဟော)။

၁၀၀၂။ ။ဥပစာရော (ဥပဒ္ဒါနေ,
အာသန္နေ•ညဿရောပဏော)၊
သဏ္ဍော (ဏ္ဍန္ဒေ ဇနုပဒေ
သာကိယော,သောခမေတိသု)။

(၁၀၀၂) ဥပစာရော၊ ဥပစာရသဒ္ဒါသည်၊ ဥပဋ္ဌာနေ၊ ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ အာသန္နေ၊ အနီးဌာလည်းကောင်း၊ အညသရော ပဏော၊ တပါးသောဘဝများ, ဖြစ်ဝတ္ထုကို၊ တပါးသော တရားမြဲပ ဝတ္ထုဌာ တင်ခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ သိ သာ၊ ၏။ ၁၊ သဏ္ဌာ၊ သဏ္ဌသဒ္ဒါသည်၊ ဓာတုနှင့် သိကြားမင်းဌာလည်းကောင်း၊ ဇနပ၊ ဒ၊ သ ဏ္ဌတ်ကိုင်းဟူသော ဇနပုဒ်ဌာ လည်းကောင်း၊ သဘာ၊ ယော၊ သ၊ ကိုဝင်မင်းမျိုးဌာလည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည် ယ္ယသော်၊ ပုံ ၊ ကည်း။ သော၊ ထုသဏ္ဌသဒ္ဒါသည်၊ ခမေ၊ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သူ၊ ခံ ့ညားသောသူဌာ၊ ပါ၊ စွမ်းနိုင်သောသူဌာ ဖြစ်သည် ယ္ယိသော်၊ တိသု၏။ ၂၊

၁–ဤဌာ ယခုငါတို့ ယောဇနာ ခဲ့သော ပါဠိနှင့် အနက်ကား သိဟိုဠ် နိသ္သယ ဟောင်းလ ၊ အနက်နှင့် အညီ။ (အာသန္နေ ညသရောပနေ) ဟူသော ပါဠိနှင့် အနက်တည်း။

သိဟိုဠ်စာ ပါဠိမျာ (အာသန္နညတရောပနေ) မြန်မာစာဟူသမျှ (အာသန္နေ အညရောပနေ) ဟူ၏ ပါဠိယိုကြ၏။ ဆင်ခြင်။

၂–ဤအနက်တွင်၊ ဇနပဒဏ္ဍသဏ္ဌသဒ္ဒါကို ပုံ ဇဟုဝုစ်ဟုဆိုးခြား၍ မှတ်လေ။

၁၀၀၃။ ။(ဝဇ္ဇနော) ပရိယာ၊ (ဝ
သဏ္ဌာ၊ ရေ၊ ပ ရက္ခ၊ ( ) ။
(သော၊ ( ) ( )
အာ ရိ၊ ( ) ( ) ( )။

(၁၀၀၃) ပရိယာ၊ ( ) ( ) ( )

၁၀၀၄။ ။သုသုံကော (သုသုမာရေစ,
ဗာလကေစ•ဥလ္လုပိနိ)။
ဇုန္ဒိ၀ံ (မတံ နိလု-
ပ္ပလေ•ဥမ္ဗလ ပါ၌ပေ)။ ၊

(၁၀၀၄) သုသုကောသုသုကသဒ္ဒါသည်သုသုမာရေစ၊ ဖိကျောင်းဒ္ဒိ လည်းကောင်း၊ဗာလကေစ'သူငယ်ဒ္ဒိလည်းကောင်း၊ ဥလ္လုပိနိ၊လင်းပိုင်ဒ္ဒိ လည်းကောင်း သိယာ၏။ ဇုန္ဒိ၀ံ၊ဇုန္ဒိ၀ရသဒ္ဒါကို၊နိလုပ္ပလေ၊ ကြာ ညိုဒ္ဒိလည်းကောင်း၊ဥမ္ဗလပါ၌ပေ၊ဇုပင်ဒ္ဒိလည်းကောင်း၊ မတံ၊သိအာပ်၏။

၁၀၀၅။ ။အာသနော (ဝိယကေ ကဏ္ဍော
ဘက္ခဏော ဝိပဏော သနံ,)။
(ယုဂေ ဝိကာရေ ဝိဂိယော
ပဓာနေ စာန္ဒိကေ)ဧ ရော]။

(၁၀၀၅) အာသနော၊ အာသနသဒ္ဒါသည်၊ ဝိယကေ၊ ဝိတောက်ပင်ဒ္ဒိ လည်းကောင်း၊ကဏ္ဍော၊ဖြောင်းဒ္ဒိလည်းကောင်း၊ဖြစ်သည်ယ္ပါသော်၊ ပုံ,တည်း။ ဘက္ခဏော၊ အစာစားခြင်းဒ္ဒိ လည်းကောင်း၊ ဝိပဏော၊ ပစ်ချခြင်းဒ္ဒိ လည်း ကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယ္ပါသော်၊အာသနံ၊အာသနံဟု၊နှ,ဖြစ်၏။ဧ ရော၊ ဧ ရသဒ္ဒါ သည် ယုဂေ၊ ရထား၊ထမ်းပိုးဒ္ဒိ လည်းကောင်း၊ အာဝိကာရေ၊ တာ၀နဒ္ဒိ လည်းကောင်း၊ဝိဂိယော လုံ, လဝိရိယဒ္ဒိလည်းကောင်း၊ ပဓာနေ၊ပြဓာန်း သည်ဒ္ဒိလည်း ကောင်း၊အာန္ဒိကေ၊အာနိုးဒ္ဒိလည်းကောင်း၊ သိယာ၏ ၁၊ ၂၊

၁–ဤဒ္ဒိအဒိကာရ၊သဒ္ဒါကား (ဘာရ+ဧရ) တို့၏ပရိယာယ်။

၂–ဤကားသိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းအတိုင်း ယောဇနာအပ်သောအနက်တည်း။

ဤအရာ၌ ဋီကာနှင့် မြန်မာ နိဿယ များမှာ၊ "ပါဠိအနက် ပျက်၏" (၈၇) ဂါထာနှင့်ညီ။

၁၀၀၆။ ။(ကာဠေစ ဘက္ခိတော တိသု,
လဝိဏ္ဍော) အသိတော (ပုမေ)၊
ပ၀ါ၌ဏာ (ပဒိုက္ခေပေ,
ကထိတာ.ဏ္ဍေသနာယစ)၊ ။

(၁၀၀၆) အသိတော၊အာသိတသဒ္ဒါသည်၊ကာဠေစ၊ မည်းနက်သော ဝတ္ထု၊ဒ္ဒိလည်းကောင်း၊ဘက္ခိတော၊ စားအပ်သည်ဒ္ဒိ လည်းကောင်း၊ ဖြစ် သည်ယ္ပါသော်၊တိသု၏၊လဝိဏ္ဍော၊တံစဉ်ဒ္ဒိ ဖြစ်သည်ယ္ပါသော်၊ ပုမေ၊ ပုံဒ္ဒိ

ဖြစ်၏။ ၁၊ ပဝါရဏာ၊ပဝါရဏာသဒ္ဒါကို၊ပဋိဏ္ဍေပေ၊ ပယိုဖြစ် တား ဖြစ်ခြင်းဌာနလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌေသနာယစ၊ တောင်းပန် တိုက်တွန်းခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ကထိတာ၊ဆိုအပ်၏။

၁–ပုဂ္ဂလိုဏ် ပကွိုက(အသိတ)သဒ္ဒါ၌၊ စနေဖြိုဟိ၊ ရာဟုဖြိုဟိ၊ မည်းနက်သောအဆင်း၊ လဆုတ်ပက္ခ,စသောအနက်များကို၊စသဒ္ဒါဖြင့်ယူလေ။

၁၀၀၇။ "(ဥမ္မာရေ• ဇသိကာထဇ္ဇော,
ဣန္ဒခီလော.(မကောထစ)၊
ပေါဏ္ဍကံ(မကစိဝဏ္ဏော,
ဂဇ္ဇလေယ္ယာဒိ•ကမ္ဘု)။ "

(၁၀၀၇) ဣန္ဒခီလော၊ ဣန္ဒခီလသဒ္ဒါကို၊ ဥမ္မာရေ၊ တံခါးခုံ၌လည်း ကောင်း၊ ဇသိကာထဇ္ဇော,တံခါးတိုင်၌လည်းကောင်း၊ မတောသိအပ်၏။ အာထ၊ပါး၊ပေါဏ္ဍကံ၊ပေါဏ္ဍကသဒ္ဒါသည်၊ မကစိဝဏ္ဏော၊ သင်ပန်းလျှော် ပုဆိုးအဝတ်၌ လည်းကောင်း၊ ဂဇ္ဇ(သဏ္ဌ)ကျမ်းဂန်၌ လည်းကောင်း၊ လေယျာဒိကမ္ဘု၊မြေညှက်လိမ်းကျံခြင်းစသော အမှုအရာ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ ၇၊

၁–ဤမှာ၊ဋီကာဖွင့်ပုံနှင့်ပြန်မာနိဿယများအနက်ကိုဆင်ခြင်၊

အောက်ဂါထာနံပါတ် (၅၁၂) နှင့်ညီ။ ဤ(ပေါဏ္ဍက)၌ (က)ကား၊ သက်ဌေ• သ္ဌဌသာ။ "

စာရေးရန်စက္ကူကို၊ ပေါဏ္ဍ၊ပေါဏ္ဍက,ဟုမခေါ်ကောဂ၊ကောဂဒ,ဟုသာ၊သင်္ခတကျမ်း များမှာ၊ဧစေါဟာရယိုသည်။

၁၀၀၈။ "ဓညံ(သာလျာဒိ•ကာရုတ္ထံ,)
ဂညော (ပုညဝတိ•ဇ္ဇိသု)။
ပါလိ (ဟာဇ္ဇေစ,သဏ္ဌေဘူ
သဏ္ဌကရဏီယံ မတောာ)။ "

(၁၀၀၈) ဓညံ,ဓညသဒ္ဒါကို၊ သာလျာဒိ•ကော၊ သလေစပါ။ ဝါ၊ ကောက်ကြိုးစပါ်းစသောစပါးမျိုး၌ ဝတ္ထုနှ,အားဖြင့်ဆိုအာပ်၏။ ပုညဝတိ၊ ဘုန်းကံယိုသူ၌ဖြစ်သည်ယိုသော်၊ဓညော၊သည်၊ ကိသု•၏,ပါ•ကို၊ ပါ•ကို သဒ္ဒါကို၊ ဟာဇ္ဇေစ၊ လက်၌ လည်းကောင်း၊ သ•ဏ္ဌေစ၊ သ•ဏ္ဌဝါ၌လည်း ကောင်း၊ဘူသဏ္ဌကရဏီယံ ပန်ရန်သည် ;ကို၏,မြေစသည်ကို နူးညံ့အောင် ပြုလုပ်ကြောင်း ဖြစ်သော သစ်မျှောက်သက်၊ သံလက်၌ လည်းကောင်း၊ မကောာ၏။

၁၀၀၉။ ၊(တိသု) ဝိတံ (ဟာလိဒ္ဓာဘော,
ဟဠ္ဍေ.ပါယိတော ဆိယာ)။
ဗျူဟော (နိဗ္ဗိဒ္ဓရဏ္ဍာယံ,
ဗလဒ္ဓာသော ဂဏော မတော,)

(၁၀၀၉) ဝိတံ ဝိတသဒ္ဒါသည် ဟာလိဒ္ဓာဘော၊ ဝါရ္ဃသော အဆင်းယို သောဝဏ္ဏ၌ လည်းကောင်း၊ ဟဠ္ဍေ နှစ်သက်ရှင်လန်းသောသူ၌ လည်းကောင်း၊ ပါယိတော၊သောက်အပ်သောဝဏ္ဏ၌လည်းကောင်း၊ ဆိယာ၊ဏ်။ တိသု၊ဏ်၊ ၁၊ ဗျူဟော၊ဗျူဟသဒ္ဒါကို၊အနိဗ္ဗိဒ္ဓရဏ္ဍာယံ ၂၊ မြို့ရွာကို ထုတ်ချင်းမထွင်းသော,လမ်းခရီး၌ လည်းကောင်း၊ဝါ၊နှုးလမ်း,လမ်းတို၌လည်းကောင်း၊ဗလဒ္ဓာသော၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါကို၊ထားခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ဂဏော၊အပေါင်း၌လည်းကောင်း မတော၊ဏ်။ ၃၊

၁–ဤအရာမှာ၊ရှေးမြန်မာနိဿယများ၌၊ ဟာလိဒ္ဓာဘော၊ ပုဒ်အနက်ပျက်၏။ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၉၇) တတိယပါဒနှင့်ညီလေး

၂–ဤ၌(ဆ္ဓာသ) သဒ္ဒါရစနကား၊ ဌာနဏ္ဍဟောဟုမှတ်။ (၄၇၂)ဂင်း၏ အဋ္ဌုဒ္ဒါရ ရစနာ ဂါထာနှင့်ညီ။ ။

၃–ဤ၌ အဝိဒ္ဓရဏ္ဍာယံ,ဟု၊ပ၊ဒ္ဒ်ပျက်တတ်သည်၊သတိပြုလျက်၊ အောက်ဂါထာ နံပါတ် (၂၀၂)တတိယပါဒနှင့်ညီ၍,ပါဠိမှန်ကိုသိလေ။

၁၀၁၀၊ ၊(လောဟိတာ ဒိမ္ဗိ၊လောဘော,)
ရာဂေါ (စ ရဇ္ဇနမတော)၊
ပဒုရော (ပလကော.ဘဝေ,
ပဒုဒ္ဓဒရိယဝိစ•)။ ။

(၁၀၁၀) ရာဂေါ၊ ရာဂသဒ္ဒါကို၊ လောဟိတာဒေါ်မို၊ အနီစသော အဆင်း၌လည်းကောင်း၊လောဘော၊တပ်ခြင်း၊ လောဘတဏှာ၌ လည်းကောင်း၊ရဇ္ဇနေ၊ တပ်ဆိုးခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ မတော၊ ဆိအပ်၏။ ၂၊ ပဒုရော၊ပဒရသဒ္ဒါသည်၊ဗလကော၊ပျဉ်ချပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဘဝေ၊လှိုင်းထမ်းပိုး၌လည်းကောင်း၊ ၂၊ ပဒုဒ္ဓဒရိယဝိစ၊ကြိုးစွာသောမြေ၏ အကြားအပေါက် ချောက်ကြီး ချောင်းကြီး၌ လည်းကောင်း၊ဆိယာ၊ဏ်။

၁–လောဟိတာဒိမှိ၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊နှစ်သက်ခြင်း၊အလို၊အသံ၊ အားထုတ်ခြင်းစသော အနက်များကိုယူလေ။

၂–ဘဝေ၌ ရှေးမြန်မာနိဿယ အနက်ပျက်၏။ ။အောက် ဂါထာနံပါတ် (၆၆၂) နှင့်ညီ။ သင်္ခတဝိကာများကိုလည်းကြည့်လေ။

၁၀၁၁။ ။သိမ်ဝိဇုက်(ကသေရှိသ,
ဖလေ,မဂ္ဂသမာဂမေ)၊
(ဗဟုလာယတ္ထ ခေလဒ္ဓိ,
ဇဋ္ဌာ (ဒေါသေ) ဋ္ဌ (ဓိရိတံ)။ ။

(၁၀၁၁) သိမ်ဝိဇုက်၊သိမ်ဝိဇုက သဒ္ဒါသည်၊ ကသေရှိသဖလေ၊ ဝက်မြောစာအသီးခဲ့၊ဝါကျွေးခေါင်းသီးခဲ့ လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂသမာဂမေ၊ ခရီးလေးဆုံခဲ့လည်းကောင်း သိယာ၏။ ၁၊ ဇဋ္ဌာ၊ဇဋ္ဌာ သဒ္ဒါသည် ဗဟုလာယံစ၊ဖလာပင်ခဲ့လည်းကောင်း၊ ခေလဒ္ဓိ၊ တန်ထွေးခဲ့လည်းကောင်း၊ (ဖြစ်သည်ဟု သော်သော် ထိုကည်း) ဒေါသေ၊ အပြစ်ခဲ့ (ဖြစ်သည်ဟု သော်) ဇဋ္ဌမိရိတံ၊ဇဋ္ဌ,သဒ္ဒါကို၊နှအားဖြင့်ဆိုအာပ်၏။

၁–က,ကိုပယ်၍,သိမ်ဝ ပုဒ်သည်လည်း၌အနက်စုခဲ့ပင်ဖြစ်၏။
ဤခဲ့အောက်ဂါထာနံပါတ် (၂၀၃) နှင့်သိလေ။ ။

၂–ဤခဲ့ (ကသေရ)သဒ္ဒါ ဝက်မြအကြီးအငယ်သာမည်၊ နှစ်မျိုးဟော၊ ခြားနား၍, ခေါ်လိုမူ၊ ဝက်မြေအကြီးမျိုးကို (မဟာကသေရ) အငယ်မျိုးကို (ရာဇ ကသေရ) ဟု ခေါ်ဆိုလေ။

၁၀၁၂။ ။အာခါရော (စာဓိကာရတော,
ပဏ္ဍာခါရေ,လာ၊လကော,)
ကာရော (ဂ ဘောဒေသဏ္ဍာရေ၊
သာကာရော၊ ဗဒ္ဓနှာလယော)။

(၁၀၁၂) အာခါရော၊အာခါရသဒ္ဒါသည်၊အဓိကာရတော၊ တည်ရာ အာရပ်ခဲ့၊ဝါ၊ ဩကာသကာရကခဲ့ လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍာခါရေ လဝါ လကော၊သပိတ်ရေ၊ သစ်ပင်ရင်းခဲ့ တူးအပ်သော တွင်းဝိုင်းငယ်ခဲ့ လည်း ကောင်း၊ သိယာ၏။ ၁၊ ကာရော၊ ပုံ,ကာရသဒ္ဒါသည်၊အဂဘောဒေ၊ကာရ မည်သော သစ်ပင်အုတ်ခဲ့လည်းကောင်း, ၂၊ သဏ္ဍာရေ၊ပူဇော်သဏ္ဍာရခဲ့ လည်းကောင်း၊သိယာ၏။ သာကာရော၊ ထိကာရသဒ္ဒါသည်၊ ဗဒ္ဓနှာလ ယော၊ထောင်နှောင်အိမ်ခဲ့,သိယာ၏။ ။ ၃၊

၁–သစ်ပင်ရေလောင်းရန်၊ သစ်ပင်ရင်းခဲ့တူးထားအပ်သော တွင်းဝိုင်းငယ်,ဟူလို၊ ပဏ္ဍ မဓုစသောကျမ်းများခဲ့၊ မြတ်စွာဘုရား သခင်၏, ချက်တော်အဝန်းကို၊ ဤ, အာလဝါဖြင့် ဥပမာပြုလျက် ဖွဲ့ဆိုသောအရာဂါထာများယိုချေသည်။

၂–ဤကား သိဟိုဠ် နိဿယဟောင်းအတိုင်း ယောဇနာအပ်သောအနက်တည်း၊ ၎င်း သစ်ပင်ကို,မြန်မာဘာသာအားဖြင့်,ကရှည်းပင်,ကံပြင်းပင် (ကင်ပလင်းပင်) ဟုခေါ်၏,

ဤကဏ္ဍည်းပင်ကို ယခုထက်တိုင်၊ ငါတို့မြန်မာလူမျိုးများအမှန်အားဖြင့် မသိကြသေးချေ၊ ရှေးကျမ်းဂန်များ၌လည်း၊ အသေအချာအဆိုအဖွင့်အမိန့် မယိုကြချေ။ ။ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံ နောက်ပေါ်၊ ဒနောက်ရေးကျမ်းများ၌အဖွင့်အဆိုအမိန့်များမှာလည်း၊ သိခက်သောသစ်ပင်၊ ဆေးဖက်ဝင်သစ်ပင်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော အရာများမှာ၊ ယေဘူယအားဖြင့်၊ ချော်ချွတ်တိမ်းယိမ်းချက်သာ များလေသည်။ ငါတို့မြန်မာလူမျိုး အချို့ဆရာများကား၊ [ကမ္ဘည်း] ပင်ဟူသည် (ကင်ပလင်း) ပင်ကိုခေါ်သည်ဟု ပြောဆိုကြသည်၊ ဟုတ်မှန်ဟန်မတူပေ၊ ဤသစ်ပင်မျိုးကား၊ ငါတို့မြန်မာပြည်၌ယိုမယိုကိုမသိနိုင်ချေ၊ ငါတို့ (၁၂၂၇) ခုနှစ်သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ရှားဘားရောက်စဉ် အခါက၊ သာသနိကကျမ်းဂန် ဗဟုသုတနှင့်၊ အာယုဗွေဒ ဗဟုသုတယိုကြသောသီဟိုဠ်သား မထေရ်များ ပြသ၍၊ ပုလတ္ထိမြို့မှာ တကြိမ်၊ စိတ္တလ ပဗ္ဗတ,တောင်မှာတကြိမ်၊ လက်သုပ်ဟင်းလျာပြုလုပ်၍, သုံးဆောင်မှီဝဲခဲ့ရဘူးပေသည်။ ၎င်းသစ်ပင်ကိုအမှန်သိလိုက၊ မဏ္ဍာလေးမြို့အနောက်ပြင်၊ ငါတို့နေထိုင်သောမဟာဝေယန်ဘုံသာကျောင်းတိုက်၊ အင်္ဂါထောင့် သိမ်နှင့် ရေတွင်းအကြားမှား၊သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ မျိုးစေ, ယူခဲ့၍,စိုက်ထားလျက်ယိုလေသည်။

ကျမ်းဂန်များမှာထင်ရှားလှသော သစ်ပင်ကိုအမှန်သိရန်စုံစမ်းလိုကြသော သုတဂဝေသိ ပုဂ္ဂိုလ်များ အဆိုပါနေရာသို့သွားရောက် ကြည့်ရှုနိုင်ပေကြောင်း၊ ယခုကာထမြန်မာအရပ်ဝေါဟာရခေါ်အားဖြင့်မည်သို့ခေါ်သည်ဟု မပြောနိုင်ချေ။

၎င်းအပင်၏, အကြောင်းကို၊ ငါတို့စုံစမ်းသိယိုရသလောက်၊ အနည်းငယ်ဖေါ်ပြဦးအုံ့။ ၎င်းကိုသီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် (ကာရ) ဟုခေါ်၏,။ အပင်သဏ္ဌာန်မှာ၊ ငယ်စဉ် အခါက၊ ဆီးပင်ငယ်ကလေးများကဲ့သို့ အဆုံးယိုသည်။ အရွက်မှာ တလက်မခန့်ထက်မကြီး၊ အမွေးယို၍, စဉ်းငယ်ရှည်လျားသည်။ ကြီးလာ၍,ပင်ပေါ်ပင်လုံးထွက်သောအခါ၊ ငါတို့အထက်မြန်မာပြည်၌ ကြုတ်ပင်၊ ဟုခေါ်သော သစ်ပင်ကဲ့သို့၊ မည်း (မဲ) နက်သောအခေါက်အပ္ပေးယိုသည်,၎င်း၏,အသီးအရွက် နှစ်မျိုးလုံးကိုပင်စားသုံးမှီဝဲနိုင်သည်။

အရသာမှာ၊မဋ္ဌရသမျိုးဖြစ်၍,၊ စပ်ငန်ဖန်ခါးစသော ထင်ရှားသော အရသာမယိုချေ။ ၎င်းအပင်များကို၊ ပုလတ္ထိမြို့၊ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်အတွင်း၌၊ အများငါတို့တွေ့မြင်ခဲ့ရပေသည်။ နာဂဒီပကျွန်းအနီး၌၊ ၎င်း (ကာရ) မည်သော သစ်ပင်မျိုး ပေါများ၍,၊ (ကာရဒီပ) ဟုခေါ်သောကျွန်းသည်၊ ယခုထက်တိုင်ယိုကြောင်း၊ တေရသကနိပါတ် (အင်္ဂါတ္တိဇာတ်) အဋ္ဌကထာ၌၊အမိန့်အဆိုရှိသည်။မဟာနိပါတ် (တေမိဇာတ်) ၌၊တေမိမင်းသား၊တေရသကနိပါတ် (အင်္ဂါတ္တိဇာတ်၌) အင်္ဂါတ္တိရသေ့တို့ ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်သောအရွက်အသီးကား၊ ၎င်းပင်တည်း။

၃–ဤ၌ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၄၀၇) ကာရာတု ဗန္ဓနာဂါရံ၊ဟူခဲ့သည်နှင့်အညီ၊ [သာကာရာဗန္ဓနာလယေ] ပဋ္ဌာ၍,သော်လည်းကောင်း [ကာရာတု, ဗန္ဓနာလယေ] ဟူ၍, သော်လည်းကောင်း၊ပါဠိမှန်ယိုစေ။ အလုံးစုံသီဟိုဠ်မြန်မာစာပါ၌၊ရှေးမြန်မာနိဿယများ၌၊ (သောပုံ-မ) ဟု ပါ၌ပျက်လျက်ယိုဘသည်။ သင်ခံတနှင့် ပါဂတ ကျမ်းများမှာလည်း၊ ထောင်နှောင်အိမ်ဟော အရာ၌၊ (ကာရာ)၊ ဟူ၍,သာ တည် တည်ကြတ်တည်း၊ ဒုတ္ထိလိုင် အာကာရဏနှင့်ချည်းယိုကြသည်။

၁၀၁၃။ ။ကရကာ (မေလပါသကော)
ကိရဏော (ကုဏ္ဍိကာယစ),
ပါပဏော စ ပဒ္ဓတိတ္ထိ
ဂမနေ ပတ္တိ•နာဂရိယံ]။

(၁၀၁၃) ကရကာ၊ ကရကာသန္ဓါသည်၊ မေလပါသကော၊ ဖိုးသီး၊ ရှောက်ရွာဖိုးဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ထို,ကသည်း။ ကုဏ္ဍိ ကာယစ၊ ရေကျားဖြစ်သည်ယို့သော်ကား၊ ကရကော၊ ဃရကောဟု၊ ပုံဖြစ်၏။ ပတ္တိ၊ ပတ္တိသန္ဓါသည် ၁၊ ပါပဏော စ၊ ဘုန်းကံရောက်ခြင်းရခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဒ္ဓတိတိတ္ထိ၊ ခြေသည်သွားရုံးဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဂမနေ၊ သွားခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ နာဂရိယံ၊ ထိုဖြစ်၏။

၁–၌ (ပဒါတ္ထိုဏ်) ပုဒ်ဖြင့်၊ သမ်တနှင့်၊ မာဂဓပကတိပုဒ်တူ၏။ လိင်အားဖြင့်လည်း (ပုံ) ဟုမှတ်ရမည်။ အောက်ဂါထာ (၃၇၇) နှင့်ညီ၊ ကျန်အနက်ဖြင့်၊ (ပြာ၌) သမ်တ ပကတိပုဒ်။

၁၀၁၄။ ။ဆိန္ဒ,ရဒ္ဓ (စ) ဝိ၀ဏ္ဏ,
(သုသိရေ•ဒုလဘမ္ပိစ)။
မုတ္ကာ (ဟု မုတ္တိကော) မုတ္တံ,
(ပဿာ•ဝေ•ရုဋ္ဌကော ဟိသု)။

(၁၀၁၄) ဆိန္ဒံ၊ ဆိန္ဒသန္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ ရဒ္ဓံ စ၊ ရဒ္ဓ သန္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ ဝိ၀ဏ္ဏံ၊ ဝိ၀ဏ္ဏသန္ဓါသည် လည်းကောင်း၊ သုသိရေ၊ အခေါင်းအပေါက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုလဘမ္ပိစ၊ အပြစ်ခေါ်သ၊ ပြစ်မှားခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝါ,ဗျက်ဆိုးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သိယာ ၏။ တု၊ ဆုံ၊ မုတ္ကာ၊ မုတ္ကာသန္ဓါသည်းမုတ္တိကေဟုလဲ:ဖြင့် ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ထို,တည်း။ ပဿာ•ဝေ•ကျောင်ယော်ဖြင့်ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ မုတ္တံ၊ မုတ္တ ဟု၊ နှ,ဖြစ်၏။ မုဋ္ဌိ•တော၊ အနှောင်အာ,ပွဲမှလွတ်သော ဝတ္ထုဖြင့်ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ တိသု၊ ၏။ ၁၊

၁–၌ အနက်သုံးချက်တို့တွင်၊ မုတ္တိကဆ,ဖြင့် (မုတ္ကာ) ပဿာ ဝ ဆဖြင့် (မုတ္ကြာ) မုဋ္ဌိ ဝ ဆဖြင့် (မုတ္ကာ) ဟုသမ်တပုဒ်နေပုံကိုခြားနားမှတ်လေ။ ။

၁၀၁၅။ ။(နိ)ယေ) ဝါရကံ (ဟတ္ထိ-
လိဂ် ဟတ္ထိသု) ဝါရဏော။
ဒါနံ (စာဂေ•မဒေ•သုဒ္ဓိ,
ခဏ္ဍနေ•လဝနေ•ခယေ)။ ။

(၁၀၁၅) ဝါရဏံ၊ဝါရဏာသဒ္ဒါသည်၊နိသေဓေ၊တားမြစ်ခြင်းဌ မြစ်သည်ယှိသော်၊နှ,တည်း။ ဟတ္ထိလိင်ဟတ္ထိသု၊ ဌက်ဆင်,ဆင်တို့ဌ လည်းကောင်း၊ မြစ်သည်ယှိသော်၊ဝါရဏောဟု၊ ဝါရဏောဟု ပုံ,မြစ်၏။ ဒါနံ။ ဒါနသဒ္ဒါသည်၊စာဝေ၊စွန့်ကြဲပေးကမ်းခြင်းဌလည်းကောင်း၊ မဒေ၊ ဆင်မုန်ဌလည်းကောင်း။ သဒ္ဓိခဏ္ဍာနေ၊ စင်ကြယ်ခြင်း၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်းဌ လည်းကောင်း၊လဝဏေ၊ရိတ်ဖြတ်ခြင်းဌလည်းကောင်း၊ခယော၊ပျက်စီးကုန်ခန်းခြင်းဌလည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။

၁၀၁၆။ ။(မနောတောသေစ နိဗ္ဗာနော-
ဣဒါမေ) နိဗ္ဗုတိ (ဣတိယံ)။
နေဂမော [နိဂမဗ္ဗုဒေတော,
တဏှာ၊ပဏ္ဍေ၊ာ ပစ္စဝိနိ

(၁၀၁၆) နိဗ္ဗုတိ၊ နိဗ္ဗုတိသဒ္ဒါသည်၊ မနောတောသေစ၊ စိတ်ကိုနှစ်သက်စေခြင်းဌလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနော နိဗ္ဗာနဌလည်းကောင်း၊အဣဂ်မေ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၊ မျက်စိုးခြင်းဌလည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ ဣတ္ထိယံ၊ ထိုဌဖြစ်၏။ နေဂမော၊ နေဂမသဒ္ဒါသည် နိဂဗုဒ္ဓတော၊နိဂုံးဌဖြစ်သော ဝဏ္ဏဌလည်းကောင်း၊ တဏှာ၊ဟူ၊ပဏ္ဍေ၊ာ ပစ္စဝိနိ၊ရောင်းဝယ်ခြင်းပြင့်၊ အာသက်မြှေးလောကုန်သည်ဌ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။

၁၀၁၇။ ။(ဟရိတသ္မိံ စ,ပဏ္ဍေစ,)
ပလာသော (ကိံသုကဒ္ဒုမေ)။
ပကာသော (ပါကဋေတိသု,
အာလောကသ္မိံ ဝုမေ မတော)

(၁၀၁၇) ပလာသော၊ပလာသသဒ္ဒါသည်၊ဟရိတသ္မိံ၊ စိမ်းညိုသော အာဆင်းဌလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍေစ၊သစ်ရွက်ဌလည်းကောင်း၊ ကိံသု ကဒ္ဒုမေ၊ပေါ်ကပ်ပင်ဌလည်းကောင်း၊သိယာ ၏။ ပကာသော၊ပကာသသဒ္ဒါကို၊ ပါကဋေ၊ထင်ရှားသောဝတ္ထုဌ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ တိသု၊ကို့ဌ၊ မတော၊ ၏။ အာလောကသ္မိံ၊ အာရောင်အလင်းဌ ဖြစ်သည်ယှိသော်၊ ဝုမေ၊ ဌ၊ မတော၊၏။

၁၀၁၈။ ။ပဏ္ဍိ ဗလမ္ပိ တံနာသု,-
ဒ္ဒုခေ,ပရိဟာတေတိသု]။
ပိဏ္ဍောဝ (အာဟာ ဝနေ။ဒေဟော,
ပိဏ္ဍာနေ။ဂေါ ဌကေ မတော,)

(၁၀၁၈) ပဏ္ဍိ ၊ပဏ္ဍိသန္ဓါသည်၊ဗလမ္ပိ၊ သစ်သီးမှည့်ခဲ့ ဖြစ်သည်ယို သော်၊နု,တည်း။ တံ၊ထိုပဏ္ဍိသန္ဓါသည်၊ နာသုမ္ဘုခေ၊ ?၊ ဗျက်စိုးခြင်းသို့ ရှေးရှုသောဝတ္ထုခဲ့ လည်းကောင်း၊ပရိဟာ၊ထေ၊ရင့်ကျက်သော၊ ဝါ၊ညွှတ် သောဝတ္ထုခဲ့ လည်းကောင်း၊ဖြစ်သည်ယို သော်၊တိသု၊၏ ။ ပိဏ္ဍောဝ၊ ပိဏ္ဍသန္ဓါကို၊အာဟာ၊ဝနေ၊ အစာအာဟာရခဲ့၊ ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်းခဲ့ လည်း ကောင်း၊ဒေဟော၊ကိုယ်ခဲ့လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍာနေ၊ အပေါင်းကိုပြုခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ဂေါ ဌကေ၊အလုံးအဝန်းခဲ့၊ဝါ၊ဗလီလုံး၊ ဘော်လုံး၊ဂေါ်လီ လုံးခဲ့လည်းကောင်း၊မတော၊၏ ။

၁–ဤခဲ့အမရကောသ၊ သိဟိုဠ်ပါဠိနိဿယ မျှားနှင့် အညီ (နာသောမ္ဘုခေ) ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (နာသုမ္ဘုခေ) ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပါဠိမှန်ယို့စေရမည်၊ (နာသ+ ဥမ္ဘုခေ)၊ ဟု ပဒေ္ဓေဒပြုလေ။ ဥမ္ဘုခေဝါခဲ့ (သမ္ဘုခ) အနက်ဟောဟုမှတ်။ မြန်မာစာ မျှားမှာ၊ (နာသမုခေ)၊ဟု (ဝ) သက်သက် (မ) ဒ္ဒေဘော်မဲ့ နှင့်ပါဠိပျက်တတ်သည်၊ သတိပြု။

၁၀၁၉။ ။ဝဏ္ဏော (ပရိဇ္ဇယော၊ကမ္မာ-
ဒိကောသော၊ဝဏ္ဏ၊ဟောတိသု)
(ပစ္စာဟာ၊ရေ) ပဒိဟာ၊ရော
(ဒ္ဒါ၊ရေ၊ ဒ္ဒါ၊ရပါ၊လကော)။ ။

(၁၀၁၉) ဝဏ္ဏော၊ဝဏ္ဏသန္ဓါသည်၊ပရိဇ္ဇယော၊အာဘိုးအာခ ရိကျွာခဲ့လည်း ကောင်း၊ကမ္မာဒိကော၊ကမ္မဝဋ်စသည်ခဲ့ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို သော်၊ ပုံ,တည်း။ဝဏ္ဏ၊လော၊လုံးသောခြင်းဝတ္ထု၊ခဲ့ဖြစ်သည်ယို သော်၊ သော၊ ထိုဝဏ္ဏ သန္ဓါသည် တိသု၊၏ ။ ?၊ပဒိဟာ၊ရော ၂၊ ပဒိဟာ၊ရသန္ဓါသည်၊ပစ္စာဟာ၊ရေ၊ နောက်တဖန်ဆောင်ယူခြင်း၊ ဝါ၊စကားတုံ့ဆောင်ခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ ဒ္ဒါ၊ရေ၊တံခါးခဲ့ လည်းကောင်း၊ ?၊ ဒ္ဒါ၊ရပါ၊လကော၊ တံခါး စောင့်ခဲ့လည်း ကောင်း၊သိယာ၊၏ ။

၁–ဤခဲ့ 'ပရိဇ္ဇယတ္ထမှာသာပုံ'၊ကမ္မာဒိဝဏ္ဏတ္ထခဲ့ကား၊နှ,ဟူ၍.မှတ်၊သို့မဟုတ်၊ 'ဝဏ္ဏော' ပရိဇ္ဇယေဝဏ္ဏံ၊တိဝဏ္ဏေ ဝဏ္ဏ၊လေတိသု၊' ဟူ၍.သော်လည်း၊ ဂါထာ ပါဠိနေကို ပြင်၍. မှတ်ရာသည်။

ဤဦးပုလ္လိဏိက (ဝ၆) သဒ္ဒါသည်၊ ကဏ္ဍဒီပါယနစရိယာ ပိဋကတ် အဋ္ဌကထာများကို ထောက်၍ "ဘော်လုံး" ဟူသော (ဂေ၆ုကတ္ထ) ကိုလည်း ဟောနိုင် သေးသည်ဟု မှတ်လေ။

၂–ပဋိဟာရ, ပဋိဟာရိ, ဟု, ၂ ချက်သင့်မှတ်လေ။
၃–စသဒ္ဒါဖြင့်၊ မျက်လှည့်သွား စသည်ကိုယူလေ။

၁၀၂၀။ ။(နာရိယံ) ဘိရု (ကတိကာ,
ဘိရုကေသာ၊ တိလိဂိကာ)။
ဝိကဒ္ဒုံ (ဂူထ မုတ္တာဒေါ)
ဝိကဒ္ဒေါ (ဝိကတော တိသု)။

(၁၀၂၀) ဘိရု၊ ဘိရုသဒ္ဒါကို၊ နာရိယံ၊ မိန်းမ၌၊ ကထိတာ၊ ထိအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ဘိရုကော၊ ကြောက်တတ်သော သူ၌ ဖြစ်သည်ဟု သော်၎င်း၊ သာ၊ ထို ဘိရုသဒ္ဒါသည် တိလိဂိ ကာ၊ လေးသုံးပါးနှင့် ယှဉ်၏။ ဝိကဒ္ဒုံ၊ ဝိကဒ္ဒု သဒ္ဒါ သည်၊ ဂူထမုတ္တာဒေါ၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်စသော၊ ဝါ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်၊ ပြာ၊ မြေမှုန်ဟူသော (ဟာ၊ ဝိကဒ္ဒု) ဆေးခြေ ဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ နှ,တည်း၊ ဝိကတော၊ ဖေါက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်သော ဘုန်း၌ ဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ ဝိကဒ္ဒေါ၊ ဝိကဒ္ဒုသဒ္ဒါ သည်၊ တိသု၊ ၏။

၁၀၂၁။ ။ဝါမံ(သဗ္ဗမ္ပိတ္ထစာရီ,-
ဝိပရိတောသု၊ တိဿ)။
(သဗ္ဗီဘောဒေ သရဗ္ဗေ
ဝ၊ စိဟာနေ) ဃက္ခ(ဗုစ္ဆတော)။

(၁၀၂၁) ဝါမံ၊ ဝါမသဒ္ဒါသည်၊ သဗ္ဗမ္ပိ၊ လတ်ဝဲ၊ အမှိုန်ခ်ိုလည်းကောင်း၊ စာရီ ဝိပရိတောသု၊ ကောင်းမြတ်တင့်တယ် နှစ်သက်ဘွယ် ဟူသောအနက်၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပျက်စီးခြင်း။ ဝါ၊ ဖေါက်ပြန်ခြင်းအနက်တို့ ရှိ၍ လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏၊ တံ၊ ထို ဝါမသဒ္ဒါသည် တိသု၊ ၏။ ၂၊ အထူးပါး၊ လက္ခ၊ လက္ခ သဒ္ဒါကို၊ သဗ္ဗီဘောဒေ၊ အာသိန်းဟူသော သဗ္ဗီ အရေအတွက်အထူး၌ လည်းကောင်း၊ သရဗ္ဗေ ပြားသေနတ်စသည်၊ ပစ်ရန်မှတ်တိုင်၊ စက်တိုင် ၌လည်းကောင်း၊ ၂၊ စိဟာ၌နှ၊ အာမှတ်တံဆိပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆတော၊ ဆိုအပ်၏။

၁–ဤကားသိဟိဠ္ဍနိဿယ ဟောင်းအတိုင်း၊ ပေးသော အနက်တည်း။ မြန်မာနိဿယ များမှာကား၊ ဝါမဘာဝတ္ထု၌ နှ ဟုခွဲ၍ ယောဇနာကြ၏။

၂–အောက်ဂါထာနံပါတ် ၃၉၀ နှင့်ညီ။ ■

၁၀၂၂။ ။သေဏိ(ဣတ္ထိသမသိပ္ပဒိနံ,
ဂဏ္ဍောစ ဝလိယဒ္ဓိစ)။
(သုဝါယံ ဝုလိယံ) ရဏ္ဍော
ရဏ္ဍံ (စ ဝါသ ရဏ္ဍကော)။

(၁၀၂၂) သေဏီ၊ သေဏီသဒ္ဒါသည်၊ သမသိပ္ပဒိနံ၊ တူမျှသော အတတ်သည်တို့၏။ ဂဏ္ဍောစ၊ အပေါင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ အာဝလိယဒ္ဓိစ၊ အစည်ခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဏိ။ ဣတ္ထိ၊ ထိတည်း။ ရဏ္ဍော၊ ရဏ္ဍသဒ္ဒါ သည်၊ သုဝါယံ၊(နုရပတေ) အဂိုကေခွဲလည်းကောင်း၊ ဝုလိယံ၊ ဖြူမှုနှင့်ခွဲ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ ပုံတည်း။ ဝါသရဏ္ဍကော၊ နံ့သာမှုနှင့်ခွဲ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ ပုံတည်း၊ ဝါသရဏ္ဍကော၊ နံ့သာမှုနှင့်ခွဲဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ ရဏ္ဍံ၊ ရဏ္ဍံ ဟု၊ မှ,ဖြစ်၏။

၁၀၂၃။ ။(ဧတဒ္ဓေ တိပ္ပသဏ္ဌေတိ -
ဝုဒ္ဓေ) ဧယျံ (တိသု-ဒိတံ)
(တဏ္ဍေသု) မယိတံ [ဟောတျာ,
ဌောလိဂေ (မယိဂေါ တိသု)။

(၁၀၂၃) ဧယျံ၊ ဧယျာသဒ္ဒါသည်၊ ဧတဒ္ဓေ၊ အောင်အပ်သည်ခွဲ လည်းကောင်၊ အကိပ္ပသဏ္ဌေ၊ အလွန်ချိုးမွမ်းအပ်သောသူ့ခွဲ လည်းကောင်း၊ အတိဝုဒ္ဓေ၊ အလွန်ကြီးသောသူ့ခွဲလည်းကောင်း၊ တိယာ၊ ဏိ။ တိသု၊ လိင်သုံး ပါးတို့ခွဲ၊ ဥဒိတံ ဆိုအာ၏။ တျာ၊ အုံ၊ မယိတံ၊ မတိတသဒ္ဒါသည်၊ တဏ္ဍေ၊ ရက် တက်ခွဲဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ ဟောတိ၊ နှ ဖြစ်၏။ အာ ဌောလိဂေ၊ ပ္ပမှနှောက် အပ်သောအနက်ခွဲ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ မယိတော၊ မယိတ သဒ္ဒါသည်၊ တိသု၊ ၏။

၁၀၂၄။ ။အာဒ္ဓ,တော (ဆ,ရိယေတိသု
ပဏော စ ဝေါ) ဒ္ဓ,တော (ပုမေ),
မေစကော (ပုဆ,မှလဒ္ဓိ,
ကဏ္ဍေ ဝိ) မေစကော (တိသု)။

(၁၀၂၄) အာဒ္ဓ,တော၊ အာဒ္ဓ,တသဒ္ဒါသည်၊ အ,ဆ,ရိယော၊ အုံ့ကြွတွယ်ခွဲ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ တိသု၊ ၏။ ပဏော၊ လောင်းကြေးခွဲဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ အာဒ္ဓ,တော သည်၊ ပုမေ၊ ပုံခွဲဖြစ်၏။ မေစကော၊ မေစကသဒ္ဒါသည်၊ ပုဆ,

မှ လမ္ဘီ၊ မြီးထူးမြီးရင်းဒ္ဌိဖြစ်သည်ဟု သော်၊ ပုံ,တည်း။ ကဏ္ဍော၀ိ၊ မည်းနှတ် သောဝဏ္ဏဒ္ဌိဖြစ်သည်ဟု သော်ကား၊ တိသု၊ ၏ ၊ ၇၊

၁-ဝိသေဒ္ဓါ ဖြင့်၊ ပုံပကၽွန်၊ ဥဒေါင်းမြီးကွက်စသည်ကိုယူလေ။

အောက်ဂါထာနံပါတ် (၆၃၅) တတိယပါဒနှင့်ညီ။

၁၀၂၅။ ။ဝသ၀ဏ္ဏိ (ပုမေ မာရေ-
ဝသ၀ဏ္ဏာ၀ပကေတိသု)။
(သန္ဓ၀ေစာ) ဿုစိ (ပုမေ
အမေရ္ဓေတိသု ဒီသတိ)။ ။

(၁၀၂၅) ဝသ၀ဏ္ဏိ၊ ဝသ၀ဏ္ဏိသဒ္ဒါသည်၊ မာရေ၊ မာရိန္ဒ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ ပုမေ၊ ၏ ။ဝသ၀ဏ္ဏာ၀ပ ကေ၊ အလိုသို့လိုက်စေတတ်သူ၌ ၀ါ၊ အစိုးရ ရှိသူ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ တိသု၊ ၏ ။ အသုစိ၊ အသုစိသဒ္ဒါသည်၊ သန္ဓ၀ေ၊ သုက်ဆွေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ ပုမေ၊ ပုံ,ဒ္ဌိဖြစ်၏ ။ အမေရ္ဓေ၊ မစင်ကြယ် သည်ဒ္ဌိဖြစ်သည်ဟု သော်၊ တိသု၊ တို့ဒ္ဌိ ဒီသတိ၊ ထင်၏ ။

၁၀၂၆။ ။ဆ ဏ္ဍော (ဆုဏ္ဍော ပုမေ၀ုဏ္ဍော,
ပသန္နမ္ဘိထိလိ ဂိ ကော)။
(ဗလိ သော သေလ ဘောဒ္ဒေ၀,)
ဝကော (သောကဒ္ဒိ လေတိသု)။

(၁၀၂၆) ဆ ဏ္ဍော ၊ ဆ ဏ္ဍသဒ္ဒါ ကို ဆုဏ္ဍော ၀ကော် ဝ ဒ္ဌိ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ ပုမေ၊ ဒ္ဌိ ၊ ၀ုဏ္ဍော ၊ ၏ ။ ပသန္နမ္ဘိ ၊ ကြည်လင်ခြင်း ဒ္ဌိ (ဖြစ်သည်ဟု သော်) ထိလိ ဂ် ကော ၊ လိင် ၊ ၃-ပါး ဒ္ဌိ ၏ ။ ဝကော ၊ ဝက်သဒ္ဒါသည်၊ ဗလိ သော ၊ ငါး မျှားချိတ် ဒ္ဌိ လည်းကောင်း သေလ ဘောဒ္ဒေ ၊ ဝက်မည်သော တောင်အထူးဒ္ဌိ လည်းကောင်း ၊ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ ပုံ,တည်း ၊ သော ၊ ထိ ဝက် သဒ္ဒါသည်၊ ကုဒ္ဒိ လေ ၊ ကောက်ကျစ်သော ၀ဏ္ဏ ဒ္ဌိ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ တိသု ၊ ၏ ။

၁၀၂۷။ ။(ကုဏ္ဍ ပမ္ဘိ) ဆ ဝေါ (ဥ ယျော
လာမ ကေ သော တိလိ ဂိ ကော)။
(သဗ္ဗ ဘ္ဘိ) သ ကလော (တိသု
အ ဒ္ဌမ္ဘိ ပုရိ သေ သိ ယာ)။ ။

(၁၀၂۷) ဆ ဝေါ ၊ ဆ ၀ သဒ္ဒါ ကို ကုဏ္ဍ ပမ္ဘိ ၊ သူ သေ ကောင် ဒ္ဌိ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ ဥ ယျော ပုံ,ဟု ၏ သိ အ ပ် ၏ ။ သော ၊ ထိ ဆ ၀ သဒ္ဒါသည်၊ လာမ ကေ ၊ အယုတ်အညံ့ ဒ္ဌိ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊ တိလိ ဂိ ကော ၊ လိင်သုံးပါး ဒ္ဌိ

ဖြစ်၏။ ။ဆကလော၊သကလ သဒ္ဒါသည်၊သင္ဘတ္ဖြင့်၊အလုံးစုံ၌ ဖြစ်သည်ဟု သော်၎တိသု၏။ အာဒ္ဓမ္မိ၊ထက်ဝက် (အခွဲး)၌ဖြစ်သည်ဟုသော်၊ပုရိသေ၊ပုံ၌ သိယာ၊၏။ ၁၊

ဤ၌ (ပုရိသေ) ဟုဆိုသော်လည်း၊ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၅၃) ဝါခဏ္ဍ သကလံ ပုမေကိုထောက်လျှင်၊ သကလသဒ္ဒါနှ,၌လည်းဖြစ်သေး၏ဟုမှတ်လေ။

၁၀၂ဂ။ ။(စန္ဒဂ္ဂါဟာဒိကော စောဝေါ)
–ပ္ပါတော (ဥပ္ပတ္တိယဖွိစ)။
(ပဒုဿကော) ပဒေါသော (စ
ကထိတော သံဝရိမုခေ)။

(၁၀၂ဂ) ဥပ္ပါတောဥပ္ပါတသဒ္ဒါသည်၊ စန္ဒဂ္ဂါဟာ ၁ ဒိကေစ၀၊ လတြတ်ခြင်း၊နေတြတ်ခြင်းစသော၊ကိတ်,နိမိတ် ကိတ်၌လည်းကောင်း။ ၂၊ ဥပ္ပတ္တိယဖွိစ၊ဖြစ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊သိယာ၏။ ပဒေါသော၊ ပဒေါသ သဒ္ဒါကို၊ပဒုဿကော၊ဒေါသဖြစ်ခြင်း၊ပြစ်မှားခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သံဝရိ မုခေ၊(ညှဉ်ပြီး)ညှပ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ကတိတော၊ဆိုအပ်၏။

၁–အ၀ဂ်ပဠုမကွဲရာ လ,နှင့်သာဟုလည်းသင့်။

၂–အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ကြိတ်ကြတ်ခြင်းစသည်ကိုလည်းယူလေ။ ဥပ္ပါတပုဒ်နေကို၊ အောက် (၄၀၁+၉၇၈) ဂါထာများနှင့်ညီလေ။

၁၀၂ဃ။ ။(ရုပ်ရေ) လောဟိတံ (ရတ္တံ
ရတ္တာ) လောဟိတံ (သိသု)။
(ဥတ္တမင်္ဂေ၊ပုမေ) မုဒ္ဓါ
မုဒ္ဓေါ(မှုဇ္ဇော်လိဗိုကော)။

(၁၀၂ဃ) လောဟိတံ၊လောဟိတာသဒ္ဒါကို၊ရုဒိ၊ရေ၊ သွေးနီ၊ ရတ္တံ၊ နှ, အားဖြင့်ဆိုအပ်၏။ ရတ္တာ၊ နီသောအဆင်းယှဉ်သော ဝတ္ထု၌ ဖြစ်သည်ဟု သော်၊လောဟိတံ၊သည်၊တိသု၏။ မုဒ္ဓါ၊ မုဒ္ဓါသဒ္ဒ ၁သည်၊ ဥတ္တမင်္ဂေ၊ ဦးခေါင်း၌ဖြစ်သည်ဟုသော်၊ပုမေ၊ပုံ,၌ဖြစ်၏။ မှုဇ္ဇော်၊ဗိုက်မဲးတွေ၀ေသည်၌ ဖြစ်သည်ဟုသော်၊မုဒ္ဓေါ၊ရဒ္ဓသဒ္ဒါသည်၊ တိလိဗိ ၀ ကော၊ လင်ဆုံးပါး၌ ဖြစ်၏။ ။ ၁၊

၁–ဦးခေါင်း ဟူသောအနက်၌ ဖြစ်သည်ဟိုသော်၊မုဒ္ဓ သဒ္ဒါ နောင်မှ နောင်းသော "သိဝိဘတ်ကို" (အာ) အပြု။ မူဌဇ္ဇာ်ဖြစ်သည်ဟိုသော်၊ (ဩ) အပြု,ဖြစ်၏။ ။ ဥတ္တမင်္ဂ။ [မုဒ္ဓ] သဒ္ဒါ၌၊ သင်ခံတဖွဂတိပုဒ်နေ, [မုဒ္ဓိန်] မူဌဇ္ဇာ်ဌင်းနေ (မုဒ္ဓ) ဟု ခြားနားပုံ၊နှစ်မျိုးကိုမှတ်လေ။

ဥပလက္ခဏာ စသောနည်းမျိုးဖြင့်၊ ကောင်းမြတ် တင့်တယ်သောအနက်၊ ငယ်ရွယ်သူ စသောအနက်များကိုလည်း၊မုဏ္ဍဇ္ဇဝါစက၊ [မုဒ္ဓ] သဒ္ဒါ၏ အနက်များပင်ဟူ၍မှတ်လေ။ ။

၁၀၄၈။ ။(ရဋ္ဌမ္ပိ,) ဝိဇိတံ (ဝတ္ထုံ
ဝိဇိတော) ဝိဇိတောဝ (တိသု)။
ပရိတ္တံ (တု-ပရိတ္တာဝေ)
ပရိတ္ထော (တိသုအပ္ပကေ)။ ။

(၁၀၃၀) ဝိဇိတံ၊ဝိဇိတာ၊သဒ္ဒါကို၊ရဋ္ဌမ္ပိ၊ တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ဝတ္ထုံ၊ နှအားဖြင့် ဆိုအာပ်၏။ ဖြိတော၊အောင်ဆာပ်သည်၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော်ကား)ဝိဇိတော၊ သည်၊တိသု၊၏။ တု၊အုံ့၊ ပရိတ္တံ၊ပရိတ္တ, သဒ္ဒါသည်၊ ပရိတ္တာဝေ၊ စောင့် ရှောက်ခြင်း၌ (ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ နှ ကည်း) အပ္ပကေ၊ အနည်း ငယ်၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ပရိတ္ထော၊သည်၊တိသု၊၏။

၁၀၃၁။ ။ကုဘဏ္ဍော (ဒေဝေါဒေဝ,
ဒိသာတော ဝ လ္လိဟာတိယံ)။
(စတုတ္ထ သေပဒေ)ပါ ဒေ
(ပစ္စတ္ထသေလရံသိသု)။ ။

(၁၀၃၁) ကုဘဏ္ဍော၊ ကုဘဏ္ဍ သဒ္ဒါသည်၊ ဒေဝ ဘောဒေဝ၊ ကုဘဏ်နှတ်ဟူသောနှတ်အထူး၌လည်းကောင်း၊ဝလ္လိဟာတိယံ၊ နွယ်ဖျာတို ဖြစ်သောကျောက်ဖရုံပင်၌လည်းကောင်း ဒိသတော်၊ထင်၏။ ပါ ဒေ၊ ပါ ဒေ, သဒ္ဒါသည်၊စတုတ္ထ သေ၊ လေးကျိတတို့၊ လေးပိုင်းတပိုင်း၌လည်းကောင်း၊ ပဒေ၊ခြေ၌လည်းကောင်း၊ပစ္စတ္ထသေလရံသိသု၊တောင်ခြေရင်းတောင်ရံငယ် အရောင်တို့၌လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။

၁၀၃၂။ ။ဝဂ်ေါ (ရောဂန္တရေ) ဝဂ်ေါ
(ဒေသေပုမ ဗဟုမ္ပိစ)။
(ကမ္မာရဘဏ္ဍာဘေဒေစ,
ခဒုကော) မုဒ္ဓိ(စ ဒ္ဒိသု)

(၁၀၃၂) ဝဂ်ေါ၊ဝ်ဂ်, သဒ္ဒါသည်၊ရောဂန္တရေ၊ဝေသံ(ဝဂ်)မည်သော ရောဂါ အာသူး၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ပုံ သဗ္ဗဝစနတည်း။ ၁၊ ဒေသေ၊ အရပ်၌၊ ဝါ၊ (ဝဂ်) တိုင်း၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ဝဂ်ါ၊ ဝဂ်ါဟူ၍၊ ပုမ ဗဟုမ္ပိ၊ ပုံဗဟုရစ်၌ဖြစ်၏။ မုဒ္ဓိ၊ မုဒ္ဓိသဒ္ဒါသည်၊ ကမ္မာရ ဘဏ္ဍာဘေဒေ၊

ပန်းဘဲသမား တို့ကို လက်ဆုပ်လက်ကိုင်၊ တူယပ်ဟူသောဘဏ္ဍာအထုးခွဲ လည်းကောင်း၊ ခဲခူးကော၊ လက်သီးလက်ဆုပ်ခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဏ္ဍ၊ ဒိုသု၊ ပုံ, ထိန္ဒစ်ပါး တို့ခွဲခြစ်၏။

၁-ဤ၌၊ "လောဟန္တရေ, သေတလောဟေ, ဟုဒ္ဓိကာဖွင့်ပါ၌အတိုင်း၊ မြန်မာနိဿယများ၌၊ [မေလာဟန္တရေ၊ ခဲမဖြူမဂ်မည်သော ဓာတ်အထုး၌] ဟုယောဇနာတြိ၏။ (လောဟန္တရဏ္ဍ၊ ဝါစက (ဝဂ်) သ၌ကား၊ နုပုန်းလိုင်သာ၊ သခ်ာတန္ဒ၊ ပါကတကျမ်းများမှာထင်သည်။

၁၀၃၃။ "အမ္ဗဏ် (ဒေါလိယံစေ.ကာ-
ဒသဒ္ဒေါ်ကာပမာကာကေ)။
(အဓိဋ္ဌိတိယ မာဓာရေ,
ဌာနေ) ဓိဌာနေ (မုစ္ဆတေ)၊

(၁၀၃၃) အမ္ဗဏ်၊ အမ္ဗဏ, သ၌ကား၊ ဒေါလိယံစ၊ စ,ကျင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ ဒကာဒသဒ္ဒေါ်ကာပမာကာကေ၊ တဆယ်တစ်ကိုအတိုင်း အရှည်ဆန့်သော တောင်းပုတ် အထူးခွဲလည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဏ္ဍ၊ ၁၊ အဓိဌာနံ၊ အဓိဌာနေ, သ၌ကို၊ အဓိဋ္ဌိတိယံ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၊ အဓိဌာနခြင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ အာဓာရေ၊ တည်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဌာနေ၊ ရပ်တည်ခြင်းခွဲလည်းကောင်း ဥစ္ဆတေ၊ ဟုအပ်ကုန်၏။

၁-တအမ္ဗဏ အကိုင်းအရှည် ပမာကတို့ (တို့) ခေါ်သည်မဟုတ်။ လေးတင်းဝင် အတိုင်းအရှည်ပမာကပဿိသောချင့်တောင်း၊ ချင့်ခွက်အထူးသာ၊ [တို့] ဟုခေါ်သည်။

၁၀၃၄။ "(ပုမေ) မဟောသိ (သုဂတော
ဒေဝိယံ နာရိယံ မတာ)။
(ဥပဒ္ဓဝေ) ဥပသာဠ္ဌေ
ဒိဿတေပါနိကေဝိစ]။ "

(၁၀၃၄) မဟောသိ၊ မဟောသိ, သ၌ကို၊ သုဂတော၊ ၁၊ ဖြတ်စွာဖူးရောင်ခွဲ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ပုမေ၊ ပုံ၌၊ မတောဝ၊ သိအပ်၏။ ဒေဝိယံ၊ မိဘုရားကြီးခွဲ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ နာရိယံ၊ ထီ၌၊ မတာ၊ ဏ်။ ဥပသာဠ္ဌေ၊ ဥပသဠ္ဌသ၌ ကား၊ ဥပဒ္ဓဝေ၊ အဖြစ်ဘေးရန်ဥပဒ္ဓဝေ၌ လည်းကောင်း၊ ပါနိကေဝိစ၊ ပ, စ,သော်ဥပသာ ရပုဒ်ခွဲလည်းကောင်း၊ ဒိဿတေ၊ ထင်ဏ်။

စ-ဤအရာမှာ၊ သ၌နိုတ်ခွဲ "သုဂတဏ္ဍမှာ" အဂ္ဂ, စ,သောသ၌များကဲသို့၊ ပုလ္လိင် (ဂုကာရဏ) ပုဒ်ဟု အဆုံးအဖြတ်ယို့၏။ ကွာဒိ မောဂ္ဂလ္လာန်မှာ၊ [မဟိယတိတိမဟော်သိ၊

ကတာဘိသေကာပဓာနိဇ္ဇ] ဟု (ဤကာရဏ) ဧကတ္ထိလိင် (မဟေသိ) ပုဒ်၏ မိဘရား ကြီးဟောကုတနက်သာလာ၏။

ပါကာတအဘိဓာန်မှာမူ (ပုံးရား) ဟောအရာ၌ (မဟေသိ+ မဟာရိသိ၊ဟု (ဣ) ကာရဏပုလ္လိင်၊ ပကတိပုဒ်လာယို၍၊ သင်္ခတအဘိဓာန်မှာ (မဟမိ) ပုဒ်လာယိုသည်၊ သင်္ခဘနှင့်ပါကတအဘိဓာန်များမှာ (မိဘရားဟော) အရာ၌ (မဟိသိ) ဟု ဤကာရဏ ဧကတ္ထိလိင် ပကတိပုဒ်လာယိုကြသည်။ ပညာယိုများဆင်ခြင်၍ယူလေ၊ သုဂတတ္ထ၌ ပဓာန စသော နည်းမျိုးဖြင့် ပစ္ဆိုကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာ ရသေ့ ရဟန်း ဟူသောအနက်များကိုလည်း သဗ္ဗိဟိသင့်၏။

၁၀၃၅။ "ဝက္ကံ (ကောဠာသဘောဒသ္မိံ)
ဝက္ကော (ဝကော်တိသုစ္ဆတော)။
ဝိဇ္ဇာ (ဝေဒေစသိပ္ပေစ,
တိဝိဇ္ဇာဒေါစ ဗုဒ္ဓိယံ)။ "

(၁၀၃၅) ဝက္ကံ၊ ဝက္ကော, သဒ္ဒါသည်၊ ကောဠာသဘောဒသ္မိံ၊ အည္ဆို. ဟူသော ကောဠာသ အားထုံးခို့ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ နှ တည်း၊ ဝကော်၊ ကောက်ကျစ်သောဝတ္ထုခို့ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ဝက္ကော၊ ဝက္ကသဒ္ဒါကို၊ တိသု၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ ဥစ္ဆတော ဆုအာဝဏ်.။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသဒ္ဒါသည်၊ ဝေဒေစ၊ဗေဒကျမ်းခို့လည်းကောင်း၊ သိပ္ပေစ၊ ပ၊ အာတတ်ခို့လည်းကောင်း၊ တိဝိဇ္ဇာဒေါစ၊ဝိဇ္ဇာသုံးပါးဟသည်ခို့လည်း၊ ကောင်း ဗုဒ္ဓိယံ၊ ဉာဏ်ပညာခို့လည်းကောင်း သိယာ၏။

၁–ဤနေ့စ်နှာက်တို့တွင် ကောဠာသ ဘောဒတ္ထခို့၊ [ဝက္ကံ] ဝက်ထ္ထခို့ [ဝက္ကော] ဟူသော သင်္ခတပုဒ်နှင့်ကိုသိလေ၊

သစ်ခွံ်သစ်ခေါက်၊ငါးကြီးခွံ်,ဟူသောအနက်တို့ကို၊ နှ,ဝက္ကသဒ္ဒါ၏. စနေ့ကြိုဟိ အင်္ဂါ ကြိုဟိဟူသောအနက်တို့ကို၊ပုံ်ဝက္ကသဒ္ဒါ၏.အနက်အဖြစ်ဖြင့်သိမ်းသွင်း၍.ယူလေ၊ ။

၂–အချို.စာမှာ (သိဗေ) အရာ၌ (မ ဏ္ဍေ) ဟုပါ၌ယို၏.။သို့ယိုလျှင်၊ (မ ဏ္ဍေ) ဟု အနက်ပေးလေ။

၁၀၃၆။ ။(သမာဓိသ္မိံ ဗုမေ) ကရ္ဂေါ-
နာဏုလေ ဝါ ဗ္ဗလိဒ္ဓိ ကော]။
ပဒ္ဓံ (ဗဟိလောကေ) ပဒ္ဓောဒ္ဓေ
ပဒ္ဓောပါဒဟိကေ• တိသု]၊ ။

(၁၀၃၆) ဧကော ဂ္ဂေါ၊ ဧကော ဂ္ဂ, သဒ္ဒါသည်၊ သမာဓိသ္မိံ၊ တည်ကြည်ခြင်း သမာဓိ၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ဗုမေ၊ ပုံ်ခို့ဖြင့်၏.၊ အနာဏုလေ၊ နှောင့်ရှက် ခြင်း ကင်းသည်ခို့ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ဝါ ဗ္ဗလိဒ္ဓိ ကော၊ အာဘိဝေယျသို

လိုက်သောလိင်ယှဉ်၏။ ပဒ္ဓ၊ ပဒ္ဓ, သန္ဓါသည်၊ သိလောကော၊ ဂါထာ၌ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ နတည်း၊ အာဒ္ဓေ၊ လမ်းခရီး၌ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ ပဒ္ဓေ၊ ပဒ္ဓေ၊ ဟူ၍ဖြစ်၏။ ပါဒဟိတော၊ ခြေ၏ အစိုးအပွားဖြစ်သော ခြေဆေးရေ ခြေနယ်သိစသော အနက်၌ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ ပဒ္ဓေ၊ သည်၊ တိသု၊ ၏။ ၁၊ ၁-ဤခရီးဟော၊ အဒ္ဓဏ္ဍအရာဝယ်၊ အောက်ဂါထာနံပါတ်။ (၁၉၁)၌ ဆိုခဲ့ပြီးသည်နှင့် အညီ "ပဒ္ဓေ" ဟု၊ ပုံဖြင့်ဆို၏။

၁၀၃၇။ ။ကတကော [ရုက္ခဘေဒသို့
ကတကော (ကိုယ်ကိုမေတိသု)၊
(ဝိဝေယျ) အသ္သဝေါ တိသု၊
ပုဗ္ဗမ္ပိ• ပုရိသေ သိယာ]၊ ။

(၁၀၃၇) ကတကော၊ ကတက, သန္ဓါသည်၊ ရုက္ခ ဘေဒသို့၊ ခရေပေါင်းရေကြည်ပင်၊ ဟူသောသစ်ပင်အထူး၌ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်ပုံတည်း။ ကိုယ်ကိုမေ၊ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ပြီးစေအပ်သည်၌ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ ကတ ကော၊ သည်၊ တိသု၊ ၏။ အသ္သဝေါ၊ အဿ ဝ, သန္ဓါသည်၊ ဝိဝေယျ၊ အလိုသို့လိုက်တတ်၊ စကားကို နာလွယ်သောသူ၌ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ တိသု၊ ၏။ ပုဗ္ဗမ္ပိ၊ (သွေး) ပြည်၌ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော် ပုရိသေ၊ ပုံ၌၊ သိယာ၊ ၏။

၁၀၃၈။ ။(ကလ္ယာဏောကယိတံ) ဆမံ
(တိသုလဒ္ဓဏ ရက္ခဏော)၊
အာထောနိယောဘဇနေ ဒုက္ခ
ကာရိယေ ပိ] ပယောဇနံ၊

(၁၀၃၈) ခေတ်၊ ခေမသန္ဓါကို၊ ကလ္ယာဏော၊ ကောင်းသည်တင်ထားသည်၌ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ ကယိတံ၊ နှ အားပြင့်ဆိုအပ်၏။ ။လဒ္ဓဏ ရက္ခဏော၊ ရအပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၊ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၌ ဖြစ်သည်ယှဉ်သော်၊ တိသု ၏။ အာထော၊ ပါး၊ ပယောဇနံ၊ ပယောဇနသန္ဓါကို၊ နိယောဇနေ၊ တိုက်တွန်း ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ကာရိယေ ပိ၊ ပြီးစေ အပ်သောအကျိုး၌လည်းကောင်း၊ ဟုတ်၏။

၁၀၃၉။ ။ဆသ္သဏ္ဍော (တိသုအသ္သဝသ-
ပုဏ္ဍော ဗောဓိန္ဒ၊ မေပုမေ)၊
(တိသု) လုဒ္ဓေ (ကုရုဝေ၊
နေသာဒမ္ပိ• ပုမေသိယာ)၊

(၁၀၃၉) အာသယဗ္ဗော၊ အာသဗ္ဗ သဒ္ဒါ သည်၊ အသယာ သပ္ပဗ္ဗော၊ သက်သာရာသို့ရောက်သူ၊ ဝါ၊ သက်သာရာကိုခံသူ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ တိသု၊ ၏။ ဗောဓိဒ္ဒုမေ၊ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်၊ ဗောဓိပင်၌ ဖြစ်သည်ယို့သော် ပုမေ၊ ပုံ့ခဲ့ဖြစ်၏။ လုဒေါ၊ လုဒ္ဓသဒ္ဒါသည်၊ ကုဗ္ဗရေ၊ ကြမ်းကြုတ်သူ၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊တိသု၊၏။ နေသာဒမှိ၊မှုဆိုး၌ဖြစ်သည်ယို့သော် ပုမေ၊၌၊ ထိယာ၊ ၏။

၁၀၄၀၊ ။ဝိလဂ္ဂေါ (တိသုလဂ္ဂသို့,
ပုမေ.မဂ္ဂမှိ. ဒိဿတိ)။
အဓော (တွေ. နိ ဣတိသံဘာဝေ
ခနိတ္ဓိ ဝါစ္ဆလိဂ်ိ ကော)။ ။

(၁၀၄၀) ဝိလဂ္ဂေါ ဝိယဂ္ဂသဒ္ဒါသည် လဂ္ဂတို့ ကပ်ငြိသောဝတ္ထုနှင့် ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ တိသု၊ ၏။ မဂ္ဂမှိ၊ ကိုယ်၏ အလယ်အရပ်၌ ဝါ၊ ခါး၌ဖြစ်သည်ယို့သော် ပုမေ၊ ၌၊ ဒိဿတိ၊ ၏။ တု၊ ဆုံ့ ၊ အဓော၊ အဓုသဒ္ဒါသည်၊ ဘာဝေ ၊ မည်ပြီ့သောအဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ အနိဣတိယံ၊ ထိုခဲ့မဖြစ်။ ခနိတ္ဓိ ၊ ဥစ္စာ ယို့သောသူ၌ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ ဝါ စ္ဆလိဂ်ိ ကော၊ အာတ်ပေယျသို့ လိုက်သောလိင်ယို့ ၏။

၁–ဤ၌၊ အဓုသဒ္ဒါ၏ "ကာဂဗ္ဘ" အရာဝယ်၊ အောက်ဂါထာနံပါတ်။ ၅၃–၅၄–တို့နှင့် ညီလေ။ ရှေးမြန်မာနိဿယ၌၊ [ပျံ့သောအတ္ထိ၌] ဟုပေး၏။ ဆင်ခြင်။

၁၀၄၁။ ။ဃဋ(ဒါ)ရှမ်ိတံ ကိန္ဓော
ဂဟာနေ ကသိတောတိသု)။
[သသန္ဓာနေစ. ဝိသယေ,
(ဂေါစရေ) ဣတ (ဝုစ္စတေ)။

(၁၀၄၁) ကဋ(ဒါ)ကဋသဒ္ဒါသည်၊ ဒါရုမှ၊ ထင်းသစ်သား၌ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ နတည်း၊ တံ ၊ ထို (ကဋ) သဒ္ဒါသည်၊ ကိန္ဓော ၊ ငြိုငြင် ဆင်းရဲပင်ပန်းသည်၌လည်းကောင်း၊ ဂဟာနေ ၊ အရှုပ်အထွေးအခက်အခဲ၌ ၊ ဝါ ၊ ရှုပ်ထွေးရောရှက်သွားနှင့်ခက်သောတောအုပ်၌လည်းကောင်း၊ ကသိတော ၊ ထွန် အပ်ရေးခြစ်အပ်သည်၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်သည်ယို့သော်၊ တိသု ၏ ၊ အဓိပ္ပာယ်၊ အဓိပ္ပာယသဒ္ဒါကို ၊ သသန္ဓာနေ ၊ ဝိမိသန္ဓာန်၌ ၊ ဝါ ၊ နိယကဗ္ဗတ်၌ လည်းကောင်း ၊ ဝိသယေ ၊ ဝါးဌက်စသောသတ္တဝါတို့အာမြုံမှိုဝဲးအပ်သော

ရေ၊ ကောင်းကင်စသော "ဝိသယ" ဝါ၊ ဖလသမာဂတိဟူသော "ဝိသယဗျတ္တိ" ခေါ်လည်းကောင်း၊ ဂေါစရေ၊ ကျက်စားရာအာရုံခေါ်၊ ဝါ၊ အာရုံခြောက်ပါး ဟူသော "ဂေါစရဗျတ္တိ" ခေါ်လည်းကောင်း၊ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာဟူသော၊ "ဂေါစရဗျတ္တိ" ခေါ်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။

ဂါထာဗန္ဓဝတ္ထုနာပြီးပြီ

၁-ဤ၌ "ဒါရုဏ" မှာ၊ [တင်္မြ] ဟူသောသံတမဂဒ်မှ၊ ကိန္တဏ "ပဟာနဏ" တို့၌ [ဏ္ဍမု] မှ၊ ကသိတဏ၌ [ကမု] မှ ပြောင်းလဲလေသည်ဟုမှတ်လေ။

၁၀၄၂။ ။(ဘုဝနေစဇနေ) လောကော,
(မောရေတ္ထဂ္ဂိမှိသော) သိဒ္ဓိ,
သိလောကော (တုယသေပဇ္ဇေ)
(ရုက္ခေတုသာမိကေ) ဝေ၀ေ။

(၁၀၄၂) ဘုဝနေ၊လောကသုံးပါးခေါ်လည်းကောင်း၊ ဇနေ၊သတ္တဝါခေါ်လည်းကောင်း၊ လောကော၊ လောက သဒ္ဒါသည်။ သိယာ၊ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့၊ မောရေ၊ ဥဒေါင်းခေါ်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိမှိ၊ မီးခေါ်လည်းကောင်း၊ သိဒ္ဓိ၊ သိဒ္ဓိသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ဖြစ်၏။ [သော-ဟူသော ရူပဘေဒအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့် ပုံ တည်း]၊ တု၊အံ့။ ယသော၊ အခြံ အရံ အကျော်အစောခေါ်လည်းကောင်း၊ ပဇ္ဇေ၊ ဂါထာခေါ်လည်းကောင်း၊ သိ၊ လောကော၊ သိလောက, သဒ္ဒါသည်၊ သိ၊ သာ၊ ဖြစ်၏။ ဘု၊ အံ့ ရုက္ခေ၊ မျောက်ဦးခေါ်ဟူသော သစ်ပင်အထူးခေါ်လည်းကောင်း၊ သာမိကော၊ လင်ခေါ်လည်းကောင်း၊ ဝေ၀ေါ၊ ဝေ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ဖြစ်၏။

၁၀၄၃။ ။(ဝဒူဗျာမေသု) နိုဂြောဓော
ဝကော (တု ဝါယသေ ဗဟေ)။
ဝါရော (တွေ ဝသရော ဟေသု)
(ကုစေတွေ ဇ္ဇေ) ပယောဝရော၊

(၁၀၄၃) ဝဒူဗျာ၊ဗမသု၊ ညောင်ပင်နှင့် ညောင်ပင်၊ လေး၊ ကောင်တလံတို့ခေါ်၊ နိုဂြောဓော၊ နိုဂြောဓ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့ ဝါ ယသော၊ ကျိုးဌက်ခေါ်လည်းကောင်း, ဗဟော ဥပြုံ (ဖျိုင်) ခေါ်လည်းကောင်း၊ ဝကော၊ ဝက်, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့ အ၀သရော ဟေသု၊ အခွင့်အာလမ်းနေ့ရက်တို့ခေါ်၊ ဝါရော၊ ဝါရ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ဖြစ်၏။ တု၊ အံ့ ကုစေ၊ အာသား

မြတ်ဋ္ဌလည်းကောင်း၊ အဇ္ဇော၊ ရှိဃဏ်းတိမ်ဋ္ဌလည်းကောင်း၊ ပယောဓရော၊ ပယောဓရ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။

၁၀၄၄။ ။(ဥဿာ,ဝေ, ဃဏ္ဍဏောစ)• ကော်ဝ
ရသ္မိ (ထ္ထိ ဇုတိရဇ္ဇုသု)။
(ဒိဗ္ဗောဘာသေသု) အာလောကော
ဗုဒ္ဓော (တုပဏ္ဍာ ်တေ ဇိနေ)။

(၁၀၄၄)• ဥဿာ,ဝေ၊ ရင်ခွင်ခါးပိုက်ဋ္ဌ လည်းကောင်း၊ ဃဏ္ဍဏောစ၊ အမှတ်တံဆိပ်ဋ္ဌလည်းကောင်း၊အကော်၊အက်, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ဇုတိရဇ္ဇုသု၊ အာရောင်ဟူသောအနက်၊ ကြိုးဟူသော အနက်တို့ဋ္ဌ၊ ရသ္မိ၊ ရသ္မိသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ ဒိဗ္ဗောဘာသေသု၊ဖြင်ခြင်း အရောင်အလင်းတို့ဋ္ဌ၊အာလောကော၊ အာလောက, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ ၁၊ တု ဆုံ၊ ပဏ္ဍာ ်တေ၊ ပညာယှိသုစရိုက်ဋ္ဌ လည်းကောင်း၊ ဇိနေ၊ ဖြတ်စွာဘုရားဋ္ဌလည်းကောင်း ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓသဒ္ဒါသည် သိယာ၏။
၁–ထုတိ၀ါဒေ၀ကာသခေါ ဟု၊ အာလောကသဒ္ဒါအနက်ပိုယူရန်အတွက်၊ပါဒဆက်လေ။ ရှိုးမှမ်းပြောဆိုခြင်း၊ထင်ရှားပြခြင်း ဟု၊ အနက်ပေး။

၁၀၄၅။ ။(သူဏံသူသုပုမေ) ဘာနု
ဒ္ဒဏ္ဍော (ဘု မုဋ္ဌရေ)
(ဒ္ဒေ၀မ,ဏ္ဍေ)•ဒ္ဒိ၀ိသော
ပ,ဏ္ဍော (တုမ၀ာနသာနုသု)။

(၁၀၄၅) သူဏံသူသု၊နေဟူသောအနက်၊အရောင်ဟူသောအနက်တို့ဋ္ဌ ဘာနု၊ ဘာနုသဒ္ဒါသည် သိယာ၏။ ပုမေ ပုံ့ဋ္ဌဖြစ်၏။ တု၊ဆုံ၊ မုဋ္ဌရေ၊ လက်ရိုက်ခေါက်ပုတ်၊ဟုတ် တောင်ဝှေးဋ္ဌလည်းကောင်း၊ ဒ္ဒမေ၊ဆုံးမခြင်းဋ္ဌလည်းကောင်း၊ ဒ္ဒဏ္ဍော၊ဒ္ဒဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ ၏။ ၁၊ဒေ၀မ,ဏ္ဍေ သု၊ နတ်ဟူသောအနက်၊ဝါးဟူသောအနက်တို့ဋ္ဌ၊ ဒ္ဒိ၀ိသော၊ဒ္ဒိ၀ိသ သဒ္ဒါ သည်၊သိယာ ၏။ တု၊ဆုံ၊ မာနသာနုသု၊ ချင့်ခွက်၊ ကွမ်းစား၊ စလယ် တောင်း တောင်ဖျိ,ညှိကွက်သော ဖြေဆာတို့,ဟူသော တောင်လျှဉ်တောင် ဝန်းတို့ဋ္ဌ၊ပ,ဏ္ဍော ၊ပ,ဏ္ဍ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။

၁–ဤပါဒ၌ကား ဃဋ္ဌိဥပါယဘေဒေသု,ဟု ဆက်၍, အနက်ပိုမှတ်လေ။ နာရီ–ဒဏ္ဍ ဥပါယ်တို့ဋ္ဌ။

၁၀၄၆။ ။အာတကော (ရောဂတာပေသု)
မာတရော (သပစေ ဂဇေ)
ဖိဂေါ (ပသု-ကုရုဂေါသု),
(ဥလ္လုကိန္ဒေသု) ကောသိယော။

(၁၀၄၆) ရောဂ တာပေသု၊ အနာရောဂါ၊ဝေါ၊ဒုက္ခပစ်ကင်းခြင်း ဟူသော အနုက်၊ ပုလောင်စေခြင်းဟူသောအနုက်တို့၌၊ အာတကော၊ အာတက် သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ သပစေ၊ဒွန်းစဏ္ဍားဒ္ဌလည်းကောင်း၊ဂဇေ၊ဆင်ဒ္ဌ လည်းကောင်း၊ မာတရော်၊မာတာ၏သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ပသုကုရုဂေါ်သု၊ နွားစသောအာခြေခြေလေးချောင်းယှဉ်သော သတ္တဝါတော်၊ ဖိုင်စသော မိဂ တော်တို့၌၊ဖိဂေါ်၊ဖိဂသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ဥလ္လုကိန္ဒေသု၊ ခင်ပုပ်ဌက်၊ သိကြားမင်းတို့၌၊ကောသိယော၊ကောသိယသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊စိ။

၁၀၄၇၊ ၊ဝိဂ္ဂဟော (ကလဟော ကာယေ)
ပုရိသော (မာနဝတ္တသု)။
ဒါယာဒေါ (ဗန္ဓဝေ ပုတ္တေ)
(သိရေ) သိသံ (တိပုမ္ဖိစ)။

(၁၀၄၇) ကလဟော၊ရိုက်ရန်ခြင်းခုံခြင်းဒ္ဌ လည်းကောင်း၊ ကာယော၊ ကိုယ်ဒ္ဌလည်းကောင်း၊ ဝိဂ္ဂဟော၊ ဝိဂ္ဂဟသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ မာနဝတ္တသု၊ လူသတ္တဝါ၊ သာသနာတော်မှ၊ အာပဇ္ဇိစ်သော၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြီးဆအာပ်သော အတ္တမည်သောဟာရားတို့၌၊ ပုရိသော၊ပုရိသသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၂၊ ဗန္ဓဝေ၊အဆွေအမျိုးဒ္ဌလည်းကောင်း၊ ပုတ္တေ၊သားဒ္ဌလည်း ကောင်း၊ဒါယာဒေါ၊ဒါယာဒသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ သိရေ၊ ဦးခေါင်းဒ္ဌ လည်းကောင်း၊ တိပုမ္ဖိစ၊ ခဲးပုပ်သလွဲးမည်းဒ္ဌလည်းကောင်း၊ သိသံ၊သီသ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။

၁–ဤ၌၊မာနဝ.အတ္တသု,ဟု၊ပဒဗ္ဗေဒပြု၊ အတ္တသုဒ္ဌ၊ (အာရာမာ.ရညဂေဟသု) စသော ပါဠိရပ်များမှာကဲ့သို့ ဂရုကေါ်လဟု–အ,ပြုထားသည်။

၂–အောက်ဂါထာနံပါတ်။၉၂–၂၂၇–တို့နှင့်ညီ။ ။

၁၀၄၈။ ။(ဗလိဟတ္ထသုသု) ကရော,
(ဒန္ဓေ ဝိပ္ပ. ဏ္ဍေ) ဒ္ဒိတော။
ဝတ္ထံ (ပဒ္ဓာနနာစာရေ,
ညေ ကေ သုခုမေ) ကတော။

(၁၀၄၇) ဗလိဟတ္ထံ သူသု၊ ဗလိနှာ်စာ၊ ၁ ၊ အာခွန်အတုတ်၊ လက်, အရောင်တို့ရှိ၍ ကရောကရသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဒန္ဓေ၊ သွားခ်ိုလည်း ကောင်း၊ ဝိပ္ပေ၊ ပုတ္ထားခ်ိုလည်းကောင်း။ အဏ္ဏေ၊ ငှက်ခ်ိုလည်းကောင်း၊ ဒ္ဒိဇော၊ ဒ္ဒိဇသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ပဒ္ဓာနဲ့ နှာစာရော၊ ဂ ၊ ထား၊ ခံတွင်းမျက်နှာ, အာကျင်ခ်ို၊ ဝတ္ထံ၊ ဝတ္ထသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဥဂ္ဂေ၊ ဆန်စပါး၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော၊ ဆန်ကျိုးဆန်ကွဲးခ်ိုလည်းကောင်း၊ သုခုမေ၊ သိမ်မွေ့သေးငယ်သော အရာဝတ္ထု၊ ခ်ိုလည်းကောင်း၊ ကဏော၊ ကဏသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

(၁၀၄၈)။ ၊ထဏ္ဍော (ထူထောင့်ဇွန်ကြောသ)
သူပေါ (ကုမ္ဗာသဗျဒ္ဓနဲ့)။
ဂဏ္ဍော (ဖေါ်ခွေ ကပေါ်လမ္ပ)
အဏ္ဍော (မှဉ်ယောစပုဇနဲ့)။ ။

(၁၀၄၈) ထူထောင့်ဇွန်ကြောသ ၁ ၊ သည်တိုင် ဟူသောအနက်၊ ကြွမ်းတမ်းသည်၏ အပြစ်ဟူသောအနက်တို့ရှိ၍၊ ထဏ္ဍော၊ ထဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ကုမ္ဗာသဗျဒ္ဓနဲ့ ရေယော၊ ရေ ဟူသောအနက်၊ ဟင်းလျှာအနက်ခ်ို၊ သူပေါ်၊ သူပသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဖေါ်ခွေ ထွက်ပြင်းအာနာ၊ ဆိုင်းအမာခ်ို လည်းကောင်း၊ ကပေါ်လမ္ပ်ပါ်ပါ်ဆောင်းပါ်ဟျဉ်းခ်ိုလည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍော၊ ဂဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ မှဉ်ယော၊ အရင်းအနှီး ဥစ္စာခ်ို လည်းကောင်း၊ ပုဇနော၊ ပုဇောခ်ြင်း၊ အာဂန္တု၊ ကပုဇာခ်ို လည်းကောင်း၊ အဏ္ဍော၊ အဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁—သင်္ခတ အမရကောသစာကိုယ်၊ အဘိဓာန်သိမှိုင်ခ် နိဿယဟောင်း၊ အဘိဓာန် ဋီကာယို သံဝဏ္ဏေတဒ္ဒပါဠိများနှင့် အညီ၊ ပထျာဝတ္ထု လက္ခဏာလည်း ညီညွှတ် စွာနှင့်၊ ယှိနေသော [ဇဋ္ဌတ္ထ] ဟူသောပေါ်ရာဏက, ပေါ်ရာဏက သာဓုပါဠိကို၊ အာဂုနိက ဒုမ္ပါဠိဖြစ်အောင်၊ [ထဒ္ဒတ္ထော] ဟု အပြင်မမှားကြလေလင့်။ အထူး သတိယှိကြစေ။ ။ ဤခ်ို [ဇဋ္ဌ] သဒ္ဒါ[ထဒ္ဒ] ပရိယာယ်ထိုစကားသင့်စွ၊ ဇဋ္ဌ, ထမ္ဘ၊ ထဒ္ဒ။ ပုဒ်တို့ကား၊ အချင်းချင်း ပရိယာယ်တို့တည်း။ ဇဋ္ဌ ကတ၊ ထမ္ဘ ကတ၊ ထဒ္ဒ ကတ [မုတ္တာဝလိအဘိဓာန်]။ ဩဝဏ္ဏာ ဩ၊ ကာဇဋ္ဌ ဘာ၁ ၀ ၊ [အမရကောသ] အချင်းချင်းပရိယာယ်ပုဒ်ပြ။ ။သိဟိုဠ်ဘာသာ နိဿယဟောင်းခ်ို၊ သူကောင်ပုဒ်ဟော[ဆ၁] ပုဒ်နှင့်ပါ၍ ယှိနေခ်ြင်းကား၊ နောက် သောဓက လိပိကာရ၊ အ ကွရသ်ယောဇကပုဂ္ဂိုလ်များ၏, [ပမာဒ] ခလိကအပြစ်သာတည်း။ အောက် (၇၂၀) ဂါထာနှင့်လည်းညီလေ။ ။

၁၀၅၀။ ။ပကာရော (တုလ္ယဘေဒေသု)
သကုန္ကော (ဘာသပက္ခိသု)။
ဘာဝေ ဝိမိ (ဝိဓာနေစ)
(သရေခဂ္ဂေစ) သာယကော။ ။

(၁၀၅၀) တုလ္ယဘေဒေသု၊ အတူ၊ အထူးအပြားတို့၌၊ ပကာရော၊ ပကာရသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ ဘာသပက္ခိသု၊ ဌက်ကေဝ၊ ဌက်သာမနိ်တို့၌၊ သကုန္ကော၊သကုန္တသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ ၁၊ဘာဝေ၊ ကောင်း၊မကောင်း သောအာတ္မိယှိသောရှေးကံဟောင်း၌ လည်းကောင်း၊ ၂၊ ဝိဓာနေ၊ ပြုပြင်စီရင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ဝိဓိ၊ဝိဓိသဒ္ဒါသည်၊ ၃၊ သိယာ၏။ သရေ၊မြှားခြေ လည်းကောင်း၊ခဂ္ဂေ၊သန်လျက်၌လည်းကောင်း၊ သာယကော၊သာယကသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။

၁–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၆၂၃) (၆ရ၃) တို့နှင့်ညီလေ။
၂–အောက်ဂါထာနံပါတ် [၉၀] နှင့်ညီလေ။
၃–ဝိဓိသဒ္ဒါ၏အနက်ပိုမှတ်ရန်။ ဒိယဇုရေစနဂါထာ၊

ကမ္ပြေဟွေစ.အာစာရော်နိယောဂေ နိယမေဝိစ။
သဏ္ဌောပါယပကာရေသု။ဗျာပါရေယညေကသုစ။ ။
အဗ္ဘဗ္ဘပ္ပါပကေဝါဟေ။ အနုဗ္ဗာနေပဝတ္တိမှိစ။

သဏ္ဌောပါယ၌။ သဏ္ဌ, ဥပါယ, ဟု, ပဒဿ ဒဗ္ဗ။ ။အနက်ကား၊ အဗ္ဘဗ္ဘဝ်ပကေ၊ မရှိအပ် မသိအပ်သောအနက်ကို၊ ရစေတတ်သိစေတတ်သော၊ ဝါကျ၊ ဝါကျ၌လည်းကောင်းအနုဗ္ဗာနေ၊အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်း၌၊ဝါ၊ပြည့်စုံစေခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဟရိမှိစ၊ မိသကိုး၌လည်းကောင်း၊ ဟုအနက်ပေး။ ကျန်အနက်ကားသိလွယ်ပြီ။

၁၀၅၁။ ။သာရေဂေါ (စာတကော ဇော)
ပတ္တ (တုံသရပက္ခိသု)။
(သေဒေ) ပါကော (ဝိပါကေထ)
(ဘိက္ခုဘေဒေစယော) ဂဏော။

(၁၀၅၁) စာတကော၊ဖိုးစာဌက်၊ ဝါ ပျံ့လွှားဌက်၌ လည်းကောင်း၊ ဇော၊ ကြောမည်သောသားကောင်၊ ဝါ၊တောင်ထိတ်နက်၌လည်းကောင်း၊ သာရဂေါ၊သာရဂ်သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ တုဃ်ခုံ၊ သရပက္ခိသု၊မြှား၊ ဌက်တို့၌၊ပတ္တ၊ပတ္တသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ ၁၊ သေဒေ၊ချက်ခြင်း၊ ပြုတ်ခြင်း ပေါင်းခြင်း၌လည်းကောင်း။ဝိပါကေ၊အကျိုး၌ လည်းကောင်း၊ ပါကော၊ ပါကသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ ၂၊ အထု၊ပါး၊ဘိက္ခုဘေဒေ၊ ၂ ပါး၊ ၃–ပါး

ဂိုဏ်းဟူသောရဟန်းတို့၏ အာထုံးခ်ိုလည်းကောင်း၊ စယော၊အပေါင်းခ်ိုလည်း ကောင်းပဂ္ဂေါ၊ဂဏ သန္ဓါသည်၊သိယာ ၏။

၁–ဤခ်ို (ပတြဲ၀ိန်) ဟု သင်္ခတပုဒ်နေမှတ်လေ။

၂–ဤခ်ို (၈) မပါသော (ပါကော) ကား၊ အတ္ထ၀ါစကပုဒ်ဟုမှတ်။ (၈) ပါသော (၈ပါက) ကား၊ အနက်ကြားပုဒ်ဟုသိဟိုင်ဒ်နိဿယနှင့်အညီမှတ်လေ။ မြန်မာစာများ၌ပါ၍ ပျက်သည်။သတိချပ်။

၁၀၅၂။ ။ရာသိ (ပုဗ္ဗေစမေသာဒေါ)
(အသေဝေါဏေစ) သိန္ဓ၀ေါ၊
(သံ၀ဋ္ဋေ) ပလယော (နာသေ),
ပူ၀ေါ (ကမ္မကရာသိသု)။

(၁၀၅၂) ပုဗ္ဗေစ၊အပေါင်းအရှေ့အပုံ၌ လည်းကောင်း၊ မေသာဒေါ၊ (မေသ)ဗိသ,ဗြိသ,စသောတာ၀ဆယ်နှစ်ရာသီ၌ လည်းကောင်း၊ ရာသိ၊ ရာသိသန္ဓါသည်၊သိယာ၊ဏ်။ အသေ၊သိန္ဓောမြင်း၌ လည်းကောင်း၊ လော ဏေစ၊သိန္ဓောဆား၌ လည်းကောင်း၊ သိန္ဓ၀ေါ၊သိန္ဓ၀သန္ဓါသည်၊သိယာ၊ ၏။ သံ၀ဋ္ဋေ၊ကမ္ဘာပျက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊နာသေ၊ မမြင်ပျောက်ပျက် ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ပလယော၊ပလယသန္ဓါသည်၊[1]၊ သိယာ၊ ၏။ ကမ္မက ရာသိသု၊ကွမ်းသီးပင်ဟူသောအနက်၊အပေါင်းဟူသောအနက်တို့၌ခ်ို၊ပူ၀ေါ၊ ပူဂ သန္ဓါသည်၊သိယာ၊ ၏။

၃–ဥပလက္ခဏာ စသောနည်းမျိုးဖြင့် တွေ့ဝေခြင်း [မုဌာ] အနက်ကိုယူလေ၊

၁၀၅၃။ ။(အာမတောတု) သုဝ (လေပေ)
အာဘိရာ (နာမရုံသိသု)။
သတ္ထိ (သာမတ္ထိယေသဏ္ဌေ)
မဟိ (ခဏ္ဍနရေဘုရိ)။ ။

(၁၀၅၃) တု၊ဒုံ၊အာမတော၊ အာမြုက်သုဝ၌ခ်ို လည်းကောင်း၊ လေပေ၊ အာဝီတော[ပေါ်ရာဏ-နုရပတော] ခ်ို လည်းကောင်း၊သုဝ၊သုဝသန္ဓါသည် သိယာ၊ ၏။ နာမရုံသိသု၊အားမည်နာမ၊အရောင်တို့၌ခ်ို၊အာဘိရာ၊အာဘိရာသန္ဓါ သည်၊သိယာ၊ ၏။ [2]၊ သာမတ္ထိယေ၊ အစွမ်းခ်ို လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌေ၊လ့ မ ဟူသောလက်နက်အထုံးခ်ို လည်းကောင်း၊သတ္ထိ၊သတ္ထိသန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ခဏ္ဍနရေ၊မဟိ,မည်သောမြစ်အထုံး၌ လည်းကောင်း၊ ဘုရိ၊ ဖြေ၌ လည်းကောင်း။ မဟိ၊မဟိသန္ဓ၊သည်၊သိယာ၊ ၏။

သမ်ိတအဘိဝေါဟာရကျမ်းများ၌ကား၊ (ရံသိ) အရာဝယ် (သောဘာ) ဟုပါ၌ယိုကြ၏။ ၎င်းသည်၊ ဤအရာ၌၊ ရံသိ, ရသ္မိကိုပရိယာယ်ပင်။ ။သိဟိုဠ်နိသဟောင်း ကြီးဌ၊လည်း၊ ရံသိပုဒ်၏အနက်ကို။ "ရသ္မိ" ဟု၊ သိဟိုဠ်ဘာသာ၊အနက်ယောဇနာလျက်ယိုသည်ပင်။ ။ ဤ၌ "ရံသိ" ဟူသောပေါရာဏကပါ၌မှနဲကိုမပြင်မှားမိကြစေလင့်၊

"သောဘာသဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရ၊မှတ်ရန်ရစနာဂါထဒ္ဒ"
သောဘာသုသမိဒ္ဓာဘာသု၊သုဘာသိရိဟလိဒ္ဓိသု။ ။

သောဘာ၊ သောဘာသဒ္ဒါသည်၊ သုသမာဟိတ္ထာအာဘာသု၊ လွန်စွာတင့်တယ်တော်ပခြင်း၊အလို၊အရောင်တို့၌လည်းကောင်း၊ သုဘာသိရိဟလိဒ္ဓိသု၊ တင့်တယ်ခြင်း သာမန်၊ ကြက်သရေနန္ဒင်းတို့၌လည်း၊ကောင်းဖြစ်၏။ ။ ၊အဘိဓာသဒ္ဒါ၏ အနက်ပိုမှတ်ရန် ဂါထာပါဒကား၊ (အာချာနေက်တွိယဗ္ဗေ) အာချာနေ၊ရှေးရှုဆိုခြင်းစသည်၌ လည်းကောင်း၊ ကိတ္တိယဗ္ဗေ၊ကျော်စောခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (အဘိဓာ) သဒ္ဒါဖြစ်၏။

၁၀၅၄၊ ။လိလာ(ကြိယာဝိလာသေသု)၊
(သဗ္ဗေတု အတ္ထေ) ပဇာ,
(ဉာဏေလာဘေ) ဥပလဒ္ဓိ,
ပဝေဏီ (ကုသဝေဏီသု)
ပဝတ္တိ (ရဘိဝတ္တာသု)။
(ဝေတနေ•ဘာရေ•ကော) ဘတိ။

(၁၀၅၄) ကြိယာဝိလာသေသု၊ ဖိန်းမတ်ခြင်း၏ တင့်တယ်စမ္ဘယ်ခြင်း အလိုဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေ•မူဒေ•ပ္ပတင့်ကယ်စမ္ဘယ်ခြင်းတို့၌ လိလာ•ထိလာ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ၁၊ တူ•ဆုံ၊ သ•ရှာ•သ•ကြော်ဝါ၌ ယလည်းကောင်း၊ အတ္ထေ•သားဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ပ•ဇာ•ပ•ဇာသဒ္ဒါသည်။ သိယာ•ဖို့ ။ဉာဏော ထိခြင်းဉာဏ်ပညာ၌ လည်းကောင်း၊ လာဘော၊ ရခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဥပလဒ္ဓိ၊ထိဥပလဒ္ဓိသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ ကုထ•ဝေဏီသု၊ ဆင်ကုန်းနှင်း၊ မြင်းကုန်းနှင်းအခင်း၊ပြွတ်ပြွတ်ပြင်ပြင်၊ဆင်ယင်ကင်းလတ်ရှုပ်ရှက်ခတ်အောင်၊ (လျှော့) ရေ•ရိုရေ•ရဲ၊ ရစ်ပတ်၍ ထား•အပ်သော•ဆံပတ်တို့၌၊ ပ•ဝေဏီ၊ ပ•ဝေဏီသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ၂၊ ဂ•ဟ•ဝတ္တာသု၊ ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းသတင်းတို့၌ ပ•ဝတ္တိ,ပ•ဝတ္တိ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ ၃ ဝေတနေ၊ အကိုးအာခရိကွာ၌လည်းကောင်း၊ ဘရေ•ကော လုပ်ကျွေးမွေးမြူ။ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဘတိ,ဘတိသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။

၁–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၁၇၄) နှင့်ညီ။
၂–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၂၅၈) နှင့်ညီလေ၊

၁၀၅၅။ ။(အာစာရေ ပိ) မရိယာဒါ,
ဘူတိ (သတ္တာသမိဒ္ဓိသု)။
(သောပ္ပေ ပမာဒေ) တန္ဒီ (စ)
ယာတ္ကြာ (ဂမနု ဝုတ္တိသု)။ ။

(၁၀၅၅) အာစာရေ ပိ၊အကျင့်ခဲလည်း၊မရိယာဒါ၊ မရိယာဒါ သဒ္ဒါ သည်၊သိယာ၊၏။ ၁၊ သတ္တာသမိဒ္ဓိသု၊ဖြစ်ခြင်း၊၀၊ ထင်ရှားယှိသည်၏, အဖြစ်ပြည့်စုံခြင်းတို့ခဲ့၊ဘူတံ၊ထိ,ဘူတိ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ သောပ္ပေ၊ အိပ်ရှင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ ပမာဒေ၊ပျင်းရိမေ့လျော့ခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ တန္ဒီ၊ထိ,တန္ဒီသဒ္ဒါသည် သိယာ၊၏။ ဂမနုဝုတ္တိသု၊ သွားခြင်းအသက်မွေးခြင်းတို့ခဲ့ ယာတ္ကြာ၊ယာတ္ကြာ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။

၁"အပိ သဒ္ဒါဖြင့်" အပိုင်းအခြားဟူသော "သိမတ္တ"ကိုယူလေ။ အောက် (၂၂၆) ဂါထာနှင့်ညီ။ ။

ထိုးကြောင့်တိုက်ရိုက်အားဖြင့်၊အနေကတ္တပင်၊မဟုတ်သော်လည်း၊ အပိသဒ္ဒါဖြင့် ဆည်း၍,ယူအပ်သောအနက်နှင့်ဝ. ကွ (အနေကတ္ထ ဖြင့်၏,ဟုမှတ်ရမည်။
နောက်နောက်ခဲ့လည်း၌အရာမျိုးမှာ၊ ၌နည်းချည်းမှတ်ပါလေ။

၁၀၅၆။ ။နိန္နာ (ကုန္ဓာ၀ဝ၀ါဒေသု)
ကာဠီ (ဧညဝိယဂိုသု)၊
(မောက္ခေ ထိ၀ေ၀သမေ) သန္တိ၊
(ဝိဘာ၀ေ) ဘတ္တိ (သေ၀နေ)၊

(၁၀၅၆) ။ ကုန္ဓာ၀ဝ ဒေသု၊ကဲ့ရဲ့,စက်ဆုပ်ခြင်း၊ပြစ်တင် စွပ်စွဲခြင်းတို့ခဲ့၊နိန္နာ၊ နိန္နာသဒ္ဒါသည်၊သိယာ ၏။ ဧညဝိယဂိုသု၊ဆင်စ၀ါး ဟူသော စပါးအထူး၊ဆေးဥပါသကာပင်တို့ခဲ့၊ကာဠီ၊ ကာဠီသဒ္ဒါသည်, သိယာ၏ စ်။ ထိ။မောက္ခေ၊နိဗ္ဗာန်ခဲ့လည်းကောင်း၊သိ၀ေ၊ကောင်းသည်ခဲ့လည်းကောင်း၊ သမေ၊ဒုက္ခစသည်မှငြိမ်းခြင်း လည်းကောင်း၊ သန္တိ၊ သန္တိသဒ္ဒါသည်, သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏,ဝိဘာ၀ေ၊ဝေဘန်ခြင်းခဲ့လည်းကောင်း၊ သေ၀နေ၊ ခိုဝဲခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ ဘတ္တိ၊ထိဘတ္တိသဒ္ဒါသည် သိယာ၊၏။

၁၀၅၇။ ။(ဋီကာယံ ဇုတိယံ) ကန္တိ,
(ရဇ္ဇနေ သုရတေ) ရတိ,
(ဂေဟေ) ဝ ဃ ဝတိ (ဝါသေထ)
(နဒီသေနာသု) ဝါ ဟိနိ။

(၁၀၅၇) ဒုန္ဆွာယံ၊ နှစ်သက်လိုချင်ခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ဇုတိယံ၊ အားရောင်၊ ဝါ၊ တင့်တယ်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ကန္တိ၊ ထီ, ကန္တိသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ရဇ္ဇနေ၊ တပ်ခြင်း၊ ကပ်ငြိခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ သုရဝေ၊ မေထုန်ဌာ လည်းကောင်း၊ ရတိ၊ ထီ, ရတိသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်ဌာလည်း ကောင်း၊ ဝါသေ၊ နေခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ဝသတိ၊ ထီ, ဝသတိ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ အတ္ထ၊ ပါး၊ နှဒ်သေနှာသု၊ ဖြစ်၊ စစ်သည်တို့ဌာ၊ ဝါဟိဏီ၊ ထီ, ဝါဟိနီ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁၀၅၈။ ။(ပဏ္ဍေ နာဠေ) နာဠိ (ဣတိ)
(ဂဏော) သမိတိ (သင်္ဂမော)။
တဏှာ (လောဘပိပါသာယံ)
(မဂ္ဂရတ္တိသု) ဝတ္တနိ, ။

(၁၀၅၈) ပဏ္ဍေ, စလယ်တောင်း၊ ကွမ်းစားဌာလည်းကောင်း၊ နာဠေ၊ အရိုးတံဌာလည်းကောင်း နာဠိ နာဠိသဒ္ဒါသည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣဏိ၊ ထိ တည်း၊ ၁၊ ဂဏော၊ အပေါင်းဌာလည်းကောင်း၊ သင်္ဂမော၊ ပေါင်းဆုံရုဝေးခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ သမိတိ ထီ, သမိတိသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ လောဘော၊ အာသိဏ္ဍာဌာ၊ ဝါ၊ အလိုကြီးခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ပိပါသာယံ၊ ရေငတ်သိပ်ခြင်း၊ သောက်လိုခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ တဏှာ၊ တဏှာ သဒ္ဒါ သည်၊ သိယာ၊ ၏။ မဂ္ဂရတ္တိသု၊ လမ်းခရီး၊ ဖြစ်ခြင်းတို့ဌာ၊ ဝတ္တနိ၊ ထီ, ဝတ္တနိ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁–ဤဌာ၊ စ,သဒ္ဒါဖြင့်၊ နှစ်ပဏ္ဍ [နှစ်စလယ်] အနက်ကိုလည်းယူ။

၁၀၅၉။ ။(ပါဏေ)နာသိ (စက္ခုနေ),
(ယာစေ) ဝိညတ္တိ (ဥပနေ)။
ဝိတ္ထိ (တောသေ၀ေဒနာယံ)
(ဌာနေတု ဇိဝိကော) ဌိတိ။

(၁၀၅၉) ပါဏေ၊ သတ္တ၀ါတို့၏ အစိတ်အာဂါဖြစ်သော (ရုက်) ဌာလည်းကောင်း၊ စက္ခုနေ၊ ရုထား၊ လှည်းဘီးစက်၏ အာဆုံး၊ ဝါ၊ အလယ်ဌာ တည်သော၊ ပုံတောင်းဌာလည်းကောင်း၊ နာသိ၊ ထီ, နာသိသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၂၊ ။ယာစေ၊ တောင်းခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ဥပနေ သိစေခြင်း ဌာလည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တိ၊ ထီ, ဝိညတ္တိသဒ္ဒါသည် သိယာ၊ ၏။ တောသေ၊ နှစ်သက်ရောင့်ရဲးခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ဝေ၀နာယံ၊ ခံစားခြင်းဌာ လည်း

ကောင်း၊ ဝိတ္တိ၊ ဝိတ္တိ, သမ္ဘာသည်၊ သိယာ၊ ၏။ တူ၊ ဆုံ၊ ရှာနေ၊ တည်ခြင်းရှိ လည်းကောင်း၊ ဖိုဝိတေ၊ အသက်ရှိလည်းကောင်း၊ ဒ္ဒိတိ၊ ထ ိ, ဌ ိတိ, သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁–အောက်ဂါထာနံပါတ် ၃၇၄ နှင့်ညီ၊

၁၀၆၀၊ ။(တရကေ်စာ ကြွေ) ဝိ၀ိ
(ဝိရဇ္ဇောရကော) ဝိတိ,
ဘူ (ဘူမိယဉ္စ ဘဝုကေ)
(သဗ္ဗေဝေဒေသဝေ) သုတိ။

(၁၀၆၀) တရကေ်စ၊ လှိုင်းတန်ပိုးရှိလည်းကောင်း၊ အကြွေ၊ ရေ၊ အပေါက် အကြားရှိလည်းကောင်း၊ ဝိ၀ိ၊ ထ ိ, ဝိ၀ိသန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၁၊ ရ ိရဇ္ဇော၊ မြေးမြှိုရှင်ခံ သောအဖြစ်ရှိ လည်းကောင်း၊ ဝါရကော၊ ဆောင်ခြင်းရှိလည်း ကောင်း၊ ဝိတိ၊ ထိ, ဝိတိ, သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဘူမိယဉ္စ၊ မြေရှိလည်း ကောင်း၊ ဘဝုကေ၊ မျက်ခုန်းမျက်မှောင်ရှိလည်းကောင်း၊ ဘူ၊ ထ ိ, ဘူသန္ဓါ သည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၂၊ သဗ္ဗေ၊ အသံ၊ ဝ၊ သန္ဓါ ရှိလည်းကောင်း၊ ဝေဒေ၊ ဗေဒ ကျမ်းရှိလည်းကောင်း၊ သဝေ ကြားနာခြင်းရှိလည်းကောင်း၊ သုတိ၊ ထ ိ, သုတိသန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁–အောက်ဂါထာနံပါတ် ၆၅၆ ၌ ဆိုခဲ့သည်နှင့်အညီ၊ သုခဏ, စသည်ကိုလည်း၊ ဥပလက္ခဏာ, စသောနည်းများဖြင့်ယူလေ။

၂–စသန္ဓါဖြင့်၊ ဓာတ်ကျမ်းလာ "ဘူဓာတ်" ဟူသောအနက်၊ "တည်ရာ" ဟူသော အနက်၊ "တခဲ့သည်ကျ" ဟူသောအနက်၊ "ယင်ဟူဇော်သော မီး" ဟူသောအနက်, စသည်ကိုယူလေ။

၁၀၆၁။ ။ဂေါတ္တံ (နာမေစ ဝံသေထ)
(နဂရေစယရေ) ပုရံ။
ကြောက်(တုနိသယေဂေဟော)
ကုလံ (တုဂေါတ္တရာသိသု)၊ ။

(၁၀၆၁) နာမေစ၊ အမည်ရှိလည်းကောင်း၊ ဝံသေ၊ အမျိုးအနွယ်ရှိ လည်းကောင်း၊ ဂေါတ္တံ, ဂေါတ္တသန္ဓါသည်, သိယာ၊ ၏။ အထ၊ ပါ၊ နဂရေစ၊ မြို့ရှိလည်းကောင်း၊ ယရေ၊ အိမ်ရှိလည်းကောင်း၊ ပုရံ၊ ပုရ, သန္ဓါ သည်၊ သိယာ၊ ၏။ တု၊ ဆုံ၊ နိသယေ၊ တည်ရာမှီရာရှိ လည်းကောင်း၊ ဂေဟော၊ အိမ်ရှိလည်းကောင်း၊ ကြောက် ကြောက, သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ။

တူ၊အုံ၊ဝေါ်ကြွရာသိသ၊ အမျိုးအနွယ်အာပေါင်းဆရုတ္ကိုဋ္ဌ၊ ကုလံ၊ ကုလ, သန္ဓါသည်ဆိုယာ၏။

၁၀၆၂၊ ၊(ဟောမေ၀ိတ္ထော) ဟိရည်ံ (စ)
ပညာဏံ (တွက်ဇဋ္ဌိသ)။
(ဘထာ) ဓနံ (စ•ခေ၀ကြွေ)
ဂုယ္ဟံ (လိုဂ်ီ• ရဟာသုပိ)။ ၊

(၁၀၆၂) ဟောမေ၊ ရွှေ၌လည်းကောင်း၊ ဝိတ္ထေ။ ဥစ္စာ၌လည်းကောင်း၊ ဟိရည်ံ၊ဟိရည်ဉ, သန္ဓါသည်၊ ဆိုယာ၏။တူ၊အုံ၊အာဂ်ဇဋ္ဌိသ၊အာမှတ်တံ့ဆိပ်၊ ဆိခြင်းဉာဏ်ပညာတို့၌၊ ပညာဏံ၊ပညာဏသန္ဓါသည်၊ ဆိုယာ၏။ ။ အာထ၊ပါး၊ခေ၊ကောင်းကင်၌လည်းကောင်း၊ ၀ဿေ။ အ၀တ်ပုဆိုး၌လည်းကောင်း၊ အမ္ဗဏ်၊အမ္ဗရသန္ဓါသည်၊ဆိုယာ၏။လိုဂ်ီ• ရိုမိတ်အာဂ်ါ၊ဘောတ်၌လည်းကောင်း၊ရဟာသုပိ (ရဟာသပိ) ဆိတ်ကွယ်ရာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ပြုအာပ်သော၊အမှု၌လည်းကောင်း၊ဂုယ္ဟံ၊ဂုယ္ဟ, သန္ဓါသည်၊ဆိုယာ၏။ ၁၊

၁–ဤ၌၊ သင်္ခံတကျမ်းများနှင့် အညီ "ရဟသိဘဝံ ကတံ၀ါ၊ ရဟသျံ (ရဟသံ)၊ ရဟသျံ (ရာဟသံ)၊ ၀ါ၊ ဟု၀စနကွဲပြား၏။ ရဟသျပုဒီဟုမှတ်။ ။ဝုဒ္ဓိရောက်၍ (ရာဟသျ) ပုဒ်လည်းသင့်မည်ထင်၏။ ဆင်ခြင်။

(ရဟသော်အဝိ)၊ ဟုပဒဗ္ဗေ၀ပြီး (သ) ဖွေကောက်နှင့်ယှဉ်မူ၊ပါဠိဂတိနှင့်လျော်၏။

၁၀၆၃။ ။တာ၊ပေါ (ခမ္မေ ၀ကောစေ၀)
(ပါ၊ပေတွေ• ဂုဏ်) ကိဠ်ိသံ။
ရတနံ (မဏိသေဋ္ဌသု)
၀ဿံ (ဟာ၊ယနုဝုဒ္ဓိသု)။ ။

(၁၀၆၃) ခမ္မေ၊ သိလကုသိုလ်တရားဌ၌ လည်းကောင်း၊ ၀ကောစေ၀၊ အကျင့်၌လည်းကောင်း၊တ၊ပေါ်၊ဘ၊ သန္ဓါသည်ဆိုယာ၏။ ၁။ တူ၊ အုံ၊ပါ၊ပေ၊မကောင်းမှုကုသိုလ်၌လည်းကောင်း၊ အာဂုဏ်၊အပြစ်၌လည်းကောင်း၊ကိဠ်ိသံ၊ ကိဠ်ိသ, သန္ဓါသည်၊ ဆိုယာ ၏။ မဏိသေဋ္ဌသု၊ ပတ္တမြား, ဗိဒိဆိုး ရာအမျိုးတို၊ အမြတ်ဟူသော, အနုက်တို့၌ ရတနံ၊ ရတန, သန္ဓါသည်၊ဆိုယာ၏။ ၂၊ဟ ယနုဝုဒ္ဓိသု (တဆယ်.နှစ်လ) ဟူသောအနုက်၊ ဖိုလ်ရှိ ခြင်းဟူသော အနုက်တို့၌၊ ၀ဿံ၊ ၀ဿ, သန္ဓါသည်၊ ဆိုယာ၏။

၁–အောက်ဂါထာနံပါတ် [၈၅] [၄၁၀] တို့နှင့်ညီ၍ အနက်ပေး။
၂–ဌင်းရတနအဓိပ္ပါယ်ကို ဤဂါထာဒွေဖြင့်မှတ်လေ၊

ဇာတ်ကျဲဇာတ်ကျဲ သဒုက္ခဒွေ၊ တံရတ္ဆမဘိဝ$^{\circ}$ယတော၊ ။ဇာတ်ကျဲဇာတ်ကျဲ ထိုထိုဆိုင်ရာ၊ အမျိုးဇာတ်တိုင်း၊ အမျိုးဇာတ်တိုင်းဌ၊ ယံ၊ အကြင်အရာဝတ္ထုသည်၊ ဥက္ကဒ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုအမြတ်ဆုံးဖြစ်သော အရာဝတ္ထုကို၊ ရတနံ၊ ရတနမည်၏ဟူ၍။ အဘိဝ$^{\circ}$ယတော၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။ ။

စိတ္တ$^{\circ}$ကတ္တ (ရတန) စသည်ကား၊ ထိုထိုအဌကထာများ၌ ထင်ရှားလှပြီ။ နှစ်ထွာတစ်တောင်၊ ဟူသောအနက်ကိုလည်းယူလေဦး။ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၁၉၆) (၂၆၈) တို့နှင့်ညီလေ။ ။

၁၀၆၄။ ။ဝနံ (အာရညွဝါရိသု)
(ခ$^{\circ}$ရမ္ဘိဘု ဇလေ) ပယော။
အာကွရံ (လိဝိမောက္ခေသု)
(မေထုနံ သဂ်ိမေရတော)၊ ။

(၁၀၆၄) အာရညွဝါရိသု၊ ကောဟူသောအနက်ရေ၊ ဟူသောအနက်တို့၌ ဝနံ၊ ဝနံ, သဒ္ဒါသည်း သိယာ၊ ၏။ တု၊ အံ့၊ ခ$^{\circ}$ရမ္ဘိ၊ နွားနို့ဌ၌လည်း ကောင်း၊ ဇလေ၊ ရေ၌လည်းကောင်း ပယောပယ, သဒ္ဒါသည် သိယာ၊ ၏။ လိဝိမောက္ခေသု၊ အာကွရေ, နဲ့ဟူသော နှစ်ခုတို့၌ အာကွရံ၊ အာကွရ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ သင်္ဂီမေ၊ ပေါင်းဝေါ်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ရတော၊ မေထုနဲ့ ရတိ၌လည်းကောင်း၊ မေထုနံ၊ မေထုန, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁၀၆၅။ ။(သောတံ ကဏ္ဍေ$^{\circ}$ ပယောဝေ)
ရိဠ္ဍ (ပါပါသုဘောသုစ)၊
အာဝုံ (ပါပါပရာဝေသု)
ကောတုမ္ဘိစိဟာနေ] ဝေ။

(၁၀၆၅) ကဏ္ဍေ$^{\circ}$ နှာ၌ လည်းကောင်း၊ ပယောဝေ၊ ရေ၏ အယဉ်၌လည်းကောင်း၊ သောတံ၊ သောတ, သဒ္ဒါသည် သိယာ၊ ၏။ ၁၊ ပါပါသုဘောသုစ၊ မကောင်းမှု၊ အလိုမယ်အပ်သည်၊ ဝါ၊ မတင့်တယ်သော အမင်္ဂလာတို့၌၊ ရိဠ္ဍ၊ ရိဠ္ဍ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၂၊ ပါပါပရာဝေသု၊ မကောင်းမှုအပြစ်ဒေါသတို့၌ အာဝု၊ နှ, အာဝု, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ကောတုမ္ဘိ၊ အာလံ ဘမ်းခွနဲ့ လည်းကောင်း၊ စိဟာနေ၊ ဆမ္ဘတ် တံဆိပ်၌လည်းကောင်း၊ ဝေ၊ ဝေ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁-စံသဝိညာဏ, ဣဏေသု၊ တဏှာဒိသုစဒိသာတိ။

ဓာရုယံအရိယမဂ္ဂေ၊ သောတော, သန္ဓတိယမ္ပိစ။ ။သဒ္ဓမ္မပကာသနီ၊မည်သော၊ ပဋ္ဌိ သမ္ဘိဒါမဂ်အဋ္ဌကထာလာ၊သောတသဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ဂါထာ။ ။သောတော၊သည်၊ဝါ၊ ကို၊မံသဝိညာဏဣဏေသု၊မံသသောတ၊သောတဝိညာဏ်၊ဣဏသောတ, ဟူသောအနက် တို့ဌာလည်းကောင်း၊တဏှာဒိသုစ၊တဏှာသောတ၊ဒိဋ္ဌိသောတ၊ကိလေသသောတ၊ဒုစ္စရိတ သောတ၊ အဝိဇ္ဇာသောတ,ဟူသောငါးပါးတို့ဌာလည်းကောင်း၊ဓာရုယံ၊ရေအယဉ်ဟူသော အနက်ဌာလည်းကောင်း၊အရိယမဂ္ဂေ၊အရိယမဂ်ဌာလည်းကောင်း၊သန္ဓတိယမ္ပိစ၊စိတ်အစဉ် ဌာလည်းကောင်း၊ ဒိဿတိ၊ထင်၏။ဝါ၊ တွေ့မြင် အပ်၏။ ။ဤအဋ္ဌကထာ၌၊ ပုဗ္ဗိုင်၏. အဖြစ်ဖြင့်လာ၏။

၂-စသဒ္ဒါဖြင့်၊မဂ်လ နာသတ္တ၊တို့ကို၊တိလိဂိကပကွဲ၌ယူ။ ။သန်လျက်, ဒန့်သလွန်နှိ တို့ကိုပုလ္လိဂိကပကွဲ၌ယူလေ။ ။

၁၀၆၆။ ။ဂေါပုရံ (ဒ္ဒါရမတ္တေပိ),
မဒ္ဒိရံ (နဂရေ ဃရေ)။
(ဝါစ္ဆလိဂ်ါ ပရမိုဝေါ)
ဗျတ္တော (တုံပဏ္ဍိတော ဗုဒ္ဓေ)

(၁၀၆၆) ဒ္ဒါရမတ္တေပိ၊တံခါးမျှဌာလည်း၊ဂေါပုရံ၊ဂေါပုရသဒ္ဒါသည်၊ ထိယာ၊ဏ်။ ၁၊ နဂရေ မြို့ဌာလည်းကောင်း၊ ဃရေ၊ အိမ်ဌာ လည်းကောင်း မဒ္ဒိရံ၊ မဒ္ဒိရသဒ္ဒါသည်၊ထိယာ၊ ဏ်။ ၂ဗုဒ္ဓေ၊မျှော်မှန်ရသဒ္ဒါမှ၊ပရံ၊နောက်ဌာ (ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗျတ္တအာစ,ဗာလ်သာ, အာဆုံးယှဉ်ကုန်သော သဒ္ဒါတို့ဆည်) ဝါစ္ဆလိဂ်ါ၊အာတိဝေယျ,လင်သို့လိုက်ကုန်၏။ ဝ၊ အံ့၊ပဏ္ဍိတော၊ပညာယှဉ် သုခမိနဉ်ဌာသည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေ၊ ထင်ရှားသည်ဌာလည်းကောင်း၊ ဗျတ္တော၊ ဗျတ္တသဒ္ဒါသည်၊ထိယာ၊ဏ်။

၁-ဂေါပုရန္တိမဟာဒ္ဒါရံ၊ကေနိပါတ်ပဏ္ဍိရသမဝဂ်ကေပဏ္ဍိတာတ်ဋီကာ။

၁၀၆၇။ ။ဝလ္လဘော (ဒယ်တေ.ဣဏ္ဍေ)
(ဗဒ္ဓေ)ထူလော (မဟာဗျပိ)။
(ကုဗ္ဗရေဘောရဝေ) ဘီ၊မာ,
လော၊လော (တုလောလုပေစ၊ဒ္ဒလ။)

(၁၀၆၇) ဒယ်ဘော၊ ချစ်ခင်သနှာ.တတ်.သောသူ၌ လည်းကောင်း၊ အာဏ္ဍကွေ!မင်းဆို(၃၆)ပါးသောအမှု၌ ယှဉ်သော အမှု.ဆောင် အမတ်၌ လည်းကောင်း!ဝလ္လဘော၊ ဝလ္လဘဘဒ္ဒါသည်၊ ထိယာ၊ ဏ်။ ၂၊ ဗဒ္ဓေ၊ လူဖိုက်၌လည်းကောင်း၊မဟာဗျပိ၊ထူသပုဒ်ဆို အနက်၌၊ ဝ ါ၊ဆူပြိုးသည်၊

ကြီးဝသည်၌လည်းကောင်း၊ ထူလေ၊ ထူလသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ကုရုရေ၊ကြမ်းတမ်းသောသူ၌ လည်းကောင်း၊ ဘေရဝေ၊ ကြောက်မက်ဘွယ်ကဲ့ပြုတ်သောဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း။ ဘိမေ၊ ဘိမသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ တု၊အုံ့၊လေ၊လုပေ၊အထွန်တပ်မက်သော ရမ္မက်ယှဉ်သောသူ၌၊ ဝါ၊အထွန်လေ၊ဘကြီးသောသူ၌လည်း၊စလေ၊ တုန်ရှုပ်သောသူ၌ ဝါ၊ ရှုပ်ပေါ်လေ၊လည် မတည်ကြည်သောသူ၌လည်းကောင်း၊ လေ၊လေ၊ လေ၊လသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။

၁—အောက်ဂါထာနံပါတ် ၃၄၃ နှင့်ညီ၊

၁၀၆ဂ။ ။ဗ၊ဘန္ဓော (ဝိကတေ ဘိမေ)
(ကောမလာတိမိဏော) မုဒု
(ဒုဗ္ဗေစ မဒုရေ) သာဒု
(သာဒုမ္ပိ) မဒုရော (ဝိယေ)။

(၁၀၆ဂ) ဝိကတော၊ဘောက်ပြုနိုင်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဘိမေ၊ ကြောက်ကော်ဘွယ်ကို ပြုတတ်သော ဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း၊ ဗ၊ဘန္ဓော၊ဗ၊ဘန္ဓသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ကောမလာတိမိဏော၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သောဝတ္ထု၊ မထက်ခြိုက်မကြမ်းကြုတ်သောသူ၌ မုဒု၊ဒုမု, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၁ ဒုဗ္ဗေစ၊အလိုယှဉ်အာ၊ ချစ်နှစ်သက်အာပ်သော အာရုဝတ္ထု၌လည်းကောင်း၊မဒုရော၊မွန်ခြိုတ်သည်၌၊ဝါ၊ချိုသောအာရုသာ၌လည်း ကောင်း၊သာဒု၊သာဒုသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။သာဒုမ္ပိ၊ ချိုသောအာရုသာ၌၊ ဝါ၊မွန်ခြိုတ်သည်၌လည်းကောင်း၊ ၂၊ ဝိယေ၊ အလိုယှဉ်အာပ် ချစ်နှစ်သက် အာပ်သည်၌လည်းကောင်း၊မဒုရော၊မဒုရသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ?၊

၁—မုဒုနိ၊ကညာ၊

၂—သာဒုနိ၊လတာ။

၃—အချို့စာများ၌၊ (သာဒုမ္ပိစဝိယေမဒ) ဟုပါ၌ယှိ၏။ အပျက်သာ။ အောက်ဂါထာ နံပါတ် (၉၇၆) ကိုထောက်၊ဤ၌ (သာဒုမ္ပိ၊မဒ၊ရောဝိယေ) ဟုပါ၌မှန်ယှိစေ။ ။

၁၀၆ဃ။ ။(သိတေတ်ုသုဒ္ဓေ) သြဒါတော
ဒ္ဓိဖ၎ော (သူစကာဟိသု)။
(သကြ္ကေ) သမကြ္ကော (သမ္ဘဒ္ဓေ)
သမတ္ထံ (ဒ္ဓိ၌တာ ဝိလေ)။ ။

(၁၀၆၉) တဲ့ အုံ့သိတော၊ အာဂြူဠိလည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓေ၊ အာညစ် အာ ကြေးမယ်ကိုစင်ကြယ်သောဝတ္ထုဠိ လည်းကောင်း၊ ထြေးဒါတော၊ ထြေးဒါတ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ သုစကာဟိသု၊ ချောပစ် ဂုံးတိုက်ကတ်သောသူ၊ ကြွေတို့ဠ၊ ဒွိဇိုဂ္ဂ၊ ဒွိဇိ၀ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ သင်္ကြော၊ စွမ်းဆောင်နိုင်သော သူဠိလည်းကောင်း၊ သမ္ဘဏ္ဍေ၊ စေ့စပ်ခြင်းဠိ လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဏ္ဍော၊ သမ္ဘဏ္ဍ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ၁၊ နိဗ္ဗိကာရိလေး ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း အလုံးစုံဠ၊ သမတ္တံ၊ သမတ္တသဒ္ဒါသည် သိယာ၏။

၁–ဟိတ,ယောဂ,ဥပယုတ္တ,ပသတ္ထ,ဒဠှ ကရဏ,စသောအနက်များကိုလည်းယူလေဦး။
၂–သမုဒါယ၊သမ္ဘဝ,သဠိတ,စသောအနက်များကိုလည်းယူလေဦး။

၁၀၇၀။ ၊သုဒ္ဓေါ (ကောဝလ ပူတောသု)
ဇလသည္ဟော (ခ္ဘာရမေသုစ)
ပေါဏော (ပဏာတနိန္ဒေသု)
(အာညနိစေသု စေ.) တရော

(၁၀၇၀) ကောဝလပူတောသု၊ မရောမရှက်, သက်သက် ဟူသော အနက်, စင်ကြယ်ခြင်းတို့ဠ၊ သုဒ္ဓေါ၊ သုဒ္ဓသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ အန္တာ ဝေမသု၊ အဆုံးမာယုတ်၊ အဝဲ့ တို့ဠ်ကုန်သည်း၊ ဇလသည္ဟော၊ ဇလသည္ဟသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ၁၊ ပဏာတနိန္ဒေသု၊ ကျွတ်ခြင်း၊ နှက်ရိုက်ခြင်းတို့ဠ်၊ ပေါဏော၊ ပေါဏသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ အာညနိစေသု ၊ တပြားတပါးဟူသောအနက် ယုတ်ညံ့သည် ဟူသော အနက်တို့ဠ်၊ ဓုတရော၊ ဓုတရ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။

၁–(က) ဤဠ် အလုံစုံပါဠိများမှာ (ဓီဃသည) ဟု (ဇ) လုံးကြီးတင်နှင့်ချည်း ပျက်လျက်ယိုကြသည်။ (ဇဃ၌) ဟူသော သမ္ဘတပိဋကတ်ပုဒ် (ဇဟဏ္ဍ [ဠ]) ဟူသောပါဠိကတ္ထ ကတ်ပုဒ်နေယျိပုံများကိုထောက်၍, (ဇဃသ) ဟူ၍.သာ (ဇ) မှာ လုံးကြီးတင်မပါစေဘဲ ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။

(ခ) ၎င်းသဒ္ဒါလိုင်ထူးနှင့်အနက်ကြွင်းမှတ်ရန်ဂါထာ၌၊
(ဂ) သုဒ္ဓေပုမနိမိတ္တောသောနိန္ဒိတေဂ္ဂ ိတေတ်သု

(ဃ) သော၊ပုံ (ဇဃသ) သဒ္ဒါသည်၊ သုဒ္ဓေ၊ သူဆင်းရဲ်ဠ်လည်းကောင်း၊ ပုမနိမိတ္တော၊ယောကျ်ားတို့၏, နိမိတ်အဂ်ါဇာတ်ဠ်လည်းကောင်းဖြစ်၏။ တိသု၊ လိုင်သုံးပါးတို့ဠ် ဖြစ်သော (ဇဃသ) သဒ္ဒါသည် (နိန္ဒိ (တ) ကဲ့ရဲ့ဒေါ သ) ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောသူဠ်လည်းကောင်း၊ ဂဠ ိတေ၊မာန်မူမာန်တက်သောသူဠ်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

၁၀၇၁။ ။သုစိ (သုဒ္ဓေ သိတေပူတေ)
ပေသလော (ဒဏ္ဍစာရီသု)။
အဓမော (ကုန်ဆိုးတေဘိုနေ)
(အဝိယေဟု)•လိကော (ဘဝေ)။

(၁၀၇၁) သုဒ္ဓေ၊အညစ်အကြေးကင်းသည်၌လည်းကောင်း၊ သိတေ၊ အေးမြ၌လည်းကောင်း၊ ပူတေ၊ စင်ကြယ်သည်၌လည်းကောင်း၊ သုစိ၊ သုစိသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ၁၊ ဒဏ္ဍစာရီသု'လိမ္မာသောသူ၊ ကောင်းမြတ်တင့်တယ်သည်ကို၌၊ ပေသလော၊ ပေသလသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ကုန်ဆိုးဘေ၊ ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်အပ်သည်၌လည်းကောင်း၊ ဦးနှေး၊မပြည့်စုံ၊ မထိုမလျှောက်သည်၌'ဝါ' ယုတ်နိမ့်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ အဓမော၊ အဓမ္မသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ အဝိယေဟိ၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သောစကား၌ လည်းကောင်း၊ အလိကော၊ အလိကသဒ္ဒါသည်၊ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ ၂၊

၁–ရင်းသဒ္ဒါ၏လိင်ထူးအနက်ပိုများကိုမှတ်ရန်ရစနာဂါထာ၌။

ဂိမှဂ္ဂိစ္ဆကေဇေ္ဇ၊ အာသဒ္ဒေသုစိသောသိယာ။ ။သောသုစိ၊ ပုံ သုစိသဒ္ဒါသည်၊ ဂိမှဂ္ဂိစ္ဆကေ၊နွေဥတု မီး ကန့်ချုပ်ပင်၊ ဟူသောအနက်၌ လည်းကောင်း၊ဇေ္ဇေ၊ နယုန်လ ဟူသောအနက်၌ လည်းကောင်း၊ အာသဒ္ဒေ၊ ဝါဆိုလဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၏။

၂–အဝိသဒ္ဒါဖြင့်၊မုသာဝါဒဏ္ဍကိုလည်းယူလေ။

၁၀၇၂။ ။(ဗျာပေ အသုဒ္ဓေ) သံကိလ္လော
ဘဗ္ဗ (ယောဂ္ဂေစ.ဘာဝိနေ)။
သုခုမော (အပ္ပကာဟူသု)
ရုဒ္ဓေ (ထေရေစ ပဏ္ဍိတေ)။

(၁၀၇၂) ဗျာပေ၊ပြုနှိုက်ခြင်း၊ပြုနှိုက်စေအပ်သည်၌ လည်းကောင်း၊ အသုဒ္ဓေ၊ရောရှက်ခြင်း၊ဝါ'မစင်ကြယ်ခြင်း၌လည်းကောင်း, သံကိလ္လော၊ သံကိလိဿသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ယောဂ္ဂေစ၊သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော အနက်၌လည်းကောင်း၊ဘာဝိနိ ဖြစ်လတ္တံ့သောအနာဂတ်၌လည်းကောင်း ဘဗ္ဗ'ဘဗ္ဗသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ အပ္ပကာဟူသု၊ အနည်းငယ်ဟူသော အနက်၊သိမ်မွေ့သေးငယ်သောဝတ္ထု၌ကို၌၊ သုခုမော၊ သုခုမ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ထေရေစ၊ကြီးသောသူ၌လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတေ၊ပညာယှဉ်၌ လည်းကောင်း၊ရုဒ္ဓေ၊ ရုဒ္ဓသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။

၁၀၇၃။ ။(သုဘောသာရုဒ္ဓိ) ဘဒ္ဒေါ(ထ)
(ဣာဒေါစ ဝိပုလော) ဗဟု။
ဝိရော (ဗုဒ္ဓေ ဝိတိမဏ္ဍော)
ဝေလ္လိတံ (ကုဋိလေ•ရုတော)။

(၁၀၇၃) သုဘော၊အလိုယ္ယိအာဝ်သည်၌၊ ဝါ၊တင့်တယ်သည်၌ လည်းကောင်း၊သာရုဒ္ဓိ၊ကောင်းသည်၌၊ဝါ၊ သုတော်ကောင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဘဒ္ဒေါ၊ဘဒ္ဒသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ အထ၊ပါး၊ ဣာဒေါ၊ သုံးခုစသော အရေအတွက်သင်္ချာ၌လည်းကောင်း၊ ဝိပုလော၊ ပြန့်ပြောများပြားသည်၌ လည်းကောင်း၊ဗဟု၊ဗဟုသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ပညာယျိ၌လည်းကောင်း၊ဝိတိမဏ္ဍော၊လုံ့လယျိသောသူ၌၊ဝါ၊ဘည်ကြည်ခြင်းယျိသော သူ၌ လည်းကောင်း၊ဝိရော ဝိရသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ဏိ။ ကုဋိလေ၊ကောက်ကျစ်သော၀ဏ္ဏ၌လည်းကောင်း၊ရုတော်ကုန်လွှင်ခြင်းအနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဝေလ္လိတံ၊ဝေလ္လိတသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။

၁၀၇၄။ ။ဝိသဒေါ (ဗျတ္တသေတော သု)
တရုဏော (တု ယုဝေ-နဝေ)၊
ယောဂ္ဂ (ယာနေ-ဓိမေ) ယောဂ္ဂေါ
ဝိဏ္ဏိတံ (ဂဏိတော ဃနေ)။

(၁၀၇၄) ဗျတ္တသေတောသု၊ထင်ရှားသောနေ့ကာ၊အပြုတို့၌၊ဝိသဒေါ၊ ဝိသဒသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ ၏။တရု၊ ဏော၊ ယုဝေ၊ ပျိုရွယ်သောသူ၌ လည်းကောင်း၊နဝေ၊အာသစ်၌လည်းကောင်း၊ တရုဏော၊ တရုဏ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ယောနေ၊ယာဉ်၌ဖြစ်သည်ယျိသော်၊ယောဂ္ဂ၊ နဓ,ယောဂ္ဂ သဒ္ဒါ သည်၊သိယာ၊ဏိ။ခမေ၊ စွမ်းနိုင်သောသူ၌ ဖြစ်သည်ယျိသော်၊ ယောဂ္ဂေါ၊ ပုလ္လိင်ယောဂ္ဂသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ဂဏိတော၊အပေါင်းကို ရေတွက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဃနေ၊ တခဲနက် အကြားအပေါက် မယျိခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ဝိဏ္ဏိတံ၊ဝိဏ္ဏိတသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ဏိ။

၁၀၇၅။ ။(ဗုဒ္ဓေ)ဘိဓာတော (ကုလ ဓေ)
(ဝုဒ္ဓေါ ရှုသု) မဟာလ္လကော။
ကလ္ယာဏ (သုန္ဒရေ ဝါ)
ဟိမော (တုသိတလေ ဝိစ)၊ ။

(၁၀၇၅) ဗုဒ္ဓေါပညာယ္ပါသောသူ၌လည်းကောင်း၊ ကုလဓေ၊ အမျိုးမြတ်သောသူ၌ လည်းကောင်း၊ အာဘိဓာတော၊ အာဘိဓာတ သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ "ဗုဒ္ဓေါရှသ၊ ကြီးသောသူ၊ ကျယ်ပြန့်သော အနက်ကို၌၊ မဟာလ္လကော၊ မဟာလ္လကသန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။" သုနှရေစာပိ၊ ကောင်းသော အနက်၌လည်းကောင်း၊ ကလ္ယာဏံ၊ ကလ္ယာဏ သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၁၊ တု၊ ဆုံ၊ သိတလေပိစ၊ အချမ်းအေးခံ၌လည်းကောင်း၊ ဟိမော၊ ဟိမသန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၂၊

၁–အပိသန္ဓါဖြင့်၊ ဇုဋ္ဌ၊ ကို၊ ဝါ၊ သုဝဏ္ဏကိယူ။

၂–အပိသန္ဓါဖြင့်၊ ဆီးနှင်းဟူသောတုဟိနတ္ထ၊ ကိုလည်းယူလေ။

ဤကား၊ ဤကျမ်းလာအနက်နှင့်အညီ ဆိုအပ်သောစကားတည်း၊ သင်္ခတကျမ်းဂန်များ အလိုအားဖြင့်ကား၊ နပုံသဂလိင် [ဟိမ] သန္ဓါ၌၊ စန္ဒဒကူး၊ ဆီဦးကြာရိုး၊ ပုလဲသွယ်ဟူသော အနက်။ "ပုလ္လိင်ဝိက [ဟိမ] သန္ဓါ၌၊ စန္ဒဒကူးပင်၊ လ၊ ပရုတ်၊ ဟိမဝန္တာတောင်ဟူသော အနက်။ "ဟတ္ထိလိင်ဝိက [ဟိမ] သန္ဓါ၌၊ ဖဲလောင်ယ်၊ မြူ၊ နွားမြေရင်း၊ စသောအနက်များ ကိုလည်းယူလေဦး။

၁၀၇၆၊ "(လောလေတူ ဘိဃော) စပလော
(ဗုဇ္ဇော) ဥဒိတ (မုဂ္ဂတော)။
(အာဒိဗ္ဗော ဂဠ္ဠိတော) ဒိဗ္ဗော၊
ပိဠ္ဍ (ဘု၊ ရဏ္ဏ ဝေတပိစ)။

(၁၀၇၆) ဘု၊ ဆုံ၊ လောလေ၊ ဘုန်ကျွတ်ခြင်းခဲ့"ဝါ၊ လျှပ်ပေါ်လော်လည် သည်၌လည်းကောင်း၊ သိဃော၊ ကျွတ်မြန်ခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ စပလော၊ စပလသန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၁၊ ဗုဇ္ဇော၊ ဆိုအပ်သောစကားခဲ့ လည်း ကောင်း၊ ဥဒ္ဂတော၊ အထက်သို့တက်ခြင်းခဲ့၊ ဝါ၊ ကျော်စော ထင်ရှားခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ ဥဒိတံ၊ ဥဒိတသန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ အာဒိဗ္ဗော၊ ပြောင်ပြောင် တောက်သော ဝတ္ထုခဲ့လည်းကောင်း၊ ဂဠ္ဠိတော၊ မာနိမှုတက်ကြွသော သူ၌ လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗော၊ ဒိဗ္ဗသန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ တု၊ ဆုံ၊ ရဏ္ဏ ဝေတပိစ၊ မှန်မှန်ညက်ညက်ပြုအပ် ကြိတ်အပ်ထောင်းထုအပ်သော အနက်ခဲ့လည်း ကောင်း၊ ပိဠ္ဍ၊ ပိဠ္ဍသန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၂၊

၁–ဤခဲ့ (စပလ) သန္ဓါ၏အနက်ကြွင်းမှတ်ရန်ရစနာ၊ ၂ ဂါထာ၊

ပါသာဏဘေဒမိနေသု၊ ပါရေဒရာဇမာသကေ။
ပုလ္လ ဝေ်စပလောတိသု၊ ဝိကလေ ဥဒ္ဓ ဝိနိတကေ။ ။
လက္ခ ဝိဝ္ဓလိဒ္ဓာသု၊ မဒိရာယ ဥ ဝိဒ္ဓုယံ။
စပလာ ဝိဇယာယံ သာ၊ မတာ ရိယာ ဝိသေသကေ။ ။

ပုဿိုဂေါ်,စပလော၊ပုံ့ဖြစ်သော (စပလ) သဒ္ဒါသည်၊ပါသာဏဘေဒမိနေသု၊ကျောက်အထူးမြင်းတို့ခ်ွဲလည်းကောင်း၊ပါရခေ၊ ပြဒါးခ်ွဲလည်းကောင်း၊ ရာဇမာသကေ၊ ပဲးလွန်းခ်ွဲလည်းကောင်း ဖြစ်၏။ တိသုစပလော၊ လိုင်သုံးပါးတို့ခ်ွဲဖြစ်သော (စပလ) သဒ္ဒါသည်၊ ဝိကလေ၊ ချို့တဲ့သော သူ့ခ်ွဲလည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗိနိတကေ၊ ဆိုးမနိုင်ခက်သောသူ၊ ဝါ၊ ရိုင်းပြသောသူ့ခ်ွဲ လည်းကောင်း၊ဖြစ်၏။ ။သာစပလာ၊ဗ္ဗတ္ထိလိုင် (စပလာ) သဒ္ဒါကို၊ လက္ခဏိဝိဂ္ဂဟိဒ္ဓာသု၊ကြက်သရေဝိတ်ချင်းလျှာတို့ခ်ွဲလည်းကောင်း၊မဒိရာယဒ္ဓ၊ သေ,အရက်ခ်ွဲလည်းကောင်း၊ ဝိဋ္ဌုယံ၊လျှပ်စစ်ခ်ွဲလည်းကောင်း၊ဝိဇယာယံ၊ ဘိန်းဘင်းခ်ွဲလည်းကောင်း၊ အရိယာဝိသေသကေ၊စပလာအရိယာ ဟူသော, အရိယာဂါထာအထူးခ်ွဲ လည်းကောင်း၊ မတာ၊သိအပ်၏။

၂–အဝိသဒ္ဒါဖြင့်၊ဆန်မှုန့်၊နှမ်းမှုန့်စသည်ကိုယူ။

၁၀၇၇။ ။(ဝိဂတော ဝါယနေ) ဝိတံ,
ဘာဝိတံ (ဝဓိတောဝိစ)။
(ဘဇ္ဇိတော ပတ္ထိတော) ဘဇ္ဇော,
ပုဏ္ဏော (ပုဏ္ဏိတပေါသိတော)။

(၁၀၇၇) ဝိဂတော၊ကင်းခြင်းခ်ွဲ လည်းကောင်း၊ ဝါယနေ၊ ရက်လုပ်ခြင်းခ်ွဲလည်းကောင်း၊ ၁၊ ဝိတံ၊ဝိတသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ဝဓိတောဝိစ၊ ကြီးပွါးခြင်းခ်ွဲ၊ဝါ၊ပွါးများအပ်သည်ခ်ွဲလည်းကောင်း၊ ဘာဝိတံ၊ ဘာဝိတသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၂၊ဘဇ္ဇိတော၊လျှော်အပ်သောဝတ္ထု၊ခ်ွဲလည်းကောင်း၊ ပတိတော၊လျှောကျသည်ခ်ွဲလည်းကောင်း၊ဘဇ္ဇော၊ဘဇ္ဇသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ပုဏ္ဏိတပေါသိတော၊မေးမြန်း စိစစ်အပ်သောစကား၊ပွေးမြူ့အပ်သည်ခ်ွဲ၊ပုဏ္ဏော၊ပုဏ္ဏသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။

၁–ဝါယိတော၊ ဟုလည်းပါ၏ဟိ၏။ ။ရက်အပ်သည်ခ်ွဲ လည်းကောင်း၊ ဟုအနက်ပေးလေ။

၂–အဝိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ထုံမွှမ်းအပ်သည်၊ ဟူသော၊ပရိဘာဝိတတ္ထ၊ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော ဥပါဒနတ္ထ၊တို့ကိုယူ။

၁၀၇၈။ ။ဇာတော (ဘူတေစယော) ဇာတံ
ပဒိဘာဝေါ (သမာရိသု)၊
သူရော (ဝိရေ•ရဝိသူရော)
ဒုဏ္ဏော (ဘုဏ္ဍေစ•ဒုသိတော)၊

(၁၀၇၈) ဘူတော၊ဖြစ်ခြင်းခ်ွဲ၊ဇာတော၊ပုံ့,ဇာတသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ စယော၊အပေါင်းအရုဏ်ခ်ွဲ၊ဇာတံ၊နှ ,ဇာတသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ သမာရိသု၊ အတူဟူသောအနက်၊ရန်သူဟူသောအနက်တို့ခ်ွဲ၊ ပဒိဘာဝေါ၊ ပဒိဘာဝ

သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ဝိရေ၊ ရဲးရင့်သောသူ၊ဝါ၊ လုံ့လယှိသောသူ၌၊ သူရော၊ သူ့ရသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ ရဝိ၊ နေမင်းသည်လည်း၊ သူရော၊ သူ့ရမည်၏။ ၃၊ ကုဋ္ဌေစ၊အမျှော်ထွက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ခုသိတောပေါက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သူ၊ဝါ၊ဖျက်ဆီးအပ်သည်၌လည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌော၊ ဒုဋ္ဌသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။

၁–အဓိပ္ပါယ်မှာ၊ သူရ, သဒ္ဒါသည်၊ ရဲးရင့်သောသူ၊ဝါ၊ လုံ့လယှိသောသူတူသော အနက်၊နေမင်းဟူသောအနက်နှစ်ပါးကိုဟောဘ၏။ဟူလို။[သူရောဝိရေရဝိသူရော] ဟုနောက်သူရမှာလည်း၊ပဌမနှုန်းနှင့်၊ပါ၌နေစေ။ ။အချို့, သိဟိုဠ် စာပါ၌နှံ ပြောက်နိဿယများနှင့် မြန်မာစာပါ၌နိဿယများ၌ "ပါ၌" နေနှင့် "အနက်" ယောဇနာပုံတို့ကိုဆင်ခြင်လေ။

၁၀၇၆၊ ။ဒိဗ္ဗော (ရိမ္ဘိ•ကျွိတော) ဒိဗ္ဗော,
(မှုဇ္ဇေပေါ်တစ) ဗာလိသော၊
(နိန္ဓာယ်ခေပနေ) ခေပေါ
နိယမော (နိန္ဓယေစတော)၊ ။

(၁၀၇၆) အာရိဒ္ဓိ၊ရနိုသူ၌လည်းကောင်း၊ ဇုကျွိတော၊ ရှုမြင်အပ်သည်၌လည်းကောင်း၊ဒိဗ္ဗော၊ ဒိဗ္ဗသဒ္ဒါကို၊ဒိဗ္ဗော၊ရှုမြင်အပ်၏။ ၃၊ မှုဇ္ဇ၊ ရိုက်မဲ့တွေ့ဝေသောသူ၌လည်းကောင်း၊ပေါ်တစ၊ ပယ်ရှယ်သူ၌လည်းကောင်း၊ ဗာလိသော၊ဗာလိသ, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ နိန္ဓာယ်၊စက်ဆုပ်ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ခေပနေ၊ပစ်ပယ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ခေပေါ်၊ ခေပသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ နိန္ဓယေ၊ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ဝတော၊မြိုးသောဝတ်အာကျင့်၌လည်းကောင်း၊နိယမော၊နိယမသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။

၁–ပုလ္လိဂကပက္ခ၌၊ဒိဗ္ဗသဒ္ဒါသည်၊ [ရန်သူဟူသောအနက်]တိလိဂ်ကပက္ခ၌၊ [ရှုမြင်အပ်သောအနက်] ကိုဟောဘ၏, ဟူလို။ ။ [ဒိဗ္ဗောရိမ္ဘိကျွိတောဒိဗ္ဗော] ဟုပါ၌နေစေ၍, ဒိဗ္ဗောတပုဒ်ကို၊ကြိယာဝါစက၊ဟုမှတ်။ ။ဤကားသိဟိုဠ်နိဿယနှင့်အညီတည်း။

၁၀၈၀၊ ။(သလာကာယံ) ကုသော (ဒဗ္ဗော)
(ဗာလျာဒေါ်တု•ခယော) ဝယော။
(လေပဂဗ္ဗေသု) ဝယေပေါ်၊
အာဏ္ဏော (ပိနပကျွိသု)။ ။

(၁၀၈၀) သလာကာယံ၊ ဝါးခြမ်းစိတ်၊ မဲ့စာရေးတံ၊ ကမ္ဗည်းတံ၌လည်းကောင်း၊ဒဗ္ဗော၊သမနုံးမြှောက်၌လည်းကောင်း၊ ကုသော၊ကုသ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ တူ၊ဗာ၊ဗာလျာ၊ဒေ၊ ဗာလျာ•မဏ္ဍ,စသောအရှယ်၌ လည်း

ကောင်း၊ ခယော၊ကုန်ခန်းပျက်စီးခြင်းဌ် လည်းကောင်း၊ ဝယော၊ဝယသဒ္ဒါ သည်၊သိယာ၊၏။ ၁၊လေပဂဇ္ဇေသု၊အားဂ်ေတ,စသည်တို့ကို လိမ်းကျံ်ခြင်း မာနိမ္ဘခြင်းတို့ဌ်၊အာဝလေပေါ၊အာဝလေပသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ မိုနုပက္ခိသု၊ ဝါး၊ဌက်တို့ဌ်၊အာဏ္ဍာဇော၊အဏ္ဍာဇသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။

၁–ယောဇနာယူသု.ပက္ခိမှိ။ဟု (ဝယ) သဒ္ဒါ၏.အနက်ပို ယူရန်အတွက်၊ရှေ.ဘက်က၊ ပါဒဖြည့်စွက်လေ။ ။ဟျိုရှယ်ခြင်း၊အသက်၊ဌက်၊ဟုအနက်ပေးလေ။

၁၀၈၁။ ။(ဖိဋ္ဌာလေ.နကုလေ)ဗဗ္ဗု.ဝ
မဏ္ဍော [မဏ္ဍာနု.သတ္တု, (သု)။
ဝါလော (ကောသေ.သာဒိလောမေ,)
သံဃာတော (စာတရာသိသု)။

(၁၀၈၁) ဖိဋ္ဌာလေ၊ ကြောင်သတ္တုဝါဌ် လည်းကောင်း၊ နကုလေ၊ ခြွေပါဌ်လည်းကောင်း၊ ဗဗ္ဗု၊ ပုံဗဗ္ဗုသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၁၊ မဏ္ဍာနု၊ (မဏ္ဍနု) သတ္တုသု၊နို.ဖွေတံ၊ လှေဝ်အာဝ်သော မုယောမှုန့်၊ အမှုန့်ခဲးဘွယ် တို့ဌ်၊ မဏ္ဍော၊မဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ကောသေ၊ဆံပင်ဌ်လည်းကောင်း၊ အာဆာဒိလောမေ၊ဖြင်းစသည်တို့၏.အမွေးဌ် လည်းကောင်း၊ ဝါလော၊ ဝါလသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ စာတရာသိသု၊သတ်ညှဉ်းဆဲးခြင်း၊ အပေါင်း အစုတို့ဌ်၊ သံဃာတော၊သံဃာတသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။

၁–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၆၁၄) နှင့်ညီ။

၁၀၈၂။ ။(ဂေါပဂါမေ ရဝေ) ဃောသော,
သူတော (သာရထိ ဝန္ဒိသု)။
မာလျှံ (တု.ပုပ္ပေတန္ဒါမေ)
ဝါဟော (တု သကဒေ့ ဟာယေ)။

(၁၀၈၂) ဂေါပဂါမေ၊နွားကျောင်းသား၊ရွာဌ်လည်းကောင်း၊ ရဝေ၊ အသံဌ် လည်းကောင်း၊ဃောသော၊ဃောသ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၁၊ သာရထိဝန္ဒိသု၊ရထား၊ထိန်း၊မင်း၏.ရဲ့ရင်ခြင်းစသော ဂုဏ်တို့ကို ချီးမွမ်း တတ်သောသူ။ ၂၊ ဝါ၊ အာရှင်သခင်အား၊ ရှိခိုးခစား ဆည်းကပ် တတ် သောသူ၊ တို့ဌ်၊ သူထော၊သူတသဒ္ဒါသည်၊ ၄၊ သိယာ၊၏။ တု၊ဆုံ၊ ပုပ္ပေ၊ ပန်းပွင့်ဌ် လည်းကောင်း၊ တဒ္ဒါမေ၊ ထိုပန်းကုံ, ပန်းဆိုင်, ပန်းစည်းဌ်

လည်းကောင်း၊မာလျှ၊မာလျှသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ တုဲ၊ဆုံ၊ သကဒ္ဓေ၊ လှည်းတစ်ခြောက်ဝန်ခ်ိန်လည်းကောင်း၊ဟာယော၊မြင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ဝါဟော ဝါဟသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။

၁–ဂင်း (ဃောသ) သဒ္ဒါ၏အနက်ကြောင်းဆက်ရန်သုံးပါဒ။ ။

ဂေါပေဂမဃ ရဝေပိစ။

ဝတ္ထုနှင့်ရေ၊အပါမဏ္ဍိ၊ကံသေဃောသနှင့်၊ ဝတ္ထုတေ။ ။ဂေါပေ နွားကျောင်းသားခ်ိ လည်းကောင်း၊ ဃေ၊ရ၊ဝေပိစ၊ မိုးသံခ်ိလည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုနှင့်ရေ၊ ဃောသ အကျွဲရာ ဟူသောဝတ္ထုအထူးခ်ိ လည်းကောင်း၊ အပါမဏ္ဍိ၊ တောကြက်မောက်ပင်ခ်ိလည်းကောင်း၊ ဃောသော၊သည်၊သိယာ၊၏။ ။တုဲ၊ပါး၊ဃောသံ၊ နှ,ဃောသ, သဒ္ဒါသည်၊ ဏံသေ၊ ကြေးဖြူခ်ိ၊ဝတ္ထုတေ၊၏။

၂–ထိ(သူတ) ၏ဇောတ်ကား၊ အမိပုဏ္ဏားမ၊ အဘမင်းမှ ဖြစ်သောသားတည်း။ အောက်ဂါထာ (၅၀၄)နှင့်ညီ။

၃–ဤကား၊ သခ်ာ အဘိဓာန်စာကိုယ်ဋီကာများနှင့်အညီ ယောဇနာအပ်သောသိဟိုင်ခ် နိဿယ ဟောင်း အနက်။ မြန်မာနိဿယ ဟောင်းခ်ိ [သုံ.ကျန်] ဟု ယောဇနာ သော အနက်ကိုဆင်ခြင်အပ်၏။

ဋီကာဆောင် သူတသဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရဂါထာ။
သားထေမ်ိ,တဋ္ဌကေစ၊ပသူတေပေရိတေပိစ။
ခတ္ထိယော,ပြာဟ္မဏိဇေပိ၊သူတောပ၊ရဒဝန္ဒိသု၊ ။

သူတော၊သည်၊သားထေမ်ိစ၊ခ်ိ၊ကောင်း၊တဋ္ဌကေ၊ လက်သွားခ်ိလည်းကောင်း၊ ပသူ တေ၊သား၊ခ်ိလည်းကောင်း၊ပေရိတေ၊စ၊ ခိုင်းစေအပ်သောသူခ်ိလည်းကောင်း၊ခတ္ထိယာ၊ အဘမင်းမျိုးမှ၊ဝါ၊ကိုယ်ခ်ိ၊ပြာဟ္မဏိဇေ၊ဒေ၊ဏ်ပုဏ္ဏားမ၏သား၊ခ်ိ လည်းကောင်း၊ ပ၊ရ၊ဒ ဝန္ဒိသု၊ပြာဒါးမင်း၏ဂုဏ်ကိုချီးမွမ်းတတ်သောသူတို့ခ်ိ (ကုန်၏)။

၁၀၀၃၊ ။(ခယ•ဗ္ဗနေစာ) ပစယော,
ကာလော (သမယ မဗ္ဗ(သု)၊
(ဘော) ဘာဝကာ (ဃနဗ္ဗမဏ္ဍော)
သိမာ (တ္ထောင်ခ်ိတ်သုစ)၊ ။

(၁၀၀၃) ခယော၊ ကုန်ခန်းပျက်စီးခြင်းခ်ိ လည်းကောင်း၊ ဗ•ဗ္ဗနေစ၊ ပူဇော်ခြင်းခ်ိလည်းကောင်း၊အ•ပစယော၊အာပစယသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ သမယမဗ္ဗ(သု၊ ဆခါကာ,လ၊ သေခြင်းတို့ခ်ိ၊ကာလော၊ကာလသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ဏ်။ ဘော၊ကြွယ်တော်ဘုရားကျွတ်ခ်ိလည်းကောင်း၊ ဃနဗ္ဗမဏ္ဍော မျက်စိ အာလယသိုလေယ်အိမ်ခ်ိ,မျက်နှာကဝန်းခ်ိလည်းကောင်း၊တာ၊ရ၊ကာ၊ တာ၊ရ၊ကာ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ တုဲ၊ဆုံ၊လ(ဝိခ်ိ)ကိုသုစ၊အပ်ခိုင်းဆ၊ခြား၊ရပ်တည်ခြင်း တို့ခ်ိလည်း၊သိမာ,သိမာသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၁၊

၁–ဤ၌၊ [သိမာတွောဓိဋ္ဌိတိသုစ] ဟူ၍သာ ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။ အနက်မှာလည်း၊ ယခုယောဇနာခဲ့သော၊ သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းအတိုင်းသာအမှန်ဟုမှတ်လေ။ ။

အလုံးစုံသိဟိုဠ်စာပါဠိ၊ မှန်ပြိုနိဿယများနှင့်၊ အချို့မြန်မာစာ ပါဠိနိဿယတို့၌ကား၊ သိမာဝဓိထုတိသုစ– ဟု ပါဠိယို၍၊ အဝဓိထုတိသုစ။ အပိုင်းအခြား၊ ချိုးမွမ်းခြင်း တို့၌ ဟုယောဇနာကြ၏။ မသင့်သည်သာ၊ (၂၂၅+ ၂၂၆) (၁၁၃၆) ဂါထာများနှင့်ညီ။ သခ်ီတ၊ပါဂတကျမ်းများ၌ (သိမာ) သဒ္ဒါ၏ (ဋ္ဌိတိ) အနက်သာလာယို၍ (ထုထိ) အနက်ကားမလာမယို။ ။သိမာသဒ္ဒါ၏အနက်ကြင်းမှတ်ရန် (ရစနာဂါထာ၌)

ခေတ္တေ၀ေလာဏ္ဏကောသေသု,ပေါတာယံသမယေပိစ။ ။

ခေတ္တ၀ေလာဏ္ဏကောသေသု၊ လယ်ဟူသော အနက်၊ ကမ်းဟူသောအနက်၊ သိုအိမ်ဟူသောအနက်တို့၌လည်းကောင်း၊ပေါတာယံ၊ လှေသင်းဘောင်၌လည်းကောင်း၊ သမယေပိစ၊အခါ၌လည်းကောင်းဖြစ်၏။ ။

၁၀၀၄၊ ။အာဘောဂေါ(ပုဏ္ဏာဘာ၀ဇ္ဇ
သ္မာ) လိ(ဘ္ဘိသ၌သေတုသု)၊
(သတ္တေတူလေတိသု) ဒဇ္ဇော
လတာ (သခါယ ၀ဍ္ဎိယံ)။ ။

(၁၀၀၄) ပုဏ္ဏာဘာ၀ဇ္ဇေသု၊ ကြည်ညိုသည်၏ အကြစ်၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၊ အာ၀ဇ္ဇနိ်းတို့၌၊ အာဘောဂေါ၊ အာဘောဂ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ သခ်ိသေတုသု၊ခ်ိတ်ဆွေခင်ပွန်းမျိုး၊ ဘဏ်ကားမျိုး ၀ါ၊ ကန်ပေါင်,ကန်သင်း၊ ဆည်ပေါင်,ဆည်ရိုး၊ ရေ၊ ရေ၊ ရေ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဏ္ဍိ၊ ထိတည်း၊သတ္တေ၊ အစွမ်းသတ္တိ(ခိုင်ခွေ) လည်းကောင်း၊ထူလေ၊ ဆူပြိုးကြီးထွားခိုင်ခံ့သောဝဇ္ဇ(ခြွေ)လည်းကောင်း၊ ဒဇ္ဇော၊ဒဇ္ဇသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ တိသု၊ ဏ်။ သာခါယ၊ သစ်ခက်၌ လည်းကောင်း၊ ၀ဍ္ဎိယံ၊ နှယ်၌လည်းကောင်း၊ လတာ၊ လတာသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁၀၀၅၊ ။မုတ္တိ(ဏ္ဍိ မောစနေ မောက္ခေ)
ကာယော(တုဒေဟ ရာသိသု)။
(ဒိစေ) ပုထုဇ္ဇနော (မုဏ္ဍေ)
ဘဏ္ဍာ (သာ၀ိနိ၀ါ၀ရကေ)။

(၁၀၀၅) မောစနေ၊လွတ်ခြင်းဌ၌ လည်းကောင်း၊ မောက္ခေ၊ နိဗ္ဗာန်၌ လည်းကောင်း၊မုတ္တိ၊မုတ္တိသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ ဏ္ဍိ၊ထိဘည်း၊ ၁၊ တု၊ ဒေ့ဟ၊ ရာသိသု၊ကိုယ်,အပေါင်းအရုတို့၌၊ကာယော၊ကာယသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဒိစေ၊ယုတ်ညံ့သူ၌လည်းကောင်း၊ မုဏ္ဍေ ရိုက်ပုံးတွေ၀သူ၌

လည်း ကောင်း၊ ပုထုဇဉ်နော၊ ပုထုဇဉ်နသဒ္ဒါသည် သိယာ၊ ၏။ သာဓိနှိ၊ လုပ်ကျွေးမွေးဖြူ။ တတ်သောအရှင်လင်္ဂါလည်းကောင်း ဝေရကော၊ ဆောင်ဘတ်သောသူ၌ လည်းကောင်း၊ ဘဂ္ဂ၊ ဘဂ္ဂ၊ သဒ္ဒါသည် သိယာ၊ ၏။

၁–ဤ (မုဏ္ဍိ) သဒ္ဒါ အတ္ထုဒ္ဒါရ အရာ၌။ ။ဗိဗ္ဗာကာရေသု ရူပကေ။ ။ဟူသော အနက်ပိုဆက်၍ မှတ်လေ။ ။ဆင်းတု၊ ရုပ်ပုံ၊ အခြင်းအရာ၊ အဆင်း၊ ဟုအနက်ပေး။

၁၀၀၆။ ။(သိခါပိဏ္ဍော သု) သိခဏ္ဍော
(သဏ္ဍော-တ္ထ-ဏ္ဍနိ) ပုဏ္ဍလော၊
သမ္ဘာဝေ (သက်ဒေ-ဂုယ္ဟ)
(နာသေခေပေ) ပရာဘဝေ။ ။

(၁၀၀၆) သိခါပိဏ္ဍော သု ဦးစွန်း၊ ဦးဒေါင်းမြီးစည်းတို့၌ သိခဏ္ဍော၊ သိခဏ္ဍသဒ္ဒါသည် သိယာ ၏။ တု၊ အံ့၊ သဏ္ဍော၊ သဏ္ဍာဝါ၌ လည်းကောင်း၊ အတ္ထနိ၊ အတ္ထဇာဝစသော ဓိဏ္ဍာဆယ်၌လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဍလော၊ ဗုဏ္ဍလ သဒ္ဒါသည် သိယာ၊ ၏။ ၁၊ သက်ဒေ၊ ကျဉ်းမြောင်းသည်၌ လည်းကောင်း၊ ဂုယ္ဟ၊ လျှို့ဝှက်အပ်သောအရာ၌လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝေ၊ သမ္ဘာဝ, သဒ္ဒါသည် သိယာ ၏။ နာသေ၊ ပျက်ဒီးခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ခေပေ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌လည်း ကောင်း ပရာဘဝေ ။ ပရာဘဝသဒ္ဒါသည် သိယာ ၏။

၁–လိင်္ဂသေသနှင့်တကွ၊ အနက်ပိုမှတ်ရန်၊ မေဒိနီကောသအဘိဓာန်လာ၊ ၎င်းသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ သင်္ဂဟဂါထာ၌၊

ပုဏ္ဍလောသုဒ္ဓိရာကာရေ၊ တိသုပုမေတ္တဒေဟသု။

တိသု ပုဏ္ဍလော၊ လိင်သုံးပါးတို့၌ ဖြစ်သော (ပုဏ္ဍလ) သဒ္ဒါသည်၊ သုဒ္ဓိရာကာရေ၊ ကောင်းသော အခြင်းအရာသဏ္ဌာန်ယိုသော ဖြစ်ဟူသောအနက်၌ သိယာ၊ ၏။ ။ပုမေ ပုဏ္ဍလော၊ ပုံ၌ဖြစ်သော (ပုဏ္ဍလ) သဒ္ဒါသည်၊ အတ္တဒေဟသု၊ အတ္တ မည်သော တရား၊ ကိုယ်ဟူသောအနက်တို့၌၊ သိယာ၊ ၏။ ။

ဤ၎င်းပုဒ်ကို၊ ပုံနိရယံ, ဂလဘိဘိပုဗ္ဗ သာ၊ ဟု, ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ မဟာနိဒ္ဒေသ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်အစ္ဆ ကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာစသော ပေါရာဏ ကတရ၊ ဂါရဝဘာဝနှင့်၊ ဖြစ်သောသာသနိက ကျမ်းကြီးများ၊ ။ကမ္ဘုဇာန်းဆာဖြစ်သော သခ်တ အဘိဓာန်စသော ကျမ်းကြီးများနှင့် အညီ နိရယတ္ထဝါစက (ပု) သဒ္ဒေါပ, ပဒ–ဂမနတ္ထာဝါစက၊ ဒန္ဒ (လ) ကာရန် (ဂလ) ဓာတ်ဖြင့်သာ ဝစနတ္ထ ပြုအပ်၏။ ။ထိုမှတပါး၊ ရှာသကျမ်း၌ တွေ့မြင်အပ်သောဒုပ္ပါဒ ဝစနတ္ထ ပါဠိပျက်ကိုမှီ၍, မဏိသာရမဉ္ဇူသာ၊ စသောနောက်ပေါ် ကျမ်းဆရာတို့ ပြုလုပ်အပ်သောဝစနတ္ထကို၊ သာရအားဖြင့်မမှတ်အပ်။

ထိုစကားချေ့အဲ့။ ။ဝဏ္ဏနံ ဝါ ဝဏ္ဏေ, သုတ်၊ ဝါသဒ္ဒါအရ ပုဏ္ဍလံ, ဟုဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွ၊ ၎င်းပုဒ်ပြီးပုံ၊ ဝစနတ္ထစသည်ကိုပြသော၊ ၎င်းရှာသကျမ်းပါဠိသည် ကျမ်းဆရာရေးရင်းမူလ

ပါ၌ကောင်း၊ပါ၌ဟောင်းပါ၌မှန်ဟူ၍.ငါတို့မထင်မိချေ။ နောက်မြန်မာဆရာများ၊ ပုလ္လိင်ံ၊ ဟူသောဥဒါဟရဏ်ပါ၌မှန်မှ ပျက်၍.၊ ပုဂ္ဂလံ၊ ဟူသောဒုပ္ပါ၌ ဥဒါဟရဏ် ပါ၌ပျက်ကိုတွေ့မြင်ကြပြီး၊ရင်းဥဒါဟရဏ်ရှင်ပြီးစေရန်၊ ကြီဘန်ပြိုလုပ် စီးကုံးရေးသား ထည့်သွင်း ထားသော၊နောက်ပေါ်ပါ၌သစ်ဟူ၍.သာ၊ငါတို့မှတ်ထင်မိပေ၏.။ ။ပညာရှင်တို့ဆင်ခြင်ကြပါလေ၊ရင်းအကြောင်း အကျယ်သိလိုက ငါတို့ရေသားအပ်သော၊ ဗာလာဝတာရဂ္ဂီ၊ ရင်းသုတ်နှင့်ဆိုင်ရာမှာကြည့်လေ။ ။

၁၀၀၇။ ။ဝစ္ဆော (ရှုပေကာရိသေဌ)
ဇုတိ (ဣ ကန္ဒိရံသိသု)၊
လ ဣ (ယုဇ္ဇေစ.လဒ္ဓဇ္ဇေ)
(ခဏ္ဍော.ပ.ဏ္ဍော) ဒလံ (မတံ)၊

(၁၀၀၇) ရှုပေ၊ ရှုပါရုံအာဆင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ ကရိသော၊ကျင်ကြီးခဲ့ လည်းကောင်း၊ဝစ္ဆော၊ဝစ္ဆသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ အသ၊ပါး၊ ကန္ဒိရံသိသု၊ နှစ်သက်ခြင်း တင့်တယ်ခြင်းအာရောင်ကျိုးခဲ့၊ ဇုတိ၊ ဇုတိသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏.။ဣဇ္ဇတိ၊ ထိတည်း။ ယုဇ္ဇေစ၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည်ခဲ့ လည်းကောင်း၊လဒ္ဓဇ္ဇော၊ရအပ်သော ဝတ္ထုတို့ခဲ့ လည်းကောင်း၊ လ ဣ၊ လ ဣ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏.။ ခဏ္ဍော အားဘို့အကျိုး၊ ဝါ၊ အပ်ကိုခမဲ့ခိုင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍော၊သစ်ရွက်ခဲ့လည်းကောင်း၊ ဒလံ၊ ဒလသဒ္ဒါကို မတံ၊သိအပ်၏.။ ၁၊

၁-ဤ၌ (ဒလ) သဒ္ဒါ၏.အနက်ကြွေးမှတ်ရန်၊ရစနေ၊ဝါသော၊
သတ္ထရ္ဟေဒါပကဒ္ဒေသု၊ပဏ်တမာလပတ္တနာ။
ဥစ္ဆတာယံသမ္ဘဟဒ္ဒေ၊ဥဒ္ဓံဘာဂေ ဒလံမတံ။ ။

ဒလံ၊ဒလ.သဒ္ဒါကို၊သတ္ထရ္ဟေဒါပကဒ္ဒေသု၊ ခေါ်းလက်နက်ဖြင့်ဖြတ်ခြင်း၊ဆွဲငင်အပ်သော ဝတ္ထုတို့ခဲ့လည်းကောင်း၊ ပဏ်၊ ရွှံ့သွန်ခဲ့လည်းကောင်း၊ တမာလပတ္တ၊ ပန်းညှိရွက်ခဲ့ လည်းကောင်း၊ဥစ္ဆတာယံ မြင့်သည်၏.အဖြစ်ခဲ့လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဟဒ္ဒေ၊ အပေါင်းအဆုံး ထက်ဝက်ခဲ့လည်းကောင်း၊ဥဒ္ဓံဘာဂေ၊အထက်အဘို့ခဲ့လည်းကောင်း၊ မတံ၊သိအပ်၏.။

၁၀၀၈။ ။သလ္လ (ကဏ္ဏ သလာကာယံ)
(သုစိဏ္ဍေ) ဓာဝနံ (ဂဝေတ)၊
(ဘန္ဓနေ) ဝိဇ္ဇ.မော(ဟာ၊ဝ)
မောဟော (ဝိဇ္ဇာယ မုဆ္ဆနေ)။

(၁၀၀၈) ကဏ္ဏော၊ဖြောင့်ခဲ့လည်းကောင်း၊သလာ ကာယံ၊ခြောင့်တံကျင်ခဲ့၊ဝါ၊မဲ့ကမ္ဘည်းတံ၊စာရေးတံခဲ့ လည်းကောင်း၊ သလ္လ (နှ) သလ္ဟ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ ၏.။ ၁၊သုစိဏ္ဍေ၊စင်ကြယ်သည်၏.အဖြစ်ခဲ့ လည်းကောင်း၊

(ဖြူစင်သည်၏ အဖြစ်ခွဲလည်းဟု) ဂဏော ပြေးသွားခြင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ ဓာဝနံ ဓာဝနသင်္ခါသည် သိယာ၏။ သန္ဓာကြော၊ တုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ခွဲ လည်းကောင်း၊ ဟာဝေ၊ မိန်းမတို့၏ ကင်ဘယ်စမ္ဘယ်ခြင်း အမျှအရာခွဲ လည်းကောင်း ဝိဿမော ဝိဿမ,သင်္ခါသည် သိယာ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာယ၊ မသိခြင်း အဝိဇ္ဇာမောဟာခွဲ လည်းကောင်း၊ မုဒ္ဓနေ၊ တွေဝေ မိန်းမောခြင်းခွဲ လည်း ကောင်း၊ မောဟော၊ မောဟသင်္ခါသည် သိယာ၊ ၏။

ဘ-သလ္လသင်္ခါ၏ အနက်ကြွင်းမှတ်ရန်။ ။ပါ၊ပေ၊အင်္ဂေါ်မှ ဒုဿဟေ။

သော,ဗျာဓေ,မဒနေ,ဗေါ်လ္လေ၊သိမာ,မိန,ဝိသေသကေ၊ ။သော၊ပုံသလ,သင်္ခါသည်၊ ဗျာဓ၊မူဆိုး၊မဒန၊သမင်စာပင်၊ဗေါ်လ္ဟ၊ဥသျှစ်ပင်၊သိမာ၊ အပိုင်းအခြား၊ မိန်ဝိသေသက၊ ငါး အထူး။

ဒုတိယပါဒကား။ ။နပုံသကလိင်္ဂကအနက်ကြွင်း။

၁၀၈၉။ ။သေဒေါ(ဃမ္ဘဇလပါကေ)၊
ဂေါ(ဒ)ဒ္ဒ ဥဿ[မယေ] ဂုဒ္ဒေ၁။
(မိဒ္ဓော သဟာယေစ) သခါ၊
ဝိဘူ(နိစ္စပဘူသုသော)။

(၁၀၀၈) ဃမ္ဘ=ရေ၊ရွှေ့ရည်ခွဲ လည်းကောင်း၊ ပါကေ၊ ချက်ပြုတ်ခြင်းခွဲလည်းကောင်း သေဒေါ၊သေဒ ၁ သင်္ခါသည်၊သိယာ၏။ ဂေါ(ဒ)ဒ္ဒ၊ ဂေါ်လိုလုံး၊ ဘောဇလုံးခွဲ လည်းကောင်း ဥဿ[မယေ၊ ကြိမ့ ဖြစ်သော၊ ကြိုသကာ,တင်ပဲ့ခဲ့ခွဲလည်းကောင်း၊ ဂုဒ္ဒေ၁၊ဂုဒ္ဒသင်္ခါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ မိဒ္ဓော၊ အစိုးအပွါး ဆောင်ကတ်သူ မိတ်ဆွေ, ခင်ပွန်းခွဲလည်းကောင်း၊ သဟာယေစ၊ယှဉ်ကြည့်ရသူ အာဖေါ်သူ ယပ်ချင်းခွဲ လည်းကောင်း၊ သခါ၊ သခ,သင်္ခါသည်၊သိယာ၊ ၏။ နိစ္စပဘူသု၊အမြဲဟူသောအနက်၊ စွမ်းနိုင်သူ၊ ပါ၊အစိုးရသောသူဟူသောအနက်တို့ခွဲ၊ ဝိဘူ၊ဝိဘူသင်္ခါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ သော,ဟူသော၊ရူပဘေဒအားဖြင့်၊ ပုံ,တည်း။

ဘ-ပယောဒ၊ပုဒ်လည်း၊ ၎င်းအနက်စုကိုဟောနိုင်ဘည်ပင်။

၁၀၉၀။ ။(ခဏ္ဍေ ကုဗ္ဗဒေ) နေတ္တိ'သော
(ပရတ္ထိ'စ၊ကြိတိသ) ပု၊
ကလကော [ကာ၁ပ၊ပါ၊ဒေသ
(ဒေသော) ဇနပဒေါ (ဇနေ)။ ။

(၁၀၉၀) ခဏ္ဍေ၊သန်လျှက်၌ လည်းကောင်း၊ ကုရုရေ၊ ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်သောသူ၌ လည်းကောင်း၊ နေတို့သော၊ နေတို့သ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ပရဘို့'မျက်ကွယ်အဝေး၊ထို၌လည်းကောင်း၊ အတြဲ့စ၊ မျက်မှောက်အနီး၊ဤ၌လည်းကောင်း၊ အမု၊အမုသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ တိသု၊ ၏။ ၁၊ အာကာပဝါဒေသု၊အမှတ်တံဆိပ်အပြစ်ဒေါသ၊ဝါ၊စွပ်စွဲး ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့၌၊ကလကော်၊ကလက်သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၂၊ ဒေသေ၊ တိုင်းနိုင်ငံ အရပ်ဒေသ၌လည်းကောင်း၊ဇနေ၊ထို၌နေသူလူ၌လည်းကောင်း၊ဇနပဒေ၊ ဇနပဒသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၃၊

၁–၄င်း (ပရသို့'၊ အတြဲ့) အဓိပ္ပါယ်မှတ်ရန်ရစနာဂါထာ၊

ဋ္ဌံ,တံသဒ္ဒမတ္ထေသု၊အမုသဒ္ဒေါ၀ဝတ္တတိ။
ပစ္ဆိမ္ဘိ၊အပစ္ဆေ၊ပ၀တ္တတိတိ–ဘာ၀ကော။

အမုသဒ္ဒေါ၊အမုသဒ္ဒါသည်၊ ဋ္ဌံ,တံ သဒ္ဒမတ္ထေသု၊ ဋ္ဌဒသဒ္ဒါ၊တသဒ္ဒါတို့၏ အနက်တို့၌၊ ပ၀တ္တတိ၊ဖြစ်၏။ ။ပစ္ဆိမ္ဘိ၊ အနီးမျက်မှောက် ဟူသော အနက်၌ လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆေ၊ အဝေးမျက်ကွယ် ဟူသောအနက် ၌လည်းကောင်း၊ ပ၀တ္တတိ၊ ၏။ ဋ္ဌတိ၊ ဤသည်ကား၊ဘာ၀ကော၊ အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ။အနီးအဝေး ဤ,ထို, ပေး၊နက်ခွေးဟော (အမု)၊မျက်မှောက်၊မျက်ကွယ်၊နှစ်နက်လုံးမှတ်ဘွယ်ဩကာ်ဖြင့်ရှု။ ။

၂–ဤ၌၊ ဥပလက္ခဏာ၊ နိဒဿန၊ နည်း ရှိ၊ ဖြင့်၊ အယောဇလ၊သံချေး၊ လောဟမလ၊ ကြေးညို၊ဒေါသအပြစ်၊စသောအနက်များကို လည်းယူလော။

၃–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၁၀၉) နှင့်ညီလော။

၁၀၉၁၊ ။(ပဇ္ဇေ) ဂါထာ (ဂစိဘောဒေ)
ဝံသော (တွန်ယ ဝေဏသု)၊
ယာနံ (ရထာဒေါ၀မနေ)၊
(သဗ္ဗပသို့'မဝေ) တာလံ၊ ။

(၁၀၉၁) ပဇ္ဇေ၊ဂါထာ၌လည်းကောင်း၊ဝစိဘောဒေ၊ နှုတ်ခြွက်ပြောဆိုခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဂါထာ၊ဂါထာသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ တုဏ္ဍံ၊ အာနယဝေဏသု အမျိုးအနွယ်ပါးပင်တို့၌၊ ဝံသော၊ဝံသသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ ၃၊ ရထာဒေါ၊ ရထားစသောယာဉ်၌ လည်းကောင်း၊ ဂမနေ'သွားခြင်းလာခြင်း၌လည်းကောင်း၊ယာနံ၊ယာနသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ သဗ္ဗပသို့'၊ သရဝ်သဘောခ၌၊ ဝါ၊မိမိရှင်သဏ္ဌာန်၌ လည်းကောင်း၊ အာ၀ေ၊အောက်အရပ်မျက်နှာ၌လည်းကောင်း၊ တာလံ၊တာလသဒ္ဒါသည် သိယာ ၏။

၁–ဥပလက္ခဏာနည်းစသည်ဖြင့်၊သုသိရ၊ စည်အနက်ကိုယူ၍ ဝံသ တိုင်း၊ဟူသောအနက်ကိုလည်း၊ပုလ္လိင်ကဗဟုဝစနန္တပကွဲ့ယူလေဦး။

၁၀၉၂။ ။မဏ္ဍော (ဝိယဏ္ဍေ ဝေမဏ္ဍေ)
ပုမ္ဗ (တု ကုသုမော တုသ)။
သိလံ (သဘာဝေသုဇ္ဇဏ္ဍေ)
ပုရိဝေါ (ဥသဘောဝရေ)။ ။

(၁၀၉၂) ဝိလဏ္ဍေ၊ခါး၌ လည်းကောင်း၊ ဝေမဏ္ဍ၊ အာလယိအာရုပ်၌ လည်းကောင်း၊မဏ္ဍောမဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ တု၊အုံ၊ ကုသုမောတုသ၊ ပကတိပန်းပွင့်၊မိန်းမတို့၏ဥတုပန်းတို့၌၊ပုမ္ဗ၊ပုပ္ဖသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ သဘာဝေ၊ ပကတိသဘောဝ၌ လည်းကောင်း၊ သုဇ္ဇဏ္ဍေ၊ ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်သောဝတ်အာကျင့်၌ လည်းကောင်း၊ သိလံ၊ သိလ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဥသဘော၊နွားဖြူလည်းကောင်း၊ဝရေ၊ မြတ်ကောသာသူ၌ လည်းကောင်း၊ပုရိဝေါ၊ပုရိဝ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၂၊

၁–(ပုမ္ဗ) သဒ္ဒါ၏အနက်ကြောင်း၊
ကုဝေရသိရိမာနမ္ပိ၊နေဘ္ဂရောဝေရိတသနေ၊ ။အနက်မခက်။
၂–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၇၉၅) (၆၉၅) (၉၉၇) တို့နှင့်ညီ၊ ။

၁၀၉၃။ ။(ကောသေ၁ဂါနိဗ္ဗိဒေ) ဏ္ဍော
ကုဟာရံ၊ (ဂန္ဓရေ ဖိလေ)
နေတ္ထိ်သေ ဂဏ္ဍကေ] ခဏ္ဍေါ
ကဒဠော (တုဒုမေ စယေ)။ ။

(၁၀၉၃) ကောသော၊သိုအိမ်ဝေ့းစေ့၌လည်းကောင်း၊ ခဂါနိဗ္ဗိဒေ၊ ဌက်စသည်တို့၏အဥ၌ လည်းကောင်း၊အာဏ္ဍ၊အဏ္ဍ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ ဂန္ဓရေ၊တောင်ခေါင်း၊တောင်ကြား၊လိုဏ်ဂုမ်း၊ ဂုဠ္ဠမင် (ဥမ္မဂ်) ၌ လည်ကောင်း၊ဖိလေ၊တွင်း, အပေါက်အကြား၌ လည်းကောင်း၊ ကုဟာရံ၊ ကုဟာရသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။နေတ္ထိ်သေ၊ သန်လျက်၌ လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍကေ၊ ကြီ့သတ္တဝါဟူသော သားကောင်၌လည်းကောင်း၊ ခဏ္ဍေါ၊ ခဏ္ဍသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ့! ၏။ တု၊ အုံ၊ ဒုမေ၊ သိန်ပင်၊ ဝါ၊ မဒကုပင်, ဟူသော သစ်ပင်အာထူး၌လည်းကောင်း၊စယေ၊အပေါင်းအာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ ကဒဠော၊ကဒဠ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၃၊

၁–သကတ္ထကပစ္ဆည်းနှင့်တကွ,ကဒဠကသဒ္ဒါလည်း၊ဂင်းအနက်စုံ၌ဖြစ်နိုင်သည်ဟုမှတ်။ ထိုတွင် "ဒုမတ္ထ,ဆ်ပုံ။စယတ္ထ,ဆ်ပုံ၊ဟုခွဲခြား၍မှတ်လော။ ။

၁၀၉၄။ ။(ဘော ခေနယ်) ရောဟိဏီ(ဣ)
ဝရဂ် (ယောနိယံသိရေ)
အဏ္ဏောသေသပထေ] သာပေါ
ပက် (ပါပေစကဒ္ဒမေ)။ ။

(၁၀၉၄) ဘော၊ရောဟိဏီနဂ္ဂတ်၌ လည်းကောင်း၊ ခေနယံ၊ နွားမ၌ လည်းကောင်း၊ရောဟိဏီ၊ရောဟိဏီသမ္ဗန္ဓ ၊သည်၊သိယာ၊၏။ ဣတ္ထ ၊ ထိ တည်း။ယောနိယံ၊ပသာဝမဂ်၌လည်း ၊ကောင်း၊သိခေ၊ ဦးခေါင်း၌ လည်း ကောင်း၊ဝရဂ်၊ဝရဂီသမ္ဗန္ဓ ၊သည်၊သိယာ၊ဏ်။ အဏ္ဏောသေ၊ ဆဲးရေးခြင်း၌ လည်းကောင်း၊သပထေ၊ကျိုနဲ့ဆဲးခြင်း၊ဝါ၊ ယုံကြည်ရန် ကျမ်းကျင်နှစ်သ စ္စာတိုက်ခြင်း၌လည်းကော ်း၊သာပေါ၊ သာပ သမ္ဗန္ဓ ၊သည် သိယာ၊၏။ ပါပေစ၊မကောင်းမှုအကုသိုလ်၌လည်း ၊ကောင်း၊ ကဒ္ဒမေ ဖျိုညွှန်း၌ လည်း ကောင်း၊ပက်၊နှ,ပက် သမ္ဗ ်၊သည်၊သိယာ၊၏။ ၁၊

၁–ဤ၌, ပက်သမ္ဗန္ဓကို၊နှ။ ။အောက်ဂါထာနံပါတ် (၆၆၂) ၌ပုံအဖြစ်ဖြင့်ပြ၏။ ။ ၎င်း၊ ၂, ချက်ကိုထောက်သဖြင့်၊ သမ်တကျမ်းများနှင့်အညီ၊ ပုံ၊ နှ၊ နှစ်ပါး၌ပင်၊ (ပက်) သမ္ဗ ်ဖြစ်နိုင်သည့်အဖြစ်ကို၊သိစေတော်မူသည်ဟုမှတ်။ ။

၁၀၉၅။ ။(ဘောဂ၀ကျွန်ရဟေ) ဘောဂီ၊
သဏော (ကုသိ၀ေယျာ)။
(ဗလေ ပဘာ၀ေ) ပဓံယံ၊
ကောဒေါ၊(ကောသုစ ဒ္ဓိယံ)။

(၁၀၉၅) ဘောဂ၀တီ၊စည်းစိမ်ယုစသောသူ၌လည်းကောင်း၊ဥရဟေ၊ ခြေ၌လည်းကောင်း၊ဘောဂီ၊ ပုံ,ဘော ်ဂီသမ္ဗ ်၊သည်၊ သိယာ၊ ဏ်။ တူ၊အုံ၊ သိ၀သာ၀ီသူ၊မဟာဒေ၀နတ်၊အကြီးအမှူး၊အရှင်၊စိုးမင်းတို့၌၊ ဇုဿဏော၊ ဇုဿဏ သမ္ဗ ်၊သည်၊သိယာ၊ဏ်။ ဗလေ၊ အားအစွမ်းသတ္တိ၌လည်းကောင်း၊ ပဘာ၀ေ၊တန်းခိုးအာနုဘော၌လည်းကောင်း၊ ဝိဂုယံ၊ ဝိဂုယ သမ္ဗ ်၊သည် သိယာ၊ဏ်။ ၃၊တောသုစ၊ထိုဗလ,ပဘာ၀, အနုက်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဒ္ဓိယံ၊ ထွန်းပခြင်း၌လည်းကောင်း၊ကောဒေါ၊တေ , သမ္ဗ ်၊သည်၊သိယာ၊ဏ်။

၁–ဤ၌၊ ဥဟလ ကွဏ,စသောနည်းမျိုးဖြင့်၊သုက်သွေး၊ထွန်းပခြင်း စသောအနက်များကို လည်း ယူလေဦး။ ။ဂမ္ဘဒေါသပြ (ပေါသောဝိရိယ၀ါသောယံ၊ ပရိဟတ္ထောနဝိဿမိ) ဟူသောအလင်္ကာပါဠိ၌၊ဝိရိယသမ္ဗ ်၊ သုက်သွေးဟော။ ဤ၌၊ သိဟိုဠ်ပါဠိများမှာ (ဝိရိ ယော) ဟု၊ပုံဖြင့်မျက်လျက်ယှိသည်၊သတိပြု၊အောက်ဂါထာ (၁၅၆) နှင့်ညီလေ။ ။

၁၀၉၆။ ၊ဝေရာ (သန္ဓတိခဏေ)၊
ဝါနံ (တဏှာယ သိဒ္ဓေနေ)။
ခဏာ၊(သုတေပဋိဟာရေ)
ဝိဏ္ဍိပိဋ္ဌာသု] ဝေဒနာ။ ။

(၁၀၉၆) သန္ဓတိ၊ခဏေ၊အစဉ် သန်လျက်သွားခ၊ဝေရာ၊ဝေရာသဒ္ဒါ သည်ထိယာ၊၏။ ၁၊ တဏှာယ၊တဏှာခ လည်းကောင်း၊ သိဒ္ဓေနေ၊ ချုပ်စပ်ခြင်းခ လည်းကောင်း၊ဝါနံ၊ဝါနသဒ္ဒါသည်၊ထိယာ၊၏။ သုတေ၊ရထားထိန်းခ လည်းကောင်း၊ ပဋိဟာရေ၊ တံခါးစောင့်ခ လည်းကောင်း၊ ခဏာ၊ ခဏ၊သဒ္ဒါသည်၊ ထိယာ၊၏။ ၂၊ ဝိဏ္ဍိပိဋ္ဌာသု၊ သုခစသောဝေဒနာ၊ ဝါ၊ ခံစားခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်း ညှင်းဆဲးကျင်နာခြင်းတို့ခ၊ဝေဒနာ၊ဝေဒနာ သဒ္ဒါ သည်၊ထိယာ၊၏။ ။

၁–ဤခ၊ ဥပလက္ခဏာ, စသောနည်းမျိုးဖြင့်၊ ဥဏ္ဏ၊ ယသ၊ အတိဝုဋ္ဌိ၊ သဒိသ၊ဇလ သောတ၊စသောအနက်များကိုလည် ယူလေဦး၊ ။

၂–အမိမင်း၊ အဘ သူဆင်းရဲမှု ဖြစ်သော သား၊ ကျွန်မသား၊ စေခိုင်း တိုက်တွန်း အပ်သောသူ၊လောကကိုဖန်ဆင်းတတ်သော၊ဗြဟ္မာစသောအနက်တို့ကိုလည်း၊ဥပလက္ခဏာ စသောနည်းမျိုးဖြင့်ယူလေဦး။ ။

၁၀၉၇။ ။(ထိယံ) မတိ (ဆ္ဆာ ပညာသု)၊
(ပါပေ ယုဇ္ဇေရဝေ) ရဏော။
လဝေါ (တု ဖိန္ဒုဆ္ဆေဒေသု)၊
(ပလာပေတိ သယေ) ဘုသံ။ ။

(၁၀၉၇) ဆဆ္ဆာပညာသု အလို၊ပညာယှဉ်တို့ခ၊မတိ၊ မတိ, သဒ္ဒါသည်၊ ထိယာ၊ဏ်။ ထိယံ၊ထိခ၊ဖြစ်ဏ်၊ပါပေ၊မကောင်းကိုခ် လည်းကောင်း၊ ယုဇ္ဇေ၊ စစ်ထိုးခြင်းခ လည်းကောင်း၊ ရ ဝေ၊အ.သံခ် လည်းကောင်း၊ ရဏော၊ရလာ, သဒ္ဒါသည်၊ထိယာ၊၏။ တု၊အုံ့ဖိန္ဒုဆ္ဆေဒေသု,အနည်းငယ်၊ ဖြတ်ခြင်းတို့ခ၊ လဝ၊လဝ,သဒ္ဒါသည်၊ဘိယာ၊၏။ ပလာပေ၊ နို့.ရည်မသွင်း၊ ဆန်နှစ်ကင်း သည့်အဖျင်းစပါး (စပါးဖျင်း) ခ် လည်းကောင်း၊ အတိသယေ၊ အထွန်အကဲးခ လည်းကောင်း၊ဘုသံ၊ဘုသ,သဒ္ဒါသည်၊ ထိယာ၊၏။ ၁၊

၁–ဤခ၊ပလာပေ၊ဟူရာဝယ်၊ပလာသေ၊ဟုဒန္တဇအဝဂ်ငါးလုံးမြောက် (သ) အက္ခရာ နှင့်ပျက်လျက်ယှိတတ်သည်၊သတိပြု။

ပလာသ,သဒ္ဒါ၊စပါ၊ဖျင်းဟောမဟုတ်၊ပလာပေ၊ဟု,ပေါ်ပြေ့ပြူ၊ပဌမကွဲရာ (၀) နှင့် သ၊ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ အောက် ဂါထာနံပါတ် (၄၅၃) အထက် ဂါထာ နံပါတ် (၁၁၂၅)ပလာပေါတု၊ဘုသမှိစ၊တို့နှင့်ညီလေး ။

၁၀၆ဂ။ ။ဗာဝ (ဒုကွေ နိသေခေစ)
(မူလပဒေပိ) မာတိကာ။
သေ့ဟော (ကေလေ.ဓိကပ္ပေမ)
ဃရာပေက္ခာသု] အာလယော။

(၁၀၆ဂ) ဒုကွေ၊ဆင်းရဲကျင်နာခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ နိသေခေစ၊ တားမြစ်ခြင်း၌လည်းကောင်း ဗာဝါ၊ဗာဝါသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ။မူလ ပဒေပိ၊အာကျယိဝေဘာနရုံအာစဋ္ဌကည်ထား၊အ၊ပဲသော၊အာကျဉ်းသင်ဟာမုဒ် ၌လည်း၊ မာတိကာ၊ မာတိကာ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ။ ကေလေ ဆိုခဲ့ လည်းကောင်း၊အဓိက,ပွေ,မ၊အာလွန်အကဲ,ခွဲစိတ်ခြင်း၌လည်း,ကောင်း၊ သေ့ဟော၊သေ့ဟာသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ဃရာပေက္ခာသု၊အိမ် ငဲ့ကွက်၊ ညှာတာ၊ တပ်ခြင်း ကဏ္ဍာတို့၌၊ အာလယော၊ အာလယ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။

၁–အဝိသဒ္ဒါဖြင့်၊ရေမြောင်းကိုယူ။ ။

၁၀၆ဃ။ ။(ကောဏ္ဍညိ) ကောဏ် (ဂေလော)
(ဌာနေ) ဘူမိ (ဇိယဘူတိ)။ ။
လေခေါ (လေ,ချေ,ဖြတ်) လေခါ၊
(ပုဗ္ဗေဘု) ဘာဝ (ဖြစ်ခဲ့)။ ။

(၁၀၆ဃ) ကောဏ္ဍညိ၊ အလံဘမ်းခွန် မှန်ကာင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဂေလော အိမ်၌လည်းကောင်း ကောဏ် ကောဏ်သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ။ ဌာနေ၊တည်ရာအရပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဘူတိ၊ မြေ၌လည်းကောင်း၊ဘူမိ၊ ဘူမိ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ဇုတ္တိ သံ၊ထိ၌ဖြစ်၏။ လေချေ၊ရေးအပ်သော၊ အာဂ္ဂရာ၌ (ဖြစ်သည်ယှိ,သော်) ,လေခေါ်,လေ,ခါဟု,ပုံ ဖြစ်၏။ ။ ရာဇိလေ ခါ၊အရေးအကြောင်း၌ ဖြစ်သည်ယှိ,သော်,လေခါ,ဟု ထိုဖြစ်၏။ ။တနည်း၊ လေခေါ်၊ပုံ, လေခသဒ္ဒါသည်၊လေချေ၊ ရေးအပ်သော,အာဂ္ဂရာ၌,သိယာ၊ ၏။ ။ရာဇိ၊ အ,ရေးအကြောင်းသည်လည်း၊ လေခါ၊ လေခါမည်၏။ ။တူ,ခဲ့, ပုဗ္ဗေ,ပူဗေဘော်အပ်,ပူ,ဇော်ထိုက်,ပူဇော်သင့်သော,သူ၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ခဲ့, ဗူး,ပြီး၌လည်း,ကောင်း,ဘဝ၀၊ ဘဝ,ကို,,သဒ္ဒ ,သည်,သိယာ ၏။

၁၁၀၀၊ ။ဂဒါ (သတ္တော) ဂဒေါ (ရောဂေ)
(နိသဇ္ဇာ ပိဋ္ဌေသွာ) သနံ။
တထာဂတော (ဖိနေသတ္တော)
(စယေဒေဟော) သမုဿယော။

(၁၁၀၀) သတ္တော၊ ချွန်းတောင်း ဟူသော လက်နက်အထူးခွဲ၊ ဝါ၊ သံတောင်းပုတ်လက်ရိုက်ဟူသော လက်နက်အထူးခွဲ၊ ဂဒါ၊ ထိ, ဂဒါ သဒ္ဒါ၊ သည်၊ သိယာ၏။ ရောဂေ၊ အနာကောင်ခွဲ၊ ဂဒေါ၊ ပုံ၊ ဂဒ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ နိသဇ္ဇာပိဋ္ဌေသု၊ ထိုင်နေခြင်း၊ အင်းပျဉ်၊ ကုလားထိုင်တို့ခွဲ, အာသနံ၊ အာသနဿ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ဖိနေ၊ ဖူးရောင်ခွဲ လည်းကောင်း၊ သတ္တော, သတ္တဝါခွဲလည်းကောင်း၊ တထာဂတောတထာဂတ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ၁၊ စယေ၊ အပေါင်းအစုခွဲ လည်းကောင်း၊ ဒေဟော၊ ခန္ဓာကိုယ်ခွဲ လည်းကောင်း၊ သမုဿယော၊ သမုဿယ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။

၁–ဤခွဲ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းမျိုးဖြင့်၊ (ဓမ္မေသံ ဃေစဝတ္ထုတိ)၊ ဟု၊ ပါဒဖြည့်စွက်၍, တရားသံဃာ၊ ဟူသော အနက်ပိုကိုလည်းယူလေဦး။ ။ရတနသုတ်၊ ယာနိဓ၊ အစချီသော သုံးဂါထာအနက်၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ ဂါထာများခွဲ၊ (တထာဂတ) ပုဒ်များကို (တရားသံဃာ)၊ ဟောပြုတော်လေ။ ။

၁၁၀၁၊ ဒိလံ (ကောဋ္ဌာသ ဝိဒေသု),
ဝဇ္ဇံ (ဒေါသေစ၊ ဘေရိယံ)။
(ကာလေ ဒီဃဋ္ဌေသေ) ဌ ါနံ,
(အာဒ္ဓိယံ) သေတု (ကာရဏော)။

(၁၁၀၁) ကောဋ္ဌာသဝိဒေသု၊ အတို့အစု၊ အကြားအပေါက်တွင်းတို့ခွဲ ဒိလံ၊ ဒိလ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ဒေါသေစ၊ အပြစ်ဒေါသခွဲ လည်းကောင်း၊ ဘေရိယံ၊ စည်ခွဲလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇံ ဝဇ္ဇ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ကာလေ၊ အခါကာလခွဲလည်းကောင်း ဒီဃဋ္ဌေသေ၊ အဓွန်ရှည်သော ခရီးခွဲ လည်းကောင်း၊ အဓ္ဓါနံ၊ အဓ္ဓါနဿ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ အာဒ္ဓိယံ၊ တန်တားခွဲ ဝါ၊ ကာနန်သင်း၊ ကာနန်ပေါင်း၊ ဆည်ရိုး၊ ဆည်ပေါင်ခွဲလည်းကောင်း၊ ကာရဏော၊ အကြောင်းခွဲ လည်းကောင်း သေတု၊ ပုံ, သေတု, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။

၁၁၀၂။ ၊ကြောသော (ကာရဏော ဒေသေ)
သဘာ (ဂေဟေစ.သံသဒေ)။
ယူပေါ (ထဇ္ဇေစ.ပါသာဒေ)
(ထာ) ယနံ (ဂမနေ ပထေ)။ ။

(၁၁၀၂) ကာရဏော၊အကြောင်းခို့ လည်းကောင်း၊ဒေသေ၊ တည်ရာ အရပ်ခို့ လည်းကောင်း၊ကြောသော၊ ကြောသ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၊ ဂေဟေစ၊လူတို့၏ စည်းဝေးရာအိမ်ခို့လည်းကောင်း၊ ၁၊ သံသဒေ၊သဘင် အစည်းအဝေးပရိသတ်အရှေ့အပေါင်းခို့ လည်းကောင်း။ ၂၊ သဘာ၊သဘာ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ထဇ္ဇေစ၊ယဇ်တိုင်ခို့ လည်းကောင်း၊ပါသာဒေ၊ ပြာသာဒ်ခို့လည်းကောင်း၊ ယူပေါ၊ယူပ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ အထ၊ ပါး၊ဂမနေ၊သွားခြင်းခို့ လည်းကောင်း၊ပထေ၊လမ်းခရီးခို့လည်းကောင်း၊ အယနံ၊အာယနံ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ဏိ။

၁–အောက် ဂါထာနံပါတ် (၂၀၀) ၌ပြဆိုအပ်သော (သဘာ) သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ရည်သည်၊

၂–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၁၄၁၄) ၌ပြဆိုအပ်သော (သဘာ) သဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုရည်သည်။

၁၁၀၃။ ၊အာကြော (ရုက္ခဋ္ဌာနေ သူရေ),
အာသော (ကောဏောဟသော ပူတ)
အံသော (ခန္ဓေစ ကောဋ္ဌာသေ)
(ဇာလံသူသု) ဗ္ဗိ(နောပုမေ)။ ။

(၁၁၀၃) ရုက္ခဋ္ဌာနေ၊မရိုးပင်ဟူသောသစ်ပင်အထူးခို့လည်းကောင်း၊ သူရေ၊နေမင်းခို့လည်းကောင်း၊အာကြော၊အာကြသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၁၊ ကောဏော၊အစွန်အဖျားအထောင့်ခို့လည်းကောင်း၊ဟာယေဝိ၊ မြင်းခို့လည်း ကောင်း၊အာသော၊အာဿ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၂၊ အထ၊ပါး၊ ခန္ဓေစ၊ ပခုံးခို့လည်းကောင်း၊ကောဋ္ဌာသေ၊ အဖို့အရုံခို့ လည်းကောင်း၊ အံသော၊ အံသသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ဇာလံသူသု၊ဖိုးတောက်,ဖိုးလျှံ၊ အဂေါဏ်တို့ခို့၊ အဗ္ဗိ၊အဗ္ဗိ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၊နောပုမေ ပုံ,ခို့မဖြစ်။

၁–သိကြား၊ပညာယို၊ကြေးနီ၊ဖလီ၊ဖလ်ရည်အစိမ်း၊အဆီအနှစ်၊ လွန်စွာကျိုချက်ခြင်း၊ စသောအနက်များကိုလည်း၊နိဒဿနပဋိပတ္တိ၊နည်းမျိုးဖြင့်ယူ။ ။

၂–ဆိုအင်ခဲ့ပြီးသော နည်းမျိုးဖြင့်၊ (သူဆင်းရဲ၊ ဟူသော ဒုဋ္ဌတတ္တ၊ နှင့်ကျောက်ခဲ၊ ဟူသော၊ ပါသာဏတ္တ၊ ကိုလည်းယူလေဦး)။ ။လိုင်အထူး အနက်ကြွင်းများကို ယူရန် ရစနာဂါထာ။

အသ္သ ံ မုခမ္ပိအသ္သောတု၊အဆိဏီဒေဝတာပသော၊
ပါသာဏော နိဒ္ဓနေတိသုမုနိနိဋ္ဌသာဒိသု။ ။

အသ္သ ံ၊နအသ္သ,သဒ္ဒါသည်၊ မုခမ္ပိ၊ ခံတွင်းမျက်နှာဦးဖြစ်၏။ အသ္သောတု၊ပုံ, အသ္သ သဒ္ဒါသည်ကား၊ အဆိဏီဒေဝတာပသော၊ အသဝိဏီနကွတ်စောင့်နတ်, အဆဒေဝတာ, မည်သော ရှေ့အထူးဌ လည်းကောင်း၊ပါသာဏော၊ကျောက်ဌထည်းကောင်း၊ ဖြစ်၏။ တိသု၊သုံးလိုင်တို့ဌဖြစ်သောအသ္သ,သဒ္ဒါသည်၊မုနိ၊ ရှေ့ရဟန်း၊နိဋ္ဌသာဒိသု၊ အနှောင် အဖွဲမယ်သောသူ၊သူတော်ကောင်းတို့ဌဖြစ်၏။

၁၁၀၄၊ ။(နာသာသဏ္ဍောသ္မ) ဘာဝေါ(ထ),
အန္ဓ (မောဒနံ)ဘုတ္တိသု)။
ဒိဝံ (ပါ'ကော ဇနေ) ဇီ'ဝေါ,
ဃားသော (တ္ထနေစ ဘက္ခနေ)။

(၁၁၀၄) နာသာသဏ္ဍောသ္မ၊ ပျက်စီးခြင်း၊ ထင်ရှား မယ်သည်၏ အဖြစ်တို့ဌ၊အာဘာဝေါ၊အဘာဝ,သဒ္ဒါသည်၊ ဃိယာ၊၏။ အထ၊ပါ၊ ဩဒနံ ဘုတ္တိသု လမင်းအစာအာဟာရ,ဟူသောအနက်၊စား၊ခြင်း ဟူသော အနက်တို့ဌ၊အန္ဓ ံ၊အန္ဓ,သဒ္ဒါသည်၊ဃိယာ၊၏။ ပါ'ကော၊အသက်ဌ၊ ဇီ'ဝံ၊ နှ,ဇီ'ဝ,သဒ္ဒါသည်၊ ဇနေ၊သတ္တဝါဌ၊ဇီ'ဝေါ၊ပုံ,ဇီ'ဝ,သဒ္ဒါသည်၊ဃိယာ၊ ၏။ တု၊အုံ၊အုံနှေစ၊ လမင်းအာစာအာဟာရဌ လည်းကောင်း၊ ဘက္ခနေ၊ စား၊ခြင်းဌလည်းကောင်း၊ဃာသော၊ဃာသ, သဒ္ဒ သည်၊ဃိယာ၊၏။

၁၁၀၅၊ ။(ဆဒ္ဒနေ) ဆ္ဌာဒနံ (ဝတ္ထေ)
ဒိကာယော (ဂေဟ ရာသိသု)၊
(အန္ဓာဒေါ) အာမိသံ (မံသေ)
ဒိက္ခာ (တုယဘနေ)ဒ္ဓနေ)။ ။

(၁၁၀၅) ဆဒ္ဒနေ၊ဇုံးလွှမ်းခြင်း ဝါ၊ အဖိုးဌလည်းကောင်း၊ ဝတ္ထေ၊ အာဝတ်ပုဆိုးဌလည်းကောင်း၊အာ ဆ္ဌာဒနံ၊အာ ဆ္ဌာဒနဲ,သဒ္ဒါသည် ဃိယာ၊၏။ ဂေဟရာသိသု အိမ် အပေါင်းအရုတို့ဌ၊နိကာယော၊နိကာယ, သဒ္ဒါသည်၊ ဃိယာ၊၏။ အန္ဓာဒေါ ထမင်းအာစာအာဟာရအစုဌလည်းကောင်း၊ မံသေ၊ အသား၊ဌလည်းကောင်း၊အာမိသံ၊အာမိသ,သဒ္ဒါသည်၊ဃိယာ၊၏။ တု၊အုံ၊

ယစေနေ၊ယဓိနတ်ပူဇော်ခြင်းရှိလည်း၊ကောင်း၊အစွဲနေ၊ပူဇော်ခြင်း သာမညဿ လည်း၊ကောင်း၊ဒိဋ္ဌာ၊ဒိဋ္ဌာ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ။

၁၁၀၆၊ ၊(ကြိယာယံ) ကာရိကာ (ပဇ္ဇေ),
ကေတု (တု,စိဟ်နေ၊ဝေ)။
ကုသုမံ (ထိရဇေ၊ပုပ္ဖေ),
ဝါနရေ (တု-ဗုဒ္ဓေကေ၀ိ)။ ။

(၁၁၀၆) ကြိယာယံ၊အမှုမှာရှိလည်းကောင်း၊ပဇ္ဇေ၊ဂါထာ၌လည်း၊ ကောင်း၊ကာရိကာ၊ကာရိကာ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၁၊ စိဟ်နေ၊ အမှတ်တံဆိပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဝေ၊ အလံ တမ်းခွန်မှန်ကင်း၌ လည်း ကောင်း၊ကေတု၊ပုံ,ကေတု,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၂၊ ထိရဇေ၊ ဓိန်းမ တို့၏၊ဥတုသွေး၊ဥတုပန်း၌လည်းကောင်း၊ပုပ္ဖေ၊ ပကတိပန်းပွင့်၌ လည်း ကောင်း၊ ကုသုမံ၊ကုသုမ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၃၊ တု၊အံ့၊ ဝါနရေ၊ မျောက်သဏ္ဌာ၀ါ၌လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေ၀ိညာယ်၌ လည်းကောင်း၊ ကဝိ၊ ကဝိ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၄၊

၁-ဤ၌နိဒါနစသောနည်းမျိုးဖြင့်ကြိုးပမ်းခြင်းကားသူသည်မ၊ ဂါထာဖြင့်၊ ဖွင့်သော ကျမ်းမျိုး၊ အတတ်သည်၊ အတတ်သည်အမှု၊ အနက်များကိုယူ။ ၊ရင်းကာရိကာသည်၊ အဗျယပုဒ်ဖြစ်ခဲ့အံ့၊အားထုတ်ခြင်းအလွန်ကျင်နာခြင်း၊အဝိုင်းအခြားအနက်များကိုယူလေ။

၂-စိဟ်နေစ ပတာကားယံ ကေတုစော တတာ၀ဗေ။ ။အောက်ဂါထာ နံပါတ် (၁၀၆၆) ဇေသဒ္ဒါနှင့်တူ၍,ပေါင်းစပ်ဘွဲ့ဆိုလို ၊အသုံးပြုရန်'ရုစနာဂါထာ၌။ ။ဤမာဂဓ၊ အဘိဓာန်မှာ၊ ကေတုသဒ္ဒါ၏, အဓွန့်၌ရှိ နည်းပါးလှ၍, ဖြည့်စွက်ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ရုစနာ ဂါထာ။

ကေတုဂ္ဂဟာ၀ိသေသေ၊သရီရေ၀ိစ,ရာဟုနော။
ရောဂုပ္ပါတ သိခိ,ဒိဋ္ဌာ၊သဏ္ဌာ။သုစိဟ်နေ,ဝေ။ ။

ကေတုသဒ္ဒါသည် ကိတ်ဟူသောကြိယာဒေါတု ရာဟု၏,ကိုယ်၊ အနာရောဂါ၊ တိတ်၊ နိမိတ်၊ကိတ်၊မီး၊ထွန်းပခြင်း၊ရန်သူ၊အမှတ်တံဆိပ်၊အလံ၊တမ်းခွန် ၌ဖြစ်၏။

၃-(ကုသုမ) သဒ္ဒါအနက်ကြွင်း၊ နေတ္ထရောဂေ၀ေလေ,စော၊ ပုရေပါ၌လိပုသကေ၊ ။ (အနက်မခက်)

၄-ဒန္ဒေ,ဝ,ဗ,(ဝ) အက္ခရာနှင့်ယှဉ်သော (ကဝိ) သဒ္ဒါသည်၊ (မျောက်သဏ္ဌာ၀ါ) နှင့် (ပညာယှဉ်) ဟူသောနှစ်နက်ကို ဟော၏။ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၆၁၃) ၌ဩဋ္ဌ ပဌမက္ခရာ (ပ) နှင့်ယှဉ်သော (ကဝိ) သဒ္ဒါကား၊ (မျောက်သဏ္ဌာ၀ါ) ဟူသောအနက် တခုကိုသာ၊ဟောနိုင်သည်ဟု၊သိ၊သန့်ခြ ၊နား၍,မှတ်။ ။ဂင်းနှစ်ပုဒ်အက္ခရာပြောင်းလဲ၍, ပျက်တယ်သဖြင့်သတိပေးလိုက်သည်၊အထူးသတ်ယှဉ်စေ၊ ။

၁၁၀၇။ ။(အဂရေ-ကရဘော) ဩဋ္ဌော,
လုဒ္ဓေါ.(တု.လုဒ္ဓကေပိစ),။
ကလုသံ (တွာ.ဝိလေ ပါပေ),
(ပါပေ) ကလိ.(ပရုဒ္ဓယော)။

(၁၁၀۷) အဂရေ၊နှုတ်ခမ်းခွဲလည်းကောင်း၊ ကရဘော၊ ကုလားအုပ်(တ)၌ လည်းကောင်း၊ ဩဋ္ဌော၊ ဩဋ္ဌသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ တု၊ အံ့၊ လုဒ္ဓကေပိ၊မှုဆိုးခွဲလည်း၊ လုဒ္ဓေါ၊ လုဒ္ဓသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ တု၊အံ့၊ အာဝိလေ၊နောက်ကျ၊သောအခုဝတ္ထု၌လည်းကောင်း၊ပါပေ၊မကောင်းမှုအကုသိုလ်၌လည်းကောင်း၊ကလုသံ၊ ကလုသ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ပါပေ၊မကောင်းမှုအကုသိုလ်၌သည်းကောင်း၊ ပရုဒ္ဓယော၊ ရှုံးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ကလိ၊ကလိ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။

၁၁၀۸။ ။ကန္ဓာရော (ဝနုဒ္ဒေသ),
စရော (စာရမ္ဘိ.စဋ္ဌလေ)၊
(ဇနာ၀ါသေ ဂဏေ) ဂါမော,
စမ္ဘ (တု.ဗလကောတစေ),။ ။

(၁၁၀۸)ဝနုဒ္ဒေသ၊ကောဝါသွား၊နိုင်ခက်သောခရီး၊ခဲးတို့၌ ကန္ဓာရော၊ ကန္ဓာရ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏။ စာရမ္ဘိ၊ ဘ,သူလျှို၌လည်းကောင်း၊စဋ္ဌလေ၊ သွားတတ်သောသူ၊ဝါ၊ လျှပ်ပေါ်သောသူ၊ တုနှိုလျှပ်သောသူ၌ လည်းကောင်း၊စရော၊စရ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ ဇနာ၀ါသေ၊ လူတို့နေရာရွာ၌ လည်းကောင်း၊ဂဏော၊အာပေါင်း၌လည်းကောင်း၊ဂါမော၊ဂါမသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ တု၊အံ့၊ ဗလကော၊ စစ်သည်အင်္ဂါ၊ ကာ၊ ပျက်ချပ်၌ လည်းကောင်း၊တစော၊ အာရေ၌လည်းကောင်း၊စမ္ဘ၊ စမ္ဘသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။

၁-ဤ၌၊စ ရ၊ ကို၊ (စရ) ပုဒ်ဖြင့်ပင် အနက် ကြားခြင်းသည်၊ မလျော်သောကြောင့် (စာရမ္ဘိ) ဟု၊စ,မှာဒီဃနှင့်၊အမှန်ယှိစေရမည်။အောက် (၃၄၇) ဂါထာနှင့်ညီ။ ။

၁၁၀၉။ ။အာမေ်ာဒေါ (ဟာသ.ဂဏ္ဍေသု)
စာရု (တု ကာနုကေပိစ)။
(သဗ္ဗာဃံ) ဘ၀နံ (ဂေဟော)
(လေသောတု.ခလိတော) ဆလံ

(၁၁၀၉) ဟာသဂန္ဓေသု၊နှစ်သက်အားရမိုး၊ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ အဝေး သို့သွားသော၊ကောင်းသောအနံ့တို့ခဲ့ အာမာဒေ ၊ အာမာဒ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏၊တု၊အံ့၊ကနုကေပိ၊ရှေ့ခဲ့လည်း၊စာရု၊စာရုသဒ္ဒါသည်၊ ၁၊ သိယာ၊ ၏၊သတ္တာယံ၊ထင်ရှားယှဉ်သည်၏အဖြစ်ခဲ့လည်းကောင်း၊ ဂေဟော၊ အိမ်ခဲ့ လည်းကောင်း၊ဘဝနံ၊ဘဝန သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏၊ တု၊အံ့၊ သေလော၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ၊ ဖြားယောင်း သွေးဆောင်ခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ ၂၊ ခလိတော၊ ချော်ချွတ်ခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ ဆလံ၊ ဆလ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏၊

၁–အဝိသဒ္ဒါဖြင့် (သုဒ္ဓရတ္တ) ကိုယူ။

၂–ဤခဲ့၊ဆလံ ဆဒ္ဒ သ္ဓလိတ၊ယား၊ ဟူသော တိကတ္တာသော အဘိဓာန်နှင့်၊ ဟေမ အဘိဓာန်ဆလး သ္ဓလိတ၀ါ၌ ၊ယား၊ဟူသောမေဒိနီကောသ၊အဘိဓာန်များကို၊ထောက်၍ မြန်မာနိဿယများခဲ့၊အမြောက်၊ ဟုအနက်ပြန်ဆိုရာခဲ့လည်း၊ ဝဏ္ဏနတ္ထပင်၊ အဓိပ္ပါယ်ယူရမည်။ အပ္ပကတ္တ၊ကား မဟုတ်။ ဆ္ဒ၊မ၊သာ၌ ၊လေသ၊ဗျာဇ၊တို့ကား၊အချင်းချင်းပရိယာယ်၊ သိဟိုဠ် နိဿယ ဟောင်းခဲ့၊ (လေသ) ပုဒ်၏အနက်ကို (ဗျာဇတ္တ) ယောဇနာခြင်းသည်၊ ယုတ္တိတရဖြစ်ပေသည်။အောက် (၇၉၀) ဂါထာနှင့်ညီ။

ဤ (စလိတ) ပုဒ်ကား၊ ပါဠိတန်ခိုးဒေသီယာသာသနာ့မျိုးနှင့်လုံး၀အတူပင်။ ။ဝဟ+ ၂ ။ ၇၇ ဒေ -၂+ ဖြင့်။ (သ္ဓလိတ) ပုဒ်ကား၊သမ်ိတပဋိကပုဒ်တည်း။ ။

၁၁၁၀။ ။ဝေရံ (ပါပေစ ပဒိဃော)၊
တစော (စမ္ဘိမ် ပဏ္ဍလေ)။
(ဥစ္ဆေ ဗိရော်ဟော) အာရောဟော
နေတ္တံ (ဝဏ္ဏဏ်ုရ.ကျိသု)။ ။

(၁၁၁၀) ပါပေစ၊မကောင်းမှု အကုသိုလ်ခဲ့ လည်းကောင်း၊ ပဒိဃော၊ အမျှက်ဒေါသခဲ့လည်းကောင်း ၊ဝေရံ၊ဝေရ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ စမ္ဘိ၊ အာရေခဲ့လည်း၊ကောင်း၊ဝဏ္ဏလေ၊ သစ်ဖွယ်,သစ်ခေါက်၊ လျှပ်တောခဲ့လည်း ကောင်း၊တစော၊တစ၊သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏၊ဥစ္ဆေ၊အာမြင့်ခဲ့လည်းကောင်း၊ အာဗိရော်ဟော၊အထက်သို့တင်ခြင်း၊တက်ခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ အာရော ဟော၊အာရောဟ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏၊ ဝဏ္ဏဏ်ုရ.ကျိသု တရုပ်ပြည်၊ ဗိန္ဒုတိုင်းခဲ့ ပြစ်သော အဝတ် ပုဆုံးဟူသော အဝတ်အထည်၊ မျက်စိတွဲခဲ့၊ နေတ္တံ၊နေတ္တသဒ္ဒ ၊သည်၊သိယာ၊၏။

၁၁၁၁။ ။(ပဋိဟာရေ မုခေ) ဒွါရံ,
(ပေကေဘာတော) မတော (တိသု)။
မာသော (ပရဏ္ဍကာလေသု),
နဂ္ဂေါ(ဝတ္ထုစေလကော ဝိစ)။ ။

(၁၁၁၁) ပဋိဟာရေ၊တံခါး၌လည်းကောင်း၊မုခေ ဝင်ရာဖြစ်ရာ၊အဦး အဝ၌လည်းကောင်း၊ဒွါရံ၊ဒွါရ,သန္တိသည်၊သိယာ၏ ၊ပေတော၊ သောသော သူ၌လည်းကောင်း၊ ဘာတော၊သိအပ်သောအနက်၌လည်းကောင်း၊ မတော၊ မတ,သန္တိသည်၊သိယာ၏။တိသု၊၏ ၊ အပရဏ္ဍကာလေသု ပါး,ဟူသော အနက်၊ရက်(၃၀)သုံးဆယ်၊ တလ,ဟူသော အခါကာလတို့၌၊ မာသော၊ မာသ,သန္တိသည်၊ သိယာ၏ ၊တု၊ဆုံ၊ အစေလကေဝိ၊အဝတ်မဝတ်သော တက္ကတွန်း၌၊ဝါ၊အဝတ်မဝတ်သောသူ၌လည်း၊ နဂ္ဂေါ၊ နဂ္ဂ,သန္တိသည်၊ သိယာ၏။ ၁၊

၁–အဝိသန္ဓါဖြင့်၊အာဇီဝကတက္ကတွန်းကိုယူ။ ။

၁၁၁၂။ ။(ဒေ္ဓါ၊သေ၊ဃာတေစ) ပဋိဃော,
(ဓိဝါဒေါ၊ဆဝသေ) ပသု,။
(အရ္ဂေ ဝေ စာ၊ဝုသေ) နာမံ
ဒရော(ဒရထ ဘီတိသု)။ ။

(၁၁၁၂) ဒေ္ဓါသေ(ရောသေ)အမျက်ဒေါသ၌လည်းကောင်း၊ဃာတေစ၊ သတ်ညှဉ်းဆဲးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပဋိဃော၊ပဋိဃ,သန္တိသည်၊ သိယာ၏ ၊ဓိဝါဒေါ၊သမင်စားသော အခြေလေးချောင်းယို့သော၊သတ္တဝါ၊သားမည် ၌လည်းကောင်း၊ဆဝသေ၊ဆိတ်၌လည်းကောင်း၊ ပသု၊ပုံ,ပသု, သန္တိသည်၊ သိယာ၏ ။ အရ္ဂေ၊စာ၊နာမ်တရား၌လည်းကောင်း၊အဝုသေ၊ အမည်နာမ ပညတ်၌လည်းကောင်း၊နာမံ၊နာမ,သန္တိသည်၊သိယာ၏။ ဒရထ၊ဘီတိသု၊ ကိုယ်ပူပန်၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ကြောက်ခြင်းတို့၌၊ ဒရော ဒရ, သန္တိသည်၊ သိယာ၏။

၁၁၁၃။ (ယာစနေ ဘောဇနေ) ဘိက္ခာ,
(ဘာရေတွေ၊တိသယေ) ဘရော။
(ဒဠ္ဍိနဲ့ဇာယာသု) သုဇာ,
(မေဃေတွေ) ဘု (ဝိဘာ၊ယသေ)။ ။

(၁၁၁၃) ယာစနေ၊တောင်းခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ဘောဇနေ၊ ထမင်း ဘဋဘာဟာရဌာလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခာ၊ဘိက္ခာ,သဒ္ဓါသည်၊ သိယာ၊ဏိ။ တူ၊ဆုံ၊ ဘာရေ၊ထမ်းဆောင်အာပ်သော၊ ပရိုးဝန်စသည်ဌာ လည်းကောင်း၊ ဒါတိသယော၊ဒါလွန်အားကဲးဟူသောအနက်ဌာလည်းကောင်း၊ ဘရော၊ ဘရ, သဒ္ဓါသည်၊သိယာ၏။ ဒဠ္ဍိနဲ့ဇာယာသု၊ယဓိဗာမ္မေသောယောက်မ၊ သိကြားမင်း မိဘကြီးတို့ဌာ,သုဇာ၊သုဇာ,သဒ္ဓါသည်၊သိယာ၏။ တူ၊ဆုံ၊ မေဃော, မိုးတိမ်ဌာလည်းကောင်း၊ဝိဟာယသော်ကောင်းကင်ဌာလည်းကောင်း၊အဇ္ဇ ၊ အဇ္ဇ,သဒ္ဓါသည်၊သိယာ၊ဏိ။

၁၁၁၄။ ၊မောဒကော (ခဇ္ဇသောဒေပိ),
(မဏိကော•ရတနေ) မဏိ,။
(သေလာပ္ပေမသု) မလယော,
(သဘာဝကော်သု) လက္ခဏံ။ ။

(၁၁၁၄) ခဇ္ဇသောဒေပိ၊ဂ တွတ်ခုနှင့်ဟူသော၊ခဲးဘွယ်အထူးဌာလည်း၊ မောဒကော၊မောဒက သဒ္ဓါသည်၊ ၊သယာ၏။ မဏိကော၊ ဆိုးစရည်းကြီးဟူသော၊ဆိုးနွက်ဒေးထူးပါလည်းကောင်း၊ ရတနေ၊ ပတ္တမြားဟူသော ရတနာဌာလည်းကောင်း၊မဏိ,မဏိ သဒ္ဓါသည်၊သိယာ၏။ သေလာရာ မေသု,မလယ,မည်သော်ကောင်းအထူး၊ဝေတာ၊သားမည့်,ဝါ၊ လူတို့ရိုက်ယူး အပ်သော အရာမ,မြို,ဂူယျာဉ်တို့ ၊ဆလေ ၊ ၊ မလယ,သဒ္ဓါသည်၊ သိယာ၏။ ၂၊ သဘာဝကော်သု၊ ပ ကသိ ၊ယခေါ အမှတ်တံဆိပ်တို့ဌာ၊ လက္ခဏံ၊ လက္ခဏာ,သဒ္ဓါသည်၊ သိယာ၏။ ။

၁–အဝိသဒ္ဒါဖြင့်၊သေမျိုးစေ,ကိုလည်းယူလေ။ ။ကတ္တတ်မှန့် ဟူသည်၊ နှမ်းမှန့်ညက်စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော မှန့်လုံးဟူလို။ ယခုကာလ၊ ၎င်းကို၊ မှန့်ညြောဟုခေါ်ကြ၏။ ထောပတ် ပဲ၊စသည်ဖြင့်၊ ဆုပ်လုံး၍ ပြုလုပ်အပ်သော မှန့်လုံးကို။ ပါဠိဘာသာ၊ သင်္ခတ ဘာသဖြင့် (မောဒက) ဟိန္ဒီဘာသာ (လဋ္ဌု) ဘင်္ဂါလီဘာသာဖြင့် (မောယော) သိဟိုဠ် ဘာသာဖြင့် (အဋ္ဌလာ) မြန်မာဘာသာဖြင့် (ကတ္တတ်မှန့်) ဟုခေါ်သည်၊ ယော မင်းကား (ဗယာကြော်) ဟု,အနက်ပြန်၏။

၂–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၅၃၆) နှင့်ညီ။

၃–၎င်း၏,လိင်ထူးအနက်ကြင်းနှင့်တကွ၊ ထည့်သွင်းစိုက်ုံးအပ်သောရစနာဂါထာ။

သာရသေ သုမိတ္တာပုတ္တေ၊လက္ခဏာ•လက္ခဏာက်ံကေ။
သဘာဝေ•ပဓာနေ•သေတ၊ဗျ ုံ•လက္ခဏိ ကိသု၊သာ။ ။

လက္ခဏောပုံ,လက္ခဏာ,သဒ္ဒါသည်၊ သာရဒေသ၊ ကြိုးကြာပုတ်အထူးဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုမိတ္တာပုတ္တေ ၊သုမိတ္တာမိတ္တ.ရားကြီး၏ သားတော် လက္ခဏာ, မင်းသားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ ၊လက္ခဏာ၊ နှ, လက္ခဏာသည်၊ အက်ကေ၊အမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သဘာဝေ၊ပကတိသဘောဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဓာနေ၊ ပြဓာန်းသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သိယာ၊၏။ သာ၊ထီ, လက္ခဏာသဒ္ဒါသည်၊ သေတဗ္ဗ°လက္ခဏာကိုသု၊ မြေပုံခရမ်းဖြူ။ ကောင်းသောလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံ၊သောမိန်းမတို့ဖြင့်၊ သိယာ၊၏။

၁၁၁၅။ ၊ဟာ၀ (သပ္ပိဒ္ဒ ဟောတဗ္ဗော)၊
သိရော (သေဒ္ဓေ မဒ္ဒနီ)။
(ဝိစာရေ၀ိ) ဝိဝေကော (ထ)
သိခရီ (ပဗ္ဗတေ ဒုမေ)၊ ၊

(၁၁၁၅) သပ္ပိဒ္ဒ၊ထောပတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ဟောတဗ္ဗော၊ယဇ်ပူဇော်အပ်သော၊ဖြာ၀ဝတ္ထု၊ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဟာ၀ပုံ,ဟာ၀သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ သေဒ္ဓေ အမြဲတည်ခြင်းလည်းကောင်း၊မဒ္ဒနီ၊ဦးခေါင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိရော၊ သိရ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ဝိစာရေ၀ိ၊စိစစ်ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိ၀ေကော၊ ဝိ၀ေက,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၁၊ အာထ၊ပါး၊ ပဗ္ဗတေ၊ ထောင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ဒုမေ၊သစ်ပင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သိခရီ၊ ပုံ,သိခရိ, သဒ္ဒါသည် သိယာ၊၏။

၁-အပိသဒ္ဒါဖြင့်၊ကာယ၀ိ၀ေက စသည်ကိုယူ။

၁၁၁၆။ ၊၀ေ၀ေါ (ဇ၀ေ ပ၀ါဟော)၊
သက်၊ (တုဒိသဟောတိသု)၊
(နိဂ္ဂဟိ၀ေ၀ကတော) ဖိန္ဒု၊
ဝရာဟော (သူ.ကရေ ဂ၀ေ)။ ။

(၁၁၁၆) ဇ၀ေ၊ လျှင်မြန်ခြင်းအဟုန်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပ၀ါဟော၊ ရေအယဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း ၀ေ၀ေါ၊၀ေ၀,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ တု၊အုံ၊ ဒိလဟောတိသု၊ပြောင်ထံသင်းရတိ၊တံကျင်လက်နက်တို့ဖြင့်၊ သက်၊ သက်၊, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏,။နိဂ္ဂဟိ၀ေ၀ကေ၊ နိဂ္ဂဟိတ်၊ဖိန္ဒု၊ဖြင့်လည်းကောင်း၊ကတော၊ အနုသ္သ:ယော်ခဲ့လည်းကောင်း၊ဖိန္ဒု၊ပုံ,ဖိန္ဒု,သဒ္ဒါသည် သိယာ၊၏။သူ.ကရေ ဝက်ဖြင့် လည်းကောင်း ဂ၀ေ၊ဆင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝရာဟော၊ ဝရာဟ, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၁၊

၁–ပရိသိဒ္ဓေ ထည့်သွင်း၍ ဒွိဆိုအပ်သော (ဝရာဟ) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊
ဒီပ။ ပဗ္ဗတဘောဒေသု။ ဝရာဟာသုကရေဂဇေ။
မုဂ္ဂာယံ။ သုံသုမာရေစ၊ ဇုတိဟာသမ္မိ ဝတ္တတိ။ ။

ဝရာဟာ၊ သည်၊ ဒီပပဗ္ဗတဘောဒေသု၊ ကျွန်းအထူး၊ တောင်အထူးဟူသော အနက်တို့၌ လည်းကောင်း၊ သုကရေ၊ ဝက်၌လည်းကောင်း၊ ဂဇေ၊ ဆင်၌လည်းကောင်း၊ မုဂ္ဂာယံ၊ နွားမြေရင်းဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ သုံသုမာရေစ၊ မိကျောင်းဟူသော အနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဇုတိဟာသမ္မိ၊ ဝရာဟ ပုရာဏ်ကျမ်းဟူသော အနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ။

၁၁၁၇၊ ။(နေတ္တန္တေ စိတ္တကေ) ပါဂိ',
သိဒ္ဓတ္ထော (သာသပေ ဇိနေ)။
ဟာရော (မုတ္တာ ဂုဏော ဂါဟော)
ခါရကော (မုကုလေ၊ ရသေ)။ ။

(၁၁၁၇) နေတ္တန္တေ၊ မျက်စိ၏ အာဆုံးအာစွန်း မျက်ဆောင်၌ လည်းကောင်း၊ စိတ္တကေ၊ မှန်ကူခြင်း၊ အပြောက်အစက်ထိုးခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ အပါဂိ'၊ အပါဂိ, သဒ္ဒါသည်၊ ၁၊ သိယာ၊ ၏။ သာသပေ၊ မုန်ညင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဇိနေ၊ သိဒ္ဓတ္ထဖုံးရား၊ ဂေါတမဖုံးရား၌ လည်းကောင်း၊ သိဒ္ဓတ္ထော၊ သိဒ္ဓတ္ထ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ မုတ္တာ ဂုဏော၊ ပုလဲ၊ သွယ် ပုလဲ၊ ကုံ၌ လည်းကောင်း၊ ဂါဟော၊ ယူဆောင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဟာရော၊ ဟာရ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ မုကုလေ၊ ပန်းဝတ်၌လည်းကောင်း၊ ရသေ၊ အာဝန်အရသာ၌လည်းကောင်း၊ ခါရကော၊ ခါရက, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁–ထိတ္ထင်၊ အကျိုကောဗျတ္ထု ပုံ၊ ။စိတ္တကတ္ထ၌ နှ, ဟု, သီးသန့်၍ မှတ်။ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၂၆၁) နှင့်ညီ။

၁၁၁၈၊ ။အစ္ဆယော (တိက္ခမေ၊ ဒေါသေ),
(သေလရုက္ခေသု) ဂေါနဂေါ,
(သဇ္ဇေ ဝေါ ရေ၊ ကော) မဂ္ဂံ၊,
အာပစိတ္တ (ဗ္ဗနေ ခယေ)။ ။

(၁၁၁၈) အာတိက္ခမေ၊ လွန်ကျူးခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဒေါသေ၊ အပြစ်ဒေါသ၌လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌသော၊ အစ္ဆယ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ ၏။ သေလရုက္ခေသု၊ ကောင်၊ သစ်ပင်တို့၌ အဂေါ၊ အဂ, သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ နဂေါ၊ နဂ, သဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ၏။ သဇ္ဇေ၊ ဆယ်းစုံ၌လည်းကောင်း၊ အာဝေါရကော၊ ဖိုင်းခြားခြင်းဟူသော (ဇ၀)

သဒ္ဓါ၏ အာနုဂ်ိဳသည်းကောင်း၊ မတ္တံ၊ မတ္တာ,သဒ္ဓါသည်၊ ၁၊ သိယာ၏ အားနေပူဇော်ခြင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခေယျ၊ ကုန်ခန်းပျက်ပြီးခြင်းဟု ယည်းကောင်း၊ ''အာပစိတိ၊ ထိ, အာပစိတိ, သဒ္ဓါသည်၊ သိယာ၏။

၁-ဤကား သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းဟု ယောဇနာအပ်သော (သဗ္ဗေဝ၀ရဏေမတ္တံ) ဟူသောပါဠိ၏ အနက်တည်း။ ။အလုံးစုံသိဟိုဠ်စာပါ၌ မှန်ပြုနိဿယများနှင့်မြန်မာစာပါ၌ နိဿယများ၌ကား။ ။(သပ္ပေသဒ္ဓ၊အလ္ပေ၊အမှတရေ၊ တ်ျ၊ ဣတ္ထာ) ဟု,ဖ ၌ပြသောဋီကာသို့ လိုက်၍, (သ္ဝမ္ပေ၊ အလ္ပန် အနည်းငယ်၌) ဟု, ယောဇနာ ကြ၏။ ။ဤအလိုသော် သ္ဝမ္ပေ ၀ဝရဏေမတ္တံ)၊ ဟု, ပါ၌နေစေ။ ။အမှတတ္ထ၀ါစကမတ္တ သဒ္ဓါကား၊ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၇၀၄) ၌လည်းကောင်း၊ (၈၇၈) ၌လည်းကောင်း၊မတ္ထာ၊ ဟု, ထိသာထင်၍,ဤသကလတ္ထ၀ါစက၊ အရာ၌ကား၊ (မတ္တံ) ဟု,နှ, သ၁ထင်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သခ်ာတ၊ ကျမ်းများနှင့်လည်း မညီသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိုအမှတတ္ထ, ယောဇနာကြသည်ကို မမှတ်အပ်။ သိဟိုဠ် နိဿယဟောင်း၌ ယောဇနာ အပ်သောပါ၌ အနက်အတိုင်းသာ၊ယူတ္တတရ,ပေါရာဏကပါ၌မှန်ဟု၊ နိဿံသယအားဖြင့်မှတ်လေ။

၁၁၁၉။ ။(ဆိန္ဒေါ၊တရဏောသ္မော) ဘာ၊ရော
(ဗြဟ္မေစ ဇနကေ) ပိဘာ,၊
ပိဘာမဟော (ယ္ဟကေဗြဟ္မေ),
ပေါတော (နာ၀ါယ ဗာလကေ)၊ ။

(၁၁၁၉) ဆိန္ဒေါဘရဏောသ၊ အကြားအပေါက်၊ သက်ဆင်းခြင်း၊ ကူးခပ်ခြင်းတို့၌ သြဘာရော၊ သြဘာ၊ရ, သဒ္ဓါသည်၊ သိယာ ၏။ ၁၊ ဗြဟ္မေ၊ဗြဟ္မာ၌ လည်းကောင်း ဇနကေ၊ အာဘာ၌လည်းကောင်း၊ ပိဘာ၊ ပိတု,သဒ္ဓါသည် သိယာ ၏။ အယ္ဟကေ၊ အဘိုး၌ လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မေ၊ ဗြဟ္မာ၌လည်းကောင်း၊ ပိဘာမဟော၊ပိဘာမဟ,သဒ္ဓါသည်၊ သိယာ၏။ နာ၀ါယ၊လှေ၌လည်းကောင်း၊ ဗာလကေ၊ သူငယ်၌လည်းကောင်း၊ ပေါတော၊ပေါတ,သဒ္ဓါသည်၊သိယာ၏။

၁- ဤ၌ (ဆိန္ဒေါတရဏောသ္မောတာ၊ရော) ဟု (ဒ္ဒ) ၌ သြကာရယောဇနာနှင့်၊ ၎င်းနောင် (၀) မပါဘဲ ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။ဆိန္ဒ,သြတရဏော သ,ဟု ပဒဗေဒပြု။ ဤ၌၊ သြတရဏကား၊ အ၀တရဏော၊ ပရိယာယ်၊ (၉၀၂) ဂါထာနှင့်ညီ၊ အချို့,သိဟိုဠ်စာပါ၌ နိဿယ တို့မှ၊ ဆိန္ဒေါ၀တာ၏ရေ သ္မောတ ရော) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒါ၀တရဏော-သ္မောတာ၊ရော ဟူ၍,လည်းကောင်း ပါ၌အရေးထွေ ပျက်လျက်ယိုကြ၏။ ။ပါဂတ, မာ၀ခ, ဗျာကရဏာ်းနည်းကို ဖြင့်၊ ၁၀၀နှင့်သြကား၊ ကာရိယ် ကာရိယ၊ ဖြစ်ကြရကား၊ (အ၀တာ၀) ပုဒ်၏ အနက် (ရေ၀ါ) ကိုလည်း ယူနိုင်၏။ ယူလေ။ ဤအရာမျိုးမှာ ဤကဲ့သို့ချည်းသာမှတ်လေ။

၁၁၂၀။ ။(ရုက္ခေ ဝဏ္ဏောသုနေ) သောဏော
(သင္ဂေါ၊တု၊ဂဂနေ) ဒိဝေါ။
(ဝဏ္ဏေ ဂန္ဓေဃရေ) ဝါသော,
ဒုလ္လော (ခုဒ္ဒေ၊ဥဒ္ဓနေ)။ ၊

(၁၁၂၀) ရုက္ခေ၊သစ်ပင်၌၊ ဝါ၊ ကြောင်လျှာပင်, ဟူသောသစ်ပင် အထူး၌လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏေ၊နိုသောအဆင်း၌လည်းကောင်း၊ သုနေ ခွေး၌ လည်းကောင်း၊သောဏော၊သောဏ,သန္ဓေါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၁၊ တု၊ဆုံ၊ သင္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း၊ ဂဂနေ၊ ကောင်းကင်၌လည်းကောင်း၊ ဒိဝေါ၊ ဒိဝ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ဝဏ္ဏေ၊ အဝတ်ပုဆိုး၌ လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓေ၊ အမိုးဆရာ၊ နံ့သာ၌ လည်းကောင်း၊ ဃရေ၊ နေရာအိမ်၌လည်း ကောင်း၊ဝါ၊သော၊ ဝါသသဒ္ဒါသည် သိယာ၊၏။ ခုဒ္ဒေ၊ အနည်းငယ်၌ လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓနေ၊ခုံလောက်၌လည်းကောင်း ၊ ဒုလ္လော၊ ဒုလ္လ, သဒ္ဒါ သည်၊သိယာ၊ ၏။ ၂၊

၁–ဥပလက္ခဏာ နည်းမျိုးစသည်ဖြင့်၊ သွေး၊ဆုန်း၊ပေါင်းသ(ပြော) ပြဒါး၊ အင်္ဂါဗျိုဟိ၊ စရသောအနက်များကိုလည်းယူလေဂျိ။

၂–ထိတွင်၊ဥဒ္ဓနတ္ထေ၌ လီ။ ၊ဥဒ္ဓနတ္ထ၌၊ဝါစ္ဆလိင်။ ၊ဟုသိုးသန့်ခြားနား၍ မှတ်လေ။ ၊ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၇၀၄) (၄၅၅) တို့နှင့်ညီ။ ။

၁၁၂၁။ ။ကာဏ္ဏော (ကောဏော ဆဝဏော),
မာလာ(ပုပ္ဖေ ပန္ဓိယံ),
ဘာဂေါ(ဘာဂေ ကဒေသေသု)
ကုဋ္ဌံ (ရောဂေ ဓပါလကေ)။ ၊

(၁၁၂၁) ကောဏော၊ အစွန်းအထောင့်၌ လည်းကောင်း၊သဝဏော၊ နား၌လည်းကောင်း၊ကာဏ္ဏော၊ဂ,ဏ္ဏ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ပုပ္ဖေ၊ပန်း၌ လည်းကောင်း၊ပန္ဓိယံ၊အာစဉ်၌လည်းကောင်း၊မာလာ၊ မာလာ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဘာဂေ၊ကဒေသု၊ ဘုန်းကံအစိတ်အတို့အစုတို့၌၊ဘာဂေ၊ ဘာဂ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ ရောဂေ၊ အနာရောဂါ၌ လည်းကောင်း၊ အဓပါလကေ၊ပန်းဥ၌လည်းကောင်း၊ကုဋ္ဌံ၊ကုဋ္ဌ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။

၁၁၂၂။ ။သေယျာ (သေနာသနေ.သေနေ),
ရုန္ဒာဘဏ္ဍာဂါရ] ဣမော,။ ။
(ဝဏ္ဏာဒိလောမံ) သု.(ကရေ),
နိပါတော (ပဘနေ ဗျယော)။ ။

(၁၁၂၂) သေနာသနေ၊အိပ်ရာ, နေရာ, ပရိက္ခရာ, ဘဏ္ဍာ၌ လည်း ကောင်း၊ သေနေ၊အိပ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊သေယျာ၊သေယျာ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏, ရုဏ္ဏာဘဏ္ဍာဂါ၊ ပန်းပွတ်သမား၏,ပွတ် တွင်ခုံ၌ လည်း ကောင်း၊ဘမောဘမ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ ၏။ ၁၊ ဝဏ္ဏာဒိလောမေ၊ ပုဆိုး စသည် တို့၏ အမွေးအမြှင်၌ လည်းကောင်း၊ ကရေ၊ အရောင်၌ လည်း ကောင်း၊အံသု,အံသု,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏, ၂၊ ပဘနေ၊ကျခြင်း၌လည်း ကောင်း၊အဗျယော,အာသန္နိ,နိပါတ်ပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ နိပါတော၊နိပါတ, သဒ္ဒါသည်,သိယာ၊ ၏။

၁-စသဒ္ဒါဖြင့်,ဝုန်လျှပ်ခြင်း၊ မိုးချာကြီး၊ရေထွက်ရာအရပ်၊ သင်းခွေပန်းတို့ကိုယူလေ။ ဤ၌ အချို့မြန်မာစာပါ၌ချားဝ၌ (ရုဏ္ဏာဘဏ္ဍောဘမောသိယာ) ဟု, ပါ၌ယှိကြ၏။ မသင့်သည်သာ (ရုဏ္ဏာဘဏ္ဍာ စဒ္ဒမော) ဟု, သို့ဝိဘတ်၏, ကာရိယ (မှ) ၎င်းနောင်, သမုစ္စယတ္ထပါ၊စက (စ) ပြုဒ, ဘတိယ ကွရာ,စတုတ္ထ ကွရာ (မ) (ဘ) ဟု, အသဒ်သ, ဒွေဘော်နှင့်, သိဟိုင်း နိဿယဟောင်း၌, ယောဇနာသည့်အကိုင်း ပါ၌မှန်ယှိစေ။သို့ယှိမှ သာ,သမုစ္စေဘဒ္ဒတ္ထနှင့်တကွ,အနေကတ္ထဖြစ်နိုင်မည်။

၂-အလုံးစုံသိဟိုင်းစာများ၌ (ဝဏ္ဏာဒိလောမေမျှံသုဘရေ) ဟု,ပါ၌ယှိကြ၏,မြန်မာစာ များ၌ကား၊ (ဝဏ္ဏာဒိလော မျှံသုဘရေ) ဟု ပါ၌ယှိကြ၏။ ။၎င်းတို့သည်၊ အနက် အားဖြင့်ပင်သင့်သော်လည်း,သဒ္ဒါနည်းဆန်းနည်းတို့ဖြင့် မသင့်သည်သာ,သို့ဖြစ်၍, (ဝဏ္ဏာ ဒိလောမံသုဘရေ) ဟူ၍,သာ (အ) နှောင်းရာ (သို့) ဝိဘတ်၏, ကာရိယ (ဧ,ကျ) သော, သန္ဓိ အစိအရင်ဖြင့် "ဆန်း" "သဒ္ဒါ" နည်းနှစ်ပါးနှင့်အညီ ပါ၌မှန်ယှိစေ ရမည်။ ။

၁၁၂၃။ ။(သာခါယံ) ဝိဒူပေါ(ဘမ္မေ),
သတ္ထု (ခဇ္ဇနိရေ.ဒိသေ),
သာမိကော (ပတိယိရေသု),
ပဌာနံ (ဂတိ.ဟောတုသု)။ ။

(၁၁၂၃) သာခါယံ၊ သစ်ခက်သစ်ရွက် လည်းကောင်း၊ တမ္ပေ၊ချုံ၌ လည်းကောင်း၊ ဝိဒူပေါ၊ဝိဒူပ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၁၊ ခဇ္ဇနိရေ၊ လျှပ်အပ်သော ဆန်မှုန့်စသော ခဲးတွယ်အထုံ၌ လည်ကောင်း။ ဒိသေ၊

ရုန်သူ၌ လည်းကောင်း၊ သတ္တု၊သတ္တု,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။ ပတိအယိ ရေသု၊လင်၊အာရှင်၊သခင်အစိုးရသောသူတို့၌၊သာမိကော၊ သာမိက,သန္ဓါ သည်၊ သိယာ၊၏။ ၂၊ ဂတိဟေတုသု၊လားခြင်း,အကြောင်းတို့၌၊ ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာန,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။

၁–ဤ၌ (တမ္မေ) မှာ ဒုန္ဒဇပဌမကွဲရာ (တ) သြဋ္ဌဇ တတိယကွဲရာ (ဗ) (မ) သံယုဂ်နှင့်၊သမ်ိတကျမ်းများနှင့်အညီ (တမ္ဘေ)ဟူ၍,သာ ပါ၌မှန် ယိုစေရမည်။ ဒုန္ဒဇ၊ ဒုတိယကွဲရာ (ထ) သြဋ္ဌဇ, စတုတ္ထကွဲရာ (ဘ) နှင့် (ထမ္ဘေ) ဟု, မယ်စေရ၊မြန်မာ နိဿယဟောင်းပါ၌အနက်ကိုဆင်ခြင်။ ။

၂–ပတိယိရေသု၊ဟု,ပါ၌ယ်စေ၍,ပတ်အယိ,ရေသု၊ဟု,ပဒဗ္ဗေဒပြု၊ဤ၌ပါ၌အထွေထွေယို ကြသည်။ ။အယိရပ္ပဒ်ကား၊ ဝဏ္ဏဝိကာရ၊ဝဏ္ဏဝိပရိယယနည်းမျိုးဖြင့်၊အရိယ၊ပုဒ်မှဖြစ်လာ သည်ဟု,မှတ်။ ရူပသိဒ္ဓိနှင့်သဒ္ဒနီတိ၊ သုတ္တမာလာကြည့်။ ဤမှာအထွေထွေပါ၌ပျက်လျက် ယိုသည်၊သတိပြု။ ။

၁၁၂၄၊ ။(ရာဂေ) ရဂေါ (နိစ္စဋ္ဌာနေ),
ပါနံ (ပေယျေစ ဝိဘိယံ),။
ဣဒ္ဓိကရဏေ ပေသု] ဥဒ္ဓါ(ဗျ),
(ဥမ္မာ(ဗျ)ဝေ) ဇေ(ကော (အ)ဘ)။

(၁၁၂၄) ရာဂေ၊တပ်ဆိုးခြင်းဟူ၏ဝါ၊လည်ခြင်းတည်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ နစ္စဋ္ဌာနေ၊က,ရာအာရုံ၌လည်းကောင်း၊ရဂေါ၊ဂုဏ်,သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊၏။ ပေယျေစ၊သောက်အပ်သော အာဟုပ်စသည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဝိဘိယံ၊ သောက်ခြင်းအားမူအာရုံ၌လည်းကောင်း ပါနံ၊ပါန,သန္ဓါသည်,သိယာ၊၏။ ဣဒ္ဓိကရဏေ ပေသု၊ ကြွေးမြီချေးငှားကဲ့သို့ခြင်းတို့၌ ဥဒ္ဓါ၊ရော ဥဒ္ဓါ၊ရ,သန္ဓါ သည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဥမ္မာ(ဗျ)ဝေ၊ တံခါးခုံ၌လည်းကောင်း၊ အာ(ဘ)ဆိတ် သတ္တုဝါ၌လည်းကောင်း ဇေ(ကော၊ ဇေ(ဘ),သန္ဓါသည်,သိယာ၊၏။

၁၁၂၅။ ။ပဟာ(ရော (ပေါ(ထနေ ယာ(မ),
သရ(ဒေါ (ဟာ(ယနော တု သု),။
(ကုဏ္ဍိ(ကာ(ယာ(ဒ)ကော) တု(ဗ္ဗော,
ပ(လာ(ပေါ (တု•ဘုသ(ဗ)ိစ)။ ။

(၁၁၂၅) ပေါ(ထနေ၊ပုတ်ခတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ယာ(မ၊ ယာ(မ ပဟိုရ်၌လည်းကောင်း၊ပဟာ(ရော၊ပဟာ(ရ,သန္ဓါသည်,သိယာ၊ ၏။ ဟာ(ယ နော(တု(သု)(တ(ဆယ်,နှစ်လ) နှစ် ဟူ(သော(အနက်) သ(ရ(ဒ(ရ(တု(ဟူ(သော(ဒ)တု

အထူးတို့ခ်ီ၊သရဒေါ၊သရဒ,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊ ၏။ ကုဏ္ဍိကာယံ၊ ရေကရားခ်ိန်လည်းကောင်း၊ အာဇ္ဇဏက(လေးစလယ်ဝင်)ပြည့်တောင်းခ်ိန်လည်းကောင်း၊တုမ္ဗေ၊တုမ္ဗ,သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊၏။ တုဏ္ဍ၊ဘုသမ္ဘိစ၊ နို့ရည်မသွင်း၊ဆန်နှစ်ကင်းသည့်,အမျင်းစပါး (စပါးဖျင်း)ခ်ိန်လည်း၊ ပလာပေါ၊ ပလာပ,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။ ၁၊

၁–စသန္ဓါဖြင့်၊ အကျိုးမယှိ အချည်းနှီးသော စကားကိုယူ။ အောက်ဂါထာနံပါတ် (၁၂၃) (၄၅၃) တို့နှင့်ညီ။ ။

၁၁၂၆။ ။(မတာ၀ါဒေ့.စယေ) ကာသု,
ပနိသာ.(ကာရဏော ရုဟော),။
ကာသော (ပေါ်ဒုဂလေ ရောဂေ),
ဒေါသော (ကောဓေ.ဂုဏောတရေ)

(၁၁၂၆) အာ၀ါဒေ့၊တွင်းခ်ိန်လည်းကောင်း၊စယေ၊အပေါင်းခ် လည်းကောင်း၊ ကာသု၊ ထို,ကာသုသန္ဓါကို၊ မတာ၊ သိအပ်၏။ ကာရဏော၊ အကြောင်းခ် လည်းကောင်း၊ ရုဟော၊ ဆင်ကျွယ်ခ်ာခ် လည်းကောင်း၊ ဥပနိသာ၊ထို,ဥပနိသာ,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။ ပေါ်ဒုဂလေ၊ ဖေါင်းကား၊ ဖြိုက်ပင်ခ်လည်းကောင်း၊ရောဂေ၊ချောင်းဆိုးရောဂါခ်လည်းကောင်း၊ ကာသော၊ ကာသ,သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၁၊ ကောဓေ၊ အမျက်ဒေါသခ် လည်းကောင်း၊ဂုဏာတရေ၊ ဂုဏ်မှ အခြားတပါး အပြစ်ဒေါသခ် လည်းကောင်း၊ဒေါသော၊ဒေါသ,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။

၁–ဤခ်ိန်၊ (ပေါ်ဒုဂိလေ) ဟု, အချို့သိဟိုဠ်စာများ၌ ပါ၍ပျက်လျက်ယှိ၏။ ။ (ပေါ်ဒုဂ.လ)ဟု,ဒ နာ၊ကဏ္ဍ,တတိယကဏ္ဍရာ (အ) ကာရယောဂနှင့်သာ ပါ၍မှန်ယှိစေရမည်။အောက်ဂါထာနံပါတ် (၆၀၀)နှင့်ညီ၊ ။

၁၁၂၇။ ။(ယုတ္တ.ဌာလ.ဠိ ဝေသ္ဝ) ဌော,
ကိဠာယံ ကာနခ] ဒဝေါ,
(ဥပ္ပတ္တိယံ စော) ပ္ပဘာနံ,
ဥယျာနံ (ဂမနေ ဝနေ),။ ။

(၁၁၂၇) ယုတ္တဌော လဠိ ဝေသ္ဝ,ယုတ္တိအဌောလအဠိ ဝေသ္ဝ၊အာသင်ယုတ္တိ၊ဝါ၊ဘဝကြီးတွေ့ကြုံ၊ပြုအပ်ခ် ဥဿဝ်ဦးဆံးနှိပ်စက်ခြင်းတို့ခ်ိန်၊အဌော၊

အဋ္ဌ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ကိုဋ္ဌာယံ၊ကစားမြူးထူးခြင်းဌာလည်းကောင်း။ ကာဠနေ၊တောဌ လည်းကောင်း၊ဒေ၀ေါ၊ဒ၀,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၁၊ ဥပဓိယံ၊ဖြစ်ခြင်းဌာလည်း၊ ဥပဓာနံ၊ဥပဓာန, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၂၊ ဂမနေ၊သွားခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ၀နေ၊ကောဌ၊ ၀ါ၊ ဥယျာဉ်ဌ လည်း ကောင်း၊ဥယျာနံ၊ဥယျာန,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။

၁–ဥပလက္ခဏနည်းမျိုးဖြင့်၊ (၀နဋ္ဌ) အနက်ကိုလည်းယူလေ။
ဤကျမ်းဌမလာသော (ဒါ၀) သဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်ဂါထာဌ၊
တာ၀ါရညေ၀နဋ္ဌမှ၊ဒါ၀ေါ၊ အဋ္ဌမှ၊ဝုစ္စတေ။ ။ပူပန်ခြင်း၊တော၊တောမီး၊သာမည်မီး၊ ဟုအနက်ပေး။
၂–စသဒ္ဒါဖြင့်၊အထက်သို့ခုန်တက်ခြင်းကိုလည်းယူ။

၁၁၂၈၊ ။ဝေါကာရော (လာမကော၁ဌေ),
(မူလောပဒါသု)ပါဘတံ၊
ဒသာ (ဝတ္ထာ ပဒူနေသု)
ကာရဏံ (ဃာတဟေတုသု)။ ။

(၁၁၂၈) လာမကော၊ယုတ်ညံ့သည်ဌ လည်းကောင်း၊ ၁ဌေ၊ ရှုပဂုဏ်ရှိ စသည်ဌ လည်းကောင်း၊ဝေါကာရော၊ဝေါကာရ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ မူလောပဒါသု၊အာရင်းအမြစ်ဥပုဒ်ကြီး၊လက်ဆောင်ပဏ္ဏာတို့ဌ၊ပါဘတံ၊ပါဘတ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၁၊ အာပဏ္ဍုပဒူနေသု၊အဝိုက်အာတန်ပုဆိုးစသည် တို့၏၊အာစွန်းအာပြောက်အာဆာတို့ဌ၊ဒသာ၊ ဒသာ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၂၊ ဃာတဟေတုသု၊သတ်သြဝဲ့ဆီးခြင်း၊အကြောင်းတို့ဌ၊ကာရဏံ၊ကာရဏ သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၃၊

၁–ဤဌ၊ သိဟိုဠ်စာပါဠိနိသယနှင့်၊ အချို့မြန်မာစာပါဠိ နိသယ်ယတို့ဌ၊ (မူလောပါ ဒါသု) ဟု၊ (ပ) မှာ (အာ) ကာရယောဂနှင့်၊ ပျက်လျက်ယို၏။ ။(ပ) မှာ (အ) ကာရယောဂနှင့်၊ (မူလောပဒါသု)၊ ဟု,ပါဠိမှန်ယို၏။ (၁၅၅) နှင့်ညီ။ ။
၂–ဥပလက္ခဏ စသောနည်းမျိုးဖြင့် (ဒသာ) သဒ္ဒါ၏အနက်ကြွင်းမှတ်ရန် ရစနာ ဂါထာဌ။

ဂဟာနံဘောဂကာလမှာ၊ စိတ္တေစဒိပဝဋ္ဋိယံ။ ။ဂါဟာနံ ဘောဂကာလမှာ၊ တနဂ်ဌေ စသောဂ္ဂြိဟိတို့စားရာကာလ၊၀ါ၊ ဂ္ဂြိဟိသက်ဌ၊ဟုယောဇနာ၊ ကျန်အနက်လွယ်၏။
၃–ထိတွင် ဂါထာဌ–ထီ။ ။ဟေတွတ္ထဌ–နှ၊ဟု သီးခြားမှတ်။ ။ (၉၁) (၄၀၇) တို့နှင့် ညီ။ ။

၁၁၂၉။ ။(ဟတ္ထိ)ဒါနေ မဒေါ (ဂဇ္ဇေ),
ဃဝေ, (ဃဝနုရာသိသု)။
ဥပဟာရော [ဘိဟာရေ၀ိ,
စယော(ဗန္ဓနုရာသိသု)။ ။

(၁၁၂၉) ဟတ္ထိဒါနေ၊ဆင်ရန်၌ လည်းကောင်း၊ဂဇ္ဇေ၊ မာန်မူတက်ကြွခြင်း၌လည်းကောင်း၊မဒေါ၊မဒ,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဃဝနုရာသိသု၊ အားထုတ်စေ့ဆော်ခြင်း၊ အပေါင်းအစုတို့၌၊ ဃဝေ၊ ဃဝေ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၁၊ အာဘိဟာရေ၀ိ၊ရှေးရှု့ဆောင်ခြင်း၌လည်း၊ ဥပဟာရော၊ ဥပဟာရ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။၂၊ဗန္ဓနုရာသိသု၊ကန်တိုင်းနံရံစသည်ကို ဖွဲ့စီးခြင်း၊ အပေါင်းအစုတို့၌၊စယော၊စယ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။

၁-ဃဋ္ဋသဒ္ဒါ၏,လိင်အထူးနှင့်၊အနက်ပိုမှတ်ရန်၊ရစနာဂါထာ။
ဃဋ္ဋော ကုဋ္ဌောကုမ္ဘော သု၊ရာသိမာနမ္ပိဘေဒကေ။
အာလဗ္ဘရေသဘာဃဋ္ဋ၊ဃဋ္ဋာ ဃဋနုရာသိသု။

ဃဋော၊ ပုံဃဲ၎သဒ္ဒါသည်၊ ကုဋ္ဌောကုမ္ဘော သု၊ ရေအိုး ဟူသောအနက်၊ ဆင်ဦးကင်းဟူသောအနက်တို့၌လည်းကောင်း၊ ရာသိမာနမ္ပိဘေဒကေ၊ ကုမ်၊ဟူသောရာသိအထူးနှင့်၊ တကုမ္ဘ (ဆယ်အဲ့ဂဏ) အဘိုင်းအရှည်ဟူသောမာန်၊တစိတ်အတိုင်းအရှည်ဟူသောမာန အထူးတို့၌လည်းကောင်း၊ဖြစ်၏။ ။ဃဋော၊ ထိ,ဃဋာသဒ္ဒါသည်၊အာလဗ္ဘရေစ၊တက်စည်ကို လည်းကောင်း၊သဘာဃဋ္ဋ၊သဘာဝ်၌လည်းကောင်း၊ ဃဋနုရာသိသု၊ အားထုတ်စေ့ဆော်ခြင်းနှင့်၊အပေါင်းအစုတို့၌လည်းကောင်း၊ဖြစ်၏။ ။
၂-အဝိ,သဒ္ဒါဖြင့်၊ဟူဇော်ခြင်းကိုလည်းယူ။ ။

၁၁၃၀၊ ၊ဂန္ဓော (ထောကေ ဃာယတီယေ),
စာဂေါ (တုဒါနဲ ဟာနိသု)၊
(ပါနေ၀ပမောဒေ) ဝိတိ (ဆိ)
(ဆုလော) ဂ၀ါ (ဂလေ ၀ိစ),။ ။

(၁၁၃၀) ထောကေ၊အနည်းငယ်၌ လည်းကောင်း၊ ဃာယတီယေ၊ နမ်းအပ်သောဂန္ဓာရုံ;လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓော,ဂန္ဓ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၁၊ တု၊အဲ့၊ဒါနဟာနိသု၊ပေးကမ်းလှူခြင်း၊စွန့်ပယ်၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းတို့၌၊ စာဂေါ၊စာဂ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ပါနေ၊သောက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပမောဒေ၊နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝိတိ, ဝိတိ, သဒ္ဒါ

သည်၊ သိယာ၊၏။ ဒုတိယ ကိုတည်း။ ဤကား ကြွေးမြီခံ လည်းကောင်း၊ ဂ၊လေပိစ၊လည်ပင်းခံ၍လည်းကောင်း၊ ဂ၊ ၂၊ ၂ သဒ္ဒါသည် သိယာ ၏။

၁–ဤ၌ [ဃာယတီယေ] ဟု၊ (ဏ) မှာ၊ မုဒ္ဓဇပဌမကွဲရာ၊ (ဏ) (ဤ) ဒီဃနှင့် ပါ၍မှန်ယိုစေ။ ။ဒန္ဓဇ၊ ပဌမကွဲရာ (နံ) (ဋ) ရဿနှင့်၊ မယိုစေရ။ ။ထို (ဂန္ဓ) သဒ္ဒါ၏၊ ဤထက်ပိုလွန်သော အနက်များကို၊ သုတဂေ၀သီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မှတ်သားရန် အကျိုးငှာဖြည့်စွက်၍ပြအပ်သော၊ "ဂန္ဓသဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ရစနာဂါထာ" ။

သောဘဏ္ဍနမ္ပိသဗ္ဗန္ဓေ။ဂန္ဓောဝဇ္ဇမ္ပိ–ဂန္ဓကေ။
ဃာယတီယေတထာနဗ္ဗေ၊ထောကာမောဒကရိသုစ။ ။

ဂန္ဓော၊ဂန္ဓသဒ္ဒါသည်၊ သောဘဏ္ဍနမ္ပိ၊ဒန္ဓသလွန်ပင်ခံ၍လည်းကောင်း၊ သမ္ဗန္ဓေ၊စပ်ခြင်းခံ၍လည်းကောင်း၊ ဂဇ္ဇမ္ပိ၊ မာန်မူ တက်ကြွခြင်းခံ၍ လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓကေ၊ (ဂိရိဇဝတ် သေတ္တုမျိုး) ဖြစ်သော'ဂန်(ကန်တိုက်) ခံ၍လည်းကောင်း၊ ဃယတီယေ၊နမ်းအပ်သော ဂန္ဓာရုံခံ၍လည်းကောင်း၊ တထာ၊ပါး၊ နဗ္ဗေ၊ကခြင်းခံ၍လည်းကောင်း၊ ထောကာမောဒကရိသုစ၊ အနည်းငယ်အနက်၊ အဝေးသို့သွားသောအနံ့၊နံ့ဝါ၊ ဂန္ဓမည်သောဆင်မျိုးတို့ခံ၍လည်းကောင်း၊သိယာ၊၏။ ဤကား ဒန္ဓဇစတုတ္ထဗျဂ္ဂဟာနှင့် (ဂန္ဓ) သဒ္ဒါ၏အတ္ထုဒ္ဒါရတည်း။

၁၁၃၁။ ။ပတိဋ္ဌာ (နိုဿယေဋ္ဌာနေ)
(ဗလက္ကာရေ၀ိ) သာဟာသံ၊
ဘဂ်ေါ(ဘောဒေ)ဘဂ်ံ,
ဆတ္တံ (တု ဆာ၀ကေ၀ိစ)။ ။

(၁၁၃၁) နိုဿယေ၊ခိုရာခံ၍လည်းကောင်း၊ဌာနေ၊ ဘည်ရာခံ၍လည်းကောင်း၊ပတိဋ္ဌာ၊ပတိဋ္ဌာ သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ ၏။ ၁ ဗလက္ကာရေ၀ိ၊နိုင်ထက်မှုခြင်းခံ၍လည်း၊သာဟာသံ၊ သာဟာသ, ၊ ဒ္ဒါ၊သည် သိယာ ၏။ ၂၊ ဘောဒေ၊ ပျက်စီးခြင်းခံ၍၊ဘဂ်ေါ၊ပုံ,ဘဂ်,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ ၏၊ ပဌေ၊ ဘဂ်တိုင်းခံ၍ ဖြစ်သောပုဆိုးအထုံးခံ၍၊ ဘဂ်ံ၊နှ,ဘဂ်,သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၂၊ တု၊ဆုံ၊ ဆ၀ကေ၀ိ၊လက်နှက်ကျမ်းဂန်ခံ၍လည်း၊ ၀ါ၊ သူ့ဆေးကောင်ခံ၍လည်း၊ ဆတ္တံ၊ ဆတ္တ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၃၊

၁–အ၀ိသဒ္ဒါဖြင့်၊ဒဏ္ဍဥပါယ်ကိုယူ။အောက်ဂါထာနံပါတ် (၁၄၉) နှင့်ညီ၍ကြည့်။
၂–ဤခံ့ဘဂ်သဒ္ဒါ၏အနက်ပိုမှတ်ရန်ရစနာဂါထာ၊
ဘဂ်ေါတရဂ်ဘောဒေသု၊ဘယေရောဂေပရာဇယေ
ဗိဇယာယံ သဏော ဘဂ်ါ၊ ဘဂ်ံ ရဇ္ဇေစအံသုကေ။ ။

ဘဂ်ေါ၊ပုံဘဂ်သဒ္ဒါသည်၊ တရဂ်ဘောဒေသု၊ လှိုင်းတန်ပိုး ဟူသောအနက်၊ ပျက်စီးခြင်း ဟူသောအနက်တို့ခံ၍လည်းကောင်း၊ဘယေ၊ ဘေးဟူသောအနက်ခံ၍လည်းကောင်း၊ရောဂေ၊

အနာရောဂါ ဟူသော အနက်၌ လည်းကောင်း၊ ပရာဇယော၊ ရှုံးခြင်း ဟူသောအနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်၏။ ဘဂ်၊ ထိဘဂ်သဒ္ဒါသည်၊ ဝိဇယာယံ၊ ဘိန်းပင်, ဆေးချောက်ပင်ဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ သဏော၊ ပိုက်ဆံလျော်ပင်, ဟူသောအနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်၏။ ဘဂ်၊ ဘဂ်သဒ္ဒါသည်၊ ရဇ္ဇေ၊ ဘဂ်တိုင်း+ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း၊ အံသုကေ၊ အဝတ်ပုဆိုးဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ ဖြစ်၏။

+ဘဂ်, တိုင်းသည် ဝိဟာရ နယ်အနီးမှာ ၎င်း၏ ရှေးမြို့တော် [ပါဝါပူရီ] ဟူသော အမည်ဖြင့်၊ ထင်ရှားယိုသည်ဟု၊ ပါဂ ဘအာဘိဓာန်မျှားတွဲ အဆိုယိုသည်။

၃–အဝိဇ္ဇာဒုဿီ ယိုး၊ ကိုလည်းယူ။ ဤ၌ [ဆဝကေ]၊ ပုဒ်ကိုအနက်နှစ်ချက်ယောဇနာရာ၊ ရှေးအနက်ကား [သရဘေဟိ]သယ်တေဟိ၊ ဟူသောသိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းအနက်တည်း။ ၎င်း သိဟိုဠ်ဘာသာ၊ [သရတေဟိ] ပုဒ်ကို၊ လက်နက် ၊ မ်ားနှင့်ဟော (သတ္တ) ဟူသော မာဂဓမပုဒ်မှ ပျက်လွှာသော၊ တ ဒ္ဓ ိ ဒ္ဓ ေ ၀ ါ ဟာ ရ မျိုးဟု သိဟိုဠ်သား ပညာယိုတို့ ပြောဆိုသည်ကို၊ ငါတို့မှတ်သားရပေသည်။ ပညာရှင်တို့ဆင်ခြင်ကြလေ။ ။

၁၁၃ ၂။ ။(ဉာဏော ဘုဝိစ) ဘူရိ (ဘိ),
(အာနုဂေါ်) မဒ္ဒ ခေန ဒုခမ)။
(ပမာတာရိ၀ိ) မာတာ (ထ),
(ဝေဠု ဣ ဗ္ဗ ိ သေသုဿ) ဝေဠုနံ,။ ။

(၁၁၃ ၂) ဉာဏောသိခြင်းဉာဏ်ပညာ၌လည်းကောင်း၊ ဘုဝိစ ဖြေ၌ လည်းကောင်း၊ ဘူရိ၊ ဘူမိ သဒ္ဒါသည်၊ ထိလာ ၏။ ဓာတု ၊ ထိတည်း။ ၂၊ အာနုဂေါ်၊ ကာမဒေ၀ နှတ်၌ ၀ ါ မာ ရ ိ နှတ်၌ လည်းကောင်း၊ ဒုခမော သမင်စာ ပင်၌လည်းကောင်း၊ မဒ္ဒခေါ၊ မဒ္ဒ, သဒ္ဒါသည်ထိယာ ၏။ ၂၊ ပမာတာရိ၀ိ၊ ဣင်းဂျည်ခြင်းတိုင်းတာတတ်သောသူ၌လည်း၊ မာတာ၊ မာတု, သဒ္ဒါသည်၊ ထိယာ ၏။ ၃၊ အာထ၊ ပါ ၊ ဗ ေ ဠ ု ဣ ဗ ္ဗ ိ သေသ ု ရစ်ပတ်ခြင်း၊ ၀ ါ ၊ ဦးရစ် ခေါင်းပေါင်း၊ နဖူးသင်းကျစ်ကို၌ ဝေဠုနံ ဝေဠုနဲ, သဒ္ဒါသည်၊ ထိယာ ၏။

၁–ဤကားဇာတ်ထိုလိုင်၊ ဇာတကရန်း [ဘူရိ] သဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပာယ်ရ တည်း။ ။ပုလ္လိဇာတ၊ တိလိဇာတ၊ နပုံသကလိင်ဝိုက ၊ ဇာတကရန်း ၊ ဘူရိသဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပာယ်ရ ၊ မှတ်ရန်၊ ရစနာ၀ါထာ ၊

သိ၀ိန္ဒ.မြဟ္မ.ကကေသု.ရဿ ဣ ဒ္ဓ ေ ၀ ။ ဘူရိပုံရ ၀ ေ ါ
ပဟူ တေ တိ သု သော ဣ ဗ္ဗ ိ မှ ။ နပုံသကေ တု သော သိ ယာ ။

ရဿ ဣ ဒ္ဓ ေ ၀ ။ ဇ ိ ရ ဿ အ ဆုံ း ယ ို သ ော ၊ ဘ ူ ရ ိ ပ ုံ ရ ေ ါ ။ ပ ုံ ၌ ဖြ စ် သ ော ဘ ူ ရ ိ သ ဒ္ဒ ါ သ ည် ၊ သ ိ ၀ ိ န္ဒ ။ မြ ဟ ္ မ . က ကေ သ ု ၊ မ ဟ ာ ဒ ေ ၀ နှ တ် ၊ သ ိ ကြ ား မ င် း ၊ မြ ဟ ္ မ ာ ဗ ီ သ ဏ ီ း နှ တ် မ င် း တ ို ့ ၌ ဖြ စ် ၏ ။ တ ိ သ ု ဘ ူ ရ ိ ၊ လ ိ င် သ ုံ း ပ ါ း တ ို ့ ၌ ဖြ စ် သ ော ဘ ူ ရ ိ သ ဒ္ဒ ါ သ ည် ၊ ပ ဟ ူ တ ေ မ ျ ာ း သ ည် ၌ ဖြ စ် ၏ ။ ။ နပုံသကေ တု သော ၊ နှ ၌ ဖြ စ် သ ော ထ ိ ဘ ူ ရ ိ သ ဒ္ဒ ါ သ ည် က ား ၊ သ ော ဣ ဗ ္ဗ ိ မှ ် ရ ှ ေ ့ ၌ ၊ သ ိ ယ ာ ၊ ၏ ။ ။

၂–အနက်သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်ရစနာဂါထာဒ္ဒ။

အနက်ံ အဂ္ဂရေစိဏ္ဏော၊သုညဂေါ်တိသုသောဏ္ဍကေ။ ။

အနက်ံ၊နှ,အနက်သဒ္ဒါသည်၊အဂ္ဂရေ၊ကောင်းကင်ဌလည်းကောင်း၊ စိဏ္ဏော၊ ဂိတ်ဌလည်းကောင်း၊သိယာ၊၏ တိသု၊ လိုင်သုံးပါးတို့ဌဖြစ်သော (အနက်) သဒ္ဒါသည်၊ သုညဂေါ်၊ ကင်းဆိတ်သောကိုယ်အင်္ဂါယို့သေသည်ဌ၊ သိယာ၊ ၏။ သော၊ ပုံ အနက်သဒ္ဒါသည်၊ အဏ္ဍကေ၊မာရ်နတ်၊ဝါ၊ကာမဒေဝနတ်ဌ၊သိယာ၊၏။

၃–အဝိသဒ္ဒါ ဖြင့်၊ အမိ, ဟူသော အနက်ကိုလည်းယူ။ ။ဤကား သိဟိုဠ်နိဿယ ဟောင်းဌ၊ သင်္ခတ အဘိဓာန်ကျမ်းများနှင့် အညီ၊ ယောဇနာအပ်သော အနက်နှင့်အမှာ စကားတည်း။ ၊ရှေးမြန်မာနိဿယများဌ၊ [ပမာတရိ,မာတု မာတရိ] ဟူသော ဋီကာသို့ လိုက်၍၊ [အဘွားမဌ]ဟုယောဇနာကြသောအနက်ကို ပညာရှင်တို့ဆင်ခြင်ကြလေ။ ။ နှင်းယ့ဉ် (နှင်းရှည်) တိုင်းတာတတ်သူဟော မာတုပုဒ်ကား တိလိုင်။ အမိဟော မာတု ပုဒ်ကား၊ ဇုတ္ထိလိုင်တည်း။

ဇနေတျာဒေါ်စသာမာတာ.ဂေါလက္ခဏကိန္ဒဝါရုဏ္ဏ ။

ဝိဘူတိ.ရေဝတီ အာခု၊ကဏ္ဏ်ယ,မှပ မာတရိ။ ။ဤကား၊ဇုတ္ထိလိုင် (မာတု) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ရစနာဂါထာတည်း။

ပုမေမာတာတုအာကာသ။ ဖီဝတ္ထေသု.ပဝတ္တတိ။ ။ဤကား၊ပုလိုင် (မာတု) သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ရစနာဂါထာဒ္ဒတည်း။

သာမာတာ၊ထိ,မာတုသဒ္ဒါသည်၊ဇနေတျာဒေါ်၊အမိစသောအနက်ဌလည်းကောင်း၊ ဂေါလက္ခဏ ကိန္ဒဝါရုဏ္ဏ ၊နွားမ,ကြက်သရေ၊ခြေ၄က်သဌား၊ ဒန့်သဌားဌလည်းကောင်း၊ ဝိဘူတိရေဝတီအာခုကဏ္ဏ်ယံ၊စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ရေဝတီနက္ခတ်၊ရေဝတီနတ်သို့၊ကြက်နား ပေါင်းပင်ဌလည်းကောင်း၊ ဥပမာတရိ၊ နို့ထိန်းဌလည်းကောင်း၊ သိယာ ၊၏။ ၊ပုမေ မာတာတု၊ပုံမာတုသဒ္ဒါသည်ကား၊အာကာသဖီဝတ္ထေသု၊ကောင်းကင်၊ သတ္တဝါ၊ဟူသော အနက်တို့ဌ၊ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။

(၁) ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ၊ (၂) နို့တိုက်သော မိန်းမ၊ (၃) အလေးအမြတ်ပြုအပ် သောသူတို့၏ မယား၊ (၄) ဆရာ၏ မယား၊ (၅)မယားပေးစားတတ်သော မိန်းမ၊ (၆) အဘာ၏ မယား၊ (၇) ယောကျ်မမိန်းမသူ (၈) အဘာ၏ အမိ (၉) အမိ၏ အမိ (၁၀) အမကြီး (၁၁) အမိ၏ ညီမ (၁၂) အဘာ၏ နှမ အမ (၁၃) ဦးရီးမ (၁၄) အကို၏ မယား (၁၅) ချွေးမ (၁၆) သို့။ဤ ၁၆ ယောက်ကိုလည်း၊လောကဌ (မာတု) အမိ, ဟုခေါ်ဝေါ်သောထုံးစံယို့သည်။

၁၁၃၃။ မာရိသော (တဏ္ဍုလိယေယျ,)
ပေါဏ္ဍော (ဒိဗ္ဗာဏ မုတ္ကိသု)။
ဋုန္ဒော (ဝိပတိ သဏ္ဌေသ္ဝော),
ရမ္ဘဏံ (ဟောတုဂေါ်စရေ), ။ ။

(၁၁၃၃) တဏ္ဍုလေယျ- (တဏ္ဍုလိယ) ဟင်းဆန်ကွဲးပင်၊ ဝါ၊ ဟင်းနွားယ်ပင်ဌလည်းကောင်း၊အာယျ,မြတ်သောသူဌ၊ ဝါ၊ အရှင်သခင်ဌ

လည်းကောင်း၊မာရိသော၊မာရိသ,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။ နိဗ္ဗာဏမဂ္ဂိသု၊ နိဗ္ဗာန်၊လွတ်ခြင်းတို့၌၊မောက္ခော၊မောက္ခ,သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊၏။ အဓိပတိ သမ္ဘော သို့၊ ပြဝေန်းသူ၊ အကြီးအမှူး အစိုးရသောသူ၊ သိတြားမင်းတို့၌၊ ဓုရေါ၊ဓုရ,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။ ဟေတုဝေါစရော၊အကြောင်းနှင့်အာရုံ၌၊ အာရမ္မဏံ၊အာရမ္မဏ,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။

၁၁၃၄။ ။(အကေ) သဏ္ဌာနဲ (မာကာရေ),
(ခေတ္တေ) ဝပ္ပေါ•(တဒ္ဓေါ ပိစ),။
သမ္ဘဝ္ဟာ•(နဲညာဘိလာသေ,
သွ•ထ လာဇာသုစ) ကွတံ,။ ။

(၁၁၃၄) အကေ၊အမှတ်တံဆိပ်၌လည်းကောင်း၊ အာကာရေ၊ အခြင်း အရာသဏ္ဌာန်၌လည်းကောင်း၊သဏ္ဌာနဲ သဏ္ဌာန,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။ ခေတ္တေ၊မျိုးစုစိုက်မျိုးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ တဒ္ဓေါ ပိစ၊ ကမ်းပါး၌လည်း ကောင်း၊ဝပ္ပေါ၊ဝပ္ပ,သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။ ၁၊ အနဲညာဘိလာသေ၊ ခွင့်ပြု သမ္ဘူတိခြင်း၊ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်း၊အလိုဆန္ဒတို့၌၊သမ္ဘတိ၊ထိသမ္ဘတိ,သန္ဓါ သည်၊သိယာ၊၏။ ၂၊ အလာ၊ပါး၊ လာဇာသုစ၊ ပေါက်ပေါက်တို့၌ လည်း၊ အကွတံ၊အကွတ သန္ဓါသည်၊သိယာ၊၏။ ၃၊

၁–ဤ၌ ဝပေ ဝမ္ပေါ်တဒ္ဓေါ ပိစ၊သင့်။ (ဝပ+ဝပ္ပ) နှစ်မျိုး (သ) ယို၊ အတ္ထဝါစကပုဒ်မှာ၊ ဒွေဘော်နှင့် (ဝမ္ပေါ) အနက်ကြားပုဒ်မှာ ဒွေဘော်မဲ့၊ (ဝပေ) ဟုပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။ အဝိ,သန္ဓါ၊စသည်ဟူ့ဖြင့်၊ပါကာရမူလတ္ထစသောအနက်ကိုလည်းယူလေဦး။

၂–ဤ၌ (သမ္ဘတိ) ဟူ၍,သာ, သမ်ိတနှင့်တန္ဓိမာဂမ်ိဘာသာကျမ်းများအလို (မ္ဘ) မှာ အကာရန်နှင့် ပါ၌မှန် ယိုစေ။ ၊(သမ္ဘူတိ) ဟု၊ (မ္ဘ) မှာ ဥကာ ရန်နှင့် ယိုမူ၊ ပါကတဘာသာပကတိပုဒ်။ ထိုစကားသင့်စွ၊ (အ)ကာရယောဂနှင့် (သမ္ဘတိ) ဥကာရ ယောဂနှင့် (သမ္ဘူတိ) ဟု,ပါကတ အဘိဓာန်များ၌၊နှစ်မျိုးပကတိပုဒ်ယိုသည်။ထိုကြောင့် အနက်မှာ၊အနဲညာ၊အဘိလာသ၊အနက်ဟောအဖြစ်ဖြင့်၊အတူပင်၊ဝေါဟာရ အနက်ကား၊ မပါမယို။

ဤထက်အကျယ်ကိုသိလိုက၊ငါတို့ရေးသားအပ်သော ဗာလာဝတာရကဿ၊ ကာရက ကဿ သိလာဃ၊စသောသုတ် (သမ္ဘတိ) ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်မှာကြည့်လေ။

ဤ၌၊ (သမ္ဘတျာနဲညာဘိလာသေ) ဟု, "မေဒိနိကောသ" စသောသ‍ံတ ကောသ ဟောင်း၊ ပါကတ အဘိဓာန်များနှင့်အညီ၊အလိုအမိမှ‌ယ်အနက်ဟော၊ (အဘိလာသ) ပုဒ်မှန်ကိုထည့်သွင်းပြီး၊ (ဝေါဟာရ) ပုဒ်ဖျက်ကိုပယ်နုတ်၍၊ ကျမ်းပြုဆရာရေးရင်းတိုင်း ပေါရာဏကတရ၊ ပရိသုဒ္ဓပါ‌ဒ်မှန် ဖြစ်စေရန်၊ အဖန်ဖန်စဉ်းစားဆင်ခြင် ဩဇာသက်ဝင်၍၊

ပြင်လိုက်ပေသည်။ ဝေဒသခ်ီတ အာဘိဓမ္မကောသ၊ စသောဗုဒ္ဓသခ်ီတ၊ မဟာယာနကျမ်း၊ ပါဂဇာဘာသာကျမ်း၊မဟာဗေဒဝိဝံသဓမ္မပ္ပဒီပိကာ၊ မဟာဗေါဓိဝံသဂန္ထာ၊ အသျှင်သာရိပုတ္တြာမထေရ်သီဟိုဠ်ဘာသာသဒ္ဒြဟ်နိဿယ၊ သီဟိုဠ်ဘာသာ၊ အာဘိဓာန်နိဃဏ္ဍယဟောင်းကြီးများနှင့် ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်၍,၊ ပညာယိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများဆင်ခြင်တော်မူကြပါလေကုန်။ ။ ပညတ်ဝေါဟာရ အနက်ကိုကား၊ (သမ္မတ်။ သမ္မုတိ) ပုဒ်များကမဟောနိုင်၊ သံ,နောင်၊ ဒဏ္ဍောဌ၊(ဝ) တချောင်းငင်နှင့် ယှိသော၊ (သံဝုတိ) ပုဒ်ကသာ၊ ဟောနိုင် သည်ကို လည်း၊သတိချပ်တော်မူကြရန်၊အထူးလျှောက်ထားတောင်းပန်ပါသည်၊ ။ဂင်း(သံဝုတိ) ပုဒ်၊အတ္ထုဒ္ဒါရကို၊အောက်ဂါထာနံပါတ် (၇၆၂) မှာကြည့်လေ။

၃–စသဒ္ဒါဖြင့် (နဒ) စသောအနက်မျိုးကိုယူ။

၁၁၃၅ ။သတ္တြဲ (ယာဂေ.သဒ္ဒါ ဒါနေ),
သောမော (တု.ဩြသဒိ.ဒ္ဓ,သု),။
သံဃာဒ္ဓော (ယုဂဂေဟာဂေ်),
ခါရော (ဥိသေစ ဘာဝ္ဌနိ),။

(၁၁၃၅) ယာဂေ။ နှတ်ပူဇော်ခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါ ဒါနေ၊ အမြဲမပြတ်ပေးလှူခြင်းဌာ လည်းကောင်း သတ္တြဲ၊ သတ္တြ. သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၏။ တု၊ဆုံ၊ဩြသဒိ.ဒ္ဓ,သု၊ ဆေးဆေသူ၊ လမင်းတို့ဌာ၊ သောမော၊ သောမ. သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ ၏။ ၁၊ ယုဂဂေဟာ ဂေ်ကေ.ဆုံ အိပ်၏ အစိတ် ခေါင်လျှောက်ဌာ၊သံဃာဒ္ဓော.သံဃာ ဒ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ ၏။ ၂၊ ဥိသေစ၊ ဆားဖြေ၊ဆပ်ပြာ ဖြင့်ဌာ လည်းကောင်း၊ ဘာ ဝ္ဌနိ၊ပြောင်ဌာ လည်းကောင်း ခါရော၊ ခါရ, သဒ္ဒါသည် သိယာ ၏။

၁–ဤကား၊ အနည်းငယ်မျှဖြစ်သော၊ သောမသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရတည်း။ သုတဂဝေသီတို့ ထိုထက်အဝိုအလွန်၊ အတ္ထုဒ္ဒါရမှတ်ရန်ရစနာဂါထာကိုပြဦးအုံ့။

ကုဝေရစန္ဒကမ္ဘု ရေ.ယမဝါယုဝသူသုစ
ဇလေသောမလ.တာ သမ္ပ.တံရသေ အမတမ္ပိစ
သောမော ဒိမိတိ, သုဂ္ဂ ိဝေ သိဂ္ဂမာသဟိတေပိစ။

သောမသဒ္ဒါသည်၊ကုဝေရနှတ်၊လမင်း၊ပရုတ်၊ ယမမင်း၊လေ၊ ဝသုမည်သောနှတ်မျိုး။ ရေ၊သောမမည်သောနွယ်မှဖြစ်သော ဆေး၊ ၄င်းနွယ်၏ အရည်၊အမြှုက်သုဝ၊ အရောင်၊ သုဖြိတ်မျောက်၊ ဥိမာဒေဝိနှတ်သို့နှင့်တကွဖြစ်သော, မဟာဒေဝနှတ်၊ ဟူသောအနက်တို့ဌာ လည်းဖြစ်၏,ဟူလို။ ။

၂–အောက်ဂါထာနံပါတ် (၂၂၃) နှင့်ညှိ။ ။

၁၁၃၆၊ ၊အာဘာပေါ.(စိရိယေတာပေ),
(ဘာဝေ သိမာယ) ဩဒိ(စ),၊

(၁၁၃၆) စိရိယေ၊လုံ.လစိရိယဒ္ဓိလည်းကောင်း၊တာပေ၊ပူပန်စေခြင်းဒ္ဓိ လည်းကောင်း အ-ာဘာပေ ၊အာဘာပ,သဒ္ဒ သည်၊သိယာ၊၏.ဘာဝေ၊ အတ္ထိအ-ရဒ္ဓိ လည်းကောင်း၊ သိမာယစ၊ အ-ဝိုင်းအခြားဒ္ဓိ လည်းကောင်း၊ ဩဒိ၊ပုံ,ဩဒိ,သဒ္ဒ သည်၊သိယာ၊၏.။

" အနေကဏ္ဍဝဏ္ဏေါနိဒ္ဒိတော "
အနေကဏ္ဍဝဏ္ဏေါ၊သည်၊ နိဒ္ဒိတော၊ ပြီးပြီ။

(၃) သာမညကဏ္ဍ
(၄) အဗျယဝဂ်

(၃) သာမညကဏ္ဍော (၄) အဗျယဝဂ္ဂေါ

၁၁၃၇။ ။(အဗျယံ ဂုဗ္ဗတေဒါနိ),
စိရသံ, (တု) စိရံ,(ဘယာ),။
စိရေန,စိရ ရတ္တာယ,
သဟ သဒ္ဓိं,သမံ,အမာ,

(၁၁၃၇) ဒုဒါနိ၊ယ-ုအာခ ဒ္ဓိ၊အဗျယံ၊နိပါတ်ပုဒ်ကို၊ ဂုဗ္ဗတေ၊ ဆိုအပ်၏.။စိရသံ စိရံ(ဘယာ) စိရေန၊ စိရ ရတ္တာယ၊ ဤလေးပုဒ်.ကား ရှည်ကြာမြင့်စွာ၊အခါလေးမြင့်ဟူသော အနက်ဒ္ဓိ ဖြစ်၏.။ ၁၊သဟ၊ သဒ္ဓိं၊ သမံ၊ အမာ၊ ဤလေးပုဒ်.ကား၊အတူတကွဟူသောအနက်ဒ္ဓိဖြစ်၏.။

၁-စိရာယ၊စိရာ၊ ၎င်းနှစ်ပုဒ်ပါထည့်၍.(၆) ပုဒ်မှတ်လေ။ ။

၁၁၃၈။ ။ပုနပ္ပုနံ•အာဘိက္ခဏ် (စ၁)-
သကိ် (စ၁) ဘိက္ခဏ်-မုဟုံ-,၊
(ဝဇ္ဇနေတု) ဝိနာ•နာနာ,
အန္တရေန•ရိတော•ပုထု။

(၁၁၃၈) ပုနပ္ပုနံ,'အာဘိက္ခဏ်,အသကိ်,အဘိက္ခဏ်,မုဟုံ, ဤ ၅-ပုဒ်ကား အဘန်ဘန် အထပ်ထပ် မပြတ်မလပ် ဟူသော အနက်ဒ္ဓိဖြစ်၏.။ ၁၊ တု၊ဆုံ၊ဝ-နာ,နာနာ,အန္တရေန,ရိတော,ပုထု, ဤ-၅-ပုဒ် ၊ကား၊ ဝဇ္ဇနေ၊ ကင်းခြင်း၊ကြဉ်ခြင်းဒ္ဓိ ဖြစ်၏.။

၁–ထိုတွင်ပဌမပုဒ်၌၊ နောက် (နု) မှာ ဒွေဘော်မဲ့ နိဂ္ဂဟိတ်မဲ့နှင့်၊ (ပုနပ္ပုန) ဟု ပါ၍မှန်ယှိစေရမည်။ ။(နု) ဒွေဘော်နှင့် (ပုနမ္ပုန) ဟူ၍ လည်းကောင်း။ နိဂ္ဂဟိတဉ်နှင့် (ပုနမ္ပုဉ်) ဟူ၍လည်းကောင်းပါ၍မယှိစေရ။

၁၁၃၃။ ။ဗလဝံ.သုဒ္ဓ, (စ) တိ၀ ၊
(တိသယေ) ကိမုတ.သ္ဝတိ,။
အဟော.(တ)ကိ .ကိမု.ဟုဒ ၊
(ဝိကပ္ပေ) ကိမုတော.ဒ.(စ),။ ။

(၁၁၃၉) ဗလဝံ,သုဒ္ဓ,အတိ၀,ကိမုတ,သ္ဝတိ,။ ဤ–၅–ပုဒ်ကား၊ အတိသယေ၊အထွန်အားကဲ်းဟူသောအနက်ဒ္ဒဖြစ်၏။ ၂၊ တ၊အံ့၊ အဟော, ကိ, ကိမု,ဥဒါဟု,ကိမုတ,ဥဒ၊ဤ–၆–ပုဒ်ကား၊ ဝိကပ္ပေ၊ အထူးကြံစည်ခြင်းဒ္ဒ ဖြစ်၏။

၁–ဤကား သိဟိုဠ် နိဿယ ဟောင်းအတိုင်း ယောဇနာ အပ်သော အနက်တည်း။ ထိုအလို၊ ပဌမ (သ္ဝတိ) ပုဒ်ကို (သု) (အတိ) ဟု,နှစ်ပုဒ်မခွဲးလင့်။ (သ္ဝတိ) နိပါတ်ပုဒ်ဟူလို၊ ။သမ်တ ဋ္ဌိကာနှင့်၊ ဤဋ္ဌိကာမျာ၏ဋ္ဌကား၊ (သု) (အတိ) ဟု, နှစ်ပုဒ်ခွဲး၍, (၆) ပုဒ်ဟုဆိုကြ၏။ ။ထိုနှစ်ခါ၀တို့တွင်၊ သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်း ၀ါဒသာ ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်ဟု၊ ငါတို့မှတ်ထင်မိပေ၏။ ။ကြောင်းကား၊ (သု) (အတိ) ဟု ခွဲးလျှင်၊ အထက်ဒ္ဒဆိုလတ္တံ့ ဖြစ်သော (သု) ဥပသာရ(အတိ) ဥပသာရ ပုဒ်မျာ၏ နှင့်၊ ပဒဏာတိ သမ္ဗန္ဓ၊ ဖြစ်ရန် ယှဉ်သောကြောင့်တည်း။ ပညာရှင်တို့ ဆင်ခြင်ကြလေ။

၁၁၄၀။ ။(အာ၀ုသော) ဘော.အရေ.အန္တော,
ဟန္တော,ရေ,ဖေ.ဂိ,အာ၀ုသော၊
ဟေ,ဟရေ,(ထ)]ကထံ,ကိ'သု,
နနု,ကစ္စိ ,နု.ကိ'. (သမာ)

(၁၁;၀) ဘော,အရေ,အန္တော,ဟန္တော,ရေ,ဖေ,အဂိ, အာ၀ုသော, ဟေ,ဟရေ။ ဤ–၁၀–ပုဒ်ကား၊ အာ၀ါ၊နှ၊ခေါ် ၀ေါ် ခြင်းဒ္ဒဖြစ်၏။ ၂၊ အထ၊ ပါး၊ကထံ, ကိ'သု,နနု ကစ္စိ နု,ကိ' ။ ဤ–၆–ပုဒ်တို့သည် သမာ၊အမေးပုဆ္ဆာ ပြသနာဒ္ဒဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနက်တူကုန်၏။

၁–ဤ [၁၀] ပုဒ်အနက် ဆဌမ [ဇ] ဟူသော ပုဒ်အရာ၌။ ။သစေဇ–သစ္စ ဘဏသိ၊အဒါသိ ဘံကရောမိ။ ။ဟူသော၀ိနည်းပါဠိ။ ။

ဇတိ.အာလပနေနိပါတော။ ဝေ၃ိ.တသ္မိ ဒေသေ၊ ဒါသိဇနံအာလ၀န္တိ။ ။အဌကထာ၊ အာ၀ပနေတိ.ဒါသိဇနသ္မိ အာလပနေ။ တေနာဟ.ဝေ၃ိ တိအာဒိ။ ၎င်းအဖွင့်သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာ၊တို့ကိုမှီ၍,အရှင်သခင်တို့က၊ ကျွန်မများကိုခေါ်သော အာလုပ်အနက်ဒ္ဒ ဖြစ်သည်ဟု ဆရာတို့ဆိုကြ၏။ ။ဤအရာ၌ ၀ိနည်းပါဠိပါဠ်ယှိပုံနှင့် အဌကထာပါဠ်ယှိပုံကို၊ စိစစ်ရန်

လိုသေး၏။ ။စိစစ်ပုံမှာ၊ အမရကောသနှာ ရှေ့ဝဂ်၊ ၁၅ ဂါထာ ကျွန်မကို ခေါ်သော အရာမှာ၊ [ဟရေ] ဟူ၍သာ [ဟံ] နှင့်တကွလာယိုခြင်း။ ။ပါကတ ဘာသာ သဒ္ဒါ ကျမ်းများမှာသည်း ထို့အတူလာယိုခြင်း။ ။၄၊ ၂၈၁။ ဟောမစ္ဆိ။ ။XVII။ ၁၈ ရှုပါ ဝတ္ထုရ [ဟရေ] သို့စသော အကြောင်းများကြောင့်၊ ပါဠိနှင့် အဋ္ဌကထာ ပါဠိနေပုံကို ဆင်ခြင်ဘွယ်ယိုသည်။ ။ငါတို့အလိုမှာကား။ ။ဝိသေသသဗ္ဗော နေတ္ထဒါသျာလပန၊ အရာမျိုးခ်ီ၊ရှေ့က ဟံ အကွရာနှင့်တကွ၊ [ဟရေ] ဟုပါဠိမှန်ပါ၌ကောင်းယိုသင့် သည်ဟု ထင်၏။ အလုံးစုံခရာရေးစာများမှာကား [ဟံ] မပါဘဲ [ဇေ] ဟူ၍ချည်းသာ ပါ၌ယိုရှိ ကြသည်။ ပညာယိုများဉာဏ်သက်ဝင်၍အထူးဆင်ခြင်တော်မူကြပါလေ။

၁၁၄၁။ ။အာဒုနေ-တရဟိ.ဒါနိ,
သမ္ဗတိ.အညဒတ္ထု-(တု),
တရ္ဟေ.(ကံသေ)သာ.သတ္ထုံ-(စ၁)
ဒ္ဒါ.ကာမံ.ဇာတု.ဝေ.ဟဝေ။

(၁၁၄၁) အာဒုနာ,ဒေဝရဟိ,ဣဒါနိ, သမ္ဗတိ,။ ဣ-၄-ပုဒ်ကား၊ ယခု အခါ၌ဟူသောအနက်ရှိပြီ။ တု,အံ့၊ အညဒတ္ထု,တရ,သသတ္ထုံ, သဒ္ဒါ, ကာမံ,ဇာတု,ဝေ,ဟဝေ, ဣ-၁-ပုဒ်ကား၊ ဒေဝံသော၊ စင်စစ်အားဖြင့်ဟူ သောအနက်ရှိပြီ။

၁၁၄၂။ ။ယာဝ.ကာ.ကာဝ.ကာ.ယာဝ.
ကာဝ.ကိဉ္စာဝတာ (တထာ)၊
ဇဉ္ဇာဝတာ (စ) ကိဝေ.(တိ.
ပရိဿ္ဆေဒဇ္ဇ ဝါစကာ)။ ။

(၁၁၄၂) ယာဝကာ,ကာဝတာ ယာဝ,ကာဝ,ကိဉ္စာဝတာ, ဇဉ္ဇာ ဝတာ,ကိဝ၊ ဆုတိဆုမေ၊ ဣသဒ္ဒါ ၇-ခုတို့သည်၊ ပရိဿ္ဆေဒဇ္ဇဝါစကာ၊ ဩပိုင်းအခြားဟူသောအနက်ကို ဟောကုန်၏။

၁၁၄၃။ ။ယထာ.တထာ.ယဝေ.ဝ.ဝံ၊
ယထာနှာမ.ယထာဟိ-(စ)၊
သေယျထာပျေ.ဝ မေဝံ ဝါ
တဝေ.ဝ (စ) ယထာပိ.(စ)

(၁၁၄၃) ယထာ,တထာ, ယဝေ,ဝ, ဝံ, ယထာနှာမ, ယထာဟိ, သေယျထာပိ,ဧဝမေဝံ,ဝါ,တဝေ,ယထာပိ၊

၁၁၄၄။ ။ဝေဖွိ.(စ) သေယျထာပိ-
နာမ.ယထရိ၀၊ (ဝိစ၊
ပဒိဘာဝဂ္ဂေ) ယထာစ,
ဝိယတထရိ၀၊ (ဝိစ),။

(၁၁၄၄) ဝေဖွိ၊သေယျထာပိနာမ၊ယထရိ၀၊ ယထာစ၊ဝိယ၊ တထ ရိ၀၊၍၊၁၂-ပုဒ်ကား၊ပဒိဘာဝဂ္ဂေ၊အတ္ထဥပမာဟူသော အနုက်ဒ္ဒ ဖြစ်၏။

၁၁၄၅။ ။သံ,သာမံ,(စ) သယံ (စာထ),
အာမ.သာဟု.လဟု.(ဝိစ),။
ဩပါယိကံ-ပတိရူပံ,
သာဒ္ဓေ.ဝံ (သမ္ဘဒ္ဓိ ဆ္ဆနေ),။

(၁၁၄၅) သံ၊သာမံ၊သာယံ၊၍၊၃-ပုဒ်ကား၊ ဒိမိဂ္ဂိယာဘိုင် ဟူသော အနုက်ဒ္ဒဖြစ်၏။ အထ၊ပါ၊အာမ,သာဟု,လဟု,ဩပါယိကံ ပတိရူပံ၊ သာ၀ု၊ ဇေါ်၊ ၍၊-ပုဒ်ကား၊ သမ္ဘဒ္ဓိ ဆ္ဆနေ၊ ဝန်ခံခြင်းဒ္ဒဖြစ်၏။

၁၁၄၆။ ။ယံ.တံ.ယတ္ထော.ကာ[illegible]ဆနေ,
တေနေ [တိကာ၀ုဏ္ဏောသိယံ,
(အာသာကလ္လေ.တု) ဝနံ.ဒိ.
(ဒ္ဒိပ္ပလေတု) ရုဟာ (ဘ၀ေ)။ ။

(၁၁၄၆) ယံ,တံ,ယတ္ထော,ကာ[illegible]ဆနေ, [illegible]နေ။ ဆုတိဆူမေ၊ ၍၊ ၆-ပုဒ်တို့သည်၊ကာ၀ုဏ္ဏော၊အ[illegible]ဟူသော အနုက်ဒ္ဒ၊သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တု၊ဆုံ၊စနှ,စိ။ ၍၊ ၂-ပုဒ်ကား အာသာ[illegible]လ (ဝ[illegible]) [illegible]လုံးရုံမဟုတ်၊ အချို, အစိတ်အ၀က်ကိုယူခြင်းဟူသော အနုက်ဒ္ဒ ဖြစ်၏။ တု၊ဇော်၊ မုဒ၀ ၊ မုဒါ ဟူ သော၊နိပါတ်ပုဒ်သည်၊ ဒ္ဒိပ္ပလေ၊ဒေ.ကျိုးမဲ့ အရှည်းနှင့် အတိုးအ၀မယှိ အလကားဟူသော အနုက်ဒ္ဒ၊ဘ၀ေ၊ ဖြစ်၏။

၁၁၄۷။ ။ကဒါ[illegible].ဇာတု.(တုဝ္ဘာထ),
သမ္ဘတော(စ) သမန္ဓတော
ပရိတော(စ) သမန္ဓာ (ဝိ)
(အာထ) ဒိန္ဓာ.ရသာ (ဘ၀ေ)

(၁၁၄۷) ကဒါ[illegible]ဇာတု၊ ဤနှစ်ပုဒ်တို့သည် တုဝ္ဘာ၊ အပြုံးမယှိသော ကာလ၊ရံခါဟူသော အနုက်ဒ္ဒ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အနုက်တူကုန်၏။ အာထ၊

ပါး။ သဗ္ဗတောဝ၊သမန္တာတောပရိတောသမန္တာ၊ ၅-ပုဒ်ကား။ ထက်ဝန်းကျင်ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ အာထပါး၊ဓိဿာ၊မုသာ၊ ၂-ပုဒ်ကား။ ဘဝေ၊မဟုတ်မမှန်စကားဟူသော၊မုသာဝါဒဖြစ်၏။

၁၁၄၈။ ။(နိသေဝေ) နုဘာ,နောမာ,လံ,
နဟိ.စေ (တု) သစေ ယဒိ ။
(အာနုကူလျောဘု) သဒ္ဓံ.(စ)
နုတ္တံ.ဒေါသာ.ဒိဝါ (တွ.ဟေ)။

(၁၁၄၈) နု,အ,နော,မာ,အလံ နဟိ၊ ဤ၊ ၆-ပုဒ်ကား၊ နိသေဝေ၊ တားဖြစ်ခြင်းအနက်ဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊ စေ,သစေ ယဒိ။ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ အမှတ်မယိုအကယ်၍ ဟူသောအနိယမတ္တဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊ သဒ္ဓံ၊သဒ္ဓံ ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်သည်၊ အနုကူလျော၊ သင့်လျော် လျောက်ပတ်သည့် အဖြစ်ဖြစ်၏။ နုတ္တံ၊ ဒေါသာ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ညွှန်ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ၁၊တု၊အံ့၊ဒိဝါ၊ဒိဝါသဒ္ဒါသည်၊အဟော နှင့်ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။

၁-ဥ,ဒ,ဝိ,ဟလံ,နိ၊ စသောပုဒ်များကိုလည်း၊ ဥပလက္ခဏာစသောနည်းမျိုးဖြင့်သင်္ဂြိဟ်လေဦး။ ။

၁၁၄၉။ ။ဤသံ.ကိဿ.မနော.(အပ္ပေ),
သဟာသာ (တု.အာတက္ကေ)။
ပုရေ.ဝ,ဝတောဝ.(တု) ပုရတောဝ,
ပေစ္စာ.မုတ္တြ.(ဘဝ,ဗ,ရေ)။ ။

(၁၁၄၉) ဤသံ,ကိဿ,မနော၊ ဤ၊ ၃ ပုဒ်ကား၊ အပ္ပေ၊အနည်းငယ် ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ၁၊ တု၊အံ့၊ သဟာသာ၊ ၂၊ သဟာသာ သဒ္ဒါသည်၊ အာတက္ကေ၊ ပြေ့လုလုဘဲ၊ မကြီစည်ဘဲ၊ဖြစ်သော အမှုအရာဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊ပုရေ,အဝ,ဝတောဝ,ပုရတောဝ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ မျက်မှောက်ရှေ့ရှု ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ ၃၊ပေစ္စ၊အမုတ္တြ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ဘဝ,ဗ,ရေ၊တမလွန်ဘဝတပါးဖြစ်၏။ ၄၊

၁-ဤတွင်တတိယပုဒ်ဖြစ်၊ သံ.တ,ပါကတ၊သဒ္ဒါကျမ်းများနှင့်အညီ(မနာ)ဟု(နု)မှာ အာဂတာရန္တနှင့်ပါဠိမှန်ယိုစေရမည်။ VI,၂-ရုပါ၀တာရ၊ ၁၊၁၁၊ ဟေမစန္ဒြ၊၄၊၆ ပါကတ မဉ္ဇရီနှင့်ပကာသ၊ သုတ်များဖြင့်၊ (မနာက်) ဟူသောသံ.တပုဒ်မှ၊ (ကိ) ကိုချေ၍,ရုပ်ပြီး စေရမည်။ သတိယိုစေ။ နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့် (မနံ) ဟုအလုံးစုံစာများမှာပျက်လျက် ချည်းသာ ယိုကြသည်။

၂–ဤ၌ အစ (သ) မှာရေးချမပါစေလင့်။
၃–ဤကာနှင့် အချို့မြန်မာ နိဿယ များ၌၊ (ပုရေ) ကိုအနက်ကြား ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် ယောဇနာကြ၏။
၄–ထိုတွင်၊ ပဌမ၊ ပုဒ်၌၊ (ပ) မှာ (ဇ) ကာရယောဇနာ။ (ပေစ) ဟူ၍ ယှိစေ ရမည်။ အကာရ ယောဇနာ။ (ပစ) ဟု ပျက်တတ်သည်။သတိပြု။ ॥

၁၁၅၀။ ॥အဟောဝ(ဟိ)ဝိမှယော) တုဏ္ဍိ။
(တုမောနေထာ) ဝိ–ပါတု–(စ)
(တံခဏော) သန္ဓု–သပဒိ–။
(ဗလက္ကာရေ) ပသယ္ဟ(စ)။ ॥

(၁၁၅၀) အဟောဝ၊ဟိ ၌၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ဝိမှယော၊ အံ့ဆွယ်သံရဲ့၊ အံ့ဩခြင်းဖြစ်၏။ တု၊အံ့၊ တုဏ္ဍိ၊တုဏ္ဍိ, သဒ္ဒါသည်၊ မောနေ၊ မဖြိုက်သံဟု၊ ဆိတ် ဆိတ်နေခြင်းဖြစ်၏။ ဒုတ၊ ပါး အာဝ၊ပါတု၊ ၌၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ခြင်းဖြစ်၏။ သန္ဓု, သပဒိ၊ ၌ ၂ ပုဒ်ကား၊တံခဏော၊ ထိုခဏာ၌ ဟူသော အနက်ရှိဖြစ်၏။ ပသယ္ဟ၊ ပသယ္ဟသဒ္ဒါသည်၊ ဗလက္ကာရေ၊အနိုင်အထက်ပြုခြင်း၊ နိုင်ထက်မှုခြင်းဖြစ်၏။

၁၁၅၁။ ॥သုဒံ ဝေါ အာသု,ယန္ဓိ-ဝေ။
ဟာ[ဒယောပဒုဗုရေ။
အန္ဓရေနံ,ဏ္ဍရာ-အဇ္ဇော။
ဝသံ,ဠုနဲ (စ,ဒိ,ဏ္ဍယော)။ ॥

(၁၁၅၁) သုဒံ,ဝေါ,အာသု,ယန္ဓိ,ဝေ, ဟာဒယော၊ သုဒံ (ဃ) ဟိ စသောဃဒ္ဒါတို့သည်၊ပဒပုရေ၊ကား၊ပုဒ်ပြည့်ကာမျှ၌ဖြစ်ကုန်၏။ ၁၊ အန္ဓရေနံ, အန္ဓရာ,အဇ္ဇော။ ဤ၊ ၃-ပုဒ်ကား၊ အလယ်အကြား၊ အဝွင်း၌ ဖြစ်၏။ အဝသံ,ဠုနဲ ဤ- ၂၊ပုဒ်ကား၊ဒိ,ဏ္ဍ,ယော၊ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ၂၊

၁–ထိုတွင်၊ဒုတိယ (ဝေါ) နိပါတ်အရာမှာ၊ (ခေါ) ဟူ၍,လည်းကောင်း၊ ဒုတိယကွဲရာ နှင့် ယှိကြ၏။သင့်သည်ပင်။
၂–ထိုတွင်၊ ဒုတိယ ပုဒ်၌ရှေး (နံ) မှာ (ဥ) ဒီဃနှင့် (ဏ) ဟု ပါ၌မှန်ယှိစေ၊ ॥ ရဿနှင့် (ဏ) ဟု ပါ၌ပျက်တတ်သည်။

၁၁၅၂။ ॥(အာနန္ဒေ) (စ) ဒိဋ္ဌာ,(ဃ)။
(ဝိရောဓ ကထေနေ) ဏ
(ကာမပ္ပဝေဒေနေ) ကစ္ဆ-၊
(ဥသ္သုယော-ပဂမေ) ဗ္ဗ (စ)။ ॥

(၁၀၅၂) သံ၊ဒိဋ္ဌာ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊အာနုဘော၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဌာ၊ဖြစ်၏။ အာထေ၊ပါး၊နှုန်း၊နှုန်းသဘ္ဘာသည်၊ ဝိပေါ၀ ကထနေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုဆိုခြင်းဌာ၊ဖြစ်၏။ ကစ္ဆ၊ကစ္ဆသဘ္ဘာသည်၊ ကာမပ္ပဋေ ဒနော၊ အလိုယှိအာပ်သည်ကိုထင်ရှားပြခြင်း ပြောကြားမေးမြန်းခြင်းဌာ၊ဖြစ်၏။ အတ္ထ၊ အတ္ထ၊သဘ္ဘာသည်၊ဥသူယောပဂမေ၊ ပြုရုခြင်း ရှေးယှိသော ကပ်ရောက်ခြင်းဌာ၊ ၀ါ၊ ပြုရုခြင်းရှေးယှိသော၀နံခ်ခြင်းဌာ၊ဖြစ်၏။ ၁၊

၁-အမရဝိ၀ေကဋ္ဌိကာဌာ၊ စသဘ္ဘာဖြင့်၊ (ကာမ်) နိပါတ်ပုဒ်ကိုလည်းယူသေး၏။ ။ သို့ယူလိုမူ၊ (အတ္ထ၊စ)၊ အတ္ထ၊သဘ္ဘာသည်လည်းဟု အနက်ယောဇနာလေ၊ ။

၁၀၅၃။ ။ဒေ၀ါ-(၀ရောရဏော ဥ,ယျ)။
ယဆတ္ကံ (တု) ယထာ၀တတံ-။
နိစ်ံ (အပ္ပေမဟာတျ,) စ္ဆံ-။
(အတ) ပါ၀ေတာ-ပ၀ေ-[သမာ။ ။

(၁၀၅၃) ဒေ၀၊ဒေ၀သဘ္ဘာ၀ါ၊ပုဒ်ကို အာ၀ရောရဏော၊ ပိုင်းခြားခြင်းဌာ၊ ဥ,ယျ,သိအာ၀ဏ်၏။ တု၊ အံ့ယယတ္ကံ၊ယထာ၀တတံ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ မဖေါက်မပြုနိုဟုတ်မှန်ခြင်းအနက်ဌာ၊ဖြစ်၏။ နိစ်ံ၊နိစ်ံသဘ္ဘာသည်၊အပ္ပေ၊ အနည်းယိုဟူသောအနက်ဌာ၊ဖြစ်၏။ ဥစ္ဆ,ဥစ္ဆ,သဘ္ဘာသည်၊မဟာတိ၊ကြီးသည် ဟူသောအနက်ဌာ၊ဖြစ်၏။ အရေ၊ပါ၊ပါ၀ေတာ၊ ပ၀ေ၊ ဤ၊ ၂-ပုဒ်တို့သည်၊ သမာ၊နိုင်ကပ်အာ၀ါ,ဟူသောအနက်ဌာ၊ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တူကုန်၏။

၁၀၅၄။ ။(နိဗ္ဗေ) သဒ္ဒါ-သနာ၀ပါ၊ယော၊
(ဗာဟုလ္ယေ) ဗာဟိရံ•ဗဟိ။
ဗဟိဌါ•ဗာဟိရာ•(ဗာ၊ဟျ)၊
(သိ၊ဃေ၊တု) သနိုကံ- (ဘ၀ေ)၊ ။

(၁၀၅၄) သဒ္ဒါ၊သနာ၊ဤ၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ နိဗ္ဗေ၊ အပြားမပြတ် ဟူသောအနက်ဌာ၊ဖြစ်၏။ ၁၊ ပါ၊ယော၊ပါ၊ယော,သဘ္ဘာသည်၊ ဗ၊ဟုလျ,ဟု,ကျားသည်၏,အပြစ်ဌာ၊ဖြစ်၏။ ဗာဟိရံ၊ဗဟိ၊ဗဟိဌါ၊ဗာဟိရာ၊ဤ၊ ၄-ပုဒ်ကား၊ ဗာ၊ဟျ,အပ,ဟူသောအနက်ဌာ၊ဖြစ်၏။ ၂၊ တု၊ အံ့၊ သနိုကံ၊ သနိုကံ, သဘ္ဘာသည်၊ အသိ၊ဃေ၊မလျော်မြန်ခြင်းအနက်ဌာ၊ဘ၀ေ၊ ဖြစ်၏။ ၃၊

၁-ထိုတွင်၊ ဒုတိယပုဒ်ဌာ (နု) မှာ၊ အာကာရန္တရနှင့်၊ (သနာ) ဟု,သိဟိုဋ္ဌ နိဿယဟော ၁င်း၊သမ်ိတ၊ပါကတ၊ကျမ်းများနှင့်အညီ၊ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်၊ သနံ,ဟု,နိဂ္ဂဟိတဉာနှင့်မယှိ စေရ။ ။ဌင်းနိပါတ်သည် အနေကတ္ထဖြစ်ရကား၊ နိစ္စတ္ထ၊ ဌာသာဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်။

သမ်ီတကျမ်းများ၌ပင်၊ တိုက်ရိုက် မပြသော်လည်း၊ ရှေးဟူသော [ပုရတ္ထ] ၌လည်း ဖြစ်နိုင်သေးသည်ဟု မှတ်ရမည်။ ။အထောက်ကား၊ အောက် ဂါထာ နံပါတ် [၇၁၂] နှင့် [သေမ္ဘောသနာတနော] စသောပါဠိများကိုထောက်။ ။

၂-၄င်း (၎) ပုဒ်တို့တွင်၊ပဌမ [ဗာဟိရံ] ဟူသောပုဒ်အရာမှာ။ဗာဟျ၊ဟူသောတဒ္ဓိတ်ပုဒ်နှင့်၊ယုံမှားမှု [ဗာဟိယ] ဟု,တာလုဇ၊ယအကွာရာနှင့်ရေးသားရမည်ဟု၊ အချို့ဝိညူတို့ပြောဆိုရေးသားဆုံးဖြတ် မိမှားကြကုန်၏။ ၊အောက် (၇၀၂) ဂါထာနှင့်ညီလေ။ ။ မုဒ္ဓဇ၊ (ရ) နှင့် (ဗာဟိရံ) ကား (ဗဟိး) ဟူသော သမ်ီတ ပုဒ်မှ၊ ဖြစ်လာသောပုဒ်သာတည်း။ ။၄.၉။ပါဂတမှကာသ။ ။၂၊၁၄၊ဟောမစန္ဒြ။

၃-ဤ၌၊ (အဒ္ဒုတေမနွေ) ဟူသောသမ်ီတ၌ကာ,ဖွင့်ကိုထောက်၍, (အသိဃေ) ဟု ပဒဗ္ဗေဒ၊ပြု၊ (မလျင်မြန်ခြင်း၌) ဟု, အနက်ပေးရမည်။ သိဟ်ဌ နှင့်ယှဉ် များ၌ကား၊ ပဒဗ္ဗေဒ၊ ပြု၍,ပေါ်လာရမည်။ ပဋိသေဓ [အ] သရ၊ ကျလိုလျက်ယိုကြသည်၊ ။သမ်ီတကျမ်းများနှင့်အညီ ဒန္ဓ,ဗပဌမကွာရာ (နဲ) နှင့် (သနိုဏ်) ဟုပါ၌မှန်ယိုစေ။ မြန်မာစာများ၌,မုဒ္ဓဇ၊ ပဌမကွာရာ (ဏ) နှင့် (သဏိုဏ်) ဟု,ပျက်တတ်သည်၊ သတိယိုစေ။

၁၁၅၅။ ။အတ္ထိ-(အဒ္ဒသဏေ) ဒုဗ္ဗု၊
(ခ်ိန္ဒ္ဒဝယ်) (ဝဒ္ဒဏေ) နိမော၊
သမ္ဘာ-သုဗ္ဗ၊-(ပသံသာယံ)၊
(အထော သဗ္ဗသယ) ဝတ္ထိ (ဇ)။

(၁၁၅၅) အတ္ထိ၊အတ္ထိ,သမ္ဘဝသည်၊ အဒ္ဒသဏေ၊ မမြင်ဖျောက်ပျယ်၊ ရှုပ်ကွယ်ခြင်းရှိပြီ၏, ဒုဗ္ဗု၊ဒုဗ္ဗု,သဗ္ဗ၊သည်,ခ်ိန္ဒ္ဒဝယ်၊ကဲ့ရဲ့ခြင်း အနက်ရှိပြီ၏။ နိမော၊နိမောသဗ္ဗ၊သည်,ဝဒ္ဒဏေ၊ ပဋိဂုဏ်းခြင်းရှိပြီ၏, သမ္ဘာ, သုဗ္ဗ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ပသံသာယံ ချီးကျူးခြင်းရှိပြီ၏။ အထောပါ၊ အတ္ထိ,အတ္ထိ, သဗ္ဗ၊သည်,သဗ္ဗသယ်,ထင်ရှားယွင်းသည်ဖြစ်ခဲ့ ဖြစ်၏, ။

၁၁၅၆။ ။သာယံ(သာယေ) ဇ-အတ္ထာဟေ
ထုဝေ(တု) သ္ဝေ (အနာဂတေ)။
(တ ကောပရေ) ပရသုဝေ၊
ဟိယော(ဘုမ်ဝသေ ဂတေ)။ ။

(၁၁၅၆) သာယံ၊သာယံ, သဗ္ဗ၊သည်၊ သာယေ၊ ညဉ့်ချမ်းခဲ့ပြီ၏, အဇ္ဇ၊အဇ္ဇ, သဗ္ဗ၊သည်,အတ္ထာဟေ၊ ဤသနေ့ခဲ့ပြီ၏။ တု၊အဲ့, သုဝေ၊သ္ဝေ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ အနာဂတေ, အနာဂတ် ဖြစ်သော၊ နောက်ဖြစ်နိုင်နေ့ခဲ့ပြီ၏။ ပရသုဝေ၊ ပရသုဝေ,သဗ္ဗ၊သည်, တ ကောပရေ, ထိုနောက်ဖြစ်နိုင်နေ့မှတပါး၊

နောက်၌ဖြစ်သော၊သဘက်ခါနေ့ဖြစ်၏။ ၁၊ တူ၊ဆွေ၊ ဟိယော၊ ဟိယော သဒ္ဒါသည်,ဂေါ၊ဒိဝသေ အာနန္ဒရာတိဟ ဒိဝသ ဖြစ်သော ယမန်နေ့၌ ဖြစ်၏။ ၂၊

၁–ပရသ္မေ၊ဟူသောပုဒ်လည်း၊ဂုဏ်းအနက်၌ဝင်ဖြစ်၏။

၂–ပရဟိယော၊ပုဒ်သည်ကား၊ အနန္ဒရာတိတဒိဝသမှတပါးသော၊ အခြားမှထောက်၍, တတိယမြောက်၊တမြန်နေ့ ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ဤ၌၊ (ဟ) မှာ (ဤ) ဒီဃ၊ (ယ) မှာ၊သံယုတ်ဗဲ့နှင့် (ဟိယော) ဟု,သင်္ခတကျမ်းများနှင့်အညီ၊ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။ (ဟ) မှာ (ဣ) ရဿ (ယ) မှာခွေဘော်နှင့် (ဟိယော) ဟုမယှိစေရ၊ ။

ဟိယောတိ–**ဟိ**ယတိ,ပေါသော၊ပရေတိ–ပရိဟာယတိ။ ။**တ**ဿ–ဟိယောတိ၊သွေတိ အတ္ထော။ဟူသောဝိသတိနိပါတ်၊ဟတ္ထိပါလဇာတ်၊ပါဠိနှင့်အဋ္ဌကထာများကိုထောက်သော် အတိဝေန်ပြအနက်ကို၊ဥပလက္ခဏာ၊ နိဒဿန နည်းသာဟု မှတ်ရမည်းအရာအားလျော်စွာ၊ နက်ဖြန် ဟူသောအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်,သေးသည်ဟုမှတ်လေ။ ။ဒေသိ သဒ္ဒသင်္ဂဟ ကျမ်း ၈–၆၇ ၌လည်း၊ဂုဏ်းဟိယောပုဒ်နှင့်အနက်တူ ဟိဒ္ဓပုဒ်၏,အနက်ပြအရာမှာလည်း၊ ဤဇာတ် ပါဠိ အဋ္ဌကထာအတူ ယမန်နေ့နှင့် နက်ဖြန်နေ့ နှစ်နက်ကို ဟောနိုင်ကြောင်း အဆိုယှိသည်။ကလ္လပုဒ်လည်း၊ဂုဏ်းပရိယာယ်ပင်။

၁၁၅၇၊ ။ယဇ္ဇ–ယတ္ထ,ယတ်–(ဝ)ထ)
တဇ္ဇ-တတ္ထ-တတ်-တတံ
(အ)ထော) ဥဒ္ဓ-(စ) ဥပရိ–၊
ဟေဋ္ဌာ–(တုစ) အ,ဓော–(သမာ)။

(၁၁၅၇) ယဇ္ဇ,ယတ္ထ,ယတ်, ဤ၊ ၃- ပုဒ်ကား၊ အတ္ထြင်၌ ဟူသော အနက်ဖြစ်၏,။ အ)ထ)ပါ၊,တဇ္ဇ)တတ္ထ)တတ်) တတံ) ဤ၊ ၎–ပုဒ်ကား၊ ထိုခ၌ဟူသောအနက်ဖြစ်၏။ အ)ထော)ပါ၊ ဥဒ္ဓ,ဥပရိ) ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ အ)ထက်ခ၌,ဟူသောအနက်ခ၌ဖြစ်၏။ ၁၊ တူ၊ဆွေ)ဟေဋ္ဌာ)အ)ဓော) ဤ! ၂–ပုဒ်တို့သည်,သမာ)အောက်ခ၌ဟူသောအနက်ခ၌ဖြစ်ခြင်း,ကြောင့်,တူကုန်၏။

၁–ဥဒ္ဓလည်း။ဂုဏ်းအနက်ဟောပင်။

၁၁၅၈။ ။(စောဒနေ) ဇာ,ယိ•ဟန္ဒာ–(ထ)
အာရော•ဒ္ဓရော•(စ) အာရကာ–၊
ပရမ္ပ)ခါ–(တုစ) ရ,ဟော–။
သမ္ပ)ခါ–(တ္ထာ) 8 ပါတု–(စ)

(၁၁၅၈) ဇာ,ယိ)ဟန္ဒ)ဤ၊ ၂–ပုဒ်ကား၊ စောဒနေ၊ တိုက်တွန်းခြင်းခ၌ ဖြစ်၏။အ)ထ)ပါ၊,အာရော,ဒ္ဓရော,အာရကာ)ဤ)၃–ပုဒ်ကား၊အ)ဝေ)ဟူသော

အနက်ဖွင့်ပြစ်၏။ ၁၊ တျားအံ၊ပရမ္ပ၊ခါ၊ရဟောဏ္ဍ၏၊ ၂-ပုဒ်ကား၊ မျက်ကွယ်ဆိတ်ကွယ်ကြောင့်ပြစ်၏၊တျားအုံ၊သမ္ပ၊ခ ,အာဝိ,ပါဘုဏ္ဍ ၃-ပုဒ်ကား မျက်မှောက်ဖွင့်ပြစ်၏။ ၂၊

၁-ထိုတွင်၊ (အာရာ၊အာရကာ) နှစ်ပုဒ်ကား၊ ရံခါ၊ အနီးဟူသောသမီပတ္ထဝ္စလည်းပြစ်သေး၏။ ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ၊ အရဟံ ဂုဏ်တော်ဖွင့် စသည်ဖွင့်ကြည့်။ ။ဒုတိယ (ဒူရာ) ပုဒ်ဖွဲ့၊နာမပတိရူပကနိပါတ်ပုဒ်မျိုးပြစ်ရကား၊ (ဒူရ) ဟူသော နာမ်ပုဒ်မှာကဲ့သို့၊ (ဒ) မှာ (ဒီ)ဒီဃနှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။ ဥ , ရဿနှင့်ပါ၌ပျက်တတ်သည်။ ဤ(ဒူရာ) ကား၊ အာကာရန္တနိပါတ်ပုဒ်တည်း။ ။ကောရန္တနှင့် (ဒူရ) နိပါတ်ပုဒ်လည်း၊ ပါ၌ကျမ်းဂန်တို့ဖွဲ့လာယှိသေး၏။ ။ဂုဏ်းနိပါတ်နှစ်ပုဒ်ကား သင်ခံတကျမ်းများဖွဲ့မလာ။ ။

၂-ထိုတွင်၊ဒုတိယ (အာဝိ) ပုဒ်ဖွဲ့၊ (အာဝိ) ဟု (ဝ) မှာ ဤဒီဃနှင့် မြန်မာ ဆရာများယုံမှားကြ၏။ ။ဗာလာဝတာရကျမ်းဖွဲ့၊ ဋီကာရန္တအဖြင့်ဖြင့်ပြဆိုအပ်သော နိပါတ်အရာကို၊ ထိုဆရာများ၏ သတ်မပြု၊ ။ကြည့်ရှုမိကြခြင်းသာလျှင် အပြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ သည်သာမကသေး၊ ဤအာဝိဝေါနိ၊ဃာပါဒဖွဲ့လည်း၊[ဒူ]ရ ဃနှင့်ယှိမှသာဆန်းလက္ခဏာနှင့်ညီမည်။ ထိုကိုလည်း၊ဂါထာဖွဲ့ခြင်းဖွဲ့မနိပ်နှင်းသောပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အလုပ်ကဲ့သို့ (ဆန္ဒာနုရက္ခဏာ၊ရဿ) ဟုမမှတ်လေလင့်။ပကတိ၊ရဿပင်။ ။အောက်ဂါထာနံပါတ် (၁၁၅၀) (အာဝိ) ပုဒ်မှာလည်း၊ဤအတူပင်မှတ်လေ။

၁၁၅၉။ ။(သံသယ)ဗ္ဗ-(ဗ)ဗ-
အပ္ပေ၀ နာ၀ မ-ဆ-(ဝ)
(နိဒ္ဒ)ဿ ဇုတိ-ဗ-(ဝ)
ဇ၀ံ (ကိ)ဿ ကထ-ဗ-(ဝ)။ ။

(၁၁၅၉) အပ္ပေ၀ အပ္ပေ၀, သန္ဓ ၊သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပေ၀နာ၀၊ အပ္ပေ၀နာ၀, သန္ဓ ၊သည်လည်းကောင်း၊ နှီ နှီ,သန္ဓ ၊သည် လည်းကောင်း၊ ဇုတိ၊ဇုမေ,ဤသန္ဓ ၊၃-ခုတို့သည် သံသယတ္ထမှ၊ ယုံမှားခြင်း အနက်ဖွဲ့ ပြစ်ကုန်၏။ ၁၊ ဇုတိ၊ဇုတ္ထ ၊ဇ၀ံ ဤ၊၃-ပုဒ်ကား၊နိဒ္ဒဿ၊ဇုနှင့်ပြခြင်းဖွဲ့ပြစ်၏။ ကထ-ဗ-(ဝ)၊ကထ-ဗ-(ဝ), သန္ဓ ၊သည်,ကိ(ဿ) ပြုပြင်ဆင်းရဲခြင်းဖွဲ့ပြစ်၏။

၁-ဤ၌၊ ဆန်း၊သန္ဓ ၊နှစ်ချက်သင့်စေရန်[နှုတ်]ဟု, [ဗ] ဒီဃနှင့်ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်၊ နှ-ဇုတိ၊ဟုပဒဿေဒပြု။

၁၁၆၀။ ။ဟာ-(ခေဒေ သန္ဓိ-(ပ)ဗ္ဗကေ)။
ရ၀ံ (ထိ)ရ-ဝ(ဝ)ရ(ဏ)။
ကိ(ရေ)-(ဝ)ကိ(ရိယံ) (ဗ)ဝ(ထ)
(ကုန္ဓ)ဝယံ) ဒုမ္ဗ-ကု (ဗ)ကေ)။

(၁၁၆၀) ဟာ၊ဟာ,သဒ္ဒါသည်၊ခေဒေ၊သည်းမခံနိုင်ခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်း ဒုက္ခဖြစ်၏,သဆို၊သဆို,သဒ္ဒါသည်၊ ပစ္စက္ခေ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဒုက္ခဖြစ်၏။ ရုပ်၊ရုပ်,သဒ္ဒါသည်၊ထိရေ မြိုးမြှိုရိုင်ခံ ခြင်းဒုက္ခလည်းကောင်း၊ အဝဝါရဏော၊ ဆုံးဖြတ်ရိုင်းခြား၊မှတ်သားခြင်းဒုက္ခလည်းကောင်း၊ဖြစ်၏။ တူ၊အုံ၊ တိရော၊ တိရိယံ၊ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ ဗဟိလောကန္တိ သန္ဓိဒုက္ခဖြစ်၏။ အာထ၊ ပါး၊ ဒုဋ္ဌု၊ ကူ၊ ဤ၂-ပုဒ်ကို၊ကုဋ္ဌာယံ၊စက်ဆုပ်ခြင်းဒုက္ခ၊ဥစ္စတော၊ဆိုအပ်၏။

၁၁၆၁။ ။သုဝဏ္ဏိ-(အာသိဒ္ဓတ္ထမှ)
(နိန္ဒာယံတူ) ဓိ-(ကထျတော)။
ကုဟိဠ္ဠနံ-ကုဟိ-ကုတ္ကြ၊
ကုတ္ထ-ကတ္ထ-ကဟံ-ကွ-(ထ)။

(၁၁၆၁) သုဝဏ္ဏိ၊သုဝဏ္ဏိ,သဒ္ဒါသည်၊အာသိဒ္ဓတ္ထမှ၊ တောင့်တခြင်းဒုက္ခဖြစ်၏,တူ၊အုံ၊ဓိ၊ဓိ,သဒ္ဒါကို၊နိန္ဒာယံ၊ကဲ့ရဲ့ခြင်းဒုက္ခ၊ ကထျတော၊ ဆိုအပ်၏။ ကုဟိဠ္ဠနံ၊ကုဟိ-၊ကုတ္ကြ ကုတ္ထ၊ကတ္ထ၊ကဟံ ကွ၊ ဤ၊ ၇-ပုဒ်ကား၊ အာဘယိ အာရုပ်ဒုက္ခဟူသော အနက်ဒုက္ခဖြစ်၏။ အာထ၊ ပါး၊

၁၁၆၂။ ။ဇုဟော ဓါ-ကြ-(တူ) ဇဏ္ဍာဏ္ဍ-
(အာထ) သဗ္ဗဏ္ဍ-သဗ္ဗဓိ-။
ကဒ္ဒါ ကုဒ္ဒါစနံ-(စာထ)၊
တဒ္ဒါနိ-(စ) တဒ္ဒါ (သမာ)။ ။

(၁၁၆၂) ဇုဟာ၊ဇုဝ,ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ဤ၂ဒ,ဟူသောဇုမယ်ပုဒ်၏ အနုက်ဒုက္ခဖြစ်၏။တူ၊အုံ၊ အကြ,ဇ္ဇ,အဏ္ဍ၊ဤ ၃-ပုဒ်ကား၊ ဇောသို့ပုဒ်၏,ထိုဒု ဟူသော အနုက်ဒုက္ခဖြစ်၏။ ၁၊ အာထ၊ပါး၊ အာဗ္ဗဏ္ဍ၊သဗ္ဗဓိ၊ဤ၂-ပုဒ်ကား၊ အာဘယ် အခါ၌,ဟူသော အနုက်ဒုက္ခဖြစ်၏။ အာထ၊ပါး၊ကဒ္ဒါနိ၊တဒ္ဒါ၊ဤနှစ်ပုဒ်တို့သည်၊ သမာ၊ထိုအခါ၌ ဟူသော အနုက်ဒုက္ခ၊ တူသော အနုက်ဒုက္ခ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တူကုန်၏။

၁-ဒို့ကာဒုက္ခကား၊ဇုဟ, ဇုဝ, အကြ,ဇ္ဇ, အဏ္ဍ၊ဤ ၅ ပုဒ်ကို ပေါင်း၍ဆို၏။ ။ ဤဒုက္ခကား၊သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းအတိုင်းခွဲ၍,ဆိုလိုက်သည်၊
၂-(သဗ္ဗတြ) ဟူ၍,လည်းယှိကြ၏။ ။အသင့်ပင်။

၁၁၆၃။ ။[အာဒိကမ္မေဘုသဏ္ဍေ။
သမ္ဘဝေါ တိဏ္ဏ-တိတ္ထိသု၊
နိယောဂိဿ ဂိဟ-မ္ဘိတိ-
ဒါနံ ပူဇာဝ္ဂ သန္ဓိသု။ ။

(၁၁၆၃) အာဒိကမ္မေ၊ အစပြုလုပ်ခြင်း အမှုအရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဘုသဏ္ဍေ။အလွန်အကဲးဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊သမ္ဘဝေါတိဏ္ဏ တိတ္ထိသု၊အမွန်အစ၊သက်ဆင်းသက်ဝင်ခြင်း၊ နှစ်သက် ရောင့်ရဲခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊နိယောဂိဿဂိဟမ္ဘိတိဒါနပူဇာဝ္ဂသန္ဓိသု၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ အစိုးရခြင်း၊နှစ်သက်ခြင်း၊ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊အမြတ်၊ ပြိုမ်ခြင်းတို့၌လည်းကောင်း။ ၁၊

၁–ဤ၌ သိဟိုဠ်စာပါဠိများတွင်၊ [နိယော ဂိဿရိယမ္ဘိတိ] ဟု, [ဒိ]မှာ သြဒဿပဋ္ဌ မက္ခရာ[မ]သံယုဂ်နှင့် ပါ၌ပျက်လျက် ယိုသည်။ ။ပဋ္ဌမက္ခရာ[ပ]ဒ္ဒေဘော်နှင့်၊[နိယော ဂိဿရိယမ္ဘိတိ] ဟူ၍.သာပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။

၁၁၆၄။ ။ဒဿနေ တပ္ပရေသကေ၊
ပသံသာ ဂတိ သုဒ္ဓိသု၊
ဟိ ံသာ ပကာရဇ္ဇော ဘာဝ-
ဝိယောဂါ ဝယဝေသုစ]။
ပေါ-(ပသင်္ဂေါ ဒိဿာယောဂေ။
ပဏ္ဍနာ-ဒ္ဒိတိအာဒိသု)။

(၁၁၆၄) ဒဿနေ၊ကြည့်ရှုခြင်း၌လည်းကောင်း၊တပ္ပရေ၊ထို၌ကြောင့် ကြမ်းထုတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊သကေ၊ ကပ်ငြိ တွယ်တာခြင်း၌ လည်း ကောင်း၊ ပသံသာဂတိသုဒ္ဓိသု၊ ချီးမွမ်းခြင်း၊ ထာခြင်း၊ စင်ကြယ်ခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း ဟိ ံသာပကာရဇ္ဇော၊ဘာဝ ဝိယောဂါဝယဝေသုစ၊ ညှဉ်း ဆဲးခြင်းအပြား၊ အတွင်းအဖြစ်၊ကွေကွင်းခြင်း၊ အစိတ်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဒိဿာယောဂေ၊အရပ်မျက်နှာနှင့်ယှဉ်ခြင်း၌၊ဝါ၊ဒိဿာ,သဒ္ဒါ၏ အယ္ယဉ်၌ လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍနာဒ္ဒိတိအာဒိသု၊ ကောင့်တခြင်း တည်ခြင်း စသော အနက်တို့၌လည်းကောင်း၊ ၁၊ ပေါ-ပသင်္ဂေါ၊ ပ,ဟူသော၊ ဥပသာရ ပုဒ် သည်၊နိဿတိ၊ထင်၏။

၁–ဋီကာ၌ကား၊ (ဒိတိယံ ဝိရိယေ. ပဓာနေ)၊ ဟု,ဒန္ဓ စတုဏ္ဍကရာ (ခ) နှင့် သာယှိသောပုဒ်ကိုဖွင့်ပြ၏။ဆင်ခြင်၍.သင့်ရာယူ။

၁၁၆၅။ ။ပရာ (သဒ္ဒါ) ပရိဟာနိ-
ပရာဇယ ဂတိသုစ။
ဘုသဏ္ဍေ ပဋိလောမဏ္ဍေ၊
ဝိဏ္ဏမာ မသနာ ဒိသု)။ ။

(၁၁၆၅) ပရိဟာနိ၊ပရာဇယ ဂတိသုစ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ ရှုံးခြင်း၊ လာခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဘုသဏ္ဍေ၊ ထွန်ကဲခြင်း အနက်၌ လည်းကောင်း၊ပဋိလောမဏ္ဍေ၊ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်၌ လည်းကောင်း။ ဝိဏ္ဏမာ. မသနာဒိသု၊လုံ့လပြုခြင်း၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း, စသည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ပရာသဒ္ဒေါ။ ပရာသဒ္ဒါသည် ဒိသတိ၊ထင်၏။

၁၁၆၆။ ။နိသေသာ-ဘာဝသဏ္ဌာသ
ဘုသဏ္ဍမောဏ္ဍရာသိသု
ဂေဟာဒေသော ပမာဟိန-
ပသာဒနိဋ္ဌတာစ္ဆယော။ ။

(၁၁၆၆) နိသေသာဘာဝသဏ္ဌာသ၊ ဘုသဏ္ဍ မောဏ္ဍရာသိသု၊ အကြွင်းမဲ့ မယ်ခြင်း၊ မဖြစ်ခြင်း၊ ဥပ္ပာအပ်နှံထားခြင်း၊ ၁၊ အထွန်အကား ဟူသောအနက် လွတ်ခြင်းအာပေါင်းအရတို့၌လည်းကောင်း၊ ဂေဟာဒေသော၊ ပမာဟိန ပသာဒနိဋ္ဌတာစ္ဆယော၊ အိမ် တိုက်တွန်းခြင်း၊ဥပမာ၊ယုတ်ညံ့ခြင်း အနက်၊ ကြည်လင်ခြင်း၊ ထွက်သွားခြင်း အနက်၊ ပျက်စီးခြင်း၌ လည်းကောင်း။ ၂၊

၁-ဂင်းအနက်နှင့်အညီ။ ။သ သ, ဓနသ, ရှာသောဥပနိဓိအဖွဲ့သရှာသော၊ ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ [သ] သဒ္ဒါ၊ ဥစ္စာဟော။ ။(ဂ၀ဂ) ရှာသ,သဒ္ဒါ၊ ဥပနိဓိပရိယာယ်။ ။ (၃၇၂) တို့ကိုကြည့်။ ။

၂-ဤ၌ဦးကာမှာကား၊ (အစ္ဆယောအတိတ္ထမော) ဟုဖွင့်ပြု၏။

၁၁၆၇။ ။ဒသသနော သာနနိဋ္ဌနာ
ဓောဘာဂေသု ဝဝါရဏော
သာမိပျော ဗန္ဓနေ ဆေကာ
ဇေ္ဇာဘော်ဝေါ ပဒေတိသုစ။ ။

(၁၁၆၇) ဒသသနော, သာန, နိဋ္ဌနာ ဓောဘာဂေသု၊ ကြည့်ရှုခြင်း အာဆုံး ထွက်ပြောက်ခြင်း၊အောက်အတို့ကို၌ လည်းကောင်း၊ အဝဝါရဏော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊သာမိပျော နိုးသည်ဏ, အဖြစ်၌ လည်းကောင်း၊

ဗဒ္ဓနေ၊နောင်ဖွဲ့ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ဆေကာ၊ဇော်ဘာ၊ဝေ ၁၊ ပရိတိသုစ၊ လိမ္မာသည်စိ၊ အဖြစ် အတွင်း၏၊ အဖြစ် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ၁၊

၁-ဤဌာသိဟိုဠ်စာပါ၌ မြန်မာစာပါ၌နိဿယမျှားမှာ၊ (ဆေကာ၊ဇော်,ဘာ၊ဝေ၊, ပရိတိသုစ) ဟု,ကောင်းသည်ထိုဝေါစက (ဘာ၊ဂ) သဒ္ဒါနှင့်ပါ၌ ပျက်လျက်ယိုကြ၏။ ။ဒဇော်ဌ (ဝ) အကျွေရာနှင့်သာ (ဘာ၊ဝေ၊ ပရိတိသုစ) ဟု သင်္ခတ ပါကတ ကျမ်း၊သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းတို့နှင့်အညီပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။ ။

၁၁၆ဂ။ ။ပါတုဘာ၊ဝေ ဝိယောဂေစ၊
နိသေ၊ဓာ၊ဒေါ]နိ- (ဒိသတိ)။
(အ၊ထော၊နိဟာ၊ရ၊ဏော စေ၊ ၁၊
-ဝ၊ရ၊ဏာ၊ဒေါ၊စ) နိ-(သိယာ)။ ။

(၁၁၆ဂ) ပါတုဘာ၊ဝေ၊ထင်ရှား၊ဖြစ်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ဝိယောဂေစ၊ ကင်းခြင်း၊မယှဉ်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ နိ၊သေ၊ဓာ၊ဒေါ၊တား၊ဖြစ်ခြင်း၊စသည်ဌာ လည်းကောင်း၊ နိ၊နိ၊ဟူသော၊ဥပသာ၊ရ၊ဝုဒ္ဓိသည်၊ ၀ါ၊ကို၊ဒိသတိ၊ ထင်၏။ ၀ါ၊ရှုအာ၀်၏၊ အ၊ထော၊ပါ၊နိ၊ဟာ၊ရ၊ဏော၊စေ၊ ၀ နှင့်ထုတ်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ အာ၀ရ၊ဏာ၊ဒေါ၊စ၊ တား၊ဖြစ်ခြင်း စသော အနက်ဌာ လည်းကောင်း။ နိ၊နိ,ဟူသော၊ဥပသာ၊ရ၊ဝုဒ္ဓိသည်၊ သိယာ၊ဖြို့၊

၁၁၆ဃ။ ။ဥဒ္ဓ၊ကမ္ဘ ဝိယောဂ၊ဏ္ဍ-
လာ၊ဘာ၊တိ၊ဏ္ဍ သ၊ဝိဒ္ဓိသု၊
ပါ၊ဟု ၊ ၊ ၀ါ၊ဗ္ဗ၊ယော၊ဘာ၊ဝ၊
ပဗ္ဗ၊လ၊ဏ္ဍ ပ၊ဏ၊ သ၊ခေ၊ ။
ဒ၊ဗ္ဗ၊ဂ္ဂ၊ဘာ၊သု ၊ ၊ ၊

အဖြစ်တို့ရှိခဲ့လည်းကောင်း၊ကထနေ့ဆိုခြင်းခဲ့သည်းကောင်း၊ သတ္တိမောဏ္ဍာ ဒ်ကော၊အစွမ်းသတ္တိ၊လွတ်ခြင်းစသောအနက်ခဲ့လည်းကောင်း၊ ဥ၊ဥ,ဟူသော ဥပသာဂပုဒ်သည် သိယာ၊ဏ်၊

၁–ဤကား သိဟိုင့် နိဿယ ဟောင်းအတိုင်း ယောဇနာ အပ်သော [ဥဒ္ဓကမ္ဘ၊လ၊ သမိဒ္ဓိသု] ဟူသောပါဠိ၏ အနက်တည်း။

အလုံးစုံသိဟိုင့်ပါဠိ၊ မှန်ပြုနိဿယ မြန်မာစာပါဠိနိဿယများမှာကား၊ (ဥဒ္ဓဂ်မ) အထက်သို့တက်ခြင်း၊ ဟု ပါဠိအနက် နှစ်ချက်ပျက်လျက်သိုကြသည်၊ နိဂ္ဂဟိတ်မပါသော (ဥဒ္ဓ) ပုဒ်နောင်, ကြိယာတွဲကဗျူဇ,ပဌမကွဲရာ (က) သြဇ္ဇဇပဌမကွဲရာ (မ) ဒွေဘော် (ကမ္ဘ) သဒ္ဒါနှင့်သာပါဠိမှန်ယို့ စရမည်။ ။အနက်မှာလည်း၊ ယောဇနာခဲ့သည့်အတိုင်း သာမှတ်။

၂–ဤခဲ့ကောင်းသတ္တဝါစက (ဘာဝ) သဒ္ဒါနှင့် [ပါတုဘာဝ] ဟုပါဠိပျက်တတ်သည်။ ဒန္ဓောဗျဇ (ဝ) အကွဲရာနှင့် [ပါတုဘာဝ] ဟူ၍ သာပါဠိမှန်ယို့စေရမည်။

၁၁၇၀။ ။ဒု•ကုဆ္ဆိတေ သဒ္ဒေသု၊
ဝိရုပဇ္ဇေ ပျ သောဘနေ။
သိယာ ဘာဝါ သမ်ဒ္ဓိသု၊
ကိ်ဏ္ဍ စာ နုဒ္ဓနာဒိကေ]။ ။

(၁၁၇၀) ကုဆ္ဆိတေသဒ္ဒေသု စက်ဆုပ်အပ်သောအနက်၊ အနည်းငယ်ဟူသောအနက်တို့ရှိခဲ့ လည်းကောင်း၊ ဝိရူပဇ္ဇေ၀ိ၊ ပေါ်ကိုပြုနိုသည်၏ အဖြစ်ဝါ၊အဆင်းမလှသည်၏ အဖြစ်ခဲ့လည်းကောင်း၊အသောဘနေ၊မတင့်တယ်ခြင်းခဲ့သည်းကောင်း၊အဘာဝါသမ်ဒ္ဓိသု၊မယ်ခြင်း၊ မပြည့်စုံခြင်းတို့ရှိခဲ့ လည်းကောင်း၊ကိ်ဏ္ဍ စာ၊ ပ,ပြင်ဆင်းရဲ့ခြင်းခဲ့သည်းကောင်း၊အနုဒ္ဓနာဒိကေ မနှစ်သက်ခြင်းစသည်ခဲ့ လည်းကောင်း၊ ဒု၊ ဒု,ဟူသော၊ ဥပသာဂပုဒ် သည်၊သိယာ၊ဏ်။

၁၁၇၁။ ။သံ (သမောဓာနေ သဒ္ဓေ၀–
သမ္ပဏ္ဍိတ္ထ သမ်ဒ္ဓိသု။
သမ္ဘာဝဒုသ ဆဟ ပ,ဏ္ဍာ–
ဘိမုခဇ္ဇေသု သဂ်ိတေ။ ။
ဝိဓာနေ ပဘ၀ေ ပူဇာ–
ပုနပ္ပုနေ ကြိယာဒ်သု)။ ။

(၁၁၇၁) သမောဓာနေ သဒ္ဓေ၀ သမ္ပဏ္ဍိတ္ထ သမ်ဒ္ဓိသု၊ ပေါင်းခြင်း အကျဉ်းချုံးခြင်း၊ထက်ဝန်းကျင်၏ အဖြစ်ပြည့်စုံခြင်းတို့ရှိခဲ့လည်းကောင်း၊ ၂၊

သမ္မာဘုသ သဟပ္ပဏ္ဍာတိမုခတ္တေသု၊ မဖေါက်မပြိုနိ ဟူသောအနက်၊ ၂။ အလွန်အကဲးဟူသောအနက်၊ အတူဘက္ခုဟူသောအနက်၊ အနည်းငယ်ဟူသောအနက် ရှေးရှု၏အဖြစ်တို့၌လည်းကောင်း၊သင်္ဘောဆက်ဆံ ပေါင်းသင်း၊ပေါင်းဆုံခြင်း၌လည်းကောင်း၊ပိဝါနေ၊ပိတ်ဆို့ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ဗ၊ ပဘဝေ၊အာမွန်အစ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း၌ လည်းကောင်း၊ ပူဇော၊ ပုနပ္ပုနကြိယာဒိသု၊ပူဇော်ခြင်း၊အဖန်ဖန်ပြုခြင်းစသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ သံ၊သံ, ဟူသော၊ဥပသာဂရပုဒ်သည်၊သိ(ယာ)၏။

၁–ဤ၌ (သမန္တတ) ဟုထက်ဝန်းကျင်အနက်ဟော။ သမန္တပုဒ်နောင်၊ဘာဝတ္ထ၊ တ္ထ၊ နှစ်ဆင့်။ပစ္စည်းနှင့်၊ပါ၌မှန်ယှိစေရမည်၊ ။ဒုတိယကွဲရာ (ထ) အသဒိသ ဖွေဘော်နှင့် (သမန္တတ္ထ) ဟုပါ၌ပျက်တတ်သည်။ ။အနက်မှာလည်း၊ (ထက်ဝန်းကျင်၏အဖြစ်) ဟူ၍သာယောဇနာရမည်။ [အလုံးစုံ] ဟု ယောဇနာကြသော အနက်ကိုမမှတ်အပ်။ ။ ဤအရာ၌၊မြန်မာနိသယ၊ဟောင်းမှာ၊ပါ၌အနက်ပျက်လျက်ယှိသည်။

၂–ဤအရာ၌ (သမ္မာသဗ္ဗုဒ္ဓေါ) စသည်မှာကဲ့သို့၊ သမ္မာ, သဒ္ဒါ၏အဝိပရိတတ္ထသာ သိဟိုင်ဒိနိသယဟောင်း၌ယောဇနာ၏။ ။

၃–ဤ၌သြဒ္ဓေ,ပဌမကွဲရာ (ပ) နှင့်၊ (ဝိမာနေ) ဟုသိဟိုင်ဒိနိသယဟောင်းနှင့် အညီ ပါ၌ယှိစေ။ဦးကာ၌ကား၊ဒဏ္ဍောဗ္ဗေ (ဝ) နှင့် (ဝိမာနေ) ဟူသောပါ၌ကိုဖွင့်ပြလျက်ယှိ၏။ ။ ထိုအလို (ပြုစိရင်ခြင်း၌) ဟု အနက်ပေးလေ။ ။ထိုနှစ်ဝါဒတွင် "သိဟိုင်ဒ နိသယဟောင်း ဝါဒသာလျှင်၊ (ပိမာနေသံဝုတ်) ဟူသော ရှေးယင်းဖြစ်သည်နှင့် ညီရကား၊ ယုတ္တာဘရဖြစ်ပေသည်။

၁၁၇ ၂။ ။ဝိဝိဓာတ် သယာဘာဝ၊
ဘူသဒ္ဒိ သဒ္ဒရယာမ္ဘလေ။
ဝိယောဂေ ကလဟော ပါတု-
ဘာဝေဘာသေစ ကုန္ဓနေ။

(၁၁၇ ၂) ဝိဝိဓာတ်သယာဘာဝဘူ သဒ္ဒိသဒ္ဒရယာမ္ဘယေ၊အထူးထူး အပြားပြားအနက်၊ အလွန်အကဲးအနက်၊ မယှဉ်ခြင်းအနက်၊ ပြင်းထန်ခြင်း အနက်၊အစိုးခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဝိယောဂေ၊ မယှဉ်ခြင်း၊ ကင်းခြင်း၊ကွေကွင်းခြင်း၌ယည်းကောင်း၊ကလဟော၊ ရိုက်ခုန် ငြင်းခုံခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ပါတုဘာဝေ၊ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဟာသေစ၊ နှစ်သက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ၃၊ ကုန္ဓနေ၊စက်ဆုပ်ခြင်း၌လည်းကောင်း။

၁–မြန်မာစာမျှား၌ကား၊ (ဘ) ခုနှင့် (ဘာသေ) ဟုပါ၌ယှိ၍. (ဘာသေ) ဆိုခြင်း၌၊ဝါ၊အရောင်အလင်း၌၊ဟုယောဇနာကြ၏။နှစ်သက်ရာယူ။

၁၁၇၃၊ ။ရူရာ-နဘိမုခတ္တော သု။
မောဟာ နဝဋ္ဌိတိသုစ။
ပဓာန ဒဏ္ဍတာ ခေဒ
သဟတ္ထာဒေါ] ၀ (ဒိသတိ)၊ ။

(၁၁၇၃) ။ရူရာနဘိမုခတ္တော သု၊အဝေး၊ရှေ့ရှုအာဖြစ် မဟုတ်သည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ၁၊ မောဟာနဝဋ္ဌိတိသုစ၊ရိုက်ပဲ့းတွေ့ဝေခြင်း၊မဘည်ထံ့ခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ပဓာန ဒဏ္ဍဘာဝေခေဒ-သဟတ္ထာဒေါ၊ ပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ်၊လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်၊ပင်ပန်းခြင်း၊ဘဏ္ဍဟူသောအနက်စသည်၌ လည်းကောင်း၊ဝိ၊ဝိ ဟူသော ဥပသာဂပုဒ်သည်၊ဒိသတိ၊ထင်၏။

၁-ဤ၌၊ (ရူရာနဘိမုခတ္တော သု) ဟု (ခ) နောင်၊ ဘဝတ္ထ, ဘ နှစ်ဆင့် ပစ္စည်းနှင့် ပါ၌မှန် ယိုစေရမည်၊ ။ဒုတိယကွဲရာ (ထ) အသဒိသ ဖွဲ့ဘော်နှင့် (မုခတ္ထော သု) ဟုပ ၌မယိုစေရ။

၁၁၇၄၊ ။ဝိယောဂေ ဇာနနေစာ ခေါ-
ဘာဝနိဿယ သုဒ္ဓိသု။
ဤသဒ္ဒတ္ထေ ပရိဘဝေ၊
ဒေသဗျာပနေ ဟာနိသု။ ။
ဝစော ကြိယာယ ထေယ္ယေ၊
ဥဏာပတ္တျာဒိကေ] အ၀-။

(၁၁၇၄) ဝိယောဂေ၊ မယှဉ်ခြင်း ကွေကွင်းခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဇာနနေစ၊ သိခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အဝေါဘာဝနိဿယသုဒ္ဓိသု၊ အောက်အဖြစ်၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ စင်ကြယ်ခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ၁၊ ဤသဒ္ဒတ္ထေ၊ အနည်းငယ်ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း၊ ပရိဘဝေ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌၊ ဝ ၊ မထိမဲ့ဖြင်ပြုခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဒေသဗျာပနဟာနိသု၊ အာရပ်ပြန့်ခြင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ဝစောကြိယာယ၊နှုတ်အမှုအာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ထေယ္ယေ၊ ခိုးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဥဏာပတ္တျာဒိကေ ဥဏာကိုရခြင်း၊ညှဉ်ဖြင့်ရခြင်း၊ ရောက်ခြင်းစသည်၌လည်းကောင်း၊ ၂၊ အ၀၊ အ၀, ဟူသော ဥပသာဂပုဒ်သည်၊သိယာ၊ ၏။

၁-ဤ၌,မြန်မာစာပါဠိနိသယများမှာ (အဝေါဘာဝ) ဟု, ဘာ, နောင်၊ ကဏ္ဍဇ တတိယကွဲရာ [ဂ] နှင့် ပါ၌ယှိကြ၏။ ။အနက်အားဖြင့် [ဘာ၀] နှင့်မထူးလှသည်

ဖြစ်၍,သင့်ရာဒသာလည်း၊ ရူပသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဒနီတိတို့၌၊ ဒန္ဓောဝဗ [ဝ] နှင့်ချည်းသာ၊ [အဓေ ဘာဝ] ဟု, သိဟိုင်္ဂ နိဿယဟောင်း ယောဇနာ သေ ပါ၌ကဲ့သို့သာ ယိုကြလေသည်၊ ဆင်ခြင်၍,ယူလေ။

နိစ္ဆယ၊ဟူသောပုဒ်၌၊ ဣ ကာဆရာကား၊ [ဘာဝါနိစ္ဆယသုဒ္ဓိသု] ဟု [ဝ] မှာအာဒီဿ နှင့်ပျက်လျက်နေသောပါ၌ကို,တွေ့မြင်၍, အမှန်ဟု ထင်ပြီးလျှင်၊ [အနိစ္ဆယ] ဟု ပဋိသေ၀ [အ] နှင့်တကွပဒဗေဒပြု၍,ဖွင့်ပြီးလတိ၏,။ ထိုကိုသင်္ခတဟု၊ [နိစ္ဆယေ၊ အ၀ဓာရဏာ၊ ဟူသော၊ရူပသိဒ္ဓိ၊စသည်တို့နှင့်မညီ၊ ယုတ္တိလည်းမယှိသောကြောင့်မမှတ်အပ်။

၂-ဤကား၊ သိဟိုင်္ဂနိဿယဟောင်းလာအနက်တည်း။ မြန်မာနိဿယများနှင့် ဋီကာ၌ကား၊ သိဟိုင်္ဂနိဿယအနက်မှတပါး,ကျန်တခြားဖြစ်သောအနက်များကိုဖွင့်ဆိုရေးသားကြ၏,။ ဆင်ခြင်၍,ယူကြလေ။

၁၁၇၅။ ။ပဏ္ဍာ ဘုသတ္တ သာဒိ သော-
နုပဏ္ဍိနော နုဝတ္တသု။
ဟိ ၊နုဂ ဝ ဝိယတ္ထာ ခေ-
ဘာ၀ေသု နုဂတော ဟိ တော ။
ဒေသေ သက္ခဏ ဝိ ရ ဆ ဒ-
ဒ္ဓုတ ဘာ၀ ဒ ကေ အနု ။

(၁၁၇၅) ပဏ္ဍာဘုသတ္တ သာဒိသော နုပဏ္ဍိနော နုဝတ္တိသု၊ နောက်အနုက်ပြုပ်ထန်၊ လွန်ကဲးရြပ်အနုက် အသက်ရှူ၏,အပြစ်၊ မပြတ်ခြင်း၊ အစဉ်ဖြစ်ခြင်းတို့၌လည်းကောင်း ဟိ နှင့် ယုတ်ညံ့သည်၌ လည်းကောင်း၊ တတိယဘာ၀ေသု၊ တတိယဘာ၀ဝိဘတ်အနုက်၊ ဒေသာက်အဖြစ်တို့၌ လည်းကောင်း ၊ အနုဂတော၊အစဉ်လိုက်ရှိ၏ လည်းကောင်း၊ ဟိတော၊ အစီးအပွါ၏ လည်းကောင်း ဒေသေ၊ တည်ရာအရပ်၌ လည်းကောင်း၊ သက္ခဏ ဝိ ရ ဆ ဒ ဒ္ဓုတ ဘာ၀ ဒ ကေ၊ သက္ခဏအနုက်၊ ဝိ ရ ဆ ၊အနုက်၊ ဒ ဒ္ဓုတ ဘာ၀ ဒ ကေ၊ အနုက်ကဲ့လည်းကောင်း၊ အနု၊ အနု, ဟူသောဥပသာဂရပုဒ်သည်,သိယာ,၏,။

ကား- မြန်မာပါဠိနိဿယများ၌ကောင်းစွာသတ္တိဟော [ဘာ၀] သဒ္ဒါ နှင့်,ပါ၌အနုက် ပျက်ကွယ်ကြ၏,။ ဒန္ဓောဝ၊ဗ (ဝ) နှင့် (တတိယဘာ၀ဝေသု) ဟူ၍,သာ ပါ၌မှန်ယှိစေရမည် ။

၁၁၇၆။ ။(သမန္တဇော ပရိဗ္ဗာဇေ
ပုဗ္ဗာလိဂိုနဲ့ ဝဇ္ဇနေ၊
ဒေါသကွာနေ နိုဝသနာ
ဝညာဝရေသု ဘောဇနေ။ ။
သောကဗျာပန္နေ တဏ္ဍေသု၊
လက္ခဏာဒေါ သိယာ) ပရိ။ ။

(၁၁၇၆) သမန္တဇော၊ ထက်ဝန်းကျင်၏ အဖြစ်၌ လည်းကောင်း၊ ၂၊ ပရိဗ္ဗာဇေ၊အပိုင်းအခြား၌လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗာလိဂိုနဲ့ဝဇ္ဇနေ၊ ပုဗ္ဗော်ခြင်း၊ လည်ပင်းကိုခြင်း၊ကြည့်ရှောင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ဒေါသကွာနေ၊အဖြစ်ကို ပြေကြားခြင်း၌လည်းကောင်း၊နိုဝသနာ ဝညာဝရေသု၊ အဝတ်ပုဆိုးဝတ်ခြင်း၊ မထိမဲ့ မြင်ပြုပြုခြင်း တောင့်တခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊၃၊ ဘောဇနေ၊ လုပ်ကျွေးခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ သောကဗျာပန္နေ တဏ္ဍေသု၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပြန့်နှံ့ခြင်း၊သဘောတို့၌လည်းကောင်း၊ ၄၊ လက္ခဏာဒေါ၊လက္ခဏာဝိဘာဂ စသောအနုက်၌လည်းကောင်း၊ ပရိ ပရိ, ဟူသော၊ ဥပသာရပုဒ်သည်၊ သိယာ၊၏၊

၁–ဤ၌၊သမန္တပုဒ်နောင်၊ ဘာဝတ္ထု, ဣ၊ နှစ်ဆင့်ပစ္စည်းနှင့် (သမန္တဇော) ဟုပါ၌မှန်ယိုစေ၊

၂–ဤကား၊ သိဟိုဠ်နိုဿဟောင်းအတိုင်းယောဇနာအပ်သော အနုက်တည်း။ ဤအလိုညာနောင်ဒန္ဓောဌ (ဝ) အကာရန္တနှင့် ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။ ဝရ,အရ၊ ပတ္ထနတ္ထ၊ကိုယူ။ ဋီကာနှင့်မြန်မာနိုဿယယများဌ [ဝညာဝရေသု] ဟု ညာနောင်၊ ဒန္ဓ စတုတ္ထဝိဘတ္တိ [ဝ] မှာ အာကာရယောဇနှင့် ပါ၌ယိုရ၏။ [အာဝရ] အရ [တည်ရာ] ဟု ဖွင့်ဆိုယောဇနာကြ၏၊ ။ဆင်ခြင်၍သင့်ရာယူလေ။

၃–ဤ၌တဏ္ဍေသု၊ဟုနောက်တမှာ၊သဒ်သ ဗျိုဘော်နှင့်မာဂဓဘာသာသဒ္ဒပ္ပကတိအားလျော်စွာ၊ပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။ တတ္ထေသု၊ ဟု၊ တ,ဝဆိုးနှင့် ပါ၌ပျက်တတ်သည်၊ တတ္ထ၊ ပုဒ်ကား၊ မာဂဓ မဟုတ်၊သမ်တပုဒ်သာတည်း။ ။

၁၁၇၇။ ။အာဘိမုခ ဝိသိဋ္ဌ-
ကမ္မသာ,ရုပ္ပဝဋ္ဌိသု။
ပုဗ္ဗာဝိက္ခ ကုလာသစ-
လက္ခဏာမ်ိမ်ိစာပျ] ဘိ-။ ။

(၁၁၇၇) အာဘိရ,ရ,ဝိသိဋ္ဌ,ဋ္ဌ ကမ္မသာ,ရုပ္ပဝဋ္ဌိသု၊ ရှေးဟု၏ အဖြစ်၊ ထူးခြားသောအနုက် အကြိုပြုလုပ်ခြင်းအမှုအရာ၊သင့်တင့် လျောက်

ပတ်၊ တင်ခြင်းအပ်သောအနက်၊ ကြိုးပမ်းခြင်းတို့ခဲ့လည်းကောင်း၊ ပူဇော်ဝတ္ထု ကုလားသစ္စလက္ခဏာဒီဗျိ၊ပူဇော်ခြင်း၊ထွန်းကားသည်၏ အခြစ် အမျိုး၊ မမှန်ကန်ခြင်း၊ ၃၊ လက္ခဏာ,ဝိ ဆွာ,စသည်ခဲ့လည်းကောင်း၊ အာဘိ၊အာဘိ, ဟူသော ဥပသာဒရပုဒ်သည် သိယာ၊၏။

၁-ဤ၌ [ပူဇာဝိတ္ထ]-ဟု ဝိနောင်(က)သဒ်သဒ္ဒဗောဓ်နှင့် ပါ၌မှန်ယှိစေ၍. (အာ ဝိတ္ထ)-ဟု၊ဝုဒ္ဓိရောက်ထင်ရှားအောင်၊အာဒီဿနှင့်ပဒဗျေဒပြု၍. [ဘာဝတ္ထ] ထင်အောင်၊ အနက်ယောဇနာလေ။ ။အထက်(၁၁၇၆)၇ါထာမှာလည်း၊ဤအတူပင်။

၁၁၇၇။ ။အဓိကိသဿရ ပါဌာဓိ-
ဌာနပါပုဏ နေသ] ဓိ-။
(နိဗ္ဗာယေစ ဥပဓိတ္ထာ-
ဘာဝနေစ ဝိသေသနေ)။ ။

(၁၁၇၇) အဓိကိသဿရ၊ ပါဌာဓိဌာန၊ ပါပုဏနေသ၊ လွန်ကဲခြင်း၊ ဆိုးရခြင်း၊ ရှက်ဆိုခြင်း၊ ဆောက်တည်ခြင်း၊ ရောက်ခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊နိဗ္ဗာယေစ၊ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဥပဓိဘာဝနေစ၊ အာထက်အခြစ်လွှမ်းမိုးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ၃၊ ဝိသေသနေ'အထူးပြုခြင်း၌ လည်းကောင်း၊အဓိ၊အဓိဟူသော၊ဥပသာဒရပုဒ်သည်၊သိယာ၊၏။

၁-ဤ၌၊ဥပဓိတ္ထာနောင်၊ဒန္ဓ၀ါ၊စတုတ္ထက္ခရာ [ဓ]၊ဘနောင်၊ ဒန္ဓောဌ (ဝ) နှင့်၊ (ဥပဓိတ္ထာဓိဘာဝနေ) ဟုပါ၌မှန်ယှိစေရမည်။အဓိ ၊ ဝနေ သ၌၊ (အဘိဘာဝနတ္ထ) ဥပဓိတ္ထာနောင်၊ဒန္ဓ၀ါတတိယက္ခရာ (ဒ)ဘနောင် မုဒ္ဓ၊ပဌမက္ခရာ (ဌ) နှင့် (ဥပဓိတ္ထာဓိဘာ၌နေ) ဟုယှိသောပါ၌ပျက်ကို၊အမှန်ဟုထင်၍.ဖွင့်မှားသောဋီကာသို့လိုက်၍.၊ရှေးမြန်မာနိဿယများ၌အနက်ပျက်လျက်ယှိကြ၏။

၁၁၇၈။ ။ပတိဒါနဿ နိသေဓေသု။
ဝါမာဒါနဿ နိဝတ္ထိသု။
သာဒိသော ပဋိနိဓိမှိ၊
အာဘိမုခ ဂတိသုစ။ ။

(၁၁၇၈) ပတိဒါနဿ နိသေဓေသု၊ အစားပေးခြင်း၊ တားမြစ်ခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ဝါမာဒါနဿ နိဝတ္ထိသု၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဟူသောအနက်၊ ယူခြင်းအနက်၊ ဆုတ်နှစ်ခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ၃၊ သာဒိသော၊ အတူ၏ အခြစ်၌လည်းကောင်း၊ ၂၊ ပဋိနိဓိမှိ၊အတူ အတု ဟူသောအနက်၌ လည်းကောင်း၊အာဘိမုခ ဂတိသုစ၊ရှေးဦးအခြစ်၊လားခြင်းသွားခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊

၁–ဤကား၊သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းရှိယောဇနာအပ်သော၊ဝါ၊နောင် သြဠေပဠေမဂ္ဂရာ (မ) အာကာရယောဇနာ (ဝါမာဒါန) ဟု ယှိသောပါဠိ၏ အနက်တည်း။ ။ဤ၌ ဝါမသဒ္ဒါဝိပရိတတ္ထ (၁၀၂၁) ကိုကြည့်။ ။ဒီကာဠကား၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ပါဠိကိုလည်းကောင်း၊ဝါ၊နောင် တာလုဇ ပဌမဂ္ဂရာ (စ) အာကာရယောဇနာ (ဝါစာဒါန) ဟု ယှိသောပါဠိကိုလည်းကောင်း၊နှစ်နည်းပင်ဖွင့်ပြလျက်ယှိ၏။ ။ရှေးမြန်မာ နိဿယ ဆရာကား၊နောက်နည်းကိုယူ၍ ရှေးနည်းမသင့်ဟုပယ်၏။ ။ထိုနှစ်နည်းတွင်၊ (ပဋိလောမေ ပဋိသောတံ) ဟူသောရူပသိद္ဓိ၊ သိဟိုဠ်နိဿဟောင်းတို့ကိုထောက်၍ ရှေးနည်းသာယုတ္တ တရ၊ဖြစ်ပေသည်။

၂–ဌင်းကိုဒီကာဠ (ပဋိနိဓိမှ ပတိဌာယံ) (တည်ရာ၌) ဟု ဖွင့်ပြ ယောဇနာ၏။ (ပဋိနိဓိမှ အာစရိယတော, ပဋိသိဿာ) ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိစသည်ကိုထောက်၍ ငါတို့ ပြန်ဆိုအပ်သော၊သိဟိုဠ်နိဿယဟောင်းလာအနက်ကိုသာအသင့်ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ။

၁၁၈၀၊ ။ပတိဗောဓေ ပတိဝတော၊
တထာ ပုနဒိဿယာယ၊
သန္ဓာဝနေ ပဋိစ္စဗ္ဗေ]။
ပတိ–(တိလက္ခဏာ ဒီကော)၊
သု–(သောဘနေ သုခေသမ္ဘာ-
ဘုသ သုဒ္ဓ၊ သမိဒ္ဓိသု)။ ။

(၁၁၈၀) ပတိဗောဓေထိုးတွင်း၍ သိခြင်းရှိလည်းကောင်း၊ပတိဝတော ရှေးဟုဖြစ်ခြင်း၊သွား ခြင်းအနက်ရှိလည်းကောင်း၊ တထာ၊ပါ၊ ပုန ဒြိယာ ယ၊နောက်ထပ်တဖန်ပြုပြင်ခြင်းရှိလည်းကောင်း၊သန္ဓာဝနေ၊အရိုအသေ ပြုခြင်း ချီးမြှင့်ခြင်းရှိလည်းကောင်း၊ပဋိစ္စဗ္ဗေ၊အကျိုးဌာ ဟူသောအနက်၊ ဝါ၊ရည်ရွယ်၍၊ စွဲ၍၊ ဟူသော၊ ပဋိစ္စသဒ္ဒါ၏ အနက်ရှိ လည်းကောင်း၊ လက္ခဏာဒီကော၊ လက္ခဏာဝိနိစ္ဆာ, စသောအနက်ရှိ လည်းကောင်း၊ ပတိ ဋ္ဌတိ၊ပတိ,ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏၊ သောဘနေ၊တင့်တယ်ခြင်းရှိ လည်းကောင်း၊သုခေ ချမ်းသာခြင်းရှိ လည်းကောင်း၊ သမ္ဘာဘုသ သုဒ္ဓ၊ သမိဒ္ဓိသု၊မဖေါက်မပြန်ခြင်း ပြင်းထန်ခြင်း၊ ကောင်းခြင်း၊ ပြည့်ဝ ခြင်းတို့ရှိ လည်ကောင်း၊သု၊သု,ဟူသော၊ဥပသာရပုဒ်သည်၊သိယာ၊၏၊

၁၁၈၁။ ။အာဘိမုခ္ခ သဓိပါဒိ-
ကမ္မာလိဂိနံ ပဏ္ဍိသု၊
မရိယာ ဒုဒ္ဒကမ္မိ ဆ္ဆာ
ဗဒ္ဓနာ ဘိဝိဒိသု.] အာ၊ ။

(၁၁၈၁) အားတိမုစ္စသဒ္ဓိပ၊ ၇ နိ ကမ္မာလိဝိနုပတ္တိသု၊ ရှေးကျွန်းဖြစ်၊ အနိုးဟူသော အနက်၊ အားစပြုလုပ်ခြင်း အမှုအရာ၊ လည်ဘက်ခြင်း၊ ရောက်ခြင်း တို့၌ လည်း ကောင်း၊ မရိယာ, ဒုဒ္ဒ, ကမ္မ ဆိုသော, ဗန္ဓနာဘိဝိဓိသာ၊ အပိုင်းအခြား၊ အထက်၌ ပြုလုပ်ခြင်း အမှုအရာ၊ အလို၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ပြန်နှုန်းခြင်း တို့၌ လည်း ကောင်း၊

၁၁၈၂။ ၊နိ ၀ါသာ ၄ာနဂ္ဂဟာ
ကိ ဣ သ ဏ္ဌနိ ၀ တ္ထိသု။
အပ္ပသာ ဒါသိ သရဏာ
ပတိ ဌာ ဝိမ ယာ ဒိသု]။ ။

(၁၁၈၂) နိ ၀ါသာ ၄ာနဂ္ဂဟာ ကိ ဣ သ ဏ္ဌနိ ၀ တ္ထိသု၊ နေခြင်း၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ယူခြင်း၊ ပြိုပြင်ဆင်းရဲခြင်း၊ အနည်းငယ်ဟူသော အနက်၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း တို့၌ လည်း ကောင်း၊ အပ္ပသာ ဒါသိ သရဏာ ပတိ ဌာ ဝိမ ယာ ဒိ သု၊ မကြည်ညို၊ မနှစ်သက်ခြင်း၊ တောင့်တခြင်း၊ အောက်မေ့ခြင်း၊ တည်ရာ၊ အုံ့ဩခြင်း, စသည်တို့၌ လည်း ကောင်း၊ အာ၊ အာ, ဟူသော၊ ဥပသာရ ပုဒ်သည်၊ သိယာ၏။

၁၁၈၃။ ။အန္ဓောဘာ၀ ဘုသဏ္ဌာတိ-
သယပူ ဇာသု တိက္ခမေ။
ဘူက ဘာ၀ေ ပသံသာယံ၊ ။
ဒဠ္ဍ ဣ ဏ္ဌာ ဒေါ သိယာ] အတိ-၊ ။

(၁၁၈၃) အန္ဓောဘာ၀၊ ဘုသဏ္ဌာတိ သယ၊ ပူ ဇာသု၊ အာ ဝတ္ထင်းအဖြစ်၊ ပြင်းထန်ခြင်း အနက်၊ လွန်ကဲခြင်း၊ ပူစေခြင်း တို့၌ လည်း ကောင်း၊ အတ်ကြမေ၊ လွန်မြောက်ခြင်း၌ လည်း ကောင်း၊ ဘူ တ ဘာ ၀ေ၊ အတိတ်ဒု၏ အဖြစ်၌ လည်း ကောင်း၊ ပသံသာယံ၊ ချီးမွမ်းခြင်း၌ လည်း ကောင်း၊ ဒဠ္ဍ ဣ ဏ္ဌာ ဒေါ၊ မြဲမြံ ခိုင်ခံ့ခြင်း အနက်စသည်၌ လည်း ကောင်း၊ အာ တိ ဟူသော ဥပသာရ ပုဒ်သည်၊ သိယာ၏။

၁၁၈၄။ ။သ ဣ ဗ္ဗ ၀ ဓေ ၀ ဝ ရ ဟာ
-ပေ ဣ ဗ္ဗ ၀ သု ၀ သ ဝ ရ ယော၊
ပ ဣ ဗ္ဗ သံ ၀ ရ ဏော ဧ ၀ ။
အာ သံ သ ဣ ဗ္ဗ] အ ပိ-ရိ တံ၊ ။

(၁၁၀၄) သန္ဓာဝဝနေစ၊ အရိုအသေပြုခြင်း၊ ချီးမြှင့်ခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ဂရုဟာပေကျွာသုစ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ဝဲကွက်ခြင်းတို့ဌာ လည်းကောင်း၊ သမုစ္ဆယေ၊ ပေါင်းဆည်းခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ပဠေ၊ အမေးဌာလည်းကောင်း။ သံဝရကောစေဝ ဝိတ်ဆို့ စောင့်စည်းခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ အာသံသဠေ၊ တောင့်တခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ၁၊ အဝိ၊ အပိ, ဟူသော ဥပသာရပုဒ်ကို၊ ဤဗုတ်၊ ဆိုအပ်၏။

၁–ဤဌာ်များစွာသောစာတို့မှာ၊ [အာသိ] ဟု (သ) မှာ [ဋ] ကာရသော၀ [ဌ] ဌာ၊ ဒန္ဓ ဇပဌမကွာရာ [တ] ဒုတိယကွာရာ (ထ) သံယုဂ်နှင့်၊ [အာသိဌေ] ဟု ပါဠိမျက်လျက်ယှိတတ်ကြ၏။ မယှိစေရ၊ ။(အာသံ)ဟု (သ) မှာ၊ နိဂ္ဂဟီတန္တ။ (ဌ) ဟု မုဒ္ဓ ဇပဌမကွာရာ (ဋ) ဒုတိယကွာရာ (ဌ) သံယုဂ်နှင့်၊ (အာသံသဠေ) ဟူ၍,သာ ပါဠိမှန်ယှိစေရမည်။ ဤဌာ်မုဒ္ဓ ဇနှင့် (အာသံသဌ) သဒ္ဒါ (တောင့်တခြင်း) အနက်ဟော။ ။ သံသ ဓာတ်၊ တပစ္ဆည်းဖြင့်ပြီးသောပုဒ်တည်း။ ။ဤထက် အကျယ်ကို ငါတို့ရေးသား အပ်သောဗာလာ၀တာရဂ္ဗေါ်၊ ဟာရဟ, ကဏ္ဍ (သီလာဒ) စသောသုတ် (သံသဌ) ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်ဌာကြည့်လေ။ ။

၁၁၀၅။ ။(နိဒ္ဒေသေ ဝဇ္ဇနေပူဇာ
–ပဂတော ဝါရကောဝိစ။
ပဒုဿကောစ ဂရုဟာ-
စောရိကာဒေါ သိယာ) အပ–။ ။

(၁၁၀၅) နိဒ္ဒေသ၊ ညွှန်ပြခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇနေ၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ ပူဇာ၊ ပဂတော၊ ပူဇော်ခြင်း၊ ကင်းခြင်း၊ အနက်ဌာ လည်းကောင်း၊ ဝါရကောဝိစ၊ တားမြစ်ခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ၁၊ ပဒုဿကော၊ ပြစ်မှား၊ ဖျက်ဆီးခြင်းဌာ လည်းကောင်း၊ ဂရုဟာ စောရိကာဒေါ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ခိုးမှုစသည်ဌာလည်းကောင်း၊ အပ၊ အပ, ဟူသော ဥပသာရဝုဒ်သည်၊ သိယာ၊ ဖြစ်၏။

၁–ဤဌာ်ဒန္ဓောဇ (ဝ) အာကာရယောဇနှင့်၊ (ဝါရကော) ဟု ပါဠိယှိစေ၊ ရှေးမြန်မာနိဿယ ယဉ်ကား၊ ဒန္ဓ ဇစတုတ္ထကွာရာ (ဇ) အာကာရယောဇနှင့် (ဝါရကော) ဟု ပါဠိယှိ၍, (ဆောင်ခြင်းဌာ) ဟု အနက်ပြန်ဆိုတို့၊ ဆင်ခြင်လေ။ ။

၁၁၇၆။ ။(သဗ္ဗိပ ပုဇ္ဇာသာဒိသော။
ဒေါသကျွောနောပပတ္တိသု။
ဘုသဏ္ဍော ပဂမာ ဗိက္ခု-
ဝုဇ္ဇကမ္မ နိဝတ္ထိသု။ ။
ဂယ္ဟာကာရော ပရိတ္ထော သု)
ဥပ-(ဇုတျနသနာဒိကော)။ ။

(၁၁၇၆) သဗ္ဗိပပုဇ္ဇာသာဒိသော၊အနိုး၊ပုဇော်ခြင်း၊ အတူ၏ အပြစ်၌ လည်းကောင်း၊ ဒေါသကျွောနော၁,ပတ္တိသု၊ အပြစ်ကိုပြောပြခြင်း အသင့်ယူတို့၊ဝါ၊ကပ်၍ဖြစ်ခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဘုသဏ္ဍော၊ ပဂမာဗိက္ခု ဝုဇ္ဇကမ္မနိဝတ္ထိသု၊ပြင်းထန်ခြင်းအနက်၊ ကပ်ခြင်း၊ လွန်ကဲးသည်၏အပြစ်၊ လက်ဦးပြုခြင်း၊ ဆုတ်နှစ်ခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ဂယ္ဟာကာရော ပရိတ္ထော သု၊ ယူအပ်သောအခြင်းအရော၊အာထက်၏ အပြစ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အနုသနာဒိကော၊ညွှန်ကြားခြင်း၊ဝါ၊ဥပသိသိတင်း စောင့်သုံးခြင်းစသည်၌ လည်းကောင်း၊ဥပဇ္ဈာတိ၊ဥပ,ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။

၁၁၇၇။ ။ဇေ၀ं (နိဒ္ဒဿနာ ကာရော
-ပမာသု သမ္ဘဟံသနေ။
ဥပဒေသေ စ ဝစန-
ပဋိဂ္ဂါဟေ ဝဝါရဏေ။ ။
ဂရဟာယေ ဒမဇ္ဇေ စ။
ပရိမာဏေစ ပုဗ္ဗနေ)။ ။

(၁၁၇၇) နိဒ္ဒဿနာ ကာရော ပမာသု၊ ညွှန်ပြခြင်း၊ အခြင်းအရာ ဥပမာတို့၌ လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဟံသနေ၊နှစ်သက်အားရဝမ်းမြောက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဥပဒေသေစ၊ သင်ပေးခြင်းနည်းလမ်း ဥပဒေသ၌လည်းကောင်း၊ဝစနပဋိဂ္ဂါဟေ၊စကားကိုခံယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊အာဝါရဏေ ဆီးဖြတ်ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဂရဟာယ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ဒမဇ္ဇေ၊ ဆုံးမခြင်း၊ ဆုံးမသည်၌ အနက်၌လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗနေ၊ မေးမြန်းခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ဇေ၀ं၊ဇ ံသည်ဒုတိယာ၏။ ။

၁၁၈၈။ (သမ္ဘုဇယော သမာဟာရေ
-ဒွိဝစယော စေတာရိတရော
ပဒ ပူရဏာ မဇ္ဈေစ)၊
စ၊ သန္ဓေါ အဝ ခ ဝရဏော)။

(၁၁၈၈) သမ္ဘုဇယော၊ ပေါင်းဆည်းခြင်း သမ္ဘုဇည်း အနက်၌ လည်း ကောင်း၊ သမာဟာရေ၊ အပေါင်းဇကာရုစ်ပြုခဲနိုးသော၊ (သမာဟာရ) ဒွိနှစ်၌လည်းကောင်း၊အနွဲ့ဝစယော၊ ကြိယာကာရက, အသီးသီးဆည်းခြင်း၌ လည်းကောင်း ဇာတရိတရေ၊အစိတ်ဗဟုရုစ်ပြုခဲနိုးသော (ဇာတရိတရ ယောဂ) ဒွိနှစ်၌လည်းကောင်း၊ ပဒပူရဏာမဇ္ဈေစ၊ ပုဒ်ပြည့်ကာမျှ၌လည်း ကောင်း၊အဝ ခ ဝရဏော၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းခဲ့ လည်းကောင်း၊ စ,သန္ဓေါ၊စ,သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။

၁၁၈၉။ ။ဇုတိ-(ဟေတု ပကာရေသု၊
အာနိဗ္ဗိစာ ဝ ခ ဝရဏော။
ဒိဒသဿနေ ပဒဇ္ဇသ၊
ဝိပလ္လာသေ သမာပနေ)။ ။

(၁၁၈၉) ဟေတုပကာရေသု အကြောင်း၊ အပြား၊ ဝါ၊ အာတျတို့၌ လည်းကောင်း၊အာနိဗ္ဗိစာ၊အာစ၌လည်းကောင်း၊ အဝ ခ ဝရဏော၊ဆုံးဖြတ်ပိုင်း ခြား၊မှတ်သားခြင်း၌လည်းကောင်း၊ဒိဒသဿနေ ညွှန်ပြခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပဒဇ္ဇသ၊ပုဒ်အနက်၏ ၊ဝိပလ္လာသေ၊ ဘောက်ပြန်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ သမာပနေ၊ ပြီးဆုံးခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဇုတိ၊ ဇုတိ, သန္ဓါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ၁၊

၁-ဤ၌စသည်ဖြင့်ပကဋ္ဌစသောအနက်များကိုလည်းယူလေဦး။ ။

၁၁၉၀။ ။(သမ္ဘုဇယောစော ပမာယံ၊
သံသယော ပဒပူရဏော။
ဝ ဝ ဩတ် ဝိဘာသာယံ)။
ဝါ-(-ဝ ဿ ကေ ဝိကပ္ပနေ)။ ။

(၁၁၉၀) သမ္ဘုဇယော စ၊ပေါင်းဆည်းခြင်း၊ သမ္ဘုဇည်းအနက်၌ လည်း ကောင်း၊ ဥပမာယံ၊ဥပမာ၌လည်းကောင်း၊သံသယော၊ယုံမှားခြင်း၌ လည်း

ကောင်း၊ပဒေပူရဏော၊ပုဒ်ပြည့်ကာမျှ၌လည်းကောင်း၊ဝဝဏ္ဍိတပိဘာသယံ၊ ဝဝဏ္ဍိတ, ပိဘာသဝေဒနာက်ခဲ့၊ပါ, [illegible]ပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်သော အချို့ဟူသောအနက်၌လည်းကောင်း၊ [illegible] မချွတ်မယွင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ လည်းကောင်း [illegible]၊ ပိကပပုနေ၊အထူးကြိုခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝါ၊ဝါ,သဒ္ဒါသည်,သိယာ၏။

၁–ဤ၌ [အဝသံဘဝတိတိ အာဝသကံ] ဟူ၍လည်းကောင်း၊ [အာသဝဘဒ္ဒန္တိဝါ အာဝသကံ] ဟူ၍လည်းကောင်း၊ဝစနတ္ထပြု။ ။[အဝသံ]နိပါတ်ပုဒ် [ကတ်] ပစ္စည်း၊ [အာဝသက] သဒ္ဒါ၊နိဗ္ဗယတ္ထ၊ ဟု,နိဿံသယ, သန္ဒေါ်ဌာန်ကျမှတ်၊ အမရကောသ၌ ဆိုအပ်သောအဝဓာရဏာနှင့်၊ ဤ၌ဆိုအပ်သော (အာဝသက) ကား၊ အနက်တူပင်။ ဝိနိဗ္ဗယတ္ထချည်းတည်း။ထို့ကြောင့်၊ဤပုဒ်မှာ [ဝါ+ဝသကေ] ဟူ၍သာ၊ ဝသနောင်၊ ကတ္တုဇ,ပဌမကွဲရာ (က) နှင့်ပါဋ္ဌမှန်ယိုစေရမည်၊ (ဝါ+အာဝသကေ) ဟု, အာဒီဃ နှင့်ပဒဗ္ဗေဒပြု။အလုံးစုံစာတို့၌ (ဝါဝသကေ) ဟုဝသနောင်၊ကတ္တုဇ,တတိယကွဲရာ(ဂ) ဗျောဘော်နှင့်ချည်းသာ ပါဋ္ဌယိုရ်(ဝါ. အဝသကေ) ဟု အရသနှင့် ပဒဗ္ဗေဒပြုလုပ်ပြီး၊ (အဝသက) ပုဒ်ကိုရှေးနိဿယ၌,ဋီကာကိုစွဲမှီ၍ (ဓနုခြင်း)။ အချို့နိဿယ၌ (ဆုံးဖြတ်ခြင်း) ဟု အနက်ပြန်ဆိုယောဇနာကြ၏။ ။ပ ဤအနက်ချက်ပျက်သည်ချည်းသာ၊ ။

၁၁၉၁၊ ။(ဘူသနေ ဝါရဏောစ) လံ–၊
(ရဓွဘော ပရိယာယော)။
အဏော ထာ [ခန္ဓာ ရဏ-
ပဌေသု ပဒပူရဏော။ ။

(၁၁၉၁) ဘူသနေ၊ဘန်းဆာဆင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝါရဏောစ၊ တားမြစ်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ပရိယာယော ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ စွမ်းနိုင်ခြင်း၌လည်းကောင်း [illegible]၊ အလံ၊အလံ [illegible]ကို၊ဥစ္စတော၊ဆိုအပ်၏။ ၂၊ အာနန္ဒာ ရဏ်ပဌေသု၊ အာခြားမဲ့အနက်၊အာဝုတ်ခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ပဒပူရဏော၊ပုဒ်ပြည့်ကာမျှ၌ လည်းကောင်း၊ အဏောထာ၊ အဏော,နိပါတ်၊ အာထ,နိပါတ်ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းသည် သိယာ၏။

၁–ထိတွင် (ပြည့်စုံခြင်း) ဟူသောအနက်ကား၊ (အလံပရိပုဏ္ဏာ,ဂဒ်ဝိသံ,အသောတိ၊ အလဂဒ္ဓေ)၊ဟူသော၊သာရတ္ထဒီပနီ၊စသည်နှင့်ညီ၏။ ။(စွမ်းနိုင်ခြင်း) ဟူသော အနက်ကား၊ (ပရိယတ္တိနာမ ဒုဓသာမတ္ထိယံ) ဟူသောရူပသိद္ဓိဋီကာ စသည်နှင့်ညီ၏။ ။ စသဒ္ဒါ၊ဖြင့်ယုတ္တအနက်ကိုယူ။(အလမ=ဟ္ကာ၊ကုလေဂိဟိ) စသည်ကား၊ယုတ္တဟုပုံစံတည်း။ ။ အလ=ဆွေ၊သင့်လျော်လျောက်ပတ်သောသဘောယို၏။ ။ဟုအနက်ပေး။ ။

ဂင်းနှင့်ဆက်၍.၊အနက်ပိုမှတ်ရန်ရစနာဂါထာဌ။
ဗျတ္တမ္မိ.အတ္ထု.တ္ထေစာဝ။ဓာရကောစာ.ဗျတ္ထကော။

ဗျတ္တမ္မိ၊ အံ့ကျိုးမယိုအချည်းနှီးဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း၊ အတ္ထုတ္ထေစ၊အတ္ထိ, သဒ္ဒါ၏. အနက်၌လည်းကောင်း၊ အဝဓာရကော၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၌လည်း ကောင်း၊ အတ္ထတ္ထကော၊ အတိသဒ္ဒါ၏.အနက်၌လည်းကောင်း၊ အလံ၊ အလံ,သဒ္ဒါကို၊ ဝုဗ္ဗတော၏.။ ။

၁၁၉၂။ ။(ပသံသာ ဂရဟာ သညာ-
သိကာရာဒေါ) ပိနာမ.(ထ)။
(နိဋ္ဌယောစ၊ နုမာနတ္ထိ၊
သိယာ) နုနှ-(ဝိတက္ကနှ)။ ။

(၁၁၉၂) ပသံသာ, ဂရဟာ သညာသိကာရာဒေါပိ၊ ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊အမည်နာမ၊ ၁၊ ဝန်ခံခြင်းစသော အနက်၌လည်း၊ နာမ၊ နာမ, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏.။ ၂၊ အ.ထ၊ပါ.၊နိဋ္ဌယောစ၊ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား၊ မှတ်သားခြင်း၌လည်းကောင်း၊အနုမာနတ္ထိ၊ဆင်ခြင်မှန်းဆခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝိတက္ကနှ၊ကြံခြင်း၌လည်းကောင်း နုနှ၊နုနှ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၏.။

၁-မိမိနှင့်တိုက်ရိုက်၊သက်ဆိုင်သောအရာဥစ္စာမဟုတ်ဘဲ၊ ၀၊ မဟုတ်သည်ကိုမိမိဥစ္စာ ပြုလုပ်ခြင်း၊၀၊။

၂-ဤ၌ အလုံးစုံ သိဟိုဠ်စာပါဠိနိဿယများမှာ (သိကာရာဒေါ+အပိနာမ) ဟုအပိ, သဒ္ဒါကိုနာမနှင့်ပေါင်း၍.၊ (အပိနာ.မ) လေးလုံး နိပါတ်အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဒဠ္ဍဒ.လက္ခဏာ အပြ၊မှားယွင်းချွတ်ချော်လျက်ယိုကြ၏.။ ။(အပိ) ကို (နာမ) နှင့်မပေါင်းဘဲ၊ (နာမ) သက်သက်နှစ်လုံးနိပါတ်ဟူ၍.သာမှတ်ရမည်။ ။ဤ (သိကာရ) ပုဒ်အရာ၀ယ်၊ ကရ၏ ကာရောအသသအနုတ္ထနိယသ သသအတ္ထနိယသကာရော၊ သိကာရော၊ဟု ၀စနတ္ထ ပြု၍.(သ) သဒ္ဒါ(အတ္ထနိယတ္ထ၀ါစက) (ကရ) ဓာတ်အယူဌ (ဤ) သို့မဟုတ် (စိ) ပစ္စည်းသက်၍.(သိကာရ) ဟု (မာဂ၀) နှင့်၊ (ပါကတ) သဒ္ဒဗျကတိ အားလျော်စွာ (သ) မှာ၊၀ဆွဲးမပါစေဘဲပါ၌မှန်ယိုစေရမည်။ (သ^ိကာရ) ဟု, ၀ဆွဲးနှင့်ယိုသောပါ၌ ကား (မာဂ၀) ပုဒ်မဟုတ် (သ^ံတ) ပုဒ်သာ၊ အာဓုနိက ပဏ္ဍိတ်များ၊ အထူးသတိပြု ကြပေ။ငါတို့သာသနိကာ၊မ ာဂ၀၊အလုံးစုံခရာရေး၊ စာပေ ကျမ်းဂန်များ၌၊ တကြို.တည်း အပျက်ချည်းသာဖြစ်နေချေလေသည်။ ။ဂင်းနှင့်အနက်တူ (အဂ^ိကာရ) ပုဒ်မှာလည်း ဤနည်းအတူပင် (၀စနတ္ထ) နှင့် (အဘိဓေယ္ယတ္ထ) ကိုပြုလုပ်မှတ်သား ကြလေ။ ။

၁၁၉၃။ ။(ပုဗ္ဗာ ဝ၀ာရဏာ နိညာ
သဏ္ဌာနာ လပနှ) နုနှ-၊
၀ေတ-(ကံသ ဒယာဟာသ-
ခေဒါ လပနှ ဝိမှယေ)။ ။

(၁၁၉၃) ပုဗ္ဗာဝဓာရဏာနုညာသ ဗ္ဗနာ ၁၊ လပနေ၊ မေးမြန်းခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား၊မှတ်သားခြင်း၊ခွင့်ပြုခြင်း၊အခဏ်ပြုခြင်း ၀၊ ငြိမ်းဝေးစေခြင်း၊ဖြားယောင်းခြင်း၊ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဌ ဗ ဗ ဗ သ ဒ္ဒ ါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ ဇကံသဒ္ဒယာဟာသခေ ါ်လပနဝိမှယော၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဟူသောအနက်၊ သနားခြင်း၊ ရှင်ထန်းခြင်း၊ပင်ပန်းခြင်း၊ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၊ဆုံ့ညှိခြင်းဌ၊ ၀တ၊ ၀တ, သဒ္ဒ ါသည်၊သိယာ၊ ၏။

၁–ဤပုဒ်ဌ၊သ ဗ္ဗ ီယတော အာနုကူလျံ ကရိယတော ဥပသမိယတော ၀ါသ ဗ္ဗ ာနံ၊ ဟု ၀စနတ္ထ ပြု၍,အာနုကူလျတ္ထ၊ ၀ါ၊ ဝိယ ၀စနတ္ထ (သ ဗ္ဗ) ဓာတ် (ယု) ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ပုဒ်ဟုမှတ်။ ထိုကြောင့် (သ) မှာရေးချမ့်,နောက် (ဗ္ဗ) သံယုဂ်မှာ (ဝ) ဆွဲးမပါစေဘဲ၊ (မာဂ၀) သဒ္ဒမှကတိစစ်စစ်အားဖြင့် (သ ဗ္ဗ ာန) ဟုသ ၊ အမှန်ယှိ ၊ စရမည်၊ (သ ၊) ဟုယှိသော အလုံးစုံ သိဟိုင်ပါ ဗ ဗ ်နှင့် အချို,မြန်မာ ပါ ဗ ်မျှား ၊ ၊ (မာဂ) သဒ္ဒမှကတိမဟုတ်၊ (သ) သဒ္ဒမှကတိသာ။ မျှားစွာသော မြန်မာစာ ဗ ်ယှိ ကြသော၊ နတ်သစ်ပင်စသည့် အနက်ဟော သဒ္ဒါမှာကဲ့သို့ (ဗ) သံယုဂ်မှာ ရေးချနှင့် (သ) ကား၊ အပျက်သက်သက်သာ။ ။

၁၁၉၄။ ။(ဝါကျာရ ဗ) ဝိသာ ဒ) ။

ဟ ဗ ်–(ဟာ သ) ။

ယာ ၀–(ဗ) ။

မာ နာ ၀) ( ) ။ ။

(၁၁၉၄) ဝါကျာရ) ဝိသာ) ။) ဝါကျ) ၀) ။) ကား သစ်ကိုအား ထုတ်ခြင်း၊ပင်ပန်းခြင်း)))

အာစရိယ,ဟူသောအနုက်ဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ပုရတ္ထာ၊ ပုရတ္ထာ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ ၂၊ အထ၊ပါ။ပဗန္ဓေ၊အစဉ်ဒ္ဓ လည်းကောင်။ စိရာတိကော၊ ကြာရှည်စွာသောအခါက၊ လွန်ခဲ့သောကာလဒ္ဓ လည်းကောင်း၊ နိုကဒ္ဒ ဂါမိကော၊အနိုးဖြစ်သော[မဝေးသော]အနာဂတ်ကာလဒ္ဓလည်းကောင်း၊ ပုရာ၊ပုရာ,သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ၃၊

၁–ဤ၌၊ပါစိ,ပုရာ, အဋ္ဌတော, အတ္ထေသု၊ဟု ပဒဗ္ဗေဒပြု။ ရှေးနိဿယ၌ကား၊ [အဋ္ဌတော သမ္မု၊ခေ]ဟု ဖွင့်သောဋီကာပါဌ်ဝယ်၊ [အဋ္ဌတော, သမုဒ္ဓေ] ဟူသော ပါဌ်ပျက်ကို မြင်၍, (အဋ္ဌတော) အရ(အဖျားသို့တက်ခြင်း) ဟု အနက်ပြန်၏။ ။ဆင်ခြင်။[၁၁၂၉] အဋ္ဌတော,ပုဒ်နှင့်ညီ။

၂–ဤပုဒ်မှာ၊ (ပ) မှာ (ဥ) ရဿနှင့် (ပု) ဂင်းနောင် (ရ) (ဣ)မှာ၊ဒန္ဓ ပဌမ,ဒုတိယကွဲရာ (တ) (ထ) အသဒ္ဒါသဒ္ဒေဘော်၊အာကာရယောဂနှင့် [ဣ] ဂင်း တို့ကိုပေါင်း၍, [ပုရတ္ထာ] ဟူ၍,သာ။သ၏တ ပါဂတ သဒ္ဒါကျမ်း၊ နိုင်ငံခြားလိပျန္ဓ ရ၊ များနှင့်အညီ နိဿ သယအာ။ဖြင့်မှတ်မည်။ ။မြန်မာစာများ၌၊ (ပ) မှာ (ဒ) ဒီဃ[ဣ]မှာ၊ ဒန္ဓ, ပဌမကွဲရာသဒ္ဒါသဒ္ဒေဘော်နှင့် [ဣ] ဟု, အကွဲရာ သဏ္ဌာန သင်္ကေတ၊နိုးစပ်ကြသည်ဖြစ်၍, [ပုရတ္ထာ] ဟုပျက်တတ်ကြသည်။သတိပြုလေ၊ဂင်းနှင့်စပ်၍, အကျယ်သိလိုက၊ငါတို့ရေးသားအပ်သော၃လ၁ဝတာရဂ္ဗ, ကာရက, ကဏ္ဌပါဒါနှ ကာရက[ပုရတ္ထိမ] ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်ဒ္ဓရကြည့်လေ။ ။

၃–စိန္ဒ၁မဏိဋီကာနှင့်၊ဗဂ်ါလီ၊သိဟိဠ်အမရကောသ, နိဿယများ၌ကား။ ။ပဗန္ဓ, စိရာတိတ၊နိုကဒ္ဒ၊ အာဂ၊ဂါမိက၊ဟု (၄) နက်ဆိုစ်။ ။ဋီကာဖွင့်နှင့်၊ရှေးမြန်မာနိဿယ ဆရာယော၊ နာသောအနုက်သည် [ပုရာ,ပုရာကောနိုကဒ္ဒေ၊ပဗန္ဓာတိတဘာဝိသု]ဟူသော ဝိဿ, မေဒိနီကောသ,များနှင့်ညီသကဲ့သို့ယို့စ်။ ။ဆင်ခြင်၍,သင့်ရာယူ။ ။

၁၁၉၆။ ။(နိုဿဝ ဝါကျာလင်္ကာရ
–ဝဝေါရဏာပဋ္ဌသ)။
ခလ္ဝာ](သနေ့ဟု)အာဘိ တော–
(ဘိမုခေါ ဘယတောဒိကေ)။ ။

(၁၁၉၆) နိုဿဝ၀ါကျာလင်္ကာရ၀ဝေါရဏာပဋ္ဌသ၊တားမြစ်ခြင်း ဝစနာလင်္ကာရ၊ဝါ၀ါကျကနိုးဆာဆင်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်း ထင်ရှားခြင်းတို့ဒ္ဓ၊ခလ ခလ, သဒ္ဒါသည် သိယာ၊ဒ္ဓ၏.၊တု၊အဲ့ အာသနေ့ အာနိုးဒ္ဓလည်းကောင်း အာဘိမုခေါ ဘယတောဒိကေ၊ ရှေးရှုအမုက်၊ နှစ်ခု အာတို့အရ,စသောအာနုက်ဒ္ဓလည်းကောင်း၊ ၁၊ အာဘိတော၊အာဘိတော,သဒ္ဒါ သည်၊သိယာ၊ဒ္ဓ်ိ ။

၂–(အာဘိမုခ၊ဥဘယတော+အာဒိကေ) ဟု ပဒဗ္ဗေဒပြုလေ။ ။

၁၁၉၇။ ။ကာမံ-(ယဒ္ဓုပိသန္ဓဏ္ဍေ။
ဇကံသဏ္ဌေစ ဒိဿတိ)။
(အာထော) ပန-(ဝိသေသတ္ထိ)။
တထေဝ ပဒဗဟုရဏော)။ ။

(၁၁၉၇) ယဒ္ဓုပိသန္ဓဏ္ဍေ၊ ယဒ္ဓုပိ, သန္ဓေါ၏ အနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဇကံသဏ္ဌေစ၊တခုသောအတွေ့အရ၊စင်စစ်ဟူသောအနက်၌ လည်းကောင်း၊ ကာမံ၊ ကာမံ,သန္ဓေါသည်၊ဒိဿတိ၊ထင်၏။ အာထော၊ ပါး။ ဝိသေသတ္ထိ၊ အာထူးရှိလည်းကောင်း၊[တထေဝ၊ထိုမျှပါးသာလျှင်] ပဒဗဟုရဏော၊ ပုဒ်ပြည့် ကာမျှရှိလည်းကောင်း၊ပန၊ပန,သန္ဓေါသည်၊သိယာ၊၏။

၁၁၉۸။ ။ဟိ-ကာရဏာ ဝိသေသာဝ-
ဝါရဏော ပဒဗဟုရဏော]
တု-ဟောတု ဝဇ္ဇေ ဘဏ္ဍာ-ထ]
ကု-(ပါ၊ပေ သဏ္ဌ ကုဏ္ဍနေ)။

(၁၁၉۸) ကာရဏာ ဝိသေသာဝဝါရဏော၊ အကြောင်းဟူသောအနက်၊ အထူးဟူသောအနက်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ပဒဗဟုရဏော၊၌လည်းကောင်း ဟိ၊ဟိ,သန္ဓေါသည်၊ သိယာ၊၏။ ။ဟောတု ဝဇ္ဇေ၊ ကာရဏာဏ ဟုဆိုအပ်သော ဟောတွေ့ဖွယ်သည် ကြည့်အပ်သော၊ တဏ္ဍ ထိုဟိသန္ဓေါ၏ အနက်တို့၌ ပါ၊ထိုဝိသေသ,အာဝါရဏာ, ပဒဗဟုရဏာ, အနုက်သုံးခုတို့၌၊တု၊တု,သန္ဓေါသည်၊သိယာ၊၏။ အထ၊ပါး၊ ပါ၊ပေသဏ္ဌကုဏ္ဍနေ၊ မကောင်းမှုအနက်အနည်းငယ်အနက်၊ စက်ဆုပ်ခြင်းအနက်၌ ကု၊ ကု, သန္ဓေါသည်သိယာ၊၏။

၁၁၉၉။ ။နု-(သံသယေစ ပဋ္ဌေတ)
နာနာ-(-နေကဏ္ဍ ဝဏ္ဏနေ)။
ကံ-(တုပဏ္ဍာဇိဂုဏ္ဍာသု)၊
ကံ-(တုဝါရိမ္ဘိ မဒ္ဒနိ)။

(၁၁၉၉) သံသယေစ၊ယုံမှားခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌေ၊ မေးမြန်းခြင်း၌လည်းကောင်း နု၊နု,သန္ဓေါသည်၊ သိယာ၊၏။ အထ၊ပါး၊အနေကဏ္ဍ ဝဏ္ဏနေ၊ တပါးမကမျှားစွာသောအနက်၊ ကြာ၍ခြင်းအနက်၌ နာနာ/နာနာ, သန္ဓေါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ တု၊ဆုံ၊ ပဏ္ဍာဇိဂုဏ္ဍာသု၊ မေးခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊

စက်ဆုပ်ခြင်းတို့၌။ ကိ၊ ကိ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ တူ၊အုံ၊ဝါရိမ္ဘ၊ရေ၌ လည်း၊ကောင်း၊ မုဒ္ဓန်၊ဦး၊ဝိပ်ဦး၊ခေါင်း၌ယည်း၊ကောင်း၊ ကံ၊ကံ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။

၁၂၀၀။ ။အမာ-(သဟာသဓိပေထ)။
(ဘေဒေ အပ္ပဋိမေ) ပုနံ-။
ကိ-(ဒုဿံ ဝါ ရုစိသု)
ဥဒါ-(ပျံ့ထွေး ဝိကပ္ပနေ)။

(၁၂၀၀) သဟာသဓိပေ၊တကွအနက်၊ အနုံးအနက်၌၊ အမာ၊ အမာ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊ ၏။ အဝ၊ကား ဘေဒေ အဆူးဖြစ် လည်း၊ကောင်း၊ အပ္ပဋိမေ၊ လက်ဦး၊မဟုတ်၊ နောက်ထပ်၊တဖန် ဟူသော အနက်ရှိလည်း ကောင်း၊ပုနံ၊ပုနံ, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ အနုံ၊ဿ ဝါ ရုစိသု၊အာဇင်ကြားခြင်း မနှစ်သက်ခြင်းတို့၌၊ကိ၊ရ၊ကိ၊ရ, သဒ္ဒါသည် သိယာ၊၏။ အပ္ပ၊ထွေ, အပိ, သဒ္ဒါ၏ အနက်ရှိလည်း၊ကောင်း၊ဝိကပ္ပ၊နေ၊ အမှီကပ ၊ဟူသော ပဋ္ဌာန်ရှိ၌ ဝါ၊ အနက်အဆူးကို ကြိုခြင်း၌ လည်း၊ကောင်း၊ ဥဒ၊ ဥဒ, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။

၁၂၀၁။ ။(ပတိစိ စရိမေ) ပဋ္ဌာ။
သာမိ-(တွေ့ဖြေဂုဏ်ရှိနေ)။
(ပကာသေ သန္တေ) ပါတု-။
(အညောညေ တု ရဟော) မိထု။ ။

(၁၂၀၁) ပတိစိစရိမေ၊အနောက်အရပ်မျက်နှာအနက်၊နောက်အဆုံး ဝန်အနက်၌၊ပဋ္ဌာ၊ပဋ္ဌာ, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ဏိ။ တူ၊အုံ၊ အဒ္ဓေ ထက်ဝက် အတ္ထိဘာဝ၌လည်း၊ကောင်း၊ဖြေဂုဏ်ရှိနေ၊ကွဲရ၊စက်ဆုပ်ခြင်း၌ လည်း၊ကောင်း၊ သာမိ၊သာမိ, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊၏။ ပကာသေ, ထင်ရှား၊ပြခြင်း၌ လည်း ကောင်း၊သန္တေ၊ဖြစ်ခြင်း၌လည်း၊ကောင်း၊ ပါတု, ပါတု, သဒ္ဒါသည်၊ သိယာ၊၏။ တူ၊အုံ၊အ၊ညောညေ၊အာ၊ချင်း၊ချင်း၌လည်း၊ကောင်း၊ရဟော၊လျှို့ဝှက် ဆိတ်ကွယ်ရာ၌လည်း၊ကောင်း၊ ၁၊ မိထု၊ မိထု, သဒ္ဒါသည်၊သိယာ၊ဏိ။ ၂၊

၁-ဤ၌အချို့ပါဠိများမှာ၊ [ရဟော] ဟု, [ဟ] မှာ ညြကာရန်နှင့်ယှိ၏။ ။သို့ယှိမူ [ရဟော] နိပါတ်၊အနက်အတူပင်။ ။[ရဟော]ဟုယှိသောပါဠိအလိုကား၊[ရဟ] နာမ်ပုဒ် [၁၅၁] နှင့်ညီ။ ။

၂–ဤ၌ [မိထော] ဟု(ထ) မှာ [သြ] ကာရန်နှင့်ပါတ်သောထင်၏။ ၊(ထ) မှာ (ဥ)ကာရန်နှင့် (မိထု) ဟုနိပါတ်ကားမယ်။သို့သော် အောက်သဋ္ဌကဏ္ဍ၊ ဂါထာနံပါတ် (၁၂၄) (သမ္ဘာသနန္ဒသလ္လာပေါ ဝိရောဓရဟိတံမိထု) ဟူရာ၌၊ (ဒီသု) နိပါတ် အဖြစ်ထင်ရှားဏ်။ ။သည်သာမကသေး၊ (မိထုယထာ၊ ဗုဒ္ဓံ အည မည်ယောယော ဗုဒ္ဓေါ) ဟူသောစူဠဝါအဋ္ဌကထာ။(မိထုတိဒ္ဓေဇနာ (လ) ဒ္ဒေသလ္လာပကာ) ဟူသော စူဠဝိယူဟသုတ္တနိဒ္ဒေသ၊အဋ္ဌကထာ၊ (ပါဠလိပုတ္တသမ္ဘဝ၊အာနန္ဒ, တယောအန္ဓရာယာ, ဘဝိဿန္တိ၊အဂ္ဂိတောဝါ,ဥဒကတောဝါ၊မိထုဘေဒတောဝါ) ဟူသောမဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ဥဒါန်းပါဠိတော်စသည်တို့၌၊ (မိထု) နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်း။ အလွန်ထင်ရှားလှ၏။ ။ သို့ကြောင့်ဤ၌လည်း၊ (ထ) မှာ (ဥ) ကာရန်နှင့် (မိထု) နိပါတ်ပုဒ်ဟူ၍,သာ၊နိဿံ သယအားဖြင့်၊သန္ဓိဗန္ဓာန်ကျမှတ်အပ်၏။ (အစုံ) နှင့် တတိယမြောက် (မေထု ရာသီ) ဟော (မိထုန) ပုဒ်၊ (မေထုန်)ဟော (မိထုန) ပုဒ်များလည်း၊ ဤ (မိထု) နိပါတ် ပုဒ်မှ၊ဖြစ်လှာ၊ပြီးလှာသောပုဒ်များပင်တည်းဟု၊ဆက်စပ်၍,မှတ်လေဦး၊

၁၂၀၂။ ၊ဟာ-(ခေဒသောက ဒုက္ခေသု)။
(ခေဒေတွေ-)ဟဟာ–(ဝိမှယော)၊
(ဟိ သာပနေ) ဝိ–(နိဒ္ဒေသယံ)၊
(ပိဝေနေ တိဗျယံ) တိဗျော–။ ၊

(၁၂၀၂) ခေဒသောကဒုက္ခေသုပင်ပန်းခြင်း၊ဗိုးဗိမ်ခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်း တို့၌၊ ဟာ၊ဟာ.သဒ္ဒါသည်.သိယာ၏.။ ဝေ ဒုံ.ခေဒေ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်းဒုက္ခလည်းကောင်း၊ဗိမှယော ဗုံ.ကြွေခြင်းဒုက္ခလည်းကောင်း၊ အဟဟာ၊ အဟဟာသဒ္ဒါသည်.သိယာ.၏.။ဟိ သာပနေ ရှောက်လှန့်ခြင်း၊ဝါ.ကြောက် စေခြင်းဒုက္ခလည်းကောင်း၊ဝ၊ နိဒ္ဒေသယံ.ကော်ဆုပ်ကွဲ.ရိုက်ခြင်းဒုက္ခ လည်းကောင်း၊ဝိ၊ ဝိ,သဒ္ဒါသည်.သိယာ.၏.။ ပိဝေနေ၊ ဝိကိမ်ဆ့. စောင့်စည်းခြင်းဒုက္ခ လည်း ကောင်း၊ တိဗျယံ.ဖ ီလာကနှဲ့လန်ခြင်းလည်းကောင်း၊တိဗျော.တိဗျော,သဒ္ဒါ သည်.သိယာ.၏.။

၁–ဤကာနှင့်ရှေးမြန်မာနိဿယများ၌၊ (ဟိ သာပနေ) ဟု အဝင်ကဏ္ဍ၊ ဟနှင့်ပါ၍ ယှိ၍. (ညှဉ်းဆဲးစေခြင်း) ဟုအနက်ပေး၏.။ ။သင်္ခတကျမ်းများနှင့်မညီ။

၁၂၀၃။ ။တုနှ-တွာနှ-တ ဝေ-တွာ-တုံ-
ဓာ-သော-တာ-ကဒ္ဒ-(မေစ ဝ)
တော.ထ.ကြ.ဟိ.ဒ္ဓနံ.ဟိ.ဟံ။
မိ.ဟ ဟိ.ဝ.ဒုနာ-ရေဟ-။ ။

(၁၂၀၃) တုနဲ,တွာနဲ,တဝေ,တွာ,တုံ,ခာ,သော,ထာ,ကွတ္ကြ(မေဂစ)၊ တုနဲ ပစ္စည်း။(လ)ကွတ္ကြ-ပစ္စည်းဒေ့ဆုံးယ္ပါသောသဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ တော,ထ,ကြ,ဟိဠ္ဌနံ,ဟိ,ဟံ,ဒိ,ဟ,ဟိ,ခ,ရုနာ,ရဟိ။

၁၂၀၄၊ ဒါနိ.ဝ.ဒါစနံ.ဒါ.ဇ
ထံ.ထတ္ထာ.ဗ္ဗ.ဇ(အာဒယော)
သမာသောစာ-ဗျယိဘာဝေ။
ယာဒေသောစာ.ဗျယံဘဝေ]' ။

(၁၂၀ ,) ဒါနိ၀,ဒါစနံ,ဒါ,ဇ,ထံ,ထတ္ထာ,ဗ္ဗ ဇ, အာဒယော, တော ပစ္စည်း၊ (လ)၊ ဇ(ပစ္စည်း အဆုံးယ္ပါသော သဒ္ဒါတို့သည် လည်းကောင်း။ အဗျယိဘာဝေ ါ သမာသောစ, အဗျယိဘော, သမာသ်သည်လည်း ကောင်း၊ယာဒေသောစ၊(တုနဲ) ပစ္စည်းစသည်တို့၏ ယ,အပြုသည်'လည်း ကောင်း၊အဗျယံ၊အဗျယ,မည်သည်၊ဘဝေ၊ဖြစ်၏။ ၁

၁–ဤဂါထာပဌမပါဒ [ဝ] ဟူသောပုဒ်၌၊ [ဝ] မှာ သိဝိဘတ်၏၊ ကာရိယ [သြ]ကာ ရန်နှင့်၊[ဝေါ]ဟု,ဝုတျာနုရကွဏ၊အနေမျိုးဖြင့်၊ပါ၌မနေစရ၊[ဝ] ပစ္စည်းအဖြစ်ထင်ရှား စေရန်၊အကာရန်နှင့်၊ဒါနိ,နောင်[ဝ]ဟူ၍,သာပါ၌မှန်ယိုစေ၊ဒုတိယ,ပါဒဝယ်၊ (ထတ္ထာ) ဟု,ဒန်ဇ၊ဒုတိယကွရာ (ထ) နှင့်၊ ၎င်းနောင်၊ ပ၌မကွရာသ်ဿ်သဒ္ဒေဘော် (အာ) ကာ ရန်နှင့် (ဗ္ဗာ) ၎င်းတို့ကိုပေါင်း၍၊ (ထဗ္ဗာ) ဟူ၍,သာယိုစေ။(အညထတ္ထာ)စသည် ကား၊၎င်း (ထတ္ထာ) ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောပုဒ်ဖြစ်သည်။ (အညထဗ္ဗံ) ဟု နိဂ္ဂဟီတန်နှင့် စာများ၌ပါ၌ပျက်တတ်သည်။သတိယိုစေ။ ။

အဗျယဝ,ဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။
အဗျယဝ,ဂ္ဂေါ၊ အဗျယဝ,ဂ်သည်၊နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ၊ ။

သာမညကဏ္ဍော၊သာမညကဏ္ဍသည်၊
တတိယော၊ သုံးခုမြောက်ဘည်း။

နိဒ်း-၉-ဂါထာ

၁။ ။သဠဂကဏ္ဍော စ ဘူကဏ္ဍော။
တထာ သာမညှ ကဏ္ဍို-တိ။
ကဏ္ဍာတ္တယာ နိ$^{\circ}$တာ ဧသော၊
အာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ။ ။

(၁) ။သဠဂကဏ္ဍောစ၊သဠဂကဏ္ဍလည်းကောင်း၊ဘူကဏ္ဍော၊ဘူကဏ္ဍလည်းကောင်း၊တထာ,ထို.အာဘူ၊သာမညှကဏ္ဍော၊သာမညှကဏ္ဍ လည်းကောင်း၊ဣတိ၊ဤသို့၊ ၁၊ ကဏ္ဍာတ္တယာနိ$^{\circ}$တာ [ကဏ္ဍာတ္တယန္နိ$^{\circ}$တာ] ၂၊ ကဏ္ဍ,သုံးပါးအပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံသော၊ဧသော အာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ၊ဤအာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ၊အမည်ယှဉ်သော ကျမ်းကို၊သမာဝိတာ[ထည့်]ပြီးစေအပ်ပြီ။

၁–ဤ၌ (ကဏ္ဍိ$^{\circ}$တိ) ဟု၊ ဝဆွဲးနှင့် တကွယှဉ်သော ပါ၌သည်သာလျှင်၊ ကာရိယ$^{\circ}$ ကာရိယ၊ပဒဗ္ဗေဒ၊ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍.ယုတ္တတရဖြစ်ပေသည်။
၂–ပါဂတသဒ္ဒါနည်း။

၂။ ။တိဒိဝေ မဟိယံ ဘုဇဂါ ဝသဏေ။
သကလဋ္ဌ သမဂ္ဂယ ဒိပနိယံ။
ဋ္ဌဟ ယော ကုသလော မတိမာသနရော။
ပဒ္ဒုဟောတိ မဟာမုနိနော ဝစနော ။

(၂) အယံ၊ ဤအာဘိဓာနပ္ပ ဒီပိကာ အမည်ယှဉ်သော ကျမ်းသည်၊ တိဒိဝေ၊နတ်ပြည်၌ လည်းကောင်း၊ မဟိယံ၊ မြေပြင် လူ.ပြည်၌ လည်းကောင်း၊ဘုဇဂါ၊ဝသဏေ၊နာဂါးပြည်၌လည်းကောင်း၊သကလဋ္ဌသမဂ္ဂယ ဒိပနိ၊ ၁၊ အလုံးစုံသော အနက်ခြုံငုံ.ကို.ရှု.တို့၏.အမည်ကိုပြောတတ်၏.။ ဋ္ဌဟ၊ ဤအာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာအမည်ယှဉ်သောကျမ်း၌၊ ယော၊ အကြင်စာသင်သား သည်၊ကုသလော၊လိမ္မာ၏.။မတိမာ၊ ပညာယှဉ်သော၊ သသောနရော၊ ထို စာသင်သားသည်၊ မဟာမုနိနော၊ ဖြတ်စွာဖူးရှားသခင်၏. ဝစနေ၊ပါဠိ တော်၌၊ပဒ္ဒု၊လိမ္မာထက်ဖြောက်သည်၊ဟောတိ၊ဖြစ်၏.။ ၂၊

၁–ဒိပနိ အယံ ဟု, ပဒဗ္ဗေဒပြု။
၂–ဤဂါထာကား၊ တောဌက၊ ဂါထာတည်း။

၃။ ။ပရိကၠမဘုရောနာမ၊
ဘူပါလော ဂုဏ ဘူသနော။
လက်ခဏ-မာသိတေဇသာ၎၊
ဇယိကောသရိ ဝိကၠမော။

(၃) ဂုဏဘူသနော၊ ဂုဏ်တည်းဟူသော အာဆင်တန်းဆာ လည်း ယှိတော်မူထသော၊ တေဇသာ၎၊ ကြီးသော တန်းခိုးလည်း ယှိတော်မူထသော၊ ဇယိ၊ ရန်သူ အပေါင်း ကိုလည်း အောင်နိုင်လေ, ယှိတော်မူထသော၊ကောသရိဝိကၠမော၊ခြေသွေ့မင်းကဲ့သို့ရဲစွာသော လုံ့လလည်း ယှိတော်မူထသော၊ပရိကၠမဘုရောနာမ၊ ပရိကၠမဗျာဟာအမည်ယှိသော၊ ဘူပါလော၊မင်းမြတ်သည်၊လက်ခဏာ၊ဝိဟိုင်ဒ္ဓကျွန်းခွ၊အာသိ၊ဖြစ်တော်မူပြီ။

၄။ ။ဝိဘိန္နံ စိရံ ဘိက္ခုသံဃံ နိကာယ-
ဣယတ္ထိံ စကာရေသိသမ္ဘာသမဂ္ဂံ။
သဒေဟံ နိစ္စာဒရော ဒိဃကာလံ
မဟာရှေ့ဟိ ရကွေသိ ယော ပစ္စယေဟိ၊

(၄) ယော၊အကြင်ပရိကၠမဗျာဟာမင်းတရားသည်၊နိကာယဣယတ္ထိံ၊ ဂိုဏ်းကြီးသုံးဂိုဏ်းအပေါင်းခွ၊စိရံ ကြာမြင့်ရှည်စွာ၊ အခါလေးမြင့်၊ အနှစ်တယောင်ကျော်ကာလပတ်လုံး၊ ဝိဘိန္နံ၊ ကွဲးပြားခြင်းလာခဲ့သော၊ ဘိက္ခုသံဃံ၊ရဟန်းအပေါင်းကို, သမ္ဘာ၊ကောင်းစွာ၊သမဂ္ဂံ၊ ညီညွတ်သည်ကိုလည်း၊ကာရေသိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ ၁။ နိစ္စာဒရော၊ အမြဲမပြတ်ရှိသောခြင်းယှိသည်ဖြင့်၎,ဒိဃကာလံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော (၃၁)နှစ် ကာလပတ်လုံး၊ မဟာရှေ့ဟိ၊ အဘိုးအမျိုးထက်ကုန်သော၊ပစ္စယေဟိ၊ ပစ္စည်းလေးပါ၊တို့ဖြင့်၊သဒေဟံ၀၊ မိမိကိုယ်တော်ကိုကဲ့သို့၊ဘိက္ခုသံဃံ၊ကို၊ရကွေသိ၊စောင့်ရှောက်လည်းစောင့်ရှောက်တော်မူပြီ၊

၁-ဤ၌ (သမဂ္ဂံ) ဟု နိဂ္ဂဟီတန္တနှင့် ယှဉ်သော သိဟိုဠ် နိဿယဟောင်း၊ လာသော ပါဠိသည်သာလျှင်၊ (ဘိက္ခုသံဃံ) ဟူသော၊ပုဒ်ကိုထောက်၍, "ယုတ္တတရ" ဖြစ်ပေသည်။ ဤဂါထာကား၊ (ဘုဇင်္ဂယာတ) ဂါထာတည်း။

၅။ ။ယေနုလက်ခဏဝိဟာရေဟိ၊
ဂါမာ-ရာမပုရီဟိစ။
ကိတ္တိယာဝိယသမ္ဘာမိ-
ကတာခေတ္တေဟိ ဝါ ဝိဟိ။ ။

(၅) ယေနုဒ္ဒာကြောင် (ပရဏ္ဍမဗာဟု) မင်းတရားသည်၊ လက်ာ၊သိဟိုဠ်ကျွန်းကို၊ဝိဟာရေဟိ၊ ကျောင်းတိုက်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဂါမာရာမ ပုရိဟိစ၊ရွာ,အရာမ်, ဥယျာဉ်ဖြူတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ခေတ္တေဟိစ၊လယ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါဋိဟိ၊ လယ်သောက် ဘန် တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သမ္ဘာဒိကဟာရိယ၊ကျဉ်းမြောင်းခြင်းကိုပြုအပ်သကဲ့သို့၊ တထာ၊ထို အတူ၊ ကိတ္တိယာ၊မိမိ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးသတင်းကျော်စောခြင်းဖြင့်၊သမ္ဘာဒိကဟာ၊ ကျဉ်းမြောင်းခြင်းကိုပြုတော်မူအပ်ပြီ၊

၆၊ ။ယသဿာ-သာဓာရဏံပတ္တာ၊
ခိုဋ္ဌဟံ သဗ္ဗကာမဒံ။
အာဟာမ္ဗ ဂန္ဓ ကာရေဏ်ဲ၊
ပဏ္ဍော ဝိဗုဓ ဝေါစရံ။ ။

(၆) ယသ၊အာကြောင် (ပရဏ္ဍမဗာဟု) မင်းဏို့ သဗ္ဗကာမဒံ၊ အလိုးစုံသောအလိုကိုလည်းပေးတတ်သည်သော၊ အာသာဓာရဏံ သူတပါးတို့နှင့် လည်းမဆက်ဆံထသော၊အနုဋ္ဌဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသို့၊ ဝါ၊ ကို၊ ပတ္တာ၊ ရောက်၍၊ဝါ၊ရ၍၊အဟံပိ၊ ငါကဲ့သို့သောသဘောရှိသောသူပင် သော် လည်း၊ဝိဗုဓဝေါစရံ၊ ပညာရှိတို့၏ ကျက်စားရာမှာရုံဖြစ်သော၊ ဂန္ဓ ကာရဏ်ဲ၊ကျမ်းပြုဆရာတယောက်အဖြစ်သို့၊ ပဏ္ဍော၊ရောက်ရပေပြီ။

၇၊ ။ကာရိကော တေန ပါသာဒ-
ဝေါပုရဏဒိ ဝိဘူတိတော။
သဠကဏ္ဍော ဝတဏ္ဍော ယသ-
သယသ္မိ ပဒ္ဒိဒိမ္ဗ ိတော။ ။

(၇) တေန၊ထို (ပရဏ္ဍမဗာဟု) မင်းသည်၊ ကာရိတော၊ ဆောက်လုပ်စေတော်မူအပ်သော၊ ပါသာဒဝေါပုရာဒိဝိဘူတိတော၊ ပြာသာဒ်၊ တံခါးမုခ်၊ စသည်တို့ဖြင့်လည်းကန်းဆာဆင်အပ်သော၊ တဏ္ဍော ယသယသသို့ ပဒ္ဒိဒိမ္ဗ ိတော၊ ထိုပရဏ္ဍမဗာဟုမင်း၏ (ပရဏ္ဍမသမုဒ္ဒ) မည်သော တဖက်ဆည်းကန်တော်ကြီး၌၊ ထင်သောအရိပ်ရှိထသော၊ ဝါ၊ ရှပ်ပုံ၊ ဆင်းတုသဘွယ်ဖြစ်ထသော၊ သဠကဏ္ဍော ဝ၊ နှတ်ပြည်ဏ်၊ အစိတ်အပိုင်းနှင့်လည်းတူထသော၊

၈။ ။မဟာဇေတဝနာဗျဒိ၊
ဝိဟာရေ သာဝတ္ထိယံ၊
သရောဂါမသမ္ဘဟဒိ၊
ဝသတာ သန္ဓုဂတ္တိနာ၊ ။

(၈) မဟာဇေတဝနာဗျဒိဝိဟာရေ၊ဇေတဝန်အမည်ယှိသောကျောင်း တိုက်တော်ကြီး၌၊ သာဝတ္ထိယံ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည် ချီးမွမ်း အပ်သော၊သရောဂါမသမ္ဘဟဒိ၊ဝိလိဝမ္ဘူလည်း၊ ဝါ၊ရေကန်တော်ကြီးအနီး ၌တည်သည်ဖြစ်၍၊သရောဂါမ်အမည်ယှိသောရွာအာပေါင်း၌၊ ဝသတာ၊ ဖာတိဘူဝိဖြစ်၍၊ဝါ၊ဂေါစရဂါမ်ဆွမ်းခံရွာပြိုလုပ်၍ သိတင်းသုံးနေလေ ယှိထသော၊ သန္ဓုဂတ္တိနာ၊ ငြိမ်သက်သော အသက်မွေးခြင်းလည်း ယှိ ထသော၊

၉။ ။သဒ္ဓမ္မဒ္ဒိတိကာမေန၊
မောဂ္ဂလ္လာနေန ဓီမတာ။
ထေရေန ရစိတာ ဒေသာ၊
အာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ။ ။

(၉) သဒ္ဓမ္မတိဒ္ဒိကာမေန၊ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ ၆ မျိုး ရှည်ကြာမြင့်စွာတည် ခြင်းကိုလည်း အလို ယှိထသော၊ ဓီမတာ၊ ပညာလည်း ယှိထသော၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန်ထေရေန်၊အမည်ရှိမောဂ္ဂလ္လာန်အမည်ယှိသောမထေရ်သည်၊ ဒေသာ အာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ၊ဤ အာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ၊အမည်ယှိသောနိဃဏ္ဌု ကျမ်းကို၊ရစိတာ၊ရေးသားပြုပြင်စီရင်တော်မူအပ်ပြီ၊ ။

အာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ သမတ္တာ
အာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ၊အာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာမည်သောကျမ်းသည်၊
သမတ္တာ ပြီးပြီ။

ဤကား၊ သိဟိုဠ်နိုင်ငံ သယမ်ဟောင်းအာဘိုင်း ပြန်ဆိုအပ်သော အနုက် တည်း။ဋီကာနှင့်အာရုံး နိုင်ငံယမ္ပား၊ လေဝေနာကြီးသောအနုက်နှင့်ကား မတူချေ။ ။

အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာဂတဒဋ္ဌိနုမကဝဏ္ဏနာ

အက္ခရာဝလိ

(၁)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အ	၁၁၄၀
အံသ	၂ဖြ၊၄၀၅၊၀၅၁
	၉၃၃၊၁၁၀၃
အံသု	ဖြ၊၁၁၀၃၊၁၁၂၂
အံသုက	၂၉၀
အံသုမာလီ	ဖ၃
အကတ	၇
အကလ	၃၂၃
အကာရာဒိ	၉ဖ၀
အကာရိယ	၉၇၇၊၉၀ဖ
အကဋ္ဌန	၇၃၀
အကိလာသု	၅၁၅
အကုသလ	၀၄
အဏ္ဏ	ဖ၃၊၅၀၀၊၁၁၀၃
အဏ္ဏောသ	၁၀၉၄
အက္ခ	၁၄၉၊၃၊၇၅၊၄၇၉
	၅၃၁၊၅ဖ၀၊၀၉၃
အက္ခက	၂၇၀
အက္ခဏ	၄၀
အက္ခတ	၄ဖ၃၊၁၁၃၄
အက္ခဒဿ	၃၄၁
အက္ခဒေဝီ	၅၃၀
အက္ခရဏ္ဍ	၅၃၀
အက္ခရ	၇၊၃၄၀၊၁၀ဖ၄
အက္ခရာဝယ၀	၀၇၀
အက္ခဏ္ဍကိလ	၃၇၄
အက္ခိ	၁၄၉

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အဂ္ဂေါဟိဏီ	၃၀၄
	၃၇၅
အခါတ	ဖ၇၉
အခိလ	၇၀၁၊၁၀ဖ၉
အဂ	၅၃၀၊၁၁၁၁
အဂဒ	၃၃၀
အဂတောဒ	၁၀၁၂
အဂရု	၃၀၂
အဂဠ	၃၀၂
အဂါမ	ဖ၆၀
အဂါရ	၂၀၅
အဂါရိက	၄၄ဖ
အဂ္ဂ	ဖ၉၅၊၇၁၄၊၀၄၃
	၁၀၀၃၊၁၁ဖ၃
အဂ္ဂီ	၂၅၄
အဂ္ဂိ	ဖ၉၄
အဂ္ဂါ	၁၁ဖ၉
အဂ္ဂါတ	၁၄၉၊၁၁၉၅
	၂၀၇
အဂ္ဂိဇ	၄၂၄
	၄ဖ၀၊၀၄၁
	၉၄၁၊

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အင်	၅၅၊၂၇ဖ၊၁၀၄၄
	၁၀ဖ၂၊၁၀၉၀
	၁၁၁၄၊၁၁၃၄
အတ္ထိ	၅၄၂
အတ္ထိသ	၃ဖ၇
အကော်သ	၅၅ဖ
အဂ်ျ	၁၄၃
အဂ်	၁၀၅၊၂၇၀၊၉၅ဖ
	၁၁၄၀
အဂ်ဇာတ	၂၇၃၊၉၅၁
အဂ်ဏ	၂၀၀၊၀၅၉
အဂ်ဒ	၂၀၇
အဂ်နှာ	၂၃၀
အဂ်ဝိကွေပ	၁၀၁
အဂ်ဟာရ	၁၀၁
အဂ်နုသာရီ	၃၉
အဂ်ါရ	ဖ၁၊၃ဖ
အဂ်ါရ ကပလ္ပ	၇၉၅
အဂ်ိုရသ	၁၊၁၀၉
အဂ်ုန	၂ဖ၆
အဂ်ုလ	၁၉၅
အဂ်ုလိမုဒ္ဒါ	၂၀၇
အဂ်ုလီ	၂ဖ၆
အဂ်ုလိယက	၂၀ဖ
အဂ်ုလျာဘာရဏ	၂၀ဖ
အစလ	ဖ၀၄
အစိရပ္ပဘာ	၄၀

| | | |

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
အတိသယ	၄၁၊၇၆၁
	၇၇၁၊၁၀၉၇၊၁၁၁၃
အတိတ	၁၁၉၅
အတိ၀	၁၁၃၉
အတုလ	၀၅
အဇ္ဇ	၉၂၊၇၄၃၊၀၀၀
	၀ဖ၁၊၁၀၄၇၊၁၀၀ဖ
အဇ္ဇနီယ	၇၃၅၊၀၀၀
အဇ္ဇဘာ၀	၁၅၁
အဇ္ဇမနတာ	၀၇
အဇ္ဇလာဘ	၁၁ဖ၉
အဇ္ဇ	၄၀၅၊ဖ၀၅၊၇၀၅
	၁၁ဖ၂၊၁၁၉၅၊၁၁၉၇
	၁၁၉၀၊၁၁၉၉၊၁၂၀၀
အဇ္ဇ	၁၁၅၅
အဇ္ဇ၀မ	၁၀၁ဖ
အဇ္ဇ၀မန	၀၉ဖ
အဇ္ဇနာ	၇၅၉
အဇ္ဇသဇ္ဇ	၁၁၃
အဇ္ဇာ၀ပ၀မ	၇ဖ၄
အဇ္ဇိ	၁၁၅၅
အဇ္ဇ	၇၃၉
အဇ္ဇု	၁၁၅၂
အ၀ျဖ	၉၂၉
အ[illegible]	၁၁ဖ၂
အ[illegible]	၂၄၀၊၁၁၅၄
အ[illegible]ဟ	၁၁၅ဖ
အ[illegible]	၁၁၉၁
အဒဿန	၇၇၀၊၁၁၅၅
အဒါသ	၅၁၁
အဒိတိ	၀၃
အဒုက္ခမသုခါ	၁၅၉
အဒ္ဒ	၇၅၂
အဒ္ဓက	၄၅၉

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
အဒ္ဓါ	၅၀
အဒ္ဒု	ဖ၀၄
အဒ္ဓ	၅၁၊ဖ၆၊၁၉၀
	၉၉ဖ၊၁၂၀၇၊၁၂၀၁
အဒ္ဓ၀	၃၄၇
အဒ္ဓါ	၁၁၄၁
အဒ္ဓါန	၁၉၂၊၁၁၀၁
အဒ္ဓေ၀ါ	၂၂၀
အ၈မ	ဖ၉၉၊၁၀၇၀
	၁၀၇၁
အ၈မ	၄၇၀
အ၈ရ	၂ဖ၂၊၉၃၀
	၁၁၀၇
အ၆	၁၁၇၀
အ၆ိက	၇၁၁၊၁၁၇၀
အ၆ိကတ	၄၃၃၊၄၉ဖ
အ၆ိကရ	၀ဖ၀
	၁၀၁၂
အ၆ိကရ	၅၂ဖ
အ၆ိကာရ	၁၀၀၅
အ၆ိကမ	၁၀၉၀
အ၆ိကောဇ	၅၂၀
အ၆ိ၀တ	၄၃၅
အ၆ိ၆ကာ	ဖ၀၉
အ၆ိ၆ာန	၁၀၃၃၊၁၁၇၀
အ၆ိ၆ိ	၁၀၃၃
အ၈ပ	၇၂၄၊၁၁၃၃
အ၈ဝ်ယ	၇ဖ၆
အ၈ဝ်ဘ၀	၁၁၇၀
အ၈ဝ်ဘူ	၇၂၄
အ၈ဝ်မ၀ေဟာ	၁၅၀
အ၈ဝ်မုတ္တိ	၇ဖ၆
အ၈ဝ်မောက္ခ	၁၅၉
အ၈ဝ်ရောဟ	၃၁၁၀

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
အ၈ဝ်ရောဟိဏီ	၂၁ဖ
အ၈ဝ်၀စန	၁၁၄
အ၈ဝ်၀ါသ	၉၅၉
အ၈ဒ်နု	၇၂၇
အ၈ဒ်ရ	၇၃၀
အ၈ုနာ	၁၁၄၁
အ၈ေ၀ ၁၀၉၁၊၁၁၅၅	
အ၈ေ၀ဂမ	၃၀
အ၈ေ၀ဘာ၀	၁၁ဖ၇
အ၈ေ၀ဘာ၀	၁၁၇၄
	၁၁၇၅
အ၈ေ၀ဘုဝန	ဖ၄၀
အနု ၃၇၃၊၁၁၃၂	
အနုဇ္ဇ	ဖဖ၀
အနုတိ၈ေက	၇၀ဖ
အနု၈ဝ်ဝရ	၂
အနုဇ်ဏ	၇၊ဖ၅၀
အနုဇ်ဏရ	၁၁၉၁
အနုဇ္ဇုန	၁၁၇၀
အနုဘိမုခတ္တ	၁၁၇၃
အနုဘိရဒ္ဓိ	၁ဖ၄
အနုယ	၉၀၀
အနုရ	၉၇၀
အနုရိယ	၄၃၅
အနုရိယ၀ေါဟာရ	၁၂၂
အနုလ	၃၃
အနု၀ဋ္ဋိတိ	၁၁၇၃
အနု၀ရတ	၄၁
အနု၀ယော	၇၀ဖ
အနုသနာဒိက	၁၁၀ဖ
အနုဿုလ	၁၀၃ဖ
အနုဝဂတ	၁၁၅ဖ
အနုဝထ၀ိဏ္ဏိက	၄၃၇
အနုဝရ	၁၇၂

အကျဉ်းချုပ်

ပုဒ်	စာထောနံပါတ်
အနုယောဂ	၁၁၅
အနုရောဓ	၃၄၅
အနုလာပ	၁၂၃
အနုဝတ္တန	၃၄၅
အနုဝတ္တိ	၁၁၇၅
အနုဝါဒ	၁၂၀
အနုသယ	၈၅၃
အနုသာသန	၃၅၄၊၉၉၃
အနုဘိဋ္ဌိ	၃၅၄
အနုသိတိ	၁၅၀
အနုဿ	၁၂၀၀
အနုဿတ	၇၀၁
အနုပ	၁၀၇
အနေကတ္ထ	၁၁၉၉
အနောတတ္ထ	၆၇၀
အန္တ	၄၀၄၊၇၁၃၊၇၉၁
	၁၀၆၀၊၁၀၇၀
အန္တက	၄၃
အန္တဂတ	၄၇၁
အန္တရ	၁၉၂၊၇၇၁၊၈၀၂
အန္တရကပ္ပ	၇၉၉
အန္တရဓာန	၅၁
အန္တရဝါသက	၂၉၂
အန္တရာ	၁၁၅၁
အန္တရာယ	၇၆၅
အန္တရိပ	၆၆၃၊၁၀၀၁
အန္တရိယ	၂၉၂
အန္တရေန	၁၁၃၊၁၁၅၁
အန္တလိက္ခ	၆၅
အန္တဝတ္ထု	၅၁၃
အန္ဓက	၇၀၅၊၁၀၀၀၅
အန္ဓိ	၇၁၃
အန္ဓေပုဂ	၂၁၅
အန္ဓကဝါသိ	၄၀၈

ပုဒ်	စာထောနံပါတ်
အနောကုဋ္ဌိ	၂၇၁၊၈၆၂
အနောဝေ	၇၄၁
အနော်ဝဏ	၈၆
အနော်ဝဿ	၅၁
အနော်ဇာတ	၅၁၄
အနော်ဘာဝ	၁၁၆၄
	၁၁၆၇၊၁၁၈၃
အန္ဒုက	၃၆၄
အန္ဒ	၃၂၁
အန္ဒကာရ	၇၀
အန္ဓတ္တမ	၇၂
အန္ဓ	၆၆၅၊၁၁၀၄
အန္ဓာဘိ	၁၁၀၅
အန္ဓယ	၃၃၂
အန္ဓာစယ	၁၁၈၁
အန္ဓေသနာ	၄၂၀
အန္ဓေသိတ	၇၅၂
အပ	၁၁၈၅
အပဏ္ဍမ	၄၀၂
အပဂမ	၁၁၈၆
အပဂတ	၁၁၈၅
အပစယ	၇၆၃၊၉၃၄
	၁၀၈၃
အပစာယိတ	၇၄၉
အပစိတ	၇၄၉
အပစိတိ	၄၂၅၊၁၁၁၁
အပဒ	၂၆၀
အပဒ္ဓ	၇၁၅
အပဒ္ဓ	၈၉၂
အပဏ္ဍိတ	၉၂၃
အပဏ္ဍက	၆၉၇
အပထ	၁၉၃
အပဒါန	၉၄၄
အပဒေသ	၈၆၀
အပဓာရဏာ	၅၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အပမာရ	၃၂၅
အပရဂေါယာန	၁၈၃
အပရန္တာ	၄၅၀၊၁၁၁၁
အပရသေလ	၆၀၅
အပရာဇိတာ	၅၈၃
အပရာဓ	၃၅၅၊၁၀၆၅
အပလောကိတ	၇
အပဝဋ္ဋ	၈၊၉၁၀
အပဝိန	၄၂၀
အပဝါဒ	၁၂၀၊၁၀၅၅
	၁၀၉၀
အပသဗ္ဗ	၇၁၈
အပသ္မာရ	၃၂၅
အပါဂ်	၂၆၁
အပါဓ	၂၉
အပါန	၃၉
အပါဒေ	၅၈၂
အပါရ	၆၁၄
အပိ	၁၁၈၄
အပိဇေန	၅၁
အပုညာ	၈၄
အပုပ	၄၆၃
အပေကွာ	၁၀၉၈
အပ္ပ	၇၀၃
အဗ္ဗက	၁၀၃၀၊၁၀၇၂
အဗိဂန္ဓ	၉၀၅
အပဝ္ဗမ	၁၂၀၀
အပိတ္ထ	၁၁၇၁
အပိဓာန	၇၈၇
အပ္ပနာ	၁၅၅
အမ္ဗမညာ	၇၈၂
အမ္ဗမာရိသ	၅၉၃
အမ္ဗသာဒ	၁၁၈၂
အမ္ပိယ	၁၀၇၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အမ္ဗိယဝါဒိ	၇၃၄
အမ္ပေ၀	၁၁၅၉
အမ္ပေ၀နာမ	၁၁၅၉
အဒ္ဓိဝဇာ	၅၇၄
အပ္ပတ္ထ	၁၂၀
အဖလာ	၅၄၀
အဗဒ္ဓ	၁၂၆
အဗဒ္ဓမုခ	၇၃၄
အဗဗ	၄၇၅
အဗလာ	၂၃၀
အဗာဓ	၇၁၆
အဗ္ဘုတ	၄၇၅
အဗ္ဘုတ ၄၅၊ ၄၀၊ ၆၀၄၊ ၁၁၁၃	
အဗ္ဘက	၄၉၂
အဗ္ဘကွာန	၁၁၆
အဗ္ဘနုမောဒန	၀၃၆
အဗ္ဘနဏ	၁၉၇၊ ၇၇၁
အဗ္ဘုတ	၁၀၂၊ ၅၃၁
	၇၃၅၊ ၁၁၃
အဗျာသေက	၆၉၆
အဘာယာ	၅၆၀
အဘာ၀	၁၁၁၄၊ ၁၁၆၆
	၁၁၆၉ ၁၁၇၀
အဘာ၀သန	၄၂၉
အဘိ	၁၁၇၁
အဘိက္ကန်	၀၃၆
အဘိက္ကမ	၀၄၆
အဘိက္ခဏံ	၁၁၃၀
အဘိ၀ါ	၁၀၅၅
အဘိဇန	၃၃ ၂၊ ၀၅၅
အဘိဇာတ	၁၀၇၅
အဘိဒ္ဓာ	၁၆၃
အဘိညာ	၇၁၉
အဘိညာဏ	၅၅

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အဘိညာတ	၇၂၃
အဘိက္ခဏ	၁၁၃၀
အဘိတော	၁၁၉၆
အဘိဒေါသ	၆၀
အဘိ၀ာန	၁၁၄
အဘိနယ	၁၀၁
အဘိနဝ	၇၁၂
အဘိမာန	၁၇၁၊ ၀၆၀
အဘိမုခ	၁၁၉၆
အဘိမုခဋ္ဌ	၁၁၇၁
အဘိရူပ	၀၃၆
အဘိလာ၀	၇၇၀
အဘိလာသ	၁၆၃
အဘိ၀ါဒန	၄၂၆
အဘိဝိမိ	၁၁၀၁
အဘိသံခရဏာ	၀၃၂
အဘိသန္ဓိ	၇၆၆
အဘိသာရိကာ	၂၃၂
အဘိ**ဿ**ဂ်	၇၅၉
အဘိသိတ္တ	၀၉၁
အဘိဟာရ	၁၁၂၉
အဘိဟိတ	၇၅၄
အ**ဘျာ**သ	၇၀၄
အမ**ဗ**္ဗ	၃၄၀
အမတ	၇၊ ၂၅၊ ၉၇၆
	၁၀၅၃
အမတပ	၁၁
အမတာ	၅၆၀
အမတ္တ	၄၅၇
အမနုဿ	၇၀၀
အမရ	၁၁
အမရာ၀တီ	၂၁
အမလ	၄၉၂
အမာ	၁၁၃၇၊ ၁၂၀၀

ပုဒ်	စာထွေးနံပါတ်
အမာဝသီ	၇၃
အမာဝါသီ	၇၃
အမိတ္တ	၃၄၄
အမိလာန	၅၇၇
အမု	၁၀၉၀
အမုတ္တ	၃၀၆
အမုတ္တြဲ	၁၁၄၉
အမေဇ္ဈ	၁၀၂၅
အမေါဟ	၁၅၃
အဂ္ဂိ	၅၅၆
အဂ္ဂိဋ္ဌာ	၅၀၁
အဂ္ဂိရ	၄၅၊၂၉၀၊၁၀၆၂
အဂ္ဂိဝ	၂၄၄
အဂ္ဂိဝရက	၅၅၃
အဂ္ဂေါလ	၁၄၀
အဂ္ဂိ	၆၆၀
အဂ္ဂိ	၆၁၊၆၇၀
အဂ္ဂိဇာတရ	၆၀၇
အဂ္ဂိပုဗ္ဗ	၆၀၀
အမ္ဘုဒ	၄၇
အဂ္ဂိစရ	၄၇
အဂ္ဂိဝေဂ	၉၆၂
အင္ဂေါ	၁၁၄၀
အမ္ဘဏ	၁၉၇၊၄၀၄
	၆၆၇၊၁၀၃၃
အမ္ဘာ	၂၄၄
အယ	၄၉၃
အယန	၁၉၁၊၁၁၀၂
အယိရ	၁၁၂၃
အယောဇ္ဈ	၄၅၅
အယောဃန	၅၂၅
အယ္ယ	၃၃၃၊၇၂၄
အယ္ယက	၂၄၇
အယ္ယိကာ	၂၄၅

ပုဒ်	စာထွေးနံပါတ်
အရ	၄၀
အရဇ္ဇရ	၄၅၆
အရညေ	၅၃၅၊၁၀၆၄
အရညာနီ	၅၃၅
အရဏီ	၄၁၉
အရတိ	၁၆၀
အရတိ	၄၄
အရဝိန္ဒ	၆၀၃
အရဟ	၉၃၀
အရဟတ္တ	၂၉၆
အရဟတ္တ	၄၃၆
အရဟန္တ	၁၀
အရဟိတ	၇၄၉
အရာတိ	၃၄၄
အရိ	၃၄၄၊၁၀၇၀
	၁၀၇၉
အရိန္ဒ	၅၅၊၆၃၃၊၀၂
အရိန္ဒ	၆၆၆
အရိယ	၄၃၅၊ ၆၉
	၁၀၀၃
အရိယမဂ္ဂ	၇၀၃
အရိယသစ္စ	၀၀၀
အရိသ	၃ ၂ ၇
အရု	၃ ၂ ၄
အရုစိ	၁၂ ၀
အရုဏ	၆၅၊၉၇၊၉၀၁
အရူပ	၂ ၀ ၁ ၁ ၁ ၂
အရေ	၁၁၄၀
အလံ	၁၁၄၀၊၁၁၉၁
အလကာ	၃ ၂
အလဏ္ဍ	၅၁၀
အလဏ္ဍ	၀၂
အလဂဒ္ဒ	၆၅၂
အလက်ာရ	၂၀၃

ပုဒ်	စာထွေးနံပါတ်
အလဇ္ဇက	၃၀၅
အလမ္ဘုသာ	၂၄
အလသ	၅၁၅
အလဟုက	၀၄၀
အလာတ	၃၆
အလာဗု	၅၉၅
အလိ	၆၃၅
အလိက	၁၂၇၊၁၀၇၁
အလ္ဍ	၇၅၂
အဝ	၁၁၇၄
အဝကဏ္ဏိတ	၇၅၅
အဝ၀ရတ	၇၅၆
အဝညာ	၁၇၂၊၁၁၇၆
အဝညာတ	၇၆၅
အဝဇ္ဇေါဒ	၁၂၀
အဝတာရဏ	၉၀၂
အဝတံသ	၀၇၀
အဝတာရ	၉၀၂
အဝဏ္ဏ	၇၃၃၊၁၁၂၀
အဝဒါရဏ	၄၄၇
အဝဓာရဏ	၁၁၁၀
	၁၁၅၃၊၁၁၆၇၊၁၁၇၀
	၁၁၀၇၊၁၁၀၀၊၁၁၀၉
	၁၁၉၃၊၁၁၉၄၊၁၁၉၆
အဝဓာရိတ	၇၉၇
အဝနိ	၁၀၂
အဝဋ	၁၀၄
အဝမာန	၁၇၂
အဝမာနိတ	၇၅၅
အဝယ	၂၇၀
အဝလေ	၁၀၀၀
အဝသ	၇၄၂
အဝသရ	၇၇၀၊၁၀၄၃
အဝသာန	၇၉၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အဝသိတ	၉၆၄
အဝသိဿန်	၁၅၇
အဝဿ	၁၁၅၁
အဝါ	၆၄၃
အဝါပုရဏာ	၂၂၂
အဝိ	၃၁
အဝိကွေ့ပ	၁၅၅
အဝိဌဟ	၄၂
အဝိဌာ	၁၆ဂ။၁၀ဂဂ
အဝိညှ	၇၂၀
အဝိတ	၇၅၃
အဝိတထ	၁၂၇
အဝိဒူရ	၇၀၅
အဝိရတ	၄၁
အဝိရဒ္ဓ	၆၉၇
အဝိဿဇ္ဇိတ	၄၀
အဝိသာရိ	၁၉၂
အဝိဒိစ	၆၅၅
အဝျယ	၁၁၂၂။၁၀၃၇
အဝျဇ္ဇရာဂ	၉၀၁
အဝျယဘာဝ	၁၂၁၄
အဝျာပဇ္ဈ	ဂ
အဝျာမိဿ	၇ဂ၆
အဝျာသေက	၆၉၆
အဒ္ဓယ	၁၁၄။၁၁၁၂
အဒ္ဓာ	၁၁၄
အဒ္ဓာနု	၁၁၄။
အဿကိ	၁၁၃ဂ
အဿခ်ဘ	၇
အဿခ်တရာတု	၉

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အသခ်ယ္ဟ	၄၇၆
အသစ္ဆ	၁၂၇။၁၁၇၇
အသဒ္ဓမ္မ	၃၁၇
အသန	၃ဂ၉'၄၆၅။၅'ဒ
	၁၀၀၅
အသနိ	၂၄။ဂ၇၁
အသဟာယ	ဂ၅ဝ
အသာဂတ္ထ	၁၁ဝ၄
အသာရ	၆၉၇
အသိ	၃။၁
အသိတ	၉၆။၄၄ဂ။၇၅၆
	၁ဝ၀ဝ၀။၁ဝ၀ဝ
အသိနိဒ္ဓ	၉ဂ၇
အသိပတ္တ	၃၉၂
အသိလေသာ	၅ဂ
အသိဿ	၁၁၅၄
အသု	၄ဝ၇'၉၄၆
အသုစိ	၂၇၄။ဝ၀၂၅
အသုဒ္ဓ	၁ဝ ၂
အသုဘ	ဂ၂ ၂။ဝ၀၆၅
အသုရ	၁၄။ဖ၁
အဿ	၁ဝ
အဿစနု	၆၉၆
အဿေသ	၇ဝ၁
အဿောက	၅၇၂
အဿောဘနု	၁၁ဂ၀
အဿု	၆ဝ၄
အဿုပုဒ္ဓ	၅၉ဝ
အဿ	၃'ဂ။၃၉၄
	၁ဝ၅၂။၁ဝ၁၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အဿကဏ္ဏ	၂၇၊၅၆၁
အဿတရ	၃၆၉
အဿတ္ထ	၅၅ဂ။၁ဝ၃၉
အဿမ	၂၁၂။၄ဝ၉
	၉၂ဂ
အဿမဗာရက	၅၇၆
အဿမေဓ	၄၁၃
အဿယုဇ	၅ဂ။၅၇။၅၆
အဿဆ	၃၂'၄။၂၂
	၁ဝ၃၇
အဿာ	၃၇၁
အဿာဒနု	၉၃၉
အဿာဒိလောမ	၁ဝဂ၁
အဿာသ	၃၉
အဿာသမ္ပတ္တ	၁ဝ၃၉
အဿု	၂၆ဝ။၁၁၅၁
အဃ	၆၇။ဝ၀၄၃
အဟကံဝရ	၁၇၁
အဟတ	၂၉၃
အဟမဟမိကာ	၃၉၇
အဟဟ	၄၇၅'၁၂ဝ၂
အဟိ	၆၅၂။ဝ၀၆၉
အဟိတ	၁၄၄
အဟိတုဏ္ဍိက	၆၆၅
အဟော	၁၁၃၉။၁၁၅ဝ
အဟောရတ္တ	၇၄
အဠကာ	၃၂
အဠဏ္ဍ	၅၁ဂ။၅ဂ၀
အဠာရ	၇ဝ၀

(အာ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အာ	၁ဝ၀၁
အာကခ်ိ	၁၆ဝ

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အာကဏ္ဍ	၂ဂ၂
အာကာရ	၇၆ဝ၂။ဝ၁
	၁ဝ၀ဝ။ဝ၁
အာကာရ	ဂ၀ဝ၊ဝ၁၄
	၁ဝ၀

ကျမ်း	ကျမ်းခန်းကြီး	ကျမ်း	ကျမ်းခန်းကြီး
ကမ္ဘာ	၁	ကမ္ဘာ	၁
ထွက်	၂	ထွက်	၂
ဝတ်စာ	၃	ဝတ်စာ	၃
ကျောက်	၄	ကျောက်	၄
ကန္တာရ	၅	ကန္တာရ	၅
တရား	၆	တရား	၆
ယောရှုဝ	၇	ယောရှုဝ	၇
စီရာသေ	၈	စီရာသေ	၈
ရုသ	၉	ရုသ	၉
သာလမုန်	၁	သာလမုန်	၁
၂	၂	၂	၂
ရာဇဝင်	၁	ရာဇဝင်	၁
၂	၂	၂	၂
ဧဇရ	၁	ဧဇရ	၁
နေဟမိ	၂	နေဟမိ	၂
ဧသတာ	၃	ဧသတာ	၃
ယောဘ	၁	ယောဘ	၁
သုတဋ္ဌ	၁	သုတဋ္ဌ	၁
ဓမ္မပဒ	၁	ဓမ္မပဒ	၁
ဥပဒေသ	၁	ဥပဒေသ	၁
သီချင်း	၁	သီချင်း	၁
ဟေရှာယ	၁	ဟေရှာယ	၁
ယေရမိ	၁	ယေရမိ	၁
ဟေရှိ	၁	ဟေရှိ	၁
ယောလ	၁	ယောလ	၁
အာမုတ်	၁	အာမုတ်	၁
ဩဗဒိ	၁	ဩဗဒိ	၁
ယောန	၁	ယောန	၁
မိက	၁	မိက	၁
နာဟုံ	၁	နာဟုံ	၁
ဟဗက္ကုတ်	၁	ဟဗက္ကုတ်	၁
ဇေဖနိ	၁	ဇေဖနိ	၁
ဟဂ္ဂဲ	၁	ဟဂ္ဂဲ	၁
သခရိ	၁	သခရိ	၁
မလာခိ	၁	မလာခိ	၁
မဿဲ	၁	မဿဲ	၁
မာကု	၁	မာကု	၁
လုကာ	၁	လုကာ	၁
ယောဟန်	၁	ယောဟန်	၁
လုပ်တော်	၁	လုပ်တော်	၁
ရောမ	၁	ရောမ	၁
၁ ကောရိန္သု	၁	၁ ကောရိန္သု	၁
၂ ကောရိန္သု	၁	၂ ကောရိန္သု	၁
ဂလာတိ	၁	ဂလာတိ	၁
အေဖက်	၁	အေဖက်	၁
ဖိလိပ္ပိ	၁	ဖိလိပ္ပိ	၁
ကောလောသဲ	၁	ကောလောသဲ	၁
၁ သက်တော်	၁	၁ သက်တော်	၁
၂ သက်တော်	၁	၂ သက်တော်	၁
၁ တိမောသေ	၁	၁ တိမောသေ	၁
၂ တိမောသေ	၁	၂ တိမောသေ	၁
တိတု	၁	တိတု	၁
ဖိလေမုန်	၁	ဖိလေမုန်	၁
ဟေဗြဲ	၁	ဟေဗြဲ	၁
ယာကုပ်	၁	ယာကုပ်	၁
၁ ပေတရု	၁	၁ ပေတရု	၁
၂ ပေတရု	၁	၂ ပေတရု	၁
၁ ယောဟန်	၁	၁ ယောဟန်	၁
၂ ယောဟန်	၁	၂ ယောဟန်	၁
၃ ယောဟန်	၁	၃ ယောဟန်	၁
ယုဒ	၁	ယုဒ	၁
တမန်တော်	၁	တမန်တော်	၁
ဗျာဒိတ်	၁	ဗျာဒိတ်	၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အာယတန	၂၀၇၊၈၀၁
အာယတိ	၈၆၊၈၇၅
အာယတ္ဂ	၇၂၇၊၈၉၈
အာယဝစန	၇၉၀
အာယဝမ	၂၉၅
အာယု	၁၅၅
အာယုဓ	၃၈၅
အာယောဓန	၃၉၉
အာရကာ	၁၁၅၈
အာရကၠဒ	၄၉၂
အာရတိ	၁၆၀
အာရနာဒ	၄၆၀
အာရမ္ဘ	၈၅၂၊၁၁၉၁
အာရမ္ဘဏ	၉၄၊၁၁၃၃
အာရာ	၅၂၇၊၁၁၅၈
အာရာဓန	၈၈၇
အာရာမ	၅၃၆၊၁၁၁၄
အာရာဝ	၁၂၈
အာရောဂ	၃၃၁
အာရောဟ	၂၉၅
	၁၁၁၀
အာရောဟဏ	၂၁၆
အာလကမန္ဒာ	၃၂
အာလပန	၁၁၉၃
အာလဒ္ဓ	၉၄
အာလဒ္ဓဏဒဏ္ဍ	၄၄၃
အာလ (ဌ)ဒ္ဓိရ	၁၄၄
	၈၅၄
အာလယ	၁၆၃၊၂၀၅
	၉၄၇
	၁၀၉၈
အာလဝါလက	၁၀၁၂
အာလာန	၃၆၄
အာလာပ	၁၂၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အာလိ	၁၈၉
	၁၁၀၁
အာလိင်္ဂ၊(လိင်)	၁၄၃
အာလိင်နေ	၇၇၄
	၁၁၈၁
အာလိန္ဒ	၂၁၈
အာလောက	၃၇
	၁၀၄၄
အာလောကနေ	၇၇၅
အာလောကသန္ဓိ	၂၁၇
အာလောပ	၄၆၆
အာလာလိတ	၁၀၂၃
အာဝဋ	၆၉၈
အာဝဋ	၆၅၉
အာဝဏ္ဏာဒိ	၁၁၆၈
အာဝလိ	၅၃၈
အာဝသထ	၂၀၆
အာဝဿက	၁၁၉၀
အာဝါဋ	၆၄၉၊၉၃၁
	၁၁၂၆
အာဝါသ	၂၀၆
အာဝိ	၁၁၅၀၊၁၁၅၈
အာဝိဒ္ဓ	၇၄၃
အာဝိလ	၆၆၈၊၁၁၀၇
အာဝုတ	၇၄၄
အာဝုသော	၁၁၄၀
အာဝေသန	၂၁၂၊၉၀၆
အာဝေသိက	၄၂၄
အာဝေဏ	၃၀၈
အာသင်ဝစန	၇၅၈
အာသဒ္ဓ	၇၄၄
အာသဘ	၇၂၅
အာသန	၃၁၁၊၃၆၃
အာသနသာလာ	၂၁၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အာသန္ဓိ	၃၁၁
အာသံသဋ	၁၁၈၄
အာသဋ	၇၀၄၊၁၀၀၂
	၁၁၉၆
အာသယ	၇၆၆၊၉၃၇
အာသဝ	၅၃၂၊၉၆၉
အာသဝါဒိ	၉၆၉
အာသာ	၁၆၂
အာသာဠှိကာ	၆၄၄
အာသာရ	၅၀
အာသာဋ	၅၉၊၅၇
အာသိဋ္ဌ	၁၁၆၁
အာသိလေသာ	၅၈
အာသိဝိသ	၅၆၂
အာသီ	၆၅၄
	၈၇၂
အာဟစ္ဆပါဒ	၃၁၀
အာဟဋ	၇၄၈
အာဟတ	၉၀၃
အာဟာ	၃၉၉
အာဟာ၀နိယ	၄၁၉
အာဟာရ	၄၆၅
	၈၅၆
အာဟာ	၆၇၉
အာဟော	၁၁၃၉
အာဠကမဏ္ဍာ	၃၂
အာဠကာ	၃၂
အာဠဝိ	၁၉၉
အာဠာရိက	၄၆၄
အာဠာဟက	၄၀၅
အာဠ	၆၂၁
အာဠ	၂၁၈
အာဠ	၃၆၄၊၄၈၂
	၄၈၄

(౩౩)

క్రమ సంఖ్య	పేరు	తండ్రి పేరు	వయస్సు	వృత్తి	నివాసము
౧	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౩	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౪	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౫	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౬	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౭	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౮	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౯	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౦	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౧	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౨	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౩	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౪	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౫	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౬	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౭	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౮	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౧౯	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౦	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౧	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౨	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౩	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౪	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౫	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౬	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౭	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౮	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౨౯	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౩౦	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౩౧	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౩౨	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]
౩౩	[illegible]	[illegible]	౨౦	[illegible]	[illegible]

(ဉ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဉ	၁၁၆၉
ဉကြံသ	၇၆၁၊၇၇၁
ဉကြမ	၆၉၀
ဉကြမာ	၂၀၁
ဉကြာ	၇၉၅
ဉကြာရ	၂၇၅
ဉကြားသ	၆၃၉
ဉကြောစ	၃၅၆
ဉကွလိ	၄၅၆
ဉကြွဝပ	၂၂၄
ဉခါ	၄၅၆
ဉ၊	၅၀၃၊၇၁၀၊၉၀၃
ဉ၊တ	၁၀၇၆
ဉ၊ဏန	၂၀၉
ဉ၊ဒ	၀၀၆
ဉ၊မန	၉၆၁
ဉ၊ရ	၄၆၀
ဉ၊ဿာရန	၅၂၃
ဉ၌	၁၁၅၃
ဉ၌	၇၀၇
ဉ၌တရသရ	၉၀၄
ဉ၌သ၌နန	၁၁၇
ဉ၌ဘရ	၂၇၅
ဉ၌ဘလိ	၆၂၂
ဉ၌ဘဝစ	၇၁၉
ဉ၌ဆ	၂၇၆
ဉ၌ဒိတ	၇၀၇
ဉ၌ဒ၊	၅၉၀
ဉ၌ဒ၊မယ	၁၀၀၉
ဉ၌ဒ၊ဝိကာရ	၄၆၂
ဉဇ	၇၀၇
ဉဇ္ဇေနိ	၂၀၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဉဇ္ဇောတ	၃၇
ဉဒ္ဒဘန	၀၀၆
ဉဏ္ဍနဘီ	၆၂၀
ဉဏ္ဍာ	၀၇၆
ဉဏ္ဍာမယ	၄၁၂
ဉဏ	၀၀
ဉဏ္ဍ၊သိ	၆၂
ဉတ	၂၄
ဉတ	၇၀၊ ၂၃၀
ဉတ	၉၀၀၊ ၁၁၂၅
ဉတ	၂၃၀
ဉတ	၃၀၀၊ ၀၇၀
ဉတ	၂၀၀
ဉတ	၉၄၀ ၀၁၀၊ ၆၉၃
ဉတ	၁၅ ၆
ဉတ	၂၉
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉတ	၆
ဉ	၁
ဉ	၁
ဉ	၁

အက္ခရာဝင်

ပုဒ်	စာထောနံပါတ်
ဥပနိသာ	၁၁၂၆
ဥပန္နသေလ	၆၀၉
ဥပန္တိက	၇၀၅
ဥပပတိ	၂၄၀
ဥပပတ္တိ	၁၁၀၆
ဥပမာ	၅၂၉၊၁၁၀၇
ဥပမာတု	၂၄၄
ဥပမာန	၅၂၉
ဥပယမ	၃၁၀
ဥပရိ	၁၁၅၇
ဥပရိဇ္ဈာ	၁၁၇၀၊၁၁၀၆
ဥပလန္ဓဇ္ဈ	၁၁၃
ဥပလဒ္ဓိ	၉၀၀၊၁၀၅၄
ဥပဝန	၅၃၇
ဥပဝါဒ	၁၂၀
ဥပဝါသ	၄၃၂၊၇၁၀
ဥပဝိဏာ	၁၃၀
ဥပဝေသန	၇၆၅
ဥပသဋ္ဌ	၄၀၁၊၁၀၃၄
	၁၀၆၄
ဥပသန္ဓိသန	၂၉၂
ဥပဟာရ	၄၂၅၊၀၉၇
	၁၁၂၉
ဥပါဒါန	၃၆
ဥပါန္ဓဘူ	၁၉၀
ဥပါယ	၃၄၀
ဥပါယန	၃၅၆
ဥပါသိက	၃၅၃
ဥပါရမ္ဘ	၁၂၁
ဥပါသက	၄၁၅
ဥပါသန	၃၉၀၊၄၂၀
	၀၀၁
ဥပါသိကာ	၄၁၅
ဥပါသိတ	၇၅၀

ပုဒ်	စာထောနံပါတ်
ဥပါဟန	၅၂၄
ဥပေက္ခာ	၁၅၉
ဥပေါ်ဿဝတ	၁၁၅
ဥဒပါသထ	၃၆၁၊၇၀၀
ဥဒ္ဓတန	၁၁၂၇
ဥဒ္ဓတ္တိ	၉၀၊၁၁၂၇
ဥပတ္တိဘူမိ	၀၃၅
ဥဒ္ဓသ	၁၉၃
ဥဒ္ဓလ	၄၇၅၊၆၀၇
ဥပ္ပါတ	၄၀၁၊၁၀၂၀
ဥဒ္ဓုန	၂၉၉
ဥဒ္ဓိ	၁၀၁
ဥမ္ဘ	၉၀
ဥမ္ဘဝ	၄၆၁
ဥဘယတောဒိက	၁၁၉၆
ဥမ္မဂ်န	၂၉၉
ဥမဇ္ဇ	၃၂၂၊၅၅၇
ဥမာ	၄၅၂
ဥမ္မာဒ	၁၇၂
ဥမ္မာဒဝန္တ	၃၂၂
ဥမ္မာရ	၂၁၉၊၁၀၀၇
	၁၁၂၄
ဥမ္မုက	၃၆
ဥယျာန	၅၃၇၊၁၁၂၇
ဥယျာမ	၁၅၆
ဥရ	၂၇၀၊၇၀၁
ဥရဝ	၆၅၃၊၁၀၉၅
ဥရစ္ဆ	၇၀၁
ဥရန္တ	၃၇၇
ဥရဏ	၅၀၁
ဥရဏိ	၅၀၂
ဥရန္ဒ	၅၀၁
ဥရု	၆၆၂၊၇၀၀
	၁၀၇၅

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်	ပုဒ်	စာထားနံပါတ်	ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဥလူက	၆၃၇	ဥသု	၃၀၉	ဥဿုက	၇၂၆
ဥလူပိ	၁၀၀၄	ဥသုကာရ	၅၁၀	ဥသော၌	၁၅၈
ဥလ္လောစ	၂၉၉၊၉၇၅	ဥသုဝမ္ဘိ	၅၁၀	ဥဟုံကာရ	၆၃၇
ဥလ္လောလ	၆၆၁	ဥသူယာ	၁၆၈	ဥဋ္ဌာရ	၈၄၄
ဥသဘ	၁၃၂၊၁၉၆	ဥသိယောပဂမ	၁၁၅၂	ဥဋ္ဌ	၅၇
	၄၉၅၊၅၈၉၊၆၉၅	ဥဿဝ	၁၇၈	ဥဋ္ဌာရ	၅၂
	၉၉၇၊၁၀၉၁	ဥဿာ	၅၆	ဥဋ္ဌပ	၆၆၄
ဥသဘဂ်	၈၇၉	ဥဿာဟ	၁၅၆		
ဥသိရ	၆၀၀	ဥဿိတ	၈၉၂		

(ဦ)

ဦကာ	၁၉၅	ဦရ	၂၇၆	ဦသဝန္ဓ	၁၈၂
ဦန	၁၇၇၁	ဦသ	၁၈၂၊၁၁၃၅	ဦဟာ	၁၅၅
ဦမ္ဘ	၆၆၁	ဦသရ	၁၈၂၊၈၈၆		

(ဧ)

ကေ	၆၉၅၊၇၁၆	ကောဏ်ရိက	၅၂၁	ဧဝံ	၁၁၄၃၊၁၁၄၅
	၇၁၇၊၈၅၀	ဇော	၁၆၂		၁၁၅၈၊၁၁၈၇
ကေသ	၉၉၆၊၁၁၉၃	ဏော	၁၀၅၁	ဧဝမ္ပိ	၁၁၄၄
ကေသဏ္ဌ	၁၁၉၇	ဏေမိဂ	၆၁၇	ဧဝမေဝံ	၁၁၄၃
ကေက	၇၁၇	ဏေယျ	၆၁၇	သေကာ	၂၀၄
ကေကုဋ္ဌယုတ	၂၀၉	တေရဟိ	၁၁၄၁	သေကာထန္ဓ	၁၀၀၇
ကေဋ	၁၄၃၆	တေဟာ	၄၁၂	ဟေလောကိက	၈၅
ကေဋတာ	၁၅၅	တေဟျ	၄၁၂	ဇ္ဇ	၁၀၁၀
ကေဒ	၇၁၇	ဗြောဝတာ	၁၁၄၂	ဇ္ဇက	၂၂၀၊၅၁၁
ကေတ	၄၇၃	ဗ္ဗ	၁၁၆၂		၁၁၂၄
ကေဒေသ	၁၁၂၁	ဗ	၃၆	ဇ္ဇမ္ဘက	၇၃၃
ကေန	၄၀	ရေဏ	၅၆၅	ဇ္ဇလ	၅၉၃
ကေနုလောမိ	၃၁၃	ရောဝတ	၂၂	ဇ္ဇ	၂၀၁၊၅၉၀
ကေပဒိက	၁၉၊	ရောဝတ	၃၀၊၅၅၉		၁၀၁၁
ကေပဒိ	၁၉၂	လော	၂၀၁၊၅၅၀	ဇ္ဇောလုက	၅၉၆
ကေရုပ	၇၀၉		၁၀၁၁		
ကောဂီ	၇၁၇	ဝ	၁၁၅၃		

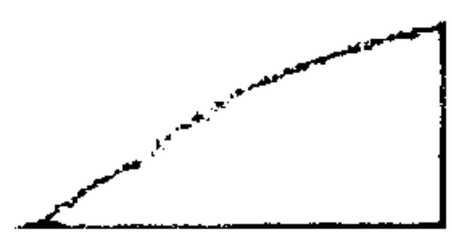

အကျဉ်းချုပ်

(သ)

ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
၂၀၇၊၁၀၆၁	သဒနိက	၄၆၄	သရဏ္ဍိုက	၅၁၂
၁၁၀၂	သဒါတ	၉၅၊၁၀၆၉	သရသ	၂၄၁
၇၄၁	သနိ	၂၂၅၊၁၀၀၃	သရောဓ	၂၁၅
၆၂၀၊၉၄၇		၁၁၃၆	သဝရက	၂၁၄၊၉၄၄
၅၉ (ခ)	သပပါတိက	၇၄၀	သဝါဒ	၃၅၄
၆၂၊၅၀၂၊၁၁၀၇	သပမ္ဘ	၅၂၉	သသဓ	၃၃၀၊၇၉၁
၁၁၁၉	သပဝယ်	၃၆၆	သသဓိ	၅၄၀၊၅၉၁
၁၁၁၉	သပါန	၆၇၆		၁၁၃၅
၁၅၀	သပါယိက	၃၇၃	သသနိသ	၅၂
၁၁၆၃	သပါယိကံ	၁၁၄၅	သသဘန	၇၇၁၊၁၁၆၇
၄၆၅၊၁၁၀၃	သမက	၆၉၉	သဿိဂလ	၆၀၃
၉၆၀ ၃၀	သရံ	၆၆၄		

(ဓ)

၆၆၀၊၁၁၉၉	ကစ၀ရ	၂၂၄	ကဋ္ဌ	၂၇၂
၄၅၇၊၉၀၅	ကဋ္ဌ	၁၁၄၀၊၁၁၅၂	ကရ	၉၇၇
၅၂၊၅၇၉	ကဋ္ဌ	၁၀၇၊၂၆၄	ကဋ္ဌက	၁၄၇
၆၆၂		၀၁၃	ကဋ္ဌကရောဟိဏီ	၅၀၁
၄၉၇	ကဋ္ဌန်ရ	၂၁၅	ကဋ္ဌကာ	၅၀၁
၆၃၅	ကဋ္ဌပ	၆၇၃	ကဋ္ဌလ	၉၂၅
၄၉၇၊၅၆၁၁၊၀၇၉	ကဋ္ဌမန္ဒန်	၀၁၃	ကဋ္ဌိတ	၇၄၂
၃ ၃	ကဋ္ဌာ	၃၆၅	ကဋ္ဌိန	၇၁၃၊၉၂၀၊၉၀၆
၉ ၇	ကဏ္ဍ	၃၂၇	ကဏ္ဍ	၅၄၀၊၁၀၄၁
၆၇၄	ကဏ္ဍလ	၃၀၆	ကဏ္ဍိသ	၃၁၅
၉၀၆	ကဏ္ဍက	၂၉၄၊၆၅၄	ကဏ	၄၅၄၊၇၀၄
၅၆		၉၆၃		၁၀၀၀ ၁၁၀၆
၇၁၃	ကဏ္ဍကိ	၃၄၂	ကဏယ	၃၉၄
၆၄၂	ကဏ္ဍိယ	၄၆၁	ကဏိ	၅၁၃
၃၇၇	ကညာ	၆၁၊၂၃	ကဏိကာရ	၅၆၉
၂၀၆	ကဋ	၃၆၄၊၄၅၅၊၉၉၀	ကဏိဋ	၂၅၄၊၉၂၉
၁၀၀	ကဒုက	၂၀၅၊၆၀၇	ကဏိယ	၂၅၄၊၉၂၉
၄၅ ၅၇၀၊၁၀၅၅	ကဒ္ဓု	၄၅၆	ကဏေရုကာ	၃၆၂

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကဏ္ဍက	၆၁၁
ကဏ္ဍကီဖလ	၅၆၀
ကဏ္ဍ	၂၆၃
ကဏ္ဍဘူသာ	၂၀၅
ကဏ္ဍ	၃၀၉၊၄၅၃၊
	၉၆ဂံ၊၁၀၀၅၅၊၁၀၀
ကဏ္ဍရာ	၂၇၉
ကဏ္ဍူကိ	၃၂၆
ကဏ္ဍူယာ	၃၂၆
ကဏ္ဍူဝန	၃၂၆
ကဏ္ဍ	၁၅၀၊၁၀၆၅၊၁၁၂၁
ကဏ္ဍဇလ္ဂကာ	၆၂၁
ကဏ္ဍဇာရ	၆၆၅
ကဏ္ဍပူရ	၂၀၄၊၀၇၀
ကဏ္ဍဘူသာ	၀၇၅
ကဏ္ဍမဏ္ဍ	၆၇၀
ကဏ္ဍဝိဘူသန	၂၀၄
ကဏ္ဍဝေဌန	၂၀၄
ကဏ္ဍိကာ	၂၁၉၊ ၂၀၄
	၆၀၆ ၀၇၅
ကဏ္ဍေဇပ	၇၃၆
ကဏ	၁၆၊၀၄၊၉၆
	၁၀၀၁၊၁၀၄
ကဏ္ဍဘုဏ္ဍ	၆၁၃
ကဏ္ဍာဇ္ဇနီ	၃၄
ကဏ္ဍ	၅၅၀
ကတ	၉၉၀
ကတက	၁၀၃၀
ကတမာလ	၅၅၁
ကတဟတ္ထ	၇၁၉
ကတု	၄၊၁
ကတုရယဒ္ဓ	၄၄၃
ကတ္ထိ	၇၅
ကတ္ထိကာ	၅၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကတ္ထ	၁၁၆၁
ကတ္ထနာ	၁၁၀
ကတ္ထူရိကာ	၃၀၄
ကထံ	၁၁၄၀
ကထံကထာ	၁၇၀
ကထဋ္ဌ	၁၁၆၉
ကထန	၁၁၆၉
ကထာ	၁၁၃
ကထာန	၄၇၆
ကထိတ	၁၀၅၊၀၅၄
ကဒမ္ဗ	၅၆၁၊၁၀၉၃
ကဒမ္ဗက	၆၂၉
ကဒရ	၅၆၆
ကဒရိယ	၇၃၀
ကဒလိ	၃၇၉
ကဒလိမိဂ	၆၁၉
ကဒါ	၁၁၆၂
ကဒါစိ	၁၁၄၇
ကဒ္ဒ	၆၆၂
ကန	၄၀၇
ကနယ	၃၉၄
ကနိ	၂၅၄၊၉၂၉
ကနိဋ္ဌ	၂၆၆
ကနိယ	၂၅၄၊၉ ၂၉
ကနိနိကာ	၂၆၀
ကန္ထ	၂၄၀၊၆၉၂၊၉၄၉
ကန္ထန	၉၅၅
ကန္ထာ	၂၃၀၊၉၄၉
ကန္ထာရ	၁၉၂၊၁၁၀၀
ကန္ထိ	၅၅၊၁၆ဖ၂၊၁၀၅၇
ကန္ထိတ	၇၅၁
ကန္ထိမတ	၉၁
ကန္ဓ	၅၅၇
ကန္ဓရ	၆၀၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကန္ဒိတ	၁၆၅
ကပ္ပ	၃၁၆
ကန္ဓရ	၂၆၃
ကပဏ	၇၃၀
ကပါလ	၂၇၉၊၉၄၇
ကပိ	၆၁၃
ကပိ ကဋ္ဌ	၅၈၁
ကပိဋ္ဌ	၅၅၀
ကပိလဝတ္ထု	၂၀၀
ကပိလာ	၅၇၀၊၅၈၉
ကပိသီသ	၂၁၇
ကပိတန	၅၆၁
ကပေါဏိ	၂၆၅
ကပေါတ	၆၃၅၊၉၈၅
ကပေါတပါလိကာ	၂၂၁
ကပေါလ	၂၆၂၊၁၀၄၉
ကပ	၁၁၀၊၇၄၁၊၇၉၉
ကပက	၅၀၈
ကပ္ကယ	၈၂
ကပ်နဒ	၉၅၅
ကပ်နာ	၃၆၅၊၉၅၅၊၉၅၇
ကပ္ပမိန္ဒု	၇၀၉
ကပ္ပရ	၂၆၅၊၂၇၉
ကပ္ပရုက္ခ	၂၈
ကပ္ပါသိက	၂၉၇
ကပ္ပါသီ	၅၈၈
ကပ္ပိတ	၃၆၆
ကပ္ပူရ	၃၀၅
ကဗရမဏိ	၄၉၂
ကဗန္ဓ	၄၆၆
ကဗဠိင်္ကာရဟာရ	၈၅၆
ကမ	၄၂၉
ကမဏ္ဍလု	၄၄၃
ကမလ	၆၈၄

အကျွေးရာဝတ်

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကရမရ	၄၀၃
ကရမရာနီတ	၅၁၄
ကရဝိက	၂၆
ကရဝိရ	၅၇၆
ကရသာခါ	၂၆၆
ကရဟာ	၉၄၇
ကရိသာပဏ	၄၇၁
ကဒ်ရ	၅၇၉
ကရိသ	၁၉၇၊ ၂၇၄
	၉၉၆၊ ၁၀၀၇
ကရဏ	၁၀၂
ကရဏာ	၁၆၀
ကရေဏု	၇၆၆
ကရေရိ	၅၅၂
ကလ	၁၃၇
ကလက်	၅၅၊ ၁၀၉၀
ကလကလ	၁၃၀
ကလတ္ထ	၂၃၇
ကလန္ဓက	၆၂၁
ကလဒ္ဓက	၅၉၇
ကလလ	၂၃၉၊ ၆၆၂
ကလဝိက်	၄၄၂
ကလသ	၄၅၇
ကလဟ	၄၀၀ ၁၁၇၂
ကလဟံသ	၆၄၃
ကလာ	၅၃၊ ၅၂ ၇ ၇ ၄
ကလာပ	၁၀၉၊ ၆၃၀
	၆၃၄၊ ၀၆၃
ကလာဝိ	၆၃၃
ကလိ	၁၁၀၇
ကလိကာ	၅၄၃
ကလိဂ်	၁၀၄၊ ၆၄၃
ကလိဂ်ရ	၄၅၃
ကလိလ	၇၁၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကဏိရ	၄၀၅
ကလုသ	၀၄၊ ၆၆၀၊ ၁၁၀၇
ကလေဗရ	၁၅၁
ကလျာဏ	၀၀၊ ၆၉၃
	၁၀၃၊ ၀၀၇၅
ကလ	၆၀၊ ၃၃၁၊ ၉၀၄
ကလှာဟရ	၆၀၀
ကလ္လောလ	၆၆၁
ကဝစ	၃၇၇
ကဝန္ဓ	၄၀၆
ကဝိ	၂ ၂ ၀၊ ၁၁၀၆
ကဝိဋ္ဌ	၅၅၀
ကသက	၄၄၇
ကသဋ္ဌ	၂ ၂ ၄
ကသာ	၃၇၀
ကသာယ	၉၆၁
ကသာဝ	၁၄၀
ကသိကမ္ဘ	၄၄၅
ကသိဏ	၇၀၁
ကသိတ	၁၀၄၁
ကသိရ	၀၉
ကသီ	၄၄၅
ကသေရု	၁၀၁၁
ကသ္မီရ	၁၀၅
ကသ္မီရီ	၅၁၇
ကသ္မီရဇ	၃၁၃
ကသက	၄၄၇
ကသပ	၁၀၉
ကဟံ	၁၁၆၁
ကဟာပဏ	၄၀၁
ကဒ္ဒက	၃၆၂
ကဌာယ	၄၅၁
ကဌေရ	၉၀
ကဌိဂ်ရ	၄၅၃

(က၁)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကာက	၆၃၇	ကာမိနီ	၂၃၁	ကာသမဒ္ဒ	၅၉၇
ကာကတာလိယ	၇၃၉	ကာမုက	၇၃၀	ကာသာယ	၂၉၆
ကာကဏ္ဍက	၅၅၉	ကာမေဿ	၉၄၇	ကာသာဝ	၂၉၆
ကာကပက္ခ	၂၅၇	ကာယ	၁၅၁၊ ၆၂၉ ၁၀၄၇၊ ၁၀၀၅	ကာသိ	၁၀၅
ကာကလိ	၁၃၇			ကာသု	၆၄၉၊ ၁၁ ၂၆
ကာကောဒုဗ္ဗရိကာ	၀	ကာယမဒ္ဒန	၄၃၉	ကာသ္မီ	၅၅၇
ကာကေဋ	၆၃၀	ကာယသခ်ါရ	၀၃၂	ကာဋ	၇၄၊ ၉၆၊ ၃၁၂ ၁၀၀၆
ကာစ	၅၂၄၊ ၉၉၁	ကာယိက	၄၇၁	ကာဋကဿက	၆၄၃
ကာဏ	၃၂၁	ကာရက	၀၉၀	ကာဋကဿပ	၀၂
ကာတရ	၇၃၀	ကာရဝေလ္ဍ	၅၉၅	ကာဋာ	၆၂၁
ကာဒ	၆၄၃	ကာရာ	၄၀၇၊ ၁၀၁၂	ကာဋကဏ္ဍ	၆၀၆၊ ၆၅၅
ကာနန	၅၃၅၊ ၁၁ ၂၇	ကာရိကာ	၁၁၀၆	ကာဋကုဋ	၅၅၅
ကာမ	၄၂၊ ၁၆၃ ၄၆၉၊ ၀၁၆	ကာရိယ	၁၀၃၀	ကာဋတိပု	၄၉၃
ကာမ်	၁၁၄၁	ကာရု	၅၀၄	ကာဋလောဏ	၄၆၁
	၁၁၉၇	ကာရုညာ	၁၆၀	ကာဋသိဟ	၆၁၁
ကာမဇ	၀၉၀	ကာရုဏိက	၇၂၆	ကာဋသုတ္တ	၆၅၆
ကာမာတ္ထာဝိ	၀၂၉	ကာလ ၆၆၊ ၄၀၄၊ ၁၁၀၀		ကာဋာ	၅၀၉
ကာမန	၇၂၉	ကာလ်ာဏိယ	၄၁၄	ကာဋ ဂရု	၃၀၂
ကာမပ္ပဝေဒန	၁၁၅၂	ကာလဝိသေသ	၀၅၅	ကာဋာယသ	၄၉၃
ကာယေသိတ	၇၂၉	ကာဝေရိ	၆၀၂	ကာဋာဝက	၃၆၁
ကာမိ	၇၂၉	ကာသ ၃ ၂၉၊ ၆၀၀၊ ၁၁ ၂ ၆		ကာဋ်ယ	၃၀၂

(ကိ)

ကိ	၉၅၃၊ ၁၁ ၃၉ ၁၁ ၄၀၊ ၁၁ ၉၉	ကိဏ္ဍ	၀၉၊ ၁၀ ၄၁	ကိဏ္ဍာ ၀ တာ	၁၁ ၄
			၁၁ ၃၉၊ ၁၁ ၇ ၀၊ ၁၁ ၀ ၂	ကိတ္တိ	၁၁ ၇
ကံ သု	၁၁ ၄ ၀	ကိဋ္ဌ	၁၁ ၄ ၉	ကိတ္တိမ	၁၀ ၃ ၇
ကိ ကရ	၅၁ ၃	ကိဋ္ဌ ဗုန္ဓ	၇ ၄ ၁	ကိန္ဒရ	၄၅
ကိ ကိဏိ	၂ ၀ ၆	ကံ ဇ ဏ္ဍ	၆ ၀ ၅	ကိန္နိ ဋ ်သ	၀ ၃ ၄
ကိ ကိရာတ	၅ ၇ ၀	ကိန္ဒ	၄ ၅ ၂	ကိမိ	၆ ၂ ၂
ကိကိ	၆ ၄ ၂	ကိဏ္ဏ	၅ ၃ ၂	ကံ မ ဓ	၂ ၉ ၀
ကြိ ဋ	၇ ၇ ၂	ကိတ ၀	၅ ၃ ၀	ကြိမ	၁ ၁ ၃ ၉

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်	ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ကိုရိတ	၂၀၃	ကိုလေသ	၈၅၉
ကိုလာ	၄၅၅	ကိုသ	၈၀၃၊ ၉၂၄
ကိုလမထ	၇၆၁	ကိုသလယ	၅၄၂
ကိုလမန	၇၆၁	ကိုသောရ	၃၆၉
ကိုလိဋ္ဌ	၁၂၅		
ကိုလိန္ဒ	၇၅၂၊ ၉၇၇		

(ကီ)

ကီလ	၃၇၄	ကီဋ္ဌာ	၁၇၆၊ ၁၁၂၇
ကီလိတ	၇၄၆	ကီဋ္ဌိတ	၁၇၆
ကီဝ	၁၁၄၂		

(ကု)

ကုဋ္ဌိကာဝိဝရ	၂၂၂	ကုဏ္ဍ	၄၅၆
ကုဋ္ဌိတ	၇၀၈	ကုဏ္ဍက	၆၂၁
ကုဏ	၆၀၈	ကုဏ္ဍလ	၂၀၄
ကုဏ်ရ	၃၆၀	ကုဏ္ဍိကာ	၄၄၃၊ ၁၀၁၃
ကုဏ်	၄၅၇		၁၁၂၅
ကုဏ္ဍ	၅၅၂	ကုတူဟလ	၁၊ ၃
ကုဏ္ဍ၀	၅၉၁	ကုတ္ထက	၃၁၄
ကုဏ်ိ	၂၀၇	ကုတ္ထ	၁၁၆၁
ကုဏ်ိလ	၇၀၈၊ ၁၀၂၆	ကုတြ	၁-၆၁
	၁၀၇၃	ကုထ	၃၆၅
ကုဏ်ိစက	၄၁၄	ကုဒါစနံ	၁၁၆၂
ကုဏ	၃၀၃၊ ၅၉၁၊ ၁၁၂၁	ကုဒါလ	၅၅၁
ကုဏ္ဌာရီ	၃၉၃	ကုဒြ||သ	၄၅၁
ကုဒ္ဒုမ	၄၀၂	ကုဒ္ဓ	၁၀၇၀
ကုဒ္ဒုမလ	၅၄၃	ကုနံ	၃၉၄
ကုဒ်ိ	၂၀၄	ကုနံနီ	၆၄၁
ကုဏပ	၄၀၅	ကုနလ	၂၅၆
ကုဏာလ	၆၃၂၊ ၆၇၀	ကုန္ဓ	၅၇၇
ကုဏိ	၃၂၀	ကုန်	၄၀၆
ကုဏ	၇၂၀	ကုန်ရ	၃၇၄

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကုမာရ	၁၇၊၂၅၁၊၉၀၇
ကုမာရိကာ	၂၃၁
ကုမိန	၅၂၀
ကုမုဒ	၃၀၊၄၇ဖ၊ဖ၇၀
ကုမုဒိကာ	၅ဖ၃
ကုမ္ဘ	ဖ၀၊၃ဖ၃၊၄၅၇
	၄၀၃၊၀၅၃
ကုမ္ဘက	ဖဖ၅
ကုမ္ဘကာရ	၅၀၇
ကုမ္ဘဏ္ဍ	၁၄၀
ကုမ္ဘဏ္ဍ	၁၃၊၅၉ဖ၊၁၀၃၁
ကုမ္ဘဏ္ဍသာမိ	၃၁
ကုမ္ဘီ	၄၅ဖ၊၅ဖ၃
ကုမ္ဘီလ	ဖ၇၃
ကုမ္မ	ဖ၇၃
ကုမ္မာသ	၁၀၄၉
ကုရ	၄ဖ၅
ကုရဏ္ဍက	၅၇၀
ကုရရ	ဖ၃၉
ကုရု	၁၀၄
ကုရုဝ်	ဖ၁၀၊၁၀၄ဖ
ကုရ္ဍ	၁၀၄
ကုရ္ဍရ	၇၁၄၊၉၂၀၊၉၃၄

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကုရ္ဍရ	၁၀၃၉၊၁၀ဖ၇၊
	၁၀၉၀
ကုလ	၃၃၂၊ဖ၃၃
	၁၀ဖ၁၊၁၁၇ဖ
ကုလက	၅၅၉
ကုလဋ္ဌာ	၂၃၃
ကုလပါလိကာ	၂၃၄
ကုလလ	ဖ၃ဖ
ကုလာစလ	၂၇
ကုလာလ	၅၀၇
ကုလာလဘဏ္ဍ	၇၀၂
ကုလာယက	ဖ၂ဖ
ကုလိဏ္ဍ	၂၃၄
ကုလိသ	၂၄
ကုလိန	၃၃၃
ကုလိနက	၃ဖ၉
ကုလိရ	ဖ၁၊ဖ၇၄
ကုလိရပါဒ	၃၁၀
ကုလ္ဍ	၄၅၅၊ဖ၆၄
ကုလ်ဝယ	ဖ၀၇
ကုဝေဏိ	၅၂၀
ကုဝေရ	၃၂၊၉၇၀
ကုသ	ဖ၀၂၊၁၀၀၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကုသလ	၀၅၊၃၃၁
	၇၁၉၊၀၀၃
ကုသာ	၃၇၁
ကုသိ	၂၉ဖ
ကုသိနာရာ	၂၀၁
ကုသုမ	၅၄၅၊၁၁၀ဖ
ကုသ္ဍလ	၄၅၀
ကုသေသယ	ဖ၀၄
ကုဟဏ	၉၀၄
ကုဟဏာ	၉၀၄
ကုဟရ	ဖ၄၀၊၁၀၉၃
ကူ၎	၁၇ဖ၊၂၁၉၊၅၂၅
	ဖ၀၇၊၀၂၀
ကူ၎စရိယာ	၉၀၄
ကူ၎ဋ္ဌ	၇၀၉
ကူ၎ဓာရိကာ	၂၃ဖ
ကူ၎သေမ္ဘလိ	၅ဖ၄
ကူပ	ဖ၇ဖ၊၉၃၁
ကူပက	ဖဖ၅
ကူပါ၎ုဒ္ဒေဝဟန	၅၂၃
ကူလ	ဖဖ၃
ကူလဒေသ	ဖ၅၉

(၈၈)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကေတု	၁၀၉၉၊၁၁၀ဖ
ကေဒါရ	၄၄၇
ကေဏိပါတ	ဖဖဖ
ကေယူရ	၂၀၇
ကေလာသ	ဖ၀ဖ
ကေဝ၎	ဖဖ၉
ကေဝ၎	၀၂၊ဖ၇၀
ကေသ	၂၅ဖ

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကေသပါသ	၉၀၄
ကေသရ	၅၅ဖ၊၅၇၁
	ဖ၀၅
ကေသရိ	ဖ၁၀
ကေသ	၁ဖ
ကေသာဟာရဏ	၇၉ဖ
ကေဠိ	၁၇ဖ
ကော၀ုဠ	ဖ၁၄

(ကော)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကောကနဒ	၆၈၅	ကောဒဏ္ဍ	၃၈၈	ကောဝိဋ္ဌာရ	၂၈၁၅၁
ကောကာသက	၆၈၅	ကောဓ	၁၆၄၊၁၁၂	ကောသ	၁၉၇၊၂၇၃၊၄၈၆
ကောလိလ	၆၃၂	ကောဓန	၇၃၁		၈၁၁၊၁၀၉၃
ကောဏ္ဍ	၃၁၁	ကောပ	၁၆၄	ကောသဇ	၃၅၁
ကောဏ္ဍနာဒ	၁၁၉	ကောပဇ	၈၉၀	ကောသဖလ	၃၀၄
ကောဏ္ဍ	၆၄၀	ကောပီ	၇၃၁	ကောသဋ္ဌိ	၂၀၀
ကောဏ္ဍရ	၆၄၇	ကောပိန	၉၈၆	ကောသလ	၁၈၄
ကောဋ္ဌ	၄၉၄၊၄၇၄	ကောမလ	၇၁၅၊၁၀၆၈	ကောသိ	၃၉၁
	၈၆၇၊၈၇၁	ကောမုဒီ	၅၄	ကောသိက	၅၅၆
ကောဋ္ဌိယကောဋ္ဌ	၄၇၄	ကောရုက	၅၄၃	ကောသိယ	၂၀၊၆၃၇
ကောဋ္ဌိဗ	၂၉၁	ကောလ	၅၅၈		၁၀၄၆
ကောဏ	၂၇၁၊၄၅၈၊၈၆၂	ကောလက	၃၀၄၊၄၅၉	ကောသေယ္ယ	၂၉၁၊၂၉၈
ကောဌာသ	၄၈၅၊၁၀၃၅	ကောလင်္ဂပက္ခိ	၆၃၉		၃၁၅
	၁၁၀၁၊၁၁၀၃	ကောလမ္ဗ	၄၅၆	ကြိယာ	၇၅၇၊၈၇၇၊၁၉၀၁
ကောဌာသယ	၃၉	ကောလဝ္လ	၅၈၂		၁၁၀၆
ကောဏ	၁၄၄၊၃၉၄	ကောသဟလ	၁၃၀	ကြိယာကမ္မဝိကမ္ပ	၁၁၂
	၁၁၀၃၊၁၁၂	ကောလိတ	၄၃၅	ကဋ	၁၁၆၁
ကောတူဟဏ	၁၇၃	ကောလီ	၅၅၇		
ကောဏ္ဍ	၆၁၄	ကောဝိဒ	၂၂၈		

(ခ)

ခဏ	၄၅၊၁၀၆၂	ခဏ္ဍိကရ	၁၁၂၃	ခဏ္ဍ	၅၅၊၄၆၂
ခ	၆၂၃	ခဏ္ဍဘေဒ	၁၁၁၄	ခဏ္ဍမ	၉၄၄၊၁၀၁၅
ခဂ	၆၂၃	ခဏ္ဍု	၃၂	ခဏ္ဍ	၃၃၅၊၁၄၆၊၁၀၉၆
ခဂန္ဓိရ	၉၁၅	ခဏ္ဍု	၆၀၃	ခဏ္ဍဇ	၅၀၄
ခဂါဒိ	၁၀၉၃	ခဏ္ဍုရီ	၆၀၃	ခတ္တိယ	၃၁၅
ခဂါဒိမန္ဒန	၉၀၄	ခဏ	၃၂၁	ခတ္တိယ	၃၁၅၊၉၂၆
ခဏ	၃၉၁၊၆၁၂၊၁၀၉၃	ခဏ္ဍရိဋ္ဌ	၆၄၂	ခတ္တိယဇ	၅၀၀
ခဏ္ဍကောသ	၈၅၄	ခဏ	၂၆၈	ခတ္တိယမဟာသာလ	၃၃၈
ခဏ္ဍ	၁၀၉၆	ခ	၆၆၊၈၀၂၊၈၅၅	ခတ္တိယာ	၂၃၆
ခဏ္ဍဝိသာခ	၆၁၂	ခကမုဟုတ္တ	၆၇	ခတ္တိယာနီ	၂၃၆
ခဏ္ဍိမုဋ္ဌ	၃၉၁	ခကလယ	၆၇	ခတ္ထ	၁၀၉၆
ခ	၄၆၆	ခဏ္ဍတ္ထ	၄၄၇	ခဒိရ	၅၆၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ခန္ဓိ	၁၆၁
ခန္ဓိမန္တ	၇၃၁
ခန္ဓိ	၇၃၁
ခန္ဓ	၁၇၊၉၀၇
ခန္ဓ	၂ဖြ၁၊၅၄၊ဖြ၂၉
ခန္ဓကောဋ္ဌာသ	၈၅၀
ခန္ဓဒေသ	၄ဖြ၃
ခန္ဓပဋ္ဌာန	၇၈၈
ခန္ဓဘာဝနိ	၉၃၃
ခန္ဓဝါရ	၁၉၈
ခမ	၁၁၀၊၁၀၁
ခမန	၁ဖြ၁
ခမာ	၁ဖြ၁၊၉၉၅
ခယ	၂၀၇၊၃၂၊၃၇
	၉၃၄၊၁၀၁၅၊၁၀၈၀
	၁၀၀၃၊၁
ခရ	၅၀၂ ... ၂၇၊၇၁၁
	၉ဖြ၈
ခလ	၄၅၄၊၉၂
ခလိတ	၁၁၀၉
ခလိန	၃၇၀
ခလု	၁၁၉ဖြ

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ခလ္လာဋ	၃၂၁
ခဠုက်	၃၇၀
ခဠေဝိ	၄၅ဖ
ခါဏု	၅၄၈
ခါတ	ဖ၇ဖ
ခါဒိတ	၇၅ဖ
ခါရ	၁၈၂၊၁၁
ခါရက	၅၄၃၊၅ဖ၈
	၁၁၁၇
ခါရိ	၄၈၃
ခိဏ	၁၇ဖ
ခိတ္တ	၇၄၃
ခိပန	၁၀၀၅
ခိမ	၀၄
ခီဏာသဝ	၁၀
ခီရ	၅၀၀
ခီရလ္လာ	ဖ၅၈
ခီရိကာ	၅ဖ၃
ခုန္ဓ	၃၁၉
ခုဒိတ	၇၅၅
ခုဒ္ဒ	၉၄၄
ခုဒ္ဒဃလ္လာ	၂၈ဖ
ခုဒ္ဒပါဒပ	၅ဖ၅

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ခုဒ္ဒသခ	ဖ၇၅
ခုဒ္ဒါ	ဖ၄၄
ခုဒ္ဒါဇ	၄၉၄
ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒက	၄၃၁
ခုဓ	၄ဖ၈
ခုရ	၃၇၁
ခုရက	၅ဖ၁
ခုရမ	၃ဂ၉
ခေဂ	၃၉၂
ခေတ္တ	၀၀၊၇၄၊ဖ၀
	၁၁၃၄
ခေတ္တာဘိ	၄၄၇
ခေဒ	၉၂၂၊ဖ၀
	၁ဂ၊ဝ၊ခ၄
ခေပ	၁၂၊ဝ၀၇၉
ခေပက	၉၂၂
ခေပန	၁၀၇၉
ခေမ	၀၊ဂ၀၊ဝ၀ခ၀
ခေဠ	၂ဂ၁၊ဝ၀ဝ
ခေါ	၁၁၅၁
ခေါ	၁ဝ၅
ခေါလ္ဟ	၄ဝ၄
ခေါမ	၂ဝ
ချာတ	၅ဝ၉

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဂ	
ဂ	ဖ၃ဝ၊၁၁ဝ၉
ဂ	... ၁ဝ၅၁၊ဝ၀ဝ၅
ဂ	... ...
ဂ	... ...
ဂ	... ...
ဂ	... ...
ဂ	... ...
ဂ	... ...
ဂ	... ...
ဂ	... ...
...	... ...
...	... ...
...

ပုဒ် ဂါထာနံပါတ်

ဂရုဂန္ဓာ ၂၃၉
ဂရုဋ္ဌ ဖဒ္ဒပါဒ၀တ္ထု ၉
ဂလ ဝဋ္ဋေဒဒ္ဒရ ၁၀
ဂလန္ဓိ ၂၇၇
ဂလိတ ၇၅၀
ဂဝက္ခ ၂ဘဖ၊ဇ၄ဇ
ဂဝဇ ဖဘ၅
ဂ၀ယ ဖဘ၅
ဂ၀ေသနာ ၄၂၀
ဂ၀ေသိတ ၇၅၂
ဂဟ ဖဘ၊ ၂ဝ၀ပ်ား၊ ဖ၊ ၂ဇ၄
ဂဟဋ္ဌ ၄ဝ၉၊ ၄ဌ
ဂဟဏ ၁ဘ၀
ဂဟိတ ဝ၁ဝ၂
ဂဟိတ ၂ဂ၅၊ ၂ဇ၇
ဂဟန် ၅၃၅'ဂ၃ဂ၊ ၁ဝ၀ ၄ ၁
ဂဟပတိမဟာသာလ ၃၃၉
ဂဠောဓိ ၅၀ဝ

ဂိဏ ၁ဝ၅
ဂိရိ ဖ၀ဝ၄
ဂိရိကဏ္ဏိ ၅ဂ၃
ဂိရိမလ္လိကာ ၅၇၂
ဂိရိမေခလာ ၄၄
ဂိရိသိ'ဂ ဂ၂ဂ
ဂိလာန ၃၂၂
ဂိလိတ ၅ဖ၇
ဂိဟိ ၄၄ဖ
ဂီတ ၁၃ဝ
ဂီတိကာ ၁၃ဝ
ဂီဝါ ၂ဖ၃၊ ၁ဝ၃ဝ
ဂီဝေယျ ၂ဂ၅
ဂုဏ်ဗျ ၅ဖ၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဂဒ္ဒ	၄၇၉၊၅၇၄
ဂုဏ	၇၆၇၊၇၇၇
ဂုဏာဝစရ	၉၁၃
ဂုဏ္ဍိုက်သ	၉၉၄
ဂုဏေတရ	၁၁၂၆
ဂုတ္တ	၇၄၅၊၇၅၃
ဂုဒ	၂၇၄
ဂုဠာ	၅၁
ဂုဠ	၅၇
ဂုဠ	၅၇
ဂုဏ	၅၁
ဂုဏ	၅၁
ဂုဏ	၅၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဃောဋ္ဌက	၃၇၀	ဃောသ	၁၂၊၁၀၀၊၁၂
ဃောရ	၁၆၇	ဃောသနာ	၁၁၇

(၈)

စတုရဿက	၂၀၉	စရာစရ	၇၁၁
စတုဒ္ဒိသာပဓိ	၉၆၉	စရိမ	၇၁၄၊၁၂၀၁
စတ္ထ	၇၅၁	စရ	၄၁၈
စန	၁၁၄၆	စလ	၇၁၁၊၁၁၆၇
စဋ	၅၁	စလန	၇၁၁
စဋိက	၆၃၄	စလနီ	၆၁၈
စဋ္ဌိဟ	၁၀၂၈	စလိတ	၇၄၃
စဏ္ဍ	၃၀၀	စဝန	၄၀၄
စဏ္ဍိကာ	၆၈၂	စသက	၅၁၃
စဏ္ဍိမ	၉၁၇	စာဂ	၄၂၀၊၁၀၁၅
စဏ္ဍကာဂါ	၆၈၁	စာတက	၆၄၀၊၁၁၅၀
စဏ္ဍိကာ	၅၄	စာပ	၆၁၊၃၈၈
စဏ္ဍိမ	၅၊	စာမရ	၃၅၇
စပလ	၇၅၊၁၀၇၆	စာမီကရ	၄၈၈
စမရ	၆၁၈	စာရ	၁၁၀၈
စမုရ	၆၁၉	စာရ	၄၈၇၊၆၉၂၊၁၀၂
စမ	၃၈၁		၁၀၇၁၊၁၁၀၉
စမ္ပတိ	၃၄၀	စိ	၁၁၄၆
စမ္ပက	၃၆၇	စိက္ခလ	၆၆၂
စမ္ပါ	၂၀၀	စိဋ္ဌ	၅၆၁
စမ္ပေယ္ယ	၅၆၇	စိဟန	၅၅
စမ	၃၉၂၊၄၄၂၊၁၁၀	စိတက	၄၀၅
စမ္ပကာရ	၅၀၈	စိတာ	၄၀၅
စမ္ပဝသိဋ္ဌက	၂၅၂	စိတ္တ	၇၅၊၉၉၊၁၅၂၊၈၃၈
စမ္ပယောနိ	၅၁၉	စိတ္ထ	၃၀၀၊၅၇၉၊၉၄၅
စမ္ပါဒတ	၃၇၂	စိတ္တကမ္ပ	၈၃၈
စယ	၁၀၅၁၊၁၀၀၈	စိတ္တကာ	၃၁၂
	၁၁၀၀၊၁၁၂	စိတ္တကာရ	၉၀၈
စရ	၃၄၇၊၇၁၀၊၁၁၀၈	စိတ္တကူဋ	၆၀၆
စရဏ	၂၇၇	စိတ္တဝိဋ္ဌ	၁၇၃

ပုဒ်	စာထွက်နေရာ
စိတ္တမာသ	၇၇၊၈၃၈
စိတ္တလထာ	၂၃
စိတ္တဝိဿမ	၁၇
စိဿာ	၅၉
စိတ္တာဘောဂ	၁၅၉
စိဿေကဋ္ဌတာ	၈၅၈
စိတ္တြိတဿုလာ	၅၈၅
စိန္ဓာ	၁၇၁
စိရ	၁၁၉၅
စိရံ	၁၁၃၇
စိရကြိယ	၇၂
စိရန္ဓနိ	၇၁၂
စိရရတ္တာယ	၁၁၃၇
စိရသံ	၁၁၃၇
စိရာတိတ	၁၁၉၅
စိရေန	၁၁၃၇
စိဟန	၅၅၊၈၇ဖ၊၁၁၀ဖ
စိနပိဋ္ဌ	၈၉၈
စိရိ	ဖ၈၅
စိဝရ	၂၉ဖ
စုန္ဒိ	၅၉၇
စုဏ္ဏ	၃၉၅၊၁၀၂
စုဏ္ဏော	၁၀၇ဖ
စုတ	၅၅ဖ၊၇၅၀
စုဋ္ဌ	၂၅၈ ဖ၈၃၊၈ဖ၈
စုဋ္ဌာမဏိ	၂၀၃
စုဋ္ဌိကာ	၃ဖ၃
စေ	၁၁၈၀
စေဋ္ဌက	၅၁၃
စေဋ္ဌိ	၂၃ဖ
စေတ	၁၅၂
စေတာ	၅၁၉
စေတိ	၁၀၈
စေတိယ	၁၀၈၊၈၃ဖ
	၉၃ဖ
စေတိယဋ္ဌမ	၉၅ဖ
စေဒိ	၁၀၈
စေလ	၂၉၀
စောဒန	၁၁၅၀
စောရ	၅၂၂
စောရိကာ	၅၂၂
စော ဋ	၂၉၀
ဆာဒန	၅၁
ဆာဒိတ	၇ဋ္ဌ၇
ဆာပ	၂၅၈
ဆာယာ	၉၅ဋ
ဆာရိကာ	၃၅
ဆိဋ္ဌလ	ဖ၈၉
ဆိဋ္ဌ	ဖ၈ဝ၊၉၁၅၊၁ဝ၁ဝ၈
	၁၁ဝ၁၊၁၁၁၉
ဆိဋ္ဌဝဏ္ဏ	၉၁၅
ဆိဋ္ဌိတ	၇ဋ္ဌ
ဆိဋ္ဌိရိယာပထ	၃၁၉
ဆုရိကာ	၃၉၂
ဆေက	၇၂ဝ၊၁၁ဖ၇
ဆေဒ	၁ဝ၉၇
ဇဂတိပါလ	၃၃ဋ

ပုဒ်	စာထွက်နေရာ
ဆက	၂၇ဋ
ဆကနု	၂၇၅
ဆကဋ္ဌ	၁၁၁၂
ဆဂလက	၅၀၂
ဆဏ္ဍလ	၃၅၂
ဆဒ	၁၃၂
ဆဏ	၁၀
ဆဂ	၁၇၀
ဆတ	၃၅၇၊၁၁၃၁
ဆတ္တ	၃၅၇၊၁၁ဝ၃
ဆတ္တပဏ္ဏ	၅ဋ၅
ဆဒ	၅ဋ၂၊ဖ၂ဖ
ဆဒန	၅၁၊၂၁၀
	၅ဋ၂၊၁ဝ၀၅
ဆပိ	၉ဋ၁
ဆဋ	၂၁၀
ဆဋ္ဌ	၃ဖ၁၊ဖ၇၀
ဆဋ္ဌိ	၃ဖ၁
ဆဋ္ဌိ	၃ဖ၁
ဆဋ	၃ဖ
ဆဏ	၂
ဆဏ	၂
ဆဏ	၂

(၈)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဇနဝါဒ	၁၂၀	ဇယသုမန	၅၇၄
ဇနာဓိပ	၃၃၄	ဇရ	၃၂၉
ဇနာလယ	၂၁၀	ဇရဋ္ဌ	၄၉၆
ဇနာဝါသ	၁၁၀၀	ဇရတာ	၂၅၁
ဇနိကာ	၂၄၄	ဇရာ	၂၅၁
ဇနေတ္တ	၂၄၄	ဇလ	၆၆၀
ဇဏ္ဍာဝဏ	၂၁၄	ဇလစရ	၆၇၀
ဇဏ္ဍ	၉၃	ဇလဒါယက	၃၅၉
ဇပါ	၅၇၉	ဇလနိဋ္ဌမ	၆၅၉
ဇပ္ပိတ	၇၄	ဇလနိဓိ	၆၅၀
ဇဗ္ဗာလ	၆၆၂	ဇလသုတ္တိ	၆၇၅
ဇမ္ဗာလိ	၆၀၃	ဇလာဓာရ	၆၇၆
ဇမ္ပြီရ	၅၅၂	ဇလာဗု	၂၃၉
ဇမ္ဗု	၅၄၆	ဇလာဗုဇ	၇၄၀
ဇမ္ဗုက	၆၁၄	ဇလာလယ	၆၅၇
ဇမ္ဗုဒ္ဒီပ	၁၀၃	ဇလာသယ	၆၇၆
ဇဠု	၅၄၆	ဇလူကာ	၆၇၄
ဇမ္ဗူနဒ	၄၀၀	ဇဝ	၄၀၊၁၁၁၆
ဇမ္ဘ	၅၁၅၊၇၂၀	ဇဝန	၃၇၀၊၃၇၉
ဇယ	၄၀၂၊၇၆၁၊၉၉၀	ဇဝနိကာ	၂၉၀
ဇယန	၇၆၁	ဇဝါဓိဏ	၃၇၀
ဇယပါန	၃၉၀	ဇဋ	၇၂၀
ဇယမွတိ	၂၄၂	ဇဋ္ဌိ	၁၀၉၄

(၈၁)

ဇာတဝေဒ	၃၃	ဇာတု	၁၁၄၊၁၁၄၇
ဇာတာပဓာ	၂၃၅	ဇာဒိ	၇၆၃
ဇာတိ	၉၀၊၅၇၅၊၇၉၂	ဇာနိပတိ	၂၄၂
ဇာတိဏောသ	၃၀၄	ဇာမာတု	၂၄၆
ဇာတိဖလ	၃၀၄	ဇိဏ	၅၄၆
ဇာတိသုမနာ	၅၇၅	ဇယာ	၂၃၇

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဇာယာပတိ	၂၄၂
ဇာရ	၂၄၀
ဇာရီ	၂၃၀
ဇာလ	၂၁၆၊၅၂၀
	၆၄၀၊၉၃၀
ဇာလက	၅၄၃
ဇာလာ	၃၅
ဇာလိက	၅၁၃၊၆၆၉
ဇာလိကာ	၃၇၀
ဇာလိနီ	၁၆၂
ဇိဂုဏ်း	၁၂၀
ဇိဂုဏ်ာ	၁၂၁၊၁၁၉
ဇိယမ္ပတ	၇၁၅
ဇိဟ္ဝါ	၅၁၄
ဇိဟ္ကာ	၂၅၄
ဇိဟ္ကက	၂၅၄
ဇိဟ္ကဝသန	၂၉၃
ဇိဘ	၇၆၁
ဇိန	၄
ဇိမ	၇၀၀
ဇိယာ	၃၀၀၊၇၀၇
ဇိဝှါ	၁၅၁
ဇိသုတ	၅၇၇၊၄၇
ဇိရုဏ	၇၆၃
ဇီဝ	၆၁၊၉၂၊၉၃
	၁၁၀၄
ဇီဝက	၅၉၃
ဇီဝဇီဝ	၆၂၄
ဇီဝန	၄၄၅
ဇီဝနီ	၅၉၄
ဇီဝဏ္ဍ	၅၉၃
ဇီဝယုမန	၅၇၉
ဇီဝကာ	၅၉၃
ဇုတိ	၁၅၅

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဇုတိပဏ္ဍိတ	၇၉၆
ဇုတ	၅၅၃
ဇုတက	၂၄၃
ဇုတိ	၂၄၃
ဇုပန	၁၀၅၉
ဇုယ	၇၀၄၊၇၆၀
ဇေယျ	၇၀၄

(ဏ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဏက်	၃၉၃
ဏိ၀ေဘ	၆၄၅

(ဒ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဒဗ	၉၂၂
ဒဗ္ဗ	၉ဝ၀၊၆၀၊၁၉
	၁၀၉၉
ဒါနိယ	၁၉၀
ဒိတိ	၀၄၆၊၁၀၅၉
	၁၀၀၃
ဒိ၀တိအာဒိ	၁၁၆၄

(ဒ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဒုံသ	၆၄၄
ဒုဘက	၄၅၉
ဒုမ္မေ	၁၄၃

(ဏ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဏာဒိ	၀၅၃

(တ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
တံ	၆၁၁
တဏ္ဍ	၁၅၅၊၅၀၀၊၉၉၉
	၁၀၂
တဏ္ဍုရ	၁၂၆

(ဒ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဒုက	၅ဝ၀
ဒုက္ခ	၁၂၄၊၅၄၅၊၁၄၃
	၁ဝ၅၄၊၁ဝ၁
ဒုက္ခဝသန	၇၉၄
ဒုက္ခပတ္တိ	၁ဝ၇၄

(ဓ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဓမ္ဓ	၁ဝ၅
ဓမ္ဓ	၁ဝ၅
ဓမ္ဓရုဏ	၅ဝ၀
ဓမ္ဓလ	၁ဝ၂
ဓာန	၁၇၁
ဓာဝုက	၁ဝ၀

(ဥ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဥဇ	၇ဝ၅
ဥဏ	၁ဝ၃၊၁၄၅၊၁၄၇
	၁ဝ၅၄၊၁ဝ၃
ဥဏဝသန	၇၆၄
ဥဏပတ္တိ	၁ဝ၇၄

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
တက္ကာရီ	၅၇၂
တက္ကာလ	ဂ၆
တက္ကောလ	၃၁၄
တက္ခသိလာ	၂၊၀
တဂရ	၁၄၇
တဏ္ဍ	၁၁၄၁
တစ ၁၅၇၊၉၂၄	၁၁၁၀
တစသာရ	၅၃၉
တဒုဒ္ဓံ	၂၉၇
တဓ	၁၂၇
တဓိက	၅၀၆
တဓိနီ	၃၉၃
တဓိတ	၇၄၉
တဓိနီ	၂၆၆
တဓိဝရီ	၁၉၄
တ ၁	၆၀၇ ၆၆၃
	၁၁၃၄
တဏ္ဍုလိယ	၁၁၃၄
တဏ္ဍုလေယ္ယ	၅၉၃
	၁၁၃၃
တ ကွယ	၆
တဏှာ	၄၄၊၁၆၂
	၁၀၅၇ ၁၀၉၆
တတ	၄၄၅
တတိယာ	၇၂
တတိယတ္ထ	၁၁၇၅
တတောဝ	၁၁၄၆
တတောပရ	၁၁၅၆
တတ္ထ	၁၁၇၆
တတ္ထ	၁၁၅၆၊၁၁၉၇

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
တကြွ	၁၁၅၆
တထရိုဝ	၁၁၄၄
တဿ	၁၁၄၂
တထာဂတ	၃၊၉၃
	၁၁၀၀
တဒေထ	၁၁၄၃
တဒါ	၁၁၆၂
တဒါဘ	ဂ၆
တဒါနိ	၁၁၆၂
တဒ္ဓါမ	၁၁ဂ၂
တဒုပေတ	၉၁၇
တနယ	၂၄၁
တနု	၁၅၁၊၇၀၃
	၇၀၆ ၉၂၄
တနုကတ	၇၄၉
တနုဇ	၂၄၁
တ ရုဟ	၂၅၉
တ	၅၂၂၊ဂ၁၂
တန္ဓဝါယ	၅၀၅၊၅၁၇
တက်	ဂ၂၂
တန်ဒ	၅၂၂၊ဂ၁၂
တ	၁၀၅၅
တ	၄၁၀
တ	၆၃၊၆၃
တပန	၄ဂ၁
တပနီယ	၄ဂ၁
တပ္ပန	၄၆ဂ၊၇၅၉
တပ္ပရ	၇၂၅၊၉၆၃
	၁၁၆၄
တပ္ပသ	၄၃၃ ၉၃ဂ
တပေါဓန	၄၃၃၊၉၃ဂ

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
တပေါဝန	၉၂ဂ
တဗ္ဗိပကွက	၆၆ဂ
တဗ္ဗာဝ	ဂ၃၃
တမ	၇၀၊၉၇၆
တမာလ	၅၇၂
တမုဿနွာ	၆၉
တဗ္ဗ ၉၅၊၃၄၆၊၅၅၅၊၅၄၉	
၃၂ဝ၊၃ဖ၆၊ဝ၁၂	
တဗ္ဗက	၅၉
တဗ္ဗကရီ	၄၅၂ ၄၅
တမ္ဘုဗ္ဗ	၆ဂ၀
တယီ	၁၀ဂ
တရ	၆၆
တရ	၆ ၁ ၁ ၀ ၆ ၀
တ ရ	၆ ၁ ၁
တ ရ	၆ ၁
တ ရ	၆ ၁
တ ရ	၆ ၁
	၆ ၁
	၆ ၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
တာဌ	၂၂၂၊ ၉၀၁
တာဌဗျိုဠလ	၂၂၂
တာဌာဒိက	၈၂၀
တာဌိ	၆၁၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
တာလ	၂၆၇ ၆ ၃
တ လ ဝေ ဏ	၄ ၁ ၆
တ ဝ	၁ ၁ ၄ ၊ ၁ ၁ ၉ ၄
တာ ဝ တာ	၁ ၁ ၄ ၂
တာ ဝ တိ သ	၄ ၁ ၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
တာ	၁	
တ ဗ	၁ ၁ ၄ ၊ ၉ ၁ ၁
တ ရ	၁ ၁ ၄ ၊ ၉ ၁ ၁
တ ရ ကာ	၅ ၇ ၊ ၁ ၁ ၊ ၄ ၁
တ ရ	၅ ၇ ၊ ၉ ၁ ၄
တ ရ ပ ထ	၄ ၆

(တိ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
တ ဏ္ဍ ာ	၃ ၂ ၉
တ ဏ္ဍ	၃ ၁ ၁
တ ကူ ဋ	၆ ၀ ၆
တ ဏ	၇ ၁ ၀
တ ဂ ေ စ ရ	၃ ၅ ၂
တ စ ိ ဝ ရ	၄ ၃ ၉
တ ဏ	၁ ၀ ၇ ၊ ၁ ၄
တ ဏ ပ ါ ဒ ပ	၆ ၀ ၃
တ ဏ ဝ	၁ ၄ ၃
တ ဏ သုည	၅ ၇ ၃
တ ဏ	၇ ၁ ၀
တ တ ကွ ာ	၁ ၆ ၀
တ တ ကွ ာ ဝ ဏ္ဏ	၇ ၃ ၁
တ ဏ	၁ ၄ ၈
တ ဏ	၅ ၆ ၅
တ ဏ ဗ ေ ဒ ( )	( )
တ ဏ	၁ ၄ ၈
တ ဏ ရ	၄ ၄
တ ဏ	၈ ၈ ၊ ၉ ၈ ၂
တ ထ	၇ ၂
တ ထ ဘေ ဒ	၈ ၈ ၉
တ ဒ သ	၁ ၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
တ ဒ သ ာ လ ယ	၁ ၀
တ ဒ ိ ဝ	၁ ၀
တ ဒ ိ ဝ ါ ဓ ိ ရ	၂ ၆
တ ဒ ိ ဝ ါ ဒ ိ ဘ	၁ ၉
တ န ိ သ	၅ ၅ ၄
တ ိ န ( )	၇ ၇ ၂
တ ် ဏ ် ဍ ိ	၅ ၆ ၂
တ ိ ( )	၅ ၆ ၉
တ ိ ( )	၅ ၃ ၉
တ ိ ( )	၅ ၃ ၉
တ ိ ( )	၅ ၃ ၉
တ ိ ( )	( )
တ ိ	( )
တ ိ ( )	( )
တ ိ ( )	( )
တ ိ ( )

(ఎ)

౨౦	౨౦౭౨	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬

(బి)

౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౦౭౨	౨౯౬౯	౨౯౦౬	౨౯౦౬

(సి)

౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬

(డి)

౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬

(ఇ)

౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬
౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬	౨౯౦౬

గ్రంథపరిచయం

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဒဏ္ဍနီတိ	၁၁၃	ဒဋ္ဌိ	၄၅၊၁၁၁၃	ဒဝထု	၃၂၂
ဒဏ္ဍာ	၇၂	ဒဿ	၀၁၅	ဒသဂုဏ	၄၇၇
ဒဗ္ဗီ	၁၄	ဒမ	၃၅၊၇၅၊၀၄၇	ဒသနှ	၂ဖ၁
ဒဗ္ဗုရ	ဖ၇၄		၁၀၀၅	ဒသနဿ	၂ဖ၂
ဒဗ်ိ	၅၁	ဒမက	၄ဖ၇	ဒသမလ	၁
ဒီမဏ္ဍ	၅၀	ဒမထ	၇၅	ဒသမ္မဏ	၄၀၃၊၀၅၃
ဒနု	၀၃	ဒမိတ	၇၄၀	ဒသသတနံယနှ	၁၉
ဒန္ဒ	၂ဖ၁၊၇၄၀	ဒမ္မတိ	၂၄၂	ဒသာ	၂၂၉၄၊၁၁၂၀
ဒန္ဒကဋ	၄၄၂	ဒမ္ဘ	၁၇၇	ဒဿန	၁ဖ၁၊၇၇၅၊၀၀၀
ဒန္ဒဿ	၉၁၀	ဒမ္ဘ	၄၆၉		၁၁ဖ၄၊၁၁ဖ၇
ဒန္ဒဝေဏု	၅ဖ၅	ဒယာ	၁ဖ၀၊၁၁၉၃	ဒဟ	ဖ၇၇
ဒန္ဒပေါဏ	၄၄၂	ဒယာလု	၇၂ဖ	ဒဟန	၃၃
ဒန္ဒသဋ	၅၅၂	ဒယိတ	ဖ၉ဖ၊၁၀ဖ၇	ဒဟရ	၂၅၃
ဒန္ဒဝဏ္ဏ	၂ဖ၂	ဒယိတာ	၂၃၁	ဒဠ္ဍ	၇၃၀
ဒန္ဓ	၇၅၀	ဒရ	၁၁၁၂	ဒဠ	၁၀၀၄၊၁၃၀၄
ဒပ်ဝ	၃ဝ	ဒရဏ	၁၁၁၂	ဒဠိဏ္ဍာဒိ	၁၁၀၃
ဒဗ္ဗ	၁ ဖ	ဒရီ	ဖ၀၉	ဒဠဒိဏ္ဍ	၃၄ဖ
ဒဗ္ဗ	၂၂၉၊၄၀၅၊၉၁၁	ဒလ	၅၄၂၊၉၃၇၊၁၀ဖ	ဒဠ်ိ ဝမ္ဘ	၇၉၀
ဒဗ္ဗီမုခ်ိ	ဖ၃ဖ	ဒဝ	၁၇ဝ်ိ ၁၁၂		

(ဒါ)

ဒါ	၂ဖ၁	ဒါနသောဏ္ဍ	၇၂၂	ဒါရ	၅၄၇
ဒါတ	၇၅၁	ဒါဒေဝရဟ	၇၂၅	ဒါရခဏ္ဍ	၉၇၁
ဒါတု	၇၅၁	ဒါဒ္ဓ	၅၀၅	ဒါရဏ	၁ဖ၇
ဒါ	၄၄၀	ဒါမ	၄၉၉	ဒါရဟဠိဒ္ဓါ	၅၀၅
ဒါန	၃ဖ၄၊၃၂၀၊၁၁၁၅	ဒါယ	၅၃၅၊၀၃၀	ဒါသ	၅၁၃
	၁၁၂၉၊၁၁ဖ၃	ဒါယာဒ	၁၀၄၇	ဒါသဗ္ဗောပဂတ	၅၁၄
ဒါနဝ	၁၄	ဒါရ	၂၃၇	ဒါသီ	၂၃ဖ၊၅၇၀
ဒါနဝဇ္ဇ	၄၂၂	ဒါရဏ	၂၅၃	ဒါဠိမ	၅ဖ၉
ဒါနသီလ	၀၉၁	ဒါရိတ	၇၄၇		

(ဒိ)

ဒိ	၁၁	ဒိယ်ိ	၂၀၅	ဒိဋ္ဌခမ္ဘ်ိ	၀၅
ဒိ	၁၄၀၊၇၃၃	ဒိ	၃၄	ဒိဋ္ဌနှ	၁၁၅

အာကျရာဝတ်

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဒုဒ္ဒိကိ	၆၇
ဒုနု	၈၁၈
ဒုပ	၆၊ ၃၁၆၊ ၃၇၂
ဒုပဂ	၅၁၆
ဒုပဂ	၁၁၃
ဒုပ	၃၁
ဒုပ	၁
ဒုကုလ	၂၉၁
ဒုက္ကတ	၈၄
ဒုက္ခ	၈၉၊ ၁၀၉၈
ဒုက္ခုက္ခယ	၈
ဒုဋ	၃၅၁
ဒုဏ္ဏတ	၇၁၈
ဒုဏ္ဏတိ	၆၅၅
ဒုဏ္ဏ	၁၄၆
ဒုဏ	၁၉၂
ဒုဏ္ဏာ ဗ္ဗာရ	၇၇၃
ဒုဒ္ဓိတ	၈၄
ဒုဒ	၁၀၇၈
ဒုဒ	၁၁၅၅ ၁၁၆၀
ဒုဘ်ယာ	၇၂၊ ၃၇၊ ၉၈၈
ဒုဗ္ဗသေတရ	၉၉၉
ဒုဗ္ဘ	၅၀
ဒုဗ	၅ ၀
ဒုဗ္ဗတိ	၁၄၈
ဒုမက	၃၂၇
ဒုမ္ဘ	၅၁၀၊ ၉၆၈
ဒုရ	၅၆၈
ဒုမ	၅၃၉၊ ၁၁၁၅၊ ၁၁၃၂
ဒုမယ	၁၀၉၃
ဒုမန္ဒရ	၉၈၁
ဒုမုယလ	၅၆၉
ဒုမ္ပုန	၇ ၂
ဒုမ္ပုခ	၇၄၄

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဒုဒိတ	၈၄
ဒုဃ	၂၉၀
ဒုဟိတ	၂၄၁
ဒူတ	၃၄၇
ဒူတိ	၂၃၄
ဒူရ	ဂုဏ်ကျေးဇူးတော
ဒူသန	၁၀၁၄
ဒူသိတ	၁၀၁၈
ဒေဠ္ဘ	၆၅၁
ဒုံယိမ	၁၄၃
ဒေ၀ ၁၁၊ ၄၆၊ ၈၄၂	
၁၁၁၄	
ဒေ၀ကုသုမ	၃၀၃
ဒေ၀ခါတက	၆၇၉
ဒေ၀တ	၁၂
ဒေ၀တန်ရ	၉၀၂
ဒေ၀တာ	၁၂
ဒေ၀တာ၃	၅၁၇
ဒေ၀တာ၀ါသ	၉၁၁
ဒေ၀ဒါရု	၅၆၇
ဒေ၀ဒေ၀	၃
ဒေ၀နု	၈၁
ဒေ၀ဘေဒ	၁၀၃၁
ဒေ၀ရ	၂၄၇
ဒေ၀ရာဇ	၁၈
ဒေ၀ရုက္ခ	၉၅၃
ဒေ၀လောက	၁၁
ဒေ၀ ၁ကိုက	၁၈၈
ဒေ၀ါ၆ိက	၈၁၀
ဒေ၀ါလယ	၉၅၆
ဒေ၀ိဋ္ဌိ	၂၅
ဒေ	၁၀၃၈
ဒေသ	၁၈၆
ဒေသ၃	၈၊ ၇

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဒေဟ	၁၅၅၊ ၁၆၀၊ ၁၆၁
	၁၁၀၊ ၁၁၁၊ ၁၁၂
ဒေဟနိ	၂၁၉
ဒေဟ ဣ	၉၀၅
ဒေဟလိ	၂၁၉
ဒေဟာဝယ	၇၉၁
ဒေဟိ	၈၃
ဒေါ	၄၁၂၊ ၁၁၃
ဒေါဏိ	၆ဒ၇၊ ၁၀၃
ဒေါဝါရိက	၄၄၁
ဒေါသ	၁ဖ၄၊ ၇ခဲ့ဖ
	၁၀၁၊ ၁၁၁၊ ၁၁၁
	ဖ၅၂၊ ၁၁၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဒေါသကျွဿ	၁၁၇ဖ
	၁၁ ဖ
ဒေါဿ	၂၂၉
ဒေါ	၁၁၄
ဒေ ဟ	၁ဖ၃
ဒြ	၁၁၄၊ ၉ဒ၆
ဒ္ဒ	ဖ၂၇
ဒ္ဒ	၂ခ၉၊ ၁ခ၉၊ ၁ခ၁
ဒ္ဒိ	၂ဝ၄
ဒ္ဒ	၄ဝ၄
ဒ္ဒ	၁ခ၄
ဒ္ဒ	၂ခ၉

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဒ္ဒါရမတ္တ	၁ဝ၆ဖ
ဒ္ဒါသ	၄၄၁
ဒ္ဒိ	၉၁၀
ဒ္ဒကာစရ	၄၅ဒ
ဒ္ဒိ	၂ဖ၁၊ ၄ဝ၀
ဖ၂	၁ဝ၀၊ ၁ဝ၁
ဒ္ဒိမဟာသာ	၃၃၂
ဒ္ဒိ	ဖ၅ခ၊ ၁ဝ၆
ဒ	၃ခ၉
ဒ	၃ဝ၆
ဒ	၁၇၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဓမ္ဓ	၇၅ခ၊ ၇ဝ၄
ဓမ္ဓစက္ခု	၄ခ၅
ဓမ္ဓနီ	၇ဝ
ဓမ္ဓဘဏ္ဍာဂါရိက	၄ခ
ဓမ္ဓရာဇ	၃
ဓမ္ဓသေနာပတိ	၄ခ၄
ဓမ္ဓသဘာ	၃
ဓမ္ဓိလ	၂ခ၇
ဓရဏ	၄ခ
ဓရိတ	၁ခ
ဓရ	၁ဝ
ဓ	၂ခ၀
ဓဝဏ္ဍိန	၂ခ
ဓ	၉ခ

(ခ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဓ	၄ဝ၅
ဓ	၄ခ
ဓ	၄
ဓ	၄
ဓ	၄

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ဓာရာသမ္မာတ	၅၀
ဓာပန	၁၀၈၈
ဓီ	၁၁၆၁
ဓိတိ	၁၅၆၊၁၀၆၀
ဓိ	၁၅၂
ဓိတု	၂၄၁
ဓိတုပတိ	၂၄၇
ဓိမန္တ	၂၂၈
ဓိရ	၂၂၉၊၁၀၇၃
ဓုပါ	၃၅၈
ဓုရ	၅၅၆
ဓုဝ	၁၅
ဓုသ	၁၅
ဓေ	၁
ဓေ	၁
ဓေ	၁

(နာ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
နာက	၁၀	နာနတာ	၇၆၇	နာလိပဋ္ဌ	၂၉၄
နာဂ	၃၆၀၊၅၇၁	နာနာ	၁၁၃၀၊၁၁၉၉	နာဝါ	၆၆၅
	၆၉၅၊၀၄၉	နာနာရူပ	၇၁၆	နာဝိက	၆၆၅
နာဂဒန္တက	ဂ၆၃	နာဘိ	၃၇၄၊၁၀၅၉	နာသ	၄၀၄၊၁၀၅၂၊၁၀၀ဂ၆
နာဂဗလ	၅၀၇	နာမ	၁၁၄၊၁၀၅၃၊၁၀၆၁	နာသန	၄၀၃
နာဂမာလိကာ	၅၇၁		၁၁၁၂၊၁၁၉၂	နာသာ	၁၅၀၊၁၁၀၄
နာဂရာဇ	၆၅၀	နာမဓေယ္ယ	၁၁၄	နာသာရဒ	၃၇၁
နာဂရုက္ခ	ဂ၄၉	နာယက	၄၊၇၂၄	နာသိကာ	၁၅၀
နာဂလတာ	၅၀ဂ	နာရက	၆၅၇	နာသိကာရောဂ	၃၂၄
နာဂလောက	၆၄ဂ	နာရဂ်	၅၅၉	နာသုမ္ဘ	၁၀၁ဂ
နာဂါမိပတိ	၃၁	နာရိပုဋ္ဌ	၉၀၀	နာဠ	၄၅၃
နာဝ	၁၀၀	နာရီ	၂၃၀	နာဠိ	၄ဂ၊၁၀၅ဂ
နာထ	၁	နာလ	၆ဂ၅	နာဠိနမ	၅၀၆
နာဒ	ဂ၉၉၊၁၂၂	နာလိကေရ	၆၀၃		

(နိ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
				နိဃဏ္ဍု	၁၁၁
				နိကိုဋ	၉၁ဂ
				နိစိတ	၇၀၀
				နိစုလ	၅၆၂
				နိဆ	၄၁၊၇၀ဂ၊၁၁၅၄
				နိဆ္ဆယ	၁၅၉၊၁၇၁၊၁၀ဂ၉
					၁၁၅၁၊၁၁ဂ၄၊၁၁ဂ
					၁ဂ၉
				နိ	၅ဂ၅
				နိဆရ	၁
				နိဆ	၆၄၀
				နိဆ္ဆရ	၆၀ဂ
				နိဆ္ဆာန	၇၇၅
				နိဆ	၇၉၃၊၉၁
				နိတ	၁၀၆၉
					၁ဂ၉
					၁
					၆
					၆
					၆

အကြောင်းအထူး

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
နိုပဏ္ဏ	၇၄၂
နိုဗ္ဗဲ	၇၄၇
နိုဗ္ဗါဝ	၇၇၃
နိုဗ္ဗိလ	၄၅၃၊၁၁၄၆
နိုဗမ္ဗနိ	၉၁
နိုဗ	၂၁၇
နိုဗတ္တ	၇၄၇
နိုဗတ္တိ	၉၀
နိုဗ္ဗာဏ	၆၊၈၀၀၊၈၉၆
	၁၀၁၆၊၁၁၃၃
နိုဗ္ဗေ၀ရဏ္ဍာ	၁၀၀၉
နိုဗ္ဗုတိ	၉၊၁၀၁၆
နိုဗ္ဗေသ	၅၃၀
နိုဗျာပါရဋ္ဌေတိ	၈၅၆
နိုဘ	၅၂၉၊၉၂၂
နိုမိတ္တ	၉၁၊ ၂၇၃၊
	၉၇၉
နိုရ	၅၆၉
နိုမ္မနဿ၂ဒါရ	၄၁၉
နိုမ္မဝန်	၉၁၁
နိုမ္မောက	၆၅၄
နိုယတိ	၉၀
နိုယန္တရိ	၉၈၉
နိုယမ	၄၃၀၊၄၄၄၊၈၉၉
	၁၀၇၉
နိုယာမက	၆၆၆၊၉၈၉
နိုယုတ	၇၄၇
နိုယုဇ	၄၀၂
နိုယုရ	၂၈၅
နိုယောဂ	၁၁၆၃
နိုယောဇန	၁၀၃၈
နိုယျတ	၈၈၃
နိုယျာန	၃၉၅
နိုယျာသ	၈၆၃

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
နိုယျူဟ	၈၆၃
နိုရဂ္ဂ	၄၁၃၊၇၁၆
နိုရဏ္ဍက	၇၁၄
နိုရဏ္ဍရ	၇၀၆
နိုရဇ်ဒြ	၄၇၅
နိုရယ	၆၅၅
နိုရယပ	၆၅၇
နိုရသန	၇၇၅
နိုရာကတိ	၇၇၅
နိုရာမယ	၃၃၁
နိုရုတ္တိ	၁၁၀
နိုရောဓ	၆၊၉၉၀
နိုလယ	၂၀၅
နိုဝတ္တိ	၁၈၄၊၉၊၁၁၀၂
	၁၁၈၆
နိုဝဟ	၆၂၈
နိုဝါပ	၄၂၃၊၉၄၉
နိုဝါသန	၂၉၂
နိုဝေသန	၂၀၆
နိုသဠ	၁၇၇
နိုသဠာ	၁၁၀၀
နိုသာ	၆၉
နိုသာကရ	၅၁
နိုသာဒ	၁၃၂၊၁၃၄
နိုသာနာဝထ	၅၂
နိုသာမန	၉၄၃
နိုသိတ	၇၄၃
နိုသိထ	၇၀
နိုသူဒန	၄၀၃
နိုသေမ	၁၀၁၅၊၁၀၉၈
	၁၁၄၈၊၁၁၇၉၊၁၁၉၆
နိုသေဓဂိ	၁၁၆၈
နိုဿတ္ထတာ	၇၈၄
နိုဿန	၁၂၈

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
နိဿယဂဒ်ဦး	၉၆ဦး၊၁၀၆၁	နိ ယာရ	၉၂၊၉	နိဟိန	၆၉၇
	၁၁ဦး	နိဿာ၀	၄၆၆	နိဟိနက	၅၁၅
နိဿယဒါ၆ိက	၄၁၀	နိ:ဿကီ	၂၁၆		
နိဿရဏ	၉၀၉	နိ၀ေသ	၇၀၁၊၁၁၆၆		

(နီ)

နီ	၁၁၆၀	နီလ	၉၆၊၆၀၇	နီလုပ္ပလ	၁၀၀၄
နီဃ	၀၉	နီလဂီ၀	၆၃၃	နီ၀ါ၀	၄၂၃၊၉၅၀
နီစ	၅၅၅၊၇၀၇	နီလဗီတ	၉၀	နီ၀ါရ	၄၅၁
	၉၂၇၊၁၀၇၀၊၁၁၀၅	နီလသမ္ပ	၆၅၁	နီဟရဏ	၁၁၆၀
နီစံ	၁၁၅၃	နီလိကာ	၆၀၀၊၅၇၄	နီဟာရ	၅၆
နီ၀	၅၆၀၊၅ဖ၂	နီလီ	၅၀၄		
နီရ	၆၆၀	နီလိနီ	၅၀၄		

(နု)

နု	၁၁၄၀၊၁၁၅၅၊၁၁၉၉	နုဏ္ဍ	၇၄၃	နုပုရ	၂၀၀
နုတိ	၁၁၀	နုတန	၇၁၂		
နုတ္တ	၇၄၃	နုန	၁၁၅၁၊၁၁၉၂		

(နေ)

နေကွမ္မ	၀၃၁	နေတ္တရောဂ	၉၄၁	နေရဒ္ဓရာ	၆၀၂
နေဂမ	၁၀၁၆	နေတ္ထိ်သ	၃၉၁၊၁၀၉၀	နေရယိက	၆၅၇
နေတု	၇၂၄		၁၀၉၃	နေရု	၂၆
နေတ္ထ	၁၄၉၊၁၁၁၀	နေတ္ထိက	၅၁၀	နေသဘ	၅၁၇
နေတ္ထဇလ	၂၆၀	နေ၀ဏ္ဏ	၁၅၄	နော	၁၁၄၀
နေတ္ထတာရာ	၂၆၀	နေ၀ဆ	၂၀၂	နောနီတ	၅၀၀
နေတ္ထန်	၁၁၁၇	နေမိ	၃၇၃	ဗျာသ	၄၇၂၊၁၀၀၉
နေတ္ထမ္ပ	၁၀၀၃	နေမိန္ဓရ	၂၇		

(ပ)

ပ	၁၁ဖ၄	ပကတာနိ၀ဏ္ဏ	၉၀၁	ပကာရ	၁၀၅၀၊၁၁ဖ၄
ပံသု	၃၉၅	ပကတိ	၉၊၁၁၊၁၇၊		၁ဖ၀
ပကဋ	ဖ၉၀		၀ဆ၅	ပကာသ	၃၇၊၁၀၁၁
ပကဏ္ဏ		ပကတိ၀	၀၁၀	ပကဋ္ဌသ	

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ပကိဏ္ဏယ	၅၆၆
ပကောဋ္ဌိ	၄၇၄
ပကောဋ္ဌိန်	၂၆၅
ပဏ္ဍ ၅၄၅၊၇၄၄၊၁၀၁၀	
ပဏ္ဍမ	၇၇၃
ပဏ္ဍ ၃၂၀၊၃၉၀၊ဖြ	
၀ဖြ၊၉၃၇	
ပဏ္ဍန္ဓိကာ	၃၂၅
ဂဏ္ဌပါသ	၂၂၃
ပဏ္ဍမိဠာလ	၆၄၁
ပဏ္ဍိဘေဒ	၉၀၅
ပဏ္ဍိတ	၆၂ဖ
ပဏ္ဍိတ	၆၂၃
ပခုမ	၂၅၉
ပဂန္ဓ	၇၃၀
ပဂုဏ	၇၀၇
ပဂေ	၁၁၅၃
ပဠိဟ	၁၅ဖ
ပဃဏ	၂၁၀
ပဃာဏ	၂၁၀
ပက်	ဖဖ၂၊၁၀၉၄
ပကေရုဟ	၆၀၄
ပဂ်ု	၃၁၉
ပဂ်ုဠ	၃၁၉
ပစလာယိက	၁၇ဒ
ပစာ	၇ဖ၂
ပစုရ	၇၀၂
ပဋ္ဌ ၇၁၅၊၉၅၀၊၁၁ဖ၀	
ပဋ္ဌကျောန	၇၇၅
ပဋ္ဌန	၇၁၂
ပဋ္ဌိက	၃၄၄
ပဋ္ဌိက	၃၄၅
ပဋ္ဌန	၁၀ဖ
ပဋ္ဌယ	၉၁၊၀၅၇

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ပဋ္ဌရီ	၆ဒ၄
ပဋ္ဌဝေကျွဏဘုဏ	၇၉၄
ပဋ္ဌာဒေသ	၇၇၅
ပဋ္ဌာမိတ္တ	၃၄၅
ပဋ္ဌာဟာရ	၁၀၁၉
ပဋ္ဌာန	၆၀
ပဋ္ဌာဟ	၇ဖ၅
ပဆ	၁၂၀၁
ပဆာတာပ	၁ဖ၉
ပဆာဗန္ဓ	ဖဖ၅
ပဆာဘာ၀	၀၄၃
ပဆိ	၅၂၃
ပဆိမ	၇၁၃
ပဆိမကထိက	၇ဖ
ပဆိမပဋိတ	၇၀၅
ပဇာ ၉၃၊၁၀၅၄	
ပဇာပတိ ၁၅၊၄၃၊၂၃၇	
၁၀၀၁	
ပဋ ၁၉၁၊၄၂၅၊၁၀၃ဖ	
၁၁၄၂၊၁၁၀၄	
ပဋ္ဌ	၄၇
ပဋ္ဌောတ	၃ဝ၆
ပဋ္ဌဂေါရသ	၅၀၁
ပဋ္ဌဝိုကတုရိယ	၁၃၉
ပဋ္ဌဒသီ	၇၃
ပဋ္ဌမရဏ ၄၀၀၊၀၀၉	
ပဋ္ဌမ	၁၃၂
ပဋ္ဌမဟာနဒီ	ဖ၀၁
ပဋ္ဌမဟာပရိနိ၁ဗ	၄၂၁
ပဋ္ဌသိ၁	၂၅
ပဋ္ဌသီလ	၇၀၃
ပဋ္ဌသုဝဏ္ဏ	၀၀၀
ပဋ္ဌာလ	၁၀၄
ပဋ္ဌလိ	၅၂၂

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ပဏ	၂၂၉
ပဏတ္ထိ	၉၇၂
ပဏာ ၁၅၂၊၀၄၇၊၀ဖ၁	
ပဏာဏ ၁၅၃၊၁၀ဖ၂	
ပဏာတ	၇၂၃
ပဏာဘေဒ	၁၅၃
ပဏ္ဍ ၁၁၅၊၁၁၀၄၊၁၁၉၁	
၁၁၉၉	
ပဏ္ဍိပဏ္ဍာ	၅၀၃
ပဍ ၂၉၀၊၁၁၃၁	
ပဍ	ဖ၄၄
ပဍ	၂ဝ၀
ပဍ	၁ဝ၀
ပဍ	၂ဝ
ပဍ	၂ဝ
ပဍ	၂ဝ

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ပဋိဘယ	၁၄၆၊၉၉၀
ပဋိဘာဂ	၅၂၀၊၁၀၇၀
ပဋိဘာဂဆ	၁၁၄၄
ပဋိဘာန	၁၅၃၊၉၇၂
ပဋိဘာယုတ	၇၃၀
ပဋိဘူ	၅၃၁
ပဋိမဋ	၁၉၂
ပဋိမာ	၅၂၀
ပဋိမုက	၃၇၀
ပဋိရ၀	၁၁၀
ပဋိလောမ	၁၁၆၅
ပဋိ၀ါက	၁၁၄
ပဋိဝိ$^{\circ}$သ	၄၀၅
ပဋိ၀ေ၀	၇၇၀
ပဋိသန္ဓि$^{\circ}$	၉၄၂
ပဋိသ၀	၁၇၁
ပဋိဟာရ	၂၁၉၊၃၄၁
၁၀၁၉၊၁၀၉၆၊၁၁၁၀	
ပဋ္ဌ	၇၂၀၊၉၂၆
ပဏ္ဍောလ	၅၉၄
ပဏ္ဍိ$^{\circ}$	၅၆၃
ပဏ္ဍာန	၃၉၅၊၁၁၂၃
ပဏ္ဍု	၅၂၆
ပဏ္ဍိ	၁၆၀
ပဏ္ဍိတ	၀ဝ၉၊၉၃၂၊၁၁၉
ပဏ	၅၂၀၊၉၀၀၊၁၁၂
ပဏက	၆၀၉
ပဏယ	၀၅၆
ပဏ၀	၁၄၄
ပဏာလိ	၆၀၂
ပဏိ၀ေန	၄၂၆
ပဏိ	၄၂၆
ပဏီယ	၄၇၁
ပဏိက	၀၄၉၊၄၉၄၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ပဏ္ဍက	၂၄၂
ပဏ္ဍရ	၉၅၊၃၄၁
ပဏ္ဍ၀	၆၀၅
ပဏ္ဍိတ	၂၂၇၊၁၀၄၄၊ ၁၀၆၆၊၁၀၇၂
ပဏ္ဍု	၉၆၊၁၀၅
ပဏ္ဍုကမ္ဗလ	၂၂
ပဏ္ဍ	၅၄၂၊၁၀၁၇၊၁၀၀၇
ပဏ္ဍတ္တိ	၀၄၉
ပဏ္ဍရသိ	၇၃
ပဏ္ဍာကာရ	၃၅၆
ပဏ္ဍိ$^{\circ}$ယ်သာလ	၂၁၃
ပဏ္ဍိ$^{\circ}$ယ်ဘ	၂၁၃
ပဏ္ဍောဝ$^{\circ}$ပဇ္ဇ	၁၀၁၆
ပ$^{\circ}$	၂၇၇
ပတ်$^{\circ}$	၆၂၃
ပတ	၆၂၆
ပတ	၁၂၂
ပတ	၆၂၄
ပတ	၃၃၄
ပတာ	၃၉၇၊ ၉၀၇
ပဘာ$^{\circ}$	၅၉
ပတာ	၃၅၁
ပတာ	၆၅၅
ပ$^{\circ}$	၂၄၀၊၇၂၄
ပ$^{\circ}$	၅၂
ပ$^{\circ}$	၂
ပ$^{\circ}$	၅၂
ပ$^{\circ}$	၆၂
ပ$^{\circ}$	၆၂
ပ$^{\circ}$	၆

အကြွရာဝယိ

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ပဗန္ဓ	၁၁၉၅
ပဗန္ဓကဗန္ဓ	၁၁၃
ပဗလတ္ထ	၁၁၆၉
ပဒ	၅၉၉၊၈၈၉
ပဒုဒ်တ	၄၃၃
ပဒုဒ္ဓ	၈၁
ပဒုတ	၆၀၈၊၁၁၁၅
ပဘက်ရ	၆၅
ပဘဝ	၉၁၊၉၀၀၊၁၁၇၀
ပဘာ	၆၄
ပဘာတ	၆၀
ပဘာဝ	၃၅၁
ပဘိန္ဒ	၃၆၅
ပဘုတ္တ	၈၉၈
ပဘူ	၇၂၄၊၉၂၆၊၁၀၈၉
ပမတ္တမန္ဒ	၄၃
ပမဒဝန	၅၃၇
ပမဒါ	၂၃၀
ပမာ	၇၆၃
ပမာဏ	၈၁၅
ပမာဏက	၁၀၃၃
ပမာတု	၈၁၅၊၁၁၃၂
ပမာဒ	၁၇၃
ပမိတိ	၇၆၃
ပမုဏ္ဍဘာဝ	၇၉၆
ပမုခ	၂၁၈၊၆၉၃၊၉၃၂
ပမုဒ	၈၇
ပမုဒိတ	၇၅၁
ပမေဝ	၈၈
ပမ္ဘက	၆၁၇
ပမ္ဘဏက	၆၁၇
ပမ္ဘ	၂၅၉
ပယ	၅၀၀၊၆၆၀၊၁၀၆
ပယတ	၄၆၂

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ပယောဂ	၈၃၂
ပယောဇန	၁၀၃၈
ပယောဓရ	၂၇၀၊၁၀၄၃
ပယောဝေဂ	၁၀၆၅
ပယ္ယက	၂၄၈
ပရ	၆၊၃၄၄၊၆၉၄၊၈၄၃
	၁၀၉၀
ပရက္ကမ	၁၅၆၊၉၆၇
ပရပုဋ္ဌ	၆၃၂
ပရဘာတ	၆၃၂
ပရမ	၆၉၄
ပရမတ္ထ	၈၆၁
ပရမန္ဓ	၄၁၈
ပရမာဏု	၁၉၄
ပရမာယု	၇၉၈
ပရမ္မုခါ	၁၁၅၈
ပရသုဝေ	၁၁၅၆
ပရသေလ	၆၀၅
ပရာ	၁၁၆၅
ပရာဂ	၅၄၅
ပရာဇယ	၄၀၂၊၁၁၁၇
	၁၁၆၅
ပရာဓိန	၇၂၇
ပရာဘဝ	၁၇၂၊၁၀၀၈၆
ပရာယတ္ထ	၇၂၇
ပရာယဏ	၇၊၇၅၈၊၉၆၃
ပရိ	၁၁၇၆
ပရိကိတ္တိတ	၉၅၈
ပရိကဒ္ဒက	၇၂၅
ပရိကဒ္ဒာရ	၉၇၁
ပရိကဒ္ဒိတ္ထ	၇၄၅
ပရိခါ	၂၀၅
ပရိဌဟ	၇၂၇၊၈၇၀
ပရိစယ	၇၆၉

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ပရိစရကာ	၅၁၃
ပရိဆဒ	၈၅၄
ပရိဏတ	၇၄၄
ပရိဏယ	၈၈၇
ပရိဏာဟ	၂၉၅
ပရိတာပ	၃၂၀
ပရိတော	
ပရိတောသန	၈၈၇
ပရိတ္တ	၇၀၃၊၁၀၃၀
ပရိဒေဝ	၁၆၅
ပရိဒ္ဒဝ	၁၂၃၊၁၆၅
ပရိဒ္ဓိ	၆၅
ပရိပန္နိ	၃၄၄
ပရိဗာဟိရ	၇၀၂
ပရိဗ္ဗယ	၁၀၁၉
ပရိဘဝ	၁၇၂၊၁၁၇၄
ပရိဘာသန	၁၂၁၊၈၉၉
ပရိဘူတ	၇၅၅
ပရိမလ	၁၄၅
ပရိမာဏ	၁၁၈၇
ပရိယတ္တ	၄၆၉
ပရိယတ္တိ	၁၁၉၁
ပရိယန္တ	၇၁၃
ပရိယာပန္န	၇၄၁
ပရိယာယ	၁၂၀၊၄၂၉
	၈၃၇
ပရိယေဋ္ဌိ	၄၂၈
ပရိယေသနာ	၄၂၈
ပရိယေသိတ	၇၅၂
ပရိယေဿဝန	၇၇၁
ပရိဝတ္တ	၄၇၂
ပရိဝါဒ	၁၂၀
ပရိဝါဒိန	၁၃၈
ပရိဝါရ	၈၅၄

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ပရိဝေသ	၆၅
ပရိသရ	၁၉၀
ပရိသာ	၄၁၄
ပရိဿဏ်	၇၇၄
ပရိသမ	၉၁၄
ပရိသာဝန	၄၃၉
ပရိဟာရ	၁၀၀၃
ပရိဟာရက	၂၈၅
ပရိဟာသ	၁၇၆
ပရေတ	၄၀၅
ပရောသတ	၇၀၃
ပလ	၄၈၀
ပလဂ္ဂ	၅၀၆
ပလဏ္ဍု	၅၉၄
ပလယ	၈၂၊၄၀၄၊၁၀၅၂
ပ္ပံဝဏ်	၆၁၃
လ်ဝဏ်မ	၆၁၂
ပလာပ	၁၂၃၊၁၀၉၆
	၁၁၂၅
ပလာယန	၄၀၂
ပလာလ	၄၅၃
ပလာသ	၉၇၊၅၄၂၊၅၅၄
ပလာသာဒ	၆၁၂
ပလိဃ	၂၁၇
ပလိတ	၂၅၁
ပ္လဝ်ိ	၃၀၈
ပ္လလ	၆၇၇
ပ္လဝ	၅၄၂
ပ၀	၇၇၃
ပ၀ဏ္ဍိ	၁၁၃၊၇၆၈၊၉၄၅
	၁၀၅၄
ပ၀န	၃၇၊၇၇၃
ပ၀ရ	၆၉၃
ပ၀ဟာလ	၆၆၇

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ပဘါရဏ	၁၀၀၆
ပ၀ါဟ	၇၆၈၊၉၆၂၊၁၁၁၆
ပ၀ါဠ	၄၉၁၊၉၀၇
ပဝိဇ္ဇ	၄၄ ၂၊၆၉၇
ပဝိဏ	၇၁၉
ပဝုဋ္ဌဒရိ	၁၀၁၀
ပ၀ေဏိ	၂၅၈၊၁၀၅၄
ပသ်သာ	၁၁၉၊၁၁၅၂
	၁၁၆၄၊၁၁၈၃၊၁၁၉၂
ပသတ	၄၈၂
ပသဏ္ဍ	၇၅၃
ပသဒ	၆၁၀
ပသဋ	၆၆၉၊၁၀၂၆
ပသဋ္ဌတာ	၅၄
ပသယ္ဟ	၄၀၀
ပသဝ	၅၄၄၊၆၁၉၊၇၆၁
	၉၀၂
ပသာဒ	၅၄၊၁၁၆၆
ပသာဓန	၂၈၂
ပသိတိ	၇၆၄
ပသိဒ္ဓ	၇၂၃
ပသု	၆၁၉၊၁၁၁၂
ပသုပတိ	၁၆
ပသုပါလန	၄၄၆
ပသူတာ	၂၃၅
ပသူတိ	၇၆၁
ပသူတိကာ	၂၃၅
ပဿ	၂၆၄
ပဿဒ္ဓိယ	၂၆၉
ပဿ၀	၂၇၅၊၁၀၁၄
ပဿ၀ဝမ္ဘ	၈၄၈
ပဿ၀ဿ	၃၉
ပဟရဏ	၃၈၅
ပဟာဏ	၇၇၈

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ပဟာရ	၇၃၊၁၁၂၅၅
ပဟာရာဒ	၁၄
ပဟာဟ	၇၃၊၁၁၂၅၅
ပဟုတ	၇၀၂
ပဟေဏက	၃၅၆
(ပါ)	
ပါက	၇၆၃၊၁၀၅၁၊၁၀၀၉
ပါကမ္ပ	၇၂၃၊၁၀၀၁၇
ပါကဋ္ဌာန	၂၁၁
ပါကာနလ	၇၉၃
ပါကသာသန	၂၀
ပါကာရ	၂၀၃
ပါစန	၄၄၀
ပါစိ	၂၉
ပါဒိ	၃၇၆
ပါဒိတ	၃၇
ပါဒုလ	၃၇
ပါဠလိပုတ္တက	၂၀၁
ပါဠလိ	၅၅၉
ပါဠိကာ	၂၂၀
ပါဠိပဒ	၇၂
ပါဠိဘောဂ	၅၃၁
ပါဠိဟာရိယ	၇၇၂
ပါဟိရ	၇၇၂
ပါဠိဟေရ	၇၇၂
ပါဋ	၇၇၄
ပါဋာ	၅၀၁
ပါဋ္ဌိန	၆၇၃
ပါဏ	၉၃၊၄၀၇၊၉၄၆
ပါဏက	၆၂၃
ပါဏိ	၂၆၅၊၉၃၁၊၁၄၀၀
ပါဏိဌ	၃၁၀
ပါဏိယ	၅၁၁
ပါဏိမုတ္တ	၃၀၇
ပါဏိဝါဒ	၅၁၁
ပါဏိ	၉၃
ပါဏ္ဍု	၁၀၅၉
ပါတ	၆၄၀
ပါတာလ	၆၄၀
ပါတိ	၄၄၃
ပါတိမောက္ခ	၇၀၀
ပါတု	၁၁၄၉၊၁၁၅၀
	၁၂၀၁
ပါတုဘာဝ	၁၁၆၀၊၁၁၆၉
	၁၁၇၂
ပါတော	၁၁၅၃
ပါထေယ္ယ	၃၀၀
ပါဒ	၂၇၇၊၄၀၀၊၅၄၀
	၆၀၉၊၁၀၃၁
ပါဒက	၂၀၀
ပါဒကဏ္ဍ	၂၇၇
ပါဒဋ္ဌ	၂၇၇
ပါဒဂ်ဒ	၂၀၀
ပါဒပ	၅၃၀
ပါဒပရိစာရိကာ	၂၃၇
ပါဒဖေါဋ	၃၂၅
ပါဒဟိတ	၁၀၃၆
ပါဒိကာ	၁၀၃၄
ပါဒု	၅၂၄
ပါဒုကာ	၅၂၄
ပါဒုဒရ	၆၅၃
ပါဒေါဒက	၄၂၅
ပါန	၄၂၂၊၁၁၂၄၊၁၁၃၀
ပါနမဏ္ဍလ	၅၃၃
ပါနီယ	၆၆၀
ပါနီယသာလိကာ	၂၁၄
ပါပ	၀၄၊၁၀၆၃၊၁၀၆၅
	၁၀၉၄၊၁၀၉၇၊၁၁၀၇
ပါပန	၁၀၁၃
ပါဘတ	၃၅၅၊၄၇၃
	၁၁၂၀
ပါပဘိရုတာ	၁၅၀
ပါပိမန္ဒါ	၄၃
ပါပုဏန	၁၁၇၀
ပါမ	၃၂၂
ပါမောက္ခ	၆၉၄
ပါမောဇ္ဇ	၀၀
ပါယာသ	၄၁၀
ပါယိတ	၁၀၀၉
ပါယု	၂၇၄
ပါယော	၁၁၅၄
ပါရ	၉၊၆၆၄
ပါရဒ	၄၉၃
ပါရမ္မရိယ	၄၁၂
ပါရလောကိက	၀၆
ပါရာပတ်	၆၃၅၊၉၀၅
ပါစရိယာ	၄၂၀
ပါရိဇ္ဇတ္တက	၂၀
ပါရိစ္ဆတ္တက	၂၀
ပါရေဝတ	၆၃၅
ပါလိတ	၇၅၃
ပါဝက	၃၃
ပါဝန	၉၇၇
ပါဝရ	၂၉၂
ပါဝုသ	၀၀၊၆၇၀
ပါသ	၂၅၇၊၉၁၄
ပါသက	၅၃၁၊၀၉၃
ပါသဏ္ဍ	၄၄၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ပါသဏိ	၂၇၇
ပါသာဏ	၆၀၄
ပါသာဏဒါရဏ	၃၉၃
ပါသာမဏ္ဍ	၆၇၃
ပါသာဒ	၂၀၈၊၁၁၀၂
ပါဠိ	၅၃၀
ပါဠိဘဏ္ဍ	၅၅၂
ပါဟုဏ	၄၄၂
ဒိဂ	၆၃၂
ဒိဂ်	၉၀
ဒိဂ်လ	၉၀၊၃၃၁
ဒိဂ်လမဏ္ဍိကာ	၆၄၅
ဒိစု	၄၉၄
ဒိစုလ	၅၆၀
ဒိဋ္ဌ	၆၃၄၊၁၀၀၈
ဒိဋ္ဌိလာ	၅၆၄
ဒိဏ	၆၂၆
ဒိဋ္ဌက	၅၂၄၊၉၉၁
ဒိဋ္ဌ	၂၇၀၊၁၀၇
ဒိဋ္ဌက	၄၆၃
ဒိဋ္ဌသံဃာဋ္ဌက	၂၁၉
ဒိဏ္ဍ	၂၇၀
ဒိဏ္ဍရ	၄၆၃
ဒိဏ္ဍ	၁၀၁၈
ဒိဏ	၃၀၁
ဒိဏာ	၁၀၁
ဒိဏ္ဍ	၂၀၈
ဒိယ	၂၄၀၊၆၉၆၊၉၇၄
ဒိယက	၅၆၀ ၅၆၂၊၆၁၉
	၁၀၀၅
ဒိယဂ်ု	၄၅၂၊၅၇၀
ဒိယာ	၂၃၇၊၉၇၄
ဒိယာလ	၅၅၅
ဒ်လကွ	၅၅၀
ဒိလမ္ပန	၂၀၃
ဒ်ယ	၆၂၅
ဒ်ယာ	၁၀၁
ဒ်ယ	၁
ဒ်ယ	၁
ဒ်ယ

စာမျက်နှာ	
ပုဗ္ဗဒိတု	၂၄၉
ပုဗ္ဗာ	၂၄၉
ပုထု	၆၉၉၊၁၁၃၇
ပုထုက	၂၅၁
ပုထုဂတ္တတာ	၄၃၀
ပုထုဇနဿ	၄၃၅၊၁၀၀၅
ပုထုလ	၆၉၉
ပုထုလောမ	၆၇၀
ပုထုဿိ	၁၀၂
ပုနဿ	၁၂၀၀
ပုနဿိ	၅၉၅
ပုနပ္ပုနံ	၁၁၃၀
ပုနပ္ပုနက္ကိယာ	၁၁၇၁
ပုနဗ္ဗသု	၅၀
ပုဗ္ဗာ	၅၅၅
ပုဗ္ဗ	၂၃၀၊၅၁၄၊၁၁၀၂
၁၀၉၂၊၁၁၀	၁၀၀၊၁၁၀
ပုဗ္ဗဏ္ဏ	၅၁၀
ပုဗ္ဗဏ္ဏတ	၅၁၅
ပုဗ္ဗ	၁၃၀
ပုဗ္ဗ	၁၃၀
ပုဗ္ဗ	၁၃၀

(၈၁)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ပေါက္ခရ	၁၃၀၊၁၃၅
	၆၀၄၊၀၂၇
ပေါက္ခရဏီ	၆၇၆
ပေါက္ခရသာတက	၆၂၅
ပေါ်ဌဂလ	၆၀၀၊၁၁၂၆
ပေါ်ဌပဒါ	၆၁
ပေါ်ဌပါဒ	၇၅

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ပေါဏ	၁၀၇၀
ပေါတ	၆၆၇၊၁၀၇၉
	၁၁၁၉
ပေါတက	၂၅၁
ပေါတဝါဟ	၆၆၆၊၉၀၉
ပေါ်ဏ	၅၂၂
ပေါ်ဏက	၁၀၀၇

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ပေါ်ဏရိကာ	၅၂၂
ပေါ်ထန	၁၁၂၅
ပေါ်ရိသ	၂၂၇၊၂၆၉၊၀၀၅
ပေါသ	၂၂၇
ပေါသိတ	၇၄၅၊၁၀၇၇
လ်ဝ	၆၆၄

(၈)

ဖဏ	၅၁
ဖဏ	၅၁
ဖဏ်ကာ	၇
ဖဏ်ဏိ	၁၉
ဖဏိန္ဒက	၁၇၀
ဖဏိ	၆၅၃
ဖရသု	၃၉၃
ဖရုသ	၁၂၅၊၉၆၂
ဖလ	၂၇၃၊၅၄၆၊၉၅၂
ဖလက	၃၉၂၊၁၀၁၁
	၁၁၀၀
ဖလဋ္ဌိဟိ	၉၀၃
ဖလစိတ္တ	၉၅၂

ဖလဝန္ဓ	၅၄၀
ဖလိန	၅၄၀
ဖလိ	၅၄၀
ဖသ	၉၄၊၁၄၉
ဖလ	၅၉၉
ဖ ိုကိတ	၄၆၂
ဖ ိတိ	၇၆၁
ဖါရုသက	၂၃
ဖါလ	၄၄၀
ဖ ိသု	၀၀
ဖ ိသုကာ	၂၇၀
ဖ ိသုလိကာ	၂၇၀
ဖိယ	၆၆၇

ဖုဋ	၇၁၅
ဖုဋန	၇၅၉
ဖုလိဂ်	၃၅
ဖုလ	၅၄၁
ဖုသိတ	၆၅၉
ဖုသ	၅၀၊၇၆
ဖုသရထ	၃၇၂
ဖေဋ	၅၇၂၊၆၉၇
ဖေကိလ	၅၅၄
ဖေကိလဋ္ဌမ	၀၂
ဖေ၀	၆၁၄
ဖေ ုဏ	၃၂ဌ၊၁၀၄၉
ဖေ ုဋ	၁၉၉

(၈)

ဗကာ	၂၄၁၊၁၀၄၃
ဗဒရ	၅၅၁
ဗဒရာ	၅၅၇
ဗဒရိ	၅၅၇
ဗဒ	၇၄
ဗဒ္ဓ၀ေရ	၁၆၅
ဗ ုရ	၃၂၂
ဗန္ဓကိ	၂၃၃

ဗန္ဓန	၃၅၄၊၇၆၄၊၁၀၂၉
	၁၁၆၇၊၁၁၀၁
ဗန္ဓနဂ်ိုဝ်	၅၁၉
ဗန္ဓနဂါရ	၄၀၇
ဗန္ဓနာလယ	၁၀၁၂
ဗန္ဓ၀	၂၄၃
ဗန္ဓု	၂၄၃
ဗန္ဓုကာ	၅၅၄

ဗန္ဓုဇီ၀က	၅၅၄
ဗ ုဏ်	၂၆၀
ဗဒ္ဓ	၆၁၄၊၁၀၀၁
ဗရိဟ	၆၃၄
ဗရိဟိ	၆၃၂
ဗရိဟိသ	၆၁
ဗလ	၃၀၁၊၃၉၉၊၁၇၁
	၀၇၁၊၁၉ဝ၊ဝ၄
	၀ဗ၅၊ဝ၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟဟုဘေဒ	၇၁၉
ဟဟုလ	၇၀၂
ဟဟုလာ	၅၉၀၊၁၀၁၁
ဟဟုဝါရက	၅၅၇
ဟဟုဒိဓ	၇၁ဖ
ဟဠိသ	ဖ၇၃

(ဟ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟလိပုဒ္ဓ	ဖ၃၇
ဟလိဝဒ္ဓ	၄၉၅
ဟဟိ	၁၁၅၄
ဟဟိဒ္ဓါ	၁၁၅၄
ဟဟု	၇၀၂၊၁၀၇၃
ဟဟုတရ	၉၅၀
ဟဟုတ္တ	၄၇၃
ဟဟုဗ္ဗဒ	၇၂၂

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟာဟုဇ	၃၃၅
ဟာဟုမူလ	၂ဖ၄
ဟာဟုမူလဝိဘူသန	၂၀၇
ဟာဟုလ္ဝ	၁၁၅၄
ဟာဟျ	၁၁၅၄
ဟာဠ	၄၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟာလတ္ထ	၂၅၀
ဟာလိသ	၇၂၀၊၁၀၇၉
ဟာလ္ဝ	၂၅၀
ဟာလ္ဝါဒိ	၁၀၀၁
ဟာဟာ	၆ဖ၅
ဟာဟိရုံ	၇၀၂၊၁၁၅၄
ဟာဟိရာ	၁ ၁၅၄
ဟာဟု	၂ဖ၅

(ဟ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟာကုဒိ	၅၅၅
ဟာဏ	၃၀၉
ဟာဏဒိ	၃၀၉
ဟာဓ	၁၀၉၀
ဟာရာဏသိ	၁၉၉
ဟာလ	၂၅၁၊၇၂၀၊၉၂၃
ဟာလက	၁၁၁၉
ဟာလတာ	၂၅၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟိဌ္ဌ	၁ဖ၅
ဟိဌ္ဌ	၅
ဟိဌ	၁	၁
ဟိဌ	၁	၁
ဟိ	၁	၁
ဟိ	၁	၁
ဟိ

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
မြဟွ	၁၅၊၄၀၊၈၁၂
မြဟွစရိယ	၈၇၂
မြဟွစာရီ	၄၀၉
မြဟွမဗ္ဗု	၄၀၈
မြာဟွဏ	၄၀၈

(ဘ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဘ ၅၇၊ဖြ၁၊၁၀၀၈၃၊၁၀၉၄	
ဘကွက	၇၃၃
ဘကွန	၁၀၀၅၊၁၁၀၄
ဘကွိတ	၇၅ဖ၊၁၀၀ဖ
ဘဂ	၂၇၃၊၈၄၄
ဘဂန္ဓလိ	၃၂၀
ဘဂဝန္တု	၁၊၁၀၉၉
ဘဂိနီ	၂၅၀
ဘဂ	ဖ၁၊၁၀၉
ဘ၇	၁၀၅
ဘင်	၂၉၁၊ဖဖ၁၊၁၁၁၀
	၁၁၃၁
ဘဋ္ဌိတ	၁၀၇၇
ဘဋ	၃၇ဖ
ဘဋ္ဌ	၇၅၀၊၁၀၇၇
ဘဋ္ဌယ၀	၄ဖ၃
ဘဏိတ	၇၅၄
ဘဏ္ဍ	၉၂၁
ဘဏ္ဍန	၄၀၀
ဘဏ္ဍာဂါ	၅၀၇
ဘဏ္ဍိကာ	၅၇၄
ဘဏ	၅၅
ဘမရ	ဖ၃၅
ဘမု	၂၅၉
ဘမုက	၂၅၉၊၁၀ဖ၀
ဘယ	၁ဖဖ
ဘယကံရ	၁ဖ၇၊၉၂၀
	၉၉၀
ဘယာနုက	၁၀၂၊၁ဖ၇
ဘရ	၁၁၁၃
ဘရဏ	၁၀၅၄
ဘရဏီ	၅၀
ဘရိယာ	၉၀၀
ဘလ္လာတက	၅ဖ၀
ဘလ္ဋ	၅ဖ၀
ဘာ	၀၂၉
ဘ၀နု	ဖ၁၊၂၀ဖ၊၁၁၀၉
ဘ၀န္တရ	၁၁၄၉
ဘ၀ေနတ္တိ	၁ဖ၂
ဘ၀ဘေဒ	၇၉၃
ဘဿ	၅၂၅
ဘသ	၃၅
ဘသရ	၇၃၂
ဘေဒနန္တရ	၉၀၀
ဘောဏက	၄၅ဖ
ဘောတု	၂၅၀
ဘောတုဘဂိနီ	၂၅၀
ဘာနု	ဖ၃၊ဖ၄၊၁၀၄၅၅
ဘာနုမတ္တ	၃၄၊ဖ၃

(ဘာ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဘာ	ဖ၄
ဘာဂရ	ဖ၃
ဘာ၀	၉၀၊၄၀၅၊၁၁၂၁
	၁၁ဖ
ဘာ၀ရေယျ	၉၀
ဖ်ဘာ၀ါက	၁၁၇၅
ဘာဂိနေယျ	၂၄ဖ
ဘာဂိရသိ	
ဘာဂု	၉၀၊၉၀၉၊၁၀၅၅
	၁၁၂
ဘာဝုဒိဟိန	၀၉၂
ဘာ၀ေန	၄၅၇
ဘာ၀ေနန္တရ	၉၀၀
ဘာ၀ကက	၄၅ဖ
ဘာတု	၂၅၀
ဘာတုဘဂိနီ	၂၅၀
ဘာနု	ဖ၃၊ဖ၄၊၁၀၄၅၅
ဘာနုမတ္တ	၃၄၊ဖ၃

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဘာရ	၄၈၁၊၉၃၃၊၁၁၁၃
ဘာရတိ	၁၀၅
ဘာရဒ္ဒါ	၁၀၉
ဘာရပါဒတာ	၃၂
ဘာရဝါဟာ	၅၁၃
ဘာရိက	၅၁၃
ဘာဝ	၁၇၊၈၊၇ဖ၊ဖ၊၈၀၇
ဘာဝိတ	၃၀၇၊၁၀၇၇
ဘာဒိ	၁၀၇၂
ဘာသန	၈၉၉
ဘာသပက္ခိ	ဖ၄၃
ဘာသာ	၁၀၅
ဘာသိတ	၁၀၅၊၇၅၄
ဘာသုရ	၇၃၂

(ဘိ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဘိုံသန	၁ဖ၇
ဘိုံသာပန	၁၂၀၂
ဘိက္ခာ	၄ဖ၅၊၁၁၁၃
ဘိက္ခု	၆၀၉၊၄၁၅၊၄၃၃
ဘိက္ခုနီ	၄၁၅
ဘိက္ခုဘေဒ	၁၀၅၁
ဘိက်	၃ဖ၂
ဘိက်ခရ	၃၅၉
ဘိဏ်ရာဇ	၅၉၄
ဘိတ္တိ	၃၀၄
ဘိန္ဒ	၇၄၇၊၉၉၂
ဘိယ	၇၀၂၊၉၅၈
ဘိသ	ဖ၀ဖ
ဘိသက္ကာ	၃ ၊ ၉
ဘိသမုဒ္ဒ	ဖ၀၄
ဘိသိနီ	ဖ၀၀
ဘိသိလ	၇၃၀
ဘိတိ	၁ဖဖ၊၁၁၁၂
ဘိမ	၁ဖ၇၊၁၀ဖ၇၊၁၀ဖ၀
ဘိယော	၉၅၀
ဘိရု	၂၃၀၊၇၃၀၊၁၀၂၀
ဘိရုက	၇၃၀၊၁၀၂၀

(ဘု)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဘုဇ	၂ဖ၅
ဘုဇဂ	ဖ၅၂
ဘုဇင်	ဖ၅၂
ဘုဇင်မ	ဖ၅ ၂
ဘုဇပတ္တ	၅ဖ၀
ဘုဇသိရ	၂ဖ၀
ဘုဇ်ဿ	၅၁၅
ဘုဏ်နုပတ္တ	၀၅၇
ဘုတ္တ	၇၅ဖ
ဘုတ္တသေသက	၀ဖ၇
ဘုဝန	၁၀ဖ၊၁၀၀၂
ဘုသ	၀၁၊၀၅၃၊၁၀၉၇
	၁၁၂၅၊၁၁၇၁၊၁၁၀၀
ဘုသတ္တ	၁၁ဖ၃၊၁၁ဖ၅
	၁၁၇၂၊၁၁၇၅၊၁၁၀ဖ
ဘူ	၁၀၂၂၊၂၅၉၊၁၁ဖ၀
	၁၀၉
ဘုတ	၁၁ဖ၃၊ဖ၉၃၊၇၀၀၊၀
	၁၁	
ဘုတပတိ	၁
ဘူတ	၁	
ဘူတ		
ဘူတ		
ဘူတ		
ဘူတ		
ဘူ		
ဘုတ		
ဘုပါလ		
ဘုဘုဇ		
ဘုဘောဒ		
ဘုမ္မ		
ဘုမိ	၁၀၁၊၁၀ဖ၀၊၁၀၉၉
ဘုမိပ		
ဘုမိဘာဂ		
ဘုရိ		
ဘုဒ်ပညာ		
ဘုရိ		
ဘုသန		
ဘုသက္ကရုဏိ		

(ဘ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဘဘက	၆၇၄	ဘေရိမ္ဘဘေဒ	၁၄၄	ဘောဂဝန္တိ	၁၀၉၅
ဘေတိ		ဘေရိဘေဒ	ဂ၅၄	ဘောဂီ	၆၅၂၊၁၀၉၅
ဘေဒ	၃၄၉၊၇၅၉၊၉၉၂	ဘေသဇ	၃၃၀	ဘောဇန	၄၆၅၂၊၁၁၁၃
	၁၁၃၁၊၁၂၂၀	ဘေသဇ္ဇ	၃၃၀	ဘောဇ	၄၆၆
ဘေဒိတ	၇၄၇	ဘေသ္မိ	၁၆၇	ဘောဝါဒိ	၄၀၀
ဘေရဝ	၁၆၆၊၁၆၇၊၁၀၆၇	ဘော	၁၁၄၀		
ဘေရိ	၁၄၃၊၁၁၀၁	ဘောဂ	၆၅၃၊၇၅၉		

(မ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
မံသ	၁၅၇၊၂၇၀၊၁၁၀၅	မဃာ	၅၉	မဇ္ဇိမာရတ္တိ	၇၀
မံသစက္ခု	ဂ၃၅	မဂ်လ	ဂ၀၊၃ဖြာ၊၉	မဇ္ဇက	၃၀ဂ
မဃစိတ္တ	၁၀၀၇	မဂ်ိသ	၆၂၁	မဇ္ဇဂ်	၃၀၉
မကရ	၆၁၊၆၇၁	မဇ္ဈ	၂၂၇	မဇ္ဇန်ရ	၃၁၀
မကရန္ဒ	၅၄၄	မဇ္ဈ	၄၀၄	မဇ္ဇာဓရ	၃၀၉
မကသ	၆၄၅	မဇ္ဈ	၆၁၊၆၇၀	မဇ္ဈိ	၅၄၉
မကုဋ	၂ဂ၃၊ဂ၆၄	မဇ္ဈိမ္ဘာ	၄၆၂	မဇ္ဈိဒ္ဓ	၅ဂ၁
မဏ္ဍရ	၆၁၄	မဇ္ဈိမန္ဓ	၆၆၉	မဇ္ဇိရ	၂ဂဂ
မဏ္ဍိက	၆၂၀	မဇ္ဈိရ	၁၆ဂ	မဇ္ဈ	၁၂၉၊၆၉၂
မဏ္ဍိကာ	၆၄၄	မဇ္ဈိရိယ	၁၆ဂ	မဇ္ဇေသာ	၅၂၃
မဏ္ဍိကာဏ	၆၄၄	မဇ္ဈိက	၆၆၉	မဇ္ဇေ	၉၅
မဏ္ဍိကာဘေဒ	၆၄၄	မဇ္ဈေရ	၇၆ဂ	မဏိ	၄ဂ၉၊၁၀၆၃၊၁၁၁၄
မဂ	၆၁၆	မဋ	၇၆၇	မဏိက	၄၅၆
မဂ	၁ဂ၄	မဋ္ဌိကယိ	၅၁၁	မဏိပန္ဓ	၂၆၅
မဂသိရ	၅ဂ	မဏ္ဍ	၆၁၄	မဏိဘေဒ	၉၀၇
မဂ	၁၉၀၊၉၂၁၊၁၀၅ဂ	မဏ္ဍ	၂၂၇၊၇၆ဂ၊၁၄၀	မဏိဝေ	ဂ၆၆
မဂ္ဂ	၇၂၄		၁၀၉၂	မဏ္ဍ	၄၆ဂ
မဂ္ဂန	၇၂၄	မဏ္ဍိက	၇၆ဂ	မဏ္ဍန	၂ဂ၂
မဂ္ဂဝိရတိ	ဂ၀	ဗ္ဗ	၁ဂ၆	မဏ္ဍပ	၁ဂ၁
မဂ္ဂသန္ဓိ	၂ဝ၄	ဗ္ဗ	၁ဂ၆	ဗ္ဗ	၅ဂ၁
မဂ္ဂသမ္ဘဝ	၁၁၁၁	ဗ္ဗ	၇၆	ဗ္ဗ	၁၅၁၊၆၉၂၊၁ဂ
မဂ္ဂိတ	၇၅၃	ဗ္ဗ	၉		၉၂	၁	၆	၂
မဂ္ဂါ	၆	ဗ္ဗ	၁	ဗ္ဗ	၁	၁	၆	၂
	၂	ဗ္ဗ	၁	ဗ္ဗ	၁	၁	၆	၂

အကျဉ်းချုပ်

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
မရိစ	၄၅၉
မရိယာဒါ	၂၂၆၊၁၀၅၅
	၁၁၀၁
မရိစိ	၆၄၊၆၅
မရု	၁၁၊၆၆၃၊၆၆၅
မလ	၂၇၄
မလယ	၁၁၁၄
မလယဇ	၃၀၀
မလိန	၆၉၉
မလ္လယုဒ္ဓ	၄၀၂
မလ္လဂ	၄၅၀
မလ္လိကာ	၅၇၄၊၆၄၆
မလ္လိကာဒု	၆၄၆
မလ္လိကာဒိ	၅၄၆
မလိမသ	၆၉၉
မသက္ကသာရ	၂၁
မသာရက	၃၁၀
မသာရပလ္လ	၄၉၂
မသု	၂၅၉
မဟ	၁၇၀
မဟန္တ	၆၉၉၊၁၀၆၇၊
	၁၁၅၃
မဟန္တယ	၁၆၆
မဟလ္လက	၂၅၄၊၁၀၇၅
မဟာကထာန	၄၇၆
မဟာကန္ဒ	၅၉၄
မဟာကုလ	၃၃၃
မဟာတဏှ	၇၂၁
မဟာတိမိ	၆၇၂
မဟာဒီပ	၁၀၃
မဟာဒိတိ	၇၂၁
မဟာနသ	၂၁၁
မဟာနာမ	၅၀၆
မဟာဆိုသာ	၇၁

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဗန္ဓာသဝ	၅၁၂
မန	၁၅၂
မနက္ကာရ	၁၅၉
မနာ	၁၁၄၉
မနာပ	၆၉၃
မနုဇ	၂၂၇
မနုည	၁၂၅၊၆၉၂
မနုဿ	၂၂၇
မနောတောသ	၁၀၁၆
မနောဘူ	၄၂
မနောရထ	၁၆၃
မနောရမ	၆၉၂
မနောဝိလေခ	၁၇၀
မန္တ	၁၀၀၊၁၅၂၊၉၀၀
မန္တန	၃၅၂
မန္တာ	၁၅၃၊၉၀၀
မန္ဒိနီ	၃၄၀
မန္ဒီ	၃၄၀
မဏ	၄၆၃၊၁၀၀၁
မဏိနီ	၄၉၉
မဏ္ဍ	၃၇၉
မဏ္ဍန	၁၀၀၁
ဗန္ဓ ၆၁၊၁၃၃၊၁၅၁	၀၂၊၁၄၊၆၁
	၇၂၀၊၁၄
ဗန္ဓဂါမ	၃၇၉
ဗန္ဓာကိနီ	၂၇
ဗန္ဓာကိဏိ	၆၇၀
ဗန္ဓရ	၆၀၆
ဗန္ဓုရ	၂၀၅၊၁၀၆၆
ဗန္ဓုံရာလိန္ဒ၀ဏ္ဏ	၉၉၀
ဗယူဟ	၆၄
ဗယူရ	၆၃၄
ဗရဏ	၄၁၄
ဗရဏလိဂ်	၁၂၂

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဗာဒ	၉၁၉
	၂၅၆၊၅၄၀
	၁၀၄
	၃
	၅၁
	၁
	၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
မဟာသရ	၆၇၉
မဟာသဟာ	၅၇၇
မဟာသိရ	၂၇၉
မဟာဟာသ	၁၇၅
မဟိကာ	၅၆
မဟိဿ	၂၄
မဟိဿရ	၁၆
မဟိ ၁၈၁၊ ၆၈၁၊ ၁၀၅၃	
မဟိဘာဂ	၈၈၆
မဟိရုဟ	၅၃၉
မဟိလတာ	၆၇၄
မဟုဿာဟ	၇၂၁
မဟေသိ ၂၊ ၁၀၁၄၊ ၂၃၂	
မဟောသဓ	၄၅၉

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
မဟာဘူတ	၇၀၀
မဟာမဏ္ဍ	၆၇၂
မဟာမဏ္ဍ	၁၄၀၊ ၉၀၁
မဟာမုနိ	၁
မဟာရညေ	၅၁၅
မဟာရောရုဝ	၆၅၆
မဟာဝိဇေက	၁၂၀
မဟာဝိဿ	၆၆၁
မဟာသဒ	၂၁၁
မာဂ	၅၅
မာဂ	၅၅
မာဂ	၅၅
မာဂ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅
မာ	၅၅

(၆)

ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
၁၆၊ ၆၁၉၊ ၁၀၄၆	မိဂိန္ဒ	၆၁၀	မိလက္ခဏာတိ	၅၁၆
၆၅	မိဆာ	၁၁၄၇	မိလက္ခဏေသ	၁၈၆
၆၁၈၊ ၉၁၁	မိတ	၇၀၉	မိဿက	၂၃
၅၁၉	မိဏ	၃၄၃၊ ၃၄၆	မိဿုတ	၉၉၂
၃၀၃	မိယိသ	၁၉၉	မိဟိတ	၁၇၅
၆၁၈	မိထု	၁၂၄	မိနု	၆၁၁၊ ၆၇၀
၅၁၇	မိထုန	၆၂၇	မိန	၂၇၅
၅၁၇	မိဆော	၁၂၀၁		
၆၁၀	မိဒ	၁၇၆		

(၇)

၁၁၄၆	မုဇ	၃၂၁	မုဏ	၁၁၄
၁	မုနိ	၁၅	မုနိ	၁၁၄၃
၁	မုနီ	၀ဝ၊ ၄၁၀၊ ၁၀၂	မုဒ	၅၁
၅၁	မုဒ	၁၁၀	မုဒ	၂၅၅
၅၅	မုရ	၁၄၁	မုဒ္ဓ	၂
၅၅	မုသ	၄၅	မုဒ္ဓ	၂
၅	မုသာ	၁	၁	၂
၁				
၁				
၁			

(မေ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
မောကျွဖိက	၁၁၆၉
မောဂ္ဂလ္လာန	၄၃၅
မောဃ	၇၁၄
မောစ	၅၈၊၉၈၇
မောန	၄၂၉၊၁၁၅၀
မောဒက	၁၁၁၄
မောရ	၁၀၄၂၊၆၁၃
မောလိ	၈၆၄
မောသ	၅၂၁
မောသက	၅၂၇
မောဟ	၁၆၈ ၄၀၁
	၁၀၈၈၊၁၁၇၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
မော	၂၀၂
မေဒိနီ	၁၈၁
မေဓ	၄၀၀
မေဓာ	၁၅၂
မေဓာဝိ	၂၂၉
မေရေယ	၅၁၂
မေရ	၂၆
မေလက	၇၆၉
မေသ	၆၁၊၉၀
မေသောဒိ	၁၀၅၂
မေဟ	၃၊၉
မေဟန	၂၇၃
မောကျွ ၆၉၅၊၈၉၄၊၁၀၆၄	
၆၅၁၀၊၁၁၃၃၊၁၁၆၆	

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
မေခလ	၂၀၇
မေဃ	၄၇၊၁၁၁၃
မေဃသ္ဓုဗ္ဗာဟ	၅၀
မေဃနာဒ	၄၉
မေဃပဒ္ဓလ	၇၁
မေဃပါသာဏ	၁၀၁၃
မေစက ၉၆၊၃၆၃၊၆၃၄	
	၁၀၂၄
မေဠု	၆၉၇
မေဏ္ဍ	၅၀၁
မေဏ္ဍာ	၁၆၁
မေဏ္ဍိ	၁၆၁
မေထုန ၃၁၇၊၆၂၇၊၁၀၆၄	
မေထုနာရတိ	၇၀၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ယမ	၄၄၊၄၄၄၊၆၂၇
	၇၆၅၊၈၅၄
ယမက	၆၂၇
ယမေတ္ထိ	၁၀၉
ယမရာဇ	၄၄
ယမလ	၆၂၇
ယမုနာ	၆၀၁
ယဝ	၄၅၀
ယဝနပုန္ဓ	၁၄၇
ယဝသ	၆၀၁
ယသ	၁၁၇၊၁၀၄၂
ယသောရော	၃၃၆
ယဟိ	၁၁၅၇

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ယကြ	၁၁၅၇
ယထဋ္ဌိ	၁၁၉၃
ယထဝိုဝ	၁၁၄၄
ယထာစ	၁၁၄၄
ယထာဘုတံ	၁၂၇၊၁၁၈၃
ယထာနာမ	၁၁၀၃
ယထာဝိ	၁၁၄၃
ယထာဟိ	၁၀၄၃
ယထိဿိတ	၄၆၉
ယဓဝ	၁၄၃
ယ	၁၅၄
ယ	၁၅၄
ယ	၁၅၄

အကျဉ်းချုပ်

(ယစ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ယာတနာ	၄၀၇	ယာဗျယာနှ	၃၇၃
ယာတြာ	၃၉၅၊၁၀၅၅	ယာမ	၇၂၊၇ဖ၀
ယာဒေသ	၁၂၀၄	ယာဝ	၁ဖ၉၀၊ဖ၉၀
ယာန	၃၇၅၊ဖ၇	ယာဝတ	၃ဝ၅
ယာတ	၁ဖ၉	ယာဝတ္ထ	၁ဖ၄
ယုတ	၁ဖ၀	ယုတ	၁ဖ၄

(ယု)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ယောဇနာ	၃	ယောဂေ	၁ဖ၅
ယောဂ	၁ဖ	ယောဂ	၄	ယောဂ	၄
ယောဂ	၃	ယောဂ	၃	ယောဂ	၃
ယောနိ	၁၅၁၊ ၂	ယုတ	၁
ယောဇ	၃	ယုတ	၁
ယောဇ	၃	ယုတ	၁
ယောဇ	၃

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ရတ္တပါ	၆၇၄
ရတ္တဖလာ	၅၉၀
ရတ္တမဏိ	၄၉၁
ရတ္တာတိသာရ	၃၂၅
ရတ္တိ	၆၉
ရထ	၃၇၂၊၃၀၂
ရထကာရ	၅၀၆၊၅၀၀
ရထကာရက	၆၇၀
ရထဂုတ္တိ	၃၇၄
ရထဂ်	၃၇၃၊၇၀၁၊၀၉၃
ရဏေဏှ	၁၉၄
ရထာစာရီ	၃၇၆
ရထာဖိ	၁၀၉၁
ရထာနိက	၃၀၃
ရထာရောဟ	၃၇၆
ရထိက	၃၇၆
ရထိကာ	၂၀၂
ရထိ	၃၇၆
ရထိ	၃
ရဒ	၂၆၁
ရဒနှ	၂၆၁
ရန္ဓ	၆၄၀၊၁၀၁၄
ရမဏိ	၂၃၀
ရမ္ဘာ	၂၄၊၅၅၀
ရမ္ဘက	၇၇
ရယ	၄၀
ရဝ	၁၂၀၊၀၇၆၃၊၁၀၀၀၂
	၁၀၉၇
ရဝါ	၁၂၀
ရဝိ	၆၃
ရဝိဟံသ	၆၂၅
ရသ	၉၄၊၄၉၃၊၀၀၄
	၉၇၇၊၁၁၁၇
ရသက	၄၆၄
ရသဋ္ဌ	၄၆၇
ရသဝတီ	၂၁၀
ရသဟရဏီ	၂၀၀
ရသာတလ	၆၄၀
ရသာလ	၅၀၉
ရသိတ	၄၉
ရသ္မိ	၄၄၀၊၁၀၄၄
ရဿ	၃၁၉၊၇၀၇
ရဟ	၃၅၃
ရဟသ္ယ	၁၀၆၂
ရဟဒ	၆၇၆
ရဟဿ	၃၁၉
ရဟဿ်ိ	၂၇၃
ရဟော	၃၅၃၊၁၁၅၀
ရသ္ဓသာ	၂၇၉
ရသနှာ	၁၅၀၊၂၀၇၊၉၃၉
ရသဘေဒ	၉၆၁
ရသ၀တီ	၂၁၁
ရသဟရဏီ	၂၀၀
ရသာတလ	၆၄၀
ရသာလ	၅၀၉
ရသိတ	၄၉
ရသ္မိ	၄၄၀၊၁၀၄၄
ရဿ	၃၁၉၊၇၀၇
ရဟ	၃၅၃
ရဟသ္ယ	၁၀၆၂
ရဟဒ	၆၇၆
ရဟဿ	၃၁၉
ရဟဿ်ိ	၂၇၃
ရဟော	၃၅၃၊၁၁၅၀

(ရ)

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ရ	
ရက	၁၆၃၊၁၀၀၁
ရဇ	၃၃၃၊၉၂၆
ရဇကဟ	၂၀၀
ရဇည	၃၃၅
ရဇမဘနိ	၁၉၀
ရဇရက္ခ	၅၅၁
ရဇလိဂ်	၀၇၉
ရဇဝယ	၃၆၆
ရဇဟံသ	၆၄၆
ရဇာယတန	၅၆၃
ရဇ္ဇ	၅၁၀၊၁၀၉၉
ရဇုလ	၆၅၀
ရဇ်တ	၇၄၂
ရ	
ရ	၁၂၀
ရ	၁၀၀
ရ	၁၆၃
ရ	၁၆၃
ရ	၁၆၃

ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
၆၉၂	ရုဒ္ဓိရ	၂၈၁၊၁၀၂၉	ရူပိယ	၄ိုင်၉၊၉၀၃
၃၂၃	ရုရု	၆၁၈	ရူပီ	၄၈၉
၁၆၅	ရူပ	၉၄၊၈၂၅၊၁၀၀၈၇	ရူပူပဓိ၀ဏ္ဏိ	၂၃၃
၁၀ ၂	ရူပဏ္ဍာန	၈၂၅		
၇၄၄	ရူပါ၍ျိုသ	၈၅၁		

၁၁၄၀	ရောဂဟာ၍	၃၂၉	ရောရ၀	၆၅၆
၃၉၅၊၈၈၃	ရောစန	၅၆၄	ရောသ	၁၆၄
၅၈၉	ရောစနမ္ဘာ	၉၈	ရောသန	၇၃၁
၆၀	ရောဒိတ	၁၆၅	ရောဟိ၏ဂါ၊၄၉၇၊၁၀၉၄	
၃၊၁၀၄၆၊၁၁၀၀	ရောဓ	၆၆၃	ရောဟိတ	၉၅
၁၁၂၁၊၁၁၂၆	ရောမ	၂၅၉	ရောဟိတက	၅၆၅
၁၀၃၂	ရောမ္ဘ	၁၇၅	ရောဟိဏ္ဍ	၆၁၂
၉၂၆	ရောမ္ဘာတု	၈၇၆	ရောဟီ	၅၆၅

၆၆၇	လ၌	၇၅၂	လ၀နဲ	၁၀၁၅၊၇၇၀
၃ ၃၁၉	လ၌က	၆၉၃	လ၀ိတ္ထ	၄၄၈
၅၅၅၊၃၀၉	လ၌ဏ္ဍရက္ခဏ	၁၀၃၈	လသုန	၅၉၄
၅၅၊၁၇၈၊၁၁၄	လ၌ဒ	၁၀၈၇	လဟု	၄ဝ်၊၇၀၉၊၉၂၉
၁၁၇၅	လ၌ဒ	၁၆၁၊၉၀၀		၁၁၄၅
၁ ၁၁၇၆၊၁၁၇၇	လ၀နဲ	၂၆၀	လာ၁	၃၀၅
၈ ၂၊၃၈၅၊၉၀၆	လ၀နဏ	၂၆၁	လာ၁ပသာဒနဲ	၅၆၃
၃၉၂	လ၀ိတ	၁၀၅၊၇၅၄	လ:ဂ်လီ	၅၈၈
၁၀၄၀	လ ့	၅၆၉	လာ	၄၆၃
၉၄၈	လ ့	၁၀၈၇	လာ	၁၁၃၄
၂၁၇	လ	၆၆၁၊၃၃	လ	၆၃၈
၁၅၈	(	၂ ့	လ	၅၅၅
၇၄၆	(	၅	(	၅	(	(	(

(လ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
လိကုစ	၅၆၉	လိတ္ထ	၇၄၆၊၉၅၉	လုဒ္ဓ	၇၂၈၊၁၁၀၇
လိကောစက	၅၅၆	လိဒိ	၁၀၉၄	လုလာယ	၆၁၅
လိက္ခာ	၁၉၅	လိဒိကာရ	၃၄၀	လူခ	၉၆၂
လိင်	၂၇၃၊၉၁၀	လိလာ	၁၇၄၊၁၀၅၄	လူတာ	၆၂၀
	၁၀၆၂	လုဒ္ဒ	၁၀၃၉	လူတိကာ	၆၂၀
လိဒ္ဓိ	၃၃၆	လုဒ္ဓက	၅၁၇၊၁၁၀၇	လူနှ	၇၅၁

(လေ)

လေ	၉၉၃၊၁၁၉၉	လောကနှာထ	၂	လောလိက	၄၁၉
လေခက	၃၄၀	လောကာယတ	၁၁၂	လောလုပ	၇၂၀၊၁၀၇၆
လေခါ	၅၃၀၊၁၀၉၉	လောကေသ	၁၅	လောဟ	၃၀၂၊၄၉၃
လေချ	၁၀၉၉	လောစန	၁၄၉	လောဟကာရက	၅၀၉
လေဒ္ဓိ	၄၄၇	လောဏ	၄၆၀၊၁၀၅၂	လောဟကုဋ္ဌ	၆၅၇
လေဏ	၆၊၆၀၀	လောဒ္ဓ	၅၅၅	လောဟပိဋ	၆၄၃
လေပ	၁၀၅၃၊၁၀၀၀	လောဘ	၁၆၃၊၁၀၀၉	လောဟဘေဒ	၉၆၄
လေယျာဒိ	၅၂၂၊၁၀၀၇	လောမ	၂၅၉	လောဟမုဋ္ဌိရ	၀၂၀
လေယ္ယ	၆၁၊၄၆၆	လောမသပါဏက	၆၂၂	လောဟိတ	၉၅၊၁၅၇
					၂၀၀၊၁၀၂၉
လေသ	၇၀၄၊၇၉၀၊၁၁၀၉	လောမဟံသန	၁၇၅၊၉၁၂		
လောက	၉၃၊၁၀၆၊၁၀၄၁	လောလ	၇၁၁၊၇၂၀၊၉၃၉	လောဟိတက်	၄၉၁
လောကဂရု	၃		၁၁၆၇၊၁၀၇၆	လောဟိကာဒိ	၁၀၁၀

(ဝ)

ဝံသ	၃၃၂၊၅၉၉၊၁၀၆၁	ဝဏ္ဏ	၆၉၂	ဝဒိ	၁၀၅
	၁၀၉၁	ဝဏ္ဏဝါဒီ	၀၉၁	ဝဒိဘေဒ	၁၁၉၁
ဝံသဝတ္ထု	၄၉၁	ဝက်	၆၀၅၊၆၅၃၊၇၀၀	ဝဒိမုခ	၁၁၀
ဝက	၆၀၄		၁၀ ၂၆၊၁၀၃၅	ဝစောကြိယာ	၁၁၇၄
ဝကုလ	၅၇၁	ဝဂ်	၁၀၄၊၁၀၃၂	ဝဓ	၂၇၄၊၁၀၀၇
ဝဏ္ဏ	၆၁၊၁၀၃၃	ဝစ	၁၀၅	ဝဓကုဋ္ဌိ	၂၀၂
ဝဏ္ဏဂ်	၆၂၄	ဝစန	၁၀၅	ဝဓဌာန	၂၀၂
ဝဏ္ဏလ	၄၄၂၊၁၁၁၀	ဝစနပဋိဂ္ဂါဟ	၁၁၀၇	ဝဓကာမ	၄၉၀
ဝဏ္ဏ	၆၃၀	ဝစနၖ	၉၇၁	ဝဓတရ	၄၉၆
ဝဏ္ဏဘေဒ	၄၇၃	ဝစ	၅၀၃	ဝဓလ	၇၁၂

အကျဉ်းချုပ်

ပုဒ်	စာထောနံပါတ်
ဝဏ္ဏဒါသီ	၂၃၃
ဝဏ္ဏနာ	၁၁၈
ဝဏ္ဏိတ	၇၅၁
ဝဏ္ဏု	၆၆၂
ဝတ ၎ဝေါဝေါ၁ဖြာ	၉ဝ၉
၁ဝ၉	
ဝတ္ထု ၂ဖြစ်၊ဂုဏ်ပေါ်	၇ဝ
ဝတ္ထုနှစ်	၉ဖြစ်၊၎	
ဝတ္ထုနိုင်	၁၉၁၊၁ဝ၅	
ဝတြဿ	၂ဝ
ဝတ္ထု	၇ဝ၆
ဝတ ၎ဝေါ၁ဖြာ	၅ဝ
၁ဝ၁၊၁ဝ	
ဝတ္ထုဂုယ်	၂၇၃
ဝတ္ထုဗြဟ္မဒတ္တသတ္ထက	၉ဝ၉
ဝတ္ထုအိုရ	၂၉၁
ဝတ္ထာဝယဝ	၂၉၄
ဝတ္ထိ	၂၇၆
ဝတ္ထု	၂၂၅၊၉၇ဝ
ဝတ္ထုလ	၅၉၆
ဝတ္ထုလေယျက	၅၉၆
ဝဒ	၇၃၄
ဝဒညု	၇၂၂၊ဝ၉၁
ဝဒန	၂၆ဝ
ဝဒါနိယ	၇၂၂
ဝဓ	၄ဝ၃၊ဝ၁
ဝဓဋ္ဌာန	၅၂ဝ
ဝဒ္ဓိကာ	၅၂၅
ဝဓယျတ	၇ဝ၅
ဝဓူ	၂ဝ၀၊ဝ၇၇
ဝနိ	၅ဝ၁၊ဝ၆ဝ
ဝနကာဝက	၆ဝ၅
ဝနုကဋ္ဌ	၆ဝ၅

ပုဒ်	စာထောနံပါတ်
ဝနထ	၁၆ဝ
ဝနဘုဏ	၁၁ဝ၀
ဝနမ္ပတိ	၅ဝ၉၊၉ဝ၃
ဝနမလ္လိကာ	၅၇၅
ဝနိတာ	၂ဝ၀
ဝဏိဇက	၇ဝ၉
ဝန္ဓနာ	၄၂၆
ဝန္ဓကာ	၅၇၉
ဝန္ဓ ၃ဝ၉ဖြစ်ဝ၇	၁ဝ၀၊ဝ၇
ဝပန	၇၉၆
ဝပါ	၂ဝ၂
ဝပု	၁၅၁
ဝ၆	၁၁ဝ၄
ဝမထု	၃၂၇
ဝမ္ဘ	၃၇၇
ဝမ္ဘတ	၃၇ဝ
ဝယ	၁ဝဝ
ဝယဋ္ဌ	၂၅၃
ဝယသ	၃၄၆
ဝယသာ	၂ဝ၀
ဝရ ၂ဝ၀ဖြစ်ဝ၇	၂ဖြ
၅ဝ၀၊ဝ၁	
ဝရက	၄၅ဝ
ဝရက်	၂၇ဝ၊ဝ၀၉
ဝရဏ	၂ဝ၃
ဝရဏ	၂ဝ၃
ဝရဏ	၅
ဝရပညာ	၅
ဝရဝဏ္ဏနီ	၂ဝ၄
ဝရာဟ	၆ဝ၆၊ဝ၁
ဝရာရောဟ	၂ဝ၄
ဝရ္ဏ	၃ဝ၄
ဝတ	၅ဝ၃
ဝလ	၆ဝ
ဝလ	၆ဝ
ဝလ	၂ဝ၅

ပုဒ်	စာထောနံပါတ်
ဝ	၁
ဝ	၂
ဝ	၂
ဝ	၂

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ဝသ	၇၆၂၊၈၉၉၊၇၄၂
ဝသာဂါ	၈၇၃
ဝသတိ	၂၀၇၊၁၀၅၇
ဝသန	၂၉၀
ဝသန်	၇၉
ဝသဘ	၆၁၊၄၉၅
ဝသလ	၅၀၃
ဝသဝတ္တာပက	၁၀၂၅
ဝသဝတ္တိ	၄၃၊၁၀၂၅
ဝသာ	၂၈၂၊၄၉၈၊၈၇၃
ဝသီ	၄၃၄
ဝသု	၄၈၅၊၄၈၉၊၈၉၅
ဝသုဓာ	၁၈၁
ဝသုန္ဓရာ	၁၈၁
ဝသုမတီ	၁၈၁
ဝသဲ	၄၈၊၁၈ဖ၃
ဝဿ	၁၁၉၀
ဝဿဝ	၂၄၂
ဝဿာ	၈၀
ဝဿာန	၈၀
ဝဿိကီ	၅၇၅
ဝဿိတ	၁၃၀
ဝဿောကသာရာ	၂၁
ဝဠဝါမုခ	၈၈၉
ဝလဘိဗ္ဗာဒိ	၂၂၁
ဝဠဝါ	၃၇၁
ဝဟ	၄၉၇
ဝါဒီ	၆၇၇
ဝါမ	၆၉၃၊၁၀၂၁၊၁၁၇၉
ဝါမက	၁၀၉
ဝါမဒေ၀	၁၀၉
ဝါမန	၃၀၊၃၁၉၊၇၀၇
ဝါမာဒါန	၁၁၇၉
ဝါယ	၃၀
ဝါယန	၁၀၇၇
ဝါယနဒဏ္ဍက	၅၂၁
ဝါယသ	၆၃၇
ဝါယသာဝီ	၆၃၇
ဝါယာ	၁၅၊ ၃၁၄
ဝါယု	၃၇
ဝါယုသခ	၃၄
ဝါရ	၈၃၇၊၁၀၀၄၃
ဓါရက	၄၅၇
ဝါဒီ	၆၇၇
ဝါမ	၆၉၃၊၁၀၂၁၊၁၁၇၉
ဝါမက	၁၀၉
ဝါမဒေ၀	၁၀၉
ဝါမန	၃၀၊၃၁၉၊၇၀၇
ဝါမာဒါန	၁၁၇၉
ဝါယ	၃၈
ဝါယန	၁၀၇၇
ဝါယနဒဏ္ဍက	၅၂၁
ဝါယသ	၆၃၇
ဝါယသာဝီ	၆၃၇
ဝါယာ	၁၅ ၃၁
ဝါယု	၃၇
ဝါယုသခ	၃၄
ဝါရ	၈၃၇၊၁၀၀၄၃
ဓါရက	၄၅၇
ဝါလ	၁၄၄
ဝါလဟက	၄၇
ဝါလိ	၉၉၁
ဝါလိတ္ထစ	၂၅၅
ဝါလိန	၂၅၅
ဝါလိရ	၃၂၀
ဝါလိမုခ	၆၃၁
ဝါလ္လကီ	၁၃၈
ဝါလ္လဘ	၆၉၆၊၁၀၆၇
ဝါလ္လရီ	၅၄၉
ဝါလ္လိဘ	၅၉၆
ဝါလ္ဒ	၅၄၉
ဝါလ္ဒိဇာတိ	၁၀၃၀
ဝါလ္ဟရ	၂၈၀
ဝ၀ဏ္ဏိတရိဘာသာ	၁၁၉၀
ဝါ	၁၁၉၀
ဝါကျ	၁၀၆
ဝါကျာရန္တ	၁၁၉၄
ဝါကျာလင်္ကာရ	၁၁၉၆
ဝါဂုရာ	၅၂၀
ဝါဂုရိက	၅၁၃
ဝါစယမ	၄၃၃
ဝါစာ	၁၀၅
ဝါစာလ	၇၃၄
ဝါစိက	၁၂၄
ဝါစ္ဆလိဂ်	၉၃၆
ဝါဇ	၃၉၀
ဝါဇပေယျ	၄၁၃
ဝါဏိဇ	၄၆၉
ဝါဏိဇ	၄၄၆
ဝါဏိ	၁၀၅
ဝါတ	၃၇
ဝါတိကဒ္ဓဇ္ဇ	၄၉
ဝါတဃာတက	၅၅၁
ဝါတဏ္ဍ	၃၂၆
ဝါတပါန	၂၁၆
ဝါတမိဂ	၆၁၇
ဝါတိဂ်ဏ	၅၀၇
ဝါဏ္ဍာ	၁၀၅၄
ဝါဏ္ဍာဂါ	၅၀၇
ဝါဒိတ	၁၀၀၊၁၄၂
ဝါဒိတ္ထ	၁၄၂
ဝါဒိတ္ထဝါဒန	၈၀၇
ဝါန	၁၆၃၊၁၀၉၆
ဝါနပတ္ထ	၄၀၉
ဝါနရ	၆၁၃၊၁၁၀၆
ဝါနေယျ	၅၉၁
ဝါပသမကရဏ	၇၉၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဝါလဟတ္ထ	၃၇၁
ဝါလုကာ	၆၆၂
ဝါသ	၂၀၇၊၂၉၀
	၁၀၅၇၊၁၁၂၀
ဝါသစုဏ္ဏ	၃၀၆၊၁၀၂
ဝါသဌာန	၈၀၁
ဝါသန	၃၀၇
ဝါသနာ	၇၇၂
ဝါသဒ္ဓိ	၅၇၆
ဝါသယောဂ	၂၀၆
ဝါသဝ	၁၉
ဝါသဂါရ	၂၁၄

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
စါသိတ	၃၀၇
ဝါသီ (ဝါသိ)	၄၉၃၊၄၁၉
ဝါသုကီ	၆၄၉
ဝါသုဒေဝ	၈၆၉
ဝါသေဋ္ဌ	၁၀၉
ဝါဟ	၃၆၈၊၄၈၃၊၁၀၀၈၂
ဝါဟန	၃၇၅
ဝါဟသ	၆၅၀
ဝါဟိနီ	၃၀၁၊၁၀၅၅
ဝါဠ	၆၅၃၊၄၉၃၄
စါဠဂါဟိ	၆၅၅
ဝါဠမိဂ	

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဝိယာသ	၄၆၇
ဝိယာသာဒ	၄၆၇
ဝိစက္ခုဏ	၂၂၀
ဝိစက္ခိတ	၃၂၇
ဝိစယ	၇၇၄
ဝိစာရ	၁၁၁၅
ဝ်စာရဏာ	၁၅၄
ဝ်ိစိကိစ္ဆာ	၁၇၀
ဝ်ိဋ္ဌိက	၆၁၊၆၂၀
ဝ်ိဇန	၃၅၃
ဝ်ိဇယ	၄၀၂
ဝ်ိဇာတာ	၂၃၅
ဝ်ိဇိတာ	၁၀၉၊၃၅၀
	၁၀၃၀
ဝ်ိဇ္ဇာမဇန	၇၀၀၊၀၄၁
ဝ်ိဇ္ဇာ	၁၅၃၊၁၀၃၅
ဝ်ိဇ္ဇ	၄၄
ဝ်ိဇ်ုတာ	၄၄
ဝ်ိ၆	၆၀၅
ဝ်ိညတ္တိ	၁၀၅၉

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဝ်ိညာဏ	၀၃၀
ဝ်ိညူ	၂၂၉
ဝ်ိညေယျ	၁၂၉
ဝ်ိဏက်	၂၂၁
ဝ်ိဌပ	၅၂၁၊၁၁၂
ဝ်ိဌိတ	၅၃၉
ဝ်ိတက်	၅၅၇
ဝ်ိတက္ကန	၁၁၅၂
ဝ်ိတက္ကသတ္ထ	၁၁၂
ဝ်ိတတ	၁၃၉၊၁၄၁၊၉၃၂
ဝ်ိတထ	၁၂၆
ဝ်ိတရာဂ	၄၂၀
ဝ်ိတာန	၂၉၉၊၆ဦ၁၊၉၇၅
ဝ်ိတိက္ကမ	၄၃၀
ဝ်ိဟုဠ	၅၉၅
ဝ်ိဏ	၄၀၅ ၁၁၆၂
ဝ်ိတ	၁၀၅
ဝ်ိတ	၁၀၁၉
ဝ်ိတ	၇၄၅

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဓိတ္တာရ	၇၆၊၀၉၂၊၉၇၅
ဓိတ္ထိဏ္ဍ	၇၀၀
ဓိဒတ္ထိ	၁၉၅၊၂၆၇
ဓိဒါရ	၇၅၉
ဓိဒါရဏ	၉၉၂
ဓိဒါရိတ	၉၉၂
ဓိဓိတ	၇၂၃၊၇၅၆
ဓိဓိသာ	၂၉
ဓိဒုရ	၂၂၉
ဓဒ္ဓ	၂၂၉
ဓိဒေဟ	၁၀၅
ဓိဒ္ဒသု	၂၂၉
ဓိဒ္ဒုမ	၄၉၁
ဓဒ္ဒေသ	၁၆၄
ဓိဒ္ဒေသိ	၃၄၅
ဓိဒ္ဓ	၇၄၇
ဓိဒ္ဓါ	၂၂၀
ဓိဓ	၀၄၆
ဓိဓ၀ါ	၂၃၅
ဓိဓ၁	၁၆၀၊၉၁၄
ဓိဓ၁နဲ	၁၀၅၀
ဓိဓိ	၉၀၊၁၀၅၀
ဓိမုရ	၇၆၅
ဓိမေယျ	၇၂၉
ဓိနတက	၂၇
ဓိနတာ	၆၂၇
ဓိနာ	၁၁၃၀
ဓိနာယက	၂
ဓိနာသ	၇၇၀
ဓိနိတ	၃၆၉
ဓိဏ္ဍာသ	၃၀၁
ဓိပဂ္ဂ	၃၄၅
ဓိပတ္တိ	၃၀၅
ဓိပရိယာယ	၇၇၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဓိပရိယာသ	၇၇၆
ဓိပရိတ	၁၀၂၁
ဓိပလ္လာသ	၇၇၆
ဓိပဿနာ	၁၅၃
ဓိပဿဒ္ဓိ	၂၂၉
ဓိပါက	၁၀၅၁
ဓိပါဒိကာ	၃၂၅
ဓိဓိန	၅၃၅
ဓိပုလ	၆၆၉၊၁၀၇၃
ဓိမ	၄၀၀၊၁၀၄၀
ဓိဗကဋ္ဌက	၇၀၅
ဓိပဋိသာရ	၁၆၉
ဓိပ္ပလာပ	၁၂၄
ဓိပ္ပါလိဂ်	၃၅
ဓိဗုဓ	၁၁
ဓိဗ္ဗမ	၁၇၄၊၁၀၀၀
ဓိဘဏ္ဍဗဒန	၀၉၀
ဓိဘ၀	၄၀၅
ဓိဘာဝ	၁၀၅၆
ဓိဘာတ	၆၀
ဓိဘာဝီ	၁၁၀
ဓိဘိတက	၅၆၀
ဓိဘူ	၁၀၀၉
ဓိဘူသန	၂၀၃
ဓိဘေဒိကာ	၆၀၂
ဓိမ၀ါ	၁၇၀
ဓိမဒ္ဒါ	၁၄၅
ဓိမန	၇၂၂
ဓိမလ	၆၆၉
ဓိမံသာ	၁၅၄
ဓိမာန	၂၅၊၉၁၇
ဓိမုဒ္ဒါ	၉
ဓိမုခ	၇၃၅
ဓိယ	၁၁၄၄

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဓိယောဂ	၁၀၄၊၁၁၆၄
	၁၁၇၂
ဓိရတိ	၁၀၆
ဓိရလ	၇၀၆
ဓိရာဂ	ဂ
ဓိရာ၀	၁၂ဂ
ဓိရိယ	၁၅၆၊၉၁၄၊၁၀၀၅
	၁၁၃၆၊၁၁၉၅
ဓိရိယင်္ဂ	၁၅၇
ဓိရုပဂ္ဂ	၃၁
ဓိရုဠ္ဍက	၃၁
ဓိရောဓ	၁၂၄၊၁၆၄
ဓိရောဓကထန	၁၁၅၂
ဓိရောဓိ	၃၄၅
ဓိရောဓေတ္တိ	၁၂၄
ဓိလဋ္ဌ	၂၇၁၊၁၀၄၀၊၁၀၉၂
ဓိလာပ	၁၂၃
ဓိလာသ	၁၇၇
ဓိလိနတေလ	ဂ၇၃
ဓိလိနသ္ဆေဟ	၂ဂ၂
ဓိလိ၀ကာရ	၅၀၉
ဓိလေပန	၃၀၆၊၄၂၂
ဓိ၀ဋ္ဋ	ဂ၊၂၉၆
ဓိ၀ရ	၆၄ဂ၊၉ဂ၂၊၁၀၁၄
ဓိ၀ရဏ	၉၆၆
ဓိ၀သ	၇၄၂
ဓိ၀ါဒ	၁၁၇
ဓိ၀ါဒါဒိ	ဂ၆ဂ
ဓိ၀ါဟ	၃၁ဂ
ဓိဒိဗ္ဗ	၃၅၃
ဓိဒိ၀	၇၁၆၊၁၃၁၇
ဓိ၀ေက	၄၃၀၊၁၃၁၅
ဓိသ	၆၅၄
ဓိသံယောဂ	၇ဂ၆

ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
၄၇၅	ဝိသာဒ	၁၁၉၄	ဝိသေသန	၄၂၀
၁၆၂	ဝိသာရဒ	၂၂၀၊၉၆၈	ဝိသေဋ္ဌ	၁၂၉
၁၀၃၄	ဝိသဝလ	၆၉၉	ဝိသေန	၃၅၃
၇၉၃	ဝိသာလတာ	၂၉၅	ဝိသောနုန်	၄၂၀
၆၅၃	ဝိသာလာ	၅၉၆	ဝိသောသ	၃၅၃
၄၆၂	ဝိသိခါ	၂၀၂	ဝိသုတ	၇၂၃
၆၄၂	ဝိသိဋ္ဌ	၆၉၅၊၁၁၇၇	ဝိဟာ	၆၂၃
၇၆၉	ဝိသုဒ္ဓိ	၉	ဝိဟာဂါဒိပ	၆၃၂
၉၄၊၁၀၊၆၀၊၀၆	ဝိသုဒ္ဓိဒေဝ	၀၄၂	ဝိဟာရ	၆၂၃
၁၀၄၁	ဝိသူဝိကာ	၃၂၀	ဝိဟာရမ	၆၂၃
၁၄၉	ဝိဇ်ဿ	၇၂၉၊၉၉၂	ဝိဟာဇ	၇၃၅
၆၂၀		၁၁၉၇၊၁၁၇၀	ဝိဟာယသ	၄၆၊၁၁၁၃
၉၅၆	ဝိသေသက	၃၀၁	ဝိဟာယသိတ	၄၂၀
၅၉၊၄၃၇	ဝိသေသန	၁၁၀၇	ဝိဟာရ	၀၅၇
၄၉၇၊၀၆၇	ဝိဿ	၁၄၆	ဝိဠာ	၅၀၅

၆၆၁	ဝိရ	၁၀၂၊၃၀၀၊၁၀၇၀	ဝိဿိ	၄၄၅၊၉၆၆၊၁၀၅၄
၁၁၇၅	ဝိရ	၅၅၉		၁၀၅၀
၃၁၆	ဝိဟိ	၄၅၀၊၄၅၂	ဝိဠ	၂၅၄၊၄၉၆၊၁၀၇၂
၃၃၀	ဝိဿ	၁၁၉၁		၁၀၇၅
၁၄၄	ဝုဋ္ဌတော	၄၀	ဝုဋ္ဌိ	၇၆၀၊၇၀၅၊၀၂၉
၁၄၄	ဝုဋ္ဌ	၁၀၀		၁၁၇၇
၅၁၀	ဝုဋ္ဌနိမ္မဇ္ဇသဿက		ဝုဋ္ဌိယုတ္တ	၀၉၂
၁၀၇၇	ဝုဒ	၂၅၄၊၁၀၇၂	ဝုဋ္ဌိရောဂ	၃၂၆
၁၀	ဝုတိ	၇၆၂	ဝုသ	၆၁၊၄၉၅
၄၃၀	ဝုတ္ထ	၇၅၄၊၇၉၆၊၁၀၀၀		
၁၀၂၆	ဝုတ္ထန်	၁၀၀		

၁	ဝေ	၅၆	ဝေယ္ယာ	၁၁၂
၁	ဝေဏ	၃၂၉	ဝေဠု	၃၂၆
၁	ဝေဒနာ	၃၀၉	ဝေဿ	၁၁၂
၁	ဝေဒ	၅	ဝေ	၁၁
၁	ဝေ	၁၇	ဝေယ္ယာ	၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဝေဏ	၅၀၉
ဝေဏဂိုက	၅၁၁
ဝေဏိ	၂၅၈
ဝေဏိက	၁၅၀
ဝေဏု	၅၁၁
ဝေဏုမမ	၅၁၁
ဝေတန	၅၃၀၊၉၀၈
	၁၀၅၄
ဝေတနိက	၅၀၃
ဝေတရဏီ	၆၇၇
ဝေတသ	၅၅၂
ဝေတာလိက	၃၉၆
ဝေဒ	၁၀၈၊၇၆၂၊၈၆၈
	၉၄၆၊၁၀၃၅၊၁၀၆၀
ဝေဒဂ်	၁၁၀
ဝေဒနု	၇၆၂
ဝေဒနာ	၁၅၄၊၁၀၅၉
	၁၀၉၆၊၁၁၅၂
ဝေဒယိတ	၁၅၄

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဝေဒိ	၂၂၂၊၄၁၂
ဝေဓိကာ	၂၂၂
ဝေဒီ	၄၁၂
ဝေဓ	၇၆၂
ဝေဓိတ	၇၄၇
ဝေန	၅၀၉
ဝေနတေယ္ယ	၆၃၂
ဝေပစိတ္တိ	၄၅
ဝေပုလ္လ	၆၀၅
ဝေဘာရ	၆၀၅
ဝေမ	၅၂၁
ဝေမတ္တ	၇၆၇၊၁၀၉၂
ဝေမတ္တ	၇၆၇
ဝေယ္ယာ	၃၇၂
ဝေယ္ယာဝစ္စ	၇၀၃
ဝေရ	၀၄၊၁၆၄၊၁၁၁၀
ဝေရေဃဏိ	၁၆၀
ဝေရိ	၃၄၄
ဝေရောစန	၆၂

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဝေလ	၆၆၊၀၄၊၆၅၉
ဝေလ္လိတ	၇၀၀၊၁၀၇၃
ဝေဝစန	၁၀၂၀
ဝေသ	၂၀၂
ဝေသာခ	၇၅
ဝေသာယိ	၄၄
ဝေသာလိ	၁၉၉
ဝေသိယာ	၂၃၃
ဝေသိယာန	၄၄၅
ဝေသီ	၂၃၃
ဝေသ္မ	၂၀၆
ဝေဿ	၄၄၅
ဝေဿဝဏ	၃၂
ဝေဿာမိတ္တ	၁၀၉
ဝေဟာသ	၄၆
ဝေဠု	၅၉၀
ဝေဠုရိယ	၄၉၁

(၈၀၁)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဗျာကုလ	၇၃၅
ဗျာဓ	၅၁၇
ဗျာဓိ	၃၂၃
ဗျာဓိသာတက	၅၅၁
ဗျာဓိတ	၃၂၂
ဗျာပါဒ	၁၆၄
ဗျာဘင်္ဂ	၅၂၄
ဗျာမ	၃၀၀၊၉၃
ဗျာသ	၇၆၀
ဗျာသု	၄၁၉၊၀၉၀၊၉၄၁
ဗျာသန	၅၅၇
ဗျာယ	၅၀၅
ဗျာယောန	၀၀၁
ဗျာဝေ	၅၆၄
ဗျိုဟ	၃၀၀၊၁၄၀
ဗျူဟ	၃၀
ဗျိုဟ	၅၀
ဗျိုဟ	၅၀
ဗျိုဟ	၅

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သခ်ၤလ	၃၆၄
သခ်ၤါ	၈၄၅
သခ်ၤါရ	၃၀၁၊ ၇၇၂၊ ၈၃၂
သခ်ၤေပ	၁၁၆
သခ်ၤေယ္ယ	၄၇၃
သင်္ဘာ	၄၇၂
သင်္ဘာန	၄၇၃
သင်္ဘာတ	၇၀၉
သင်္ဘာဘေဒ	၁၀၂၁
သင်္ဘာဝိသေသ	၈၇၁
သင်	၇၆၉၊ ၉၇၁
သင်တိ	၈၅၈
သင်ရ	၈၂၄
သင်္ဂဟ	၁၀၅၊ ၁၁၈၊ ၁၁၆
သင်္ဂဟ	၁၁၆၉ ၂၅
သင်္ဂါမ	၃၉၉
သံဃ	၆၃၀
သံဃဋ္ဌ	၉၄၂
သံဃာဋ	၂၂၃၊ ၁၁၁၄
သံဃာတ၅ၾကၤ၊ ၆ၾၤ၊ ၆၅၆	၁၀၈၁
သစ်ဝ	၃၄၀
သစေ	၁၁၄၈
သစ္စ	၆၊ ၁၂ၾ၊ ၈၀၀
သစ္စံကာရ	၄၇၁
သစ္စာပန	၄၇၁
သဏ္ဌ	၇၂၇
သဏ္ဌိ	၁၁၆၀
သဇန	၂၄၃
သဇာတ	၂၃၁
သဇာတိက	၆၃၁
သဇာတိယ	၆၃၁
သဇ်ၤ	၃၄
သဋ	၃၇၈၊ ၅၇၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သဏ္ဌ	၄၊ ၁၈၊ ၁၈၄၊ ၃၃၆
	၅၅၅၊ ၁၀၀၊ ၁၀၆
	၁၁၁၊ ၁၁၄
	၆၆၅
သဏ္ဌပုရ	၆၆
သဏ္ဌာရ	၁၀၁၂
သကၠရ	၂၀၆
သကၠရာ	၄၆၂၊ ၉၂၅
သကျမုနိ	၅
သကျသီဟ	၅
သခ	၃၄၆၊ ၁၀၀၉
သခီ	၂၃၀၊ ၈၆၅၊ ၁၀၀၄
သဂန္ဓ	၂၄၉
သဂေါ်ဏ	၂၄၃
သ	၉၁၁၊ ၁၀၀၂
သဋ္ဌ	၁၀၆
သဋ္ဌဝါသိ	၁၁
သက်ရ	၇၁၇
သက်ဋ္ဌရ	၂၂၄
သက်ထာ	၁၂၀
သက်ဗ	၁၅၅
သက်မ	၇၇၃
သက်သ	၂၀၁
သက်ာ	၃၀၀
သက်ာရ	၂၂၄
သက်ာရကူရက	၂၂၄
သက်ာရမာန	၂၂၄
သက်ာသ	၅၂၆
သန္ဓ	၆၀၃၊ ၇၁၉
	၁၀၇၂
သကို	၃၉၃၊ ၅၄၀၊ ၁၁၁၆
သကိုလ	၁၂၅၊ ၇၁၉
သစ်	၆၇၅၊ ၆၀၉
သခ်တ	၀၃၂
သခ်တလကၠဏ	၇၉၂
သခ်နခ	၆၇၅

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
	၃
	၁
	၁
	၁

ကိုးထားနံပါတ်	ပုဒ်
၈၃	သဒ္ဓိသတ္တ
၂၀၇	သဒ္ဓမ
၀၅၆၊၀၄၂၊၃၆	သဒ္ဓ
၁၅	သဒ္ဓဂ
၃၆	သဒ္ဓါ
၁၆၃	သဒ္ဓိ
၁၆၃	သဒ္ဓိယ
၁၄၁	သဒ္ဓ
၁၄၀	သဒ္ဓ
၁၄၀	သဒ္ဓ
၁၄၀	သဒ္ဓ
၁၄၀	သဒ္ဓ
၁၄၀	သဒ္ဓ
၁၄၀	သဒ္ဓ
၁၄၀	သဒ္ဓ
၁၄၀	သဒ
၁၄၀	သ
၁၄၀	သ
၁၄၀	သ

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သမ်ဘိစတုဗ္ဗဒ	၆၁၉
သမ်ဘည္ဆ	၁
သမ်ဘည္ဆတာ	၇၉၄
သမ်ဘိတော	၁၁၄၇
သမ်ဘတ္တ	၁၁၆၂
သမ်ဘိဘုမ္မ	၃၃၅
သမ်ဘိလောဟ	၉၀၅
သမ္ပြဟ္ဘစာရီ	၄၁၀
သဘာ ၂၁၀၊၄၁၄၊၁၁၀၂	
သဘာဇနေ	၇၆၀
သဘာယ	၂၁၈
သဘာဝ	၁၇၇၊၇၀၄
	၁၀၉၂၊၁၁၁၄
သဘ္ဘာ	၃၃၃၊၄၁၄
သဗ	၅၂၊၇၅၇၊၉၂
	၁၀၇၁
သမ်	၁၁၃၇
သမဋ္ဌ	၇၀၁
သမဂ်ီ	၈၄၅
သမဏ္ဍာ	၄၁၄
သမညာ	၁၁၄
သမဏ	၄၃၃
သမဏ္ဍေ	၄၄၀
သမတ္တ	၇၀၁၊၁၀၆
သမတ္တန	၈၅၈
သမတ္ထ	၁၁၆
သမ်ဘ	၅
သမ်ဘတာ	၁၁၄၇
သမ်ဘတ္တ	၇၉၉၊၁၁၇၅
	၁၁၇
သမယ	၆၆၊၁၆၁၊၇၇၈
	၁၀၀၃
သမရ	၃၉၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သမဝါယ	၆၃၀၊၇၇၈
သမသိပ္ပိ	၁၀၂၂
သမာ	၈၁၊၉၂၂၊၁၁၅၇
	၁၁၆၂
သမာဓိ	၁၅၅၊၈၅၈၊၁၀၃၆
သမာနံ	၅၂၊၉၊၉၁၆
သမာပန	၁၁၀၉
သမာသ	၁၁၆
သမာသဋ္ဌ	၉၂
သမာဟာရ	၁၁၈၈
သမိတ	၇၄၈၊၈၄၁
သမိတိ	၄၁၄၊၆၂၉၊၁၀၅၈
သမိဓ	၃၆
သမိဒ္ဓိ	၁၀၅၅၊၁၁၆၉
	၁၁၇၀၊၁၁၇၁၊၁၁၈၀
သမိ	၂၀၊၅၆၅
သမိပ	၇၀၄၊၁၁၈၆
သမိပါဋိ	၁၁၈၁
သမိရ	၃၈
သမိရဏ	၃၇၊၅၇၉
သမုဋ္ဌ	၃၁၇
သမုစ္ဆယ	၁၁၈၄၊၁၁၈၈
သမုဏ္ဍိတ	၇၅၃
သမုဒယ	၆၂၀၊၉၂
သမုဒါယ	၆၂၈
သမုဒ္ဒ	၆၅၈
သမုဿယ	၁၁၀၀
သမူဟ	၆၂၈
သမောဓာန	၁၁၇၁
သမောသရဏဗ္ဗာန	၈၀၁
သမ္ပဇည	၅၄
သမ္ပဒိဋ္ဌိနိဿိတ	၇၉၀၉၅၊၉၁၊၁၁၄၅
သမ္ပယုတ်	၁၁၄၁
သမ္ပတ္တိ	၃၈၅၊၉၉၄

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
သမ္ဘဝ	၈၄၅
သမ္ဘရာယိက	၈၆
သမ္ဘဟ်သန	၁၁၈၇
သမ္ဘဟာရ	၃၉၉
သမ္ဘာဋ	၃၁၇
သမ္ဘုလိတ	၅၄၁
သဗ္ဗန	၁၀၆၉
သဗ္ဗရ	၁၄
သဗ္ဗရီ	၅၁၂
သဗ္ဗလ	၃၈၀
သဗ္ဗဟုလ	၇၀၂
သဗ္ဗာဓ	၇၁၇၊၁၀၀၈
ဘဗ္ဗာဟန	၇၆၉
သဗ္ဗုက	၆၇၅
သမ္ဘတ	၃၄၆
သမ္ဘမ	၉၁၆
သမ္ဘဝ	၉၁၊၂၇၄၊၈၉၇
	၉၇၈၊၁၀၂၅၊၁၁၆၃
	၁၂၀၁
သမ္ဘာရ	၉၇၁
သမ္ဘာဝန	၁၁၈၀
သမ္ဘာသန	၁၂၄
သမ္ဘေဒ	၆၈၀
သမ္ဘောဂ	၁၀၄
သမ္ဘဏ်ိ	၃၂၃
သမ္ဘတာ	၁၄၂
သမ္ဘဒ	၈၇
သမ္ဘ	၁၂၇၊၄၄၉၊၁၁၅
	၁၁၃
သမ္ဘဏ်ိ	၁၂၄
သမ္ဘဝ	၄၁၃
သမ္ဘဝ	၄
သမ္ဘု	၁၁၆
သမ္ဘုဇ	၂၂၃

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
သမ္ဘူ	၃၁၇
သမ္ဘတိ	၁၁၃၄
သယံ	၁၁၄၅
သယတ	၃၂၇
သယန	၃၀၈
သယနိဋ္ဌ	၂၁၄
သယမတ္ထ	၈၃၉
သယမ္ဘူ	၄
သယံဇော	၂၃၅
သရ	၁၂၈၊၃၈၈၊၆၀၀
	၆၇၇
သရက	၅၃၄
သရဋ	၂၂
သရဏ	၇၊၄၀၃၊၉၄၈
	၁၁၈၂
သရဒ	၇၉၊၈၁၊၁၁၂၅
သရဒုဏ္ဍ	၉၈၅
သရမ	၆၂၀
သရဘ	၆၁၈
သရဘူ	၆၈၁
သရမဏ္ဍလ	၁၃၁
သရလ	၅၇၀
သရလဒ္ဓ	၃၀၆
သရဗ	၃၀၁၊၁၀၂၁
သရက	၆၇၇
သရဋ	၆၂
သရဏ	၇၁၄
သရဏ	၁၁
သရဏ	၁၁
သရဏ	၁
သရဏ	၁
သရဏ	၁
	၁
	၁

ဂါထာနိုင်ပါတ်	
ဘဒ္ဒိဌ	၈၂၉
ဘ	၁၈၉
	၉၅၀
ဘရာဂ	၄၅၄
	၂၄၆
သသုရ	၂၅၀
	၃၉၀၊၅၅၆၊၁၉၉

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သဟ	၁၁၄၇၊၁၂၂၀
သဟကရ	၂၆၇
သဟကာရ	၅၅၆
သဟဂတ	၈၃၃
သဟစ	၂၄၉
သဟဇ္ဇာဒိ	၁၁၇၃
သဟဒု	၇၃၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သဟစရ်ိက	၄၃၈
သဟသ	၄၇၄
သဟသာ	၁၁၄၉
သဟသကွ	၁၈
သဟသရံသိ	၆၃
သဟာယ	၃၄၆၊၃၄၈
	၁၀၀၉

(သ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သ	၅၀၁
	၁၀၁
	၁
	၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သာသ	၃၂၉
သာသနု	၃၅၄၊၉၉၃
သာသပ	၄၅၁၊၁၁၁၇
သာတသ	၃၄၉၊၁၁၃၁
သာဟု	၁၁၄၅
သာဋ္ဌိရ	၅၁၈
သာလိကာ	၆၂၅
သာလုက	၆၈၇
သာလောဟိတ	၂၄၃
သာဝ	၉၉
သာဝတ	၇၅၊၇၇
သာဝတ္ထိ	၁၉၉
သာဝိတ္တိ	၄၁၇

(သိ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သိပ္ပိက	၅၀၄
သိဒ္ဓနု	၁၀၉၆
သိဒ္ဓိ	၁၆၂
သိရ	၂၅၆၊၅၄၁၊၁၀၄၇
	၁၀၉၄၊၁၁၁၅
သိရဒ္ဒိ	၉၄၇
သိရာ	၂၇၉
သိရိံသပ	၆၅၂
သိရိဝါသ	၃၀၆
သိရီ	ဂျ၊၃၀၅၊၉၀၆
သိရီသ	၅၇၀
သိရောဝေဠန	၂၀၄
သိလာ	၆၀၄
သိလာဝ	၁၁၀
သိလာပေါက္ခရဏီ	၆၀၀
သိလာဘူ	၆၅၁
သိလုစ္စယ	၆၀၄
သိလုတ္တ	၆၅၁
သိလေသ	၇၆၃၊၇၇၄
သိလေသုမ	၂၀၁
သိလောက	၁၁၇၊၁၀၄၂
သိဝ	၇၊၁၆၊၀၀၊၀၉၄
	၁၉၉၅
သိဝါ	၆၁၄
သိဿ	၁၀၄
သိဿ	၅၇၇
သိဿ	၁၇၀
သိကတာ	၆၆၂
သိက္ခာ	၅၂၄၊၉၁၉
သိက္ခမာနာ	၄၃၀
သိက္ခာ	၁၁၀
သိက္ခိတ	၇၁၉
သိခဏ	၆၃၄၊၁၀၀၀
သိခဏက	၂၅၇
သိခဏ	၆၃၃
သိခရ	၅၄၁၊၆၀၇၊၉၉၄
သိခရီ	၆၀၄၊၁၁၁၅
သိခါ	၃၅ၟ၊၂၅၀၊၆၃၃
	၀၇၂၊၁၀၀၆
သိဒ္ဓိ	၃၃၊၆၁၊၆၃၃၊၁၀၄၁
သိဂါလ	၆၁၄
သိဂ္ဂ	၅၅၃
သိဂ်	၄၉၇၊၆၀၇၊၀၀၇
သိဂ်ါရ	၁၀၂၊၁၀၃၊၁၀၄
သိဂ်ဝန်	၄၉၀
သိဇ်ဝေရ	၄၅၉
သိဂ်ီ	၄၀၀၊၅၀၉၊၆၇၀
သိဃ်ာ	၅၀၂
သိဃ်ာ	၂၀၃၊၁၀၁၁
သိဃ်ာ	၃၂၄
သိတ ၆ဝ၊၉၅၊၁၇၅၊၇၄	
	၁၀၀၀၊၁၀၆
သိတပဏ္ဏာသ	၅၇၀
သိတမိတ	၉၆
သိတန္ဓ	၃၀၅
သိတာ	၄၄၉
သိတ္ထ	၉၆၀
သိဒ္ဓ	၁၃၊၇၄၇
သိဒ္ဓတ္ထ	၄၊၄၅၀၊၁၁၁၇
သိထိလစမ္ပ	၉၉၁
သိဒ္ဓန်	၀၀၂
သိဒ္ဓိ	၀၉၀
သိနဝန	၂၉၉
သိနိဒ္ဓ	၇၂၅
သိနေရု	၂၆
သိနေဟ	၁၇၃
သိန္ဓိ	၆၀၂
သန္ဓ၀ါရ	၅၇၃
သိန္ဓ၊ရ	၄၉၄
သိန္ဓ၀ ၃ၜ၀်၊၄ၜ၆၊၁၀၀၅၂	
သိန္ဓ၊ ၆၅၀်၊၆ၜ၀်၊၀ၜ၆	
သိန္ဓ၊သဂ်မ	၆၀၁
သိမ	၅၀၂၊၁၀၃၅
သိမ်ဗသာလဝ	၂၁၂
သိမ်ပီ	၆၇၅

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သိဝါ	၆ၜ
သိ	၁ၜ

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သိသမ္ဘေဒ	၇၃၆
သိဟ	၆၁၊၆၁၀၊၆၉၅
သိဟနာဒ	ဂ၉၉
သိဟပဉ္ဇရ	၂၁၆
သိဟပဏ္ဍိတ	၅ဂ၃
သိဟမုပါတ	၆ဂ၉
သိဟဠ	၁ဂ၅
သိဟာသနာ	၃၅၇
သုဒ်	၁၁၅၁
သုဒတ္တ	၄၃၇
သုဒဿန	၂၆၊၆၀၇၊၉၉၉
သုဒ္ဒသ	၇
သုဒ္ဓ	၅၀၃
သုဒ္ဓခတ္တိယ	၅၀၃
သုဒ္ဓိတ္ထိ	၉ဂ၃
သုဒ္ဓ ၁၀၆၉၊၁၀၇၀၊၁၀၇၁	၁၀၇၂
သုဒ္ဓကမ္မ	၇၅ဂ
သုဒ္ဓန်	၂၁၅
သုဒ္ဓိ	၁၁၆ဂ၊၁၁၇၄
သုဒ္ဓေါဒနိ	၄
သုဓမ္မာ	၂၁
သုဓ	၂၅၀၊၂၁၁၊၁၀၅
သုဓာသီ	၁၁
သုဓိ	၂၂ဂ
သုန	၁၁၁၉
သုနခ	၅၁၇
သုနိသဏ္ဌာက	၅၉၅
သုနေတ	၆ဂ၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သိပဒ	၁၂၆
သိမဏ	၂၅ဂ
သိမဏ္ဍိနိ	၂၃ဝ
သိမာ	၂၂၆၊၁ဝဝဂ၁
	၁ဝ၃၆
သိရ	၄၄၉
သိရဂ်	ဂ၂ဂ
သိလ	၁ဂ၇၊၄၃ဝ၊၁ဝ၉၂
သိဝယိကာ	၄ဝ၆
သိသ	၂၅၆၊၄၉၃၁၊၁ဝ၊၄ဂ
သုစရိတ	ဂ၅
သုစိ	၁ဝ၇၁
သုစိတ္တ	၁ဝဝဂ
သုစိသူစနာ	၁ဝ၁
သုဇမ္ပတိ	၁ဂ
သုဇာ	၂ဝ၊၄၁ဂ၊၁၁၁၃
သုဏ	၆၉၇
သုဏဝ	၃၂ဝ
သုဏ	၁၁၃၉၊၁၁၅၅
သုဏကတ	၉ဂ၃
သုဏ	၅၁၁၊၁၁၅၃
သုဏိသာ	၂၄ဂ၊ဂ၇၇
သုဏာ	၂၄ဂ
သုတ	၂၄ဝ၊၇၂၃၊၇၉၇
	၇၉ဂ
သုတိ	၁ဝဂ၊၁၂ဂ၊၁၅ဝ
	၉ဂ၅၊၁ဝ၆ဝ
သုတိဟိန	၃ဂ၂
သုတ	၅၂၂၊ဂ၇ဂ
သုတ္တဝေဠုန	၇၇ဂ
သုတ္တိ	၆ဂ၅
သိ	၂
၁	၂
၁	၂
၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သုဓိ	၂၃၀	သုရပထ	၄၆	သုဟဒ	၃၄၆
သုပဏ္ဏိ	၆၃၂	သုရဘိ	၉၆၁	သူကရ	၆၁၆၊၁၁၁၆
သုပဏ္ဏမာတု	၆၂၇	သုရရိပု	၁၄	သူတဒိုက	၅၁၂
သုပဏ္ဏဝက်သဒနု	၂၀၉	သုရာ	၅၃၂	သူစက	၇၃၆၊၁၀၆၉
သုပန်	၉၁၇	သုရိယ	၆၂	သူစန	၁၀၁
သုပ္ပဏ်	၁၉၃	သုဝ	၆၃၉ ၁၁၅၆	သူဗိ	၄၃၉
သုဗတ	၈၇၈	သုဝဏ္ဏ	၄၈၀၊၄၈၇၊၈၈၈	သူဗိဝေ	၉၉၉
သုဗနၵ	၁၇၆၊၉၅၇	သုဝဏ္ဏကၵရ	၅၀၆	သူဗိမုခ	၆၄၅
သုမ	၄၅၅	သုဝတ္ထိ	၁၁၆၁	သူဗိဒိဏ္ဍန	၅၂၇
သုမဂ္ဂ	၉၆၀	သုဝါန	၅၁၈	သုတ	၃၇၆၊၅၀၄
သုမ်ဝတိက	၃၀	သုဒိရ	၂၃		၁၀၈၂၊၁၀၉၆
သုဠစ	၇၂၉	သုဝေ	၁၁၅၆	သုဒ	၄၆၄
သုဠတ	၁၀၉၂	သုသမာ	၅၅	သုန	၅၁၈
သုဘ	၈၈၊၆၉၃	သုသဝိ	၅၉၅	သုနၵ	၅၂၀
သုဘက	၆၉၆	သုသာန	၄၀၅	သုနဒ	၂၄၁
သုမန	၇၇၂	သုသိရ	၁၃၉၊၁၄၂၊၆၄၈	သုပ	၄၆၄၊၈၇၉၊၁၀၄၉
သုမနာ	၅၇၅		၆၄၉၊၉၁၅၊၁၀၁၄	သုပကာရ	၄၆၄
သုမေရ	၂၆	သုသိ	၆၄၉	သုရ	၆၁၊၆၂၊၃၀၀
သုရ	၁၁၊၁၀၀၁	သုသု	၂၅၃		၁၀၄၅၊၁၀၇၀၊၁၁၀၃
သုရဇေဋ္ဌ	၁၅	သုသုက	၆၇၁၊၁၀၀၄	သုရတ	၇၂၆
သုရတ	၁၀၅၇	သုသေန	၅၇၇	သုရတ္ထ	၈၀၅
သုရနိဒိ	၂၇	သုဿန	၁၅၇	သုလ	၃၂၉၊၈၈၁
သုရနၵထ	၁၉	သုဿုသာ	၄၂၈၊၉၃၀	သုလိ	၁၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သေခ	၄၃၅	သေတမ္ပဒ	၆၄၅	သေဒဇလ	၉၅၅
သေခရ	၃၀၈	သေတဒ္ဒိကာ	၄၅၄	သေန	၃၀၈၊၆၆၃၊၁၁၂
သေခရိက	၅၈၂	သေတဒ္ဓ	၅၅၇	သေနာ	၃၈၁၊၈၉၄၊၁၀၅၇
သေဋ	၉၂၀၊၆၆၉၄၊၁၀၆၃	သေတန္ဒုမ	၈၉၆	သေနာနီ	၃၄၀
	၈၄၄၊၈၅၀၊၁၁၁၅	သေတလောဟိတ	၉၇	သေနာသန	၁၁၂
သေဋ္ဌ	၈၄၄	သေတု	၉၁၊၁၈၉၊၉၉၇	သေပဏ္ဍိ	၅၅၇
သေဋ္ဌ	၃၅		၁၁၈၄၊၁၁၀၁	သေဖလိကာ	၅၇၄
သေဏိ	၅၀၄၊၅၃၉	သေဒ	၁၀၅၁၊၁၁၈၉	သေပ္ပလိ	၅၆၄
သေတ	၉၅၊၃၁ဌ၊၁၀၇၄	သေဒ	၇၄၀	သေမ	၂၈၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သေလေယျ	၅၉၀
သေဝက	၃၄၂
သေဝန	၁၀၅၆
သေဝါလ	၆၀၉

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သေရေယျက	၅၇၈
သေလ	၆၀၄၊၁၀၃၁
	၁၁၁၄၊၁၁၁၀
သေလနု	၀၉၉
သေလဘေဒ	၁၀၂၆
သေလု	၅၅၇

ဂါထာနံပါတ်
၀၀၊၆၉၄၊၉၁၀
၀ ၁၁၄၃
၀နုဝမ ၁၁၄၄
၃၀၀၊၄၂၃
၁၁၂
၇၂၇

(သော)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သောဘာ	၅၄
သောဘာသမ္ဘတ္တိ	
သောမ	၅၁၊၁၁၃၅
သောမဝတ္ထု	၅၆၆
သောမနဿ	၀၄၇
သောမစလ္လိကာ	၅၀၅
သောဝိဒလ္ဓ	၃၄၂
သောဝိရ	၄၆၀
သောသ	၃၂၃
သောဟိစ္ဆ	၄၆၀
သ္ဝေဟ	၁၇၃
သ္ဝတိ	၁၁၃၉
သ္ဝာန	၅၁၀
သ္ဝေ	၁၁၅၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
သောဘာ	၃၁၅၊၁၀၀၃
သောတ္ထိယ	၄၀၀
သောထ	၃၂၇
သောထဿာတိ	၅၉၅
သောဒရ	၂၄၉
သောနိ	၂၂၃
သောန	၅၁၀
သောနက	၅၇၁
သောပါန	၂၁၆
သောပါနဂိ	၀၆၂
သောမ	၁၇၆၊၁၀၅၅
သောဏ	၆၄၉
သောဏ္ဍာနု	၆၁
သောတ္ထုန	၅၅၃
သောဘန (ဏ)	၆၉၂
	၁၁၀၀

ဂါထာနံပါတ်
၆၅၊၁၁၇၆
၉၃၇
၀ ၇၇၅၊၆၀
၆ ၅
၁
၅
၁
၁
၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟဏ္ဍိ. ၂	၁၀၁၅
ဟဒယ	၁၅၂၊၂၇၀၊၀၅၂
ဟဒယဂ	၉၄၆
ဟဒယဂ်မ	၁၂၅
ဟဒယဝဏ္ဏ	၀၅၂
ဟဒယာလှ	၇၂၁
ဟဒယီ	၇၂၁
ဟနနှ	၄၀၃
ဟနု	၂၆၂
ဟန္ဓ	၁၁၅၀၊၁၁၉၄
ဟန္ဒော	၁၁၄၀
ဟမ္မိယ	၂၀၀
ဟယ	၃၆၀
ဟယပေါတက	၃၆၉
ဟယာနိက	၃၀၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟရ	၁၇
ဟရိ	၁၆၊၉၇၊၄၀၇၊၀၆၉
ဟရိစန္ဒန	၃၀၁
ဟရိဏာ	၆၁၆
ဟရိတ	၉၇၊၁၀၁၇
ဟရိတာလ	၄၉၃
ဟရိတကီ	၅၆၀
ဟရေ	၁၁၄၀
ဟလ	၄၄၉
ဟလပဠိတိ	၄၄၉
ဟလာဟလ	၆၅၄
ဟလိဒ္ဓာဘ	၉၇၊၁၀၀၉
ဟဝ	၇၆၂
ဟဝိ	၄၁၀၊၁၁၁၅
ဟဝေ	၁၁၄၁

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟဿ	၄၁၀
ဟဿပါက	၄၁၀
ဟသန	၁၇၅
ဟသိတ	၁၇၅
ဟသ	၁၀၂
ဟာ	၁၁၆၀၊၁ ၂၀၂
ဟာဌက	၄၀၇
ဟာနိ	၁၁၃၀၊၁၁၇၄
ဟာယန	၀၁၊၁၀၆၃
	၁၁၂၅
ဟာရ	၂၀၅၊၁၁၁၇
ဟာရီ	၆၉၂
ဟာဝ	၁၇၄
ဟာသ	၀၇၊၁၇၅၊၁၁၀၉
	၁၁၇၂၊၁၁၉၃

(ဟိ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟိ	၁၁၅၀၊၁၁၉၀
ဟိ သန	၄၀၃
ဟိ သာ	၄၀၃
ဟိ သာသိလ	၇၃၀
ဟိတ	၁၁၇၅
ဟိန္ဓာလ	၆၀၃
ဟိမ	၅၆၊၉၂၄၊၁၀၇၅
ဟိမဝန္တ	၆၀၅
ဟိမရုံသိ	၅၂
ဟိမဝစလ	၆၀၅
ဟိရည ၄၀၆ ၄၀၁၊၁၀၆	၂
ဟိ ညဂန္ဓ	၁၅
ဟိရိ	၁၅၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟိရိဝေရ	၅၉၀
ဟိန	၆၉၀၊၇၅၃၊၉၃၀
	၁၁၆၆၊၁၁၇၅
ဟီယော	၁၁၅၆
ဟီဠိတာ	၇၄၆
ဟုတာ၀ဟ	၃၄
ဟုတာသ	၃၅
ဟုသာ	၂၄၀
ဟူတိ	၇၆၂
ဟေ	၁၁၄၀
ဟေဠာ	၁၁၅၇
ဟေတိ	၃၀၅၊၀၆၆
	၁၁၁၆

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ဟေတု	၉၁၊၉၇၃၊၁၁၂၃
	၁၁၂၀၊၁၁၃၃၊၁၁၀၉
	၁၁၉၀
ဟေတုကတ	၉၅၂
ဟေမ	၆၁၊၃၆၁၊၄၀၇
	၁၀၆၂
ဟေမန္ဓ	၇၉
ဟေရညိက	၃၄၃
ဟေသာ	၁၁၉
ဟေဠာ	၁၇၄
ဟော၀ ဒ	၁၁၁၅
ဟောမ၁ဒ္ဓ	၄၁၀

ప్రత్యేక ఆహార పదార్థాల ధరల సూచి

(ఆధారం)

వస్తువు	ధర	సూచి
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
အသ္ဓိဘူတိ	၅၈	အသေခ	၉၂	အဟိသာ	၄၄၄
အသုရာစရိယ	၆၁	အဟမ္ပိကာ	၃၉၇		

(အာ)

အာကောကေရ	၆၁	အာမနာယ	၃၃၂	အာဝဏ္ဏီ	၅၂၅
အောခုကဏ္ဏော	၁၁၃၂	အာရ	၆၁	အာဝနေယျ	၆၁
အာခုဘူတ	၆၁၄	အာရီ	၂၄၆	အာဝါပက	၂၀၅
အာစမန	၄၆၆	အာရေဝတ	၅၅၁	အာဝုဏ္ဏ	၂၄၄
အာစာမန	၇၀၄	အာလမ္ဗာန	၆၅၅	အာသုဂတိ	၇၀၄
အာပိဏ	၄၉၀	အာလမ္ဗာယန	၆၅၅	အာဟိတုဏ္ဍိက	၆၅၅

(ဣ)

ဣန	၆၃	ဣဒ	၅၅	ဣသု	၃၀၉
ဣဒ္ဓိ	၉၃	ဣရာ	၁၀၂		
ဣန္ဒဝါရုဏိ	၅၉၆	ဣသိဒတ	၂၉၆		

(ဤ)

ဤသာန	၃၃	ဥပကာရီ	၂၀၃	(ဧ)	
ဤသာနကောဏ	၂၉	ဥပဋ္ဌာ	၄၀၇		
(ဥ)		ဥပဓိကာ	၆၄၅	ဧကဒ	၃၄၉
ဥကဏ	၆၄၅	ဥပဏ္ဍာယာ	၄၁၂	ဧကဒေ	၃၄၉
ဥဇ္ဇုရသောဒက	၆၅၀	ဥပဏ္ဍာယာနိ	၄၁၂	ကောဝလီ	၂၀၉
ဥဏ္ဍာယု	၅၀၁	ဥပဏ္ဍာယ	၄၁၂	ဏေ	၆၁၇
ဥဏ္ဍိကာ	၄၆၅	ဥပဒ	၂၇၃	ရေဏုစိဏ္ဍိန	၅၆၅
ဥဒ္ဓရကောသလ	၂၀၁	ဥပဓာနိယ	၃၁၁	ရောဝတီ	၆၀၂
ဥဒ္ဓရပဏ္ဍိမာ	၂၉	ဥဒ္ဒသိ	၁၃	သောနိ	၂၉
ဥဒ္ဓရမဒ္ဒ	၂၉	ဥဒ္ဓိ	၁၇၀	(ဩ)	
ဥဒ္ဓရာနုဒီသာ	၂၉	ဥမ္မာထ	၅၁၉		
ဥဒ္ဓဝသိတ	၂၁၃	ဥရသ	၂၄၁	ဩကဏ	၆၄၅
ဥဒ္ဓါလ	၅၅၇	ဥလပ	၅၄၉	ဩကဏိ	၆၄၅
ဥဒါသီန	၁၅၉	ဥလူခနက	၅၅၆	ဩ ကဏိ	၆၄၅
ဥဒ္ဓခ	၄၅၅	(ဦ)		ဩဒ္ဓမဒိယ	၅၇၉
ဥဒ္ဒေသဒါကဏ္ဍစရိယ	၄၁၀	ဦကာ	၆၄၅	ဩတ	၆၁၄
		ဦ၀	၄၉၀	ဩဒါတရောဓိ	၅၂

(က)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ကဏ္ဍမလ	၃၂၄
ကကောရ	၃၆၂
ကဏ္ဍာ	၆၀၂
ကဏ္ဍာဝဏ္ဏ	၆၁
ကဏ္ဍသာရ	၆၁၇
ကဏ္ဍာဖိန	၆၁၇
ကတ္ထူရိကဏ္ဍ	၃၀၃
ကတ္ထူရိမိဂ	၃၀၃
ကဒမ္ဗက	၄၅၁၊၁၀၉၃
ကပါရ	၂၁၇
ကပါဠိ	၆၁၇
ကဝိတန	၅၅၇
ကဗန္ဓ	၄၀၆
ကမန္ဓ	၄၁၆
ကမသမ်ည	၁
ကယန္ဓ	၄၀၆
ကရက	၅၅၇
ကရကဏ္ဍက	၂၆၈
ကရဏ္ဍ	၂၂၄
ကရဘူသဏ	၂၆၈
ကရမရိ	၄၀၇
ကရရဟ	၂၆၈
ကရသုက	၂၆၈
ကရိ	၁၁၃၀
ကရိသက	၄၄၇
ကဝန္ဓ	၆၁
ကဝါဠ	၂၁၇
ကဝါဠရောဓကန္ဓက	၂၁၇
ကဝါဠိ	၂၁၇
ကသိန	၇၀၁

(ခ)

ကာယုရ	၃၅၈
ကာရဝေလ္ဍ	၅၅၅
ကာသုမာရိ	၆၅၇
ကာဠသာရ	၆၁၇

(ကိ)

ကိန္ဒ	၁၁၃၂
ကိဝိလ္လိက	၆၄၅
ကိရာတ	၅၁၆

(ကီ)

ကီရ	၁၀၅
ကီလက	၄၆၈

(ကု)

ကုဋ	၂၂၇
ကုဏ်ဍ	၄၄၁
ကုဏ	၂၁၁
ကုဋ္ဌိလ (ကုဒါလ)	၃၆၃
ကုမ်ဍ	၅၆၅
ကုမ်ဍ	၅၅၁
ကုမ်ဍ	၅၆၅
ကုမ်ဍ	၅၆၅
ကုမ်ဍ	၅၆၅

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်	ပုဒ်	စာထားနံပါတ်	ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ကုမ္ဘီ	၅၇၇	ကုလတ္ထ	၄၅၁	ကုသုမပုရ	၂၀၁
ကုရဏ္ဍဝုဒ္ဓ	၃၂၄	ကုယဒ္ဓ	၂၇	ကုသုမာယုဓ	၄၃
ကုရုံ	၄၆၅	ကုလပဏ္ဍိတ	၂၇	ကုဟ	၇၃
ကုလဂိရိ	၂၇	ကုလသေလ	၂၇		
(ကျ)		(ကော)		(ခ)	
ကုဋ္ဌယန္တ	၅၁၉	ကောက	၆၄၀	ခဇလ	၅၆
ကူပ	၆၆၅	ကောဋ္ဌက	၅၅၆	ခဇ္ဇောတ	၆၄၅
		ကောဋ္ဌနိ	၆၄၅	ခဏ္ဍဝပတ္ထ	၂၀၁
(ဂေ)		ကောဏ္ဍိ	၅၇၉	ခဏ္ဍိက	၄၅၁
		ကောဏ္ဍိ	၅၇၉	ခန္ဓကေသ	၅၅၅
		ကောဝိန	၂၇၃	ခပုရ	၆၀၁
ကေက	၆၁၄	ကောပ	၆၁	ခ၀–ခ၀ထု	၃၂၉
ကေကီ	၆၄၅	ကောလ	၆၁၆	ခိလ	၅၇၇
ကေပုက	၆၆၀	ကောသ	၁၁၁	ခုရီ	၅၉၈
ကေသကိဠ	၆၄၅	ကြိယ	၆၁	ခေတ္တ	၁၅၁
(ဂ)					
ဂဇမလ	၆၁၀	ဂန္ဓက	၁၁၃၀	ဂုဏ	၂၀၉
ဂဇသ	၂	ဂန္ဓမိဂ	၃၀၃	ဂုဏဒ	၂၀၉
ဂဇာနန	၂	ဂန္ဓာရိ	၅၅၇	ဂုဏာရုက္ခ	၆၆၅
ဂဏ္ဍုပဒ	၆၇၄	ဂဇကွေ	၅၉၆	ဂုဒ္ဓံနိ	၅၄၉
ဂဏ္ဍုပဒိ	၆၇၄	ဂဏနာယတ	၆၁	ဂုရ	၆၁
ဂဏ္ဍနာ	၅၀၆	ဂဟ	၅၁၄	ဂုဠ္ဠပုဒ္ဓ	၅၅၃
ဂဏ္ဍနိ	၅၀၆	ဂိဇ္ဈပ္ပိယ	၆၁၀	ဂုဝါက	၆၀၁
ဂဒ္ဒဘဏ္ဍ	၅၅၀	ဂိရိဒ္ဓဇ	၂၀၀	ဂုဠ်ပဏ္ဍ	၅၇၉
ဂန္ဓိ၀	၅၅၉	ဂိရိသ	၆၁		
(ဃ)					
ဃဋ	၂၄	ဃဒုဝိကာ	၂၄	ဃတပဏ္ဍိတ	၅၀၁
ဃဒ္ဒု	၂၄	ဃတကုမာရိကာ	၅၇၇	ဃာဒေတာဒက	၆၅၀

ဂေါခုရ	၂၀၃၊၅၀၂	ဂေါဏိနိ	၅၀၆	ဂေါမယုဏ္ဍာ	၆၄၅
ဂေါခုရက	၅၀၂	ဂေါဒါရဏ	၄၄၉	ဂေါရသုဝဏ္ဏ	၆၀၄
ဂေါဏနဒ	၂	ဂေါဝါ၀ရိ	၆၀၂	ဂေါရိ	၃၂
ဂေါဏာ	၅၀၆	ဂေါဒေယ္ယ	၆၄၅	ဂေါလ	၂၀၅

ဃဋ	၂၄	ဃဒ္ဒ၀ိကာ	၂၄	ဃတပဏ္ဍိတ	၅၀၁
ဃဒ္ဒ	၂၄	ဃတကုမာရိကာ	၅၇၇	ဃာဒေတာဒက	၆၅၀

အကျဉ်းချုပ်

ပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
၁၁၃၀	ထုက္ကာ	၁၇၇	ယောဇနာ	၆၈၁
၆၄၅	ဃုက္ကိတ	၁၇၇	ယောရသရ	၅၀၂

(ဝ)

၅၉၅	စန္ဒကိ	၆၃၃	စမရီ	၅၄၉
၆၂၁	စန္ဒဘာဂါ	၆၈၂	စရဏာယုဓ	၆၃၉
၅၅၁	စန္ဒသုတ	၆၁	စာရ	၄၀၇
၂၅၆	စမရိက	၅၅၁	စာရက	၄၈၇

(စ)

၅၉၄	ဆဝသဗ္ဗိန်	၉၉	ဇာလကဿာဒန	၂၁၇
၅၅	ဆာဂ	၅၀၂	ဇိတ္ဘမ	၆၁
၁၀၀	ဆိကာရ၊ ဆိကာရက	၁၂၉	ဇိတုမ	၆၁
၆၁၃	ဇဋာလ	၅၅၀	ဇိတ္ထရိ	၁၉၉
၅၆၅	ဇက္ခတိ	၆၈၀	ဇိဝန္ဓိ ဝက	၆၂၄
	ဇဋ္ဌရ	၂၇၁	ဇောတိရိဋ်	၆၄၅
၄၉၈	ဇတု	၉၃	ဇောတိရိဋ်ကာ	၆၄၅
၁၁၃၇	ဇနိ	၂၄၈	ဈာ်လိ	၅၇၉
၁၁၃၇	ဇမ္ပတိ	၂၄၂	(ဉ)	
၂၅၉	ဇဋိရ	၅၅၂	ညတသဒ္ဒသ	၁
၂၄၃	ဇမ္ဗု	၅၅၂		
၂၄၆	ဇမ္ဗုကာ	၁၂၉	(ဌ)	
၂၄၄	ဇမ္ဗုရ	၅၅၂	ဌပန	၁၉၈
၂၈၃	ဇယန္တ	၂၃	ဌာဝိတ	၇၆၉
၁၈၄	ဇဝနိ	၂၉၈	(ဍ)	
၆၉၇	ဇဋိကတ	၁၀၄၉		
၇၊၁၁၀၉	ဇာတိဥဏ္ဏာ	၆၁၇	ဍာဟတ	၁၈၄
၁၂၉	ဇာယာဝဋ္ဋပတိ	၂၄၇	ဍုဏ္ဏာဘ	၆၅၀

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
တမောမ်ဏီ	၆၄၅	တိပု	၄၉၃	တိရဘုတ္တိ	၁၈၅
တာရာပုတိ	၅၂	တိပုရ	၁၈၄	တုဂ်ဘြာ	၆၈၂
တာလိယ်	၅၇၂	တိမိနန္ဒ	၆၇၂	တုဏ္ဍိကိရ	၄၅၆
တာဝုရိ	၆၁	တိမိဝိဂ်လ	၆၇၂	တုဒ္ဒ	၂၇၁
တိဒ္ဓကကဏ္ဍက	၅၇၉	တိမိရတိဝိဂ်လ	၆၇၂	တုရဂ်ဝဒန	၄၅
တိဏဟံသ	၆၄၆	တိရဏ္ဏရိဏီ	၂၉၈	တုဝရီ	၂၀
တိတ္တပဒ္ဓောလ	၅၉၄	တိရဏ္ဏာရိဏီ	၂၉၈	တုလာကောဋိ	၂၈၈
တိတ္တသာက	၅၅၂	တိရောကာရိဏီ	၂၉၈	တောက္ခိက	၆၁
တိတ္ထရာဇ	၁၉၉	တိရမယူရ	၆၃၃		
တိန္ဒိဏီကာ	၅၆၁	တိရဏ	၄၇၈		

(ထ)

ထဏ္ဍိလ	၂၀၃	ထဒ္ဓိကတ	၁၀၄၉	ထမ္ဘိကတ	၁၀၄၉
တဒ္ဓရောမ	၆၁၆	ထနသိတ	၂၅၂	ထူလဒသ	၅၇၇

(ဒ)

ဒက္ခာ	၅၈၆	ဒါဋ္ဌိ	၆၁၆	ဒေဝတာပသ	၁၁၀၃
ဒက္ခိဏာပဒ္ဓိမာ	၂၉	ဒါရဒ	၆၅၅	ဒေဝရာဇိ	၂၄၇
ဒက္ခိဏာပုဒ္ဓာ	၂၉	ဒါသေယ္ယ	၅၁၃	ဒေဝသိမ္မိ	၂၂
ဒက္ခိဏာနုဒိယ်ာ	၂၉	ဒါသေရ	၅၁၃	ဒေဝေါကိ	၂၂
ဒဏ္ဍ	၇၄	ဒိဋ္ဌ	၉၀	ဒေဝါ	၂၄၇
ဒန္တဓာဝန (ဏ)	၄၄၂	ဒိတိ (ဒိတိ)	၈၃	ဒေဝါန	၂၄၇
ဒန္တပဝန (ဏ)	၄၄၂	ဒီဃပတ္တိကာ	၅၇၇	ဒေဝါရ	၂၄၇
ဒဠ္ဍိကာ	၄၆၆	ဒုဋ္ဌါ	၄၅၂	ဒေါဏဒိရာ	၄၉၈
ဒဒိတ္ထ	၅၅၀	ဒုဏ္ဍုဘ	၆၅၀	ဒေါဏဒုဒ္ဓါ	၄၉၈
ဒဒိဖလ	၅၅၀	ဒုတ	၄၀	ဒြဝိဘူတ	၄၀
ဒဗ္ဗုဒက	၆၅၈	ဒုဒ္ဓာမဘရိ	၅၆၃	ဒိန္ဓစရ	၆၄၀
ဒဒ္ဓမ္ဘ	၈၃၇	ဒုဒ္ဓနိတက	၁၀၇၆	ဒိန္ဓစာရီ	၆၄၀
ဒမ	၄၄၄	ဒူသိကာ (ဒူသိကာ)	၃၂၄	ဒွါဒုကဏ္ဍက	၂၁၄
ဒမ္ဘောလိ	၂၄	ဒေဒ္ဓဘေဒ	၃၂၀	ဒ္ဝိဇ	၅၈၇
ဒလိဒ္ဓ	၇၃၈	ဒေဝ	၉၀	ဒ္ဝိဇ	၉၆၉
ဒဿ	၇၉၃	ဒေဝဂုရု	၆၁		
ဒဿ	၇၃	ဒေဝဓမ္မ	၅၅၆		

အကျဉ်းချုပ်

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ဓမ္မနဂရဇောတက	၄၃၅
ဓမ္မနဂရရူပရက္ခ	၄၃၅
ဓမ္မပဿုန	၁၉၉
ဓမ္မဗုရောဟိတ	၄၃၅
ဓာတေယျဝိကိ	၂၄၄
ဓာတေယျ	၂၄၄
ဓာမနိဒ	၆၃
ဓာမပတိ	၆၃
ဓာရဏာ	၄၇၈
ဓာရီ	၂၄၄

(နာ)

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
နာဝမလိမ်ါနုသာသန	၁၁၁
နာရာယဏ	၆၇၀
နိကသာ	၈၃
နိက္ကဏ္ဌာဂ	၉၆၃
နိဂေါစက	၅၅၆
နိကေဒ္ဒက	၅၅၆
နိဂ္ဂန္ထ	၁၁၀၃
နိဗ္ဗဝ	၁၈၅
နိဗ္ဗောဓ	၇၂၀
နိပ္ပတ္တိကာ	၅၇၉
နိယမ	၉၀
နိယေဝ်ဗ	၅၁၃
နိရံသ္ဂက	၉၀၉
နိဝုရ	၂၈၅
နိသာကရာရိ	၆၁
နိရဇ	၆၈၄
နိလကဏ္ဌ	၆၃၃
နိလပုဗ္ဗ	၄၅၂
နေရိတကောလာ	၂၉
နေရိတိ	၂၉
နေဟ	၁၇၃
နှာပိတ	၅၀၈

(ပ)

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ပဉ္စက်	၇၄
ပဉ္စမာလာ	၄၃
ပဏ္ဍိ,ပဏ္ဍိကာ	၇၄
ပဏ္ဍိ	၇၄
ပဏ္ဍုနိ	၉၂၆
ပဏ္ဍ	၉၃၇
ပဏိဓိ	၃၄၇
ပဏ္ဍုဟံသ	၆၄၆
ပဏ္ဍိကာ	၂၇၇
ပဏ္ဍိယာ	၂၇၇
ပတာဂ်ိက	၆၄၅
ပတာဂ်ိကာ	၆၄၅
ပတ္တာဝနာ	၅၄၉
ပန္ဒုမဏ္ဍဋက	၆၂၀
ပဒ	၆၄၅
ပဒိပန	၆၅၅
ပဒုမက (ပဒုမကဋ္ဌ)	၃၀၀
ပဒုမရာဂ	၄၀၉

ပုဒ်	စာမျက်နှာ
ပဒုမဝတ္ထု	၂၀၀
ပဒုတိ	၄၅၂
ပယောဇဒရ	၉၂၃
ပရမတ်သ	၄၄၁
ပရသ္ဝေ	၁၁၅၆
ပရဟိယ	၁၁၅၆
ဗာရောပဏ္ဏာသ	၇၀၃
ပရောသဟဿ	၇၀၃
ပလ္လာပ	၄၅၃
ပလာယိတ	၄၀
ပလိပ	၆၆၂
ပဒီ	၂၄
ပါကဟံသ	၆၄၆
ပါဏာ	၄၂၄
ပါဏာတိက	၄၂၄
ပါဏာတိပါတ	၄၂၄
ပါစိနာမလက	၅၅၈၊၉၂၃
ပါစိယာမလက	၅၅၈၊၉၂၃
ပါပရတ	၅၁
ပါမာ	၃၂၇
ပါရသိက	၅၁၆
ပါရသိယ	၅၁၆
ပါရသီ	၅၁၆
ပါရသိက	၅၁၆
ပါရသိယ	၅၁၆
ပါရာဇိတ	၉၀၅
ပါရိမဒရ	၉၂၃
ပါလိ	၆၄၅
ပိစ္ဆာ	၂၇၁
ပိဠုသ	၃၂၄
ပိုတုပတိ	၄၄
ပိုတုရာ	၄၄
ပိုပါသာ	၆၀၂
ပိုတုဇာယာ	၂၄၄
ပိနောဓ	၄၉၀
ဗိဝရဏီ	၄၉၀
ပဝုလက	၃၀၃
ပုက္ခလက	၃၀၃
ပုတ္တိကာ	၆၄၄
ပုနဗ္ဗဆ	၂၆၀
ပုဗ္ဗပုရ	၂၀၁
ပုဗ္ဗဝယုဓ	၄၃
ပုဗ္ဗဝဒကွီဏာ	၂၉
ပုဗ္ဗုတ္တရာ	၂၉
ပုရတ္ထိမာနုဗိသာ	၂၉
ပုရာဏ	၆၇၀
ပုလက (ပုလာက)	၄၅၀
ပုလိ	၅၁၆
ပုဿလက	၃၀၃
ပူရဏ	၄၇၀
ပေဠာ	၅၂၃
ပေရိတ	၁၀၀၂
ပေသက	၉၀၉
(ဝ)	
ဖလ္ဂုတ္ထ	၅၆၃
ဖေဏ္ဍာရ	၆၁၄
ဖေဏ္ဍာရိယ	၆၁၄
ဖေဏ (ဖဏ)	၆၉၇
ဗာဟိုဂ	၅၂
ဗြဟ္မဒတ်	၅၂
ဗြဟ္မဒတ္တိ	၃၃၊၆၁
ဗြဟ္မဒါရု	၅၆၃
ဗြဟ္မဒတ္ထ	၆၅၅
ဗြဟ္မမုဟုတ္ထ	၀၅
ဘတ္တ	၅၂
ဘာတုဒ	၂၄၆
ဘာနုဇ	၃၃
ဘာမ	၂၄၆
ဘာမက	၂၄၆
ဘာရဂ	၅၀၂
ဘာရယဒ္ဓ	၅၂၄
ဘာလ	၂၄၇
ဘာလ္လိက	၆၁၁
ဘဿဂန္ဓ	၅၁၉
ဘမုကာ	၂၅၆
ဘာတဒ္ဓ	၂၄၆
ဘာတဗ္ဗ	၂၄၆
ဘာတုဇာယာ	၂၄၅
(ဘ)	
ဘာဂ	၆၁
ဘာဂိနေယ	၂၄၄၊၂၄၄
ဘာဂု	၆၁
ဘာဂုသုတ	၆၁
ဘာဒ	၅၁၃
ဘာဏ	၅၂၅
ဘုရိယာဝဏ္ဏပတိ	၂၄၇
ဗဟုပါဒ	၅၅၀
ဗဟုမ	၅၅၀
ဗဟုဒက	၄၄၁
ဗဒ္ဓစ္ဆိ	၅၀၉
ဗဒ္ဓဝါနုလ	၅၀၉
ဗဒ္ဓဝါမုခ	၅၀၉
ဗမ	၂၁၇
ဗာဟုယုဒ္ဓ	၂၀၄
ဗိသ	၆၀၆
ဗျာ	၇၀၄၊၁၁၀၉

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဘုဇိဿ	၅၁၄
ဘုဏ္ဍ	၂၇၁
ဘူဏ	၂၇၁
ဘူနာဂ	၆၇၄
ဘူနိဒ	၅၆၉

(ဝ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဘောဂကာလ	၁၁၂၇
ဘောဂဝတီ	၂၀၀
ဘောမ	၆၁

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
မဒိရာ	၁၀၇၆
မဒိရောဒက	၆၅၇
မရု	၇၇
မရုဠ	၅၅၃
မရုလိ	၄၅၀
မရုသိဠ	၅၅၃
မနု	၂၂၇
မနောသိဏဝဏ္ဏဟံသ	၆၄၆
မယု	၄၅
မရုဘူမိ	၅၇၉
မဟာ	၇၀၀
မဟာဂဏသေရ	၁၀၁၁
မဟာပိတု	၂၄၃
မဟာဘာတုဒ်	၂၄၆
မဟိသူနု	၃၃
မာတုပတိ	၂၄၃
မာဓရိကာ	၅၇၆
မာဓရိ	၅၇၆
မာနဝက	၂၀၉
မာရိသ	၅၉၃
မာလိနီ	၂၀၀
မာသရ	၄၆၆
မိဂဇော	၅၉၆
မိဂဏ္ဍဇာ	၃၀၃
မိဂနာဘိ	၃၀၃
မိဂနာဘိဇ	၃၀၃
မိဒ္ဓ	၄၅၅

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
မိဒဂ်	၁၄်၃
မိနပ်သေသက	၁၀၀၀
မုဓမ္မဏ၊ မုဓရိကာသ	၃၂၉
မုဏ္ဍလောဟ	၅၂၇
မုဏ္ဍ	၅၀၀
မုဏ္ဍာ	၁၁၁၆
မုဒဂ်	၁၄၃
မုဒုနီ	၁၀၆၀
မုဒ္ဓ	၃၀၀
မုရလိ	၁၄၂
မူသိကာ	၅၂၅
မူသိ	၅၂၅
မူဌသေဒ	၅၁၆
မေဃနာဒါနုဏသိ	၆၃၃
မေဃရဝ	၁၀၀၂
မောလိ	၂၀၃

(ယ)

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ယကွမ	၃၂၃
ယဉ္ဇဏ	၄၄၄
ယထာရဟာဝဏ္ဏ	၃၄၇
ယဝနိကာ	၂၉၀
ယာနီ	၂၉၀
ယဝါဂု	၄၆၅
ယုဒ္ဓေ၊ ပကရဏ	၀၉၀
ယူကာ	၆၄၅

(ရ)

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်
ရတ္တာဂိ	၆၄၅	ရာဇမာသ	၄၅၁	ရေသိဘေဒ	၆၇၀
ရတ္တပ္ပယိ	၆၄၅	ရာဇမာသက	၁၀၇၆	ရိက္ခ	၆၁
ရတ္တဝစာ	၆၉၇	ရာဇယက္ခမ	၃၂၃	ရိတိ	၇၀၄
ရသညာ	၁၅၁	ရာဇာတန	၅၆၃	ရူပရက္ခ	၄၃၅
ရသနာထ	၄၉၃	ရာဇာဝန	၅၆၃	ရေဏုက	၄၅၁
ရသရာဇ	၄၉၃	ရာဇိလ	၆၅၀	ရောစနာ	၆၉၇
ရာကာ	၇၃	ရာဇိဝလ	၅၉၄	ရောဟိဏီ	၆၀၂
ရာဇကသေရု	၁၀၁၁	ရာလ	၉၃၅	ရောဟိဏေယ္ယ	၆၁

(လ)

လက္ခဏိကိ	၁၁၁၄	လိက္ခာ	၆၄၅	လိဒိ	၃၄၀
လဋ	၆၀၅	လိခမ	၃၄၀	လေခဏ	၃၄၀
လဋ္ဌနက	၆၆၇	လိဒိ	၃၄၀	လေသ	၁၁၀၉
လဏ္ဍ	၃၀၅	လိမိ	၃၄၀	လောဏဘေဒက	၆၀၄
လဓိကဏ္ဍ	၅၀၂	လိဒိ	၃၄၀	လောဟမလ	၁၀၉၀
လဝဏဏ္ဍ	၆၅၀	လိဒိ	၃၄၀		

(ဝ)

ဝံသပတ္ထန	၂၀၀	ဝမ္ဘ	၅၂၅	ဝါယဒိ	၂၉
ဝံသရာဂ	၄၀၉	ဝမ္ဘိ	၅၂၅	ဝါယဒိယ	၂၉
ဝံသရောစန	၅၉၉	ဝနဋ္ဌ	၁၁၂၇	ဝါယုကောဏ	၂၉
ဝံသလောစန	၅၉၉	ဝနဲ လ္ဂိ ကာ	၅၇၄	ဝါရုဏီ	၁၀၃
ဝံသိ	၁၄၂	ဝနသ်ဃာဋ္ဌက	၅၀၂	ဝါလဂိမိ	၆၄၅
ဝံသိ	၁၄၂	ဝမ္ဘိ	၅၁၄	ဝါလစ်ပြိယ	၆၁ဂ
ဝံသိကာ	၁၄၂	ဝရိဟိန	၆၃၃	ဝါလိသ	၃၁၁
ဝက္ခ	၅၃၉	ဝရုဏ	၃၃၊၅၅၂/၁၄၃	ဝါသ	၂၁၀
ဝဏ္ဏရာ	၅၁၉	ဝဿယဏီ	၄၉ဂ	ဝါဟဒိသ	၆၄၅
ဝဏ္ဏရိက	၅၁၃	ဝါတာရိ	၅၆၃	ဝိဂၢလ	၁၀၇၆
ဝဏ္ဏရိယ	၅၁၃	ဝါစမ္ပတိ	၆၁	ဝိဇမ္ဘဏ	၃၂၉
ဝဏ္ဏလိ	၆၄၅	ဝါတာယနာဝရောဓက		ဝိဇယာ	၁၀၇၆
ဝဏ္ဏ	၅၃၉		၂၁၇	ဝိဏ္ဏ	၄၄၄
ဝဏ္ဏနာဘ	၆၅၅	ဝါနပတ္ထ	၅၅၃	ဝိဒ	၂၄၀
ဝဏ္ဏရ	၆၁ရ	ဝါပိဘေဒက	၂၇	ဝိရ	၃၃
ဝဏ္ဏိကာ	၅၂၅	ဝါယဗျ	၂၉	ဝိပဋ္ဌ	၁၃ဂ

ပုဒ်	စာထားနံပါတ်	ပုဒ်	စာထားနံပါတ်
ဝိသောမ	၉၂၀	ဝိသာသ	၃၅၃
ဝိသော	၄၆၆	ဝိဋ္ဌိတ	၇၄၆
ဝိဿ	၆၅၆	ဒုသဒ်သက်	၆၁၄
ဝိဏာဝါဒန	၁၃၀	ဝေဏဝိ	၁၆၉
ဝိဏာဝါဒနဒဏ္ဍ	၁၃၀	ဝေဒဂု	၉၂
ဝိဏျပဝါဒန	၁၃၀	ဝေရုလိယ	၄၉၁
ဝိဏျပဝါဒနဒဏ္ဍ	၁၃၀	ဝေရောစ	၆၁
ဝိဏောပဝါဒန	၁၃၀	ဝေသာခ	၄၉၉
ဝိဏောပဝါဒနဒဏ္ဍ	၁၃၀	ဝေဠုဒိုး	၄၉၁
ဝိတံသာ	၆၀၂		
ဝိရုစာ	၅၄၉		

(သ)

သနိ	၆၁၊၅၂၇	သာဒုနိ	၅၀၆၊၁၀၆၀
သနိစ္ဆရ	၆၁	သာဒူဒက်	၆၅၀
သနိဒ္ဓရ	၆၁	သာဓုနိ	၇၉၀
သနိဒ္ဓရိ	၆၁	သာရဒီ	၅၅၄
သန္ဓ	၃၄၉	သာလ	၂၄၄
သပ္ပဝေဠ	၃၀၁	သာလာ	၂၁၀
သပ္ပသဝ	၂၄၉	သာလိသာရ	၄၅၁
သမဏိ	၇၉၀	သာဝ	၅၀၂
သမာနောဒရ	၂၃၉	သာဝကိုက	၇၇
သမာနောဒရိယ	၂၄၉	သာသက	၉၀၉
သမ်သမိနာ	၄၉၀	သိဂ္ဂ	၅၂၄
သဠ	၂၄	သိက်တာမယ	၆၆၂
သဠရ	၆၁၀	သိခါဝလ	၆၃၃
သမ္ဗုတိ	၉၇၁	သိဂ်ုံ	၆၇၀
သမုဒ္ဒမက်	၆၂၄	သိယ်ဏ	၃၂၄
သရဃာ	၆၄၄	သိယ်ဏာ	၃၂၄
သဝ	၄၁၂	သိယ်ဏာက်	၃၂၄
သဝရ	၅၁၆	သိန္ဓ	၄၆၁
သဝိတု	၆၃	သိန္ဓ	၄၆၁
သသုရ	၂၄၆	သိန္ဓပလ	၄၆၁
သက်ပတ္ထိ	၆၀၅	သိန္ဓဆိ	၄၆၁
သာဠ	၁၁၀၉	သိနိ၀ါလီ	၇၃

ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂါထာနံပါတ်	ပုဒ်	ဂ
သိဂ္ဂေါဝန်	၃၁၁	သုဒိတိ	၃၉၃	သေစန	
သိမှုရာရဇာ	၅၅၄	သုန္ဒရကာရ	၁၀၀၆	သေဠိတ	
သီဟက	၄၉၀	သုပေါသ	၉၇၁	သေတ	
သီဟဝန်	၄၀	သုဠတာ	၄၉၀	သေတဗျ	
သီသက	၇၂၀	သုမတ္တိကာ	၂၀	သေတရာ	
သီဟိဠကယျ	၆၁	သုမိတ္တာပုတ္တ	၁၁၁၄	သေတရော	
သုကလူ	၅၇၇	သုရာစရိယ	၆၁	သေတ	
သုဒ္ဓ	၃၅၆	သုရိယပုတ္တ	၆၁	သေ	
သုခသန္ဓောဟျာ	၄၉၀	သုဝဏ္ဏက	၅၅၁	သေနာ	
သုခုမာလ	၇၁၅	သုဝဏ္ဏ	၆၄၆	သောစ	
သုဒ္ဓ	၄၅၉	သုသိမ	၂၃	သောမ	
သုဒ္ဓ	၄၅၉	သူရဏ	၅၆၃	သောမ	
သုဇ္ဇ	၄၅၉	သူရိန္ဒ	၇၃	သောရ	
သုတ	၄၉၃	သေကပတ္ထ	၆၆၇	သောဝ	
သုဒိဋ	၅၉၄	သေဝက	၆၆၂	သ	

(ဟ)

ဟံသ	၄၄၁	ဟရိစန္ဒန	၂၀	ဟိမာ	
ဟံသက	၂၀၀	ဟရေဏု	၄၅၁၊၅၀၉	ဟိမ	
ဟံသပါတ	၆၇၀	ဟလိဒ္ဒ	၆၉	ဟိရ	
ဟတ္ထက	၅၁၄	ဟိဂ်ု	၄၆၀	ဟိ	
ဟတ္ထသုတ္တက	၅၁၃	ဟိဂ်ုလ	၄၆၀၊၅၅၅	ဟိ	
ဟဒယရောဂ	၆၁	ဟိဂ်ုလက	၄၆၀	ဟိ	
ဟယမာရ	၅၇၆၊၆၁၅	ဟိန္ဒ	၉၃	ဟေ	
ဟယမာရက	၅၇၆၊၆၁၅	ဟိမတ္ထ	၇၂၀		